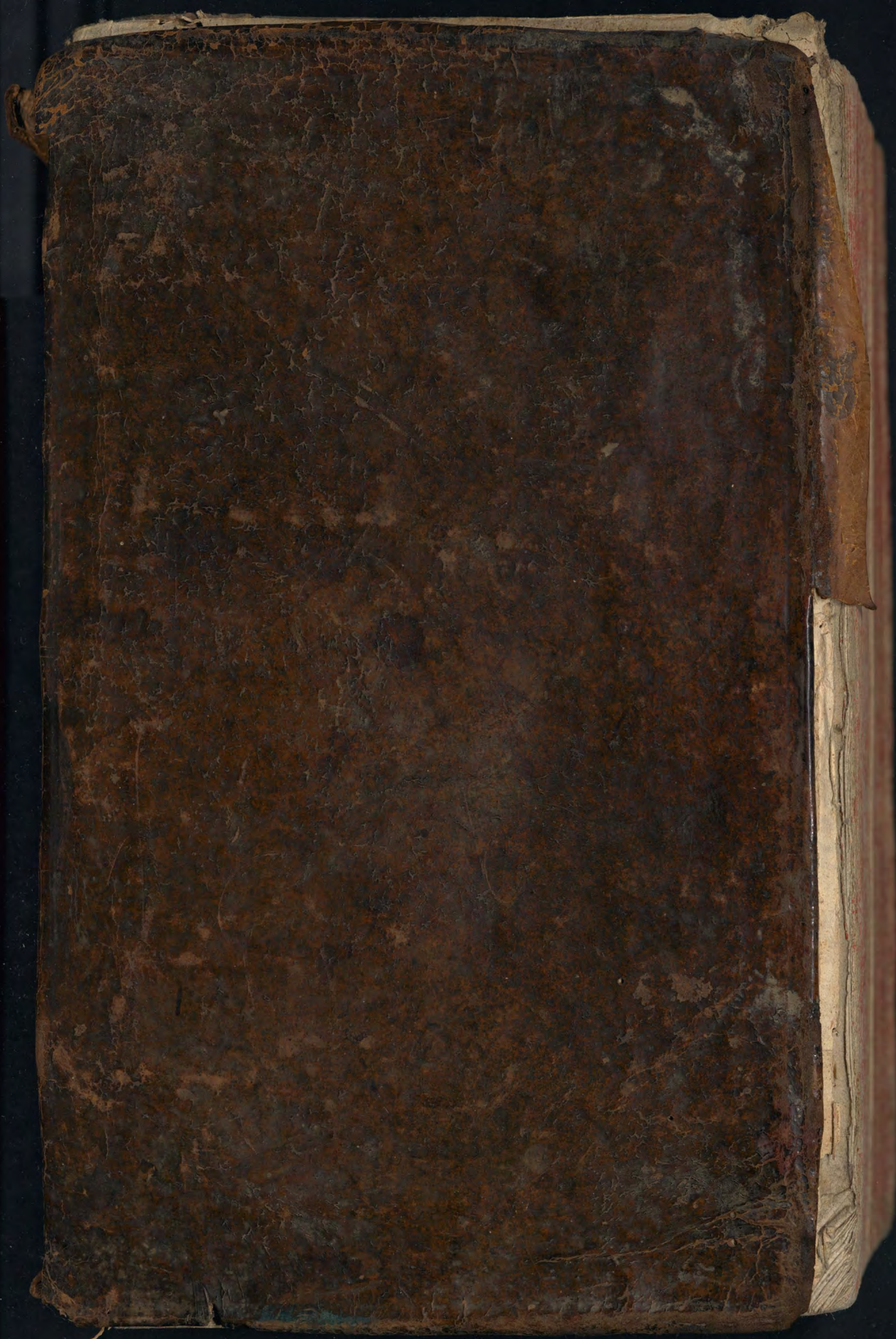

derżewo / rzęziła / które mocą iwa / te rzęzy cudowne / przedwiałor /
postrzynał / tym moc / Boga / która / to / przez / te / rzęzy / czyniła / To / cza-
sta / było / przywieść / i / nie / Teresa / S. / od / onych / Zakonnic / / le / nie / tu / i / e /
z / le / mu / był / koniec / : / bo / uparte / miejsce / w / zdaniu / sw / o / im / w / e /
st / anow / i / y / y / p / r / a / w / i / e / s / i / e / z / p / r / y / w / i / a / g / l / y / w / y / b / i / e / s / i / e / z / t / e / y / p / o / s / l / u / s / e / n / i / s / t / w / a /
d / o / c / h / o / c / y / t / e / z / y / y / a / b / a / m / i / s / a / m / e / n / i / e / z / n / i / e / s / i / a / n / a / n / i / e / p / o / t / r / z / e / b / a / b / y / o / . / D / e / t / a / s /
z / a / i / a / n / a / t / e / n / c / a / s / T / e / r / e / s / a / S. / o / d / i / w / i / n / a / r / o / s / t / r / o / p / n / o / s / c / i / n / a / m / i / d / r / o / s / c / i / s / w / o / i / e / b / o /
o / b / a / z / y / w / i / s / y / i / a / k / o / i / d / e / m / m / i / a / l / y / s / e / r / e / d / n / a / p / e /l / n / i / o / n / e / i / w / y / c / i / e / j / d / c / i / e / l / u / d / z / i /
l / o / s / c / i / a / y / u / s / t / o / n / t / o / n / t / o / w / a / n / i / e / m / w / s / k / e /l / d / k / i / m / u / m / y / s / l / i /d /a / . / C /o / z / d / r / a /z / n / a /
p / i /e /w /i /s /z /y / R / a /p / i /e /n / i /e / u /z /y /w /i /l /a /j / t /e /o /r /o / z / n / i /m / i / o /d /p /r /a /w /o /w /i /a /

U / z / e / b / a /ł /y / t /e /y / w / R /a /p / i /t /u /l /a /r /z /u / i /d /k /o / d /n /i /a /s /a /d /n /e /g /o / r /o /u /m /i /e /
i /a /c / / z /e / t /m / m /i /s /t /k /a / o /d /c /i /z /a / / y / i /n /s /e / w /z /g /ł /y / y / w /y /g /o /d /y / / a /c /o / w /
n /i /c /h / b /y /ł /a / n /a / w /i /s /ł /k /a / / z /e / i /m / w /o /l /n /o /s /c / y / s /w /o /b /o /d /a / / t /e /o /r /e /y / z /d /y /s /
w /o /ł /y / o /d /i /a /c / T /e /r /e /s /a / S. / m /i /a /ł /a / . / Z /a /c /y /m / w /i /e /ł /e / i /c /h / p /r /y /s /ł /o / t /y /m /
u /m /y /s /ł /e /m / / j /e /b /y / s /i /e / o /p /r /z /e /c / t /e /y / t /o /s /k /a /z /a /n /i /a / . / L /e /c / B /l /o /g /o /s /ł /a /w /i /o /s /
n /a / M /a /r /t /a / i /a /k /o / m /a /d /r /y / y / d /o /w /i /a /d /z /o /n /y / M /i /e /d /y / / z / r /o /z /u /m /i /d /ł /a /
y / m /e /d /z /i /a /ł /a / / g /d /z /e / b /y /ł /o / p /o /t /r /z /e /b /a / z /i /y /c / i /d /g /o /d /n /y /c /h / / a /ł /b /o / g /o /r /z /
s /i /c /h / / y / p /r /y /k /ł /y /c /h / z /e /k /a /r /s /t /w / / p /r /z /e /t /o /ż / z /d /y /ł /a / / z / n /i /e /m /i / t /e /y / s /i /c /k /i /
n /a / o /n / c /a /s / . / W /s /ł /e /d /z /y /ł /y / a /ł /b /o /w /i /e /m / d /o / R /a /p /i /e /n /i /a /r /z /a / u /p /r /i /o /d /
p /r /z /e /d / w /s /ł /y /t /k /i /e /m /i / / n /a / t /y /m / S /t /a /ł /i /u /m / a /ł /b /o / R /z /e /s /ł /e / / w / t /e /o /r /y /m /
P /r /e /c /o /r /y /s /ł /a / a /i /a /d /a / p /o /s /ł /a /w /i /a / O /b /r /a /z / M /a /r /t /y /s /ł /e /s /z /y / P /a /n /i / / a /ł /i /
c /i /n /y / y /d /i /w /i /e /c /i /e /p /i /e /ł /n /y / / (/t /e /o /r /y / i /e /s /t / t /e /r /a /z / w / R /a /s /t /o /r /e / S. / J /o /s /e /f /
w /Z /b /u /ł /i /) / d /a /r /e /m /i /y / o /d /p /e /w /n /e /y / C /h /r /a /b /i /a /n /k /i / : /z /a /w /i /k /a /ł /a / d /o / t /e /g /o /
w /r /e /f /u /o /n /e /g /o / O /b /r /a /z /u /t /ł /u /g /e / R /a /s /t /o /r /n /e / i /a /k /o / t /e /y / P /a /n /i / / t /e /d /i /a /
b /y /ł /a / G /o /s /p /o /d /y /n /i /a / / y / P /a /n /i /a / Z /a /k /o /n /u / / y / P /r /e /c /o /r /y /s /ł /a / p /r /a /m /o /ż /ł /u /n /a /
R /a /s /t /o /r /u / t /e /g /o / / d /i /a /c / z /n /a /c / / z /e / d /o /n /i /e /y /z /a /d /y / w /n /i /m /c /y /m /i /e / p /r /y /z /
n /a /ł /e /ż /a /ł /o / . / S /a /m /a / z /a /s / a /i /a /ł /a / u /n /o /g / P /a /n /i /y / M /a /r /t /y /s /ł /e /s /z /y / p /o /d /
O /b /r /a /z /e /m / / n /a / o /d /p /r /a /w /o /z /o /w /i /e /n /i /e / R /a /p /i /e /n /i /y / .

W /o /d /h /o /d /z /a /c / d /o / R /a /p /i /t /u /l /a /r /z /a / Z /a /k /o /n /n /i /c / / a / o /b /r /o /c /i /w /i /s /z /y / o /c /y /
d /o / S /t /a /ł /i /u /m / P /r /e /c /o /r /y /s /ł /a / / w /i /d /z /a /c / n /o /w /y / t /e /n / s /p /o /s /b / / u /s /ł /k /y / s /i /e /
e /s /t / / z /e / c /i /a /ł /o / n /a / n /i /c /h / o /ż /i /a /ł /o / / z /a /c /y /m / z /a /r /z / z /a /m /y /s /ł /y / s /w /o /i /e / i /e /
o /d /m /i /e /n /i /e / p /o /t /r /z /a /ł /y / i /a /k /o / t /o / s /a /m /e / c /e /s /t /o / p /o /c /y /m / p /r /y /p /o /m /i /n /i /a /ł /y / .
Z /a /s /a /d /z /y / z /a /s / n /a / s /w /e / m /i /e /y /s /ł /a / / z /e /ł /y / s /ł /o /w / o /d /n /o /w /e /y / P /r /e /c /o /r /
r /y /s /ł /y / .

pięćwieża Ka-
pitularczym z
Mnichkami
Teresa S.

przysła / p /o /w /i /a /ł / n /a / n /i /e / w /i /e /ł /a / s /ł /o /w /o / g /u /b /o / y / n /i /e / o /b /y /d /z /y /m /i /e / .
S /ł /u /c /h /a /ł /a / t /e /g /o / z / w /i /e /ł /i /m / p /o /k /o /r /e /m / y / c /i /e /p /l /n /o /s /c /i /a / T /e /r /e /s /a / S. /
p /a /t /y /m / z /a /ł /n /o /s /c /i /a / p /o /t /r /z /o /n /a / / t /a /ł / m /u / o /d /p /o /w /i /e /d /z /i /a /ł /a / / z /e /s /p /u /z /
s /c /i /w /i /s /z /y / g /ł /o /w /e / p /o /s /ł /e /d / / m /o /w /i /a /c / : / z /e / n /i /e / t /r /e /b /a / z /a /r /t /o /w /i /e / z / M /i /a /
t /k /a / T /e /r /e /s /a / / y / z /e /u /z / u /s /ł /o /ł /y / z /a /d /z /y / W /o /c /i /e /l /e /n /i /a / . / R /o /z /n /i /o /s /ł /o / s /i /e /
t /o / p /o / w /s /ł /y /t /i /m / M /i /e /s /c /e / / z /a /c /o / w /s /ł /y /s /z /y / P /a /n /i /a / B /o /g /a / m /i /e /ł /i /b /i / : /
t /e /ż / t /e /ż / y / s /a /m / R /a /s /t /o /r /c /a / M /i /s /ł /i /s /ł /a / p /o /c /h /w /a /ł /i / / a / z /a /t /y /m / w /s /ł /y /s /z /y /
z /o /ł /e /ł /a /ł / o /n / R /a /s /t /o /r / m /i /a /ł /i / . / Z /a /k /o /n /n /i /c /e / w /i /d /z /a /c / s /i /e / w /o /l /n /e / o /d /
t /r /a /c / y / t /u /n /y /c /h / d /y /s /t /e /k /e /y / t /y /m / w /i /s /ł /e /y / g /d /n /i /ł /y / s /i /e / d /o / P /a /n /i /a / B /o /g /
g /a / / p /o /t /u /c /y / y / m /o /d /ł /i /w /y / p /i /ł /n /o /w /a /ł /y / / w /u /m /a /r /e /w /i /e /n /i /u / t /a /ł / p /o /z /
w /i /e /r /z /c /h /o /w /n /y /m / / i /a /k /o / y / w /e /w /i /e /n /s /t /e /r /n /y /m / / z /n /a /g /n /i /e / s /i /e / c /z /y /g /ł /y / / z /y /
i /a /c / z / w /i /e /ł /k /a / d /e /f /k /o /n /a /ł /o /s /c /i /a / / z / n /a /b /o /ż /e /n /i /s /ł /o /w /e /m / / y / n /i /e / w /ł /a /s /n /e /g /o /
n /i /e / m /a /i /a /c / . / Z /g /o /ł /a / p /r /e /z /e /m /i /e /ł /y / s /i /e / w /e / w /s /ł /y /t /i /m / / y / n /i /e / c /y /ł /o /
i /n /g /n /i /e /m / s /i /e / z /d /ł /y / b /y /d /z / / a /ł /e / t /e /ż / y / b /y /ł /y / / a /ł /o / o /s /ł /b /l /i /w /i /e / z /a / m /o /s /
d /ł /i /e /k /i /m /i / y / r /o /s /t /r /o /p /n /y /m / z /a /d /z /e /n /i /e /m / T /e /r /e /s /y / S. / Z /e /a /d / p /o /m /i /a /
z /a /ł /a / s /i /e / w /i /e /ł /e / i /c /h / m /i /ł /o /s /c / t /u /n /i /e /y / / y / t /a /ł / s /i /e / z /d /ł /o /c /h /ł /y / w /i /e /y /
p /o /s /ł /e /p /ł /e /d /z /a /c / / y / z / n /i /a / o /b /e /c /z /e /w /a /n /i /u / / y / t /a /ł / i /m / s /i /e / p /o /d /o /b /a /ł /a / t /e /y /
r /o /s /t /r /o /p /n /o /s /c / y / a /w /i /e /s /ł /o /b /l /i /w /o /s /c / / z /e / p /o /c /y /m / R /o /t /u / P /a /n /i /s /z /y / 1578 .
g /d /y / c /a /s / P /r /e /c /o /r /y /s /ł /a / i /e /y / w /y /s /ł /e /d / / a / z /ł /e /k /e /y /a / s /i /a / n /a / i /n /s /ł /a / P /r /e /c /
o /r /y /s /ł /e / o /d /p /r /a /w /o /z /o /w /i /a /ł /a / / z /g /o /d /n /i /e / o /d / w /s /ł /y /t /k /i /c /h / / y / z / w /i /e /ł /i /m / u /b /o /-
t /e /n /t /o /w /a /n /i /e /m / / m /o /w /i /n / n /a / t /e /n / D /e /z /a /d / o /b /r /a /n /a / b /y /ł /a / . / L /e /c / g /d /y /
W /e /ł /e /c / P /r /o /w /i /n /c /y /a /ł / p /o /t /w /i /e /r /z /i /c / t /e /y / z /ł /e /k /e /y /e /y / n /i /e /c /h /i /a /ł / t /a /ł / w /i /e /ł /
s /i /e / c /y /n /i /ł /y / R /a /r /a /n /i /e / / y / t /a /ł /e / i /c /h / b /y /ł /o / p /r /a /ż /n /i /e / / i /a /k /o /b /y / i /a / w /o /
R /a /s /t /o /r /e / s /w /o /j /m / z /a /t /r /y /m /a /c / s /i /e / / k /t /o /r /e / p /r /e /d /t /y /m / u /c /y /n /i /ł /y / b /y /ł /y /
ł /o / / a /n /i /s /ł /i / s /p /r /a /c /z /e /w /i /a /n /i /e / s /i /e / / k /t /o /r /e / p /r /e /d /t /y /m / u /c /y /n /i /ł /y / b /y /ł /y / .
D /o / t /e /g /o / p /r /y /s /ł /o / b /y /ł /o / / z /e / z / P /r /e /c /o /z /o /n /e /m /i / s /w /e /m /i / o /t /o / s /i /e / p /r /a /ż /
w /o /w /a /ł /y / / y / d /z / d /o / a /p /p /e /ł /l /a /c /y /e /y / / d /o / t /r /y /b /u /n /a /ł /u / R /o /z /e /w /i /s /ł /e /g /o /
o /t /o / p /r /y /s /ł /o / b /y /ł /o / . / o /c /o /t /e /ż / w /i /e /ł /e / i /c /h / o /d / P /r /o /w /i /n /c /y /a /ł /a / w /i /e /z /i /e /n /i /e /
c /i /e /p /i /a /ł /y / . / L /e /c / z /e / u /z / P /a /n / B /o /g / o /t /r /y /m /a /ł / / c /o / b /y /ł / z /a /y /m /i /ł /
p /o / t /y /m / R /a /s /t /o /r /z /e / / y / z /ł /e /ł /a /ł / t /e /y / z /i /y /c /e / d /o / o /d /n /i /e /w /i /e /n /i /a / w /i /e /ł /u /
i /n /s /ł /y /c /h / / n /i /e / d /o /p /u /s /ł /i / d /o / s /ł /u /k /u / p /r /y /s /ł /e /c / p /r /a /ż /n /i /e /m /i /u / o /n /y /c /h /
Z /a /k /o /n /n /i /c / / a /ł /e / w /y /p /r /o /w /o /d /z /i /ł / i /a / z / t /a /d / . / Z /e / s /i /e /t /e /y / b /a /r /d /z /o / r /o /z /
m /i /ł /o /w /a /ł /y / b /y /ł /y / / y / w /i /e /ł /e / i /o /b /i /e / t /e /y / a /w /i /e /s /ł /o /b /l /i /w /o /s /c / p /o /m /a /z /e /ł /y / t /e /z /
o /y / g /o /y /

Philip and Tre, ay

St. 4265

OZDOBA KARMELU ZAKONNEGO

W Splendorách Świętych, y Życia doskonałością, znaczniejszy Kármelitow y Kármelitánek;

Ktorem Zakon Najswiętszey MARYI Pánnny z Gory Kármelu, od ELIASZA Natchwalebnieyszego Wodza y Proroká ufundowány, iáko Firmáment swoiem iáśnieie Luminarzám.

Negdy Łacińskim Językiem

P R Z E Z

Nayprzewilebnieyszego Oycá FILIPPA od TROYCY Przenaw:
Kármelity Bossych Kongregacyi Sw. ELIASZA GENERAŁA

POKAZANA,
T E R A Z Z A S

Świátu Polskiemu

Ná publiczny pobożnie ciekáwych Dusz Widok

W Y D A N A.

Roku, Chwalebnego w Ozdobie Świętych swoich
BOGA. 1747.

TRZECIA CZĘŚĆ.

KIAKOWIE, W Drukarni Akademickiej.

St 4265

UMCS
LUBLIN

K 26/67/2

IASNIE OSWIECONEY

Na Zaslawniu Dubnie, y Ostrogu
XIEZNIE JEY MOSCI

KONSTANCYI KOLVMBIE

z DONHOFFOW

SANGUSZKOWY,

Na WISNICZU; IAROSLAWIV, y TARNOWIE

H R A B I N Y

MIECZNIKOWY W. X. Lit.

ORDYNATOROW OSTROGSKIEY,

F V N D A T O R C E

NASZEY MIŁOSCIWEY.

 Sobliwa Ozdobę, bo Świętych Zákonu swego, ieszcze od
Świętego ELIASZA PROROKA pochodzących, właśnie
tak w drugim na Ziemi, Niebie, bo w Domu Iasnie O-
świeconym TWOIM, y w rękách TWOICH Pán-
skich lokuje Zákón Nász Kármelitański. IASNIE OSWIECONA
MOSCIA XIEZNO, PANI y FVNDATORKO Násza,
MIŁOSCIWA. A gdzież stuszniej z swoiemi Świętymi, pierwszy
raz d Polski po Polsku przychodzącemi, miał się Nász Karmel
udać: ieżeli nie do FVNDATORKI swoiey, iako na siebie tá-
skawey, tak Świętym tego Zákonu sprzyjającej? Gdzie ich miał
łokowa lepiej, ieżeli nie w tym sercu, ktorego Páńskie Vsy chę-
tnie pchwały Świętych Páńskich słuchaia, y o niey usta mówia?
(1)(Chętnie

Chętnie bardzo garna się Regnanci Boscy do tych Rak Pańskich;
które się wznoszą do BCGA ku Niebu ustawicznie, y które dla le-
go Kościołom pracują, y czynią wiele. Wiedza dobrze Koronaci
Niebiescy, iako te Pańskie Ręce, nie poproznia nigdy, ale albo dla
ICH Chwały do Kościołom pracują, albo ZIWCY Świętych Pán-
skich przekładają oczom, dla tego do nich z przykładowym swoim ży-
ciem spieszą. Pojdzie Ich sława wyżej a wyżej w górę, gdy się w
te dostaną Pańskie Ręce, które Honor BOSKI, radyby nad samą
Niebo wynieść, y Świętych Jego. Ieżeli Ich Cnoty, nie są wiadome
do rad, całemu Polskiemu światu? Łatwo Ich tam sławę trafi, kę-
dy Wafzey Xiążcey Mości zacnego DOMV Honor, który nigdy
terminu niema. A gdzież przyzwoiciey, miał się Náš Zakon z
Świętymi udać? ieżeli nie do tego Iasnie Oświeconego DOMV,
który właśnie może się Ziemskim nazywać Niebem, który tak wiele
skoligowanych, nietylko Iasnie Wielmożnych, ale Iasnie Oświe-
conych Splendorom liczy, iak wiele Niebo, swych Luminarzom, tak,
że może tu mówić, co BOG powiedział ABR AH AMOWI:
Numeras Stellas si potes? Który to może się nazywać nietylko stone-
cznym Niebem, ale samym Empyreum; kiedy nietylko swoją Kollig-
acją, Náyiasniejszyszy tyka się Tytułom, ale co jest náywiekszą, y
samiych Náyświętszych na Watykanie sięga. Dla tego zdaje się tym
Sługom BOSKIM, że z jednego, w drugie wstępują Niebo, z Góry
Karmelu na Niebotyczny Honorom y Eminencyi Olymp; swoich Io-
wiszom pełny. Iakoż niemógł ELIASZ Święty, Pátryarcha Zá-
konu tego, a HETMAN Wielki y WODZ, tak wiele Zakonu
swoiego Świętych swojej Milicyi Karmelitáńskiej, lepszy Konfy-
stencyi znaleźć, iako w tym Iasnie Oświeconym DOMV, właśnie
iak w Raiu iakim, w którym wszelką niewinność, pierwszych Rodzi-
com, znajduje się; gdzie absolute, niema chytry Wąż miejsca.
Wiedział komu oddać w Kommendę swoją Milicyą, bo uznał Wiel-
kiego HETMANA, wielką y zącą Corę. Zgodza się pięknie
y do siebie przypadła z KONSTANCYI Imieniem, tych Ká-
wálierom Niebieskich Cnoty, Miecz ELIASZA ognisty, z Tytu-
łem Miecznikostwa; Korona Herbowná ELIASZA Świętego, z
Xiążcą Mitra; Krzyż K ARMELV z Krzyżem Káwálier-
skim; K ARMELV Gwiazdy z Splendorami Iasnie Oświeconego
DOMV, Krew Męczeńská, z Xiążcą Purpura. Ofiary sławne
Nászego ELIASZA, ogniem Niebieskim tak wiele razy w Pi-
śmie Świętym cudownie zapalone, z Herbowná DONHOFFOW
Głowa, tak wiele razy za dostojenstwo Ojczyzny, nietylko ni Már-
sonym konsekrowana Polu, ale też na Ołtarzach wielkich, wiele-
kroć razy złożona y uczczona; Dáwność Zakonu z stárożytnością
Iasnie Oświeconego DOMV. Luboć y ognista Proroka ILIA.

ZZA Quadriga; "pięknie kwądrować może do Herbowney Iaśnie
Oświeconych **XIAZAT SANGVSZKOW** Pogoni, nie mniey
także ognistej, bo na tyśiac Nieprzyacielskich Obozow skoczyć mę-
żnie gotowej, w biegu swoim w zawody, o większą a większą DO-
MY swego sławę, nieustaiacey nigdy, ale y owsem na placu Mār-
sowym za Nieprzyacielem Oyczyzny uganiaiacey się zawsse. Dla
tego więcey iuż nie dostaię, tylko aby **WASZA XIAZĘCA MOSC**
tę Milicya Niebieska y z Wodzem swoim, do Boku swiego chętnie
raczyła przyiać, na straż **WASZEY XIAZĘCEY MOSCI**, rze-
żwo się y dobrowolnie gárníaca, na wszelkie Ordynanse gotowa,
wszelkie Błogostawienstwo Niebieskie, za soba do **DOMY** Iaśnie O-
świeconego prowadzaca; iakoż iuż Ich Zakon raz na zawsse ra-
czyła w taksę swoię przyiać. Tego wyglada z swoia Kawalerya
ELIASZ, Ich Wodz tak ognisty; Oto prosza Sukcessorowie Jego;
ieszcze tu na świecie wojuiacy, dla **WASZEY XIAZĘCEY MO-**
SCI certować przed Niebem gotowi zawsse. Na to zapisuiemy się.

**JASNIE OSWIECONEY
WASZEY XIAZĘCEY MOSCI,
FVNDATORKI**

DOBRODZIEYKI

Naszey.

Nayniżsi Studzy;

Bogomodlcy wieczni.

Karmelići Bośi Prowincyi Polskiey.

APPRO-

APPROBATIO CENSORIS.

Librum, ex Latino in Polonicum Idioma transpositum, cui Titulus: *Ozdoba Karmelu Zakonnego na trzy Części rozdzielona &c.* diligenter, & attentè legi; in quo cum nihil sit, contra Orthodoxam Fidem ac bonos mores, & cum Originali suo, quod ab A. R. P. PHILIPPO à Sanctissima TRINITATE, Generali Ordinis Carmelitarum, Congregationis Sancti ELIÆ editum erat, concordet: ideo prelo mandari, & in lucem publicam edi posse, censèd. Datum Cracoviæ 19. 9bris A. D. 1746.

*M. MATHIAS ZIETKIEWICZ S. Th: Doctor & Professor,
Canonicus Cathedralis Cracoviensis, Librorum per Diocesim
Cracoviensem CENSOR, mpp.*

LICENTIA ORDINIS.

Præter BENIGNVS à JESU Præpositus Generalis, Fratrum Carmelitarum Discalceatorum, Congregationis Sancti ELIÆ, Ordinis Beatae Virginis MARIE de Monte Carmelo, ac ejusdem Sancti Montis PRIOR,

Tenore præsentium A. R. P. ONUPHRIO ab Assumptione B. V. M. Exprovinciali, Provinciæ nostræ Sancti SPIRITUS, in Polonia; necnon actuali VISITATORI generali illius; facultatè concedimus, reimprimendi Polonico Idiomate, *Decorem Carmeli Religiosi, in splendoribus Sanctorum,* ab A. R. Patre nostro PHILIPPO à SS. TRINITATE, olim præposito generali editum; præviâ approbatione duorum Theologorum è nostris; In quorum fidè, præsentem dedimus, Sigillò nostrò munitas, ac propria manu rubricatas. Romæ in Conventu nostro, S. matris nostræ TERESSIÆ, & Sancti Patris nostri IOANNIS à CRUCE. die 18. Octobris 1745.

F. BENIGNVS à JESU, Præpositus Generalis.

F. GOTTARDUS à S. MARIA Secretarius.

APPROBATIO THEOLOGORVM ORDINIS.

Ex speciali mandato A. R. P. N. BENIGNI à JESU, præpositi Generalis nostræ Congregationis Carmelitarum Discalceatorum, Librum in tres partes divisum, cui Titulus: *Ozdoba Karmelu Zakonnego, w splendorach Swiętych &c.* ex Latino in Polonicum Idioma, per A. R. P. N. ONUPHRIUM ab Assumptione B. V. M. EXPROVINCIALEM Provinciæ Polonæ, & actualè ejusdè VISITATOREM GENERALEM translatus, in amplioremq; formam per additionem novarum Vitarum, auctum, attentè legimus; & quia concordare cum suis Originalibus vidimus, nihilq; bonis moribus, & Fidei Orthodoxæ contrarium advertimus, ut typis etiam Polonicis pro gloria DEI, & Sanctorum honore; nec non legentiùs spirituali utilitate, imprimi possit, dignum judicamus. Dat: in Conventu nostro Leopoliensi, die 16. Maij Anno Domini 1746.

F. ARSENIUS à S. HYACINTHO S. Th: Lector ac Definitor Provincie

F. SAMUEL à S. HYACINTHO Sacra Theologia Lector actualis

R E G E S T R

Z Y W O T O W S W I Ę T Y C H ,

T R Z E C I E J C Z Ę S C I ,

Z YWOT Wielebnego Oycá Ná- szego <i>Piotra</i> , od MATKI <i>BOŻEY, Folio</i> , - - - 3.	W. O. Jana Jerzego, od S. Maryi Magdaleny, - - - 208.
W. O. Janá, á Jesu Maria, - - 13.	W. O. Leandra, od Zwiastowania N. P. Maryi, - - - 210.
W. O. Dominiká, á Jesu Maria, - 19.	W. B. Baptysty, od Krzyża, - 213.
W. O. Jakubá, od N. Sakramentu, - 53.	W. O. Ferdynanda, od N. P. Maryi, 219.
W. O. Alexego, od S. Bernarda, - 59.	W. O. Jozefá, od S. Gabryela, - 222.
W. O. Fránciszka, od N. Sakramentu, 62.	W. O. Jakobá, od Oczyszczenia N. P. Maryi, - - - 225.
W. M. Maryi Anny, od Troyce Prze: 66.	W. S. Jagnieszki, od Troyce Prze: 228.
W. M. Cecylii, od Chrystusa Pána, 74.	W. O. Jana od Krzyża, - - 230.
W. O. Alfonsá, od Nays: Panny M. - 76.	W. O. Jana Maryi, od S. Jozefa, 232.
W. S. Maryi, od Wcielenia Pańsk: - 79.	W. M. Maryi Teresy, od S. Frán- ciszka, - - - 236.
W. O. Fránciszka, od S. Jána, - - 85.	W. O. Jana Tadeusza, od S. Elizeusza, 240.
W. O. Dezyderyusza od S. Jozefá, - 97.	W. O. Eliaza, od S. Fránciszka, - 246.
W. O. Germana, od Narodzenia Nay- świętzey Panny, - - - 89.	W. M. Magdaleny, od S. Jozefa, - 248.
W. M. Anny, od Pána Jezusa, - - 91.	W. M. Katarzyny, od Chrystusa, 255.
W. O. Jacka Jędrzeia, od Wniebowzię- cia, - - - 105.	W. O. Dyonizego, od Narodzenia, y B. Redempta, od Krzyża, - 255.
W. O. Szymona, od S. Pawła, - 107.	W. M. Eleonory, od S. Bernarda, 270.
W. S. Katarzyny, od P. Jezusa, - 112.	W. S. Beáty, od Matki Bożey, - 279.
W. O. Dominiká, od S. Teresy, - 117.	W. O. Dyzmała, od Krzyża, - 282.
W. S. Fránciszki, od N. Sakramentu, 123.	W. O. Jędrzeja, od P. Jezusa, - 285.
W. S. Teresy, od S. Jozefa, - - 126.	W. M. Doroty, od S. Anny, - - 289.
W. O. Klaudyusza, od S. Fránciszka, 129.	W. O. Mikołaja, od Niepokálanego Poczęcia, N. P. Maryi, - - 291.
W. O. Anioła, á Jesu Maria, - - 133.	W. B. Szczepana, od Świętych, - 295.
W. S. Maryi, od Wniebowzięcia, - 137.	W. M. Maryi, od P. Jezusa, - - 307.
W. O. Ludwiká Fránciszka, od N. P. Maryi, - - - 140.	W. M. Teresy, á Jesu Maria, - 310.
W. M. Anny, od S. Bartłomieja, - 143.	W. O. Tomáza Akwinasa, á Jesu, Męczenniká, - - - 314.
W. M. Pauli Antonij, od N. P. Maryi. 161.	W. B. Anioła, od Poczęcia Męczenni- ká, - - - 318.
W. M. Magdaleny, od P. Jezusa, y N. P. Maryi, - - - 163.	W. O. Piotra, od S. Jędrzeia, - 320.
W. M. Beaty Konstancyi, od S. Joze- fa, Polki, - - - 167.	W. B. Piotra, od M. Bożey, Męczen: 322.
W. O. Tomáza, od P. Jezusa, - 178.	W. B. Samuela, od S. Tekli, - - 325.
W. O. Mikołaiá, od Jezusa y Maryi, Polaka, - - - 182.	W. O. Klemenfa, od N. P. Maryi, - 329.
W. O. Alexandra, od S. Fránciszka. 187.	W. O. Jana Maryi, od S. Teresy, - 333.
W. B. Adryana, od S. Geruncyusza, 198.	W. O. Pawła Szymona, á Jesu Mariá, 338.
W. M. Hieronimy, od N. P. Maryi, 202.	W. B. Jana Maryi, od S. Vrszuli, - 341.
W. M. Chrystyny, od S. Micha- 204.	W. Fránciszka, Gory Libanu Pustel, 346.
	W. M. Elz-

R E G E S T R.

W. M. Elżbiety, od Aniołow,	355.	W. O. Gracyana, od Krzyża,	496.
W. O. Bartłomieja, od S. Franciszka,	364.	W. M. Anny Maryi, od S. Teresy,	500.
W. O. Bazylego, od S. Ludwika,	367.	W. M. Magdaleny Florencyi, od	
W. M. Angeli Franciszki, od Troyce		Krzyża,	508.
Przenajświętszey,	371.	W. O. Dominika, od S. Mikołaja,	511.
W. O. Jana Ludwika, od wniebowz:	373.	W. M. Maryi, od P. Jezusa,	519.
W. M. Magdaleny, od Jezusa Maryi,	382.	W. S. Maryi, od P. Jezusa,	523.
W. M. Pauli Maryi, od P. Jezusa,	385.	W. O. Wincenego, od S. Ludwika,	526.
W. S. Małgorzaty, od Matki Bożej,	397.	W. M. Maryi Teresy, od S. Jozefa,	529.
W. O. Jana Chrzciciela, od Jezusa		W. M. Maryi Magdaleny, od N. Sakr:	533.
Maryi,	409.	W. M. Maryi Małgorzaty, od Anio-	
W. S. Anny, od S. Jozefa	417.	łow,	538.
W. O. Hieronima od Świętego Jacka,	419.	W. M. Jagnieszki, od P. Jezusa,	549.
W. M. Maryi, od Troyce Przen:	423.	W. B. Stefana, od S. Franciszka,	553.
W. S. Małgorzaty, od N. Sakram:	426.	W. M. Teresy, od S. Ducha,	556.
W. M. Maryi Jagnieszki, od P. Jezusa	434.	W. O. Michała Anioła, od P. Jezusa,	560.
W. O. Bernarda, od S. Jozefa,	441.	W. M. Elżbiety, od S. Troycy,	568.
W. S. Laurencyi, od S. Franciszka,	445.	W. M. Maryi Liefle,	572.
W. M. Maryi Hieronimy, od Nays:		W. M. Maryi Antonij, od S. Albrychta	575.
Sakramentu,	448.	W. O. Brunona, od S. Iwona,	586.
W. M. Klary Maryi, od N. Sakram:	452.	W. M. Maryi Katarzyny, od S. Jana,	595.
W. B. Walentego, od S. Jana Chrzc:	455.	Niektorych Karmelitow Boslych Zys	
W. O. Aurelego, od S. Zygmunta,	460.	cia, krotko zebrane,	598.
W. M. Teresy, od P. Jezusa,	464.	W. M. Maryi Elekty, od P. Jezusa,	604.
W. S. Maryi Agaty, od Krzyża,	467.	W. O. Archanioła, od S. Michała,	611.
W. O. Bernarda, od S. Onufrego,	471.	W. O. N. Filippa, od S. Troycy,	
W. B. Antoniego, od S. Jędrzeia,	477.	Generała Zakonu,	620.
W. O. Hilarego, od S. Augustyná,	481.	Ghwalebneho Slugi Pózego, w. O.	
W. M. Angeli Teresy, od N. Sakra:	486.	Anioła, de Paulis, Dawney	
W. O. Prospera, od Ducha Sw:	489.	Obserwaneyi Karmelity,	626.
W. B. Macieia, od S. Franciszka,	492.		

PRZEMOWA.

1. **P**Anktory Świętey Mátce Nászey TERESIE od Pána JEZUSA, przez Świętego LUDWIKA BERTRANDA, przyobiecał, że Reformá Nászą, którą oná zacząć miała, w pięćdziesiąt lat, będzie sflęczała, między znaczniejszymi Kościoła S. Zakonami, o jey rozszerzeniu nietylko co do doskonałości, ale też do wielkości y obfzerności, nad ludzkiey roztropności Dekretá, cudownie dysponował. Już za Błogosławieństwem Boskim, Krolestwá całej Hiszpanii, Nászemi Konwentami, przez lat dwadzieścia pięć, nápełnione, które się też, y do Indyi Zachodnich rozszerzyły, y we Włoszech dwie fundowane były Rezydencye, to jest, w Genui, y w Rzymie, dla spraw Kongregacyi, do Dworu Papieskiego należących. Oycowie Nási, ostrość wielką, pierwotney Kármelu Reguły uważając, z jednej strony, z drugiej zaś, delikatniejszą, Włochow, Fráncuzow, Polakow, Niemcow, y innych Narodow, Północnych, kompleksya, do wstrzemięźliwości, y postow długich, mniej sposobną. Postánowili, dla konserwacyi należytey Reformy, onę tylko między gorami Hiszpańskimi utrzymać.

2. Pánował ná ten czas, ná Apostolskiej Stolicy, w Rzymie KLEMENS VIII. Nászey Reformie bárdzo sprzyjający, ktorey już własnego postánowił Generalá: y obrał sobie za domowego Káznodzieię Imieniem, y rzeczą Apostolskiego, Wielebnego O. Nászego PIOTRA od Mátki Bożey. Jego Cnota y Socynszow, zachęcony, Reformę Nászą, po wszystkich Chrześciańskich Pánstwach, rozszerzać postánowił. Gdy się Oycowie Hiszpani, o Intencyi Papieskiej dowiedzieli, nie tylko pokor-

na prozba y rádcyami, ale też poważną Krolá Hiszpańskiego instancya Dekretowi Świętey Kongregacyi, aby oprócz Krolestwá Hiszpańskiego, dalej rozszerzona była Násza Reformá, byli przeciwnemi, y przeszkody czynili. Oćiec Święty, wziawszy przed się rádcę, tak swoiey Intencyi, iáko y Krolá Hiszpańskiego, y Oycow Hiszpanow prozbie, uczynił pozorná satysfakcyá. Bo Oycow Hiszpańskimi, pozwolił y rozkazał, aby oprócz Hiszpanii, nigdzie się nie fundowali. Oraz nową we Włoszech Oycow Nászych Kongregacyá, y z osobnym Generalem postánowił.

3. Ná ten czas tylko, dwa były Konwenty Zakonnikow, Genuński y Rzymski, y jeden Zakonnice, w Genui, ale w krótkim czasie, Oycowie Nási, tak opinią Swiatobliwości, y Náuki, iáko y za osobliwą Oycow Świętych KLEMENSA VIII. y PAWŁA V. Protekcyá, naprzód we Włoszech, potym w inszych Chrześciańskich Prowincjach, nawet y w niewiernych Pánstwach rozszerzyli się, tak, że przedzey niż w pięćdziesiąt lat, ná wszystkie cztery Części swiátá, w Europie, Azyi, Afryce, Ameryce, Násze Konwenty są fundowane. Sáme nawet Indye, tak Wschodnie, iáko y Zachodnie, Reformowanych obaczyły Kármelitow, ktore dawnych, nigdy nie widziały. Lubo zaś, nie tak wiele mamy Konwentow, jednak po całym świecie rozszerzeni jesteśmy, y Słońce w biegu swoim, Konwenty, Kármeln Nászego, oświeca, y tak Pánu BOGU, nieustająca wszędzie, oddáia Kármelići Ofiarę.

4. Zaczęła się tedy, Nowa Kongregacya Násza, tak szczęśliwie szerzyć we Włoszech, że teraz ma dwadzieścia dwie obfzernych Prowincyi, pięknymi tak

tak Zakonnikow iak y Zakonnice, Konwentami przyozdobionych. To iest, *Genueńska, Rzymska, Polska, Longobardzka, Aweniońska, Flądrobelska, Neapolitańska, Kolońska, Sycylijska, Paryska, Akwitainska, Pedemontainska, Burgundzka, Wallobeldzka, Wenecka, Leadyńska, Normandzka, Florencka, Wiedeńska, Litewska, Bawarska, Lotaryńska, oprócz Konwentów y Rezydencyi, w Hibernij, Persyi, y na Myssyach Wschodnich, na Prowincye nie podzielanych.* PAWEŁ V. bardo nam przychylny otworzył nam drogę do Francyi, kiedy rozkazał, Miastu Aweniońskiemu, za medyacyą Wnuka swego Nuncyusza, Reformy Naszey przyiac Fundacyą Roku Páńskiego 1600. W przedce potym pisał list zalecający Nas, do HENRYKA IV. Króla Fráncuskiego, w którym wyraża, osobliwy ku nam áffekt, y posłanowanie. Y iuz teraz siedm Prowincyi obszernych znáyduie się we Francyi. Wprowadził nas także do Belgium, za pełnemi zalecenia listami, do Xiażat Albrychta, y Klary Eugenij, dánemi, gdzie teraz iest wiele Zakonnikow y Zakonnice Naszych Konwentow, y máia trzy Prowincye.

3. Wprowadził także Zakonu Naszego Reformę, do Polski, KLEMENS VIII. Roku Páńskiego 1603, kiedy Zakonnikow Naszych, na Missye do Persyi náznáczonych, przez Polskę y Moskwę, tráktem posłał, Król bowiem Polski, na ten czas ZYGMUNT III. Swiatobliwość, w odprawianiu Mszy Swiętych y rzadko widziana roztropność, uważając w przechodzących, Missyonarzach Naszych, którzy dłużej zabáwili się w Polsce, że im drogę tánowály Bunt y Moskiewskie, gdy ich dálej nie mogli przytrzymać, przynajmniej niektórych uprosił, którzy tak w Polsce, iak y w W. Xięstwie Litewskim, rozkrzewiwszy Konwenty, kwirtnice Obserwancya, y Náukami, záłożyli Prowincye.

Juz z Belgium, dosáli się Nási Kármelici Boši, do Hollándyi, Anglij y Hibernij, na ktorey Insule, całey niemal Kátolickiey, wiele Konwentow záłożywszy, iako to w Hibernij, Gálwienński, Lochryeński, Limeryceński, Ar-

deceński, Dontaneński, Azboneński, Dublinieński, Kilkemeński, Kilsalienński, była iuz záłożona Prowincya, ále przez Angielskie Woyny, y oderwanie się od Kościoła Swiętego, y odstąpienia Wiary Swiętey zniešiona. W Niemzech także rozkrzewili się Nási, Konwent w Kolonij Agryppinie, iako początek Prowincyi Niemieckiey záłożyli. Ktora potym od Wielebnego O. Nászego DOMINIKA d Jezu Mária, pomnożona, dla sławnego y cudownego Zwycięstwa Práskiego, teraz się wielá Konwentami zászczycá.

Z Persyi, záplýnęli Nási, do Indyi 6. Wschodnich, y tam Konwenty y Rezydencye, tak w Páństwach Luzytáńskich, iako y w Królestwie Mogorytáńskim, także w Morfabice, Kráinie Afryki Wschodniey, y w Angoli, w Afryce Zachodniey, wystáwili, w których, náwrocenia Niewiernych, z dziwным, pożytkiem y staraniem, pilnuia. Tąż intencya, y do bliskiey Arabij, (która się názywa szczęśliwą) zászedłszy Rezydencya w Mieście Báflora názwánym, wystáwili, Aby záś Nászym, tárwiejsze było przycięcie, do Persyi ná Missye, w Aleppie, w Królestwie Syryjskim, záłożyli Nási Oycowie Rezydencya Roku Páńskiego 1627, gdzie także z pożytkiem náwracania Niewiernych, z pilnością usłáwiczná, prácuia.

Z Alepskiej Rezydencyi, dwie potym nástąpiły Fundacye, Pierwsza w Roku 1631, na Gorze Naszey Kármelu, dziedzicznej y Tytulárney Nászego Zakonu, ocošmy się záwsię staráli, będąc z niey przez Woyny Pogánow wygnáni: teraz tam Náśa Reformacya, źrzodła słodkich Wod, Swiętego ELIASZA, Pátryarchy swego záżywa, y uważając dawność swojej własności, tamże w rozmyślániu rzeczy Niebieskich, w radości, y pokoju zostáie, y przy tey okázy, zbáwienie Duszy prokurnie. Druga záś, iest na Gorze Libáńskiej, do ktorey nas Pátryarchá Máronitow, dla pomocy y konsolacyi, wezwał.

Niezliczona Zakonnikow y Zakonnice liczbá, opiniá Swiatobliwości sławnych, z tych Králow wyszła, Nie wszystkich

wszystkich jednak, ale niektórych tylko życia krótko wywiodę, y o nich samą prawdę wyrażę: iako każdy Kroniki Zakonu Naszego czytający zrozumie, gdzie to znajdzie co się tu opisać.

Lubo zaś pomienione Narody ro-

zne między sobą miejscami, dystrygowowała y obyczajami naturą, że się z sobą naturalnie zgodzić nie mogą: iaska jednak P. BOCA, który ma zjednoczonych w domu swoim mieszkańców, cudownie ich w Zakonie, w ziemnej światobliwości zjednoczył.

Z Y W O T

Wielebnego Ojca Naszego PIOTRA od Matki Bożej.

8.

Wielebny Ojciec

Nasz PIOTR od MATKI Bożej, był pierwszym Kongregacyi Naszey Włoskiej Fundatorem, y pierwszym jej Przełożonym, pod Tytułem Kommissarza Apostolskiego, a potem był drugim Generałem Trzech Ojców Świętych KLEMENSA VIII. LEONA XI. y PAWŁA V. Káznodzieia Apostolski, nie tylko Imieniem, ale też y rzeczą bo prawdziwie iako Apostoł Kázywał, y pracował. Taka zaś dusz żarliwością gorzał, że pierwszy do Persyi, y innych Pogaństw Krolestw, Naszych posłał Bosaków, y Kongregacyi, *de propaganda Fide*, za KLEMENSA Osmego, fundamenta założył. Tak był doskonałym, y rostopnym, że też dla Reformy, innych Zakonów, za powagą Ojca Świętego był náznaczony, y postanowiony Kommissarzem Apostolskim, Kongregacyi Bosaków Świętego AUGUSTYNA. Ná koniec był tak sławny opinia Światobliwości, że o nim powiedział Bároniusz w Xiędze 12. Koło Roku Chrystusowego 1187. iż nąd niego, ná ten czas, ledwieby kogo podobnego w Rzymie znalezione w Światobliwości: Słowa tego Pisarza najsławniejszego, te są gdy pisze, o śmierci LEONA Jedenastego, Ojca Świętego, z okázy. Obrat sobie LEO Jedenasty, do Świętey Pokuty funkcji; Meżá Najgodniejszego, PIOTRA od Matki Bożej, a Dároca, Hiszpáná.

Kármelita Reformowáney Obserwancyi, zázpawca y Opiekuná, którego ná Páłaczu Papieskim, KLEMENS VIII. wybrał sobie za Káznodzieia, y procz niego, ledwo kto ry ználeść się mógł, tego czasu Światobliwý w Rzymie, przy którego też wien nych usługách, Duchá świętá sławie, BOGU oddał; zwyciężá chwałebnie tryumfujący.

Życie W. PIOTRA Naszego, krótko 9. wypisał, Wielebny Ojciec Nasz JAN JESU MARIA, Przyjaciel jego poufały, y świadek oczywisty, tego wszystkiego, co powiada, który iako krótki, a piękny jegoż własnymi słowami, wypiszę, przydawszy jednak, nieco, czegom się z pewnych dowiedziać powiesci, aby tak, większą miał powagę, z Światobliwości, y mądrości Pisarza, pochodząca.

PIOTR urodzeniem Hiszpan, w Dároku, w Krolestwie Arrágońskim, Szlachetnie Urodzony, y pięknie wychowany będąc dowcipu bystrego, do Szkoł ná nauki mnięysze w málym wieku oddány, tak w nich dziwnie postąpił, iż jeszcze w dzieciństwie, wyfokich Cnot, ktorými potem iásniał, dawał dowody. Skończywszy Náuki Szkoł mnięyszych, o większych zamyślájąc, do Komplutu, Sławney w Hiszpánij Akadémij przyiachał, gdzie Filozofij z pilnością słuchał. Tam Akadémickiey Obligacyi pilnując, wielkie miał respektá, y sercá młodych Kondyscypułow, z ktorými często konwersniąc, obyczajów ukłádnoscią tak sobie ich zdewinkował, że był u wszystkich w ákceptacyi. Zeby zaś czysty niewinno-

niewinności, która iasniał, kwiąt od iakiey zarazy nie zwiedniał, poczał go Bog iaká wy, który go do wielkich czynów sposobił, nátnieniami pobożnemi zachęcać, áby młodych lat utrzymywał wolność, y Stan Zakonny sobie obrał. Nákloniłá zaraz pobożność, umysł do dobrego skłonny, y porzuciwszy swobodnego życia delicye, z Oycami Kármelitami Bosemi, ktorzy ostrością życia, y bogomyślnością slyneli, o wokacyi swoiey do Stanu Zakonnego znośił się, y żeby między nich był przyręty, postanowił.

10. Przepędziwszy przystoynie młode lata, Roku Páńskiego 1582. Młodzian iakoby lat siedmnaście mający z Komplutu do Pástrány pojechał, iako do mieysca sławnego, Reformowanego Kármelu Obserwancya. Klasztor bowiem, od Miástecká, o milę był fundowany, przed nie wielá lat pod Tytułem Świętey Mátki Nászey TERESY, y dawney życia ostrości odnowieniem, po całej Hiszpánii dziwnie slynął. Tak wielká zaś w Młodzianie, była Duchá gorącość, że wszelákie życia pierwszego steskniwszy y zbrzydźwszy sobie niedbáłstwo, wyżej ząwzse umysł podnosił, y dla tego zámyslił do takiego wstąpić Zakonu, który był rozumiany za nayostrzeyszy y naydoskońalszy. Porzuciwszy tedy suknie światowe, między Kándydatów życia Zakonnego y odnowionego przyięty, y w Hábit Zakonny obleczoney, nowym Imieniem, świeckie złożywszy, iest názwany, y szczęśliwym prognoastykiem, Piotrem od Mátki Bożey miánowany. Nie podobna zámilczec, że iaká Duchá gorącością, ten życia Niebieskiego Stan zaczął, bo nie co podtego, przed oczami sobie przekładał, ále iasnoświętne Swiatobliwosci luminarze, ktore ná Firmamencie Kościoła Świętego iasniały, y te z wielkim usiłowaniem, náśladować postanowił, co iest dowodem, ánimuszem, y sercá wspaniałego.

11. W iakiey się zaś życia ostrości w Nowicyacie ćwiczył, wyrázić nie podobna, bo tá wszystkich rowiennikow przewyższał, gdy óprocz wzgárdy swiatá, y siebie samego, o życie to doczesne niedbájąc, z wielkim wielu po-

dziwieniem, tak się do rzeczy Niebieskich áplikował, że máło co, dla życia doczesnego wygody, zmysłom pozwalał. Dla czego ieden świádek oczywisty, tak wysokiey Piotra Cnoty, zwykł mowić, że dyspozycyi Boskiej się stało, że Piotr przedtym milczący, y ukrywájący się, tak godnemí Kazániámi, potym był sławny gdyż w milczeniu y osobności długiey wiele skárbow názbierał, ktore potym swego czasu, swiatu pokazał. Nie nie opuścił Młodzian, Zakonney doskonałości prágający, czego by przez ow Rok Nowicyatu nie spróbował, aby druga lubo przykra y trudna w krótkim czasie, wszystkiego mógł dostápić: co z taką gorącością Duchá y pilnym usiłowaniem czynił, że trzeba było te jego serwory moderować, ktoreby mogły potym, Duchowi wnętrznemu zaszkodzić, y do powiercho-wnych spraw, niesposobnym uczynić. Nie raz bowiem musiał mu Przéłożony rozkazáć, żeby słowo przemowił, kiedy tego było potrzebá, od krótkich się przez kilka Miesięcy wstrzymował, znaki tylko pokázując, że słowá, y ćwiczac ięzyk, náśladowaniem Chrystusa Páná milczacego, dla Zbáwienia ludzkiego. Y tym sposobem, Rok Nowicyatu skończył szczęśliwie.

Po skończonym tak szczęśliwie Nowicyacie, Professyá Solemná z ochotną Duchá gorącością uczynił, y dzień jej miał u siebie za naywielkizy ktorego z prágieniem wielkim czekał, y w który całego siebie, Boskiemu Májestátowi ofiarował. Lubo zaś tak wiele dowodow, Niebieskich cnót pó sobie pokázował, iednak się tá w nim znáydowála naybardziej, że nienawistciá Ewángeliczná Rodzicow y Krewnych swoich nienawidził, bo nie chciá, áby przy Professyi, ieden z Krewnych jego ássystował, ktora nienawistciá Ewángeliczná, y w dalszym życiu swoim zachował, gdy bowiem w kilka Miesięcy po uczynionej Professyi, z posłuszeństwá do Miásta Oyczystego, w potrzebie przyjechał, w takim nie ukontentowaniu miał Dom Oycowski, że mieszkájąc w pokoju sobie náznáczonym, iako kto nieznáiomý, ukrywał się.

wał się, y ledwie za rozkazaniem Oy-
cá, który z nim był za Prezydentá, z
Siostrą swoją pełną skromności, (bo
już Rodzice jego pomarli byli) mało
co się rozmowił, tak bowiem zdobyło
tego, który miał być Głosićielem
Chrystusa, y miał na sobie nościć, fun-
kcją Apostolską.

13. Z pierwszego Konwentu Pástráń-
skiego, w którym Nowicyat odprawo-
wał, z woli Posłuszeństwa, do Mán-
zery pojechał, nie daleko Sálmán-
tyki, w ktorej Klasztor, bárdziej z swia-
tobliwości, iako z dobrego mienia się
słynął. W tym Klasztorze, tak dla
Ubostwa, iako y áeryi nie bárdzo zdro-
wey, wiele PIOTR Nášz wycierpiał, ile
który chorym wyjechał, z Pástráńskie-
go Konwentu. Niemożna tu opuszcć,
w PIOTRZE Nášzym, iawnego skro-
mności przykładu, który dał w tej
podroży. Chory będąc, przymuszony
jechać na Ośle; bojąc się zaś aby
z widzenia w drodze, rozmaitych
Obiektów, iakiey zmazy nie zacią-
gnął na duszę, wżgárdzićiel swiátá, y
jego próżności, oczy zámknáwizy,
iák umarli, kazał się prowadzić, cze-
mu się widzacy dziwowali, y przy dy-
skursach o nim, wielce to w nim
chwalili. Ják zaś wielkie ćierpliwo-
ści, y pokory przykłady, w tych pier-
wiałkach lat swoich pokazował, ni-
żey się to opiszę.

14. Gdy nieco ozdrowiał, z Posłuszeń-
stwa do Komplutu, przyjechał, aby
według zwyczáiu, Filozofij y Teo-
logij słuchał, co z poddaniem woli
swoiey uczynił, lubo było ciężko na
niego, oddalić się od Bogomyślności,
który w osobności, wolałby być, czy-
tać Księgi Duchowne, y nabożeń-
stwem się zabawić. Na ten czas bo-
wiem, PIOTR Nášz, y jego współucz-
niowie, tak się w Bogomyślności za-
kocháli, że się Szkolnych Aktów bár-
dzo lekáli, iakoby ow porok sfody-
czy, między Chrystusową konwersa-
cyą, płynący przez Szkolne Spekula-
cyje, y trudności, wysychał. Dla cze-
go, wiele było trzebá pracować, aby
ow dowcip, mógł się być náskłonić, y
oddalić, od tak zbytniey Niebieskich
rzeczy rozmyślania rokoszy, á náskło-

nić się do pracy Ewángeliczney. Y tym
sposobem, PIOTR Posłuszeństwem
zniewolony, do Náuk, w ktorych się
na świecie ćwiczył, znówu wcale u-
mysł náskłonił, dla dobrá, y pożytku
pospolitego.

Wprędce potym, za instynktem Bo-
skim, y Posłuszeństwá, chęć do Náuk
przyłożył, z wielkim pożytkiem, y
przykładem, gdy bowiem, (żeby
choć jedno, za wiele wyraził) Nie-
bieskiey Teologij, nieco skosztował,
do tak wysokiey przyzedł Spekulacyi,
że się wszyscy Akadémij Kompluteń-
skiey Teologowie, tak szczęśliwym
początkom jego dziwowali. Tego też
opuszczać, dla pamięci innych nie-
mogę, co PIOTR, jednemu z Konfiden-
tów swoich powiedział, że się tak-
czytá uczył intencyą, iż cokolwiek
poznał, bydz świeckiego, y próżne-
go, tego y czytać nie śmiał. Swieckie
bowiem, y nie pożyteczne, do náuki
máteryje, za rzeczy nieprzystoyne po-
czytał, ktore mogły mu przeskódę na
umysle uczynić, y do Chwały P. Boga,
y zbawienia dusz ludzkich, pracy u-
mnieyszyć, álbo iáką zmazą próżno-
ści, Apostolską funkcją zmazać. Zkąd
się domysłano, że go BOG mądro-
ścią swoją oświecał, gdy przy po-
czątkách náuk, tego co się z mądro-
ścią Boską iednoczyło, rostopnie, y
mężnie, nie odrzucał.

Gdy ieszcze Studentowi na Kursie, 16.
(iako się u nas dla próby y doświad-
czenia, kto do czego sposobny będzie
praktykuie) mieć mu Exhortę roka-
zano, zrozumiano po nim, iák szczę-
śliwie, w Káznodzieyskiey funkcji
miał postąpić, który tak piękne, po-
kázował początki. Jákoż, gdy potym
z Posłuszeństwá Kázywał, iák drugi
WINCENTY FERRERYUSZ, z taką żarli-
wością, grzechy strofował, że wielu
do pokuty przywodził, y nietylko po-
spolstwo, młodego chwaliło Kážno-
dzieię, ále też y mądry, sami náwet
przedtym PIOTRA Nauczyciele, á po-
tym sławni Akadémij Profesorowie,
ktorzy tego, ktorego w Szkołách Pre-
ceptorámi byli, z podziwieniem káza-
cego słucháli. Dla czego, gdy potym,
po rożnych Miástách, y Miásteczkách
kázywał,

Kázywał, sławá PIOTRA Nászego, całą Hiszpaniá nápełniłá, czym pobudzony Przełożony, który ná ten czas, Hiszpáńską rządził Kongregáciá, zá rzecz przyzwoitá osádził, áby PIOTRA, iáko Káznodzieię Wielkiego, posłał do Rzymu, dla znaczego w ludziách przez Kázania jego pożytku.

17. Będac PIOTR dowcipu bystrego, przeczuwał chwałę swoię w Rzymie następującá, ktorey ile mógł, przez pokorę y skromność uchronić się chciál, stárząc się bárdziej o Zbáwienie własne, niż o doczesná chwałę ále woli y dyspozycyi Boskiej, niemogac się sprzećiwić, w siadłszy w Okręt, y szczęśliwie żegluiąc, z Oycem Prokuratorém Generálnym, przypłynął do Genuy. Nie długo potym poczał ná siłách słabiec, y chorować, z dłuższego żegłowania, ná morzu, lecz zá pomocą Boską, Cnotą Posłuszeństwá, y wzgárdą siebie samego uzdrowiony, do większych się prac zábiera, y gotuie. Przypłynawszy tedy do Genuy poczał się języká Włoskiego záraz uczyć, áby ták w Rzymie, iáko y w całym Włoskim Páństwie, sposobniey mógł pracować. Odpoczawszy cokolwiek po farygách podrożnych, do Rzymu pojechał, z kąd w kilka Mieściecy do Genuy powrócił, w ktorey Kázywać, chwalebnie zaczął. Lecz Roku Páńskiego 1593. gdy ná Kápitulę Generálná, iádac Nási Oycowie Hiszpáni do Genuy przyiecháli, Wielebny Oćiec Nász Mikołay á *JESU MARIA*, Wikáry Generálny, Nászego PIOTRA, y Wielebnego Oycá Janá á *JESU MARIA* wziął z sobą, ktorzy się ná Dysputy zwyczajne podczas Kápituly przygotowáli, Nász PIOTR, pod Prezydencyą Wielebnego Oycá Augustyná od Świętych Trzech Krolow, á Oćiec Jan, pod Assystencyą, Wielebnego Oycá Dominiká; od Osárowánia Najswiętłzey PANNY, ná ten czas Prowincyálá Kátálaunij, niegdyswego Lektorá: Poiecháli tedy do Kremony náznáczone, gdzie PIOTR Nász, we Srodę po Świątkách, przy wielkiej mądrych ludzi frekwencyi, z wielkim plauzem, defendował Kon-

kluzyc, y powrócił znou do Genuy po skończoney Kápitule.

Jeszcze z ciężkich, y uprzykrzo-18. nych chorob, ktorecierpił w Hiszpánij, zupełnie nie przyszedłszy do zdrowia, Nász PIOTR, słabym się czuł ná siłách, iednák, żeby ták wielkie światło, ze szkoda Kościoła Świętego, pod korcem się nie ukrywało, roskazáno mu, áby probuiąc sił, zaczął Kázywać w Genuy. Zdála się to, rzecz bárdzo trudná, y niepodobná, bo krotko mówiac, Medycy nie rádzili, dla niebezpieczeństwá śmierci, ále że, z iedney strony przymuszała Pobożność, z drugiey strony przeszkadzało niebezpieństwo, Doktorowie przecię wyperswadowáni, z trudnością pozwolili, áby iedno y drugie, PIOTR powiedział Kázanie. Przyszło tedy do sprobowania, iezli siły, przez humory szkodliwe nádwałłone, do pracy zdolne będą; co gdy się udało, poznano, że była wola Boská, áby PIOTR zaczął Káznodzieyská funkcyá, dálej kończył, ktoremu procz ludzkiey rády, sam Pan BOG, sił dodawał. Y ták się śmieło do Ewángeliczney pracy zábrawszy, w niey nie ustawał, y Miastá owego, Obywátelów sercá, z podziwieniem wszystkich, do wielkiej zápalał pobożności.

Po kilku lat, pracy Káznodzieyskiej, 19. dobrze siły wyprobowawszy, do Rzymu (dla ktorego iáby się urodził) pojechał, ktorego iáko Káznodzieię sławnego, gdy się przyjazd rozgłosił, wiele się Audytora godnego ná Kázania jego schodziło. Nowy tedy Káznodzieia, ták wielkiej u ludu Rzymskiego sławy nábył, że go wszyscy sadzili, byđ godnym Ambony Papielskiej, y Kárdynálskiej Purpury; y było takich wiele, ktorzy mieli zá złe, że determináciá o tym, Oćiec Święty ná ten czas będący, odkładał, co się działo, z Dekretu Boskiej dyspozycyi. Zaczym PIOTR, po ták wielu pozyskánych aplauzách, y wielkich, w duszách uczynionych pożytkách, do pomnożenia Kongregáciy Nászey dalszem się obo- wiązał pracami.

Nic bárdziej PIOTROWI Nászemu, w sercu y zamyślách nie tkwiało, iáko 20. żeby

żeby Reformowany Kármel, od sły-
ney Świątobliwości, Świętey Matki
Nászey TERESY, w Rzymie, iák w Mie-
ście całego świata zakwitnął, z kąd
szczęśliwie potym, po całym świecie,
mogłby się rozprzestrzenić. Jego tak
świątobliwey Intencji, sprzyiał Máje-
stat Boski, bo niespodziewanie, ofia-
rowáli mu ludzie pobożni, miejsce
spodobne, ná nową Fundacyą Kościo-
ła y Klasztoru, pod Górą Jánikulá na-
zwána, zá Tybrem, nie daleko mostu,
SYXTA Piątego. Miejsce to było pu-
ste, y prawie zarzucone, ále Nayświęt-
sza PANNA, ktorey tám ná jey Chwa-
łę, przed kilka lat, wystawiony był
Kościoł, to miejsce, Cudami wstawi-
ła, y było to przyszłych rzeczy ná tym
miejscu prognostrykiem. Nie daleko
tego miejsca, były pomieszkánia y
Kámenice zruinowane, ktore repre-
zentowały Apostolskie Ubóstwo, gdzie
zá pozwoleniem Oycá Świętego KLE-
MÉNSA Osmeo, y naypierwey zá
pomocą Prolomeuszá Kárdynała z Ko-
mu, fundamentá ná Klasztor, szczę-
śliwie założono.

21. Rzymski Klasztor, który się nazy-
wa *in Scala*, gdy szczęśliwie zaczę-
to, lubo jeszcze słabe były murowá-
nia poczatki, ále strukturá Cnot y
czynow wielkich, w mieszkájących
była gruntowna. W czym żeby było
powodzenie szczęśliwsze, dopuścił P.
BOG że Brát ieden od Szátáná náwi-
dzony, ktorego chciał głodem umo-
rzyć, był wszystkim do ćwiczenia
okázýł. PIOTR Nász, będąc Prezy-
dentem ná tej Fundacyi, z tej miło-
ści, ktorey był pełen, przy tym Brá-
cie, kiedy iadał, bywał obecny, áby
wielorákami benedykcyami, pomo-
cnemi, Szátáná infestuiącego odpę-
dzał. Jedney nocy, gdy ow Brát przy
świecy wieczerzał, wielkiego przymu-
su y rozkazu było potrzebá, áby ieden
kuslik gliniány Winá, ow Brát ná-
widzony wypił, wziął on w ręce,
naczynie, ále máło co, skosztowa-
wízy postawił, bo mu Czárt Wino z
z kusiłkiem odeymował. Lecz gdy
PIOTR Postuszeństwem, Brátá przyci-
fnął, wziąwszy kusliczek, z rozkazu
Wino wypił. Z ktorego zwycięstwá,

Szátan niezmiernie rozgniewány, por-
wawszy naczynie, w tył rzucił, y Brá-
tá w tyle stojącego, (ktoremu Imię by-
ło Mikołay, od Niepokalanego Poczę-
cia, Nayświętzey PANNY, Hiltzan,
Mąż znaczney Świątobliwości, kto-
ry potym, nie raz był Przeorem, nie
raz Prowincyałem w Belgium, y De-
finitorem Generálnym, y po śmierci
Oycá Generála, iákó Wikáry Kongre-
gacyą rządził, y pełen dobrych uczyn-
kow umarł) w czoło ranił, y żyłę
między brwiami przeciął, z ktorey się
obficie krew lała. Zaráz tedy ow Brát
rániony zawołał, że owę ranę ocho-
tnie dla miłości Boskiej ponosi. A
gdy ieden z Oycow, ktorzy temu,
przypadkowi byli przytomni, dłonią
ręki, krew chciał zátzymać, młody
ow Brát, bez wątpienia Duchem Sw.
nátchniony, rzekł do PIOTRA: *Proszę
Oycze, daj pozwolenie, ábym Szlub Po-
stuśzeństwa uczynił*; (był álbowiem ie-
szcze Nowicyuszem) Pozwolił zaráz
PIOTR, y po uczynionym Szlubie, rzekł
znowu Brát do PIOTRA *Zákaz Oycze
krwi, y zátzymaj ją*. Zákazał tedy, y
przy wszystkich, ktorzy ná to pátrzy-
li, z podziwieniem, zá przykazem
PIOTRA, krew się zátzymała, y ustá-
ła z woli tego, który zgromił morze
czerwone, y wyschło. Jáką zaś; z o-
czywistego Cudu, pátrzący radość mie-
li, á Szátan, żal y konfuzyą, wyrázić
nie podobna. PIOTR zaś lubo doznał,
oczywistej Boskiej pomocy, żeby we-
dług swey rostopności, nie opuścił
czego potrzebá, dwie rzeczy rozkazał
áby czym prędzey zawołano Ceruliká,
á chorego ránionego, z miejsca ná
ktorym był rániony, y ná którym
drzwi y okná były otwarte, ná insze
cięższe miejsce przeprowadzono. Przy-
szedł Cerulik, prędko zawołány, czo-
ło ogolił, ranę szpadlikiem miárkuie,
fleytuszeki, chusteczki pogotował, ále
daremnie, bo co Wiárá zaczęła, tego
kunst y umiejętność dokończyć nie
mogła, ponieważ Cerulik, krwi ktora
się znowu rzućla, żadnym sposobem
zátzymać nie mógł. Zdesperowawszy
Cerulik, że nie mógł nic porádzić,
chciał żyłę zacháwtować, ktorego gdy
PIOTR Nász, lekáiącego się obaczył,
rzekł:

rzekł: *Odrzuć te swoje fletyruki.* A potym z tą wiara y ufnością jako y pierwszy przydał: *Przez moc pośtupeństwa, przykazuje, aby sie krew zstánowiła.* Y zaraz z podziwieniem wszystkich, impet krwi dobywającej się, zstánowił. Czemu, między wszystkimi, naybárdziej się dziwował Cerulik, y rzekł: *Ten záprawde leczenia sposób, lepszy jest niż Náš, wy nie pomrzecie, tylko kiedy zechcecie,* y temu się Cudowi przypatrzwszy, odszedł. Nowicyusz, cudownie uzdrowiony, łaski Pána Boga doznawszy, gdy przez wiele Miesięcy ná głowę falował, z czego miał wielką trudność, do uczynienia Professyi, y lubo był Cnoty, Pobożności, y Obserwancyi pilnującym, ledwo nie był wyrzucony z Zakonu, mając iednak, pragnienie wielkie, do Stanu Zakonnego, tak do Piotra Nászego mówił: *Roskaż proszę Oycze, aby bol głowy ustał.* Roskazał, y iako krew przedtem cudownie zstánowił, tak też y bol głowy uspokoił, że zá ustąpieniem bolu, nie miał żadney trudności do uczynienia Professyi Świętey. Trzy rozkazy były, trzy się też Cuda stały; Názajutrz Oycowie ná Kápitulę zwołáni, ktorzy, gdy to cudowne uzdrowienie się stało, w Chorze byli, tak szczęśliwego sukcesu, Nowicyuszowi winiszowali.

22. Sławá Piotra Nászego, po całych się Włochách rozeszła, dla tego go do wielu Miast, ná Kazania, y ná nowe Fundácyje Klasztorow, zapraszáno. Zaczyn do Neápolim z Rzymu choć poniewolnie iechać musiał, gdzie u Wicereia, y u Senatorow wielką miał ákceptacyą, dla swoich Kazan, z ktorych, wielki odbierał pożytek, między innemi, Neápolitáńską Fundacyą otrzymał, ná miejscu bárdzo wesołym, aby y w tym tak wielkim y sławnym Mieście, Obserwancya Reformowanego Kármelu stynęła. Skończył Piotr szczęśliwie tę Fundacyą, z powinnowaniem całego Miastá, ktore tak Piotra Nászego estymowało, y poważało, że y zachodząca powaga y rozkazem Oycá Świętego, ledwo go do Rzymu puściło; Rzym zaś powracającego, z radością niewymowną przywitał.

Ná tę sławę Piotra Nászego, y inne Miastá znaczne, zá przykładem Miastá Neápolitáńskiego, do Oycá Świętego supplikowały, żeby y im, tak wielkiego y sławnego pozwolił Káznodzieię, ále Ociec Święty, znając się ná Godności Piotra, niechciał ná to pozwolić, aby się od Rzymu oddalił. Nie przestał tedy y w Rzymie, nieustannie pracować. Tym czasem zaś dla spóznienia, wyjechał do Tuskulánu, y ná Gorze Tuskuláńskiey, záłożył Klasztor, do Bogomyślności bárdzo sposobny, w ktorym się podczas, z samym Pánem Bogiem, iako záwsze pragnął zabawiał. Lubo się zaś przyzwyczaił, do tego miejsca osobności, aby się był od zabaw powierzchownych uwolnił, nie chiał iednak, choć dość dla siebie máłcy, uczynić sobie konsolácyi, uważając że większe w Rzymie, potrzebá mu było dźwigać ciężary, wołał tedy wrocić się ná pracę Kázywánia do Rzymu, więcej sobie poważając, dufz poyskanie, niż z miejsca zdrowego, y wesolego, ukontentowanie.

Doświadczoną mając wierność y 24 Apostolską miłość, Piotra Nászego, ktorą ná cały świat był głośny, Ociec Święty KLEMENS VIII. stáranie mu całego świata zlecił, y coby potrzebnego widział, do zbawienia pospolitego tych, ktorzy się odłączyli, od Kościoła Świętego, aby wiernie doniosł, polecił. Tak wielki ciężar, lubo Piotr nieugászonym ogniem miłości Boskiej gorzał, odważnie przyjął iednak prywatnie, sam w sobie uważał, że to niecznośna rzecz ná ramię jego złożona, y iakby od godziny tego sobie zlecenia, cały świat dźwigał. Zaczyn, iakby miał z tego Pánu BOGU, oddać ráchunek, z wielką pilnością upátrował, y nie nie opuszczał, coby dla rozszerzenia Kátolickiey Wiáry do Naywyższego Kościoła Świętego Biskupá należało. Pytał się usilnie, o błędy niewiernych, ktorzy w dalekich Krájach zostawali, aby politowaniem zdjęty, mógł im radę, y ráunek podać, o czym y ná Kazaniách mówił, y tak Pánom Swieckim, osobliwie zaś Duchownym periwado.

perswadował, y z niemi o tym prywannie konferował, iákby niewiernych y Heretykow można ratować; dla tego z ludźmi innych Narodow, do Rzymu, przychodzącemi, łagodnie sobie postępował, y ich proźbom, ile mógł, słowem y uczynkiem, wszelkie świadczył przyślugi.

25 Zarliwość Apostolska PIOTRA Nászego, nie w samym tylko Rzymie, założyła swoje doświadczenia, ale się też y do naydalszych Kráíow rozszerzała, pragnał bowiem PIOTR Nász, aby Murzyńskie Pánstwa, przez Ewangelicznych ratować Misyjonarzow, iákoż, zdarzyła się okázya, od Krolá Perskiego do Europy, poselstwa do Oycá Świętego KLEMENSA Osmego, przy ktorey PIOTR, Oycu Świętemu perswadował, aby dla náwrocenia Murzynow, y bezpieczniejszego do nich Misyjonarzow przeyscia, Misyje Perskie, przyjął, y do tak wielkiej rzeczy, wspólniałym umysłem, sam się PIOTR Nász przyłożył. Wybrał tedy z swoiey Kongregacyi Nowey, (iáko do tak trudney funkcyi, pobożność go y roztropność nátnęła) czterech Zakonníkow, doświadczoney Wiáry y cierpliwości Mężow, ktorzy Papieską powagą wzruszeni, byli Posłami, y zniósłszy niektóre złe opinie, Persow, o Pánách Chrześciańskich, Krolá, y Pánow Perskich, Apostolskiemu Majeństwu przednieśli, y pod tym pretextem, do opowiadania Ewangelij Świętey drogę urotowali, iák była intencya Oycá Sw. Puścili się tedy w drogę bárdzo daleką y długą, y pułnocne Kráie z wielką trudnością obeszli, y przelędzzy przez Pánstwa Niemieckie, Polskie, Moskiewskie, przebywszy podeyżranych Xiążat, y mieysc niebezpieczeństwa, przez morze Káspium prawie trzy lata bawiać się w tey podróży, weszli do Persyi. Przyjął Krol ochotnie, Posłow od Oycá Świętego przysłanych, y codzién większy pokázował im áffekt, á uważając w nich, wierność, y wzgardę swiátą, wszystkiey dyfidencye do Pánow Chrześciańskich, z siebie zniósł, y listownie, traktaty y przymierze, z Pánami Chrześciańskimi, z chęcią uczynić y zawrzeć.

obiecał. Wielką záprawdę obietnicą, z ktorey nie miała nádzieja, Kátolickiey Wiáry w tak obłzernych Krolestwach, roskrzewienia, stała się, z ukontentowaniem gorącego pragnienia, y Intencyi, PIOTRA Nászego.

W tym czasie, Káznodzieja Papie 26: ski, kreowany był Kárdynałem, á ná jego mieysce PIOTR Nász iák wszyscy żądali, náznaczony, ktory przez tak wiele lat kázuiac, godnym był tak wysokiey Ambony oładzony. Atoli PIOTR pokorny, tego Honoru przez swoię modestyá niechciał przyjąć, sadząc się byđz nieśposobnym do tey godności, ktory swiát porzucił, y siebie samego, ktora w PIOTRZE Cnota, iáko się y Boskiemu, y Papieskiemu podobala Majeństwu; z tego dochodzić, że y inni Papieże, KLEMENSA Osmego Sukcesorowie, bez żadney kontrowersyi y trudności, PIOTRA milczącego, ukrywającego się y o tym nie myślącego, ná też samę funkcyá potwierdzili. Ják zaś Swiatobliwie y poważnie, temu Urzędowi dość czynił, iák máto dbał o ludzkie áplauzy, á Słowo Boże, iák szczerze opowiadał, y Rzymowi y całému swiátu, niezliczonemi dowodami, ktorým się nikt sprzećiwić nie może, doświadczone y iáwno iest. Ná Kazaniách nie podchlebiał, ani Papieżowi nie wybaczał, gdzie Interes Boski záchodził; Jednego dnia, Kaząc ná owę Sentencyá Psalmu. *Jeżeli moi nie beda pánowali, w ten czas niepokałany bede;* co tak oczywista prawda wywodził, iż wszyscy rozumiełi, że się o to Ociec Święty urázi, ale ten zrozumiawszy PIOTRA zárlwość, mile to przyjął, y rzekł: *Mów chętnie od Ciebie, prawdy słuchamy.*

Chciał go Ociec Święty KLEMENS 27: Osmý, ozdobić Purpurą Kárdynańską, ale PIOTR niechciał mówiąc: że raczej woli krwi swoiey Purpurą zá Wiaré Chrystusową wylaney, byđz ozdobiony y mówić sobie o tym nie dał, żeby ten Honor sobie ośiarowany, miał przyjąć. Po śmierci KLEMENSA, Świętego Kollegium, álbo Zgromádenia Kárdynałow ná Elekcya nowego Papieża, obrány był Spowiednikiem. Od Sukcesora LEONA Jedenaste.

Jedenastego, w wielkich konserwowany respektach, na funkcyi Kaznodziejskiej był potwierdzony, y za Spowiedniká obrány. Ale po niedługim Pánowaniu na Stolicy Apostolskiej LEONA, który wkrótce umarł, Sukcesor jego PAWEŁ Piąty, na tym go samym potwierdziwszy Urzędzie, jego y kochał, y szanował.

28. A że Ociec Święty KLEMENS Ośmy, Nászę Kongregacya Włoską Reformowanego Karmelu, od Hiszpańskiej kazał oddzielić, Przełożonym jej PIOTRA uczynił, pod Imieniem Kommissarza Apostolskiego, aby onę swoją rządził roztropnością. Opierał się temu, ile mógł, który bardziej pod posłuszeństwem żyć, niż rządzić sobie życzył, ale musiał być posłusznym rozkazowi, y tak przez sześć lat rządził Kongregacyą, aż na Kápitułę, w Rzymie zgromadzoną, ciężar złożył, y przez trzy lata odpoczywał. Był także, od tegoż Oycá Świętego Nowey Kongregacyi, Bosaków Świętego Augustyná, Przełożonym, pod Tytułem, Komissarza Apostolskiego. Po wyscieniu trzech lat, znowu go pracą obciążono, y obrano Generałem, z wielkim pragnieniem, y prośbami gorącemi od wielu, żeby się nie wymawiał. Wesoła to była innym nowiną, ale PIOTROWI smutna, który nowo obrány, powiedział publicznie, z wielkim swoim żalem, że uprzykrzenie było to Przełożenie, niż rozumiał, o którym smutku y nieukontentowaniu, choćby był PIOTR milczał, twarz jego melancholiczna iawnie go wyrażała.

29. Wielorakimi, tak Kazán, iak y Rządow przyćśniony pracami, nie mając o zdrowie swoje y życie doczesne, powinnego stárania, pod takim ciężarem, musiał upaść. Niżeli się z tym życiem pożegnał, prawie przez dwie lecie chorował, iednak dobrotliwy Pan, tak czas dysponował, że albo kiedy miał mieć Kazanie, przed Oycem Świętym albo co potrzebnego czynić, chorobę zatrzymował. A iak, albo Kazanie, albo sprawę iaką skończył, znowu musiał chorować, wiele bowiem cierpiał, osobliwie od choroby koliczney, y zapalenia wne-

trznosci, iednak to męczeństwo, przez tak długi czas, cierpliwie y statecznie ponosił. Wyrzucić nie podobna, iak wiele miał przykrości, w trunkach y lekárstwach, których się samá wzdryga, y lęka naturá zażywać; Febry wielorakie, przy takich bólach, ciało oryłe y zażywnę paliły; a co naybardziej uważać było trzeba, że na środku ięzyka była okrągła iakás krośka czarna wyrosła, y na spaloney skorce stwardniała, która pokázowała, cięła tak otyłego, wielkie rozpalenie y lubo przez cały rok na ięzyku trwała, iednakże nie zawiże bole, y gorączki bywały. Podczas zaś zbytnich, które przypadáły gorączek, musiał często ięzyk odwilżać, dla iakieykolwiek folgi, y tak tym sposobem, życie prowadził, bardzo uprzykrzone, życia wiecznego wielce pragnąc. Gdy takie pároxyzmy, y humory zapalone, bardzo w chorym gorę wzięły, że wśzystek osłabiał, naybardziej w posrod latá, kiedy w Rzymie, upał wielki bywa od Słońca, uczynili Medycy radę, aby do wód bardzo zimnych, które się znáyduią pod Nuceryą, wielu doświadczeniem chwalebnych, PIOTR pojechał, dla porátowania zdrowia, pod większą nadzieją, niżli rozumieniem, aby ozdrowiał. Po kilku dni iázdy, skoro do wód przyjechał, y tam się na niektórych Pobożności Aktách zabawiał, lepiey się mieć począł, y była nadzieja, iakiegokolwiek polepszenia, przy czym byli y Doktorowie nieposledni, átoli z woli Boskiej, począł się znowu, źle mieć, y chorobá ostrzey następować do tego hemoroidow boleści, y dla wyrzucenia z żołądka dáne remedia, bez skutku, Mężow tak cierpliwemu, do przedzey śmierci dopomogły. Co gdy postrzegł PIOTR, wśzystko porzuciwszy, y Medykow stárania, o Wiátyk Nayświętszego SAKRAMENTU, y o Oley Święty upraszał, aby tym Niebieskim Chlebem poślony, y Świętym Oleiem namáńczony, przy tey ostatniey utarczce, mógł się z nieprzyjacielem duszy, męzniey potykąć. Co żeby się szczęśliwiey powiodło, Heroicznych Cnot Aktami umacniał się, przez dwa dni, y wśzystkie

y wszystkie siły swoje, do Pána BOGA obrociwszy, mając nadzieję, wiecznego zbawienia, z wielką ciążą układnością, w Klasztorze Oycow Świętego Franciszka Zakonu, od których był z ludzkością wielką przyięty, Pánu BOGU, ducha oddał, Roku Páńskiego 1608. dnia 27. Sierpnia.

30 Tego sługi swego, Pan Bog Chwałę obiawił; gdy jego drogie ciało do Rzymu prowadzono, niż ie przywieziono do Nászego Konwentu, porwany był w Záchwycenie, Wielebny Ociec Nász DOMINIK, z JESU, MARIĄ, w którym PIOTRA Nászego, w wielkiej iásniejacego Chwale, y w wielu Aniołow y Świętych Páńskich towarzysztwie, widział, y to do siebie mowiącego słyżał: *Oto Oycze, iák do brze Pan BOG nádgradza, to wszystko, co sie czyni, dla jego miłości, przybodzi, abym między wami ciało moje złożył, w tym Konwencie de Scala, miejscu tego, y twojej Kongregacyi, Pánu BOGU, zalecać nieprzešťane.* Gdy zaś ciało, do nászego wprowadzono Konwentu, tenże Ociec DOMINIK, wiedząc iuż o chwale PIOTRA, z Boskiego obiawienia, wołać poczał: *S. Piotrze, modl sie za námi.* Z taką zaś uczciwością ná potym, iego zeyścia pámiatkę obferwował, że ile rázy podala mu się do mowienia o nim okazy, nazywał Wielkim Oycem PIOTRA Nászego, iákóm y ia często sam, takiego iákó y innych słyżał, z polzánowaniem o nim zawsze mowiących. Ludzie wielkiej powagi, świadczyli, że Celo w ktorey chorym leżał, y skonał, przez kilká dni, pełna była wdzięcznych zapáchow. Widział wspomniany Wielebny Ociec Nász DOMINIK, iednego dnia w záchwyceniu będący, Niebo otwarte, Anielskie Hierarchie, y Świętych Páńskich Chorzy, á między niemi wielką Kármelitow liczbę, y poznał oczywiscie, Wielebnego O.N. PIOTRA, od Mátki Bożey, y FRANCISZKA od Nayswiętszego SAKRAMENTU, którzy śpiewáli, ieden po drugim: *Cierpliwosc, cichosc, pokora, Posluszeństwo, iákó my slyšeli, take my widzieli, w Mieście Pána Zastepow.* Jáko by chcieli wyrazić, że te cnoty, gotują drogę do Miasta Páńskiego, Niebieskiey Jerozolimy.

Cz

Autor Życia, PIOTRA Nászego, 31. Heroiczne Cnoty, jego obszerniey opisuje, które iednak krocey się namięnienia. Miał PIOTR wielką Wiarę, ktorey tak wiele, dla rozszerzenia Wiary Świętey pracował, Missye Nászych, ná nawrocenie Niewiernych obmyśliwszy, Oycá Świętego y innych Pánow Chrześciańskich, przeciwko Turczynowi záchęcając, która w nim osobliwiey się wydawała, w polzánowaniu Nayswiętszego SAKRAMENTU, miał bowiem zwyczaj, po uczynioney Konsekracyi, iży obfite wylewać, Boską w nim Obecność uważając. Miał gruntowną nadzieję, bo odrzućiwszy wszelákie w ludziach spodziewania, P. BOGA samego, pomocą y protekcyą wsparty, we wszystkich sprawách y okazyách, lubo trudnych, wesoło sobie postępował, á w káżdey, przytomnego sobie zawsze doznawał Pána. Będąc zabawny, pobożnymi uczynkami, nie mógł się raz gotować ná Kazanie, które miał mieć przed Oycem Świętym, lecz mając ufność w Pánu BOGU, wszedł ná Ambonę, ledwo co przeczytawszy, álbo usłyszawszy, iáką od Nászych Zakonnikow materya, iednak za wnętrzną Pána BOGA dyspozycyą, z budowaniem, odprawił chwalebnie Kazanie. Pełen był nieugászoney miłości, która y Pána BOGA, y bliźniego, kochał, bo oprócz Aktow wnętrzných, tego ognia Niebieskiego, którym serce, y wnętrznosci jego gorzały, (dla czego są do tych niekázateľne) o Boską Chwałę, wszędzie się starał, y o pożytek bliźniego, jego mizerye, tak w duchownych, iákó y doczesnych potrzebach, ratując.

Nie tylko Teologicznymi, ale też 32. y Morálnymi, iásniał Cnotami. Prędkiego był Posluszeństwá, które w Regule, y rozkazách, ściśle záchowane pokazał. Toż Posluszeństwo, będąc Przełożonym záchował, pokornie słuchając Stárszych, y do tego przyszło, że też Szlub uczynił, podczas bydz poslusznym, y Zakonnikowi sobie podlegájacemu, przez kilká Miešięcy, do ktorego Celi, często wchodząc, z pokorą, winy swoje, (ieźli się w nim, ktore-

które znáydowały) wyznawał, nagány, niż Przełożenstwá, bárdziej prágnać. Niewinney był Czystości, która się y w słowách, y uczynkách wszędzie w nim wydawała. Ktozey miłością zdięty, młodych do Zakonu bárdziej przyimował, ktorých widział niewinność, y skromność. Doskonála miał pokorę, z ktorey, przed Godnościami, y wszelkiemi, w Zakonie, y oprócz Zakonu, Honorámi, uciekał; Dworu Papieskiego, y Xiążęcych Páłacow, lubo proszony, chronił się frekwencyi, y bárdziej wołał pokorne odprawiać powinności; od innych cierpliwie krzywdy znośił, y wszystkim się we wszystkim uniział y upokarzał. Ubóstwo bárdzo kochał, bo y wytárty Hábit nośił, y skromnego iedzenia, y ubogicy Celi záżywał, swoy áffekt, do tak godney Cnoty, pokázuiąc. Dziwny był cierpliwości, którą w ustáwicznym, przez dwádzieścia pięć lat, Zakonnego życia ćwiczeniu, w długich y ciężkich chorobách, pokázował. Wielką miał cichość, którą ustáwiczna twarzy wesołość, zwyczajna w słowách łagodność, niezwyćiężone umysłu uspokojenie, náwet y przeciwko tym, ktorzy go umartwili, oczywiście oświadczył. Osobliwy zaś był przykład cichości, gdy w Mieście, Moliná nazwanym, w Krolestwie Kástylijskim, Kázuiąc, dowiedział się o Zbiegu, który Oycá jego zabił, posłał bowiem po niego, áby do niego przyszedł, oznámiąc mu, że nie tylko mu, to odpuszcza, ále też, y o jego uwolnienie stáráć się będzie, ktorego potym, do siebie idącego, ná środku ulicy przywitał, y w pośrod błotá, do nog jego upadł, y one całuiąc, wielkiego áffektu znak, dziwniacemu się zabójcy, pokazał, który zálawszy się łzami, y wzdycháiąc bárdziej, niż mówiąc, Apostolskiego Mężá, cichość uszanował, náziánu trz powrócił, y podziękował, mogąc iuż mówić, y z niego posym, wiernego doznał Przyiaciela. Tak w umartwieniu, ćwiczył się, że oprócz zwyczajney dyscypliny, w Zakonie, Nászym opisaney, Cylicyum, y láncufzki zelázne nośił, surowe y niemólsierne biczowania go, áby mu inni

czynili, roskázował, mówiac z Apostołem: *Trapie ciało moje, y w niewola podbijam, żebym innym opowiadáiąc, sam nie był odrzuconym.* Skromności był osobliwy, tak powagę, z ludzkością złączył, że z wesołości, y skromności, nieiáki osobliwy sposób, pokázował, swoiey konwersacyi, y lubo posufale sobie postępował, nieiáká iednak, w innych boiaźń sprawował, y siebie poszanowanie, z záheceniem, do náśladowania w swoich postępkách. Tak zaś milczenia przestrzegał, że ledwie słowo wymowił, choć y potrzebne, bez ktorego obeysć by się niemożna, lecz tego milczącego Wółu, ná podobieństwo, Świętego TOMASZA z Akwinu, słucháiąc ryku, grzesznicy, do pokuty się náwracáli. Osobliwy był rofstropności, bárdziej od Páná BOGA wlanej, niżeli doświadczeniem nábytej, którą y Zakon Nász, cudownie rzadził, y zlecone sobie, tak Dworu Rzymkiego, iáko y inne pobożności sprawy, do szczęśliwego skutku przywodził, sposobámi podczas niezwyčajnymi, przeciwko pospolitemu rozumieniu. Był wiernym wdzięczności Obterwántem, który y máłe dobrodzieystwá, choynie nádgradzał. Wspámniałości był wyśokiej, która nie drobne, ále wysoko záwśze ná Chwałę Boską rentował, y ná to się rezolwował, w okázyách przeciwnych y trudnych, będąc záwśze stárecznego y meźnego umysłu. Rzeczy do BOGA należących, osobliwie był pilnym, wzgárdzićielem świáta, był wielkim, gdyż Purpury, tak się obawiał, iák się o nie inni stáráia, codziennie Páná BOGA, przy Mszy Świętey o to prosił, żeby nie w innej, tylko Zakonney Sukience umierał, co sobie dla tak wielkich, cnot, záslugi, uprosił.

Kończy się, tego Wielebnego Oycá 33. Zywort, krotka, ále chwalebna, Páwła Piatego, Oycá Świętego pochwała, który, gdy się o śmierci jego, od Nászych Oycow dowiedział, onę w nástępniącym Konsystorzu Kárdynálskim (kiedy tylko o rzeczách znáczniejszych tráktuią) smutny opowiedział, mówiac: *Upadła, wielka Kóściół Świętego Kolumná.* Táka była, Náuki, y

Świątobli.

Świątobliwości jego, opinia. Przy-
jście się tu, Cud ieden, którym (mowi
Autor:) widział, gdzieindziej napi-
sany. Pewney Duchowney Corce, do
iednego Kościoła, z nabożnictwem idą-
cey, dał suchy bob, aby go dla mil-

czenia w gębę włożyła, ona wieczor
powracając, do Piotra Nászego wsta-
piła, y z ust Bob wyiawszy, z podzi-
wieniem oboygą, pięknie kwitnący
znalazła, y obaczyła.

Z Y W O T

Wielebny Oycá JANA à JESU MARIA.

34. **W**ielebny Ociec JAN
à JESU MARIA, urodził
się, Roku Páńskiego 1564
w Miesiącu Stycznia, y
dnia 27. tegoż Miesiáca
Ochrzczony, w Kościele Katedrálnym,
Miasta Kálágurytáńskiego, Oyczyzny
swoiey, dano mu Imię JAN, Ociec
jego, zwał się *Didacus à Sancto Petro*,
sławny Filozofij y Medycyny Doktor
Mátka zaś, zwała się Páni Anná Ustár-
roz, z Szláchetney Fámilij Krolestwa
Nawárry, ná Gorách *Vallis Roncalla* u-
rodzona, Białogłowá przytłoyna.
Mielł Corki, ále iednego tylko Syná,
ktory od oboygá Rodziców, nazywał
się *Joannes de Sancto Petro, & Ustárrroz*;
Národzenie jego, Pan BOG chciał ná
zawsze ufánować, bo z Cudowney
Opátrznosci Boskiey, sám o to mieysce,
w którym się urodził, ná Klasztor po-
tym Zakonu Świętego FRANCISZKA,
obrócone y ná nim *Tabernaculum* álbo
Baldachim do Nayświętszego SÁKRA-
MENTU postáwiono. Táz Opátrz-
ność Boska była y w jego zachowa-
niu, bo Mátka będąc ciężárná ze scho-
dow spadły, kóść w biodrze złamała,
y bole ciężkie cierpiála przy kurácyi,
bez náruszenia Potómká. Jáko zaś
Mátka jego, żadney nie czuła przy-
krości, z tych, ktore ciężárne Mátro-
ny cierpieć zwykły, tak boleści prá-
wie żadnych nie czuła, przy porodze-
niu JANA, bo go bez Białychgłow y
Służebnic pomocy, nie spodziané ná
świát wydała.

35. BOG ktory JANA Nászego, ieszcze
w żywocie będącego, y w jego poro-
dzeniu, wyrażonemi wyżej chciał u-

szánować przywilejami, przyszła jego
Świątobliwość, Mistycznemi á práwie
Prorockimi, chciał objáwić progno-
stykámi. Była w Káláguryi, Ciotká
jego, TERESA Espánolá, opinia Świą-
tobliwości sławna, ktora chorobą bli-
ską śmierci złożona, będąc w záchwy-
ceniu, y z niego powrócona, widząc
Mátkę JANA Nászego, wesoła twarzą
ták do niey rzekła: *Cieś się Anno, wi-
działam bowiem, Syná twoiego w Rzy-
mie, między Bráćia Kármelitami Bos-
mi, w ich Hábiście, y opinia świątobli-
ści, słynącego.* Ná ten czas, dopiero
miał pięć lat máły JAN, z nabożnego
Mátki Szlubu, Hábit Świętego FRAN-
ciszka noszący. Po ktory czas, ledwo
znano Kármelitów Bosych, bo tylko
przed rokiem, fundowani byli, y w
Durwellu, w ubogim domostwie mie-
szkali, co wszystko, że było Prorockim
Duchem o JANIE powiedziano, poká-
zuje się.

W dzieciństwie, już się JAN widział 36.
drugim Seneká, w poważnych obyczá-
iach; Pánu BOGU nabożny, ku Ro-
dzicom skłónný, Stárszym posłuszny,
do wszystkich łágodny, y wszystkim
przyjemny. Ták zaś ná ubogich był
miłosierný, że od potrzeb swoich, dla
swoiey wygody sobie pozwolonych,
uymował sobie wiele dla ich ráunku,
y dla nich, od Mátki y Siostr, podchle-
bnemi sposobámi, iálmuzny wypra-
szał. Po dziwным w pebożności wy-
chowaniu, y ćwiczeniu, począł się u-
czyć czytać, w Oyczyźnie swoiey, po-
tym Łácińskiegó, y Greckiego ięzyká
póczatkow; ták zaś doskonałym, y
wymownym był w Grámmátyce, iáko

z jego skryptow, y Ksiąg wydanych, łatwo poznać. Jeszcze lat dzieciństwa nie przeszedł, kiedy go do sławnej Akadémij Salmantyckiej posłano, aby się tam ćwiczył w wyższych naukach, przy bystrym y biegłym, który miał od P. BOGA dowcipie, oraz przy dyrekcyi y attendencyi, znakomitych umiejętnościami Doktorow.

37. Dziwnie JAN Nász, postępował w Szkolnych Naukach, aż go Boska wokacya, y powołanie, do umiejętności Świętych poięcia, y do Niebieskiej Stanu Zakonnego Mądrości, nie tak łagodnością miłości P. BOGA, iako mocą boiaźni Sadow jego, przychęciła, a bardziey, do niey przymusiła. Czytał, czyli słyszał JAN, straszna o Udonie Arcybiskupie Mágdeburgenńskim Historya, iako za dobroczynną instancya, Najswiętszey PANNY, szczęśliwy do poięcia rozum otrzymał, y w naukach dziwny postępek, będąc przed tym tępego dowcipu, że ledwo co poymował: iako nawet, potym do wysokiey Arcybiskupiey dostojności, był podniesiony, na ktorey zapominał nieszczęśliwy, Páná BOGA, y MATKI jego, a Dobrodzieyki swoiey, y udał się na swa wole, pijanstwa, y wszeteczeństwa, z wielkim wszystkich Dyecezyi swoiey, Owieczek zgorzeniem, nie będąc posłusznym, wnetrznym náchnieniom, ani przymużc, nie raz, danego łoboz Niebá nápomnienia; w te słowa: *Przestań swawoli Udonie, jużś się dość náswawolił, czas już skończyć.* Strážna potym Sentencya, y Dekretem, Boskim, w swoim Kościele Kátedrálnym, ná ścięcie skazany, ná wieczne w piekle, z duszą y ciałem męki, został potępiony. O tey tak strážney, z swoimi okolicznościami, wydanej od BOGA, JAN Nász, posłyszawszy Sentencyi, y nią zástrážzony, prágnać uwolnionym bydz od wiecznego potępienia, zá Boskim poszedł do Zakonu powołaniem. Roku tedy 1582. ktorego Święta Mátká Nászá TERESA, przeniosła się do Oblubieńcá Niebieskiego, między Nászych Bosakow przyięty, posłany był do Nowicyatu Pástráńskiego, y porzućiwszy Fámilię swoiey przezwislo, názwany Brátem JANEM, a JESU MARIA,

z taką záś Duchá goracością, bieg życia Zakonnego zaczął, we wszystkich Cnot ćwiczeniu, że wysoka iásnieiac doskonałością, Solemną uczynił Professyą, Roku Páńskiego 1583, máiac lat dziewiętnaście, Pobożni Rodzice, lubo JANA, iedynie kocháli, iako iedyną Domu y Fámilię swoiey podpórę, a oraz Dobr, y Imienia swego Dzieńdzicá, átolí Boskim poprzedzeni błogosławieństwem, nie turbiá się z jego od siebie rozłączenia, ále się bardziey cieszą, z Boskiego do Zakonu Świętego powołania. JAN záś, tak zápominał ludu swego, y Domu Oycá swego, że śmiercią Oycá ktory pod czas Nowicyatu jego umárl, nie był sturbowany, y tylko raz mimoiázdem y to przymuszony Mátkę swoie widział, y rzadko do niey, chybá zá przymużeniem pisał.

Drugiego Roku po Professyi, ktory 38. był 1585. posłany był do Genuy, sławnego Miásta Włoskiego, w którym od roku, Konwent był fundowany. Tam z wielkim Cnot przykładem, náuki Nowicyuszom dawał, y w krotce potym, pod Lektorstwem Oycá DOMINIKÁ od Ofiarowania Najswiętszey PANNY, Świętey Teologii słuchał, z taką dowcipu szczęśliwością, że bardzo uczonym, został, iako się łatwo z Ksiąg jego dochodzi; Z taką záś rewerencyą, Pismo Święte czytał, że tylko Kłęcząc, y z odkrytą głową, to czynił. Przed codziennym záś uczeniem się, tę nabożną Modlitewkę kłęcząc odmawiał, y ná jego przykład, Bráćia Studenći Nási, mówić íá, zwyczaj máia, ktora íest tá: *Pánie JEZU Chryste, ktory prawdziwie Mądrością Boska íestes, ktory tylko szczerym y czystym myślom udzielasz, oczyszć te dusze, moje, ogniem miłości twoiey, rozum y pámić utwierdz, do náuczenia się, ktore ty sam rozkázuiesz, duchownych, álbó uczyćwycb Náuk, ktoremi bym Ciebie iednego szukał, Ciebie iednego kochał, toba się iednym kontentował: Oprocz ktorego, ktokolwiek czego inšego szuka, co inšego kocha, co inšego rozumie, oczywiśće bezrozumny íest: Który żyiesz y królujesz &c. &c.*

Z Posłuszeństwá Xiędzem zostawszy, 39. z takim Nabożnictwem y ufánowá-
niem

niem, Młzą Świętą odprawował, że w służących do niego, Nabożeństwo y skrucę wzbudzał, dla czego się Zakonnicy, dla służenia mu do Młzy Świętey ubiegáli, y wszyscy, się powadze jego ukłádneý, y miłey dziwowáli. Przeto, lubo ieszcze był młody, bardo go y sami Stársi, poważáli. Roku Páńskiego 1593. przyjechał do Kremoney ná Kápitulę Generálną publiczne Konkluzye Teologiczne, defendować, który Akt, z taką náuki głębokością, z taką gładkością wymowy, y słow albo *terminow*, obiaśnieniem odprawił, przy tak liczny kongressie, że nową ná ten czas Nászę Kongregacyą, wielce wślawił. Powróciwszy do Genny, Magistrem Nowicyuszow náznaczony, ktorzy zá jego náukę y instrukcyą tak postąpili, że wielu z nich, bardo godnych było w Nászym Zakonie, ośobliwych wspomina, Historya O. Anioła, *à JESU MARIA*, Márgrábie *de Socino* Syná, Oycá Agáthánioła *à Jezu Maria*, z Godney Fámilij Spinołow, Oycá Páwła Szymoná, także *à Jezu Maria*, z Godney Fámilij Riwarolá, Misyá Periská, y obráńiem po trzy rázy, ná Generálstwo, sławnego.

40. Potym do Rzymu sprowadzony, áby tam z pierwszemi Kongregacyi Nászey Oycámi, sposobne záłożył fundamentá, Konstytucye wydał, y dziwną ktorą miał od BOGA roztropnością, dalsze szczęśliwe rozszerzenie obmyślił. Roku 1598. Magistrem Nowicyuszow náznaczony, do ktorey funkcji, iákoby się właśnie národził, godne podziwienią instrukcyę, tak sławnym Nowicyuszom, iáko y ich Magistrom, dla edukacyi, do druku podał, áby nie tylko jego Sukcesorowie, w Nászym Zakonie, ále też y winnych Zakonách, Magistrowie Duchowni, dla Instytucji Zakonników, ich záżywáli. Wiele Zakonników, edukacyą swoią, doskonałych uczynił, ktorzy y światobliwością, y swoimi Rządami, Kongregacyą Nászę wślawili. Dla tego zaś, przechodził wszystkich, w edukacyi Nowicyuszow, bo sam uczynkami innych poprzedzał, y w pászty umartwieniu, iáko y w Cnotach nábyciu utwierdzał przykładami, cze-

go uczył słowami. Gdy był JAN w Rzymie, do niego iáko do *Oraculum*, wiele się Uczonych y Poważnych ludzi schodziło, áby się w trudnych wątpliwościách, tak moralneý iáko y Szkolneý Teologii, rádzili; gdy wielka ná ten czas dysputá była, o pomocách łaski Boskiey, y ich zgodą, z wolnym upodobaniem, o czym go, w poufálm dyskursie, KLEMENS Ośmy, Ociec Święty nam bardo przychylny chciał słyszeć.

Pierwsza Nászey Kongregacyi no. 41 wey Kápitulá, odprawiała się w Rzymie, Roku Páńskiego 1605. ná ktorey, Wielebny Ociec Nász JAN, obrány był, drugim Definitorem Generálnym, y on, z innemi pierwszemi Oycámi, postanowione Misy, przyjął, wprzód wydawszy krotki Tráktat, w którym pokázuie, że Duch Misyi, Nászemu Instytutowi, Bogomyślnemu, nie jest przeciwny. Będąc delikátneý ciáła, komplexyi, w krotce západł w rózne choroby, z okázyi ostrości, życia Nászego, y extraordinaryneý Duchá gorącości, á ośobliwie z ośchłości umysłu, y wewnętrznych duszy uciskow, ktorými go BOG uślawicznie próbował. Chorego wielu náwiedzało Kárdynałów; Kárdynał Mellini, Zakonu Protektor, náwiedzając go, gdy go widział w febrze drżącego, zdjął z siebie płaszcz purpurowy, y chciał go nim okryć, áby się rozgrzał. Inszá ráz, Kárdynał Bellármini, wzięwszy chorego zá rękę, pocałował ją z áffektem y uszanowaniem, á gdy się temu przytomni dziwowáli, rzekł: *Ja Oycá JANA, iáko drugiego Świętego Jana, Chrystostomá, słusznie chce śánować*. Y owízem PAWEŁ Piaty, Ociec Święty gdy do Nászego Kościoła Świętey MARYI *de Scala* przyszedł, wszedłszy do Konwentu, raczył przyść do Celi JANA chorego, áby go swoim náwiedzeniem, y błogosławieństwem rozweselił, ktoremu zá sobą odchodzącym, nie pozwolił nogi zá próg ruszyć.

Widząc Przełożeni Zakonu, JANA 42 Nászego, że dla chorób, nie mógł wewnętrznego Mistyczneý Teologii ćwiczenia, w Instrukcyi Nowicyuszow pilnować, chcieli go Szkolną Teologią rozcz-

gią rozerwać, tak dla jego rozrywki iako y dla innych, pożytku. Gdy bowiem był uczonym, w tłumaczeniu ławnym, y spekulacyi, głębokim, a do tego że miał wszystką do czytania gotowość, rozumieli że mu ta zabawa, będzie dywertencya, a nieiaka molestya, ale w przedce, dla tychże samych chorob, zaczętey zabawie, musiał dać pokoy. Na drugiey Kąpitule Generálney, Kongregacyi, która się odprawiła Roku Páńskiego 1608. obrány był Prokurátorem Generálnym, na ktorey funkcyi, oprócz innych spraw Zakonu, Beátyfikacya Świętey Mátki Nászey TERESY, bárdzo promowował, y tą intencya, żywot jej krotko zebrał, który PAWŁOWI Piątemu, Oycu Świętemu tak się podobał, iemuż samemu od Janā przypisany, że przeczytawszy Cnoty, y Cudā, tey Świętey Pánni, takie do niej wziął Nabożeństwo, y pilny náklonił umysł, do deklárowania jej Swiátobliwosci, że ja potym Roku Páńskiego 1614. między Błogosławione Pánni, Solemnā Uroczystosciā policzył, y deklárował. Otrzymał też y to, Nász Oćiec Prokurátor, aby *Officia* Zakonu Nászego Świętych, przeczytane y wyexaminowane, potym do odprawiania pozwolone, y drukowane były, y wiele dobrego uczynił, dla Nászey Kongregacyi, na pokazanie, twoiey indystryi dokumentow.

43. Cudowna jest, że JAN Nász, tak cętownał, ale bárdziej potrzebā się temu dziwować, że zawnie, swoimi siłami wszystkiego dokázował, męźnie służyć w Obozie Zakonney pokuty, nie mając żadnego pośilku, owych konsolacyi, w które na ziemi, zwykła Swiátobliwość obfitować. Przez cały czas, Zakonney Professyi, tak na wyprobowanie Sługi swego, oddał Bogu, wszelkie do niego konsolacye, że na podobieństwo Chrystusa, na Krzyżu będącego, w wielkich będąc uciskach, podczas musiał wołać: *Boże mój, Boże mój, czemuś mnie opuścił*. Siła cierpiał tentacyi, to imáginowaniem gniewu Boskiego przeciw sobie, to rozpáczy, to boiáźni, lecz wierny Sługá, rozumem się od Boga dánym rządzac, czystā Pánu Bogu prágnał służyć miłosciā, y nie inšzey

zā swoje zasługi pretendował nagrody, tylko tey, żeby się samemu Pánu Bogu podobał, ktorego dla siebie, tak dobrego uważał, że mu chciał aż do ostatniego w życiu Duchā, podobać się, choćby y wiedział, że by był potępiony. W tych duszy ucisnieniach, wierne y cierpliwie JAN Nász trwał, ustawicznā z siebie samego oddając ofiarę, Stworcy, y Odkupicielowi swemu Pánu, z którym był przybity do Krzyża, y na którym potym, z nim umarł.

Roku Páńskiego 1611. Obrány był 44 Generálem, Nászey Kongregacyi, w Konwencie Tuskuláńskim, z taką wszystkich Oycow radościā y powinšzowaniem, że wyrázić trudno, był bowiem miły, Pánu BOGU, y ludziom, y u wszystkich w poszanowaniu, sam tylko z pokory, był żáłosny z swoiey Elekcyi, y prozbā innych przymuszony, musiał włożony na siebie ciężar przyjąć. Urzędowi swojemu, tak doskonałe dosyć czynił, że y do Duchownego dobra Zakonu, y do doczesnego pomnożenia, wiele dopomógł. Przy tym Urzędzie, miał cicha y pokornā łagodność, z powolnā powagā złączoną, lubo wewnątrz był ściśniony utrapieniami, w których wesoła twarz, y przyjemność w słowach zachował, Miłosciā bárdziej, niż boiáźniá podánem rządził, a ieżeli kiedy surowości było potrzebā, tak ją pomiátkował, że w defektach znalezionych, bárdziej nawracał, niżli gniewał. Wiele dla rozkrzewienia Kongregacyi, roztropnościā swoiā pracował. Będąc Prokurátorem Generálnym, już był otrzymał od PAWŁA Piątego, *Breve* Apostolskie, do Henryká IV. Krolā, Fráncuskiego, aby Nászych do sławnego Krolestwa swego przyiał, w którym swoy áffekt ku nam oświadczył, y osobliwe Kongregacyi Nászey przydał pochwały, ale że gwałtowna śmierć Krolā nastąpiła, następującego Roku, który był 1611. dnia 21. Mája, podczas Zielonych Swiatek, początki fundacyi odprawił. Tegoż Roku Nász do Belgiam Kongregacyā wprowadził, iako y do Lotaryngij. Roku zaś 1612. w Niemczech, w Kolenij Konwent założywszy, stárał się, że też y na Ruś,

stała za niego, Konwentu Lwowskiego Fundacya. W wspomnionych Królestwach, iako y we Włoszech, wiele Konwentow rozmnożył. Y nasze S. Pawła Seminaryum w Rzymie, na nawrócenie niewiernych, wysłał tegoż Roku 1612. dnia 7. Grudnia. Wielkie staranie mając o Missyach, do różnych Królestw, intencya nawrócenia niewiernych, wielu Missyonarzow, do Persyi, y do innych Nacyi, wysłał.

45 Dnia 19. Kwietnia. Roku 1614. skończywszy urząd Generalstwa, o osobności myśleć począł, aby się na drogę Wieczności, gotował. Umknął się tedy na Górę kwirynalną, do Seminaryum ad Aquam felicem, w którym się przez kilka Miesięcy z Panem Bogiem zabawił, samego siebie roztrząsając, y tam książkę Zakonnego ćwiczenia, dla dobra Zakonu, skomponował. Potym zafekru do więkzey osobności, do Konwentu S. Sylwestra, na Górę Tuskułańską przeniósł się, w którym, że miał ostatnie dni, życia swego skończyć, powiadał. Ten konwent jest bardzo weśsoły, od Zachodu y Północy ma obzierać krainę, *Latinum* nazwanego równinę, wielę Miast y Miasteczek przyozdobioną, y dziwną tak Fontan, iak y Wirydartzow, pięknosćią, obfitującą. Od Wschodu zaś y południę, pagorkami, y lasami opasana, y prospekt miły na Morze pokazująca, z kad widać y Rzymskie Miasto, w wspaniałe, Kościołow, y Pałacow struktury przybrane. W tym Konwencie, iako na osobności będącym y w cichości Jan Nasz, Duszy swojej ucisk P. Bogu otwierał, y częściej na wale Bogomyślności (tak to miejsce nazywał) pod zaszczerpionych drzew gąszczami, ukrywając się, Niebieskiej Oyczyzny pragnieniem y rozmyślanie mile zachęcony, do błogosławionego iey pomieszkania wzdychał, wygnania swego oplakując mizerya. W tak wielkiej doskonałości, y Cnot wszelkich ćwiczeniu, w tym Konwencie, żył Nasz Jan, ze wszystkim był podziwieniem, y swiatobliwosćią przykładem.

46 Już do Niebą będąc Jan nasz przypolobiony, wpadł w śmiertelną y ostatnią Chorobę, którą według swego zwyczaju, cierpliwie bardzo znośił.

Lubo zaś wspomniane, cierpiął na duży ucisk, pewna jednak Zbawienia swego nadzieję miał, którą uzbroiony, pragnał bytć rozwiązany, a bytć z Chrystusem, z którym na Krzyżu umierał. Wiedział dzień śmierci swojej, z objawienia Boskiego, y Bratu Janowi Hieronimowi opowiedział, mówiąc, że na jego Exekwiach będzie czytał Turyferaryusza, co się tak stało, nie że sobie ten Brat tak obrał, ale że powinien był, z Urzędu, według porządku Hebdomady, na siebie przypadać tego. Gdy go Doktorowie, bliskim śmierci niebezpieczeństwu ogłosili, aby się na ostatnią przygotował godzinę, y skonania utarczkę, chciał mieć do pomocy wiernego Przyjaciela, W. O. Dominikę, a Jesu Marię, opinia swiatobliwosćią sławnego, który, iak mu tylko dano znać, z Rzymu przyjechał na Górę Tuskułańską, y przyjaciela chorego, umierającego, swoją przytomnosćią pocieszył. Jego Jan nasz, iak Świętego szanował, y pawiment Celi swojej, którą rozumiał, że Dominik noga stąpił, całował. Zaczyn iego słowami, bardzo w Pana rozweselony, y gorącosćią Ducha zapalony, Akty Cnot czynił, y Kościoła S. SAKRAMENTA, z wielką pokorą, y nabożnosćią przyjał. Potym w dzień Uroczysćności Wniebowstąpienia Pańskiego, 28. Maja, Roku Pańskiego 1615. czystą duszę, w najsłodszy ręce, Odkupiciela naszego, w ten czas Tryumfującego, łagodnie oddał.

Swiatobliwe y cześći godne JANA naszego Ciało, (był bowiem wzrostu niewielkiego) Dominik odprawiwszy Exekwie, y Msza Święta ofiarowawszy, pogrzebł. Zasmuconych zaś Zakonników, z takiego Oycy śmierci, rewelacya sobie uczyniona o iego szczęśliwej wiecznosći, pocieszył, powiadając że Duszę iego, w jasnosćiach Świętych Pańskich, chwalebna widział. Pokazał się też, ten Wielebny Ociec pewney Zakonnicy naszej w Poloczce, gdy go wzywała na ratunek, w ciężkich duszy uciskach, która widzeniem chwasy y uwielbienia iego, wielce się ucieszyła. Widział także, jeden Zakonnik nasz, gdy się w Oratorium Nowicjuszow

szow modlił, Stoł, Koronami złotemi, drogiemi kámeniami, y kwiátami ozdobnemi, zástawiony, á przy nim, w chwalebney iásności stojącego, Wielebnego Oycá Nászego JANA, z wyściagnioną ręką prąwą, ná znak protekcyi, y głos z Niebá spuszczoney, w ten czas słyżał; *Ten iest, który strzeże Koron Nowicyuszow.*

47 Pochowane było Ciało pożanowania godne, nášzego JANA, ná miejscu bárdzo wilgotnym, ná ktore z bliskiey góry wody ściekły. Z pewney okazji, we dwie lecie, grob iego otworzono, y Ciało zdało się byđ zbutwiałe, ále gdy z niego Hábit zbutwiały zdjęto, obaczyli między zgniłym odzieniem Ciało nic nie zepsute, całe, y przyrodzonego koloru, ktore widzenie, lzy nábożne, z oczu przytomnych wyćisnęło. Gdy Ciało z pleśni y zgnilizny powierzchowney ochędożono, y przeciw słońcu postawiono, po więkšzey części, pokazało się pomieszane w kolorach z białego, żółtawego, y czerwonego, ná kšzałt dakryla wysuszonego, ále z tyłu, kędy słońceá mnię dochodziło, więcej przyrodzoney miało białości. Twarz zdała się, byđ trochę nadpłutá, koło ust, y nosá, á to z tych nieprzeźorności, ktorzy twarz zmarłego rostopionym Wólkiem polali, chcąc ná nim twarz iego náaturalną wyrázić, skura nie stwardniała, ále iest miękka, y gdy się kto Ciáło pálcem dotyka, ustępuje, y nazad się wraca, pierśi ktore za żywotá zdály się wydatne, lecz podległe prędkiey korrupcyi, pełne Ciála, y wyniosłe były, żywot pełny, nieskážonych wnętrznosci, dawał znaki. Biodra prawego, bok powierzchowny, ná którym wiele incyzyi y ran odniosł, był nienaruszony. Zgoła całe Ciało zupełne, nieskážitelne, lekkie, y gdy ie obłuczają y zewłuczają, ręką podparte stoi. Wielebny Oćiec Náš Filip od Świętey Troycy, General nášey Kongregacyi, to wszystko co się, wyraża, o nieskážitelności Ciála Wielebnego Oycá Nászego JANA á Jezu Máriá, po trzy razy ná-

wiedzaąc ciało iego, y ostatni raz, 19 Kwietnia w Roku 1660. á czterdziestym piątym, po chwalebney śmierci iego, [sam widział, y iá ktory to teraz piszę, w Roku 1728. z Neapolim powracając, do Rzymu, y mimo iazdem będąc w konwencie nášym Tuskulańskim, to Ciało czci godne, w skárbcu Kościelnym przyśtoynie w Trumnie we szklach będący złożone, y zapieczetowane, nawiedzaąc, w tey nieskážitelności widziałem.

48 Wiele Kšiag Wielebny Oćiec Náš JAN powydawał cudowney náuki pełnych, osobliwe są: Wyłózenie Pieni Sálonomonowych. Wyłumaczenie Lamentacyi, Jeremiaza Proroka. Explicacya ná Księgę Jobá. Expozycye niektórych Psalmow. Instrukcyá tak Nowicyuszow, iáko y ich Magištrow. księgę o rostropności sprawiedliwych. Przymuszenie do skruchy. Zbiór życia, Świętey Matki Nászey TERESY. Szkółę Modlitwy, księgę o dobrym sprawowaniu się, u Dworu. Inna o dobrym zażywaniu, Honorow, Dobr, bogactwa, roskoszy, y o wzgardzie ich; znówu inna pod tytułem takież. Pobudkę do skruchy. Księgę o ćwiczeniu się w pokoju. Inna o sposobie rządzenia. Trákrát, o miłości y czci, krolowej Niebá. Cwiczenie Zakonne, z Exortami, ná Regułę pierwotną. Sposob kazywania. Exercycyum Aktow. Sposob kochania Pána Boga. O strážy Práv. Instrukcyá Xiáżat. O ćwiczeniu się w pobożności. O dobrym młodych wychowaniu. Sposob życia Duchownego; Sposob dobrej śmierci. Listy różne, y Hymny Duchowne; Sposob drugi, kochania Pána Boga. Zebranie Retoryki. Życie życia Księgę o rządzeniu Zakonnym. Wyłózenie ná skłád. Zebranie życia, Wielebnego Oycá Nászego Piotra od Mátki Bozey. Oracyi 13. ná dzień Świętey Mátki Nászey TERESY. Oracye ná pochwałę Świętego TOMASZA z Akwinu. O Mistyach, Tráktaty cztery.

ZYWOT

Z Y W O T

Wielebnego Oycá Naszego DOMINIKA à JESU MARIA.

49

Wielebny Ociec DOMINIK, à JESU MARIA, zwiał się na świecie, DOMINIK RUZZOLA, w Bilbilim, w Hiszpanii Tarrakoneńskiej, zwanej pospolicie Calataiub, od drugiego Wodza Maurów, Hiszpania jeżdżających, przewanej Aiub, niby Fortecy jego, urodził się Roku Pańskiego 1559. Dnia 16. Maja. Oycá miał MICHAŁA RUZZOLE, albo Orzele, z Kantabrii rodem będącego. Matkę zaś HIERONIMĘ LOGES, o bywatełkę, Bilbilienką. Dziesięć miał częścią Braci, częścią Siostr. Poprzedził go Pan BOG, błogosławieństwem swoim, którego jeszcze w Zywoćie Mátki będącego, tak wiele obiznił Cudami, że Mátká jego wiedząc o nich, zwykła była, już podraśtającemu mówiać, albo będziesz wielkim Świętym, jeżeli będziesz łaskom Boskim, korespondował, albo szatanem złością, dla niewdzięczności. Pierwszy Cud był, że Mátká ciężarna, żadnego ciężaru nie czuła, iakiego przy troygu, a potem y innych dzieciach, bolesne miała doświadczenie. Drugi, że gdy w Zywoćie nosiła DOMINIKA, często widywała Aniołów, oczami powierchownemi, narodzenia przyszłego Syna, winślujących. Trzeci, że Anielskie śpiewania, wdzięczne bardzo słyszała. Czwarty, że Niebieskie czuła zapachy. Piąty, że widziała w mistybnym śnie, Syna, sieć wielką rozciągał nad Światem, którą, niezliczone ludźmi mnostwo zagarnął. Szósty na koniec, że przy porodzeniu, żadnych boleści nie czuła, iowšem wiare przechodzące miała wesele. Zaczynam urodzonego Dominiká, z wielkiego affektu, náyukochánizym delicyi swoich, synem nazywała, y bardziey nad innych Synów kochała. Urodził się, że wszyscy zębami, mocnymi y dobrze utwierdzonemi, ani mu się siódmego ro-

ku pádaly, ale ie, aż do poważney starości, siedmdziesiątego y pierwszego Roku, niewzruszone zachował.

Tak piękney był urody, młody DOMINIK, ze wszystkich którzy go widzieli, do poszanowania y miłości pobudzał. W kilka dni, po narodzeniu jego, niektóre Panie z polá powracające, Mátkę jego, jeszcze na łożku zostawiając, gdy nawiedzały, dziecię tak śliczne widząc, z kwiatków, które przyniosły, uwiwszy wieniec, na głowę jego włożyły, z osobliwego nátechnienia Boskiego, który ta z kwiatków koroną pokázował y wyrázał, koronę Cnot y chwały, którą mu był zgotował. Temi Cudami, wzbudzoná pobożná Mátká, o wychowaniu DOMINIKA, wielkie miała staranie, y lubo starszych synów, do karmienia Mámkom dawała, DOMINIKA pierśmiá swemi karmić chciała: ale że dziecię, ostre ząbki miało, żeby pierś nieurzązał, kiedy siał, zwykła była sznureczek w ustá jego zakładać; który podrośszy potem, zwykł był przez żart mawiać, że z dzieciństwa tak był złym, iż się z zębami urodziwszy iak bestya, potrzebował wędzidla. Gdy go Mátká karmiła, Anielskie apparycye często widziała, iako y Siostrá DOMINIKA, osobliwie w Świętá Náyświętszey Panny, także w Uroczystości Pańskie, y Świętych Boskich, których potem DOMINIK, z osobliwych obrał sobie Patronów, ale náyczęściey, własnego Anioła, Stuożá jego, a przy nim innych; iásnością oroczonych, którzy dziećmiá pielczotami, dziecię zabawiali, y rozweselali. Był DOMINIK, od dzieciństwa swego, skłonnym do płaczu, nie uprzykrzonego, ale pobożnego od którego łatwo się uspokoił, gdy mu Niebo pokázano, z którego widzeniem zaraz się wesoło uśmiechał. Jeszcze w pieluszkách będąc, już Cuda czynił, z których się ieden przypomi-

50

na. Pewną Matroną, miała Synaczką słabego y chorego, strąpioną przysłała do Młki DOMINIKA, prosząc iey, (wiedziała bowiem, o Cudach niemo- wiać DOMINIKA) aby Synowi iey słabemu, dała iaki ratunek, albo żeby dała pierśi Choremu, które DOMINIK stał, co gdy uczyniła, Synaczek owej Białogłowy, zaraz ozdrowiał.

51 Sliczney doby, y wzrostu pięknego był Dominik, ale osobliwie oczy iego były iaskrawe, w których miał, taką z Słoń- cem Sympatyę, że iako Orzeł drugi, bez żadney trudności y przykrości, y podczas południa w słońce patrzał. Duszę też arcy doskonałą, y tak prze- nikający rozum miał od Pana BOGA dany, że skrytości serca przenikał; co bardziej nadprzyrodzonemu światłu, przypisować potrzeba. Takiey zaś ie- szcze w dzieciennym wieku, był rostro- pności, że go pospolicie Seneką starym zwano, y mowiono że przed czajem, miał pojęcie rozumu. Gdy się uczyć zaczął, każdego dnia, niżli do szkoły poszedł, Młzy Świętey nabożnie wysłu- chał, albo do niej z wielką skromno- ścią y ukladnością służył, y w nądro- dę, takiego Nabożeństwa, y Wiary, go- dzień był, często widzieć Chrystusa, w Konsekrowaney Hostyi, pod posta- cią, słicznego dzieciątka, z czego po- wzięta radość, znakami powiercho- wnemi pokazywał. Powracając ze szkoły, izpitál nawiedzał, aby chorym iaką solgę, y posługę uczynił. Cze- ąsto też bywał na Kázaniach, które, będąc dobrej pamieci, wszystkie pa- miętał, y za okazy z podziwieniem wszystkich, dla pożytku powtarzał, y ze wszystkiego cokolwiek widział, zba- wienną brał uwagę, wszystko do Pana BOGA obracając. Mało co podro- ższy, z dziwnym nabożeństwem, do Sa- kramentow pokuty y Komunii Świę- tey uczęszczał, w którym często Chry- stusa widział. Wielkie, ieszcze w dzie- ciństwie, wziął Nabożeństwo do Nay- świętszey Panny, Rozńmiec odprawu- iac, Litanie do Świętych Pánńskich skła- dając, którzy do Nayświętszey Panny, osobliwie byli nabożni; iako to, Świę- ty Józef, Jan, Łukasz, Bernard, To- mász z Akwinu, Bonawentura, Bernar.

dyn, &c. &c. W nądrodę zaś nabo- żeństwa iego, Nayswiętza Panną, po- kazuiać mu się, z temi Świętymi, Nie- biejskich mu faworow udzielała, iako y iego Stroz Anioł, którego często wi- dywał, y z nim poufale konwersował. Za którego też Anioła instrukcyę, Cnot umiętności, osobliwie Modlitwy y u- martwienia, nauczył się. Anioł bo- wiem, często go napominał, aby czę- ąsto, myśl do BOGA podnosił, w nocy zaś budził go, aby do Modlitwy wsta- wał, któremu wiernie będąc posłuszny modlił się, klękawszy na kolana, y często miał go widomie przy sobie o- becne, y to Modlitwy nocney cwi- czenie, DOMINIK potym, przez całe życie swoje zachował. Porzął według sił dziecinnych, DOMINIK ieszcze mały, ćwiczyć się w umartwieniu, nie- chciał iadać delikatnych potrawek, Siostrze swojey, chcącey go do nich przyzwyczaić, sprzeciwiał się, ty swo- ia niemiłosierna zwał nieprzyaciółka, którą pewnego czasu kopnął nogą, gdy mu chciała zziębłe nogi rozgrze- wać. Przytrafiło się, że taż Siostra, so- szko málęgo DOMINIKA, zagrzać chciała, y zagrzewała, z niepostrzeżenia wypadła iskra, którą posym łuzeczko na którym spał DOMINIK zapaliła; obaczywszy dym, przypadł jeden, y znalazł śpiącego DOMINIKA, a co dziwnieysza, porwawszy go, widział łusko do koła gorące, tylko we środku, gdzie dziecko leżało, od ognia niedotknięte.

52 Ledwie lat pięć miał DOMINIK, gdy z miłości ku Ubogim, poczał szpi- tale nawiedzać; iak przyszedł do Roku szóstego, ta miłość bardziej się w nim pomnażała, bo ile mógł iatmużnami o- patrował ubogich, do którego pobo- żnego uczynku, przyczyniali się tak Ro- dzice iego, iako y inne nabożne osoby, dając mu na to pieniędzy, które on sekretnie ubogim czasem sobie z Niebá obiawionym, rozdawał. Pozwolili mu byli Rodzice, aby co dzień, jednego u- bogiego na obiad przyprowadził do domu, któremu on z dziwną miłością iak Chrystusowi do stołu usługował, co się tak Pánu podobalo, że często, y Aniołow, y Świętych pod postacią ubogich,

ubogich, gośćmi przyjmował, y ow-
 fizem y samego Páná, który dopuścił
 ná DOMINIKA, że ráz pod postaciá
 Vbogiego, szatana przyprowadził, z
 wielkim ták siebie, iák y Rodzicow,
 uczynionym w domu kłopotem, [iáko
 to obszerniey, ołobno spłane Zycie te-
 go Wielebnego Oycá wyráží] Jednego
 dnia, przyszedł DOMINIK, do drzwi
 Kościoła Świętego Jakubá, któremu
 ten Święty Apostoł, w odzieniu ubo-
 giego, zaśzedł drogę, y do Stołu ná o-
 biad przyprowadzony skromnością y
 pobożnemi dyskursami, siedzących
 przy obiedzie zbudował, y obíawiwszy
 się DOMINIKOWI, do perseweráncyi,
 w uczynkach miłosiernych pobudził.
 Inztego dnia, wziął tákże znowu ná
 siebie Szátán, posturę nędznego bardzo
 żebraka, którego DOMINIK rozumie-
 iac byđz prawdziwie ubogim, zaprosił,
 idac tedy z nim, poczał odmawiać
 DOMINIKA od czytániá ksiáżek du-
 chownych, á do czytániá nieprzystöy-
 nych y światowych náráwiać, poczał
 go od uczynkow miłosiernych odwo-
 dzić, czego y skutkiem chciał prędey
 dokázać, bo siádszy do stołu, czynił
 wielkie dysgusty, iesc niechciał, pułmi-
 skámi rzucał, y stoł náostíek wywro-
 cił, aby ták rozgniewani Rodzice, tego
 uczynku miłosierdzia zaniechali. Chciał
 za odchodzącym poyść nász DOMI-
 NIK, ále gdy mu zniknął, dorozumiał
 się, że to był zmyślony ubogi. Náza-
 iurz idzie szukać ubogiego DOMINIK,
 któremu zaśzedł drogę Pán, pod po-
 staćiá ubogiego Názareyskiego, ále ták
 wdzięcznego, że y DOMINIKA, y
 Rodzicow iego, osobliwizá skromno-
 ściá, y Niebieskiemi dyskursami us-
 kontentował. Po skończonym obie-
 dzie, mając odeysć, mile dziękował,
 á gdy go wyprowadził DOMINIK,
 powiedział mu, że był JEZUSEM
 Názareńskim, Odkupicielem swiátá,
 iákoteż że wczoráyszy ubogi, był Szátá-
 nem oznaymił, w uczynkach miło-
 siernych utwierdził, y wiele dobro-
 dzieystw świadczyć obiecał.

52 Od tego czasu, wiele Cudow czynił
 DOMINIK. Gdy Mátká iego, ábo
 ná głowy ból zapadała, ábo boleści
 żołądká cierpiała, ábo ná insze zapa-
 dała áffekcye, rękę Syná ná miejsce

ná którym się słańba byđz czuli przy-
 łożywszy, zdrowie, y folgę słańbóci,
 odbierała. Którego też ráunku, y Sio-
 stra iego, w twoich, y bliźniego potrze-
 bach zażywała, y wiele innych przy-
 trafiało się Cudow. Zazdrośny Szá-
 tan, w różnych posturách, pokázuiać
 się DOMINIKOWI, którego się bál
 światobliwóści, chciał go od Modli-
 twy y osobności, odwieść, ále DO-
 MINIK, iáská od Chrystusa sobie po-
 zwoloná, do uzdrawiania chorych, y
 odpędzania Szatanow, znakiem Krzy-
 żá Świętego, odpędzał go. Siódmy
 Rok miał DOMINIK, kiedy mu Oćiec
 umarł, po wypełnionym długi Syno-
 wskiey Obligácii, z nabożnemi Izámi,
 modlił się zá dułżę Oycá, y z Boskiey
 miał objawiono rewelácii, że po kilku
 dniach Czyłca, do Chwały Niebieskiey
 bylá przypuszczona. Był Przeorem
 w Bilbilleńskim Kármelitow Konweńcie,
 Wuy Nászego DOMINIKA, Wielebny
 Oćiec Franciszek Loges, który się bo-
 iac by się w domu Máćierzyńskim nie
 zepsuł, niemáiąc náleżytey Instrukcyi,
 chciał go mieć przy sobie w Konweń-
 cie. Ná ten czas, pobożny Młodzian,
 z więkšzą pilnością w umartwieniu y
 Modlitwie ćwiczył się, we dnie y w
 nocy, bo gdy mu Wuy spać iść ro-
 śkazał, Sekretne chodził do Kościoła
 y przed Náyswiętšzym SAKRAMEN-
 TEM, więkšzą Część nocy ná Modli-
 twie przebywał, osobliwie w ostatnich
 Káplicach przy drzwiach, w jedney,
 Ukrzyżowanego Páná JEZUSA, y w
 drugiej na przeciwko, gdzie bylá sta-
 tua Náyswiętšzey PANNY, dziećia-
 rko Páná JEZUSA, ná łonie trzyma-
 iácey, kędy wiele Cudowaych, odbie-
 rał z Niebá komunikácii.

Już się poczał DOMINIK, powo 53
 łanym byđz do Stánu Zakonnego, y
 ták wielká potrzebę Pánu BOGU y
 Náyswiętšzey PANNIE polecał, áż ie-
 dney nocy, w pomienionej Káplicy
 Náyswiętšzey PANNY, ten głos od
 niey usłyszał: *Jeżeli Synowi memu, y
 mnie, pragnieš w tym Zakonie moim słu-
 żyć, trzeba żebyś był bádzo wdzięczny,
 Miłosierdziu nášemu, y wielkim Świę-
 tym został. Inzney Nocy, przyszed-
 ły z Kláštoru do Kościoła, y idac
 mimo Káplię Ukrzyżowanego Pána
 JEZU-*

JEZUSA, straszny głos słyżał, podobny do grzmotu, od samego Krucyfiks pochodzący, na który głos, padeszy na ziemię, słyżał Chrystusa mówiącego do siebie: *Wstań DOMINIKU, niebo się, przyjdź kiedykolwiek do mnie, y wstąp do Zakonu Matki mojej, abyś mi w nim ustawicznie służył.* Y wiele innych Niebieskiej Instrukcyi y obietnic, słów mówił, ktorými cudownie pobudzony, Młodzieuchny DOMINIK, lat dwanaście mający, o Zakonny Hábit prosił, y przyięty do Cezaraugusty do Nowicyatu, niepożegnawszy się z Matką, pojechał.

Z wielką umysłu radością y Duchą gorącością młody DOMINIK Nowicyat zaczął, mający lat dwanaście, a cztery go lata całe odprawił: podczas ktorego wiele cierpiał, nie tylko ostrości życia Zakonnego, bo był bardzo delikatney komplexyi, ale y napaści szarańskich, który go chciał oderwać od Stánu Zakonnego: porużył bowiem Krewnych, że rozumiełi, iż był zwiedziony y namowiony. Młody DOMINIK, że przez swoje do Zakonu wstąpienie, Familij krzywdę uczynił, zaczął postanowili między sobą, do Cezaraugusty pojechać, żeby DOMINIKA, albo dobrowolnie zezwalającego, albo niechęcącego porwali. Najswiętsza Panna, y Anioł Stróż, o tym zamysle krewnych, informują DOMINIKA, y persewerancją w Zakonie zalecili. DOMINIK zaś Oycę Przeorę prosi, żeby mu się widzieć niepozwalał, z przyjaciółmi y krewnymi, y tak uszedł niebezpieczeństwa. Uczynił znowu Szatan, większą inną załadkę. Był bardzo urodziwy DOMINIK, y z Anielską zgola skromnością, do Mszy Świętej zawsze służywał: pewny Szlachciec uwiedziony jego urodą, zaczął brąć dobre serce do niego, y myślił iakby go wyprowadzić: a upatrzonego dnia zaczął z nim mówić, y opowiadać, że nie miał żadnego potomstwa, które by Sukcesorem dziedzictwa swojego uczynił, y że go chce przysposobić sobie za Syna, y na potwierdzenie swoich obietnic, ofiaruje mu łańcuch szczerozłoty, dyamentami y drogimi kamieniami osadzony, na przychę-

cenie go. DOMINIK zdrády żądnej, w tym się nieśpodziewając, y myśląc sobie, żeby tym sposobem, mógł nowy Kláštor Zakonowi fundować, odpowiedź na drugi dzień oddał. Następnego dnia, Najswiętsza Panna, pod postacią pielgrzymki, z iasności twarzy y podobieństwa reprezentującej Starą, Matkę Bożę Billińską, w pomienionej Karmelitów Káplicy, pokazała mu się, która DOMINIK poznawszy, z wielką pokłonął Adoracyą, a ona tak rzekła do niego: *Synu, niewierz owemu, którzy ci się wczorá zmná ofiarował za Oycę, y lubo słowa jego zadadzą ci się być dobre, ale nie pochodzą z dobrej intencji, dla tego, iak dziś będzie z toba rozmawiał, następ ostro na niego, y mów mu, coć BOG do serca poda.* To rzekłszy zniknęła. Niedługo potem przyszedł Szlachciec, do ktorego pełen żarliwości wyszedł DOMINIK, y złą intencją na oczy mu wyrzucał, ale y skryte odkrywał mu grzechy. Tak zaś skutecznie mówił do niego, że go z grzesznika, w Męża pobożnego obrodził, który potem DOMINIKA począł iak Świętego szanować, y nazywał go Aniołem nawrócenia swojego. Ostatniego Roku Nowicyatu, Ociec Przeor Konwentu, ciężko zachorował, ktoremu posługował w chorobie DOMINIK, jednego dnia pod wieczor powstała Wielka burza, a DOMINIK głos słyży, który mu rozkazywał, wynieść z Celi Przeorę: y gdy głosu słuchać zaniedbał, porwany był impetem przez powietrze na dalekie miejsce, aż zaráz uderzył piorun na to miejsce, na którym stał pierwcy DOMINIK, jednakże nikomu nieszkodził, niektóre tylko szklane naczynia niepotrzebne pokruszył, które DOMINIK widząc iak się powrócił, z prośoty Świętej, albo też chcąc dobro wolnie, lubo Nowicyusz Przełożone, mu mówił: *Znáć moy Oycze że Pán Bog nie rád patrzy na marność dziekawe, w Celach Zakonników, dla tego te wymyślne szklane naczynia, chciał żeby piorun pokruszył. Które Syná napomnienie, z pokorą y pożytkiem przyjął Przełożony, y takich na pozym wysmienitości, ani sam zazywał, ani swoje zazywał Zakonnikom*

kom pozwolił.

54 Solemna uczyniwszy Professya, uważając się do większej bydy obligowanym doskonałości, w dziwney żył Swiartobliwości, BOGV y ludziom miły, bo był piękny iak Anioł. w obyczaiach y powierzchownym ułożeniu. Taką już miłością Boską gorzał, że często w zachwycenie zachodził, z którego się wracając, krew obfita z siebie wylewał. Ta miłością, bardzo też kochał bliźnich, co się pokazywało z bojaźni grzechow, y z kompassyi nad grzesznikami. Trafiło się raz będącemu na Nieszporze, że z Boskiego objawienia, pewney osoby nie-szczęście poznał, a niemogąc kompassyi y żalu zataić, głośno y gorzko wzdychając rzekł: *O niešťeśliwa duszo, która u Wrot Matki Miłosierdzia w niebezpieczeństwie jesteś.* Niedługo potym przyszedłszy dway Zakonnicy, powiedzieli, że jeden Człek, na rynku nazwanym Najswiętszey PANNY śmiertelnie pchnięty, padł iako umarły, ale lubo z ciężkością przećić się cokolwiek obaczył, y wypowiadałszy się, szczęśliwie w Panu umarł. Zlecone DOMINIKOWI było chorych staranie, Roku Pańskiego 1580, którego ciężkie powietrze panowało, y cały prawie Konwent Cezaraugustański zarażiło, DOMINIK Nasz Boskimi bardziej niż ludzkiemi wsparty siłami, Siedmiudziesiąt chorym służył, iako z wielu, które nastąpiły pokazało się Cudow. Jednego dnia niosąc dzbanuszek szklany Wina, potchnął się na schodach, idąc do gory, wypadł mu dzbanuszek z ręki, ale się ani rozlał, ani stłuk. Inżego czasu, dla potrzeby chorych, niosąc w panewce Oliwę, szedł przez Kłáštor, pod którym gdy się pawiment zapadł, w sucha studnię wpadł, ale się, ani sam stłuk, ani szkoda była w panewce, bo nad brzegiem studni bez wylania się Oliwy, była znaleziona. Chowano w Konwencie, pewnego Dobrodzieia Młpcezkę, którą uciekşy, wlaźła na dach Kościelny. Kázł ją Oćiec Przeor gonić DOMINIKOWI, y złapawszy przyprowadzić. Gdy ją gonił po sklepieniu uciekająca, spadł z wysokiego sklepienia, a w tym nie-

bezpieczeństwie wzywając Najswiętszey Panny, widział ją na pomoc sobie przychodzącą, którą go zdrowego, y nienaruszonego położyła na ziemi, co przytomni Cudowi przyznawali. Jeden Oćiec Chory, Człek poważny y mądry, przy śmierci, mając koło Wiary tentacye, na nie zezwolił, którego upadek obiawił BOG DOMINIKOWI, do którego przyszedłszy, iako drugi Filip do Celi porwany, z zadziwieniem stanął przy łóżku y modłać się za niego, Miłosierdzie mu uprosił, albowiem światłem Niebieskim oświecony, wiary prawdę uźnał, pierwszego błędu spowiadał się, y za niego żałował, a potym pobożnie umarł. Gdy jednego dnia, Medyk od chorego idącego wyprowadzał, uźtrał po Kłáštorze biegającą jaszczurkę, którą złapawszy, z nią się pieścił y głaskał, uważając ją bydy Boskim stworzeniem. Zadziwiwszy się Medyk, zawołał na DOMINIKA, aby porzucił, owę iadowitą jaszczurkę, ale widząc uśmiechającego się DOMINIKA, wpuszcł ją potym w szklane naczynie, y po Miesięcu nosząc, swiartobliwość y niewinność DOMINIKA wystawiał, która y iadowite stworzenia szanowały.

54 Gdy DOMINIK miał lat dwadziestią wieku swego, dla wrodzoney piekności, wpadł w niebezpieczeństwo czystości; z którego jednak chwalebnie tryumfował. Szlachetna jedna urodzeniem, ale nie poczdziwością Panna, widząc do Mszy Świętey służącego DOMINIKA, nierządna ku niemu zapaloną miłością, postanowiła u siebie, aby iakim sposobem skromnego porwać Zakonnika, który śmiął y świętokradzki zamysł, za pomocą jedney białogłowy, przez przeniętych ladańskich ludzi, do skutku przyprowadzić, y gwałtem sprowadzonego, do pokoju gościa przyjąć. V. częściwie niepodobna wyrazić, co owa niewiastydnica mówiła, y czyniła, aby niewinnego DOMINIKA, do swoich nakłoniła zamysłów. A gdy nie łagodnością wskorąć niemogła, ani potym groźbami, wzięła w ręce pugiń, aby nim, niewinnego y do Męczeństwa gotowego przebiła, y pewnie za-

biła by go była, iak cichego Baranka, gdyby była pokoiowa będąc niedaleko nieprzybiegła, wszystko co się działo słysząc, którą puginął z ręku Páni swojej wyrwała, y onę uspokoiła. Vspokoiwszy się, y ognie w sobie pożądliwości ugaśiwszy, przyszła do siebie niewstydnica, y skrzulzoną pądlą do nog DOMINIKA, wstydząc się niewstydu swojego, obiecała życia poprawę, a na potym, w pokucie y dobrym przykładzie, drugą się pokazała bydzć Mągdalena.

55 Skoro DOMINIK nasz poznał, że go w Cezaraugście poważano, unikając Swieckich applauzow, prosił Oycę Prowincyala, żeby go posłał do Konwentu inszego, dalekiego od swieckich, ale go posłał do Walencyi, na Wozie Furmáńskim; iaki sposob iazdy dosyć jest podły. Jechał na iednym Wozie z Zakonnikami, ale na drugim Wozie, iechali Białogłowy, które z Woźnicami, swawolną śmiałością y niewstydlivą, naszego napaśćowały DOMINIKA, przez całą ową drogę, w ktorej przez siedm, czy ośm Dni byli, naprzód żartami, potym uszczypliwemi słowami następując na niego, nie tylko w drodze, ale też y na noclegu w gospodzie. Widząc przystoynne ołoby Swieckie, owe Woźnic twa, wola, poczęli się uymować za DOMINIEM, czym rozgniewani, doieżdżając ráz do gospody, Woz wywrocili na DOMINIKA, dla ktorego byli posłani. Ale gdy rozumieli że go Woz zgniotł, Cudownym sposobem, wstał DOMINIK, zdrowy y nienaruszony, y żeby Woźnic, nie ślano, y nie kárano, prosił. Mile był przyjęty od Oycy Przeorá, w Walencyi, który go náznaćzył Zakrytyanem. Cały poránek, bawił się nabożeństwem, od wieczorá, z posłuszeństwá się uczył, w nocy przed Najswiętzym Sakramentem na Modlitwie zostawał, na ktorej straszne y wżeteczne od Szatanow, cierpiał napaści.

56 Chciał Pán BOG, naszego DOMINIKA, w Walencyi, zaraz na początku, Cudami, y innemi do podziwieniasławieć ákcyami. Był na ten czas w tym Mieście, Błogosławiony Mikołay Faktor, Zakonu Bráći Mniejszych,

do ktorego przyprowadzony był ieden Opętany, który się oddał Czártnu, przez Cyrograf krwią własną podpisany: Gdy Faktor Modlitwa się y Exorcyzmami bawi, Szatan opętanego na powietrze podnosi, y Cyrograf iego przytomnym pokazuje, a nasmiewając się y srożąc, głośno woła: *Ten Człek nasz jest, bośmy go sobie kupili, oto Cyrograf kupna, y naszej sprawiedliwej Posessyi; BOG jest Sędzią Sprawiedliwym dla każdemu, co iego jest. Franciszkańskie się nie boię, ale się boię Karmelity, nieprzyjaciela Piekła, który przysłany jest do Walencyi, aby się Szatanom sprzeciwiał, który y teraz, modlać się w Chorze swego Konwentu, bázownie trapi.* Na które słowa, porwawszy się Faktor, do Karmelitow poszedł, y DOMINIKA opierającego się, ale Przelożonego posłuszeństwem przymuszony, z sobą przyprowadził. Który przyszedszy na miejsce, nadprzyrodzonym Światłem oświecony, poznał, iak sobie miał postępować. Kazał Opętanemu, podnieść serce do Pána BOGA, y za grzechy popełnione żałować, a ufać w Boskim Miłosierdziu. Potym wielką Duchá mocą, na Szatana nastąpił, y pełen Wiary, rzekł: *W imię Pána Naszego JEZUSA Chrystusa, przykazuje ci, abys Cyrograf tego Człeka, do ręku moich oddał, y od tego stworzenia Boskiego odstąpił.* Rzecz Cudowná, mocá Boską przyniewolony Czárt, zaraz się stał posłusznym, Cyrograf wręce DOMINIKA oddał, y wolnego Człeka zostawił. Z czego potym, DOMINIK, do wielkiej o sobie u ludzi, opinii światobliwości przyszedł, y u Faktora wielką przyiaźń pozyskał. Wybrał potym, y drugiego Opętanego, w którym będący Szatan, bojąc się Exorcyzmow; tak Exorcysty, iako y przytomnych, potajemne grzechy wyiawiał, jednemu rzekł: *Ja się ciebie nie boię, ani sobie Ciebie poważam.* Spytały, kogobysię bał, Odpowiedział: *Boię się, żebym nie wpadł, w ręce Karmelity, bo ten jest mocnym Nieprzyjacielem moim, przeciwko któremu wiele knuie, a nic wskorać niemogę, a on ze mna nic darmo nieczyni.* Przyszedł zaproszony DOMINIK, Szatan zgrzytając zębami, zaraz że wynieść musiał powiedzieć,

wiedział, którego znakiem Krzyża wypędził. z ztowarzyszonemi pułkami, po uczynionych od Opętanego, aktach Wiary, Nadziei, y Miłości. Zwiódł był Szatan iedną Pánienkę, że poszła za Mąż za ślepego. Pokazał się iey potym, w postaci urodziwego Młodziana, żałując iey nieszczęścia, y siebie za Oblubienicę ofiarując. Zezwoliła nieszczęsna, y doznawszy nadszta okrucieństwa Szatana, udała się do naszego DOMINIKA, y za iednym jego rozkazaniem, od Czarta uwolniona została.

57 *Vezyniono go potym Generalnym Zakrytym, gdy przedtem był tylko dany do posługi, na ktorey funkcji Cudownych rzeczy wiele mu się trąfiło. Ledwie pułtrześci godziny w nocy sypiał, y pod ten czas, Anioł go na każdy kwadrans budził, do Chwały Pana BOGA. Obrął sobie przy Zakryty, Celę mizerną, a miasto łóżką, postawił sobie starą skrzynię, wysoko. Niemógł Szatan, tego ćwiczenia w pobożności y umartwieniu znosić, zaczęł go napaść wielą różnemi sposobami, to mu różne przed oczy widowiska stawiając, to do drzwi Celi pukając, to podczas mroźnych Nocy, Celi pokrycie odejmując, to ściągając zmyślona zastawiając na przeszkodę, żeby nie wstał na Jutrznia, czasem go z łózką zwłoczył y głową na dół wiszacego trzymał. Złamał był Szatan belkę, na ktorej się dach utrzymywał, aby go był nia zabił, ale złamaną belką, przez trzy godziny Cudownie na powietrzu wisiał, y dach podpierał, bez szkody y naruszenia sługi Bożej. Często się przytrafiło, że gdy DOMINIK wisząca lampę, przed Najświętszym SAKRAMENTEM poprawiał, wyżey ją podnosili, żeby iey niedosiągnął, Szatani. Gdy raz chciał przy lampie, Kąplńskie Pácterze odnawiać, Szatani koło niego iako pszczoły y chrabązeczki latali, a gdy nieprześtawał mówić Pácterzy, lampę aż pod sklepienie podnosili, ale ia za rozkazem DOMINIKA, znowu na dół spuszczać musieli. Inszego razu z wielkim impetem, lampę o Ziemię rzucili, Srebro y Złoto w drobne k*

wálki pokruszyli, ale ie za rozkazem DOMINIKA, zbierać, y układać, tak że znowu cała była lampą, musieli. Jeżeli Szatan, z dopuszczenia Boskiego naprzykrzał się DOMINIKOWI, ale go sam BOG, cieszył dziwnemi faworami swoimi, który mu Święte tajemnice Odkupienia naszego, to Narodzenia Chrystusowego, to męki, &c. według różności czasu, ze wszystkimi okolicznościami, widzieć pozwalał. Jednego dnia, widząc Świętą Maryą Magdalenę, u Nog Krzyża płaczącą, tak ją pozdrowił: *Zdrowaś Marya Magdaleno, łaski Chrystusowej pełna, Pan cię ukochał bardzo, błogosławionas ty między pokutującemi; y błogosławiony ukochany twój JEZUS, święta Marya Magdaleno, modl się za nami grzesznemi, teraz y w godzinę śmierci naszej, Amen.* Trąfiło się wtedy, że go pewna młoda białogłowa, do nieczystości pobudzała, którą on zbawiennymi Naukami, od nagłej zguby uwolnił.

Gdy DOMINIK, do wieku należącego przyszedł, aby Święcenie przyjął, tą intencją posłany był do Bertuzy, w ktorej drodze, y od przepaści, y od zboyców, Cudownie został uwolniony. Na examinie, tak dosko- 58 nale w Materyach Teologicznych odpowiadał, choć ieszcze nie słuchał Teologii, że Examinatorowie zadziwieni, decydowali, iż miał wlaną Naukę. Gdy na Prezbitercy do tegoż Miasta jechał, dwa się Cuda trąfiły. Pierwszy że Biskupa na ten czas chorującego do czasu uzdrowił; y y potym go o śmierci blisko następującej przestrzegł. Drugi, że mu się Szatan powracającemu do usług ofiarował, y doradzał DOMINIKOWI, aby się w gośpodzie na noclegu, nago położył, na co go namówić niemogąc, sam z siebie skorę zdiał, oczy y zęby sobie powyimował, y tak skrwawiony do leżącego DOMINIKA przyszedł, który pomocą Boską wparty, od tego zmyślonego Młodziana, był uwolniony, a gdy zniknął, nazajutrz wyjeżdżając z gośpody, zapłacić za niego DOMINIK, Gośpodarzowi musiał.

59 Zostawszy Kąplńcem DOMINIK, do Prymicyi, z wielkim gotował się staraniem, iakie y na potym zawsze zachować

zachował, bardziej się do tej Taie-
mnicy, niż o Anielską czystość sta-
rając. Dla czego iakby do tad nie
nieuczynił, we wszelkim się Cnot
ćwiczeniu odnowił, o sobliwie Modli-
zwy y umartwienia, od tego bowiem
czasu ostre Cylicyum albo Włosienni-
cę, y żelazny łańcuszek kołcami za-
ostrzony, na sobie codziennie nosił, a
na początku, jednego takiego zaży-
wał, który go pięć razy po Ciele na
ramionach, y środkiem opasował.
Taki łańcuch pięć lat na sobie nosił,
y dłużeyby się był tak męczył, gdy-
by mu go było z rozkázania Przeło-
żonego, z większą Męką niezdieto,
bo w Ciało wrostł był. Wielu Cu-
dami Pán BOG sługi swego Kápłań-
stwo uszanował. Jednego dnia po
konsekracyi zachwycony, do siebie
wkrótce przyszedłszy, niewiedziat ie-
żeli konsekrował: któremu Chrystus,
pokázawszy się w Hostyi, rzekł: *Przy-
jacielu Nymilsky, jestem tu.* Widzwał
częścicy, w Hostyi małego JEZV-
SA, urodziwszego nad Synow ludz-
kich. Widziat go też, w rękach ce-
lebrującego DOMINIKA, pobożna ie-
dna Matrona, która się zwała Kábret-
tryza, widzieli y inisi. Widziat też,
wspomnianá Matrona, Ducha Świę-
tego w postaci Gołabká biłego, spo-
czywającego na Głowie celebrujące-
go DOMINIKA, widzieli y trzey Sy-
nackowie iey, którzy dziecinna u-
wiedzeni prostrą, bieżeli do Oltárza,
aby Gołabká widzianego złapali.
Gdy pewni ludzie, DOMINIKA o
Kommuniá Świętą prosili, niemożo-
no znaleźć kluczyka od Cymboryum,
podáno mu inszego, którym on otwo-
rzył y zamknął Cymboryum, lubo
go nim, żaden potym niemógł otwo-
rzyć. Gdy jednego dnia rozdawał
Kommuniá, obaczył że upadła jedna
pártykuła, z czego bardzo sturbowa-
ny, do Pána BOGA wzdychał. Ska-
ma tedy pártykuła, bardziej od Słoń-
ca iásniejąca, do gory się podnosząc,
do ust iego weszła, które taką słody-
czą nápełniła, że przez piętnásćie dni
ani spát, ani co iest mogł, y przez
te dni, ledwie jedną uncya Chleba
mogł przełknąć. Pewnego poránku,
po odprawioney Mszy Świętey, y

dziękczynieniu, widziat Anioła Stro-
żá swego, y mowiącego slyszát: *Podź
za mna.* Ale gdy pozwoli szedł,
wziawszy go Anioł, zniósł go pręd-
ko, do Infirmaryi Konwentu, gdzie
jeden Záknonik, dobry y uczony ko-
nájac, na tentacya przeciw Wierze
zezwoił, od ktorey przez DOMINI-
KA odwiedziony, w krotce szczęśli-
wie umarł.

60

Wielką z DOMINIKIEM poufalość
zabráł, Błogosławiony Mikołáy Fá-
ktor, który Boskim uwiadomiony ob-
jawnieniem, dziwne rzeczy powiadał
o Dominiku. Czynił pewnego czá-
su tę relacya, że Pán BOG za osobli-
wą Opátrznoscia swoia na to stwo-
rzył DOMINIKA, aby największe
cátego Kościoła interesa, przed BO-
GIEM swoia Modliwa, a przed lu-
dzmi roztropnoscia swoia utrzymo-
wał. Innego czasu powiadał, niemo-
że się pomyślić, żadná rzecz tak nie-
szczęśliwa y zdesperowana, y taká za-
wilość nieuspokoiona, albo tak osta-
tnie nieszczęście, ktoregoby, albo nie,
przeminił, albo nieulawił, albo nie,
przeszkodził do niego, swa Modli-
twa DOMINIK; Mawiał y to: że
DOMINIK, Niebu się, nie ziemi u-
rodził, y dla tego był od BOGA
stworzony, aby wielu Heretykow,
swoia Náuka y przykładem, do wia-
ry Katolickiey náwrocił. Y wiele
rzeczy innych powiadał o DOMINI-
KV, ktore prawdziwe były o nim
relacye. Ten Mąż światobliwy, czte-
rema Miesiacami, przed smiercia swo-
ia szczęśliwą, dowiedziat się z Bo-
skiego Obiáwienia, że DOMINIK nasz
miał byt Ducha iego dziedzicem;
ráno tedy náziutrz, przyszedł do DO-
MINIKA, któremu szczęśliwa nowi-
na donosząc, tak mowil: *BOG, który
niegdy Elizeusowi Prorokowi, Ducha Eli-
ášowego udzielił, Ciebie, Ducha moiego
poślanowil dziedzicem, abyś Ducha przez
Eliáša y Elizeusa do Ciebie, a przez
Franciszká y mnie do siebie przeniesione-
go trzymał, y żebyś go wielu innym u-
dzielać mogł.* Zadíwiony bardzo DO-
MINIK, prosił Fákora, aby przez
láskę Cudów, która miał, poprosił mu,
zeby wiele cierpiat dla Pána BOGA,
co poniekad otrzymał. Potym Fá-
ktor,

ktor, w krotce mając umrzeć, DO-
MINIKA, Błogosławionemu Ludwi-
kowi Bertramdowi, konfidentowi swe-
mu, tak w przyjaźń doskonale zale-
cił, że BOG, tę wierną poufalskość,
wielę Cudami approbował, bo gdy
się wzajemnie niemogli, iako chcie-
li codzień nawiedzać, osobami w cie-
le, nawiedzała się, w duchu, wzaje-
mnie pokazując się sobie, y przez u-
mysły rozmawiając.

61. Gdy Filip drugi, Krol Hiszpański przy-
jechał do Walencyi, y o Cudach na-
szego DOMINIKĄ słyszał, chciał go
obaczyć. Zaczem iednego dnia, ma-
jąc słuchać Mszy Świętey do Kár-
melitańskiego poszedł Kościół. Prze-
strzeżony o przybyciu Krola DOMI-
NIK, według funkcyi Zakrystyana,
nagotowawszy wszystko czego było
potrzeba, aby się od pochwał uchro-
nił, poszedł na sklepienie Wielkiej
Kąplice, y tam się między bálkami y
dachówkami ukrywał. Wysłucha-
wszy Mszy Świętey Krol, wszedł do
Konwentu, y prosił żeby widział DO-
MINIKĄ, ktorego długo szukano, a
nieznaleziono. Zaczem Oćiec Pro-
wincyał, tajemnicę zrozumiawszy, po-
stał zaraz wielu Zakonników, aby go
pilno po Konwencie szukali, y na
niego głośno wołali: *Oycze DOMI-
NIKU RUZZOLA, Posłuszeństwo przy-
kazuje, abyście zaraz przyszli do Kościo-
ła.* Posłuszny Mąż, zaraz zszedł, y
do Krola był przyprowadzony, do
ktorego Krol, uśmiechając się rzekł:
Y od nas uciekacie, Bracie DOMINIKU!
od tego czasu, bardzo go sobie Krol
powązał, ale jeszcze bardziej, jego
Corką, Izabellą Klará, Eugenią. Co
mu zaś większych przyczyniło apa-
plauzow, było to, że raz mając Ka-
zanie, z taką żarliwością na grzechy
następował, że w zachwycenie był
wzięty na powietrze; dla czego do
widzenia DOMINIKĄ taki był kon-
kurs, że gdy raz Solenna była Pro-
cessya, wszyscy iey odbiegli dowie-
dziawszy się że tamtędy przechodzić
miał DOMINIK. Przeto kiedy miał
wynieść, dla uczynkow miłości y Po-
słuszeństwa, miejscami publicznemi
niechodził, ale katami chodzić spo-
sobu szukał. Pewnego czasu trafiło

się, że przyszedłszy nad Morze, mu-
siał wnieść w łódkę, aby się był przed
zbiegającemi ludźmi uchronił, ale
na ten czas sporządził Pán, że się
Ryby Cudownie zebrały do DOMI-
NIKA, y pokornego Sługę Bożego;
igrzyskami po Morzu uczynionemi,
uszanowały. 62

Cierpiął też DOMINIK, różne od
Szatanów molestye, y prześladowania
białychgłow, dla iego niewinności.
W Kościele Kármelitańskim, są dwie
Kąplice wielkiego Nábożeństwa; Je-
dná, w ktorey jest Cudowná Statuá,
Náyswiętszey PANNY. Drugá, w
ktorey jest Hostya, w Cudowney nie-
skázaytelności trwająca, w ktorych mo-
dlił się zwykł DOMINIK; Szatan te-
dy, żeby mu tego Nábożeństwa prze-
szkodził, albo klucze od Kościoła y
Kąplic chował, albo zmyślone ściány
powystawiał, albo go gwałtownie
przez drogę za Kąplice wyciągał,
iowszem trąciło się czasu iednego, że
szeroką Fossę wykopał, w którą wpadł
aż po usta DOMINIK, z ktorey go
BOG za modlitwą wybawił. Chciał
go zwiesić, pewną niewstydliwá
Niewiastá, ofiarując mu piękność swo-
ię, ale iá Mąż czysty mężnie odpę-
dził; lecz owá Niecnotá, przebráwży
się w Męskie suknie, zdradziecko do
Celi iego weszła, ale poznána y wy-
gnána została. Widząc się tedy wzgar-
dzoną, nienawistią przeciw swemu
Wzgardzićielowi zapáloná, upieczony
z trucizną Kołacz do Konwentu po-
stała dla DOMINIKĄ, żeby go otru-
lił. Niebyło w Konwencie na ten
czas DOMINIKĄ, a kołacz ow, O-
ćiec Przeor między Zakonników po-
dzielić rozkazał, ale DOMINIK od
Anioła Stroża swiego wzenie prze-
strzeżony, przybiega do Konwentu, y
pozbiéráwszy; na porcy pokraiany
ow kołacz; wszystkich Zakonników
od oczywistej Smierci uwolnił, co
się iawnie pokazało, bo iák kot zjadł,
tego Placká porzucony sobie kawałek.
pokręciwszy się y wnętrzości z sie-
bie wyrzućając, w kwadrans zdechł.
Odpuscił DOMINIK te złości owej
Białogłowie, y nápomnioną do po-
kuty nawrócił. Exorcyzmuąc DO-
MINIK nasz, iedną młodą Białogło-
wę

wę od Czartá opętana, rozkazał Szatanowi aby z niego wyłzedł, y ná znak wyścisł, wzbiwszy się ná powietrze, aby grzmot Pioruná uczynił, musiał mu byđz Szatan posłuszny, odezwał się wielkim piorunem, którym iáko niespodzianym całe Miásto zástroszył, była bowiem piękna pogoda, Słońce jasne, y Niebo pochmurne niebyło. Ale owá Białogłowa od Czartá uwolnioná, zabrałszy nierządny áffekt do DOMINIKA, y o nim mu oznaymiwszy, odpędzoná zostála, lecz gdy w nocy do iego Celi weszła, y strofowania w słowách, iey niepomogły, pięścią ukarał y wyrzucił DOMINIK.

63 Wiele w ten czas DOMINIK Cudów czynił. Wezwány do iednego umierającego Chorego, y iuż śmierci bliskiego, gdy stán niebezpieczny duszy iego zrozumiał, tak prędko do niego bieżał, że mu Socyusz niemógł nástarczyć. Przypádzszy prędko do Chorego, tak doskonałe go do śmierci przygotował, że skończywszy wszystko co do duszy náležało, w kwadrans go do Niebá wysłał. Stoiąc ráz w Forcie Konwentu Wálenckiego, obaczył Człowieká wielką furý zapálonego, támtędy przechodzącego, y z Boskiego objáwienia zrozumiał, że szedł Zonę zabić, ále go uspokoił, upewniwszy go, że była niewinná. Gdy ráz po Chorobie DOMINIK, ná deambulacyá wyszedł, do iednego Zámku pięknego, ieden Młodzian zázedł mu drogę, któremu DOMINIK śmierć Oycá jego daleko będącego, to jest że wczorá umarł, opowiedział, ná którą relacyá Młodzian poiechawszy do Oyczyzny, że się tak stało, iák DOMINIK mówił, doświadczył. Przyszedłszy do Zámku, tegoż Zámku Páni, Syná obiecał, którego w krotce powiła. Gdy ráz dla duchowney rozrywki, spiewał z drugimi Piosnkę o Máieście Boskim, y rozmawiał o Miłosierdziu Boskim, y zaczęli spiewać rázem, Niech záwsze Pán pochwalony będzie, zleciały się do sali kury y gęsi, y podniosły głowki ná to co spiewáli, poczęły też spiewaiącym wzajemnie, Chwałę Boską, głosami iakiemi mo-

gły dopomagać. Pewná Białogłowa, złamawszy rękę bardzo wielkie bóle cierpiała, którą gdy trzymała małego Synáczká u pierśi, dziecko które ieszcze niegadało, odezawszy się rzekło: Podź Mátko do Kościoła Karmelitów, á tam Cię Święty uzdrowi. Dokąd poszedłszy Mátká, uczynionym nád sobą od DOMINIKA znakiem Krzyża, uzdrowioná została. Inszego dnia dziecko chore ná wrzody, zá dotchnieniem się go od DOMINIKA ozdrowiało. Wiele Chorob ná Ciele, ná ten czas DOMINIK uleczył, takim tylko znakiem Krzyża Świętego, ále więcej ná duszy, bo Złoczyńcę tey godziny, w którą miał ginać, bardzo zókamieniałego, do pokuty náwrocił. Jednego Szlachcica, dekretowanego ná Szubienicę, y dla záciągnięcia ná Dom nie sławy desperującego, od desperacyi odwiódł. Heretyká dla uporu w błędzie ná flus oládanego, do uznania błędu, náwrocił, y do wiary pozyskał. Machometáná w swoiey Sekcie konańcego, CHRYSYSTVOWI przez Chrześc przyięty, przysposobił, którego duszę od Aniołów widział prosto do Niebá zániesioná, y záraz go sobie między innemi Pátronami swoimi, obrał w Niebie zá Pátroná.

64 Obráno nowego Prowincyała, który niebył nászemu DOMINIKOWI przychylny, iowšem przeciwny, który znalazłszy dwie iakiés do niego okazy, ná niego nástępował. Pierwszy był Okręt, który Filip drugi przeciwko Angielezykom wysłał, y zwał się niezwycięzony, á DOMINIK, iże miał ná zły przyisć koniec opowiedział. Drugie było, iedno Kázanie, które miał Błogosławiony Ludwik Bertrand, przeciwko zmyślonym rewelacyom, y fałszywym Prorokom, co nieprzyiáciele DOMINIKA, że to ná niego było, tłumaczyli. Záczym go do Świętey Inkwizycyi doniesiono, gdzie z usilną pilnością examinowany, uspráwiedliwionym został. Gdy Błogosławiony Mikołáy Fáktor, umarł szczęśliwie, DOMINIK przez nową łaskę Boską był tam przytomny w Duchu, y widział że duszę iego uwielbioná Aniołowie nieśli do Niebá,

Niebż, iak niektorym w ten czas powiedział, y potym był na iego pogrzebie. Wielkie od nieprzyjaciół y w uczynkach y w słowach, DOMINIK krzywdy cierpił. Gdy iedney Sobory, mieli wychodzić Zakonnicy na śpiewanie, *Salve Regina*, DOMINIK rozdawał świece wszystkim, co widząc ieden Swiecki rzekł: *Światło jak widzę od Oycá DOMINIKA wśyścy biorą, ale ieden z podelzłych w latá y w złość, Nieprzyjaciół iego, z zgorzleniem słyszających, odpowiedział: Wśyścy a wśyścy od niego, nie światło, ale dym odbieramy.* Od przeciwnego sobie Prowincyálá, od Wálencyi oddalony DOMINIK, posłany był do kfatywy, ale y w drodze, y w tamtym Mieście, wielkie miał áplauzy swiatobliwości. W drodze, tego który go wioził, od nierządnej konwersacyi odwiódł, w Mieście, ciemną Niewiaśkę dotchnąwszy się iey, publicznie uzdrowił, y ta Akcyá Cudu uczynionego, Przełożonego sobie przeciwnego, y na ten Cud patrzącego, zniewolił, á za przyczyną Arcybiskupá, powrócił do Wálencyi.

65 Gdy DOMINIK więkšzey zázłwe práznać doskonałości, naszą Reformacyá, po skończonych przełkódach, widział dobrze ugruntowaną, otrzymawszy tak swego Prowincyála już sobie przeiédnanego, y od naszych Przełożonych pozwolenie, przyimuie Regulę pierwotnego Kármelu. Zeby go záz niepoznáno, w Wálencyi, y żeby od zbiegających się do niego ludzi, uspokojenie znalazł, do Nowicyatu Pastráńského posłany jest. W drodze Furmáńskim Wozem, y obciążonym iádac, wywrocony był, y rozumiano, że go Wóz zgniół, álić zdrowy y nienaruszony wstał. Przyiechawszy do Nowicyatu, lubo już był doskonałym, iakby był ieszcze młodym, niczego niewiadomym, podał się pod Mágistra dyrekcyá, z wielką gorącością w ćwiczeniu Cnot postępując, y uśtawicznie niemál, pilnował Modlitwy y umártwienia. Trafiło mu się w ten czas, że sekretne mieysca chędożył, w Konwencie, na co się osiárował, w których koło ochędośliwá pracując, w padł w fetory, których się

dobrze nápił. Zkąd wyprowadzony, wpadł w záchwycenie, y obáczył Aniołów, którzy w Turybularze złote, drogie kładąc wonności, kádzili go, y wdzięcznym kontentowali zápachem. Pewnego czasu, pisząc w Celi, począł mieć wielkie do męczeństwa prágwienie, álić mu się pokázaly dwádzieścia pięć kropel Krwie na kárdcie, które sztucznie rozdzielone po pięci, pięć krzyżów, ieden we środku, á drugie, osobno po czterech rogách uformowały. Innego czasu, prześtrzegł Mágistra Nowicyuszów, áby przyszedł nocy, do Oratoryum nie pozwolił wniść, o którym wiedział że się miało zápásć, co się y stało. W dzień Zielonych Swiatek, pod czas Mszy S. śpiewanéy, wleciał do Choru bielusińki Gołabek, y nálatawszy się tedy y owędy nád głowami Zakonników, z zádziwieniem patrzących, skrzydełkami swoimi, począł się po kilká rázy, o głowę Dominiká trzepotać, iakoby go chciał cieszyć, y potym odleciał. Na końcu Nowicyatu, námałwiaia go áby się wrocił do dawnego Kármelu, obiecuia mu Hono-ry y Godności, ale odpowiedział: *Ia niczego nie szukam tylko JEZUSA Ukrzyżowanego, y owszem przez pokorę Duchá, prośił áby przez całe życie, między Nowicyuszami był, ale tego nie mógł otrzymać.*

Uczyniwszy Professyá R. P. 1590. 66 Wieku záz 31. posłany był do Madrytu, gdzie go obráno Socyuszem Mágistra. Trafiło się pod ten czas, że ieden z naszych, po odprawieniu Mszy S. Nayswiętszy SAKRAMENT, przez indyspozycyá, y słabość żołądká zrućił. Dominik w pośrodku ekekyi, widzi jásniejące iako Słońce postaći Sakramentalne, y uczyniwszy im po winną Adoracyá, zbiera ie do iednego Kielichá, á do drugiego pozostała máterya. To wszystko zániosł do Cymboryum, y przed owemi postaciami Sakramentalnemi, przez całą noc się modlił, y wielką liczbę Aniołów tamże klęczących widział, którzy przed Nayswiętszemi SAKRAMENTU postaciami, na Muzycznych Instrumentách, z nim Jutrznia y Laudes śpiewáli, zráná záz ow Święty depozyt,

zyt, przenioszły do Oratoryum, tam Mszą S. odprawiały, po sumpcyi Krwie Pąskiej, owe postaci konsekrowane, ze wszystką wosmą pozostała materya, konsumował y pożył, z uszanowaniem. W nadgodę zaś tak heroicznego Aktu, przydany mu jest inży Anioł, z wyższych Chorów, który mu potym asystował, z Aniołem jego Stozem, y nazywał się poprzeźdźcielem. Toż samo uczynił, gdy Kłpłan świeckiego, po Mszy S. przez błoto idącego napadły ciekcy, on Najszyfście postaci, z iakności rozoznawłszy zebrął, y podczas Mszy Świętey, którą miał, z całym Womitem y z błotem konsumował. Gdy siedmi Maurow za złodzieystwo na Szubienicę osadzonych miáno exekwować, zaciągniono dla ich nawrocnia DOMINIKA, który racyami swoimi, ale osobliwie Modlitwą sześciu nawroconych ochrzcił, a jeden w swoim uporze zginął. Przytrafiło się pewnego dnia, że go Ociec Przeor wysłał, aby jednego Pana przyjął, który bardziey podobno dla rozrywki, niż dla pożytku duchownego przyjechał, y prosił o DOMINIKA, zaś życie tego Pana na całym dworze, było wielkim zgorzeniem: Ociec tedy DOMINIK, poczał z nim roztropnie rozmawiać, łagodnie przestrzegając, o Niebezpieczeństwie y publicznym zgorzeniu, osobliwie o wiecznym duszy potępieniu, y inne podobne słowa mówił, ale ow Pan we złym zapamiętały, uszy mając niesłyszał, zbawienne dyskursy, w żarty obracał. Widząc to nasz DOMINIK, nieco umilkawłszy, y słow łagodnych przedstawłszy, z wielką Duchą żarliwością, rzekł: *Ey Pánie, spusć-Kłsmość ná doł oczy, a obacz co cię czeka.* Spoyżł ná doł, aż obaczył ziemię otworzoną, y piekło otwarte. Tym widzeniem stworzony, tak się w oczach sług swoich sturbowanym pokazał, że się y na twarzy odmiął, a uczyniwszy przedsięwzięcie poprawy, na potym z budowaniem całego Dworu, chwalebne życie prowadził. Gdy inżego razu, jedną Pánią nawiedzał, zastał ją w kompanii inżych, między którymi jedną, zdala się osobliwłszy z

przyrodzenia przymiotow, ktorey ani kiedy widział, ani znał, Wielebny Ociec. Na którą wrytemi oczami patrząc, za duszę ją uchwycił, y do poznania ją złego stanu duszy przyprowadził. Po krotkiej owej pobożney wizycie, poszedł Wielebny Ociec, o ktorego poczał się pytać zranioną ową na sercu, y niespokojną na duszy Pani, coby był za Zakonnik. Słyszala co była za opinia na całym Dworze światobliwosci jego, co za Cnota, y tak dobrze, na pobożnych uczynkach y czynach Cudownych zasadzona; przeto starała się potym, żeby z nim mowila, do ktorego gdy przyszla, y niż mu Imię swoje y przyjscia przyczynę oznaymila, Wielebny Ociec, światłem Niebieskim oświecony, poznal iey zawiedzione sumnienie, radzil aby pewnego szpetnego grzechu z nieuczciwemi okolicznosciami przestala, grozac iey wiecznym potępieniem. Ową zawstydzoną, będac pewną że nikt o iey potajemnych grzechach niewiedzial, raz y drugi co iey Wielebny Ociec mowil, chciala dyssymulowac, ale Ociec nowym Duchá Świętego ogniem zapalony, poczał iey wyraznieyszemi okolicznosciami wszystko wywodzic, co słyszac, zniewolona zostala, grzechow się dostatecznie wyspowiadala, y stateczna obiecala poprawę. O tey Odmianie Prawicy Boskiej, gdy się dowiedzial ten, który był uczestnikiem grzechu, z Szlachetney w Hiszpánii Familij, ktorego ani Duchowni náposmieniec ani świeccy nieśmieli, wpadł w taką furę, że głośno, w gniewie wołał. List do Wielebnego Oycy bez podpisu napisał, okrutną mu śmiercią grozac. Wiedzial Wielebny Ociec o biawieniu z Niebá oświecony od kogo był ten list pisany, odpisal, swoim się podpisawłszy Imieniem, y takim list swoy umiarkowal słowami, że ow niezczęśliwy, doskonałe responsu niedoczytawłszy, że lwa zia dłego y srogiego, stal się cichym barankiem, y z wielkim pragnieniem zadal, upasc do Nog DOMINIKA naszego, ktorego tak mocnego uznal, w słowach zbawiennych. Między dwiema Panami Hiszpáńskimi, były wiel-

wielkie niezgody, z których jeden przeciw drugiemu, fałszywe rozruciwszy piskwile, dla zguby jego, do Krolewskiego udał się Trybunału. O czym z Niebą nasz Dominik uwiadomiony, posłał do niego pewnego Zakonnika, prosiąc go do siebie do konwentu, gdzie z nim miał o wielkich rzeczach traktować, ale ow przystanego Oycą do siebie, grubiańskimi przyjął y odprawił słowami. DOMINIK nasz, tegoż znowu Zakonnika do owego Pána posyła, oznajmiając że tego koniecznie potrzeba, aby zaraz do Konwentu przychodził, ow żeby się od náprzykrzonego po siebie posyłania uwolnił, obiecał słowy przyjść, choć miał inną intencją. Sporządził jednak BOG, że za jakąś okazyą, mimo nasz Klasztor idąc, wstąpił do Naszego Kościoła, mając się w nim nieco pomodlić, ale ukłękawszy, został iak wryty, ani wstać mógł, poki DOMINIK który Mszą Świętą odprawił, do Kościoła powróciwszy, jego niezawolał, y nierozwiazal go, od potajemnych więzow, albowiem zawołany, łatwo potym wstał, do Zakrytyi za DOMINIKIEM poszedł, gdzie o niesprawiedliwość y zdradę nápomniony, obaczwszy że jego sekretny zamysł BOG DOMINIKOWI objawił, strofowany, y złego uczynku żałujący, DOMINIKOWI fałszywe na piśmie projekta oddaie, które zaraz były spalone.

67 Posłany jest do Komplutu, aby się do Theologii szkolney aplikował. Tam się dwie Cudowne akcye, przytrafiły DOMINIKOWI. Pierwszą była wokacya, Wielebnego Brata Franciszka od Dziecięcia Pána JEZUSA, nazwanego Rustyką, któremu DOMINIK w Imie Pána Naszego rádził, aby w naszey Kongregacyi, Zakonny Hábit przyjął. Drugą była akcya, y powtorzoná, náwrocenie pewnego Káplána; posłany był DOMINIK ná Wieś, do Páłacu Xiążęciá de Mediná Cali, dla jego Duchowney konsolacyi, ktorey dość uczyniwszy, powracając z Oycem Przeorem, proszony był do Stołu, od niektórych Duchownych, między ktorými był Pleban, w Máteryi lubieżney, lubo

potajemney bárdzo rozpuszczony. Co z Boskiego objawienia poznawszy DOMINIK, gdy o tym łagodnie mówił, skruszył y náwrócił owego Káplána, groząc mu w osobliwości prędką śmiercią, ieżliby się do niecnoty názád powrócił. Pożegnawszy się, swoy powrót przyspieszał DOMINIK, szedł sam náprzód, a za nim Ociec Przeor z inżemi, który o doskonałym DOMNIKA Posłuszeństwie rozmawiając, iako y z dalek, rozkaz umysłowy Przełożonego poymował, chciał pokazać: proszą o doświadczanie tego z Przełożonym idacy: a tak Ociec Przeor, cicho kazał DOMINIKOWI dosyć zdaléká będącemu, aby w Rzekę wskoczył, co zaraz uczynił, y w krotce potym wyszedł z wody, gdy mu sama tylko myślą wynisć kázano. Nástepuiącego Roku, gdy w komplucie jeszcze mieszkał DOMINIK, ow Pleban na ukaranie grzechu nieczystego, do ktorego go dawny nálog w prowadził, według Wielebnego Oycá grożacego Proroctwa, sprawiedliwym Sadem BOSKIM, w niebezpieczną chorobę wpadł, ná ktorey, uleczenie, do Miasteczka Cogolludo kazał się zawiść, y zaraz posłał do nášzego Kompluteńskiego Konwentu, z instancyalnym Xiężney de Mediná Cali Listem do Oycá Przeora, aby mu posłał Oycá DOMINIKA, iako sobie do dyspozycyi ná śmierć bardzo potrzebnego. Tym czasem Szatan, wziąwszy ná siebie postać CHRYSTUSA ukrzyżowanego, dwa razy się choremu pokazał, y tak rozum jego błędami zaćmił, że żadnym sposobem o Spowiedzi, albo żalu za grzechy niepomyślił. Ná dokonczenie zaś owego omámienia, Szatan ow przemienił się w DOMINIKA, który zmyślona kompássią pokazując nád nieszczęściem Chorego, czynił się dobrá duszy jego Zelanterem, a gdy mu Chory powiedział o Appárycyi Ukrzyżowanego CHRYSTUSA, on iá wżytkiem i udátnemi słowami że była prawdziwá potwierdził, y ktoby inaczey sądził, y perswadować chciał, aby go miał za zwodźciela. Gdy się to w pokoju Chorego dzieie, dája mu znać o przyjeździe prawdziwego DOMI-

NIKA, z O. Elizeńzem od Mátki Bożey, który potym posłany do Włoch, umarł w Genuy. Począł się miewać Chory, drzeć asystujący ow zmysłony Dominik, y przeszkadzać przyśtepu, prawdziwemu DOMINIKOWI, udając go za Szatana, pod wziętym na siebie Hábitem Zakonnym, zwiesć Chorego chcącego. Postrzegłszy prawdziwy DOMINIK, śmiałość y zdradę Czartá, rzekł do Chorego: *Ja Pánie jestem DOMINIK á JESU MARIA, który od Wáśmości wezwany, przybyłem na iego pociechę, á ten który ci asystuje jest diabał. Nie tak jest, (mowi Chory przed tym od Szatána uprzedzony) aleś ty sam jest diabał, ten zaś jest prawdziwym przyjaciélem, który mnie upomina, ábym wierzył w to samo, czego mnie Chrystus, w swoim obráwieniu náuczył.* I przydał, *Wyznaię żem widział Chrystusa, ktorego raz, y drugi ádorował.* Ktore słowa, z wielkim welelem Chory mowił. Widząc to Wielebny Oćiec DOMINIK, y o rewelacyi, y apparceyi Chrystusa słyszac, z przysłania po siebie posłańca, y choroby teraznieyszey wiadomości, dorozumiewał się, że ten Pleban wrocił się do dawnego nálogu, a oraz się determinował, że się w tym większa zdrada ukazywała, y z okoliczności zrozumiał, że Duch ciemności, przemienił się w Anioła światłości. A zatym powiada, że ten ktorego widział był Szatan, który pod zmyśloną formą Chrystusa, chciał go omámić, y omámiłego potępić. Wziąwszy tedy w ręce Krucifix, który przy piersiach zwykł pod Szkaplerzem nosić, rzekł: *Ten jest prawdziwy Obráz Syná Boskiego, który był ukrzyżowany, dla Odkupienia Naszego, ten Obráz pobożnie pocatuj, y wyrzecz się Szatana.* Gdy tak oszukanego Chorego, DOMINIK nasz od błędu odwieść usiłuje, rzecz osobliwie dziwna. Zmysłony DOMINIK z drugiey strony łuska sprawę swoją utrzymuiąc, y swoje kończąc oszukanie, dziwuiaćemu się, y już umierającemu Choremu, rzekł: *Różne są Szatanow zasádky, aby ludzi zwodził, y na wieki zgubili. Chciał cię BOG widzeniem przekłócić pocieszyć, y w Wie.*

jego pożytek odebrać, ale Szatan widząc, żeś mnie Brata DOMINIKÁ wezwał, wziąwszy na siebie postać moję y Hábitu, tu też przyśedł, aby cię złosliwym omamit świętokradztwem, y CHRYSYSA ktoregoś swemi oczami widział, aby ci wyperśwadował byđ Szatanem. Já sam jestem prawdziwym DOMINIKIEM, ktorym cię przestęgo Roku, do usługi BOSKIEY na drogę Zbáwienia náprowadził, y ktoregoś ty teraz wezwał, ten zaś inšy, ktorego widziš, jest Szatan, nieśłuchayże słow iego, bo cię zwieǳie. Słyszac to Wielebny Oćiec DOMINIK, zdumiewa się, y dziwuie się, Czartá śmiałości y złości, á BOSKĄ zdięty żarliwością, aby w niebezpieczeństwie zostaiącá duszę ratował, weyźrąwszy na zmyślonego DOMINIKÁ, nástąpił na niego o kłamstwo, y oszukanie, ná co wiele przeciwnego Szatán przywoǳił, y tá sporá między dwiema DOMINIKAMI, prawdziwym y zmyślonym długo się ciągnęła, bo Czart chciał tą zwłoką, umierającego tak oszukanego, do końca życia, y potępienia wiecznego przyprowadzić, y do tego przyszło omamienie Szatańskie, że Chory zmyślonego akceptował DOMINIKÁ, a prawdziwego DOMINIKÁ od siebie odpędzał. Widząc Wielebny Oćiec DOMINIK, że Choroba owego nieszczęśliwego Człeka, co raz cięższa następowała, y nie było żadney dla duszy Chorego pomocy, bo Chory na zmyślonego DOMINIKÁ podulżczenia przysławał, prawdziwego zaś odrzucał DOMINIKÁ, y za sprawą Szatańską, mowił nawet niechciał do niego. Wielebny Oćiec Pana BOGA wezwał na pomoc, y światłem Niebieskim oświecony, przystąpił do Chorego, y uklękawszy na kolana, rękę Chorego lubo niechcącego y opierającego się, wziął, y pokornie pocatował tak mowiąc: *Já wyznawam przed BOGIEM y ludźmi, że jest Brat DOMINIK, á JESU MARIA, sługa niepożyteczny naszej Pani z Gory Kar. melu, naywiększy y náywiecznoścniejszy grzesnik, y dla tego godzien jestem, aby przeciwko mnie, wszelkie kreatury powstały. Teraz jednak wyznaię y protestuię się, że żádnę z całego serca mego, y niegodnym*

godnym się sadzę, pocałowania ręki poświęconey tego Kapłana, któremi tyle razy piąłował. Ciało Pana naszego JEZUSA Chrystusa, przed którym padam, iako przed prawdziwym BOGIEM, i Odkupicielem moim, i od niego Miłosierdzia upraszam, i że uproszę ufam, i to rzekłszy, ręce i Nogi Chorego pocałował powtórnie. Potym się obrociwszy, do samego Chorego rzekł: Jeżeli chcesz Wąsność obaczyć, że to jest Szatan, ten co stoi, kąż że mu to czynić com ja czyni, a jeżeli uczyni, to mu wierz we wszystkim, co rzecze. Ze był uczony, ow Kapłan umierający, akceptował umowę, i spoyżrąwszy na zmyślonego DOMINIKA, zachęca go do czynienia podobnych Aktów, pokory, pokuty, i nadziei; ale zwyciężony i zawstydzony Szatan, iako Ociec pychy, straszliwym żarczawiszy głosem, tak rzekł: *Ja ani proszę, ani się spodziewam Miłosierdzia, niech zstanie BOG, że mnie, przeciwko Sprawiedliwości meczu, ja nim powinien, ani chce zafawiać: i to wybluźniwszy zaraz zniknął, a Chory z tak nieszczęśliwey trąznakcyi zadumiony, i skruszony, łez z oczu obfitość wielką wylał, o szukanie Czartowskie uznał, BOGA wzywać począł, i Wielebnego Oycę o Spowiedź prosił. Gdy się znowu Szatan wrucił, pod postacią pałaka, znowu go DOMINIK, odpędził. Kapłan zaś prawdziwie za grzechy skruszony, i dobrze przygotowany, spowiadał się Naszemu DOMINIKOWI, z takim żalem i pokorą, że prosił Oycę aby mu publiczną dyscyplinę naznaczył, którą mu na pociechę jego, musiał sam Ociec dać, i swego potym czasu, przyiawszy nabożnie, inne Kościoła Świętego SAKRAMENTA, z radością wszystkich i podziwieniem, że mu się tak dobrze powiodło, szczęśliwie w Panu umarł.*

68 Gdy w Księstwie Katalaunii, było srogie powietrze, i Miasto Bārcynoneńskie bardzo trapiło, prosił DOMINIK na końcu kursu Teologicznego, aby go tam posłano, żeby służył za powietrzonym. W Towarzystwie tedy drugich, do Komplitu poiechali na Wozie, i blisko Cezarugasty, w puł drogi, potkali Māchometanā, czy-

iegoś Niewolnikā, od Pana dla Choroby opuszczonego, którego aby na Woz wzięto uprosił, i służył mu z obożliwą miłością, i nawróconego do Wiary Świętej, ochrzcił. Stanawszy DOMINIK w Bārcynonie, zastał uśmierzone powietrze, zaczęł w Konweńcie naznaczony być Spowiednikiem, z dziwnym pokutujących pożytkiem. Był tam na ten czas Prowincyałem, drugi DOMINIK od Ofiarowania Najswiętszey PANNY, a Przeorem, Wielebny Ociec Bāptystā, od Świętej TROYCE, Łuzytāńczyk. Gdy iak nāywikszey pragnał Zakonnikow doskonałości, usilnie prosił Panā BOGA, aby im dał skrucę i żal za grzechy, wysłuchał go Pan, i noc następuiący, wszyscy Zakonnicy tegoż czasu we łzy rostopieni, poczęli wołać do Niebā, niemogąc się wzajemnie pocieszyć. Zmieszał się Ociec Przeor, widząc w Konweńcie Zgromādzenie tak smutne, i niewiedziāl dla czego; ale się uspokoił, gdy go informował DOMINIK, i nazajutrz w Zgromādzeniu powiedział, aby sobie wielce powāżali łaskę BOSKĄ, w żalu za grzechy, za Modlitwami pewnego Zakonnikā im pozwolona. Cudowne Swieckich czynił nawrócenia. Jednego który potajemnie grzeszył, grzechow liczbę wiedziāl, przez wszystkie lata jego, i ta łkcy wielce go skruszył, do spowiedzi go prawdziwey, a potym do persewerancyi w pokucie przyprowadził. Zły stan dwóch Szlachetnych Osob, i twarzy ich za BOSKIM obławieniem poznał, z których jeden w Mādrycie, drugi w Hispalim mieszkāl. Ci obadwā, z zādziwieniem Wielebnego Oycā DOMINIKA, zeszli się razem w Konweńcie naszym Bārcynoneńskim, z których kāżdego z osobnā nāpomināiac, nawrócił. Inszego szlachetnie urodzonego Niewstydnikā, w rękach nāłożnicy umierājącego, do prawdziwey nawrāciāc pokuty, do Niebā przesłał. Innego, od Szatānā zwiedzonego i opętānego, i włāsaey krwi Cyrografem obowiazanego, od tak niemilosiernego Tyrānā, uwolnił, odebrałszy Cyrograf, z ktorego wypędzony Szatan, straszną burzę ośc-

bliwie

bliwie ną nasz Konwent, y ną Cellę DOMINIKĄ wzruszył, bez nąymniejszego jednak, Wielebnego Oycę nąruszenia, Tą zaś burzą, tak strąfzną byłą, że nigdy podobney, w tym Mieście nie widziano, y tak Zakonników, iako y Swieckich zątrwożył, że wżyscy z łózek wstąwszy, od gniewu Boskiego uciekając, do Kościołów, y mieysc Nąbożnych uciekali. Tę burzę wzbudzona bąrdo od Czartow. Modlitwą uspokoił DOMINIK, a zwyciężeni Cząrci, skąrzyli się, że więcej cierpieli od DOMINIKĄ, y Nąszego Konwentu, niż od całej Hiszpánii, y dla tego się spszyśleli, ną zniszczenie DOMINIKĄ.

69 Osobliwsze y wielkie łąski Boskie, odebrął pod tencząs DOMINIK. Był Rok Pąński 1603. gdy w Święto w Niebowzięcią Nąyswiętszey PANNY, począł odbierać oczywiste od BOGA komunikący, ktore przez piętnąście dni trwały. Pomienionego dnia, tak nągle nąpądły ną niego zachwycenią, że Zakonnicy, ledwie mogli dostać rękąmi, nog Wielebnego Oycę, ną powietrze podniešonego. Dnia dwudziętego Sierpnia, ktory był dzień Piątkowy, po uspokoiłney burzy, od Szátánow, ktorych widział wzruszoney, pokążaniem się sobie Świętego Bernarda, y Malenkiego Pąnń JEZUSA, był poćielzony, dla czego słyżano go wołiącego: *JEZUS w moich rękách, w moich JEZUS, w moich.* Y nocy nąstępiącey, widział ną Modlitwie Chrystusa Pąnń, y Nąyswiętszą Pąnnę. Nąziutrá zachwycony, tych samych miał Niebieskich Gości z Świętym Bernardem, a Nąyswiętszą Pąnną, udzielił mu tey łąski, ktora niegdy Świętemu Bernardowi oświądczyłą, kármiąc go mlekiem z piersi swoich, Chrystus też z Boku swego, krwią go nąpoił. Jáką to zaś byłą krew, y iákie mleko, wiedzą ci, co go dąli. Nierozumiemy jednak żeby byłą przyrodzoną krew Chrystusową, álbo włąne Nąyswiętszey PANNY Mleko, lubo tá łąską, włąnie byłą istotną, bo taką czuł słodkość DOMINIK, że potym z niewymowną łągodnością wąrgi sobie lizął. Dnia dwudziętego trzeciego,

pod wieczor, wpądzy w zachwycenie, widział znowu Chrystusa, Nąyswiętszą PANNĘ, y Chory Anielskie, y od przytomnych Zakonników, słyżány był dwiemą godzinąmi przed pułnocą, zączynąjący Jutrznię, wyraźnym głosem śpiewając, *Pąnie usłó moje otworz,* y ną końcu kądżego Nokturną, *Oycze Nąś,* a po skończoney strąfzney ząwierusze, Ląudes dokończył. Między zachwyceniami tego dnia miąnami, widział Pąnną, ktora się nązywålą Cognatą, ną ten czas w ogniu Czyścowym zątrzymána. Tą byłą Kármelitom y DOMINIKOWI w Pąnu BOGU życzliwą, pokążálą mu się zaś, dla tego, aby od niego pomoc dla wyzwolenia siebie z Czyścą, mogłą uprosić. Mąiac DOMINIK politowńnie nąd nią, swoje ząsługi, z ząsługąmi Chrystusa Pąnń, y Nąyswiętszey PANNY złączone, zą nie chętnie ofiárówål. A gdy mu się ząrąz Nąyswiętszą PANNĄ, y Święty JOZEF pokążáli, osłobliwłą wyświądczając mu łąskę, on ich pokornie prośił, aby pomienioną Pąnną z tego káranią mieyscą wybąwili, iako im, y Synom ich Kármelitom życzliwą. Odpowiedzieli mu, że będzię w nąstępiącą Sobotę wybąwioną. Replikuie DOMINIK, że to niebędzię, nową łąską po niewąż z pólpolitego Szkaplerzå Świętego Indultu, tegoż dnia byłaby wybąwioną. Ktoremu odpowiedziålą Nąyswiętszą PANNĄ; *O Synu, lubo wielu ną sobie Szkaplerz nośi, mąło jednak jest takich, co powinności odprawuie, aby im łąską pozwoloną, byłą pomocná.* Ale gdy w proźbie nieustąwål DOMINIK, siebie samego zą Dulszę icoy ofiáruiąc, postąnowił Pąn, aby ciężko dręczony był od Szátánow zą tę dulszę, y zą nie ządosycę uczynił, ktora w Piątek z Czyścą uwolnioną, w Sobotę ztróną, pokążálą się DOMINIKOWI chwąlebną, Anioląmi otoczoną, dzięki zą dobrodziejstwo oddálą, y powiedziålą mu, że tá chwąłą, ktora odebrálą, byłą zą Modlitwą mi tego, y zą tę pobożność, ktora Kármelitom świądczyłą, w nągrodcę, sobie dąną. Dnia dwudziętego czwartego Sierpnia, widział w zachwyceniu Świę.

Świętego Baniłomieia Apostoła, którego przyczyna, od częstych wotów, był uwolniony. Nocy zaś następowały, gdy był na powietrze z Ciałem zachwycony, y podniesiony, widział Pana, Najszytszą PANNĘ, y Chory Anielskie, y w ten czas kazano mu spiewać Mszę o Najszytszej PANNIE, którą gdy spiewał, był słyszany.

70 Po tych faworach Boskich, prześladowania od Szatanów cierpiał DOMINIK. Jedney nocy, widział się porwanego przed Sad Szatana, od ktorego po ciężkiej inkwizycyi, wieśla był zelżywościami y Mękami dręczony, osobliwie straszego Węża, który ukaszeniem swoim, ranę wkołanie jego zostawił; od ktorey z Nieba uleczony, widział Aniołów zwycięstwá sobie winzuiących, Inztego dnia, słyszało trzech Zakonników, wielki chłás y rozruch uczyniony w Celi DOMINIKA, y nagle przypadły, aby widzieli co się działo, niemogli drzwi otworzyć, które iák mur, niewzruszone doznali. Zaczym przed drzwiami Celi pokłękawszy, ucierającemu się z Czartami, Modlitwa dopomagali, on zaś do Najszytszej PANNY, Patronki swojej, udawał się, ktorey mocą, od Nieprzyjaciół uwolniony został. A co dziwniejsza jest, na większą pamiatkę iej protekcji, odmówiany z Nieba na ściánie, w głowach łozek DOMINIKA, bardzo śliczny teyże Najszytszej PANNY Obráz, pokazał się, y na potym długo trwał, iák dalece, że inși Zakonnicy, dla pośiechy duż swoich, strasili się, aby podobny Obráz, w Celach swoich, mieli odmówany. Pokazał się czasem DOMINIK na łozku, niby od Czartów zaduszony, wzytek zbladły, y śmiertelnie oziębły. Innych czasów, Szatani, DOMINIKA iák ciátno do łozek przywiązali, za ręce y za nogi, lubo niewiedomemi więzami, że się żadna siła nie mogł y ruszyć, y tak przez siedm dni zostawał, po ktorych skończonych, zostawszy uwolniony, tey godziny którą sam opowiedział, na odprawienie Mszy Świętey poszedł.

71 Obiawila Najszytsza PANNA, na-

szemu DOMINIKOWI, że dwá Anglicowie do Tarrakony przyiechali iák intencya aby Filippa drugiego, Krola zabili, w ktorey rewelacyi pokazała mu ich, y dom w ktorym mieszkali. Tam pojechał DOMINIK, y z znaków ktore odebrał znalazł ich, y tak ich iawnie o (przysiężenie się na życie Krolewskie pokonał, że go zaraz, iák Proroka szanowali, y Wiare Świętą Kátolicką przyiawszy, powrócili do Anglii, gdzie o innych nawroccniu mając staranie, do Wielebnego Oycy, często pisywali. Mając się do Barynony DOMINIK morzem wracać, miał już pozwoloną sobie łudkę na to, ale gdy się dłużej modlił w Kościele, odeszła łódź, która za nastąpieniem nawałności, w przyszłą noc utonąła. Drugiego dnia, wszedł w inszą łódź, á gdy się dobijał do lądu, sieć Rybaków. Ryby łowiących pobłogosławiwszy, rybami napełnił. W Barynonie był Spowiednikiem naszych Zakonnice, między ktoremi była Wielebna Matka KATEZYNA od Chrystusa, tak goracey Miłości, że dla zbytniego Miłości Boskiej Ognia, często widome z pierśi iej wybuchały płomienie. Sam zaś DOMINIK, powiadał, że gdy z nią u kraty rozmawiał, umykać się często musiał, bo niemogł gorąca z Serey iej pochoźdzącego wstrzymać. Przy ktorey śmierci będąc, kazał iej Duchowny testament uczynić, ktorymby Siostron Cnoty rozdała, á sobie żeby odkazała pokorę, y nienawisć siebie samego, z Miłością Pana BOGA, y o potwierdzenie tey legacyi, aby w Niebie prosiła. Opowiedział potym iej nieskazytelność, y w kilká lat iej światobliwe Ciałó, do Pompeiopolu przenosił. A że widział Chrystusa Pana, Najszytszą PANNĘ, Świętego Janá Ewangelistę, Świętą Márkę Naszą Teresę, y inszych Świętych, szczęśliwą iej dużę, prosto do Nieba niosących, iák w zeznaniu Autentycznym oświadczył. Dla tego po iej śmierci, kazał spiewać Te DEVM laudamus, á sam Mszę o Najszytszej PANNIE. nie o zmarłych spiewać umyślił. W tym Mieście uzdrowił Pana nazwanego de Sero, który spadł z konia,

miął głowę ná dwoie rospádła, do niego wokowany, części rozdzielone, swoimi rękami do kupy złożył, złożone przycisnął, y uczyniwszy znak Krzyża Świętego utwierdził, y już bliskiego śmierci, do siebie przywrocił, y uzdrowił. Duszę pewnego Dominiká, z mąk Czyścowych uwolnił, którą potym widział uwielbioną. Dwóch Bráci pogodził, z których jeden zawzięty, w gniewie umierał. W dzień Bożego Narodzenia, małego JEZUSA, w Celi swoiey widział, którego widzieć, y z nim się długo cieszyć, pozwolono mu.

72 Roku Pańskiego 1594: wezwany był do Madrytu, aby w Nowey Kastylli Prowincyi mieszkał, ale niedługo potym, ná instancya Pánów, do Walencyi był odesłany; obrány Podprzeorzym Waleńckiego Konwentu, tam z wielką Zakonnikow radością, y áppláuzem Miastá, przyjęty był. Gdzie się spórka y niebezpieczná zwádká, między Walencya y Alikántem wszczęła, á kiedy niebý. Ilo innego do uspokóienia sposóbu, wysłano do Alikántu DOMINIKÁ, który gdy áni rácyami áni groźbami do zgody náklónić obywatelów nie mógł, pożegnał się z niemi, zrućiwszy proch z Nog które do nich fatygował, żalując że pokoju od siebie ofiarowanego, przelać niechcieli. Tym Uczynkiem Apostolskim, do skruchy wżytých przywiodł, y do przyśtoynych pokoju kondycyi przyprowadził. Gdy się powracał do Walencyi, koń z nim z gościńcá zjechał, y ná przeciwná zaszedł ścieżkę, y gdy go noc ciemná zaszła, znalazł od Aniołów zgotowane pochodnie, które go do Wioski zaprowadziły. To zbłądzenie było cudowne, bo gdy przez całą noc delzcz padał, Gospodá do ktorey prowadziła go drogá, impetem Wody rozruconá zostála, do ktorey doieżdżając názáintrz, człeká przed powodziá ná Murze siedzącego rozgrzeszył, á po Absolucyi, zaraz się Mur obálił, y człek utonął. Był w Walencyi Dom wielki y kosztowny, ale w nim bywały stráchy. Dowiedziawszy się przyczyny tego, z Boskiego objáwienia DOMINIK, o pozwolenie prosił y otrzymał je, aby Dom od onych stráchow

y duszę tam pokutującą uwolnił. Przechodził tam, y modląc się w nocy, stráśliwe głosy słyszy, y láncuchy brzdęczące, potym obáczył Czártów, którzy brzydki iákis cień wlekli, y cięższko mordowali. Pyta się ktoby się pod owym cieniem znáydował, y dowiedział się z odpowiedzi, że była dusza Páná domu owego, tam Czyścić odprawuiącego. którą uwolniwszy Modlitwami swoimi, trzeciego dnia widział uwielbioną, y dom od stráchow oswobodził. W tym stráśliwym widzeniu, Socyusz DOMINIKA zemlał y upadł, ale od niego otrzyzwiony, przyszedł do siebie. Dwa insze osobliwe przypadki, trąciły się DOMINIKOWI. Pierwszy był, że jedná Niewiásta, ubogá Wdowá, mając z Mężem Syná, á niemając go czym żywić, przylzła do jednego Páná dostátniego, pouśáłego Przyiáciela DOMINIKA, y powiedziála że to był Syn DOMINIKA. On dziecię iáko takie z relacyi, kazał w domu swoim karmić, o czym był bardzicy upewniony, uważając, że ile rázy w domu jego bywał DOMINIK, zázwise się z owym dziećciem iák z niewinnátkiem pieścił. Ale niewiásta owá, będąc w niebezpieczeństwie śmierci, z rozkázániá Plebána ná ten czas Spowiedniká swojego, włożoną ná Wielebnego Oycá, odwołała kálmnia. Drugi przypadek był, że DOMINIK, jednę uwiedzioną od pewnego Szlachcica pánienkę, przywiodł do Pokuty. Ten DOMINIKÁ przed Oycem Przeorem oskarżył, iákby się niewstrzemięźliwie spráwuiącego z owá Pánienká, radząc aby go wysłał z Walencyi. Wiedział Ociec Przeor niewinne DOMINIKA życie, zázczym ná owego Szlachcica, ostro nástąpił, y od siebie wypędził. Rozgniewány ten, náiał dwóch Zábóyców, którzyby DOMINIKA w nocy ná wysłuchanie Spowiedzi wezwánego zábili. Kiedy chcieli zábóystwo wypełnić, (gdyż mále iskry niezápáláią Ognia) jeden z nich ikoro wziął puginał, ręká jego słupem stáncła; Cudem tym zábóycy skruszeni, náwroćili się, Pánienká nie długo pokutując, pięknie w Pánu Bogu, umárlá, Szlachcic záz skruszony do Konwentu przy-

przyszła, o odpuszczenie złośliwej kłamstwy. Oycą Przeorą, y naszego DOMINIKA prosił, y wzytek nasz wrocony, potym w dobrych uczynkach, życie prowadził.

73 Wezwany do Madrytu, na uspokojenie Domu, Pewnego Grófa, piechota szedł: I gdy mu drogę jeden opętany zaślepił, od Czartá uwolnił go, a Czart wygnany, wielkim głosem, przysięgał się mścić, żeżym nie zadržę, straszne wichry poburzył, komin niedaleko DOMINIKA obalił, y drzewami z korzeniami wyrwanemi, rzucał na niego, lecz Wielebnego Oycą niemógł niczym naruszyć, który ową zawieruchę, modlitwą swoją uspokoił. Uspokoiwszy Dom owego Grófa, z Madrytu, był odesłany do Walencyi, zapadłszy go jedney nocy, grube ciemności, a jeszcze był od Gospody daleko. Udał się do Pána BOGA y do Najświętszey PANNY, DOMINIK z Soćyuzami, odprawując Litanie. Aż oto pokazał się okrag iśny, nakładał drogi mleczney bielciacy się, który poprzedzając, drogę pokazywał, y aż o dwie mile do Gospody, suchą drogą prowadził. DOMINIK w Walencyi, wiele chorych uzdrowił. Swiętą Xiążęcią de Lermá, na ten czas Vicercia, Corkę bez zmysłów, yżá umartá osadzona, Modlitwą swoją DOMINIK wkręsił. Było w ten czas, w Szpitalu dosyć Chorych, do których posługi, zwyczajni nie wystarczali słudzy, samego tedy siebie ofiarował DOMINIK, y przypuszczony, widział między innymi, młodzianá niewymownie ślicznego, y prawdziwie Anioła, który był uszedł z Domu Oycá własnego, aby znalazłszy sposobne miejsce, Pánu BOGV służył; jego towarzyszością cieszył się nasz DOMINIK, y między rozmowami z nim, widział jednego dnia Oblóczek bardzo iśny, a we środku jego Najświętszą PANNĘ, którą Młodzianá Chórego mile przywitała, y po trzech dniach, zapraszała do Niebá. DOMINIK tedy dysponował młodzianá, a jak przyszedł trzeci dzień wrociła się Najświętsza PANNNA, którą przestregła DOMINIKA, aby poszedł na pomoc konającemu na łóżku, który

się łód trzydziestu lat nie spowiadał, którego do pokuty przywiodłszy widział w Pánu umierającego. Potym się do Młodzianá wrociwszy, zastał go szczęśliwie umierającego, y że Święci Páńscy śmierci przytomni, duszę jego między siebie przyjęli, y z wielkim tryumfem, iako iá do Niebá wprowadzali widział. Poszedł Wielebny Ociec do Konwentu Zakonu Świętego DOMINIKA, dwie mili od Walencyi będącego, w którym niedawno umarł Przeorem Błogosławiony Ludwik Bertrand, do jego Celi przyięty, godzien był przez większą Część nocy, z nim o Niebieskich rzeczach rozmawiać. W pewnym Záchwyeceniu, widział Zakonnikow, Konwentu naszego Waleńckiego, y Pána naszego JEZUSA CHRYSYSTVSA, mówiącego słyszał: *Ci są Synowie moi kochani, w których sobie dobrze upodobałem, bo szczerze y prosto intencya, prawá Zakonu swego zachowują.*

Przez pięć lat już, będąc w Walencyi Podprzeorzym DOMINIK, obrany był Przeorem, Konwentu Toletáńskiego. Mimo iázdem do Toletu z Walencyi, kazano mu wstąpić do Bilbilim, alá wielkich Interesów sprawienia. Tam go przyjęła wielka ludźi frekwencyá, iak Proroka, który lubo w własnej Oyczyźnie, tak był od wszystkich przyjęty, że na przyszłą Fundacyá, pozwolenie z radością y powinszowaniem pospolitym otrzymał. Do Toletu przyjechał, gdzie koło dobrá tak Duchownego iako doczesnego, Konwentu, mając pilne staranie, Fabrykę promowował, y na rozprzestrzenienie Chóru, publiczney drogi część otrzymał, za przywilejem Filippá trzeciego, którego potym przytomnego w Toletcie, tak w Celi swojej, iako y w Refektárzu z Krolową, Gościem miał. W tym Konwencie chorując ráz, od Anioła swojego Poprzedziela y Strożá, Komuniá Najświętszą przyjął. Osadzonego od inkwizycyi na śmierć, y zatwardziłego, przed exekucyá, do Wiary Świętey Karolickiey y prawdziwey pokuty przyprowadził. Jednego Káplána bogatego, y chciwego, przy śmierci o samych tylko doczesnych rzeczach

myślącego; do dobrej śmierci przygotował. Opętanego, znakiem Krzyża uwolnił. Wezwany do Madrytu, zapowietrzył się, ale gdy rozumiał, że umrze, porwany w zachwycenie, widzi Świętą Matkę Nászę Tereś, którą nad zaraźliwemi po Ciele DOMINIKA, powietrza znakami; obie dwie ręce położywszy, rzekła mu: *Wstań Synu, już jesteś zdrow, podź á nawracaj wiele dusz, do mego Oblubieńca Niebieskiego, y jego usłudze, wszystkie cię oddaj, niezbędnie ci na pomocach y błogosławieństwach jego, swego czasu do Rzymu pojdiesz, y moję będziesz promowował Kanonizacya.* Przyszedszy do siebie obaczył się być zdrowym, á potym w Rzymie, Kanonizacya Świętey Matki Nászey Tereśy promowował, y to Proroctwo, O Prokuratorowi Generálnemu Hiszpanij, Janowi od Duchá Świętego przypomniał. Od Nuncyusza Apostolskiego, do Cezáru Augusta posłany, wielkie zámieszania, między nim, y Kanonikami owego Kościoła, uspokoił: y tam w Kościele Najswiętszey PANNY, Pani Nászey de Pilar, Krolowej Małgorzacie, Synow uprosił, ktorey wrociwszy się do Madrytu rzekł: *Pán BOG cię wysłuchał, y w krotce Wásza Krolewska Mość, będzie się widziatá otoczona Synami,* co się potym tak stało. Zachwycony w dzień Świętey Kátrzyny Panny y Męczenniczki, w sam czas zachwycenia, wiele z posłuszeństwa uczył. Mowił bowiem za rozkazem Kompletę. Znowu gdy mu kazáno, aby co powiedział o Pánu Jánie Doriá, przy jego zachwyceniu obecnym, rzekł po Prorocku: Niech go Pán BOG uczyni dobrym Kárdynałem, który kreowany Kárdynałem, był bárdzo dobry. Gdy DOMINIK w Wigiliá Bożego Narodzenia chorował, y niemógł być w Chorze, prosił żeby go do Kościoła zanieśli, gdzie Jutrzeni Solemnie śpiewanéy słuchał. Potym zaprowadzony do Orátoryum, trzech Mszy Świętych słuchał, ktore miał Wielebny Ociec Fránciszek á JESU, dla pokory swojey, zwany (o co prosił) Niegodny, do ktorey mu służył, Wielebny Brát Fránciszek od dziecięctwa

Pána Jezusa, także dla pokory zwany *Rusticus.* Po Konsekracyi na pierzu, wszy Mszy, dziecię Pán JESUS, w Hostyi widomie się pokazał, ktore wszyscy trzy widzieli, y z wielką Sercá, y samych siebie radością, adorując ie, w zazywaniu widzenia, jego, od drugiey po pułnocy, aż do dzieśiątey trwali.

Ze Krol y Krolowá, z DOMINI-75
KIEM Nászym, rádzi konwersowali: Zroskazu Oycá Generála, DOMINIK rezygnował Toletáńskie Przeorstwo, y obrány został Wikarym Konwentu w Madrycie, Roku Páńskiego 1601. Gdy Krol respektem Wielebnego Oycá, nowy dla nas Kláštor wystawiał, w dzień SS. trzech Krolow, chcąc widzieć Fábrykę, przyszedł z Krolowá, y tam iadł, Obiad, á Wielebny Ociec do inszey Celi ustąpił, gdzie zachwycony y na powietrze podniesiony, wielce pobożny, Krolowi y całemu Dworowi, pod ten czas, posłuszeństwa experyment pokazał; Przyszedszy z zachwycenia do siebie, y do Konwentu powrociwszy, dziecię máte, na twarzy opárzane, uzdrowił. Pewney Pánience szlachetnie urodzoney, przyszle iey Wesele, y mieszkánie na Pireneyskich Górach, opowiedział. Inszá sekretne nápomniál, aby drogi krzyżyk wzięty, wrociła. Chcąc DOMINIK, od pospolitych schronić się Applauzow, z Posłuszeństwa Przełożonych, umknął się do Konwentu Pustelnicznego, nazwanego Bolarkwe, od Miásta Pástráńskiego, dwie mile będącego, y nad Brzegiem Tágu, rzeki tak nazwaney, aby tam, samemu Pánu BOGU, y sobie żył. Wiele mu się tam osobliwego tráfiło; czego iednak większá część niewiadomá, á co się wie, krotko się oznámuie. Modląc się iednego dnia w Kaplicy, widziál w ustách Mrowki, partykulę Hostyi Konsekrowanéy, iák Słońce iásniącey, ktora z ulánowaniem wziąwszy, do pułzki złożył. Inszego dnia, będąc na łusku chorym, od Aniolá swojeo Poprzedziela był Komunikowany, ktory z Cymboryum, wziął Partykulę Konsekrowaná. iák o tym informowany Ociec Przeor, był potym upewniony, bo zámknąwszy

wszy Cymboryum; y klucz schowa-
włszy, doświadczył że niebyło iedne-
go Kommunikantą; oprocz tych wy-
liczonych, po dwa inſze razy, tę ła-
skę odbierał DOMINIK. Raz,
gdy iechał z Madrytu do Wálencyi,
drugi raz, (tylko że czasu y miej-
scá niewiadomego,) od CHRY-
STUSA Páná, odebrał Przenáyswie-
tſzą Komunię. Innego dnia, miał
u siebie Goſci Świętych, Ambrożego
y Augustyná, ktoremu ná ten czas Ce-
lebruiącemu, Aniołowie do Mſzy S.
służyli. Będący pewnego czasu w
Záchwyceniu, y od Przełożonego zá-
wołány, nie wrocił się, z podziwie-
niem iego, potym wrociwſzy się po-
wiedział, że siebie wołającego słyſzał,
ále mu CHRYSŦUS, kazał trwać w
Záchwyceniu, aſyſtuiać w duchu,
pewnemu umierájącemu Káplánowi,
czego była potrzeba wielká, álbowskiem
mowił mu CHRYSŦUS: *Gdyby wie-
dział Przełożony tę potrzebę, nie wołał
by Cię, czym też on utwierdzony nie-
poſzedł. Widział inſzego czasu, W.
Oycá Mikołájá á Jeſu Máriá, Chwá-
lebnego, który był mocną Reformácii
Náſzey kolumną, dla ktorey po wie-
lu usługách, pierwszym Generalem o-
brány, y ſwoimi Cnotámi, y rozumu
przymiotámi, wieczney godzien pá-
mięci, umarł w Komplucie, dnia dzie-
wiątego Májá, o godzinie piątej, z
ráná, Roku Páńskiego 1604. Jeżeli
BOG Aniołowie, y Święci, Niebie-
ſkich DOMINIKOWI ná puſzczy, u-
dzielali faworow, ále zázdrosni Czar-
ci, ná niego prześladowania wywarli,
czasem mu się pod stráſznemi poka-
zuiać poſtaćiami, czasem w poſtaći
ludzi, y Urodziwych Biáłychgłow,
co wszystko, mocą BOSKĄ porozga-
niał DOMINIK. Dziecię iedno ma-
łe, z przypadku ochromione, znakiem
Krzyża, uzdrowił; ktore potym po-
droższy, pámiętáiąc ná Dobrodziey-
ſtwo odebrane, zostało Náſzym Zá-
konnikiem. Tám ná oſtátek, DOMI-
NIK iáko Zyciem niewinny, pánuie
nád Zwierzętámi, bo kurczętá ſwoie
do niego kuropátwá przyprowadziła,
ktore z ręku iego iádáły, y kiedy ka-
zał przeſtáły, álbó chodžiły, álbó od-
chodžiły.*

Cztery Cudowne przypadki; zoſta 76
ia do oznaymienia, ktore albo się w
Hiszpanii przytrafiły DOMINIKO-
WI, iednak mieyſcá y czasu, ktorego
się trafiły, niemożna się było dowie-
dzieć. Pewnego dnia, gdy Mſzą
Świętą odpráwiáł, odchodząc od Oł-
tárza był zachwycony, y wyſokim á
ſtráſznym głosem wołał: *Strzeż się,
niewchodź do Domu twego, chyba że od-
mienisz pierwey intencya, BOG álbowskiem
ſtoí z dobytym Mieczem, áby Cię zgubił,
radź o ſobie, żebyś razem na Ciele, y na
duſzy niezginął.* Słyſzał to ten, co się
go tykáło, który z máley ſuſpicyi,
chciał Zonę zabić, lecz potym od-
mienił intencya. Widział inſzego cza-
su ná Modlitwie, Duſzę Filippá dru-
giego Króla, w Mękách Czystaſzych
zostaiać, y potym uwolnioną z wiel-
ką áſyſtencyą Świętych, do Niebá
wſtępuiać. W dzień Náyswiętſzey
PANNY MARYI z Gory Kármelu,
po odpráwionej Jutrzni modlać się,
słyſzał zdáleká Niebieſką Muzykę,
potym obáczył ſamę Náyswiętſzą Pán-
nę, Słońcem odziáną, gwiazdami o-
zdobioną, ná wyſokim Tronie, kto-
rey chwáłę, Aniołowie, y Świę-
ci, wygráwali. Oſtátni przypádek,
ná náukę wielu, trzeba áby był wy-
ráżony. Będąc iednego czasu w dro-
dze, przyięty był, do domu pewne-
go Szláhcicia, gdy po wieczerzy, w
náznáczonym ſobie pokoju, zámkná-
wſzy się, przed uſpokojeniem się mo-
dli, widzi mnoſtwo wielkie Szátanow,
niby Proceſſyá, przez drzwi do po-
koju wchodzących. Poprzedzáł in-
nych, ieden z Turybularzem, ſzpátny
ſetor z ſiebie wydaiącym, náſtępowáli
inſi, pochodnie ſmolane zapáłone ma-
iſcy, oſtátni ſzedł w kápę ubrány.
Náprzód zádziawił się DOMINIK,
ále potym wezwáwſzy Páná BOGA
ná pomoc, zákláł piekielnych duchow,
áby mu tákiey áppárycyi, obáwili
przyczynę. Ktoremu iáko ſtárſzy, od-
powiedział ow, który ſzedł zá drugie-
mi. *Jdź za námi, á obáczysz twemi o-
czámi.* Gdy tedy tym porzádkiem,
ſzli przez wiele pokoiow, przyſzli do
jednego pokoju, w którym było wie-
le obrázow, málowaných wſzetcznie.
Ieden záś Obráz, był náywſzetczniey

málowany, ręką wybornego Málarzã. Do którego przystãpiwszy bliżej, starczy z między Szátánów, y głęboko się nákloniwszy, wziãł Turybulãrz, y trzy razy go okãdził, potym Himn Chwały zaczął, który z nim y inși Czãrci kończyli, ná ostãtek rzekł: *To málowanie, jest dla nás najmilše y pożyteczne, poniewã z wezãreniã ná nie, wielu grzeszy, y mocniej się do posãdli wości zapãla, niź my poduszczać y do piekła ciãgnãć możemy.* To rzekszy, skóńczyło się piekielne widzenie, a DOMINIK z owego domu młãz wy- niść, Szlãchcicã prosił, aby tak szko- dliwe málowanie, kãzał zamálować, ale mu žádnã miãrã niemógł wyper- swadowãć, y odpowiadãł Wielebnemu Ojcu, że to málowanie, wiele koszt- wało, y nád wszystkie splendory mil- sze, mu było, do którego uwãzãniã y przypãtrowaniã się, wielu Pãnow Hiszpãńskich uczęszczãło, y dziw- nie ie wszyscy chwãlili. Odszedł DO- MINIK, zemstã Pãnã BOGA groząc Szlãchcicowi, ieżli rady iego słu- chać niebãdzie. Jeszcze DOMINIK ná miejscu niezãlecháł, gdy usłyszãł że Szlãchcie ow, náglã smierciã mizer- nie zginãł. Rãnił się był w Nogę DOMINIK, wielkie cierpiãcemu bole- ści, pokãzał się CHRYSYTUS w po- stãci jãdãcego ná koniu, ofiarowãł mu koniã dla wygody podroźney, lecz DOMINIK poznãwšy CHRYSYTU- SA rzekł: *Panie, chętnie dla miłosci Twojej, te bole cierpieć bẽdę.* Podoba- ła się tã odpowiedź CHRYSYTUSO- WI, kochãnkã swojego DOMINIKã, który go łãskãwie uzdrowił, żeby w drodze nie ušłãł.

77 Mieszkał wesóły ná Puszcy DO- MINIK, gdy zã powãgã NVNICYV- SZA Apostolskiego, ze trzema innemi Zãkonnikãmi, przymuszony był iść do Włoch, Nowey Kongregãcyi Nãzey ná pomoc. Aby zã Krolã y Krol- wã pożegnãł, do Wallisoletu ná Pałac wstãpuje, y żeby go niebãwiono dlu- go, bãrdzo się prosi, y otrzymuje. Bãrdzo tedy spiesznie pojechał ku Bãrcynonie, wšedzie z wielkimi ãp- plãuzãmi przyięty, osobliwie w samym Mieście, z którego ãniby mogł być wy- niść, gdyby był Ciemney Nocy przez

niewiãdome ludziom ścieszki, do O- krętu nieprzyjezdł. Wielkã ná Mo- rzu ponoši burzliwość, przez złość Czãrtow wzruszona, ktorzy się DO- MINIKOWI pokazujãc, mowili: *O zdrajco, teraz, teraz, ná tobie się zemścimy.* Ale on swojemi Modli- twãmi, y nãwãlnoścã uspokoił, y od czterech Okrętow Tureckich, Okręt ná którym sam plynãł uwolnił. Przy- byli do portu pod Genuę. Roku Pañ- skiego 1604. w Czerwcu, gãdzie z wielkã rãdoścã Pãnow był przyięty DOMINIK, ale że świątobliwośc, ma zãwsze swoich przeciwnikow, ktoš mu nieobyczãynie rzekł: *Czemu nie- mieszkał w Hiszpãnij? po co przyie- cháł do Włoch? ktorému pokornie odpowiadãł DOMINIK, ošwiecony Świãtłem Niebieskim: Przybyłem, że- bym cię Spowiedzi wysłuchãł, y rozgrze- był cię od pewnego grzechu tajemnego, ktorogoś się do tych czas niešpowiadał.* Rãchujãc się tedy z sumnieniem, ow, uznãł że tak było, iãk DOMINIK powiedziãł, y zã powodem iego, Ge- nerãlnã Spowiedź uczynił. Rozumia- no, że młãdã umrzeć Xięznã Doryã, z niewczesnego poroźzenia, według zdãniã Doktorow, co slyszãc Dwor- zãnin młody, plãkał rzewliwie, ale Xięznę upewnił o zdrowiu DOMI- NIK, y młodemu plãczãcemu rzekł: *Milcz dzieci, y odehyd z tad, nieumrze twoiã Xięznã, bo żyć bẽdzie, ale iã ty wyprzedziš, co się tak stãło iãk powie- dziãł, bo Xięznã w krotce ozdrowia- ła, a dzieciuch we trzy Miešãce u- mãrł.* Tym połogiem uroźzony Xię- żnie Syn umãrł, ktorey DOMINIK, przed niedoysciem roku, innego z le- pszym sukcessem obiecował, ktorogo onã potym, dziešãtego Miešãcã po- rodziã.

Do Rzymu wokowãny DOMINIK, 78 tãm stãnãł z Socyuszãmi, Dniã dwu- dzieštego szostego Pãździernikã, Roku wyżej wyrażonego, y zãraz mu stã- rãnie Nowicyuszow polecono. Dru- giego zã roku, obrãno go Mágistrem Nowicyuszow, ktorym tak doskona- ła dãwãł edukãcyã, że wielu w wysokiñ stopniu doskonałych poczynił. W dzieñ Świętego Jędrzeia, Apostoła, niemogãc wstãć, dla wielkiej słabo- ści,

ści, nawiedzony był y Komuniko-
wany od tegoż Świętego Apostoła.
Nowicyuszow swoich, o tajemne na
Sumnieniu defektu napominał. Od
trzech PAPIEZOW, którzy po sobie
w krótkim czasie następowali, od
KLEMENSA ósmego, LEONA jedena-
stego, PAWŁA piątego, był wielce
akceptowany. Roku Pańskiego 1608.
obraný był Definitorem Generalnym,
y oraz Przeorem Konwentu Rzym-
skiego *Sancta MARIAE de Scala*, o
ktorego dobro, nie tylko duchowne,
ale też y doczesne się starał, starając
się o jego rozszerzenie, y fabrykę pro-
mowując. Gdy raz po poddażu prze-
chodził, widział Ducha na sobie się
walczy, ale westchnawszy do Pana
BOGA, na stronę go przeciwną o-
brocił, że się na nie obalił. Gdy
Ciało Wielebnego Oycá Naszego Pio-
tra od Matki Bożej, zmarłego, do Ko-
ścioła wprowadzano, duszę jego chwa-
łą jaśniejącą, widział w Záchwyceniu.
Posłany do Łódanu, na nowego Kon-
wentu Fundacyą, wszczętę burzli-
wości przyczynę oblał, sekretną, to
jest potajemne wyprowadzenie Prze-
nicy, z dobr Duchownych. Opowie-
dzał jednemu niebezpieczną Chorobę,
y potym szczęśliwą iey kuracyą. Tam
pewnego Kąplana, do dobrego życia
nawrócił, y do Zakonu Naszego, po-
wołanego, przyprowadził, nie tak sło-
wami, iak Cudami. Ten albowiem
Kąplán, widział z twarzy DOMINI-
KA wynikające jasne promienie, y
słyszał gómiącego do siebie. *Obia-
wił mi Pán BÓG, że z twojej winy, pewną
Duszę, już do Piekła jest porępioną. Opo-
wiedział jednę Pani, że miała być
Zakonnicą Karmelitanką, y oraz mie-
sce y czas iey Obiuczyn.*

79 Powróciwszy się nasz DOMINIK
do Rzymu, od Oycá Świętego PA-
WŁA Piątego, posłany był do Pánor-
mu w Sycylii, aby cieszył Vicereja,
ktorego Syna Turcy wzięli w niewo-
lę, y tak mu się naprzykrzali, że Wi-
ary Chrystusowej musiał odstąpić. W
tey drodze DOMINIK nasz miał wie-
le cudownych przypadków. W Sa-
lernie od OO. Dominikanow przyje-
ry, w Celi niegdy S. TOMASZA
z Akwino, gościem był złożony, gdzie

przez całą noc tego S. Doktora, wi-
domą cieszył się prezencją, y wiele
tajemnic Niebieskich, od niego się na-
uczył, gdzie też y rękę jego uśzanował.
Przyechawszy potym do Pánor-
mu, z wielką ludzkością był przy-
jęty od Vicereja, ktorego duchownie
cieszył, y do Fundacyi Konwentu na-
szego w tym Mieście, przyprowadził.
Skończywszy Kommissyą, powracając
płucza się Morzem, y dając od siebie
prześroga. Młynarzow, od niewoli
Tureckiej uwalnia. W Mieście Ruz-
woli, robaczki iedwáb robiące, od
Choroby, błogosławieństwem swoim,
uwolnił. Sieci na Tunny (Rybá to
jest wielką w Morzu) zastawione, y
znalezione próżne, Cudownie napeł-
nił, pod Górą Lwią nazwana, gdzie
y opętana Niewiaścę, od Szatana u-
wolnił. Gdy niesławo Młynarzom
Chlebá, swoim go błogosławieństwem
pomnożył. Wrociwszy się do Rzy-
mu, urzędu Przeorstwa swego pilnu-
ie, pewney nocy modlać się w Celi,
trupa głowę, którą miał na stole po-
łożoną, słyszał żalonym głosem, te
słowa często powtarzającą, *Niemam
o sobie pamięci, u ludzi.* Którą gdy
w Imie Pańskie, zaklął, dowiedział się
że była dusza iednego za gorami zmar-
łego, w Czyściu zatrzymana, którą
modlitwami y pokutami swoimi u-
wolnił, y w krotce widział uwielbio-
ną. Pewnemu Káznodziei Naszemu,
coś uporczywie przeciwko Mistycznę
Nauce, Świętej Matki Naszey Teresy
káżącemu, zapowiedział, że tego tygo-
dnia miał umrzeć, y miał być po-
grzebiony, w Niedzielę następującą.
Co się tak stało, bo w krotce na Fe-
brę zachorowawszy, y swoy błąd u-
znawszy, samemu się DOMINIKOWI
wyspowiadawszy, y winę swoją, do-
czesną śmiercią wypłaciwszy, pobożnie
umarł. Przysłano było do Konwen-
tu, Ryby nieżywe, y już ie dla zgro-
madzenia, miano gotować, które wzią-
wszy DOMINIK, skoro wpuścił do
Sádzawki, zaraz ożyły, y pływały.
Znalázłszy pewny Obráz Náyświętszey
PANNY w prochach, pięknie go o-
chędożył, y na przystoynym miejscu
położył. W nagrodę tego uśzanowa-
nia y przysługi, modłącemu się pokaza-
ła

ła się Najswiętsza P A N N A, y po-
dziękowała, a uwolnienie duszy w
Czyszczeniu zatrzymaney, za którą się w
ten czas modlił DOMINIK, otrzyma-
ła, y DOMINIKOWI wieczną
obietnicę Protekcyę. Na końcu Prze-
orstwa gdy zachorował, znowu od
Aniołów, w dzień Świętej Katarzy-
ny Panny y Męczenniczki, był kom-
munikowany. Gdy iedney Nocy, Ce-
le Zakonnikow wizytował, widział
Najswiętszą PANNE, wielką Anio-
łów, y Świętych liczbą otoczoną, z
sobą Celle wizytującą, y śpiącym
Zakonnikiem błogosławiącą. Jedne-
go dnia, gdy Zakonnikow posłał na
Rekreacyę do Ogrodą, y ich co ro-
bili z Celi upatrował, widział Anio-
łów w pośrodku ich chodzących.
Chcąc się zaś przyczyny dowiedzieć,
szedł, y znalazł Zakonnikow, o rze-
czach duchownych, gadających, za-
czym z tego doszedł, że się podobne
dyskursy, Panu BOGV, y iego Anio-
łom podobały.

80 Roku Pańskiego 1611. w Kwietniu
był na Kapitule Generalney, obrany
Przeorem, Konwentu Neapolitańskie-
go, ale za powagą OYCA Świętego,
musiał być Przeorem w Rzymie. Na
ten czas, Wielebny Ociec Jan a JESV
M A R I A, Nowy Generał, wiedząc
Cudowne dzieła, które B O G czynił
przez DOMINIKA, kazał mu ie spi-
sować. Pełni rozkazanie DOMINIK,
posłuszeństwem przymuszony, y ze-
brane życie swoje, pełne pokory od-
dał Generałowi, który na brzegach
skryptu od DOMINIKA podanego,
wielę życie iego przydatkami objaśnił,
y wiele na zalecenie y pochwałę DO-
MINIKA, czynił, y mówił. Całował
pawiment Celi DOMINIKA. Ociec
Generał, nawet y twoiey, gdy z niego
DOMINIK u niego będący, odcho-
dził. Trafiło się, gdy wizytował kon-
went Rzymski Ociec Generał, ieden nie-
dyskretny Zakonnik, przez nieuwagę
zarliwość, doniosł Wielebnego Oycę
DOMINIKA na ten czas Przeora, o
niektóre poczynione expensy, ale mą-
dry Generał, przy strofowaniu zgro-
madzenia defektów rzekł: *Oycze Prze-
orze, uważaj, niektórzy, że wielkość
Wasza, wielkie czynisz expensy, ale ja*

*Waszmości dziękuję, za Dobrodziejstwa
wielkie y wielorakie, które czynisz dla do-
bra Zakonu Naszego.* Mówił czasem
y to Ociec Generał, że się dziwował,
kiedy niektórzy Zakonnicy sprze-
wiali się śkecyom, Wielebnego Oycę
DOMINIKA, którego sami Anioła-
wie, nazywali Mężem Najmilszym.
Jednego czasu, mówiąc o DOMINI-
KV, powiadał o nim, że jest BOGV
y ludziom miły, którego przytomnego
widzenie, y nieprzytomnego, powinna
bydź błogosławiona pamiątka, y że
był pełen łaski u B O G A, y będzie
w Chwale, Świętym podobny.. Sły-
szał DOMINIK wiele, o wielu zgor-
szeniach pewnego lubieżnie żyjącego
Młodziana, zawołał go do siebie, y
gdy do iego Celi przyszedł, nie do
niego nie mówiąc, przez znaczny
czas, patrzał mu w oczy, potym te
słowa do niego przemówił: *O zary-
co Duszy twoiey.* Słyszac to Młodzian,
iaby piorun w niego uderzył, padł
na ziemię y skruszony za przeżycie
życie swoje, grzechow się swoich
przed Wielebnym Oycem, zalawszy
się łzami spowiadał. Wiele innych
Cudow czynił DOMINIK. Gdy mu
dano trzyście Czerwonych Złotych na
Vboghię, cudownie ich przyczynił,
bo po uczynionym pilnym rachunku,
doszedł, że rozdał dwa Tysiące pięć
set Czerwonych Złotych, y więcej.
Szlachcica iednego, rodem z Państw
Niemieckich, do Wiary Świętej na-
wrocił. Drugi przyznawszy się o Se-
kretne umysłonym zaboystwie, był od
niego roztropnie odwiedziony. Na
ten czas Klasztor białychgłow poku-
tujących, dla zbawienia wielu dusz,
za powagą Apostolską wystawił.

81 Roku Pańskiego 1614. Obrany był
tak Definitorem, iak y Prokuratorem
Generalnym, który z urzędu swego,
o Beatyfikacyę Świętej Matki Naszey
Terezy, starał się y otrzymał, a potym
z solemną Vroczyścnością odprawiał.
W klasztorze Świętej Franciszki, Sio-
strę kolumbę Matthazi złemi duchami,
y niezwyczajnymi przypadkami nawie-
dzoną intercessyą swoją uwolnił. W
dzień Trzech Krolow, po dziwnym za-
chwyceniu, tak osłabiony, że wstać
niemógł, był komunikowany od A-
nio

niełow. Był przy śmierci Wielebne-
go Ojca naszego Jana **z JESU MA-
RIA**, na Gorze Tuskułańskiej w na-
szym Konwencie, którego potym wi-
dział uwielbionego. Gdy Msza Świę-
ta odprawiał, śliczna na Głowie jego
Gołębica, przez wiele dni widziano.
Wspomnioną Siostrę Kolumbę Matthai,
z nowych przypadków paraliżem zara-
żona, tak, że ramionami władać nie-
mogła, doskonale uzdrowił, y zaraz
do choru iść na podziękowanie ro-
skazał. Podobnym sposobem, Zakon-
nika naszego Chorobą złożonego,
prędko uzdrowionego, z łózką do
Choru wysłał. Inszego mającego wrzód
zastarzały, ięzykiem się dotchnawszy
go, uzdrowił. Inszego od uryny za-
trzymania uwolnił. W klasztorze Świę-
tego Sylwestra, *in Campo Martio*, Siostrę
Maryę Elese Hondanini, Wiatykiem, y
Świętym Oleiem oparzoną, y już u-
mierająca, twoim rozkazaniem, nagle
uzdrowił. Tamże Xienią Chorą, y
oraz na oczy ciemną, dwoiakim Cu-
dem, uzdrowioną zaraz uczynił, Sio-
strę także Łucyą Rosiłą, którą na
Suchoty y płynienie krwi chorowała,
do zdrowia przyprowadził. Wielu
Chorym tego czasu, twoją przyczyną
y Modlitwą zdrowie przywrócił, y
w Rzymie, y gdzieindziej, nietylko
przytomny, swemi prozbami, ale y
nieprzytomny swoimi Relikwiami; i-
owizem, za wielu go, samym wezwa-
niem. Dla czego trafiało się, że inși
tak Cudownie uzdrowieni, z dzięk-
czynieniem przychodzili do niego, co
go iako pokornego, wielce trapiło.

82. Roku Pańskiego 1617. Obrany zo-
stał Generałem, y musiał się iak w
potyczce poddać Elekcji, którą cały
Rzym Solemnie obchodził, y sam O-
ciec Święty w konsystorzu, wielkie
zrad ukontentowanie pokazał, bez
względu na powagę Papieską. Wkrot-
ce potym zapadł na niebezpieczną go-
raczkę, która się zdała być Dokto-
rom, śmiertelna, ale on zawsze mo-
wił, że tą razą nieumrze, dla czego
jednemu z przyjaciół rzekł. *Ach mnie,*
że pomieszkamie moje przeciągnięte jest,
w takim razie, więcej mogły inszych Mo-
dlitwy niż moje. Roku następującego,
Czternastego Maja, mając zacząć wi-

zytę Kongregacyi, z Rzymu wyjechał.
W Witerbium, w Klasztorze Świętej
Roży, siedm Zakonnice nawiedzonych,
od Szatana uwolnił. Y Scholastykę
Bonkompagnę w Klasztorze Pacis, Za-
konnice, na skurczenie żył, y Febrę
chorującą, nagle uzdrowił, y innych
wiele Cudów uczynił. Zaprowado-
ny do Seżiora Wulzynieyskiego, do
niewielkiej Insuły jego przypłynął;
na ktorej był Kapucyński Klasztor,
gdzie przyjazd jego wesoło odprawia-
ły prałata, z wielkim podziwieniem
Oyców, którzy tak wiele prałta, na
tej Wyspie nigdy niewidzieli, y tak
wesoło śpiewającego niesłyszeli. Za-
tamąd był zaprowadzony do Grado-
lim, gdzie Niewiaścę od Szatanow o-
pętą uwolnił, y dziecię pięcioletnie
niewidome, znakiem Krzyża oświecił.

Do Miasta Seneńskiego w Hetruryi ⁸³
przyjechawszy, Wdowę pewną opęta-
ną, w Kościele Karmelitów, od Sza-
tana uwolnił. Jako też y pobożną
jedną Pánienkę, ktorej Imię mając z
Nieba objawione, rzekł do niej:
Magdálono, jeśli wiernie służyć będziesz
Pánu twojemu, więcej cię napasłować ci
Szatani niebędą, y zaraz uwolnioną
została. W tym mieście potkał się z
młodym Dzieciąciem około lat osmi
mającym, y cięzając się z nim, rzekł
iego Dyrektorowi. *Miej Waszmość*
ślanie o tym Chłopięciu, albowiem bę-
dzie Karmelita Bosym. Y tak się
potym stało, bo przyjąwszy Habit
nasz, z szczęściem innemi Seneńczykami
w Rzymie, nazwany jest Gregorzem
od Świętego Franciszka. Zachorował
w Senach, Pan Scipio Elcius, na ten
czas młody, potym Biskup Pieneyi,
dalszym czalem Arcybiskup Pizański
y Kardynał, o ktorego zdrowiu zde-
sperowali Medycy, pilną do iego oy-
ca Grafa Orso, pierwszego Ministra
Hetruryi, na ten czas we Florencyi
mieszkającego, aby do Senów bardzo
prędko przyjeżdżał, ięzli ięszcze chce
obaczyć Syna żywego: Wziąwszy te-
dy pozwolenie, od Wielkiego Xiążę-
cia, co prędzey przybiega, a wiedząc
że na ten czas, DOMINIK Nasz był
w Senach, do niego iako do przyja-
ciela iść, y do Syna Chorego przy-
wodził: Wzięszy do pokoiu DOMI-
NIK

44 Wielebnego Oycá Naszego Dominiká, á Jezu Maria:

NIK rzekł: *Pokoy temu Domowi, y zdrowie*, potym rzekł do Grafa. *Nie umrze Syn twoy ta Choroba*. Y przeżegnawszy Chorego, kazał mu bydź wesołym, który zaraz poczał się mieć lepiej, y wkrótce doskonale ozdrowiał. To jest z relacyi Pana Gráfa Elcio, pomienionego Ministrá Hetzuryi, Syná starszego, á Bratá Chorego, który to uzdrowienie, iáko cudowne opowiadał.

84 Ostatniego dnia Májá, z Seny wyiechál, y zaprowadzony do Káştellu, nazwanego Castiglione, lunátyk, y szalonego Człowiek, spokojnym uczynił, y zdrowego zostawił. Przyiechawszy do Florencyi, od Wielkiego Xiążęcia, był z uszanowaniem przyięty, którego Chorego uzdrowił; y tam Nasz Konwent fundował. Będąc zaś u Obrázu Zwiástawia Najswiętszey PANNY, na spoyżenie iego w padł w Záchwycenie, pod czas którego, że cudowne rzeczy widział, znać z gestow iego było, y bawiąc się przez dni pielnąście we Florencyi, wiele Cudow uczynił. Wyiechawszy z Florencyi, stanął w Liburnie, gdzie w domu Ambrożyáńskim, niewiástę opętáną uwolnił. Przyjeżdższy do Portu, wsiadł na Okręt, y przyplłynął do Genui. Zastał tam Wielebnego Oycá ANIOŁA á Jezu Mariá, Prowincyi Longobárdyi Prowicyálá, y oraz Konwentu Kremonskiego Przeorá, który tam przybył, áby nášzego Dominiká w Fundacyi Konwentu Naszego Puštělniczego Świętego JANA był Socyuszem, który sam promowował. Potey Fundacyi odprawionej iedzie do Lodanu, na Wizytę tam Naszego Konwentu, ztamtád się powrócił do Genuy á gdy Ociec Przeor Konwentu S. ANNY usłyszał, że się Wielebny Ociec na Wizycie Konwentu Naszego Lodáńskiego, przez godzin pięć, na samym żarliwym bárdzo, naymniejszych defektow strofowaniu bawił, lubo tam máło mieszkało Zakonnikow, bał się żeby zgromadzenia swiego, trzy álbo cztery rázy większego, przez całą noc na Wizytálnym strofowaniu nietrzymał, przeto go iákokolwiek chćiał uwiesć, y Oycu Faustynowi od Najswiętszey PANNY Gromniczey,

ktory Zygarem dyrygował, kazał Zygara godziną przedzey spuścić, żeby po zaczętey Wizycie przedzey szedł, áby się Wizytuiącemu, czasu mniej wystarczać zdáło. Usłuchał, spuścił Zygara, y éicho áby nikt kiedy spuszczał nie mógł słyszeć, y żeby za uderzeniem Zygara, nikt o tym rozkázaniu niewiedział. Tę lztukę z obiawienią Boskiego, wiedział Wielebny Ociec, y zaraz posłał Bratá Pácyfuká, do pomienionego Oycá Faustyná, który też dopiero od Zygara był odszedł, rozkázując mu, áby Zygara náleżycie ułożył, y na godzinie którá bydź powinna postawił, co mu wielkie podziwienie, iáko y Oycu Przeorowi uczyniło. Tamże Niewiástę paralizem zarázoná, y támtá Zakonnicę Naszę uzdrowił.

Po Święcie podnieśienia KRZYŻA85 Świętego do Prowincyi Longobárdzkiej przyjeżdża. Wielebney Pápij o. powiedział, że Kościół wpániáły, który stáwiáno, będzie nam dány, lubo się temu będzie Biskup sprzećciwiał, któremu rzekł DOMINIK: Pánie przydzie czas, że nam go dasz dobrowolnie, y poki niedať, będzieś miał wielkie utrapienia. Ztamtád iádąc do Medyolanu, widzi dziećiatko z instynktu samego Pana BOGA klęczące, z złożonemi rączkami, nie bez nábożnego zdziwienia się widzacych. W Medyolanie pięć biáłychgłow, od Szátáná opętanych uwolnił, y Pánience w siedmiu látach, niemey, znakiem Krzyża, zaraz mowę przywrócił. Do Kremony pojechał, gdzie wiele opętanych uwolnił, chorych uzdrowił, y głównych nieprzyiációł pogodził. Tam ieden Młodzian, W. Oycu, mniącemu Mszą Świętá odprawiać, do niey ofiarował się służyć; któremu on sekretnie rzekł, áby się pierwey wyśpowiádał, y Sumnienie od pewnego grzechu oczyścił. Do Parmy od Naysłáśniejszego Xiążęcia zaproszony był, y przeciwko niemu wyszedłszy sam Xiáże, z wielkim go poszanowaniem przyiáł. Tam Zakonnicę, Zakonu Świętego BENEDYKTA, Helenę de lá Gásta, skurczenie żył cierpiącą, y od dzieśięciu lat, paralizem zarázoná zaraz uzdrowił.

wił. Daley iadąc, przyjechał do Mutyny, y Xiążęciu opowiedział, że tak ubogim będzie, iż y Szelagą mieć nie będzie, iako potym ten sam Xiąże powiedział, zostawszy Kápucynem, widząc Wielebnego Oycę, spełnione na sobie Proroctwo. Ztamtąd iadąc ku Miranduli, Księżniczkę pomienionego Xiążęcia Corkę, od złych duchow opętana uwolnił. W Bononij, Xiążęta Mantuańskie, gdy mu Wizytę oddawali pocieszył, gdzie też wiele Chorych uzdrowił, y nieprzyjaciół poiednał. W Fawencyi Pánienkę lat 12 dzieśięć młaiacą, dla skurczonych żył na kulach chodzącą, przeżegnawszy swoim Krucifixem uzdrowił, którą zaraz kule porzuciwszy, zdrowemi nogami do domu się wrocił. Ztamtąd do Loreru dla Nabożeństwa poiechawszy, dwa dni trwał na ustawicznej bogomyślności. Potym przyjechał do Rzymu, tam wiele w uzdrowieniu chorych Cudow uczynił, iak y na Gorze Talkulańskiey.

86 Gdy Graf Woiewodá Renn, przećiwko Ferdynándowi drugiemu, Cesarzowi, Woynę prowadził, y o Cesarzkim Pánstwie miał kontrowersyá Oćiec Święty PAWEŁ Piąty będąc proszony od Cesarza, y od Xiążęcia Bawarskiego, DOMINIKA Nászego na pomoc Kátolikom, do Niemiec posyła którą expedycyá, Wielebny Oćiec na Chwałę Bożą y dobro Kościoła Świętego ochotnie przyjął, y o wszem światłem Boskim oświecony, szczęśliwe tey expedycyi powodzenie przeżył, które w Rzymie opowiadając wiele okoliczności wyrażił, a między innymi rzekł: *Gdy przyjdzie do Ustarczki, wsiadę na dobrego Konia, będę jeździł po Woysku, y będę animował Żołnierzow, a widząc mnie Heretycy mówić będą, co to za diabeł, przyśledł do Woyska Cesarzkiego.* Co się tak wszystko stało, iak powiedział. Z Rzymu wyjechał, dnia 17. Czerwca, Roku Pánńskiego 1620. y spieszo w Monachium w Bawaryi stanął, z wielką ludźmi frekwencyą wszędzie przyięty. Poszedł potym, do łamego Xiążęcia, w Woysku będącego, y Xiężnie rzekł. *Wásza Xiążęcia Mość niesturba się, ia*

cia, zdrowego y bez naruszenia, z zwycięstwem do domu Wászey Xiążęcy Mości, przyprowadzę. A gdy daley, przećiw Nieprzyjacielowi, postępować było potrzebá, dano do poświęcenia DOMINIKOWI, Chorągiew najwyższego Generála, Xiążęcia Bawarskiego; W dzień Najswiętszey PANNY Wniebowzięcia, nową przyszłego zwycięstwa odebrał z Niebá DOMINIK konfirmacyą, y animując tak Xiążęta iak y Żołnierzow, do szukania Nieprzyjaciela pobudzał.

Dnia 10. Páździernika, w Pálcu Strákonidzkim, między innymi Obrá-⁸⁷zami, od Heretykow íprofanowanymi, znalazł ieden Narodzenie CHRYSYUSA Páná reprezentujący, na którym świętokrádzczy owi, Najswiętszey PANNIE, Świętemu JOZEFOWI, y Pástuszkom oczy powyśłupowali. Tym smutnym widowiskiem poruszony DOMINIK, rzewnie płakał, y ślubował czynić coby mógł, na windykowanie Honoru żelzonego Obrázu, y znowu obiecując wygrana, potwierdzał to, że się Pan zemści krzywdy, Mátki swojej. Dnia siódmego Listopáda, nie tylko o otrzymaniu náziątrz Zwycięstwa, był upewniony, ale widzi jego poczatki, widział bowiem Aniołów polerowanym uzbroionych Orężem, na Ziemię zstępujących, y nieprzyjacielski Heretykow Oboz niszczących, o czym wszystkim Xiążęciu opowiedział. Zaczem wszyscy Woyska Wodzowie, mieli wszelką do potyczki gotowość. Náziątrz po Spowiedzi, y generalney Woyska Benedykeji, kiedy się inisi bliż DOMINIK się modlił, a gdy widział tego potrzebę, wsiadł na konia, y wziawszy Krucifix, z pomienionym Obrázem na sobie zawieszonym, jeździł po Obozie, którego Wiktoryá prędko oglądał, pokonawszy Nieprzyjaciół, na których tak z Krucifixem, iak z Obrázu, ogniste kule padały y widziáne były. Dla czego Nieprzyjaciela, DOMINIKA Nászego wielkim Czárównikiem nazywali. Wielu na ten czas w Batalij rannym, Wielebny Oćiec do zdrowia pomógł, z których o dwóch osobliwie wiadomo. Pierwszy zwał się Dominik Pozzo, Szlachcic Asteński, który z mniey (ze-

go działa, kulą ciężko rąniony, y o zdrowiu zdesperowany, od Towarzystwa do Naszego DOMINIKA był przyprowadzony, temu, zaraz rzekł Wielebny Ociec: *Bracie mój niewatpiej, prędko ozdrowieś, ani tym, ani innym przypadkiem nieumarześ w Cudzym kraju, y przeżegnawszy go Krucifixem swoim, zaraz go uzdrowił.* Drugi zwał się Urban, Jerzy, Retynecensis, Pułkownik, pułku piechego Woennego, który wrócić się z Potyczki Gródzkiej, Ociec ze swoje, w Naszym Kościele Rzymskim, z osobliwą inskrypcją, przy Obrazie Najświętszej PANNY de Victoria zawieszył. W Wigilię Generalney Pradzkiej Batalij, widziany był bardzo wesóły, któremu Nasz DOMINIK rzekł: *Teraz się bardzo cieśysz, ale co będzie jutro zraną.* Odpowiedział on, *cieśję się, y niczego się nie boję,* któremu namienił, Wielebny Ociec, *śłuchajże, obaczysz jutro zraną, że będziesz Kardynałem, w Kapeluszu Czerwonym.* Należałutrz po skończoney Batalij, powiadała DOMINIKOWI, że ten Pułkownik upadł między rannych y zabitych, y w polu leżał między niemi, których konie potratowały: *ale dowiedziawszy się że jeszcze żył, zaraz pobiegł, y zaśląwszy go już umierającego, bo głowę jego potężnym uderzeniem na dwoie się rospadła, klęknawszy, głowę jego rękami swemi złożył y ścisnął, y tak dobrze ją stwierdził, że nie niebyło znąć, tylko bliźnę, y podniosszy go, cieśzył go mówiąc: Bracie mój, bądź wesóły, nic ci złego nie będzie, którego zupełnie zdrowego oddaś Towarzystwu.* To sam tenże powiedział, pewnemu Zakonnikowi naszemu, oraz czyniąc relacya, iako sam widział podczas ekspedycyi Pradzkiej, pomienione promienie, iako kule, z Obrazu Najświętszej PANNY, który DOMINIK, miał na sobie, wynikające, na porażenie Heretyków, y iako inși, widzieli Aniołów, bliżących się za Katołikow. Powiadał też y to, iako w wielkiej będad głowy boleści, Naszego DOMINIKA wzywał, y zaraz folgę uczuł y zaśnął, y w krotce zdrowym został, bo mu przez nos kość wyszła, Pobobne także Cuda DOMINI-

KA, tenże sam opowiadał, które miał piśmem podać, ale do tego śmiercią poprzedzony nieprzyszł. Gdy powiedziano Wielebnemu Oycu, że na Gorze Białej, gdzie było miejsce Batalij, strachy się naprzykrzały Obywatelom, odpowiedział, *że so były dusze Katołikow, w Czyściu zatrzymane, za które gdy kazał Mse Święte odprawiać, strachy przestały.*

Po tak sławnym zwycięstwie, po 88 wrócił DOMINIK do Bawazji z Xiążęciem, gdzie miał wielki applauz od ludzi. Z tamtąd pojechał do Wiednia w Austeryi na nawiedzenie Cesarza, od którego odebrał wielkie poszowanie, z wszelkim wyrażeniem przyjaźni, y dwojaką Fundacyą Naszych Konwentow, Wiedeńskiego y Praskiego. Powróciwszy do Monachium, pojechał z tamtąd do Lotaryngii, gdzie Najjaśniejszego Xiążęcia, Henryka, z Xiążęciem Wademontańskim, iego Bratem pogodził, y oboje nowym Małżeństwem związkiem, między ich potomstwem zawartym, złączył. Z Lotaryngii, gdy do Bruxelli pojechał, żoną BOSKĄ, uszedł Heretyckich zasadzek. W Bruxellach zastał na śmierć chorego, Arcyxiążęcia Albrychta, który usłyszawszy o przybyciu DOMINIKA wielce się ucieszył, y ród był kiedy mu asystował, potym go Wielebny Ociec, słuchał Spowiedzi, y dał mu Najświętszy Wiatyk, po iego zaś śmierci Xiężnę rozwetelił, oznajmiwszy iey, o Zbawieniu Męża. Z Belgium przeniosł się do Francyi, y w Paryżu od niezliczonego konkursum ludzi, był z Honorom przyięty. Xiężnie Nemurceńskiey, którą całą prawą Ciąłą stroną rucić niemogła, w krotce zdrowie przywrócił, iako sama powiadała, y Heretykow kilku nawrócił. Mniąc niektórych sobie nieprzyjanych, przeciwko nim, miał za osobliwszego Protektora swojego, Panną z Werdunu, pierwszego Senatu Paryskiego Prezydentą, który Obraz DOMINIKA malować y sztychować kazał, aby choć w Obrazach przytomny we Francyi, był wielu konsolacya. Ten znaczny Pan, gdy pokornie prosił DOMINIKA, żeby mu dał napomnienia Zbawienne, taką miał od

od niego odpowiedź, Urzędowi swemu służącą, *Panie, czyn Sedy, y Sprawiedliwość*. Do Króla w oblężeniu Gory Albąńskicy zabawnego, przyechawszy, wielce był uszanowany od niego, gdzie też pewnemu Woïennemu Xiążęciu, straszną zapowiedział śmierć, za to że Króla zdradził, niemając zupełnego szyku Żołnierzy, y że kazał dawać ogień, z woïennych dział, kulami nienabitych. W Nárbonne wsiadł w Okręt, y mimo Masylii uspokoiwszy swoimi Modlitwami nawałność, dostał się do Genuy, kędy wiele Cudow uczynił, uzdrawiając Chorych, ale osobliwie w Kłasztorze Świętego Sebaśtyana, Siostrę Blankę Marya Łomelinę, którą z plynienia złych y ostrych humorow, od czterech Miesięcy władze w Członkach straciła, kości bowiem w bokach z mieysc swoich miała wyruszone, y biodro jedno skurczone. Płynąc Okrętem, u portu Weneckiego morze minął; w Masye mile przyity, Pannikę pokurczoną na ułtawieczną Febrę y puchlinę chorującą, uzdrowił. Potym przez Pizy, y Florencyę, y insze Miasta, z zwykłą radością y apłauzem ludu, do Rzymu powrócił, dnia dziewiątego Grudnia, Roku Pańskiego 1621.

- 89 Nowy był w Rzymie Ociec Święty GRZEGORZ Pietnasty, który przychodzącego do siebie DOMINIKA, z wielkimi dobrego serca znakami przyjął, mówiąc: *Ciebie się ze mam kiedykolwiek u siebie, tak dobrego y dawnego Przyjaciela, którego przed Panem BOGIEM, ze mam Przyczynę, wierzę, y na pozym mieć pragnę*. Gdy się Ociec Święty DOMINIKOWI, tak przychylnym pokazał, ten zażywszy okazji, prosił y otrzymał od niego łaskę, przyzłey Kanonizacyi Świętej Mátki Nászey Terefy. Z kąd wesoly wrociwszy, znalazł Wielebnego Oycę Nászego Mátieja od Świętego Fránciszka Generala, z Wielebnym Oycem Janem od Świętego Duchá, Prokuratorem Generalnym kongregacyi Hiszpańskiej, do którego obrociwszy się DOMINIK, wesoly rzekł, *Czy pewnego czasu, niemowilem Wielebności Waszy w Tołecie, ze się postaram, o ka-*

nonizacya, Świętej Mátki Nászey Terefy. Uczyniwszy reflexya, odpowiedział Ociec Prokurator Hiszpański; *Tak jest, dobrze pamiętam*. Ktoremi słowy, potwierdził Prowołwo, Wielebnego Oycę DOMINIKA. Gdy Tyber, przy dokończeniu Roku 1621, bardo wyłżał, dla wiatrow południowych, wpłynienia mu w Morze przeszkadzających y ludzie się bali przyszłey powodzi, náybardziej że gęste chmury nawałnością deszczow groziły, Ociec Święty, widząc rzekę już brzegi przechodzącą, y przyszłych niebezpieczeństw, osobliwie niedostatku żywności, komizeracya wzruszony, posłał Paná Biścuylza Żywności Prefektá, do naszego DOMINIKA, aby Modlitwami swoimi, publiczna potrzebę Panu BOGV zalecił. Ktoremu odpowiedział DOMINIK. *Powiedz Waszmość Oycu Świętemu ze się nie złego nieprzytrafi, Y tak się stało, bo obłokom aby się rozelszy, y deszczow niepuszczaly zakazał, wiatry zaś odwrocone, wolnego spadania w Morze, Tybrowi pozwoliły*. Była w ten czas Wigilia Obrzezania Pańskiego, którą miała zacząć, Rok 1622, a DOMINIK porwany w Záchwycenie, przez dwadzieścia cztery godzin, w nim trwał, siedząc na łozku, z skupionymi nogami, troszkę na wezglowie nákloniony, trzymający w ręce lewey Krucyfiks, tak mocno, że go żadna siła, ruszyć niemożono, z którego oezu, lzy tak podzielone płynęły, że się na policzkach wisieć widziały. Na co wielu przytomnych oczywście patrzyło. Aże Wielebny Ociec Nász DOMINIK, uczynił był Wotum ileby mógł wsławić honor Obrázu Náyświętszey PANNY de Victoria, otrzymał od Oycá Świętego pozwolenie solemney chłego Duchowienstwa Procesyi, od Bazyliki *Sancta Maria Majoris*, aż do Nászego Gory Kwirynalney Kościoła, który się teraz od tegoż Obrázu nazywa, *Sancta Maria de Victoria*, ten zaś Obráz na końcu Procesyi, sam OCIEC Święty postawił na wielkim Oltarzu. Wiele na ten czas poczynił w Rzymie DOMINIK, na Chwałę Paná BOGA. Oycá Świętego przyprowadził do za-

łożenia Kongregacyi, na rozszerzenie Wiary, na którą się o kilka tysięcy Czerwonych Złoty, u pobożnych Dobrodzieiow postarał. Otrzymał od Oycy Świętego potwierdzenie zgody, albo przymierza duchownego, między wiernymi. A na ostatku, wydanie Xiążęcia Bawarskiego na Elektorstwo Świętego Państwa Rzymskiego, na miejsce Komesa, Woiewody Renu.

90 Roku Pańskiego 1623. Pojechał DOMINIK na Kapitułę Generálną, która się miała w Łodanie, odprawiać w Liguryi. W Radykofanie gdzie stanął Gospodynią miejsca, na żółtaczkę śmiertelnie chorującą, znakiem Krzyża zaraz uzdrowił. W Massie, dwie Niewiasty opętane, od Szatanow uwolnił. W Genuy, w klasztorze Świętego Leonarda, Siostrę Innocencyą Fliskę, od przykrości kamiczki, y innych paroxyzmow, uzdrowił. W klasztorze Zwiastowania, Zakonnice na skurczenie żył od trzech lat chorującą, nagle do zdrowia przyprowadził, iako y jednę służebnicę kulawą. Przyszedł do niego pewny Pán dla Spowiedzi, który spytany od Wielebnego Oycy, jeżeli koło zemsty, nemá iakiey do wyznania Młteryi, odpowiedział że nemá żadney, aż mu Ociec przypomniał, y wymienił: *Niepamiętaś, żeś tego czasu znaczna sumę pieniędzy dał Złobcy, aby zabił Nieprzyjaciela twego, co mu z głowy wypadło, bo nie przyszło do wypełnienia złoystwa.* Na tey kapitule, potwierdzono DOMINIK A, na urządzie pierwszego Definitora Generálnego. Dwie rzeczy mu się na ten czas przytrafiły, które ćierpliwość, y pokorę jego, iawnie pokazały. Pierwszą była, że gdy Wielebny Ociec dla iakiego interesu, z konwentu od Miasta dalekiego wychodził, dla Nog y sił słabości, noszony był na krześle, co gdy się niektórym Oycem, do Kapituły należącym niepodobało, iako sprzeciwiające się Zakonu Reformowanego skromności, napomniony w tym Wielebny Ociec, y posłuszny napomnieniu, za podaną okazją, piechotę wychodził, ale się nazad do Konwentu ledwie mógł wrocić, bo ze słabości sił,

wielką z niego obfitość krwi wychodziła, z czego się poznać dało, że Wielebny Ociec, z samey potrzeby, do chodzenia szukał pomocy. Drugą była, że gdy na Kapitulę była ta propozycja, względem ubóstwa, czyby nie było lepiej, żeby nie obitano Kościołow naszych obciłami, nawet y podczas wystawionego Najswiętszego SAKRAMENTU. Wielebny Ociec, wielką nabożeństwa y sobie zwykłą żarliwością wzruszony przeciwko temu Boskiemu SAKRAMENTOWI, gdy na niego mowa według porządku przyszła, rzekł, że ta propozycja zamykała w sobie Herezyę: ale miarkując się po rezolucyach, y przeciwnych werbach inszych Zakonników, że w tym wykroczył, klękawszy od wszystkich prosił o odpuszczenie, y chciał każdego z ołobná Nogi całować. Gdy się do Rzymu wracał, w Genuy w Klasztorze Świętych Filipa y Jakoba, Zakonnice opuszczone od Medykow, zaraz uzdrowił, y insza w Klasztorze Świętey Mártty, paralizem zarażoną, iako y Pánienkę niemą, w siedmiu latach. Przyjechałszy do Rzymu, zastał umierającego OYCA Świętego, któremu aż do śmierci zawżę asystował.

Gdy w Rzymie bawił, wiele mu się 91 Cudownych trąszakcy trąsiło. Pевна Zakonnica, miała bardzo piękny Obrazek, Najswiętszey PANNY, dzieć JEZUSA piastującej, którą dziećkę BOSKĄ, szpetnymi dotykaniemi, y nieczystemi całowaniami, wazyła się profanować. Ten Obrazek, z Celi Zakonnicy, przeniósł się Cudownie do DOMINIK A, któremu, dziećkę JEZUS rzekł: *Przyśledłem się na twoje ręce oddać, Ta bowiem Zakonnica, (wymienił ją, y Klasztor iey) ranie swoimi nieprzyzwoistościami obrażała, y ale mnie konserwowała, poydź się do niej, y napomnij ją o to, żeby się poprawiła, y czyniła pokute.* Niewiaścę krwią płynącą uzdrowił. W dzień Zładuszny, dusze z Czyścá, swoimi Modlitwami uwolnione, widział do Niebá wstępujące. Człowiek desperujący, y do Tybru aby się utopił biegnący; od pokusy uwolnił. Roku Pańskiego 1625. w ciężką Chorobę zapadł, y

już rozumiano iż miał umrzeć, y powinien był umrzeć naturalnym mówiąc sposobem, ale Cudownie został od śmierci uwolniony. W tej Chorobie będącego, chciał go Anioł Stroż Komunikować, ale on sobie gwałt uczyniwszy, sam do Kościoła poszedł na Komunię. Czym sobie zasłużył, mieć widomie Pán z sobą się ciesząc, który mu rzekł: Na owę twoją z Aniołem koncertacją chętnie patrzam, większa jest zasługa wiary komunikować z ręką Kaptanów, niż z ręką Anielskich. Na ten czas DOMINIK, napomniał Spowiednika swojego, aby dał pokoy jednej sprawie, którą sekretnie bez jego wiadomości sporządzał, pokazując mu, że niebędąc wiadomy, czynił przeciw słuszności:

- 92 Roku Pańskiego 1636. Pojechał znowu do Łódzi, na Kapitułę Generalną. W Masie, przyjęty od Xiążęcia ciężko zachorował, y tam wiele Cudów uczynił, Chorych uzdrawiając, Opętanych uwalnając, y do wielu zniesienia Chorob pomagając. Pod czas Kapituły, trafił mu się Cud nąstępujący, co własnymi słowami, o czwistego świadka, Wielebnego Ojca Mikołaja Maryi, Genuńczyka, Męża Wielkiego urodzenia, wyrażę, iako zeznał, Wielebny Ociec Augustyn, od Świętego Jáná Baptysty, Pedemonkańczyka, pod przysięgą. Ten, z tym Oycem będąc w konwencie Łódzkiem, Roku Pańskiego 1636. y słysząc Zakonników, powiadających różne Cuda, Wielebnego Ojca Naszego DOMINIK, tak rzekł: *stuchajcie dla miłości BOŻEJ, co mi się w tym Konwencie, trafia. Gdyż iebym był młodym Zakonnikiem, odprawiała się tu Generalna Kapituła, pewnego wieczora Wielebny Ociec Nasz rzekł mi, Bracie, uczyn mi Właśność miłość, a przynieś mi światła po Futrzni, a choć się y nieodezwę, wnieś do Celi, y zapal Naszą Swięć. Uczyniłem tak, bo po skończoney Futrzni, przyszedłem do jego Celi, położywszy swoją Swięć na ziemi, abym był drzwi do Celi, obiema rękami otworzył, która otworzywszy tak wielką w Celi jasność, y światło, widziałem że ze strachu zaciemny y zadziwiony, drzwi nązad posia-*

gnawszy Celi zamknąłem. Na skrzyknięcie drzwi, Wielebny Ociec obudzony, zapukawszy w ścianę, zawołał mnie, Bracie, Bracie. Zwyciężywszy tedy botaż, przez rewerencyę Swiatobliwości jego, znowu drzwi otworzyłem, ale już wspomnianego światła więcej niewidział. Dowiedziawszy się Wielebny Ociec, czemu mu Swięć iako rozkazał niezapalił, gdy mu odpowiedział, że światła o demnie nie potrzeba było, ponieważ Celi jego, widział pełną jasności. odemnie to usłysawszy, surowo mi przykazał, abym poki on żył, z nikim o tym nigdy nie mówił, com y iá ściśle zachował. Poty wspomniany Ociec.

Po uczynionych w drodze, tak wie-⁹³ lu Miłości uczynkach, tak w Genuy, iak w Parmie, y gdzieindziecy powróciwszy do Rzymu, Nasz DOMINIK, czyni Cudá. Turczyná Imieniem Hasan, do Wiary Świętej nawrócił. Prawie w Marmurówy, do Kościoła Najswiętszey Panny MARYI de Vittoria dany skończył, y slyzał Aniołów, to sobie ślicznie spiewających: *Chwała na Wysokości BOGU, a na Ziemi pokoy DOMINIKOWI, dobrej Woli, śla wiemy Cię dobrej woli, błogosławimy Cię dobrej woli &c. &c.* W dzień Wszytkich Świętych miał sobie Chwałę ich cudownie pokazaną. Potym zaś, miał od Najswiętszey Panny, komunicyi wiele, y na ten czas siá Cudów poczynił. Chorował Xiąże Sforcyá, dla pociechy jego, zaproszony do niego DOMINIK, sam przyszedł, y iako był bardzo przyiemny, oblał Choroego, a w tym samym, zaraz choroby ozdrowiał. Pán Wawrzyniec Boninkontro, boleściami kolicznymi uciśniony, od Medyków był opuszczony y już gotowano, co należało do pogrzebu. Ale skoro go nawiedził DOMINIK, cieszył go, mówiąc że prędko ozdrowiecie, co się tak stało, bo gdy się spodziewano, iż miał umrzeć, on nąziutrz bardzo ráno wstałszy, skwapliwie poszedł do Kościoła, na podziękowanie Pánu BOGU, za nągłe zdrowia otrzymanie, z podziwieniem widzających, a osobliwie Zony jego, która potym powiadła, że ten w życiu Cud szczególny widział, to jest nągłe y doskonałe Męża

swoiego zdrowie, iakby nigdy nie chorował. Ten Cud opowiadała, pewna Należa Zakonnica, Konwentu Rzymskiego Świętej Mątki Należy Teresy, nazwana Anną Teresa od Świętego Wawrzyńca, iako y następujące Proroctwo: Jedną młodą Żydówką, nawróciła się do Wiary Chrystusowej, którą z wielką pilnością, strasza się o nawręcenie Mątki swojej, y gdy o tym z DOMINIEM Należym mowiła, rzekł iey Wielebny Ociec. *Corko, Mątko twoja, nigdy Chrześcianka niebędzie.* Y tak się stało według Proroctwa, bo taż (sama, widziała Mątkę swoją, w niedowiarstwie Żydowskim umierającą. Roku 1628. na początku Maja, rzekł Wielebny Ociec jednemu Zakonnikowi Należemu, dnia szesnastego, tego Miesiąca, skończy sześćdziesiąt lat y dziewięć, jeszcze będzie jeden Rok, a dalej już żadne lata niebędą, co się tak stało, bo dożył siedmdziesiątego Roku, y zaczął siedmdziesiąty pierwszy, którego żył tylko dziewięć Miesięcy.

- 94 Widząc DOMINIK, że koniec, życia jego przychodzi, na święte miejsce, do Asyżu pojechał, gdzie wiele łask, od Świętego Francyśka, y od Świętej Klary, udzielonych odebrał, y Biskupa, Wielebnego Marcella, kreścentego ciężko chorującego, uzdrowił. Powróciwszy do Rzymu, tam Dom białychgłow pokutujących, przy pierwszym od siebie założeniu utrzymał, y do zawiadowania nim, Kardynała Protektora wywiedzał. Postarał się aby Góra nazwana złotą, na której był ukrzyżowany Święty Piotr, marmurami przyozdobioną byłą. W dzień Świętej Mątki Należy Teresy, wzięty w zachwycenie przy zgromadzeniu, słyszał Świętą Mątkę Należa Teresę, śpiewającą po Włosku, duchowną Pieśń duszy pokutującej, do Chrystusa Odkupiciela, którą się tak na Polskie tłumaczy: *Luho bym była gorba od Węza, Ty się jednak zaprzęd niemożesz, zem iść krwią Twoją Należ droska odkupiona.* Rádził się ktoś, DOMINIKA, przez kogo inszego, w pewney pokusie, y pokazał mu przyczynę, takowey tentacyi. Pánu jednemu młodemu, od nieczystego Du-

cha kuszonemu, y siebie wzywającemu, wewnętrzny instykt uprosił, y przez podany sposób z objawienia nabyty, aby Ojcu swemu zwierzył się tej tentacyi. od niey go Cudownie uwolnił, kiedy mu rzekł: *Podz a objaw to Ojcu swemu.*

Roku Pańskiego 1629. posłany był 95 DOMINIK do Niemiec, do Cesarza, od URBANA osmego Ojca Świętego iako Posel, do ustanowienia pokoju, między Cesarzem, y Xiążęciem Mantuańskim. To Poselstwo chętnie przyjął, aby wiele od Mantuy, następującego złego odwrócił, czego się dorozumiewał, z iednego niewidanego Cudu, krwawego deszczu, traktem którym iechał padającego; Gdy się w drogę gotował, Boskimi łaskami udzielonemi sobie, był wzbudzony. W dzień TROYCY Przenajświętszey, widział trzy iasne, y niewypowiedziane piękne Obłoki, które się niewyraźnym sposobem, w iedno zeszyły, y z Niebą był nauczony, że reprezentowały TROYCE Najsświętszą. W dzień Świętej MARYI MAGDALENY, Zachwycony, widział ją, którą mu oznaymiła, że była za Pátronkę postanowioną, grzeszników, osobliwie Kápiánów. W dzień Świętego ALBERTA widział Najsświętszą PANNĘ z nim, y obojgą zążywał konwersacyi. W dzień Wniebowzięcia Najswiętszey PANNY widział ją niewymowną Chwałą iasniejącą, w Chorze przeżydującą. Pewnego dnia, leżąc w Chorobie, widział Aniołów do siebie przysłanych, którzy mu odmawiać Pácierzy, pomagali. Tym czasem też DOMINIK, dysponując swemi rzeczami, czego nigdy przedtem nieczynił, bo wiedział, że się już wrocić nie miał. Tak był pewny, iż miał w przedce umrzeć, że żegnając się z naszymi Zakonnikami, w Należym Konwencie Świętej MARIÆ de Victoria, po wielu pobożnych Słowach rzekł: *Ojcowie y Bracia moi, już się więcej nieobaczamy, bo w krotce umrę, iak Wáśmość o moiej Smierci uslyszycie, pamiętajcie o mnie w swoich Modlitwach.*

Wziawszy Apostolskie Błogosławieństwo, wyjechał z Rzymu do Niemiec, przez Florencyę, Bononię, Ferrarę,

raę. y Trydent. W Eniponcie w dzień Osiarowania Najswiętszej Panny szczęśliwie stanawszy, potym do Wiednia w Austryi, iako na mieysce Poselstwa swojego, y śmiertelncy peregrynacyi mety przyjechał, gdzie niepraktykowanemi przyiaźni y wielkicy obserwancyi znakami, od Cesarza y całego Dworu przyięty był, y na Pałacu Cesarzkim, iak Posel Papiński ułożony. Zaráz swoje przelożył Legacya, o pokoju Włoskim, na któryby chętnie Cesarz pozwolił, ale do tego miał od innych przeszkodę, zczym smutny odpowiedział, *Ciebie bym ja, ale inni niechcą* (wskazując na tych, którzy na tym stali, żeby pokoiu niebyło.) W dzień Narodzenia Pańskiego, mając Kázanie przed Cesarzem y Dworem, wzięty jest w zachwycenie, z którego się wrociwszy zawołał. *O Dobroci nieskończona, O Miłości nieskończona.* Zapadł potym w Chorobę, którą w dzień Najswiętszej Panny Gromniczney, pokazała się bardzo ciężką, y sam Wielebny Ociec, powiedział że jest śmiertelna. Na ten czas między wiela słowami, rzekł do Pána, *O Dobroci BOGA moiego, zaśluję z duszy, żem był niewdzięcznym miłosierdzia twoiego.* Tego dnia wieczor, przyimuie Najswiętszy Wiątek, z goracym Nabożeństwem, y wielkim dziękczynieniem, po którego przyięciu, przy Cesarzu z Cesarzową y całym Dworze, przytomnemi, pokłękawszy Cesarz, chciał mu z ręki swojej podać abluca, ale tego z pokory. Wielebny Ociec nie dopuścił.

Gdy większa gorę brła Choroba, y siły ustawały, Wielebny Ociec Prowincyał Niemiecki, dał mu SAKRAMENT ostatniego Pomazania, dnia Czwartego Lutego. Piątego dnia, ledwie mógł mówić. Szóstego y Siedmego nic niemówił, iakby był w zachwyceniu. Osmego dnia, przyszedłszy do siebie, pragnął mówić z Cesarzem, któremu zaráz pospieszającemu do siebie Wielebny Ociec wiele dobrego życzył, y żegnając się z nim tym kończył: *Według Stanu, w którym teraz zostaję, proszę y suplikuję Was, cesarskiej Mości, ile mogę, o rzecz której niezmiernie pragnę, to jest o po-*

koy we Włoszech. Któremu Cesarz, z przychylną twarzą, że przystąpi do pokoju obiecał. W Sobotę wieczor prosił, aby nad nim polecenie duszy mowiono; A dziewiątego dnia w też Sobotę gdy z słow jego Cesarz zrozumiał, że miał iakieś widzenie, pytał się go, czy widział Najswiętszą PANNĘ, odpowiedział Wielebny Ociec. *Widzę zapewne, trzymająca na rękach, dziecko Pána JEZUSA, z czego się wielce uradowałem, niech będzie wychwalony Pán BOG zawsze, na wieki wieków. O iakie jasności, co za słichność. Zkąd że mnie to grzesznikowi, aby przysła Matka, Pána moiego do mnie. O szczęśliwa nowino, szczęśliwa godzino; O dniu, nad wszystkie dni. O kiedyś Páni, kiedy przyjdzie, dzień ten. Kontent jestem. O szczęśliwa Nowino. O Panno wierna, skądże mi to. O szczęśliwa Nowino. Idę oglądać Pania moię, idziemy, obaczemy, niech będzie BOG pochwalony na Wieki.* Już mrokiem, podniosłszy głos, rzekł do przytomnych *Zegnam was już:* Przez ośm dni ustawiczne, zdał się iakoby snem bardzo miłym śpiący, tylko kiedy niekiedy oczy otwierał, z terdecznym wzdychaniem. Po ośmiu dniach skończonych, na przytomnych oczy obracając, osobliwie na Cesarzkie Maieństwa, a potym je podniosłszy do Nieba szczęśliwie w Pánu zaśnał, dnia szesnastego Lutego, w Sobotę, na dwie godziny przed pułnocą Roku Pańskiego 1630. mając lat wieku swego, Siedmdzieśiat y jeden.

Po śmierci, wiele razy pokazał się 97 Chwalebny. Pierwszy raz w Rzymie, Wielebnemu Oycu Piotrowi od Matki Bożej, nierozdzielnemu nigdy swemu Towarzyszowi, który będąc chory, niemógł z nim na ten czas, iechać do Niemiec. Ten leżąc, widział Gołębicę śliczną y białą mile koło siebie latającą, którą chciał złapać, a niemógł, o czym powiadając Przelozonym, dorozumiał się, że Wielebny Ociec DOMINIK w ten czas umarł, y uczyniwszy pilność, doświadczył, że tak było. Pokazał się także w Rzymie, jedney z naszych Zakonnicy, który był Spowiednikiem, iak sama powiadała, tego dnia, ale nie tej godziny

dżiny. Bo gdy tá pobożná Zakonni-
cá Kláštor zámíatála, obáczyła się
bydż we śródku, między Aniołem
Strożem, ktorego często widywała, y
między pokázującym się iey Nášzym
DOMINIEM, o ktorey áppárycyi,
śmierć y chwálę DOMINIKA ozná-
mującey Wielebnemu Oycu nášszemu
Alexándrowi od Świętego Fránciszka,
Kláštoru Spowiednikowi powiedzia-
ła, co potym w krotce wiadomość po-
twierdziła. Pokázál się Wielebney Mátee
Pauli Máryi, Kláštoru Wiedeńského,
nášzego Zakonu Przeoryšy, w kom-
panii, Wielebnego Oycá Janá Máryi,
Brátá iey, wszytek wesóły, mówiac:
*Oto iakimi przyjaciółtami ieśleśmy, iá y
Brat twoy. Teyże pokázál się Przeo-
ryšcie, gdy Ciało iego, do Nášzego
Konwentu, przez Most nád Dunáiem,
przenoszono, dając Zakonnicom bło-
gosławieństwo, y swoię pomoc dekla-
rujac. Pokázál się w Ásteńskim Mie-
ście w Pedemonście, Páni Mágdálenie
Wedyny, Zakonu Nášzego, wielkicy
Dobrodziejcyce, ktorá gdy bárdzo cho-
rowála, y w tey potrzebie, Zakonu
Nášzego Świętym, polecála się pewne-
go poránku leżac, uyzráła nieśpodzia-
nie Jáśność w twoim pokoju, y przy-
śółzku, dwóch Zakonników nášzych,
z ktorych ieden mając Krzyż w ręku,
wiele z nią do počiechy słów mówił,
y między niemi niekázál się iey tur-
bować, ponieważ miała przyść do
zdrowia, iáko się w krotce stáło, á
gdy zniknął, iáśność uśláła. Tak u-
zdrowioná tá pobożná Páni, przy-
szła do nášzego Kościoła, y iák się
rzecz miała, powiádaac Oycu Prze-
orowi, rzekła: *Spyzirálam po Obraz-
ách, wáśego Zakonu Świętych, w tym
Kościele, á ten ktory mi się pokázál,
ieśt taki, pokázuiac ná Obraz Nášego
DOMINIKA, gázte wszytek był odmalowá-
wany, z Krzyżem w ręce, y wyraźná
była, cała pod Praga expedycá. Ná
pámiátkę tego Dobrodziejstwa, kázá-
ła odmalowác Táblícę, to co się iey
tráfiło reprezentuiacá, ktorá w nášzym
Chorze chováia. Pokázál się potym
jednemu Choremu w Niemczech, sie-
bie wzywájącemu, w Hábićie Zakonu
Nášzego, y kázál mu Grob swoy ná-
wiedzić, y żeby Míśe Święte odprá-**

wiśł ieden z nášzych Zakonników,
ktorego pokázál mu, przykázál. Cho-
ry poczáł zaráz przychodzić do zdro-
wia, ktory wśláwšy, poszedł do Ko-
ścioła nášzego, Kommunikowál, y do-
skónále zdrow zostál.

Cesarz, rzádkim pobożności przy-98
kładem, Swiatobliwie zmárlemu, wiel-
kie czynił pošzanowánie, nieráz ręce
y nogi iego całuiac, y pogrzeb z só-
lemná pompa spráwuiać. Po śmier-
ci DOMINIK, wiele Cudów czynił.
Trędowátogo, zá wezwáaniem siebie,
zaráz oczyścił. Niewiáste ślepa, głó-
chá, y niema, uzdrowił. Ferdynán-
dá drugiego Cesarza, od Málny, á
Leopolda Syná iego, od Choroby nie-
uleczoney, y wielu innych, od ró-
żnych Chorob, uwolnił. Heretyká ie-
dnego szlachernego, sobie przeciwné-
go, słuźnie ukáráł, bo gdy Wielebne-
go Oycá názwał Czárnoksiężnikiem,
iádac káretá w pádł w błoto, y uśta
bluźnierskie ukáłał. Wszytko Ciało
nábrźmiáło, y ná miejscu wilgotnym
pochowane, blisko Dunáiu, ználeżio-
ne było, w Hábićie zbudwiałym y tru-
mnie zgnieśy całe, wyiáwšy, ręce,
nogi, y głowę, ktore z Ciáła opádly, y
tákie trwá do tych čás. Záčym, Fer-
dynánd trzeci, Cesarz, o nieśkázytel-
ności, pierśi, y sercá iego, pobożne
wierśze wydál, y do uproszenia iego
Beátyfikacyi á potym Kánonizacyi,
pilnego stárániá przyłóżył, przykła-
dem swoim, Xiążęta Niemieckie, do
tegoż łamego pobudzaiac. Tożmy
krotko, opísali, o życiu, Wielebnego
Oycá Nášzego DOMINIKA, á IESU,
MARIA, [mowi Autor, Wielebny O-
ciec náš Filip od Świętey Troycy,
Generál Zakonu nášzego:] tylko ná-
mieniaiáć, cośmy w osobliwie wydá-
nym życiu iego nápisáli, y wiele dlá
krotkości opulzczaiac, áleśmy tu wy-
rážili pięćdziesiąt Cudów, ktorych w
támtey edycyi niebyło, iáko świežo
doświádczonych, y do wiadomości
potrzebnych. Życie zász tego Wiele-
bnego Oycá, nie według porzádku
śmierci tu položone, bo z dwiema,
ktorzy go poprzedžili, nášzey Kon-
gregacyi Włoskiej, był osobliwym
Fundátorem. Kto zász chce życia y
Swiatobliwości, tego Wielebnego Oy-
cá,

ci; mieć większą Informacyą, odsy-
łam go, do wydanej (iako się na-
mieniło) osobno o nim Xśiaszki; y
do Proceſſow podanych, dla otrzy-
miania Beatyfikacyi, ktorey z łaski

Świętey Stolicy Apostoſkiej, BENE-
DYKTA Czternasteſzego, OYCA Świę-
tego, w prędcie nasz Zakon oczekiwá,
y skutek iey w tych czasach, otrzy-
máć się ſpodziewá.

Z Y W O T

*Wielebnego Oycá JAKUBA, od Náyświątſzego S A-
KRAMENTU.*

99 **W**ielebnego Oycá JAKUBA,
od Náyświątſzego S A.
KRAMENTU życie, z
manuskryptow trzech xiąg
ręką Wielebnego Oycá Ná-
ſzego Piotra od Mátki Bożey napi-
ſanych, wyięte, tu wyráżamy, iako
z Włoſkiego ná Łacińskie, z Łaciń-
skiego ná Polskie, znáyduie się sło-
wo w słowo, przetłumaczone. Tak
tedy mowi, Autor wspomniany, Zy-
ćia iego. Lubo ſtarych przykłady,
mamy o Cnotách bárdziej Heroi-
cznych, ſwieższe iednak skuteczniej-
ſze ſą do poruſzenia, bo rzecz przy-
tomná, mocniej ſilę poruſzá, niźeli
nieprzytomná. Dla czego podięliſmy
ſię piſać, niektore Cnoty naszych,
ktoreſmy widzieli, albo ſłyszeli, do
wzruſzenia bárdziej ſerc naszych, y
oráz dla tego, że niechćiał Pán, aby
pártykuły y odrobiny Chleba od nie-
go pomnożonego zginęły, dopieroż
niechce, aby z pámięci naszey, Zgi-
nęły ułomki łásk duchownych, kto-
re czynił przyjaćcióm ſwoim, io-
wſzem chce, abyſmy ie w pámięć
zbieráli, iako drogie, y żebyſmy mu,
zá nie, byli wdzięcznemi. Y ſłuſznie
ułomkami y odrobinami názwać to
mogę, co o Wielebnym Oycu JAKU-
BIE od Náyświątſzego SAKRAMEN-
TU, mogę wyrázić, ktory takie mił-
czenie y oſobnoſć záwſze zachował,
że iako o Onufrym, y Páwle, práwie
nie niewiemy, w porownaniu tego,
co czynili, tak máło wiemy, o tym
ſłudze Bożym, ktory żyjąc z drugie-

mi, máło z niemi mowił, y konwer-
ſował. Máło tedy wiedzac, o tych
łáskách y faworách, ktore mu Pán ob-
ficie, w nádgrode záſług ſwiadczył,
trochę tylko wyráżę, co álbo ſam z
życia ſwego wiedzieć pozwoſił, álbo
co, przy ſzczęſliwey ſmierci iego wi-
dziáno.*

Był ten Sluga Boży. z Márgrábtwá,¹⁰⁰
Gory Ferrátu, urodzony w Miáſteczku
Willádedzſkim, bliſko Miáſta Kázá-
leńſkiego. Ile ſię mogło co z Życia
iego dowiedzieć, był záwſze przykła-
dnych obyczáiw, ſkłonny bárdzo,
do Nábożeńſtwá. Gdy był w Medy-
olanie, przez cały ow długi czas,
większą część dnia, ná nawiedzeniu
Koſciółow, ná pozyſkaniu Odpuſtow;
y ná ſłuchaniu Kázáń, trawił. Te-
mi pobożnemi ćwiczeniami ſię, do tey
wewnętrzney przyſzedł dyspozycyi,
że w dzień Zielonych Świątek, (iá-
ko ſam przy Śmierci powiedziál) zá-
ſłużył ſobie u Páná, na to wielkie
widzenie. Widziál ſerce ſwoie, ná-
kíſtałt krzyſtału jasne, y z inſzemi o-
kolicznoſćiami, o ktore ſię go pytać
z oſobná, dla ciężkiej Málny, nie-
podobná było. Powiedziál iednak,
że był tak niepoiętym zdięty weſe-
lem, że przez kilká dni, niewiedziál,
czy w Niebie był, czyli ná ziemi. A
gdy ſię mu to, wiele zdáło ná niego,
y poczuł w duſzy ſwoiey zápalone
prágńienia, cierpienia dla miłóſci Pa-
ná BOGA, ktory go tak nápełniál
radoſcią, proſił Páná, aby te poćiechy
odiał od niego, y dáł mu cierpieć
dla

dla miłości swoiey. Pán zaś, który nás chce mieć bogátszemi w záslugi, niż w delície, tak go wysłuchał, że od ráda, poczęło mu konfolácii ubywać, a przybywać ućiskow wnątrznych y powierzchownych.

101 Zeby się doskonálej BOGV oddał, pragnął wstąpić do Zákonu; będąc zaś do Najswiętszey PANNY nabożny, y słysząc, że Zákon Kármelitański, jest pod iey Tytułem y osobiwą Protekcyą, obrął go sobie nád inšze, osobiwie dowiedziawszy się, że w Genuy Konwent Reformowáney álbo pierwotney Reguły niedawno fundowany był, którego Zákonnicy, nazywali się Bosakami. Nieomieszkął tego świątobliwego prágnienia do skutku przywieść, przyjechał z Medyolanu do Genuy, y o Nášz Hábit prosił, a lubo się bárdziej spodziewał, że będzie y prędzey odrzucony niżli przyjęty, od swego jednak przedsięwzięcia nieustępował, ale przez kilka Miesięcy trwał, w ustáwicznym o Zákonný Hábit proszeniu, poki się Pánu BOGV niepodobáło, pozwolić mu dokończenia iego prágnienia.

102 Przyjął Hábit Święty Roku Páńskiego 1589. w Czerwcu, y dáno mu I. mię, JAKVB od Najswiętszego SAKRAMENTV, Profesýą Świętą uczynił, dnia jedenástego, tegoż Miesiáca, Roku 1590. Przez Rok Nowicyátu, bárdzo się do ćwiczenia się w Cnotách aplikował, osobiwie Modlitwy, y czayności, nie typiájąc po Jutrzní, z kąd ná potym w ciężka y nieustáiacá ná głowę Chorobę wpadł, przystąpił do tego nieznosná Melancholia, częścią z wnątrznego od BOGA opuśzczenia, częścią z nápásći Szatáńskiey nabyta, bo według zdániá Autorow, o tey Máterýi traktujących, rozumiał sám iże byli przy nim Szatáni, tak dla gestow, które będąc między inšzemi Zákonníkami czynił, iák dla nierozumney do rzeczy niektórych repugnancyi, tak dla ustáwicznejy bolenia ná głowę y iey strážnego opucháienia Choroby, iako dla nabytey z wnątrznych ośchłóści, y pokus Szatáńskich, Melancholij, co wšytko długo trwájąc, przy ośtrości nášzego Zákonu, ciężkim ná niego

Krzyżem było, który iednak znośił ćierpliwie, żadnego inšzym uprzykrzenia nie czyniąc, tylko wzbudzájąc do kompássyi ućśnienia wnątrznego, które się dość dostátecznie ná twárzy iego, powierzchownie pokazowało.

Nie tylko był wiernie wšytko obserwuiący, ale też y punktuálny we wšytkich praw zachowániu, we dnie y w nocy Choru pilnując, y inne Akty pospolite, osobiwie pokory y Umartwienia zachowuiąc. Celi, y w niey się zamknięcia zawšze pilnował, w ktorey nigdy nie próżnował, w ktorey zawšze, álbo czytał, álbo się modlił, iákó przykázuie Reguła Nášza, y w niey nigdy prawie nie uśiadł, ale álbo stał álbo klęczał. Milczenie zawšze ściśle zachował, nie tylko w nocy, ale też y we dnie, bo będąc między inšzemi, ledwie słowo, gdy go pytáno o co, odpowiedział. Był zawšze kocháiący Ubośtwo, máłemi się kontentuiąc rzeczami, stáremi y wytártymi, za licencýą Przełożonego, który iák mu co raz rokázał, zawšze tego potym przestrzegał y wiernie pilnował, w czym niekiedy zdał się aż nád to czynić.

Miał prágnienie, iść do Loretu, y ná podobne mieysca Święte peregrynować; máiąc wiarę, że ná tych mieyscach, miał mu Pán użyczyć, takich leż y skruchy obfitóść, że iákó Orzeł, w źródle leż odnowiony, miał do nowej doskonałóści látać. Dla czego do Kościoła Najswiętszey PANNY, w Oyczyźnie swoiey Nábożeństwami słynącego, chciał iechać, y ta okázya krewnych swoich náwieścić, aby ich do uczęszczánie w przyśiępowániu do Świętych Sakrámentow zachęcił, y ná drogę Zbawienia wiecznego náprowadził, lubo się nigdy z nimi nieznosił, y listownie się do nich nie odzywał; ale się raz oddał wšy ná Wolá Posłuszeństwá, po wyráżonym w prostocie Ducha prágnieniu swoim, bez wšelkiey przeciwnóści, odstąpił tey Intencyi, iák obáczył, że się niepodobáło, co też y w inšzych okázyach, wiernie zachował. Tráfił się iednak okázya, o ktorey on nie myślił, że Przełożony posłał go za Socyuszá, z inšzym Zákonníkiem, dla

dla iakięgoś uczynku Miłośierdzia wysłanym, który ztamtąd miał z nim potym iść do Loretu. Skończywszy Interes, dla którego byli posłani, gdy się w drogę ku Loretowi wybierali, cudowną Boską dyspozycyą, wpadł w śmiertelną Chorobę, dla której musiał się wrócić do Konwentu, aby się w ostatnią podróż gotował, z Celi do Nieb, bo mówi Święty Bernard. Z Celi często się dostaje do Nieb, ledwie albo nigdy do piekła, bo rzadko kiedy, chyba do Nieb przeznaczony kto, w niej aż do końca trwać będzie. Gdy tedy ten świątobliwy Ociec, tak wiernym Stróżem był Celi, słuszną rzecz była, aby ja miał w większej potrzebie. Zaczynam o Chorobie jego, uwiadomieni Przełożeni przelisy, wysłali ku niemu inszego Zakonnika, któryby był y Socyuszem, y o powracającym Oycu, miał w podruży staranie.

105 Wroczył się do Konwentu, z weyżrze-
nia śmiertelny, częścią z Frebry y nie-
sypiania, częścią z niewygody y fatygi
podroźney, lubo z potrzeby, na ko-
niju powrócił. Przywołano Doktorá,
który preskrybował Medykamentá, ále
Chorobá się zaraz pokázala nieuleczo-
ná, bo już wyćieniona w całę usta-
wała Natura. Co gdy od Medyká
Przełożony usłyszał, przestrzegł Cho-
rego, áby się pilniey, na drogę wie-
czności gotował. Niezátmučila tá no-
winá Chorego, lubo sobie życzył Ju-
bileuszu doczekać, już blisko następu-
jącego, áby się obfitością jego Odpu-
stów, y łuczynków dobrych, odno-
wił. Zaraz tedy przed Przełożonym,
generálną Spowiedź uczynił, w, czym
ná ten czas oobliwie, wielką Wiarę
złożył. Potym mu dána była Świę-
tá (Kommuniá, którą codzién áz do
śmierci przyimował. Zaczęta się jego
Chorobá w Brákecyanie, gdzie, był cho-
ry przez pięć dni, powrócił do Rzy-
mu, dnia 9. Páździerniká, y żył áz
do 22. dnia tegoż Miesiáca, bo o go-
dzinie w puł do drugiey, po puł no-
cy, przeniosł się ná wieczny spoczy-
nek,

106 W tej Chorobie, wiele Jask od Pá.
ná odebrał. Bo nayıpierwey od niego
tę ciężka Melánocholiz Pan BOG mi-

łosierny oddalił, y taką mu dał twórczy
 wesołość, że patrzących y rozmawia-
 jących rozweselał, który przedtym za-
 wższe będąc smutny y innych zasmu-
 cał. Tę łaskę otrzymał, ośmego albo
 dziewiątego dnia Choroby, po pier-
 wszym przyjęciu Najswiętszego SA-
 KRAMENTU, który codzień przy-
 muiąc, łaskę w sobie większą pomna-
 zał. Także, gdy przez Szatańską na-
 pasc, przyrodzoną sobie stracił przy-
 jemność, y od społeczności Zakonney
 y rozmowy przedtym uciekał, przy-
 tężył pierwszey Kommunj, tą jego
 przeciwność ustała, y wrociła się da-
 wna jego, do każdego przyjemność, tak
 że sobie ze wizytkami z wielką mi-
 łością y łagodnością postępował, z
 ich podziwieniem. Nad to miał wiel-
 ką cierpliwość, bo lubo trapiła go
 wielką gorączką, nie się nieuskarżał,
 ale wielkie do woli Bożej stołowanie
 się pokazywał; gorejąc wewnątrz
 ciężką mąlgina; tak wielkiego był
 umartwienia, że nie prosił o nic dla
 ochłodzenia się y ugąszenia prągnięć,
 y często się trąciło, że ani przy Obie-
 dzie, ani przy Wieczerzy nic niepił,
 ani się czym zakropił, chyba Posłu-
 szeństwem przymuszony, y to bardzo
 niewiele, y gdy go gorączką bardzo
 spaliła, a z prągnięcia usta mu za-
 schły, albo owrzodowaciały, bardzo
 bolał, kiedy co do pośilenia połykał.
 W Posłuszeństwie wielką miał wiarę,
 przez którą więcej Przełożonemu,
 niż Doktorowi wierzył, nawet koło
 samego zdrowia, y potrzeb do Ciała
 należących, lubo Doktor był bardzo
 doświadczony, y nie tylko wielki słu-
 gą Boski, ale też y Choremu życzli-
 wy. Czego mu kazało Posłuszeństwo
 zażywać, zaraz zażywał, choć z wiel-
 ką trudnością y gwałtem, iak widzia-
 no. Gdy się go pytał Przełożo-
 ny, czy chce tego albo owego,
 nie więcej nie odpowiadał, tylko te
 słowa. *Jak się Waszebnosci Waszey podoba.*
 I trzeba było, aby mu Przełożo-
 ny rozkazał: *Powiedz pierwszy co ci się*
podoba, a ja potem powiem upodobanie
moie. Tey inwencji z nim musiano
 zażywać żeby się czym ochłodził, al-
 bo pościł, bo o nic do pośilku nie
 prosił, ani go szukał, ani o nim, cho-

Śiaż go pytano, powiedział, że się we wszystkim, na Posłuszeństwo zdawał; które naybárdziej z tego dokumentu pokazał: Rzekł iednego dnia: *Uważcie gdyby sto zaięcy w polu, słowow otoczyło, iakby się bárdzo bały? powiadam wam, żeby wszystkie nie miały tak wielkiej boiaźni, iaka ja mam.* Przełożony w ten czas będący, y te słowa od Chorego słyszający, rozkazał mu żeby żadnego mieysca, nie pozwalał boiaźni, w ktorey się dosyć żyjąc excercytował, a żeby ją teraz porzucił, a tylko się ćwiczył w nadziei, zápewne trzymając, że za zasługami Pana Naszego JEZUSA CHRYSZTUSA, dostąpi Zbawienia, y im był bliższym śmierci, żeby tym bárdziej postępował w nadziei, y że miłszą rzecz była Panu, osobliwie pod ten czas, uczynić ieden Akt nadziei y ufności w Panu BOGU, niż przez sto lat, czynić do krwi dyscyplinę codzienną: Na to się zádziwiwszy, spoyzrał na Przełożonego, y gdy chciał coś mówić, na potwierdzenie tego rzekł mu Przełożony, *Niedawny Wąsność rąci, proszę, dosyć mi powiedzieć.* Po tej mowie, tak został uspokojony, że lubo był bárdzo skrupulizujący y boiaźliwy, wiele razy się go na każdy dzień pytał Przełożony czy nie miał iakiej boiaźni, odpowiadał że nie miał, a gdy się go pytał, czy miał nadzieię w Panu, odpowiadał, że miał, y tak aż do śmierci był bez boiaźni. Zkąd się iawnie pokazuje prawda owych słów: *Maz posłusny, będzie opowiadat zwycięstwa,* bo ten Sługá Boży, zwyciężył przez Posłuszeństwo passyja, którą wszystkim w godzinę śmierci dokucza, iak iemu przez całe życie dokuczała, y to Posłuszeństwo, które według Świętego GRZEGORZA wszystkie Cnoty w dusze wprowadza, w duszę jego wprowadziło nadzieię, w tenczas, gdy innym na niey zwykło schodzić. Tę łaskę ktorey Pan pozwolił, nad inšie poważać należy, iak na ten czas, bárdziej potrzebną y od niego według zdania ludzkiego, bárdziej oddaloną.

107 Pokazał także prawdziwego Posłuszeństwa dokument, z Miłości, która według Świętego Pawła, powinna być

większa ku Przełożonym, niż ku innym. Tak ten Sługá Boży, lubo wszystkich kochał, y miłość im pokazywał, bárdziej iednak Przełożonym, afektoświadczał. Przeto gdy już mowę utracił, a przytomni Zakonnicy komendacya duszy y inne Paćierze nad nim mówili, y iego do Aktów miłości y nadziei, czynienia pobudzali, iak się po Miży Świętej wrociwszy Przełożony mówił do niego, osobliwszy mu znak miłości pokazał, y prosił go, aby znowu dał Zakonny Hábit iemuż, iakby dopiero z Swiata przyszedł, y Professya Święta aby znowu z pozwoleniem iego uczynił. Na tę drugą próżbę pozwolił Przełożony, trzymając przed nim, Przenajświętszy SAKRAMENT. Prosił też y o to Sługá Boży aby mógł wszystkich Zakonników nogi całować, od których odpuszczenia defektów swoich prosił. Tey był prostoty, gdy iednego Brata Laiczka o odpuszczenie prosił, a on się uśmiechając, na znak że mu odpuszczał, krzyżyk nad nim uczynił y przeżegnał go, rozumiał Chory, że mu dał absolucyą, czemu dziwniąc się, iak przyszedł Przełożony, spytał się go, czy może Brat dawać Absolucyą. Z ktorego żartując Przełożony rzekł: *Nie widzisz, iż kiedy ci dają zrana Komunię, y wszyscy, y Bracia mówią, niech się zmiłuje nad tobą, Wszechmogący BOG &c: &c: Dziwną rzecz, że do tak prostego przyszedł Posłuszeństwa, że temu uwierzył, lubo miał doskonały rozsadek, Wiele umiał y przez wiele lat, tak w Genuy, iak y w Rzymie słuchał Spowiedzi, ale zawiśe więcey wierzył innych powieści, niżeli zdaniu swemu.*

Pokazywał prágnienie, żeby się 108 przenosił z tego wygnania, y dla tego, gdy go samego zostawiono z Doctorem, pytał się go, kiedy miał umrzeć. Oley Święty nabożnie przyjął, we Czwartek, o godzinie drugiej w noc, nazajutrz zraną, znowu przyjął Przenajświętszą Komunię, y zaraz Przełożony, trzymając ieszcze puszkę z Najświętzym SAKRAMENTEM, komendacya duszy uczynił, a on wszystko poymował, wszystko słyszał, y na wszystko odpowiadał.

dał, którą Ceremonia drugi raz nad nim była powtorzona. Koło południa, mowę stracił, ale nie słuch, który miał aż do śmierci. Potym w pokoju zasnął, y do Kościoła zanieśiony był. Należniusz zraną, zszedł się Wielki Konkurs ludzi, aby go obaczyli y uszanowali. Jedni o Ciału jego pocierali swoje Rożnice, drudzy prosili o jego Relikwie, osobliwie Doktor y Cerulik, których Nabożeństwu, musiáno dać satysfakcyę. W sobotę po Misy Świętej spiewanej pochowany był, dnia dwudziestego trzeciego Października, Roku Pańskiego 1599. Powiadała jedna pobożna osoba, która go za Spowiednika miała, że gdy jeszcze żył, widziała duszę jego, nakładała Ampułki czystą wodą napelnione, y słyszała głos mówiącego do siebie, że tak czysta jest dusza tego Oycy.

109 Poty Wielebny Ociec Nasz Piotr od Marki Bożej, o tym słudze Bożym, jako oczywisty życia jego świadek, do czego się przydać, to, co jest z pewnych relacyi, do naszej wiadomości podano. Około Nabożeństwa jego, ta jest tradycya, że aby był wolniej y z większą czystością, służył Panu BOGV, y zawżę o tym myślał, co jest Boskiego, chciał by być wpisany, w towarzystwo Duchownych y dla tego przyjął święcenia. Został Kapłanem, tak Boskiey Chwały pilnował, że więcej w Kościele niż w domu, czasu strawił, wielu Świętych Oyców naśladować, osobliwie Świętego Hieronima, y Świętego Filippa Neryusza. O pierwszym pilną, że w Rzymie do Szkół chodząc, w Niedzielne dni, zwykł był odprawować Nabożeństwo przy grobach Męczenników, które głęboko w ziemi wykopane ścianami, z obu dwu stron wchodzących, mają Ciała Świętych Męczenników, albo Wyznawców, y Świętych Panien. O drugim powiadała w życiu jego, że czuyności y Modlitwy pilnując, siedm w Rzymie Kościołów często nawiedzając, na Cmentarzu Kalixta, w bogomyślności o Niebieskich rzeczach, y kontemplacyi, całe Nocy zwykł trawić. To tedy naśladować Wielebny Ociec J A.

K V B, gdy mieszkał w Medyolanie, święte tamtego Miasta Bazyliki, z Nabożeństwem obchodził, y nawiedzał.

Był wesołego y biegłego dowcipu, no y przy wewnętrznym uspokojeniu, nabożeństwa zażywał, żadney nigdy nie doświadczył wewnętrney gorzkości, ale że go Pan, między uczniow swoich policzył, musiał Krzyż dźwigać, y łzami się zalewać; po mistyczney owey serca swego jako krzyżował iasniejącego wizyi, y zawziętym do cierpienia pragnieniu, wewnętrzne konsolacye, łaski którą w sobie czuł, odiał mu Pan B O G, a Chlebem uciśkow y napoiem łez, sustentować począł: bo zaraz tak wielkimi uciśnieniami duszy, tak wielą utrapieniami, takim zasmuceniem serca, y samego siebie, smutkiem bez pociechy był nawiedzony, y nad zniesienie ludzkie przyćśniony, że Duchowni Nauczyciele mówiac o tym między sobą, nie bez fundamentu wierzyli, że B O G dla ułameczki, a potym korony, Sługi swego, dopuścił na niego Szatanow, iako się powiedziało, czego dochodziło, to z nagłej odmiany miley komplexyi, to z zbytniego smutku, to z powieści jednego opętanego, który nieraz spoyżawizy, na J A K V B A Naszego wołał, o zdrayco! w którego nam, w niść niepozwolono. Y zapewne, czy to był Szatan asystujący, czy humor zbyt kujący, czy iakakolwiek insza przyczyna, pomagala niemało do wysmażenia iakieykolwiek przywary nieprzyzwoitey, y do oczyszczenia duszy tego sługi Bożego, bo tak rozerwany, niczym się ukontentować niemógł, żadnymi uciechami rozerwać, ale tylko samego Pana B O G pilnował, na siebie niedyskretny y ostry, ku drugim łagodny, przyjemny, cichy, miłością złączony.

Gdy wziął w Konwencie Naszym, Genueńskim Świętey Anny, Habit Zakonny, z wielką Duchą gorącością postępując, nietylko pospolite umartwienia praktykował uczynki, ale też w wielu nadzbytecznych pilno się ćwiczył, bo wiele przydawał dyscyplin, Potrawy z piolunem często miewał, y twarde dosyć łożko, rzeczami Ciału dokuczającymi y urażającymi,

bardziej sobie niewczesne czynił, aby gdy miał odpocząć, bardziej ućśniony, dla Pana BOGA czuł. Tak doskonałego był posłuszeństwa, że co mu raz rozkázano, zawsze zachował, czego się jeden z wielu przykład przywodzi. Przykázal mu ieszcze Nowicyuszowi, Ociec Przeor, aby żelazne Káplicy więkšzey kratki, w Soboty obmiał z prochu, to rozkázanie nie tylko wiernie wypełnił, poki mieszkał w Genuy, ale też y porym z Rzymu názad wróciwszy, gdy był Spowiednikiem naszych Zakonníc, toż samo praktykował, nieprzypuszczając, po chlebnego w posłuszeństwie tłumaczenia, ktoreby go od ćwiczenia się w tym umartwieniu dyspensować mogło. Zaczyn powróciwszy od Zakonníc ze Spowiedzi do domu, y odebrawszy od Oycy Przeora błogosławieństwo, pospieszał do Kościoła, y z wielkim Nábożeństwem y pilnością polecane sobie kráty, z prochów omiał. Ale gdy częściej we dnie, innemi Konwentu zatrudniony był zabawami, nymując sobie snu, część noey, dla wypełnienia tego Posłuszeństwa, chętnie odkładał, Y tak przez wiele lat czynił, poki niebył posłany, do Rzymu na nową Fundacyą, aby ją Cnotliwych Splendorami oświecił

117 Czystości, Anielskiej Cnoty, stró-
żem był wysmienitym, dla czego osobliwą skromność w oczach zachował, żeby, ze wszad Szatanowi od Wrot zabięzał. Z miłości ubóstwa, nie tylko inne rzeczy do zażywania sobie pozwolone, wyrarte, ale też y Breviarz do Pácierzy miał stary, y wszelakie rzeczy do swey potrzeby, aby miał náypodleyše, dziwnemi sposobami u-
przał. Nic w Celi inszego niemógł cierpieć, oprócz ubożuchnego łuszka, o dwóch tylko, wyrartych bardzo kocach, y dwie albo trzy Xiąszki, a żeby ich czytaniem, Nábożeństwo w sobie pomnázal. Y w tym ostatnie konserwował ubóstwo, aby mógł dla Pana BOGA ustáwicznie co cierpieć, gdy mu wiele rzeczy do potrzeby nie dostawało. Milczenie iego tak o-
bliwe było, że między naszymi przedniemi milczenia Obserwantami, Sylencyaryusza Imię otrzymał, między

Swieckimi zaś, za niemego, długo był miány. Pierwszą razą, z Oycem Prokuratorem Generálnym, iádac do Rzymu, gdy tam ieszcze Zakon Nasz niemiál Konwentu, między Swieckimi będąc, tak się od słów wstrzymował, samych tylko znaków zażywając, że gdy raz posłany był od Przełożonego, dla spráwienia pewnego Interesu, ktorego znakami niemógł wyrazić, y kilka słów cicho wymowił, słyszac o tym domowi, na taki JAKUBA postępek dziwniac się, oraz się radowáli, z tak wielkich dárow Boskich Słudze swojemu udzielonych.

Nie rozwodziemy się tu, z innemi, 113
JAKUBA Nászego Cnotami, tak Teologicznymi, jak Moralnymi, ktore miał w stopniu heroicznym. Miał bowiem głębką pokorę, rzádką cichość, niezwyćżoną cierpliwość, y tak o inszych Cnotach, jak się już powiedziáło, osobliwie że sam stáranie swoim y pilną áplikacyą służył Panu BOGU, będąc od tych Niebieskich poćiech oddáloný, w ktore na ziemi, światobliwość zwykła obfitować. Tráfiło się że jeden Zakonník ciężko chory, z rády Doktorów, posłany był do Lázien Bráckeyáńskich, dáno mu za Socyusza JAKUBA Nászego, dla obyczáiw przyjemności, y goráccy miłości, aby mu usługował w potrzebách, tam západł w śmiertelną Chorobę, y wróciwszy do Rzymu, opinia Światobliwości słáwny, pełen záslug umarł, dnia dwudziestego drugiego Páździenika, Roku Páńskiego 1599. Światobliwe Ciało iego, w samym tylko Zakonnym Hábićie, bez trunny pochowane, na miejscu wilgotnym y podległym korrupcyi, o koło trzech lát, znalezione iest nienaruszone, co gdy za rzecz náprzyrodzoną Medyce osádzili, na przystoynieysze miejsce, z wielką Zakonników radością, przeniesione iest, dla wzbudzenia w inszych emulacyi Światobliwości, náybardziej że był náypierwszy z nászey Kongregacyi, ktory w Rzymie umarł.

Z Y W O T

Wielebnego Brata *ALEXEGO* od Świętego Bernarda,
Polaka.

114

Wielebny Brat *ALEXEY*, od Świętego Bernarda, skończywszy nie długo bieg Życia, Cnotami wiele czasów napełnił. Bo w sam Rok Nowicyatu, tak wyśkokley w cnotach heroiczych dostąpił doskonałości, że Wielebny Ociec nasz Dominik a *JESV, MARIA*, na ten czas Magister Nowicyuszow, który Niebieskim Światłem rozeznawał duchow, same tylko sobie w nich wyśkokosći poważał, obrął się byż Historykiem, relacyą życia y cnot jego, iako świadek oczywisty opisuiacym, z ktorego wiary godney relacyi, to się o tym Bracie wyrządza.

Ten tedy Wielebny Sługa Boski, urodził się w Lublinie, w Polsce, z bogatych y przyśtoynych Rodzicow, z Oycą Matusza Jazewicza, y z Matką Elżbietą, ktoremu na Chrście dał no Imię Marcina. Gdy pod pobożną Rodzicow podrośł edukacyą, w Kollegium Oycow Jezuitow, początki Nauk wzięwszy, dla nabycia dalszych do Krakowa posłany był, gdzie w Przestawney Akademii Krakowskiej kreowany Magistrem, będąc bystrego dowcipu, y inlzych umiętności nabyl, a potym do Pádwí do Włoch, dla promocyi na Medycynę poiechał, ale unikając klatwy od Oycy Świętego *P A W Ł A* Piątego, na ten czas przeciwno Wenetom, wydanej, puścił się do Rzymu, dokad przyechawszy, tam Zakonnikiem został.

115 Życie jego przed wstąpieniem do Zakonu, było bardzo przykładne, Ciąsko o tym daia świadectwo, ludzie poważni, którzy o nim zawiadowali, y wielą godnościami w Kościele Bożym (a znakomici) że zawnie miał wielką skromność z wstydem złączoną, co wszyscy w nim uważali, y dla tego pośpolicie zwáli go Aniołem, albo

Panną. Często do Spowiedzi y Świętey Komunii przystępował, mało mówił, nikogo nigdy w najmnieyszey rzeczy nieuraził. W rozmowach, tak był ostrożny, że rozmawiających wolniey, do skromności pobudzał, na mieyscach przyśtoynych, y od Biślychgłow konwersacyi oddalonych bywał, dla uczciwey rozrywki. Koscioly Święte, często nawiedzał, rzadko w pole wychodził, a jezli mu się kiedy wynieść trafiło, to sobie pobożney y poważney kompanii dobierał. Często pościł, y Ciąło swoje, surowo dyscyplinami uskrámił, zostawwszy łoszek miękko usłane, na ziemi, podłożywszy pod głowę kámién, sypiał, y spytany od swego przyiaciela, czemu by to czynił, odpowiedział; *chcę doświadczyć, iak wytrzymam, ośrość Zakonna*. Pokorę bardzo kochał; za czym w Akademii Pádewskiej, ofiarowáney sobie Lektorstwu godności, przyiać niechciał.

Przyechawszy tedy do Rzymu, mając Świętego Zakonu naszego znaiośmość, z wielką gorącością Ducha, o Zakonny Hábit uprászał, (ktorego mowi Wielebny Ociec nasz Dominik, według zwyczaju, gdy obyczáie wyrozumiał, y przyczynę jego przyscia, widząc go we wszystko, woła Páná BOGA, do Zakonu przyposobionego) byłem determinowany w sobie, że szczęśliwy postępek, w Cnotach Świętych uczyni, iako zapewne przez cały Rok Nowicyatu swego uczynił.

Zaczynam Roku Pánskiego 1606. dnia dwudziestego ósmego Páździernika, Święty Zakonu naszego Hábit przyiał, y skończywszy Rok Nowicyatu swego, uczynił Professyą, w przytłym Roku, 1607. mając lat dwadziestiatrzy. Świadezy zaś Autor życia jego, y sumnieniem potwierdza, że przez całe życie Nowicyatu, y daley, nigdy nie-

niemogł postrzedz, tak ze Spowiedzi, iak y z innych aktow jego ćwiczenia, żeby kiedy iaki grzech powzedni popełnił, albo iaką dobrowolną niedoskonłość. Dął zaś był pozwolenie, Wielebnemu Oycu Dominikowi Magistrowi swojemu, y potym Autorowi życia swojego, aby Spowiedzi iego całemu światu wyiawiał, które nigdy żadnego grzechu śmiertelnego nie miały, iowżem generalną jego Spowiedź, same tylko lekkie rzeczy w sobie zamykają, która ieżeli drzwi powzednim grzechom zamykają, zapewne śmiertelnych nieprzypuszczają. Zwykł iednak był, nymniej sze iakie opuszczenie, albo iakiey rzeczy wapiwość, ieżeli iey nieomieszkął dożyć uczynić, bardzo rozważać, y rostrząsać.

117 A lubo tak wielką była, życia y obyczaiow iego doskonałość, że nigdy grzechu śmiertelnego nie popełnił, a co większą y powzedniego dobrowolnego się chronił, dziwna iednak pokorą iego była, bo mu się zdało, że nad wszystkie stworzenia był pysznieszym, y za takiego od drugich chciał bydz miany, dla tego Dominikowi często mawiał: *Ojczy, ieżeli chcesz pychy mojej doświadczyć, wiedzże o tym, że się czasem gniewam na Pana BOGA, y z nim śmieie rozmawiam: a to nie co innego było, tylko gorące akty Miłości Boskiej, y z niey pochodzące wyznanie, że wielkie grzechy popełnił, ani mu wyperśwadować można, aby poiał, że więksi od niego grzesznicy są na świecie, z czym wszelkiey obrządy Boskiej, y grzechow, sobie przypisował przyczynę. Co gdy w nim uważano, przywodzono sobie na pamięć Świętą Katarzynę Senencką. Ktorą nárzekają na Spowiednika swego, że iey defekt ekskuzował y ogródzał, które ona bydz bardzo wielkie, rozumiała.*

Pokory iego, mogłoby się wiele przywieść przykładow, dożyć na iednym, że wesołym zawsze umysłem strofowania wszystkie przyjmował, y strofuiących większym y gorętszym kochał affektem, usilnie pragnał, aby był od wszystkich wzgardzony dla tego się zawsze náywiększym grzeszni-

kiem nazywał, aby mu większą namiętną była pokutą, którą gdy mu namiętno bardzo się cieszył; Wlzytkich bardzo szanował, osobliwie iednak Kąpłanow, w Refektarzu mieysce sobie nayośćteczniejszy obierał, aby był bardziej lekce poważany.

Osobliwy zawsze miał affekt, do 118 cnoty wdzięczności, tak dalece że nigdy niezapomnił dobrodziejstwa powołania swojego do Zakonu Świętego, y czasem z wielkim poruszeniem serca y umysłu zwykł mawiać, *Panie, czemużeś mnie do tej aż godziny, nie chciał wyrwać ze świata. Żyżywał iedney Książeczki, w którą sobie wlyskie dary od Pana BOGA wzięte wpisował, y wiele razy na nią spoyzrał, dziękował Panu BOGU, za wlyskie Dobrodziejstwa sobie pozwolone, y innym udzielone, zaczął po kilka razy na dzień, Magistra swego prosił, aby mu pokutę iaką ciężką namiętny, na znak protestacyi, że kochał Pana BOGA, y wlystek Miłością iego gorzał.*

Im większą była ALEXEGO mi- 119 łość ku BOGU, tym się bardziej w Aktach pokuty y umartwienia ćwiczył, we dnie y w nocy pobudzał, iowżem przymuszał Magistra, aby go trąpił, y gdyby był ducha iego gorącości niezatrzymował, pewnieby był, prędzey ieszcze życie zakończył. Ledwie zaczął Nowicyat, zaraz się do wysokich rzeczy dostąpienia obrocił, z wielką Magistra konsolacją, przez kilka dni y nieustanne nocy, nosił na Ciele Włosiennicę y łańcuszek żelazny, często się przytrącało że modląc się w nocy, na niey trwał klęcząc zawsze na kolanach aż do pułnocy, często pościł o Chlebie y Wodzie, w zimie, gdy były cięższe zimna, obudziwizy się w nocy, z łuszką wstawał, y na zimno wychodził, y gołymi kolanami, na gołey a zmärzley ziemi klęczał, tak, że z zimną, kilka mu się rón ciężkich w nogach porobiło, które on iakby nie wielkie zaniebdywał, ani chciał, ażeby ie leczył, aż posłuszeństwem przymuszony. Bardzo troga dyscyplinę do krwi odprawił, y żeby znać krwi na pawimencie niebyło, prochem ią z Cegieł zasy.

zасыpował: miał trzy osobliwie przy-
czyny, dla których, tak wielkie czy-
nił pokuty. Pierwszą była, nieporo-
wnana Miłość Boska. Drugą, pilne
uwaga, swoich niedoskonałości. Trzecią,
serdeczna pamięć gorzkiej
Męki Pana naszego JEZUSA Chry-
stusa, którą go często od zmysłów
odrywał, tak, że czasem y stąpić, nie-
mógł, osobliwie przypomniałszy so-
bie owe słowa, y z ludźmi konwerso-
wał.

120 Ustawiczny był w przytomności,
Najśłodszego Oblubieńca swojego Pa-
na Naszego JEZUSA Chrystusa, z
którym się zawsze wewnątrznie zabawiał,
dla czego wszystko czas, którego był
od innych zabaw wolny, na Modli-
twie trawił, y lubo z ustawicznego
modlenia się klęcząc zwyczajem, kola-
na miał bardzo zranione, jednak go
nikt niewidział, żeby się w Celi i-
kim sposobem kiedy o co oparł, chy-
ba że mu się kazało stać modlić.
Z tego ćwiczenia się ustawicznego,
iako zabrał Ducha gorącość, że usta
do ziemi czasem musiał przykładać, a-
by się był ochłodził. W rozmyślaniu
Męki Chrystusa Pana, wszystko gorzał,
tak że z nim, chciał być zawsze
gwoździem przybity do Krzyża, y
być Męczennikiem niezmienne pr-
gnął. Dziwną na twarzy pokazo-
wał wszystkim przyjemność, którą
wszystkich którzy go widzieli rozwe-
selał, bo się im zdał być bardziej A-
niółem, iako Człowiekiem, y do r-
kiej już doskonałości przyszedł, że
go żaden przypadek choćby też naj-
większy, nigdy niemógł zasmuć.

121 W Miłości bliźniego był osobliwy,
najbardziej gdy mu Chorym służyć
kazało, na którym urządzie tak był
ustawicznie pilny, że y tego co iemu
samemu było potrzebnego, nawet spa-
nia y jedzenia zapominał. Wiele się
przykładów tego opuszcza, jeden się
tylko przypomina, którego relacya u-
czynił jeden Kapłan z naszych, i-
mi zalanym. Chorował Brat nasz A-
LEXY, y już był bliski śmierci, był
bowiem ten sam dzień, którego du-
cha Pana BOGV oddał, a że ten
dzień, zimny był bardzo, z tej oka-
zy, pytał się go ten Ociec, i-
chciał żeby mu ognia przyniesiono,

ale chory obaczywszy że ow sam o-
ciec zziębnał, rzekł mu: *podaj mi Was-
k, aś ręce swoje; a gdy ow Ociec ro-
zumiwał, że Chory w ciężkiej będąc
goraczce, chciał się o jego ręce o-
chłodzić, podał mu je oziębłe, które
chory do gołych piersi swoich przy-
łożywszy, tak długo je trzymał, poki
się dobrze niezagrzały, potem je od
piersi odłożywszy, rzekł do Ojca: A
czyś się Ojciec już zagrzał, wierzę, że
ci niebędzie trzeba Ognia.* Ktoremu
osobliwemu uczynkowi Miłości, w
Zakonniku tak pełnym niewinności,
dziwując się, y budując ow Ociec,
wiele razy potem na ALEXEGO
wspominał, zawsze to niemogąc się
wstrzymać od łez powiadał.

Zywy Obraz na sobie wyrażał ubo-
122 122
stwa Apostolskiego, dla tego nietylko
zbytnich rzeczy, ale y potrzebnych,
niemając, za wielki Zarobek sobie po-
czytał. W Celi, ani Stołu nie miał na
Książki, ani Stołka, tylko jedną
szczupłą y niewielką Tarcicę, czyli
deszczkę, na postawienie Książek. Gdy
mu się zerwał sznurek od Paciorkow,
innego nie szukał, ale na Członkach
palcow, Koronkę Najświętszej PA-
NY odmawiał, niczego innego bar-
dziej niepragnął, iako dolegliwości,
y ubóstwo, ochotnie, dla Miłości Chry-
stusowej ponosić.

Lubo był biegłego y bystrego do-
123 123
wci-pu, ale gdy mu Posłuszeństwo Świę-
te kazało, tak po proflu wszystko wy-
pelniał, iakby był niemym, y roze-
znania niemającym bydłkiem. Mil-
czenie ściśle obserwował, tak, że na-
wet co było potrzebnego niemówił,
ale sobie sporządził Książeczkę, w
którą sobie spisał wszystkie słowa do
zwykłych okazyi potrzebne, y czego
znakami niemógł wyrazić, Książeczką
którą miał odpowiadał, albo czego
potrzeba było prosił; Święte Zakonu
zwyczaje, z wielką ostrością zach-
wał, y przy nich stał; Do po-
sługi Kuchennej naznaczony, co
mu tylko czasu zbywało, albo na
Modlitwie trawił, albo sobie co na-
bożnego notował. Urzędy sobie po-
lecone, z pilnością, y z wielkim mi-
leniem odprawował, Wszystkie jego

Akcy przyjemne bardzo były, y przys wodził wszystkich do skruchy, którzy uważali jego pokorę, albowiem wiele razy, choć był zabawny, wołał go kto, z ochotą bieżał, zostawiając to, co w ręku miał.

124 Gdy tedy w tych, y innych wszystkich Cnot aktach, szczęśliwie swoy Rok Nowicyatu skończył, mając respekt na tak gruntowną jego Cnotę, Wielebny Ociec Nasz General, posłał go na Nauki do Genuy; Na Morzu wiele podrożnych niewygod ucierpiał, jednak pozwolenia Reguły na morzu iść mięso pozwalającej, używać nigdy niechciał. Habit jego bardzo gruby, nogi mu poobcierał, czego on mając myśl do Boga podniesioną y nieczuł, ale Swieccy postrzegszy w nim tę Cnotę, y zdziwiwszy się, aby sobie rany zawiązał, chusteczek mu podali. Przypłynawszy do Genuy, wszystkich bardzo zbudował; W kilka Niedziel, w Wigilią Obrzezania Pańskiego, w ostatni dzień Roku 1607. wzięła go gorączka, o czym nikomu niepowiadał. Nazajutrz po nowym Roku, zaczął bardzo chorować, y gdy mu trochę sfolgowała choroba, zdało mu się że wcale już się gorączka. Brat Infirmariusz, kazał mu się położyć, ale niechciał, powiadając że już nic nie chorował. W Sobotę przed trzema Krolami, poczęła mu lekka Febra dokuczać, y w dzień śś mych trzech Krolow, w któryśmy zwykli śluby nasze odnawiać, wstał z łóżka, śluby swoje Panu BOGV odna

wiać, ale od jednego z Zakonników do Celi zaprowadzony, z niego wszystkich Ceremonij słuchając, żeby mu pozwolono uczynić ślubow renowacya, których y razu dotąd nieodnawiał, niezmiennie prosił, czego mu tego dnia niepozwolono. W tenże dzień o posłudniu począł się bardziej źle mieć, nazajutrz spowiadał się y Komuni kował, y z wielką gorącością Duchą, śluby swoje odnowił, tak iakby niechorował. Przez całą noc, był w wielkich boleściach, bez przestanku, zawsze się Panu BOGV oddając. Drugiego dnia, Ociec Przeor, dał mu SAKRAMENT Ostatniego Pomazania, po którym szczęśliwie w Panu zasnął. Wszyscy Oycowie y Bracia, wielką o nim mieli opinią światobliwości y pilnie się polecali jego modlitwom. Będąc bliskim śmierci, z samym się Panem BOGIEM zabawiał, a gdy Lektor jego, nawedził go, y chciał z nim mówić, rzekł że mu gadać szkodziło, na co gdy Ociec Lektor odpowiedział, że mu to nie szkodzi, rzekł Chory: *mniej mi zaszkodzi, rozmawiać z Panem BOGIEM, iak z ludźmi.* Przy Śmierci, pokazał mu się Szatan, w postaci psa, którego on, wezwawszy P. BOGA, odpędził. Wysłyszawszy o jego śmierci, Wielebny Ociec Nasz DOMINIK, a JESU MARIA, niechciał z niego Misy Świętey o umarłych odprawić, o którym wiedział, że już w Niebie widzenia Pana BOGA używał, iako zapewne twierdził.

Z Y W O T

Wielebnego Oycy FRANCISZKA, od Najświętszego SAKRAMENTU.

125 **W**ielebny Ociec FRANCISZEK od Najświętszego SAKRAMENTU, rodem Hiszpan, Boskiego powołania słuchając, do Naszego Reformowanego Za-

konu Karmelitańskiego wstępuje, gdzie wielkiej Światobliwości, y wysokiej Nauki dostąpił. Wielką jego Światobliwość, pokazuje się z tego, co się o nim niżej napisać; Wyśoka zaś Nauka

uką z tego, że z wielką wielu estymacyą był Świętej Teologii Lektorem. Dla tych talentów, wielkiej roztropności, y innych przymiotów, mierzając w Hiszpanij obrany był Magistrem Nowicyuszów, w sławnym Państwańskim Nowicyacie, którego zwyczajnie y Zakonne Obserwancye, z wielkiej życia ostrości y pobożności Cudowney praktykowane, czytającym podziwienie y skrucę przynoszą, czego też FRANCISZEK nasz, nie tylko słowem, ale bardziej uczynkiem, uczył swoich Nowicyuszów, sam się im pokazując przykładem, wszelkich dobrych uczynków. W tym zaś Zakonnych Cnot ćwiczeniu, które przez całe życie swoje zachował, takiey nabyl doskonałości, że wyjeżdżając z Hiszpanij, wszyscy go mieć pragnęli, a że niemogli go przytrzymać, żalowali, a gdy we Włoszech umarł, szczęśliwą o sobie pamiątkę, wiecznością błogosławiona utwierdził; Tak zaś był sławny opinią Świątobliwości, że wielu z naszych, a między innymi, Ociec Tomasz od Pana JEZUSA, o Cudownym y beznagannym życiu jego wiedząc, choć Cudami y duchem Proroctwa niesłynał, powiadali, że go w życiu mogli Świętym nazywać, y deklarować. O innych zaś łask Boskich, znaczniejszych komunikacyach, po Śmierci jego, było by co rostrząsać.

126 Po oddzieleniu Nalzey Kongregacyi Włoskiej od Hiszpańskiej, Roku Pańskiego 1597. posłany był z drugimi, FRANCISZEK nasz, od Wielebnego Ojca Generała Hiszpańskiego, Eliáša od Świętego Marcina, dla zapomożenia Włoskich Konwentów. Jak przyjechał do Rzymu, gdy już wiadomą była, pierwszym Kongregacyi Nalzey Fundatorom, w edukacyi Nowicyuszów, dziwna jego sposobność, zaraz obrano go Podprzeorzym Konwentu Rzymskiego, y oraz Magistrem pierwszym Nowicyuszów, między którymi dwóch było osobliwych, Ociec Maciey od Świętego Franciszka, y Ociec Mikołay od Niepokalanego Najświętszey Panny Poczęcia, którzy oprocz wysokiey świątobliwości, wielkie od Pana BOGA odebrali do rza-

dzenia Talentá, we wszystkich Zakonu Urzędach. Bo Ociec Maciey, był często Przeorem, był w Polsce Prowincyałem, był Definitorem Generalnym, a potem, dla osobliwej roztropności y życia doskonałości, był dwa razy obrany Kongregacyi Nalzey Generałem, y nie długo, po skończonym tryennium drugim, umarł, po sobie pragnienie y żal zostawiwszy. Ociec zaś Mikołay, żarliwy Obserwancyi Zakonney Zelator, y w swojej Wierze y w posłuszeństwie Cudowny, był Magistrem Nowicyuszów, często Przeorem w Belgium, y tam po dwa razy Prowincyałem, Roku Pańskiego 1609. Definitorem Generalnym, y Roku 1631. Wikarym Generalnym, który potem uprzykrzona y długa Choroba złożony, był zwierciadłem Cierpliwości, aż do śmierci.

Roku Pańskiego 1600. w Miesiącu Września, obrany był Przeorem, Konwentu Genueskiego, ale niedługo potem, dany był za Przełożonego, na nową Fundacyą, w Neapolim. Potym znowu tegoż Konwentu Neapolitańskiego, obrany był Przeorem, pod którym Tytułem, na pierwszą Kongregacyi Generalną Kapitułę, Roku Pańskiego 1605. dnia pierwszego Maja, odprawującą się do Rzymu przyjechał, y na niego obrany był, trzecim Definitorem Generalnym. Na tej Kapitułe, do postanowienia Nowey Kongregacyi praw, z innymi pierwszymi Fundatorami, swoją roztropnością, y żarliwością, przyłożył się. Gdy zaś na ten czas gorliwy duch Misji na nawrocenie niewiernych znajdował się, on sam ślub z drugimi uczynił, z wielką Duchą gorącością, y chciał swoy urząd rezygnować, dla wypełnienia ślubu, y z kilkoma naszymi, na nowe do Persow Misysie naczynionych, przez żarliwość Nawrocenia dusz, puścić się zamysłał. Po skończoney Generalney Kapitułe, posłany był do Genuy, gdzie Teologij, z dziwnym postępkim naszym uczył. Potym się wrocił, do Neapolitańskiego Konwentu, y tam tak swojej pomnożenia doskonałości, jak y Zakonney Obserwancyi, żarliwie przestzegając, w dobrych uczynkach, aż do śmierci mierzkał, Jak

128 Jak doskonałym był w ćwiczeniu się w Cnotach, opisać niepodobna, ani Cnot jego należyście wyrazić, niektóre się tylko namienia, które znalezione w krotkim zebrańiu, potrzebuja obfzerniejszego. Była w nim postać niezmysłona, ale najszczerza, y nągłębia, przez którą się każdemu poddawał, siebie samego poniżając, innych wywyższając. W uboświe osobliwe było ćwiczenie, przez które sobie zawsze co podleyszego obierał, tak w odzieniu, iak y w jedzeniu, y w innych do zazywania potrzebach, nawet y w urzędach, do których się nąppodleyszych wybiegał. W Bogomyślności, miał wysokiego ducha, w stopniu bąrdzo wysokim, przez pilne ćwiczenie się w Modlitwie wnątrzney, miał ustąwiczną przed oczami duszy, Boskiego Mąjestału przytomność, stąrájąc się zawsze byđ w oczach Pána BOGA swiego, tak dalece, że jego konwersacyą, zdała się byđ w Niebie, z Aniołami, y Świętymi, nie ną ziemi z ludźmi śmiertelnymi, dla czego odmiennosć rzeczy wysoko uważając, miał iakieś Boskiey nieodmiennosći uczestnictwo, którą utwierdzony, żądnymi się przeciwnymi sukcesami nie áterował, zawsze w sobie będąc jednákim.

129 Dla Braći, y bliznich, był bąrdzo dobrowolny, y kochał ich niezmiennie, co im było wygodniejszego, milszego, poważniejszego, dla nich opątrował, ną samego tylko siebie, był nąyślurowszy; Zączym z umąrtwienia wstąrym y wytąrtym chodził odzieniu, iadał to, do czego miał przeciwny áppetyt, często do potraw Płon miał, jeżeli upątrzył którą ceslę niewygodną, to ią sobie do mieszkania obierał, nąostatek czego się naturą wzdrygał, do tego się z ochotą porywał, y tak część niszla sobie podbił, co mogło byđ nąyuprzykrzeńszego, przyjmował. Ciąło swoje bąrdzo surowie dyscyplinami dręczył, ustąwicznymi postąmi wyćieńczał, długimi czuciąmi y niespaniem wysuszał, ostremi Włosiennicami uskrąmiał, zowiąc je pospolicie, niewolnikiem y osłem. Żelazny ostry łańcuzek, często ną gołym Ciele no-

sił, która mając do ludzi Rżanie, albo do Zákonnikow Exhortę, ną sobie nosząc, wielkie Ciąło udręczenie z przenikającego wskros łańcuzka zdawał. Gdy bywał Nowicyuszow Magistrem, przed własnemi Nowicyuszami często dziwnym sposobem ną swoje defekta nąstępował, iakby iak nąywiększe popełniał, y swoię nieposobnosć do Urzędu Magistra przekładał, y winnym się przed BOGIEM y przed ludźmi, wszelakich defektow ogłaszał, z tak głębokim sercą wzdychaniem, że się obficie gorzkimi łzami zalewając, kazał wszystkim bąrdzo y niemiłosiernie bić, y oto wielce prosił, á oraz powroz powiesiwszy ną szyi, iak wielkiego złoczyńcę kazał się po ziemi włoczyć, z wielkim zbudowaniem, y skruchą ną to pątrzących.

Gdy z rozkazu Doktorá, dla potrzeby Wielebnego Oycá, będącego w Chorobie, do posilenia dąno mu coś smącznego, wielce się ną to zálł, á wzruszając rąmionami, y wzdychając rzekł: *Tákemu grzesznikowi nienależy delikátne potrawy, tylko Świętym sługom Boskim, ani chciał tego zążyć, áż zą przymuszeniem Przełożonego, iedząc ząs tę potrawę, spádającami z oczu łzami, ząprawił ią, y ną poł z niemi zmieszanej, pożywał. Dla tego też niedziwną, że przez tak pilne w umartwieniu, y poskromieniu wnątrzných passyi, y powietrzhownego áppetytu, ćwiczenie się, tak wielkiej czystosći duszy nąbył, że przez ustąwiczne Modlitwy do BOGA bywał podniesiony, Boskie miewał Komunikacye, które z pokory, w táimnosći Sercá swego ukrywał, y ich mile zążywał; Osobliwym ząs miłosći gorzał upałem, wśzystek, ku Przenayświętlizemu SAKRAMENTOWI, że gdy Mszą Świętą odprąwiał, nie tylko duch, ale Serce y Ciąło, z wielkiego czucia Nąbozeństwa, y jego zążywania, ku BOGU żywemu rozweselone były, przy Wierze taką Táimnicę przenikający, y nądziei Niebieskiej, do Posessyi ukrytego tam pod postąćiami Sakraméntálnemi BOGA, ustąwnie wzdychający. Długiego by opłania potrzeba, do wyrażenia*

nią albo przynajmniej dotknięcia, wszystkich Cnot, tego Wielebnego Oycá, które w nim iak doskonałe były, y iak się w nich przez całe życie ćwiczył, łatwo się z tego, co się namieniało domyślić.

131 Już do Niebá przysposobiony sługą BOŻY FRANCISZEK, za opatrzenia BOSKĄ, mając się z tego płaczu y mizeryi pádołu przenieść, wpadł w śmiertelną Chorobę, którą z wielką cierpliwością, y oddaniem się na wolę BOSKĄ znoził. Przypadła potym dysenterya, która wyniszczony, Roku Pańskiego 1608. umarł, przyjąwszy Kościoła Świętego SAKRAMENTA, z wielkim Nabożeństwem, y rzadką do naśladowania pokorą. Chęcił Pán, Wielkiego Sługę swego, tak za żywota, iak po śmierci wsławić Cudami. Za żywota, bo gdy przy końcu życia, na dysenterya chorował, doświadczono zapewne, że exkrementa jego, żadnego nieczyniły szkodę, gdy ile w takiej Chorobie odchodziła Materya, daie się zawsze poczuć. Po śmierci, bo przez cały czas, przez który godne pożanowania Ciało Wielebnego Oycá, w Kościele Należym Neapolitańskim dla solennych exekwii wystawione było na Mórach, żadną się go Muchą nielechnęła, lubo ich wiele y naprzykrzonych po całym Kościele było, które w koło latały, y przybliżały się, ale zaraz odlatywały, szanując ten pokuty Świętej depozyt, nieśmiały się go dotknąć, y zmasać. Swice też na jego pogrzebie długo gorejące, nie nieugorzały, y nie ich nieubylało.

132 Gdy był ustawicznie do BOGA podniesiony, y bardzo miłością BOSKĄ gorejący, trafiło się raz w wielki tydzień, że z uważania tak nieznosnych Chrystusowych boleści, wszystek się zatopił, w nieskonczoney BOGA, ku Człowiekowi Miłości. A gdy pewnego Zakonnika słuchał Spowiedzi, y z gwałtu ducha wewnętrznego iakoby omdlał, y pádł na ramiona (powiadającego się Zakonnika, dotykając się twarzą czoła jego, tak wielką od niego powierzchowną wybuchającą gorącość, że iey ow Zakon-

nik znieść niemógł. Wielebny zaś Ociec, skutecznemi słowami, choć krutkimi, z głębokim wzdychnieniem serca, rzekł: *Ab! ktoż jest, któryby w tak wielkim Miłości Páná BOGA ogniu niegorzał?* Ktoremi iego słowami, Spowiadający się ow Zakonnik, zbudowany, y do Miłości BOSKIEJ zapalony został. Wielkiemi od BOGA łaskami udarowany, w ustawicznej obecności jego zostawał, którego gorącym sercem kochał, y powierzchnie zdał się nieiako goreć. Zaczem gdy miał umierać, wielką ufnością, dostąpienia wiecznego błogostawieństwa uzbrojony, y w BOG V wszystek zatopiony, przy dokonczeniu życia, te pełne ufności, słowa wymowił. *Bezpiecznie się spowiadałem, że Wlecznego błogostawieństwa, uczestnikiem zostanę.* Y nie bez fundamentu, bo za świadectwem Spowiednika iego, żadnego grzechu śmiertelnego, nigdy się niedopuszczył, y tak iako światobliwie żył, tak też światobliwie, y umarł.

Jego Chwałę, obświł pewnego rzasfu Pán, osobliwie Wielebnemu Oycu 133 Należemu Dominikowi a JESV, MARIJA, który raz w Záchwycenie porwany, widział otwarte Niebo, Aniołów Hierarchie, y Świętych Chory: a między niemi widział wielką liczbę Karmelitów, y iawnie rozeznął, Wielebnego Oycá nálezego FRANCISZKA od Najsławniejszego SAKRAMENTU, y Wielebnego Oycá Piotra od Mátki Bożey, na przemiannę Ipiełających: *Cierpliwość, Cichość, Pokora, y Posłuszeństwo, iakieśmy slyszeli, takieśmy widzieli, w Mieście Páná Zastępow.* Jakoby mowić chęcieli, że te Cnoty, torują drogę, do Miastá Pańskiego, Niebieskiego Hieruzalema.

Z Y W O T

Wielebney *Matki* *MARYI ANNY*, od *Naj-*
świejszey *TROYCY*.

134

Wielebna Matka, *MARYA ANNA*, od *Najświętszey TROYCY*, na świecie Imię miała *Maryanną*, z bardzo Szlachetnych w *Hiszpanii* urodzoną Rodziców, lubo z miłości pokory, zawsze przezwisko *Famili* swojej miała, y własne Imię na *Chrzeście* Świętym odebrane odmieniła, aby o niej wiadomości, nigdy ludzie nie doszli, którą samemu tylko *Pánu BOGU*, y Świętym w *Niebie*, pragnęła być znaiomą. Matka iey, Imię miała *Agnieszka*, którą przeżywszy *Mę-żá*, stan osierocenia swojego, pobożnymi uczynkami, y Świętymi peregrynacyami, chwalebny uczyniła. Pod iey pobożną edukacyą kochana *Cor-ka Maryanna*, niemowlęce y dzieciń-
ne lata, w bojaźni Bożej, y ćwicze-
niu w doskonałym *Nábożeństwie* od-
prawiła, którą *BOG* poprzedził bło-
gosławieństwami swoimi, y taką
czystością ozdobił, że łaski wziętey
na *Chrzeście* Świętym, aż do śmierci
dochowała. Od samego dzieciństwa,
wiele łask Boskich odebrała, który
iey dał gorące pragnienie, kochać
swoy *Bołki* *Majestát*, y iego poświę-
cić się usługę, y tak wielką wy-
sokiey *Cnoty* posłuszeństwa wzbu-
dził w niej estymacyą, że potym zo-
stała *Zakonnica* mawiała, że nie-
pamięta, żeby kiedy lubo mała, ieszcze
będąc *Panienką*, wola swoię u-
czyniła. Zaczem miłością tey *Cnoty*
uwiedziona, ślub uczyniła *Posłuszeń-*
stwa, tak *Spowiednikowi*, iako y
Matce swojej.

135

Gdy do lat przyszła doskonałych,
że już za *Mąż* iść mogła, lubo *Pá-*
nictwo swoje, *Niebieskiemu* *Oblu-*
bieńcowi poświęcić pragnęła, jednak
żeby się woli *Matki* nieprzeciwiła,
przeciwko woli swojej, wewnątrz
nieukontentowaną, na *Małżeństwo*

zezwoili, ale że ia sobie *Pán*, za
wierna *Oblubienicę* obrat, w krotce
od doczesnego *Oblubieńca* uwolnio-
ną została, aby wolniey służyć, mu
mogła, y iego samego na *Modlitwie*,
y uczynkach dobrych pilnować. Co
czyniła, y iak się iey w stanie *Wdo-*
wim powodziło, aż do dwudziestego
Roku wieku, w ścisłym milczeniu
chowiała, iako też potym, wiele czy-
niać dla *BOGA*, mało mowiła. Za-
czem niewiele się opowie, o tey *Słu-*
dze *Chrystusowej*, czego ukryć w
niej było niepodobną.

Roku *Pánskiego*, y *Generálne* *Ju-*
bileuszu 1600. wieku swego dwudzie-
stego, wnetrznym *Páná* *BOGA* ná-
tchnieniem poruszona, aby peregryna-
cyą do *Rzymu* dla dostąpienia *Jubile-*
uszu przedsięwziętą spełniła, temi *Psalmu*
44. słowami, do siebie przystosowanemi
pobudzoną została: *Słuchaj* *Corko*, y
obacz, y *nakłoń* *ucha* *twego*, á *zaposa-*
mnij *ludu* *twoiego*, y *domu* *Oycá* *twego*,
y *będzie* *pozadał* *Król*, *piękności* *twojej*.
Albowiem ia, prawdziwie z domu *Oy-*
cá y *Powinowatych* wyprowadziwszy
zaprowodził do *Rzymu*, aby wpro-
wodził do *Karmelu*, y tam ia sobie
za *Oblubienicę* poświęcił. Wzywają-
cemu się *Pánu*, będąc posłuszną, za-
róż się w drogę bierze, w którą lu-
bo daleką, piechotą iść umyśliła, ale
dla słabej y delikatney komplexyi, na-
myśliła się iechać na *Ostełku*. To-
waryżką drogi, miała *Matkę* swoię
Agnieszka, y iedną *Panią* *Szlachetna*
Hiszpaleńską także *Wdowę*, imieniem
Katarzynę, którą z nią *Zakonnica*
zostawszy, nazwana była, *Cecylia* od
Chrystusa.

Wiele łask od *Páná* *BOGA* w dro-
dze odebrała, który pokazując się iey
częściey, poprzedzał ją, czasem niby
iey drogę pokazując, czasem ją, idąc
z nią rozrywając, czasem dla obrony,
idąc

idac za nią. Od tak dobrego Wodzici y Dyrektora prowadzona, szczęśliwie przyjechała do Rzymu, gdzie z dopuszczenia Boskiego, na przymnożenie zasług, y doświadczenie Wierności, po pracach wielkich, y fatygach podróżnych, z towarzyszkami do więzienia była wsadzona. Bo gdy w kwitnacey Młodości będąc jeszcze, piękna y urodziwa była, Młoka też y Towarzyszka były udatne, po Pielgrzymku ubrane, z jednym ślarem, y niepozornym sługą, daly się w porozumienie, że były tulające się biatogłowy, na zgubę y zgorzenie, młodych; Do czego niepomagała wielka ich skromność, y obyczajow powaga, co inakże powinno było czynić opinią. Atoli Pán, słuzebnice swoje wypróbawwszy, niektóre poważne y Szlachetne wzbudził Osoby, które ich z więzienia, y zley opinii uwolnily, pokazując ich niewinność.

138 Jak w Rzymie Nabozeństwa swoje skończyły, osobliwey nad sobą Opatrzności Boskiej doznały, który ich do służby swojej prowadził, co się stało takim sposobem. Była na ten czas w Rzymie, pewna Szlachetna Pani, z domu Cottá, z Imienia Lukrecya, która jeszcze żyjąc w Młoenstwie, gdy była na Kázaniu Oycá Saraggozy Dominikána, uczuła na duszy wielką odmiánę, y zabrała pragnienie doskonałego życia, a oraz nátnienie wewnętrzne od Pána BOGA odebrała, którym był pobudzoná skutecznie, aby się pomienionego Oycá dyrekcyi, w rzeczach do duszy należących poddała, mając wiarę, że przez ten środek, wielkich łask Pána BOGA, dostąpi. Często tedy do tego Oycá przychodziła, aby się iey podał dyrekcyi, ale po wiele razy, nieprzyjęta zostála; Gdy mu się zaś Święta importunia w tym częściej náprzykrzała, taka odebrała odpowiedź, jeżeli mi Modlitwami swoimi, wielki áfekt do skruchy, y dar łez uprosisz u BOGA, będę miał, za znak Woli jego, że mu się to podobá, ábym się duszy twojej, podał dyrekcyi. Tráfiło się tedy pomienionemu Oycu, odprawującemu Mszą Świętą że takie za Winy swoje, czuł skruchy poruże-

nie, y obfitych łez wylanie obaczył; że ledwie mógł skończyć Mszą Świętą, zaczęł według Obietnicy uczynionej Páni Lukrecyi, podał się iey dyrekcyi, y iey, ustáwy życia Duchownego opisał, pod którego dyrekcyi uczyniła wielki postępek, tak przyuczając się do umártwienia, iáko y pilnując wewnętrzney Modlitwy, na której odbierała Boskie fawory, y wewnątrz zebrána, pięknością na twarzy iásniála, lubo z przyrodzenia, niebyła urodziwa. W pierwszych latach Młoenstwa, Lukrecya w urodzie y w latach, jeszcze kwitnaca, Szatan opętał, z dopuszczenia Boskiego, dla pokory iey y cierpliwości, w ustáwicznych dręczeniach Ciála wyprobowania, y zasług przez powtorzone Cnot Akty pomnożenia. W tym Stánie Possessyi Szatańskiey zostála się Wdowa, z jednym Synáczkiem. Ratował ją Exorcyzmami kościoła S. Święty Filip Neryusz, ratowali y inisi, á potym Wielebny Oáiec Nálz Piotr od Młeki Bożey, przecię jednak, niepoiętym Sadem Boskim, uwolnioná niebyła. Będąc już pod dyrekcyá, Wielebnego Oycá Naszego Piotrá od Młeki Bożey, bardziey się do usług Pána BOGA, y zbáwienney iego rady obowiązała, y co dzień bardziey w doskonałości postępowała; Dał iey potym Pán BOG nátnienie, áby wraz zgromadziła Wdow wiele, któreby pod przykryciem jednym w pobożnym Zgromáczeniu, (ciédnak nie Zakonnym) iemu służyły. Y lubo to náprzód dla Wdow postanowiła, potym iédnak przyimowano, y Pánienki pobożne.

Roku Pánskiego 1601. Dnia śiod. 139 mego Márcá, Świętemu Tomášzowi z Akwinu poświęconego, zaczęła się tá pobożná Kongregacyá Wdow, y Pánien, w nástym Domu podlé Kościoła Náyswiętszey MARYI Pánny, za Tybrem, á potym w nástępującym Li. śopádie, do ich Towarzyswa przypuszczone sa, trzy pomienione Wdowy Hiszpánki, które Lukrecya Fundatorkę poznała, tego czasu, którego Kłástor Świętego JOZEFÁ, Naszych Kármelitánek Bosych nawiedziła, z której powtorneho dyskursu, nowej

Kongregacyi y sposobu życia mając wiadomość, w niej swoje zakończyły przyjęcie. W krotce liczbą Wdow, y Pánien, za błogosławieństwem Boskim urosła, tak, że ich dwadzieścia było, pod staraniem Lukrecyi, którą niemi, jako Przełożoną rządziła. Tak zaś Chwalebne y pobożne życie prowadziły, że się bardziej Chorem Anielskim, niż białogłowskim Zgromadzeniem być zdawały; w doskonałości y ostryści życia, nadoskonalsze Zakonnice naśladowały, do których Zakonu wiele z nich pragnienie miało, tylko im Habitu niedostało. Żyły sposobem, Karmelitanek Naszych, za dyrektora Oycę Naszego Piotra, y Spowiedników Naszych; też godziny, Modlitwy, Milczenia, y osobności, porządkiem zwyczajonym y postanowionym obserwowali, wielkie y surowe pokuty chętnie przyjmowały, na gołych tarcicach sypiały, bardzo rano na Modlitwę wstawiały, bardzo ożeczadno y niewiele jadły, w każde Święta, w Niedziele y we Czwartki Komunikowały, częściej jednak niektóre. Co dzień w bliskim Kościele, Najświętszey MARYI Panny za Tybrem, ostatniej Misy Świętej słuchały, do której się pobożnie ubiegali Kanonicy, y czalu postanowionego, dla ich Nabożeństwa, Misy Święte odprawiali. Mięła wcale niejadały, blisko przez ośm Miesięcy pościły, y ledwie Chleb z potrzeby jadły. Po zadość uczynieniu, Aktem pobożnym, w społeczności robiły, y z roboty potrzeby do wiktów opatrowały, robiąc zaś albo Godzioki Najświętszey Panny, albo iey Rozaniec, albo Psalmy pokutne, albo co Nabożnego odmawiały, gdy im zaś czasem niedostało czego, z wesołością znosiły, uważając Chrystusa, który będąc bogatym, stał się dla nas ubogim.

140. Między temi zaś, náyznaczniejszą była, Wielebna Mária MARYA ANNA, której życie opiszemy. Którą Wielebny Ociec Nasz Piotr, nad innemi Przełożoną uczynił, osobliwie dla tego, aby w Lukrecyi, złego ducha brojącego, pokroił y upokorzył. Niepodobną do wierzenia, co te sługi Chrystusowe, w długiej z Lukrec

cyi społeczności cierpiały, osobliwie Mária Anna, na której wszystko ciężar polegał, y której Szatan jako głosowney Nieprzyjaćielki nienawidził, dla iey wielkiej Swiatobliwości, dla czego ją ciężko bił, y dziwnemi sposobami ją trapił, náybardziej w ten czas, kiedy szła na Modlitwę, bo nie mógł ścierpieć, gorącego ognia miłości Boskiej, którym na Modlitwie gorzała. Lukrecya zaś z niemi mieszkała, ustawicznymi ich Modlitwami, w ustawicznych prześladowaniach y napędziach Szataniłkich, do cierpiowości umocniona bywała, którą Wielebny Ociec Nasz Piotr, to pobożnymi instrukcjami, to exorcyzmami Kościelnymi, ratował, y dziwnie cielezył, uczył ją nad to, iak się miała do woli Pána BOGA stosować, y na niego we wszystkim zdawać. Jednego dnia, przyprowadził ją, do uczynienia tego Aktu rezygnacyi. O Pánie, *ieże to będzie z większą Chwałą twoją, żeby to Ciało od Czartow dręczone było, niech się znida wszyscy duchowie piekielni, y mnie służę swoją, niechay okrutnie męczą.* Ledwie mowę skończył, gdy na powietrze prędkim impetem porwana, y ciężko o tabulację głową uderzona, na ziemię padała, iak umarła. Zaczyn Wielebny Ociec, wezwawszy Pána BOGA, y onę znakiem Krzyża uzbroiwszy, wszytek ow ciężki raz y ból usmierzył, y onę do dawney przytomności sobie przyprowadziwszy, na potym rezolutniejszą uczynił. Gdy ją pewnego czasu, chciał Szatan z domu owego wyprowadzić, aby ją wprowadził w desperacyę, słysząc o tym Wielebny Ociec w Kościele będący, z relacyi sługi, rozkazuje Szatanowi w Imie Páńskie, aby ją do siebie w Kościele będącego, zaraz przyprowadził do Kościoła, który lubo nieprzytomny, rozkaz Wielebnego Oycy dla siebie straszny zrozumiał wszy, tegoż momentu rzekł: *Jdźmy do Kościoła, niechay rozkazu czekać, niechay być posłusznym.* Zaczyn Wielebny Ociec, onę przyprowadzoną, Exorcyzmami ratował.

Już od dawnego czasu, Mária Anna, z towarzyszkami Pannami y Wdowami, nabożeństwem ku Świętej Mierce

Nászey Teresie wzruszoná, y Oycow naszym przykładem pobudzoná, pragnęła bytż odnowionego Kármelu Zakonnica: zádneho ieszcze w Rzymie Zakonnice Nászego instytutu, pod władzą Zakonu, Klasztoru niebyło, y sami Oycowie Nási tego niechcieli, y zakaz aby niebył fundowany od Oycy Świątego KLEMENSA ósmego otrzymali. Prosiła jednak Maryanna, z towarzyszkami, Pana BOGA, y na Wielebnego Oycy Nászego Piotra ustawicznie nalegała, o wystawienie takiego Klasztoru, aż przecię żądania swego skutek obaczyła, powoli do doskonałego końca zmierzający: bo Wielebny Ociec, Máryánay, y towarzyszek iey persewerancya zwyciężony, rádził, aby wprowadzoná formę życia przedtym, dálej kończyły, Zakonnice Nászych ustawom, bárdzo podobną, y zachowując pierwotną Regułę Kármelitow, do niey się przyśpábiali, obiecując że temi życia Zakonnego początkami, do końca Intencyi zamierzoney, stanu Zakonnego, z Niebieskim błogosławieństwem przyjdą. Z perswazyi Świątobliwego Oycy, wypełnienia prágnienia swego cierpliwie czekające, y BOGU polecające, tak doskonały życia sposób, Kármelitánskiej Reguły przyimują, tak dálece, że od Nászych Zakonnice, samym tylko Hábitem, y Słubami Zakonnemi różniły się, y tak wszystkie doskonałe były, że niektóre Cudami, y Boskiemi Kommunikacyami, słynęły. Gdy zaś sługi Chrystusowe, pierwey królestwa Boskiego szukały, y iego Sprawiedliwości, zupełnie się na Opátrznosc Boską spuściwszy, wszystko do potrzeb swoich, z teyże Cudowney Opátrznosci, na swoy czas miewały, albo z pobożności Szlachetnych Mátron, ktoreich Świątobliwością, do czynienia im dobrze pobudzone bywały, albo czasem iáwnym Cudem, przez który Wino, y Oley, czasem do potrzeby, pomnożone bywały. Tá Cudowná BOSKA Opátrznosc, y teraz się w tym Świątobliwym Domie znajduje. Przytráfiło się zá ALEXANDRA siódmego Oycy Świątego, że gdy na pospolity wszystkim podátek, dla przyozdobienia Miásta,

na Zakonnice násze Summá Tysiącá Czerwonych Złotych była ułożoná, ktorey one nie miały zkad zapłacić, ktoś nieznajomy, iednemu z Nászych Zakonnikow, dał worek, w którym było Tysiąc Szkudow, aby to oddał Zakonnicom, na zapłácenie tego długi.

Wielebny Ociec nasz Piotr, te Chrystusowe Sługi, swojá dyrekcyá do Zakonnego Stanu Kármelitáńskiego dysponował, w ćwiczeniu Cnot, w Bogomyślności pilnowaniu, w uczynkach umartwienia, y w Zakonney Obserwancyi, rzadzać ie swojá żarliwością. I ten Dom, zdał się bytż owemu podobnym, dziewięciu Panien, w Willánowie de la Xara, o którym Świątá Mátka Násza TERESA, w swoich Fundacyách wspomina, który tymże sposobem na Konwent Nászych Zakonnice, iest obrocony. Między temi Chrystusowemi słuźebnicami, poprzedza wszystkie Máryánná, nie tylko rozstroponości przyrodzoney pochwałą, ale też Boskiemi objawieniami, na ktore sobie zaslúżyła, y w trudnych okazyách, niemi się utwierdzała, im zaś wyższą Urzędem y doskonałością była, tym się bárdziej, we wszystkich unizáła. W Cwiczeniu się, w Cnotách Zakonnych, przedziwná była, ale Miłości Boskiej, y cierpliwości, wyrażniejszy mamy przykłady. Wielká Miłość Boská, w Sercu Máryánni go, rzała, z ktorey impetu, często w łagodnym y miłym bywała Záchwyceciu, czując w Sercu iákby strzałę przenikającą, y wnętrznosci przebijaającą, kiedy co o BOGU poymowała, bo na ten czas boleśnie ięczała, od czego się w tych okazyách nie mogła wstrzymać, co było świadeństwem, nágley y gwałtowney boleści.

Chciał iá Pan wypróbować, czyżbyżkiemi pokusami, wnętrznemi boleściami, powierzchownemi prześladowaniami, fałszywemi Kálmuniami, do czego się y świątobliwe Osoby przyczyniały, (co iá naybárdziej trápiło) próbował iá też, frogiemi Chorobami, ktore się iey lekkie bytż zdáły, z wielkiego, ktore miała, prágnienia, cierpienia dla BOGA, którym bárdzo czasem zapáloná, Słub uczyniła, od-

dalenia od siebie wszelkich poćiech; tak ludzkich, iak y Boskich, czynienia zaś, y cierpienia, wszystkiego, o czym by trzymała, że się będzie miłości Chrystusa Páná podobać; choć by największa Męka była. Była bardzo wierna, w pełnieniu, y zachowaniu tego Slubu, bo iako często uważano, nietylko mężnie wszelkie powodzenia przykre y dolegliwe, iako od BOGA ná siebie zesłane przyismowała, ale się też, y od Boskich konsołacyi ná siebie spływających oddalała, ktorvch iey, iednak Pan, ná ten czas obficiey udzielał. I tak się często przytrafiło, że gdy z rozkazania Dyrektora swiego, Wielebnego Cycá Naszego PIOTRA, Modlitwy nieczyniła, y czym się powierzechnym bawiła, BOG swoich Komunikacyi, w myśl iey, czynił wyrządzenia. We cztery niemal lata, przed Klasztorem Fundacya, gdy w posrod boleści y uciskow, ogniem Miłości Boskiej iak Ofiarą gorzała, przykrość y wątpliwosć wnetrzna w tym miała; Czy była w łasce Boskiej, y prawdziwie Páná BOGA kochała? W czym się ná owych słowach Piśma Świętego fundowała: *Nikt nie wie, czy nienawisć, czy miłości, jest go dzień.* Co też, y Świętey Matce Naszey TERESIE dokuczało, y między innymi iey Pieśniami, ten ná niey lament, wyćisnęło:

*Pod czas ciebie używając,
Gdy widzieć mam nadzieję,
Strach dwoiaki dokuczając
Boiaźń wzbudzą, truchleję.
Zebym w czym nie przewiniła
Z tad większa boleść miewam
Bym Cię BOGA niestraciła,
Gdy się Cię mieć spodziewam.*

Gdy podobne Duchá lamenta, Maryanna Pannu BOGU otwiera, w dzień Świętey AGATY, podczas spolney ranney Modlitwy, wielkie się w niey wznieciło wiadomości, pragnienie, czy była w łasce Boskiej, y lubo uważała, że była, aroli łaski w sobie przemieszkującey, iakiego widomego znaku sobie życzyła. A gdy o tę łaskę

Páná BOGA prosiła, z Boskiego nátechnienia, tak u siebie postanowiła, że to będzie pewnym y iawnym tego znakiem, iezli z niey w ten dzień, krew obfita się pusći, bez pytania się albo dochodzenia osobliwcey przyczyny, iak się to przytrafiło. O tę łaskę skutecznie Páná BOGA prosiła, y była wnetrznie upewniona, że ją otrzyma. Bawiac się tym pragnieniem, uważa potym, coby było, żeby ná ten czas będąc w łasce, y iey pewny znak mając, onę potym straciła? Zaczynam usilnie poczęła prosić BOGA, aby ją w swoiey Boskiej łasce konserwował, a ná znak tego, aby iey nigdy przez całe życie niewolnił, od krwi płynienia, od tego dnia, ktorego to cierpieć zaczęła, o ktorego dobrodziejstwa otrzymaniu, upewniona została. Przeto zaraz goraco pragnęła, aby obficie krew wylała, będąc już o tym pewną; y wzbudziwszy w sobie afekt miłości, ofiarowała ją Panu, na ziednoczenie owey przenaydroższej Krwi, którą on wylał dla Zbawienia naszego.

Tegoż poránku, poszła do Kościoła Świętey Agaty, ktorey tego dnia była Uroczystosć, dla słuchania Mszy Świętey. A gdy obaczyła Obraz tey Świętey, okrutnie ná piersiach zranionej, zapomniała o tym co było ná Modlitwie, y prosiła usilnie Páná, aby ją uczynił godną, cierpienia boleści ná piersiach, dla nasladowania tey Świętey. Gdy tegoż dnia z iną Sługą Boską, nieiaki czas duchownie rozmawiała, poczęła iey nagle, z ust krew isć, tak obficie, że się widziała rzeką płynąc. Ale co podziwienia godno, że ná ten czas wszystkiego zapomniała, co się iey ná Modlitwie trafiło, y to sobie aż we trzy Miesiące przypomniła: co się działo z osobliwszey nád nią Opatrzności Boskiej, który przed nią to Dobrodziejstwo ukrywał, gdy iey go czynił, bo by była z nagley y zbyteczney radości umarła. Nie mnieysze było Dobrodziejstwo, że aż do śmierci iey, Pan przemieszkającej łaski y przyjaźni swoiey pewnosć zachował: bo ile razy iey, z iakiego przypadku pomieniona przyšla wątpliwosć, zaraz się iey krew

krw z uft dobywała, co y w dzień Śmierci iey było pięć razy, a ten znak tak uprągnionej rzeczy, z wielkiej radości, Zakonnicom, które ją nawiedzały powiadała. To się iey na siedm lat przed śmiercią, a na cztery Miesiące, przed założeniem Kláštoru przytrafiło. Od którego czasu zawsze była chorą, y powoli zniszczoną, ktorey tak wielkie dokuczały boleści, że się iey widzielo że długo żyła, którą umrzeć dla BOGA, ustawicznie pragnęła. Ale że tę Chorobę, za osobliwsze Dobrodziejstwo od BOGA odebrała, nigdy do tego bydz przy prowadzona nie mogła ażeby o zdrowie prosiła. Pewnego czasu dużo sturbowanej, z powieści tej, że dla tak wielkiej nieposobności zdrowia, niemogła bydz karmelitanką Bosą, pokazała się S. M. N. Teresa, w zupełnym Habiście karmelitáńskim, y onę uspokoiła, obiecując iey że będzie umierać w tym Habiście, iako się y sprawdziło. Lubo zaś tak była znędzona, iednak sobie niefolgowala, ale inżym polpolite, ostre y ubogie Życie prowadziła, i owszem iakby zdrowiła y mocniejszy nad inżę była, w ostrych pokuty, wszystkie przechodziła. Gdy slugi Boskie, swoje, stanu Zakonnego 145 pragnienie, wzdychnięmi ustawicznymi, P. Bogu polecały, on iak dobry y miłosierny który bojących siebie Wola czyni, wysluchał ich, y święte ich pragnienia zakonczył. Już dziewięć lat minelo, iak spolnie zgromadzone, żyły. Y lubo pomieniona Pani Lukrecya, za perfwazyą Wielebney Oycy Naszego Piotra od Matki Bożej, ten Dom dla nich kupila, ale niemialy do státecznego gruntu, na którymby mogła bylo Kláštor fundowac. Już się od nich przeniosła Lukrecya, y mieszkala u Syna, który się niedawno ożenił, co się stalo, za osobliwa BOGA dytpozycya, bo lubo białogłowa była, wielkiej Cnoty, y doskonalsci, ale zły duch, w niey zostajacy, wielkie by był w nowym Kláštorze zamieszkanie uczynił, w którym żyć, trzeba bylo, w wielkim pokoju. Nie było Agnieszki, w domu Matki Maryanny, którą iedną Pani wzięła z Rzymu do siebie, z pobożności swojej, tę

bowiem BOG lubo pełną Cnot, wysłał z liczby przyszłych Zakonnice, podobno dla słabości, iako iey, potym Corka powiedziela, gdy po determinowanej Kláuzurze, o Hábit usilnie prosiła. Zaczynam Maryanną, iak Przełożoną, od wszystkich innych uznana, była w wielkim poszanowaniu, którą Kláštoru fundacya, silami y wszelkimi sposobami, u BOGA, y u ludzi promowowała.

Pofzczęcił Pán y pobłogoslawił 146 gnieniem Maryanny, y opatrzył do tego końca potrzebnymi pieniędzami, y otrzymaniem pozwolenia na Fundacya Kláštoru. Albowiem natchnał iedną młodą Wdowę, aby z niemi przyjaźń zabrała, y przez pragnienie dostapienia stanu Zakonnego, z niemi w domu zamknięta była. Ta z sobą pieniędzy dosyć wniosła, za które Dom, na Kláštor przedstawiono, blisko Kościoła Świętego Idziego, co Maryannie y iey Towarzyszkom, wielką radość przyniosło. Ale ich chciał Pán BOG sprobowac, dopuścił bowiem na tę Wdowę y ich Dobrodziejkę, ciężką bardzo Chorobę, y iuz do ostatniego przyprowadził ją niebezpieczeństwa Życia, z czego były wielce strapione, bo za iey śmiercią, rozeszła by się była, wszelaką ich nadzieją. Zaczynam ustawiczne y usilne Panu BOGU zanosily Modlitwy, aby zostajacy w niebezpieczeństwie, zdrowie uprosily. Były Święta Bożego Narodzenia, a gdy się wszystkie w nocy, za chorą przy Jasełkach goraco modlily, milczala Maryanna, iakby była w duchu zachwycona. Gdy potym do Refektarza poszły, niespodzianie wielka burza nágle powstala, a Maryanna widziela po powietrzu latających Szatanow, iako wściekłych, którzy uczynili tę burzę, że na Modlitwy słusznie swoich, owej Wdowie Pán BOG zdrowia pozwolił. Obaczyła też Maryanna w Refektarzu, pokazującego się małego Pána JEZVSA, który ją upewnił, że Chora będzie zdrowa, iako obiecał, y że będzie z niemi Święta Zakonnica. Co uslyszawszy zaraz wstala, y Święta prostota przybiegła do Jasełek, małego JEZVSA do Krzyża przywiazala, żeby

żeby swoiey obietnicy pamiętał, powiadać, że go nieodwiąże, poki nieobaczy skutku obietnicy, y po Oblubczynach, niemyżry iey Profeska, co się wszystko, z obu dwu stron spełniło.

147 Gdy już iako się powiedziało, po mienionym sposobem, sporządzony był Dom, nakształt ubogiego Klasztoru, y Kościół Świętego Idziego pięknie akkomodowany, Páni Málgorzata Wenafra, Xiężna, Protektorka, y osobliwá Domu owego Dobrodzieyká, wszelkiego przyłożyła starania, naprzodu naszym Oycow, potem u Świętey Kongregacyi Kardynałow, y u Oycy Świętego Pawła Piątego, aby były poświęconemi Reformowanego Karmelu Zakonnice, y żeby Kościół Świętego Idziego, blisko nich będący, na Klasztor był obroczony. Co się szczęśliwie stało, Roku Páńskiego 1610. w dzień Świętey Mártý, Pánný, którego, dziesięć Swiatobliwych Chrystusowych słuzebnic, niemál przez lat dziesięć, w cierpliwości skutku pragnienia swego oczekiwających, w Hábit Zakonu Nászego obleczonych zostało, y Klasztor Náyświętszey Pánný MARYI, z Gory Karmelu, iest nazwany, przy obecności Pána Cezárego Pídeli, Vicegerenta, y przy Nászych Oycach, Ferdynándzie á Sancta MARIA, Wikárym Generálnym, y Dominiku á JESV, MARIA, Przeorze Pánný Mátyi de Scála, w teyże stronie zá Tybrem.

Na miejscu Przełożoney, postánó wioná Nászá Máryánná, już ná potym nazwaná, MARYA ANNA, od Náyświętszey Troycey, ktorá niemi pierwey rządzila, y pierwszá iák Vrzedem, tak y przykładem byla, aż do przyiazdu, dwóch Zakonníc, z Neápolim, które tegoż Roku, dnia jedenaśtego Grudnia przyiechaly, z których jedna obrána byla Przeoryszá drugá Podprzeoryszá.

148 Nászá tedy MARYA, ANNA, ktorá nie rządzić, ale bydzá poddáná pragnęła, goręcey w drodze doskonałości postępować poczęła, w krotce jednak wpadła w ciężką chorobę, y w ustáwiczne mdłości; iako sama opowiedziała, przedwystawieniem klasztoru, mówiac, że Zakonnice Fundatorki przyiada, y iá

wezma ciężkie Choroby, które iá niepożyteczną uczynią, nákoniec z tych oswobodzą mizeryi. Pragnęła bowiem cierpieć dla BOGA, á BOG też stóluąc się do iey pragnienia, dawał iey do cierpienia okazy. Cieszyła się ona z tego, cokolwiek ná nią złego nastąpiło, y że się bliższá śmierci wldziała, z czego się inne smuciły. Cierpiła ciężki káśzel, który wielkie boleści, w pierśiach y rámionách iey czynił, dla czego przez dwa ostatnie lata, ná łozku nigdy leżeć niemogła, áni spocząć, chyba siedząc, przecie jednak y w ten czas, życie pospolite prowadzila, ostrosći Obserwancyi Zakonney pilnując, y onę zelując. Ale ná początku Roku 1613. tak byla przeciwnosćiami y boleściami przyćśnioná, że gwałtem im trzeba było ustać. We wszystkich Ciála swego junkturách, ostre boleści y przenikające cierpiła, áni się ruszyć mogła, áni się też wesprzeć, náwet y mówić czásem bez trudnosći niemogła. Gdy jednak o rzeczach Boskich mowiono, spytáná y oná od inszych, łatwo odpowiadala, iakby iey ięzyk, miał przeszkodę w inszych máteryách, tylko do odpowiadania Chwały Boskiej zawsze był łatwy.

Na końcu życia, trzeba iá było często, od wnętrzego ikupienia się¹⁴⁹ rozrywać, aby bardziey nie szwankowała na zdrowiu, dla wielkich miłości Boskiej impetow, y dla zapalonego przez nie pragnienia, widzenia Pána BOGA. Trafiło się bowiem ráz, osobliwie jednym rokiem przed śmiercią, że z wielkiej miłości impetu, w niebezpieczną wpadła affekcyá, y Przełożoney stárájącey się, o sposób uleczenia iey, powiedzila, że iey żadne doczesne niepomoga lekarstwa, bo te impety przypadały ná nią, z gwałtownego pragnienia, widzenia Oblubieńcá, którym się żadná miara oprzeć niemogła. Ná ten czas, iest wielká iey Mękę przynosiło, tak dalece, że ná iey Męczeństwo patrzących, wzbudzało do kompassyi. Skora ná niey przyśchla byla do kości, ná ktorey się czarne plamy iak rybia łuszczyka wydawały, co bylo znakiem wielkiego wewnątrz udręczenia. Ale wiernay

mężná

mężną Chrystusowa Oblubienicą, cieszyła się temi mękami, bo pragnienie iey, cierpienia dla Chrystusa, niczym się ugasić niemogło, a do tego jeszcze, żeby więcej cierpieła; ustawicznie Panną prosiła. Niemogąc się jednak temi dręczeniami nasycić, prosiła y o dopuszczanie cudzych na siebie, mając polutowanie, nad strąpionemi, y choremi. Dla tego, często się przytrafiło, że była wysłuchana, y większe Męki ponosiła, y nowe choroby, które innym sfolgowały, y tak się Krzyżem y Mękami cieszyła.

150 Tak ciężkimi przyćśnioną Mękami, mogła się równać duszy, w Czyścu cierpiącej, iednak iey zadość niebyło, według iey do cierpienia pragnienia. Słyszała o Wielebney Mátce Maryi od Pána JEZUSA, z Genuy, (ktora, w kremonie y w Bononii była Fundatorka) że się stała niepożyteczna, dla nieuleczonych rán, y dokuczających; y zaraz prosiła Panną, aby na nią te rany dopuścił, a owę Mátkę od nich uwolnił, co się narychmiało stało, bo tamta nagle, z podziwieniem wszystkich uzdrowioną została, y wyrażone pokonczyła Fundacye, ona zaś tegoż czasu, te rany, z nieznosną boleścią cierpieć poczęła. Czego, gdy się chcieli prawdy dowiedzieć, spytana, y do wyznania przymuszona, prawdę wyznała mówiąc: *Mátko, widziałam, że ja już we wszystkim niepożyteczna byłam, y że lepiej było, aby iedną bardzo sposobną, do służenia P. BOGU, koniecznie zdrową byłam, y iego się zabawiata usługa.*

151 Między tak wielą boleściami była wesoła, nie tylko że Zakonnice, dla duchowney duszy iey konsolacyi, w Celi ją często nawiedzali, ale y z rądnaybárdziej, że bliska śmierć swoją uważała. Na ten czas albowiem do Nieba wzdychając, pragneła być rozłączoną, a być z Chrystusem w wieczney Chwale, z którym była na Krzyż przybita, w tym śmiertelnym życiu. Tak wielkim Niebieskiego Oblubienicą piała pragnieniem, że tylko wspomnieć było o śmierci blisko następującej, we wszelakich swoich boleściach, wielką pociechę y nuciaką rekreacyą miała. Gdy iey zaś powiedziano, że

w krotce umrze, z wielką ufnością obróciła się do Obrázu, ukrzyżowanego Chrystusa, który miała na przeciwko sobie wiszący, y serdecznie prosiła Panną słowami, czy to prawdą była, co iey powiadano, Chrystus zaś, doślyć czyniac pragnieniom, wierney swoiey Oblubienicy, odiawszy rękę od Krzyża, y głowę nakłoniwszy, z affektem znak iey dał, iż w krotce umrze.

Już od lat kilku, iakożmy widzieli, 152 ciężkim podlegała Chorobom, y nieznośnym boleściom, ale pod ten czas, ranami po całym Ciele strąwioną, y wyniszczoną była, y do tego przysła, że do iedzenia obrzydzenie miała, y na siłach tak bárdzo osłabioną została, że ani rękami, ani nogami, ani żadną częścią Ciąła ruszyć niemogła. Przed dwiema życia Miesiącami, bárdziej ją jeszcze obciążły Choroby, y tak niecznośne boleści na całym Ciele ponosiła, y cierpieła wielkie duszy uciski, że się przez cały ow czas, ustawicznie zdawała konać, pocąc się, nudności cierpiąc, co inisi przy śmierci zwykli cierpieć. Dla tego często, wzywając na pomoc Panną BOGA, przymuszona była w gorzkości serca wołać: *Boleści pukielne, obroczyły mnie.* Jednak ja w tak długim konaniu, Niebieski Oblubieniec, mile czasem nawiedzał, mocno utwierdzał, y często się widomie pokazywał, y na ten czas boleści y udręczenia cierpiącej Oblubienicy, swoją przytomnością usmierzał.

Przez cały czas, swoiey Choroby, 153 wiele łátek od Pána BOGA odebrała, y affektu iego komunikacyi, o których gdy jeszcze dobrze mówić mogła, przymuszona posłuszeństwem, niektóre rzeczy powiadała. Czyniła raz relacya, że się iey Pán często pokazywał, y poufałemi rozmowami ją cieszył, y że iey obiecał asystować przy śmierci, w róz z Nayswiętszą Panną, y Świętą Mátką Naszą Teresą. Co słysząc Mátka Przeorysa, rozkazała iey pod posłuszeństwem, aby iak Panną przytomnego obaczy, z Nayswiętszą Panną, y Świętą Mátką Naszą Teresą, dała iaki znak, a jeżeli niebędzie mogła mówić, aby złożywszy ręce, do

niey się obrociła. Wiernie to wypełniła, bo gdy już dłużej miała oddać Stworcy swojemu, złożyła ręce, y obrociwszy się do Mątki Przeoryszey z twarzą wesolą, oznaymiła iey widzenie wielkiej poćiechy y radości. Y pokázawszy z uszanowaniem słodkosć affektu, z wielkim uspokojeniem, opinia Swiatobliwości sławną, w Pańnu BOGU zasnęła, dnia 18. Maja, Roku Pańskiego 1613. mając lat trzydzieści trzy, oddalenia się swego od światła, Roku 12. Profesji Zakonney u Karmelitanek, Roku trzeciego, koło godziny trzeciej po południu, przyiawszy pierwey, Kościoła Świętego SAKRAMENTA.

154 Lubo zaś, z tak drogiey śmierci, wielce się Zakonnice cieszyły, ale się jednak niemniej trąpiły, że Mątkę swoię utraciły, która od nich tak wcześniej wzięta była. Zaráz, iak sko-

nała, pewną Zakonnicą, (ktorą ią żyjącą, często ciężko wzdychającą slyszała, y gwałtownie ięczącą, z owych boleści, kotremi się na sercu ranioną czuła) przypadła, y Ciało zmarley opatrzyła z pilnością, mając pragnienie obaczyć, czy niebyło znaczyć iakiego powierzchownego znaku. Aż o to, na lewey stronie pierśi, znalazła Ciało tczerniałe, iakby od gwałtownego uderzenia iakiego, albo ogniem spārzenia, który znak, był tyli, iak Czerwony Złoty Florencki, y był iawnym dokumentem Ognia wną: trznego.

— — — — —
— — — — —
— — — — —

Z Y W O T

Wielebney Mątki CECYLII, od CHRYSTUSA
Pana.

155

Wielebna Mątká CECYLIA od CHRYSTUSA, nazwana na świecie Katarzyną, w Hispalu, z Szlachetnych Rodziców, urodziła się w Hiszpanii, którą gdy do lat przyzła, Rownemu urodzeniem, za Mąż była wydana. Po prędkiej Smierci Męża, w młodych latach Wdowa zostawizy, od Mążżeńskich uwolniona ciężarów, wsiytká się całym sercem, do usług Boskich obrociła, y do pobożności Chrześcijańskiej, Aktow udała. Nic się szczegulnego, doćie nie mogło, o iey sprawách, aż do Roku świętego, Tysiącznego szesćsetnego, kotrego do Rzymu, na otrzymanie Świętego Jubileuszu Odpustow, przybyła. W całej drodze, nierozdzielna Towarzyszka była Wielebney Mątki

Máryi Anny od Troyce Świętey, iak w iey życiu zaráz na początku, pod liczbą 136. iest napisano, ale pod iakim tytułem y okazyą z nią towarzysstwo wzięła, niewiadomo. Też prace, z nią w drodze ponośiła, w tych życia niebezpieczeństwach była, y gdy przyiechała do Rzymu, iako błąkająca się y gorzająca Białogłowa, do więzienia była wśadzona, y razem, z nią uwolniona. Potym tymże sposobem, y z teyże przyczyny, na końcu Listopada Roku Pańskiego 1601. do pobożney Wdow y Pánien Kongregacyi, pod Pánią Lukrecyą Kottá nazwaną, przystąpiła, gdzie przez lat dziewięć, w przedziwney doskonałości, umartwieniu, y ćwiczeniu się w Modlitwie, życie prowadziła. A gdy Roku 1610. owá Kongregacyá, odmieniona była, na

ni Kłáosztoc Zákonu nášego, Zákonnica Kármelitánka Bosa zostála. Tożmy krótko przytoczyli, żebyśmy tego co się, w życiu Wielebney Mátki Máryi Anny, powiedziáło, niepowtárzáli, z ktorego wiele służy, tej Chrystusowej służyć. Zaczynam zostawić to co jest pospolitego, do osobliwych iey Akcyi wyrażenia przystępujemy, nie wśzytkich iednak, ále z wielu, do tych przynajmniej, ktorych skromność iey pokryć niemożá.

156 Była Cecyliá Nášá, tak w rządách pomienionej Kongregácii, iáko y w Kłáosztoru Fundácii, Wielebney Mátki MARYI ANNY Towarzyszką, y Pomocnicą Wielką, ktorej była w Zákonnich Cnot ćwiczeniu podobná, dla czego w tak trudnych bárdzo okazyách, przez dziewięć Miesięcy, wiele prac poniosła, wiele łez, y pobożnego do Pána wzdychania wylała. Lúbo we wśzytkich niemal cnotách kwitnęła, niektórymi iednak bárdziej iásniła. Miałá dár Modlitwy, y o Niebieskich rzeczách rozmyślánia, ná ktorych, nádrzyrodzonych fávorow, y lásk osobliwych dosiępowała, ále osobliwie wielkiej Duchá wesółości, że w BOGU záfwsze utopioná bywała, y iuż Zákonnica zostawíszy, gdy co w Chorze mówiła, iák wrytá się pokazywała, niemożąc y słowá wymówić, przez pełność słodyczy Niebieskiej, ktorej taká obfitóść miała, w duszy, że się y ná Ciele wydawała, co y z twárzy, y z czoła wesółego, y z miłego weyżenia oczu, w niey się poważnie pokazywało. I ná ten czas, powierzchownych funcyi Choru, odpráwować niemożá, we wnątrz wśzytkiej Woli miłościá, z Pánem BOGIEM będąc złączoną.

157 Z tego uczestnictwa tej Niebieskiej słodyczy, nástąpiło gorace Niebá y BOGA záżywania pragnienie, ktore przez cíte iey życie, tak w niey urosło, że w ostatniej Chorobie, z wielkiego y nálego, tegoż prągnięcia impetu, umárlá. Albowiem gdy usłyszała, o nástępującym bliskim przeniesieniu do Niebá, taki iá gwałt przyćisnął, dla tak uprągnionego dobrá bliskości, że się zdála umierać. Y nie

dziw, bo tak wielká miłość BOGA záwzięta, że do niego, iáko do Centrum miłego, wśzytkim sercá impetem zmierzała, bo náwyższe w nim dobro, z doświadczenia wielorákiego poznawała, do ktorego się stworzoná wiedziála, dla tego z Świętym Augustynem mówić mogła: *Panie, uczyniłeś nas do siebie, dla tego nie spokojne jest, serce náše, póki nie odpocznie w Tobie.* Y słusznie, bo według Świętego Bernárdá, inżte rzeczy od BOGA, iáko májące koniec, serce nále nie skończoney obojętności, zástąpić mogą, nápełnić nie mogą.

Z tak wielkiej Pána BOGA miłości, wielká też była miłość y bliźniego, ktora mocno, zachęconá Sługą Chrystusową, siebie samey zápomniawíszy, o inśzych tylko, pámiętała potrzebách, według náuki Apostóla, miłość nie szuká co swego jest, ále co inśzych, dla czego niebyło nic, tak trudnego, y wzgardzonego, czegoby ochotnie ná siebie nieprzyjęła, áby w czym, mogła inśzym dopomódz, co tak wiernie czyniła, że wkrótce mając umierać, złożone ręce w Niebo podniosła, y z wielkim áffektem BOGU dziękując, Oyczytym Hiszpáńskim ięzykiem, rzekła: *Dziękuję ci Pánie, że iáko ty leś pieć wiesz, záfwszem we wśzykim, dla bliźniego mogo, co lepszego, á dla siebie co gorszego y podleyszego szukała.* I niemniejszy á jawny tej miłości znak, y skutecznej Modlitwy iey był dowód, że gdy widziála, Wielebná Mátkę MARYI ANNE od Świętej Troycy, ná Suchoty, w tak wielu boleściách, y ciężkich udęczeniách umierájąca, prosiła Pána, áby ná nią Chorobę ráczył przepuścić, ále z tą kondycyą, żeby ná potym, żadná Zákonnica tego Kłáosztoru, tej niezáchciágnęła Choroby, ktora przez się samę, pospolicie może byđ záchciágnioná. Wysłuchaná zostála, y wkrótce ná Suchoty záchorowała, y upewnioná o dotrzymaniu kondycyi, Sióstry upewniła, áby się niebały, zarázy od iey Suchot. Tak zaś Modlitwa iey była skuteczną, że nie tylko ná ten czas, żadná Zákonnica, tej Choroby niezáchciágnęła, ále ani potym aż do tego czasu, po pięćdziesiąt lat (gdy to Autor pisał) tá Chorobá niewidziána była

była w Konwencie, prawie przez Cud. Iowżem gdy do tey Choroby, niekto-
re czasem się bydy skłonne widziały.
zaráz odmiennym szczęściem, do zdro-
wia przychodziły, iak same powiadały.

159 Była wielkiej pokory, y wzgardy
siebie samey, z ktorey doskonałego BO-
GA, y siebie samey, poznania nabyła. Tę
sobie osobliwą łaskę u Pana uprosiła,
ktorey Augustyn S. usilnie pragnął, y w
swoich na osobności rozmowach z Pa-
nem Bogiem, wyraził, mówiąc do niego,
*Panie, niech znam Ciebie, niech znam
siebie.* Tak iasnego ludzkiej ułomności
y mizeryi poznania, z iedney strony,
nádprzyrodzonym Swiátem bogomyśl-
ności dostąpiła, á z drugiey strony,
tak wysokiego Boskiego mąieństwa po-
ięcia, tymże swiátem nabyła, że na
te przeciwnie sobie rzeczy razem spoy-
żrąwszy, iásnie poymowała, z skutkow
przeciwnych, bo przez iedno pozna-
nie wielkiej samey siebie wzgardy y
poniżenia, przez drugie zaś wielkie-
go szacunku BOGA, ktory w niey iak-
ko w Corce boiaźń z ulżanowaniem
sprawował, y słodkiej miłości Bo-
skiej, dostępowala.

160 W Posłuszeństwie także, była bardzo
wysoka, w którym się przez całe ży-
cie ćwiczyła, y iego áże do śmierci
dochowała. Na suchoty choruiąc, po-
woli ustawała, y już bliska śmiertel-
nego była konania. A gdy Spowie-

dniká iey zawołano, że iey w tey po-
trzebie musiał nie co odstąpić, odcho-
dząc, umierający przykazał, aby bez
niego, poki się niepowroci, nieumie-
rała. Pragnęła ona zapewne, swo-
iego Niebieskiego Oblubieńcá czym
prédzey oglądać, ktorego całą myślą
y sercem kochała, pragnęła korony
Sprawiedliwości dostąpić, ktora iey
obiecáł Sędziá Sprawiedliwy, ále wo-
lała do czasu nie mieć zażywania Chry-
stusa, y bardziey konać, niż po skona-
niu tryumfować, sobie obrała, aby
Posłuszeństwu dość uczyniła. Bo na
rozkazanie Spowiedniká, dłużej ko-
nając, gdy do niey powrocił, z iego
się przyściá ućielzyła, y uśmiechną-
wizy się, z opiniá Swiátobliwości
wielkiej, do Niebá się przeniosła.
Roku Páńskiego 1615. dnia dwudzie-
siatego siódmego Stycznia.

Z Y W O T

Wielebnego Oycá *ALFONSA*, od Najsławniejszey Panny
MARYI.

161 **W**ielebny Ociec ALFONS od
Swiętey MARYI, urodze-
niem Hiszpan, w Pastranie
Kastylii dawney, z Szla-
chetney Familij Urodzony jest, w kto-
rey pobożnie wychowany, z Młodych
lat, do ćwiczenia się duchownego był
skłonny. Przykładem Naszych Zakon-

nikow, w iego Oyczyźnie słynących,
záchęcony, y łaska BOSKÁ poprze-
dzony, do Naszego Karmelitow Bosych
Zákonu, wstępuje, y z wielką duchá
goracością, chwyciwszy się doskona-
łości, w krotce bardzo w duchu po-
stąpił, y Cnot Zákonnych, w wyso-
kim stopniu dostąpił, záczyń będąc
innym,

innym, przykładem Światobliwości, życie w naśladowaniu doskonałych, prowadził. Był Naukami ozdobiony, y rzadkie miał talenta do kázowania; do tego mając wielką do rządzenia roztropność, na nowa Konwentu Medyolańskiego Fundacya, z inſzem iey Promotorami posłany, wiele do niey dopomógł, a po tym obrany pierwszym Przeorem, Zakonną Obserwancya, gruntownie, słowem y przykładem ułożył; nymniejſzego w niey przestrzegając defektu; dla czego też kiedy był chorym, a słyſzał że o pułnocy w Chorze, przed ko Jutrznia mówiono, z łóſzką wstał, y Chor w nábożniejszy odprawianiu ułożył.

162 Lubo w káżdęj cności był doskonały, w niektórych iednak zdał się być znakomitszy, o których nieco mówić będziemy. Był ubóstwá wielki kochanek, które w serca Zakonników wkorzenie starał się, tak słowami skutecznemi, iáko y przykładami. Przeto káżdą by nymniejſza Jáłmużnę, wielce sobie powáżał, y wdzięczność Dobrodziewom pokázował, przywódcą Zakonników, áby za odebrane Dobrodziewstwa Pánnu BOGU dziękując, zalećali mu potrzeby Dobrodziewom, według ich intencyi, y z długu się Sprawiedliwości wypłacał.

163 Wybornym był w ćwiczeniu się w Braterskiej miłości, którą miał nad pracą Zakonników, dla czego im czasem wynáydował rozrywki, y Oyco wskie ku nim serce, słowami łagodnemi pokázował. Większą zaś ieszcze miłość, Chorem Bráćmi oświadczał, często ich náwiedzając, którym nietylko czego było potrzebá, ále też y więcej nad wygodę przewidywał, wiernie Świętą Mátkę Naszą Teresę; w tym naśladować. Osobliwie zaś w tym, miłość ku wszystkim pokázował, że áni mógł, áni chciał, áni umiał, źle o bliźnim sądzić, o którego káżdych ákcyach trzymał, nietylko że były godziwe y uczciwe, ále też doskonałe y święte; Wszystkie tak słowa iák y uczynki, záfwsze na dobrą stronę tłumaczyć.

164 Bárdzo Sobie Posłuszeństwa Cnotę powáżał, tak, że iák tylko rozkázanie Przełożonych odebrał, zaraz ie ochot-

nie do skutku przyprowadzał, żadney wcale nieczyniąc wymowki, áni odwołki, luboby czałem mógł się słuszenie wymówić. W tęj Materyi, rzadki dął doskonałości przykład. Trafiło się czasu iednego, że w Chorobie krew mu z ust ciekła, ktorey puł miski z niego wyszło, z czego był bárdzo osłabiony, iák y Doktor przyznawał. Aż oto tegoż dnia, przyszło mu rozkázanie od Przełożonych, aby iechał do Polski, na Fundacya pierwszego Konwentu do Krakowa, z wielką radością przyjął rozkáz, y nazajutrz w tak ciężką y daleką drogę, wybrał się, w czym gdy mu rozradzano, żeby się w tak złą y niebezpieczną drogę, niepuszczał tak nágle, odpowiedział; *Nie maś między Nami, nic gorſzego, y niebezpieczniejszego, iák nie być posłusznym.* Ják zaś to Posłuszeństwo tak wierne, było BOGU przyjemne, iáwnie się pokázalo, bo tym Aktem Posłuszeństwa zaslúżył sobie, że był od owey uwolniony Choroby, y wcale więcej Krew niepuł, co często przeszłych lát cierpiał.

Był wielce cichy, y pokornego serca, w tych osobliwie Cnotách Chryſtusa Paná naśladować, który mówił swoim Apostołom: *Uczcie się odemnie, że cichy iestem, y pokornego serca:* Jego zaś pokorá, wielkie zbudowanie, nietylko Zakonnikom, ále też y świeckim czyniłá, bo się tak ákkommodował inſzych skłonnościom, że był wszystkim dla wszystkich, y tym łagodności i posłobem, tak wszystkim, z ktoremi przeſtawiał, záchęcał, że wszystkim sobie dewinkował, y sercá ich sobie zniewalał.

Dziwne do Najświętszey PANNY 166 miał Nábożeństwo, którą iáko Mátkę Nayukochanszą, iáko Syn kochał, dla czego na iey Honor, wiele Nábożeństw, y umártwienia nádzbytecznego czynił. Nigdy się dla spoczynku nocnego na łóſzku nie położył, áni po pułnocy, Jutrznia odprawiwſzy, poki przed iey Ołtarzem, nábożnie pokłękawſzy, przez pułgodziny, niepomodlił się, chętnie o Nábożeństwie do niey, o iey Godności, y przywileiach rozmawiał, y ku niey áffekt w słuchających wzbudzić usiłował, tak

exhortacyami, iak przykładami, po policie przekładając powinność, która iey są obowiązani Karmeliści, za tak wielkie Dobrodziejstwa, y miłość. Był także wielce nabożny do Najświętszego SAKRAMENTU, dla czego z wielką ukladnością, y ufzanowaniem, považał sobie wszystkie rzeczy, które do iego części należały, y gdy albo mimo Ołtarz przechodził, albo się modlił, skromność więcej niż ludzka, a prawie Anielską pokazywał.

167 Cierpliwość niezwykłą chował, przez którą dziedziczył duszę swoją, zaczynając lubo miał wiele y różnych do cierpienia okazyi, nigdy tym nie był sturbowany, albo odmieniony, ale wszystko dyssymulując, y mężnie znosząc, zwykły pokoy, y wewnętrzne uspokojenie duszy, na twarzy pokazywał. Też cierpliwość ośobliwą pokazywał, w długich y ciężkich Chorobach znoszeniu, w których się nigdy nie skarżał, ani o nie należytą usługę, ani o niedostatek potrzeb, ani na frogosć boleści, ale raczy sędząc się niegodnym wszelkiey poćiechy, dziękował za najmnieyszą posługę. Lubo się, zaś przez całe życie ćwiczył, w tej Cnocie cierpliwości, z większym iednak podziwieniem, na dwie lecie przed śmiercią, przez które ciężko, y y bez ustania, na kamień chorował, y przez ten czas, wyszło ich z niego, więcej nad dwieście. W pośród zaś tych ostrych boleści, statecznie w doskonałym oddaniu się na wolę Pa na BOGA, y na iego Boskie upodobanie zostając, powierzchowna wesołość twarzy pokazywał, ani się o Doktorow, albo lekarstwá bardzo starał, zwyczajnych tylko zażywając, które mu dawano, cierpliwość, za náywiękšie sędząc lekarstwo, wiedział bowiem, że chcieć tego, co BOG chce, jest to szkoła Świętych, którą w nas przestrzegá pokoy.

168 Temi tak ciężkimi Chorobami złamany, do śmierci się gotuje, która Cnot heroicznych, ośobliwie wiary, Nádziei, miłości, y żalu, uzbroiony áktami, wesoło przyjął, iako koniec prac y mizeryi, a początek wieczney Chwały, dnia dwudziestego czwartego Września, o godzinie pierwlzey z po-

łudnia, Roku Páńskiego 1616. Inni powiadaia że umarł, iedenastego Grudnia. Światobliwe Ciało jego, pochowane było, w grobie bardzo wilgotnym. Z którego potym, nieskázane y całe było wyięte; bo gdy go w lát kilká dobyto, znalezione było zupełne we wszystkich członkach, w uszach, ięzyku, y innych częściach ciała, y tak powolne, że wsparte o mur stało prosto, dla czego po uczynioney pilney Doktorow konsultacyi, taká nieskazytelność, za cudowną była osędzoná. Wiele do niego za doznane po śmierci łaski y dobrodziejstwa, Wotow y podarunkow dawano, ale ostrożność náleznych, opierając się Nábożeństwu polpolsstwa, to godne części Ciało, przed świeckimi ukrywała.

Wiele w życiu, y po śmierci słyszał Cudami. Bo żyjąc, modlitwami swoimi, zdrowie y inne łaski uprąszał, iako wiele godnych Medyolańczykow świadczyło. Jedno tylko powiemy, co nam po kilká razy, za Cud powiadała, Páni Bárbara Kárawagia. Tráfiło się chorować iey Mężowi, Pánu Jánowi, Jędrzeiowi, Kárawágiemu, któremu chcąc żoná, własnymi rękami usłużyć, gotowała mu potrawę z samych żółtkow; gdy tedy dnia iednego weszła do kuchni, chcąc wziąć naczynie z ukropem, naczynie wyruciła, y rękę sobie tak bardzo oparzyła, że niezmierną boleść cierpiała, y rękę do czynienia czego nieposobną widziała, z czego się bardzo ciężko trapiła, nietylko dla nieznośney boleści, ale też że kochanemu Mężowi, w niebezpieczeństwie życia będącemu, służyć niemogła. Niedługo potym widziała nášego ALFONSA, który do domu iey, Chorego Męża przyszedł nawiedzić, opowiada mu nieszczęśliwy, y bolesny przypadek, y zalana łzami prósi go, áby ia Modlitwami swoimi, ráutował przed Pánem BOGIEM. Kazał sobie Wielebny Ociec, rękę oparzoną pokazać, którą Hábitem swoim po trzy razy przeżegnał, upewniając ia, że będzie zapewne uzdrowioná. Tá tedy Páni, stwierdziła to przysięga, że tegoż momentu, którego ná rękę iey, Wielebny Ociec chuchnął, zaraz boleść y spá-

rzenie

rzenie ustały, y od tego czasu poczęła ręką rzucać, y robić tak, iakby nic złego nie cierpiała: za co bardzo Dobrodzieiowi swemu dziękowała, przy dziwnościach się wszystkich domowych, y klękawszy przed nim, o błogosławieństwo go prosiła. Ale Wielebny Ociec przez pokorę Ducha, aby go nieślawiono, prędko pożegnawszy się, poszedł do Konwentu, y żeby moc swoją w pomienionej kuracji zataił, posłał do niej Zakonnika z pewną mascią, przykazując iey, iako Corce Duchowney, aby iey na rękę przyłożyła, usłuchała ona po prostu, masć raz y drugi przyłożyła, y odciała, bo niebyła potrzebna, ponieważ ręką, tak zdrowa była, iakby nic złego na nią nie przypadło. Taż Pani o wielu łaskach powiadała, które po śmierci Wielebnego Oycy, od niego odbierała, gdy się żywa wiara, w potrzebach swoich, do niego udawała. O Wielu podobnych Cudach, y inni czynili relacye, tego Wielebnego

Oycy, które dawnością czasu zaniedbane wyszły z pamięci. Jako y Cudowne sprawy, y łaski Wielebnego Oycy Hilaryona od Świętego Jáná Chrzciciela, Genuńczyka, pomienionego Wielebnego Oycy ALFONSA, w śmierci y nieskazytelności Towarzysza, który umarł w Medyolanie 1616. Dnia dwudziestego piątego Września, o którym, tak tylko jest pospolita tradycja, że życie jego było bardzo przykładne, że był wielkiej szczerości, y miał wielką żarliwość o zachowanie Zakonnej Obserwancyi, w której się bał popełnić najmniejszego defektu; umarł w wielkiej na wolę Boską rezygnacyi, w Ranie Boku Chrystusa Pana, (iako zwykł był mówić) złożony. Godne części jego Ciało, z tegoż grobu bardzo wilgoći y zgnilizny pełnego, y do skazytelności przedkier podobnego, wyjęte było całe, y nieskazytelne, iakie się do rad, z ciałem Wielebnego Oycy ALFONSA konserwuje, y oczom naszym pokazuje.

Z Y W O T

Wielebney Siostry **MARYI**, od **WCIELENIA** Pańskiego.

170 **W**ielebna Siostra **MARYA** od **Wcieleńia** Pańskiego, urodziła się w Lutecyi Paryskiej we Francyi, z Szlacheckich y bogatych Rodziców, Dnia pierwszego Lutego, 1565. Ociec iey zwał się Mikołay Auryllot, Matka zaś **MARYA** Huillier, która gdy mieć potomstwa niemogła, widząc się potym w ciąży, Najswiętszej Panny **MARYI** obiecała, że jeżeli za iey przyczyną szczęśliwie porodzi, na iey Chwałę, będzie dziecię do siedmiu lat, w białych sukniach nosiła. Otrzymawszy o co prosiła, błogosławieństwa owoc, Corce szczęśliwie porodziła, którą **BOG** łaską swoją poprzedził,

U2

y na Chrzcie, dali iey Rodzice Imię **Barbára**, z przezwiśkiem Oycy, taki jest zwyczaj w całej Francyi. Pierwsze młodości lata, pod pobożnych Rodziców wychowaniem, w początkach pobożności Chrześcijańskiej odprawiała, dalej w lata postępując, dla przyszłego w Cnotach Świętych ćwiczenia, do Kláštoru Longchamb, Zakonu Świętej Klary, była oddana, gdzie przytylej światobliwości znaki, z pokory, z skromności, z cichości, y Modlitwy, pokazała, y tam przez trzy lata będąc, Duchą do Zakonnej Profesyi, ochotnego zabrała, którego nigdy odstąpić niechciała, lubo potym wolą Rodziców przymuszona, stan Małżeński przyjęła. Gdy

171 Gdy ieszcze była niedoroślą Panienką, poczęła miewać doświadczenia łask Boskich. A gdy ją chciał BOG od próżności Świata uwolnić, iawną przemieniającą niestateczności jego odmienność, pokazał iey w widzeniu, w którym widziała Świat, obracający się pod nogami swoimi, a sama była niewzruszona. Od tego tedy czasu, miała go ze wszystkimi jego pozorami w pogardzie, a wszelki affekt, do rzeczy Niebieskich obrociła. Chroniła się do tego, równych sobie urodzeniem Pannien kompanij, tylko do iedney miała poufałość, swojej służącey, imieniem Andrzej Lewoix, z którą wierne służąc Panu BOGV, w modlitwie, y umartwieniu ćwiczyła się, y iesli iakie między niemi pokazały się niedoskonłości, (od których, iak od ciężkich win uciekały,) wzajemnie, się strofowały. Chciała zaraz pobożną Panną, BOGV się w Zakonie poświęcić, y iuż sobie postanowiła, byź Zakonnica między temi, które były od posługi, w szpitalu Paryskim, którym iey umysłem, tak się Mądrą brzydziła, że y słowami, y akcjami nie dyskretne, na corkę, lubo kochaną, nastąpiła, bo iey przez całą ciężką y długą zimę, do Ognia y przytapić nie dała, tak, że dla odmrożonych nog, kości z nich trzeba było wyimować, z wielkim cierpiącey udręczeniem.

172 Prosząc się powtornie do Zakonu, ani prozbami, ani łzami, niemogła nakłonić do tego Rodziców, y tak oplakując nieszczęście swoje, musiała się poddać ich Woli, y na Małżeństwo zezwolić, oddając się zupełnie Boskiej Opatrności, a gdy w Stanie Pannieńskim, niemogła byź Chrystusową Oblubienicą, przynajmniej w Małżeńskim, byź Służebnicą pragnęła. Poszła tedy za Pana Akrego, Szlachetnego y bogatego Młodzianą, w Domu swoim Jedynaką, którego potym, iako Oblubienicą kochała, y szanowała, iak Starszego. W Stanie Małżeńskim, przyrodzoną skromność, ściśle milczenie, y domową osobność, tak zachowała, że tylko do Kościoła, y na konieczne potrzebne Wizyty wychodziła. W czytaniu Nabożnych

Xiążek; ustawniczą była, z których oprócz zwyczajnego nabożnego wzruszenia, wielkie początki doskonałości zbierała. Między temi zaś, dwa sobie naypryncypálnieysze Życia Duchownego punkta, obróciła: To iest, że niczym innym nie jesteśmy, tylko tym, czym jesteśmy przed BOGIEM, y że, ten iest zbyt nie takomy, któremu na BOGU niedosyć. Z czego starała się, byź w oczach BOSKICH doskonaliła, y nim się samym kontentować. A gdy się o samego Pana BOGA starała, sam Pan, tak duchem swoim, myśl y Serce iey napełniał, że ją wżytkę w samego siebie uważaniu, y gorącey ku sobie miłości zatapiał, y do siebie pociągał, osobliwie po Komunii. Które pociąganie, nieślaka w niey z początku oszukania bojaźń czyniło, która jednak od niey odeszła, za radą Mądrych ludzi, którzy ją, że to od Ducha BOSKIEGO pochodziło, upewnili.

Sześcioro z Małżeństwa miała po 173
 temstwa, trzy Corki, y trzech Synów, których wżytkich, z wielkim Staraniem, w Cnotach Świętych ćwiczyła. Synów do Szkół aplikowała, Corek trzy Zakonowi Należmu poświęciła, iako y wierną Sługę swoją Andrzeję, którą w pięć Miesięcy Nowicyatu, w Piątek Wielkiego tygodnia umarła, y w dzień Zmartwychwstania Pańskiego, iey się Chwalebna pokazała. Nietylko domu swego miała staranie, domowych opatruiąc, ale też y potrzebom bliźnich wżędzie dopomagając, dla czego wszystkim ubogim y potrzebującym, Miłość pokazywała. Trafiło się że iedną Panienką, uwiedzioną będąc, widząc się ciężarną, obiecała się w polu, ale ktoś na koniu przejeżdżający, zaraz przypadszy, odciął ją, y wnet zniknął, dorozumiáno się, że to był iey Stroj Anioł; Gdy się Sługą Boską, o tym przypadku dowiedziła, nieszczęśliwą owę, do domu swego wzięła, cieszyła, w połogu z dziwną miłością usługowała, y potym ją w uczciwym domu postanowiła. Pewnego dnia powracając z Miasta, miała wewnętrzne natchnienie, aby była do domu iedney Pani, którą ledwie znała, wstąpiła. Wstąpiwszy tam, chciała obaczyć Corkę Gospodyni, do ktorej zaprowadzo-
 na,

na, gdy obaczyła, że o iey doczesnym zdrowiu wielkie były zabiegi, kazała przywołać Spowiednika, y dać iey Święte SAKRAMENTA, właśnie w potrzebny czas, bo iak tylko Panienką SAKRAMENTA Święte przyjął, zaraz konać poczęła, y w krotce umarła. Chodziła często do Szpitalow, y do domow inszych Ubogich, którym pokornie y pobożnie usługowała, lubo iey do tego trudność czyniła, wzdrygać się obrzydzenia, Natura. Gdy osobliwie miłość iey względ miała, na duszy potrzeby, zaczęła się też usilnie, o nawrocenie grzeszników starała; dla tego zaciągała pewnych Spowiedników, których, do słuchania ich Spowiedzi używała. A Pan BOG iey, wiele skrytości Serca obiaśniał, tak z strony grzeszników, iako y Spowiedników. Poznała też jednego, że niebył do Spowiedzi od Biskupa approbowany, y drugiego przy Klasztorze Zakonnicy będącego, który niebędąc Kąpłanem Msze Święte odprawiał, y inne Kąpłańskie obrzędy sprawował.

174 Gdy Królestwo Francuskie, przed tym, y po śmierci Henryka trzeciego, Wojnę domową prowadziło, między Henrykiem Czwartym, Sukcesorem prawdziwym, y Xiążętami, pod Tytułem Konfederacyi Katolickiey, wierna służba Chrystusowa wiele cierpiała, tak na swojej Osobie, pod czas oblężenia Paryskiego, gdzie iey wiele potrzebnych rzeczy do żywności niedostawało, czego znoszenie, ułatwiał BOG, pociechami wewnętrznymi, iako y na osobie kochanego Mążonka, którego, gdy się Miasto poddało, postano na wygnanie, że był przy stronie Konfederacyi Katolickiey, gdzie potym poimany od Żołnierzy, miał być na śmierć dekretowany, także y na Ołobie Oycy, który toż samo cierpiał, iako też z okazji Familij, ktorey wszystkie dobra, od Kredytorow, y innych zabrane były, aż do Talerza srebrnego, którego zażywała do Stołu. Także y w osobie Ubogich, że im co dać, iak pragnęła, nie miała, lubo sobie od gęby uymowała, żeby ich nakarmiła. Jednak to wszystko, wspaniałym umysłem znosiła, bo się w pracach kochała,

ochotnie utrapienia pragnęła, y chciała cierpieć, równe Męki, mękom Czyścowym. Chcąc temu pragnieniu Pan zadość uczynić, przypuścił ją do uczestnictwa Najswiętszej Męki swojej, wyrażiwszy niewiedomie na niej, znaki iey, bo w pewne dnia godziny, osobliwie w Piątki, y w Wielki Piątek, boleści nieznośne cierpiała, w rękach, w nogach, w boku, y w Głowie.

Cudowne miała Duchow rozeznanie, 75 nie, ktore lubo w wielu pokazywała okazyach, ale iawniey w przypadku następującym. Była jedna Białogłowa Wdowa Remeńska, która od Czartą zwiedziona, fałszywemi Cudami, y Proroctwami, inszych oszukiwała. Miała dany sobie Chleb od Szatana, który kawałkami rozdać, oczywiście go przymnażała. Wpadła w Chorobę, z ktorey zdała się umarła na pozor, y niezadługo wstawiwszy, wizytka zdrowa, wołała: *Ah BOZE mój, że ci się podobalo wrócić mi Życie, poświęcam ie, na twoją usługę.* Zmyślała uczynki miłości, Modlitwy, y umartwienia w sobie, inszych do pokuty nawodząc, z bojaźni ładu Boskiego. Miewała zwyczajne zachwycenia, skrytości serca y przyszłe rzeczy opowiadała, w dalekie kraie, przeniesiona często bywała, y wiele inzych Akcyi czyniła, ktore iey u wszystkich, nawet y u Mądrych ludzi, sprawowały poszanowanie, dla czego wszyscy się do niej udawali. Jednego dnia trafiło się, gdy zachorowała, że ją wiele Zakonników przyszło nawiedzić, iusko iey światłością iasna otoczone było widziiane, z ktorey słyszany był ten głos: *Witay Siostro, witaycie Bracia.* Jey błędy, y Iztuki Szatkańskie, MARYA Nasza, z Niebą oświecona poznała, y wyjawiała, pierwej ją o klamawą y oszukiwania, iasnie wytchnięte pokonawszy.

Gdy Życie Świętej Młodzi Naszey TERESY, już było po Francusku wy- 176 dane, czytała ie, y obaczywszy, w nim, tak wiele rzeczy cudownych, wielkie do niej Nabożeństwo zabrała. U ktorey sobie zasłużyła, że iey się pokazała, y onę Chwalebna wizyta ućieszyła, którą między inzemi dyskursami, to iey też powiedziała, że za iey staraniem, miał być fundowa-

ny Zakon, Karmelitanek, we Francyi. O czym gdy się inszych radziła, więkšzey w tej sprawie czekając deklaracyi, znowu się iey pokazała Święta Mátka, y co miała skuteczniejszego czynić, rozkazała. Zaczyn rady od zacnych ludzi zaciągając, zaraz ochoty, do wypełnienia tego rozkazu przyłożyła. Jednego dnia, do Xieźney, *de Longueville*, dla uczynku miłosierdnego przyšla, y gdy iey w Káplicy Kościelney, mającey się z Nabożeństwem powrócić, czeka, ten głos wewnętrzny słyſzy. *Niemow z Xieźna o tych rzeczach, dla ktorychby przyšla, ale o Fundacyi Kláštoru.* Co tak szczęśliwie uczyniła, że zaraz Xieźná, intencya Fundacyi potwierdziła, y Tytuł Fundátorki chętnie przyjęła, a potym tey pobożney sprawy, powaga swojá, y kosztami własnymi dokończyła.

177 Gdy Sługá Chrystusowá, o zleconey sobie sprawie, pilne staranie czyni, wysłała do Rzymu wiernych posłańców, dla otrzymania pozwolenia, na Fundacya Kláštoru, a drugich, do Hiszpánij, dla postarania się o Zakonnice. Samá zaś dla swoich pobożnych Interesów, iedzie do Lotaryngij, gdzie się ráz modłać, w sławnym Kościele Świętego Mikołajá Biskupa, znowu widziála Świętą Mátkę Nászą TERESĘ, którą szczęśliwe Fundacyi Kláštoru powodzenie, y Zakonu Nászego w Krolestwie Fráncuskim rozszerzenie, opowiedziála, to iey także zapowiadając, że było upodobanie Boskie, aby y oná między Karmelitankami, Siostrą Konwierską była. Po skończonych wszystkich trudnościach, przywieziono z Hiszpánij sześć Zakonnice do Francyi. W Mátkę Annę od Páni JEZUSA. Wielebną Mátkę Elżbietę od Aniołow, Wielebną Mátkę Annę od Świętego Bártłomiejá. Wielebną Mátkę Elżbietę, od Świętego Páwła. Wielebną Mátkę Beátrykę, od Niepokálanego Poczęcia, y Mátkę Eleonorę, od Świętego Bernardá. Które, że były Zakonnice opinią swiátobliwosci sławne, chciał je Pán BOG cudownym widzeniem bardziey wsławić, bo w południe nad Konwentem Abuleńskim, Świętego JOZEFÁ Zakonnice Nászych, do ktorogo były zgro-

mádzone z róžnych Kláštorow, gwiazdy dziwney y niezwyčajney piękności w ten czas się pokazały, y tamże straszne wyćia Czartow były słyſzane, wiedzieli bowiem co za szkódę z ich przybycia do Francyi, mieli ponościć. Gdy Zakonnice przybywały z Hiszpánij, dla nich na przedmieściu Páryskim Świętego Jakubá, Kláštor gotuía, na ktorogo wystawienie, wydáno było wiele Tysięcy Czerwonych Złotych, które Sługá Boska, cudownymi sposobami wyprášała. Potym Pánienkom, które miały bydyć przyięte do nowego Kláštoru, dać instrukcyę, y one sama, osobliwym rozestnaniem swoim, między wielá innymi dobiera. Pielzo náſze Zakonnice Hiszpánki, przybyły do Okcytánij, na ktorych przybycie, po wielu niebezpieczeństwach, łaska Boska zwyciężonych, sześć iáśnych gwiazd, tamże się pokazało, z ktorych po niejakim czasie, ku Zachodowi, równym biegiem, pięć się nákloniło, y rozeszło, a jedná niewzruszoná stała na miejscu, który Cud, przyśle powodzenie prognostykował, bo pięć z pomienionych Zakonnice, widząc że nowych Zakonnice Konwenty, były pod Cudzym rządem, przeniosły się do Belgii, żeby Konwent pod rządem Zakonu, iako prágneły stanać. Samá Mátka Elżbietá od Aniołow została, we Francyi, którą iednak od przyścia, Nászego Zakonu Oycow, za Spowiednikow miała, y pobożny ku nim áffekt, w Zakonnicach swoich Lemowickich sprawiła.

Przybywała potym do Páryża, dnia, szesnátiego Páździerniká, Roku Pańskiego 1604. y za ułożeniem należytym wszystkiego, w uroczystość wszystkich Świętych, trzy przypuszczają nowicyę, y tak Konwent fundowany zostale, który w krótkim czasie, za przyięciem innych iest pomnożony, nietylko liczba zacnych Zakonnice, ale też y prawdziwą o wielkiej ich swiátobliwosci opinią. Z ktorogo źródła, iak strumienie, inſze Konwenty, więcey nad szesćdziesiąt dotąd powstały, y co ráz ich więcey przybywa. Gdy Dom sługi Chrystusowey, był miejscem Błogosławieństwa, wzyſcy domowi

mowi jego, pobożnych uczynków pilnowali; Sam Syn najsłabszy, został na świecie, dwaj młodsi, stan Duchowny przyjęli, a trzy Córki do Zakonu Karmelitańskiego, między nasze Zakonnice wstąpiły. Po śmierci Pána Akrego, iey Męża, y ona potym sama, obrawszy sobie bydź wzgardzoną w Domu Pańskim, wielkimi prośbami otrzymała, że do Naszych Zakonnice, między Konwierskie przyjęta była. Gdy się w drogę gotuje do Ambianu, gdzie miała bydź przyjęta, y swoje podróż Pánu BOGU poleca, pewnego dnia wchodzi do Kościoła Fulieńskiego, y z wielkiej łaski Boskiej, Anielką słyży Muzykę, od weyscia, aż do końca Modlitwy, nie wypowiadanie słicznie grająca.

179 Wyiechawszy potajemnie z Paryża, iedzie do Ambianu, dokąd przyjechałszy, z wielkim uszanowaniem od Zakonnice, przyjęta była, iako Święta, y została obleczona w Habit Zakonny, z wielką radością, w Poniedziałek, po Oktawie Wielkanocy, którego dnia, przypada Uroczystość Zwiastowania, y Wcielenia BOSKIEGO, zaczęła pragnęła, aby była nazywana, Siostra MARYA od Wcielenia, że było Zwiastowania Najsłodszej Panny, y ze się w ten dzień, obchodziła ta Tajemnica. Przy przyjęciu Habitu, porwana była w Zachwycenie, z którego wrociła się we dwie godziny, pełna Niebieskich pociech, z którego y na potym, BOSKIE łaski w niej trwały, pokazując się czasem Światłem Niebieskim otoczona, czasem wdzięczny zapach z siebie wydająca, czasem nawiedzaniem się Świętych, ukontentowaną, a gdy iako roztropna y pokorna, bała się w tym oszukania Szatańskiego, sądząc się bydź niegodną łask Boskich, widziała przytomną Świętą Matkę Naszą TERESĘ, w sam dzień, w który się Uroczystość Beatyfikacyi iey, w onym Klástrze Ambiańskim, odprawiała, wysokim Majestatem uwielbioną, którą iá ciężyła, o prawdzie iey Rewelacyi upewnić, y nauczyć, iak miała prawdziwe rewelacye, od fałszywych poznać.

180 Skończywszy Rok Nowicyatu, bo-

jąc się żeby dla ustawicznych Chorob ciężka Zakonowi niebyła, gdyby solenną uczyniła Profesya, skrupułami uciśniona, nie jako deliberowała, iednakże z Niebá oświecona, y innych radami y racyami wzbudzoną, uczyniła iá, rozumiejąc że wkrótce umrze. Po Profesyi, kazała iey Mátká Przeorysza, aby o zdrowie Pána BOGA prosiła, o które tę Modlitwę czyniła: *O Pánie, jeżeli ci się podoba, przywróć mi życie, tego chcę, tylko dla tego, abym cierpiała, y o nie dla tego tylko proszę.* Ledwo co Modlitwę skończyła, aż zaraz ozdrowiała. Zaczyna będąc miała BOGV y ludziom, dziwną izczerością we wśzytkim postępowała, ustawiczną przytomność BOGA miała, Honoru Boskiego, y pożytku bliźniego, izczera zawsze miała intencya. Tak głębokiey była pokory, że, mizeryá swoję, (iako iá nazywała) łzami ustawicznymi opłakiwała. Tak ochotnie Posłuszeństwo pełniła, że na jeden głos iego, zaraz biegała. Tak Vobołstwo kochała, że powiadać, iż była nad żebraka uboższą, wielką z tą miała pociechę, iak y z tego, gdy wielu potrzebnych rzeczy, niedostatek cierpiała.

Lubo MARYA Nasza, policzona była między Konwierskie, ale Zakonnice, widząc dziwną iey Świątobliwość, y ośobliwą roztropność, obrały iá za Przeoryszę. Ale ona Elekcyi tej nieprzyjęła, y łzami y racyami pokornymi w to potrafiła, że ińza bydź musiała obrana. Wiekłszy ielcze pokazała przykład pokory; gdy Córka iey obrana była Podprzeoryszą Konwentu, tak się z nią pokornie obchodziła Nasza MARYA, że potym z nią bezpiecznie mówić nieśmiała, y nie mówiła, y przy niej śmiać niechciała. Ktorey tak głęboka pokora, tak z oczu Córki, iak y innych Zakonnice, nábożne łzy wyćiskała.

Po skończonych od Profesyi, dwudziestu Miesiącach, gdy widzieli rzeczone, że Choroby ustawiczne w Ambianie cierpiała, żeby iá na zdrowiu poratowali, postanowili iá przenieść do Konwentu Pontyzary. Co się stało według zdania Boskiego, bo w ten czas gdy się to działo, była w Chorze, iedna Zakonnica mo-

dląca się w Pontyzarze, którą widzia-
ła, wielką gwiazdę przysiępującą,
między inższymi pomniejszych, które
się na sklepieniu Choru pokazały. Jej
przybycie wielce było ubogiemu Kła-
sătorowi pomocne, bo przez szesna-
ście Miesiący, chorą na łóżku będąc,
plac Klasztoru, rozprzestrzeniła, Fa-
bryki przyczyniła, do Zakrytyi o wie-
le pięknych y bogatych rzeczy, posta-
rała się. Pragnąc iak naywięcey cier-
pieć dla BOGA, nietylko nieznośne
Chorob swoich boleści, cierpliwie zno-
siła, ale też przez nie, Vczęśtniczką
Męki Pańskiej została, y iawnie zro-
zumiała, co dla nas ucierpiał Pan, kto-
remu dziękowała. Sam zaś Zbawiciel
Nasz, wierną sługę, y wnętrznemi
poćiechami posilał, y powierzchowne-
mi także cieszył łaskami, często się iey
pokazując, w Chorobach nawiedzając,
y z wielkicy przyjaźni oświadczeniem.
z nią poufale rozmawiając.

183 Przez ostatnie dwa Miesiące, bardzo
wiele cierpiała. Czując zaś w sobie,
do cierpienia wielkie pragnienie, a z
drugiey strony widząc, że cierpieć
wzdrygała się Natura, zwykła była
mawiać: *Niewiem iak BOG, te dwie
przeciwne rzeczy we mnie złączył, to
jest pragnienie cierpienia, y karcę Natury
w cierpieniu, niemogę posać, a jednak
doświadczam na sobie.* Gdy iey iedna
Zakonnica mówiła, aby o zmniejsze-
nie boleści Pana BOGA prosiła, od-
powiedziała: *Nie uczynię tego, niechcę
od boleści uciekać.* Przybywało więcey
Chorob, to jest zapalenie płuc, usta-
wiczna gorączka, ciężkie bolenia gło-
wy, paraliż z apoplexyą, konwulcye
wielkie, womity przykre, dla których
niemogła Komunikować, aby była
w boleściach iaką folgę znalazła. Ze-
by ią był Pan BOG wżelako wys-
probował, rozum iey ciemnościami
strasznemi, y Wolą ciężkimi uciskami
napelnił, bo się iey często straszli-
wi pokazowali Szatani, y różnemi spo-
sobami była dręczona. Po tych Mę-
kach, następowały poćiechy, wdzięcz-
nym Opatrzności Boskiej porząd-
kiem. Często ią Aniołowie cieszyli,
różne wynajdując sposoby, często wi-
dywała Świętą Matkę Naszą TERE-
SE, ktorey widzenie, y przyjemne

rozmowy, niezmiernie ią koncen-
wały. Zażywała czalem, samego Pa-
na Aniołow, y Świętych konwersacyi,
y w tych apparacyach, wielkicy do-
znawała ochłody. Temi Boskimi za-
chęcona łaskami, do Niebieskiey wzdya-
chła Jerozolimy, pragnąc rozłączenia,
a bydz z Chrystusem.

Przybita tedy będąc na Krzyż z 184
Chrystusem, w pośrodek boleści, po po-
wtornych Apoplexyi konwulsiach, Pa-
nu BOGV Duchą oddała, w sam czas,
gdy iey Olej Święty dawano, dnia
ośmiennastego Kwietnia, Roku Pańskie-
go 1618. wieku swego pięćdziesiątego
drugiego skończonego, Zakonney Pro-
fessyi, czwartego. Ciało iey w samey
śmierci odmłodziło, y do pierwszey
przyszło piękności, z ktorego Niebie-
ski, bardzo wdzięczny zapach pocho-
dził. Tego dnia, ktorego umarła, po-
kazała się w Chwale, Matce Przeorysie
Klasztoru Deppskiego, z ktora się ze-
gnając rzekła: *Prędko się dowiesz, kto
ja, jestem.* Niedługo potym, inższy
Zakonnicy Klasztoru Pontyzareńskie-
go, pokazała się w Chwale uwielbie-
nia, y rzekła do niey: *O jakie BOGA
Miłosierdzie, żyć pięćdziesiąt dwa lat na
Świecie, a nieprzejść przez Czyściec.*
Teyże znowu Zakonnicy, pokazała się
w towarzystwie Świętey Matki Naszey
TERESY, wysoką Światłością Chwa-
ły otoczona. Dla opinii, iey wielkicy
Świątobliwości, wielu się do iey gro-
bu ichodziło, tak dla użanowania iey,
iak y w różnych potrzebach, ktorzy
od rozmaitych Chorob uzdrowieni
bywali, y zapachem z Ciała iey po-
chodzącym, ukontentowani zostali.
O Wielu iey Cudach, po Śmierci po-
wiadali. Jedną Wieśniaczką, z spadku,
kość skruszyła, y szesnaste lat, cięż-
kie boleści, wrzodami otypaną cier-
piała, tak, że żadną miarą chodzić nie-
mogła. Usłyszawszy o Śławie Świą-
tobliwości Naszey Maryi, kazała się
zanieść do Pontyzary, y czwartego
dnia podczas słuchania Mszy Świętey
widzi się zdrową doskonałą, kość już
uśchła, znowu odwilgotniała, meaty
humorow na swoje miejsce przyszły,
Wrzody odstąpiły, y na potym bezpie-
cznie y dobrze z podżywieniem wszytkich
chodziła. Pewną Zakonnica Siostra
Orszu

Orłzuli, fundując w Kärnuće Klastor swego Zakonu, wielą Chorobami przyćśnioną, do Konwentu Kärmelitánek Nászych, w tymże Mieście będącego, przybyła; Dowiedziawszy się o Swiatobliwości Nászey Maryi, do Orátoryum iey poświęconego, wstąpiła, chcąc się w swej potrzebie pomodlić, Zebrana wewnątrznie, obaczyła ją, modlącą się przed Ołtarzem, w Całym Habiście Kärmelitáńskim, wielką Chwałą iásniejącą, na która lubo oczami Ciąśła spojrzeć nieśmiała, ale ia wewnątrznie widziała, y mowiacą słyszała, y o niewierność w Boskich náchnieniach, surowo się strofuiając. Jak zniknęło widzenie, wolną się od wszystkich swoich Chorob uczuła, a osobliwie od dawney puchliny, uwolnioną została. W Mieście Nowiomeń-

skim, jeden Rzemieśnik, na Fistulę w prawym łonie chorował, y na wrzód nad lędzwiami, y tym osłabiony leżał, niebędąc do niczego sposobny, między inżemi pobożnemi Xiązkami, czytał też życie, tej Sługi Chrystusowej, y uczynił Szlub, że poydzie do Pontyzary, grob iey nawiedzić, ieżli od tego Wrzodu, y Choroby wolny zostanie, ledwo uczynił Szlub, zaraz uwolniony. Do Pontyzary, z Zoną, przyiścielem, dla Szlubu wypełnienia pojechał, y tam po dziękczynieniu, na Fistulę uzdrowiony był, iako y iego Towarzysz, dla Syna swego Chorego, zdrowie odebrał. Inśzych Cudow, iest wiele, tej Sługi Chrystusowej. Ktorey Życie opisał obśzerniey, Doktor Jędrzey du Val, y Wielebny Oćiec, Maurycy, Marćin, Barnabitá.

Z Y W O T

Wielebnego Oycá FRANCISZKA, od Świętego JANA.

185 **W**ielebny Oćiec, FRANCISZEK, od Świętego JANA, w Mieście Taurysenskim, w Pedemoncie, urodził się, który potym posłuszny powołaniu Boskiemu, Zakonny Hábit, w Konwencie Nászym Awenioneńskim przyjął. Lubo zawsze dobry y stateczny był żyjąc, jednak na kilka Mieścięcy przed Śmiercią, większe y znaczniejszy Zakonney Obserwancyi, y w Cnotách Cwiczenia się, dokumentá pokazał: y tak na ten czas, w doskonałości postąpił, że każdy z nim, w tymże Konwencie Nászym Paryskim mieszkaący, miał się w czym z niego zbudować, y do náśladowania zachećć. Żyjąc bowiem, był dla wśzytkich przykładem Doskonałości, umierając opinia wielkiej Swiatobliwości słynał, a wśzytkich Nászych

Zakonnikow, y tak dobry po sobie I. mienia y Życia odor zostawił, że już w sześć lat po Śmierci iego, w Paryżu słynęła, szczęśliwego zeyścia iego pamiątka, y do náśladowania w Cnotách Heroicznych, miáno go za Świętego. Był mężem ostrego dowcipu, y nad zwyczaj biegłego, zawsze się czym zabáwiać chcącego. Był potym zawsze twárzy wesoły, y tak siły, że się było trzeba po nim spodziewać, długiego życia.

Po Professyi do Włoch posłany, w 186 Konwencie Nászym Genuéńskim, przez kilka lat mieszkał. Ze zaś iakośmy opisał, był rzeźwy, pilne nad nim w Zakonney Obserwancyi, Przełożonych było stáranie, przez które, miał dosyć okazyi do cierpienia, y do postępku. Do Matematyki, miał wielką inklinacyą, co że się Przełożonym nie-
podo-

podobą, którzy bårdziej woleli, że by był ná ten czas Modlitwy pilności, záczyń go wieloráko z tey przychyny martwili, iego bowiem komplexya, dała się łagodnością nakłonić, ostryością zaś y surowością łatwo poruszona bywała, á nie łatwo uspokojona, dla czego w Posłuszeństwie, y w pokromieniu Páslży, wielką miał trudność. Nádjechał Wielebny Oćiec Náš DOMINIK á JESU, MARIA, będąc Generałem, który osobliwą swoią roztropnością, y wielką łagodnością, skłonność dowcipu iego uspokoił.

187 Roku Pańskiego 1617. po uczynionym rozdzieleniu Prowincyi, w Nászey Kongregacyi, ten Wielebny Oćiec z Genty, posłany był do Francyi, gdzie swoy Zakonny Nowicyat, y Profesya Święta uczynił. Tam o prawdziwym y zupełnym do BOGA nawroceniu się, myśleć począł; ále się Wielebnemu Oycu, y ostatniego doskonałości stopnia, dostąpić trudno zdało, á zwyczajnym postępowaniem sobie, wcale niepodobno, chciał, ále nie mógł, rzecz to bowiem ciężka na niego, y dzieło nie jednego dnia było. Zaczyn będąc pobudzony z Niebá, do nabyćia nieodwłoczney doskonałości, tego sposobu zażył. Miał zwyczaj, że się z pilną usilnością do przyięcia godnego, Najswiętszego SAKRAMENTU gotował, áby sobie uprosił, choć iedną dobrą [jako mawiał] Komunią, mając tę Wiarę, że od iedney Komunii Przenajswiętszey, godnie y należycie przyięty, łatwo mógł przyić do odmiany, swoich wszystkich skłonności. Vczynił tak po wiele razy, y długo trwał, poki iák sobie życzył, skutku nieotrzymał, około Świat Narodzenia Chrystusowego, Roku Pańskiego 1617. doktorych Vroczyści, przez wiele Aktow, pragnienia, Modlitwy, y Pokut, pięknie się przyposobił.

188 Wielka de ten czas w nim pokazała się odmiana Prawicy Boskiej, y on się z łaską Pána BOGA, nieukrywał, począł się bowiem pokázować co ráz inákłym, skromnym, áż nádto w słowach skąpym, posłusznym, spokojnym, pokornym. Ledwie potym widziány

był, żeby się kiedy rozśmiał, nikomu jednak niebył uprzykrzony. Od tego czasu, áni sobie, áni zdrowiu, áni włásnym wygodom niefolgował, ále wlysttek od BOGA był przemieniony. Y gdy codziennie po Nászey Francuskiej Prowincyi słynał, dobrej odmiany sławą, pospolicie mowili, że Pán, który mu dał takie dary doskonałości, nie długo go powoła do siebie. Pod ten czas, uważano doj niego, że gdy do Ołtarza Mszá Święta odprawić przystąpił, iák ostatni ráz przed Smiercią, przystępował, to jest z takim przygotowaniem, iákby chciał mieć, kiedy będzie umierał.

Tak się zaś ćwiczył w umártwieniu 189 wszelkimi sposobami, oprócz tego co mogło byđ powierzchnownie widziáno, że ten Brát, który miał stáranie koło prániá przewłok Zakonnych, powiedziál, iż często znáydownáł Tunikę spodnią, Nászego Fránciszká, skrwáwioną, od wierzchu áż do Pása; Bez wielkiego pragnienia, wspomnieć nie mogą, którzy go ználi, Zakonnego iego ubóstwá, ustawiczney osobności, nieustánney Modlitwy, wielkiej skruchy, posługi z miłością innym Bráci, y nieustájący przykład doskonałości, w czym około ósmiu Miesięcy trwał niesprácowány, y gdyby był BOG dysponował, więkळेby był pomnożenie w Cnotách Świętych uczynił, dla pobudki nástępujących. Ale Pán inaczey przeznáczył, y owoce jego, do zebrání doskonałe się zdály, áby był do Niebá, ná wieczne z Pánem BOGIEM roskoszy przeniesiony.

Dopuscił tedy ná niego Pán, mo- 190 che dotchnienie, przez Choroby ciężkie, y nieznósne boleści, które on chętnie cierpiál, y wesoło przyimował. Wco się tedy Sługá Boski wzwyczásił, to w Chorobie, przez wnétrzne y powierzchnowe, náłożonych Cnot Akty, dostatecznie pokázował. Gdy bowiem z gwałtowney Choroby wpadł w zámieszanie głowy, iák piękne, iák pobożne, iák gorące słowa, począł mowić, do przytomnych y do siebie, że rozumieć było potrzeba, iż álbo medytacyą álbo Modlitwę czynił. Ná koniec jednak, przyszedłszy do siebie, zázwołał: O jak wiele, o iáko, o iák za wielką

wielką rzecz poważać sobie trzebá, że kto jest Kármelita. Ze kto jest Zakonnikiem Kármelitów Bosym. O iák się dobrze w potrzebách y użyskach Smierci pokazać, że Kármelity życie, u B O G A, drogie jest. O iák Szczęśliwy który dobrze między Kármelitami Bosymi żył. Iák Szczęśliwie y obficie, przy śmierci Bosakow, B O G dobry prace płaci. To z pla-

czem częściej mówił y powtarzał, y toż samo znown mówiąc, duszę Pańnu B O G V oddał, w posrodku Zgro, mądzonych Zakonnikow, dnia Czternastego Września, którego obchodzie. my Uroczystość Podnieśienia, Krzyża Świętego, Roku Pańskiego, Tysiącznego, Sześćsetnego Ośiemnastego.

Z Y W O T

Wielebnego Brata **DEZYDERYUSZA** od Świętego **JOZEFA**.

191

Wielebny Brat **DEZYDERYUSZ** od Świętego **JOZEFA**, w Awenionie, z pobożnych y przystojnych Rodziców, urodzony jest, którego bárdzo kocháli, iák jedynáká, lubo miał Siostry, które zá Mąż przystojnie poszły, á jedná zá Páná Brakącego, Zácneho Awenionczyká. Będąc pięknych przymiotow, y w pobożności Chrześciańskiej dobrze wypolerowany, Boskim powołaniem poprzedzony, poczał mieć prożności Światowe w pogárdzie, y prágnienie do Stánu Zakonnego zábierać. Dopiero od czterech lát, z Woli y rozkázania Oycá Świętego **PAWŁA** Piątego, Oycowie Nási, w Awenionie byli, y już Świątobliwością, przy powódze iáskáwego **PAPIEZA**, znákomicie święcili, dla czego wiele Młodzi Szlachetney zaraz z początku, Habit Nászego Zakonu przyięło, y dziewny w drodze doskonałości postępek uczyniło. Między niemi był Náš **DEZYDERYUSZ**, który idąc ná głos Boski, Roku Pańskiego 1613. przyięty był, od pierwszych Nászych Fundatorów. Ná ten czas był Przeorem, Nowego Konwentu Awenioneńskiego, pod Tytułem Świętego **JOZEFA**, Wielebny Oćiec Agátaniol á **JESU MARIA** Genuńczyk, z Wielkiej Fa-

milii Spinolow, á Mágistrem Nowicyjuszow, Oćiec Tomasz w Krolestwie, Neapolitańskim urodzony, Mąż Wyśokiey Świątobliwości, pod których dyrekcyá, Nowicyusz Nášz postępując, w ćwiczeniu się w Cnotách Zakonnych, doskonałym został y skończywszy czas Nowicyátu, przez Solemną Profesyá Pánu B O G U się y Najświętszey Pánnie poświęcił, Roku Pańskiego 1614. pod Imieniem Brata **DEZYDERYUSZA**, od Świętego **JOZEFA**, które Imię rozumiem że mu dla tego dáno, że Rodzice jego, pod Fara tego Świętego mieszkali, zaś do Imienia, przydano mu Świętego **JOZEFA**, z pierwotnego Nászey Reformacyi ku niemu Nábożeństwa, które nam Świętá Mátká Nászá **TERESA** zaleciła, áby Imie **JOZEFA**; ieszcze rzádkie, było w zazywaniu y poszanowaniu, iák potym było w Awenionie.

W całej Francyi, jedná tylko była Prowincyá, Nászey Reformy, y nie wiele Klasztorow, gdy Nášz **DEZYDERYUSZ**, ná Náuki Filozoficzne y Teologiczne posłany byđz miał. Záczym do Páryża náznaczony, w Nászym Chárentońskim Konwencie, uczył się Filozofij; Przy Náukách, żeby w nim goracość Duchá, w Nowicyacie nábytego nieśtygła, pilno się stá-

rał, dla tego usiłował, to modłać się, to nabożne Xiazki czytać, to dobrze żyć, codziennie się odnawiać, y tym sposobem, o osobliwe Zakonnej Obserwancyi zachowanie, stąranie miał. Na dysputach, lubo był pojętnego dowcipu, niechciał się nad Kondyscy. pulow swoich przekładać, ani ich chciał na defendach uporczywie zwyciężać, ale z pokorą, zaraz, dowiedzionej prawdzie ustępował, mając upodobanie, słuchać, niż mówić, bardziej uchą nadstawiać, niż usły gadać, bardziej się uczyć, niż nauczać. Wszytkim był przykładem, doskonałości Zakonnej, w prędkim Posłuszeństwie, w głębokiej pokorze, w Anielskiej skromności, w osobności, w milczeniu, y inszych, dla czego u wzytkich był w miłości y poszanowaniu.

193 Dobrze postępował, tak w drodze doskonałości, iako y na kursie Filozoficznym, gdy w pośród kursu, stanąć przymuszony, aby w wiecznej Świętych Chwale odpoczął, przeniesiony jest. Już go sobie Niebo wybrało, złączym za BOSKĄ dyspozycyą, wpadł w śmiertelną Chorobę, w ktorej żeby miał większą wygodę, y opatrzenie, Chorego przeniesiono, do Naszego Paryskiego Konwentu, gdzie rzadką cierpliwością y doskonałością, Choroby dolegliwości znośił, y zwyczajnego ćwiczenia doskonałości, ile mógł nieopuścił. Z tad częste mowy, o Panu B O G V miewał, z tad, gdy sam tylko był, wiele Aktow cnot czynił, ktoremi się chciał Panu B O G V podobać, albo się też na Śmierć gotować, iezli w Niebie taká Wola była.

194 Na kilka dni przed śmiercią, tego sługi Bożego, ieden z Naszych Oycow światobliwy Staryszek, Ociec Anzelm od Świętego Jędrzeja, wracając się pod wieczor z Oratorium, gdzie chwalebny zwyczajem, codzienn prywatnie, Godzinki małe, o Najswiętszej Pannie odprawił, spoyrzał ku Celi Naszego DEZYDERYVSZA Chorego, y obaczył ją w puł otwartą, a przy iey drzwiach, iakiegoś Młodziana piękney y wspaniałey urody, statury słuszney, w Habcie Naszym Braci Konwersom podobnym, tylko że procz tego, miał

na sobie znaki, niby Pielgrzyma, iak máluią Świętego Rafała z Tobiášzem, y uważał, iakoby z Chorym rozmawiał. Ten tedy Światobliwy Staryszek, Maż prawdziwie doskonały, ktory po Śmierci, odebrał łaskę nieskażytelności Ciała, wstąpił do Celi, y Chorego nawiedzić, y gością przywitać, chcąc obaczyć co obadwá czynili, chce owego gością na znak braterskiej Miłości do siebie przytulić, aż mu zniknął, zostawiwszy tylko w owym Starym Oycu, wielkie widzenia siebie pragnienie. Niewątpić, że ten Młody Pielgrzym, był iego Stroż Anioł, ktory będąc mu w peregrynacyi tego wygnania, za Towarzysza dany, czekał umierającego, aby go do Oyczynny Niebieskiej zaprowadził, a tym czasem o przenosinach y Śmierci następującej przestrzegli, do utarczki pobudzając, a o Zwycięstwie y pewney Koronie Sprawiedliwości upewniając, czym go mile pocieszył, y w Panu rozweselił.

Kiedy Nasz DEZYDERYVSZ począł 195 konać, w tym Stanie konania, odszedł od siebie, z ktorego odeyscia gdy się potym wrocił, zawołał: *Jak wiele mi pomogło! iak wiele pomogło mi!* y to iedno, coráz powtarzał, ani odpowiadając co, choć go pytano, coby to znaczyło, co mówił, ale toż samo powtarzał. *Jak mi to wiele pomogło!* Przecież Przełożony, będąc przytomny, kazał mu odpowiedzieć, coby te słowa iego znaczyły. Ktoremu posłuszny będąc, odpowiedział, że każdego dnia, zwykł był, według Nabożenia swa swojego, ile mógł Najswiętszą MARYĄ Pannę pozdrawiać, *y o (mowi) jak bezpiecznie umieram.* Potym, gdy już w nim siły ustawały, dano mu Olej Święty, on zaś często, owe Słowa Składu mówił wzdychając, *I żywot Wieczny Amen. I żywot Wieczny Amen.* Y w tych słowach łagodnie skonął, y iako pobożnie wierzyć trzeba, wszedł do żywota wiecznego, według pragnienia, Dnia szesnástego Stycznia, Roku Pańskiego 1620.

ZYWOT

Z Y W O T

Wielebnego Oycę GERMANA, od Narodzenia Naj-
świętszey PANNY.

196

Wielebny Ociec GERMA-
NVS, od Narodzenia
Najświętszey PANNY,
w Antyzydoreńskim
Mieście Biskupim, Kro-
lestwá Fráncuskiego nád

Rzeka Ikaunem, z przyśtoynych Ro-
dźców, urodzony jest. Pod których
edukacyą Chrześciańskiey pobożności
ćwiczenia nauczył się, y osobliwe do
Najświętszey Panny MARYI Nábo-
żeństwo, z młodych lat zabierać po-
czął. Aby w niewinności służył Pa-
nu BOGV, obrał sobie Duchowny
Stán, y tegoż Miasta Antyzydoreń-
skiego, Kánonikiem został, W tym sta-
nie, kochał się osobliwie w Cnocie, y
w innych przykładach pobożności.
Z młodych lat, Najświętszą PANNĄ,
dla jego wielkiego ku sobie Nábożeń-
stwa, saski mu osobliwe świadczyła,
ale osobliwie te, iáko on poufałym
przyjaciółom swoim powiedział, że po-
ki żył na świecie, wielką mu sumnie-
nią czystość uprosił, dla czego pobo-
żny Młodzian, wielkiego przykładá-
jąc w służbie Boskiej starania, y od
wszelkiej grzechu okazyi, iowšem
y od najmniejszego do złego podo-
bieństwa utrzymując się, zawsze się
czystym, y niewinnym, przed BO-
GIEM y ludźmi zachował. Zawsze
się trzymał w osobności, tak żeby się
od szkodliwej świeckich Społeczności
oddalił, iáko żeby spokojniey, Páná
BOGA, y ćwiczenia Duchownego
pilnował. Bywając zaś na powinno-
ściach Boskich w Kościele, osobliwą
skromnością y pobożnością wszystkich
budował.

197 Roku Páńskiego 1612. do stánu Za-
konnego, idąc za wnątrznym náche-
nieniem Boskim, miał wokacyą, iák się
dowiedział, o Nászey Kármelitáńskiey
Reformacyi, ktorey nowy Konwent,
w przeszłym Roku, w Mieście Páry,

skim, był fundowany, ktorego Vsta-
wy, gdy mu się bárdzo podobály, o
Habit Zákonny prosił, y dla wielkiey
owey Cnoty, ktora na świecie słynał,
y nadziei jego wielkiey doskonałości,
od Przełożonych, do Nászego jest
przyjęty Konwentu. Dziwować się
potrzebá, z iáką goracością Duchá,
drogę doskonałości zaczął, y iák iá
prédko, ćwicząc się w Cnotach przes-
zedł, W Nowicyácie, Cudowná była
jego cierpliwość, dziwná pojętność,
Cudowná samego siebie wżgárdá, dzie-
winy na koniec do umártwienia áffekt,
przy wesołości twárzy. Tak pięknie
miedzy młodziá Najświętszey PAN-
NY wychowany, do ćwiczenia się w
Modlitwie łatwo przysposobiony, So-
leniá uczyniwszy Professiá, Dniá os-
mego Grudniá, poświęconego [Niepo-
kálnemu Poczęciu Najświętszey PAN-
NY, przez Zakonne izłuby, BOGV
się, y teyże Najświętszey Pannie MA-
RYI z Gory Kármelu, poświęcił Ro-
ku Páńskiego 1613.

Ledwie się wymówić może, z iáką¹⁹⁸
doskonałością żył, po Vczynionej
Professyi, bo jeżeli na świecie, był po-
bożności przykładem, w Zakonie, był
czystym doskonałości Zwierciádem.
W Cierpliwości dziedzićzył Duszę swo-
ię, w rezygnacyi, nieiákie Błogosła-
wionych nieodmiennosci Vczęstniáwo
miał, ustáwicznym umártwieniem Ciá-
ło swoje dręcząc, pod niewolą zmys-
łow podbił, y na Modlitwie trwá-
jąc, Boskiej zawsze przytomności zá-
żywał. Wydawało się w nim, nie-
zmierzáne niczym uspokóienie Duszy,
powážná, y oraz przyjemná pokorá,
Anielská skromność, Zakonney Obser-
wancyi osobliwá zárliwóść, y bárdzo
delikatná Posłutzeństwa miłóść. Z u-
stáwiczney BOGA przytomności, y
wnętrzney z nim przez myśli zabá-
wy, milczenie ustáwiczne zachował,
iák,

tak, że rzadko z Zakonnikami, y tylko o rzeczach potrzebnych, bardziej zaś rzadko gadał z Swieckimi, a gdy od nich do rozmowy proszony y wotowany był, Fortyaną upraszał, aby go w krótkim czasie odwołał,wołac w Celi swojej z BOGIEM, niż z ludźmi, u Forty konwersować.

199 Jedney Zimy, miał Urząd Fortyana, w Konwencie Paryskim, na którym się z wielkim zbudowaniem Swieckich, skromnością, y miłością sprawował. Niewzdrygał się włożonego na Siebie Wrzędu pracy, ale wesoło ją znośił, a osobliwie cierzył się, gdy z dziur y ran, w nogach y goleniach, które frogie zimno poczyniło, krew płynąć widział. Tak ściśłym był Posłuszeństwem Strożem, że była koło niego, osobliwa Pána BOGA Opatrność, iż w takie, która miał zdrowia słabości, y sił wyćienczeniu, nieumierał kiedy, w jakim trudnym Akcie Posłuszeństwa, ale go sama wierność Posłuszeństwa, zawsze utrzymowała. Roskazyano mu było, gdy między Naszemi Zakonnymi Studentami mieszkał w Paryżu, aby dla nabycia zdrowia, po pewnym się miejscu codziennie wieczor przechodził, pokiby o godzinie osmej, nie zadzwoniono do Choru; przez wiele Miesięcy, w ćwiczeniu powierzchownym, lubo niebardzo miłym, y niebardzo potrzebnym, y owszem bardziej szkodliwym trwał, iak prawdziwie posłuszny, czyniąc to codziennie, najmniej przez dwie godziny, przez które w Cellach Zakonnicy, w Kollegiach, Nauk pilnują, y niepierwej przestał tego Cwiczenia, aż mu Przełożony, pamiętając na twój rozkaz, zakazał, y przestrzeżony o następującym niebezpieczeństwie, rzekł mu, że się powinien być trochę, dla rekreacyi tylko przechodzić, a nie długo dla umartwienia. Tak wszyscy Przełożeni musieli z nim postępować, kiedy mu co rozkazywali, bo bez dyskursu, y po prostu, bywał posłuszny.

200 Niektóre dziwne doskonałości do wody zachowywał; które miał Zwyczaj y innym proponować. Powiadał, że Stánowi Zakonnemu, nie może się nigdy znaleźć, dostateczny izacunek. Ze temu, któremu w Zakonie,

wielkich rzeczy BOG czynić niepozwolił, ten małe z pilnością wielką czynić powinien. Ten zaś który tak wielkie, iako y małe rzeczy czyni, zawsze czego BOG chce, pełnić powinien. Mawiał, że to wielka szkoda w Zakonie, gdy czego by najmniejszego zaniedbają, co do doskonałości należy. Zwykł także być mawiać, że się wielki pożytek, w mniejszych niektórych Cnot Aktach zamykał, y że nigdy nie schodzi choć do małego umartwienia, na okazyach, tym którzy chcą, albo się myślą ćwiczyć w umartwieniu. Według tych wizytkich, prawdziwszey y znaczniejszey Cnoty fundamentow, sam nayspierwszy był w ich zachowaniu, y ćwiczeniu się. Oprócz tego, spłował sobie, y notował, podobne małe umartwienia, ciała y duszy pożyteczne, y do nich upatrował okazy, wbiłając je sobie w pamięć, iak żywe y skuteczne napomnienia, ktorými do czynienia ich, bywał pobudzony.

Do smucenia się, albo płaczu, dwie²⁰¹ miał przyczyny. Pierwsza była, ieżli mu kiedy w czym, iakie osobliwe pożanowanie y honor uczyniono, nie mógł bawiem cierpieć honorow, który się bardzo cierzył, gdy był zapomniany y wzgardzony. Gdy z Posłuszeństwa, Xiędzem został, y naiego Prymicyach; zszedłszy się Zakonnicy, do pocałowania Rakiego, klękali według zwyczaju Zakonu, tak począł ięzczyć y wdychać, że bojąc się Przełożony, aby co cięższego nieprypadło naiego, od tey ulżanowania Ceremonij kazał przestać, co gdy Zakonnicy uczynili, y on przestał płakać. Druga zaś była, gdy słyszał że BOGA ciężko na świecie obrażano. Trafiło się raz, gdy się Zakonnicy do Celi rozesli, że się sam został w Oraztoryum na Modlitwie. Gdzie do takich uciskow serca przyszedł, iż gdyby Zakonnik jeden słysząciego wdychania, do niego prawie umierającego nieprzyszedł, pewnieby był na ow czas umarł, bo już y mowę stracił, y duch między ustami ściśniony y zatrzymany, iego by był dodał; ięczeniwa by to, y droga ta śmierć była, ktoraby się z gorącej Miłości Pána

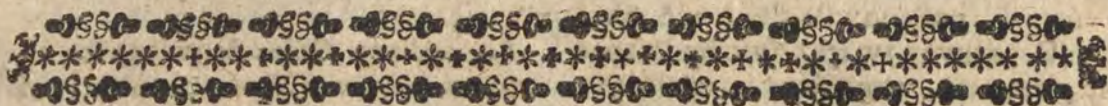
BO:

BOGA, y bliźniego była trąfiła; bo z strony Páná BOGA, uważał Nie- skończonego Majeftátu, y niezmierny Dobrości obrząc, z strony zaś bliźnie- go, niešťczęście grzechu, łaski, y chwa- ły strąć, á potym wieczne potępie- nie, według przytomney Spráwiedli- wości. Taká w nim goráca była Mi- łość.

202 Nie dziwna, że sobie umrzeć, ży- czył, á byđz z Chrystusem; bo gdy Chorego Wielebnego Oycę Medycy nąwiedźili, y powiedźili, że długo ięszcze żyć będzie, niezmiernie żáło- wál: jáko też przeciwnie, gdy mu kto o śmierci przyśłę powiedział, takie- go zá Doktorá życia, miał. Przecięż poczuł Páná, do drzwi sercá iego ko- łaścącego, bo ledwie inż czyřł iego duřa, ciężár Ciářa dźwigáć zdołář, lubo z prágnienia Ąierpienia dla BOGA, niechćiał się wprzód ná łóřku położyć, pokiby był, że ięst bliskim. Śmierci niepoznał. O ktorey gdy u- słýřał z rádořciá, nieboiáć się bynaye- mniej, z pokora głęboka, prořł do siebie Przełożonego, ktorego o Naye- święřzy Ciářá Chrystusowego Wiatyk, y o ořłátnie Pomázanie, uprářzał. Da- iáć Wiáre Przełożony, słowom tak- dobrego Zákonniká, zwołáwřzy Zgro- madzenia, swoim porzádkiem, dáł mu SAKRAMENTA, jáko sam o nie pro- řł, ktore Chory z wielká pokora, y rzádkim Nábożeńřtwem przyiář.

Potym wřzyřtkim przytomnym, po- 203 kázář się bąřdzo wesoły, y ná drugá stro- nę pilnie oczy obráćář, jákby z kim dru-

gim chćiał mowić, y głowá, zóáki ná kogoř pokázowál. A gdy w ořłátniá owę godzinę, komendácyá duřzy ie- go czyniono, dźwánie samego siebie, wzbudzář. Kiedy zász Xiádz mcwiř te słowá: *Wychodź Duřo Chreřćianřřká z tego Świáta*, on z wielká myřli rá- dořciá, y duchá gorácořciá sam mo- wiř: *Wychodź, wychodź Duřo moję, o to Oblubieniec twoy, o to Oblubieniec twoy.* Co w ten czás było, kiedy kogoř o- bácyřł, do ktorego chćiał prędko po- bieżeć, ářbo zá ktorym ochotnie, poyřć chćiał. Gdy zász w teyře komenda- cyi mowiřł Xiádz: *Dziřiá y w pokoju niech będzie miyřce twoje, y mieřkánie twoje, w Święřym Syonie.* On zdięty wielká rádořciá, y náđ tak řzczęřli- wá Nowiná zádumiony, mile prze- mowiřł: *á będzieř dziś!* Niemogáć zász znieřć, podobnych Miłóřci Boskiej impetow, Duřę w ręce Stworzyćielá swoięgo oddář. Dniá dziewiętnářtego Liřtopada, Roku Páńřkiego 1617. Zbudowáni przytomni Zákonnicy, z tak dořkanářego Zyciá, y drogiey smier- ci tego Sługi Bořego, niewatpiácy o ięgo Chwále, *Te DEUM Laudamus*, to ięst, *Ciebie BOGA Chwálemy*, chćie- li ochotnie śpięwáć, ná podziękowa- nie. Pánu BOGU, zá tak drogá Śmierć ięgo, ktorego zá Świętego, wřřřcy byđz rozumieli. Jęgo cřci- godne Ciářo, w Chorze pochowáno, á potym Roku Páńřkiego 1620. Dniá drugiego Mářcá, z wielkim uřzanowa- niem, do Grobu pořpolitego, řwieřo wystáwionęgo, przenieřiono.

Z Y W O T

Wielebney Mářki ANNY, od Páná JEZUSA.

204 **W**ielebna Mářka ANNA z JE- SU, ná Świećie zwána Pan- ná ANNA z Lobery, w Metymnie w Kařtylij da- wney, z řzlacheřnych y pobořnych

Rodźicow, Dniá dwudźięřtego piątego Liřtopadá, Roku Páńřkiego 1545. uro- dźiřa się. Oćiec ięcy, zwařł się Dydak z Lobery, Mářká zász Pani Franciřřká z Torres, urodzeniem z Kantabryię

Jednego miała Brata, Imieniem Krzysztofa z Lobery, Starszego od siebie, który umarł, w Zakonie Wielebnych Oycow Jezuitow. Ledwie od Kolebki wychowana, Oyca straciła, y aż do siedmi lat, z wielkim Marki utrapieniem, głuchą y niemową była, ktorego Roku, SAKRAMENT Bierzmo-
wania przyjęła. Gdy miała Rok dziesięci lat, y Matkę pobożną utraciła, z Bratem, do Domu Babki, swo-
iey Matki, na wychowanie wzięta była. Widząc się osieroconą z Marki, do Najsświętszey Panny, iako do Marki się udała, prosząc poufale iak Cor-
ka, aby się iey Matką pokazała, zaczym do Najswiętszey Panny, poczęła mieć wielkie Nabożeństwo, odprawując
nawpierwey, iey Rożaniec, potym Godzinki małe o niey, nad to, wiele razy obudziła się w nocy, pokłękawszy, Anielskie Pozdrowienie mówiła. Gdy przyszła do dziesiątego Roku, doży-
worniey Czystości Szlub uczyniła, aby się Najswiętszey Pannie za Corkę poświęciła; Dowiedziawszy się o tym Bábka, która między wielą o nią Kon-
kurentami, chciała ją pięknie, według iey Godności za Mąż wydać, wielce była żalostną, y naradziwszy się z Teologami, że taki Szlub, iako Opiekunka Pánienki bardzo Młodey, mogła znieść, to samo iey doniosła. Na co Pobożna Pánienka odpowiedziała: *Jago codziennie będę odnawiała, poki dotych lat nie przyjdę że nikt znieść Szłubu mego nie będzie mógł, ani mi do niego przeszkodzić.*

205 Zeby się ANNA, samemu tylko swemu, Niebieskiemu podobiała Oblubieńcowi, postanowiła Sliczność bardzo Urodziwey twarzy swojej oszpeścić, aby tak wzgardzoną, miała pokoy od ludzi. Zaczym twarz swoją często uryną umywała, y do Stonecznych wystawiała promieni, aby szczerniała, y ludziom się niepodobiała. Gdy rok piątnasty skończyła, aby się od przedsięwzięcia Babki po Matce, oddaliła, o przeniesieniu się do Miasta Placencyi, do Babki z Oycą, y innych Oycowskich pokrewnych, myśleć poczęła, do kąd z Bratem, od Strylanki odprowadzona była, Roku Pánńskiego 1560. Ze zaś wiela przymiotami przyrodzonymi cudownie udaro-

wana była, wszystkim była przyjemną, y wielu się, o iey dożywornią przyjaźń starało, osobliwie zaś ieden z należących do niey pokrewnych, y rowney we wszystkim Kondycyi. Wiedzając ANNA niebezpieczeństwo, aby jedynym zámachem wszystkie Więzy odciął, w dzień Świętego MIKOŁAJA, w który w Domu iey zastawiony był bankiet, z okazji Nowey Misy na Fest tego Świętego pozwoloney, Włosy sobie ustrzygła, y pokuty Chrześciáńskiey, Suknie wdziawszy na siebie, między bankietującemi, się, z podziwieniem wszystkich stącała, mając już lat szesnásć. Na ten czas uczyniony Szlub Czystości, odnowiła, y postanowiła na potym, uczynić go Solemnie, w doskonałym Zakonie, ktoreyby sobie obrąba, mocno umyśliwszy, w niczym własney swey wygody nie szukać. Przytym poddała się dyrekcyi, Oycy Piotra Rodrygwesa Jezuity, za ktorego radą, grube y ubogie wzięła odzienie, Włosiennice bardzo surowe, lancuszkami ostre, y insze instrumenta umartwienia nosiła, na twárdym łozku, bardzo mało typiała, bo większą część nocy nieśpiąc, na Modlitwie trawiła, często pościła, y to co było niestrawnego, albo niedobrze nagotowanego; nigdy do sytości, nie iadła, ani piła, ranny czas na Modlitwie w w Kościołach, y na słuchaniu Misy Świętey trawiła, od wieczora w Szpitalach Chorym, y Vbogim posługowała, do Sakramentow, Spowiedzi, y Najswiętszey Kommunii uczęszczała, w Niedzielę, y inne Święta Kommu-
nikując.

Pomieniony Ociec Spowiednik, w 206
dzając w niey wielkie do cierpienia pragnienie, wielorakim sposobem, iako sama chciała, martwił ją. Służebnicze jawnie nąznaczał iey posługi, w szpec-
tynych y wytartych Sukniach kazał iey chodzić, a czasem namawiał innych, aby iey policzki dawali. Przytrafiło się raz, że krewna iey, będąc z nią w Kościele, z rozkazu Spowiednika, przy-
wszystkich publicznie, modłacey się, dwa razy w gębę dała, mówiąc: *Sio-
bro, iako tak rozzerwana jesteś, od tak Wielkiego BOGA, y z tak małym ubano-
waniem. Myślę o tym, do czego przy-
kładac*

kládać Sercá niepowiuna, iák máto uwá-
żał, co mówił. Lubo zawstydzoná,
zniosta ćierpliwie ANNA, y w gę-
bę uderzoná nogi owey całowała, ále
w nágradę pokory y ćierpliwości,
záráz CHRYSTVSA Pána obáczyła.
ktory mile, twarzy iey y ust uderžo-
nych dotchnąwszy się, podniósł ją z
ziemi, y z wielkim áffektem ná nie
spoyżráwłszy, przeżegnał ją dając iey
błogostáwienstwo, y zniknął, zоста-
wuiąc ją dziwnie ukontentowaną, y
Niebieskich rádości słodycza pocieszona.
Wiele Boskich łásk w zwyczaj-
nych Záchwyceniach, po Kommuniti
Swiętey odbierała, które przeczuciájąc
Czárt, iey różnemi stráśznymi áppárycy-
ani, áby od ćwiczenia się w Nábożeń-
stwie przestála, y pokusami przeszká-
dzał. Ná Vbogich bárdzo była miłosier-
ná, Jáłmużny im dávala, osobiłwie przy-
stoynym, Białogłowom. Winoway,
cę ná Szubienicę osádzzonego, áby go
fkárano gálerámi uprosiła, á potym
ná Gálery posádnego okupiła.

208 Ná ulicy Miásta Plácencyi, názná-
czony był dzień, ćwiczenia konnego
Rycerskiego, z broniámi, ná co się
zewszádz zbiegła, wielká ludzi frekwen-
cyá. ANNA, czy z náchnienia, ále
bo wyráźnego objáwienia Boskiego,
przeżyála niebezpieczeństwo przyśle,
y postáráła się ná to widowisko o
Censurę áłbo Klatwę Kościoła, co się
y szczęśliwie nádało, bo domy ná tej
Vlicy, podśádzane były minámi y pro-
chem ruśnicznym, przez zdráde Máu-
row, ná ten czas będących w Hiszpa-
ni, záczyli zá podpáleniem min y
prochów, wysádzane kámiennice, y Miá-
sto by były zruynowały, y ludzi po-
zábijály. Takiego w Plácencyi Cnota
mi swemi, ANNA dostąpiła polzano-
wánia, że ją pospolicie názywáno,
Krolowá Biáłychgłów. Tym czásem,
já BOG powoływał do Stánu Zákon-
nego, á gdy w obrániu łobie Záko-
nu, wypełnienie Wokácyi, goráćmi
Modlitwámi Pánu BOGU záleca, y
ćierpieć prágnie dla niego, w ćiężká
wpadła Chorobę, ktorey dolegliwóści,
dziwná ćierpliwością, iowżem z wiel-
ká wesółościá ponosiła. Przyiecha-
wszy do Toletu Oćiec Piotr Rodry-
gwez, dowiedział się o Fundácyách

Swiętey Mátki Nászey TERESY, zá
ráz w łobie postánowił, że ANNA,
do tego sposóbu Zyciá, jest powołaná,
ktorey też zebráne posláł Konfytu-
cye, y Vítáwy Swiętey Mátki Nászey
TERESY, o czym oná z rádością
wielká odebráwłszy wiadomóść, pro-
siła go, áby iey Stánu Zákonnego pra-
gnienie, opowiedziáł Swiętey Máce
Nászey TERESIE, y do niey się zá-
nią przyczynił. Co iák z Oycá Ro-
drygwesá, zrozumiała Swiętá Mátká
Nászá TERESA, záráz ją przyiác o-
bieciła, y do niey nápiła, záchęca-
jąc ją do doskonáłości. Oná zás ode-
bráwłszy list, od Swiętey Mátki Nászey
TERESY, áłbo z wielkiey rádości, ále
bo przez Cud Posłuzenístwá ozdrowi-
wała, y Frebrá Kwártánná, záráz ją
opusciła.

Nápiła była w liście Swiętá Mátká, 209
Nászá TERESA, do ANNY, że ją
nie tylko zá poddaná, ále zá Socyus-
zkę swoich Fundacyi, przyiác chciała,
ktorego Honoru, pokorna nie pretens-
duiác ANNA, w drogę się wybiera,
do Konwentu Swiętego JOZEFA w
Abuli, z Stryem swoím, iák przed-
tym z Metymny do Plácencyi, przy-
prowadzona była, y w krotce jechać
miała. Gdy niektóre napomnienia Du-
chowne, chciała łobie spisać, záżyła do
tego jedney z Krewnych, dáła iey czter-
ry tylko łexterny, y máły Stoczek,
ktory by był ledwie do pułnocy wy-
starczył, przy którym ona pisać áż
do świtania, pięć łexternow nápiś-
włszy, zóslázła ieszcze cztery niepiś-
nych, y łtoczek nieumnieyszony, gdyż
go nic nieubýło. W drodze będąc,
dla wielkich upáłów, musieli w nocy ie-
cháć, (była w ten czás Wigilia do Swię-
tey ANNY) cáłe Miásto iey odiazdu
plákało, á gdy się oná w pokoiku swo-
im modliła, drogę swoię Pánu polecá-
jąc, przywołała Krewnych swoich, kto-
re wszedłszy, wielká iáśność niby bły-
skáwice, z pokoiku iey wychodáć, zá-
dumione widziály. Między ktoremi ze-
gnájąc się z jedná, rzekła iey: *ślośro
moja, zá cóż to teraz plákać, gdy mi tak
wiele łásk, BOG czyni? Wiedz o tym,
żem dopiero prosila, że iezeli ta droga
mojá, podobá mu się, áby mi pobłogosła-
wił, y nią kierował. Májęstát jego BO-*
SKI,

SKŁ, pobłogosławił mi, y powiedział że w tej drodze będzie się mną opiekował, y że ta jego była Wola, abym w nią posiechała. Pierwszey nocy w którą wysiechali, pokazał się im Ubogi, iakoby lat trzydzieści mający, poważny y cichy, ale w podartych Sukniach, mając ramię nągie skrwawione, którego czeladź, nietylko słowami ulczyliwemi lżyła, ale też y pobila, na co on nic niemowił. Bronił go ANNA z kompanii, a on na ANNE mile weyzrał, y podziękował. Wkrótce potym zaśszedł im drogę poważny Stárzec, w postęci Pasterza, który owe Czeladź posłał, o słowa y krzywdy, owemu Ubogiemu uczynione, mówiąc: *Za kogoście mieli owego, podobno za Człowieka ładajkiego, y tułacza.* Temi słowami ANNA wzruszona, kazała szukać y przyprowadzić owego Ubogiego, mając mu dać odzienie, ale go znaleźć nigdzie niemożono, ani owego straszka. Potym jednak codziennie w drodze, widywała ANNA, skromnego Ubogiego. Piątego dnia przyechawszy do Abuli, zastąpił iey drogę Ubogi, y pokazał Kłáštor Świętego JOZEFA. Z radością wielką przyięta była ANNA od Zakonnicy, y przypatrując się różnym miejscom Kłáštorá, poszła też do Celi albo Eremitarza będącego w Ogrodzie, w którym Święta Mátká Nasza TERESA, nábożny Obráz ubiczowanego Chrystusa wystawiła, tak, iak się iey był pokazał, na który gdy ANNA spoyzrała, widziała że twarz jego y ułożenie Ciała, była bardzo podobná, do owego pomienionego Ubogiego.

210 Dnia pierwszego Sierpnia, Roku Pańskiego 1570. Hábit Zakonny przyięła, mając lat dwadzieścia cztery, ośm miesięcy y sześć dni; tak z początkow do wšytkich spolnych Aktow była sposobná, iakby się do Zakonu urodziła. Chciała mieć Imię Piotrá, z racyi że w dzień Okow Jego, Hábit Święty przyięła, (y tak iá przez kilka dni nazywano) ale z rozkázania Świętey Mátki Naszey TERESY przez list z Toletu pisany, nazwana była, Siostra ANNA á JESU. Z początku Nowicyátu, wielki głód cierpiała, którą Wielebná Mátká ANNA od Świętego Bar-

tlomicia, czałem kilka kawałkami chleba posilała. Ledwo trzeci Miesiąc Nowicyátu skończyła, Święta Mátká Nasza TERESA, na Nową Fundacyá do Sálmanyki, którą w dzień Wšytkich Świętych stąnęła, kazała iá przysłać do tegoż Miasta, z infzemi pięciá Zakonniciámi, którą się iey zaráz zdála sposobná. Jadać, przyechała do Mancery, y tam dwóch pierwszych Reformacyi Naszey Wielebnych Oycow, Wielebnego Oycá Antoniego od Pána JEZUSA, y Jána od Krzyża widziała, których Naukami była w duchu utwierdzona, y z rąmąd wyechawszy do Sálmanyki przyechała. Tam z Świętá Mátká Naszá TERESÁ poufale postępując, spolne widzenie miała z nią. Mowiły ráz z sobą jedney nocy, o pewney Białogłowie Swieckiey, słudze Chrystusowej, o ktorey státeczności były w boiżni. Y zaráz obaczyły gwiazdę wielką w iáśności, potym Ogień z Nieba na doł spádający, czego tájemnicę poymniac, bardzo były stráspione, a ANNIE z wielkiego żalu, żyła się w pierśiach zerwała. Ale ich w utrapieniu chciał Pán pocieszyć, bo znowu owę gwiazdę, przy ich oczach, podniósł ku Niebu. Prawdę mistycznego widzenia, skutek potym potwierdził, bo owá Białogłowa, w ciężkie była winy západła, ale przez zasługi Naszey TERESY y ANNY, przyzedszy do pokuty, w Zakonie Świętey Kláry żyła chwalebnie, y z ustáwicznych łez, prawie wzrok utráciła.

Gdy Święta Mátká Nasza TERESA, 211 z Konwentu Sálmanyckiego, dla Interesow Reformacyi wyjechała, ANNE ieszcze Nowicyuszkę, Mistrzyniá Nowicyi zostawiła, y Mátcie Przeorysiej przykázala, aby bez iey rády nic nieczyniła, która tak wielką Swiátobliwością y rostopnością, utalentowaną widziela. Niedługo potym ANNA, z owey w pierśiach żyły zerwaney, poczęła z ust krew wielce obfita wypuszczać, z czego bardzo osłabiała na siłach, y lubo Doktorowie wiele na to lekarstw dávali, nie to jednak niepomagało. Przecięż potym przyzšla do zdrowia, y po przedłużonych dwóch Miesiáczach y dni dwudziestu, w Święto jedenástu Tysięcy Pánien,

Płnien; Solemną uczyniła Professya. Prosiła Świętey Mátki Nászey TERESY, z pokory, aby była Konwierską y że iey niepozwoiliła, bárdzo ná to płakała. Trzeba było nápiśana Professya, trzy rázy przy ludziach głośno czytać, po drugim przeczytaniu umilkła, y w zachwycenie wpadła, które wynikająca z Twárzy iey pokázowało iáśność, iednak przyłedzły do siebie trzecim czytaniem zakończyła swoię Professya. Jedną z Nowicyuszek swoich, dniem przed sobą puściła do Professyi, to iest Wielebną Matkę Elżbietę od Aniołów, inszych nieprzešlała náuczyć, y bárdzo doskonałe uczyniła, bo z okázyi Vbośtwá, było w owym Konwencie, ustawiczne umártwienia ćwiczenie. Samá zaś Boskich záżywała Faworow, z których częste zachwycenia miewała, náwet y w Zgromadzeniu, y czasem w nich przez Całe dni bywała. Do tych łask Boskich, przystąpiły wewnętrzne ućiski, ktoremi bárdzo przyćśnioná, swoim ie przypisowała grzechom, w których ućśnieniach, była przez trzy Miesiące. Pod ten czas przyszła do niey iedna powinowátá, Pánná MARYA Loberá, y przy bytności Świętey Mátki Nászey TERESY, prośzac się do Zakonu Nászego, Hábit Święty przyięła, nazwana MARYA, od Świętego Anioła. Tá gdy płakała, odjazdu do Plácentyi Wielebney Mátki ANNY, rzekła iey ANNA: Niepłac Siostró, ále dziękuy BOGU że iadę, bo cię tam za sobą prędzey poćiągnę.

212 Nieustawały Nászey ANNY Zachwycenia, które Święta Mátka Násza TERESA, jako Mistrzyni Mistycznej Teologii, od BOGA pochodzące aprobowała. Te gdy częste bywały, rádziły się Zakonnice Świętey Mátki Nászey TERESY, czyby nie było dobrze, ANNE od Zachwycenia odrywać, którym rzekła Święta Mátka: *Niá wpádnie w Zachwycenie, to iá zabawićcie, iákiemi Akcyami powierchoznemi, ále iák wpádnie, dajcie pokoy, dla škody, która by miała opieraiac się Duchowi. Widziála iá ráz w Duchu, Wielebná Mátka Kátarzyna á JESU, ieszcze świecká będącá, którą w Zgromadzeniu inszych Zakonnice, iáko Prze-*

łożoną dając iey Rękę rzekła: *Corko moja, z cie chcę. Które widzenie, było przyczyną fundowania Kláśtoru, w Mieście Weas. Przez pięć Miesięcy bawiła się Święta Mátka Násza TERESA w Sálmantyce, gdzie iá to umártwieniem rożnym, to Niebieskimi Náukami, w duchu umocniła. Niedługo potym Święta Mátka, przyiawży Fundacya w Weas, za naypierwszą iey Przeoryżę, ANNE Nászą obrala, z którą y z inszymi Zakonnice przyiechala do Toletu, gdzie Świętey Mátki Nászey poufale spytała, iákim sposobem była przytomna przy śmierci Elżbiety od Aniołów w Konwencie Salmantyckim, będąc sama w Segobij, y prosiła, żeby też, y przy iey śmierci była. Którey rzekła Święta Mátka Násza TERESA; *Já ci obiecuy, jeżeli BOG pozwoli, bo to nieist w ręku moich, y uczynię tego niemogę, chyba za iego dyspozycyą. Wiele się im dziewnych y Cudownych rzeczy w drodze trařło. Bo gdy niebyło do Mszy Świętey odprawienia Apparátu, Święta Mátka Násza TERESA, modlić się w tey potrzebie ANNE kázala, á Pán BOG go opátrzył. Od następującego niebezpieczeństwa przepásći, za łaską Świętego JOZEFFA wolne zostaly, y ná drugá stronę rzeki Gwádális mór, bez przewozu przeniesione byly.**

Przyiechaly do Miasteczka Weas, 213 Roku Pánkiego 1574. Dniá osiemnástego Lutego, á w dzień Świętego Máćiejá, zakończona była Fundacya. Gdy Pánná Kátarzyna Godynez, z ktorey staraniá y kosztow, Konwent był fundowany, obćczyła Zakonnice, záraz do ANNY przypadła, oddając iey poszanowanie y Posłuszeństwo, ktorey zmieszana ANNA rzekła: *Nie jestem já, iest tu Mátka Násza Fundátorka. Odpowiedziála Kátarzynie. Tak wierzę, aleś ty iest, która mi Pan Nász, dał za Przeoryżę. Mieszkała tam Święta Mátka, przez trzy Miesiące rządząc, y iednego dniá gdy z Anną rozmawiała, obiedwie widziały, pokázującego się im Świętego JOZEFFA. Poiechala potym Święta Mátka, ná Hispańską Fundacya, á ANNA według swego Vrzędu, Zakonney przestrzegá Oblerwancyi, y pierwszą przyięta nowicya,*

cyą, którą że się według spodziewania Mátki niesprawowała, a Mátką się przed BOGIEM o to uskarżała, rzekł iey Pán: *Odhiera iey Habit, iedli nie jest dobra, a ja ci za nią dam cztery. z moiej Ręki*, y tak się stało. Na większe dobro swoich Zakonnice, za przywilejem Boskim, skrytości serc przenikała, y czasem dając sposoby sposob wiadania się, każdej tajemne defekty powiadała. Trafiło się że iedną przez wstyd niektóre Swieckie grzechy, przez wiele lat na Spowiedzi, z wielorakim świętokradztwem tała, wpadła w Chorobę, y blisko następującą śmierć widząc, przyięła Wiątyk; nieszczęśliwość iey Stánu, z Niebá oświeconá ANNA obaczywszy, poszła do Choru, y klękawszy przed Krucyfiks, zalaná łzami, umierający zál y pokutę uprosiła, którą o Spowiedniká prosząc, wysspowiadałszy się zupełnie generalna na Spowiedzia, nowym Cudem przyzła do zdrowia, y żyła potym, doskonałe.

214 Z Konwentu Zakonnice swoich, stárá się o Fundacye Násze, w Prowincyi Betyckiej, swoim sposobem przywiodła do tego iednego prostego człowieka, aby dał na kupienie gruntu, na którym teraz Nász Kláštor Kálwaryi jest, czterdzieści Szkudow, czego potym zálował, y o tę sumę, náprzykrzál się Wielebney Mátcie ANNI E, w czym ona udawłszy się do Páná BOGA, znalazła sposób, bo przyszedł do niey ieden także prostaczek, prosił iey o instancya do Nászych, aby go do Zakonu przyięli, y dał takoważ Sumę dobrowolnie, názwany potym Brát Jan od Świętego Bazylego, wielkiej cnoty Zakonnik. Tego czasu, rzecz się iedną dziwną trąfiła, bo po kupieniu gruntu, Wielebna Mátká ANNA, aby się ludzie z niektórych domkow wynosili konieczne nálegála, co sobie za wiołencyą porczytáli, ale to ráczey była osobliwá łáská BOSKA, bo we dwie godziny, iak się powyprowadzili, domki poupadály, ktoreby były mieszkanicow swoich, w ruinach pochowały. W tym Konwencie Weás, Wielebna Mátká ANNA wiele Cudow uczyniła. Vpadła ciężko Wielebna Mátká Kátárzy-

na á JESU, Fundátorká Kláštoru, tak dalece, że się w niey kości nietylko połomály, ale y pokrutzyły, ktorey żadne starania lekárskie niepomogły, gdy tedy na łozku, niemogąc się wcale ruszyć leżała, przykazała iey ANNA, aby wstała w Imie Pańskie, y Posłuszeństwa Świętego, a poszła do Choru, ona iako Posłuszna zaráz się ubrała, y wstáwłszy szła, opierając się o ścianę, ktorey kazała znówu Mátká, aby się o ścianę nieopierała, y niechodziła na kształt dziecięcia, uczyniła tak, Posłuszna Kátárzyná, y zaráz się doskonałe zdrową poczuła. Kápiána, wśzetecznie żyjącego, zbawiennemi ná-pominaniami swoiemi, do pokuty przyprowadziła, y do oddálenia osoby podeyżráncy przywiodła, o co zládzły Szátán, pokázawłszy się Wielebney Mátcie ANNI E, groził się ná nią. Chęciła y inszego, od podobnego grzechu uwolnić, ale zakámieniály grzesznik zadał iey truciznę, z ktorey przećie, ratowaná przez wyprowadzenie iey nieumarła, lubo nie bez uprzykrzonych skutkow trucizny. Pewnego Mieszczanina cudownie, do dyspozycyi ná bliská Smierć przyprowadziła, ktorego potym Chwalebnego widziála. Po krotkim czasie, też Wielebna Mátká Kátárzyná á JESU, już prawie umierając samym rozkazaniem uzdrowiła, ktorey zdrowie, osadzili Doktorowie, byđż Cudem. Jednego dla Zaboystwa popełnionego, w brońnieniu wstýdu, Zony swoiey, ná izubienicę osadzonego, swojá u Gubernátora przyczyną uwolniła, za kooperacya Świętego JOZEFA, w postáci poważnego Stáruśzka pokázującego się, y posłancá od Wielebney Mátki, przez ciżbę ludzi, ná owo smutne widowisko zbiegájących się, áz do samego Gubernátora, przyprowadzającego.

Gdy powstały Wielkie prześladowá-
niá, przeciwo Nászey Reformacyi, S. O. N. lan od krzyża, złápany był w Abuli, y do Toletu przeniesiony w ciełskim był osadzony więzieniu. Z Niebá wybawiony, idąc do konwentu kálwaryi, wstąpił do Weás Roku Pańskiego 1576. y tam się z Wielebna Mátká ANNA zniósł, bo iednym Duchem, Panu BOGV służyli, á gdy śpiewająca usły-
szál

szal te słowa. Kto nie zna karaní, nie zna się na dobrých rzeczach, przy Całym Zgromadzeniu w pada w zachwycenie, y wnim przez Całą godzinę trwa. Gdy jedna Nowicyuszka gotując się do profesyi która miała czynic nazajutrz, obaczyła szatana w kącie Celi w postaci wilka strasznego, łobie się pokazującego w nocy, przestraszona wołała, przyszła do niey jedna Zakonnica, y potym prosiła do niey Wielebney Matki, która wiedząc przestraszona Nowicyuszkę, cieszyła iá, y szatana swoim samym rozkazaniem odpędziła mowiac: *Co tu czynisz, przeklęta bestjo, moca JEZUSA Chrystusa przykazuje ci, abys poszła do piekła.* Taz sama po Profesyi, gdy się na nią Stos kámienní obálił, rękę iey tak náruszył, że w niey czuła kości pogruchotane. Obaczyła to, w duchu, Wielebná Mátká, przyszła do niey, y za dotknięciem się ręki zgruchotaney, zaráz iá uzdrowiła. Inizá Zakonnica Miletę zwięzując, ná miejscu daleko odległym, w pálec się okálíczyła, y tak z bolu, iáko y z krwi płynácej zemdlála, obaczyła to w duchu Wielebná Mátká, na ten czas się w Chorze modláca, przypadła prędko do mdleácej, y wzięawszy iá za rękę tak iá doskonale uzdrowiła, że áni było znáku rány.

216 Poniewáz w Konwencie Weás nie było Káznodzieiow, otrzymała pozwolenie Wielebná Mátká, otwierania okna, do bliskiego Kościoła Fárneho, áby z niego Zakonnice mogły sluchać Kázania. Káplán tegoż Kościoła pojechał do Mádrytu, y twoiemi informacyami, otrzymał rozkáz, áby Zakonnicom okno zámkníęto. Powróciwszy niby tryumfuiac rzekł: *Míędzy trzema dniami, będzie zámkníone Okno, albo oczy moje będą zámkníęte.* I spráwiedliwym Sádem Boskim stáło się, że ow Káplán, przed trzema dniami umarł, za ktorego duszę, Wielebná Mátká, Komuniá Swiętá y dyscypliná Zakonníc, ofiarowała. Gdy spráwę tę Pánu BOGV polecála, obaczyła go iasnością otoczonego, y promienie z oczu tego wynikájące, ktory iey rzekł: *ANNO, či co z tego pretenduis, czy będą mogli, przygasit Swiáto oczu moich, Niebáda mogli Pánie,* odpowiedziála ANNA. A Chrystus przydál: *Ty, y Zakonnice,*

twoje, iestéście Swiátem oczu moich, a ni przeciwko wam, nie nieprzemoga. Po skóńczonych trzech lárách Przełożenístvá swóiego, myslíłá ANNA, wrócić się do Konwentu Sálmantyckiego, ále przymuszona, worámi wšzytkich Zakonníc, ná Przełożenístwie potwierdzená zostála, y tam dawne dzieła Cudow czyníłá. W wielki Piátek, Krzyż z grobu spadájący na powietrzu zatrzymała. Káznodzieię na frybrę, y zapalenie gárla choruiácego, w punkcie uzdrowiła. Co się bardziej wydawało, w uzdrowieniu jedney Zakonnicy: ta już była śmiertelna, y opuszczona od Medykow, prosiła iednak, w Wigiliá Narodzenia Páńskiego, aby iá zaniešiono do kraty, żeby Jutrzná slyzála, žádná się iey dotchnáć niešmíłá, ale tá, która o niey miała štáranie, pragnienie iey, Wielebney Matce powiedziála. Która iey rzekla. *Zaprowadz iá á poszym zdrowá do mnie przyprowadz.* Zaprowadziła iá tedy do kraty, podczas Jutrzni, powoli Chora ozdrowiála, a po Jutrzni doskonale zdrowa, do Choru, gdzie była Wielebná Mátká, przyszła. W dzień Narodzenia Páńskiego, widziála w Duchu, malenkiego JEZUSA w złobie, z Nayswiétišá Panná, z Swiętym JOZEFEM, z Aniolámi, y Pastuszkámi. W dzień Nowego lata, tož y tymže spósobem widziála, w Hostyi. W dzień Božego Ciála, nagotowała Baldachin na Procesiá, z ktorego ktoš ukradł był perle, o czym gdy iey powiedziály, Zakonnice zmíenizane, rzekla im: *Nieturbujcie się, poki się niewruci Procesiá, Złodziey perle prayo wroci;* co się tak stáło.

Gdy co ráz wiéksze przešladowanie rosło, przeciwko nášzey Reformacyi, 217 Oycowie Náši udaia się do Oyca Swiętego, y pokoy otrzymali. ANNA Nášza, w drogę iadácy, szczodrá ręká, dála czteryšta škudow; Namawíł Prowincyał Kástylj, Wielebná Matkę ANNE, aby się z swóieimi Zakonnícami poddála mitygacyi, ale się temu mężnie oparla, záczym iey wielce dziękowała Swiętá Matka Nášza TERESA, tak za pomienioná ku Oycóm Nášzym šzczodrošliwošć, iáko y za dány odpor chwalebnie. Takže pierwšza Kapitula Prowincyalna Nášzey Refor-

my, wysłała do niej, dwóch Oycow z Rzymu powracających, którzy do niej, iako do drugiej Judyty, tak mówili: *Ty jesteś Chwałą Jerozolimy, ty jesteś Weselem Izraelu, ty usłanowaniem ludu Naszego.* Skończyła ANNA, drugie trzy lata Przełożenstwa, po której nastąpiła na Wrząd Przeoryszey, Wielebna Matka Katarzyna a JESV, y pod ten czas, obławia Pan Zakonnicy iedney, że sobie ANNE, na większe rzeczy zachował, ktoraby poróżnych Krolestwach y Prowincyách, wiele dusz nawrociła do niego.

218 Na Fundacyi w Burgos, dla różnych zabaw zatrzymowała się, Święta Matka Nasza TERESA, kiedy Święty Ociec Nasz Jan od Krzyża, Przeor Konwentu Granateńskiego, o inszą Fundacya w tymże Mieście, dla Naszych Zakonnicy starał się. Na tę naznacza Święta Matka Nasza TERESA, ANNE Nasza, za przyszłą Fundatorkę, wiele zaśzło trudności, które częścią oną odważnym umysłem swoim zwyciężyła, częścią BOG Wszemocnością swoją; bo gdy Arcybiskup niechciał dać pozwolenia na Fundacya, a na ten czas uderzył piorun w pokoy jego, zostawszy powolniejszy, pozwolił. Po siedmiu Miesiącach, iak ANNA Nasza, tak Duchownego iak y doczesnego pożytku, nowego Klasztoru pilnowała, w ciężką wpadła Chorobę, w ktorej rozumiano że umrze. W sam dzień Świętego Francyśka, w ktory umarła w Albie Święta Matka Nasza TERESA, w Granaćie ANNA Nasza, w wielkim była ucisku, nazajutrz rano, po przyjętych Świętey Komunii zrak Świętego Ojca Naszego Jana od Krzyża, widziała Chwałę uwielbioną Świętą Matkę, y napominającą słyszała, o niektóre defekta, w Nabożeństwach osobliwzych, w inszym Konwencie poprawy potrzebujących. Za tym nawiedzeniem Świętey Matki Naszey TERESY, poczęła do zdrowia zaraz przychodzić, a odebrawszy Relikwie zmarłej na ten czas Świętey Matki Naszey TERESY, inszych niemi uzdrawiała, osobliwie Pana Jana z Gusmanu, Margrabiego de Ardales. Tak sobie szczęśliwie, ANNA w tej Fundacyi pości-

powiała, że Konwent do kupionego Domu Wielkiego Xiążęcia przeniesiony, ustanowiła.

Na probę pokory y Cierpliwości, 219 Święty Ociec Nasz Jan od Krzyża, niekazał Wielebney Matce ANNIE Komunikować, poki znowu sam nie rozkaże. To Posłuszeństwo niezmierne ANNA czuła, dla wielkiego Nabożeństwa, które miała, do Najswiętszego SAKRAMENTU, jednak w tym doskonale była posłuszną; po jakim czasie, znowu iey przywróconą była wolność Komunii. Przytych okazyach, cierpiała Serca palpitacye, osobliwie gdy albo poćiechy, albo utrapienia miała okazy, które naywiększe były w ten czas gdy iey zabroniono Niebieskiego pokarmu, zaczynając cierpieć, gdy się w dzień S. Mateusza, do tego Świętego Stołu wroszcila, serce swoje, tak się w nicy rzucające, ofiarowała Panu. Cudowna rzecz, czuła serce swoje, z mieylca wypadające, a ku Najswiętszemu SAKRAMENTOWI bieżące, które się w niej więcej nierzucało, y naymniejszego ruszenia się jego, znaku niebyło. Y dla tego, Święty Ociec Nasz Jan od Krzyża, pozwolił iey potym co dzień Komunikować, y dla niej pewne pieśni, o miłości Boskiej pierwey wydane, swoimi Niebieskimi wykładami objaśnił. Pod ten czas, tak ANNA Nasza, iak y Święty Ociec Nasz Jan od Krzyża, w Granaćie zażeleni byli powietrzem, y oboje Relikwiami Świętey Matki Naszey TERESY, uzdrowieni zostali, a potym oboje, wielkie do podziwienia prace, które ich miały potkać, poznali. Znowu obrana była, Przeoryszą do Weas, y naznaczona była za Fundatorkę Konwentu Mallaceńskiego, ale iey Miasto Granateńskie puścić niechciało, y musiała tam zostać, y z tamtąd rzeczy należące do nowey Fundacyi rozporządzać. Tam mieszkając, wiele rzeczy przyszłych przeżywała y opowiadała, y wiele łask odebrała od Pana.

Roku Pańskiego 1585. Dla Cudow 220 które się na Ciele Świętey Matki Naszey TERESY, z znakami Swiatobliwości pokazały, to jest doskonała nie-

skia-

skazytelność. Niebieski Oleiek płynący, śliczny zapach, takie do niey było Nabożeństwo, że wszyscy Synowy Corek iey, po Całey Hiszpanij pragnąć poczęli, osobiłwie w Mádrycie, Całego Krolestwa głowie. Arcybiskup Tolezański, który przedtym prosił Swoiętę Mátce, pozwolenia niechciał dać na Fundacyę, teraz ią tak Zakonnikom, iák y Zakonnikom, dobrowolnie ofiaruje. Zaczym zaraz pod Tytułem Świętego Hermenegilda, Konwent Zakonnikow, od Wielebnego Oycá Miłkółaja á JESV MARIA, był założony. Na Fundacyę Klasztoru Zakonnicy, ANNA Nasza była obrana, iako iey zapowiedziała była, Świętá Mátka Nasza TERESA. Z wielkim zasmuceniem, wszystkiego ludu w Głanać, ANNA Nasza, z Socyuszkami wyjechała, y z nią Święty Oćiec Nasz Jan od Krzyża, przyechali tedy do Mádrytu, w Wigilię Narodzenia Najświętszey Panny tegoż Roku. Za iąwną Pana BOGA protekcyę, odprawili tę drogę, co się z znaku oczywistego pokazało, bo żeby się uchronili zastępującego sobie ludu konkursu, niechcieli w dzień przyjechać, zaczym zwłoczających czas, noc ciemna zapadła, gdy jeszcze o pułtory mili byli od Mádrytu. Ale rzecz do wyrażenia cudowna, gdy Światło przyrodzone świecić ustało, nastąpiło nądrprzyrodzone, które przez dwie godziny Wozy poprzedzało, drogę pokazywało, lubo wszędzie po stronach ciemno było. Przytym światło, przyjechali do Mádrytu, y w domu dla siebie przygotowanym, rozgościli się. Gdy ANNA na proźbę inszych, tej Nocy do Stołu benedykować chciała, porwana była w Záchwycenie, z przytomnych Swieckich podziwieniem. Aż do siedmnaściego dnia Miesiąca, gotowano rzeczy potrzebne do nowej Fundacyi. Poprzedzającej nocy, złamał sobie Sługá kość w Krzyżach, z wielką iego boleścią, ale gdy ANNA Nasza, przyłożyła mu na złomaną kość sukną kawałek, zaraz się zrosła, ból owcałe ustąpił, y Chory zupełnie ozdrowiał.

221. Z wielkim pośzanowaniem, y miłości oświadczeniem, ANNA Nasza, przy-

jęta była od Cesarzowey, z którą zabrała ścisłą przyjaźń. Dnia pomienionego Siedmnaściego Września, po ucynioney Fundacyi, ANNA Nasza, wszystkimi głosami, obrana była Przeoryszą; Według zwyczajnego rządow sposobu, o nic się inżelgo nieślarała, tylko aby BOGV służyła, y Oblerwánceyi Zakonney pilnowała: co do inszych okazyi, wszystko stáranie na Pana BOGA zdála, który często Zgromadzenie iey Cudownie żywił, y onę w potrzebach ratował, co wielorakim dotwiadczeniem potwierdził. Gdy iednego dnia tylko dwie bułki chleba było dla Zgromadzenia Osiemnaštu Zakonnicy, których by ledwie dla dwóch było dość, kazała ie Wielebna Mátka podzielić, w szytkie Zakonnice jadłszy go ile było potrzeba, jeszcze się go wiele zostało, do rozdania go w Jalmuznie Vbogim. Nie było nie wdómu Oliwy, do sporządzenia lámpy w kościele, Zakrystyan który na noc kościół zamykając, prozną lámpę zostawił, cudownie zastał pełną y gorącą. Spadało się naczynie krzyśtałowe, Wielebna Mátka, kazała sobie przynieść szkło potłuczone, złączyła ie, wody nalała, y dla ozdobienia Ołtarza, kwiatkow nakładła, y żadnego znaku stłuczenia na naczyniu niebyło.

Poczęła zaraz ANNA, Xiegc Zyćia Świętę Mátkę Naszcy TERESY, 222 od niey samey pisana, z Inkwizycyi Świętego Trybunału wymowić, y aby wytżła z Druku z inżelmi approbacyami, polecać to Wielebnemu Oycu LUDWIKOWI z Leonu Zakonu Świętego AVGVSTYNA. Ten Wielebny Oćiec, y inși rożnych Zakonow, tak wielką o ANNIE wzięli opinią, y w światobliwości, y w mistycznej nauce, że ią wyfoko wychwalałi, sławszy się iey doskonałości estymatorami y Pánegirystami. Wiele y godnych Nowicyuszek ANNA przyjęła, które w Panu bąrdzo kochała. O iedney wytrwaniu duzo wątpiła, bo wiele Chorobom była podległa, która gdy BOGU polecała, pokazała się iey Świętá Mátka Nasza TERESA, mowiac: Nie turbuy się, będzie zdrowa, y Profesya uczyni, y sporzadzi BOG, ze będzie dobra Zakonnica. Między Nowicyuszkami, przyjęła też iedną Wiesniaczkę na Konwerskę,

skę, którą zmyśloną Swiatobliwością wszystkie zwodziła: Wiele było za nią do Wielebney Mátki instancyi, nawet Xiążat, którym się ona náchtaniem Przełożéniskim, opierała, ale Cesarzowej oprzeć się niemogła, y onę przypuściła, ale w krotce zmyśloną iey Swiatobliwość, á ráczey oszukanie poznałszy, wypędziła ją z Kłáštoru, którą przez Trybunał Inkwizycyi, examiniowaną, y dekretoowaną była.

223 Gdy Konwentu Mátryteńskiego było przeniesienie, na inną stronę Miasta, Cud się wielki trącił. Pewny Máchometan imieniem Ameth, wiozący Wóz náładowany potrzebami Zakonnicy, którzy spadłszy z Woza, złamał ramię, które obracające się koło przejechało mu, zaprowadzono go do Konwentu, powiadła ANNIE swoje nieszczęście y przypadek, y w rozmowie, że iey łaska zaraz bez wszelkiej kuraey uzdrowionym się czuje, y z tego Cudu został Chrześcianinem. Dáley się ciągnęły te Cuda. Bo jedná Pani badając w niebezpiecznym zdrowia przypadku, gdy iey nie Doktorowie niepomágali, wziąwszy Szkáplerz, Wielebney Mátki, zaraz ozdrowiała. Tąż Pani wielkie Swiece do Kłáštoru posłała, na Wroczyśćóć Ciála Chrystusowego, mówi Zakrystyan aby je poprzeżnęli, żeby przykrycie drewniane bárdzo niskie Káplicy, niezapáliło się. Odpowiedziała mu Wielebna Mátka. *Zapál Bracie, jest tam BOG od tego, kto ry rozkáże, aby się páliły, ále niepáliły.* I tak się stało, bo z podziwieniem widzających, Swiece się upáliły, á na pokryciu, Káplicy, ani znaku kopcia albo dymu niebyło. Każdego dnia ANNA przyjmowała Święta Kommunię, y takim miłości BOSKIEY ogniem zapáloná bywała, że się twarz iey, iásnieć widziła. Xiążę pewny, biłogłową zámężną, wziął był gwałtownie, z domu Męża; strápiiony człowiek, polecił się Wielebney Mátce Modlitwom, którą uprosiła u Pána że Xiążę nienaruszoną Biłogłową, do Męża odesłał. Duchem Prorockim, y Boskim objáwieniem, przyzłże y dálekie jeztcze rzeczy wiedziła. Miałá widzenie Świętey Mátki Nászey TERESY, za ktorey łaską, od boleści

boku uzdrowioná została, y od niej wielu rzeczy była náuczona.

Wielebny Ociec Mikołaj á JESU²²⁴ MARIA, Wikary Generálny Roku Páńskiego 1558. dla dobrego Reformy Nászey Rządu, szczęściu postánowił Asystentow, czyli Definitorow, przy których by, było Wotum konkludujące. Wprowadził y to, dla Zakonnicy dyrekcyi, aby opócz Spowiedniká ordynaryinego, inisi niełatwo przypuszczáni bywali; bo z relacyi Wielebney Mátki ANNY od Świętego Bártłomieja, dowiedział się, że Świętá Mátka Násza TERESA, koło tey łatwości Spowiedzi, odmieniła była zdanie. To odnowienie, lubo Swiatobliwe y potrzebne, nie tylko Zakonnikow, ale osobliwie Zakonnice wzruszyło. Jedne zaraz przystály, na perswazyę Rozumu y Posłuszeństwa, drugie mając wzgląd na Wolność Duchá y postánowienie Świętey Mátki Nászey TERESY, o którym rozumiály, zárliwie się stáwić poczęły. Między nimi, ANNA Násza, jáko pierwszá, mądrych Doktorow, y Xiążat powagą utwierdzoná, otrzymała u Dworu Apostolskiego, Konstytucyi Świętey Mátki Nászey TERESY, potwierdzenie, w których wyrázoná była wolność Spowiedzi. Potym otrzymała Brewe Oycá Świętego, przez ktore chciała się wyiać z Posłuszeństwa tak wielu Przełożonych, obierając sobie z Zakonu Nászego, za Kommissarza Apostolskiego, Świętego Oycá Nászego Jána od Krzyża. Słyszac o tym Przełożeni Zakonu, zaraz Rząd Zakonnicy, imieniem Cálego Zakonu, złożyli, co ich bárdzo strwożyło y poturbowało: ani potym chcieli się dáć náklonić, prózbami, y rácyami wielu, osobliwie Wielebnego Oycá DOMINIKA Bánez, aby ie, pod swoy Rząd przyięli. Przecięż Powága Krolewska przymuszeni, przyięli, dla których satysfakcyi, niektóre Przeorysze złożone były z urzędu, ANNA zaś Násza, pokutami obciążoná była, osobliwie że iey Kommunię Świętą odięto, y z Mádrytu do Salmantyki wysłano. Samo tylko Kommunii Świętey odięcie opłakiwała, z innych pekut kontentá, y spytána, odpowiadziła: Nic mi do tych czas nieod-

nieodjęli, którzy mi wszystko pozwá-
láli, teraz mi wszystko odbieráją, gdy
mi BOGA odbieráją, y niedziwuyćie
się że płacze. Y Święty Oćiec Nášz
Ján od Krzyża, niebył bez pokuty,
iáko zá wiadomego tych okázyi ro-
zumíány, lubo ták on, jáko y ANNA,
niczego winnemi niebyli, bo ANNA
rádziła się Teologow, y izła zá tym,
co iey rádzili.

225 Widząc Cesarzowá, ANNE przy
prácách, ućisnioná, bárdzo iey zálo-
wála, y dopomágála, álbo żeby iá od
pokut uwolniono, álbo do swego Klá-
sztoru przeniesiono. Ale Wielebná Mat-
ká Cesarzowey podziękowála, powiá-
dájac iey, że wielkiey Miłości do-
znáwála od Przełożonych, y táki áffekt
do Zakonu pokázála, że wśytkie prace,
nád Cálego Swiáta, przenosiła po-
ćiechy. Ná co zádziwioná Cesarzowá,
rzekła: Ználažíam Białogłowę, ktorá
przy prácách y ućiskách, niechćiála po-
ćiech, ktore gdy iey, ilem mogła ofia-
rowála, uwážáám, że w tym miała
większá pogárdę, niżli iá oświádcze-
nie. Kiedy ludzkich poćiech nieprzy-
puszczála, udzielał iey Pán BOG Nie-
bieskich. Kiedy zá przywroceniem
sobie Świętey Kommuniy, komunie
kowála, ták do iey podniebienia przez
cály dzień przylegał Kommunikánt, z
niewymowná duchá słodyczą, że go
zádná miára przelknąć niemogła, že-
by się dlúzey przytomnością, Oblu-
bicińcá Niebieskiego zabáwiała. In-
szego času czuła, że ustá iey pełne by-
ły krwi, z Kommunikántá z przedzi-
wná słodkością płynácej. Czásém w
swoich boleściách, Męki Chrystus-
wey uczestniczká byłą uczynioná. Czás-
sem w Kápliczce Pustelniczey w Ogro-
dzie wystáwioney Niebieská iásnością,
otoczóná, bywála widziána. Iádác do
Salmántyki, według roskázu Przeło-
żonych, y mimo Albę przeieżdżájac,
nawiedziła Święte Ciáło, Świętey Má-
tki Nášzey TERESY, z ktorego krwią
żywa płynácego, krew w Chusteczkę
zebrála, y iey słowámi wnątrznie po-
jętemi, byłą poćielzoná. W Akadémij
Salmántyckéy, wielką Swiátobli-
wości y Niebieskiey rostopności miá-
ła opiniá, u Zácnych iey Doktorow,
którzy częśto do niey iáko Uczniowie,

do Mistryniey, Mistyczney Teologii
przychodzili. Obráno iá tam Przeory-
sza, Roku Páńskiego 1596 w Márcu.
Dziwná rostopnością rzadzi Zakon-
nicámi, ktorem y do nábyćiá Cnot, y
do zdrowiá doczesnego wiele pomága.
Wiele prorockim Duchem opowiedziá-
ła, iáko to niektórych powołanie do
Zakonnego Stánu, inszych nástępujá-
cá Smierć, y wielu przyszłe okázye.
Widziála jednego z Nášzych, ktorego
obáloná ściáná zabiła, že z Czyścá,
miał byđz w krotce wybáwiony. Wi-
dziála drugiego, w sám dzień Smierci,
do Niebá wprowadzonego. Widziála
siebie samę trzy razy, w Ránie Boku
Chrystusowego, ktorego času o swo-
im do Fráncyi przeniesieniu, npewnio-
ná zostála, lubo temu przeciwni byli
Przełożeni, chcąc iá konterwować w
Hiszpánij.

Już przyszedł czas, kiedy Wielebná
Mátká ANNA, miała słynąć w cu-²²⁶
dzych Krolestwach. Od Roku 1588.
niektorzy stárali się o przeniesienie Za-
konu Nášzego do Fráncyi, ktorem
Wielebná Mátká powiedziála, že ielźce
nie przyszedł czas. Święta Mátká Ná-
sza TERESA, pewney Szláchetney y
pobożnych Páni Akcyi, (która potym
zostála Zakonnica Karmelitanká, y ná-
zwána byłą MARYA od WCIELE-
NIA) trzy rázy pokázála się, y ká-
záła iey áby się stárala o przeniesienie
Zakonnici swoich do Fráncyi. Spo-
rzádziwszy co do tego było potrzebá,
ná końcu Stycznjá Roku Páńskiego,
1603, idá z Páryzá do Hiszpánij, áby
to przeniesienie umowili, insi do Rzy-
mu. Wśytko się szczęśliwie udáło.
Przełożeni zábrániáacy zá powága
Nuncyuszá Apostolskiego, zezwolili;
zwyciężywszy trudności, slyżáne by-
ły strážne wyćia, y ryczenia Szátáń-
skie. Wybráno sześć Zakonnici, Zák-
onna Swiátobliwością słynących,
ktore sześć Gwiazd przez Miesiáć us-
láwicznie we dnie y w nocy świecą-
ce, znáczyły, iáko się gódieindziej po-
wiedziáło. Pierwszá nád inne wybrá-
ná byłą ANNA Nášzá, po wielu od
Przełożonych, trudnościách. W dzień
Świętego BERNARDA, poiechála os-
ná z dwiema Socyuszkámi z Konwen-
tu Salmántyckiego, y w Zgromádeniu
inszych,

innych; mianowana była od Oycá Generalá, Przeoryszá Konwentu Páryskiego. Jedzie w drogę, w ktorej wiele znośi niebezpieczeństwá; to ná mostu koła zemknęły, po powietrzu mienęły, to gdy się Woz w Cieranie wywrocił, gdzie się była raniła, to w wielu podróżnych przykrościach ktorých wiele cierpiála, to w rożnych zawieruchách powietrzá; ktore się często przytráfiály. Ták zaś sobie drogę rosporządziła, náypierwey do Burdygáli, z támtąd do Xánktony, potym do Pikráwu.

227 Tá tedy ták Święta Kompánia, dnia 15. Páździczniká, stąnęła w Páryżu, á 16. dnia názájutrz, Pošla ná Opástwo Świętego DYONIZEGO, Święte Relikwie, y Krolow groby náwiedzić, potym ná miejsce Męczeństwá, (ktore się názywało Gora Męczenników) udála się. Dnia 17. w przygotowaným y sporządzonym iuż Kláštore swoim, zamyká się, przy wielkim ludzi konkurście. Gdy się Oycowie Nási, ktorzy przyiecháli z Zakonnicami, odprawiwszy ich, wrócáli náзад do Hiszpánij, Zakonnice też, stáráły się o Oycow Nászych Fundácyá, á gdy jednego z Vrzędnikow Krolewskich, bárdziej siętemu sprzewiáającego widziála, między inżemi dyskuriami, rzekła mu: *Ty Pánie, náypierwsz się będięś o nie stáráł, y pierwszým iey Promotorem będięś, y Konwent Oycow Nászym, będięś fundowál.* Ná to się rozśmiał, ále potym spełnił Wielebney Mátki Proroctwo, y Konwent w Páryżu fundowál. Gdy wiele zácnych y osobliwych Dam, o Hábit Zákonny prosiło, siedm przyięła ANNA, y żeby y innym proszącym się miejsce ználázła, Nowá Fundácyá przyimuie w Pontyfarze, w ktorej Wielebna Mátká ANNA od Świętego BARTŁOMIEJA, zá Przeoryszę náznáczoną była. ANNA Nászá, w swoim Páryskim Kláštorze, dziwná ktorá miała Swiátobliwością y rozumem, pierwszemi oswemi Zakonnicami Fráncuskiemi rzádziła, y w Náuce Mistycznej, ták je doskonále ćwiczyla, że wiele z nich w cále doskonátami poczynila, ktore potym, po Fráncyi, gdy stąnęło wię-

cey niż szeććdziesiąt Kláštorow, bárdzo słynęły.

Gdy ANNA Nászá, y iey Socyusz. 228 ki, opinia Swiátobliwości słáwna były, wiele im ofiarowáno Fundácyi, áby Slug Chrystusowych przybywało. Z arzędziá Fundácyá, potkáno ich w Dywionie, w Burgundij, ná ktorá poiechála ANNA Nászá, z czteremá Zákonnicami, y tę Fundácyá szczęśliwie zákończyła. Obrociła drogę do Kláráwáli, dla ulżánowaniá Relikwij S. BERNARDA. Będąc ná tey Fundácyi, ná powietrze záchorowála, y gdy rozumiano że umrze, cudownie zdrowá zostála. Prosiła o Relikwie, Świętey Mátki Nászej TERESY, ktore záwsze z sobą nośila; áz pierwszey Noccy, gdy od niey wyszła Zákonnicá, pokázála się iey, Chwálebná, Świętá Mátká. Rozumiála tedy ANNA, iże dla tego przyszła, áby iey umieráácej, iáko obiccála, ássystowála, záczyń iey rzekła. *Idźmy teraz Mátko szczęśliwie.* Ktorey Świętá Mátká odpowiedziála: *Teraz czasu odejściá niemaś, Towárzyski, bárdzo by byłý sáme osierocone, y przystąpiwszy do niey, uzdrowiła ja.* ANNA zaś názájutrz zráná, to widzenie opowiedziála, y otrzymaným Cudownie zdrowiem potwierdziła. Ná tey Fundácyi, siła iásk BOSKICH odebrała, y wiele rzeczy, z BOSKIEGO Obiáwlenia poczeła. Tym czásém w Ambíanie tráfiła się Nowá Fundácyá, ná ktorá Wielebna Mátkę ELZBIETĘ od ANIOŁOW posłała. Nie długo potym samá wyiechawszy, wrociła się do Páryżá, ktoredy do Belgium, od Náyiásnieyszey Xiężny záproszoną iecháła. W Dywionie przez pułtorá láta mieszkála, gdzie dawizy Zákonnicom pierwszým Profeszyá, ná końcu Grudniá w Roku Páńskiego 1606. w krotce do Páryżá przybyła, y ták ieszcze będąc Przeoryszá, áże do trzech Krolow mieszkála.

Potym się pożegnawszy z Zákonni 229 cami, y wzięwszy trzy Zákonnice, z tych z ktoremi wyiechála była z Hiszpánij, pospieszála do Belgium, ná poczatku Roku Páńskiego 1607. y dnia 22. Stycznia, do Bruxell przyiechála. Przeieżdżájąc, widziála Konwenty Nowe, w Pontyzárze y w Ambíanie. W
Bruxel,

Bruxellach z wielkim poszanowaniem, y Miłości oświadczeniem od Xiężney przyiętą, zakończyła Fundacyą, w dzień Nawrocenia Świętego PAWŁA, potym więcej przyiętą Nowicyuszek, z ktorey pierwszej, niemysłacey o wstąpieniu do Zakonu, po trzy razy zapewne opowiedziała, że będzie najpierwszą Zakonnica, z tych, ktore Zakonny Habit przyima. Xięgi Świętey Młdki Naszey TERESY, śrądała się aby były, na Niemiecki Język przetłumaczone, y wiele innych rzeczy poczyniła, na Chwałę BOSKĄ, na pożytek dusz, y Honor Zakonu. Po skończonych kilku Miesiącach, Fundacya w Lowanium zaczęła, y sama przytomną będąc zakończyła, w dzień Wszystkich Świętych tegoż Roku 1607. dokąd nąznaczyła za Przeoryszę, Młdkę ELZBIETĘ od Świętego PAWŁA. Ledwie co powróciła do Bruxell, aż do Montanu Miasta Hannonij na Nową Fundacyą zaproszona była, dokąd pojechała dnia 9. Grudnia, y nązaiutrz przyjechała, ale że niebyło Domu sporządzonego, odłożyła Possejssy, aż do dnia 5. Lutego, w przyszłym Roku. Temu Konwentowi nąznaczyła za Przeoryszę, Wielebną Młdkę ELEANORĘ od Świętego BERNARDA. Z wielką łagodnością y Obserwancyą Zakonną, swoje wychowała Nowicyuszkę, y często się trąsało, że gdy która miała pokusy przeciwko powołaniu, albo iakie wewnętrzne uciśnienia cierpiła, wyczrawszy na nią, albo się iey dotchnąwszy, zaraz to oddalała.

230 Ile tylko mogła, przykładala śrąrania, aby Nasi Oycowie, fundowani byli w Belgium: ale od Hiszpánów, po wielu prácach, y przywiedzionych potrzeby tego dowodach, wysłuchana niebyła: pisała tedy o to, do Naszych Oyców Kongregacyi Włoskiej, iowizé y do samego Oycá Świętego PAWŁA V. Też z listu ANNY, gdy uważał dziwną iey Zarliwość y rostopność, ządziwiony, po trzy kroć rzekł: O Błogosławioná Niewiásta! Pozwolił to o co prosiła, y Oyców Naszych, tak do Belgium, iak y do Francyi, z listami pełnemi zalecenia, do Krolá posłał. Roku Páńskiego 1610. Przyjechało do Bruxell sześciu Oyców, z ktorych pier-

wszy, był Wielebny Ociec TOMASZ, a JESU, y przyięci byli z wielką miłością, y do Fundacyi wszystko sporządzono znaleźli, ale z dopuszczenia BOSKIEGO, w nagrodę tak dobrego uczynku, wiele pogrozek y napaści, przez ządrość Szatańską, uciierpieli. Roku Páńskiego 1612. dnia 6. Listopáda Fundacyą Zakonnice, w Antwerpij, Wielebná Młdka ANNA uczyniła, ale zaproszoná na inżą do Krákowá w Polszcze, wymowiła się przybydź, niemając Zakonnice, ktoreby z sobą wzięła, zaczęła z Genuy, posłane są. Na ten czas śmiertelnie zachorowała ANNA, ale za Modlitwami y łzami Zakonnice swoich ozdrowiawszy, do ostrych się pokut wruciła, ktore zbytnie, mając już lat sześćdziesiąt czyniła.

W edukacyi swoich Zakonnice, Ser-²³¹ cá ich skrytości wiedziála, iako że y gdzie indziey toż bywało, już się wyzey námieniło, y gdy pokusy albo utrąpienia, tego potrzebowały, zaraz temu radę dawała, Zakonnice tentacye albo uciśki iakie cierpiące, nawiedzając, do siebie wołając, swoimi słowami, a czątem sama swoią przytomnością ich rozweselając, Serca dodając, czego wielorakie doswiadczenia bywały. Niektore Zakonnice, od ciężkiego bolenia zębów, uwolniła. Wiele rzeczy Prorockim duchem opowiedziála, osobliwie o ostatney swoiey Chorobie, co się według iey powieści sprąwdziło. Wiele razy iá nawiedzála Świętá Młdka Nasza TERESA, z Świętym Oycem Naszym JANEM od KRZYŻA, y do tego czasu, Zakonnice, w Celi iey czuły wonność Niebieską. Miałá ten Cudowny przywilej, że czuła w duchu, przytomność Najświętszego SAKRAMENTU. Bo gdy do niey przyszedł ieden Pustelnik, Xiadz, mając przy sobie młką puszkę Hostyi Konsekrowanych, do rozdawania Chorym Komunii Świętey w Krájach Heretyckich, zaraz to poznála, y że tak było, do przyznania się pytanem, Kápláná przymusiła.

Już była Anná, w Cnotách, y uślá-²³² wicznych Heroicznych Akcyách doskonała, ale że BOG za większą má Ofiarę, Cierpliwość, niż czynienie. Dla tego przez siedm lat, roznemi ANNA Nasza cho-

chorobami dręczoną; drugim się stała Jobem. Ledwo co jedną Zakonnica, poczęła przychodzić do zdrowia; gwałtowne całego Ciała, drzenie cierpiła. Chcac ją ANNA poratować, jednego czasu ściśnęła ją, y zarażiła się od iey Choroby, po ktorey drugie nastąpiły; paraliż, podągra, Scyatyka, puchlina, bol w piersiach, poty, y goraczki nieznośne, do tego spuchnienie gardła, czym we dnie y w nocy, była dręczona. W tych ustawicznych Chorobach, ani sobie, ani innym mogąc dać rady, chciała z siebie urząd Przełożenstwa złożyć, ale iey niedopuszczono, iowżem na tenże ją Wzrost, wypraszająca się, wszystkimi głosami obrano. Czemu aby dość iak mogła uczynić, nietylko Zakonney Obserwancyi, y w niey postępku, w każdej pilnowała, ale y o pomnożenie Zakonu, w Fundacyach Konwentow, pilna była. Taurynencki, Paccencki, w Hiszpanii utrzymała y inne. Antwerpskich Zakonnice, Kłasztor, dla tych samych, ktoreby były rodem z Anglii, postanowiła, w Belgium. Naszym Oycom, we wszystkim bardzo życzliwą była, ktorey miłość, różnemi sposobami, ściągala się y na świeckie osoby. Ołobliwie była oświecona, w pojęciu Tajemnic Męki Pańskiej, y wszystkie boleści iego, dziwnym sposobem przenikała. Ktorey aby ją BOG uczestniczka uczynił, tak rozum iey zaciął, y na sercu takimi uciskami przyćmił, że ledwie o BOGU pamiętała, y na opuszczenie się od niego narzekala; iednak potym od niego była pocieszona, gdy y Brata, y krewnego swego Zbawienie, z Boskiego objawienia poznała.

233 Już na czwarte trzy lata, Przeorysza potwierdzona została, przyniewolona y żalona, że iey Zakon niechciał od tego ciężaru uwolnić, która y Kościół Święty od wszelkich obligacyi uwalniał. Nieustalą boleści, ale na dwie lecie przed śmiercią nowe ją napadają; iedne w kolanach y na miejscu siadania, drugie na obu rękach, ktore iey bardzo dokuczaly, bo materya wewnątrz zamknięta, bardzo ją wewnętrznie paliła. Roku Pańskiego 1621. na początku Lutego. różne ją Choroby uciążają, w gardle y w gę-

bie, rany się poczyniły, ktore iey nie tylko iść, ale y odetchnąć niedały; iednak codziennie przyjmowała Przenajświętszy SAKRAMENT, co dzień Mszy Świętey słuchała, y czasem aby iey co o Męce Pańskiej czytano, prosiła, iako y protestacya Wiary, y polecenie duszy. W dzień Świętego Marcia, rzekł iey Pán, żeby do Infirmaryi poszła, gdzie miała być od ciężkich Chorob uwolniona, przez szczęśliwą śmierć. Zaraz tedy Spowiedź generalną, z całego Życia uczyniła, y gdy bardziej gurę brała Chorobą, przyszli do niej z Olejem Świętym, przed ktorego przyjęciem, Zakonnice o odpuszczenie prosiła, mówiąc. *Odpuśćcie mi Córki, w czym w rządzeniu ich przewiniła, a proście B O G A, żeby mi to odpuścił.* Więcej już mówić niemogła, tylko temi kilka słowami, *Izy z oczu każdej wyściśnęła.* Gdy iey namaszczano Nogami, widziała je Zakonnica jedną, niby tęcza albo cyrkułem kolorow trzech otoczone, w nagrodę tych drog, ktore podeymowała na Chwałę BOSKĄ, y rozszerzenie Zakonu Najświętzezy Panny, z czym się iey, może to przytłosować: *Jak piękne są nogi opowiadających pokoy, opowiadających dobra! albo y owe słowa z Pieniow Oblubienicy, Jak piękne są kroki twoje, w obuwiu.*

Bano się czy będzie mogła przekonać 234 Wiarytk. Tym czasem, żegnając się ze wszystkimi, dziękowała za tak pilną usługę, obiecała niektórym asystować przy śmierci, co y wiernie potym spełniła. Przymuszona prozbami, wszystkim razem błogosławiła, naostatkiem wielką duszy radością Najświętszy Ciał Chrystusowego przyjął Wiarytk, y gdy iey Spowiednik, powiedział, że tegoż dnia miała umrzeć, ciesząc się z przyzłego swego przeniesienia, uśmiechnęła się. Gdy się potym do niej za namaczeniem Boskim Zakonnice wrociły, gdy niemogła słowami, miłym na niewyżreniem, dała wszystkim ostatnie pożegnanie, y zaraz w Pánu BOGU zasnęła, pomienionego już Roku. 1621. Dnia czwartego Marcia, mając lat siedm dziesiąt pięć, trzy Miesiące, y dziewięć dni, a Życia Zakonnego, pięćdziesiąty pierwszy Rok. Tegoż samego dnia, szczęśli;

szczęśliwego przeniesienia swojego, pokazała się wstępującą do Niebá, w towarzystwie Świętej Mátki Nálzey TERESY, dawnemu Spowiednikowi swemu, Doktorowi Bárceny. Tegoż dnia, iedną Zakonnicą, chusteczkę iey, ná pierśi swoje przyłożywszy, zaraz od suchego káźlu, y trudnego oddychania, uwolnioná została. Inśzákże Zakonnicą, od ósmioletniego Páralizu y Epilepsyi, wolną się uznała, ktorey się więcey te Choroby nienáprzykrzáły. Dnia szóstego Márcá, swiárobliwe Cíáło, przy obecności Arcy-Xiążat Belgium, y wielkim konkursie ludzi pochowane było, á Náš Oćiec Tomáś á JESV, miał pogrzebową mowę; Cíáło wśzytkie ozdobione było kwiatami, ktorego twarz, wesoła y śliczna była.

235 Potym wiele inśzych Cudow czyniła. Zakonnicę tę którą iey w Chorobie służyła, od wielu prác uwolniła. Drugą w wielkich ućiskách duszy zostájąca, cieszyła pomocą swojá mówiąc: *Ufay Corko. Y znowu przydała. Po ciemnościách, spodźiewam się iasności,* po ktorych słowach, Zakonnicá bárdzo ućisnioná, czuła się odmienioná y pocieszoná. Pokázáła się wielom uwielbioná, Wielebná Mátka ANNA. Widziała iá iedną Zakonnicą w BOGV, tak tak są inni Swięci. Widziała iá inśzák, przed Tronem TROYCY Przenáyswiétszey, od Świętej Mátki Nálzey TERESY, przyprowadzoná. Widział iá jeden z náłzych, bárdzo w wielkiej Chwale, pod czas Mszy Świętey która miał na ten czas w Páryżu,

iáko świádczy, Wielebny Oćiec Bernárd od Świętego JOZEFA, który iák rozumieia, miał to widzenie. Widziała iá Zakonnicą jedná, w Konwencie Weás, którą gdy się iey Chwale dziwowała, rzekła do niey Wielebná Mátka ANNA: *Tę wśytkę Chwałę która widziś, dał mi BOG, przez zasługi Syná swego.* Widziała iá znowu inśzák, w tymże Konwencie, przed Tronem Chrystusa Páná klęczáca, płátczem z szczerego złotá odzianá, ktorym okrywała, Fráncya, y Belgium. W Kolonij Agryppinie, Zakonnicę, Zakonu Świętego Fránciszka, Wielebná Mátka uzdrowiła, od bolesci żołądka, ná ktore trzydziści lat chorowała, skoro tylko Chorá, kawałek Tuniki Wielebney Mátki ná żołądek przyłożyła. W Bruksellách, Zakonnicę, Zakonu Świętego Bernárdá, od uślawicznych przez trzy lata wymiotow, uwolniła, którą pierwey Wielebná Mátkę, do siebie mówiącá słyżáła: *Znos cierpliwie, y slosuy się do Woli BOZEG, iá ci dopomogę: y znowu iá widziała, y słyżáła mówiącá, Jedz, iá ci pomogę.* W Burdegálu, Relikwiami swemi, uzdrowia Szalonego. W Morlaku szlachetná Pánienkę od suchot. W Mieście Świętego Dyonizego, Przeorysę Kármelitanek od ciężkiej Choroby. Biskupá także Oxomeńkiego od nieznosnego bolenia. Żołądka. Wielu innym zdrowie uprosiła, y uzdrowiła, co się dla krotkości opulcezá. Życie Wielebney Mátki ANNY, á JESV, piśál, Wielebny Oćiec Anioł Mánrykwez, Generál Zakonu Świętego Bernárdá.

Z Y W O T

Wielebnego Oycá JACKA, FEDRZEJA, od Wniebowzięcia Náyświétszey PANNY, Poláká.

236 Wielebny Oćiec JACEK, FEDRZEY, od Wniebowzięcia Polák, Młodzian pięknych obyczajow, Roku Páńskiego 1808. w Nášym Nowicyácie krákowskiem przyiáł Hábit. Jeszcze Swięckim będąc, był wielkim kochánkiem Czystości, y gdy miał lat czternáście, megaruszony Kwiat Niewinności swo

iey, oddał Pánu BOGU ná Ofiarę. Siostrę swoię do czystości zachowániá często zachęcał, Niewiastę niebárdzo skromnie się obchodzáká, śmiało słowami ostremi strofował. Gdy iego Towárzysze, pod czas Zápuśtow, świeckimi się próżnościami, y zbytkami bawili, on się w pokoiku swoim zámknáwszy, Himny, y nábożne Piosne-

czki pisał, y śpiewał. Zostawiłszy Zakonnikiem, skromność prawie Anielska, tak w oczach, iako y ukladności Ciałego Ciała chował, że patrzących na siebie, często do zbudowania y do Nabożeństwa pobudzał. Y gdy w innych Cnotach Zakonnych, pokazywał postępek, skończywszy Rok Nowicyatu, przypuszczony był do Solemney Profesyi.

337 Już tak BOGU, przez śluby Zakonne poświęcony, aplikował się do życia doskonałego; dla czego we dwie lecie, jeszcze nieskończone. po Profesyi, na Godność Kaptłańska był wywyższony. Ze zaś jeszcze w Młodości wielce dziwną w nim roztropność widziano, y w nim Praw Naszych ścisła Obserwancya uważano, Roku Pańskiego 1614. obrano go za Socyusz, Oycą Przeorą Konwentu Lubelskiego, na Kapitułę Generalną do Rzymu. Przyechawszy do Rzymu, po skończoney Kapitułe, posłany był na Teologią, y tak się aplikował do Nauk, że Cwiczeniu się w Cnotach, y Bogomyślności więcej czasu udzielał. Taką miał Chwałę Pana BOGA y Pobożności Chrześcijańskiej żarliwość, że po poluście mawiał, my powinniśmy być prawdziwemi Świętej Matki Naszey TERESY naśladowcami, y prawdziwemi Synami, która za najmnieysza Kościoła ceremonia, chętnie umierać chciała. Tak się kochał w ozdobie Domu Pańskiego, że gdyby był mógł tego dokazać, posadziłby Kościoł, wysadziłby był Kamieniami drogiami. Wielkiego przykładł starania, aby Cymboryum y Oltarz iak najsławniejszy bywały ubierane. Do Najsławniejszego SAKRAMENTU, miał wielkie Nabożeństwo, którym często posilony do serdecznych y ogniistych słów się udawał, ktoremi zostającego w piersiach swoich, BOGA oznajmował.

338 Był Zakonnej Obserwancyi Uczciwiel, y o nie obożliwie żarliwy, bo sam innych w Obserwancyi wyprzedzając, tak słowami, iak y przykładem do iey zachowania zachęcał, y zwykł był mawiać, *niepotrzeba zaniedbywać, y najmniejszych punktów, praw Naszych, bo ich zaniedbanie, spsobia Nas,*

do przestapienia większych, y przydawał, że kto małe rzeczy w prawie, mało poważa, pokazuje że mała ma Miłość Pana BOGA, y nie jest godzien Jmienia Zakonnika. Y to także powiadał, że dla pomnożenia Zakonnej doskonałości, gotów był wszelaką Śmierć umrzeć. To zaś swoje ścisłe Obserwancyi pragnienie, w podających się okazyach na sobie pokazywał. Trafiło się iednego czasu, że iedną Zakonnica Nalza, mając z nim Konferencyą, o stanie duszy swojej y postępku duchownym, gdy się z nim rozmawiał, zadzwoniono na wspólne załatwianie Kłáštoru, co gdy Wielebny Ociec usłyszał, Zakonnicy czyniący Konferencyą, rzekł: *Idź Siostrzo na Akt wspólny, y sam wstawszy zaraz odszedł, żeby przykładem potwierdził, czego słowem nauczał.*

Wielką bardzo ufność miał w BOGU, 339 którą fundował na Miłosierdziu Boskim, y tak w niey był ugruntowany, że pewien był, iż wszystko w BOGU może, y jeżeli kogo przeciwnie, trzymającego słyszał, niesadził go go doym Imienia Chrześcijańskiego, y za podeżyżanego w Wierze, sadził także go. Wielkiey ku bliżniemu Miłości, wiele dokumentow zostawił; Zwykł był mawiać, że gotów był, po tysiąc razy życiełożyć, dla dobra każdej duszy. Z kąd się niezmiernie cieszył, gdy którego grzesznika do BOGA nawróconego widział, albo gdy kto stan Zakonny sobie obierał. Gdy z kim rozmawiał, wszystkie słowa obracał na pożytek bliźniego, albo, do pobożności nakłaniając, albo do pokuty za grzechy namawiając, albo w utrapieniu będących ciesząc, co wszystko czynił, z wielką słow łagodnością, siebie samego zapomniawszy, gdy się podał okazy, albo potrzebą, w czym bliżniemu dopomógł.

Osobliwy się w nim Duch pokory 340 wydawał: bo gdy był Chorobą złożony, wielkie miał zawstyżenie, że mu Bracia służyli, niegodnym się sług Boskich sadząc usługi, dla czego ani potraw Chorych słabości przyzwolitych, chciał zażywać, kontentuiąc się porcyami Zgromadzeniu spólnemi. Kiedy go kto, o błogosławieństwo upraszał, powiadał, że niebył godzien dawać

wąc innym błogosławieństwá, które on sam od innych życzył sobie odbierać. Jeżeli co kiedy dobrego, komu wyświadczył, nie sobie, ale Panu BOGV kazał dziękować, bo to BOG wszystko czynił (iák polpolicie mawiał) á ja zaś z siebie, niemogę nic czynić, chyba złego. Gdy go chwálo, wszytek bywał zawstydzony, y nie dał więcej mowić co, ná pochwałę twoię, dáiać rácyá, że to samemu Panu BOGV, powinna byđz za wszystko część y Chwála, á jemu tylko wzgárdá. Zakonnice, nie nazywał Siostrami, ale Pánnami, o co kiedy się go pytało, odpowiedział: *Nie jestem godzien, nazywać Oblubienic Chrystusowych Siostrami ja który ładaco jestem.* Wszystkich w poszanowaniu mając, wszystkim, oobliwie Káptanom, náleżyte poszanowanie czynił.

241 A że pokory towarzyszem jest chociaż, tę Wielebny Ociec taką zachował, że miány był za cichego Bárańka. Nigdy go rozgniewanego niewidziano, albo pássyá poruszonego, chyba gdy żarliwość o Honor Boski tego go potrzebowała. Náwykły to, iego go był impet, kiedy rzekł: *Coś to uczynił Bracie, niech ci BOG odpusć.* z Zakonnikami y Swieckimi, zwykł był cicho y łagodnie rozmawiać, która chociaż do Nábożeństwa pobudzał. Wielkie Nábożeństwo miał do Náyswiętszey Panny, iákó świadcza o tym, Cnot ákty, ktoremi Jey Wroczytósć poprzedzał, iákó to częstszey wstrzymieźliwości, dłuższey Modlitwy, ostryższych pokut. Dla náśladowania Jey, niewinność Pánieńską ná duszy y Ciele, pilnie zachował, y tak się Wystrzegáł Białychgłow konwersacyi, że y w ostatney Chorobie, którą w drodze iádąc do Wárszawy chorował, lu-

bo z przychodzącymi do siebie, pobożną nawiedzenia intencyá, niechciał się widzieć. W ciężkich gorączkach leżąc, niechciał się dać przewlec, żeby był gołego Ciála niepokazał.

Obrany Przeorem Lwowskim, dla 242 Spraw u Dworu Krolewskiego do Wárszawy wyjechał, (gdzie niebyło jeszcze Zakonu Nászego Konwentu) y tam w Málnę ciężką wpadł. Dla poćiechy duszy twoiey, znalazł tam, Wielebnego Oycá Prowincyála, y Konwentu Lubelskiego Podprzeorzęgo, od których Kościoła Świętego SAKRAMENTA, z pokorą y Nábożeństwem przyjął, y w kilka dni Chorobą złamany, łagodną śmiercią, w Panu zaśnął, Dnia dwudziestego trzeciego Grudnia, Roku Páńskiego 1621, z wielką opinią świętobliwości, y znakami wiecznego Przeznaczenia, iákó mu Wielebny Ociec Nász DOMINIK, á JESV MARIA, z objawienia Boskiego, w Rzymie będącemu, duchem Prorockim opowiedział. Gdy bowiem, ten Wielebny Ociec bardzo chorował, prosił Wielebnego Oycá Nászego DOMINIKÁ, aby mu powiedział, co się z nim po śmierci będzie działo; Na czym, nieco się zastánowiwszy, Wielebny Ociec Nász DOMINIK, odpowiedział mu: *Nieumrzesz ta razá, ále aż powrócisz do Polski, y Wierząc. Zbawienie odbierzesz, ale nie bez ognia Czystcowego.* Na co rzekł do niego Chory. *Czy nielepiby było Oycze, tu cierpieć, á po śmierci, dostać się prędszy do Nieba.* Zakończył mowę DOMINIK: *Upokarzaj się, y z dziękczynieniem, BOSKI Dekret przyjmuy, że cię wiecznie chciał Zbawić.* Ciało iego z Wárszawy, do Nászego Konwentu Lubelskiego, przywiezione było, y w Grobie Nászych Zakonników spoczywa.

— — — — — * — — — — —

Z Y W O T

Wielebnego Oycá SZYMONA od, Świętego PAWŁA.

243 **W**ielebny Ociec SZYMON, od Świętego PAWŁA, urodzeniem Florancyk, w dawnym Mieście Wolaterrańskim, z pobożnych y przyśtoynych Ro-

dziców, urodził się, (lubo z pokory, którą, Siostrą y Oblubienicą swoią nazywał, w Medyolanie publicznie nákazaniu powiedział, że był Synem, Rzemieślnika jednego. Młode lata,

ná Náuках przepędził, á że był bystrego dowćipu, ná Filozofia, á potym ná Medycynę chodził, y tak w umiejętności Medycyny postąpił, że potym, w Pizách był laureowany Doktor, y miány był za sławnego y ośobliwego Medyká, lubo Zakonnikiem, zostáwšy, nigdy o tey Umiejętności, chybá Posłuszeństwem przymuszony niegádał, y z pokory niechćiał iey po sobie pokázowác. Roku Páńskiego 1604 w Kwietniu, w Rzymie, w Konwencie Nášzym *Santa MARYJA de Scala*, Zákonny Hábit przyiał, y pod Wielebnym Oycem Janem á JESU MARIÁ, Mágistrem Nowicyuszow, w ćwiczeniu się we wszystkich Zákonnych Cnotách, skończył Nowicyát, Roku zaś 1605. Dniá dwádnástego Kwietniá, Solemna uczynił Professyá. Okázyá nawrócenia jego była, że go Święty Páweł Apostoł, z Nášwieszá PANNA, ná pewnym złym uczynku zástáli, y o to surowo go strofowali; czym on zawstydzony y skruszony, obiecał im że dla pokuty, zostánie Zakonnikiem, y iák náypředzey.

244 Będac Dyscypułem tak doskonałego Mágistrá, y sam niedługo po Professyi, godzien byđł Mágistrem osádzony. Zaczým dla wielkiey doskonałości y rzádkiey rostopności, obrány był Mágistrem Nowicyuszow w Rzymie, ná który Vrząd, zwyczajnie poważniejszy Oycow dáwáia, ile że ná tym Urzędzie, dobro całego Zákonu záwisło, bo pospolicie iácy byli Zakonnicy w Nowicyacie względem Zákonney Obserwancy, takiemi się potym przez całe życie pokázowali. On sam, tak chwálebnie trzymał ten Urząd, że z niego wšyscy byli kontenci, y wystáwił Zákonowi Świętemu wiele Godnych Dyscypułow. Tak zaś w sobie, y w inšzych, do swoiey dyrekcyi náleżących, zelował Obserwancyá, iż niekiedy mawiał, że gotow był wšelákie Męki podiać, zeby w práwach Nášzych, niebyło náymniejszego uszczerbku.

245 Dla tak Wielkiey w práwach Nášzych czuyności, y osobliwey rostopności, ná wšytkie Urzędy Zákonu, w Prowincyi Lombárdyi był wywyższony, bo oprócz Mágistrá Nowicyu-

szow, był Przeorem Konwentu Medyolańského, Definitorem Prowincyi, y potym Prowincyałem, y według Kázdego Vrządu Obligácyi, Zákonna promowował Obserwancyá. Co áżeby skuteczniey peñił, náypierwey od wykorzenienia miłości włafney zaczął, áby iá z Serc Zakonnikow wypędził, y w całe wykorzenił, á ná iey mieysce, Miłosc BOSKA wkorzenił. Wiedział bowiem, z doświádczenia, iáko to nieprzyiáciel Zakonnikow zwykł kušić, áby wiele pokut y umartwienia nieczynili, áby sobie w wielu okázyách folgowali, pod tym pozornym pretextem, žeby samych siebie Záboycami niebyli. Tę pokusę szatáńską osobliwie máia Lekarze, ktorzy się ná samych Náuках Gálená záadzáz iá. Zaczým ten Zácný Maž, który w Mieście Rzymskim, między Doktorámi osobliwemi, miány był za sławnego Doktorá, tak się stał Wielkim Medycyny nieprzyiácielem, że Stárodawnego swego Doktorá Gálená porzuciłwszy wyroki, ktorego ná Swięcie szánował, w Zákonie názywál Szátánem, dla tego że Ciało dyskretne, y łagodnie rádził traktowác. Co tak dowodnie opowiađał, że to za osobliwą przypowiešć duchowná od swoich Nowicyuszow, y sobie podległych mieć chćiał, y tego ich słowy y przykładem náuczał: bo tych potráw záwsze záżywał, ktore zdrowiu bárdziej szkodzace, z Doktorškich Náuk przedtym wiedział. W czym się zaráz z poczátku Nowicyátu ćwiczył, bo gdy mu dla próby, dáno nieśmáczná y niedowárżóná potráwę, wšytkę zádnę przypráwy nieczukáiac, zláđł.

Był bárdzo przychylny Modlitwie, y Obecności Boskiey, do ktorey przez 246 ušláwiczna y poušlá konwersacyá, tak był náložony, że w spráwach powierzchnowych, od siebie odchodził; ktorým, žeby mogł z Vrządu došć czynić, musiał się umyślnie rozrywác, y myśl od Niebieskich rzeczy rozmyšlániá, ná czas oderwác. W Chorze albo odmáwiajac, albo z drugimi śpiewáiac Godziny Páńskie, niewypowiedziáná w duchu czuł słodkošć, y częšto trzebá mu iá było rozerwác, žeby w śpiewaniu nie miał dystrákcyi.

Tak

Tak łatwo przez rzeczy Stworzone, podnosił się do Pána BOGA, że co tylko obaczył, usłyszał, albo czynił, wszystko to zebrawszy w sercu, stosował do BOGA, y z złości y mizeryi światowych, mąterya sobie do wyrabiania słodkiego pożytku, iak miodorobná pszczołka, zbierał. Który zaś miał w takim poważaniu Modlitwę, y Siostrę iey, to jest umartwienie szasnowało; którego we wszelkich okazyach szukał, y w każdych je zachował, trudno, tak zwyczajne, iakoy niezwyčajne, umartwienia jego wyrazić, w codziennych prawie postach, w frogich dyscyplinach, w ościłtych włosiennicach, w ostrych łańcuzkach, bo te umartwienia, iak u Nowicyuszow, iak y u ich Magistrow codzienne są. Jedno tylko trudne do zniesienia, wspomina się. W Placencyi w pewnym domu Zakonnym, gościem będąc, gdy na Definitoryum Prowincyałne wokowane, iechał do Bononij, między innemi portawami, dano mu parę jajec, z których jedno wcale już było zgniłe, co iak przestrzegł, wołał siebie niż Kucharczyka umartwić, y z wielką przeciwnością, y obrzydliwością Zoladką, jaje owo wypił.

247 Jak doskonałych Cnot z ćwiczenia się w Modlitwie y umartwieniu nabył, łatwo dorozumieć się można, ponieważ Modlitwa jest Mátka Cnot, a umartwienie Mámka ich, do doskonałości y konserwacyi, inższych włanych służąca. W Rodzaju Cnot, náyprzewieszá jest Wiara, przez która życie Spráwiedliwy. Ten Slugá BOSKI, żywa wiara, nietylko w tajemnice z Niebá sobie objawione wierzył, ale zá iey powodem, gorąco służył Pánu BOGV. W ktorey go Nádziejá BOSKA umácniała, ponieważ wszystkie stárania, zdał ná Pána BOGA. pewien, że jeżeli służyć mu dobrze będzie, szczęśliwą zá dobre Vczynki od niego nagrodę odbierze. Wzbudzała go ku BOGV Miłość, przez która tu cierpieć dla niego, y bydz wzgárdzonym prágnał, y czásem do zázývania ziednoczenia się z nim, w tym Życiu, y do błogosławionego widzenia w inższym, często wzdycháiac, wołał z Apostołem: *Ktoż mnie wolni, z Ciáś*

śmiertelności tej? Albo z Krolewskim Psalmistą wzdychał, mówiąc: *Ktoż mi da skrzydła iako Gołębiczy, a będę latał, y odpocznę?* Jáko zaś tą miłością ku bliźniemu był poruszony, znać po iego uczynkach, bo dokument Miłości jest wyświádeczenie uczynku. W Miłości się tedy ku wszystkim, ale osobliwie ku Bráci Zakonnym ćwiczył, we wszelákich okazyach. Ale bardziej ku Chorym, których dla pociechy, y stárania Oycowskiego pokázania, nawiedzał, pilnie się pytał, iezli komu, czego niedostáwało, często im áffysáuiąc, w nocy nie sypiał, czego czásem przez cały Miesiąc bywało, że w takiem porzeczku, albo się ná ziemi położywszy, albo ná ławce wspárszy, sypiał. Gdy Wielebnego Oycá Nászego DOMINIKA á JESV MARIA, Niedźwiádek ukásił, on mieyscá ukázania liżąc, nie bez niebezpieczeństwa, iád stał. Będąc Przeorem, gdy nawiedzał Chorego, wziął go zá rękę ná znak áffektu, a gdy tak zasnął Chory, żeby go odjęciem ku sobie ręki nieobudził, trzymáiac ją, był tak przy nim przez dwie godziny. Kiedy był Prowincyałem, y doniego Choruiącego Zakonnicy przychodzili, albo im odeysć kázal, albo zdáléká stánać, żeby go nawiedzáiac, sami nieodnieśli szkody ná zdrowiu. Potym zaś będąc już w ostatniej chorobie, o samym sobie zapomniáł, a o inższych pamiętał, często się pytał, iako się chorzy máła, tak bowiem wszystkich kochał, że y życie gotów był dać zá kázdego.

Cnoty Zakonne wielce sobie po248 wázáł. Wielkie ku Przełożonym ulżánowanie, y Posłuszeństwo zázwsze pokázował; Wielkim był kochánkiem, Czystości, y tak Sercá swego od náy mnieyszey zmázy pilnował, że gdy ná Spowiedziách, była jáká o nieczyłtych grzechách Máteryá, zázráz miał ná zoládku cikliwości, albo czásem z tego przypádały ná niego eiekcye. W nocy zaś sypiac; gdy mu się co nieprzystóynego śniło, w ręce się kásił, czyli szczypał w rámioná, ná których blizny pokázuiące się, przypomináły mu z rána nocne illuzye; zwykł był mawiać: *Gdzie jest Czyłość Sercá, tam jest y Miłość BOSKA. A gdzie jest Miłość BO-*

SKA, tam jest y Czystość Sercá wysoka. Torowńa bårdzo drogá do BOGA, jest Czystość Sercá. Wielkim był Uczciwielem uboſtwa, y ktorego żyjąc w Zakonie wiernie przestrzegáł, we wſzytkim, chćiał ten Akt Zakonney Obſerwancyi, y przy śmierci pokazać. W oſtátnim będącemu niebeſpieczeńſtwie Życiá, przyniesiono nábożny obraz málowany. Náſwiętſzey Panny, ktory obáczywſzy, z wielką Duchą, żarliwością zawołał: *Weſcie ten Obraz z tad, weſcie, y ieżeli mácie jáki pápiez rowy, poſtawcie go, żeby do Zakonu, nowego niewprowadzał zwyczaju, ktory mam w krotce oddać BOGU rachunek.* Był niezwyćżzoney ćierpliwoſci, w znoſzeniu Chorob, y boleſci; gdy ná kámién chorował, tak ciężkie boleſci pokrywał, iákoby nic niećierpiál, y nieczuł, y im mu więkſze dokuczály boleſci, tym ſię rześwieſzym y bårdziej weſołym pokázował, w ktora cnotę tak ſię wzwyczáił, że powiádał, że dlá tego był żáłoſny y ſmutny, że nie miał nic do ćierpienia, bo iac ſię (iákó mowil) by w nim ogień Miłóſci niezgáſł, gdy pokárm iey, to ieſt, utrąpienie, álbo ſię umniećżało, álbo też znieſione wcale by wało. Dlá czego w Ciele bez Ciála żyjący, takie kázáł mieć ſtáranie o ſobie, iákoby miáno koło umárlego Człowieka.

249 W powázaniu pokory, widziál ſię, ſamego ſiebie przewyżſzać; Stáráł ſię wſzelkimi ſpoſobami, u Oycá Generála, aby go ná Stán Konwerſow obrocil, y iákó prágnał bydz pokornym, z oczu to poznáć było, gdy będąc Przełożonym, z Konwerſami rozmáwiál, dlá czego ráz powiedziál: *BOG wie, BOG wie, iákó prágnał, y iákó ſię o to ſtáráł, abym był do liczby Braci przyłączony.* W Genuy był przeſtrzeżony, aby ſię do ſwięcenia ná Kápiánſtvo gotował, tak to niechętnie przyiál, że ſię we łzách roſpływał, y ledwie mógł bydz poćieſzony. Żáłował bårdzo, że go ná Przełożenſtwá wyſtáwiano, bårdziej ſobie obierájąc bydz poddánym inſzych, niż Przełożonym bydz nád innemi, y ná pokornieyſze, niżeli náygodnieyſze trzymáć Vrzędy. Będąc Przeorem w Medyolánie, iák Rzemieſnik poſługó-

wał, álbo pomocnik przy Fábryce, taki że go niepoznawſzy łami Zakonnicy, często ſię go o Oycá Przeorá pytáli. Gdy go uczyniono Prowincyálem, tę łatwoſć y ochorę miał w łobie, że chćiał nieráz, aby o nim tak pokora nie trzymáno, iákó o náylżyſzym roſbáczku.

Przy tak wielkiej pokorze, miał o 250 ráz w ſobie y Zakonná powágę. Zaczym z dáwaniá mądrych y rozſádných rád, miał wielkie poſzanowanie, y od Xiążąt, tak Duchownych iákó y ſwieckich, záproſzony ná Schádzki, do rády, ſwoię Sentencyá wáznemi rácyami popierał, tak, że ná iego Wotum wſzyſcy ſię zgádzáli, y zdáwali. Niemógł bydz ná pewney Kongregacyi, ale ſtylząc co ná niey poſtánówiono było, rzekł prywátnie, y miernym głóſem: niezdá mi ſię. Ktore jego Słowá, iák były doniſione, zložono nowá Kongregacyá, y záložzy pierwey ferowáná Sentencyá, według zdániá Wielebnego Oycá, nowá uczyniono. Xiáže Feráry, będąc Xięſtwa Medyoláńskiego Gubernátorem, do powáżnieyſzych, y Sekretnieyſzych rád, zápráſzał go, y we wſzytkim ſzedł zá jego Sentencyá. A gdy potym, o Śmierci Wielebnego Oycá uſłyſzał, publicznie powiedziál, że go będąc długo żáłował iák Mágistra y Wodzátwego.

Niedziw że tak wielkiej był roſtro- 251 pnoſci, ktory Świátem Niebieſkim, Sercá ſkrytoſci przenikał, y przyſzle rzeczy opowiadál. Jednemu Nowicyuszowi o práwdziwym powołaniu BOSKIM, máiacemu pokuſy, do wyiſciá z Zakonu, powiedziál: *Weſól bądź, bo cię Pán BOG powołał, y ieżeli będzieſ ſię opierał dokończ.* Dziwował ſię Nowicyusz, bo przed nikim niepowiádał ſwoiey tentacyi. Inſzemu Zakonnikowi, w podobney pokuſie będącemu, tekretnie powiedziál: *A czegoż czekáſ Bracie, nie uwolni cię Pán BOG, od tey pokuſy, poki iey nieodkryjeſ Przełożonemu.* Aſſyſtuąc w domu pewnego Dobrodziejá umierájącego, ſłyſzány był iákis łóſkot y tłuczenie ſię, obáwiá ſię Świecki, nieprzyiációł záſadzek, ktoremu rzekł Wielebny Oćiec: *Niebojcie ſię, y wiercie mi, że ſię nic złego nieſtáło*

stało, co się stało, stało się zartem, ja wiem. Y tak było. Śmierć swoją, przed trzema Miesiącami wiedział, y tak Bratu Bąptyscie Łaickowi powiedział. *Chcę iechać do Medyolanu.* Ktoremu odpowiedział Brat: *Coż tam Waszmość robić będziesz?* Rzekł mu Wielebny Ociec: *Od tego czasu, za trzy Miesiące umrę, a ty winem Kretńskim, na trzy dni życie moje przedłużysz, co się wszystko stało, iak opowiedział, bo ten Brat wokowany do Medyolanu, znalazł Oycá Śmierci bliskiego, y takim go Winem pośilił, pamiętając na słowa, powiedziane od Oycá.*

252 Pojechał był do Pármy, dla nowej Fundacyi, niedługo po obraniu na Prowincyałstwo, ale że zapadła Śmierć Xiążęcia Ránucyusza, od którego był zaproszony, musiał być odłożony Interes. Tym czasem pojechał do Pápij, gdzie wiele na usłudze Chorych Braci pracował. Po Święcie Wniebowzięcia Najswiętszey PANNY, wrócił się do Medyolanu, gdzie w krótkim czasie poszedł na Mszą do Ołtarza, y zemdlął, nieskończywszy Mszy Świętey, wzięty był od Ołtarza na łuszkę. Wychodziła z niego przez usta ostrá iakás z Krwią zmieszaná Materią, która uważając, iako doświadczony Doktor, rzekł: *Już nic po mnie, niemyślny nic o Ciele, ale o duszy, która nieśmiertelna jest, każde bowiem Ciało, sianem jest.* Zaczyn jakó prawdziwy Násładowcá Świętey Mátki Nászey TERESY, dziękował Pánu BOGV, że go tak uczynił Synem Kościoła, iak y Świętego Zakonu. Gdy go wzięły ciężkie boleści, z áffekcyi Kámienia, przyjąwszy nábożnie SAKRAMENTA Kościoła Świętego, prosił z pokorą, o odpuszczenie sobie, swoich ułomności. Zakonną Obserwancyą, dziwną żarliwością zalecił: potym oczy w Niebo podnieśli, wetłoł owe słowa Psálmu wymówił: *Wyprowadź z strazy duszę moją, szczęśliwym skonaniem w Pánu zasnął.* Dniá Czwartego Wrześniá, Roku Páńskiego 1622. Wszyskim po sobie, wielkie zostawiwszy prágnienie, a osobiwie Zakonnikom.

253 Jak się po Miescie, rozgłosiła śmierć jego, wiele się ludzi zbiegło, aby godnie czcić ciało, ulżanowali. A gdy jeden Brat

z Nászych, przyjechał z Pápij, dowiadując się co się z Wielebnym Oycem dzieje, będąc u Bramy Mieyskiej, ten głos od ludzi słyszał: *Ow Święty u Was umarł.* Który głos, poki do Nászego Konwentu, daleko od Bramy będącego niedojechał, bez przestánia ludu wołającego słyszał, *Święty, Święty umarł.* Dla wielkiego ludzi konkursu, tego dnia, nie mogli Ciála do Kościoła zanieść, aż nájajutrz, ale że się wielká czúba ludzi zeszła, z Nábozeństwá, Zakonny Hábit, aż do kolan na nim porzniełi. Zaczyn, żeby więkšzey szkody niepoczynili, musieli zamknąć Ciało w Zakryštyi, gdzie go ná inšancyá wielkich Pánów, przedni Málarze odmálowali, a potym po rozeyšciu się ludzi, y po skończonych pogrzebu Ceremoniách, Ciało iego pochowali.

Kłada się tu dwa Cudá od niego uczynione, y náleżycie wywiedzione. 254 Pierwszy Cud był, że Páni Bárbara Káráwaggiá, źle się mając na rękę, często Wielebnego Oycá prosiła, aby ją przeżegnał znakiem KRZYŻA Świętego, czego on przez pokorę, niechciał uczynić. Jednak potym, że się mu po bożnie náprzykrzała, otrzymała, o co prosiła, y zaraz zdrową została. Drugi Cud był, że idąc raz przez Miásto Medyolańskie, słyszał w domu jednym głosem płaczących, do którego wiedzszy, obaczył dwie Pánienki płaczące, a gdy się ich pytał, o co płakały, powiedały, że będąc Sierotami bez Oycá y Mátki, a do tego tak ubogiemi, że tylko z pracy rąk swoich żyły, y miały jednego konia, którego nymuiąc, żywiły się, a ten im w tedy był zdechł; čielzył ich Ociec, y kazał się zaprosić do Stayni. Jak obaczył leżącego Konia zdechłego, wziął trochę siana, y podał koniowi, który zaraz wstał zdrowy, y z zádziwieniem Siostr jadł; ktore ten Cud, Autentycznym dowodem potwierdził.

Po Śmierci także Cudá czynił. Bo gdy się wiele ludzi do iego Ciála ze- 255 szło, y z Nábozeństwá o Relikwie jego, prosiło, jeden, páznogięć od Nogi oderzwał, z mieyscá zaś tego, od ktorego urznięty był, z podziwieniem patrzących, żywa krew wytzła, lubo już był

lo. 24. godzin po Śmierci. inși Nogi całowali, inși o Ciało Roząńce swoje poćierali. Jedną Białogłową, będąc w ostatnich porodzeniach bolesciach, a nie mogąc porodzić, iak na niey położono, partykulę Hábitu iego, szczęśliwie porodziła. Drugi, cierpiąc ciężkie głowy bolenie, dla którego niemógł sobie mieyscá znaleźć, tylko położono

na nim ręcznik, na którym była Krew Wielebnego Oycá, zaraz ozdrowiał. Wydał wiele Traktátow, Mistyczney Teologii, które potym w komie, były z druku wydane. Dla tych Cudow Wielebnego Oycá, pamiątka iego, tak między Zakonnikami, iako y między Świeckimi słynie.

Z Y W O T

Wielebney Siostry *KATARZYNY*, od Pána
JEZUSA.

356

Wielebna Siostra *KATA- RZYNA* od Pána *JEZU- SA*, z pobożnych, y przy- stoynych Rodziców, w Burdegálu urodziła się, dnia 5. Kwietnia, Roku Páńskiego, 1589. Gdy domowa Woyna była we Francyi, w sam dzień iey Narodzenia, Miasto Burdegáleńskie, z przybycia Nieprzyjaciół, boiáznia strwożone było, y tak w owym wszystkich zamie- szaniu, urodzoná świeżo Pánienska, długo opuszczona od ludzi y zapomnio- ná była, ale nie od *BOGA*, który iá Cudownie zachował. Rodzice iá bár- dzo kocháli, tak dla tego, że była najsłodsza, między Synami drugiego Małżeństwa, (bo Oćiec iey, drugi raz się ożenił,) iako y dla miłych przy- miotow, przy śliczney Ciała Vrodzie, dla czego wszystkim była przyjemna. Pod pobożnym ich wychowaniem, w pobożności Chrześciańskiej, dziecin- ne lata przepędziła. Máiąc lát ósm., znalazła Książkę Świętey Katarzyny Senenkiej, za ktorey czytaniem, pier- wize łaski *BOSKIEY*, czuła w sobie wzruszenie, y chcac byđz tey Świętey podobną, we wszystkim iá naśladować, osobności szukała, y od ludzi stroniła, áżeby samego tylko Pána *BOGA* pil- nowała. Poczęła przykładem iey, do Najsłodszezy Panny, wielkie Nábo- żeństwo zabierać, zaczął idac na scho- dy domu swego, na każdym z nich klękała, y onę z Aniołem pozdrawia- iac, iedno Zdrowaś *MARYA* odmá- wiała. Y zapáliwszy się *BOSKĄ* mi-

łością wszytká się Pánu *BOGV* odda- ła, samemu jemu oddając serce swoje.

W dziewiatym Roku, Szlub czysto- 257 ści uczyniła. Y żeby się przed Maješta- tem Boskim czystá stawiła, Spowiedź Generálną przez kwádrans uczyniła, bo niebyło Máteryi, dla życia świato- bliwości. Rosła co dzień w wnetrznym zebraniu, y tak w Boskiey obecności utopiona była, że nieprzypuszczała dy- strakcyi, y przez pięć, godzin niepo- ruszoná, klęcząc modliła się w Koście- le, oczy do Krucyfiksa, podniosszy. Nad Vbogiemi wielkie miała politowa- nie, y dane sobie jedzenie, dla ubo- gich chowała, włásney ie odeymuiąc potrzebie. Tak się surowey chwyciła pokuty, że przez Rok cały, o Chle- bie y wodzie pościła, y tak skrom- nie tego zażywała, że sobie do wzro- stu przyrodzonego przeszkodziła, dla czego była máley statury. Ostra nosiła Włosiennicę. Wziéł, ledwie kie- dy do ognia przystąpiła, ani się w odzienie opatrzyła, pod zimnym y os- twartym kominem siedząc, w nocy sypiała, dla czego Roku Páńskiego 1607. tak była zimnem bárdo prze- márzła, że iá trzebá było przy ogniu, nacieraniem Wudki, rozgrzewać. Tak była w Modlitwę włożona, że na niey całe nocy nieśpiąc trawiła. Wiele cier- pieć dla Pána *BOGA* prágneła, choć by też y samo Męczeństwo, powia- dać, że cierpieć dla *BOGA*, nieby- ło to cierpienie, ale zażywanie go, poniewáz na Krzyżu szukać, Náy- słodszezy *JEZUSA*, z nimeśny się iedno:

jednocyli. Y tak się cieszyła z utrápienia y uciskow, że ie miała za de-licye od Pana sobie pozwolone, y záwíze ie przyjmowała wesoło.

258 Závśzeniewinność ná Chrście wzięta zachowała, z raka prostota iż wierzyła, że wszyscy Rzemieślnicy, samego Pana BOGA miłością wzbudzeni, darmo wszystko ná publiczny pożytek robia, y dla tego kiedy ktorých robiających podleytze roboty widziała, mówiła, że więcey záslugiá, y będą ro-wnemi Cherubinom. Była bárdzo wípá-*niálego y męznego umysłu*, y umie-*rájacego Brátá swego málego umácnia-
ła*, samá lát dziewięć dopiero májaca. Pánienká, Aktámi Cnot podnószac go do BOGA, y do wesołego przeniesie-*nia się ánimuiąc*. á gdy Brát umiera-*jący powiádał*, że widział JEZUSA y MARYA, ręce sobie podájących, áby szedł z nimi, nápominála go, á kiedy iej rzekł, że widział niepolicz-*nych Aniołow, ádoruiących Przenáys-
świętzy SAKRAMENT, ádorowá-
mu go z nimi rázem kázála*. Anielská skromność chowała, tak że z niey zbu-*dowány jeden Młodzián, wstąpił do
Zákonu*. Tak miała Swiát y próżno-*ści jego w pogárdzie*, że zrućiwszy z siebie Suknie bogáte, przeciwko wo-*li Mátki, podje y ubogie wzięła ná
siebie; od wszelkich konwersacyi ucho-
dzac, z ochotą domy Ubogich náwie-
dzáła, áby im álbo poćiecha, álbo u-
sluga, álbo jáłmużná dopomogła*.

259 Wybrał iá sobie Pán zá Oblubieni-*cę, y skutecznie do Stánu Zákonnego
powołał: ktorá chcąc iść zá wokuia-
cym Oblubieńcem, má przelzkodę od
Mátki, niechcácej iej dáć pozwoleniá,
bo iá bárdzo kochála, jednak ona, á
cierpliwością, y cnota, wszystko prze-
zwyciężyła. Obrála sobie Zákon Fuli-
eński, y do Tolossy w drogę się wys-
bierała, ále iákás przelzkoda, drogę
iej przytrzymała, á tym czásem wiele
Cudownych rzeczy, slyszac o Nászych
Zakonnících Kármelitankách, ná ten-
czas nowo w Mieście Páryskim fun-
dowáných, do nich obroćila swoy Af-
ekt, záczyń sporzádźiwszy wszystkie
potrzeby, do swego przyięciá náležá-
ce, wták dáleká drogę wybrała się, y
w Páryżu stáncła, ná początku Mieściá*

Sierpniá, Roku Páńskiego 1608. Hábie zá Zákonny przyięła, w nástępuiace Święto S. Bártłomiejá. Z tak gorácy-*ma Duchem, záczeła swoy Nowicyát, że
Siostróm, była przykładem Cnot Zá-
konnych, y miáno zá błogosłáwiony
ten Kláštor, który przyiał tak wiel-
ká slugę Chrystusowá, ále náýosobli-
wiey tego zdániá była, Wielebná Sio-
strá MARYA, od Wcieleniá, która
bárdziej iej Swiátobliwość przeniknę-
ła. Gdy przyszedł czás Professyi, zie-
dneý strony miała się zá niegodná tá-
kiego Dobrodzieystwá, z drugieý zá
strony, zászedł ná nie Szátán tá sztu-
ká, że to bydź wielká rozumiała pre-
zumpcyá, tak wysokiego stánu chcieć
dosłápić. Ale zá odkryciem teý poku-
sy, Solemna uczynila Professyá, w dzień
Świętego Augustyná, Roku Páńskiego
1609. zupełnie się ná Wolá BOSKÁ,
rezygnuiąc, y ná wszelkie upodobá-
nie iego, gotowá się poddáiac*.

Postánowił Oblubieniec Niebieski, 260
Oblubienicę swoię ulubioná, do Krzy-
zá swego przybrać, oná zá Oblubień-
cá swego przytomności prágneła, y
tylko o Smierci, á o Niebie rozmá-
wiała, zéczym gdy Pán ošlátnie bo-
leści ná nie dopuścił, wesoło ie ciera-
piała, rozumieiac iże w nich umrze,
ále gdy się nieco uspokoiły, záłolná
była, że láski Smierci nieošłapiła, y
wielki gwałt w łobie cierpiała, żeby
przedstuzenie swego miełzkánia, oddá-
iac się ná wolá BOSKÁ, wytrzymá-
ła. Ziad często zwyklá mawiać: *O
przepáści niepoięta, skrzytych rad Boskich,
iák ukrzyta iesses, od Synow ludzkich*. U-
wážála rozładnie, że to wízytko po-
chodziło, z wysokich przyczyn, zác-
czym Święta wolnościá, y dziwná ro-
stropnościá, samá sobie odpowiadála.
Tráfiło się jednego czásu, że pewná
Zácná Páni, chwáliła się z piękności
Ciála, y wniey wielkie miała upo-
dobánie. Ktorey rzekla Nászá KATA-
RZYNA: *Coz ci zá pożytek ztód Méia
Páni, żeś w oczách swoich piękna, iáziliś
nie iest taká w oczách Máještatú Boskiego*.

Wiele iej lask Pán BOG udzielił, w 261
ktorych czásem wízytká utopioná, w
pádała w Záchwycenie. Przytráfiło
się iej, w iedną Sobotę, gdy z iníze-
mi śpiewála, *Wissay Krolewá*, że w po-
dobnym

dobnym udzieleniu łask Boskich zann-
rzoną, nie mogła w ręce Swicy trzy-
mąć. Pokazał iey Pán brzydkość grze-
chu, Stworzenia ułomność, y iey wła-
sne, lubo małe defektá, tak iásnie, że
je, iák naywiększe oplakiwała. Insze-
go czasu, o tájemnicách Wiary, dziwne
rzeczy poięła, osobliwie o dziecinstwie
y Męce Chrystusa Pána, do których
tájemnic bárdzo była nábożná, y w
ich Uroczyścióci, ustawiczney bogomy-
ślności y obecności ich záżywała,
przez wiele godzin, á często y przez
cáte Nocy w Chorze się modłać. W
Wigiliá Zwiástowania, nie sypiała aż do
pułnocy, y tey Uroczyścióci z Nábożeń-
stwem oczekiwała, aby w nią, Słowo Bo-
skie Wcielone, Święta pámiątka uszáno-
wała, siebie samę do usług ofiaruiąc. W
noc Wielki Piątek poprzedzająca, w
Chorze przebyła, y tam ná ziemi Krzy-
żem leżąc, Mękę Chrystusową rozmy-
ślała, co też czyniła w owe trzy go-
dziny, przez które Chrystus ná Krzy-
żu wiśiał. Zeby się zaś do tych uro-
czyścióci przygotowała, podczas Ad-
wentu, y Kwádragezyny, wielkie po-
kuty czyniła, osobliwie potzcząc czę-
ściey o Chlebie y o wodzie. Wdzień
Wielkánocny, dwiema godzinami przed
świtaniem wstawała, aby Zmártwych-
wstanie Páńskie poprzedziła, y Zmár-
twychwstálego nábożniey uszanowała.
Z wielkim Nábożeństwem, Święto Świę-
tey Máryi Mágdáleny obchodziła, do
ktorey Festu, przez dziesięć dni czy-
niać Duchowne Rekollekcyę, gotowa-
ła się.

262 Naywięcey udzielenia łask Boskich,
przy Kommuniách Świętych miewała,
zaczyn kiedy się iey w ten czas py-
tano, ząwżę co Cudownego, ząwżę
co nowego, zowych objáwionych so-
bie Sekretow powiádała. Gdy miała
dwudziesty drugi Rok wieku, ná jeden
Miesiąc koło Národzenia Páńskiego,
ták wiele łask Boskich przybyło iey
kommunikácii, że przez trzy albo czte-
ry godziny, codziennie, iák w Záchwyce-
niu bywała, z wielkim sił swoich o-
słabieniem. Widziála pewnego dnia
swoię duszę, iákby od Ciála rozłączo-
ną, y przed Pánem BOGIEM obecną,
który náznaczoną iey Chwałę poká-
zował, dając iey ná Wolá, ieżliby ją

zaráz odebrać chciała, álbo przedłu-
żyć iey possessyá, pokiby się ná niey,
Boskiey Woli upodobanie niepełniło,
pokázuiąc iey, iák wiele dla iego mi-
łości cierpieć miała. To drugie chę-
tnie sobie obrała, y z tego się pomiár-
kowała, że w następujące Święto Ná-
rodzenia, miało ją coś potkáć z Bo-
skiey dyspozycji. W sam tedy dzień
po Kommunii, ná Misy Świętey po
pułnocy, widziála się w biála Szátę,
od Náyswiętłzey PANNY, Mátki Bo-
skiey, ubraną, z czego záchwycona,
aż do wieczorá Niebieskich záżywała
delicyi, y przyszedłszy do siebie, w
pośrodku Siostr, znalazła się ná ziemi.

Wpádła w ciężką Chorobę ná pu-
chlinę, którą wżytko Ciało zápuchło,
od Nog aż do Zołádká, przystąpiła
do tego nieustánná gorączká, cierpiála
ustáwiczne prágnienie, chodzić niemo-
gła, siedząc tylko sypiała, aby się nie-
zalała, y rozumiano, że miała wkrot-
ce umrzeć. Cierpliwie y wesoło zno-
siła boleści, ále z większą radością,
następującey oczekiwała Smierci. Ná
ten czas, życie Świętego Károlá mię-
dzy Kármelitánkami czytano, slysząc
Mátká Przeoryzá, ták wiele iego Cu-
dow, kázála chorey, żeby dla otrzy-
mání zdrowia, oddála się z ufnością
do protekcyi tego Świętego, co skoro
uczyniła, y w Wigiliá iego zániesioná
była do Choru, aby w Mátyrologi-
um wspomnienie o Święcie iego usly-
żała, po skończeniu czytania, zaráz
ozdrowiała, ták dálece, że dobrze ná
nogách chodzić mogła, z podziwieniem
widzacych, á názájutr po Święcie,
wżytke owe z niey ustąpiły humo-
ry, áni potym ná puchlinę niechoro-
wała. Co się tráfio, Roku Páńskiego
1615.

Po tym wżytkim, probował iey Pán-
BOG, ućiskami wnętrzoemi, y sprá-
wił w niey, wielką boiaźń Spráwie-
dliwości Boskiey, którą ogárnioná, y
o sobie, y o swoich ákcyách wcale zá-
pomniála, zączyn iákoby záchwyco-
ná, niewiedziála co y czyniła, áni stá-
nu duszy swoiey, mogła zrozumieć.
W tych rzeczách zástánowioná, gdy do
Kommunii Świętey przystępowała, te
słowa z Pieniow, miała sobie wnętrźnie
nátechnione, y one rozumiała: *Ogro-
dzám*

zamknięty, Siostro moja Oblubienico, środło zapieczętowane. W tey zaś swoiey wewnętrzney od Pana BOGA probie, nabywała doskonałości. A czasem pro: mieniami Wylokiey bogomyślności o: świeconą, odnowienie swoje, y nieia: kie ubóstwienie widziała. Przytrafiło się jednego dnia, że w Ogródzie Kláš iztornym, pod Fortką przechodząc się, przez całą godzinę, wcale od siebie była oddaloną, y słowa iey słyszano, które często powtarzała: BOG, we mnie składa moc swoje, BOG, we mnie składa, swoje Madrość, BOG, we mnie składa, swoją Umiejętność. Widywała często, Męki piekielne, a náten czas, tak wielki strach y boiaźń miewała, że odtzedzszy od zmysłów, ná ziemi przez dwie godziny leżała. Dopuscił ná niey Pan BOG, że ia żli Ducho: wie, wewnątrz y po wierzchu drę: czyli, tak dalece, że była ráz nápiśała: *Pełna jestem Katowni*. Y Siostry widząc ia Cudownie zmęczoną, cieszyły ia y ratowały, to przy niey mieszkając, to się zá niey do Pana BOGA modląc.

265 Gdy ná tey tak strážney probie by: ła, pokazał się iey Pán ukrzyżowany, y coś Chwały Świętych obiawił, py: tájąc się, iezeliby iey chciała, odpowie: dzała, że chciała, y do niey wzdychała. Ale gdy iey Pán powiedział, że chciał aby z nim Vkrzyżowana, Mękami zniszczoną była, których iuż połowę przebyła, zaraz pragnienie Chwały opuściła, y z Chrystusem bydz Vkrzyżowana, chętnie sobie obrała. Widziała się niekiedy, niby w sobie umarła, lecz w Chrystusie żyjąca, y iego czućia, w sobie cierpiąca. Widzia: ła też śliczność duszy w łasce zosta: łącej, co widząc wcale od siebie od: daloną, y w Niebieskie poćiechy o: pływającą zостаła. Widziała czátem, Duszę Chrystusa Páná, tak Świętą, y inne przewyższającą, z tak wielkim á: sektem, że duszą iey była z Duszą Chry: stusa ziednoczoną. Przy których łá: skách, czuła folgę, w swoich ciężkos: ściách, ktorými ia Pán BOG probó: wał. Widziała bowiem Świętą Maryá Magdalenę, y Błogosławioną Kátarży: nę Genueńską, cierniami zewszád o: błożone, z ktorego widzenia zrozu: miała, że iey trzeba było po Cierniach,

Ee2

y trudnościach, tak wewnętrznych iáko y powierzchownych chodzić, y tak rezolwowaná będąc, niczego sobie inżego nieżyczyła, tylko Krzyża Pá: ſkiego. Tak zaś do cierpienia była włożoną, że wierzyła, iż wszyscy tu zостаający wiele cierpią, a zátem gdy słyszała w pewny dzień, mowiącego jednego, że wiele wewnątrznie cierpią, y chciał bydz z tego uwolniony, zdzi: wiła się y rozumiała, że to mówił z pokory, nie żeby samą rzeczą cierpieć niechciał, y rzekła, że niemogła wie: rzyć, aby Duszą BOG V poświęconá chciała od Krzyża uciekać, y niechcieć cierpieć, álbo też w cierpieniu folgi szukać, bo w tych rzeczách uważała, Boskiey Woli upodobanie, ktorey się opierać, za grzech bárdzo ciężki po: czytała.

Ponieważ sobie Pán, tey wierney O-266 blubienicy swoiey duszę, przybrał do Krzyża, tak wewnętrznych iák y powierzchownych boleści Męki swoiey udzie: lał iey, osobliwe owego wewnątrznego od Oycá opuszczenia swoiego, kiedy wołał mówiąc do niego: *BOZE, BO: ZE mój, czemuś mię opuścić?* Gdy w tych wewnętrznych ućiskách zостаwała, ná ratunek y poćiechę, dany iey był Święty Gabryel Archanioł, ktorego poufały konwersacyi, często y długo zażywała, iáko y swoich Świętych Pa: tronów, ktorých sobie obrała, o: obli: wie Świętą Teklę, ktora iey powiada: ła, co też dla Pana BOGA cierpiąca, y co zá Chwałę odebrała. W ktorey Fest, widziała duszę swoją, pierworo: dną niewinnością swoją, ná Chrście: odebraną, w postaci białey szaty ozdo: bioną. Gdy iuż w sobie nieżyła, ále Chrystus w niey, y nic nieczyniłá, tylko to, do czego od BOGA, y Du: chá Boskiego była wzruszoná, w wie: lu okázyách przyrodzenie przewyższá: jących, do czynienia ich intormowa: ná bywała. Pewney Osobie oszukáney, pokazowaniem się Szataná. w posta: ci Anioła Świátłości, oszukanie y zdra: dę odkryła. Inżey wyprorokowała przyszły przypadek, y żeby się gotó: wała, ná przyięcie go z woli Boskiey, przestrzegła. Wiele przyszłych rzeczy opowiedziała, które się tak Zákonowi Kármelitáńskiemu, iák y inżym miały przytrafić.

Oftas

267 Ostatecznych lat życia swojego, do wysokiego y wyraźnego TROYCY Przenajświętszey poznania wyniesioną była, ktorey widzenia często zażywała, lubo powracające się na rozumie ciemności, y wewnętrzne Woli uciśnienia, tak ją dręczyły, że smutnym, y żalownym głosem wołać musiała: *BOŻE moją gdzieś ja jestem?* Bywała czasem ratowaną, przytomną z Nieba pomocą za przyczyną Świętey Taidy pokutniacey, która iey do siebie się udająca, obiecała swoją protekcją. Gdy dla chorób swoich, Chorowych Pacierzy, to jest Officjum Pańskiego mówić nie mogła, Pacierze zwyczajne, z opisaną Reguły Karmelitańskiej, wiernie odprawiała. Siostry, która o niej miała staranie, bardzo prosiła, aby iey defekta popełnione przypominała, y ostro strofowała, żeby się była tak w pokorze ćwiczyła. Wielkie Nabożeństwo ku Panu BOGV, Najświętszey Pannie, y Świętym, zachowała, którzy się iey często pokazywali, y onę cieszyli. Taką miała miłość bliźniego, że w potrzebach każdego ratowała, oświadcując swoje Modlitwy, y surowo biorąc pokuty na ratunek grzeszników.

268 Wpadła w ostatnią Chorobę, dnia trzeciego Lutego Roku Pańskiego 1622. Przez pięć Miesięcy cierpiła wymioty z gorączką, którą powoli zniszczona, na Ciele, tylko skóra pokryta kości miała, ktoreby był, każdy mógł łatwo porachować. Prosiła Panną, żeby nie dłużej żyła, nad latami tego, przez które żył między ludźmi na ziemi, y uprosiła, bo we trzydzieści trzy lat umarła. Gdy ją na czas opuszcila Choroba, albo cokolwiek stłogowała, pokornie prosiła, aby na pospolitym wikcie y umartwieniu przeżywała, y mięsnych potraw, Chorem z Reguły pozwolonych, niezażywała. Wielu Świętych nawiedzało ją w chorobie, jako to Święty Hieroteusz, Święta Matka Nasza TERESA, z ktoremi się ciesząc, ich społeczności pragnęła. Pod Jesień, wzięła gurę chorobą, y tak osłabioną przycisnęła do łóżka, że tylko albo siedzieć albo leżeć musiała, jednak dla tego, w umartwieniu, nieustawała, iowżem tak wyschła ciało dręczyła, że w wielkiej Malignie,

ledwo co piła, aby większą gorączkę y pragnienie cierpiła.

Na końcu Listopada, na nową zaś 269 padła affekcja, że nieustająca gorączka, wielkie w całym iey Ciele uczyniła boleści. Wielkie apetytu utracenie, przystąpiło do tego, a jeżeli co w ustach dla pośilenia wzięła, nieznośnie z tad Męczeństwo cierpiła. Ale w tych boleściach, udając się do S. Katarzyny Genueskiej, za iey przyczyną folgi doznawała, a gdy miała co do pośilenia zażywać, obrociwszy się do iey Obrąską, nad łuszką wierzającego, o błogosławieństwo iey prosiła, y iey zaraz doznawała pomocy. Oznajmił iey Pan, koniec życia następujący, y że na potym w ustawicznej miała być mdłości, nie więcej niewyrażając. W tych mdłościach była aż do połowy Grudnia, mówiąc czasem, z wesołą twarzą: *Widzę się umartwieniami otoczona.* Inszego czasu rzekła: *Widzę że na wszystkim pełno jest BOGA, aż do Mrowki.* Zaczynam nakłonioną jest duszą moją, abym na każdym miejscu, y we wszystkich rzeczach, samemu Panu BOGU część oddawała. Przyjęła potym Świętą Komunię, po ktorej przyjęciu, często mówiła: *O jakie Miłosierdzie, że nas BOG na ubogim łóżku szuka?* Trzy razy iey Krew puszczono, z kąd mając jakąkolwiek folgę, ostatek Grudnia przeżyła.

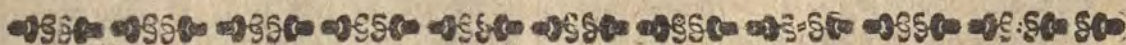
Dnia 3. Stycznia, Roku Pańskiego, 270 1623. w letarg wpadła, który gdy za śmiertelny ośadzono, dano iey Oley Święty, lubo niebędący przy zmysłach. W tej nieprzytomności zmysłów, trzydzieści godzin trwała, trzymając w ręku zapaloną Gromnicę, bo zawsze rozumiano, że w punkcie skończenia. Przyszła jednak do siebie, y Najśłodsze Imię JEZUSA wymówiła, a przytym przyniesiono zaraz Wyątek Ciała Chrystusowego, y gdy iey powiedziano, że już przyszedł czas przeniesienia się do Chwały Niebieskiej, y do widzenia BOGA, ktorego tak pragnęła; mile odpowiedziała: *Ach! nicem jeszcze dla BOGA nieuczyniła,* y prosiła o pozwolenie, aby mogła czynić umartwienia, ktorey objawił Pan, że wszystkie prace, y boleści iey, przyjęte będą za Męczeństwo, y żeby była

na Śmierć, już następująca gotowa, zaczęła często te słowa Pana umierającego powtarzać, *skończyła się*. Wpadła w inszą affekcyę, w ktorej niegadała, ale z ciężkich boleści czasem zawołała. Przyшла znowu do siebie wesoła twarz, a prawie Anielską pokazywać, y rzekła: *Widzę matę Pániemi, które mnie do swojej społeczności wołała*. Szatan iey poczał grozić, y straszyc ją, dla czego prosiła Matki Przeroryszey, aby iey nie odchodziła, ale aby w głowach łoszką umierającej, była.

271 Gdy się już przybliżał czas Śmierci, pokazał się iey Święty IZYDOR Rolnik, oznajmując iey Wola Boską, aby się do Nieba przeniosła, która wiadomością niezmiernie była pocieszona; Dnia 17. Lutego, który był czwartek do Choru zanieśioną, z wielkim Nabożeństwem, Spowiedź uczyniwszy Komunię Świętą przyjęła, nocy zaś następującej, napadły ją Womity, w padła w letarg, zmysły straciła, y ścześnie w Panu zasnęła, dnia 19. Lu-

togo, 1623. opinią Świątobliwości sławna, w Kłasztorze Paryskim, Matki Bożey. Nazałutrz zrana Solemne iey odprawiły się Exekwie. Po obiedzie zaś godne uszanowania Ciało iey zaświeżono do Kłasztoru Wielebienia, na przedmieście Świętego JAKOBA, gdzie było z uszanowaniem pochowane.

Świątobliwości iey wiele było do wodow. Insi bowiem podczas pogrzebu, czuli śliczny zapach, z Ciała iey, pochodzący. Insi doświadczyli nadprzyrodzoney cięła iey lekkości. Po śmierci niektórym pokazała się chwalebna, w widzeniu przez rozum, powiadać im, że tę Chwałę odebrała od Pana, aby w utrapieniu, y w pokusach zostających, ratowała, y wielu już oczywistego iey ratunku doznało. Znależono niektóre iey skrypta, duchownemi napełnione radami y wiele listow, dziwna w sobie zamkniętych pobożność, które są położone, na końcu, iey ołobnego życia.

Z Y W O T

Wielebney Oycę DOMINIKĄ od Światey TERESY.

273 En Wielebny Ociec, był urodzeniem Francuz, Oyczyna Narboneńczyk. Już będąc Kapłanem, wstąpił do Naszego Karmelitow Bosych Zakonu.

Co się tu o nim pisze, jest ziegoż manuskryptu z większey części wybrano w ktorym albo z własney Woli, albo z rozkazu Przełożonych, wiele łasek od Pana BOGA sobie użyczonych spisywał, aby ie często czytać, y pilnie uważając, za przeszłe złe życie, (jako wyznawał) pokutował, y do skutow Miłości y Wdzięczności, ku samemu BOGV, Oycu Miłosierdzia zmysły pobudzał. Ze ta była iego intencya, dowodzi się to Książka iego, na ktorej poczatku, tak mowi: *Wiele razy o duszo moja, te węgle które z Nieba spadły, obaczysz, trzeba żebyś się wstydzila*

*ta, y gorzała, żebyś się wstydzila, uważając, ze przed wieprza w błocie ukalanego, sa perły porzucone, żebyś gorzała uważając Miłość tego, który nieskończonę twoje zbrodnie, Miłosierdziem ukarał: y imię ty była mu niewdzięczniejsza, tym on był ku tobie szczerobliwszy, tego kochaj, tego wychwalaj y niewstydz się w tey rzeczy Świętych naśladować, tę Xsiazeczkę składając, bo ci aktualney Miłości Boskiej nigdy nieprzeszali, ty zaś, abyś nigdy od Serdecznego żalu grzechow twoich nieprzeszawał, możesz się odważyć. Y żeby w tym, intencyą swoją potwierdził, czemu tak wiele Dobrodziejstw sobie wyświadczonych, razem w tę Książeczkę zebrał, to przydał: *Pamiętam, ale ledwie kiedy bez tey. aż do końca życia mojego, które od młodości moiey złe było, żem tak wiele BOSKIBI koło mnie Opatrności Cudow y niepo-**

dobnych do wierzenia łask, y Miłosierdzia, spływających na mnie faworow wi-
dział, któreby się w wielkich Xiegach le-
dwie zmieściły. Niech go wychwalas
wszystkie Stworzenia, który z niewdzię-
cznym tak sobie łaskawie postąpił; Tu
tylko niewiele łask, które odebrałem w
Zakonie, nánótowatem, abym ile razy os-
iębne, albo gdy oschłość duszy mojej po-
czuie, czytając to zagrzeał Serce moje,
y podniósł je do Páná BOGA.

274 Według rady Mędrcey, Sprawiedli-
wy na początku, skárzy się, na siebie
samego. Y żaden się niepowinien dzi-
wować, że ten w pierwszych dziecino-
stwa y młodości swoiey latach, idąc
za skłonnością zepsowanej Natury z
drogi Cnoty, y pobożności zblądził;
ale się Boskiemu Miłosierdziu nad nim
treba dziwować, które go po drodze
zguby chodzącego, z tak wielu śmier-
telnych terminow wybawiło, y ná o-
strá ale Krolewska drogę, Krzyżá ná-
prowadziło. Bo że był z owieczek
Chrystusowych, przecie słuchał głosu
Pasterza, y od niego pościagniony (szedł
śládem zápachow jego. Przeto słusznie
Święty Augustyn, dając definicyá prze-
znaczenia wybranych, powiáda, że jest
przygotowaniem BOSKICH Dobro-
dzieystw, przez które ci co są uwola-
nieni, bywają uwolnieni; Te Dobro-
dzieystwa albo środki przeznaczenia,
w tym służe Boskim, (iáko mu by-
ło objawione) uważać będziemy gdy
obaczemy często powołanego, á dłu-
go się opierającego, iednak silnie, o-
raz y łagodnie, do Zakonu Nászego
pościagnionego, y tam Cudownemi
spósobami poświęconego, szczęśliwą
śmiercią w krotce wiele czasow do-
pełniajacego.

275 Vrodził się w sławnym niegdy Mie-
ście Nárboneńskim, od którego wiel-
ká część Fráncyi, nazywała się Nárb-
oná, ná końcu przelzłego wieku, o-
koło Roku 1590. W Oyczyźnie, dzie-
cinne, y Młodości lata odprawił, po-
droższy potem, Roku 1613. do Lute-
cyi Páryskiej, do Dworu Krolá Frán-
cuskiego poiechął, y tam kilká lat bá-
wił. W tym Mieście Krolewskim, cá-
łego Swiátá Zgromádeniu, mieszkaiąc,
Konwersacyá inszey Młodzi, ze wszy-
tek Fráncuskich Prowincyi, tam zgro-

mádzoney podobno był zepsuty; iák
bowiem, to sławne y oblzerne Miásto,
(ktoremu ledwo się równe które w
świecie znáydzie) czyli to będziemy
uważać Dworu wspaniałość, czyli Kro-
lestwo, y samego Krolá Máiestát, czy-
li Pálácow piękność, czyli niezliczo-
nych Domow pochwałę, czyli wiel-
kie Obywátelow bogáctwá, czyli wszy-
tkich rzeczy obfitość, z niezliczoná
práwie liczbá ludzi, má wiele, pobo-
żnych y uczciwych Obywátelow, tak
y niezbożnych, y ná wszelkie złe ro-
spálaných Mielzkańcow, tak że pobo-
żnością drugie Jeruzálem, á złościá y
zámieszáním, oraz, drugá Bábiloniá,
názwać się może.

Nieustáie w swoiey Książeczce, tych 276
w młodości swoiey zepsowanych o-
byczaiow, niewymownemi á práwie
krwáwemi łzami oplákiwáć, bo lubo
potym, swiátem Niebieskim oświeco-
ny, y lekkie winy, iáko náyciężze
grzechy z stráchem wyznáwał, y że
ná ten czas, życie iego sprośne było
powiádał; według zwyczáiu Świętych,
ktorzy nie są bez bóiaźni, we wszy-
tkich swoich dobrych uczynkách, ias-
wsem iák złe ganiá, ołobliwie zá przy-
kládem Świętey Mátki Nászey TERE-
SY, ktorá niektóre Młodych lát lek-
komyślności, iák wielkie grzechy o-
plákuiać, zá nie się wstydziać. Pewná
iednak jest, że ná tenczas, niektóre v-
ciężkie grzechy popełnił, bo iáko sam
czynił relacyá do tey ślepoty przy-
szedł, że Świętá Mízy Świętey ofiarę,
w áktuálnym grzechu śmiertelnym, y
nie iednym, ále w wielu y szpelných
odwázyl się odpráwiáć.

Pod ten czas woiowały w sercu ie. 277
go, łáská y złość, bo z iedney stro-
ny ciężár grzechow iego, do ziemi go
unizáł, z drugiey strony, tak głęboko
w grzechy zabrnáwizy, nie ná to nie-
dbał, y w nich utonáć chciáł. Albo-
wtem zá wielorákim poduszczeniem
Szátáńskim, do przyięciá Sekty Kál-
wińskiey przeniesć się zámyślał; zá-
czym czásem sam się w polu przecho-
dzac, temi gwałtownemi przyciśniony
tentacyámi, sam w sobie mysieć po-
czáł o środkách, do dostápieniá tak
złego końca, práwie iuz nápiętych, y
szukáć ná swoje ruiny dowodow, chcąc
záciáć.

zadziagać płonnych Heretyckich wykła-
dów, ná wytłumaczenie owych ży-
wych słów Chryſtuſowych. *To ieſt Cia-
ło moje.* Aby był mógł wypróbować,
że w Przenáyswiętſzym SAKRAMEN-
CIE, niemáſz prawdziwey y iſtotney
przytomnoſci, Ciála Chryſtuſowego.
Ale że go ieſzcze BOG nieodrzucił,
dlá tego nietrudno go było náwro-
cić, przy tak wielu, y niezwyčajnych,
Boſkiey Dobroci rátkách. Albo
wiem go Miłoierny Pán w oczywi-
ſtych tak Duſzy iák y Ciála niebeſpie-
czeńſtwách rátował; Wtey tak cie-
ſzkiey tentácii niedowiárſtwá przeciw
Przenáyswiętſzemu SAKRAMENTO-
WI, ſłyſzał znágła wyraźny głos mo-
wiący do ſiebie, chceſzże przeciwko
mnie dyſputować? który tak ſkuteczny
był, że zaráz w nim owá wſzelka
tentacyá, y zlá Wolá, uſtála. W owey
ſwiętokrádſkiej niezbożnoſci, przez
trzy albo cztery Mieſiace trwájącey,
niegodnego Mſzy Świętęj odpráwia-
nia, zdało mu ſię że Ołtarz iák woſk
topniał, że ſię ziemiá pod nim zápa-
dała, co w nim wielką bojáźń czyni-
ło, ále ieſzcze niedoſkonále prágnie-
nie w nim poprawy wzbudzało.

278 Ná kilká lát przed wſtąpieniem do
Zákonu, BOG go od oczywiſtęj
Śmierci, y od niebeſpieczeńſtwá potę-
pienia, cudownie wybáwił. Bo gdy w
lecie, kąpać ſię poſzedł z drugimi, y
wſzedł w Rzekę Sekwanę, porwał go
impet Wody ná Srodek, y między dwie
łódzie nápełdził, gdzie go fale zálewá-
ły niebyło ſię iákó rátować, áni go
też tonącego ſálować żeby nie uto-
nał, podiał ſię kto z ludzi, bo ſię ka-
żdy bał przyſtąpić. Ná ten czas nie
o zbawieniu duſzy, w grzechách to-
nącey nie o wzywaniu BOGA myślał,
ále tylko o uwolnieniu z niebeſpieczeń-
ſtwá Ciála, y żeby nieutonał. Wycią-
gał ręce ku łodziom, ále ich niemógł
doſtać, áni ſię do nich przebić, á ieſzcze
bárdziej, że były próżne, y po wierz-
chu Wody płynące, niemógł w nie
wleſć. Az o to kiedy iuż o ſobie zdes-
perował, y w puł umárly był, toná-
cego ktoś wzięł, pod páchy, co do-
brze czuł, y ná kráwędźiach łodzi po-
ſtáwił. Dziwuje ſię ſáń, y wſzyſcy
co to widzieli, że ſzczęſliwie y nád

ſpodziewanie wyſzedł z rzeki y nieu-
tonał, pytáią ſię go iák wybrnął z
niebeſpieczeńſtwá, ále on iák umárly
y záduſiony, gdyby oniemiał, nie nie-
komu nieodpowiedziáwſzy, poſzedł;
iednák zápewne mocno wierzył, że zá
pomocą ſwego Anioła Strożá, y zá
przyczyná Náyswiętſzey Pánný M A-
RYI, uwolniony był, bo niź przy-
ſzedł do Rzeki, wſzedł był do Ko-
ſciółá Náyswiętſzey PANNY, y po-
lecił ſię iey. Záczym ſłuſznie Zbáwi-
ciel duſz, o ſwoich wybránych powiá-
dá, że iey nikt, zádnego z rękú nie-
wydrze.

Nieráz, y nie wtey tylko okázyi, 279
wybrany ten Sługá Chryſtuſow, do-
znał pomocy Náyswiętſzey PANNY
iowſzem iuż w podobnych odebrał o-
kolicznoſciách. Roku Páńskiego 1616.
wráćaiąc ſię z peregrynácii Rzymſkiey
y Loretańſkiey, gdy wſiádl ná morze,
y cáły poránek, zá pomocą dobrego
Wiátru, ſzczęſliwie płynął, o pólu-
dniu poſtála wielká burzá, ktorá z
jawnym życia niebeſpieczeńſtwem,
łódz z nim y z temi co byli w Kom-
pánij, wywrácała, ále zá przyczyná Ná-
yswiętſzey PANNY, ktorey Národze-
nia dzień, działa ſię to, y ktorey ſię
wſzyſcy oſobliwie náſz peregrinant po-
lećili, od bliſkiey ſmierci wybáwieni
zoſtáli, y do Monáku przyplłynęli. Y
niedziw, że potym zoſtał Zakonnikiem,
zá pártýkularne łáski y oſobliwe fa-
wory, ktoremu objáwiono, że zoſta-
wał pod protekcyá Náyswiętſzey Pá-
ny, dlá czego iey wiernie ſłużyć po-
ſtánowił, y we wſzytkim w niey ufać.

Lubo był tak wielá dobrodzieyſtwá, 280
mi Boſkimi udárowány, przecie je-
dnák, zá łáská Boſká, y powołaniem
dobrowolnie nieſzedł, chciał, y nie-
chciał, iákó ſám powiáda, z przepá-
ſci ſwoich grzechow wſtáć, według
ſłów Apoſtółá: Nie że chcę, czynię
dobrze, ále że niechcę, czynię złe. Bo
iákó dobrze mowi Grzegorz wielki,
w Rozdźiale dwudzieſtym czwártym,
Kſiąg Morálnych: *Náłożony grzech obli-
guie* (to ieſt grzeſzniká) *że ſię niemo-
że dźwignąć do poprawy, uſiłue y upá-
dá, bo gdzie umyſlnie atugo irwa tam y
choć niechce upáda, gdyż grzech który
ſię z grzechu rodzi, juź nieſtylko grzechem
ieſt,*

jest, ale jest grzechem, y káranie grzechu, którym z Sadu Sprawiedliwego, Wszechmogący BOG na Serce grzeszacego przepuszcza Ciemności, żeby za przeszłe grzechy, y w inśe wpadł, to jest, aby który dobrowolnie złego się dopuścił, na potym sprawiedliwie, y w inśe niechcąc wpadł. [co się má rozumieć, o niechceniu skutecznym, ponieważ grzech wszelaki, powinien byđz dobrowolny, ale o niechceniu nieskutecznym, to jest prostym, bo zły zwyczaj grzeszenia, przechodzi w przyrodzenie, y woła lubo się opierająca, przecie ciągnie) Przychodził czas, ale jeszcze nieprzyszdeł, który BOG dla náwrocenia tego wybranego sługi swojego przygotował, bo gdy tak mocno, iák y oraz łagodnie wszystko rozporządza, iego w Osktawę Najswiętszego SAKRAMENTU, do pewnego Káznodziei sprowadził, którego słowa? iák strzały z Niebá wypuszczone, y Serce iego przenikające przyiał, tak bowiem do wszystkich kazał, iák by do niego, w szczególności mowił: Kázania iego, tak BOG do Nászego grzesznika, y już pokutującego, dyspozycyi ákkomodował, że z nich, do Cudownego żalu, y nábożnych łez był poruszony, y niewracania się więcej, do grzechow, niepodobną do wierzenia chęć y pragnienie mając, odchodził.

281 Temi Kázaniami wzruszony, á prawie náwrocony Roku Páńskiego 1617. koło Świętá Świętego Jána Chrzęścieła, pod pretextem Spowiedzi, przyszedł do Nászego Kármelitow Bólych, Kościoła; gdy z okazyi ná Spowiedzi podáncy, spytał się go Spowiednik, czy kiedy nie miał powołania Boskiego, do Stánu Zákonnego, y chciałby zostać Zákonnikiem, tak skutecznie temi słowy był poruszony, że w nich, całe Serce iego prawie topniało, y zalałwizy się łzami, milczeniem bárdziej iák słowami pragnienie swoje wyraził, myśląc ieżli to będzie można, ponieważ mu o tym, nigdy przedtym y myśl ná pámieć nieprzychodziła, co mu się niepodobną rzecz zdála, ile ze wszystkich Zákonników, miał u siebie za Świętych: zádumiony będąc w sobie, myślał czy to byđz może, żeby takowego dobrá dostąpił, y tyśiączne do

tego przeszkody Oycu Spowiednikowi opowiedział, które go niby niechcącego, od Stánu Zákonnego odwođziły. Temu tedy powołaniu Boskiemu, w náłogách y złościách uwikłány niemógł byđz posłuszny, ale przez pięć albo sześć Mieśięcy codzień odwłaczał, y że przyidzie co dzień obiecował.

Tym czasem nieśpiał Szátán, bojąc się żeby go z zásadzek y sidel iego niewyrwano, poczał go miłością Rodzicow, którzy ubodzy byli uwodzić, y żeby ich mógł przed wstąpieniem do Zákonu pocieszyć, zwyciężony tentacyą, do Oycyzny poiechął, z iákąś tylko chęcią, wrocenia się, którą go z konwersacyi Rodzicow, y innych odstąpiła, y w zániedbánie skrupułu Sumienia wprowadziła Szátán bowiem jeszcze go mocniej do Oycyzny przywiązał, gdy pobudził pewnego Miásta Pána, który mu ofiarując znaczne dochody, przy sobie go pragnał przytrzymać, do czego pomagało, wesole miejsca położenie. Ale o Cudowną y skuteczną wzbudzájacey łaski moc! ledwie siedm albo ósm dni u niego pomieszkał, przypomniawszy sobie, swoją do Zákonu wokácyą, łagodnym niejákim gwałtem przyćśniony, bez żadney rácyi, dánego słowa owemu Pánu, y miłości Rodzicow, których mu się zdáło przedtym niepodobną opuszczyć) odstąpił, á Swiát y iego proźności pożegnawszy, cudowną łaską Pána BOGA zmocniony, do Páryża powrócił.

Do tych czas nieszczęśliwy y mizerny Stan Grzesznika uwážaliśmy, y grzechy iego z ułomności Náтуры pochodzące, wszystkim pokázaliśmy, żebyśmy potym zwyciężájacey łaski, tryumfy pokázali. Smierć iego duchowną opisaliśmy, á żebyśmy się, Chwalebne mu Zmártwychwstániu dziwowali. Bogdy się wypełnił czas od BOGA naznaczony, to jest Rok 1619. y przytzedł dzień ráder szczęśliwy Świętego Jędrzeia Apostoła, przyięty pierwey od Zákonu, y w duchu przez Duchowne ćwiczenia wyprobowany, w Hábit Kármelitáński zostaje obleczony. Zádneý z poczatku nie, czuł w sobie pociechy y ukontentowania, z tey życia y stánu odmiány, y dziwną oschłością ścisniony, y zdął się

się, że bárdziej z boiaźni, niż z miłości, y dobrowolnie, wstąpił do Zakonu; jednak poczał go powoli Pán cielzyć, y pokázować mu wielką łaskę y miłosierdzie, że go do Zakonu powołał, lubo też y sporządził, żeby był wielorako kuszony, y trápiony od Czartá, tak dla ćwiczenia go w pokorze, y cierpliwości, iák y dla przyczynienia záslugi, y Korony Chwały, według słów Apostoła: *niebędzie Konowany, chyba ten, który się będzie dobrze potykał*, niemney y dla tego, áby w tym wybranym słudze swoim, którego chciał obficie pobłogosławić, zrobił to, co w Świętych wszytkich robi, których áni chce mieć w ustawicznych uciskach, áni w ustawicznych poćiechách, ale z przeciwności y z poćiech, życie sprawiedliwych, cudowną różnością złożył: iáko mowi Święty Chryzostom, w Homilii ołmey na Ewangelia Márcusza Świętego, żeby się z ustawicznych poćiech zbytnie niewynosili, áni też pokusami ustawicznymi, niebyli nád to obciążeni. Gdy tedy Pán, z iedney strony Nászego Probántá, y Nowicyusza, wielorakiemi łaskami y dárámi cielszy, Szátán z drugiej strony niezliczonemi go sztukami prześladowie. Poczał Pán zabrána miłość do enoty w nim utwierdzać, y w niej postępującego, bárdziej pobudzać; nástąpił tuż Szátán, który go do boiaźni poruszał, áby go z drogi Zbawienia zrażił, y w przepaść dównego stánu nieszczęśliwego wtracił, iednakże Pán zwyciężył y tryumfował. Albowiem po Świętách Národzenia Páńskiego, samże Pán, widząc Wiernego Sługę swego, y ná Ciele y ná duszy bárdzo stráplonego, powierchownie bowiem, ciężkie y przenikające cierpiął bolesti, wewnątrz zaś pámietając ná przeszłe życie, y ustawicznie rozmyślając o grzechách swoich, w tych myślách wcale zánurzony, niezmiernie się trápił, tak dálece, że do inszych medytacyi, iáko to o Męce Páńskiej, y o Chwale Niebieskiej, niemógł się aplikować, chciał go nowemi łaskami y długo trwającemi poćieszyć, co tu iego słowy wyrażám: *Przez piętnáście dni, álbo około nich, mowi: Widywałem Młodzianá iednego*

go przy sobie, wspaniałego, y ślicznego Uroa, który mi z przytomności swojej wielką czynił poćiechę, y wszytkie utrapienia odmownie odczytował, tak dálece, że gdzieś indziej niemogłem myśli obrocić, tylko do owego dziecięcia; które widzenie, czy to było przez imáginacyę czyli przez rozum, zá pewno nie wiem, ale ten sam sam, który mi siebie dał.

Niechciał iednak Szátán, iáko zaczął poprzestąć, cięższymi Mękami y niezwyčajnymi sztukami, y iáwnemi dowodami, świeżo przeciw niemu nástąpił, y w swojej spráwy utrzymywaniu, nie mniejszey pilności iák y CHRYSSTUS przykładał; postrzegszy bowiem w pierwszych owych Nowicyátu Miesiącách, że pomienionym widzeniem był poćieszony, y w przedsięwzięciu Zakonu utwierdzony, sam się mu także, ale bárdzo nierównie, y iáwnie pokázuie, dwoie pierwszych apparycyi, tak opisuie: *Dwa razy mi się pokazał Szátán, różne czyniac pogrofski, zem się z iego rak wyrwał, raz w postaci jednego Murzyná, drugi raz mi także grozić, y inszemi wielo razami, strasząc mię słowami, bez żadnego iednak widzenia.*

Gdy dále postępuje w Nowicyacie, dysponuie go BOG przez pokuty, do dalszey Imienia swego Chwały, y większego Sługi swego zwycięstwa, álbowskiem w Sobotę przed Kwietnią Niedziela poćieszył go, y udarował go niezwyčajnym głębokiego uspokojenia na modlitwie sposobem, którego mu udzielił, z czego wielką siłę duszá jego, iák w Fortecy postanowioná, do odporu pokusom odebrała, ktorey łaski, tylko mu dwa razy záżywać pozwolono, lubo y innych czasów miał wielki bogomyślności dar, ná ktorey náprzyrodzone często odbierał Komunikacye, ktore osobno w ksiászcze swojej wyliczá, y tu ie dla krotkości opuszczamy, niektóre tylko námieniając. Tym czasem mu się Szátán, różnemi sposobami náprzykrzał, to w nim požadliwość Ciála wzruszájąc, to iáwne gwałty, y dręczenia mu zádaiać, bo iáko po śmierci iego, Oćiec Nászego Konwentu Páryskiego powiadał, często od Szátánów, był dręczony ná Ciele, y iego konowicyusz iáko świátek

dek oczywisty, czynił relacya, że gdy iedney Nocy, w Celi jego wielki chaos słyszano, niektorzy przybiegli, y iego na ziemi leżącego znaleźli, wszystkiego zsiniałego, zbitego, y na pulu martwego.

286 Po uczynionej Professyi Solemney, tym iowfzem lżeyszym zápędem, do Gory doskonałości pospieszał, bo lubo różne pokusy, y ustawiczny głowy ból cierpiał, iednak go BOG wieloraka łaska umacniał, y udarowany Świątłem Niebielkim, zawsze zwyciężał, y z Czartą tryumfował. W Celi, Modlitwy ustawicznie pilnował, w ktorey zawsze klęcząc z Panem Bogiem przestawał, od ktorego żeby niczym myśli nierozrywał, okną zawsze zaś wierał. Zaczyn nie dziw, że tam tak wielkiej y obfitej łaski Boskiej dostąpił, y często się w obfite łzy, y serdeczne pociechy Nabożeństwa rozpływał. Jednego dnia, mając ciężkie Ciężła pokusy, y zostając iako w ogniu piekielnym, Chrystusa Páná, tak do siebie mówiącego usłyszał: *Czegoś się boisz, ja jestem, którym cię tu wprowadził, y zaraz zniknęła Pokusa*. We Wtorek Świąteczny, gdy owe Chrystusowe słowa rozmyślał; *Owieczki moje, głosu mego słuchajcie*, samego Chrystusa, wyraźnie w wyższej części duszy, w te słowa mówiącego usłyszał. *Tys przez tyle lat, słuchał głosu Ciężła y piekła, a mnieś się sprzeciwiał, Jam jednak do ciebie mówić nieprzestaję, y podążałem cię, boś ty do nich nienależał ale do mnie*. Ktore słowa w wielkiej go Konfolarcy y ufności zostawiły. Około tego czasu, to jest Roku 1622. do Konwentu Awenioneńskiego był nánáczony; tam, ten Ociec zdał się byt na twarzy surowy, ale y powierchownie wszystkim się pokazywał nabożny, zawsze się wewnątrz duchownymi ćwiczeniami zabawiając, y raz w pomienionych tentacyách, drugi raz zostając w konfolarcyách, z strachem y boleźnią, pracował koło swego zbawienia. Nád łaski y rewelacye, nádzwyczajne, nie się tu o nim niewspominá, tylko że w Wielki Piątek gdy mu w Chorobie dáno lekarstwo, z pachniających y wdzięcznych ziół zrobione, nietylko mu się obrzydliwe y nieprzyjemne

zdáło, ale y zápachu przeciwnego; tym ziółom, z czego przez trzy dni miał niecznośne pragnienie, iednak o niczym inszym mógł pomyśleć, tylko że tego dnia, chciał go Pán, uczynić uczestnikiem owego ostatniego pragnienia, y gorzkiej Zołci Męki swojej.

Roku następującego, z posłuszeństwá 287 powrócił do Páryża, gdzie w krotce wpádszy w gorączkę zachorował, ktorey dokuczania y uprzykrzenia, niepodobną do wierzenia cierpliwością znosząc, wszystkim Zakonnikom, podziwienie y zbudowanie czynił. Na tym końcu życia iego, Pán B O G ostatni raz ręki przyłożył, do dokonania doskonałości iego. Bo odiawizy mu pewność wálnego Zbawienia, o ktorey przedtym wiedział z Obiawienia Boskiego, dopuścił na niego wielką ná zmysłach oschłość, y długim go powatpiewaniem długo uciskał, aby go sobie ná Krzyżu umierającego przypodobał. Gdy iednak BOG odrzucił te, od niego Ciemności, y nową przywrócił mu pogodę, we wszystkim z wolą Boską zgadzając się, y pełen zasług, (iako bowiem w nim przedtym obfitowała złość, tak w nim bárdziej obfitowała łaska) przy wszystkich Zakonnikách, przykładem iego zbudowanych, z wesołym y nabożnym twarzą ułożeniem, z tych mizeryi, do wiecznych radości, (iák się pobożnie wierzyć może) z Bogiem y wszystkimi Świętymi, w Kraju żyjących, krolować mający, ná nieskończone wielkie wiekow, przeniósł się. Amen.

288 Ale ieszcze, droga Śmierć iego pilniey uważmy. Chorował ná Śmierć ieden z Nászych Oycow, bárdzo przykładnego życia. Do ktorego SAKRAMENT ostatniego Pomázania, niosł Ociec Przeor, według opisanía y zwyczajú Zakonu, z nabożną Cálego Zgromádeniá Procesyją; Będac w ten czas zabawny, Nász DOMINIK, niemógł byt ná początku tej Świętej Cereemonii, ale pod czas niey przyszedszy, musiał za drzwiami Celi Chorego klęczeć, niemogąc wniść przed wielą Zakonnikami. Tym czasem nászedł Ociec Zakrystyán, który go widzac ná doręczu, prosił go, aby ná Mszą Świętą szedł zaraz do Zakrystyi. W ten

śm czas, usłuchał Wielebny Ociec; y poszedł: a gdy się z pomienioney Ceremonii Świetey, Zakonnicy do Kościoła wrocili, on odprawuiac Mszę Świątą w Memento żywych, zaśtanowiwszy się z wielką duchą gorącością, modlił się za otrzymanie zdrowia, u mierającego pomienionego Oycā, siebie samego ośiaruiac na śmierć, za niego. Wierzyć trzeba, iż był wysłuchany, bo chory, o którego zdrowiu żadney niebyło nadziei, do zdrowia przychodzić zaraz poczał, on zaś gotuiąc się do Śmierci, dwudziestego dnia umarł.

289 Gdy tedy o bliskiey Śmierci, miał od Pána wiadomość, aby się na śmierć dysponował, wszystkie Kázania ręką swoją pilane, w ręce Przełożonego oddał, nic bowiem innego nie miał, z wielkiego do ubóstwa affektu. Potym Mszę Świątą z wielkim nabożeństwem odprawił, y gorąco się modlił. Po trzech dniach, wpadł w Chorobę, w ktorej częstokroć tentacyami, ośbliwie koło nadziei Zbawienia, z dopuszczenia Boskiego, dla iego zasługi, y doskonałego Zwycięstwa, probowałny był. Chciał Pán aby za żywota,

zstąpił do piekła, y tam swoy Czyśćciec odprawił, bo mu wiadomość iasną przelżyłych grzechow iego uczynił, y kárání za nie zasłużone, iaswnie pokazał. A że uczynione z nim Miłosierdzie, y łaskawe grzechow odpuszczenie, na ten czas przed nim ukrył, wnetrznemi przyćśniony był uciskami, y boiżnią niby bliskiego potępienia. Zaczym, z wnetrznego żalu, ryczał iak Lew, y słychać go było daleko, a czasem wielką boiżnią przyuszony mowił: *Potępiony jestem*, albo z Prorokiem wołał: *Bolesci Piskielne, okrożyły mnie*. Ale na dzień ieden, albo drugi przed Śmiercią, Nayłaskawszy Pán Náš, mile go pocieszył, bo mu dał takie uspokojenie y Wesołość na duszy, że się sam dziwował, iż nieiako będąc iak w piekle, był zaprowadzony od BOGA, do zażywania iakiegoś Niebieskiego pokoju. Kiedy się zaś, w ostatnim już niebiespieczeństwie obaczył, zupełnie się na woła BOSKĄ oddał. A że się nauczył umierać, Śmierci się niebał, ale ią iako weyscie do życia wesoło przyjął.

Z Y W O T

Wielebney Siostry *FRANCISZKI*, od Náyświetszego *SAKRAMENTU*.

290 **W**ielebna Siostra *FRANCISZKA*, od Náyświetszego *SAKRAMENTU* z Szlachetnych y bogatych Rodzicow, w Mieście Xántoreńskim, urodziła się. Ociec iey pospolicie nazywał się, Pán *de Bruadinsire*, Mátka zaś była z wielkiego Domu *de Farnou*, oboje iednak byli Heretycy. Zaczym *FRANCISZKA* Náša, będąc sławną, wszelkimi tak duszy, iak y Náture, przy piękney urodzie przymiotami, w tym tylko iednym uposiedżoną była, że nie była Kościoła Kátolickiego Córka, ale podobieństwem Rodzicow, w Sekcie Kalwińskiey zostawała. Lecząc skawy y miłosierney Pán, nie tylko ią do społeczności Kościoła Świetego

przyprował, ale y do Ziemi Kármelu Reformowanego wprowadził, aby náylepszych dobr iego zażywała. Cudowną w iey nawroceniu y poświęceniu. Opátrność Pána BOGA uwážmy. *FRANCISZKA* Náša, między inżemi Córkami Bábilonii, według kondycyi brodzenia twoiego, światowych zażywała delicyi, y nie szczęśna w Heretyckim kále leżała, gdy iá Pán z tak nieszczęśliwego stanu, następuiacym sposobem, chciał przyprował do siebie, nie bez znacznego Cudu, y nie bez, znaku osobliwey Miłości.

Dziád iey, Pán *de Bruadinsire*, zná. 291 komity oświeceniem Niebieskim, błędy Heretyckie uznáwizy, nawrocił się do Wiary Kátolickiey, ale z wielką Krewnych

wnych jeszcze Heretyków turbąca, y gdy w kilka dni, Pánu BCGU się u. sprawiedliwiwszy, Świątobliwie życie zakończył, zwyczajem Kátolickim, niż się do pogrzebu przygotowano, tymczasem Ciało położono na Kátálfalku, y ná umárłym także położono Krucyfiks. Tráfiło się że FRANCISZKA Nálzá, weszła przypadkiem do pokoju w którym Ciało leżało, ná którym gdy Krucyfiks położony użbrała, niezbożności Heretycka poruszona, zadrzała, y rozgniewawszy się wzięła Krucyfiks, aby go o ziemię rzuciła, ale BOG, który niewiadoma y błaznacza Panię, oświecić y nawrócić chciał, odwrócił iey intencya, od tey niezbożności, aby niemogła rzucić o ziemię Krucyfiksa, iak zamysliła. Y w tym punkcie, na dokończenie Miłosierdzia swego, pokazał się iey Pan, w widzeniu przez imaginacya, ranami obciążony, które iey pokazując rzekł, że to wszystko dla niey cierpiął, á ona tak mu niewdzięczna była, że mu nowe rany chciała zadawać. FRANCISZKA ná ten czas skruszona, y z Niebá oświeconá, stanąwszy iak wryta, y zawstydzivszy się zawołała, słowy Páwła Apostoła, *Panie, coż mi każeś, abym czyniła: y swoj żal zaláná łzami wyświadczyła*, którey Pán odpowiedział: *Chcę żebyś się nawróciła, do Wiary Kátolickiej, y całe mi Serce swoje oddała.*

292 Tak zaraz odmieniona została, pobożná iuż Pánná, widząc nád sobą tę dziwną práwicy Náywyższego odmiannę. Od tego bowiem czasu, niewypowiedzianie pragnęła zostać Kátoliczką, y żeby mogła tego dostąpić, wszelkiego przykładála stárániá, często od Mátki kryjomo odchodziła, y żeby iey niepoznáno, w inrze się Suknie przeblerála, y tak się ukrywáiąc przed swemi, do Kościoła Kátolickiego z Nábożeństwem y ulżanowaniem chodziła, aby ná Mszy Świętej bydz mogła, y ná náukę swoję słów Świętych ná Kázaniách słuchać, poczęła nád to od Świątowych próżności, y delicyi iego uciekać, aby zá Pánem powoływájącym się, iść. Poznávizy Mátká, tę po Corce odmiannę, á przyczyny, niewiedząc, wszelkimi się sposobámi, stáráła, aby iá rozweselić. Nic Corce niepowiedzia-

wszy, deklarowała iá dąć w Málżeństwo, jednemu Możnemu Heretykowi. Ale pobożná Pánná, dowiedziawszy się o intencji y deklaracyi Mátki, Niebieskiego Oblubieńcá, którego sobie obrała, iáská umocnioná, rezolwowała się, aby mu wiernie, iako obiecała służyła.

Wyszła tedy z iedną Towarzystką 293 z domu Mátki, y z náthnienia Boskiego, poszła do Kláštoru Nálznych Zakonníc, w tymże mieyscie Xántonńskim będącego, y o Mátkę Mágdalénę á JESU, Przeoryszę Konwentu, á powinowátą swoję prosiła, którey się ducha swego zwierzyła, skrytości Sercá otworzyła, y Cudowne powołanie Boskie opowiedziála, oznajmując iey, że się zaraz chce do Wiary Swé Kátolickiej náwrócić, y zostać Zakonnica, poniewaz o tym, Wola Pána BOGA wiedziála, o czym też y odebráne iáski Boskie, porządkiem iey opowiedziála. Mátká Przeoryszá pełná wielkiej radości, z náwrocenia tey duszy, y wnétrznie tchniętá, prosiła do siebie, Spowiedniká Kláštoru, któremu tę całą sprawę Boską opowiedziála, y do Jásniewielmożnego Biskupa Xántonńskiego posłała, aby mu wiernie wszystko opowiedział, y iego do Kláštoru zaprosił. Názájutr przyszedł Biskup, y długo z Franciszką rozmáwiał, y zadziwivszy się ná nią Boskiej dobroci, kazał iey wyznánie Wiary uczynić, y tak do społeczności Kościoła Świętego przyełą, kazał do Kláštoru przypuścić, co się zaraz stało, z wielką iey radością, y wszystkich Zakonníc niewymowną pociechą.

Jak usłyszała Mátká Heretyczká, o náwroceniu Corki do Wiary Kátolickiej, y wstápieniu do Zakonu Karmelitáńskiego, náprzód zálem strápióná, potym gniewem poruszóná, wszystkie siły ná to wywála, aby iá do siebie odebrała, Cále Miásto pobudziła, Fortę Kláštoru wylamáć zamysliła, zmyślájąc fałszywe informácy, że iey Corkę wzięto, którey oplákując, dekret zádworny otrzymała, aby do woli Mátki, Corká Fránciszká oddaná była. Ale dáremne były wszystkie Mátki záwody, bo Fránciszká będąc nieporuszóná, w wyznániu Wiary Kátolickiej,

lickiey, y stateczną iak skála, w Zaskonnym przedsięwzięciu, bynajmniey na usiłowania Mąki niedbála, wszystkimi iey pielczotami, obietnicami, y groźbami, wzgárdziwszy. Gdy tedy Frąnciszka, Zakonu Naszego Hábit przyięła, ledwie do wiary podobna, z iaką goracością Duchá, z iaką doskonałością, czas swego Nowicyátu odprawiła. Solemną uczyniwszy profesyá, temiż ślądami w drodze doskonałości postępowała, záczywszy w tych w szczegulności Cnot, w wyśokim Stopniu dostąpiła, y innym Zakonnikom, stała się przykładem Świątobliwości.

295 Tak była doskonałą w posłuszeństwie, że go nigdy nieprzestąpiła, y nie tylko Przełożonym była posłuszna, ale też y każdemu roskázującemu, bez wszelkiey wymowki y rácyi, y z taką ochotą, że ledwie gdy iey co roskázano usłyszała, iuż co iey kázano, do skutku przywodziła. I Przeorysza musiała bywać ostrożną, roskázując iey co, bo co iey kázano, nawet y z niebezpieczeństwem życia, zaraz czyniła. Co do ducha umártwienia y pokuty, te nad miarę czyniła, bo uśtawicznie, czy w Zgromádeniu czy w osobności będąc, mártwiła się, często albo ćierpieniami, albo żelaznemi łańcuzkami, albo pokrzywami, albo gątaśkami ostrymi z roży zerżniętymi, biczowała się, poki krwią niespłynęła, ostre Włosienice nosiła, często bárdzo pościła, piła czasem, z naczynia szpetności pełnego. A jednym słowem wszystko konkludując, żadney okazyi, ćwiczenia się w umártwieniu nieopuszczała, y nowe sposoby pokut wynáydownała.

296 Tak była przychylną Modlitwie, y obecności Páńskiey, że się zdála byđ uśtawicznie podniesioná do BOGA, tak często bywała od siebie oddaloná, że częściciey niewiedziála gdzie była. Pewná jest, że więcey w BOGU, niż w sobie żyła, záczywszy trzeba było, aby iá Przeorysza, powierchownemi rozrywała zabáwami, żeby zbytnie wewnętrznych pilnując, zdrowia nieutrąciła. Udzielił iey Pán w punkcie, tak w słowách iak y w mistycznym Sensie Brewiárza zrozumienia, záczywszy odmawiając Pácierze, miała doskonałe

poięcie. Tak była pokorna, że uśtawicznie uważała swoię podłość, y nikczemność, zą najmnieyszą się między innymi, y w słowách y w uczynkach byđ oświadczała: bo y podlejszych powinności szukała, y odzienia wzgárdzszego prągnęła, y przy okazyach, o to się Przeoryszy náprzykrzała. Tak miłością Boską pałała, ku BOGV y bliźniemu, że inż przy niey niemogły y słowa przemówić, tylko o BOGV, y dla BOGA. Kiedy do drugich przychodziła, inż czuły się wewnątrz zebránemi, y obfitości Duchá Boskiego w niey zostającego doświadczały, co też w niey y Spowiednicy poznawali. Przyznawali wszyscy, że náwyższego stopnia doskonałości y bogomyślności dostąpiła, y że długo żyć niemogła, dla ognistej Miłości Boskiey, która zapáloná mizczała.

Była tá Oblubienicá Chrystusowá, 297 z liczby owych, które żeby obiecaney BOGV, y Zakonowi Naszemu Kármelitáńskiemu Wiary dotrzymały, wielkie y ciężkie prześladowania, gdzie indziej opisane ćierpiały. Wybrała była trzydzieści trzy Zakonnic, z którymi w inż Kraie iechać postanowiła, y iuż była zaięchána do Burdegálu, żeby była żyła pod rządem Przełożonych Zakonu, aż o to przed wyjazdem w kilka Miesięcy, o blisko następującey Śmierci, z Niebá uwiadomóna była. W Śmiertelną tedy w pádła Chorobę, y gdy iá do infirmáryi przenoszono, iáwnie powiedziála, że tá Choroba umrze. Poczęła się zą tym do bliskiey śmierci pilniey gotować, ieżli się przed tym w Zakonnych Cnotach, doskonale ćwiczyła, przez iá siedm, iak Zakonnicą została, tych dni ostatnich, nierownie się doskonałe ćwiczyła. Nájbárdziej zaś ná ten czas, w ciężkich boleściách, ćierpliwosć się iey wydawała, która tak wielką była, że się nigdy nieuskársała, choć zbyte nie przyćśnioná była Chorobą. Cierpiała Suchoty y ná płucá bolała, wród iey uśta zástąpił, Ciało iey tak uśchłe było, że w nim wszystkie kostki, możná było policzyć, z którego wszystkiego, skóra opádła. Wśta poopadały tak, że gdy iá czym miáno pościć,

rzebą iey było głowę trzymać: iednak w tak wielkich zostając boleściach, nigdy nienarzekając, bo w niey rosło większe co dzień pragnienie, cierpienia, y oglądania BOGA.

298 Na kilka dni przed wyjazdem iey Towarzyszek, z Burdegálu do Lotaryngii, do Niebieskiej Ojczyzny z tak wielu dolegliwości była wezwana, na odebranie zapłaty, za chwalebne swoje uczynki, z osobliwym Nabożeństwem, SAKRAMENTA Kościoła Świętego przyjął, prosił potym żeby czytano przed nią Mękę Pana Naszego JEZUSA Chrystusa, dając czasem znaki, aby na niektórych punktach zastanowiono się, w których rozważaniu zostając, prawie zachwyconą była, mając twarz nakształt Anioła iasną, y oczy wlepione w Krucyfiks, nad iey łoskiem wiszacy. Często słowa Nabożne Miłością Boską palające, mawiała, tak dalece, że przytomnych, niemi wzbu-
dzała. Vysłyszała że z Kłasztoru miało Spowiednika odesłać, w nadzieję że jeszcze umrzeć nie miała, więc rzekła jedney Zakonnicy: Proszę Cię, mow Matko Przeczyste, aby Spowiednika nieodsyłano, bo się stara Szatan przeciwko, ze-
bym przy śmierci mojej nie miała ratunku, ale nie na mnie niewskura, bom jest, w protekcyi BOGA mego, Najświętszej Panny, MARYI, y świętej Matki Naszej TERESY, od Pana JEZUSA, To rzekszy, znowu wlepiła oczy w Krucyfiks, potym mowiono nad nią polecenie duszy, ona zaś sama na wszystkie akty, y Modlitwy, odpowiadała, na ostatek, po skończonym poleceniu duszy bardzo spokojnie, Panu BOGV, Duchą

oddając, Roku Pańskiego; tysięcznego szesćsetnego, dwudziestego czwartego, Profesyi Zakonney, Siodmego.

Po szczęśliwym iey przeniesieniu, 299 twarz iey pokazała się, iak Anioła. Ciało zaś tak wyschłe, y zeszecone, nad zwyczaj stało się bardzo śliczne, wolne y urodziwe, z tak iasną pokazującą się białością, że się zdało słownowe. Gdy je w Chorze wystawiono, y otworzono kráty, szedł się wielki konkurs ludzi, Miasta Burdegaleńskiego, z których wielu, z Nabożeństwa, Rożaniec o Swiatobliwie iey Ciało poświęcało, y o iey prosiło Relikwie. Pokazała się, w iasności y Chwale pewnemu Zakonnikowi, który był iey Spowiednikiem w Xankroneńskim Kłasztorze, dziękując mu, za odebranie od niego Miłość, na Spowiedziach: y powiedziała mu, że szła do Nieba zażywać BOGA, y odbierać wielką zapłatę, za zniesienie prac, które w tym Smiertelnyim życiu, cierpliwie znośliła; który Zakonnik, wyznał, że wiele ślask od Pana BOGA, odebrał, za przyczyną tej Swiatobliwej Panny. Ta iey Życia Historia, jest z relacyi, y informacyi, uczynioney, Wielebnemu Ojcu Naszemu Filippowi, od Świętej TROYCY, Zakonu Naszego Generałowi, od Wielebney Matki TERESY, od Wcielenia, która była towarzyską prac, y świadkiem oczywistym wszystkiego; y przydała, że to co się o niey wspomniało, jest iakoby nic, w porównaniu Cnot, y cierpieniu, Wielebney Siostry FRANCISZKI, ktorey przez siedm lat, była Towarzyską uciskow.

—333— —333— —333— —333— —333— —333— —333— —333— —333— —333—

Z Y W O T

Wielebney Siostry TERESY, od Świętego JOZEF A.

300

Wielebna Siostra TERESA, od Świętego JOZEF A, była jedną z liczby Zakonnice Naszych, ktore wiele cierpiały, aby były przyzły pod Rząd y posłuszeństwo Przełożonych Zakonu, według twoiey Profesyi, y ktore ze Frán-

cyi, do Cudzych Kráioy, zostawiwszy własną Ojczyznę, opuściwszy Rodziców, y przyjął, dla otrzymania tego skutku, przenieść się umyśliły. Na pokazanie tego, potrzeba rzecz od początku, y krotko wyprowadzić, bez rozwlekłości, y urażenia kogo, Rozumiem bowiem, że wszystkie prosta inten-

intencya w tey Máteryi postąpiły sobie, w ktorey TERESA Nátzá, wiele zasług przysposobiła sobie, y wielkiey dostąpiła doskonałości.

301 Jako się powiedziało w życiu Wielebney Siostry MARYI od Wcielenia Xiężná *de Longueville*, chcąc w Paryżu Zakonnice Nátzych Fundacya od Świętey Mátki Nátzey TERESY, sobie obśławiona, uczynić, posłała takiego do Hiszpanii, któryby Zakonnice ztamtąd przyprowadził do Francyi, po zwyciężonych tedy rożnych trudnościach, sprowadzono sześć bárdzo godnych Zakonnice, Annę od Pána JEZUSA, Przeorysze, Izabellę od Aniołow, Podprzeorysze, Eleonorę od Świętego Bernardá, Beátrycę od Poczęcia, Izabellę od Sw. Pawła, y Annę od S. Bartłomieja, niegdy Świętey Mátki Nátzey TERESY Socyuszkę, ktore Oycowie Nási, aż do ostatnich granic Hiszpanii odprawdzili. Roku Páńskiego 1605. w Páździerniku, przyiechály szczęśliwie do Paryża, gdy ieszcze we Francyi Oycowie Nási fundowani niebyli. Dla czego Ociec Święty, wydał osobliwą Bullę, w ktorey trzech Doktorow Sorbońskich naznaczył, iakoby Administrátorow, którzyby się starali, o Fundowanie Konwentow, pokiby Oycowie Nási nieprzybyli, dawszy tym czasem władzę Wizytowania Zakonnice, Przeorowi Kártuzow Paryskich. Záraz tedy, fundowany był pierwszy Konwent w Paryżu, y przyjęte Zakonnice, w swoiey Professyi Solemney, Słuby swoie, Pánu BOGU, Náyświętszey Pannie MARYI z Gory Kármelu, y Oycu Nászemu Generálowi, oddawały, co się y w intzych potym, Kláštorach ktore się wkrótce, za Boskim Błogosławieństwem rozmnożyły, zachowywało.

302 Roku Páńskiego 1611. Fundowáli się Nási Oycowie w Paryżu, á gdy rozumiały Zakonnice, że według Bulli Pápiekiej, y swoiey Professyi, będą żyły ná potym pod rzádem y Posłuszeństwem Oycow, znalazły przeciwnych temu, swoich Administrátorow, ktorzy się chcąc utrzymać przy ich dyrekcyi, y gadać im, z Nászemi Oycami niepozwolili. Fundátorki ktore przyiechály z Hiszpanii, to widząc.

wyiechály do Belgium; áby tam, pod władzą Zakonu fundowały nowe Kláštory, tylko się iedná zostála, Izabellá od Aniołow, ktora iednak, Nátzych Oycow miała za Spowiednikow, y Dyrektorow. Inize zaś skrupułami były ściśnione, osobliwie dwa Konwenty Burdegáleńskie, Xántonieński Biturycenński, Lemowiceński, y Morliáceński, ktore się w tey sprawie, poważnieyszych y uczeńszych Zakonnikow rádzili. Ci wszystko dobrze zważywszy y dawszy ważne rácy, powiedzieli Nászym Zakonnicom, że są obligowane, áby wszelkim sposobem starály się, przysić pod władzą Przełożonych Zakonu, ktorym Posłuszeństwo przysięgły. Záczym tych Konwentow Zakonnice ná to przystawszy, posłały Prokuratorow do Rzymu, ktorzyby promowali tę sprawę, y podpitały się wizytkie. Przeoryzami były, więkшего Kláštoru Burdegáleńskiego, pod záłożeniem Świętego JOZEFÁ, Mátka Joáňa, od Świętego Ducha, mnieyszego zaś Kláštoru, Wniebowzięcia Náyświętszey Panny MARYI. Antonia od Świętego JOZEFÁ, kláštoru Xántonieńskiego, Mária Mágdalena á JESU, Kláštoru Biturycyńskiego, Mátka Izabellá á JESU, Kláštoru Lemowiceńskiego, Mátka Izabellá od Aniołow, y Kláštoru Morliáceńskiego, Mátka Málgorzata.

Wierzyć niepodobná, á dopieroż o 303 pisać, iak wiele ucierpiały te Zakonnice, prác, utrąpień, y iak wiele kosztow łożyły, przez siedm albo ósm lat, przez ktore sprawá trwała. Ale to wszystko chętnie cierpiały ciesząc się z sprawy Spráwiedliwej, y czekając szczęśliwego końca swoiey pretenzji. Pamiętaiąc bowiem ná to, co Chrystus Pán powiedział Świętey Matce Nászey Teresie, o pierwszym Abuleńskim Kláštorze, że przyidzie do rozwolnienia, iezli pod władzą Zakonu niebędzie, tego się samego obawiając podobne Zakonnice, kochające Zakonną Obserwancyę, wszystkie trudności, zá lekkie sobie powážały, áby swoiey dostąpiły intencji. Gdy Administrátorowie usłyszeli, co się w tych Konwentach y w Rzymie działo, utając Kláštorowi Paryskiemu Nátzych Zakon-

nic, przez nie Całe Królestwo Francuskie wzruszyli, Króla, Królową, Pánów tak Duchownych jak Świeckich, na swoją stronę pociągali. Przeorysze pozrucali w pomienionych sześciu Klasztorach, nowe którym ufali, poobierali, które, jedne Zakonnice podchlebstwami, drugie obietnicami, inrze groźbami, y pokutami, od zacczety sprawy, odwieść usilowały, ale skuteczne, przy swoich Przełożonych prawdziwych, w posrod tych nawalności zostawaly.

304 Przy pomienionej Króla y Pánów powadze, Administratorowie Brewe Oycá Świętego otrzymáli, z Jurydykcyá nad Zakonnicami Nászemi, które one miály za podrzucone, ponieważ w sprawie swojej, wysluchane niebyly. Tym Brewe, zmocnieni Administratorowie, gwałtownie, Zakonnice sobie przeciwnie, z swoich powyrzucali Klasztorow, pierwey je rozne mi umartwieniami, nawet długiego y ciężkiego więzienia ukarawszy, gdy je jednak skuteczne obaczyl, osadzili je za Rebellizántki, y z trzech Klasztorow Prowincyi Okcytáńskiey, Zakonnicom w swoim przedsięwzięciu trwajacym, naznaczajá drugi Klasztor Burdegáleński, pod Tytułem Wniebowzięcia Najswiętszey PANNY. Do tego Klasztoru zeszyly się y inrze, z wiekizgo Klasztoru Świętego JOZEFA, y z inzych Klasztorow, y z Konwentu Xáńktonéńskiego, od własnych krewnych sprowadzone, jak wygnánice, które tego Roku 1622. kiedy byla Kanonizowaná Świętá Mátká Násza TERESA, dnia 12. Márcá, to jest w dzień Świętego GRZEGORZA, z krajá Oyczytého, y z Klasztorow swoich wypędzone byly, co ich jednak niezálmućilo, ale z radością wielką, káždá sobie przypisowála, owe wdzięczne Słowa, Oblubienicá Niebieskiego, przez Pfálmistę wyrażone: *Sluchay Corko, y obacz, á nákoľ uchá twego, y zápomný ludu twego, y domu Oycá twego, á pragnóć będzie Król, piękności twojej.*

305 Gdy się tak zgromádziły Zakonnice, do tego Burdegáleńskiego Klasztoru, miály wewnątrz wielkie uspokojenie, y wzáiemney dodávaly sobie poćie-

chy, ale powierzchownie; wielkie nánie powstávaly rozruchy, tak że się im czásem zdáło, iż miály zginąć. Często ná nie Censury Kościelne, jak piosruny rzucáno, to interdyktu, to klástw, zacczym áni się im spowiadać, áni Mízy Świętey sluchác pozwááno, náwet im y dochody zátrzymowáno, aby ostatnim przyćisnione Ubóstwem, podáły się Administratorom, ale im bárdziej ich uciskáno, tym bárdziej umocnione od Pána, sprzeciwiály się wszelákim obietnicom, groźbom, y przesládowniom, á BOG je láskami wnétrznemi cietył; y dla tego nietylko cierpieć, ale teź y umrzeć, á nieodstápić swojej intencyi, gotowe záwíze byly. Trzydziési cztery Zakonnic, w tym Klasztorze mieszkáło, których jedno Serce bylo, y jedná Dulzá, y które mocno między sobą postanowiły, ná Karmelu żyć y umierác, czego je, zli by dostápić niemogly we Fráncyi, do Cudzych Kráíow przeniesć się umowiły, iáko się potym stáło. Lubo te przesládownia, tak duchowne iáko y doczesne, wszystkie rázem cierpiály, iednak káždá miála osobná záslugę y záplatę swej cierpliwości, y záslużyła sobie káždá ná Chwałę. Między niemi byla Násza TERESA od Świętego JOZEFA, ktorá niemniej jak drugie, ale owízem więcej cierpiála, bo będąc Fortyánką, ná pierwsze impety nápadála, które jednak cierpliwie y wesóło záwíze znošila, y mężnie się stáwiála, aż do Smierci, ktorá máło co przed rozjechániem się inzych, ná nie przypádlá.

Byla TERESA, Zakonnicá bárdzo³⁰⁶ doskonała, okolo lat trzydziestu piáćci máiacá, we wszystkich Cnot éwiczeniu się przezorná, osobliwie w Posluszeństwie, w którym tak doskonała byla, że byla y po Smierci posluszna, iáko się nízey powie. Byla oświeconá dárem wysokiey bogomyślności, przez ktorá, záwsze w Obecności Boskiey zostávala, y iákieys bógosláwionych nieodmienności uczestnictwo miála. Dla czego gdy byla Fortyánką, Klasztoru Wniebowzięcia, w Burdegálu, pod czás onych ciężkich rozruchow, y oprocz tego wiele zabáwami roztárgnioná byla,

ła, jednak się nigdy nieśturbowala, ale jednakowa twarzy ukladnościa wszytkich przyjmowala, tak łaskawych, iak y przeciwnych, dziwną roztropnościa, każdemu odpowiadając. Lubo zaś w pomienionych rozruchach, często nieznośne słowa, y nieznośnietze w uczynkach krzywdy odnosiła, y czego się nie spodziewala, to ią często potkało, nigdy się jednak nieśkarzyła, y rezolucyi nieśtraciła, iowtżem inſze, tak słowem iak przykładem, do cierpienia za BOGA, y do śmiałości dla BOGA, pobudzała.

307 Ta Wielebna Siostra TERESA, tey determinacyi z inſzemi była, przemieść się w dalsze Kráje, aby mogła bydy pod rządem Naszych Oycow, według ſwoiey Profesyy, y iuż się w drogę wybierała; aż Pán chciał, y poniesione iey prace, y woła trwania w dobrym przedsięwzięciu nagrodzić. Przy padła na nią Apoplexya, która iey we dwadzieścia godzin życia pozbawiła, jednak nábożnie, wszystkie SAKRAMENTA Święte przyięła, y taką po ciecha y radością wnetrzną była nápełnioną, uważając że miała w krotce BOGA widzieć, y tak miłością Boską palające słowa mowila, że Serce y myśli słyszających do BOGA zapalały. Máło co przed Śmiercią ſpytana, ieżli się iey co nie przykrzyło, albo iey nie dokuczalo, odpowiedziała, że bardzo iest Kontentą, y że o samym BOGU myśli, ktorego się spodziewala, w krotce w Niebie oglądać. I tak z niewymownym uspokojeniem umarła, mając iak wryte oczy w Krucyfix, Roku Pánskiego, 1624. wzięła Hábit w Burdegálu, y tam umarła.

308 Po Śmierci pokazała się na twarzy

bardzo biała y rumiana, y iak żywa, y doskonale Urodziwa. I gdy tak przez wiele godzin była widziana, rozumiano że nieumarła, lecz w zachwyceniu była. Dla czego nieśmiały się iey tchnąć Zakonnice, niewiedząc czyli żyła, czyli umarła. Jednakże Matka Mágdalená, á JESU, która była Przecoryzą Kláštoru Xánktonenſkiego, chcąc uspokoić powatpiewanie, do samey zmarley tak rzekła: *siostra moja TERESA, od Świętego JOZEFa, iakos Wáśmość wielce poslušna była, przez cały czas Życia ſwoiego, tak po Śmierci segoz Poslušności pokáz skutek, y nas z tey watpliwości uwolnij, bo niewiemy, realis iuż, z tego Śmiertelnego Życia, przeſtá na lepsze.* Ledwo Matka, te słowa skończyła, gdy poslušna Nasza TERESA y po Śmierci, zaraz kolor, w oczach y w twarzy odmieniła, y blada się stawiła, umarła się pokázala, lubo Ciało iey tak było wolne, iak żywe.

Chciał Pán, tey ſwoiey Oblubienicy Chwałę, dwoiaką objawić apparycyą. Bo náziatuż iedney Naszey Zakonnicy z Socyuszek ſwoich, pokázala się w Chwale, z nią rozmawiała, y iey pewną łaskę od Pána otrzymać. Pokázala się także inſzey Zakonnicy, Kláštoru Burdegaleńſkiego, iako taż sama powiedziała, y pokázawszy się, osznáymila iey, że BOGA záżywała, y że wysokiego Chwały stopnia, w Niebie dostapiła, za prace, y przykrości, ktore z miłości, Zakonu Naszego cierpiála. Ta także Historyá, z relacyi Wielebney Mátki TERESY od Wćienienia zebrána, która była oczywistym Świadkiem, y towarzyszką wicełákich iey uciskow.

Z Y W O T

Wielebney Oycá KLAUDYUSZA od S. FRANCISZKA:

310 ielebny Ociec KLAUDYVSZ, od Świętego Fránciszka, z przyſtoynych Rodzicow, w Páryżu urodził się. Podróższy do Belgium na Náuki pojechał, w ktorych gdy już

doskonale postąpił, od Pána BOGA do Stánu Zákonnego był powołany, y te słowa Ewángelii, iakby do siebie mowione, poiał: *Jeżeli chcesz poyść za mną záprzyj siebie samego, weź Krzyż twoy, á idź za mną.* Boskiemu tedy

tedy powołaniu posłuszny, przyjął Zakończy Karmelitański Habit, w Konwencie Brukselskim, którego Przeorem był. Wielebny Ojciec Nasz Tomasz a JESV, w dzień Niepokalanego Poczęcia Najsświętszej PANNY, Roku Pańskiego 1616. Będąc Nowicyuszem, przechodził wszystkich, wielkimi przykładami Swiartobliwości, bo miał ducha Ewangelicznego Vboństwa, pokory, y wewnętrznego Nabożeństwa. Do milczenia tak był przyzwyczajony, że mało słów, kiedy było trzeba co mówić, to znakami tylko wyrażał. Vmártwienia Ciała tak dalece pilnował, że Krzyż Chrystusowy, który szanował w sercu, y powierzchownie orznośił na Ciele. Anielską zgoła jaśniał skromnością, która patrzących do zbudowania wzruszał. Modlitwie tak był przychylny, że ustawicznie obecności Boskiej zażywał, y do wysokiego potym stanu bogomyślności przyszedł. Na koniec, doskonałe miał Posłuszeństwo, y inne Zakonne Cnoty zachował. Dla czego, do Solemnej przypuszczony Profesji, z wielką radością, przez Słuby Zakonne, oddał się Panu BOGV na ofiarę.

311 Gdy dla wielkich od Natury przymiotów, y Cnot znakomitych, wszystkim był miły, był albowiem, uczony, Wesoły, Zartobliwy, y cichy, żałował że w Zakonie tak ostrym, znalazł deslicyę, gdzie Krzyża szukał. Zaczynał pokornie Pana prosić, aby miłość Zakonników ku sobie, w nienawiść przemienił, przez coby mógł co cierpieć, y być wzgardzonym. O co prosił, otrzymał, y stało się za dopuszczeniem Boskim, że Zakonnicy słowami y czynami jego na złą stronę tłumacząc, często go przed Przełożonymi skarzyli, z czego wiele miał srośowania y pokut, z których się wielce cieszył, co potym tak urosło, że ledwie który dzień minął, aby go co niepotkało do cierpienia y upokorzenia. Ale na przemianę, miał wiele łask wysokich, udzielonych sobie od BOGA, które milczeniem pokrywał, iedną się z nich osobliwie wspomina. Mieszkał jeszcze w Belgium, miał jasne poznanie wszystkich swoich Sukcesów, które razem mu było pokazane, przez które, wszyscy

tko z osobną wiedział; co go przez całe życie mogło potkać. Zaczynał na wszystko, przyzwoite przygotowanie czynił, y według potrzeby Spraw, niektóre opowiadał.

Zostałszy Kaptanem; około trzech, 12 lat skończonych po Profesji, posłany był do Prowincji Francuskiej, gdzie jako Słońce nowe zajaśniał. Do Paryża, Ojczyzny swojej przybył, ale tam długo mieszkać niechciał, żeby go nawiedzającymi, krewni, Kolligacjami, Przyjaciele, nieturbowali, bo od Swieckich Konwersacyi, ile tylko mógł zawsze uchodził, aby tylko Pana BOGA, y samego siebie pilnował. W swojej zaś osobności, lubo Teologii Szkolnej często pilnował, ale bardziej Moralnej, w której był wysokim Doktorem. Czytał bowiem Xięgi Autorów, którzy o niej dowcipnie pisali, których osobliwsze Sentencye spisywał, y często je czytał, wewnątrz skupiony bywał, y do Boskiej zapalał się Miłości, Zapałomniawizy tedy, ludu swego, y do mu Oycy swego, z Paryża, z posłuszeństwa wyjechał, aby w innym Konwencie, mógł być ukryty, a samemu tylko Panu BOGV, wiadomy.

Ale że życia y naśladowania Chrystusowego w sobie miał zapach, y heroicznymi Cnotami swoimi pachnął wszystkim, dla tego na Kapitułe Prowincjalnej. Roku Pańskiego 1622. odprawiający się w Nauceum, obrany był Magistrem Nowicyuszów, której Elekcji, ile mógł opierał się z pokory, ale Przełożonych powagą przymuszony, Wzrad na siebie włożony, przyjąć musiał, y do Paryża się powrócił, aby Nowicyuszów edukacyi, sobie zleconey pilnował. Dziwował się potrzebą, z jaką roztropnością, pokorą, żarliwością, łagodnością, y miłością, postępował sobie, bo jako godnością przodkował, tak w trudnych y wzgardzieliżych powinnościach y usługach, był nayspieszniejszy do pracy; Jako Młoda, albo Matka, Młodzi do swojej należąca dyrekcyi, pielęgnował, zasmuconych cieszył, niewiadomych nauczał, chorych nawiedzał, bożliwych umacniał, skrupulatów y naprzykrzonych znośił, y wszystkich mile przychęcał, wesołą y łagodną twarzą wszystkim

tem pokazując, na żadnego z Nowicyuszów defektu, nigdy się nierozgniewał, żadną się ułomnością nie zmieszał, żadney niepoigności sobie nie sprzykrzył, z czego go wszyscy kochali, y poważali.

314 Na końcu Roku 1622. przeniesiono Nowicyat do Charántonu, a kurs Teologiczny w Paryżu naznaczono; na którym Naszego Oycá KŁADYV. SZA obrano Podprzeorzym Konwentu Paryskiego, aby uczący się liczoney Młodzi, był duchownym Dyrektorem y Spowiednikiem. Znał go Wielebny Ociec Náš Filip od Świętey TROYCY, Autor życia jego, y Generał Naszego Zakonu, który tak mowi: Znałem go, będąc dyscyputem jego, w rok potym, gdy za naznaczeniem, także kursu Filozoficznego, ale nauk posłany byłem do Paryża, y zietylko nas według Urzędu swego, posilał Nauką Moralną, ale czasem y Szkolną, gdy będąc zaproszony na dysputy, osobliwie Madrością, y dowcipu biegłością argumentował. Przyznając, że z jego przykładu y instrukcyi, pragnienie doskonałości zabrałem, y gdybym był rzadkich Cnot jego przykładów naśladował, wiele bym był postąpił. Widziałem go, że w Kłástorze skrytych mieysc szukał, żeby był w Modlitwie niemiał dystrakcyi, widziałem pod czas Mszy Świętey, tak wnetrzenie zebranego, że był iak w zachwyceniu y niewiedział co czynił, poki nieprzyszł do siebie. Widziałem go ráz sam będącego w zachwyceniu, kiedy przyszedł do jego Celi, z ktorego twarzy wesołey y nabożney, uślawiczna ktorey zażywał, obecność Boską wynikała, y patrzących do zbudowania pobudzała.

315 Na końcu Roku 1624. Na nowey Fundacyi Konwentu Rotomágeńskiego, obrany był w krotce potym Przeorem. Zaczynam lubo do spoczynku Máryi, z własney inklinacyi pragnienie miał uślawiczne, musiał jednak na tey nowey Fundacyi, udać się y do starania Máryi, aby złconego sobie Konwentu potrzeby opátrował, co czynił z wielkim tak Zakonnikow, iako y Świeckich zbudowaniem. Nie iakokole wiek swoy Vrząd odprawował, dając na zrozumienie Przełożonym, że nie do

proźnowania, ale do pracy bárdzo wielkley są powołani, ieżli chcą nálezyć, Vrzędowi swemu dosyć uczynić. Osobliwie o Bráci, ktorych popolicie u nas Donátami zowią, miał staranie, bo gdy ich powierzchownemi usługami widział zabawnych, pilnie się o to starał, aby ich ducha y Serce, swciemi náukami na drogę bogomyślności ná prowadził, wiedział bowiem Mąż BOZY, że iako z usługi, ich w powierzchownych potrzebach Nászych mamy podporę, tak też trzebá, żeby o nich co do wnetrznego postępk, Przełożeni mieli staranie, żeby w powierzchownych zabawach, niemieli nazbyt utopionego Serca, y w uczynkach zanurzonego, ale ie też y podniesienie mieli do Niebá.

Roku Páńskiego 1625. Na Kápituł Prowincyalney, w Paryżu odprawio- 316 nej, obrany był Przeorem Nowicyatu, Charántonéńskiego Konwentu. Z pokory y bojáźni Sądu Boskiego, bárdzo się opierał tey Elekcyi, powiedział bowiem, jednemu wiernemu Przyjacielowi, ktoremu płacząc Serce swoje otworzył: Ktoż mię może uwolnić, od Przeorstwa Nowicyackiego? nie wzbrania się pracy, ale wiem, że do tego niejest sposobny, O gdybym był w jakim kocie, ostatniego Konwentu tey Prowincyi, tam bym nie niemował, ale bym był ochotnie posłusny. O Ojczy, y Olbrzymowie pod wodami płaczą, y narzekają. Jednak nieotrzymał czego pragnał, lubo się ośmárował bydz Przeorem, inszego uboższego y dálekiego konwentu, ktorego się insi chronili, musiał tedy przyiać, włożony na siebie ciężar Nowicyuszów, opowiedział jednak, że go niedługo będzie nośił, wiedząc o bliskiey śmierci swojej, ktorá po trzech Miesiącach nástąpiła. Będac Przeorem Nowicyackim był rázem, y Mágistrem Nowicyuszów, y tak musiał wizytek innych pożytkow dogadzać, który się chciál do bliskiey śmierci gotować. Zgadzając się tedy z wolą Boską, pilnie złconego sobie Vrządu, z wielkim pewnie Nowicyuszów pożytkiem, ale nierownie z większą siebie samego niewygoda, bo przez te całe trzy Miesiące, cięższy bol głowy cierpił, rzadko kiedy sypiać mógł, a przecie na Chwale Boskiey,

we dnie y w nocy, z drugimi był usławieźny. O sobności y milczeniu, był wielkim przyjacielem, y obserwantem, w powierzchowne Interessa, nie rád się wdawał, ale duchownych zabaw usławicznie pilnował, bo im iest czyściż konwersacya życia, tym iest do Modlitwy gotowsza. Kiedy się Zakonnicy z Miasta Paryskiego wrócili, przestrzegał żeby Świętych Gązel niepowiadali, żeby Święte miejsce, świeckimi sprawami nie było sprofanowane, y Kłáštor, pruznościami Swiata, nie był zarazony. Wszystkim Zakonnikom, tak zdrowym, iak y chorym, tak domowym, iako y Gościom, z miłością Oycowską wszystko opátrował, y zawsze miał coby dał, który miał pełne serce Miłości.

317 W tey Cnot doskonałości był Wielebny Ociec, aż mu z Niebá Smierć blisko następująca zapowiedziana była. Leżał w Naszym Konwencie Paryskim śmiertelna Choroba, Brat Páwel, od Dzieciatki Pána JEZVSA, Zakonnik Konwentu Chárantonńskiego, tam dla Doktorow zawieziony. Chciał go Wielebny Ociec, iako poddanego swego, umierającego nawiedzić, y swoim błogosławieństwem pocieszyć. Niż wyjechał z Konwentu, poszedł przed Nąświętszy SAKRAMENT, drogę swoją Pánu BOGV polecić. Gdy się modli, odebrał od BOGA wiadomość, że się więcej niewroci, ale w Paryżu umrze. O innych rzeczach, które na ten czas słyszał, niewiemy wyraźnie, wiemy jednak, że z objawienia sobie ich, wielką miał pociechę, ktorey wewnątrz niemógł utrzymać, bo gdy jeszcze klęczał, słyszano, że mówił: *Ochotnie przyjmuję Pánie, niech się stanie Wola twoja.* Ztamtąd wstawił, prawie iak zachwycony z radości, niewiedząc do kad iedł, albo co czynił, chodził po Konwencie. Po obiedzie wyjeżdżając, zegnął się ze wszystkimi Zakonnikami, czego przedtym iadac do Paryża, o trzy albo cztery mile, nigdy nie czynił, albowiem te miłości Zakonney o świadczenia, niepraktykują się, chyba

gdy Zakonnicy, daleko gdzie odieżdżają, y na długi czas oddalają się od siebie. Z taką zaś radością y weselością zegnął się z nimi, że wszystkie rozweselił. A gdy go niektórzy prośili, żeby swoy wyjazd aż nazajutrz odłożył, uśmiechając się rzekł: *Zatrzymajcie mnie, bo jak wyjadę, BOG wie kiedy się powroczę.* Pod wieczor, przyjechał do Naszego Paryskiego Konwentu. A gdy w Ogrodzie, po wieczery, z Zgromadzeniem przechodził się, Oyczytym językiem Fráncuskim, rozmawiał, w czym się postrzegłszy, prosił o odpuszczenie winy popełnionej, y przestapienia Obserwancyi, bo w naszych Kollegiach, łacińskim językiem rozmawiać przykazuia.

Nazajutrz, gdy się w Oratorium do 318 Mszy Świętey ubierał, gwałt Serca, cierpieć począł, dla czego był zaprowadzony na łuszkę, gdzie powiedział jawnie Spowiednikowi swemu, co BOG o nim rozporządził, y że w krotce miał umrzeć. Dla tego z wielką pilnością, począł się na Smierć gotować, przez usławiczne czynienie Aktow Cnot, ktoremi Zakonnikow, bardzo budował, osobliwie rzadką cierpliwością, którą boleści Chory znosił.

Zaraz Choroba, pokazała się śmiertelna. A gdy niektórzy radzili mu, aby Świętey Genowefie Pátronce Paryskiej, na przywrocenie sobie zdrowia Słub jaki uczynił, uśmiechnął się, pokazując że mu to niepomozę, kiedy już BOG inaczej dysponował. Na bożnie tedy, y z pokorą, przyjął Kosciółá Świętego SAKRAMENTA, y z opinią wyłokiej Swiatobliwości umarł. Dnia trzeciego Września, Roku Páńskiego 1625. Zakonney Professyi dzień siatego. Po śmierci, sami Zakonnicy, wielkie mu polżanowanie czynili, y włosy jego strzygli, które za drogie chowali Relikwie. To wszystko wspomniany Autor Życia jego, widział, będąc na ten czas w Paryżu, y wiele innych Cudownych rzeczy słyszał, ktorych przez niepamięć niewspomniął.

Z Y W O T

Wielebnego Oycá ANIOŁA, á JESU, MARIA.

319

Wielebny Ociec ANIOŁ á JESU, MARIA, z Szlachetnych y pobożnych bardo Rodziców w Medyolanie urodził się około Roku 1580. Był

ślabowiem Synem Natuŕalnym prawdziwym, Gráfow z Socynu, Xięstwa Medyolańskiego. Ociec jego, sprzykrzywszy tobie światowe prożności, został potym Kápucynem, któremu ja mię było, Ociec Ambroży z Medyolanu, Mátká zaś światowe także zostawiwszy delicye, została Zákonnica, y oboie Świątobliwie życie skończyli. Tá Świątá pára, błogosławione Máżeństvá owoce wydała, á między innymi, Nátzego ANIOŁA, y Siostrę jego TERESĘ, Zákonnice Násze, ktorých BOG poprzedził błogosławieństwami swoimi. Pod pobożną Rodziców edukacyą, Chrześciańskiey pobożności nauczył się Nasz ANIOŁ, y młodość swoję Naukami wypolerował. Ledwie skończył lata młodości zaraz idąc za głosem Pańskim do odnowionej Gory Kármelu pospieszył, y siebie, Reformacyi Świętej Mátki Nászey TERESY poświęcił, Dnia dwudziestego piątego Grudnia, to jest w dzień Bożego Narodzenia, Roku Pańskiego 1594. w Genuy, za Przeorstwa, Wielebnego Oycá Ferdynánda od Panny MARYI, gdy był na ten czas Magistrem, Wielebny Ociec Jan á JESU MARIA.

320 Niemając jeszcze lat należytych do Professyi, długo czynił Nowicyát, ale w Zákonnym Cnot nabyciu doskonałe, y z tak wielką duchą gorącością postępował sobie, że będąc jeszcze młodym y słabym, w żadney powinności y pracy, niechęciał folgi przyimować. Trafiło się raz, gdy w Refektárzu Zákonnikom służył do Stołu, y nioś Táblicę z Porcyami, nád siły swoje cięższą, że upadł, z wielką pátrzącego Zgromádenia Kompásyą, ale z większym zawstyżeniem siebie samego, dla czego iakby náywiększy excés popełnił,

wyłzedł z Zgromádenia ze wstydem. Potym posłany do Hiszpánij, (bo ná tenczas Konwenty Włoskie, pod Kongregacyą Hiszpáńska zostawały) wielki postępek uczynił, w Zákonnej Obserwancyi, y z miłości ku osobności, do Konwentu Pustelniczego, za licencya Przełożonych pojechał, aby tam samego tylko Pána BOGA pilnował. Będąc młodym, y w swoiey niewinności, dziwney prostoty, że czytał w Żywotach Oycow Świętych, jak im bywały Práśtwá y Zwierzęta poslušne, iednego dnia widząc Zaiacá w owej niewinności zawołał go, rozumiejąc że do niego przyidzie, lecz Zaiac uciekł w głębia Puszcz, á ANIOŁ się zawstydził, y reflektując się, z pokorą rzekł: *Nie jestem ja taki, któremu by miały być Zwierzęta poslušne.* Co potym dla wzgárdy, y pośmiewiska z siebie, á dla drugich pociechy y rekreacyi, innym powiadał. Tamże w Hiszpánij, Nauki Filozofii y Teologii, szczęśliwie skończył, y został bardo uczony, bo niektóre Zákonnej doskonałości Xięgi pełne Mądrości wydał, ośobliwie iedną, o niebezpieczeństwach teyże doskonałości Zákonnej, y o sposobach, do dostąpienia icy.

Niedługo po rozdzieleniu Nászey Kongregacyi Włoskiey, od Hiszpáńskiej, powrócił do Włoch, to jest Roku Pańskiego 1605. będąc już Kápłanem, y Káznodzieią. W kilka lat potym, obrány był Przeorem, Konwentu Kremoańskiego, ktorym, rzadką rozstropnością, y ośobliwą Obserwancyą rządził. Na ten czas był trzecim Generátem Kongregacyi Nászey Wielebny Ociec Jan á JESU MARIA, niegdy jego Mágister: który obrány Generátem Roku 1611. ze dla zwyczajnych Chorob, y wielkiego z sił opádnienia, niemógł sam przez się wizytować Kongregacyi, między innymi, ktorých Wizytátorami Generálnemi postanowił. Nászego ANIOŁA, posłał za Wizytátorá, do Fráncyi, y do Lotaryngli, na Wizytę ielzce niewielu tam Fundowá-

dowanych Konwentów, gdzie Konwentu Paryskiego, według postanowienia ubóstwa, delineacją uczynił. Od tegoż Oycą Generała, Roku Pańskiego 1612. posłany był do Medyolanu, na Fundacyą Konwentu, która bardzo pokorą Zakonną, iak powaga domu Oycowskiego zakończył, lubo ta bardzo wiele pomogła. Gdy starając się o pozwolenie tej Fundacyi, był u Xiążęcia Kárdynała Boromeusza, słysząc od niego iakie nymniejszego strofowania słowa, zaraz się prosternował, to jest Czołem o Ziemię padał, dla czego Kárdynał, wiedząc o wielkim jego urodzeniu, jego pokorą zmiekkzony y zbudowany, dał pozwolenie swoje na Fundacyą, lubo go przed tym, bardzo y ciężko martwił, co on wszystko, zawiże cierpliwie, y wesóło znosił. Co zaś do pozwolenia od Miasta, to ANIOŁ Nasz łatwo otrzymał, przy powadze Krewnych, Kolligatów, y przyjaćioł swoich, których miał większą część w Senacie.

322 Roku Pańskiego 1614. był na Kapitułe Generalney w Rzymie odprawionej, (bo na ten czas, wszyscy Przeorowie bywali) y obrany był Przeorem Kollegium Genueskiego Świętej Anny, gdzie zwykła swoją restrykcyą y swiętobliwością Konwentem takim rządził, tak szkolnemi naukami poddanych kierując, że także sam Mistycznej pilnował Teologii, częste mając oświecenia Niebieskie; albowiem się często trącało, jako powiadali oczywisci Świadkowie, że skończywszy powinności swego Wrzędu, chodził w nocy modlić się przed Ołtarzem Najświętszego SAKRAMENTU, na ktorej bywał w Zachwyceniu, w którym albo przez całą noc, albo przez iey większą część trwał, nieczuiąc nic choć go kto ruszył, co się też trącało, pewnego razu, w Kuchni, gdy obaczywszy ogień, porwany był do oglądania ognia piekielnego, y trzeba było, żeby go tak nieraz w Zachwyceniu będącego, zanieśiono do Celli. Gdy jeszcze był Przeorem, tegoż Kollegium, dawną osobności pobudzony miłością, którą zabrał w Hiszpanij, nąypierwey o Fundacyi Konwentu Pustelniczego myślić

począł iakoby o duży Prowincyi. Na co otrzymawszy pozwolenie od Przełożonych, obrął miejsce we środku Gory Ligustyckiej, między Genuą, y Sawoną, która z obfitych jałmużn, Genueskich Pánów kupił, y tam miejsce, dla Naszych Pustelników założył.

Roku 1617. obrany był Generałem, 323 Wielebny Ociec Nasz DOMINIK, y w ten czas nąypierwey Nasz Kongregacyą Włoską, na Prowincye była podzieloną, a Nasz ANIOŁ, obrany był pierwszym Longobárdyi Prowincyałem, y Przeorem w Kremonie. Miał zaś pragnienie, iak Promotor Konwentu Pustelniczego, aby ten Konwent iako nąypierwey stanął, Oycą Generała, którego sobie wielce poważał, iako przyjaćielá swego upraszał, aby zjechał do Genuy, y tej Fundacyi Konwentu Pustelniczego dokończył. Jak się dowiedział ANIOŁ Nasz, o wyjeździe z Rzymu Oycą Generała, Dnia czternastego Maja, 1618. Roku, poprzedzając jego przyjazd, do Genuy przyjechał, aby mógł być przy założeniu Konwentu Pustelniczego. Już był dwanaśtu Zakonników, którzy mieli w przyszłym Konwencie mieszkać, z Genuy wybrał, już Fest Najświętszej Panny MARYI z Gory Karmelu, w całym Zakonie Naszym nąyuroczywszy, na założenie Puszcy, nąznaczoney następował. Ociec Generał, posłał wybranych Pustelników, którzy w Wigilią Świętą Najświętszej Panny, to jest Dnia piętnastego Lipca, na miejsce przybyli. Sam zaś wzięwszy z sobą Naszego ANIOŁA, y wiele innych Oyców poważnych, przy asystencyi Pánów Genueskich, osobliwie Xiążęcia y Xiężney Turceńskiej, szesnastego Lipca, w sam dzień Festu, bardzo rano przyjechał, y gotowość wszelką znalazłszy, nowy Kościół poświęcił, pod Tytułem y założeniem Świętego Jáná Chrzęćciela, w którym Msza Świętą śpiewał, y nábożną odprawił Processyą. Ledwie rzecz do Wiary podobną, z iaką radością Nasz ANIOŁ, tej Wroczyśtej Introdukcyi asystował, widząc tak szczęśliwe, pragnienia, y starania swego, sukcesu. Ochoćnie, został by się tam był z MARYĄ, u Nog Pańskich, ale go wołało

no z Mártą, do rządzenia swoiey Pro-
wincyi, zaczęym rád, nie rád, musiał
jechać.

324 Na pierwszej Kápitułe Prowincyał-
ney Roku Pańskiego 1619. obrány był
Socyuszem ná Kápitułę Generalną, y
Przeorem Konwentu Kremonskiego,
ktory w duchownych y doczesnych
potrzebach, bárdzo promowował, y
utrzymował. Widział pewnego Dnia,
Zakonnika, ktory sobie wybornie
plaszcz kazał y do upodobania zrobić,
zaráz mu go kazał odebrać, a dać mu
inšzy, łatany, y z kawałkow rożnych
uszity. Poczał ná to szemrać, jeden
z nierozeznanych, mówiac, czy ow Za-
konnik, w takim plaszczu będzie chciał
chodzić, o czym się dowiedziałwszy,
Nasz ANIOŁ, mając mieć Kázanie,
w Kościele Katedralnym, w jakiś dzień
Uroczysty, jeszcze goršzy y podley-
szy plaszcz wdział ná siebie, y tak
się pokazał przed ludźmi, y o wzgar-
dzie Swiatá mówę mając, Audytora
do skruchy y zbudowania, y do Ná-
bożeństwa pobudził. Gdy ná wyśta-
wienie Kłáštoru, pożyczona summę
pieniędzy wydał, a ten się iey u nie-
go dopominał, ktory iey był poży-
czył, Wielebny Ociec zaprowadził go
do iakiegoś pokoju, czyli gmáchu, y
błiac láská o Komin, usilnie BOGA
prosił, o takáż summę pieniędzy. Co
gdy obaczył ten ktory iey poży-
czył, wiara iego wzruszony dług dá-
rował, y wiele inšzych Jáłmużn obie-
cał. W tym Konwencie, jest Obráz Nay-
świętšzey Pánni, ktory z ANIOŁEM
Nášym rozmawiał, y dlá tego jest te-
ráz w wielkim pośzanowaniu.

325 Roku 1620. Ná Kápitułe General-
ney, obrány był czwartym Definito-
rem Generalnym, dlá czego w Rzy-
mie mieszkał. W drodze będąc, pospo-
licie miał zwyczáy że pieszo chodził,
zebrząc. Ale to ołobliwšá rzecz by-
ła, że częšciey y ochotniey do takich
Kłáštorow wstępował, o których
wiedział, że go tam y nieprzyimá, y
nie mu niedádá mówiac, że prawdzi-
wy JEZUSA Chryštusa Vbogi, powi-
nień w nim samym ufnosć pokłádáć,
a zátym powinien byđz gotowy, y do
odrzczenia w Imie Pańskie, będąc pe-
wny, że ieżli go ná jednym miejscu

nieprzyimá, zá Opátrnošcia Boska
przyimá ná drugim. Nigdy do Domu
Krewnych niewstępował, chyba przy-
muszony: tráfiło się, że ráz potrzeba
przyćšniony, wstąpił do domu, jedne-
go z krewnych swoich, ktorego niezá-
stał, Zoná jego przyięła go, ále nie-
wiedziała kto był (bo Socyuszowi
swoiemu przykazał, áby go niewydał
wał) Pytała się go Páni, ktoby był,
odpowiedział że był Synem, iednego
Zakonnika y Zakonnicy, o co go wię-
cey niepytała, dziwuiac się odpowie-
dzi. Co gdy potym Mężowi iák po-
wrocił powiedziała, połała ją o nieludz-
kość przeciwko krewnemu swojemu,
przypomniáwšy iey że Ociec jego zo-
stał Kápucynem, a Mátká Zakonnica.
Często w pošrodku Miášt y Miáste-
czek po Vlicách, álbó też po publi-
cznych drogách kázywał, ná Náucę
ludzi, y żeby ich od Komedyi odćia-
gnął. Czášem też w Kremonie, zlo-
czyńcow ná Szubienicę oładzonych
dysponował, y z drábiny kázać, lu-
dzi do skruchy y pokuty przywodził.
Jeżli kiedy przysięgáiacych się usły-
szał, nápomnieniem Bráterskim, roštro-
pnie strofował.

Roku Pańskiego 1623. Obrány był, 26
Prokuratorem Generalnym, a lubo ná
inšzych Zakonu Vrzędách, Cudowne
Cnot przykłády z siebie dáwał, y ná
tym ošátnim dáwać nieustál: Między
inšzemi Chrzešćiáńskiey pobožnošci y
Zakonney pokory uczynkami, ten oso-
bliwšy jest, że znalazłszy Ubogich we
drzwiách Košciółow dlá jáłmużny sto-
iacych, nogi ich całował, szánuiac
ich dlá Chryštusa, y Chryštusa w nich.
Gdy dosyć czyniac Vrzędowi swoie-
mu, zdał się wiele pracowác, ustáwia-
cznie przez Miásto chodząc, dlá wiel-
kich správ Zakonu, słyszác o tym.
Ociec Generál, z konfidencyi, iák Prze-
łożony, w Zgromádeniu powiedział:
że to było Swięte nierozeznanie, zby-
tkowác w pracách, choć by też, y
dlá BOGA, bał się bowiem o niego,
żeby go práce niezniszczyły. Ale A-
NIOŁ Náš, niemiál umierác z zby-
tniey pracy dlá BOGA, ále z wiel-
kiey miłosći ku bliźniemu, według
šwiádectwa słow Pańskich: *wiekszy Mi-
łosći nikt nemá, iákó gdy dušę swoię
po-*

położy kto za przyjaciół swoich. Niemiał umrzeć z potrzeby osłabionej Natury, ale z pobożnej woli. Cudownej śmierci jego posłuchamy.

327 Zabrał był Nász ANIOŁ, Święta przyjaciół, z Wielebnym Oycem Nászym DOMINIEM, a JESU, MARIA, y miał z nim duchowną umowę, powaga Oycą Świętego potym potwierdzoną, iaka umowa, ratują się wierni Modlitwami wzajemnymi, miánowicie w piaci osobliwych potrzebach. Co się już wspomniáło, w życiu pomienionego Wielebnego Oycą DOMINIKĄ, a ANIOŁ Nász, miał być tego Wynálezca, albo niepoślednim Promotorem. Gdy tedy Wielebny Ociec Nász DOMINIK a JESU MARIA, Roku Jubileuszu 1625. Dnia dwudziestego szustego Stycznia, poczał śmiertelnie chorować, y w krótcie potym od Medyków, za śmiertelnego był ogłoszony, Nász ANIOŁ, tak z przedziwnej miłości ku godnemu uszanowaniu, y dawnemu przyjacielowi, jak z osobliwej Chwały Pána BOGA żarliwości, kárteczkę swoją ręką napisał, w te słowa: *In Brat ANIOŁ: a JESU, MARIA, widząc Chorobę Oycą Nászego Brata DOMINIKĄ a JESU, MARIA, y znając iako on BOGU, y Zakonowi Nászemu, y Ciałemu Kościołowi Świętemu służy; uważając też, iak wiele całemu Światu należy, na Życiu, tego Wielkiego Sługi Boskiego, bardzo chętnie ofiaruję Pánu życie moje, choćby miało być nędzy, y w szczęściu tak doczesne iak y Duchowne obfitujące, aby tylko raczył Zdrowie pomienionego Oycy przedstawić, na Chwałę swego Majestátu Boskiego, y usam że tę moję Ofiarę przyjmie, na zadość uczynienie, za wiele grzechów moich, którem przeciw niemu popełnił, y uczyni mi dobrej śmierci, kiedy się mu podobá, choćby też iak najprzedzcy wziął mnie z tego żywota. I tak tę mą Ofiarę moję podpisuję, dnia ostatniego Stycznia 1625. Brat ANIOŁ a JESU MARIA.* Tę tedy kárteczkę, gdy Mśza Święta odprawiał, na Ołtarzu położył, y wnętrznemi Aktami Pánu prezentował, ufając zapewne, że ją przyjmie. Zaczyn po Mśzy Świętej nawiedzając Wielebnego Oycą DOMINIKĄ prawie umierającego, y już

Wiątykiem opátrzonego, chciał upewnić że ozdrowieje, oznámując mu zdálką, co za niego przy Mśzy Świętej uczynił. Wysłuchał Pán ANIOŁ, gdy Wielebny Ociec DOMINIK przeciw zdaniu Doktorów prawie zaraz ozdrowiał, y żył potym przez pięć lat, ANIOŁOWI zaś požadanej Śmierci pozwoił, bo zaraz zachorował, y przykrości Choroby cierpliwie y wesoło zniożył, Dnia szesnastego Kwietnia, tegoż Roku 1625. z wielką opinią Światobliwości, zasnął w Pánu, gdy o Kongregacyi pewnej, nákształt Kościoła pierwotnego, y o wielu inszych rzeczach, na większą Chwałę Pána BOGA zamyślał. Po śmierci, Siostrze swojej, Zakonnicy Nászej, Mátcie TERESIE a JESU, w Chorze będącej, uwielbiony Chwałą, pokazał się w Interámnie. Po odprawionych exekwiach, na których był obecny Wielebny Ociec Nász DOMINIK, znaleziono pomienioną kárteczkę, y przed Zgromádeniem czytano, a DOMINIK Wybawiciela swiego poznawszy rzekł: *Dopiero teraz pojmuję, co mi Ociec ANIOŁ w tedy, zdálką námiensil.*

Był ten Sługá Boski, w káżdey cności znakomity. Do Aktów, pokory, miał wszelką łatwość, w znoszeniu boleści, był cierpliwy y cichy, bo przez długi czas, gdy co iadł, wielkie boleści od wierzchu głowy, aż do stop czuł, a powierzchownie pokazywał wesołość. Był bardzo łagodny, bo mając kochane Relikwie Świętej Mátki Nászej TERESY, o które jeden prosił z nászych, aby mu ich pożyczył, żeby z nimi do pewnej Chorey poszedł, dąrował je teyże, o czym się dowiedziawszy Nász ANIOŁ, za złe miał na początku, ale potym tego co je dąrował, ściśnał, y z dziwną łagodnością rzekł: *Káže Pán w Piśmie, abysmy całowali Rozgę, która nas hije.* Wielką ku drugim świadczył miłość, uymuiac samemu sobie potrzeb, tak w Hábićie jak y w czym inszym, aby Bráci swoim wygodził, gdy nie było komu służyć, sam choćiáż był Przeorem, do Mśzy Świętej z ochotą służył. Tak Zgromádenie kochał, że przyiechawszy do Konwentu, zaraz do

do Zgromádeniá Bráci poszedł, czy do Choru, czy do Refektárza. Tak bádzo umiłowál Vbořtvo, že go nie-tylko w odzieniu Zakonnym, ále też y w porządkách do ozdoby Kóściółá należących przestrzegál, bo ofiarowánego z srebrá čiagnionego Appárátu, przyiáć niechciál. Wiece sobie umár-twienie powázál, tak w inřzych poskutách, ják w niezwyčajnych dyscyplinách, jáko też w wzdárdzeńřzych usługách. Gdy mu się co, przeciwnego tráfio, zázwře był niewzruszonego y iednořlýynego umysłu. Przytráfio mu się czázú jedného, že będąc záprořzony ná Kázanie pánegiryczne, pod czás Kanonizácii řwitégo Filipá Neryřizá, gdy iuř miál poyřć w krotce ná Ambonę, usłřřł że Kázrodzięjá przed nim Kázanie mářacy, wziál sobie toř Themá, y też řas me miál konceptá, ná ktore się Nář

ANIOŁ nágotowál, bylo záz Themá, *FILIPPIE kto widzi mnie, wi-dzi y Oycá mego*, Co usłřřł zázwřy, nie się niezmieřł, ale ufaiác w Pánu, w krotkim czásie o inřzym dyskursie posmyřł, ktorym Audytórá řwego zbudowál. W Posłřřenřstwie był bádzo wyborny, bo gdy się řárál o Fundacyá Konwentu Nářzego Pápienřskie-go, y řtánal gořciem u Wielebnych Oycow Kármelitow Trzewikowych, widząc go Wielebny Oćiec Przeor, že ledwie mogli chodřić, dla odmrořo-nych y řkrwáwionych nog, z Miłóřci kázál go ná řuřzko záprowádřić, y przy-kázál mu, áby się áni ruřł, co tak pilnie záchowál, že się áni nogámi, áni rękámi, áni głowá nieruřł, zá-czym trzebá bylo, žeby Wielebny Oćiec Przeor, oznámił mu řwoię in-tencyá, z tak punktuálnego Posłřřenřstwa zbudowány.

— — — — —

Z Y W O T

Wielebney Siořtry *MARYI*, od *Wniebowřleciá*:

319 **W**ielebná řwitéá *MARYA* od Wniebowřięciá, Nářzego Zakonu Hábit, w Burdegálu przyiętá. Bytá Zakonniciá bádzo dořkonátá, ćwiczeniem się w Cnotách Zakonnych sláwná, ktorá z wielká Duchá goráćóřciá, pilnuiác Zákonney Obserwáncyi, Pánu *BOGV* słuřylá. Vmyslem zázwře wřpániáłym, rzeřy trudnych podeymowálá się dla *BOGA*, y wiele ćięřzkich prac dla niego podiętá. Bytá Zakonniciá wielkemy miłóřci, ku *BOGV* y bliřniemu, ktoremu z wielká kompářřyá, we wřřelá-lich potrzebách dopomáğálá: tak się záz bádzo w umárťwieniu ćwicřylá, že řa trzebá bylo hámováć. Do tego meřznego Sercá bytá, y bádzo wiele ućierpiálá, nymuiác się o Chwáľę Bořká, á w tych słowách, dořć się powieřdziáło o řey dořkonáćóřci. Bytá y tá, z tych liczby, ktore jednym Ser-cem y duchem, opuřćily Oycyznę, Rodzicow, y wřásne Klářřtory, dla

tego, áby řyły pod řzádem y posłřřenřstwem Przeřořzonych, řwego Zákonu, wedľug řwoiey Profesřyi, y toř przeřláďowánie y ućiški z drugiemí ponořłá, o czym się wyřey námienilo, ktore lubo dla wřřyřkich řpolne były, iednák miálá káďdá zá řwoie, á zá tym, y zářługę, y pochwáľę. Ale žebyřmy, niepowtaržáli tego, cořmy iuř gďię indřey o tym powieřdzieli, postápmy dáľey, w řey Histořyi.

Obáczywřřy Administráťorowie, že z otrzymaníá Brewe Pápielskiego, (kto-³³⁰ re Zakonnice zá podrzucone miály, jáko bez wysłřuchániá ich, otrzymanę) nie niewřkoráli, y widząc že im řřtu, ki nieuchodřily, gdyř ich, áni obierni-cámi, áni řágodnemi słowámi, áni groźbámi, áni więřzieníámi, áni klatwámi, y Interdyktámi, pod wřáďę řwoię, y posłřřenřstwo przyprowádřić niemo-gli, postánowili wyğnáć je, zázwřę bowiem pokornie, y mąďrze odpowí-dáły im: že gdyby się im poddáły y chćiály poyřć pod ich posłřřenřstwo, bylo.

byłoby to przeciwko Konstytucyom Świętej Matki Nászey TERESY, y ich Profesyi, przy ktorej przysięgali na Posłuszeństwo, Wielebnemu Oycu Generałowi, y iego Sukcesorom, co ich obligowało, aby pod rządem Zakonu Nászego żyły, y że to Brego, na Oycu Świętym było gwałtownie wyćśnione, y podrzucone. Dłaczego kazali wynieść Zakonnice, z mniejszego Kłáztoru Burdegaleńskiego, iowizem gwałtem do tego przymuszali, ktorých było trzydzieści y dwie, (bo już były dwie zmarły) aby tak wygnane, z Królestwa Fráncuskiego wyiechali. Dwie z nich, gwałtownie porwali Rodzice, niechcąc żeby ich Corak, daleko gdzie na wygnanie poszły z Oyczyzny, ale za ten śmiály uczynek, Pan BOG ich przy Śmierci ukarał, iako to sami umierając zeznáwali.

331 To widowisko smutne było całemu Miástu, y Rodzicom Zakonnice oplakane, widzieć tak wiele Świętych Pánien z własnego wyrzuconych Konwentu, y na wygnanie posłanych. Ledwo się wierzyć może, a dopiero opisać, co za zál był Miásta całego, osobliwie pokrewnych, naypierwey zaś Xiążęcia Kárdynała *de Sourdis*, ktory ich miał zawsze w swojej protekcyi, ale musiał na ten czas ustąpić, y dać pokoy dla Zwierzchności Pápielskiej. Poszły tedy trzydzieści z Kłáztoru, do Pálacu Páni *de Massy*, ktora była rodzoną Siostrą, Maryi Mágdaleny od Pana JEZUSA, Przeorysney Kłáztoru Xántoneńskiego, gdzie dwa czy trzy dni przemieszkały, aż się na drogę, w potrzebne rzeczy sporządżyły, w czym ich Pán BOG tak opatrzył, że lubo te Chrystusowe Oblubienice, wszystko co miały, opuściły dla BOGA, iednak miały dotycć wszystkiego, y pieniądze, y żywności, y czego było trzeba, tak dla siebie, ktorých było trzydzieści, y dwóch Spowiedników, y dla niektórych zánnych ludzi y poważnych Biáłychgłow, ktorzy przy nich jecháli, na tak daleką drogę, iaká była z rąmtad do Lotaryngii.

332 Gdy już wszystko było gotowo, czego było w drogę potrzebá, wyiechali te Święte Pánny z Miásta Burdegálkiego, ktore wielu Krewnych y

Przyjaciól káretami odprowadzało, aż do Gárumny Rzeki, gdzie się z sobą rozstali y pożegnali, y płacząc szczerliwej drogi życzyli. Weszły tedy Zakonnice do Szputy, mając płynąć do Blawium: ale za nastąpieniem nawałności, były w wielkim niebezpieczeństwie, od ktorego ich Pán BOG obronił, y zachował, lubo insze dwie Szputy, ktore razem z niemi płynęły, potonęły, a ich Szputa stanęła w bezpiecznym miejscu, blisko brzegu Rzeki, y pięknego domu.

Gdy się już nawałność uspokoiła, puściły się daley, pod protekcyą Páni BOGA, Náyświętszey Pánny MARYI, Świętego JOZEEA, y Świętej Matki Nászey TERESY, ktorym się ustawicznie całym Sercem polecały. Swego czasu Oficjum Páńskie, to jest Pácierze Chorowe odprawiały, nábożnie, dwie godziny Modlitwy wewnętrzney, codziennie czyniły, milczenie Zakonne wiernie chowały, y żeby y od innych było zachowane, stáray się, we wszystkim náśladować Świętą Mátkę Nászą TERESĘ, iako prawdziwe Coraki, ktora jadać na swoje Fundacye, każde Zakonney Obserwancyi Akty odprawiała.

W wielu niebezpieczeństwach w tey333 drodze były we dnie y w nocy, tak od Zboycow, iako y od Zolnierzow, ale ich BOG od wszystkiego zachował. Często nád, przepáściámi przechylały się Wozy, y gdy już rozumieli że spádná y pogruchotała się, nie bez Cudu, zá Boską y Pátronow Świętych opieką, zdrowo z tych niebezpieczeństw wychodziły. Y to często bywało, że gdy ich noc ciemná zapadła, koło Wozow, ktoredy iechały, wielká iátność na powietrzu, iak pochodni gorájących, była widziana, ktora im drogę pewną y bezpieczną pokázowała, z czego Spowiednicy y insi patrząacy na to mieli pociechę, widzieli bowiem jawnie, że to Światło nie było z ziemi ale z Niebá pochodzące, pod ktorego protekcyą tę drogę odprawiały, y te cudá, y dziwne sprawy, słodżyły im wśzelkie podrożne przykrości, y peregrynántki Násze rozweselały. Gdy do Miásta Bleffyńskiego przyiechali, nowa ná nie nastąpiła nawałność, bo ich

tám

gdm Dekret Senátu Burdegaleńskiego przytrzymał, dla tego, że z łobą prowadziły iedną zacnego Urodzenia Pánienkę, którą miała bydz Zakonnica, y nowego Kláštoru fundátorka: ale gdy tá Pánienka dała po łobie racye, a oraz prágnienie Stánu Zakonnego z cudowną státecznością oświádczyła, wolno y z towarzyszkami była puszczóna, y iey Brát Pán de Bernet, bardo nas ná potym ukochał, y do Fundacyi Konwentu Naszego Akwenńkiego, będąc w Senacie owej Prowincyi Prezydentem, powágą swojá wiele dopomógł.

334. Z Blesyi, do Dolinwilli przyiechaeły blisko Páryża, gdzie od Páni Mareskary z Montygnu, mile bardo przyięte, przez kilka dni gościnę odprawowały, aby łobie z drogi cokolwiek wypoczęły. Tam ich Wielebny Oćiec Náš Przecor Páryski náwiedził, y w swoim przedsięwzięciu umocnił, bożmy ieszcze w całej Okcytanij, żadnego nie mieli Konwentu, tylko w Akwitanij, Tolosański, dláczego aż dotąd z żadnym się z Nászych niewieździály. Postánowiły minąć Páryż, częścią obawiając się, żeby ich tam nie zatrzymano, y gwałtownie w większym Kláštorze niezámkniono, częścią uchodząc nienáwiści, łobie przeciwnych. A gdy do Miásta Chárantoneńskiego przyiechály, w którym mieli Konwent Nási Oycowie, niepozwolono im się z Nászemi Oycami widzieć, co im też wielkiego utrąpienia przydało. Potym stáncły w Mieście Meldás, w Pałacu Biskupim, z kąd prosto do Lotaryngij poiechály, ná miejsce swoiey peregrynacyi, ná którym koniec podróży swoiey założyły, y uspokojenie ponáwalnościach, ználazły.

335. Już tam przyiechál był przed niemi Wielebny Oćiec Náš Prowincyal, żeby był u Xiążęcia Henryká Lotaryńskiego uprosił, aby ie był do swego Pánstwa przyiał, co szczęśliwie od Xiążęcia Zakon Náš kocháiącego otrzymał. Przyięte tedy były wdzięcznie y z ludzkości oświádczeniem, w Pałacu, we Wsi, blisko Miásta Nanceum, y tam przez kilka dni wdzięcznemi gościami będąc, tę łaskę y áffekt u Xiężney Lotaryńskiej ználazły, że ie samá swo-

ia wizyta uszanowała, a potym ie całá Dworu frekwencyá, do Miásta, do Kláštoru Nászych Zakonníc odprowadziła, które tym nowym gościom, a Siostróm swoim, dały pomieszkánie wygodne, gdzie ich y Oycowie Nási ściszyli, y wszelka im miłóść świádczyli, y we wszystkim ie ratowali. Krewni też y Rodzice ich, obficie im posyłałi łátmużny, ná ich potrzeby, y tak w doskonałej Zakonnej Obserwancyi, Pánu BOGU służyły. Potym z okazyi ich przybycia, do Lotaryngij, fundowano cztery Kláštory, to jest Świętego Michála w Lunewillu, w Kástelli nowej, w Meslyponianie, y w Táurynie, ale przez wojny, które potym w támtych krájach były, te Chrystusowe Oblubienice, wiele ucierpiały, y do wielkiego ucisku, y ubóstwa, dla Pána BOGA przyszły.

Uczestniczka y towarzyszka práce, 336. tak długiey podróży, była MARYA Náša, iák była uczestniczka przeszłych uciskow, zá co iey zaráz Pán chciał oddać Koronę Spráwiedliwóści, Sędziá Spráwiedliwy. Bo iák tylko z drugimi do Miásta Nanceum przyiechála, západła śmiertelnie w Chorobę, ktorey przykrości y boleści, z dziwną cierpliwością, y weselem znośiła. W kilka dni iák zachorowała, pokázál się iey Pán, y iák długo żyć miała opowiedział, a oraz stopień nábycia doskonałości, w tym krotkim czasie, ktorego po niey wyciągał, iáwnie iey pokázál. Zaczym posłuszna Woli Boskiej, lubo była Świętá, o większą się ieszcze swiatobliwość stáráła, dziwnie doskonałe Akty Cnot, ustawnie czyniac, y wielkie we wszystkim zbudowanie, dając swoim Towarzyskom, które uważając w niey tak wielką Swiatobliwość, mówiły że niemożlá długo żyć, y drogiey Smierci iey w krotce oczekiwały, gdy widziały, że iey żadne lekarstwa, y stárania koło niey, nic wcale niepomágały.

Przyszła tedy, tak požádána, szczęśliwego iey przeniesienia godzina. 337. Goráco prágneła BOGA widzieć, a lubo często przez całá Chorobę Kościółá Świętego SAKRAMENTA, nábożnie przyimowała, w ten ostatni czas, z większym Nábożństwem przyięła,

ieją, iako też y Oley Święty z wielką Duchą goracością. Podczas poleceńia duszy, na wszystkie Akty, y Modlitwy, pokornie y nabożnie odpowiadała, po ktorey skończeniu, tak się bardzo pokazała wesoła, że iey się przybyło, sama się o swojej mocy iakby w zachwyceniu ruszyła, y na łozu usiadła. A gdy iey przytomny Spowiednik, ażwiliac się iey tak wielkiej radości, y rżekości, spytał iezli widziała Pana, odpowiedziała sama: *Zaprawdę Ojciec, widzę Pana przychodzącego, aby mnie z sobą zaprowadzić do Nieba.* Y podając wyściagnioną rękę, iakby gdzie z kim iść miała Niebieskiemu Oblubieńcowi swemu, dając oddać, z niemając przytomnych radości, którzy się z tak drogiey śmierci ciesząc, łaskawego y miłosiernego Pana chwaili, y wierną tego Oblubienicę w poszanowaniu mieli.

338 Chciał Pan, mieć dwóch świadków, iey Chwały. Należątrz po szczęśliwym iey przeniesieniu, jednej z to-

warzyszek swolch. Naszych Zakonnice, pokazała się w Chwale, powiadając, że BOGA zażywała. Pokazała się też, jednemu z Naszych Zakonników w Konwencie Napeciańskim, który znając iey Swiatobliwość, opowiedział iey był jedną swoją wewnętrzną affliccyą, prosząc iey, aby go ratowała, w tej duchowney potrzebie, temu się tedy uwielbioną Chwałą, pokazałszy, od owej go uwolniła potrzeby, y do o-
trzymania tego o co prosił, łaskę mu u Pana BOGA uprosiła. Y ta także Historya, jest z pomienionych relacyi, Wielebney Mátki TERESY, od Wcielienia, iako Świadką oczywistego y Towarzyszki. To Zakonnice Naszych z Francyi do Lotaryngij przeniesienie, było Roku Pańskiego 1624. na ktorego końcu, ta Wielka Chrystusowa służą umarła. Nietrzeba jednak wątpić, że w tym Świętym towarzystwie, wiele innych było znakomitych y sławnych Swiatobliwośćia, którym do ich godności, BOG swoich łask udzielał.

Z Y W O T

Wielebney Ojca **LUDWIKA, FRANCISZKA,**
od Najsłodszej Panny **MARYI.**

339

Mielebny Ojciec **LUDWIK FRANCISZEK**, urodzeniem Hiszpan, Profesya Xiadz, gdy na Dworze Rzymskim, rozpusznie żył, a wygodliwych y rozkoszy pilnował, złożony śmiertelną Chorobą, był oderwany od zmysłów, y przed Trybunał wiecznego Sędziego stawiony. Na którym od Szatanów niezmiernie ciężko oskarżony, y w wielu excessach Konwinkowany, zamięlnał, y już niczego więcej nieczekał, tylko ostatniey pociepienia, Sentencyi. Przyszła mu na myśl, słodka Najsłodszej Panny Bogarodziicy **MARYI** pamięć, w ktorej przyrodzonym Miłosierdziu ufać. Skroczonym Sercem, na ratunek iey wzwiał, y za iey skuteczną przyczyną otrzymał, że

mu dla czynienia pokuty, czas życia był przedłużony, z tą kondycyą, aby jak nąprzedzey, poszedł do Karmelitu Bosych, y tam przyjąwszy Hábit, grzechy swoje opłakiwał. Wrodziwszy się tedy do siebie, ozdrowiał, y zaraz do Naszego Konwentu Najsłodszej Panny **MARYI de Scala**, przyszedł, y uśilnie upraszał, żeby był do Hábitu Zakonnego przyięty. Będąc tedy przyięty, starał się ustawicznymi łzami, zmazać grzechów swoich obmywać, których strachem wzruszony, y wielką skruchą pobudzony, ustawicznie ięczał, a prawie ciężko ryczał.

W tej drodze oczyszczającej zostając wiele lat przepędził, w gorzkości duszy swojej, bo nąprzykrzonemi skrupułami, y przeszłego Życia Świeckiego go zgryźliwościami przyćśniony, czę-

sto

do przychodził do ostatnich ucisków. Po uczynionej Profesyi, do Naszego Konwentu Genueńskiego, pod Tytułem Świętej ANNY, posłany był, gdzie więcej w Zakonnych Cnotach postępował. Ale z dopuszczenia Boskiego, dla próby większej cierpliwości y wierności jego, y dla przyczynienia mu, większych zasług, y Chwały, im daley, tym większymi przyćśniony był skrupułami, tak dalece, że codziennie do Przełożonych y Spowiedników musiał chodzić, dla jakiejś konsołacyi, ktorey iednak ledwie przypuszczał. Zaczem pożywał Chlebą łez, y napoju z płaczem zmieszanego zażywał.

341. Gdy z wielką żarliwością Chwały Boskiej, Oycowie Nasi, Misye do Królestwa Perskiego, y do innych krajów Niewiernych, dla nawrócenia dusz, już byli posłanowili, Nasz LUDWIK, chcąc nagrodzić czas na Swiecie marnie stracony, y dla BOGA wiernie życie poświęcić na tym Akcie, nad wszystkie inne Swiatobliwysz, iako też, gdyby tego była potrzeba, y Męczeństwo podjąć, za wiarę Chrystusową, z wielką Duchą gorącością, ofiarował się pójść na Misye, na ktore z innymi Zakonnikami, do Persyi był posłany. W tak długiej niemal całego w pułziemnego Morza nawigacyi, y w tak dalekiej po lądzie peregrynacyi, wiele prac y fatyg ucierpiał, wiele od Zimna, y upałów poniosł przykrości, w wielu był niebezpieczeństwach, tak od Zboyców, iak od Piratów, y od wielu innych przypadków, ktore iednak męcznie, y z ochotą zwyciężywszy, na naznaczoną Misye, stanął w Persyi, y tam przez niejaki czas w Winnicy Chrystusowej pracował, nauczając Schizmatyków Wschodnich, y Machometanów do Wiary Świętej nawracając.

342. Potym posłany do Wschodnich Indyi, swoię począł Misye, w Mieście Tattá, Królestwa Syndy naysprzedniejszym, pod władzą wielkiego Mágora, Indyjskiego Cesarza. To Miasto obszerne, nad rozdzielonej Rzeki Indyi brzegiem położone, y na dwa dni jazdy od Indyjskiego Morza odległe, jest tamtych Krájów, naysłabszym portem. W nim dla hane

du, wiele mieszka Luzytáńskich Kupców; Obywatelów zaś, więcej jest Machometanów, y po większej części, innych Pogánów, ktorzy z innymi bliższymi Miastami, Láur, Agrá, Kámbájá, y różnymi Królestwami, Kupieckimi hándlami korrespondują. Do tego tedy Miasta, żadney do Zbawienia, Duchowney pomocy niemającego, Nasz LUDWIK FRANCISZEK przyszedł, częścią aby Luzytánom w rozdawaniu SAKRAMENTOW Kościoła Świętego służył, y przed nimi kazywał, częścią aby Pogánów y Machometanów do Pána BOGA nawracał, tak Wiary Świętej opowiadaniem, iako y dobrego życia przykładem.

O tak znacznym Misyonárzu, bór 343 dzo niewiele mogliśmy się dowiedzieć, bo że tam sam zawsze bez Socyulza, Zakonnika mieszkał, ledwożmy się czego w szczegulności mogli dopytać, lubo wszyscy, ktorzy go znali, iednym głosem, náydoskonalszym go Zakonnikiem, y Mężem Świętym nazywali. Na początku Misyi swoiey, miał Káplíckę, w pokoju pewnego Luzytána Kupcá, wyśtawił, gdzie co dzień Mize Święte odprawiał, Spowiedzi słuchał, Kázania y rozmowy Duchowne miewał, albo się sam, we dnie, y w noccy modlił, przestrzegał oraz tego, aby się w tej Káplíczce, żadne Swieckie sprawy nieodprawowały. Trafiło się czáśu pewnego, że ow Kupiec, ktorego był Dom, y u ktorego był gościem Ociec LUDWIK, w tej Káplíczce albo Kościołku, z innym Osobą Swiecką, o potrzebach swoich rozmawiał, co gdy obaczył Ociec, żarliwością o część Boską wzruszony, y Chrystusa Pána náśladując, z surową twarzą rzekł mu, że o podobnych rzeczach traktować nienależy w Kościele, z kad dla wielkiego potzánowania Oycá, ow Kupiec ustąpił, y więcej tam co podobnego traktujący, nie był widziany.

W tych Krájách Niewiernych zostá 344 iac, tak był iaska Boską y poćiechami nápełniony, że przez sześć lat albo więcej sam bez Káplána mieszkał, żadnego na umyśle zamieszkania, y żadnego niepokoju od skrupułow w duszy niecierpiał, lubo między Chrze-

ściannami będąc, iak się już powiedziało, był bardzo niemi uciśniony, bo Pan w potrzebach, zawsze jest przytomny, y przez samego siebie dopomaga, gdy przez Sług swoich dać ratunku niemoże. Zdała się zaś rzecz Sprawiedliwa, aby ten który dla BOGA, wszelką ludzką opuścił pociechę, Boskimi konsolacyami był napełniony, y w pociechy Niebieskie obfitował, osobliwie na ten czas, gdy Modlitw, y prac swoich skutku w nawroceniu się y w poprawie czyiey doświadczył, co się często traślało.

Z taką żarliwością, starał się o nas 345
wrocenie dusz, że zawsze tej zabawy náyzbawienniejszey pilnował, co zawsze aż do końca życia wiernie zachował. Albowiem Choroba złożona, gdy o następującej Śmierci przez objawienie od Pana BOGA, był upewniony, o przeniesieniu się swoim inszym powiedział, y do Kościoła już bliski Śmierci zanieść się kazał, aby poki nieumrze, dwóch Katechumenow, Chrzta, y Wiary Świętey pragnących, ochrzcił, co z wielką radością uczynił. Potym Litania o Náyświętszey Pannie MARYI, z inżemi nabożnie odmówił, y wszyscy w BOGV zatopiony, szczęśliwą duszę, na ręku przytomnych y płaczących Luzytánow, tamże do Stworcy swojemu oddał. Wszyscy którzy przy zgonie jego byli, poczęli tak Świętego Oycę, y Dyrektora 346
go, śmierć opłakiwać, lubo drogą w Oczach Boskich, y ludzkich.

Wymówić się niemoże, iak był sławny opinia Świątobliwości, ten Wielbny Ociec, tak między Chrześcinnami, iako y między niewiernymi. Słyszec było wielu Chrześcinnow, dziwne Cnot przykłady, o nim powiadających, oprócz których, wiele innych niepamięć zagubiła. Między Machometanami y Poganami tamtego Krolestwa, tak był sławny Cnot swoich uczynkami, że go wszyscy, mieli w wielkim poszanowaniu. Osobliwa rzecz o nim powiadano. Gdy jeden z owych Poganow, przez gorliwość Sekty swojej, pewnego dnia, począł coś złego przeciwko Wielbnemu Oycu mówić, drugi także tej Sekty, który znał życie Święte y świątobliwą konwersacyą

Wielebnego Oycę LUDWIKĄ, przeciwną mowa owego niecnoty wzruszona, broniąc Wielbnego Oycę, y jako Męża pobożnością znakomitego, y BOGV miłego wychwalał, po ostrym słowami na przeciwnika nastąpieniu, chciał się zemścić krzywdy naszego Wielbnego Oycę LUDWIKĄ, y już był ręce pągotował na niego, gdyby był ow niecnotą, z gorącego prawą nieucił. Tego Wielbnego Oycę pamiatka, jest dotąd w tych Królestwach, w pamięciach, lubo już tak wiele lat temu jak w nich był, y umarł, minęło.

Poki żył Wielbny Ociec, w wielkim 347
pokoju y cisłości odprawiał swoje Miłye, pod dobrym Krolew Selinem, Chrześcinnu przychylnym, za którego Panowania, nasi tam Kościół y Kłáštor piękny wystawili. Ale po Śmierci Wielbnego Oycę, Sukcesor Selin, imieniem Korron, frogi Nieprzyjaciół Chrześcinn, rozkazał swoim Sługom, aby y Kościół y Kłáštor Nasz z gruntu wyrzucili. Co do skutku przywodzić, Kłáštor Nasz nąchodzą y rozrucaia, ale prozbami y podarunkami usłagodzeni, daley ruinować przestali, y oznaymili Krolowi, że jeżeli Kościół Oycow zruynuje, wszyscy Kupcy Luzytánscy, z wielką w handlach szkoda Krolestwa powyieżdżają. Tą zysku doczesnego przy czyną, pobudzony Krol, przestał prześladować Oycow Naszych, y co rozrucono było, kazał naprawić. Ale lepiej trzeba rozumieć y powiedziec, że tę Miłoy, za przyczyną y Modlitwami Wielbnego Oycę, iako iey Fundator, BOG łaskawy zachował. Ponieważ ow Pogański Krol, w inszych Krolestwach swojego Prowincyach, Chrześcinnkie Kościoły zruynować kazał, y Chrześcinnow, a osobliwie Zakonnikow, dziwnymi sposobami prześladował, y na wygnanie posyłał, niemając żadnego względu, na pomienioną szkodę, przez uśtanie handlow.

Dla znamięnity tej Oycę Świątobliwosci, wdzięczny zapach Wiary Chrześcinnskiej, rozszedł się po bliżkich Krolestwach, y Krolach, bo Krol Káscyi, w krotce po Śmierci jego, wysłał do Oycow Naszych Posła, 348
przez

przez ktorego ich zapraszał do swego Miasta, na Fundacya Kościoła y Kłasztoru. Zważywszy tę legacya, Ociec JOZEF Alexy, który po Wielebnym Oycu, nastąpił na Misłya Tátry, poradziwszy się przytomnych na ten czas Luzytańczykow, w kilka dniowa drogę pojechał, aby się był z rezolucya Krolowi pomienionemu stawił. Ják tam przyiachął, przed Krolá przyprowadzony, z wielką uniżonością (iako tam jest zwyczajną) powitał Krolá, y ten który miał z sobą śliczny Obráz Najswiętszey Panny, który y u samych Niewiernych był potym w poszancwaniu, ofiarował mu w dāninie y háraczu, (w całym bowiem Wschodnim Państwie, do Monárchow y Xiażat, nieśmie nikt z próżnemi rękami przy-

stąpić) Krol zaś sam z wesolą twá-
rza, y z wielkim miłości oświadcze-
niem Oycá przyiał, ktoremu swoje
pragnienie, Fundowaniá tam Kościoła
oznáymil, y wolnego staraniá się o
nawrocenie dusz, w całym Państwie
swoim pozwolił, y przyszley Misłyi,
dobrego wiele świadczyć obiecał. Tym
ludzkosci y affektu oświadczeniom,
chcae Ociec zadosyć uczynić, powie-
dzał, że do swoich Przełożonych, (bez
których pozwoleniá, niemogł nic de-
terminowác, w tej Máteryi) nápiśze,
y pożegnawszy Krolá, upewnił go,
że się o pozwolenie tej Misłyi, usila
nie starać będzie u Przełożonych. Ten
jest pożytek, y tá Chwála, Wielebne-
go Oycá Nászego LUDWIKÁ FRÁN-
CISZKA.

Z Y W O T

Wielebney Mátki ANNY, od Świętego BARTŁOMIEJA.

34 **W**ielebna Mátká ANNA, od
Świętego BARTŁOMIEJA.
Náynukochánizá y zwykla
Towárzyszká, Świętey Má-
tki Nászey TERESY od Pá-
ná JEZUSA, z pobożnych Rodzicow
Ferdynándá Gárcyi, y Kátarzyny Mán-
kánás, urodziła się w Hiszpánij, na
przedmieściu Almendrál, Miasta Uwał-
dy, w Państwie Kástylijskim, dnia pier-
wzego Páździerniká, która BOG zá-
ráz od kolebki, zá slugę sobie obrał,
y błogosławieństwem poprzedził. Bę-
dąc ieszcze máłą dziecina, bawiła się
w iedney Izbie z Siostrami, kiedydy
przechodząc Mátká, rzekła: *Patrzcie,*
aby to Dziecię nieśpádo, bohy się zabiło,
Ktozey jedná z Siostr odpowiedziała;
Pán BOG by iey łaskę uczynił, gdyby u-
márta, bohy zaraz posła do Niebá. Dru-
gá zaś rzekła; *Daj iey pokoy, bo iazli*
będzie żyta, może bydz Święta. Ale iey
anowu támtá odpowiedziała mowiac;
To nie iest pewná, niemaś teraz żadne-
go niebespieczeństwa, ale gdy dzieci przy-

da do Siodmiego Roku, już grzesła. Wszy-
tko to, slyszála izczęśliwá dziecina,
ktorá podnioszy oczy iwoje ku Nie-
bu, przykładem Świętego Szczepána,
obaczyla Niebo otwarte, y Pána JE-
ZUSA w wielkiej Chwale y Maješta-
cie, ktore widzenie bárdzo ia prze-
strászyło, uważaiac, że ten Pán ktore-
go widziála, miał bydz iey Sędziá.
Od tego czástu, bárdzo się báła, aby
Pána BOGA nieobraziła, z przeszlego
Siostr dyskursu. A gdy przyszła do
siedmiu lát pámietaiac ná słowa, k-
tore Siostry mowiły, z boiáźni grzechu,
gorzko plákala.

Z tego prześtráchu, wzięła sobie, 350
zá Pátronow y przyczyncow do BO-
GA; to iest Świętych Aniołow, Świę-
tego JOZEFÁ, ktorego z prostoty
wierzyła byc Aniołem, Náyswiętszá
Bogárodzicę Pánnę, w ktorey wielką
uśność pokládała, jedenáście tyśięcy
Pánien, Świętego Jána Chrzęciela, y
inśzych, ktorych usilnie prośila, aby ia
przyczynami swemi do BOGA, od-
grze-

grzechu zachowali, y czystość iey wydzielali. Wziawszy sobie tych Świętych za Patronow, bardzo pocieszona, y do Chrystusa JEZUSA, affektem przywiązana zostala. Przeto zapalona Boską miłością ustawicznie o nim myślała, y we wszystkim podobać mu się pragnęła. Wszędzie kochanką swoje go szukając, wyglądając na pola przez okna, na wszystkie strony, szukała go oczami, y często jego przytomności na Modlitwie zażywała. A gdy zdurgnięmi Dziećmi miała iść rozerwać się, prosiła o pozwolenie Papan, ale w krotce do poufalej z nim konwersacyi, y do zwyczajnych pobożności Aktow, wracała się. Żałowały zaś Papan, o co prosiła, pozwalał iey, mile y z affektem. W tych pobożnych ćwiczeniach, trwała do dziesięci lat Wieku, gdy ią Ociec y Mária odumarli.

351 Po Śmierci Rodzicow, była ANNA Nafza, w opiece Braci y Siostr, a gdy przyszła do lat dwunastu, kazali iey bydl pilnować, w tym jednak miała wielką przeciwność, bojąc się aby przy tej zabawie, od ćwiczenia się w nabożeństwie nie oddaliła, ale za błogosławieństwem Boskim, zaraz w sobie dziwne Nabożeństwo poczuła, bo się iey pole zdało bydl Rajem, spiewania psalmow, wewnętrzne w niej sprawowały zebranie, owszem y dla tego zachwycenie, od którego gdy się wrociła, znajdowała blisko siebie siedzącego małego JEZUSA, z którego widzenia, takie miała pociechy, że iey się owo miejsce zdało bydl Niebem, dla czego chętnie się ludzkiej społeczności chroniła. Z kad pewnego dnia, małemu JEZUSOWI rzekła: *Panie, ponieważ mnie twoja społeczność cieszy, niechodźmy już więcej, gdzie się inni znajdują, ale podamy sami nam iako gurę, bo mi przy swoim towarzysztwie, na niczym, niczydziu. Ale iey znakiem pokazał Pan, że tego zamysłu niepotwierdzał. Gdy się iey podobala osobność, y od ludzkiej stronila konwersacyi, tak się z Panem wewnętrznym Nabożeństwem zabawiła, że całę noc nadeszła, a ona daleko była od domu, y od turbujacych się Braci znaleziona, często połączana bywała, którzy ią źle traktowali, niewiedząc przy-*

czyny, dla ktorej się bawiła.

Na Modlitwie, taka słodkiego JEZUSA miłością, zapalona bywała, 352 że myślała, iakimby sposobem z domu uciec, a pość tam, kędyby iey nieznano, y gdzieby mogła, samemu Panu BOGU służyć, przyszło iey na myśl, żeby się po Męsku przebrała, aby utaiwszy płeć, była bezpieczniejsza, ktorej się nic trudnego niezdato. Tych miłości Boskiej zamysłów, zwierzyła się jedney pokrewney swojej, rowiennej nicze w latach, y w Nabożeństwie, gdy się w Kościele albo gdzie z sobą razem zeszły, y pobożnymi dyskursami, do miłości się Boskiej zapalały, ktorej raz rzekła: *Siostra moja, a czyli pojedziemy na Puszczę, przebrawszy się po Męsku, y tam pokutować będziemy przykładem Magdaleny. Ta iey zaś odpowiedziała: Teraz nie jest tego czas, bo będą zbyt znaczne przeszkody, y niebezpieczeństwa. Jednak ANNA tak ią namawiała, że przecie namowiła. Gotując tedy wszystko, sporządzając sobie Suknie pielgrzymkie, y noc jedną na drogę sobie oznaczając. Ale żadna z nich, niemogła otworzyć drzwi domu swojego, choć je przed tym łatwo otwierali, a nazajutrz zszedłszy się do Kościoła, pytały się wzajemnie, Czemus nie poszła; y tak się z siebie śmiały, widząc że im Pan nieposzczęścił: umyśliły sobie były twarzyć polzpecieć, żeby się Białemigłowami niezdaly bydl, y podobnym sposobem, z sobą się naradzały.*

Gdy już ANNA, lat dorosła, my- 353 ślali o niej Braci, aby ią za Mąż wydać, która insze miała zamysły. Najświętszej Panny, y Świętych Patronow swoich na ratunek wzywała. A gdy przeciw Panieńskiemu postanowieniu, sztuka y pokusami od Szatanow była kuszona, często bosemi nogami do Kościoła chodziła, y wszedłszy do Kaplicy Niepokalanego Poczęcia Najświętszej Panny, do ktorej bardzo była nabożna, tam klęcząc, na pomoc Krolowej Panieńskiej wzywała: Często w domowej piwnicy, Ciało dyscyplinami siekla, poki ogień wzniecony, nieprzygasił; na słomie tylko albo łatorosłach winnych sypiała, a miasto kosiuli, ostrą zawsze Włosiennicę nosiła.

354 Jilą. Jedney Nocy, z málą Siostrą ktorą się bálą spáć iey kázáno, á że ie-
szcze Rożáncá nieodpráwiłá, ostrý ká-
mien podłóżyłá pod siebie, żeby nie-
zálnełá; pokiby niekończyłá Nábożeń-
stwą swójego; zálnełá jednák, y obá-
czyłá we śnie, Náyświętszá Pánnę, w
wielkiey iásności do Izby wchodzącą,
málęgo J E Z V S A, ná rękę trzymá-
iácą, ktorá siádlá ná łószku, á málęń-
ki J E Z V S, jákby chciál igráć, wziá-
wszy w rączki Rożániec, ták go do-
brze pociágnął, że się ANNA obu-
dziłá, ktorey Náyświętszá P Á N N A
rzekłá: *Nieboy się, ani się turbuy, zá-
prowádzę cię ná miejsce, ná którym Zá-
konnica zostánieš, y będziěš nošitá mo-
ię Sukienkę.* Co wymowiłszy zaráz
zniknełá, á ANNA niezmiernie ucie-
szoná, w wielkim prágnieniu, służeńiá
Pánu B O G V zostálá.

354 Gdy ná nie Krewni bąrdzo nálegá-
li, áby poyść zá Máž zezwoliłá, po-
częłá myśleć, o tákim Oblubieńcu,
ktoryby był, pobożny, dyskretny, y
urodziwy, ále gdy się iey wizyscy
niepodobáli, pokázál się iey Chrystus,
w postáci ślicznego Młódziáná, (kto-
ry tákó iey pierwey málęńkim, ták
potym iákby iey w látách rownym,
dál się częśto ogladáć,) y rzekł do
niey: *Já jestem ten ktorego šukaš; y
ktoremu będziěš záslubioná,* y zaráz
znikneł. Oná zász miłostíá Boską ták
byłá zápáloná, że iákby záchwycóná,
o niczym, tylko o kochánku swoim,
mysłá, chcąc dlá niego cierpieć y
bydź wzgárdzoná, y zá głupią poczy-
táná. Dowiedziálá się, że Siostrá iey,
chciálá iá zářczyć Brátu Męžá swo-
jego. Záwołáná do domu iey przyszłá,
gdzie z Siostrą bęďącego zástálá, wy-
bránego, dlá siebie Oblubieńcá, ále u-
mysłnie, w nikczemnych y podłych
sukniách przyszłá, ktorá obáciiwszy
Siostrá, rozgniewáná y zawštydzoná,
iák głupią z domu wypędziłá, lecz o-
ná wesółá odeszłá, od ludzkich konwer-
sacyi pilnie uchodziłá, áby w czysto-
ści, samemu tylko Pánu B O G V, ko-
chánkowi swemu służyłá: á kiedy iá
ná Wieś posłáno, to oná odszedłszy to-
wáryszek, między drzewámi, się mo-
dliłá, gdzie iá częśto iey kochánek ná-
wiedzáł, y rozmówá poufálá, cięszyl
iá.

Gdy jedného dniá pokázál się iey 355
Chrystus, rzekłá mu, áby ná jedná
bliška Gurę poszli, żeby tám z miłó-
ści jego, Niebieskiey Náuki od niego
spokoyneiy záżywáć mogłá, uśmiecnná.
wszy się Chrystus, oznáymił iey, że
mu się to niepodobáło. A gdy oná
prosiłá, áby iey Wolá swojá pokázál
zálnełá ná Modlitwie, y we śnie obá-
czyłá Abuleński Kláštor Świętego JO-
ZEFA, fundowány od Świętey Młkky
Nálzey TERESY, y w owym mišty-
cznym śnie zostáiac, prágnienie czuć
do pošileniá poczęłá, y o ugáśzenie
go czym prosiłá, á potym zostáwszy
Zákonnica, poználá owo náczynie z
ktorego piłá. Od tego czásu zábráne
prágnienie Puszczy, opuściłá, y Stánu
Zákonnego prágnąć poczęłá. Przyłzedł
ná ten czás, do iey Miášteczká, Ple-
bán Vczony, y pobożny, ktorego oná
sobie obráwszy zá Spowiedniká, swoje-
mu do Stánu Zákonnego, oznáymiłá
prágnienie, on iá zász wprowadziłszy
wzáiemność z pomienionym Klášto-
rem, dodał iey do przyięciá, swoiey
pomocy. Przyprowádzoná tedy do Kla-
sztoru od poniewolnych Bráci, pozná-
łá Zákonnice, ktore w owym śnie mi-
štycznym widziálá, y byłá przyiętá,
do czásu, ktorego iey przyięć kázáno.
Kiedy się powrácálá, á Towáryszce
przy źródle ná drodze usiedli, oná się
trolzkę oddáliłszy ná Modlitwę, wi-
dziálá ná powietrzu niezliczonych Szás-
tánów, nákształt ludzi Kárlówátych,
sámé tylko głowy y nogi máiacych,
ktorzy od rádości škákáli, iákby ná-
niá moc mieli, y ná ten czás iá bąr-
dziey trápili, pokusámi ták wnétrzne-
mi, jáko y powierzechownemi, ktorey y
Bráciá utrápieniá przyczyniáli, cięszkie
ná nie práce zwáláiac. Ale przy łáscie
Boskiey, wšzytko zwyćięzyłá, z po-
dziwieniem ná to pátrzacych: bo przez
cáłe láto, pod czás wielkiego od słoń-
cá upáłu, (iákó bywá w Hiszpánii) ro-
botámi iá wieyskíemi obciázáli, ogra-
dy y winnice kopáć kázáli, cięžáry
dźwigáć. Których inši ruszyć niemo-
gli. Krowy, Woły, y inšze byđło pá-
sáć, ktore iey słučáły, iákó náylášká-
wíze Jágniátká. Zábłáł się iey był;
Wól jeden, ktorego poszłá šukáć, áž
iá nápádl pies wšćiekly, ktory ná niey
šukien-

lukienki nowe poszarpał, y ieyby się było dostało, gdyby ow Woł z chroſtu niewyſzedł, który pſa ułknionego odſirażył, y iey którą z bojaźni na ziemię padła, na Nogi niepoſtawił, y przed nią idąc, zdrowey do domu nieprzyprawadził, czemu się wiſzyſcy na to patrzący dziwowali. Pewnego dnia, gdy paſta trzodeę na jedney Gorze z Towarzyſką, obaczyła Paſterzã do rich bieżacego, które obawiając się jakiego niebezpieczeńſtwa, ſchowaty się pod wydrożony kamień, dokąd Paſtuch przyſzedłszy, y na kamieniu ſamym ſtãnãwſzy niewidząc ich zawołał: *Penieważ uciekły, niechãc je Szatan woznie.* One zaś, z wielkiego ſtrachu, wiſytkie potem zmoczone, aż do wieczora, y do odeyſcia Paſtucha, nie wyiſzły z pod owego kamienia. Gdy się ANNA, z pola do domu powracała, Bracia y Krewpi iey, bãrdzo na nie naſtępowali, aby odſtãpiła od przedſięwzięcia wſtãpienia do Zakonu, dając iey do uwagi oſtroſć Życia Zakonnego, do ktorey znieſienia ſiły nie miała, wſtyd ich ſamych kiedyby wyſtãpiła, częſto iã głupia zowiąc, dla oſtãwicznego pilnowania. Modlitwy, ktorey iey zabràniãli. Jedney nocy od Mieſiãcã pięknie ſwiecãcego, bãrdzo widoczney, za inſtãncyã pewney Krewney, poſłali iã Bracia z drugimi, na pole lnem zaſiãne, gdy byli w kuspie, uſłyszeli wielki łoskot, niby gdy kto po ziemi ciągnie łańcuchy, zatrwożyła się ANNA, a iey towarzyszkã mowiła, że to jakãś beſtyã biegnã po drodze, gdy o tym rozmãwiãła, ſtãnęła przed niemi beſtyã bãrdzo czarna, wyſokã na dwa Chłopy, ale ſubtelnã y cienkã, co widząc ANNA zemdlãła, y padła na ziemię, wołając: *Nayſwiętſza TROJCO ratuy mnie,* Podniosła iã z ziemi iey towarzyszkã, y do domu zaprowadziła, y gdy się powracała do domu, widziãła trzy Oſoby w biãłych Szatãch przed ſobã, które przy owym Mieſcieczku zniknęły, y poznała, że to była TROYCA Przenãyſwiãtã, ktorey na ratunek wywołała.

356 Od tego czasu bãrdzo przeſtrãżonã, gdy w nocy wchodziła do iãkiego mieſzkãnia albo gmachu, zdało się iey że

widziãła jakieſ poczwãry, ale zaprowadzonã do Kãplicy Świętego BARTŁOMIEJA, o pięć mil, po odprawionej Nabożeñſtwa Nowennie, wolnã od tych Strachow zoſtała. Niedługo potym, poſłaly po nie. Zakonnice, Kłãztoru Świętego JOZEF A Abuleñskiego, ale iã Bracia na złoſć, dzień o de dnia odkłãdając zatrzymywali, którzy iã wiſelkimi ſpoſobami, namãwiając na nie y Zakonników, odwieſć chcieli od powołania do Zakonu. Jednak gdy na nich prozbami nalegãła, obiecali iã Bracia, w dzień Wiſytkich Świętych, zaprowadzić do Kłãztoru Abuleñskiego. A gdy dniem przed Wigiliã Wiſytkich Świętych, że dwiemã Bracia, y dwiemã Sioſtrami, iãdła wieczera, y inſi bãrdzo byli zaſmuceni, z iey bliſko naſtępujãcego odeyſcia, rzekła ANNA: *Nieobaczemy dnia Naſzego,* to jeſt chciała wyrazić, że podobno nic niebãdzie z obietnicy Braci, ktorey czekała. Czym rozniewany Brat iey ſtãrſzy, porwał się od Stołu, y wziãwſzy ſzpãdę zabiłby iã był, gdyby mu byli tego inſi nie zabronili. Ale onã, ſãlka Pãnã BOGA zmocnionã, gotowã byłą z ochotã umrzeć, dla tak dobrej y ſłuſznej ſprawy. Potym iã Sioſtra oſtremi ſtawami złała, tak że odeyſć muſiała, y na cała noc się od napãſci w kat ſkryła. Nazajutrz, poſzedſzy do Koſcioła, Spowiednikowi ſwemu objawiła duſzy ſwoiey uciſki, który iey każał poyſć do Kommunii ona się go nieporãdziwſzy, powrociła do Domu, y klęcząc Braci przeproſzała, ale iã oſtro ſłowami zelżyli, y odpędzili; co znioſzły cierpliwie, poſzła do Koſcioła, z nabożeñſtwa Przenãyſwiãtſzy SAKRAMENT przyięła, a gdy się dziękczynieniem bawiła, przyſzedł do niej ow ſtãrſzy iey Brat, y wiſytak poblãdły ze ſmutku, zawołał iey, powiãdając że juſz wiſytke w drogę gotowo.

Tak tedy z owym Bratem y Sioſtrã 357 którą iã obroniła, y z drugimi którzy iã odprawãdzali poſzła z radoſciã w tę drogę, gdy iey inſi plãkali. Cierpiała w tej drodze cięſzkie od Szatãnow pokusy, które mężnie zwyciężając do Abuli przyſzła, y za weyſciem do

do klasztoru, zupełnie od nich uwolnioną zostając, y Zakonny Habit przyjęła. A że iey chciał Pan BOG spróbować, przez cały Nowicyat, odiał iey wszystką łaskę, y Nabożeństwo powierchowne, zaraz po pierwzych dniach, wstąpienia do Zakonu, z czego będąc wielce strąpioną, skarzyła się przed Panem, mówiąc do niego z ufnością. *Gdybym Cię Panie nie znata rozumiała, bym też mnie osukał, a kiedybym się była tego spodziewała, też mnie miłi opuścić, nigdybym była do Klasztoru nieprzyjęła.* Skończywszy Nowicyat, weszła do Kąplicy iedney, w ktorey był Obraz Chrystusa do Słupa przywiązanego, y tam się modląc, wewnętrznym okiem obaczyła Chrystusa Wkrzyżowanego, który w niej uspokoił warpliwosć, o pragnieniu które cierpiął na Krzyżu, powiadając, że to było pragnienie dusz; Potym iey rzekł: *Juz tego potrzeba, abyś na to patrzyła, y żebyś insha droga postępowała.* Jakby mówił: Nieszukaj mię na potym małego, iakoś była przedtym zwykła. Tamże ią Cnotami włanemi udarował, Serce iey miłością Boską zranił, zaczęm niczego potym więcej niepragnęła, tylko kochanką swego, Zbawienia Dusz, y Cnot nabyćcia.

358 Inżego dnia, gdy do Kąplicy Świętemu FRANCISZKOWI poświęconey, na Modlitwę weszła, czuła Niebiełki zapach, którym wewnątrz skupioną, obaczyła Pana naysłodszyjzey Vrody, ale bardzo smutnego, który do niej przystąpiwszy, y Przenąświętszą rękę, na iey lewym ramieniu położywszy, dał iey uczuć nieudźwigniony ciężar, y nieznosną Mękę mówiąc: *Pomóż mi, weyżryj na dusze, ktore giną: w ktorych słowach, iawnie iey pokazał Francya, z niezliczoną Dusz ginących wielkością. To widzenie nie trwalo więcej nad moment, bo by była z żalu, życie skończyła. Tak wielką od tad Pana BOGA miłością, y pragnieniem Zbawienia dusz była zranioną, że o niczym inżym myśleć nie mogła, y ta intencya wiele ciężkich mortyfikacyi czyniła, krwawiac się dyscyplinami, ostre nosząc Włosiennice, tarty piołun do potraw mieszając, y innemi podobnemi Ciału dręcząc umartwieniami, Probował iey Spowiednik,*

y raz kazał iey przez cały Skład Apostolski, palec w ogień włożyć, co gdy z posłuszeństwa uczyniła, żadney boleści nieczuła, y szkody nieodniosła. Moca Modlitwy, taka do umartwienia, y wżgardy samey siebie zabierała ochorę, że wszelakich do Mortyfikacyi, y wżgardzenia szukała okazyi, a czasem się starała, żeby iey dawano mocne policzki, aby tak Męki Pańskie stała się Uczestniczką, która niezmiernie kochała, aby iey Zásługami, Zbawieniu dusz pomogła.

Miłością Boską, duszą iey tak zapaloną była, że ustawiczney obecności BOGA zażywając, naturalną funkcyą spania utraciła, y do BOGA Duchem podniesioną, Ciało tak wycieńczyła, że było lekkie, iako plewa. Gdy jednego dnia siedząc robiła, padł na nią nagły ogień większey miłości Boskiej, y obaczyła swego Niebiełskiego Oblubieńca w bardzo śliczney postaci, y z Afektem przystępującego do siebie, który iey wyjął serce, z niepojętą boleścią, y oraz z niewymowną radością, z czego pragnęła umrzeć, y nierozłączenie zostawać z swoim Oblubieńcem jego tylko szczególnie pilnując. Inżego czasu objawił iey Pan, w widzeniu przez rozum, wiele od Wieków tajemnic, ktorych iako pojęcie iey przez chodzących, niemogła doskonale wyrazić, Z tego gwałtu zachwycenią, y wewnętrzney Rekolekcyi, albo Duchownego skupienia, osłabioną, tak z sił Ciała opadła, że ustawicznie mdlejąc, przez lekarstwa, wpadła w Suchoty, gdyż iey nic niepomagały, iowżem szkodziły lekarstwa. Widząc zaś, że iey ustawiczna Choroba, była na przeszkodzie, żeby była z Świętą Matką Naszą TERESĄ, niejechała do Hispálu, y że inżym Zakonnicom ciężkość czyniła, prosiła Pana, żeby ją od tey Choroby uwolnił ale na to miejsce, o inne prace upraszała, dla siebie, nie dla innych ciężkie. Ktorey odpowiedział Pan; *Uczynię o co prosisz, wiele ucierpię z przyjaciółka moja TERESA, poiedzie z nią, ale w drodze obawiam się, że będzie ciężko.*

Wrociwszy się z Hispálu, Święta Matka Nasza TERESA, zawołała do siebie ANNY, na ten czas ielzce chorey

Chorey, ktorey o piąciu inszych Chorey poleciłā staranie. Onā iāk prawnie posłuszna, zaraz poszła do kuchni, y posiłeniā dla chorych gotowała. Gdy jedney bārdziej Chorey, co nāgotowała do jedzeniā, ieść niosła, przyszła do schodow, mājacych grādusow czternāście, y nā nich dla słabości stānciā, alić się iej Pan pokāzāwłszy w śliczney postaci, kazał iej dālecy postępować, którā zaraz bez prāce y fatygi, nā nāywyższym owych schodow, obaczyła się grādusie, y wszedłszy do Celi, obaczyła tegoż samego Panā, wspierājācego się o luszko Chorey, y do siebie mowijācego słyszała, *Pożoż to tu, co nieśieś, idź ā przynioś ieść inszym, Jā o tēy będę miał staranie.* Tego czasu doskonale zdrowā ANNA zostāwłszy, do wypełnieniā aktu miłości poszła, āby się co prędey wrociwłszy, mogła się z obecnym Panem cieszyć, āle go nā powrocie już niezastała, tylko obaczyła chora, lepię się mājācā, y bārdzo wesoła, którā do ANNY rzekła: *Siostra moją, co co była zā potrawā, któraś mi przyniosła, nigdy nic tak smacznego niejadła.* Wkrótce ozdrowiały wśytkie Chorey, y ANNA Nāsza z dzāwnā ochotā czyniła uczynki miłości, dziękuiac Panu BOGV. zā użyczone sobie, zdrowie, z podziwieniem wśytkich, które ona przypisowała, zāslugom Świętey Mātki Nāszej TERESY.

361 W tēy posłudze Chorem, dziwne się iej rzeczy trāfiały. Jednego dnia, gdy z Celi pewney Chorey wyszła, āby się w kąćniku pomodliła, słyszy łagodny głos do siebie mowijācy: *Wstāj; która wstałszy, obaczyła, że iej Zākonnice po całym Klāsttorze szukāia, dla pilney potrzeby, Choruiācey. Zāchorowała inżā Zākonnicā nā kārunku, to jest wrzod ogniśty nā oku, ktorey gdy w nocy ANNA pilnowała, widziała przychodzących Świętych Nāszych Prorokow, Eliāszā, y Elizeuszā, ktorzy ow wrzod, z dziwnā pilnością opātrzyli, y ANNIE rzekli: *Tak trzebā Chorych opātrować, nie z takim niedbāłstwem, z iākim ty czyniś.* Z ktorych słow wzięła informācyā, iāk to czasem nie sā doskonale w oczach Boskich nāsze uczynki, które się ludziom,*

doskonāle bydź widzā. Tego czasu Świętā Mātka Nāsza TERESA, ze złości Szātānow zepchniętā ze schodow zła, mājā rękę, nā którā wiele uciēpiāła, przy kurācyi, co w ANNIE Nāszej wielkā wzbudziło kompāsyā z miłości ku niey pochodzācā, którā z wielkā pilnością tāk kochāney Mātce służyła. Gdy od pewney Nowicyuszki, (ktorā potym uciēkła, y życie mizerne nā świecie prowadziła] wielā przeciwnościāmi była ściśnionā, żāłosnā nā to będāc, gdy pewnego dnia Miży Świętey słuchoła, zebrānā wncętrznie, widziała Panā Cierniem Vkoronowānego, zwiāzāne ręce mājācego, z powrozem nā Szyi wiszācym, w tēy postaci, iāk go Piłāt prezentowāł ludowi, mowijāc: *O to Człowiek.* Ktorey do niey przystāpiwłszy, łagodnymi słowāmi rzekł: *Spożyj nā mnie, iāki jestem, zda ci się Corako, że prace twoje, sā iāko moje.* Ktoremi słowāmi do prac pobudzonā, prāgnęła ich, y wiele ich, w towarzystwie Świętey Mātki Nāszej TERESY, nā Fundācyę jādācey, przydāiacych się, nietylko ciērpliwie, lecz y wesoło ponośiła, osobliwie nā Fundācyi Burgenśkiey. Ale ANNIE Nāszej, w towarzystwie tāk Świętey y kochāney Mātki, prāce nāywiēksze, zdāły się bydź delicyāmi. Nāybārdziej iā trāpiły, prāce, fatygi, y uciēski Świętey Mātki, ktorych wiele y ciężkich, było āż do samey iej śmierci.

Jāk skoro dā Alby przylechały, Świętā Mātka Nāsza TERESA, śmiertelnie zāchorowāła, którā nā dwā dni przed śmierciā, że miała zāpewne umrzeć ANNIE powiedziāła, y tā nowinā Serce iej przeniknęła, bo uważała, że już więcey nie miała bydź z kochānā Mātka swoiā. Widzāc iā bliskā śmierci, nigdy iej nieodstępowāła, z ktorey przy sobie uśtawicznosci y Świętā Mātka się cieszyła, ā gdy ANNA choć nā krotki moment od niey odezła umierājācā Świętā Mātka Nāsza TERESA, znākami pokāzowāła, āżeby iej zāwołała, y iāk się wrociła, do niey się uśmiechnęła: y rękā włāsnā, głowę podniōższy, położyła iā nā ręku ANNY. Ktorā gdy już konājācā ANNA widziała, nād poięcie była strāpionā, y że tāk Świętā Mātka, od niey się prze-

przenosiła, rzewnie płakała. Ale jak obaczyła Pána przy łozku Świętey Mátki, czekającego Duszy Oblubienicy swoiey, z wielkim Majestátem, y z Chwalebą Świętych asystencya, uważając tak wielką Chwałę ANNA, która wkrótce Święta Mátka miała odebrać, iako iey przedtym żałowała, takby rada była, żeby iey drogą śmierć y ná moment odłożoną niebyła, przenosząc Náyukochańszey Mátki Chwałę, nád swoje z iey życiá konfolacya. Y zaraz ná ręku iey skonawłszy Świętá Mátka Násza TERESA, błogosławioná duszę, w postaci gołabka, Oblubieńcowi Niebieskiemu oddała. ANNA zaś Násza, zá intercessya Świętey Mátki Nászey, uwolnioná była, od zbytniego bárdzo áffektu, którym kochać Zakonnicę przywykła, iowšem, y samá Świętá Mátkę Nászą TERESĘ, bo niebędąc żalem wzruszoná, samá iá po Smierci ubierała, y Święte Ciało iey, do pochowania obrządzała.

363 Chętnie sobie ANNA Násza życzyła, żeby się była w Albie została, przy Świętych Ciałá Świętey Mátki Relikwiach, żeby się tak do iey ustawicznej pobudzała pámiatki, ále iá Przełożeni odesłali do Kláštoru Abulńkiego, ná instáncyá Zakonnic pomienionego Kláštoru. Ciężka to była rzecz ná nie, ále iey się pokázala Świętá Mátka, y rzekła: *Bądź Corko poslušna, temu, co ci rozkazuje, y idź.* Wrociwszy się do Abuli, wzwyczaila się wzywając Świętey Mátki, która się iey raz w wielkiej Chwale pokazawszy, rzekła do niey: *Corko pros o co chceš, á otrzymam ci.* Ktora odpowiedziała: *O to cię proszę, aby Duch Bołki, był zawsze w duszy moiey. Zaczynam iá ANNA, zawsze w sercu jak Świętá szanowała, mając wiadome sobie iey Cnoty, Swiatobliwe Akce, heroiczne Cierpienia, łask Niebieskich Komunikácy, osobliwie tey, że listowná odebrała wiadomość, iż NUNCYUSZ Apostolski, chciał znieść Nászę Reformę, wielce będąc strápióná. Gdy ná prozbę Anny, S. Mátka poszła do Refektárzá, widziały obiedwie przechodzącego Pána, który łamiąc Chleb, do ust iey włożył, y rzekł: *Corko, widzę że wiele cierpiš, bądź dobrej myśli, nie**

może się stać ináczey. Zyczyła sobie ANNA, aby iey Święte Ciało przeniesione było do Abuli, y gdy pragnęła widzieć, co się z nim w grobie działo, zaniešioná tam była od dwóch Aniołow, ktorá te iey Święte Relikwie, z doskonałą nieskazytelnością, z Niebieskim zápachem, iakby wdzięcznie pachniącego balsamu, z kolorem przyrodzonym, (iákie potym wyjęte było) oglądała. Pytáli się iey Aniołowie, czy jest kontentá, odpowiedziała: *Je jest, áleby była bárdziej ukontentowáná, gdyby Ciało Święte przeniesione było do Abuli.* Gdy potym o iey przeniesienie Pána BOGA prosiła, odpowiedział iey Pan, że będzie przeniesione, w Święto Ofiarowania Náyświętszey Panny.

Gdy ANNA swojemu Spowiedniko 364 wi Swieckiemu (bo ieszcze Oycowie Nási w Abuli fundowani nie byli) rachunek Sumnientá, przy konferencyi oddawała, słyžała go coś nieprzyzwoicie, y z máłym uszanowaniem mówiącego, o Świętey Máce Nászey TERESIE, z czego ciężko umártwioná, potzła do Ogrodá, aby się tam w tym żalu uspokoiła. Y gdy się potym molić poczęła, widziała przychodzącego Pána, w Biskupia Kápę ubranego, który do niey przyšedłszy, y kápę odsłoniwszy, pokazał iey przy Sercu swoim TERESĘ, w wielkiej bárdzo iáśności, y rzekł iey: *Widziš iá, áto di ja tu przyprowadzam, niebá, co inši mówia.* Gdy ráz ANNA prosiła, Świętey Mátki Nászey TERESY, aby iá náuczyła, ktorá Cnotá, bárdziej się Panu BOGU podobá, odpowiedziała iey: *Pokora.* Wdzień Świętego Sebástyána, widziała pod czas Jutrzni, Świętá Mátkę Nászą TERESĘ, w wielkiej, Chwale, stojącą w Chorze z Siostrámi. Częstoć Niebieski Ciałá iey zápach czuła, którym się przedziwnie cieszyła, y w wielkich potrzebách umáeniała. Gdy w Abuli, wzięła Zakonu Hábit, Wnučka z Brátá, Świętey Mátki Nászey TERESY, Imieniem TERESA, chciały iá mieć, y inše Zakonu Kláštory, tę sprawę ANNA, Świętey Máce poleciła, ktorá iey odpowiedziała: *Nigdy ztąd TERESA niewyidzie.* Y tak się stało

stało, choć z różnych podających się okazji, chcieli ją przenieść Przełożeni, y tam młoda jeszcze będąc, z opinia Swiatobliwości umarła. Tę Siostrę, ANNA Nászą, będąc na ten czas we Francyi, widziała z Świętą Mąką Nászą TERESĄ, w Chwale Świętych. W Kláštorze Abuleńskim widziała, przez trzy Miesiące codziennie, Świętą Mąkę, Mąkę Przeorysłie Asystującą, y iako sobie miała postępować, we wszystkim, iey sposób pokazującą.

365 Wiele też iask, Pán, ANNIE Nászey oświadczał, gdy ułożenia pilnowała Kláštoru Abuleńskiego, osobliwie kiedy od pewney Chorey, jednego dnia, słowa przykre, zniosła cierpliwie, bo gdy od niey poszła do celi, Niebieska wewnątrz napełniona pociechą, obaczyła Pána, który rękę twoję, na głowę iey sklonioną położył, y rzekł do niey: *Tu obaczysz, co jest Miłość: Z czego poięła, owe słowa Świętego Jána: BOG Miłością jest, a kto mieszka w Miłości, w BOGU mieszka.* Zkąd, iaką z tad miała konsolacyą wyrazić się niemoże. Gdy jednego czasu, tak wielką była Suchosć, że y zboża y owoce powysychały, Spowiednik rokázał ANNIE, aby tę publiczną potrzebę Pánu BOGU zaleciła, którą mocą Postulzeństwa, obfity deszcz zaraz uprosiła. W dzień Świętego JOZEFA, gdy zlecone sobie miała kuchni staranie, żeby mogła bydlę na Misy spolney y na Kázaniu, w nocy iest gotowała, y z taką łatwością, iakby dula bez Ciála była; pod czas Komunij dziwne w sobie Náboženstwo uczuła, y uszanowanie Przenajświętszego SAKRAMENTU, y tegoż razem czasu, widziała czworo Zwierząt białych, na kształt Baránka, które się pyłczkami położyły na ziemi, z czego się dorozumiewała, z jaką pokorą, y uniżonością, tak wielkiego SAKRAMENTU tajemnicę, poważać, czcić y przyjmować mamy. Potym, w uspokojeniu, y wewnętrznym uciszeniu się, była niejako w BOGU utopiona, w którym na potym w Zgromádeniu, iakby samą zostawała. Jednego dnia, w widzeniu przez rozum, y prawie w momencie, wieczności y Náтуры Bożkiej, tak wysoke miała poznanie, lu-

bo iak w ciemnym y pochmurnym Obłoku, że nigdy niczego takiego uczestniczką niebyła, przedziwne rzeczy w tym wjdzeniu poymując. Z tego zaś widzenia, tak wielki pożytek odniosła, że co potym przeciwnego na nie przypało, żadnym sposobem nigdy iey to nieśturbowało.

W Konwencie Abuleńskim, pewną 366 Zakonnica, z zbytniey aplikacyi do Náboženstwa, od rozumu odeszła, która czasem gdy była niepokojna, wiazać było potrzebą, gdy tedy na ANNE przyszła kolej, żeby iey pilnowała, pewnego dnia zraną, słyszała ANNA głos, iakby iey kto wołał, y obudziwszy się, obaczyła Świętą Mąkę we drzwiach Celi, którą na nie ręką kiwnawszy, do siebie iey zawołała, y przed nią idąc, zaprowadziwszy ją, przed drzwi zamknięte Celi Chorey, zaraz zniknęła. Nieśmiała ANNA wnieść do Celi, y drzwi otworzyć bała się, ale ową Siostrą z Celi zawołała; Otworz, nieboy się, bom ja już zdrowa. Otworzyła y weszła ANNA; y obaczyła owę Siostrę wesolą, która iey powiedziała: *Była tu Święta Mąka, y Najświętsza PANNA Bógarodica, które mnie uzdrowiły, a od tego czasu, już nigdy więcej rozumem niebłądziła.*

Postana była ANNA, na nową 367 Fundacyą, do Okanny, gdzie zachorowała, przez trzy dni iest niemożliwą, a gdy iey potym przypało appetyt, do Pomarańczy słodkich, których w owym Kraju niebyło, opatrzył BOG z miłości Oycowskiej, bo do Forty Kláštoru, przyszedł ubogi, y dał Furtyalce, trzy Pomarańcze, mówiąc: *Odbierz a zanieś je, tej Chorey która ma cie.* Inszego dnia, gdy ANNA Nászą, bardzo osłabiała, a nie miała iey czym Infirmary posilić, ządzwonił jakiś człowiek nieznajomy do Forty, y zostawił pełen Kofz ułożony Potrąwami rozmaitemi. Tamże po Jutrzni Národzenia Páńskiego, miała sobie obowiązaną drogę do Francyi, y iaska Panna BOGA zmocnioną, wielkie zabrała do Męczeństwa prágnienie. Chciała jedną Przełożoną, fundować Kláštor Pustelniczy Nászych Zakonnice, y życzyła sobie, żeby tę iey intencyą, y AN.

ANNA Nafzá potwierdziła, ktorey nowey inwencyi niepochwáliła jako przeciwney Duchowi Świętey Mátki Náfzey TERESY, jani perfwazyom różnego Pánstwa że się to działa dla większey pokuty, y doskonałości, namówić się dala do tego, y z objawienią Niebieskiego, przez Świętych Filippá y Jakóbá Apostołow, dowiedziała się, że się tá zácztá sprawa, wkrótce roznidzie, iáko się w rzeczy samey stało.

368 Wiele przeżyła rzeczy przyzłych, Duchem Prorockim. Gdy niektóre Zakonnice Náfze, pod pretextem, większey wolności Duchá, chcieli się wybić z pod władzy y Posłuszeństwa Zakonu, z objawienia Boskiego, y aparycyi Mistycznych, zważyła ANNA, żeby ztąd wiele szkod nastąpiło Zakonney, Oblerwancyi, przeto się zawsze mężnie, pretenzyom ich opierała. A gdy, y dla nie jednego każdej zdania, zácztły się niezgody, ktore niepokoy po Klástorách czyniły. ANNA tę sprawę Pánu, y swoim Świętym Pátronom polecała, y jedney nocy widziała Świętego JANA Ewangelistę z Świętym JOZEFEM, y z Świętymi Apostołami Jakóblem, y Bártłomiejem, ktorzy wszyscy, w drogie Káptańskie Apparáty byli ubrani, á sam Święty JAN, mając w ręku Szczerozłote krospidło, Święconá wodą Klástor Abuleński kropił, y rzekł: *My go zácbowamy; co się tak stało, bo w tym Klástorze, żadnego zamieszánia niebyło.* Gdy pewná Zakonnica Luzyráńská, zmyśloná Swiátobliwością, y oszustwaniem, cáła zwiodła Hiszpánia, y była u wšytkich poczytána za Świętá, tak dalece, że sam Krol Hiszpáński, wysyłać Wojenne Okręty przeciwko Angielczykom, tak zmocnione, że je nazywano, niezwyciężone, niekazał się im ruszać, azby je pierwey pobłosgostławiła y przeżegnała; ANNA Náfzá, oświeconá Swiátem Niebieskim, poznała y iey oszukania, y zgubę nieomylną Okrętow. Widziała bowiem w Duchu, że z Celi owey Zakonnicy, wypadały gwałtowne wiátry, z ktorých wielká ná Morzu powstawała burzliwość, y ná co nápadła, gubiła. Widziała do tego ná Niebie rozgnie-

wanego Pána, mającego w ręku Kielich, nákryciem czárnym okryty, z ktorego wisały, bicze skrwáwione, w powrozy plecione. Widziała go potym, ná Krzyżu wiszącego, ktory prawá ręká, wiele Ciał potopionych, z Morzá wyciągájac, rzekł: *Otoż Zwycięstwo, wšyscy potoneli.* Gdy Przełożeni Zakonu, w Wállisolecie odpráwiali Kápitule, widziała ANNA, Obłok jasny, iák Słońce, w ktorego pośrodku, był Święty Ociec Náfz ELIASZ, ktory płácz rozciągnawízy, Synow swoich okrywał, dla czego. Prowincyá dawney Kástylii, pod imieniem jego, była założóná.

369

Gdy Odpusty Jubilentzu, przysłane były do Miásta Abuleńskiego, ANNA miłościá bliźniego wzrúżóná, usilnie y goraco Pána prosiła, aby ich dostąpili, wšyscy Miásta Obywátele, y widziała, że prawie wšytkich dusze, były śliczne, y bieluchne iák Gołembie. Widziała y innych dusze czárne, w grzechách zostáiaczych, ále po Spowiedzi, czyste, y biáte. Gdy jednego czásu, wielá posługami będąc rozerwaná, prágneła się modlić, po Kommuń obáczyła Pána, ktory iey rzekł: *Wstáń, wola mojá jest, abyś się posowáta, do Woli każdej z osobná, w tym co ci rozkazuje.* Inšzego czásu, pokazał iey Pán, miejsce cierniste, pełne róż biáłych y czerwonych, y rzekł iey: *Niezbieraj tych Róż inš, tylko ci, ktorzy idą po Cierniach.* Skrytości sumnienia, w wielu okázyách, przenikała, y co się w czyim Sercu ukrywało widziała, czego kto miał potrzebę, ábo co za pokuty cierpiał, jawnie poznając. Wiele też Dutz w Czyłcu zostáiaczych widziała, ktore przyczyna swoich wybawiła. Modliła się jedney nocy, (á było ciężkie zimno) w przysionku pewney Káplicy, z taką duchá goracością, że długo się modlać, zimná nieczuła, lubo iey Habit przymárzł do posadzki.

Pod ten czas, poczęto zámyslać, o Fundacyách we Fráncyi, Náfzych Zakonnice; wiele było takich, ktore, ANNIE odrádzáły jechać do Fráncyi, częścią dla Heretykow nienáwiści, ktorých tam ná ten czas pełno było, częścią dla siebie samych, żeby iey mi-

370

ley społeczności nieutrąciły. Ale iey Pán dodawał Sercá, różnemi sposobámi, w tę drogę, swoię iey obiecuiąc protekeya, y wolę swoię, áby jechała, oznáymuiąc. Ciężka w Sercu swoim, ANNA ponošila utárczkę, z jedney strony, báła się umrzeć w Cudzym Páństwie, z drugiey strony, ciężko iey było opuścić Siostr, z ktorými tak długo mieszkála, y w tak wielkiey miłości, jednákże poslušną będąc Woli Boskiey, tak sobie, iáko y innym zápowiedziáney, ná tę drogę zezwoliła. Pokázal się bowiem Pán, jedney Zákonnicy, y rzekł iey: *Powiedz ANNI, aby już jechała, y nie báła się, y że iey to powiádam, com Ucznióm moim powiedziáć; Będzicie utrápieni, y wzgázdzone, ale utrápieniá wasze, obroca się wám, w Wesele.* Inšzego dnia, widziála samá we śnie, Młodziáná bárdzo ślicznego, iák Kawálerá do boju uzbrojonego, który iey rzekł: *Muśš jechać, odważ się.* Y poznála, że to był Święty Michał Archániół, Pátron Krolestwa Fráncuskiego, do ktorego ona od młodości była nábožná, y jemu, codziennie swoje oddawała Modlitwy. Zjechały się tedy Zákonnice, do Kláštoru Abuleńského, ktore miały jechać do Fráncyi, y od tego czasu, przez cały Miešiac, nieustájac we dnie y w nocy, ná Niebie widziáne były sześć Gwiazd, niejednákiey wielkości, nád Kláštorem Abuleńskim, á te, znaczyły sześć Zákonnic, ktore ná Fundácy, miały jechać do Fráncyi. Gdy zaś przyjechały do Fráncyi, też same Gwiazdy się pokázaly, z ktorých pięć rozeszły się ku Północy, y zniknęły, izostała się ná miejscu została, ale y tá w łroce zniknęła. Co znaczyło, że pięć ich, z owych sześciu Zákonnic, miało jechać w Kráy Niemiecki do Niderlandu, á jedná się miała zostać we Fráncyi.

401 Już ná dzień Świętego BARTŁOMIEJA, sześć owych Zákonnic, zjechały się do Abuli, y gotowały wszystko, czego było w tak daleka drogę potrzeba, ktorego czasu, Pán rzekł ANNIE: *Pátrz, że iáko pánski Ignác ná lep, tak dušše do was Ignác będą, ktore dla mnie uchwyczone, záwsze przy mnie zostáwac będą.* W dzień Ścięciá Świę-

tego JANA Chrzcićielá, w drogę się puściły, w ktorey ANNA Náša, wielkiego uspokoienia, y uštáwiczney Obecnošci Boskiey záżywała, jednego tylko dnia z pewney okázy, była zásmuconá, ktorey się pokázáwšy, láskawy Pán Ukrzyžowany, pocieszył iá, mowiąc do niey. *Corko nie frász się, iá tobie dopomogę.* Tegoż dnia, gdy jechały przez most, nád jedná wielká rzeká, zá sprawá Szatáńską, zlákszy się Konie w Wožie, biežáły pędem, y ledwie w rzekę z mostu zwozem nie wpádły, y mináwšy most, woz w ciernie wywrociły, á gdy inšze Zákonnice pádły ná ANNE, rozumiały iže umarła, jednák žádnego šzwánku ná zdrowiu nieodniosła. Przyjechały tedy szczęśliwie do Páryžá, gdzie gdy im Kláštor wystáwiono, ANNA Náša, BOGU y wšytkim miła, wrociła się do zabáw y posług Konwierce przyzwolitych, ktore odpráwiała z wielką dutzy swoiey pociecha.

Dla dobrá pospolitego, postanowili Przełożeni, aby Stán Konwierckiey, ná 402 Stán Choryšek przemieniła, y Choryšká została, żeby tak mogła byđ Przełożona Nowey Fundácyi. Opierała się, ile mogła, nie tylko dla pokory, ale też y dla tego, że žyjąc jeszcze Świętá Mátká Náša TERESA, námáwiała iá ná to, á przyšláć ná to žádná miára niechćiała, czego że nieuczyniła, dla tak kocháney Matki, žalowała, iż dla inšzych miała uczynić. Gdy się o to niezmiennie frásowała, pokázal się iey Pán, y słowámi łagodnemi, y miłości pełnemi, rzekł do niey: *Odważ się, tak muśš byđ.* Y przypomniał iey, iáko jeszcze w Hiszpánii będąc, widziála się stojácą, przed Świętá Mátká Náša TERESA, w czárnym Welum, ktore kiedy z siebie zdiác chćiała, Świętá Mátká już po Smierci, rzekła iey: *Niech tak będzie, niezdemy go.* Záczył gdy ná nie nastąpiło Poslušenístwo Przełożonych, pozwoliła ná tę odmianę, y poslána jest ná Fundácy, do Pontyzáry, gdzie z wielką radošciá ludu, y Solemná Processya przyięta, tam Przeoryšká jest uczynioná. Pierwšzego dnia, ktorego miała mieć Zgromádeniá Kápitułę, wzięła iá myśl troskliwá, że temu došć uczynić nie-
potrá.

potrafi, zaczęły poszła przed Náyświę-
tšzy SAKRAMENT, swoię nieposos-
bność, przed Pánem oświadczać, kto-
rey odpowiedział Pán: *Zachoway do-
brze Regule, tam znaydziesz, moc y sposo-
bność, ktorey ci potrzeba.* A gdy znos-
wu mowiła, że była słabszym instru-
mentem, niż słomą, odpowiedział iey
Pán. *Já Słomę, ogniem zapalam.* Gdy
inszego czasu, nikczemność y podłość
swoię uważała, rzekł iey Pán: *Tak
chcę, abyś była, jakbyś nie była, y jakbyś
nie nieumiała, abym przez ciebie, uczy-
nił to, co chcę, bo Mądry tego Świá-
ta, przez swoię prośbę Mądrość, nie-
słuchając mnie, rozumiejąc u siebie, że
już wszystko umie.*

373 Z wielkim ukontentowaniem Zakon-
nic, Urząd swoy odprawiała, wszy-
scy się uciekali do iey Modlitwy, y
onę jedynie kochali. Pán zaś, we wszy-
tkim, co y iak czynić miała, iak O-
ciec kochający Corkę nauczał, y obja-
wił iey Śmierć, náyprawdzyer Nowi-
cyuszki Kláštoru Paryskiego, gdy iá
poleciał Májestatowi jego. Pokazał się
znowu w Refektárzu, A N N I E Pán,
w wielkiej Chwale, y oznáymil iey
że się, miała wrócić do Páryża, y tam
wiele trudności, prześladowania, y
wzgárdy cierpieć miała. Ledwie Rok
Przełożeństwa skończyła, gdy iá ná-
zad do Páryża Wrucono, miásto Pon-
tyzárskie pragnąc iá mieć zówſze u
siebie, poczęło się do broni zbierać,
ná ząbronienie iey wyjazdu, áz iá o
pułnocy wywieść musiáno, przebrá-
wszy iá po Męsku, co gdy się potym
rozgłosiło, cále Miásto Pontyzárskie,
bárdzo z tego zálmucone zostáło. Já-
tylko przyjechała do Páryża, zaráz iá
uczyniono Mistrzynią Nowicyuszek, y
wkrotce potym Przeoryszą, á gdy się
turbowała, że ledwie mogła czytać ná
Brewiárzu, sturbowaney rzekł Pán: *Tak
já chcę.* Ktoremi słowami utwierdzona,
zówſze uznawała BOGA, przy sobie
w Chorze obecnego, y ná ten czas,
język łaciński, doskonale poymowała
y rozumiała, tak zaś Serce iey miło-
ścią Boską gorzało, że niemogąc znieść
tak wielkiego miłości ognia, prosiła
Páná, áby od niej ná czas odstąpił.
Jednego dnia, gdy się przed Náyświę-
tšzym SAKRAMENTEM modliła, wi-

dzac się bárdzo opuszczona, BOGA
ná ratunek wzywała, y rzekł iey Pán:
*Tu stoję, y strzegę cię, iako żrenicy oczu
moich*

Dłá Wielkiej Sercá miłości, ku Nás³⁷⁴
szemu Zákonowi, która wszędzie po-
kázowała, szczerze y wiernie, wiele
okázyi do umártwienia miała, ktore
miłość iey pokrywała. Zaczynam owa,
która była wszystkim Náymiłszą, po-
częła byđ u wszystkich obrzydzona,
w wzgárdzie, y nienawiści mianá. Co
widząc, bárdzo była strápióná, nie dlá
wzgárdy y umártwienia swego, ále dlá
wielu Duchownych szkód, Zákonnic.
Częstokroć iá jednák cieszył Pán, y
rozweselátiac iá przyjemnymi słowami;
rzekł iey ráz: *Czemuś smutná, czy nie-
powinnás raczy mieć z tąd pociechę, że
slyšysz takie nád toba uragania, że cię
za prostáczkę wzgárdzona, y z á nic po-
czyta.* Toż o mnie, iowšem gorzey
powiááno, rózne sá ustáwy Świátá
tego od moich, ále mnie się podobá
twoje znoszenie, umártwienie, y cier-
pliwość. Inszego czasu, pokázal iey
Pán tuwálnię, pełná máłych Krzyży-
kow, ktore oná chętnie przyjęła, y że
zaráz dufce iey przeniknęły, y w niej
utkwiały, czuła. Temi znákami umo-
cnioná, zgorowane dlá siebie ustáwi-
czne umártwienia, nietylko cierpliwie,
ále y wesoło znosiła. Słowa przykre,
y uczynki bárdziej uprzykrzone, ustá-
wicznie cierpiála, niechciała jednák ni-
gdy uchodzić od okázyi cierpienia; bo
gdy wielebna Mátka ANNA od Páná
JEZUSA, miała jechać do Belgium, ná
Fundácyę Kláštorow, Zákonnic Nás-
szych, wiedząc iey prześladowania, y
okázye do umártwienia, chciała iá z
sobá wziąć, y rzekła iey, *Corko jeźle
chcesz ze mná jechać, bárdzo mnie ukon-
tentujesz:* odpowiedziała iey ANNA Ná-
sza, że niechce, bo do tych czas nie
jeszcze nieuczyniła, y niedokończyła
miáry y pragnienia cierpienia, z kto-
rym przyjechała z Hiszpanij.

W tych cierpienia okázyach, ANNA³⁷⁵
Nasza zostając, wiele od Pána BOGA
sposobami y łaskami utwierdzona by-
wała. Pewnego dnia, Kláštor zamias-
tając, mijała Oratoryum Świętej Ma-
tki Natzey TERESY, przed którym
ná krotką Modlitwę pokłękawszy wi-
działa

działa światłość, iak Kolumnę z serca swojego wychodzącą, która aż do Dusza Świętego w Niebo przechodziła; z którego widzenia, poczuła Duszę swoją odnowioną, y niby drogiemi Oleykami napełnioną, a Ciało bardzo lekkie. Inżego czasu, przypomniała sobie, iak się iey był pokazał Pán ukrzyżowany, w Konwencie Abuleńskim y oznaymił iey, do iakiey Cnot doskonałości przyść miała, y rzekł iey, że teraz czas był, nabydź tey doskonałości, y żeby na to się odważyła. W tych swoich utrapieniach, y prześladowaniu, które przez dwie lecie trwały, zwykła się była do Pána o ratunek udawać, osobliwie przed Obrązem kamiennym, bardzo ślicznym, który był w Kápitulárzu, do którego bardzo była nabożna, y każdego dnia, zrana, w wieniec z Kwiatkow, albo z gałązek Zielonych ubierała go; gdy jednego dnia, od żalu prawie na śluch ustrajac, do niego się uciekla, sam dobrotliwy Pán, cieszył Oblubienicę swoją, y pokazuiac iey ciężkość skonania swego, którą cierpiał, dał się iey widzieć, z związanemi rękami, z Koroną cierniową na głowie, po całym Ciele biczami poszarpany, na kamieniu siedzący, y rzekł iey: *Pátrze Corko, iako mi dla ciebie ręce związane, czekającemu, aby zemna uczynili, co zechcą, tak y ciebie mieć chcę, iak moję Przyjaciółkę.* Co wyrzekłszy zniknął, a ANNA przyszedłszy do siebie, odważnego serca nabyła.

376 Gdy codziennie ANNIE Naszey, podawaly się nowe do cierpienia okazy, która z wielką o Zakonną obserwancyą żarliwością, sprzeciwiała się nowym inwencyom, y odmianom Konfytury, a osobliwie widząc, że tylko Imię Przeożyszey trzymała, a inżerza dźiły, a nawet y świeckie wdawaly się w dyrekcyę Nowicyuszek, z czego będąc bardzo żalosa, y siebie y Zakon, Panu polecała, a dla jakiegokolwiek pociechy duszy swojej, złożyła niektóre piosnki duchowne, w których opłakiwała oddalenie się Oblubienicą swojego, y które w większych zostają Vtrapieniach śpiewała. Gdy W. M. ANNA od P. Iezusa, przyjechała do Belgium, wiedząc co się z ANNA działo, y iakie ciężkości cierpiała, zaprosiła iey,

ażeby do niej przyjechała; którą kiedy na modlitwie tę sprawę, Panu polecała, w kilka dni gdy na ranney była Modlitwie, slyżała iż Pán do niej przystąpił, y rzekł do niej, *Odpowiedz iey że uczynisz, coć kaze Posłuszeństwo.* a gdy o tym z Przełożonym mowiła, a on nie chciał pozwolić, aby pojechała do Belgium, ale ieśliby chciała do Hispánij, sługą Boska, W. M. ANNIE od Pána Iezusa opisała: *Choczym jeśczewięcey utrapienia mego cierpiać, na żadną jednak odmianę miejsca niepozwoję, jeżeli mi tego Bog nieobiawi.*

Po skończonych trzech latach Przez 377 łożenstwa, w Konwencie Paryskim, posłana jest na nową Fundacyą do Turonu, z innemi Zakonnicami, na instancyą samego Fundatora. Wdrodze potkali ich Heretycy, którzy im złorzeczyli, y aby potoneli, (znacze woda plynely) życzyli. Zaszła iey drogę, S. M. N. Teresa, y widziała ANNA, iako z nią po prostu szła po cierniach bez ukłucia, y rzekła iey: *Idź teraz z lepszym Sercem, lepiej dla ciebie teraz rzeczy ułożę.* Co się tak stało, bo w wielkim uspokojeniu odjad z towarzyszkami żyła, lubo Heretycy wiele y ciężkich kálumnij na nie rzucali, ale cudowną P. Bogą Opátrznoscia, wszyscy fałszywe impostury rzucone na niewinnych poznali. Do tego przysła była Heretykow złość, że jeden mieszkañacy podle Klátoru, przekował dziurę w ścianie, aby widział co czynia Zakonnice. A gdy długim doświadczeniem y uważaniem poznal ich niewinne, y doskonałe Zycie, sam się do Wiary Kátolickiey nawrocił, y potym z radością zwykl mawiac: *Te Tereszyñki, na które przed tym, y patrzac niemogliśmy, zawstydza nas, y do Wiary prawdziwey nawroca.* Co owemu Klástorowi, wielkie Imię na potym uczyniło, y wiele do niego Szlachetnych Nowicyi zachęciło.

Mieszkała ANNA, w tym Klástorze 378 iak w Ráju, dziwnemi łaskami od BOGA pocieszona, y cale na jego Wola oddana, ktorey rzekł Pán: *Ta jest Chwila Sprawiedliwych, czynić moję Wola.* Pod ten czas, prawie na Smierć chorowała, Xieni Frontywallenka, która gdy ANNA Panu polecała, zrozumiała że w krotce umrze, widziała potym

potym Szatanow wielkie mnoſtwo, do iey mierzkania wchodzących, którzy ſię na przyſcie Chryſtula roſpierzchnęli, y w ten czas chorą, w ręce Panna, Duchą oddała. Widziała wiele rzeczy A N N A, Duchem Prorockim, ktore ſię daleko trąfiały. Widziała Oycę Hieronimę od Matki Bożej, co w Afryce w niewoli zoſtając, cierpiał od Turkow, y iako już ſtos ognisty, gotowy był na Męczeńſtwo jego. Widziała Oycę Naſzego Tomáza od Panna J E Z V S A, w Rzymie utrąpieniami ſciſnionego, gdy mu ſię ſtąrającemu o Semináryum Rzymskie dla náwrocenia Niewiernych, przeciwnie y nie do myſli powodziło. Widziała y niektóre Zakonnice Naſze, w utrąpieniach zoſtające. Widziała w duchu, Naſzych Kármelitow Bołych, do Francyi przyjeżdżających, y tam Konwenty pomnáżających. Wſamym Konwencie Tuſoneńskim prowadziła Życie ſpokojne, którą często Święta Mátká Naſza TERESA náwiedzała, y raz wzięwſzy ją za rękę, przez drogę niemálą prowadziła, co było znakiem, że miała na Fundacye jáchąć do Belgium, y przez cały on dzień, z tей ręki za którą ją trzymała Święta Mátká Naſza TERESA, zápách niezmiernie wdzięczny czuła, lubo ją umywała.

379 Skończywſzy tam trzy lata Przełożeńſtwa, gdy uſłyszala że Náſi Boſacy, już przyjechałi do Páryża, jechać tam chciała, aby ſię z niemi znioſła, ale bojąc ſię tam jakiego rozruchu, ſłowami Páńskimi była utwierdzoną, ktory iey rzekł: *Nieboj ſię, wszystko ſię dobrze náda. A gdy z poſtronnemi Przełożonemi, z wolnoſcią y ſmielemo wiła, że przyjechała chcąc ſię wrucić pod Poſtuſzeńſtwo Zakonu, y to práguenie ſwoje Náſzym Oycom opowiedziała, w krotce przyſłano iey Páteny, aby pojechała, do Belgium, ktore gdy iey oddano, tegoż dnia będąc na Modlitwie, widziała pokazuiącego ſię ſobie CHRYSTVSA, ktory w wielkiej Chwale, y jáſnoſci, z wyciągnionymi rękami do niey przyſtąpiwſzy, miled jak Oćiec Corkę ſwoię oblał, y rzekł iey: *Nikogo ſię nieboj, ja tuż przy tobie ſię, y będę cię ratował, powróć ſię do kwitnacego Kármelu, a tak ſię do mnie,**

ſamego powróciſ. Y temi ſłowami, tak zmocnioną, y oſwieconą zoſtala, że ani Przełożeni Swieccy, ani Zakonnice mogły ją náмовić, ani umártwić nią y káry mogły ją do tego przy-niewolić, aby była oſtąpiła ſwego Zakonu.

W dzień Świętego FRANCISZKA, 380 ku wieczorowi, tей godziny ktorey umarla Święta Mátká Naſza TERESA, widziała ją z innemi Zakonnicami ſwemi, już w Niebie Kroluącemi, y rzekła iey, *Wes mnie z ſobą. A gdy iey Święta Mátká, nie na to nieodpowiedziała, inſze Zakonnice ktore były z Święta Mátką, proſiły za nią, aby ją z ſobą wzięła, ktorym ona ſurowo rzekła: *Niewezmę, potrzebá aby była, y to czyniła, cobym ja była uczyniła. Ná-jáutrz po Świętey Márcie, do Belgium pojechała, według tego, iako kiedyś w Hiſzpánij w objawieniu widziała, że przed wyiſciem Siedmiu lát, po przyechaniu do Francyi, jáchąć miała do Belgium, y tak ſię ſtało, bo na Siedm dni, przed Siedmiu lát, wyjechała ze Francyi. Widziała też w Duchu mieſzkáć w Turonie, Dom, w ktorym miała ſię zacząć Fundacyá, Konwentu Antwerpskiego, y náypierwſzą Nowicya, ktora tam miała przyiać. Widziała tamże, w duchu, Śmierć Sióſtry ſwoiey, ktora utonęła, y Śmierć powinowátęgo ſwego w Hiſzpánij, tak że y Antoniego Perez, niegdy Dwórzaniną Filippá drugiego Krolá Hiſzpáńkiego, ktory bojąc ſię Śmierci, uciekł z więzienia, náprzód do Anglii, potym do Francyi, gdzie za iey radą náwrócił ſię, y tym wſzytkim trzem, uproſiła Zbáwienie wieczne u Pana BOGA. Gdy przyjechała na Gory Hannonj, tam cały Rok mieſzkala, y na przyſła Fundacya, záłożyła fundaménta, gdzie dowiedziawſzy ſię, że była náznáczoną na Fundacyá Antwerpska, wielce tym záráſowaną była, y gdy zdáć ſię na Wola Boża, tę ſpráwę Májeſtátowi Boſkiemu polecała, po Kommunii pokazał ſię iey Pán, y rzekł iey: *Nieſraſuj ſię, a idź, ta bawiem Fundacyá, będzie iak lámpa zápalona, ktora będzie oſwiecała całą Pro-wincyá. Tak utwierdzoną, pojechała do Antwerpij na Fundacya, ktora lubo ſię***

z wielką przeciwnością y ubóstwem zaczęła, wkrótce jednak tak się iey poszczęściło, że wszystkiego miały do statek, y na Kláštor náyposobniejszego mieysca w Mieście dostały.

381 Tak A N N E Názę, uštáwicznie swojá obecnością cieszył, że cále w nim utopioná, ná początku swego urzędu, prosiła Páná, aby od niey ná czas jáki odstąpił, żeby mogła Vrzędowi swemu dosyć uczynić, y swojej powinności pilnować. Także Święta Mátká Názá T E R E S A, zázwe iey oczywiście ássyktowała, dla dobrego rzádu Kláštoru, y ráz pokázawszy się iey, kázála, żeby była pod Posłuszeństwem Przełożonych Zákonu, w Rzymie zostájących, ieżeliby się iey chciała podobać, co A N N A, według roskázú Świętey Matki wiernie spełniła, we wszystkim posłuszną będąc Przełożonym Zákonu, y Zákonnice swoje, do tegoż Posłuszeństwa przywiodła. Będąc ráz przy iedney Chorey Zákonnicy, á widząc iák wiele cierpiála, prosiła Páná, aby iá uwolnił od owych boleści, álić iey Pán, pokázál przy szła dufzy iey Chwałę, ktorą chorá miała w Niebie odebrać, y powiedział iey, że tey Chwały jeszcze niezasłużyła, y jeszcze trzebá było, aby więcej cierpiála. W wielki Czwártek, pokázál iey Pán, wielką Tájemnicę tego dnia, y iák dufze niezmiernie kochał, á oráz iey powiedział, że gdybyśmy przynáymniej ráz ná dzień, rozmyśláli Náyświętszą Mękę jego, y wielkość ku nam Jego Miłości, dosyć by nam to było, do otrzymaníá Zbáwieniá, y lásk Boskich. Widziála ráz, pod czas Professyi, iedney Zákonnicy, że Máleńki Pán J E Z U S, Sluby iey przyśmówá, y Oycu Przedwiecznemu ofiarowá. Widziála inszego času, Świętá Mátkę Názá T E R E S E, w pełności Boskiego Májestátu, stojácá między dwiema Zákonnice, czyniacemi Professya.

382 Uštáwicznie iá, Pán, Náyświętszá Panná, y Święci Pánscy náwiedzáli, y iák iey poufałość pokázowali, że Serce iey, zápálone Miłościá, práwie w niey uštáwáło. W dzień Ofiarowáníá Náyświętszey PANNY, gdy według postanowieniá Świętey Mátki Ná-

szey TERESY, Sluby swoje z drugiemu odnáwiała, w Kápitulárzu, pokázál się iey Pán, y powiedział iey, że mu był ten Akt bárdzo przyjemny. W dzień Świętey Kátarzyny Panny y Męczenniczki, znówu się iey Pán dáł widzieć, y wielce iá pocieszył, będącá w pewney umártwieniá okázyi. W dzień Niepokálanego Poczęciá Náyświętszey PANNY, miała Cudowne tey Tájemnicy poznánie, y między Okrąwą, widziála w widzeniu rozumnym Náyświętszá P A N N E, wielką iánością ozdobioná. W insze także Uroczystości, Boskich Tájemnic uczestniczká bywała, y iák poufałey J E Z U S A C H R Y S T U S A przytomności zázýwała, że nie ráz niepoiętey mocy ognia miłości znieść niemogła. Cierpiąc długá oschłość ná dufzy gdy w dzień Trzech Krolow Komunikowála, Páná do siebie mowiącego słyszáła: *Já zázwe przy tobie będę, áz cię z sobá zaprowadzę.* Jednego času, pokázála iey Náyświętszá P A N N A, máleńkiego J E Z U S A, z Náyświętszemi ránamí, Krwiá zlánemi. Czázem po wielkich utrąpieniách Komuniuic, widziála Páná pełnego miłości, który do niey mówił: *Pátrz, iák wielce ja cierpiám, wšytko to jest, dla ciebie.* W dzień Świętego Máteuszá, Roku Páńskiego 1624. po wielkich ktorých ná dufzy doznáwála ciemnościách, gdy pokléknęła przed Náyświętszym S A K R A M E N T E M, promień jálny dufzę iey przeniknął, z ktorego głos pochodzacy słyszáła: *Nie boj się, kocha cię Oblubieniec, y niebce ábys dufzey cierpiála.* Gdy západła wéiećzka Choroba, o ktorey rozumiála, że już była ostatniá, po przyięciu Przenáyswiętšzego SAKRAMENTU, w niejakim myšli záchwyceniu, widziála trzy Przenáydostoinieysze TROYCY Przenáyswiętszey Osoby, wcale sobie podobne, w Biskupie ápparáty ubráné, ktorých zdjętá prágnieniem, gdy do nich chciała przystápić, one uštępowály. Z kad poznála, że jeszcze Smierci iey godziná nie przyszá, z czego zázmuconá zostála. Wiele inszych udzielenych sobie lásk, iámá opowíádála, ktore dla krotkości opuszczá iá.

W Antwerpji, wiele Cudow uczy- 383
niła

nił. Pierwszy był uślawiczny prawie; w przywrócaniu Chorych do zdrowia, gdy się w tym do niej, dla opinij iey Swiatobliwości uciekali, co żeby ona nie sobie, ale przyczynie Świętych przywłaszczyla, posylała, do chorych wodę, Relikwiąmi Świętych poświęconą. Zakonnice swoię, ANNE od Świętey TERESY, powietrzem zarażoną, rozkazem posłuszeństwa uzdrowila. Insze dwie, jednę od uślawicznego głosu wyolenia, druga od uprzykrzonego bolu na zęby. Inszą także, od paroxizmu Tercyanny, ktorey rzekła: *Proszam za toba Corko, niewróci się z Fretbra do Ciebie, y tak się stało.* Jedną Zakonnice, inzego Zakonu, od nieuleczonogo Raka w pierściach, modlitwami swojemi, uwolniła. Wielu także w ostatnim życia niebezpieczeństwie zostających, iey pobożnemi przyczynami y Relikwiąmi, jeszcze żyłacy, cudownie uzdrowionych zostało. Duchem Prorockim, wiele przyszłych rzeczy, wieściła, y opowiadała. Czteremá Pánienkom Szlachetnym, zapowiedziała, że będą Zakonnice, Karmelitankami. Widząc Pánienkę, niewinniatko w pięci Miesiącach, ktore jeszcze żadnego słowa mowić nieumiało, y potem w kilka Miesięcy jeszcze niegadało, wzięła je z affektem na ręce, y rzekła: *Niech ja BOG uczyni Świętą.* Odpowiedziało Niemowlatko, wyraźnym głosem, po trzy razy. *Amen, Amen, Amen.* Pewney Białogłowie w ciąży będącey, że przy dzieięciu umrze, powiedziała, y tak się stało. Jednemu Żołnierzo wi zapowiedziała, że w pewnym Obieźeniu, Smiercia polegnie; Inszym, obiecała potomstwo, ktore im twojemi Modlitwami uprosiła. W utrąpieniu zostających podiechę y inszym w potrzebach będącym, w krotce pomoc obiecowala, y ratowala. Zaczyn wszyscy się do niej udawali, iak do Prorokini Niebieskiej, nawet y wiele Książat, osobliwie Arcykieżna Niderlandzka, ktora ja często nawiedzała, y iey pragnęła konwersacyi.

384 Dwá razy Wielebná Mátká, Miasto Antwerpskie, od zaszadek nieprzyjaznych Hollándow wybawila. Roku Páńskiego 1622. Przyszedł pod Antwerpią Gráff Máurycusz, Xiążę Aráu-

żykański z gotowością wojenna, y z nadzieją że miał zapewnie Miasto odebrać, iak sobie obiecowal. W nocy obudził Pán Wielebná Mátkę, aby się przyczynila za Miastem, y Zakonnice do Modlitwy pobudziła, co gdy uczynila, iścześnie wszystko otrzymala, bo wiatry gwałtowne, y z nich nawałności wzburzone na Morzu, wszystkie Nieprzyacielskie zamysły, y Nieprzyiacioł rozproszyły, y w niwecz obrociły. Názajutrz bąrdzo rano, Wielebná Mátká, jedney Zakonnicy, tak rzekła: *Ach Corko, iak bąrdzo jestem zmordowana: Ciało moje jest wszystko wcale zbite, musi być iakás wielká potyczka, bo mi się zdało zem się przez całą noc páswalać, máiac do Modlitwy pobudkę, a gdym zmordowana ręce podniesione opuścila, slysałam głos moego wiacego do mnie, fcsze się modli, iasze, iasze; aż potym rzeczono iey, Już się stało.* Z tey duchowney utarczki, Wielebná Mátká, znaleziona, jest wszytká na siłach zemdlona, y potem zlána. Roku Páńskiego, 1624. Znowu Hollándowie dostapili pod Miasto Antwerpskie, pod zmyślonemi znakami Krzyżow Burgundzkich na Choragwiach, udając się za przyiacioł, y w nocy, Zamek atakować chcieli. Spála na ten czas ANNA Násza, y nieco się obudziwszy, uslyzala głos na Dormitarzu, Świętey Mátki Nászey TERESY, iakby płaczącey: z czego się domysliła, że się coś złego dzieje z Miastem, y Zakonnice dla modlenia się obudziła, ktore gdy się goraco modliły, powstał niezmierny wichor, ktory strużow Zámku do większey czuyności pobudził, y jeden z nich postrzegł zaszadki, a Nieprzyaciel widząc że się zdrádzieckie sztuki jego odkryły, od Zámku odstąpił, zostawiały drábiny, y insze instrumenta wojenne.

Już się koniec Zycia, Wielebney Mátki ANNY przyblizal, zaczyn żeby ja Pán doskonałe oczyścił, y sobie na Krzyżu umieraiacemu wcale podobną uczynił; przepuscił na nie wewnętrzne uciśki y utrąpienia, ktore jedrak czasem słodził, swemi laskami. Jednego dnia, będąc tak uciśniona, widziála pod czas Kommunj, Pána Cierniem Ukoro-

nowanego, który iey rzekł. *Widziś, to wszystko com ucierniał, iest wszystko za Ciebie.* Ktoremi słowami utwierdzoną, tak wysoką miłością zapaloną była ku BOGU, że była podobną miłości Świętego Augustyna, którą gorejącą mowila: *Panie gdybym ja była BOGIEM, a ty Augustynem, uczyniłabym się Augustynem, abys ty był BOGIEM.* Po wielu innych duszy ciemnościach, y wewnętrznych utrapieniach, które trwały przez wiele dni, znowu oświeconą zostając, y te pełne pociechy słowa słyszy: *Oblubieniec Cię kocha, y niechce abyś tak długo cierpiała.* Ale gdy ją dłużey przyćiskały te utrapienia, y widziała się iakby opuszczoną od Pana, odebrała list od Wielebney Mątki Katarzyny od Chrystusa, z Miastą Abuleńskiego, który oną z rozkazu Chrystusa Pana, Najswiętszey PANNY, y Świętey Mątki Nátzey TERESY, słowo w słowo pilała dla iey pociechy, oznajmując iey, o wielkiej ich ku niej miłości, że iey udzieliłi cierpliwości swojej y okazyi do cierpienia w tym życiu, y obiecali iey ustawiczną protekcyę, y łaski osobliwe w innym życiu.

386 Dwá Roki ostatnie Życia swego, Wielebna Mátka ANNA, prowadziła prawie w ustawicznych Chorobach; Już z objawienią Boskiego, wiedziała czas przeniesienia swojego, iako jednej Zakonnicy z pewney okazyi powiedziała; y o to bardzo się turbowala, że Arcyxiężna, tak wielkie staranie czynila, o iey zdrowiu, dla czego zwykla Panu mowić: *Panie, niedopuszczajże tego, aby kiedy mnie weźmiesz z tego świata, miało być z tego jakie zamieszanie.* Gdy ją już bardzo ciężko przyćmiewala Choroba, y Ociec Spowiednik bliska ją być śmierci osadził, prosił iey, żeby sobie jeszcze na jaki czas przedłużenie życia u Pana wyjednala, któremu odpowiadała: *Ze mi tak Wąsćmość rozkazuje, uczynię to, abym była posłuszną.* Potym mowila do Pana: *Panie jestem tu przed toba, czyni ze mnie według Najswiętszey Woli Twojej, niechcąc ani pragnę, czego innego.* Z wyraźnego rozkazu Pana BOGA. codziennie Komunikowała, y sama chodziła do Ołkienka, u którego pospolicie Zakonni-

ce Komunikują. Przyšedł dzień TROYCY Przenáyswietszey, ktorey że miała wysokie Objawienie, postrzegły Zakonnice, tak z słow, które o tey Náydosłowniejszey Tajemnicy, z wielką Duchá gorącością mowila, jak y z odmienionej cudownie twarzy iey, którą się na niej pokázala, bardzo śliczną, y niezmárlczoną.

Okolo południa, wzięła ją Frebra. 387 y ciężki ból ręki lewey, o którym powiedziała, że ją czynił uczestniczką owej boleści, którą ponošil Chrystus. gdy go na Krzyżu rozciągniono. Prošila tedy tych, którzy przy niej byli, aby za nią zmowili, pozdrowienie Anielskie. Wzięła ją potym Apoplexyá, którą iey odjęła tylko język, bo iey innych zwysłow nieodebrała, zaczęła odstapionej od Medyków, dano iey Olej Święty, przed ktorego przyćciem, wprzód się samá własná ręka przeżegnała, y znakiem Krzyża uzbroila. Gdy ją Olejem Świętym namálcowano, twarz iey była wesoła y mile się uśmiechająca, oczy otwarte bardzo śliczne, kiedy nie kiedy przez kwadrans w górę podniesione, ku ścianie od głowy łuska, jakby widziała wszelkie dobro swoje, y tak w wielkim uspokojeniu, oddala BOGU, Duchá swego, z wielkim żalem Zakonnice. Lubo zaś Wielebna Mátka, nieoznáymila, co widziała, wow ostatni kwadrans życia swojego, jednak Pan, objawił to w Hiszpanij Wielebney Matce Katarzynie od Chrystusa, którą o tym dała znać, w jednym liście, pisząc: *Gdy ja była na Modlitwie, te słowa powiedziała mi Pan, (to jest o ANNIE Nászej) że była tego kochana Oblubienica, że dobrze bieg życia swego skończyła, y że ja wiać do siebie, w ten dzień, w który go prosiła Święta Mátka Násza TERESA, z miłością goraco tego dnia, y asystowali iey blisko głowy, Wszyscy Święci, z TROICĄ Przenáyswietszą, z Najswiętszą Panną, z Świętą Matką Nászą TERESĄ, z Świętym JOZEFEM, y ze wszystkimi Świętymi Pannami. Wyšedłszy z Ciała, błogosławiona iey Duśa, prosto posła do Nieba, z Niebieską Muzyką, wszystkich Świętych, y Aniołow. A Pan jako Oblubieniec, tej kochanej Oblubienicy, tę przyięcia iey do siebie, Uroczystość sporządź, mowiac:*

387 mówiąc: Przyjaciółko moja, ulubiona moja, podź odebrać palmę zwycięstwa, za-
cierpliwość twoję, y wytrwanie aż do końca, w dobrym uczynku; już zima prac twoich przeminęła, naśladowałaś mię aż do końca, we wszystkim jako wierna Oblubienica, byłaś Filarem Kościoła, podpierałaś go usławną Modlitwą, y rzadko do naśladowania pokora. Żyjąc teraz, tych wiecznych rezydencji, na wieki, bądźcieś ukoronowana, trzema Koronami, między Pannami, y Męczennikami. To objawienie o niey, uczynione sobie od Pána, opisała Wielebna Mátka Kátarzyna od Chrystusa.

388 Drogą iey Smierć, przypadła Roku Pańskiego 1626. dnia siódmego Czerwca, ktorey Chwałę Niebieski Oblubieniec, różnemi sposobami objawił. Naprzód, przez wdzięczny zapach, z Ciała umarłej pochodzący. Potym przez wiele apparycyi. Pokazała się bowiem pomienionej Mátce Kátarzynie od Chrystusa, z Najsłodsza Panna, y Święta Mátka Nasza TERESA, pokazała się także, dwiema innymi Zakonnicom, swego Kláštoru, w wysokiej Chwale. Jak usłyszała Arcyksiężna o Smierci iey, za Relikwie drogic, o iey Szkaplerz prosiła. Do iey czci godnego Ciała, zbiegła się wielka ludźi fre-

kwencya, nietylko z Miasta Antwerpskiego, ale też Bruxellenńskiego, y innych Miast, ktorego twarz niewypowiedzianie biała, y śliczna, pászraczych, do Nábozeństwa pobudzała. Pierwszego dnia, po Smierci, więcej niż dwa dziesięcia Tysięcy Rożancow, o Święte iey Ciało pocierało. Po przemowie pogrzebowey, pochowana była w Chorze Zakornic, y do iey grobu udaje się wielu, którzy za iey przyczyną, zdrowie, y inze łaski, Cudownie otrzymują. Wiele jest, iey Cudow opowiedzianych; w trzech letney puchlinie zostająca, uzdrowiła, ślepey, wzrok przywróciła, Páralizem zaráżoną uzdrowiła, Opętanych od Czartow, uwolniła, y wielu innych Chorych, z niebezpieczeństwa Smierci, wybawiła, co wszystko jest teraz w Rzymie, pod exáminem Świętey Kongregacyi, z Processow podanych, do iey Beátyfikacyi. Niemogę tu zámilczec Cudu, który żyjąc, przez Posłuszeństwo uczyniła. Kazała iey Święta Mátka Nasza TERESA, aby iey w pisanu listow pomagała, (która pisać nie przed tym nieumiała) posłuszną ANNA, wzięła pióro, y tak w ten czas, cudownie, iako y na potym pisała.

Z Y W O T

Wielebney Mátki PAULI, ANTONII, od Najsłodszej Panny MARYI.

389

Wielebna Mátka PAULA, ANTONIA, od Najsłodszej Panny MARYI, z dawney y Słáschetney Fámilij Skorżow urodziła się w Genuy.

Gdy jeszcze w młodych latach była, Mátka iey odumarała, y tak z Bracia, y ze dwiema Siostrami, w młodości swoiey, była na wychowaniu przy Oycu. Ze dwoch Siostr, jedna została Zakonnica, druga zaś na Swiat poszła za Mąż, PAULA zaś, dla dalszey co-

dukacyi w dobrych obyczajach, została się przy Oycu. A że była pięknych przymiotow, za pomocą Boska wielki w Cnotach Chrześciańskich, uczyniła postępek. Była dziwney dobroci y cichości, dla ktorey ia wszyscy kocháli. Kochała się bardzo w czystości, y wszelkim brzydziła się nieochędo-
stwem. Zaś czystością Sercá, naśladowała Aniołow. Nie dziecinne, ale grunto-
wne y stateczne w niey było Nábo-
zeństwo, y z przyrodzoney łobie Bo-
skiej bojaźni, by náy mniejszego wy-

strzegła się grzechu, którą bojaźń, przez całe życie iey, była w niej nieporuszoną, złączoną jednak, z wielką w BOGU ufnością. Zaráz z młodości, miała dowcipny y do wszystkiego pojętny rozum, pełen rzeźwości, z dziwną mądrością, y rzadką w Akcyach roztropnością. Przetoż w samym dzieciństwie, oprócz lat, nic w niej dziecinnego nie było, którą się oddalała od tych wszelkich, uciech, y rozrywek Światowych, za któremi zwyczajnie, ubiega się płochość młodych lat; wzywała iey poćiecha była y ukontentowanie, ćwiczyć się w nabożeństwie, y w pobożnych uczynkach; także w ośobności, y oddalaniu się od społeczności innych, gdzie Duchownych zażywała rozkoszy.

390 Na tych pobożności Cwiczeniach, zabrała pragnienie, do stanu Zakonnego, o którym Oycu swojemu powiedziała, prosiąc go żeby iey w niczym nieprzeszkadzał, do tego dobra dostąpienia. Za cudowną Panną BOGA dyspozycyą, niechciał w ten czas Ociec pozwolić; a gdy zwłoczył Corki inicyę, tym czasem fundowano w Genuy pierwszy Kláštor Nászych Zakonnice, pod Imieniem, JEZVSA y MARYI, gdzie ona z większym gustem, pragnęła żyć, między Corkami Nászywłóczyey Panny, y pożądanego uspokojenia wewnętrznego zażywać. Nalegała tedy znowu na Oycą nieustannie prozbami, aby pragnienie iey do stanu Zakonnego, skutkiem dokonać, czył, ale on pomocy iey potrzebując, w domowej dyspozycyi, y na ten czas, niechciał tego pozwolić. Pobożna jednak Panna, gdy mu się uślawicznie, o to przykrzyła, dał iey takową rezolucyą, żeby sobie z dwoygą jedno obrała, albo się w domu zostać, y Oycu gospodarstwa domowego pomagać, albo być Zakonnice, a on zaráz po iey wstąpieniu, musi się drugi raz ożenić, co ona usłyszaawszy, y dla wzięcia ku Oycu swemu affektu, y dla posłuszeństwa, które Oycu jako Corka była powinna, y dla kompasyi nad Siostrami, o które się bała, żeby nad niemi Mácóhá nieprzewodziła, postanowiła na inšy czas odłożyć, skutek pragnienia swego, do stanu Za-

konnego, żeby inšzego czasu, sposobniey to, y bez krzywdy Siostr wypełniła; to jednak zawŹse tkwiło w iey Sercu, aby przyszedł czas pożądaný, którego się spodziewała bydz wolnioną od gospodarstwa, y zażywać Zakonnego iŹczęścią, w Kláštorze.

Dla iakiegoś nieszczętnego przypádu, 391 Ociec iey z Genuy, przeniósł się do Belgium albo Niderlandu, gdzie mieszkając, jedną z Corek, wydał za Mąż. A gdy się potem do Oycyzny swojej powracał, nabywszy dostátniey fortuny, dostał się między Zboycow, których niemożná było minąć; Zaczem PAVLA w teyże drodze y niebezpieczeństwie będącá, miała większą nad Oycem niż nad sobą w tym nieszczęściu kompasyę, wzięła Oycá za rękę, dodając mu Sercá żeby się nie bał, y umacniając go słowami następującemi Psalmisty, z Psalmu dwudziestego iŹstego. Pan oświecenie moje, y zbawienie moje, kogo się bać będę, Pan ieŹ obrońcá życia mego kogo się złęknę, ieŹli stánie przeciwno mnie Oboz, serce moje bać się niebędzie, ieŹli powstanie ná mnie Woyná, w Panu nádzieja moja będzie. Co się tak stało; bo z jednego Zámku bliskiego, obaczyli niektorzy, w iakim ci od Zboycow niebezpieczeństwie byli, y zaráz ná pomoc przybiegli, a Zboycy nie spodziewány obaczywszy ratunek, lubo ich więcej było, rospędzeni uciekli.

Wrocił się tedy Ociec szczęśliwie; 392 do Genuy, z pobożną Corką swoią, która widząc skończony Kláštor nászych Zakonnice, pod Imieniem JEZVSA y MARYI, niechcąc się dłuŹey Boskiemu powołaniu sprzeciwiáć, wstąpiła do niego, wraz z drugą Siostrą swoią, mając już lat trzydzieści, lubo się temu jeszcze Ociec sprzeciwiáł. W krotkim czasie, tak wielki w Cnotách Świętych uczyniła postępek, y tak wysokiego y doskonałego była rozumu, że ledwo skończyła trzy lata w Zakonie, uczyniono ją Mistrzynią Nowicyuszek, między któremi były cztery, w Cnocie y w Duchu náyznakomitsze, którym zapowiedziála, że miały być Przeoryzami, Kláštorow Fun-

Fundatorkami, a potym Świętymi: co że się tak stało, iak opowiedziała, może się o niey mówić dowodnie, że od tego czasu miała Duchą Prorockiego; a iż w tey samey Książce, opisane znaydziesz życia rychłe Zakonnic, zachym się tu, ich tylko Imiona wspominaia, były tedy te, Wielebna Matka Magdalená od Pana JEZVSA, Fundatorka Awenioneńskiego, y Kamberyáńskiego, Kláztoru we Francyi. Wielebna Matka ANNA MARYA, od Świętey TERESY, pomienioney Maryi Magdaleny Siostrá, Fundatorka, dwóch Kláztorow, w Sławonie. Wielebna Matka, PAVLA MARYA, od Pana JEZVSA, Fundatorka, w Wiedniu y w Gracu, w Niemczech, y Wielebna Matka TERESA od Pana JEZVSA, Fundatorka drugiego Kláztoru Genuńskiego, pod Tytułem Świętey Matki Nálzey TERESY założonego.

393 Roku Páńskiego 1613. była PAVLA Nálza; obrana za pryncypálná Fundatorkę Kláztoru Awenioneńskiego, y pierwszą Przeoryszę. Ktorego Fundacyá stanęła, dnia dwudziestego drugiego Czerwca. Za Socyuszki, przydane iey były, pomieniona Matka Magdalená od Pana JEZVSA, y Imienia MARYI, y Matka Eufrazyá od CHRYSTUSA Pana. Tak ná urządzie, Mistrzyni Nowicyuszek náprzód w Genuy, iako y Przeorysy w Awenionie, w wielkiey żyła Swiatobliwosci. Była zawżze żarliwą wielce, o zachowanie Obserwancyi Zakonney, w Chorze ustawiczná, ktorego áktow nigdy nieopuszczała, chyba że iá od tego zabawy nieuchronne dyspensowały, áfystowała zaś Chorowi z wielkim zebraniem we wnatrz myśli, z rządká do náśladowania, Ciála ukladnością, ktora wszystkie Siostry do Nábozeństwa pobudzała: Wszelákie náypokorniejsze odprawiała urzędy, Siostróm Konwierskim pomagájąc, ku którym wielká miłość pokázowała, wszelkie im opátruiać potrzeby, nád choremi polictowanie máiać, wszystkich we wszelkich zastępuiać okazyách, z własnym swoim niewczasem, y niewygoda; bo sobie często snu y odpoczynku umyślnie uymowała, aby inżym wy-

świadczyła usługę. Miała wielká y ustawiczná boiaźń; zeby Pana BOGA nieobráziła, ktora pochodziła z wielkiey ku Panu BOGV, miłości. A gdy iá tá boiaźń przyćisnęła, twoich skrupułow zwierzała się, Matce Magdalenie á JE-SV MARIA, niegdy swoiey Nowicyuszcze, y z wielką pokorą, ná słowách iey prześlawiała. Z chęcią wielką, o Panu BOGV rozmawiała, á ná ten czas znać bylo, z samych słow, że była pełná BOGA, y rozmowami swemi, w słucháiaczych Nábozeństwo, y zbudowanie sprawiała. Tytuł Náwierniejszego Panu BOGV dawała, y z nim rozmawiając, z wielkim miłości oświadczeniem, zwyčajnie do niego mawiała: Náwierniejszy moy BOZE. Gdy była Mistrzyniá Nowicyuszek, kochała je Máćierzyńskim áffektem, y ná wszystkie ich potrzeby, zawżze była gotowá, y samá im w powinnościách z posłuszeństwa náznaczonych dopomagała. Gdy ráz Nowicyuszkę strofowała ostrzejszymi słowami, dla wyprobowania iey umártwienia, widząc iże plákała, ciężyla iá, y z wielką pokorą przeproszała, z czego Nowicyuszká zawstydzona zostála.

W tym y podobnym ćwiczeniu się³⁹⁴ w Cnotách prowadziła życie, Nálza. PAVLA ANTONIA, ale że więksey jest y pewniejszey záslugi, cierpieć dla Boga, niżli czynić, chciał iá Pán mieć ná probie ustawicznego cierpienia. Ná Rok tedy przed smiercią iey, dopuścił ná nie, przykra y obmierzła Ráká áffekcyá, ktora, jak była do obrzydzenia Zakonnicom, tak cierpliwość PAVLI, była im do podziwienia, rázem jednak poćieszył iá Pán BOG nowym y osobliwym znakiem swoiey miłości, to jest gdy iá uwolnił, od bojáźni Sádu swoiego, ktora ciężko była ściśnioná, y dał iey mocná ufność w dobroci swoiey Boskiej, y gorące Smierci prágnienie, aby mogła BOGA záżywać. Przeto będąc już bliská, końca Smiertelnego żywota, zwykła była mawiać, iak iey własny świadczył Spowiednik, że lubo była we wszystkim ná Wolá BOSKÁ doskonále oddaná, zrádby jednak wielkie zásmucenie cierpiála, gdyby iey Pán chciał życia przedłużyć. Z tego

tego Śmierci pragnienia, wiele razy do niej Doktor przychodził, mowiła mu: *Ach Panie, powiedz mi dobra iaka nowinę.* A gdy iey powiedział, że już tey nocy nieprzeżyje, niemogła się z radości, wstrzymać od śmiechu.

395 W tey ostatniej swojej Chorobie, ćwiczyła się w uśtawicznej ku Siostram Miłości, ciesząc chore, słabe y spracowane ratując, a lubo tak gorąco, Śmierci pragnęła, niechciała jednak w Sierpniu umierać, dla miłości ku Siostram, uważając żeby w same gorąca, musiały za nią umarłych Officyum śpiewać, większemi obciążone welami. Gdy Wiatyk Najswiętszego SAKRAMENTU przyjął, trzema Niedzielami przed Śmiercią, bo rozumiano że na ten czas miała umrzeć, dla przystąpienia jakiejś przypadkowej afekcyi, odebrała tę łaskę, udzieloną sobie od BOGA, że przyjmując S. Komunią widziała PANA JEZUSA CHRYSYSTUSA, który ją obłoczył w szatę Chwały, a oraz utwierdził ją w pewnej nadziei, o Zbawieniu wiecznym, co ją niezmiernie pocieszyło. Od którego czasu, w uśtawicznej bogomyślności zostawała, y ledwo co kiedy przemowiła, zacyz, gdy ją Spowiednik do gorących Aktów pobudzał, rzekła mu: *Ab? Ojczy, niechcie sobie trochę odpocznę.* ale gdy iey odpowiedział Spowiednik, *w Niebie pożądanego odpoczynku zażyjesz,* rzekła mu: *chciałabym trochę spoczynku doczesnego,* dając znać Zakonnicom, że takie gorące na nią nalegania, bardziej iey przeszkadzały, do ścisłego zjednoczenia myśli y duszy z BOGIEM. Po odebraniu przy Komunii, pomienionej łasce od BOGA, powiadała raz, widzę się iakoby utopioną, w morzu łask, y dobrodziejstw Boskich.

396 Wzrost Przełożenia swego, nawet na schyłku ostatnich dni życia swego, z wielką pilnością y czułością odprawowała; przeto gdy która Zakonnica, jaka niedoskonałość pokazywała, przez żarliwość Zakonnej Obserwancyi, kazała ją przywołać do siebie, y z miłością za popełniony defekt strofowała, lubo ledwo co mówić mogła, dla spalenia y zeschnięcia języka, który był wszytek czarny, y dla tego trzeba go było często woda

odwilżać. Wiele bardzo cierpiała, nie tylko boleści, ale y obrzydliwości, przez afekt który miała do ochędostwa, któremu się sprzeciwiała uprzykrzoną Raką afekcyą, dla której widziała się wszystko, obłożoną masekami, Olejkami, plastrami. Bardzo wdzięcznie przyjmowała, wszystkie usługi y starania, które iey na ten czas Zakonnice czyniły. Cieszyła się też wielce, gdy słyszała rozmawiające Siostry o następującej iey Śmierci, y sama o niej rozmawiała, iak o jakiejś misie peregrynacyi, a gdy iey Zakonnice prosiły, żeby o nich pamiętala w Niebie, odpowiadała poufale, że będzie pamiętala, mowiąc, że do tego obowiązana była, za tak wiele ich usług y dobrodziejstw, mowiła zaś tak, iakby już była, wcale pewną, o przyszłej y bliskiej swojej szczęśliwości.

Gdy ją co raz cięższe przypadające 397 paroxyzmy, nakłaniały do końca, dano iey Olej Święty, który przyjmując, poczuła w sobie nowe siły duszy, y iakby się w inszą odmieniła, z nowym upewnieniem, o swoim Zbawieniu wiecznym, o którym już wątpić więcej niemogła, iako sama niektórym powiedziała. Potym często nad nią, polecać nie duszy odprawiano, a sama znak ręką dawała, że pragnęła przytomnego Spowiednika błogosławieństw, dla wielkiego poszanowania, wszystkich aktów nabożnych. Prosiła Zakonnice o odpuszczenie swoich defektów, y one też prosiły wzajemnie, aby im zbawienne jakie zostawiła nauki y napomnienia, iako Matka umierająca. Którym odpowiedziała: *Zalecam wam bardzo, Zakonna Obserwancya, miłość wzajemną, ochędostwo, y ozdobę w Kościele.* Vmarła tedy, w pospolitey u wszystkich opinii Świątobliwości, dnia trzynastego Września, Roku Pańskiego 1626. wieku swego Roku pięćdziesiątego dziewiątego. Mało co przed skonaniem, obiecała mieć staranie w Niebie przed Panem BOGIEM, o Konwencie Awentureńskim, w jego potrzebach.

Po Śmierci Wielebnej Matki, chciał 398 Pan iey Świątobliwość znakami Niebieskimi pokazać. Ledwo tylko, ducha BOGV, stwórcy swemu oddała, jedną

jedną Zakonnica; która Umarley według zwyczaju dzwoniła, widziała bardzo jasną Światłość do Niebá wstępującą, y nadprzyrodzonym zrozumiała społobem, że ową Światłość, znaczyła y wyrażała duszę, zmarley Wielebney Matriki. Pokazała się też sama, pomienionej Wielebney Mátce Mágdalenie, w Chwale Niebieskiej bardzo wysokiej, powiadać iey, że stanu tey szczęśliwości doświadczyła, náprzed za doskonałe zachowanie Reguly y Konstancyi, potym za wielką cierpliwość, która ostatnia Chorobę znośiła, ná ostatek za ustawiczne ćwiczenie się w wielkiej Miłości. Powiedziała nád to teyże Mátce, że w Niebie wiernie chowała obietnicę swoję ná ziemi uczynioną, to jest modlenia się za Konwent Awenioneński, á oraz zaleciła iey Zakonną Oblerwancyą, y wzajemną między Zakonnicami miłość, która Niebieską powieść, Wielebna Mátka Mágdalena, Zakonnicom ná Kapi-

tule opowiedziała. Pokazała iey się znówu, po skończonej w Kárpentorácie Fundacyi, Nátznych Zakonnice, mówiąc iey, aby się do swego Kláštora Awenioneńskiego, którego była Preorysza wrociła, ponieważ tá była woła BOSKA. Náostaték, pokazała się teyże, Wielebney Mátce Mágdalenie przy Smierci, y poznały ją Siostry z wysokiego wzrostu, nád insze Zakonnice, gdy wyszedzły z Celi chorej, szła przez dormitárz. Máło co przedtym, Wielebna Mátka Mágdalena, rzekła do Matriki TERESY od Pána JEZUSA, niemożesz wierzyć Corko, iaką od czterech Świętych mam pomoc, to jest od Matriki moiej, y Matriki twoiej, nazwanej *de la Fars*, od Wielebney Matriki PAULI ANTONII, y od mego niegdy Spowiednika w Genuy, Oycá LUDWIKA FRANCISZKA, od Náyświętszego SAKRAMENTU.

Z Y W O T

Wielebney Matriki MAGDALENY, od Pána JEZUSA, y Náyświętszej Panny MARYI.

399

Wielebna Mátka MAGDALENA, á JESU MARIA, zwana ná Swiecie, Panna MAGDALENA Centurioná, w Genuy z Szlachetnych y Pobożnych Rodzicow urodziła się. Oćiec iey, zwał się Ján Bápťista Centurion, Mátka zaś Blánchá Spinulá, pod których edukacya, w Chrześciańskiej pobożności wychowana, wszystkim, przykładem Cnot świeciła, y wiela przyrodzonych talentami słyneła. Gdy do náleżytych lát przyszła, dana była w Mátzeństwo Augustynowi Spinuli, który ją kochał bardzo, z którą do Hiszpanij do Mádrytu pojechał, gdzie Krol Hiszpański z dworem swoim rezydował, y tam przez kilka lát mieszkali, żyjąc w pobożnych Chrześciańskich

uczynkach. Gdy iey Mąż w Hiszpanij umarł, zostawizy, wolna od związku Mátzeńskiego, y bywszy dziedziczka całej fortuny Męża, postanowiła, siebie, y dobrą swoję, Pánu BOGU poświęcić. Oprocz doświadczenia swego posagu, z dobr Męża swego, miała; pułtrzećią kroć sto tysięcy Czerwonych Złotych, które iey Mąż tak z miłości, iak z wielkiego w którym ją miał, poszanowania, zostawił, bo gdy w Chorobie zamknął mowę, że się nie mógł ani Spowiadać, ani prosić o Święte SAKRAMENTA, ani ich przyjąć, za iey Modlitwami BOGU mu mowę przywrócił, że się y spowiadał, y SAKRAMENTA przyjął. Z pozostałych tedy summy po Mężu, części iey, Krewnym Mátzonką ustąpiła, którzy sobie mieli za krzywdę, że iey wzy-

o Testamentem zostawił, y żeby się na Sumnieniu uspokoił; z ostątką zaś, y z posagu swojego, iako też y z Oyczytych Dobr żył, pobożnemi bawiac się uczynkami.

400 Naprzód zamyslała fundować Kollegium, Oycom Jezuitom, y Kláštor Nászym Kármelitánkom Bosym, y do brze te Fundacye chciała opátżyć, mając intencya mieszkać dożywotnie między Zakonniciami, a ostátek dobr y dochodow swoich, Krewnym, Kolli gátom, y innym potrzebującym, iednym z słuźności, drugim z Miłości, rozdać. Co do Kollegium, poradził wsię Generála Oycow Jezuitow, fundowała go w Mieście Wergára w Kántabryi, dla więkšzey potrzeby ćwiczenia tak w poboźności iako y w nástátekach; náznaczywszy ná każdy Rok intrátę, tysiąc ósmset Czerwonych złotych. To jednak Kollegium, potym było przeniesione do Miásta Lojoli, Oyczyzny Świętego Ignácego, za pozwoleniem Fundátorki, gdy już była Zakonnica Profeska. A gdy się dowiedziała, iże ná Facyácie tego Kollegium, Herb domu iey, wyśoko był wyśławiony, bárdzo się o to sturbowala, iako Zakonnica pokorna, y kázala go zrućić, a ná tym miejscu, Herb Świętego Ignácego wystawić. Co zaś do Kláštoru Nászych Zakonnice, ten postanowiła w Hiszpánij fundować, gdzie by Panu BOGU wygodniey mogła służyć, będąc oddalona od Oyczyzny y Krewnych. Ale Wielebny Oćiec Nász Mikoláy á JESV MARIA, na ten czas Wikáry Generálny, Nászey Kongregácii, wyperśwadował iey, ważne mi racyami, że pozwoliła ná Fundacya Kláštoru w Oyczyſtey Genuy, który był łzczepem y początkiem inšzych Kláštorow, ktore potym po całych Włochách, w Niemczech, y w Polsce, miały byđż fundowane; záczył nápi sáwšy list, do Xiążęćia Kárdynała, DOMINIKA Pinellego, Genuenčzyká, Protektorá Zakonu Kármelitáńskiego, otrzymała pozwolenie Pápieskie, przez niego z wszeláką łatwościá, od SYXTA Piátiego Oycá Świętego dnia siedmástego Sierpnia, Roku Páńskiego, 1590.

401 Ná tę Fundacya Kláštoru Genuen-

skiego, przydano MAGDALENIE Nászey, cztery Zakonnice, iakoby za Fundátorki, ktorym w komplucie zájechał drogę, Oćiec Wikáry Generálny, y po wysłuchaniu ich Spowiedzi, y doświádczeniu ich Duchá, dawšy im Komuniá Świętá, swoje im dał ná drogę błogostáwieństwo. Gay się puściły do Włoch, dnia dwudziestego ósmego Wrześniá, przyłączyła się do nich Pánná Aureliá Spinulá, pokrewná Nászey MAGDALENY, y Xiádz Horácyusz Auriácus, rodzony Brát, Oycá Wikárego Generálnego, przy ktorych dla dyspozycyi podroźney, iechał také Oćiec Przeor Hispálenški, imieniem Ambroży od Świętego Piotra. Przyiachały do Bárcynony dnia dwudziestego dziewiátego Páździerniká, ále gdy Gálery ná ktorych miały płynąć, iuż od ładu były odbite, musiały tam zostać w Kláštorze Nászych Zakonnice, y gościć tam, aż do poczatku Grudniá, była zaś w Bárcynonie, Przełożona Kláštoru, owá słáwná, Mátká KATARZYNA od CHRYSTVSA. Tym czásem Nászá MAGDALENA, miała wielkie prágnienie, zostać iako náypředzey Zakonnica, czego niechcac odwiáczáć, chciała byđż w Hábit Zakonny obleczona, aby się lepszemu, bo Niebieskiemu Oblubieńcowi, záslubiła. Preto od Mátki Hieronimy, od Świętego Duchá, obraney Wikáryi, Konwentu Genuenškego, była obleczona dnia dwudziestego trzeciego Páździerniká, tegoż roku, 1590. y názwána była, Siostrá MAGDALENA, od JEZVSA, y MARYI.

Ják do portu, przypłynęły inšze Gálery, puściły się tá okázya Zakonnice ná morze, wśiádszy w przednieyszą náznaczoná sobie Gálery, ktorey Pán názywał się Máryni, tá zaś Gálery, tak zámknietá y opátżoná była, że Zakonnice, od nikogo byđż widziáć ne niemogły. A iako ładem ná Wozách jádac, wšytkie Akty Zakonne odpráwiały, to iest Modlitwę wnétrzną, Officyum Páńskie, y w nocy dyscyplinę, y w dzwoneczek ná te Akty dzwoniły, také też y pod czás owey náwi gácii, dla czego ich Gálery, opuścił wsię imię, ktorym się zwała, názywáno

wano Gálery Kościelną! Tak się im
szczęśliwie żeglowanie nudało, że y
na odnodze Lugduńskiej, falom y
wiatrom bardzo podległy, y w dale
szej po Morzu nawigacyi, wielkiego
uspokoienia się doznały, y do portu
Genueskiego w ośm dni przyptynę-
ły, szczęśliwie, w środ Zimy, to jest
piątego dnia Grudnia, puściwszy się na
morze. Wyfzli przeciw MAGDALE-
NIE Nászey, zacieyszy Genuescy Pa-
nowie, zbiegła się niezliczona Ludzi
frekwencya, która cały port zaślapiła,
tak dla powitania MAGDALENY,
iako żeby tak Święte grono Pánien,
a Corek Świętey TERESY obaczyli,
których iestzcze niewidzieli, y Hábitu
jakiego zażywały, nieznali: Ale ze-
wczasie przed przybyciem ich, były
sporządzone lektyki, zewszad pozamy-
kane, w te po jednej wsiadłszy, prze-
niezione były, przez tajemne wyćie-
czki, tak że uszły od oczu zgroma-
dzonego Ludu, y złożone były gospo-
da, w opuszczonym Świętego Hiero-
nimá Kláštorze, od Zakonnice Zakonu
Świętego DOMINIKA, y mieszkaly
w nim, poki własnego Kláštoru, ko-
sztem MAGDALENY Nászey niewy-
murowano. Przyszedł do nich z powi-
taniem, Ociec Przeor Konwentu Ná-
szego, Genueskiego, z inšzemi Násze-
mi Zakonnikami, przybył potym y
Wielebny Ociec Prowincyał Kármeli-
tow nie Bosych, z Przeorem Genues-
skim, z niemála liczbą Bráci, dla przy-
ięcia przystoynego Corek Świętey
TERESY, ktorzy náprzod Himn,
Te DEUM Laudamus, ná podzięko-
wanie Pánu BOGV za przyby-
cie tak Swiatobliwych Zakonnice, a
potym Solemna Msza dla odebrania
nowego Kláštoru Poslęsiyi, z innemi
Duchownemi pieśniami, ná część Ná-
świętszey PANNY, Mátki y Pátronki
Kármelitańskiej, nábożnie zaśpiewáli.

403 Jak się rozniesła sława o przybyciu
Zakonnice, y o nowym Kláštorze, po-
częły się zieżdzać. Szlachetne Pánie
y Pánienki, tak dla powitania y utza-
powania, nowych gości Zakonnych,
żeby ich ućieszyły wizytami swojemi,
iako też, żeby same, Świętymi ich ro-
zmowami pocieszone zostały; Między
niemi, była jedná młoda Pánienká, kto-

rá záchęconá konwersacya Zakonnice, z
oświecenia y náchnienia Boskiego pá-
dła do Nog Mátki Wikáryi, y z tak
goracym duchem, o Zakonny Hábit
prosiła, że przytomnych, poruszyła do
pláczu, áni chciała wstać, aż o co
prosiła, otrzymała. Tegoż dnia, gdy
się Swieccy rozjecháli do domow, Za-
konnice Násze, zaczęły Akty Zakon-
ney Obserwancyi, z wielką radością
Nászey MAGDALENY, ktorá duchow-
ną Woynę zacząwszy y woienną u
Pána przyiawszy usługę, Krolestwo
Niebieskie, które gwałt cierpi, gwał-
tem otrzymać chciała. Doskonałe ży-
cie, MAGDALENA prowadziła na
Swiecie, náprzod w Máżeńskim Stá-
nie będąc, bo ustáwicznie do Kościo-
łow y SAKRAMENTOW Świętych
uczęszczála, ubogich potrzebami do o-
dzienia y pożywienia opátrowála, po-
deytrane o zle życie Biáległowy, do
Pána BOGA nawracała, y ná odda-
nym od złych okkazyi mieyacu, dając
im czego było trzeba, chowała, dzie-
ci podrzucone zbierać y dawać im
wychowanie, kazała, y tráfiło się iey
ráz, z Kościoła idacey, że nádeszła ná
podrzucone Chłopiátko, pod Wrota
Pałacu swojego, którego podrzuceniem
záterowaną rzekła: Nieszczęście mo-
ie, że nás co dzień zárzucaia dziećmi
cudzemi, ktorey Mąż odpowiedział tá-
godnie: Coż to Chłopiátko winno?
ktoremi słowami skruszoná, owo dzie-
cie iako własne chować kazała, y o
wszytkim czego do wychowania jego
trzeba było, miała stáranie, a potym
mu, roczniey pensyi, pięćset Szkudow
zápisała.

Zostájąc w stánie owdowiáłym, z 404
większa iestzcze wolnością, dobrych
Vczynkow pilnowála, niemáiac już
ciężaru Máżeńskiego obowiazku, Zá-
ráz tedy obrála sobie, samemu się tyl-
ko Pánu BOGV podobac, zaczął u-
strzygły, sobie Włosy, y Swiatowe
porzuciwszy márności, prágneła stánu
Zakonnego, czego iey odrádzáli Spo-
wiednicy, widzac iak wielkie codzienn,
Vczynki miłosierne czynila, iak wiele
Vbogich żywiła, iak wiele kosztow-
ná Chwałę BOSKÁ y Kościoły lo-
żyła, iezegoby będąc Zakonnica czy-
nić nie mogła. Ale z Niebá nauczoná,

poznała, że to jest daleko doskonalsza, siebie y swoje dobrą BOGV oddać, niżeli je między innych rozdawać. Y tak poszła za powołaniem Pańskim, który ją mocno, y łagodnie ciągnął do siebie, do szczęśliwego Zakonnego portu, u którego stanęła, niedbając na ludzkie perwazy. Ale, że była bardzo delikatney komplexyi, y mało zdrowia miała, bojąc się, że nie będzie mogła znieść zupełnie, ostrości Reformacyi Świętej Matri Naszey TERESY, prosiła żeby z nią, we dwóch rzeczach dyspensowano, które iey nad zwyczaj pozwolono, iak Fundatorce, w tę nadzieję, że potym miała tego odstąpić. Pierwszą była, żeby iey kosztuli Iniahey pozwolono zażywać; Drugą, żeby miała sługę, do usług. Czego oboygą zażywała, pierwizych Miesięcy, Nowicyátu swego. Ale skoro na Modlitwie wnętrzney oświeconą została, y poczęła poznawać iak wielkie dobrą zamartwienia pochodzą, iako jest rzecz Chwalebna, ukrzyżowanego Oblubieńca naśladować, y iak BOGV przyjemną, oddać się mu we wszystkim. Zdrugiey strony, uważając, iako jest rzecz szkodliwa, w Zgromadzeniu Zakonnym, mieć iakie osobliwości, coby na potym inż do relaksacyi prowadziło, samą zawstydzila się tego, na co, o pozwolenie prosiła, y żałując tego, wszystkiego co iey było pozwolono, zaniechała, zachowując to wszystko, co y inne Siostry chowały.

405 Zdiawizy tedy Koszulę płucienną, y Sługę odprawiwszy, poczęła w całe spolne życie prowadzić, z taką ducha goracością, y radością, że żadney w tym trudności nieczuła, czego się przed tym obawiała, iowżem za obfitym błogosławieństwem Boskim, nicrownie lepszego zdrowia doznawała, y będąc przed tym na twarzy iak trup blada, pokazywała się rumiana y urodziwa, czemu się każdy, który ją obaczył dziwował, y gdyby niewiedziłano o Swiatobliwości y ostrości Zakonu Reformowanego, od Świętej Matri Naszey TERESY, byli tacy, którzyby rozumieli, że się musiała MAGDALENA malować. Nad to rzeźwiejszą, y w siłach mocniejszą była niż przedtem,

czemu się dziwować nie trzebá; bo Niebieskim pokarmem, duszą iey palsała się na Modlitwie, ktorego dzielność, z cudownemi skutkami y na Ciała spływała, y co dzień się w niey pomnazała, bo wiele lat, żyjąc w Zakonie, mocnego zdrowia była, y na iey twarzy pokazywała się piękność Anielska. Dla czego, mogła mówić, że się iey młodość odnawiała, iak Ork, y Ciała iey roskwitowało się iako kwiát. Ponieważ co się tycze zdrowia, tak gruntowne było, że lubo ciężkie umartwienia, y ostre pokuty czyniła, żadney iednak, y náymlniejszy ztąd nieczuła słabości, co zaś do iey niezwyčajney piękności, ta takowa w niey była, że lubo już ku końcowi życia, była w latach podeszła, zwaliła ją Swieccy Seráfica, dla piękności y powagi, na twarzy.

Skończywszy czas Nowicyátu, mając 406 lat około czterdziestu, Solemną uczyniła Profesję, zostawiwszy wielką Summę pieniędzy, tak na mrowanie Kłáštoru, iako y na dochody rocznie, tegoż Konwentu, który gdy zupełnie skończono, poczęły w nim Zakonnice mieszkać, Roku Pańskiego, 1594. Widząc się MAGDALENA, BOGV przez śluby Zakonne poświęcona, do większey się zabierała Swiatobliwości, żeby mogła zawżse, z niebieskim Oblubieńcem przestawać. Gdy tedy, tego samego tylko pragnęła, aby się jemu szczegulnie podobiała, godną się łask jego uczyniła. Obiecał iey Pán, że w Kłáštorze, JEZVSA, y MARYI, od niey fundowanym, nigdy niebędzie zbywać na Zakonnicach, wyśokich Talentow, y rzádkiey Swiatobliwości, iak prawdziwych Corkach, Świętej Matri Naszey TERESY. y że z nich będzie wiele Fundatorek, nowych Kłáštorow: Ktorą obietnicę skutkiem potwierdził, bo ten Kłáštor, wiele Zakonnic, Swiatobliwością sławnych, y inszych Kłáštorow, Fundatorek, wystał. Niektóre bowiem z nich, posłane były, do rożnych. Miast Włoskich na Fundacye, iako to, do Neápolim, do Pánormu, Kremony, Pármu, Bononij, Florencyi, Sáwony. Inśze do niektorych Miast Fráncuskich, iako to, do Awenionu, Kárpentoratu, y Kám.

y Kąmberynu. Intże do Miast Nie-
mieckich, do Wiedniá, y do Grácu. O-
sobliwą dyspozycyá Boską, á czasem
wyrażnym od B O G A objawieniem,
w ważniejszych okazyách, była rza-
dzoná: iedną Pánienkę którą się do Za-
konu prosiła, po kilka razy odrzuciła;
tá będąc odrzuconá, poszła ráz przed
Obráz Náyświętszey PANNY, w wię-
kszey Kościoła Káplicy będący, y z
Obrázem słyższała głos mówiący do sie-
bie, że miała byđż Zákonnica, w tym
Kláštorze przyięta, pierwey niżli in-
sze dwie Panny, które już miały mie-
łce obiecane, że miała dwa Kláštory
fundowác, y że miała byđż Święta.
To Niebieskie Proroctwo, spełniło się
we wszystkim, bo owe dwie Panny zá-
chorowały, á ona w krotce była przy-
iętá, zá objawieniem, które B O G
MAGDALENIE Nászey uczynił.
Fundowała potym, Kláštory, w Kre-
monie y w Pármie. y w tym drugim,
to jest w Pármie, z znakámi. y opinia,
Swiatobliwości umárlá. Zwała się záś
Mátka MARYA, ANTONIA, od Świę-
tego Albrychtá.

Prosiła Páná, MAGDALENA⁴⁰⁷
Nászą, żeby nieumierała w Oyczyźnie,
y nie w tym Kláštorze, który swym
kosztem wystawiła, ále gdzieindziej,
kiedyby iey Swieccy nieználi, y gdzie-
by iá Zákonnice mniej poważáły, z
ktoremiby w rownym zostáwáć pod-
daństwie. Przyiáł B O G iey prágnień-
nie, bo była náznáczoná, iedną z Fun-
dátorek Kláštoru Neápolitańského,
gdzie będąc Przeoryszá, Zákonna Ob-
serwancya, słowámi y przykłádami
cudownie zászczepiła, á po skończo-
nym Przełożenístwie, będąc potym pod
Posłuszeństwem, przeniosła się do Pá-
ná, roznemá od Oblubieńcá swego, y
oczywistemi powołaná y ufzanowaná,
znakámi, bo ná jeden Miešiac, przed
iey drogá Smierciá, widzianá była.
Solemná Processyá, zácných Osób, z
tego dormitárzá, ná którym mieszkála
MAGDALENA, do Choru idacych,
ktorego widzenia usłyżawszy relacyá,
rzekła: *Wolá mnie B O G, do siebie z
tego Swiáta, y po krotkim czasie u-*
márlá.

Z Y W O T

Wielebney Mątki BEATY KONSTANCYI,
od Swietego J O Z E F A Polki.

⁴⁰⁸ **W**ielebna Mátka BEATA
KONSTANCYA,
w Polšcze z Szláchet-
nych Rodzicow, urodzi-
ła się, Roku Páńskiego
1565. dnia czternástego
Lutego. Oćiec iey, zwał się Zygmunt,
z Mirowá, Myszkowski, który dla
wielkich záslug, był Stárosta Oświe-
cimskim, y Zátorckim. Mátka záś, z
dávneý Przerębskich Fámilij, zwała
się Przerębská. Ktorzy będąc przed-
tym w wierze Święteý żarliwemi Ká-
tolikámi, potym nieszczęśliwym przy-
pádkiem Kálwinámi zostáli. W ktorey
Sekcie, Oćiec uporczywie zostáiac,
márnie umárl. Mátka záś, zá stárá-

niem Corki swoieý BEATY, wro-
ciła się do Wiáry Święteý Kátolickieý.
Ochrzcił iá, Predykánt Kálwiński, kto-
ry przed tym, był Xiędzem Kátolic-
kim, y dáł iey Imię KONSTANCYA,
co oná potym usłyżawszy, z nábo-
żnym płaczem, ustáwnie BOGU dzię-
kowála, że iá od zmázy pierworod-
nego grzechu, te ręce obmył, kto-
re przedtym CHRYSTUSA piástowá-
ły, y Ciála się iego tykáły. Będąc u
Rodzicow w osobliwym áffekcie, je-
dneý Pánnie ná ćwiczenie była oddá-
ná, z tá iednąk kondycyá, żeby iey
áni biła, áni lájáła. Ale owá iey O-
chmistrzyni, niepamiętála ná to, prze-
ciw wymowioneý kondycyi, KON-
STAN-

STANCYA często bijła, a widząc że iey pięściami y policzkami o czy popodbijała, co znać było z si-
ności, skarzyła ją przed Rodzicami,
iż była swawolną, a siebie wyma-
wiając, powiadała na niewinną **KON-
STANCYĄ**, iż po swawoli bie-
gając, samą się uderzyła, y tak sobie
oczy podbiła. **KONSTANCYA** zaś
Nasza razem z rodzoną Siostrą, to o-
krucieństwo, znosiła ile mogła, a za-
smucione Siostry, serca swoje, łzami
tylko cieszyły. Gdy widziała **KON-
STANCYĄ**, że ową Ochmistrzyni
co dzień to gorzszą, dowcipney tey
życzyła na nie inwencyi, wiedząc bo-
wiem że niedaleko była, głośno do
swoiey Siostry rzekła: *Niczego już nie-
dostaje, tylko żeby nas ta złośnica pozá-
bijała, albo Kálekami poczyniła, powie-
dźmy Rodzicom, to iey okrucieństwo nad
nami, aby się na nie rozgniewali, y stu-
śnie ją ukarali, albo się postarajmy, że-
by ją za jakiego Furiata za Móz wy-
dano, któryby ją bił, y ośro traktował
a iak będzie miała dzieci, to będziemy
nasze bić, na iey dzieciach odbijać, y
tak się krzywdy Naszej nad nią zemścić-
my.* Co gdy Ochmistrzyni usłyszała,
obawiając się żeby tego na co się na-
mawiały, nieuczyniły, od tego czasu,
łagodnie z niemi się obchodziła. Ale
Nasza **KONSTANCYA**, zapomnia-
wszy tego wszystkiego, co od owey
Ochmistrzyniey cierpieła, dobrze iey
na potym czyniła, y żeby była nale-
życie wyposażoną, przykładła stará-
nia.

409 Wielkie y do podziwienią, przyro-
dzone miała Tálentá, złaczone z wys-
łokiemi Cnotámi, Miłość bliźniego,
prawie się z nią zrodziła, w ktorej się
od dzieciństwa ćwiczyła, bo krzywdy
y szkody sobie uczynione odpuszczała,
ubogich w potrzebách ratowała, y sa-
má chcąc ubogie życie prowadzić. Już
była z Brátem swoim (ktory potym
dla wielkich zasług, był Márzálkiem
Koronnym) z Domu Rodziców poszła,
mając intencya pójść w takie kráie, w
ktorych by iey nieznáno, ale że dro-
gi niewiedzieli, zaszli do Wsi Rodzi-
ców, y poznáni od poddanych, do
domu odprowadzeni byli. Jeszcze mło-
dziuchną będąc, na pamięć całe Pismo

Święte umiała, y jego wspartá powa-
ga y textámi, dowodziła fałszow, kto-
rych Heretycy przeciw Kátolikom za-
żywáli, y ich wáżnemi rácyámi koná-
ła. Máiąc już lát siedmnáście, dáná by-
ła w Máiżeństwo, Jegomości Pánu Bá-
dzyńskiemu, Stároście Dobczyckiemu,
y Brzeźnickiemu, iako sobie tak uro-
dzeniem, iak y Wiara równemu, z
ktorym cztery látá mieszkała. A że w
owym Stároświe, żadnego Heretyckie-
go zboru niebyło, chodziła do Kátoli-
ckiego Kościoła, w ktorym widząc y
uwážając Święte Ceremonie, do prá-
wdziwey Wiary chęć brała, y rozply-
wała się we lzy nábożne.

Różnemi do náwroceniá się środká-
mi, Pán **BOG** ją przyspolabiał. Trá-
fiło się iey ráz, że chodząc po Gále-
ryi Zámku Dobczyckiego, przystąpiła
do okná, y wspierała się na drewnia-
nym poręczu, ktore się oberwało, y
w głęboką przepaść upadła, z ktorym
y ona by była na Śmierć pewną u-
padła, gdyby był nieprzypadek Czło-
wiek jakiś, na ten czas prawie z Nie-
bá zesłany, ktory z nátego stráchu,
widząc co się działo z **KONSTAN-
CYĄ**, zawoławszy **JEZUS MARY-
JĄ**, włásnemi zątrzymął ją rękámi,
y od Śmierci oczywistej uwolnił. O
tym przypadku często myśląc, przypi-
sowała to tym Náysłodszym Imieniom,
ktoremi ow dobry Człowiek zawołał,
że mocą ich, od Śmierci wolna zo-
stała, záczyń od tąd wielkie do nich
Nábozeństwo zabrała, y potym ná-
wodziwszy się, ile rázy w niebespie-
czeństwie jakim, albo w nocnym strá-
chu bywała, do tych się Náysłodszych
Imion uciekała. W tym Zámku Dobczy-
ckim, częste stráchy bywały, y strá-
szydła się często pokázowały, chorus-
jąc **KONSTANCYĄ**, niemogła w
nocy sypiać, a gdy blisko śpiewają-
cego usłyszała Słowiká, kázáła się na
bliźsze miejsce zaprowadzić, aby się
wdzięcznym śpiewaniem Ptáczyny ro-
zerwała: na ktore gdy ją pokojową za-
prowadziła, zastały tam Wieprzá stra-
śznego, na ktorego weyżrenie obie-
dwie się przelećdy, ale przestráżona,
KONSTANCYA, iak tylko Imię
Náyswiętszey **MARYI** Panny we-
zwała, zniknęło zaráz owo strászydło.

Trwa.

Trwając w dobrych uczynkach, wszystkim dobrze czyniła, rada, pomoc, y pieniędzmi: y każdemu by nąppodley-szemu, była przystępna, niczyia konwersacya nie pogardzała, dla czego ia też wszyscy kochali. Trafiło się iey bydź, na jednym zawołanym Bankiecie, w wielu innych kompanij, na którym z naczynia Stołowego, kosztowna jedna sztuka zginęła, wiedziała KONSTANCYA, że to wzięła iey Służebnicą, ale że o sławę y o życie Sługi chodziło, wołała własnym kosztem, izkodę nagrodzić, nizeli winną wydać.

411 Dwadzieścia lat miała na ten czas, gdy ia Mąż kochany odumierał, po którego Śmierci, mocne uczyniła postanowienie, żyć w Stanie Wdowim, aż że do Śmierci. Zaczyn, gdy się wiele Godnych, o iey przyjaźń starało, wszystkim mile za dobry affekt dziękowała, mówiac: *Gdyby ja B O G chciał mieć w Stanie Młżeńskim, niedopuszcz by był Śmierci na Męża:* do tego się starością Młki swojej wymawiała, ktozrey obrała sobie służyć. Gdy zaś Bracia iey, a osobliwie jeden, który pozrym był Wojewoda Ráwskim, radzili iey, aby powtornie za Mąż poszła, ona ten dyskurs, czym intym zama-wiała; y do mowienia o tym wizełkiew chroniła się okazyi, iowszem, trafiło się, że musiała z domu swego w nocy uchodzić, usłyszawszy, że Brat iey, ta intencya miał do niey go-sci przyprowadzić. Wszyscy Bracia, których miała czterech, byli już nawroceni do Wiary Świętej Kátolickiej, zacy y na nie koniecznie nalegali, aby Kátolicka została, y poszła za Kátoliká. Pierwszy rzeczy, dawno już w Sercu miała pragnienie, o drugiey y słyseć nie chciała, ale się zupełnie na Wola BOSKĄ zdała, składając na ręce B O S K I E, szczęście swoje.

412 Będąc w Stanie Młżeńskim, urodziła dwie Corki, z których już jedna była umarła, a druga, Krewni Opiekunowie, wzięli na wychowanie, ktorey, KONSTANCYI, chociaż Młce, nigdy widzieć niepozwolono. Niemając tedy Corki przy sobie, gdy iey do tego Młk Nieboszczyka Męża umarła, więcey miała wolności, pilniey

się przygotować, do Wiary Kátolickiej przyięcia, tylko się jeszcze obawiała, żeby się iey Młka Rodzona, czego po niey z znakow powiercho-wnych, niedorozumiała, zacy często wyjeżdżała do Mąjerności, pod pretextem doyzrenia gospodarstwa, a ona Kościoły nawiedzała, na Kázaniach bywała, y o Panu B O G U w swoich Nábozeństwach rozmyślała. Zabawiała się czytaniem Ksiąg Duchownych, osobliwie Świętego A U G U S T Y N A, ktorego sobie na potym, obrała za osobliwego Patrona. Czytała listy Świętego P A W Ł A, z ktorego zdania y Náuki, bardziej w sobie, stwierdziła przedsięwzięcie, żyć Wdową aż do Śmierci. Gdy zrozumiano po KONSTANCYI, skłonność do Wiary Kátolickiej, poczęli się Kálwini turbować, do czego chcąc iey iden z Predykantow przeszkodzić, przyszedł do niey, y między innymi dyskursami, wtrącił mowę o powrotnym Młżeństwie. ona zaś na twoię obronę, przywołała radę Świętego P A W Ł A, ktora gdy Predykant swoim klámiwym wykładem y tłumaczeniem chciał sfałszować, żarliwością Wiary prawdziwey poruszona, plunęła mu w twarz, y policzek wyciąła, y tak z konfuzya, od siebie wyprawiła.

Już się Predykantow chroniła, z 413 czego się Młka dorozumiewała, że się KONSTANCYA chciała do Wiary Świętej Kátolickiej nawrócić, przeto ia pilniey mieć na oku poczęła, co ia bardzo trapiło: jednak ona w nocy wstając, przypatrując się sfer Niebieskich śliczności, taką miała w duchu poćiechę, że te słowa, często mawiała: *O Wielkie, y niepojęte B O G A Miłosierdzie, ktore grzesznika, do B O G A pociąga.* Zkad także, tak wielką nadzieję, y ufność do Pana B O G A wzięła, że mawiała już po nawroceniu się do Wiary, iż by nie traciła, w Panu B O G U nadziei, choćby się czuła, wszystkich ludzi grzechami obciążona, y widziała, że miała bydź do piekła wkrótce wtrącona. Y gdy na samey sobie, wielkości Dobrodziejstw Boskich doświadczyła, o Miłosierdziu Boskim y o nadziei w nim, bez

bez łez; mowić niemogła. Ze wszy-
tkich zaś rzeczy, które widziała, do
Pana BOGA, iak po stopniach postę-
powała: przeto y piękność Niebá, y
wszystkie ná powietrzu, ná ziemi, y
ná Morzu stworzenia, do Chwálenia
Pana BOGA wyzywała. Gdy po
swoim nawroceniu się, w samę noc
Bożego Narodzenia, ná Nábożeństwo
była, wrociwszy się do domu, obá-
czyła ptázká w Kłótcé zamkniętego,
y iako w nocy milczącego, którego
mijaąc, niby do niego rzekła: *O pa-
syno, także to milczysz, y niewykrzyku-
iesz Chwały, nowo Narodzonemu Panu,
y Stworcy twojemu:* Cudowná rzecz,
zaraz ptáczyná, z wielkim wszystkich
podziwieniem, porwawszy się ze snu,
ślicznie śpiewać poczęła, y nie ma-
ły czas śpiewała.

414 Do tych czas KONSTANCYA
Naszá, z swoim nawroceniem, táła się
przed Mátká, żeby iey była bárdzo
niesturbowała, ale już czas przycho-
dził, którego, wżelákie ludzkie respe-
kta, miała zwyciężyć. Tráfiła się o-
kazyá, że z drugimi pojechała do
Częstochowey, nawiedzić Cudowny
Obráz Náyświętszey Panny, á gdy
wszyscy wyraźnie Twárz Náyświę-
tszey Panny widzieli, oná tylko samá
lubo długo oczámi w Obráz wlepio-
nemi pátrzała, rozeznáć Twárzy zá-
dná miára niemogła, z czego zádu-
miona, osadziła się zá niegodná, żeby
tak Świętey Panny, y Krolowey O-
bráz widziá. Była potym w Nie-
dziele Kwietnia ná Kázaniu, ná któ-
rym Káznodzieiá, ná te słowa Ewán-
gelij kázal; *Jdźcie, zndźdźcie Osłicę
uwiazaną, odwiążcie ją y do mnie przy-
prowadźcie.* Które słowa, do siebie o-
brociła KONSTANCYA, że sa-
má, miała byđ odwiązána, od zwię-
zow grzechow swoich. Těmi słowá-
mi skutecznie wzruszoná, y zálem,
zdjętá zá grzechy, przy cáley zgro-
mádzonych ludzi frekwencyi, gorzko
plákać poczęła, áni się od pláczu
wstrzymać mogła; widząc zaś ludzi
do Spowiedzi przystępujących, ieszcze
więkzá skrucę uczuła, záczył po-
stánowiá z Kościoła niewychodzić,
ážby się z BOGIEM zupełnie poje-
dnała. A gdy się z Kościoła Ludzie

rozeszli, o pomienionego Káznodzieję
prosiła, y oznámiła mu swoją inten-
cyá, y zá iego rádá nágotowała się
ná dożywotnią Spowiedź, którą z
wielką pokorą y Nábożeństwem od-
prawiwszy, w Wielki Czwartek, przy-
ięła Przenáyświętszá Kommuniá, á
potym powróciwszy do Domu, w dzie-
dzicznym Miásteczku swoim Zábnie,
publicznie wyrzekła się Sekty Kálwiń-
skiey, y Wiárę Świętá Kátolická przy-
ięła, przez publiczne iey przy wszy-
tkich wyznánie.

Tym swoim nawroceniem się, wie-
lu innych do Wiáry Świętey nawro-
ciła, osobliwie w pomienionym Miá-
steczku. Záraz bowiem Obywátele,
jego, wzruszeni przykładem Pani swo-
iey, Wiárę Świętá Kátolická przyjęli,
y do SAKRAMENTOW Kościoła
Świętego z wielkim Nábożeństwem
przystępowáli. Tak wiele dusz, swo-
im nawroceniem się, do owczárni
Chrystusowey przysposobiła, że w
krotce w tym Miásteczku, iako przed-
tym dziewięć tylko było Kátolikow,
tak zá Cudowná BOSKA opátrznó-
ścią, dziewięć tylko zostało się Here-
tykow. Z czego mogła sobie równé
Wiáry Świętey przypisować zwycię-
stwo, iákie przedtem, Święty Grze-
gorz Cudotwórca, otrzymał. Stało się
nawrocenie KONSTANCYI, Ro-
ku Páńskiego 1590. Będąc już do
Wiáry Świętey nawroconá, nierównie
z większym Duchem y miłościá, po-
bożné uczynki czyniła, wszystkie swo-
je intráty, ná potrzeby ubogich, ná
ozdobę Kościołow, y wspomózenie
Zakonnikow, szcudrobliwie rozdájąc,
przez co iey jednak, nietylko nie z
dochodow nieubywało, ále zá błogo-
słáwienstwem Boskim, stokrotnie przy-
bywało. Kościół zániedbány y po-
ruynowány, w pomienionym Miáste-
czku, odnowiła y restáurowała, zá-
wizé przy sobie Kápelláná chowała,
y dla instrukcyi w Wierze Świętey o-
bywátcłow Miásteczá, á poddánych
swoich, kilku Kápłánow do Kościoła
przysposobiła, y dochodámi opátrzy-
ła. Samá zaś, prawie ustáwicznie,
przesiedziáła w Kościele, ná Modli-
twie, y rzeczy Niebieskich rozmyślá-
niu przestájąc. Bárdzo rádá była, z lu-
dźmi

dźmi uczonemi y Apostolskiego Duchá mającemi, rozmawiać, y gdy w kim widziała, sposobne do Nauk Talentá, takiemu swoim kosztem, dopomagała. Tak dopomogła, Jegomości Xiędzu Sebaſtyánowi Nucerynowi, którego w Cudzoziemskich Akademiách, o swoim koszcie trzymała, y iáko o Synu, miała staranie, a potym go Doktorem Świętey Teologii, y Ordynaryjnym Káznodzieia, w Katedralnym Kościele Krákovskim, uczyniła, y na tey funkcyi zostając przez dwadzieścia cztery lát, dziwny w duchách czynił pożytek, którą w opinij Świątobliwości odprawiwszy, życia dokończył, y zaraz po Śmierci, sływał Cudami. Pewną Zakonnica, Kláštoru Świętego Jędrzeja w Krákovie, chorując na Kámién, dowiedziawszy się o Śmierci, pomienionego Jegomości Xiędza Nuceryna, stylząc potym Śmierć jego oglądające dzwony, rzekła: *już ten pobożny, y żarliwy Káptán, przeniosł się do BOGA, Názłaskawszy Pánie, przez zasługi y przyczynę jego, proszę Cię niegodna, abyś mi zdrowie y dawne siły przywrócił, y wybawił mnie, od tak ciężkiej Choroby, abym Cię jeszcze na ziemi mogła chwalić.* Rzecz dziwná, Kámién ow, który w wielkości był jak gołębie jaje, niewidziánym jeszcze, y niezwyčajnym sposobem, bokiem wypadł, a Zakonnica, do zdrowia dawnego była przywrocona. Ten cził Godny Káptán, w Naszym Kościele Krákovskim Świętego Michála, według swej dyspozycyi, pochowany jest Rokn Páńskiego 1635. w Káplicy Náyświętszey Panny MARYI, przed ktorej Ołtarzem, co Soborá miewał Mszą Świętą. W dzieście lát po Śmierci, Ciało jego znalezione było całe, y nieskázone, na którym odzienie było zbutwiałe, ale je w nowe obleczono. Drugiego pobożnego Káptána, to jest Jegomości Xiędza Ostrowskiego, Nasza KONSTANCYA, náprzód Káptánem, a potym poważną instancją, Krákovskim Kánonikiem uczyniła, y wiele podobnych Miłości bliźniego oświadczyła uczynków, któreby wielkiemi opisać trzeba Tomami.

416 Wszelkiemi sposobami, y żarliwo

ścią w całe Apostolska, o nów rocznie się Heretyków, do Wiary Świętey Kátolickiey, miała staranie, osobliwie swoich domowych. Dwie Siostry miała, w Sekcie Kálwińskiej, jedną Pánnę, druga Zámężná, obiedwie do wiary Świętey nawróciła, lecz zámężná, z wielką trudnością, która jednak nawrócona, powoli potym, w Nabożeństwo wprawiła. Pánnę zaś, w krotkim czasie, uczyniła Zakonnica, Zakonu Świętego FRANCISZKA. Mátka swej, już w lará podeszłej, nawrócenia bardzo pragnęła, które Pánu BOGU goraco polecała, jednak z nią jawnie o tym mówić nie śmiała, bojąc się iey rozgniewać: myślała przecie o sposobie, jakby sobie z nią postąpić miała. Dwór Naszey KONSTANCYI, zdał się byđż niejakiem Kláštorem, w którym pobożność mieszkala, a nieczbożność na wygnanie była wysłana. Do tey Świątobliwości przyszła, że na całym iey Dworze, żaden złego ducha niewspomniál, y żeby ten Świątobliwy zwyczaj, na zawsze był zachowany, założyła kárę pieniężną, na tego któryby kiedy wspomniál Szatána, które pieniądze naznaczyła na potrzeby Kościelne. Niezmiernie ucieszona została, gdy usłyszała, że Syn Siostry iey niedawno nawróconey, Káptánem, y Kánonikiem Krákovskim został. Myśląc zaś, iak miała wkroczyć z Mátką, w Interes nawrócenia iey, náprzód to Pánu BOGU goraco poleciła, y przyechawszy do niej, we wszystkim iey z wielką uniżonością, y áffektem, służyła: a widząc iż jednego czasu wesoła, samá łzami zalána, wielkie zámucenie y żal Sercá, na twarzy pokazała, o czego przyczynę od Mátki spytana, odpowiedziała: *A jákoż ja niešťczęliwa, nie mam płakać, y całym Sercem ubolewać, gdy się teraz zapátruiać, na Ciebie Náyukocháńſza Mátkę moję, uważam, że po Śmierci o Mátkę moją, ratem z toba niebęde.* Nigdy jednak, lubo się podawała okazyá, niechciała z nią dysputować o Wierze, bojąc się żeby się iey nienaráziła: ale gdy samá Mátka, zádawała iey niektóre przeciwné Wierze Kátolickiey zárzuty, odpowiadała iey na nie KONSTANCYA,

tak z poważnych dowodów y Nauk Oyców Świętych, iako osobliwie z Świętego Augustyna, y tym odpowiedzi swoje kończyła, że wołała z wielką bładzić, niż w uporze Wiary samą zostawać. Naoftatek wymogła to na Matce, żeby w iey własnym Dworze, y przy niej. Nasz Katoicki Kapłan, dysputował o Wierze, z Bartłomiejem Rybertem, iey Predykantem; z ktorey dysputy, samą Matak, błędy swoje poznała, ktorých się wraz z Zofią, Córka swoią, Panną, w tydzień wyrzekła, y z nią razem, Wiare Świętą Katoicką przyjęła.

417 Ciesząc się wielce, z nawrocenia Maki swoiey KONSTANCYA, za to Dobrodziejstwo, niezmiernie Pannu BOGU dzięki czyniła. Siostrę swoię Roku Páńskiego 1601. do Kłáštóru Krákovskiego Świętey Jągnieszki, Zakonu Świętego Fránciszka oddała, y Zakonnica tegoż Zakonu uczyniła, ktory sama także kochała, y często Zakonnice tego Zakonu nawiedzała. Samą zaś w domu, wewnętrznych y powierzchnych, dobrych uczynków pilnowała, ubogim usługowała, a kiedy ich u siebie nie miała, szukać ich, y do siebie przyprowadzać, kazała. Jedną też Białogłową konającą y od wszystkich opuszczoną, staraniem y lekarstwami, do zdrowia przyprowadziła. Kościoły zruynowane restaurowała, obołbiwie Grembošowki, Beneficją albo opuszczone Plebanie Kapłanami osadzała, y na nich Fundusze czyniła, Kościelnych postanowiła, restaurowały Kościół Grembošowski, wprowadzonym Bractwem Najswiętszey Panny ozdobiła, do tegoż Kościoła, dzwonicę wspinała z wielkimi dzwonami wytawała, y Cmentarz rozprzestrzeniła, Apparaty Kościelne, y Srebra, Kosztowne, w lámpách, w lichtárzách, y innych naczyniach porządkowała, z wielkiej o Chwałę Boską żarliwości. Gdy się iey trąfiło, przez dobrą Pannow Heretyckich przejeżdżać, kazała Nábożeństwa y Himny o Najswiętszey Pannie, Solemnie grać y śpiewać. Predykantów Heretyckich z ludzkością przyjmowała, gdy do niej przychodzili w iákiey potrzebie, ale jak tylko dyskurs jáki przeciw Wierze Świętey

Katoickiey zaczęli, pfami ich wyszczuć, y wypędzić kazała. Gdy się dowiedziała, że Studeńci Przesławney Akademij Krákovskiej, z żarliwości o Honor Boski, w Krákovie mieszkaniá y Zbory Heretyckie burzyli, wielce się z tego cieszyła. Tedziwne iey, y pobożne przysługi, nagrodził iey Pán, cudowną protekcyą. Jechała ráz zimą, Sániami szesćciokonnemi, przez Wisłę lodami ułanowioną, niešťczęliwym przypadkiem, złamał się łód, y tak z Kónmi, Sániami, y ze wszystkim wpadła w Wodę między kry, gdzie już trzeba było utonąć, álić ona usłyszala głos wewnętrzny, żeby się chwyciła ścianý Kościoła Grembošowskiego, co ona myśla uczyniła, odprawuiąc Rozániec: Slugom się zaś zdało, że ich jákas Osoba poważná, zastona iákas do koła obtoczyła, żeby ich woda niezalała; y tak wszyscy wyratowali się, bez szwanku.

Gdy te y inne Dobrodziejstwa Pánu BOGU, y Najswiętszey PANNIE przypisowała, wielkie do Najswiętszey PANNY Nábożeństwo zabrała, y iakby jeszcze nic nieuczyniła na iey usługę, uławnie iey prosiła, aby iey obiawiła, czymby się iey mogła przysłużyć, dla czego wiele nábożeństw, y obfitych jałmużn łożyła, nietylko w Oyczyźnie, ale y w cudzych krájach, bo w Rzymie, w Kościele Polskim Świętego Stánisława, wspinały Ołtarz Świętemu Jáckowi, wystawiła. Przychodziło iey na myśl, aby się poświęciła Pannu BOGU, y wstąpiła do ktorego Zakonu, ale iey była na przeszkodzie Cureczka, y o niey staranie, ktora za Maz, przymuszali Opiekunowie. Jednak puściwszy mimo siebie, wszystkie przeszkody, obrała sobie na mieszkanie, Kłáštór Świętey Jągnieszki w Krákovie, gdzie Siostrá iey Zakonnica była, y tam prawie Zakonne życie prowadziła, w podłym odzieniu chodząc, y dobrowolnie wzgardzone usługi podejmując. Mieszkając u Świętey Jągnieszki, ubolewała na to, że kiedy, była w stanie Málżeńskim, co y pierwey oplakiwała, gdy iá za Maz wydawali Rodzice, a to przez miłość y szacunek Pánieństwa, żeby zaś płaczącey niewidziáno, na skryte do Ogro-

groda mieyscá chodźła. Mátka też KONSTANCYI Nászey, w Stárości swoiey, przeniosła się ná mieszkánie do tegoż Świętey Jágnielszki Klá-
 sztoru, gdzie pobożnie żyjąc, Swiáto-
 bliwie umárła.

419 Gdy ráz KONSTANCYA, ná-
 wiedzała Brátá swego, w domu jego,
 widziała wiszące ná ściánie ostrogi
 Srebrne, bárdzo kolczásto záostrzone,
 wzięła je potájemnie, y z sobą je do
 Kláisztoru przyniosła, przywizała
 do dyscypliny, która się niemiłosiernie
 bijąc, Ciáło swoje szarpała. Z tak
 frogiego traktowánia Ciáła swego,
 y krwi z siebie zbytecznego wylá-
 nia, wpádlá w cięższá máligné, do te-
 go przystąpiło ciężskie głowy bole-
 nie, y wzroku utrácenie, tak dálece,
 że samí Doktorowie, życia iey nietu-
 szyli. Gdy się frásowała, o utracone
 oczy, czuła że do niey przyszły dwie
 Zákonnice, z których jedná ręce ná
 oczách iey położywszy, do niey mo-
 wiła: *Dármo się turbiuś, niestraciś oczu.*
 Siostry Zgromádzienia Świętey Jágnie-
 szki, które u niey były, głos usłyszá-
 wszy, przystąpiły do niey, y pytały
 z kimby gádała: Odpowiedziała im
 chorá KONSTANCYA, *Były teraz
 u mnie dwie Zákonnice, chcę widzieć,
 z kąd są.* A że pomienione Siostry
 nic niewidziały, rozumiáły, że się iey
 coś, w Máligné będącey, przywidzia-
 ło, ále gdy nád nádziecie (bo iey już
 dáć Oley Święty Doktorowie kázali)
 lepiey się mieć zaráz poczeła, y ná
 oczy przeżyrała, tę Cudowná łáskę
 Świętey KLARZE przypisowała, y
 ná záwdzięczenie, Hábit iey nośić o-
 biecała, ále gdy już Hábit był podwá-
 rázy gotowy, álbó Interes jáki zászedł,
 álbó nowá przeszkodziła Chorobá, że
 iey go wzięść nieprzyszło, bo iá O-
 patrzność Boská, do Zákonu Kármeli-
 táńskiego przeznaczyła.

420 Inszego czásu chorując bárdzo cięż-
 szko KONSTANCYA, widziała
 Wnuczká swego Jácká, zmárłego, w
 wielkiej jáśności, máizcego trzy Ko-
 rony ná głowie, z ktorey pierwszá,
 iáko powiedział, odebrał zá to, że w
 niewinności umárł, drugá zá to, że
 nábożnie Pácierz odmawiał, trzecią
 że iey samey, iák Bábe, był posłu-

izny. Náuczył iey tenże Wnuczek, o-
 sobliwego y obszernego sposóbu, od-
 mawianá Rożáncá Náyświętszey Pá-
 ny, to jest áby po káżdym, *Zdrowás
 MARTA*, ná páciorkách mnieyszych
 mówiła: *Rácz, mi dáć łáskę, ábym cię
 chwáliła P Á N N O Náyświętszá, dodáć
 mi mocy, przeciwko Nieprzyjaciódom two-
 im.* Ná większych zás Páciorkách, po
 odprawionym *Oycze Náš*, áby mówiła,
*Po porodzeniu, Pánna nieuárušona zo-
 stała, Mátko BOZA, przyczyn się zé-
 nami.* Słyszála KONSTANCYA
 Nászá, od owych Zákonníc, które iá
 nawiedziły w Chorobie, y zdrowie y
 wzrok iey przywróciły, że w inšzym
 Zákonie miała bydz, y w nim umrzeć:
 co iey też Pán w widzeniu objáwił,
 widziała bowiem w duchu, pierwszych
 Oyców Nászych, Prowincyi Polskiey
 Fundátorów, których potym z twárzy
 poznála, gdy do Polski przybyli, y
 ten głos słyzála: *Ci Mężowie, od sa-
 mego BOGA, tu są zesłani, którzy wie-
 dzą, Wola Boská.* Pokázanych sobie
 Oyców, z wielkim oczekiwála prágnie-
 niem, á gdy ich w Polszczę obáczy-
 ła, y poznála iże do niej byli poslá-
 ni, z wielkim ich ulzánowánim y du-
 szy okontentowánim, kiedy iá ná-
 wiedzáli, przyięła.

Miała znowu, y drugie, o Zákonie 421
 Nászym, mistyczne objáwienie, wi-
 działa bowiem pierwszego w Polszczę,
 Oycá, Fundátorá, y z nim wráz, czte-
 ry Zákonnice Násze, z których zná-
 cznieyszá y poważnieyszá jedná, wie-
 le iey Náuk o przyszłym stánie dáła,
 á między innemi, to rzekła: *O to Naya-
 miślá Corko, máś tyśb, którzy swoim
 zámysłom, y prágniem, dosię uczynia,
 y oznámié ci Wola BOSKÁ,* pokázu-
 iąc iey, pomienionego Oycá, z Socy-
 uszem. Dorozumiála się potym, że
 owá znáczná Zákonnica, która z nią
 rozmawiała, była Świętá Mátka Nás-
 szá TERESA, od Páná JEZUSA,
 co poznála z Obrázem iey, bárdzo po-
 dobne, który iey dárował był nieo-
 który Mieczczánin Krákowski. Tym-
 czásem, gdy oczekiwała skutku, tego
 szczęśliwego widzenia, w dziwnie ná-
 bożnych nieustáje uczynkách, ná ká-
 dy dzień Officjum, álbó Godziny
 mnieysze, Náyświętszey P Á N N Y,
 cho-

choć i w Chorobie będąc, odmawia, Kłasztorowi Świętej Jagnieszki, w którym mieszkała, iasnużny wielkie daje, y Mury podnosi, z Naszemi Przełożonemi w Rzymie zostającemi, przez listy znaiomość zabiera, zapraszając y zachęcając ich do Polki, y Zakonowi Naszemu, wiele dobrego, y siebie samę obiecuje. Gdy zaś do Polki, przyechali Nasi Oycowie, we wszystkim im dopomagała, tak affektem, jak y dobrodzieystwami, y ziednała im u Krola Audyencya, przez swiego Krewnego, Biskupa Przemyńskiego, Kancelerza Koronnego, y swoją promocyą, pierwszą Fundacyą, w Krakowie, otrzymała.

422 Przyechali tedy; poządani Oycowie Nasi, do Krakowa, do których z radością pospieszyła Nasza KONSTANCYA, y ich mile bardzo przywitała, która Oycowie Nasi, wzajemnie powitawszy, taka do niey uczynili przemowę: *Ta jest Wola JEZUSA CHRYSOSTUSA, abyś Waszmość Pani Dobrodziejka, jeżeli się chcesz Najświętszej PANNIE, dobrze przysłużyć, posłała do Niderlandu, po Nasze Zakonnice, y one zamtąd sprowadziła do Polki, żebyś była pierwszą Zakonu Najświętszej Panny MARTI, Fundatorką, y Dobrodziejką, w tym Krolestwie.* A gdy Oycowie Nasi dalej jeszcze mówili, ona w swoim Sercu uważała, iako słowa ich, zgadzały się z pomiesnionym wyżej widzeniem, w którym raz slyszala, Ci Oycowie, wiedza Wola BOSKA, y znou: Wola BOSKA oendymia ci. Uslyszawszy Wola BOZA, KONSTANCYA, myśli o sposobie, iak ja wypełnić, y zniósłszy się z Xiędzem Nucerynem, za jego rada, zaraz do skutku przyprowadzić to obiecała. Zaczem poslała do Niderlandu, rozumnego Posłańca, który Nasze Zakonnice przyprowadził do Polki, a Nasza KONSTANCYA, iako Fundatorka, przyjęła je y przywitała, z dziwną przyjemnością y uszanowaniem, niedbając na to, co przeciwno temu drudzy szemrali, aby to, czego BOG chciał po niey, wykonała.

423 Roku Pańskiego 1613. gdy w Krakowie było zaraźliwe Powietrze, wy-

iechala do swoich Majętności KONSTANCYA, y Nasze Zakonnice z sobą wywiozły, złożyła je w swoim Pałacu, y tak ubogim, ale osobliwie, Naszym Oycem, y Zakonnikom, dziwną miłość świadczyła, y obfitemi iasnużnami opatrowała, między Zakonniciami jeszcze po Swiecku zostając, w wielkiej Swiatobliwości y Duchą ukontentowaniu. Po powietrzu, powrociła się do Krakowa; y wrociła się do dawnych pobożności uczynków, które mi ubogich ratowała, między temi był jeden Więzień, którego niemogąc odprosić, y innego znaleźć sposobu, żeby go wypuszczono z Więzienia, własnemi go okupiła pieniędzmi. Tak skromną, y pokorną była, że wielkiej nie lubiąc asystencyi, niechciała, aby ia kto, z samych nawet pokrewnych, z domu wychodzącą prowadził, albo do domu powracającą odprowadził, ale tylko jednego Wyrostka chowała, który za nią szedł do Kościoła. Po Modlitwie, ręczney roboty pilnowała, albo się z ubogimi mile zabawiwała. Chowała Pannienkę bardzo pobożną, która ia w politowaniu nad ubogimi naśladowała, y zwyczajnie wielu do niey przywodziła ubogich. Jednego dnia, przyprowadziła do niey Chłopczyka bardzo szpetnego, y prawie nagiego, którego niechędostwem, gdy się niejako KONSTANCYA Nasza brzydziła, rzekła iey Pannienka: *Jeżeli to dla Miłości BOZET czynimy, tych bardziej powinniśmy ratować, którzy nam się zdadza szpetniejsi, y większe obrzydzenie w nas czynia.* Co gdy uslyszala KONSTANCYA, owo Chłopię mile przyjęła, y na potym, osobliwie o nim miała staranie, tak w Duchownych, iako y doczesnych potrzebach. Nawet wolniey żyjącym Białogłowom, była ratunkiem, które pokutujące za złe życie, y do lepszego nawrocone, albo za Mąż wydawała, albo na uczciwą służbę przystoynym domom, zalecała. Jednym słowem, całe Życie Naszey KONSTANCYI, było ćwiczeniem się wszelakich Cnot.

Nastąpił tedy, ow czas szczęśliwy, 424 którego się KONSTANCYA, chciała, na Osiarę oddać Panu BOGU, zupełnie.

pełnie. Obróciła sobie za Spowiedniką, jednego z Naszych Oycow, sobie zaś upodobiała mieszkanie, blisko Konwentu Naszego, Świętego Michała, w Krakowie, który tak żywnością, iako y bogatemi do Kościoła Apparátami, przez całe pułtorá latá, wspomagała. Dziwnemi sposobami, Spowiednik Nasz, probował KONSTANCYĄ, ile gdy z nim mówiła, o swoim Powołaniu, do Naszego Zakonu, albowiem iey powiadał, że już była podeszła, przetoby się do niczego niezdawała, mawiał iey także, że pod pretekstem y pokrywką Swiętobliwości, była uporna, y pascyonátka, mogła by potym Sługi CHRYSYTVSOWE turbować. Co ona z uśmiechaniem się skromnym, przyjmowała od Spowiednika, y wyznając przed nim, że była nawniedoskonalsza, obiecała za przeszle niedoskonłości czynić pokutę, a przyszłych się wystrzegać, y co złego było, w tym się poprawić. Po uczynionych tych, Duchá iey probacyách, przyięta była do Zakonu, y dnia pierwszego Grudniá, Roku Pańskiego 1615, wzięła Hábit Zakonny, wyśpowiadałszy się pierwey dożywnia Spowiedziá, y Komuniá Swiętá przyiawszy. Przed wstąpieniem do Zakonu Świętego, poodprawiała Czeładź, z należytą każdego z osobná sarystakcyá, y samá z swoim Spowiednikiem, przyszła do Kłáztoru Naszych Zakonnic, y przyszedszy do Forty, pokłękawszy, czekała, póki iey nie wpuszczono, którą iák wprowadzono, zaráz iey Hábit dáno, a gdy Krzyżem ná ziemi leżała, przy obłuczynách, poczuła się uwolnioná, ob wszelákíey bojáźni, y niepokojow wnétrzných, y wielkiey od BOGA sobie dánéy síly nábyła, do znośzenia wszystkich prác y ciężárow Zakonnych, co sobie za Cud poczytała, którą tylá lat, widząc się zestárzając, przez pokorę, samá się nazywała, bydlatkiem niepożytecznym.

425 Jako Stán, tak też, y Imię Swieckie odmieniła, y nazwana była BEATÁ, KONSTANCYĄ, od Świętego JOZEFA, od którego żeby Imię miała, samá prosiła. Pierwszego dnia, taką miała w duszy pociechę, że z wiel-

kiego Nábozeństwa, y radości wnétrzney plakała, zaráz wszystkie powinności Zakonne, bez folgi odprawiała, y Mistrzyniey Nowicyuszek, daleko w latach młodszy, dyrekcyi, w Stárości się swoiey, bez dyskrecyi wszelkíey poddała, ná Akty Zgromádeniá, náypierwszá uczęszczała, nápodleysze y náytrudniejszye posługi odprawiała, ná każde posłuszeństwá roskázy, záwíze gotowá zaráz była. Począł iey Pán udzielać, Niebieskich lásk y Objáwieniá: Jednego dnia, szukała Mátki Przeoryszey, w jakieysís potrzebie, y nálaźla ją Klęczącą y modlącą się w Chorze, y przy niej drugá Zakonnicę stojącą, którą kładła ręce ná głowę Mátki Przeoryszey, zádziwiła się temu, ponieważ tey Zakonnicy, niewidziała nigdy w Konwencie, ale z náichnieniem Boskiego poznała, że to była Swiętá Mátká Naszá TERESA, dla czego rzewnie plakać poczęła, łájąc się niegodná, mieszkáć między tak Swiętymi Zakonnicami, y z tego widzenia, wielkie do Zakonney Obserwancyi, wzięła prágnienie. Postánowiła sobie, zbieráć y umiáráć wszystkie Smięci, Kłáztorne, lubiáć we wszystkim ochędostwo, osobliwie w noszeniu Hábitu Zakonnego, y Szkáplerzá Swiętego, powiádaiać że Sukienká Náyswiętszey PANNY, powinna byđ chędogá.

Ubostwá bárdzo przestrzegála, y 426 pilnie tego strzegła, żeby się z iey przyczyny nie niezepsuło, mówiać, *Jálmuzny te, sa grzechy Ludzkie*. Swiecka jeszcze będąc, wybornych potráw nie lubiła, Zakonnica zostáwszy, nie osobliwego jadáć niechciała, ale się pospolitemi wszystkim porcyami kontentowała, nigdy Winá niezázywáiać. Z wielką pokorą tak pod czas Nowicyátu, iako y po Professyi, wszelkie nápominániá przyjmowała, prosternuiąc się pokornie, lubo już stárá była, y ledwie się od ziemi podnieść mogła. Wszyskim Zakonnicom, z miłością wielką usługowała, y w ciężkich prácách káżdey z osobná pomagała, záwíze co robiáć, nigdy odpoczynku niechciała. Będac jeszcze Nowicyuszká, gdy o swoim w Zakonie wytrwaniu, miała wątpliwosć, ten głos wyraźnie słyszała:

szala: *O bojaźliwa y młodego Sercá, cze-
goś wąpiś, bądź dobrej nadziei.* Na te
słowa wyiżrała oknem z Celi, y oba-
czyła Zakonnice nieznajomą sobie, a-
le do tego Obrázu bárdzo podobną;
ktory był w Chorze, Świętey Mátki
Nászey TERESY, przeto wyszedszy
z Celi, poszła się z tą Zakonnica o-
báczyć, ale na tym mieyscu gdzie ją
widziała, nikogo nieznalazła.

427 Roku Páńskiego 1619. dnia pier-
wszego Grudniá, uspokoiwszy wszelá-
kie trudności koło dobr y Májetności
swoich, y rozporządziwszy fortunę, od
wieczorá Solemną uczyniła Professyá,
którą sobie za osobliwe Dobrodziey-
stwo BOSKIE poważała. Wkrótce
potym, nastąpiło znowu w Polsce-
powietrze, którym y ona, służąc, dru-
gim zarażoną została. Niepodobną wy-
rążyć, iák wiele w tej Chorobie za-
różliwcy cierpiała, iák dła przykrey
stárości, iák y dła innych przypadko-
wych słabości, iák to Sercá pálpitá-
cyi, Pedogry, y puchliny. Gdy bár-
dziej szerzeło się powietrze, musiały
Zakonnice Násze wyiechać z Kráková,
y rózne po drogách znosić niewygo-
dy; z których Nászey BEACIE KON-
STANCYI, do inšzyeh pároxyzmow,
przybyło stráccenie áppetytu do Chle-
bá, ktory sobie iák obmierziła, że go
nie tylko jeść, ale go y powachać nie-
mogła, przeto ile rázy przystępowa-
ła do Kommunii Świętey, tyle rázy
nowe udrczenie cierpiała, od czego
jednak potym, za przyczyną Świętego
Stánisláwá, uwolnioná została.

428 Będąc jeszcze Swiecka, y w Sekcie
Heretyckiey zostając, że ją BOG do
Wybranych swoich liczby przezná-
czył, udzielał iey łask twoich, iák, że
y Niebieskie objawienia miewała. Gdy
raz jednego z poddanych, za Záboy-
stwo do Sadu odesłała, a potym o
práwdzie Záboystwa wąpiła, z tej
wątpliwości, tym widzeniem, wolná
została. Podczas pogodney Nocy, kłę-
knawszy ná Modlitwie w Pokoiku przy
oknie, widziała w duchu, człowieka
powrozem zwiázanego, ktorego ná
plác Smiertelny prowadzili. Mąż iey
ktory iák był, iák y umarł Heretykiem,
kazał był w swojej Májetności, zám-
knąć Kościół Kátolicki, po jego śmierci,

ci, BEATA Násza, ná proźbę podda-
nych, Kazała go otworzyć, a lubo
Kościół był zamknięty, przez lát dzie-
sięć y więcej, znalazła w Cymbory-
um HOSTYÁ, konsekrowaná, w kor-
porál uwinioná, całá y świeża, co
zostawszy potym Kátoliczka, za jáwny
Cud poczytała. Náwiedzając groby,
zmártych pokrewnych swoich, Stryjá
swego, Biskupá Krákowskię, grob
sobie kazała otworzyć, w ktorego
Trumnie znalazła Kielich pelen wo-
dy czystey, lubo ze zwyczáju, Káplá-
nom zmártym, do Trumny kładá pro-
żny, czemu gdy się wszyscy dziwowa-
li, ona z tąd przychodziła, do uzná-
niá Zmártwychwstániá umártych.

Choć jeszcze ná Swiecie zostawała, 429
zawsze miała przed oczámi, żywą
Smierci pámiatkę, przeto rozkazała sie-
rotom, którym wychowanie dawała,
aby iey często te słowa przypomináli,
Pamiętaj Pani ná Smierć. Zostawszy
zás Zakonnica, często prosiła, aby iey
Smierć przypominano, y gdy umrzeć
bárdzo prágnęła, rączył iey Pán ná-
stępniacá Smierć, trzemá láty przed
tym objawić. Gdy chorowała, miała
objawiono sobie w Chorobie, że mia-
ła umrzeć w Piątek, gdy będą mówić
ná Komplecie owe słowa, *w Rece two-
ie Pánie, polecám duszę moję,* a názá-
jutrz w Sobotę, miała poyść do Nie-
bá, gdy będą śpiewać, *Salve Regina,*
to iest, *Witay Krolowa,*, o czym iá
upewniła; powážná iákás Mátroná,
która pod czas Obiáwieniá widziała,
a ona to obiáwienie, tej Siostrze, kto-
rá iey służyła w Chorobie, powie-
dzała, co się potym we trzy látá sta-
stało. Tá Mátroná powážná, była Świę-
tá Monika, do ktorey osobliwe Ná-
bozeństwo miała BEATA, y obráta iá
sobie za Pátronkę, od owego czasu,
kiedy iá pierwszy ráz widziała, my-
śląc bowiem czy drugi ráz poyść za
Mąż, czy też iák w stánie owdowiałym
zostawać, słyszała do siebie mowiácá
Świętá Monikę, *Tak żyj Wdowa.* Miá-
ła znowu obiáwienie, o bliźszej śmier-
ci swojej, o ktorey inšzym powiedzia-
ła, bo gdy iedną Studniá, dáwnościá
zapádła, nápráwiano, rzekła BEATA;
*Nie tę Studnię náprawia, iá Świat, y
was pożegna.*

Choć

430 Chorobami y różnemi boleściami. co raz bardziey wyniszczone na zdrowiu, przyrodzone siły traciła, y lubo widziała, że iey, nie niepomagały lekarstw, iednak ich zażywała, żeby Posłuszeństwu dosyć czyniła. dla czego w dzień Świętej Moniki, gdy wzięte pigułki przez Womit wyrzuciła, znowu je wzięła. Wtey ostatniey Chorobie, nigdy Pącierzy Kościelnych, y Officyum Najswiętszey Panny, nie opuściła. Często powiadała, że wkrótce umrze, wtey jednak Chorobie, proloną, żeby była na jedney Siostry, Professyi, wstała, y na tym Swiatobliwym Akcie, była przytomna, a potym na zwykłą godzinę rozmowy, do Ogrodu zaprowadzoną, Modlitwom Zakonnicy, polecała się, mówiąc: *Ostatni już raz, byłam z wami w Ogrodzie, państwaście Najmilsze Siostry, o duszy moiej, a kiedy z tych szczepow, ktorem ja rękami mojemi bezepila, będziecie zbierali owoce, prosicie za mnie PANA BOGA, już ostatni raz przeżłtam się z wami, modlitę się za mnie do BOGA, abym się długo Choroba nienaprzykrzała.* Zaprowadzono ją potym do Celli, gdzie będąc cięższka. Podagry przyćśnioną Chorobą, y paroxyzmami co raz większemi, wszystkie boleści, y przykrości, cierpliwie, y wesoło znosiła. W dzień w Niebowstąpienia Pańskiego, po uczynionej generalney spowiedzi, Wiątyk Najswiętszego SAKRAMENTU zrała, a od wieczorą Oley Święty przyjęła, w Aktach Cnot, goracych, y nábożnych Modlitwach, między ktoremi, osobliwie do Najswiętszey Panny, często ten Akt mówiła: *O Pani moja, pokáz mi się Mátko.*

431 Lubo zawnsze umrzeć pragnęła, iednak z bojaźni Sadow Boskich, poczęła się Śmierci lękać, ale potym, tak ją ta bojaźń opuściła, że znowu zabrała, nowe Śmierci pragnienie, czego po łobie doświadczenie dawała, z wybranych słow, z różnych Psalmow, y z Aktow Strzelistych, mówiąc: *Jako pragnie Jelen, do źródeł wod, tak pragnie dusza moja, do Ciebie BOZE moy.* Mawiała też: *O Słodki JEZU, kiedyż mi przyjdzie káżeś do siebie.* Wyznawała przy wszystkich, wszystkie

Wiary Świętey Artykuły, przydając to, *Dom twoy Pánie, zdobi Swiatobliwość.* Już blisko Śmierci będąc, y w pierśi się biiąc; ledwo co ustami ruszając, cicho iednak mówiła: *Tobie samemu zgrzeszyłam.* Potym wcale mowę zamknęła, a gdy do niey przyniesiono Przenáysiętłzy SAKRAMENT, z wielkim go uszanowaniem przyjęła; y chcąc mówić, niemogła. Potym spuściwszy Oczy, y ręce przystoynie złożywszy; przy doskonałych zmysłach y rozumie, mile w Pánu zaśnęła, dnia czternástego Májá, pod czas Komplety, pomienionego wyżej Piátku, Roku Pańskiego 1627. Wieku swego sześć dziesiątego lzołtego, będąc w Zakonie, lat dziesięć.

Po Śmierci iey odprawiły się Sole⁴³² mne Exekwie, na których miał Kázanie pogrzebowe, Wielebny Jegomość Xiadz Nuceryn, z owego wierzła Psalmy, który Názá BEATA, często powtarzała, w swoiey starości; *Nieodracay mnie Pánie, w czacie Starości, gdy ustánu siły moje, nieopuszczay mnie.* W kilka lat po Śmierci, lubo była wysokiey Statury, y ogromney Komplexyi, w grobie wilgotnym pochowana, y wápnem przytępána, znaleziona była cała, y nieskazona. Zaczym na miejsce przystoynie przeniesioną, y z pobożności Dobrodziejow, w jedwabny Hábit, koloru Nászego ubraná, wydała z siebie zápach bardzo przyjemny, sama na twarzy koloru daktylowego, w wielkim jest u Swieckich poszanowaniu; z dawnych czasow, stojąca przedtym, postawioną była przy ścianie, ale teraz Ciało iey Swiatobliwe, w Kłáztorze Świętego Márcina, w Krakowie, Kármelitánek Bosych, w którym tá Wielebna Mátká BEATA, dostąpiła Swiatobliwości, z przykłádnego w Cnotách, y ostrości, ich życia, w przystoiny złożone pułskrzynek, w teyże dawney całosci y nieskazytelności, z podobieństwem znacznym y rozeznaniem, iaką była za żywota na twarzy, powszechnego wszystkich w Ciele Zmártwychwstania, oczekiwá w pokoju. Wiele powážnych y bardzo Godnych Osob, tak Duchownego, iak y Swieckiego stánu, osobliwie Nájiasnieyszą, z Domu Austryáckiego Cesar:

larckiego, Jozefá, szczęśliwie nam Pánującá, Krolowá Polská, z Náyiásnieyszemi Corkámi, y całym Dworem Krolewskim, náwiedzáia to Swiatobliwe Cíáło, y do kráty przyniesione zá wielu uczęszczájących próžba, osobliwie pátrzących ná nie kontentuje, y do Nábożeństwa pobudzá, ktorzy o to Cíáło, Rožáńce, Koronki, Mętałe pócieráiac, zá przyczyna tey Swiatobliwey Mátki, wiele lásk niezwyčaj

nych, y osobliwych, od Pána BOGA odbieráia. Przez ktora doznáne y do świadczone Cudá, y odebrane w wielu potrzebách láski y Dobrodziestwa, tak od Zakonníc, iáko y Swieckich osob, y innych do tey Wielebney Máski rekurs czyniących, znáyduia się obszernie spisane, w tymże Kláštorze Krakowskim, Świętego Márcína, Kármelitánek Bosych.

Z Y W O T

Wielebnego Oycá TOMASZA od Pána JEZUSA.

433

Wielebny Ociec TOMASZ, od Pána JEZUSA, nazywał się ná Swięcie, Diás Sánchez z Awili, z pobożnych, y Szlachetnych, urodzony Rodzicow, w Mieście Biaceńskim, Prowincyi Betyckiej, w Krolestwie Hiszpańskim, od ktorých pobożnie w Chrześciańskich obyczajách wychowany, záraz od pierwszych lát, swoiey Młodości, Boskiej nád sobá Protekcyi, Dobrodziestwa doznawał. Będac bowiem jeszcze dziecięciem, y zwyczajem dzieci máłych, wsiádzý ná dlugá láskę trzcinowá biegáiac, wypádl pędem Koń ze stáyni ku dziecięciu, nogámi koło niego wierzgáiac, ále przy Cudowney Pána BOGA Protekcyi, z podziwieniem wszytkich ná to pátrzących, dziecięcia nierostrácił. Które Dobrodziestwo ile rázy sobie potym przypomniał záwsze się nim, do służby Pána BOGA zachęcał: Zaczawszy tedy Szkoły w Oyczyźnie, dla doskonáliznego dálszych Náuk nábycia, poslány był do sławney Salmántyckiej Akadémij, gdzie nie tylko Szkolnych, ále też y mistycznych Náuk pilnował: poniewáz słyszác wielkie pochwały tak w stylu iák w słowach, Xsiąg Świętey Mátki Nászey TERESY, dla ćwiczenia się w polerownieyszyn do mowienia języku, kupił ież sobie, z ktorých czytania, y nábożeń

stwá, y Duchá nábył do stánu Zakonnego. W krotce potym, w samym kwiecie młodości, Swiat pożegnał, y w kompanij, z drugim urodzenia Szlachetnego Młodzianem, z tey samey Betyckiej Prowincyi, Zakonny Habit przyjął, ktoremu dáno Imię Fránciszek od Náyświętszey Panny MARYI, y cudowne życie jęgo opisane jest, w drugiey Części tey Xięgi, między godnemi Zakonnikámi, Hiszpańskiej Kongregacyi.

Nowicyát stárey Kástelli, był na 434 ten czas w Wallisolecie, gdzie Nász TOMASZ próbę swoię odprawił, dźiwnie się áplikuiac do Cnoty, y nábycia osobliwey doskonałości, á że był wielkiej experyencyi, we wśzełákich okázyách, subtelneho dowcipu, rozsadku ná wszytko bącznego, pámięci wielkiej, obyczajow przystoynnych, y rządney rostopności, choćiaż jeszcze był Nowicyuszem, bywały tak záwile trudności, że się go tak Wielebny Ociec Wikáry Prowincyalny, iáko y Wielebny Ociec Przeor, w interestach rádzili, záczyrn skończywszy Rok Nowicyátu, z wielką duszy poświęca, y wszytkich ukontentowaniem, uczynił Solemná Professyá, dnia piątego Kwietnia, Roku Páńskiego 1587. Poniewáz Nász Zakon Kármelitow Bosych, dwojákim rządzi się duchem, náypierwey Bogomyślności, á potym uczynkow powierzchownych, ná dobro y po

y pożytek bliźniego, w obudwach tych okolicznościach, wszystkich TOMASZ poprzedzał: bo nad wszystkich, naye pierwszym był Wynalazca, Konwentow Pułtelnicznych w Hiszpanij, y po innych Prowincyach, tychże Konwentow, Promotorem, bo na jego instancya, Wielebny Ociec Mikołay á JESV MARIA, na ten czas Wikary Generálny, nypierwey w Bolárku, nad rzeką Tagiem, niedaleko Pástrány, Konwent Pułtelniczy założył, ale y tam TOMASZ, zostawił Prowincyałem, dawney Kastylij, drugi także do życia Pułtelniczego sposobny, pod Tytułem Świętego JOZEFA, *de las Bascas*, nazwany, wystawił: y w nim przez wiele lat mieszkał, chcąc tam, z ochotą zawżę mieszkać, gdyby mu było pozwolono. Gdy był wtym Konwencie Pułtelniczym, od siebie wystawionym, Przeorem, Biskup pewny obesał Pułtelnikow, obfitą w żywności jałmużną, którą dźwigała na sobie Mulicá, y pod górę idąc, napuł gory stągała, niechcąc daley w górę ku Kláštorowi postąpić, choć ją bito, y rożnych na nią zażywano sposobow. Doniesiono to Oycu Przeorowi, który posłał Podprzeorzege, aby przyprowadził Mulicę, a gdy ten Posłuszeństwem utwierdzony poszedł, na głos Posłuszeństwa, stała się tak powolną Mulicá, że się dała przyprowadzić do Konwentu, iako ślichá owieczka. Jak zaś promowował żarliwie, ducha Miłsyi, na nawrocenie Niewiernych, będzie o tym, niżej. W Konwentach Pułtelnicznych, Duch Bogomyślności, przy ustawicznej osobności, y milczeniu, zachowuje się; na Miłsych zaś, Dzieło Boskie, ze wszystkich Nayswiątobliwsze, według Świętego Dyonizego, (to jest dopomagać Zbawieniu dusz,) pilnie się odprawuje.

435 W Kongregacyi Hiszpańskiej, po wiele razy bywał na Przełożenich urzędach, to jest Przeorem Pułtelniczym w Bárwekanie, Prowincyałem, którego Funkcyą chwałebnie odprawował, a na ostatek, odiechawszy z tamtąd, gdy do Rzymu przyjechał, obrany był Przeorem, Konwentu Cesaráugustańskiego, w Aragońskiej Pro-

wincyi. Wszędzie zaś, y zawżę, Zakonna Obserwancya, słowem y przykładem, iako też y Honor Zakonny, Xięgami od siebie wydawnymi, promowował. Ze go zaś Duch gorący Miłsyi, do Niewiernych nawrocenia zażgrzewał, ową Złotą Xięgę, do wszystkich Narodow nawracania, pobudzając wydał, przydawszy inżá z Tytułem, Pobudka do Miłsyi! Ale że wiedział, iż w Kongregacyi Hiszpańskiej, niedostąpi Ducha swiego statystakcyi, za powaga Oycę Świętego PAWŁA Piątego, przyjechał do Włoch, interes Miłsyi utrzymować, który tak, dowcipnym Obrotem promowował, że nową Kongregacyą, Nalzych Bosakow, pod Imieniem Świętego PAWŁA, otrzymał, do ktorey, tak z Włoskiej iak y z Hiszpańskiej Kongregacyi, Nasi Zakonnicy, bez inżego pozwolenia mogli przechodzić. Ale gdy Oycu Świętemu pokazano, niektóre nieprzyzwoitości, ktoreby ztąd mogły nastąpić, zaraz O-Swięty zniozłszy pierwszą Bullę, wydał drugą, którą Seminariom Nasze w Rzymie postanowił, do nauczania ze wszystkich Prowincyi. Naszey Kongregacyi, zgromadzonych Miłsyonarzow, Naszego Generála Posłuszeństwa podległych.

Tak skończywszy sprawę postano 436 wionych Miłsyi. y otrzymawszy przeyscie z Hiszpańskiej Kongregacyi do Naszey Włoskiej, dla ich dalszey promocyi, y rozszerzenia, posłany był z Instrumentami Pápiełskimi, do Xiążat Flándryi do Belgium, do Elektorá Kolónskiego, pod Tytułem Wikarego Generálnego. Od owych tedy Xiążat Austryackich, przyjęty był iak Anioł, ktorego słowa, y mowy, za wyroki mieli u siebie. W Belgium, wiele nam y Naszym Zakonnikom Kláštorow Fundowała; to jest nam, w Bruxellách, dwa w Lowanium, w Duaku, w Insulách, w Antwerpii, w Leodyum, w Namurku, y Pułtelniczy, w lesie Márlanii, między Mozą y Sámbrém, rzekami: Zakonnikom zaś, w Bruxellách, w Antwerpii, w Gorách, w Tornáku, y w Mechlinii. Z ktorych Kláštorow, stągała potym Prowincya w Belgium, założona, pod Tytułem Świętego JOZEFA, y nowemi wiela Konwentami tak Zakon-

nikow, iak y Zakonnicy Naszych, pomnożoną słynie. Fundował także Konwenty, w Kolonii Agrippinie, y w Doli. A zátym on, Prowincyi Niemieckiey y Burgundzkiey, fundamentá założył, które potym za pomnożeniem się wielu in-szych Konwentow, ná dwie są rozdzielone Prowincye, iedną pod Tytułem, Najswiętszego SAKRAMENTU, drugá pod Imieniem Świętego Klau-dyulza.

437 Przeszłych lat, Fundacyami Konwentow, y rządzeniem ich zatrudniony, obrány był Przeorem Bruxellenńskim, y Wikarym Generalnym. Ale Roku Páńskiego 1617. po rozdzielonych ná ten czas, Kongregacyi Naszey Prowincyách, uczyniony jest, pierwszym Prowincyałem w Belgium, którą Prowincya w życiu bogomyślnym y pracowitym, doskonałe rządził, wystawiwszy Konwent Pułtelniczy, y w Lowanium, Semináryum ná Miścy. Gdy czym inszym ná urzędzie niebył zabáwny, pilnował Bogomyślności, Xięgi pisał, prawdziwie Boskiey Madrości ná Modlitwie nábywając, y ieyże bez zazdrości, swoiemi mądrymi edycyami, bliźniemu udzielał. Roku Páńskiego 1619. ná pierwszej Prowincyałney Kápitułie, potwierdzony był Prowincyałem, y tak Zakonná Oblerwancya, iak y rozszerzenie Prowincyi, pilnie utrzymował, ustawicznie ná Chwałę Boską, y Zakonu pomnożenie pracując. Roku 1622. Ná teyże Kápitułie Prowincyałney, uczyniony był pierwszym Definitorem Prowincyi, pierwszym Socyulzem Prowincyałnym, ná Kápitułę Generalną, y Przeorem, Bruxellenńskim. Ná tey zaś Kápitułie Generalney, obrány był Definitorem Generalnym, dla pomocy rządow Kongregacyi Naszey. Roku 1626. znów ná drugiey Generalney Kápitułie, potwierdzony był ná urzędzie Definitora Generalnego, ná którym drugiego roku umarł, iako się zaraz mowić będzie.

438 Powrociwszy z Lodanu, Miasteczka Ligustyckiey Prowincyi, po Kápitułie Generalney do Rzymu, będąc już stary y chorowity, prowadzony łodzią przez morze, tak wśzytek wewnątrz osłabiał, że w nim nietylko wśzytki

raczwość zmysłow ustála, ale też y zdzięczinniał; przeto do poważnych zabaw, stał się już nieposobnym. Dla czego náznaczono mu, jednego Zakonnika, któryby mu nietylko usługował, ale y miał o nim stáranie. Przez kilka Mieśięcy, był w tey słabości, która mu nawet Nogi odjęta, on się zaś w niey, przy podanych okazyách, Aktami Cnot nábytych ratował. Potym już Smiertelnie zachorowávłszy, wielkie boleści, y choroby náprzykrzenia wycierpił, y SAKRAMENTA Kościółá Świętego przyiawszy, konąc poczał, którego czasu częste y ciężkie bárdzo cierpiac Konwulsye, opiniá Swiatobliwosci sławny, szczęśliwie w Panu zaśnął. dwudziestego szóstego Májá, Roku Páńskiego 1627 we wtorek Swiateczny, żyjąc w Zakonie od Profesiyi, lat czterdziestu, y jeden. Tegoż dnia, po Nieszporách, odprawiono za niego Officjum o Vmarłych, w inszym Konwencie Rzymskiego Semináryum, przy obecności, Wielebnego Oycá Naszego DOMINIKÁ Á JESV, MARIA, Definitora Generalnego, dla prótszego wybawienia go z Czystá, w którym go pomieniony Wielebny Ociec, (iák powiádano) widział.

Jak Cnotami bárdzo słynął Nasz 439
TOMASZ, łatwo z tego zrozumieć, co o nim powiádala, to jest, że co mowił, to czynił, y to pisał co czynił, którego skrypta, wielka w sobie zamykają doskonałość, y wielkie Cnoty jego głoszą. O niektórych się tylko, w szczegulności námieni. Tak był pokorny, że od wszelkich Swieckich applauzow, iakie mu y Xiążęta donosili, z wszelaką pilnością uchodził, y nie tylko Przełożonym, ale też równym sobie, y od siebie niższym, z ochotą uniżał się w Zakonie. Modlitwy tak pilnował, że w niey doszedł najwyższego Bogomyślności stopnia, y żadne, by náywážniejszye sprawy, oderwać go od Modlitwy niemogły. Tak Braterska Miłość zachował, że, kędy się obrocił, iey ślady po sobie zostawiał. Tak był cichy, y cierpliwy, iż wiele cierpiac dla ducha Miścy, którego za náthnieniem Boskim, przy powódze Oycá Świętego utrzymował, zázwise jako cichy Baránek, przed

przed strzyżacemi się, był niemy. posłuszny, y wszystko, cichym y spokojnym znośił umysłem. Tak pilnym był Strożem Posłuszeństwa, że na Kapitułę Generálną, wokowany do Rzymu, lubo mu niepozwalały Choroby, przyłaciele rozrządzali, a Synowie, iako umarłego Oycá płakali, postáno wił iednąk iechać, obierając sobie, raczej cierpieć, y umrzeć, niżeli Posłuszeństwo przestąpić. Tak był kochający ubóstwo, że ledwie to przy-
mował, co mu było potrzebnego do zżywania; y dla tego, te Kláštory, które fundował, dla zbytniey w strukturze oszczędności, y Murów subtelności, uślawiczney potrzebowały reparácyi. Widzac raz, lichtárz, na którym był Páschał, bárdzo kształtnie, y na wybor zrobiony, na pamiątkę zachowania Ubóstwa, kazał go przy zgromádeniu, spalić, iako y odzienie spodnie, iże było subtelne y cienkie. Jednym słowem, niczego niechciał, co by się niezgádzało, z Ubóstwem Ewangelicznym.

440 Wiele mu Pán okázyi, do cierpienia użyczył, w których był bárdzo wier-
ny, a BOG, dawał na czas, swoje Kom-
solácye, przez niektóre Swiatobliwe
Páuny, Zákonne. Wielebná Mátká AN-
NA, od Świętego BARTŁOMIEJA, z
objáwienia Boskiego, wiedzac o iego
wnętrznych krzyżach, pisała do niego
list, pełen poćiech, między ktoremi, na
iego poćiechę, rádziła mu, żeby wszy-
tko, mężnym umysłem znośił, bo te
wszystkie krzyże, miały mu się w po-
koy w krotce obrocić. Wielebná Sio-
strá KATARZYNA od CHRY-
STUSA Zákonnicá Kláštoru Abuleń-
skiego wiele do niego, dla poćiechy
listow pisała, jednego sa te słowa:
*Powiadám Wielebności Wásey, iże jestem
pełná radości, widzac to, co Májestát
Boski, cudownego czyni w Wáśmości, lu-
bo przy wielu jego pracách, ale bądź
dobrego umysłu, máta jest takich, ktorzy
by dźwigáli ciężár Krzyża Páńskiego, u-
dźwignieś go Wielebność Wáśá, jako mi
Májestát jego oznáymil, ktoremu takiey
sity dodał, że będzieś mógł, nawet z sa-
mego piekła, tryumfować: podobá mi się
Wáśá zárliwość, w náwracaniu duś, ra-
chuje wszystkie kroki Wáśe, a Fundacje,*

*Nášych Kláštorow, sa mu zá náymáko-
wifsky Traktament, jak mi to sam objá-
wił. W inszym liście, tak pisze: sam
Pán, jáśnie mnie podieśzył, y samego sio-
bie, y swoię Najswiętszą MATKĘ, y
Świętego JOZEFÁ, ale y Świętá Má-
tkę Nášę TERESĘ, y Wielebność Wáśę,
y moię, Mátkę ANNE, od S. BARTŁO-
MIEJA, pokazał mi, iako niekiedys przed-
tym. Znowu w inszym pisała: Między
prayıciótámi, mego CHRISTUSA, Wie-
lebność Wáśá, nieposlednie ma miejsce,
ze co má náypodobáńšego sobie, to jest
boleści, y wzgárdy, tego Wielebności Wá-
śey, obficie udzielać raczy.*

Posłuszeństwo proste, bárdzo zále-
cał, powiadając, że Mąż Posłuszny,
zawíze się zwycięstwem záłzczycal, y
że Posłuszeństwo było Włzechmocne.
Dla ktorego doświádczenia, będąc je-
szcze w Hiszpánij, kazał iednemu Zá-
konnikowi, w dziuráwym náczyniu
przynieść wody, rozśmiał się ten, y
niemógł doznać, cnoty Posłuszeństwa:
toż samo drugiemu rotkazał, który po-
prostu Posłuszny będąc, owo náczy-
nie pełne Wody, przyniosł, tak dla
swoiey záslugi, iako dla pokázání Cu-
du, samego roskázuiącego Tomášá.
Tráfiło się w Salmántyce, że kilku Zá-
konnikow umárło, ktorzy byli między
sobá uczynili umowę, żeby iák ieden
umrze, drugiego o to proszającego po-
wołał, ten inszego, y tak porzadkiem.
O tey umowie, dowiedziál się Náš
TOMASZ, na ten czas Prowincyálem
będac, poszedł do iednego Chorego,
już w ostátnim terminie będącego, od
tego ktory przedtym umárł powołane-
go, y przykazał mu, mocą Posłuszeń-
stwa Świętego żeby Pána BOGA pro-
sił o zdrowie, co mocą Posłuszeń-
stwa, proszac Pána BOGA, iák mu
roskázáno, otrzymał, y we trzy dni
ozdrowiáwšy, przez wiele lát żył.
Jest trádycyá, że ten Swiatobliwy Mąż,
zá położeniem ręku, albo uczynieniem
Krzyża Świętego, cudownie, wielu
Chorych uzdrowił, y Duchem Pro-
rockim wiele opowiedziál, ktorem w
Fundowaniu y rządzeniu Kláštorow,
był informowany.

Był Náš TOMASZ, bárdzo uczo-
ny, y w Kongregácii Hiszpáńskiey
był záwołánym Teologii Świętey Le-
kto-

ktorem, wydał te Księgi, które się wyrażają. Na Reguły, wszystkich Zakonów, osobliwie Karmelitów Bosych. Oślubie ubóstwa. O nawracaniu wszystkich Narodów. O Wizytach Zakonników. O Bogomyślności. O Modlitwie włanej. Odawności, y o Świętych Zakonu Naszego. Bibliotekę Karmelitów. Pobudkę do Missyi. O Konfraternii Szkaplerza Świętego. Zebranie, Stopniów Modlitwy. Instrukcyę, życiã Pułelniczego. Praktykę, żywey Wiary, krótką y prostą drogę. Modlitwy wnętrzney. Spōsob, pytania się, o duchowny postępki. Te wszystkie, z Druku wytzły: które zaś w Skryptach, zostawione były od niego, dla podania do Druku, są te: O widzeniach, y inszych łaskach, odebranych od BOGA. Pochwały Świętych, Naszey Reformy. Apologią, o Świętym Janie Hierozolimitańskim. O Stylu Oratorycznym, dla Káznodziejów. O Skrupulach. O Dárze Proroawia. O Obecności Pańskiej. O Kánonizacyi, Wielebnego Jána Rusbrochiusza. Y Traktát, przeciwko Nauce, pewney Xiazki, ktorey Tytuł był, Teologią Niemiecką. Między poważnemi Autorami, cytują go, Fránciszek Suárez, Emmánuel Rodriguez, Ludwik Mirándá, Jákob Sálianus, Aubert Mireus, z wiela inszemi. Potym Páweł Piąty, w swoim Brewie, do Arcyxiążęcia Albertá, nazywá go, Mężem, pobożnością, żarliwością, Nauką, y doskonałością Życiá, bárdzo chwalebny. W inszym zaś, do Elektorá Kolonienkiego, tak o nim mo-

wi: Záprawdę Mąż, iáko Pobożnością, Nauką, y miłości żarliwością, tak ochotą umysłu, stáraniem, y pilnością w promowowaniu Chwały Boskiej, y Zbáwieniá bliźniego, nam bárdzo doświadczony. Na weysciu do Kláštoru Pułelniczego, w Prowincyi Niderlándzkiej, tak Sławnemu Mężowi, wystáwioná bylá statúa, na wieczná jego pámiatkę, y na oświádczenie niezápomnioney wdzięczności, pod którą był nápis takowy.

BOGV Náylepšemu, y Náywiékpšemu.

Wielebny Ociec Náš TOMASZ od Pá. ná JEZUSA, Hispán, Biáceński, pierwszy tej Prowincyi, Prowincyał, Fundátor, tej, y inszey w Hispanij, Naszey Pułszy, Prawodawcá, y Zakonu Naszego, Pamnożyciel, który jákim, y iáko Godnym był, Praw Obożá, Teologij Szkolney y Moralney doktorem, świádczo Xiggi jego. Pmarł w Rzymie, Desnítorem Generalnym, dnia dwudziestego czwartego Májá, Roku Pańskiego 1627. Ta Statúa, z ukoncentowaniem Wszystkich, wystáwioná bylá, dnia dwudziestego pierwszego Wrzesnia. Roku 1635. Kto inszy zaś, nápiśal mu taki Nádgrobek.

*Cnota jáśniáł,
Nauka świecił,
Sława świecił będzie.
Ciało Ziemia okrywá,
Dusá, Nieba záżywá.*

Z Y W O T

Wielebnego Oycá MIKOŁAJA, od JEZUSA, y MARYI: Polaká.

443 **W**ielebny Ociec MIKOŁAJ od JEZUSA, MARYI, z Szlacheńnych w Polszczé urodził się, Rodzicow; Ociec jego, zwál się Mikołaj Opáchi, który był Náywyższym Prokurátorem,

na Dworze Króla ZYGMUNTA Trzeciego. Dobrá duszę, od dzieciństwa swego pozyskáł, którą się z twárzy jego wydawáło, y która nieráz, szánowała samá Zwierzát drápiezność. Trafiło się bowiem, że gdy ielszcze

jeszcze był Chłopcikiem, z domu Oycowskiego wyszedł gdzieś w pole, aż oto spotkał go Wilk drapieżny, szukający obłowy, który się był łunał do niego, ale go bynajmniej nie ruszył, tylko weyzrawszy na jego niewinna urodę, który był drapieżny, odszedł cichy y spokojny. Dowcip zaś, miał tak przezorny y pojętny, że coś nad zwyczaj, coś mu więcej, Stworca Natury udzielił, co się jeszcze w dziecięciu bardzo wydawało, gdy w Przesławney Akademij Krakowskiej, ucząc się początkow Filozofij, nietylko Kondyscypułow swoich przewyższał, ale też y Professorá swego, subtelnościami Dyalektycznemi, często zwyciężał. Tamże w Krakowie, usłyszawszy o nieśłatku, Bratá swego starszego, że wstąpiwszy do Karmelitow Bosych, y Zakonny Hábit przyjąwszy, potym z Nowicyátu wystąpił, wspaniałym umysłem, odezwał się z temi słowami: *Ja Brata mego wy, trwania straconego, szukać będę, ja do Pálm, która mu była między Bosakámi zgotowana, pospieję.*

444 Przeto idąc, za Powołaniem Boskim, mając lat czternaście, Naszego Zakonu Hábit, przyjął w Krakowie. Jak wielce na Nowicyackiej probie postąpił, dał świadectwo, jego Magister, Ociec Jan, od Najswiętszego SAKRAMENTU, Maż záchny, y niegdy Profes, Nowicyátu Pastránskiego, w Hiszpanij, kiedy go innym Braci, za przykład skromności, y niewinności, stawiał; a gdy trzeba było, prosić Pana BOGA, w jakiej wielkiej potrzebie, jego do Orátoryum Nowicyuszow nazywał, aby przed Obrazem Najswiętszey Panny y przyjemną statua Málniekiego JEZUSA, modlił się wyprobowany zaś, w prostym Posłuszeństwie, w umartwieniu zmysłów, y w ostrości Zakonney, Młodzieniátek pieczęcono na święcie, chowany, tak gorąco Duchá rozpędził że stanał, na Meście Zakonney Professyi, która szesnástego dnia Pázdzierniká, Roku Páńskiego 1611. Sołemnie uczynił.

445 Roku następującego, od Wizytátora Generálnego, Wielebnego Oycá ANIOŁA á JESU MARIA, zawieziony do

Rzymu, widział pierwsze Kongregacyi Naszey Kolumny; osobliwie Wielebnego Oycá Janá á JESV, MARIA, na ten czas Generálá, y Wielebnego Oycá DOMINIKÁ, także á JESV MARIA, opinią światobliwości sławnego. Pod ich instrukcyą, już dobrze náuczony Morálney, Teologij; do Genuy, na Filozofia y Teologia szkolną był posłany, w których subtelnościami y gruntownością dowcipu, tak postąpił, że mu się wszyscy dziwowali. Już tedy Náuka, tak Morálna, iáko y Szkolná, doskonale wypolerowany, odesłany był do swoiey Prowincyi Polskiej, y ledwo skończył, dwadzieścia lat wieku, obrany był w Lublinie, Lektorem Filozofij, a potym Teologij, náypierwszym z Polaków Lubo zaś był, wieku Młodego, jednak przez dojrzałość rozładku, y swoje przyrodzoną powagę, miał od wszystkich poszanowanie; y był miły, BOGV, y ludziom. Studentow zaś swoich, tak Náuk Szkolnych uczył, że y w postapieniu w Cnotách, doskonałych uczynił, przykładem swoim, do doskonałości, ich zachęcając, a osobliwie do Nábożeństwa ku Najswiętszey Pannie, ktorey na każdy tydzień, danię jaką, pártikulárneho Nábożeństwa oddawał, wrym pobożności ćwiczeniu, nad wszystkich naygorętszy, który wysokie Akty y westchnienia, pisał, z których wydána jest Książeczka różnych Aktow, która w tej Szkole prawie Máryánskiej, zawięz w używaniu bywała. Y nie dziw, że takie Nábożeństwo, ku Najswiętszey Pannie, Mátcie Boskiej, pokazywał, gdy się iey, Slubámi, y wiela obietnicami, bydz wiecznym Sluga, obowiązał, czego jest świadkiem, następująca karta, od niego spisana, w ktorey tak mowi: *Potwierdzam umowę, że ja powinien jestem, promowować Część Najswiętszey Panny MARTY, w sobie, y w innych prze ze mnie, y przez innych, czy wnetrze przez naśladowanie, czyli też powierzechowis, jako to przez Obrazki, pochwały, rozmowy, przez Náabożne o niey pisanie, y przez wszelaki Spósob, który się znaleźć może, do iey Wystawienia. Ona zaś, Pani Nasza, będaż miała staranie o duszy mojej, o Cnotę*

die Bogomyślności moiej, y dá mi wszystko, cokolwiek do doskonałości należy.

446 Lubo był, tak wysokiego dowcipu, y tak długo był uczonym bardo. Le-
ktorem, nie dął się żadna miara na-
to namowić, żeby był, co, z Filozo-
fij, y Teologii Szkolney. wydał, tyl-
ko powiadał, że miał inklinacyą do
pisania Materji Moralnych, także y
Nabożnych Książeczek, iako w pe-
wnym liście, dął sam Świadeństwo,
czyniąc rachunek Duchá swego. Prze-
to napisał Officjum, zaślubienia Náy-
świętszey Panny, złożone z Psalterza
Świętego Bonawentury, y z Pieni Sá-
lomonowych. Wydał Traktát, iako się
starać o Nabożeństwo do Náyświę-
tszey Panny, gdzie wiele sposobow,
służenia iey, wylicza. Napisał Medy-
tacye, ná Názę Regulę Karmelitań-
ską. Napisał traktát, o obyczajách po-
kornego, y pokory. Napisał wykłady,
álbo Annotacye krotkie, ná różne pun-
ktá, Reguly Karmelitańskiej. Pierwszy
wykład jest, który Święci Oycowie,
ELIASZ y ELIZEVSZ, zostawili
nam, nie písmem, ale przykładem, y
zamyká się w Księgách Krolewskich,
trzeciej, y czwartej. Drugi, który Re-
cháb, podałá Rechábitom, y zamyka-
się u Jeremiášza, w Rozdziale trzydzie-
stym piątym. Trzeci Essenow, który się
znáyduje, u Jozefa, y Filoná. Czwarty
Jana czterdziestego czwartego, Bisku-
pá Jerozolimitańskiego, w jegoż Xię-
dze, o postánowieniu Zakonnikow.
Piąty, Świętego Albertá, także Pátry-
árchy Jerozolimitańskiego. Napisał y
Regulę Ewangeliczná, z Ewangelij,
pospolitá dla wszystkich Zakonnikow;
y inze mniejsze Książki. Potym wy-
dał Apologia, Złota, przeciwko pe-
wnemu niemianowanemu Teologowi,
ktorego rozumiał byđż Heretykiem;
ktorá jest obrona wszystkich Zakonow,
y tak bardo od wszystkich przyięta,
że tyle rázy, nawet y w Rzymie prze-
drukowaná, pospolita wszystkich Náz-
cyi, miała pochwałę.

447 Był Náz Mikołay, we wszyst-
kich Cnotách, bardo doskonały. W
pokorze, Wysoki, bo lubo był, tak
wielá Talentámi przyrodzonymi oz-
dobiony, y ná Vrzędy, Definitorá y
Wikárego Prowincyałnego podnieśio-

ny, za náymniejszego się z między
inzych poczytał, z náymniejszemi
Bráćia, lubił przedstawiać, kochał się
w wżgárdzeńszych posługách, nawet
y samá powierzchná ukladnością,
w słowách, y uczynkách pokorę po-
kázował. Był wielkiey pobożności,
osobliwie ku Náyświętszey Pannie,
ktorá nazywał Gołębica swojá, siebie
zás dla tego nazywał Kolumbánem.
Przeto sobie zaslúżył, u Náyświętszey
Pannny, że mu poufałe Niebieskich
lásk udzielała. Jedną sobie wyswiá-
czoną następuiącemi słowámi opowia-
dás: *Rzekła Náyświętsza Panna, do MI-
KOŁAJA, Kolumbána, w dzień swo-
jego Niepokalanego Poczęcia, Roku Pán-
skiego 1622. y o tej rzeczy niewątpięj
Wáśmość, ale wiecey iak prawdzie wie-
rząy, że ona rzekła: Słowa Panny, sa-
te: Jeżeli co dzień, ná bonor y chwale
moję co uczynię, zapewne ufáy, że zbá-
wionym będzieś, z jakim tedy Nabożeń-
stwem, znak przeznaczenia, y Zbáwie-
nia twójego, potrzeba ci odprawić: Y
nie dziw, że Imię MARYI, w ustách
jego, zawsze brzmiało, który je in-
strumentem żelaznym, miał wyrýso-
wane ná pierśiach, z Náyśłodszym I-
mieniem JEZUSA.*

Tak doskonałe był Posłusznym, ja-
ko się niżej powie, że procz Solém.⁴⁴⁸
nego, osobliwe uczynił Wotum Po-
słuszeństwa. Tak wysokiego Bogomy-
ślności stopniá dostąpił, że często Bo-
skie objáwienia miewał, osobliwie,
gdy Msza Święta odprawiał. Z kąd
bardzo wielká, rzeczy doczelnych y
znikomych miał wżgárdę, ktore z A.
postolem zá gnoy sobie poczytał.
Przeto wspaniałe, wszelkie przeciwno-
ści zá nic miał, y w trudnościách, u-
mysłu niewzrúzonego był, przykła-
dem Świętych Zakonu Názego; Mi-
łości Bołkiey ogniem tak gorzał, że
zwykl mawiać: *Panie Boże moy, wiem
że Cię w tym życiu, mogę kochać, y nie
kochać; po Śmierci zaś, niewiem jeżeli
tam będę, gdzie Cię niemogę, tylko ko-
chać, czyli tam, gdzie Cię niebędę mogł
kochać; dla tego, chcę Cię teraz kochać,
gdzie wiem zapewne, że Cię mogę ko-
chać, bo podobno potym niebędę mogł ko-
chać; y luboym zapewne wiedział, że
będę potempiony, jednakże bym Cię ko-
chał,*

chci, dla tego zebym Cię ná Wieki, nie-
mogt kochać: y zárownieby mi się podoba-
ła, Éprawiedliwość, y Miłosierdzie two-
je, ale by mi się, niepodobala, obraza-
Twoja. I dla tego stáram się dobrze u-
mrzeć, bo Cię kochać ná Wieki niemogę,
chybá, że dobrze umrę: dla tego też Pie-
kła się strzegę, bo Piekło, dla tego pie-
kłem jest, że tam niemaś Twojej Miło-
ści: gadyby tam była, Twoja Miłość, bez
warpienia, niewzbraniatbym się tam ná
wieki cierpieć mieškac, y mieškátac, Cie-
bie kochać, niczego bowiem inšego nie-
pragnę, iák Cię ná wieki kochać. Nic
większego, o prawdziwey ku BOGV
Miłości, wymyślić się niemoże, ná-
to, co ten Slugá Boski, rozumem, y
czynieniem poiał.

449 Z tak gorącej Pána BOGA Miłości
zdała się w MIKOŁAJ Nášzym
pochodzić, gorącą Miłość, także bli-
źniego, którego sama Miłość, w ro-
żne przemieniała figury, zeby wszy-
tkich ukontentował: bo mogli mówić
z Apostołem: *Dla wszystkich, státem się
wszystek, ábym wszystkich pozyskał.* Miłość
go czyniła w słowách łagodnym, wey-
żnieniem Gołabkiem łaskawym, w u-
czynkách śichym, we wszelákich ge-
stách, układnym. Wsytkich, z ktore-
mi konwersował, uważał jako wybrá-
nych y przeznaczonych, do Krolestwa
Boskiego, Bráci zaś, nazywał Anio-
łami Ziemskimi. Przeto, z ich spo-
łeczności, niewypowiedziane máiac
Wiele, mawiał: *O jakie Ukontentowa-
nie, z wybranemi, y do wieczney Chwa-
ły przeznaczonemi mieškac!* Ná to, u-
ważał CHRYS TVSA we wszystkich,
według słow Ewángelij. *Coście jedne-
mu, z náyminiejszych moich uczynili mnie-
ście uczynili.* Przeto, niedziw, że chciał
wszystkim dobrze uczynić, wszystkim
się podobać, który CHRYS TVSOWI
Pánu, czynić dobrze, y podobać się
pragnał. Z tegoż Miłości korzenia,
ktorá wielorakość grzechow zástania,
defektá innych, ná dobre tłumaczył,
wymawiając ile mogli, powiádać, że
więcey y większych było, jego defe-
ktow; jeżeli niemogli ekuzować, y
urázał się niemi, wesoło je znošil, ile
náležało do niego, y miał politowa-
nie, gdy szkodziły upádaającym, trzy-
máiac o sobie, że y sam w wielu o-

kazyách, nie jednego umártwił. Do
tego przyzła, doskonałość jego Miło-
ści, że uczynił Wotum, kochać nie-
przyjaciół, y tych, ktorých sobie wi-
dział przeciwnych, żadnego bowiem,
nie miał sobie, zá nieprzyjaciela.

Záwżze w sobie Duchá Pokuty kon-
ferwował, z uwážania grzechow swo-
ich, ktore iakby náyciejsze, myśla
zwážał: y z uwážania Sądow Boskich,
ná ktorých, niemożemy, jedno, zá ty-
śiac odpowiedzieć, iáko Krol Prorok
pokutuiący mówi: *Niewebodź w Sad, z
Sluga twoim Pánie, bo się nieusprawie-
dliwi, przed Obecnością Twoja, wszelki
ziący.* Także z uwážania, Wieczności
Męk, grzechom powinných, niewie-
dzac, czy Miłości, czy nienáwiści, go-
dzien był: *Czásem wzdycháiac má-
wiał: O Wieczności, Wieczności, iáko
żadney o tobie, żywey uwági, niemam.?*
*Jákżeby to mogło być, zebym tak żył,
gdybym z gruntu, co jest Wieczność, prze-
niknął?* Patrz ná przykłády Świętych
Oycow, iákim sposobem żyli, że Wieczność,
głęboko poznali. Y tak, ten Slugá Bo-
ski, bał się wsytkich swoich uczyn-
kow, zeby ná przyszły czas nie zgrze-
szył, máiac záś zá przeszłe, bojáźń,
ustáwicznemi y ostremi Vmártwieniá-
mi mścił się ich ná sobie, dla Pána.
BOGA, ktorego chciał sobie przeblá-
gac, y iákakolwiek, duchem pokuty,
oddac mu satysfakcyá. Przeto, oprócz
pospolitego Vmártwienia, wiele in-
nych nádzwyczajnych czynił, w co-
dzienných wstrzemieźliwościách, w
długich ná Modlitwie czuciách, w
ciężkich y niemiłosierných dyscypli-
nách, w ostrych Wiošiennicách, w że-
łaznych koleczystých łańcuszkách, y in-
szych Vmártwieniá sposobách; dręcząc
się, iák wielkiego grzesznika, y ná-
niewdzięcznicysze Pána BOGA Stwo-
rzenie, lubo jednák, iákożmy widzieli,
tak niewinne, y tak Święte życie pro-
wádził.

Jeszcze był Młodym, Nášz MIKO-
ŁAJ, y mogli żyć przez wiele lát, 451
iáko przystáło ná Chwałę Zákonu Ká-
melitańského, y ná pożytek, Cálego
Kościoła Świętego. Ale gdy dopełnił
miáry lát CHRYS TVSOWYCH
gwáltowna Smierćia dla prawdy, z
Świátá zniešiony jest, iáko y Chry-
stus.

stus. Już od dawnego czasu, nągował był sobie, praktykę dająca' spólob, dobrej Śmierci, wiedząc iż go przed czasem zaydzie, iako się z własnego jego skryptu, dorozumieć potrzeba, bo między inszemi, tak mowi: *Do tad myślę, co ci czynić potrzeba, y iak sobie maś w Życiu postępować, a już Śmierć we drzwiach jest; czas już czynić, nie myśleć? czyni prędko, co czynić obceś, bo już krotki czas zostaje.* Jako zaś umarł, temiż prawdziwemi piśze słowami, ktoremi pisał, oczywisty świadek, w Polsce, mowiac: *Po skonczoney przeciwko nieznajomemu Autorowi utarczce, y po wydāney do Druku, naszego Konwikcyo Apologij, wpadł w Chorobę, z ktora się coś nad Miesiąc ciężko pāsutac, ciękaca z zotadką jadowitą Materją, strawiony, w krotce umarł.* Powiādano, że jakas złośliwa Białogłowā, mśozac się, wydāney Apologij, z pewney subordynacyi, truciznę Oycu MIKOŁAJOWI zādātā. I dla tego, tak wielkiego jadu, wszyscy Krakowscy Doktorowie, y drogie Xiążęcia Zbarskiego, Kāstelanā, lekarstwa, uleczyć go nie mogli; Wszyscy albowiem Obywatele Miāsta, do ratowaniā, tak Wielkiego Mężā, Nauka y swiatobliwoścā, bārazo sławnego, schodzili się. On zaś jako niezwyćięzony Zolnierz, przeciwko nātarczywoścī, Śmierci, Duchā już już wyjść mājacego, Świętemi SAKRAMENTAMI uzbrajāt, kiedy prawie co moment, defekta przed tym popetnione, przez Spowiedź Świętā znośit. A gdy już potym, niemogł ustāmi przed Spowiednikiem defektow wyrazić, dāiac znaki, według uczynioney przed tym umowy, Serdecznego żālu, za każdym znakiem, Sakramentalne rozgrześenie odbierāt. Y tak w pokoju zāśnat, w sam dzień Świętej Mātki Nāsey 7 BRZYST, wieczorem, dnia piatego Pāździernikā, Roku Pāńskiego 1627. tak iako w ten czas, przed poprawieniem Kalendarzā Nāsego, obchodzono to Święto. Mājac lat trzydzieści trzy. Wiekū swego.

452 Nāzajutrz Cała Przestāwnā Akademia Krakowskā, y wszystkie Zākony zgromādzone, z wielkim uszanowaniem, y nieznosnym Zālem, pogrzebowi jego āssystowali: nā którym powāżny, y uczony bārdzo Māż, Jegomośc Xiādz Nāymān, Rektor Przestāwney Akāde-

mii y Kānonik Krakowski, miał Pānegirycznā przemowę, w ktorey miedzy inszemi okolicznościami, nāzwāl Wielebnego Oycā, pochodniā, w Domu Pāńskim zgālzonā. A gdy już ciāśło wniesli do Grobu, poszli za umārlym, zācni y Godni niektorzy Prāśāci, mājac prāgnienie, widzieć Nāyswiętsze Imionā, JEZUS, MARYA, ktore Wielebny Ociec MIKOŁAJ, nā swoich pierśiach, wyrysował był Instrumentem żelāznym, a gdy wszyscy, wiele ich było, nā Nābożne owe piatnā patrzałi, sam Jegomośc Xiādz Suffragān Krakowski, māl co wzroku mājac, dlā podeśzley stāroścī, niewiādziāt ich. Aby zaś wiadomo było, iak wielkie wszystkim zāsmucenie, wcześnā Śmierć, Nāzego MIKOŁAJA, przyniosłā, ktorzy go tylko znāli, przyniodę list Wielebnego Oycā Jānā Māryi, od Świętego JOZEFĀ, osobliwie dlā tego, że nim wiele, z tego co się powiedziāło, potwierdzā. Był ten, Prowincyāl Prowincyi Polskiey, y uwiadomiony o Śmierci Oycā MIKOŁAJA, od Oycā Przeorā Krakowskiego, nāpisał do niego respons, w te słowa: *Smucny, y żalu pełny list, od Wielebnoścī Wāsey, dnia siódmego Pāździernikā, do mnie pisany, odebrātē w Bruxellach. Cięśę się prāwdā, że Oycā Nāsego MIKOŁAJA, przeniosłā do siebie Świętā Mātka, przedtę jednāk, niemogę nieczuō škody Nāsey. Zātuię dlā Prowincyi, ktora kocham, zātuię dlā Zākonu, y Kościolā Cātego, ktory by był bārdzo objāśnit y oświecit, iako się spo-dziwāt, gdyby był tak wcześnie, niemarł; Tym czasem, nā Chwālę Boskā, niektore rzeczy, nā tym miejscu, posłā nowilem wspomnieō, āby do zebraniā zyciā jego były prājdāne, dlā pospolitey po-dziechy, y przyklādu. Wyrysował był ten dobry Ociec nā Zercu swoim, powierzcho-wnie nā Ciele, żelāznym instrumentem, Nāysłodbe, JBZUSA, y MARTI, Imionā, ktore też czasem y odnawiał, z impetu gorācy Miłōści, nie tylko niewiādāc nā bolesne roskrāwienie, ale też y nā moment czasu, niechcāc bydź osieraconym, bez pāmiatki nā te Imiona. Często się zād trāśiāt, że nā samo przypomnienie, tych Imion, ālbo iakie ich wezwānie, rospālāt się w miłōści, y osobliwie*

Je iakieś radości poruszenia czuł w sobie, nawet y powierzchownie, gdy te Imiona, czyli w Piśmie, czyli w Druku obaczył, co tylko Panu BOGU, y temu, także też Przełożonemu, iako Dyktorowi, Duchą jego, było wiadomo. Albowiem w Nabożeństwie do Najświętszej Panny, był znać komicie osobliwy, y gorący, ktorey się Slubem partykularnym obowiązwał, y z nią wysoka y poufata miał korespondencyę, prawie taką, iaką zwykła bywać, między Oblubienicem y Oblubienicą, y iey się całego poświęcił, a wzajemnie, skryzym, żywym, y skutecznym sposobem, zaśmiał sobie na iey przyjacielską korespondencyę; z kąd często nadprzyrodzonymi objaśnieniami, podniecony bywał do niej, ow iego umysł czysty, y moim zdaniem, po wiele razy, darem Bogomyślności, od samey Najświętszej Panny, udarowany był, osobliwie zaś pod czas Mszy Świętej, tego doznawał, y nie raz ziednoczony z BOGIEM, Święte tajemnice odprawił. O inszych zaś, Oycą MIKOŁAJA Cnotach, to przydał. Gdy był ciężką przeciwnością, od Szatana kuśony, przeciwko Posłuszeństwu, y Przełożonemu, ktorego na ten czas miał, w samym wielkim ogniu pokusy, y niebezpieczeństwie, siebie samego, y pokusę, wciąż zwyciężając, Wotum partykularne, uczynił, samemu Przełożonemu, do ktorego miał przeciwność, obligując się pod slubem, ciągnąc do doskonałości w Posłuszeństwie, co dzień osobliwym sławieniem, y czynić to szczególnie, co by mu pomieniony Przełożony rozkazał; do ktorego też miał podobnym poufaleństwem, tak dalece, że zrucivszy z siebie, wszelką przeciwność, wszystkie mu skrytości wewnętrzne otworzył, nawet y swoje przeciwności, ktore miał przeciw niemu. Nad to także Slub osobny uczynił, kochać

Nieprzyjaciół. y tych ktorey mu dawali okazy, do umiarkowania, zaczął osobliwie pociąg, pod takimże slubem, zanicz codziennie odprawił. Ale ustanie raczy piszący o tey Materji, niżli materjy piszącemu, zaczął częstym milczeniem, czego wymowić, y czas, y szczegulność listu, niepozwała. To ow Godny Świadek piśze, o MIKOŁAJU Naszym, nieśmiertelney godnym pamięci.

Chciał Pan objawić Chwałę, tego 453
Slugi swego, po Śmierci jego: bo w krotkim czasie po jego Śmierci, częstemi widowaniami jego, Nasza Zakonnica, Karmelitanka Bosa, w Krakowie, nawiedzana bywała, y w uciśkach Duchą, ktore przez wiele lat cierpiała, od niego pomoc odebrała, iak wyznaje samą temi słowami: *Tea fito się często, że mię Dobroć BOSKA, przez Oycę Błogosławionego MIKOŁAJA y JESU MARIJA, bardzo ratowała, ktory mi się często przytomnym, w Duchu pokazywał, Imieniem swego Maiełstwu, w ciężkich utrapieniach będąc, ubespieczał, y cieszył. Jowsem też, abym poufale czynić, y cierpieć, trwała w upodobaniu Woli BOSKIEY, obligował mnie. Dawał mi instrukcyę com miała czynić, w wewnętrznych uciskach, przypominał mi Nauki ktorem miała od niego, gdy jeszcze był w życiu Śmiertelnym. Czasem, niepoufaleństwo moje strofował, y niedoskonałości, w ktorem przez to wpadała, przed oczyma mi wystawiał, zebym się poprawiła. Zaś ta przytomność Oycy, tak prawdziwą była, y wewnętrznie, w duchu wyrażoną, że odemnie wątpliwość wszelką wcale odjęta. Poty pomienioną Zakonnica.*

Z Y W O T

W. O. ALEXANDRA, od S. FRANCISZKA.

454. **W**ielebny Ociec ALEXANDER, od Świętego FRANCISZKA, nazwany na święcie, Lelius Ubaldinus, z Szlachetnych y pobożnych Rodziców,

w Rzymie po tey stronie, iak jest Most Świętego Anioła, y w Pałacu, ktorego Facyatą jest na przeciwko Kościoła Świętego Celsa, urodził się, Roku Pańskiego 1588. Familią jego

tak z Oycą iako y z Mátki, w wiele Świętych obfituje. Bo Vbáldynská z Oycą, między Godnemi potomkami swojemi, rachuje w Pizách, Świętego Gwila helmá Puftelniká, we Florencyi, Świętą Klarę Ubáldynę, Zakonnicę, Zakonu Świętego FRANCISZKA, z Mátki zaś, którą się zwąłá, Gerárdelská, rachuje Błogosławionego Gádę, Zakonu Świętego DOMINIKA, y Błogosławioną Gerárdelską Pizánkę, y obiedwie te Familię, Nászego Alexandrá Swiatóbliwością, bardzo ją ozdobione, Oćiec jego zwáł się, Marek Antoni Vbáldinus, Świętego Filippa Neryuszá, Duchowny Syn, pobożnością Chrześciańską słynący. Mátká, zaś, Lukrecyá, z Gráfów Gerárdelski, byłą znákomitą pobożnością Mátroná, Leoná Jedenástego OYCA Świętego z Mátki Medycei, Wnuczká. Miałá trzech Bráćci, y Siostrę, starszych od siebie, Robertá, Kárdynálá Vbáldyná, y Hugoná, Świętego Piotrá w Rzymie Kánoniká, młodszy zaś Brátá, Oktáwiáná, który się ożenił, z Izábellą Akkorumboniá, y Mágdalenę Siostrę, którą poszedłszy, z Ferdynándá Albizego, urodziłá Márká Antoniego, Leoná, y Bárbárę, Zakonnicę Świętey Máryi Mágdaleny, pod górą Kwirynálną.

455 Ná Chrzcie, który w Kościele Florentczykow, pod Tytułem Świętego Janá, przyjął, nazwany jest Lelius, y zaráz od urodzenia, BO SKIM uprzedzony Błogosławieństwem, że od BOGA był wybrány, pokazał; bo przy pierśiach będący, gdy chćiwie pierśi ślál, á usłyszał ná Mśzy Świętey że w Kościele Prefacyá, álbo Páścierz śpiewáno, zaráz pierśi opuśczał, co postrzegłszy Mámká, dla swojej, y intzych ućiechy, często tego, pod ten sam czas, doświadczála, y doznála, że dziećię tyle rázy to czyniło, y ślác przestáło, ile rázy to śpiewanie słyszáło, żeby go nábożniey słyszeć mogło. Pod Pobożnych Rodzicow edukacyá, máléńki, bojáźni BOZEY, y miłości, mlekiem wykarmiony, iák wielki postępek uczynił, w szóstym roku pokazał, bo gdy pobożná Mátká, iák Synom, iák y domowym swoim, w Świętá Narodzenia

Páńskiego, po kilká Czerwonych Złotych podáwála, ná gry, y ná Słodyczy, y ná náwiedzenie Jásiek, które, nábożnie Zakonnicę Kápucynki ubrały, z całą Fámilią poszła, (była ná ten czas w Auguście Peruzyáńskiey) Lelius Nász, po Nábożney CHRYSTVSA Narodzonego Adoracyi, dáne sobie Czerwone Złote, w złobie, przy boku Narodzonego Páná położył, mówiąc poufale. *Dáję ci Náyśledz, JEZU co tylko mam, y co dát mogę, á ućiechy moie, wszytkie ci ofiaruję, ábys mi dát, stokrotná obiecáná nádgradę.* To nábożne Leliuszá Wortum, słyszáła jedna Sługá Kláštorná, y Mátcę jego poswiedziála. Oná zaś wroćiwszy się do Domu, rzekła kochánemu Leliuszowi. *Na cóś Synu, wydał Czerwone Złote:* On odpowiedział: *Ná lepsze, y pożyteczniejsze rzeczy, iák inśi, bom ie ofiarowát Máléńkiemu JEZUSOWI, na mówiwśy się z nim, o stokrotná obiecáná nádgradę.*

Gdy iák był nábożnie wychowany, 456 prowadził Anielskie życie ná ziemi, do BOGA y Świętych nábożny, Rodzicom swoim posłuszny, y wísztykm uniżony. Przeto, gdy miał dziewięć lál, gárdził docześnemí rzeczámí, á Niebieskich prágnał usilnie. Tráfiło się że w ciężká wpádl Chorobę, ná málę lignę, ktorey długim trwaniem wciá le zniszczony, y od Doktorow odstąpił, wesóło Smierci czekał. Postrzegła zálterowaná Mátká, że iey kochány Syn, często się zápatrował ná pálce, ktore uważając, ćieszył się; Spytała się go o przyczynę; ktorey odpowiedział Syn: *Widzę Mátko, że pálce blednieją, y sinieją, Smierć się przybliżá, y já się do widzenia BOGA pospieszam, dla czego wszytęgo z rad we mnie, niemogę pachámować weselá; ktore się z wesoley twárzy, y skromnie śmiechájacey, wydáwało.* Gdy rozumiał, że już był bliskim konánia, prosił, żeby koło niego lichtárze, iák ná pogrzebie rozstáwili. A gdy obáczyła Mátká, tę pogrzebowá Ceremoniá, poczęła, záláná łzámí wołać: *Y také Synu, chceś nas opuścić, y prágnieś umrzeć? Wesóło y skromnie odpowiedział: Ták zá pewne, bo niemoże nikt zázwać, błogosławionego Oblicza Boskiego, który*

który pierwszy Śmierci nie pragnie. Jednak za Opatrnością BOSKĄ, od tak wczesnej wybawiony był Śmiercią, aby wielom był pomocnym w Zakonie, y sobie na wielką Świątobliwość zasłużył.

457 Roku Pańskiego 1602. w Wigilię Świętego Wawrzyńca, umiera Ojciec jego, po życiu bardzo chwalebnie odprawionym, y uślawicznych Chrześcijańskiej Pobożności ćwiczeniach: tak zaś Wczynkami Cnot, osobliwie miłością Vbogich, był sławny, że Kardyнал Florencki mawiał: Ja nie wiem, kto ze Świąt, prosto poydzie do Njebá, jeżeli Márek Antoni Vbáldynus, do niego nietrafi. Tak Wielkiego Męża Śmierć, oplakiwali wszyscy, sam tylko Leliusz, którego Ojciec bardzo kochał, wetuła twarz pokazywał: o co gdy był strofowany od Mátki, odpowiadał: *A czyż Mátko, Ojciec mój, nie dobrze żył? czy wierzyłeś, iż za dobre Poczyny, zapłatę w Chwałę wiecznej odebrał?* Powiedziała Mátko, iż tak wierzy: ktorey odpowiadał Syn: *Coż tedy po tych płaczach, y smutkach? bardziej się z wiecznego Zbawienia jego cieszyć, y zaspoczywać potrzeba.* Będąc Nášz Leliusz, pięknych przymiotów, pojętnego y przezornego do wćipu, oddany był na nauki, do szkół Peruzkich, gdzie uczynił wielki postępek, w Łacińskim y Greckim języku, jako też y w pojętej wybornie y doskonałe Póetyckiej Nauce, zawsze jednak starał się o to; żeby przy wielkim Kondyscypulow Szkolnych rozwolnieniu, niezmązanego Duchá swego zachował, y Boskiej Chwały, uślawicznie pilnował.

458 Powróciwszy do Rzymu, chodził na Filozofia, ktorey pilnować, uślawicznie chorował, będąc delikátney complexyi. Tak mało miał przyrodzonego ciepła, że w zimie, ledwie go trzy pary pończoch zagrzać mogły, a w lecie, ledwie wystarczyły. Jednak zagrzany, Ogniem Duchá Świętego, do Stánu Zakonnego zabrał pragnienie, gdzie by się mógł BOGV poświęcić. Rozrządził mu Wuj jego, Kardyнал, dla słabych sił y zdrowia, ale pobożny Młodzian, od swego przedsięwzięcia nieodstępował, to do Ká-

mędulow, to do Jezuitow, to do Nášzych, obracając swoje pragnienie; aż przecie stanął na Nášzym Zakonie, tak dla tego, że mu się Nášz Zakon, bardziej podobał, iako y z przykładu, Szlachetnego Młodziana, z Fámilij kreścencyuszow, który Mieściacá Páździeniká, Roku Pańskiego 1604. porzuciwszy Światowe delicye y Honory, Zakonu Nášzego, Hábit przyjął. Tego tedy naśladować chciał Leliusz, y żeby się na ten Akt przysposobił, usiłował sił swoich probować, aby od siebie oddalił wszelką przeszkodę. Będąc zagrzany Kázaniami, Wielebnego Oycá Nášzego Piotrá, od Mátki BOZEY, y nadzieję w Pánu BOGV pokładając, prosić począł Paná Bogá o siły, przed Ołtárzem S. Ignácego, przez ktorych umocnienie, mogłby znosić ostrości Zakonu Nášzego. Zaczął niektórych doświadczać, y zaraz poznał, z własnego doświadczenia, że Ciało słabieje z roskotzy, z ostrości y umartwienia ciężkie, y silne się stáie. Dla tego zaraz przeštał na miękkim łozku sypiać, a na skrzyni drewnianej, mile y smaczno sypiał. Pod czas Wielkiego Postu, leguminami y proślemi postrawami, ktorych przedtym nieprzyjmował jego żołądek, nie tylko bez szkody zdrowia, ale też do ukontentowania żył.

Pátrząc pobożná Mátká, na taką o-459 stroć Życia, Syná swego, płakała, chciała go od tej ostrości odprowadzić, y od przedsięwziętej do Stánu Zakonnego Wokacyi, tak łzami Máćierzyńskimi, iako y racyami przywiedzionemi, obawiając się, żeby po przyjętym życia pokutniacého Hábiecie, dla słabości Ciała, na Świat się nie powrócił, z własną konfuzją, y wstydem Cálego Domu. Ktorey pokorny Syn, Boska pomoc stáwiał przed oczy, y w niej zupełnie ufał. Zniósł się z Wielebnym Oycem Nášzym PIOTREM, y powiedział mu, iako już sił swoich w ostrościach pokut, y umartwienia spróbował. On zaś powołując go BOGA, moc uważając w nim, Leliusza w przedsięwzięciu utwierdził. Wujowi jego Kardyнаłowi, o wokacyi Leliusza oznaymił, który iako na ten czas nieprzytomny, nie dał sobie

fobie tego wyperśwadować; ale powróciwszy do Rzymu, y własnemi obaczywszy oczami, Wnuká swego Leliusza, przy pokutách y umártwieniách, w siłách mocniejszego, zádziwiony, Mátcie powiedział, że niemoże Synowi iey, przeskádać wokácyi, bez skrupułu ciężkiego grzechu, którą BOG, tak wielá znákami porwierdził. Z tey Kárdynała Wujá swego determinácyi, ućieszony Nášz Leliusz, Pánu BOGV dziękował, y o dokończeniu prágniénia swiego stáráł się, które z okázyi następującego przypadku, musiało się przedłużyć.

460 Vmárl KLEMENS Osmý, Zgromá. dzenie Kárdynałów, ná obieránie nowego Pápiezá, zapowiedziáne było, Kárdynał Florencki, Wuy iego niżeli wízedł do Zgromá dzenia Kárdynałów, roskazał Leliuszowi, áby tym czásém ássystował Mátcie, y że go potym w intencyi iego pocieszy. Co samó Wielebnemu Oycu Nášzemu PIOTROWI, oznáymil, który poszedłszy do Leliusza, zostáwił go w dobrej nádziej. Wyjeżdżając Kárdynał, jáwnie deklárował Siostrzeńcowi Leliuszowi, pozwolenie w dokończeniu jego prágniénia, do Zákonu Kármelitáńskiego, po skończoney OYCA Świętego Elekcyi. Któremu ná podziękowanie, zá tak dobrá nowinę, cálującemu rękę swoję, Kárdynał rzekł: *A coź będzieś myślił ná ten czás, jeśli twoy Wuy* (mówił o sobie) *Pápieżem zostánie?* Odpowiedział, że o tym będzie myślał, iák się będzie miał wystrzegáć Swiátá roskoszy, y chronić się zábiegánia o Honory u Dworu. Pierwszego dnia Kwietniá Roku Páńskiego, 1605. o godzinie trzeciej w noc, Pobożny ten Kárdynał Florencki, ALEXANDER de Medices, obrány był Pápieżem, y wziął Imię LEONA Jedenástego. Záraz do niego poszedł, Wielebny Oćiec Nášz PIOTR, Zgromá dzenia Kárdynałów Spowiednik, y po pocałowániu Nog, przypomniał mu, Obietnicę uczynioná Leliuszowi, Którá Oćiec Święty porwierdził, y roskazał Oycu PIOTROWI, áby Siostrzeńcá swego, w Zákonný Hábit obleczonego, przyprowadził do niego, y że Imie swoje, które przed Pápiestwem zostáwił,

chciał mu dáć, tak dlá swoiey Konfessálcyi, iákó teź żeby záwíże Leliusz był pámiétny ná niego.

Názájutrz, gdy otworzone było 461 Concláue, nowy Pápież poniesiony był do Ołtárá Świętego PIOTRA, ná odebránie zwykley Pápieżom Adorácyi. Orátorowie Xiążát, y insi Godni Pánowie, ziecháli się ná Pátac Lukrecyi, z powinšzowániem obráncgo Pápiezá. Wezwány był y Leliusz, áby tak domowey rádości, iákó y Honoru był Vczestníkiem, ale przyśić niechciał, y odpowiedział, że będąc Kándydátem Kármelitáńskiego Zákonu, o nowe tytuły, pytać się nie powinien, y że w ten czás będzie miał dzień wesóły, gdy zostánie dálekim, od Welolości Swiátá. Chciał się ochotnie schronić, ale zá roskázániem Mátki, bárdzo ráno wybráł się do OYCA Świętego, któremu gdy zaszedł drogę, Wielebny Oćiec Nášz PIOTR, y oznáymil mu, o dáney zápewne licencyi, tedy wesóły y niezmiernie będąc urádowny Leliusz, rzekł: *Idźmy tedy, idźmy do Konwentu, y mnie w Świętá Zákonná Sukienkę, oblec, którey z Cálego Sercá pragnę.* Niezsedł tedy dále, do Wujá PAPIEZA, ale się záraz wrocił, do Nášzego Konwentu Sántá MARIE de Scálá, z pomienienionym, Wielebnym Oycem. Rzádki y ołobliwy przykład, wzgardy Swiátá! Słyszeliżmy o wielkich Xiążętách, że zostáwiłszy Godności, do Kláštórow pospieszyli, ale większá y Chwálebniejszá rzecz jest, Godności przygotowane zostáwić, niżeli te, które już trzymamy w Possessyi, bo o tych mówić możemy, co o wygodách y roskółzách Ciáła, GRZEGORZ Święty powiedział: że pospolicie, gdy ich niemácz, mieć ic prágniemy, á kiedy tá, to ie sobie przykrzemy.

Gdy się tedy, Vroczyścość Adorácyi Nowego PAPIEZA, w Kościele 462 Świętego PIOTRA odprawuie, od Orátorów, różnych Monárchów, Xiążát, od Duchownych y Świętych Pánow, y od Cálego Ludu Rzymkiego; Siostrzeniec iego Leliusz, przyimuie Zákonný Hábit, od tegoż Wielebnego Oycá PIOTRA, z wielką rádością, y Zákonnikow

Zákonnikow konsolácia. Po południu Nowy Kármelitá, przyprowadzony był do Wujá PAPIEZA. A gdy szedł za Oycem PIOTREM, y iuż za nim miał wnieść do samego Pápieskiego pokoju, jeden z odźwiernych, położył rękę ná Leliuszá pierśiach, niechając go wpuścić, który poznawszy go że był Siostrzeniec PAPIEZA, zawstydzil się. Ná weyżrenie ná Siostrzeńcá swóiego, rospłynął się umysł PAPIESKI, y z áffektu Serdecznego rzezwnie záplakał; y po przypuszczeniu go, do pocałowánia Nog, przyćisnąwszy go do siebie, swoim Imieniem, ALEXANDER od Świętego FRANCISZKA, miánował go, y wnętrzną wzruszony pobożnością rzekł: *To jest moia Promocjá, ten jest moim Kárdynałem, ktorego kreuję.* Albowiem cieszył się z niezwyczajney Siostrzeńcá pobożności, będąc sam bádzo dobrym y pobożnością ku BOGV, znakomitym. Dlá czego go, Bároniusz, iák oczywisty Swiadek, dziwnemi pochwałami wynosi, w Tomie 12. do Roku, 1180. pod liczbá 20. Jáko y Nászszego Wielebnego Oycá Piotrá. Po mienione zaś Słowá, Prorockim Duchem mówił PAPIEZ: bo po obrániu swoim, dwudziestego Siodmého dnia, umarł, nikogo niewystáwiwszy, gdyż w Chorobie niemogli go ná to námowić, żeby jedného z Vbáldynow, Kárdynałem uczynił, bo bliższych krewnych nie miał. Ale dlá uszánowania iák dobrego PAPIEZA, Nástępcá jego PAWEŁ Piaty, Robertá Vbáldyná, Stárszego Brátá, Nászego ALEXANDRA, uczynił potym Kárdynałem.

463 Powruciwszy do gniázdá swego Nász ALEXANDER, zaráz od pierwszych dní, z iáká Duchá goracością, postępował w drodze doskonałości, że pomieniony Wielebny Ociec PIOTR, (nád ktorego jáko pisze Bároniusz, ledwo kto ná ten czás, w Rzymie, mógł się znaleźć Swiatobliwośćią wyśły,) rzekł ráz: iż nie wierzył, żeby kto za jeden rok, mógł zostáć doskonałym, gdy by niewidział że Nász Brát ALEXANDER, między sześciá Miesiacámi, doskonałości nábył; ktorego Cnoty, nízey opowiemy. Po skończonym w dobrym y silnym zdrowiu Nowicyácie, Solemná uczy-

nił Professyá. Potym ná Filozofia y Teologia był poslány, w ktorych iák wielki postępek uczynił, iák wydane od niego Książki, iáko y często odprawione Dyáputy, jáwnie swiádczą. Gdy mieszkał w Kremonie, pisałá do niego Mátká, oznáymując mu, że Brát iego promowowany był, ná Godności Kościelne: ktorey Nász ALEXANDER, pobożny respons posláł, że on przyiawszy Krzyż wzgardzony, niemiałby weselszey nowiny, iák gdyby slyżał, że Brátia iego zesláne od BOGA utrąpienia, ochotnie y z chęciá znoszą. Przyiáł potym z Posluszeństwa Święceniá. A gdy iuż do ćwiczenia inszych w Cnócie, uznány był sposobnym, dlá ozdoby nowych Fundácii, do Fráncyi był náznáczony.

Roku Páńskiego, 1614. Ná edukácii Młodzi Zákonney, do Páryżá 464 poslány, obrány tam był Mágistrem. Nowicyuszow, ktorych do iákiey prowadził doskonałości, że ich w krotce doskonałemi uczynił. Z wielką łagodnością, y kiedy było tego potrzebá, z pomiárkowaną ostrożnością, rzadził niemi, rátuując ich, we wszelákich, iák duchownych iák doczesnych potrzebách. Aniola Strozá, stárania násládował, ássystując, strofowaniem oczyszczájac, náuka oświecájac, nápomínaniem udoskonalájac. W Duchu umártwienia y Modlitwy, dáwał im wychowanie, utwierdzájac przykádem, czego słowem náuczáł. Vstáwicznemi Modlitwámi Pánu BOGV ich polecál. Tráfiło się Roku Páńskiego 1617. że jeden Młodzián Zácnéy Fámilij, obleczony był w Hábit Zákonu Nászego, o co rozgniewány Ociec iego, iáko wiele mogácy, od Senátu Páryskiego Dekret otrzymał, żeby álbo perswázýami, álbo przez gwałt, Syná swego do domu z Zákonu wyprowadził. Pobożny Młodzián, opárł się rozumnie perswázýom, chciał się mężnie y gwałtowi opierác, dlá czego się áz rogu Oltárzá, uchwycił, ále się niemógł oprzec gwałtowi, lubo się iák wydzierál, że Zákonny Hábit ná nim podárto, bo go do domu Oycowskiego porwáno. Wziáwszy stáranie o nim Wielebny Ociec ALEXANDER, Podárty Hábit, przed Oltárzem

Ołtarzem Najsświętszey PANNY rozwiesił, y do tey samey Kármelitow Mátki, poufale mówił: *Wesjryj Páni, y Mátko Náša, pátr, czy to jest Sukienka Syná twego, czy nie? Vtrzymuj sprawę twoję, bestyá (rodze złá, (świat) pożárá Syná twego.* Którym widzeniem y ognistemi Słowami, słucháiących do skruchy y do łez, pobudził, á u Pánná BOGA, y Najswiętszey PANNY uprosił, że w kilká dni porwánego Nowicyuszá, wesóło z Swiátá tryumfującego, do Kláštóru przyprowadzo-

465 Był w Páryżu Nuncyuszem Apostolskim, Brát jego, Robert Vbáldynus, który potym kreowany był, Świętego Kościoła Rzymkiego Kárdynálem. Ten y z Bráterskiego Affektu, y z uzánowaniá, (jákie wielkie Brátu donosił,) przychodził nie ráz do Nászego Konwentu, Brátá swojego nawiedzájąc, którego często, uprzedzájacego Nowicyuszow, zástáwał ná pokornych y wzgárdzonych usługách, iáko to Kláštór zámíatájacego, álbo drwánoszácego; co Domowi y Dworzánie Nuncyuszá, mieli zá niejáką konfuzyá, bo widzác Brátá Páńskiego, ták podlé y prácowite czyniacego posługi, przychodzili do niego, żeby mu álbo miédtę z réktu wyrwáli, álbo drwá od niego odebráli: przeto uchodzác tego záwitydzániá się y konfuzyi, nie z ochotą do Kláštóru chodzili. ALEXANDER téż, z Nuncyuszem Brátem swoim, bárdzo krotko, y pobożnie rozmáwiál: A gdy jáki Zgromádeniá Akt nástępowál, on Bráterská poufaloścjá, Nuncyuszowi mówił, że go głos BOSKI wołá, y zaráz od niego odchodził, przeto wiedzác zwyczaj jego Nuncyusz, iák usłyszáł że zádzwoniono, uprzedzájác Brátá, zaráz się z nim zegnál. Tákí zás miál áffekt do Aktow Zgromádeniá, że zádnego, chybá bárdzo zábáwny nieopuścił, bo wiedzál y wierzył, że BOG ná ten czas tego po nim chciál, á nie czego inszego, y że nic niemá (z lepszego y bezpieczniejszego, iáko czynić Wólá BOSKÁ, we wśzytkim. Y dlá tego, gdy ráz pod czas Rekreaty, ná duchowney konferencyi, proponowano było; coby téż ná ten czas

káždy chciál czynić, gdy Smierć przyiádzie, á rożni, rózne pobożne cwičeníá, y Cnot Świętych uczynki, ná ow czas proponowáli; odpowiedziál Nász ALEXANDER, żeby ná ten czas chciál poyść ná Akt Zgromádeniá, któryby nástępowál, choćby był y Akt Rekreaty, álbowiem wierzył, żeby umárl, czyniác Wólá Boská. Ná tym Vrédzie Mágistrá Nowicyuszow, ták w Páryżu, iáko y w Chárántonie, był áz do Roku Páńskiego 1619. Kázál jednemu Zákonnikowi, áby jászczurkę w dziurze w Ściánie wydrożoney, będącá, z posłuszeństwá wywołál, y złápál já. Posłuszny ow Zákonnik, záwołál ná nie, á bestyiká, przyszlá ná głos Posłuszeństwá, do wołájacego, który já wziáwszy, głáskál: o czym tenże sám Zákonnik powiádl, y mieysce to, w Chárántonie pokázowál.

Tego tedy Roku, od Przełożonych 466 wyższych, rewokowany był, do Rzymskiej Prowincyi. Záczył po Wielkánocy, do Páryżá wyjechał, ále przed wyiázdem, z głébká bárdzo pokorá, posypáwłszy głowę popiołem, powroz ná Szyi powiesiwszy, dyscyplinuiác się, prosił o odpuszczenie swoich defektow, który słowem, y przykładem, był Mágistrem doskonałości. W Rzymie, obrány był Przeorem, Konwentu *Sancta MARIE de Scala*, ále im go bárdziej wywyższáno, tym się bárdziej unizál, według Sentencyi Duchá Świętego mowájacego: *Poslánowili Cię Rádcá, niechciej się wynosić, badá między nimi, jáko jeden z nich, á miedzy o nich stáranie.* Przeto, lubo ná sobie, we wśzytkim wyrázál, Obráz práwdziwego Kármelity Bosiego, w pokorze jednák y samego siebie przewyższál, bo náwet y Przełożonym badác, zostáwiál dlá siebie náypodleyšie usługi, ták dálece, że przez dlugi czas, po dwunástu Chorych, tetory sám wynosił, náczyniá zászpecone umywał. Cele zámíatál, á to czynił náybárdziej w tedy, kiedy już inši spáli, y uspokoiłi się. Dziwne miál stáranie, o poddánych sobie, ták w Duchownych, iáko y doczesnych okázyách, wśzytkich, w czym było potrzebá, opátrájąc; osóbliwie jednák, w rátowániu Chorych

Chorych, pilnieyszym był; bo ná ich konfolácyá często ich z Miłością Oycowską nawiedzał, y jákiemi mogli rozrywkami cieszył, żeby się im boleści y przykrości Chorob, nienáprzykrzały. Ná siebie jednak, był bárdzo ostry, y niemilosierny, y iákoby okrutny, bo się często trąfiáło, że w Chorobách y pároxyzmách będąc, ná wšytkich Aktách Zgromádeniá bywał, y we wšytkim życie pospolite prowadził.

467 Roku Páńskiego 1622, z wielkim ukontentowaniem prágniéniá Zákonnikow, obrány był Prowincyálem, Prowincyi Rzymkiey, do ktorey ná ten czas, náleżały Konwenty, tak Krolestwa Neápolitańskiego, iáko y Sycylijskiego. Ná tym Vrzędzie, im był wyższym, tym bárdziej Cnotami, inšzych przechodził; Zákonná Obserwáncya, słowem, y przykładem wszędzie utwierdzał, także y promowował. Powiádał jego Socyusz, że gdy mu się ráz náprzykrzały komáry, y ciężki fetor, ná Noclegu w Utrykoli, wstáł y do Oycá poszedł, ktorego widział w podobnym náprzykrzeniu, ná co się on jednak śmiáł, y z mieysca się nierušał, á Socyusza, do prágniéniá cierpliwości pobudzał. Wizytuiac Prowincyá, w Konweńcie Neápolitańskim, śmiertelnie záchorował, w ktorey z dziwną doskonałością, we wszelákich Cnotách ćwiczył się, osobliwe Posłuszeństwo, Doktorowi, Przeorowi, y Infirmaryuszowi, czyniác; niezwyčieżoną cierpliwość, wznoszeniu boleści y ućiskow Choroby pokázując, z wszelká ná Wola BOSKÁ rezygnácyá. A gdy mu Oćiec Przeor powiedziáł, że się zá jego zdrowie, Nowicyuszowie uštáwicznie modlá, y od umártwienia, y Modlitw nieustána, póki go nieuproszá: Wielebny Oćiec rzekł: *Wielká śmiałość biora Braciá, lea piechy byto, gádyby mnie ná Woli Boskiey, zostáwili.* Jednak BOG, wysłuchał wołájących do siebie, y łzami pokornych niewzgárdził; ktory Choremu, uproszone zdrowie przywrócił, y przez wiele potym lát, zdrowego Zákonnowi Nászemu konserwował.

468 Roku Páńskiego 1625. Ze ná Kápitułe Prowincyálney, niemógł byđz

ná żáden Vrząd obrány, á z drugiey Strony uwázáno w nim dziwná sposobność, do wychowywániá Nowicyuszow, obrány był Mágistrem Nowicyuszow, Pod ktoren czas, przytráfił się taki Cud. Miáł we zwyczáju dzień jedenásty Sierpniá, Pátroná swego Świętego ALEXANDRA, názwiskiem Węgłárzá (bo krwi swoiey Szláchetność, y w Filozofii wysoká Vmiejętność, pod urzędem Węgłárzá, niezwyčáynym pokory Cudem pokrył) solemnie obchodzić. Zráná tedy tego dnia, miewáł do Nowicyuszow swoich, o wzgárdzie Świátá, piękná y Nábożná przemowę, pošiláł ich, Świętá Kommuniá, á potym im pozwálał przyštoyney rekreácyi, do ktorey się y Mátká jego przyczyniáła, obšyłájąc go dla Nowicyuszow Cukrámi; będąc tego roku, domowemi trudnościami zábáwná, zápomniáła według swego zwyczáju, o obeslániu Syná, jednak náleżytego času, Nász ALEXANDER, znalazł w Celi, zwyczáyny podárunek: W kilka dni, przez Brátá swego, Páná Hugoná, podziękowánie Mátcie pošláł, ktora sobie przypomniałszy swoię niepamięć, zá żárt sobie podziękowánie miáła, y zá niejáká przymowkę. Pytála się potym, á gdy się dowiedziáła o práwdzie przyslánego podárunku, chćiála się dowiedzieć, czy go kto z domowych nieobesláł, álbo nieprzyniosł, pytáno się y Zákonnikow, kto ten podárunek odbieráł: gdy się tedy po pilney inkwizycyi niedowiedziáno, osádzili wšyscy, że ten podárunek był z Niebá, Anielskimi rękami przyniešiony, iowšzem podobno zrobiony, bo w Rzymie podobnych słodyczy nierobiono. Przeto Pán, ktory wola czyni tych, ktorzy się go bojá, chćiáł słuę swego, tym Cudem niezwyčáynym poćieszyć.

Roku Páńskiego 1626. W Konweń 469 ćie Lodáneńskim, Prowincyi Genueńskiey obrány był Definitorem Generálnym; á że obránego Przeorá nowego, do Nášzego Rzymskiego Semináryum niebyło, sam Wielebny Oćiec, tym czásem, rządzil tym Konwentem, jáko Wikáry. Ná poczatku roku, 1627, lubo był Definitorem Generalnym, obráno go Mágistrem Nowicyu-

wicyuszow, na którym Vrzędzie był, aż do następującej Kápituły Generálney, którą się odprawiła, Roku 1629. Ná początku tego roku (mowi Autor tego Życia, Wielebny Oćiec Náš Filip od Świętej TROYCY, Nászey Kongregacyi Włoskiej Generál) gdy byłem naznaczony na Missye, y prosiłem go o Święte Błogosławieństwo, przy tej okazyi, poczęłem z nim mówić, o pewnym Nowicyuszu, który będąc wielką Cnotą udarowany, od wszystkich Zakonników, a osobliwie od swego Mágistrá, dla Cnoty bardzo ukochany, Wielką Chorobą nawiedzony, dwa razy publicznie upadł; mówiąc tedy o tym z Wielebnym Oycem, y czyniąc mu Kondolencyą (iákom rozumiał) powiedziałem, że sam bardzo żałmucony, y żałosny na taki przypadek tego Brátá Nowicyusza; na co mi wesoło, y bez poruszenia się, odpowiedział Wielebny Oćiec: Já się z tego niesmucę, y nieżałuję tego, co czynisz. BOŻE, ále z tego, co já sam czynię. Ktorá odpowiedź, heroiczną rezygnacyą, y niezwyčajną pokorę, w sobie zamykającą, mnie w zdziwienie wprowadziła.

470 Tak zapomniał ludu swego, y Do mu Oyca swego, że do nikąd, nigdy niewyszedł, chyba że mu Przełożony kazał, áni Krewnych nawiedził, chyba od Posłuszeństwa przymuszony. W czym, wiele mu się niezwyčajnych rzeczy trąfiło: Siostrá Bárbára Albizá, jego Siostrzenicá, á Świętej Máryi Mágdáleny, na Gorze Kwirynálney Zakonnica, od swego y Nászego Generála, prosiła o pozwolenie, aby Náš Wielebny Oćiec, á Wuy iey, po odprawionej Mszy Świętej, mógł z nią mówić, u kráty otwartej, po Mszy Świętej przyszedł do kráty Wielebny Oćiec, ále nic więcej z Siostrzenicą niemówił, tylko te same słowa: *Niech ci BOG, o Siostro Bárbáro, da dobry dzień, y wszelkie szczęśliwości.* Y tak wypełniwszy Posłuszeństwo, odszedł. Zawytydzoną, y bardzo śturbowaną Zakonnica została, którą sobie rozmowy z Wujem, na Duchowną Náukę, y na pociechę, dulzy swoiey ży, czyła, lecz potym zbudowaną, Dosko-

nałego Mężá osobności následując, od Kráty uchodziła. Chorowała Smiertelnie jego Ciotká, posłano do niej Wielebnego Oyca, dla iey pociechy, y kázano mu się tam zostać na obiad, gdzie też, y Mátká jego była, za licencyą, odprawił tam dla Chorey Mszy Świętą na Ołtárzu przygotowanym, na to, na ktorey, y Mátkę, y Ciotkę Komunikował. A gdy przyszła godzina Obiádu, prosiła go Mátká do Stołu, na co miał pozwolenie, Przełożonego. Ale on odpowiedział, że już w tej mierze Posłuszeństwu dosyć uczynił, gdy owego Niepokálanego Báp-rámká na Świętym Ołtárzu Bąkiecie, rázem z niemi pożywał, y niechciał tam, inszego pokármu żążywać. Gdy Brát jego Kárdynał, dla duchowney pociechy, chciał go w Rzymie nawiedzić, ząwsze się przez Furtyáná skromnie wymáwiał, y prosił go, żeby sobie inszego Oyca z Nászych, obrął za Dyrektora swego Sumnienia, co y uczynił, kontentuiąc Brátá, który niczego nieprągnął, tylko na osobności w Celi zostawać, z ktorey nigdy niewychodził, chyba za prawdziwą potrzebą, álbó gdy tego Posłuszeństwo, y Miłość bliźniego, po nim wyciągały: Ani sobie Celi obierał, ále się taką, iáką mu naznaczono, lubo cząsem, y niewygodną kontentował, y w niej wiernie, osobności przestrzegał.

Jáko się zaś, tak w osobności kochał, że odludzkiey uchodził konwersacyi, tak podobnym sposobem, był przywiązany Sercem, do Niebieskiej Bogomyślności, przez którą z BOG IEM, y Świętymi w Niebie, konwersował. Na przygotowanie się do Modlitwy, ząwsze te trzy czynił uwagi. To jest, uważając BOGA przytomnego; Máiestátowi Boskiemu powinna ádoracya, y prosząc o łaski Boskiey do Modlenia się Assystencya. Na Modlitwie zaś, stawił się przed CHRYSTUSEM Pánem, jáko ubogi Zebrák, prosząc go, o bogáctwá Niebieskie, na których uproszenie, za Przyczynców, Niebieskich żążywał Dworzanów; y tego sposobu Modlitwy, swoich uczył Nowicyuszow. Z tych

tych zaś, pokory początkow, często do Wyłokiey Bogomyślności bywał podniesiony, na ktorey, BOGA samego, światłem Wiary, y nadprzyrodzonym oświeceniem, przytomnego, wszystko napełniającego, wszystko w sobie zamykającego, mile rozważał; y BOGA SKŁ Majeść, z sobą niby ściśle złączony, jednak jak przez mgłę widział, przed którym, Serce swoje wylewał: Często zaś do takiego uspokojenia, y zebrania myśli wzdychając, słyszano go mówiącego te Słowa: *Nawróć się duszo moja, do pokoju twójgo: nazywając pokojem, Serce swoje w duchu zebrane, w którym jakną usłanym kwiatkami łożku, tak on sam, iako y Niebieski Oblubieniec, mile spoczywał. Często z oczu jego, słodkie łzy, iako perły spadały, które były gorącey Miłości znakami, y ktorými się, z wielkiego pragnienia Oblubieńcą swego zalewał, a náybardziej, po odprawionej Mszy Świętey, kiedy istotney lubo niewidomey, przytomności jego zażywał; y te łzy często na policzkach, a czasem y na zmoczonym niemi Habićie, poznać się dawały, temi zaś ognistemi do Niebieskiej Oyczyzny wzdychaniem, iako pełnemi Miłości strzałami, Niebo przerażał.*

472 Modlitwy, jest Siostrą nierozłączoną, umartwienie: bo niemoże ten myśli swojej podnieść do BOGA, ktorego duszę, pasjami swemi Ciału obciąża. Jak wielkiego Wielebny Ociec był umartwienia, ztąd poznać było, że w niczym nigdy, własney miłości folgi, niepozwaliał Ciału swojemu. Pytał się ciekawie, jakimby sposobem, nienaruszając Posłuszeństwa, mógł Ciału swoje martwić. Będąc Definitorem Generálnym, chorował na Wrzody, ktorými na niektórych miejscach Ciała, był obfypany, kazał mu dać Doktor, za zwyczajną Wełnią, lniąną przez włokę, niewdziął iey, ale tylko, kędy były wrzody przykładł, o co gdy przed nim narzekał Infirmariusz, odpowiedział, że tylko miejsca Chore, potrzebowały tey folgi. Zażywał umartwienia, w zbytnich pokutach, iako to w cieńskich a częstych dyscyplinach, ościłych Włosiennicach, ostrych łań-

cuszkach, y w innych, tym podobnych. Zażywał także, osobliwie w potrawach, ktore z piołunem, albo z popiołem mieszał, żeby gorzkie y nie do smaku były; ktorých tylko dla utrzymiania Życia, nie dla ukontentowania, y wygody Ciała zażywał, w żadney smakowitey potrawie upodobania nie miał, ani iey pragnał, iowszem, im pospolitze y podlejsze były potrawy, te sobie bardziej smakował. Trafiło się raz w Paryżu, że dano tak niesmaczną y niedobrą potrawę, że iey wszyscy niejedli, on jednak też daną sobie porcyą, z podziwieniem y zawstyżeniem inszych, wszystkę zjadł. W Piątki zaś, na pamiątkę y Wszanowanie Męki Pańskiej, jeszcze więkzce umartwienia czynił.

Lubo zaś w całym Życiu, tego Wielebnego Oycá, pokazuje się ustawiczne, w Cnotach heroiczných ćwiczenie, potrzebą je jednak, w osobności pokazać. Ten Sprawiedliwy Mąż, ALEXANDER Nász, z Wiary żył, którą osobliwe Nabożeństwo jego pokazywało, y przez którą, nie tylko wierzył w Tajemnice Boskie, ale je y przenikał. Wielką się nadzieją y ufnością w Pana BOGU, umacniał; przeto się zupełnie, na Wola jego, iako Oycá kochającego zdawał, spuszczał się we wszystkim na niego. Dla czego czyli był w konsolacyi, czy w utrapieniu, czyli w jakim ucisku, Pana BOGA wychwalał, wszystko co na niego przypało, pokornie z ręki jego przyjmując, y z Świętym Jobem mówiąc: *Chodź by mnie y zabij, w nim będę pokładał nadzieję. Ognista piał miłością, którą BOGA, dla nieskończoney jego Dobroci, Serdecznie kochał, o którym ustawicznie myślał, y ktorému wszystko, y siebie samego, przez Solemne Sluby, tak chwalebnie poświęcił. Ta miłość, różnemi sposobami, ściągala się, y do bliźniego; bo się z cudzego dobra, iako z własnego cieszył, cudzego nieszczęścia żałował, wszystkim dobrze czynił, o bliźnim dobrze trzymał, dobrze mówił, nad każdym, miał kompassyę, każdemu się łagodnym y miłym pokazywał.*

Moralne także Cnoty, miał w wy-

sokim, y Heroicznym Stopniu. Cnotę Pobożności, w poszánowaniu rzeczy, do BOGA należących, y w Nábożney Modlitwie pokázował, która BOGA, Náyświętszą PANNĘ, y Świętych, ádorował; ośobliwe zaś miał Nábożeństwo, do Náyświętszego SAKRAMENTU, Msza Święta bárdzo nábożnie; odprawuiąc, z poprzedzájącym przygotowaniem, y nástępującym gorącym dziękczynieniem. Coż może byđ wyższego, (máwiáł) iáko Hostya, y Kieślich, w których się sam BOG ukrywa, Krzyżá znakiem, benedykować? Co może byđ podziwienią godniejszego iák się rękami dotykać Świętej Hostyi, w której istotnie jest przytomny, JEZUS CHRYSSTUS, Syn BOGA żywego. Tak gruntowną, ná Wolę BOSKĄ miał rezygnacyą, y tak się heroicznie z nią zgádzáł, że się zázwsze jednákim, y wcale nieporuszonym, wewnątrz y powierzchownie pokázował; przeto się o nim, słuszenie moga mówić, owe Słowa Izájáśza, w Rozdziale trzydziestym drugim. *Siedzieć będzie lud mój, w piękności pokoju, y w przybytkách ufności, y w odpoczynku dostátecznym.* Pokorę miał bárdzo wielką, przez którą się zá náypodleyšzego y od wszystkich náyniegodniešzego poczytáł, nigdy się nád inšzych nieprzenosił, nikim niegárdził, wszystkich byđ Sług, dla CHRYSYSTUSA prágnął, swoy rozádek, rozládkowi inšzych, látwo poddáwał, y życzył sobie, żeby był zá náymniešzego od wszystkich poczytány. Cierpliwość miał niezwyćiężoną, która y w znoszeniu bolešci, y inšzych okázách pokázował. Tráfiło się ráz, że gdy chorował, Infirmaryusz który mu służył; zápomniáł mu przynieść co ná posiłek, y cały dzień áni jeść, áni pić mu nieprzynosił: Wielebny Oćiec, z wielką bárdzo cierpliwością zniósł ten defekt Brátá owego, iowšzem się rádował, że w zániedbaniu, y niepámieci był; y máwiáł, że życie jego, iáko życie Vbogiego Mendyká, ná nic się nikomu, ábo ná máło zdáło, y nic by przez to nieubýło, choćby dwiema, ábo trzema láty przed czásem umárl, byle tylko inšzym, dobry dáł przy-

kład, y bogátého bárdzo, ubóstwa Słubowánego, práwá zachował.

Cnoty Stánowi Zákonnemu bárdziey⁴⁷⁵ włásne y słuzące, ośobliwie szánował. Posłuszeństwo Przełożonym, iáko Námiestnikom Boskim, z całym Serca áffektem oddáwał. Pospolicie máwiáł, że Przełożeni są głowami Nászemi, od których się przez nienáwiść, ábo niechęć odláczyć, niebezpieczná jest, bo tym samym, że kto Przełożonym jest, Páná BOGA reprezentuje, którego powágá, choćby też w złym Przełożonym nieustáje, przeto dziwne, Przełożonym tak przytomnym, iáko y nieprzytomnym, poszánowanie czynił, nigdy o nich źle nie gádał, áni fczmárac, áni ich sádzac. Przydáwał y to, że Zákonnik y po Smierci, powinien byđ posłuszny, y on sam miał tę nádzieję w Pánu, że po Smierci będzie Posłusznym, ále go w tym do świádcząc, y tentowác Páná, Przełożeni nieśmieli, ile że się znaczná tego, nietráfiłá okázaya. Anielską Czystość zachował, którą się z oczu, słow, y Vczynkow jego, wydáwał. Vbośstwo, tak doskonałe chował, że w Celi, zádney rzeczy zbyteczney, áni drogiey, áni wyborney nie miał; ále tylko same potrzebne, y to podłe, y ubogiemu Zákonnikowi przyzwoite: W pewnym Konwenście, widziáł porcyę, nie bárdzo zgodne do Vbośtwa, które zaráz przez zárlwość doskonałości, zniósł. Opilność w uczęszczaniu ná Akty spólne, ośobliwie Chorowe, tak się stáráł, że ábo náypierwszy, ábo między náypierwszemi zázwsze ná nie przychodził, iák ná miejsce Vćieczki, ábo do Ogrodá duchownych delicyi, gdzie z dziwnym Nábożeństvem, y powierzchowną ukladnością zostáiac, o Świętych rzeczách máwiáł, y słowá jego, były iák Boskie słowá, y Duchá Świętego wyroki. Tak ściśle obserwowáł milczenie, że go, le dwie gdzie słyhać było, tylko w Chorze. Bárdzo wielkiey skromności, y powážney łagodności, miał ułożenie; z weyzreniá y ukladności Ciála, wszystkich do uszánowaniá swego pobudzał, nic nie miał w gestách nieprzystoynego, nic ná twarzy nie ułożo-

nego,

75 nego, we wszystkim się, Anielska w nim znaydowała skromność. Widzieliśmy iak ściśle Osobności pilnował, tak w Kląsttorze, iako y w Celi, która zwyczajnie nazywał, Oficyna Cnot. w ktorey się nabywa myśli czystości, w ktorey się znayduje pokoy, w ktorey bywa prawda poznana, w ktorey bywa Serce skruszone, w ktorey się Duch w BOGV rozplywa, w ktorey dusza, Niebieskich delicyi zażywa, y niemi bywa napełniona. Powiadał, że Dobrą, ktore się w pilnowaniu Celi znayduia, niemoga się dostatecznie wyrazić, iako y szkody tych, którzy bez słuszney przyczyny, Celę opuszczaią. Przetó on sam, taką osobność, w swoim Konweńcie Nowicyackim zachował, że gdy go w Naszym Seminarium, na pewney Wroczyści, dla ktorey był posłany obaczono, zaszewiwlży się jeden Przełożony rzekł: *«A czyż Saul, między Prorokami, Potym był cudowny, w Zakonney Obierwancyi, ktorey tak przestrzegał, że w niey nigdy niezdroył, czego się też, y po innych dopominał, y dla nabycia w niey doskonałości, tego Srodku zażywał; zawize miał w ręku Konstytucye, a gdy go o co przeciwko prawu proszono, czytając ie, przyczynę nie danego pozwolenia, pokazał. Wielebny Ociec Nasz DOMINIK, a JESV, MARIA, nazywał ALEXANDRA Naszego, Relikwią żyjąca, chcąc tym sposobem mowienia, Swiatobliwość iego, jeszcze żyjącego wywyżżyć.*

476 Duchem Prorockim, był także oświecony, którym przyszłe rzeczy poymował, y opowiadał; czego klada się dwa przykłady; z ktorych pierwszy, skutek Modlitwy iego pokazuje, drugi zaś, Chwałę iego po Śmierci oświadcza. Czyni relacya, Pani Izabellá Accomboronis, Bratá iego, Oktawianá Zoná, że dla Duchowney poćiechy y pokoiu, swojej Fámilii, iego obrała, sobie za przyczynę do BOGA, aby iey Modlitwami swoimi, Syná uprosił, ktorego przez wiele lat pragnęła, Sługá Boski, obiecał iey Syná, w Imie Páńskie, z tą kondycya, żeby go potym, na usługę Pánu BOGV odda-

ła. Ale gdy po otrzymáney obietnicy, żalowała założoney dotrzymać kondycyi, y tłumaczyć ia sobie, albo potym, prosić o dyspensę na nie myślała, na końcu Szóstego Mieściá, nie wczesnym porodem, Syná powiła, ktoremu na Chrzcie, dała Stryiowskie Imie ALEXANDER, ktory w trzydzieści godzin, przenosił się na lepsze życie, y Ciało iego, w Hábiacie nászego Zakonu, pochowano w Grobie, tegoż Stryia, ktory iuz był umarł, aby z nim był złączony do Zmártwychwstania Świętych, ktorego zasługami, życie, y Chrztu łaskę odebrał. Obiecał Wielebny Ociec, iuz bliski skonania, przytomnemu Brátu swemu Oktawianowi, że y on też, ratuiąc go wzajemnie, przy skonaniu iego będzie przytomny: ktora Obietnica Pobożny Pán, bardo był poćieszony. Gdy tedy tenże Pán w Kapranice zachorował śmiertelnie, y był bliskim skonania, a Naszych dwóch Oycow przejeżdżających tamtędy, trefunkiem wstąpiło, zaśtawszy go w Konaniu, polecaniu duszy iego asystowali, chory zaś konając, o ratunek obiecany, wzywał Bratá swego kochanego, ALEXANDRA Naszego, ktorego przykładem, nábożnie spiewał Himn: *Te DEUM laudamus.* Y na ten czas, widziány był Wielebny Ociec ALEXANDER, konającemu asystuiący, ktory tą z Niebá pomocą umocniony, wesoło zabrał w Pánu.

Ukrywał się przed Swiátem, ile 477 mógł Nasz ALEXANDER; przeto że o nim niewiedziáno, nie wzywáno go, żeby Cudownych łask, przez niego doznawáno. Czytamy jednak, że jednego śmiertelnie Choruiącego, tylko się go dotchnął, zaraz uzdrowił. Dla tego na potym z pokory, nie chciał się Chorych dotykać. Po śmierci zaś jego, trąfiło się, że pewny Człowiek dobry, Micháł Imieniem, ktory, koło Konwentu Naszego, Nayswiętszey Panny MARYI *de Scala*, darmo robił, na ciężko dokuczające kolki zachorował; Ten, uciekaiąc się, do Sługi Bożego, już zmarłego, tak mowil: *Wielebny Ojciec ALEXANDRZE, proszę Cię, żebyś mi ten Affekt, raz z Nie-*

z Niebą pokazał, którymś mię kochał na ziemi; y mnie w tej potrzebie ratował. Ledwo te słowa wymowił, zaraz wszelkie bole ustały z podziwieniem, y dziękczynieniem, Choruiacego. Zyiąc Wielebny Ociec, wiele ksiąg wydał, Teologij Morálney; z których jedną, była bardzo pięknie złożona, pod Tytułem, Duchowney rozmowy, między BOGIEM, y duszą, na ow Psałm: *Pokiz Panie, zapominasz o mnie, do końca*: Ale między innymi, nąypiekniejszą ową jest, w Lugdunie Druskowaną, ktorey Tytuł *skarb Ubogich*.

478 Poty, o Swiatobliwym Wielebnego Oycá ALEXANDRA Nászego Zyciu, mowiło się; teraz, droga Smierć jego opowiemy. Przez całe Zycie swoje, tak był bez nągany, y o Obserwancya Zakonną żarliwy, że go za Obráz, prawdziwego Karmelity Boslego wystawiano, y Swiętemu Alexemu, w oddaleniu się, od Domu Oycowskiego rownáno. A lubo w innych, choć bardzo doskonałych, y sławą Cudow znákomitych, dla upokorzenia ich, niektóre się pokazuia, álbo się widza bydz defektá, jednak ślátecznie potwierdza

to Nász Zákon, że w tym Słudze Boskim, żaden niepokazał się defekt. Przeto w niczym nie notowany; od wszystkich má pochwałę. Następowała Kápituła Generálná, Roku Páńskiego 1629. na ktorey żeby go na jáki Vrzád nieobráno, boiać się, prosił Páná BOGA, żeby go Chorobą złożył, któraby aż do końca Kápituły trwała, co y otrzymał, ale zaraz po Kápitułe, do dáwnego zdrowia, na czas przyzedeł. Lecz potym, zástużywszy sobie na Niebo, w Smiertelną wpádl Chorobę, ktorey przykrości y boleści, nietylko ćierpliwie, ale też y wesolo znoził, z wielkim zbudowaniem Zakonnikow. Agdy po przyięciu SAKRAMENTOW Kościoła Swiętego, już miał umierác, z wielkiey Duchá radości, spiewał Himn: *Te Deum Laudamus*; y po záczeniu od Zakonnikow Psałmu: *Rozradowátem się tym, co mi powiedziáno, do Domu Páńskiego, pojedziemy*; Nábożnie odpowiedział: *Wesofo pojedziemy*. Y tak wszedł, dobry y wierny Sługá, do Weselá Páná swego, dnia szesnástego Kwietniá, Roku Odkupienia Nászego, 1630.

Z Y W O T

Wielebnego Bratá *ADRYANA*, od Swiętego
GERVNCYVSZA.

479

Rát ADRYAN, od Swiętego GERVNCYVSZA, nązwány na Swięcie Rynáldus á Basilica Petra, urodził się w Medyolanie. Ociec jego był, Pán Hieronim á Basilica Petra, między Pátronami Práwnemi, umiętnością Práw, bardzo sławny, ktory nąygłówniejszych zleconych sobie spraw, tak dobrze w sadach bronił, że w Medyolanie pospolicie mowiono; gdy czyia sprawę na swoię wziął Opiekę: *Ta sprawá, jest w rękách Hieronimá, á Ba-*

silica Petra. Przeto dla wielu tálentow y zástug, po rożnych inszych Vrzędach, ząwsze chwalebnie odprawionych, wyniesiony był od Krolá Hiszpáńskiego, na Godność Senátorá Medyoláńskiego. Który máiać jednego Syná, kochánego Rynáldá, y według swoiey godney kondycyi, obfituiąc w Fortuńę, z wielką pilnością, stáráł się, o edukacyá, y o dálszą potym promocyá, kochánego Syná. Posłał tedy Rynáldá swego, na Jursysprudencyá do Rzymu y do Pápii, w ktorey tak wielki uczynił postępek, że wkrótce, zo-

stał

stał szczęśliwie, Doktorem laureowanym Prawa, a potem go ożenił Ociec z Panną, rowney kondycyi. Rynaldus, iako jeszcze Młody, y do tego Fortunat, poczał rokoszy Swiatą, y prożności Swieckich, zbytnie zażywać ale gdy mu w kilką lat, kochana Małżonka umarła, światłem Niebieskim, oświecony, poczał gardzić Swiatowemi rzeczami, a do szukania y nabycia Niebieskich, myśl wszelaką obrocił. Przeto ustawicznie do Spowiedzi, y Komunii Świętey uczęszczał, y innych Pobożności Chrześciańskiej uczynkow pilnował, iowšem postanowił sobie godziny, których na Modlitwie wnętrzney przebywał.

480 Co dzień, bardziey w nabywaniu Cnot postępując, z natchnienia B O S K I E G O, zabrał pragnienie, do Zakonney doskonałości, które żeby przywiodł do skutku, przepatruiąc się w różnych Zakonach, Należ sobie Karmelitáński obrat, y zaraz sekretnie umyślił poysć do Oycá Przeorá Medyolańskiego Konwentu, ktoremu pragnienie swoje oznaymił, y iako mu się podobał Stan Zakonny, opowiedział; a otrzymawszy przyięcia swego obietnicę, wszystko co do wstapienia należało, sporządzał. Niewiadomy Ociec, jego intencyi, żeby tak Godney Familii swojej, na jednym Synu niezakończył, znalazł mu za Oblubienicę, Córkę drugiego Senatora, żeby przynajmniej z powrotnego ożenienia się Syna, cieszył się dziedzicem swojej Familii. Już nadchodził dzień postanowiony, zróbowin, aż Rynaldus, wstawszy w nocy nasładuiąc nie jako Świętego Alexego, zostawiwszy list, oznaymujący o powołaniu swoim, uszedł z Domu Oycowskiego, a przyszedłszy do Naszego Konwentu, zaraz Zakonny Hábit przyjął, bojąc się, żeby przez odwłokę, niewpádł w niebezpieczeństwo powołania swego, bo przeczuwał, przyszła od Rodzicow, nieomylna w powołaniu przeszkoda. Dano mu Imię, Brata ADRYANA, od Świętego GERUNCYUSZA, on zaś wszytek napełniony radością, prosił Pána B O G A, o szczęśliwy koniec, następującey w krotce nawalności, na

która się przy radách, y Modlitwach Zakonnikow, y przyczynie Świętych swoich Patronow, mężnie gotował.

Nazajutrz rano, znalazłszy list Rodzice, dowiedzieli się z niego, że uszedł Syn, y wstąpił do Zakonu, z ciężkiego żalu, náypierwey poczęli mdleć, potem się obaczywszy, zeszli się co prędzey do Kláztoru, Ociec jak lew, Mátká jak Lwica, ktorym Lwiątá zabrało: froza się, gniewała, lamentuła, wołała, o Syna prosza, ięzli go niewydadza wywrocić, Kláztor obiecuią; cały Kláztor łzami, wzdychaniem, głołami napełnili; sturbowáli się Zakonnicy, całe Miasto, pomagało utrapienia y żalu Rodzicom, ktorzy przez zbytnią desperacya, ledwie do czego złego nie przyszli. Nasz jednak ADRYAN, lubo mu żal było, przez wrodzoną Miłość Rodzicow, przecięż łaska Pána B O G A zmocniony, był niewzruszony, y stasieczny w przedsięwzięciu Zakonnym, który według rady Świętego Hieronima, gotow był iść na drogę doskonałości, przez zdeptanego Oycá y Mátkę, gdyby tego było potrzebá: przeto Rodzicow, w pragnieniu swoim, zawiedzionych, odprawił. Niemogąc nic wskorác Rodzice, popisali listy do Rzymu, do Prálatow, y do Kárdynálow swoich przyációł, ktorých bardzo obligowáli, aby w to potráfáli, żeby im z Naszego Kláztoru, Syn ich Jedynák, był wydany, ktoremu się tym czátem, przez różnych namowionych na niego, żeby wystąpił náprzykrzali; ale mężny y odważny CHRYSTUSA Pána Rycerz, nieustąpił ani Ciálu, ani krwi, ani Swiatu, ániczartu, przez długi czas owey burzy y niepokoju który trwał przez cztery Miesiące, lubo tak się był na niego zázárł Czárt, że się zdało ADRYANOWI, iże go przekona. Przyšlo tedy postanowienie z Rzymu, aby Wołkacyá ADRYANA Naszego, wzięta, była na exámen y inkwizycyá, od wysadzonych na to ludzi Uczonych, y mądrych, y iák oni postanowia, y osadzá, żeby tak było: ktorzy słuchając Sługi B O Z E G O, odkrywaiącego przed niemi, skrytości Sercá swego, ofa

osadzili, że co się stało z ADRYANEM, było z woli y instynktu Boskiego, y sposob, którym sobie postąpił. Przeto BOG, który w deszcz łyskawice przemienia, tak zmiekczył Serce Oycá jego, że obfitemi łzami zalány, pódł ná życie Syná swiego, y dał mu błogosławieństwo Oycowskie.

482 Po uspokojoney tedy tej burzy y nawałności, uwolniony od niebelpieczństwa Nášz ADRYAN, z taką go-racością Duchá, ćwiczenia się w Cnotách pilnował, y Obserwancyi Zakonney, że w krotce dośąpił, bárdzo wielkiey doskonałości. Tak był Postulshny, że się żadnemu Przełożonego rozkázowi nie sprzeciwił, y gotow był wskoczyć y w ogień, gdy by mu to kázano. W ubóstwie Zakonnym, tak się kochał, y Hábitu bárdzo wytártego, y wiktú pospolitego zążywał, y gdy mu się czego drudzy niepotrzebowáli, dostało co, czy w jedzeniu, czy w chodzeniu, bárdzo się z tego cieszył. Był we wśytkim osobliwie czysty, y umártwienia uczynkami Ciáło poskrámiál, zążywáiac przykrych y ościsłych Włósiennic, ostrzych y kolących Iáncuszkow, ciężkich y niemilosier-nych dyscyplin, y często powtorzo-nych postow, o Chlebie, y o wodzie. Oprocz spólnych Zgromádeniu go-dzin Modlitwy, ná inszych długie czu-dia przeciągál, áby w ustáwicznej był o Pánu Bogomyślności. W rozmyślániu Męki Páńskiej, tak wielką Skrucę miewál, że się w nábożne-łzy rozplýwał, z kompassyi, y żálu, nád Chrystusem. Nic nád niego skromniejszego niebyło, nic pokorniejszego, ząwsze się podlejszych y prás-cowitszych Kláštoru posług dopomí-nál; Ale się w nim osobliwie wydá-wálá, Miłość ku BOGU, y bliźniemu, ktorey ogniem goreíac, do Niebá iáko do Mety, Sercem zmierzál, y duszę swoię, položyl zá Bráći swoich, iáko się nízey powie: Stárání zás tak o honory, iáko co do wygody Ciála, służyć mogło, wcale porzucił, przeto go y w Chorobách mieć niechciál, áni o nich komu powiádał, chyba ze się same wydály.

483 Ze go Rodzice, dlá poćiechy duży

swoiey, często náwiedzáli, chcąc tyl-ko mieć z samym Panem BOGIEM zábawę, umyslił z Świętym Abráhá-mem, wynieść z Oyczyny y powinowáctwá swiego. Przeto zwierzywszy się Przełożonym, swego prágńienia, poslány był do Plácency, ná nową Fundácyá, gdzie umártwienia, y Cierpliwości, ustáwiczne miewál ćwiczenie. Ná ten czas tám, murowáno Konwent, Nášz ADRYAN, uprosił sobie pozwolenie u Przełożonego, áby ná upálach Slónecznych przy Rze-mieślnikách bywał, y im robić pomá-gál, á gdy go prágńienie zbytnie ná-pádało, nigdy niechciál Winá zążywać, sama tylko kontentuiac się woda, z podziwieniem wśytkich, którzy go ználi, y wiedzieli o nim, że był ná-świećcie wychowány w delicjach; ále on miał z tego wielką poćiechę, że Ubogie życie prowadził, CHRYSTU-SA náśláduiac, który będąc bogátem, stál się dlá nás ubogim.

Z rozkázú Przełożonych, z Plácency, do Bononii poslány, piechota szedł, y według zwyczáiu o Játmu-żnie. Tam Zakonney Obserwancyi, inszym Bráći, stáwśy się przykładem, wśytkich do zbudowánia pobudzáł: ále osobliwym Aktem pokory, wśyt-kich do zádziwienią przywiódł. Chciál Oćiec Przeor, żeby go ná Kleryki by-ło poświęcić, on zás prosił Oycá Przeorá, áżeby się o to niestárál, chcąc byđż w podłości ponizeniá swego ukrytym; ále że Oćiec Przeor, niechciál w tej mierze, przyiac iego prágñie-niá, rzádká wymyslił pokory inwen-cya. Zmysliwszy swoy Chárakter, który miał bárdzo dobry, nápiśál list do Oycá Prowincyála, zádneho Zá-konniká, po Imieniu niepodpiśálwszy, w którym co tylko mogł złego wymyslić, przeciw Bráću ADRYANOWI (to iest przeciw sobie samemu) wyraził, áby ta droga y sposobem, uczynił sobie przeszkodę do Święceniá: Ten list czytáiac Oćiec Prowincyál, który z jednej strony, wiedziál o Swiatobli-wości ADRYANA Nášzego, z dru-giey strony Tájemnicy niewiedziál, dziwuiać się śmiáłości, y chárdey E-mulácyi, piśzacego ná ADRYANA, gło-

głośno zawołał, mówiąc: *Nigdy to byś niemoże, co ten piše; y obiema rękami list zdął; ale po uczynioney inkwizycyi, dowiedziawszy się o Tajemnicy, żałował, że go zdął, żeby dokument tak wysokiego pokory, na wieczną takiego Vczynku pamiętkę, mógł być chować.*

485 Od Swieckich Społeczności, tak strosił, żeby tylko z samym BOGIEM przeistawiał, że y od własnego Oycá, dla poćiechy twojej pisanych do siebie listów nieczytał, ale je przykładem owego dawnego Pustelnika, w ogień wrzucał. Zaczyn Przekłócenia, aby dość uczynili, tak Godnego Mężá, Oycowskiemu pragnieniu, y duchowną uczynili Konsolacyą, odpieczetowawszy listy Oycowskie, do czytania, ADRYANOWI podawali, rozkazując mu aby Oycu odpisał, y sam mu, Materyą do responsu dawali. Na dwa Miesiące, przed końcem Zycia swego, z większym staraniem dla Pana BOGA, pracował, y cierpiął. Prosił, y otrzymał pozwolenie, dla ćwiczenia się w pokorze y umartwieńniu, ażeby go dano na posługę do kuchni, y ledwie wierzyć można, jako ciężko pracował. Gdy dla wyżywienia, czterdziestu Zakonników, potrzebą było jeść gotować, a on sam w pośrodku garnków, y kotłów Kuchennych, wetoty był, y w ogniu, znajądował ochłodę: po dziennych zaś y ustawicznych pracach, miał sobie za folgę, y słodki odpoczynek, nocne czucia y wigilie przed Najsświętszym SAKRAMENTEM, na Modlitwie y Bogomyślności.

486 Pod ten czas, poczęło się szerzyć powietrze, w kraju Bononńskim, a Kardynał Legat, prosił o dwóch Naszych Zakonników, do Szpitala, Miasteczka Franchi, dla posługi zarażonych powietrzem. Nasz ADRYAN, z wielką usilnością, starał się żeby tam był posłany, y lubo mu zabroniono z początku, jednak mu potem pozwolono, aby już nie w owym Szpitalu, ale w Naszym Konwencie. Zakonnikom zaś powietrzonym służył. Niepodobna wyrazić, z jaką Miłością, z jaką ludzkością, z jaką pilnością, Chorych, we

wszelkich potrzebach ratował, co jego Socyusz, jako oczywisty Świadek powiadał, we dnie, y w nocy, ich nie odstępował, kiedy trzeba było, dotykał, przewracał, cieszył, rozwelelał, nie lękał się ciężkich humorem jałowitego powietrza ran, które leczył; ani się brzydził ich fetorem, ani się Śmierci bał, ratując y animując Braci umierających, ktorzy do Nieba, Aktami Cnor, z niemi odprawionemi, wyprawował. To tylko co go nade wszystko bardzo trapiło, było wewnętrzne Boskiego czyszczenia ćwiczenie, które Duchá jego uciskało czasem, y myśl ciemnościami otoczona, długo go turbowała, z odebraniem całe, wszelakiey słodyczy y poćiechy duchowney. Tym sposobem powinien był być oczyszczonym, którego do siebie, Niebo społobiło. Vmártłych Braci, obłuczył, wápnem niegászonym, z wierzchu polanych, tam grzebił, y inższe miłości Vczynki, z wielką pilnością odprawował.

O następującej Śmierci swoicy, 487 miał objawienie; o ktorey y inższym oznaymił: bo gdy ośmiu Braci, powietrzem zarażonym, jednemu po drugim, służył, wracając się po pochówania ostatniego, Imieniem Brata Pacyfika, rzekł niektórym Zakonnikom przechodzącym, ktorzy się w Ogrodzie wietrzyli: *Już wszyscy oprócz mnie którzy mieli umrzeć, zaśnęli, ja jeden zostatem się, y więcej Śmierci niebędzie, się śmiać dotchnąć żadnego.* Złękli się wszyscy słyszacy te słowa, y końca czekali. Skoro już powietrze uszło, posyłano w pole zraná Naszego ADRYANA, żeby się przechodził, y rekreował, a gdy jednego rana, potkał Oycá Przeorá, rzekł do niego: *Oycze, Wasza Wielebność, daj mi swoje błogosławieństwo, bo go już więcej nieobaczę.* Wzruszony tym, Ociec Przeor, odpowiedział mu: *Jako Bracie mój y co to teraz mówisz? Rzekł mu on: O to Oycze, teraz idę do Domu, y w krotce umrę.* Ociec tedy Przeor, zapłakawszy się, dał mu swoje błogosławieństwo, mówiąc: *Niech BOG będzie, z Miłością Waszą, Bracie mój.* Przyszedł do Konwentu ADRYAN, zachorował

rował na Frebrę, y na wielkie wbo-
kách boleści, o kóre prosił Pána BO-
GA; y z ciężkości nieznośnych bo-
low, koremi był jako w prásie przy-
ciśniony na łozku, w cierpliwym
ich znośzeniu, mowił z Świętym Au-
gustynem: *Pánie, tu piecz, tu siecz, tu*

*nie nieprzepuszczaj, żebyś na Wieki
przepuścił.* Y tak, po przyiętych, Spo-
wiedzi, y Najswiętszey Komunii z
SAKRAMENTACH, drugiego dnia
Choroby, który był, dwudziesty pier-
wszy Sierpnia, Roku Páńskiego 1630.
w opinij Świątobliwości umarł.

Z Y W O T

*Wielebny Mátka HIERONIMY, od Najswiętszey
Panny MARYI.*

488

Atká HIERONIMA, od
Najswiętszey PANNY
MARYI, urodziła się w
Genuy, z Szlachetney Fám-
ilij, około Roku Páń-
skiego 1570. y na cwi-
czeniu Chrześciańskiey Pobożności wy-
chowána, zawnze stánu Zakonnego
pragnęła. Przyiechály z Hiszpánij,
Násze Zakonnice do Genuy, áby umy-
śloná w tym Mieście Fundácyá, od
Panny Mágdałeny Centuryony, ktorá
potym Zakonnica zostáwšy, zwána
była MAGDALENA á JESU, MARIA,
przyięty. Tey Świętey kompánij, Wo-
dzem była Mátka HIERONIMA od
Świętego DVCHA, ktorá niegdy w
Hiszpánij, na kilku Fundácyách, była
Socyuszká, Świętey Mátki Názey TE-
RESY, obrána przyszłego Kláštoru
Przeoryszá. Dniá pietnástego Grudniá
Roku Páńskiego 1590. przyplýnęły do
Genuy, z wielkim tak Szláchty, iák
y całego Miásta przywitáne ápláu-
zem, drugiego dniá, nowego Kláštoru,
odebrály poslešsya, Na Vroczyšć
Poslešsya, zjechało się wiele Szláche-
tnych Pán. y Pánien, tak żeby no-
wych Zakonnych Gości ucziwie przy-
witály; y uciészly, iáko też, áby ich
słodká, y Duchowná rozmowa, po-
ciészona zostály. Między temi, była
Názá HIERONIMA, Pánná Młodzi-
uchná, ktorá záchęconá pobożná Zakon-
nic konwertácyá, z Niebá oświeconá,
y Duchem Pána BOGA náchnięta,

pádła do Nog, Mátce Wikáryi, y z
tak gorącym náboženstwem, o Zakon-
ny Hábit prosiła, ze wšytkich przy-
tomnych do płáczu pobudziła; y nie
przešlaá prosić, poki skutku próžby
swoiey nieodebrála. Y tak záslużyła
sobie byđz pierwszá, ktorá przed in-
szemi, w całej Kongregácii Włoskiey,
Reformácii Świętey Mátki Názey TE-
RESY, Hábit przyięła, Corká pier-
worodná Kármelitánek Bołych.

Tak pięknym y szczęśliwym począ-
tkom, cały czas Zakonney Professyi
Korrespondował, bo gdy z tak wielką
gorącością, w drodze doskonałości po-
stępowała, w krotce iey doštapila; bo
tak doskonałe Cnot nábyła, że je w
wysokim stopniu y, heroicznym máiac,
inšzym była Cnot przykładem. Była
w Posłuszeństwie bárdzo wyborná,
osobliwá w pokorze, niewzruszoná w
rezygnácii Woli, niezwydżzoná, y
státeczná, w cierpliwości, á że jednym
słowem rzekę, w káżdey Cności, była
doskonała. Y nie dziw, bo była Mo-
dlitwie wnétrzney bárdzo przychyl-
ná, na ktorey wiele łátek Boških od-
bierała, koremi dušzá iey tyła. A lu-
bo z pokory, z teni Niebieškieimi u-
krywála się faworámi, jednak z relácii
Spowiednikow, o niektorych w pospo-
litości dowiedzielišmy się. Gdy zaś,
z temi nádprzyrodzonemi łáskámi, ze-
szły się taléntá przyrodzone, miáno-
wicie osobliwey roštropności, nádzw-
yczajney ciichości, przeto u wšytkich
miłość

miłość miała, y ná urząd Przeoryszy często była obrána, rządzić więcej niż przez piętnásćie lát, trzemá Kláštorámi, z wielkim Zákonníc ukonsekrowáníem; ktorá zá godná była osádzoną, áby zá náypierwszą dwóch Konwentów, obrána była Fundátorkę, y Przełożoną, jáko prawdziwá Córka, Świętey Mátki Nászey TERESY, ktorey Duchá, prawdziwie dziedziczyła.

490 Pierwszą Fundacyá, ná ktorey była Przełożoną, była drugiego Kláštoru Genueńského, pod Tytułem Świętey Mátki Nászey TERESY; w którym dokonała Zákonná Oblerwancya, tak słowámi skutecznemi, jáko osobliwie przykłądem ułtánowiła. Dwojakiego, odnowionego Kármelu Duchá zászczepiła, w ćwiczeniu się w Modlitwie, y w umártwieniu, bo ná tym kole, Mistyczne Zákonu Nászego Niebo, gruntownie osádzone, szczęśliwie, y prędko się obraca. Ná záczęcie tey Fundacyi, dwánásćie przedziwnych w doskonałości, miała Socyuszek. z ktorych każdá, ná osobliwá záslużyła sobie Historyá, y były iey wierne pomocnice, w tym duchownym budynku, który do náwyższej doskonałości wysokości, pod tak doskonałą Dyrektorká powstál. W tym Świętey Mátki Nászey TERESY, Genueńskim Konwencie, aż do Kwietniá, w Roku 1630, mieszkála, tak włásney doskonałości, jáko y inszych dyrekcyi, pilnując.

491 Roku Páńskiego 1628. Poczęła się Fundacyá, Kláštoru Florenckiego, ktorej Fundátorká była, Páni Fránciszká Gwáydý Hugolini. Ná tę ják fundamentálná Opoká, náznáczoną była. Nászá HIERONIMA, y zá pierwszą obrána była Przeoryszę. Z tegoż Kláštoru Świętey Mátki Nászey TERESY, wybrała sobie Socyuszki, Mátkę Máryá Agnietzkę á JES V, y Páulę Máryá. Włóżywszy wśelkie trudności, wyjechały z Genuy Roku P. 1630. á dnia dziewiętnásćiego Kwietniá, stánęły we Florencyi. Gdy záś już był Kláštor gotowy, dnia dwudziestego drugiego, tegoż Miesiáca, po odprawionej pierwszey Mazy Świętey od

Arcy-Biskupá, y po postáwieniu Náyświętszego SAKRAMENTU, odebrała HIERONIMA, Possessyá Nowego Kláštoru, pod Tytułem Świętey Mátki Nászey TERESY. Ledwie tám, sześć Miesięcy, HIERONIMA Nászá mieszkála, Nowey Fundacyi inrereflami zábáwná, gdy w Smiertelná wpádlá Chorobę, jeszcze nie we wśytkie potrzeby, ten Kláštor opátrzywszy, co iey Socyuszkom y ciężki smutek, y wiele prác zádało, náybárdziej zaś się o iey Smierć báły, ktorá w krotce nástąpiła: samá záś Wielebná Mátká, náukocháńszych Socyuszek, tak strápiionych, serdecznie zálowála y one Pánu zálecała.

Lubo krotká była Chorobá, jednak 492 była bárdzo ciężká, y przykrá, osobliwie ostatnich godzin, przeto bárdzo wiele cierpiála. Prosiła przy sobie bédacych, żeby z nią słowámi życia wiecznego, nábożnie y Swiatobliwie rozmáwiáli, z czego się tak wnétrznie ciężzyła, że się ducha pociechy, y ná umyśle radość, z wesołości iey twárzy wydáwały, ieżeli záś między sobą o czym inszym gádáli, bárdzo z tad była sturbowána, co się záraz czytać mogło, z iey zásmuconej twárzy. Míała zwyczaj, przykłądem Świętey Mátki Nászey TERESY, wierze Psalmow odmáwiać, y Modlitwy Strzeliste powtárzać, ktore z sercá poruszeniem mówiła. Swe go czásu, pokornie, y nábożnie, SAKRAMENTA Kościoła Świętego przyięła; z wielką cierpliwością, boleści w Chorobie znośiła, ná wolá BOSKÁ, bárdzo rezygnowána była, y bliskiey Smierci, wesoło oczekiwała. Takiego ná Sumnieniu pokój, y uspokoieniá, záżywała, że blisko przed Smiercią spytána, jeżeliby czego nie miała, co by ją mártwilo, álbo się iey przykrzyło, spokojnie odpowiedziála: niemám nic, coby mi się náprzykrzyło. Záczym, zdá się to bydná niey spełniono, CHRYSTUS Pán, obiecał Świętey Mátkce Nászey TERESIE, to jest, że wśytkim iey umierájącym Zákonnícóm, ktoreby wiernie Regułę y Konstytucye záchowály, miał sam ássystowác, ná pociechę,

chę, y obronę duszy ich, y ze w wielkim uspokoienu, miały się prze-
nosić do Żywota Wiecznego. Ta-
żas Wielebna Mátka, nie tylko sama
w sobie, doskonale Zakonna obser-
wancya poważała y utrzymowała, a-
le iá też y w inszych, żarliwie po-
mnązała.

493 Na koniec, sławna opinia Świate-
bliwości, umarła, dnia Szóstego Li-
stopada, Roku Pańskiego, 1630. Wie-
ku swego 60. á Zakonney Professyi
40. Lubo zaś, z jedney strony, cie-
szyły się Zakonnice, (iák pobożnie
wierzyły,) z iey pewnego Zbawie-
nia Wiecznego, z drugiey jednak bár-
dzo oplakiwały, y strápione były, z
utráty, iák dobrej Mátki; á nietylko
same iá Zakonnice oplakiwały, ále wie-
lu iá tylko znało; osobliwie Oćiec Ge-
nerał y Przełożeni Wyżsi, ktorzy przez
listy, do Nászych Zakonníc, swoy żal
oznáybowali, chcąc ie pocieszyć; y
nie dziw, bo pospolicie o niey mo-
wiono, że po Świętey Mátcie Nászey
TERESIE, żadná iey z Nászych Za-
konníc, w rostopności nie przewyż-
szała, y ledwo iey ktorá zrowná-
ła. Przeto, iák Zakonnicy, iák y Świe-
cy, w trudnych, sprawách, do niey

się udawali, y od niey, mądre zawsze
rády, odbieráli. Dla czego mawiano, że
jedná iáká Zakonnica, każdemu Klášt-
rowi, dostateczná była, do doskoná-
ley iego dyrekcyi. Dla dziwney przy-
iemności Obyczáiw, była wszystkim
bárdzo miła, á zá tym kiedy co ro-
skázala, wszystkie iey skinienia słu-
chały, y wielkie czynily iey poszono-
wanie, lubo jednak ona samá, nappo-
dleyšie rozumienie miała o sobie, z po-
kory, która wszystkie zawniadykała. Za
osobliwizá iákę BOSKÁ poczytano,
że ná Fundacya Konwentu Florenckie-
go była posłaná. Bo gdy ieszcze Świe-
cy, iey táleńtow nieználi, y nie wie-
le było Zakonníc, á czas był zará-
żliwy, od wszelkicy ludzkicy kon-
wersacyi, przez owe sześć Miesię-
cy, wolná bywała, y z samym tylko
Pánem BOGIEM, ustawicznie, iák ná
Puszczy konwerslowála: y iák zwykła
była mawiać; że miała w krotce u-
mrzeć. Ciężkości, y wielkie boleści
Choroby, nie tylko cierpliwie, ále
też y wesoło znosiła, z osobliwym
Zakonníc zbudowaniem, y z wielką
rezygnacyą, Śmierć następującą
przyjęła.

Z Y W O T

Wielebney Mátki *CHRYSTYNY* od Świętego
MICHAŁA.

494 **W**ielebna Mátka CHRY-
STYNA, od Świętego
MICHAŁA, lubo w
Mieście Heretyckim, do
Belgium, álbo Niderlán-
du należącym, jednak z
Rodzicow, Wiara Kátolicka, y pobo-
żnemi obyczájami sławnych, urodziła
się; y była Siostra, Puteána, bardzo
uczonego Pifarzá, y Mágistrá, w Lo-
wánienickiey Akadémij. Piękne przy-
rodzone przymioty, od Stworcy Nátu-
ry odebrała, dowcip przeczorny, roz-

śadek poiętny y doskonály, pamięć
bárdzo wyborná: pozyskała duszę do-
bra, do wszelkiego pobożności y Cnot
rodzaju skłonna, y pokoy wnetrzny,
bárdzo kochająca, dla czego miła by-
ła, BOGV, y ludziom. Do Stánu Za-
konnego, od Páná BOGA powołana,
Hábit Święty, Zakonu Kármelitáńskie-
go przyjęła, w Lowánium, gdzie dzi-
wnemi w Cnotách postępkami, kwi-
tnąć poczęła. Potym Roku Pańskiego,
1612. dla wielkicy Światebliwości, y
rostopności, z inszemi czterema Za-
konní-

konnicami Socyuszkami, nąznączone, była do Polski, za nąypierwszą Kląsătoru Krąkowskię Fundatorkę. Spytała od Przełożonych, jeżeliby z ochorą w ták oddalone od Oyczyzny swoiey, jechała krąje, tę bąrdo sličną dala odpowiedź: *Dokąd mnie Wola BOSKA, y Świętę Posłuszeństwo obroci, to ząwśe bąrdziej niż ochotnie przyjmę.* Do Krąkową, Krolestwá Polskiego Stolicy, dnia dwudziętego szóstego Máiá, pomienionego roku, szczęśliwie przyjechała. A gdy już po ustanowionej Fundacyi, inlze Socyuszki, do swoiey Prowincyi, do Niderlándu powracáły, oná się samá w Polsce zostać osiárowała, dla dokonczeniá dzieła, kóre ták chwalebnie zączęła: dla tego, iákoby już była Obywatelką, y domową w Krolestwie, do Świętych Pátronów Polskich, Stánnisławá, Jácká, y inlzych, osobliwe, y wízelkiego poszánowaniá pełne, Nábożeństwo ząbrala.

495 Za fundáment Duchowney struktury, ząłożyła doskonałe Posłuszeństwo, kórego oná ták pilnie przestrzegála, że zaráz ná głos jego wíszytko opuszczála, náwet y zączętey w písaniu niekończąc litery, álbo słowá, á gdy się jej zdáło, że wczym przestąpiła nąymnieysze Posłuszeństwo, to sobie poczytála, zą bąrdo wielki skrupuł. Kázál jej ráz Przełożony, żeby ná Kápitułe Konwenckiey, proponowała pewny Interes, y nąznączył dzień, kórego to skończyć było potrzebá; tegoż dnia proponowała go, ále że się zdát bydz przyturdny, o odłożenie determinacyi ná inlzy dzień Zákonnice prosily, áby lepiej spráwę zważyly; ná co gdy pozwolila, ták ciężko ná Sumnieniu była uciśnioná, że zą to przedłużenie Posłuszeństwá, nieśmiała do Kommuniy Świętey przystąpić: y gdy jej jedná Zákonnica rozumnie mówiła, że to odłożenie było potrzebne, y bez winy; Odpowiedziála ona: *Dość jest złego, żem já ślepe y proste Posłuszeństwo, przestąpiła.* Ná ustanówanie ząs Posłuszeństwá zwykła była mąwiać: *Wola BOSKA jest, dość ná tym.* Y miała do tych Świętych, osobliwe Nábożeństwo, kórych wi-

dziála zą żywotá kochájących Posłuszeństwo, jáko to do Świętego FRANCISZKA Xąwerego, o kórym czytála, że do wykonániá Woli Boskiey, ząwśe był gotowy.

Inlżemi tákże Cnotami, bąrdo ją 496 śniála. Albowiem tákie miała stosowanie się Woli swoiey do Woli Boskiey, że się ządnemi wcale przypadkami nieśturbowała, ále ząwśe niewzruszoná, jednákowe ná umysle uspokojenie, z wesołości twárzy, poznác dávala. Tákiey, była niewinności y szczerości, że niewiedziála, co to jest złość ludzkiey kondycyi, y nie mogła złe o bliźnim pomyśleć. Iowżem dziwowála się, gdy o kím złe slyzála. Ták się w Czystości Pánięńskiej kochála, że z młodych jeszcze lár, dla uszánowaniá iey, Slubem się Czystości obowiazála, y ten dár od Páná BOGA odebrála, że przykładem Świętey Mątki Nálzey TERESY, pokus przeciwno tey Cności nierozumiála, y z táką pilnością uczciwości Pánięńskiej przestrzegála; że Smiertelnie choruąc, gdy się iey rány porobiły ná Ciele, niechciała, żeby je Cerulik opátrował.

Máiąc ták czystą duszę, ná wysoki 497 stopień, Modlitwy, y Bogomyślności, wyniesioná była, ná kórey, BOSKIEY práwdy wyroki poznávala, y dárov náprzyrodzonych pomnożenie odbierała, nietylko ná własny, ále też y inlzych pożytek: y ták skuteczná była iey Modlitwá, że do podziwieniá, Cudá często czynila. Trąfiło się ráz, że pewná Zákonnica, bliská Smierci; y niby od rozumu odeszła, strąchem Sądu Boskiego bąrdo przerażoná, do iey się pomocy udála; Oná ją ráutowála Modlitwá, modląc się z wyciągnionemi ná Krzyż rękami, á gdy się goraco modliła, ząwołała Chorá: *Już moją Mátkę dośyc, już mnie wísztká boleść odstąpiła;* y ták ją, y ná rozumie, y ná Ciele, Modlitwa swojá uzdrowila. Winnych tákże potrzebách, Kląsător zostájący, skuteczná Modlitwa swojá, ráutowála. Gdy bowiem była Przeoryszą, á od Zákonnice swoich slyzála, że niebyłoby nic do pożywieniá, udáwizy się ná Modlitwę, wíszytko czego było potrze-

bá, od Pána BOGA odbierała. Przeto Fortyanká, często koło Kláštorne, znáydowná nápełnione potrzebnemi rzeczami, áni się dowiedzieć kiedy mogła, krobey je, z ludzi przynosił. Swiátem Boskim, którym ná Modlitwie oświeconá bywała, skrytości Sercá przenikała. Przyszła do niey pewná Osobá dla rozrywki, ná která ják Wielebná Mátká spoyzrała, zaráz zádziwiwszy się rzekła: *O jákżes się spytana, y obrzydliwá státa, ják się wzdrygáie ciebie, oczy, y uszy, y zaráz od niey odstá. Zdumiała się Zákonnica, ktorá ná ten czás, przy tym była, y w tym zádumieniu zostáwála, poki się grzech, który owá Osobá, ná Sumnieniu ukrywała, publicznie potym nierozgłosił. Miałá komunikacyá, ścisła, z Duchem Świętęy Mátki Nászey TERE-SY, bo Wielebná Mátká Beátá KONSTANCYA, od Świętego JOZEF A, widziała Świętá Mátkę, z wyciągnio-ná ręká swojá, nád Nászú Chrystý-ná, jákby dájacá iey Błogosławień-stwo,*

Táká była przyjaciółką milczenia, 498 że bárdzo rzádko kiedy gádála, y w spólnym Zgromádeniu Zákonníc, chętniey słuchála, co drugie mówiły. A gdy co, z obligacyi Vrządu, mówić musiała, to écho y krotko bárdzo odpráwiała; z Swieckimi zaś, zwyczajnie o Boskich rzeczách rozmáwiała, których do poznániá Boskiego Májes-tátu, y do miłości jego, ogništá mowa, stáráła się przywodzić, y często máwiała. *O jákby to dobre, y miłe widzenie było, kiedyby wszyscy ludzie, Bosko Dobrod; ják náleż; kocháli, á nigdy iey nieobrazáli.* Gdy była ná Przełożen-stwie, wielká pokorę, cierpliwość osobliwá, y niewypowiedziáná miłość ku podległym sobie, pokázowała; zádneho Aktu Posłuszeństwa, od nikogo niewyciągála, ktoregoby uczynkiem, pierwey ná sobie niepokázála, y ni-żeli ná inze, jáki ciężár włożyła, pierwey go ná swoich doświadczála, rámonách. Spytaná o co, niežáráz odpowíádála, ále krotká reflexyá Pána BOGA prosiła, co miała odpowiedzieć. Wielká roztropność w Rządách swoich pokázowała, każdá z ołobná przy-

zwoitym ćwiczeniá sposobem, do Cno-ty prowadząc; nienáwidzila prawdá, y náymniejszy defektów, záfwe-jedná, jáko CHRYSTVSOWE Oblubienice, szczerým Sercem kochála. W Duchu pokory, ták Siostry strofowála, że się tamá przed Pánem BOGIEM, pierwey winná dávala, y ná twárzy żarliwość práwá pokázuiac, wewnatrz Miłość y Miłosierdzie chowála.

Ponieważ życie iey, było codzien-499 nym Krzyżem, w ciężkich bárdzo chorobách, ustáwiczná prawie, niezwy-czáyney cierpliwości miała okazyá. Między inšzemi Chorobami, skwinán-cya, czyli ciáśność gárdła, nád zwy-czáy ludzki miała, ták dálece, że po-tykáć jedzenia, bez wielkiego udręcze-niá niemogła. Codzien boleniá głowy, y żołądka cierpiála, y ledwie który dzień od jákiego pároxizmu wolná była: Jedná przez żarliwość Zákonnicy Obserwancyi, ná wšytkich A-ktách Zgromádeniá bywała, ukrywá-iac swoje Choroby. Zeby iá zás Pán BOG doskonále wypolerował, y dzie-ło swoje doskonále uczynił, dopusz-zał ná nie, wnétrzne oschłości, y ućiski, uiáwšy iey láski pojętney, y tym iá czyścił, zeby iá Męki Páńskiey, uczestniczka uczynił. Ná sześć Mie-sięcy przed Smiercią, wrzód który był we wnatrz ná Żołądku, pokázál się, y wšelka iey siłę Ciála odebrál, przez odjęcie áppetynu do jedzenia. Nic wćá-le ieść niemogła, y ták iey boleść dokuczála, że iey często, prawie zmy-sły odeymowała. Dla czego wkrótce, do ošátniego Niebepieczestwa życia przyprowadzoná, w drogę się gotowála Wietności, chcąc się rozláczyć z Ciálem, á byđ z CHRYSTVSEM. Zegnáiac się z Corkami, obšite lzy wylewála, które gdy iey oćierały Siostry, obroćiwšy się do Obrázu CHRYSTVSA Vkoronowánego, który w ręce trzymála, rzekła: *Záprawdę kochány moy CHRYSTUS, nie miał takiey usługi.* Bárdzo ciężki bol Sercá, z którym się przez długi czás táila, dopiero ná końcu życia oznámiła.

Bliská już Smierci będąc, ciężkie 500 ná duszy ućśnieniá cierpiála, co znáć było po płaczliwych jęczeniách, w kto-

których długo przytrzymaną, zdala się cierpieć Męki Czystowe. Te jednak uciłki gdy ją już opuściły, pokazała się odnowiona na twarzy, iak jedno Niewinniątko. Gorące bardzo Akty, Wiary, Nádziej, Miłości, y innych Cnot czyniła. W dzień Narodzenia Náyświętszey Panny MARYI, po Spowiedzi SAKRAMENTALNEY, pośliła się Przenáyświętszą Komunią; Po Nieszporze, głośno wołała, często powtarzając: *Miłosierdzie, Miłosierdzie* y spytana, czegoby chciała, odpowiedziała: *Albo rozumiecie, że ja potrzebuję, iakiego poratowania Ciała?* *za dusza moja tylko, proszę BOGA o Miłosierdzie.* Lubo zaś przed tym, zwykła była mawiać, y słuźnić; *Ufajcie w Pánu BOGU, iak náy mocniej możecie, bo lubo możecie się wiele spodziewać, ale to wszystko mniej jest, niz zdobi Dobrod BOŚKĄ.* Jednak teraz mówiła: *Zaprawdę, niebyłam przed tym, tak twarda, do poymowania strachu, ale bardziej do poymowania ufności, teraz zaś widzę, że się słuźnić bóg trzeba.* Po przyiętym Wiątku, gdy się Zakonnice zgromadziły, prozbami ich przymuszona, dała im błogosławieństwo swoje; Po tym z ufnością obrociwszy się do Náyświętszey Panny, z wielką duchą radością, y mile się do nicy uśmiechając, mówiła: *MARYA Matko łaski, Matko Miłosierdzia, Ty nas od Nieprzyjaciela broń, y w godzinę Śmierci przyjmij:* albowiem, osobliwe zawżse miała Nábożeństwo, do tey Krolowej Niebieskiey, do ktorey za danię, codziennie Rożaniec mawiała, y wierznie w każdą Sobotę Komunikowała. Na koniec się na Modlitwie, wewnątrznie uciłzyła; z ktorey się niby z zachwycenia wrociwszy, ręce wyciągnęła ku Niebu, y w posrod modlących się Zakonnice, skonala. W Sobotę, dnia dziesiątego Września, Roku Páńskiego 1628. Wieku swego czterdziestego szóstego, a Zakonney Profesyi osimnaściego.

501 Po Śmierci, godne poszanowania Ciała, stało się iak Alabaster biały, wolne jakoby żywe, tak dalece, że ręce, y ramię, mogły się na każdą stronę wolno obrocić, na twarzy zaś po-

kazowała się, miła niewinność. W Niedziele ją, przy Solemnnych Exekwiach pochowano. Y do tych czas, w całości y Cudowney nieskazytelności Ciała zostaje, w Kłástorze Karmelitánek Boskich, u Świętego Márcina w Krákovie, we wszystkich członków zupełności, bez ciężaru, tak dalece, że ją jedną Zakonnica, z miyscá na miysce może przenieść, y kiedy ją z tyłu ręka podepra, stoi z złożonemi u piersi rękami. Wiele łásk, proszącym o nie, otrzymála, iako świadczą niektóre Wotá y tábliczki srebrné do niey oddane. Tey Wielebney Mąki, jako y Wielebney Mąki Beáry Konstancyi Ciała, nawiedzały przedtym, dwie Krolowe Polskie, Ceciliá Renáta, y Ludowiká, a teraz od Koronacyi Náyjaśnieyszego AUGUSTA Trzeciiego Krolá Polskiego, po trzy rázy, Náyjaśnieyszą MARYA JOZEFA, Krolowá Polská, z Corkami y całym Fracymerem, tę z Nábożeństwá oddawała im Wizytę, Siebie, Krolá, z całą Náyjaśnieyszą Famiłią, y całe Krolestwo, ich przyczynom oddając, nogi ich całując, páciorki o twarz pocierając, y o Relikwie z Ciała, także o malé Szkaplerzyki, z Hábitu iey prosząc. A lubo czasem, insze Ciała Świętych, zdadza się bydz na spoyżrenie straszne, jednak Ciała Wielebney Mąki Nálzey CHRYSTYNY, nie strach, ale nábożeństwo w pátrzących sprawuje, bo się ledwo co, od samey Śmierci odmieniło, tak dalece, że od tych, którzy ją owych lát żyjącą ználi, zaraz poznána bywała, y teraz (iako się wyżej námieniło) w zupełney całości zostaje. Tá iey nieskazytelność, od czterech náywybornieyszych y náydoświadczeńszych Medyków, examinowaną, osádzona była, że nádrprzyrodzona. Ponieważ iey Ciała, wápnem y ziemią przysypane, na miyscu wilgotnym pochowane, przez kilka lát leżało.

Chwałę Oblubienicy swoiey, różne 502 mi Pán znakami pokazał. Náprzód zapachem bardzo wdzięcznym, który Cudowny y nádrprzyrodzony z Relikwiy y Ciała iey pochodzi. Potym pomieniona Ciała iey, tak doskonała nie

niekazytelnością. Po trzecie, wiela łaskami, przez iey przyczynę otrzymanemi. Po czwarte, iak wiela aparycyami. Do grobu iey chodziła w swoich uciśkach dla Konsolacyi, Wielebna Siostra KATARZYNA od Świętego JOZEFA, Zakonnica Konwerska, iey Socyuszką w drodze z Niderlandu do Polski; która cieszyła Wielebną Mąrką, pokazując się iey; ofobliwie zaś, pierwszego tygodnia po Śmierci, wszedłszy do iey Celi, y lekaiacey się tak rzekła, przyrodzonym językiem Flándryi: *Nie boy się nie KATARZYNO, ja jestem, y jakom obiecała, do ciebie przychodzę. Na co iey KATARZYNA odpowiedziała: A ty Mátko, jak się masz? Rzekła Nasza CHRYSTYNA: Bardzo się dobrze mam, byłam prawdę na dwie godziny osadzoną do Czysty, ale dla odprawionych za mnie Mszy Świętych y dla Modlitw Braci y Siostr, Dobroć Boską, darowała mi jedną godzinę, a drugą odprawiały, już weszła w Niebieskiej Chwały zażywam; ktorey żebyś y ty dosłapiła, stary się co do twojej należy obligacyi, tym tylko respektem, żebyś się Pannu B O G U podobala, wiernie wykonać, y wszystkie prace cierpliwie zność. I nie;*

dziw, że ta Panna, y Mátka, miała od innych pomoc, y ratunek po Śmierci, która żyjąc, Modlitwami y Umartwieniami twoimi, bardzo ratowała, dusze w Czystcu pokutujące. Teyż Zakonnicy, pokazała się po drugi raz. Zwykła była ta Zakonnica, bardziey Ogrodu, niż inszych powinności y klasztornych usług pilnować, y lubo ja napominano o to, nie miała na to względu, pokazując się iey w czarnym Cieniu ta Wielebna Panna y Mátka, po kilka razy przestrzasiła ją; aż potym w postaci poważney pokazał się ostro ja zgromiła, mówiąc: *Co czynisz niešťczęliwa, oto Oblubienice Chrystusowe, ciężko chore leżą, a ty im usłuszyć zaniedbywasz, żebyś im Miłość oświadczyła. I taket to zapomniła, napomnienia moiego? Jeżeli według woli Postuśenstwa, wszystkiego czynić niegódzieś, y tej własney Woli, zabawy nieporzuciś, czyniąc to, co do Ciebie należy, miasto Zbawienia, potępienie duszy odbierzesz. Co wymowiwszy zniknęła, y Siostrę pomionianą, w zbyteczney pracy koło Ogrodu utopioną, iey napomnieniem przestraszona, do prawy przyprowadziła.*

Z Y W O T

Wielebny Oycá JAN A JERZEGO, od Świętey MARYI MAGDALENY.

503

Wielebny Ociec JAN JERZY, od Świętey MARYI MAGDALENY, zwany na Świecie, Pán de Fargues, to jest z Sławynego káztelu, o dwie Mile, blisko Awenionu, stojącego nad potoczkiem, z Surgi Rzeki płynącym, który oblewając ten Káztel, bardzo go wesolił, y urodzaynym czyni. Był z Szlachetney Fámilij, de Rosset, sławney, w Awenioneńskiey, a teraz Francuskiey Prowincyi. Gdy już do

lat postanowienia przyszedł, poiał Zonę rowney Kondycyi, z ktorey spłodził Syná Fránciszka, y Córkę. Kilka lat żył w Máłżeństwie, zabawiając się zwyczajnymi rozrywkami Pánów, jako to grami, polowaniem, jednak dla przystoynnych obyczaiów, u wszystkich był w áffekcie. Na ten czas był w Awenionie jeden Szlachciec, nazwany Pán de Valobres, z którym Nasz JAN JERZY miał kompania, y często z nim w rozne gry grawał, y wygrawał; a Pán de Valobres, prze-

grawał.

grával. Chcąc tedy żeby mu się w graniu szczęściło, uczynił umowę z Szatanem, y zostając długo w mocy Szatańskiej (bo mu się był Cyrográfem podpisanym zapisał) potym światłem od BOGA miłosiernie oświecony, gdy Czas w Cyrográfie nąznaczony następował, uznał swoy błąd, y za skutecznym powołaniem Boskim do Zakonu pościagniony, do Kłáštoru Oycow Kápucynow przyszedł, y tam przyięty. Stán Zakonny sobie obrał, á uczyniwszy Sákrámentálná Spowiedź, pomienionego z Czártem uczynionego Kontráktu, wyrzekł się. Jednak Pán dopuścił ná niego, że Czárť zaszujzony, mścił się przez niejaki czas, ná Ciele jego oszukánia swiego, ále w krotce uwolniony, spokoynie potym Pánu BOGU służył w Zakonie, y Swiátobliwie Zyciá swego dokończył. Tym przykładem, Náš JAN JERZY wzruszony, sprobawawszy y zważywszy Swiátá tego próżności, chciał Swiát opuścić, ále dla zwiázku Máżeńského, wypełnienie zábránego prágniénia, musiał ná czas odlożyć.

504 Czyniác Pán BOG dolyć iego prágniéniu, Smierciá Zony, uwolnił go od zwiázku, on zás wolnym zostawszy, zaráz poczał szukać sposobu, jákimby mógł, prágniénie swoje wypełnić. A że w Awenionie jest wiele Zakonow y ściśle reformowáných, poczał sám w sobie myśleć, któryby obrał, y obrał Náš Zakon, zbudowany z wysokiey Swiátobliwosci jednegó z Bráci Nášzych, który po Kweście chodził, zwał się Brát JAN MARYA od Swiętey Urszuli, ktorego żywot nízey opiszemy. Bo gdy się pytáno Oycá JANA JERZEGO, czemu by sobie obrał Náš Zakon, odpowiedział że dla tego, że tego Bráćiszka Jálmuzny proszácego, znáydownął nie raz przy drzewiách Domu swiego, podbieśionego álbó w záchwyceniu zostáiącego, dla czego go, iák Swiętego szánował. Vmysliwszy tedy nieodmiennie wstąpić do Nášzego Zakonu, domowe Interessa utpokoivwszy, osobliwie do edukácii Syná y Córki, y ich nálezytey instrukcii, sposobne

go Opiekuná postanowiwszy; przyięty był do Hábitu, Roku Páńskiego, 1619. y ná poczatku Miesiáca Lipcá, posłany był do Nášzego Lugduńského Konwentu, glžie w ten czas był Nowicyát, do kąd pojechał Swiát požegnávšy, y dzieci kocháne zostáiwšy, áby CHRYSTVSA Kržž dźwigáiącego násladował. Był to wcale Akt Heroiczny, skuteczney láski, przeciww wrodzoney Oycowskiey Miłosci inklinácii, ále zwyciężájącá láska, ze wšytkiego tryumfowála. Tym Aktem, wiecey dokázal, niż się dopominá Swięty Hieronim, kiedy mówi, że kto chce isć po ciásney drodze Zakonney, zá powołáním BOSKIM, może isć po zdeptánym Oycu y Matce, ieżeli by tego było potrzeba, bo jest większa miłosc. Synow, iáko Rodzicow.

Przyięty w Lugdunie, wydziwić się 505 niemożná, z iáką gorácosciá, w drodze doskonałosci postępował, y w niey przez dżiesięć lat, szczęśliwy bieg odprawował. Dżiwnie násladował, w podobnym wieku CHRYSTVSOWÁ prostotę, iednak z osobliwą rostopnosťá: Powágę Zakonná, pokázował z pilnosťá, Milczenie tak ściśle obserwowál, że zúst iego, ledwo było słowo usłyszec. Anielská skromnosť záchowywál, ktorá patrząících, budowál. Bárdzo był przychy ny Modlitwie, bo tę prawdę poznáwał, że wielkie umártwienia ostrosći, w Nášzym Zakonie, byłyby niežnośne Náturze, gdy by ich słodká Bomyślnosc, niecukrowála: y tak często powiádał. Vmártwienia, wielkim był Przyiáćieniem, ktore nietylko chętnie, ále też z ukontentowaniem odpráwiał, przeto y ztwárzy, y z mowy, y z uczynkow, był przykładem pokuty. Był bárdzo Posłuszny, pokorny, cichy, łágodny, y wšelkiemi Cnotámi iásnieiacy. Ná koniec był wielki Zelánt, Zakonney Obserwácii.

Po skończonym Nowicyáćie, Sole 506 mna uczynił Profesýa, Roku Páńskiego 1620. dñiá szesnástego Lipcá w Solemná Vroczyśtosć, Náyswiętłizey Pány MARYI, z Gory Kármelu, ktorey y sám

y samego siebie poświęcił, y obfitą
Lugdunęński Konwent opatrzył Jął-
mużną, ołobliwie w Apparátach Ko-
ścielnych. Niedługo po Profesyi; u-
czyniony był Zakrytyśyanem, czego się
szczegulnie dla Posłuszeństwa podziął,
bo sobie życzył osobności, żeby w
uwážaniu rzeczy Niebieskich, samemu
BOGV służył, który Swiát, y Swie-
ckie opuścił konwersacye; jednak będąc
powierzchownemi Aktami Posłuszeń-
stwa zatrudniony, wewnętrzna rekolle-
kcyą ile mógł konserwował, z wiel-
kim zbudowaniem tych, z ktorými
prześtawał, tak bowiem we wnatrz z
Pánem BOGIEM złączony, do po-
wierzchownych rzeczy niemożł bydz
przywiązany.

507 W rok po Prośbysy, ná prozby y instancye swoiey Fámilij, y ich konsolácyá, poslány byl do Awenionu, ále z wielką swoią przeciwnością, bo się niechciał wracać do swoich, od których się oddalił, musiał jednák Posłuszeństwu dosyć uczynić. Tám jednák przyjechawszy, takiey osobności pilnował, że z rządká wizyt Krewnych, y przyiaciół swoich przyjmował, náwet dzieciom swoim, Synowi y Corce przykazał, áby nie często przychodzili do niego, z czego wielce byli strápieni. Bárdzo pragnał z támtad wyjechać, czuiąc w sobie ku swoim, á náybárdziej ku dzieciom, wzruszenie Oycowskiey miłości, á bojąc się, że by przez ustawicznosc z Stworzeniem, nie dzielił Miłości od BOGA, która cała, iemu samemu chciał zachować, tak się wielą prozbámi Przełożonym náprzykrzał, náwet y Sumnienie ich obciążając, o rozwolnieniá, y niepokoju duszy swoiey niebespieczeństwo, ze go odesłali do Lugdunu, gdzie świę-

cenia odebrał, y żośławszy Kąpiąnem,
przez kilką lát, żył w więkzey świa-
robiwości.

Ná końcu Roku 1628. nástąpiło powietrze w Akwitánij, w Prowincyi Krolestwa Fráncuskiego, ktore powo-
li szerząc się, wielką część Krole-
stwa zarátiło. Dotchnęło y Lugdunu,
gdzie niezliczonych ludzi Smiercią po-
żnośiło. Z káždego Zákonu, wielu się
Zákonnikow ofiarowało, z własnego
życiá niebezpieczeństwem, służyć zá-
powietrzonym. Między inszemi, ofia-
rował się z Náznych, Wielebny Oćiec
JAN JERZY, miłością bliźniego
wzbudzony, dla ktorego stál się ofia-
rą, żeby mógł inszych w potrzebie
ratować. Ná náznáczone tedy sobie
miejsce przyszedłszy, z dziwną łágo-
dnością zápowietrzonym służył, ie-
dnych żywić, drugich ćiesząc, innych
do ćierpliwości záchęćaiąc, innych ná
Smierć dysponuiąc, á wśzytkich SA-
KRAMENTAMI, Spowiedzi y
Kommunij Świętey opátruiąc, stá-
włszy się wśzytkim wśzytko, żeby
wśzytkich pozyskáł.

Gdy ten Miłości Vrzład, tak pilnie
odprawuie, zaraził się powietrzem;
ktorego boleści y ućiski, z wielką re-
zygnacją y cierpliwością znoził. I
przygotowawszy się do blisko nastę-
pującej Śmierci, szczęśliwie zasnął
w Pánu, po przyiętych SAKRAMEN-
TACH Świętych, y wielorákich Cnot,
uczynionych Aktách, ciesząc się, że
dlá Bráćci, duszę swoją polozył, y wie-
dząc że więkzey miłości nikt niemá,
iáko ten, który duszę swoją, za przy-
iáćcioł swoich poloży. Jáko zaś był
Cnotami ozdobiony; tak po sobie
wielkie prágnienie, y Światobli-
wości przykład zostawił.

— 333 —

Z Y W O T

Wielebnego Oycá Leandra, od Zwiastowania Náyświętŝey P A N N Y.

\$10
W

 Ielebny Oćiec LEANDER,
 od ZWIASTOWANIA,
 w Burgos w Hiszpánij, z
 Szláchetney Fámilij de Mel
 goła, urodził się. Podroziłszy zaś w lá

tá, gdy się przeniósł do Rzymu, tam
Zákonu Naszego przyjął Hábit, y wiel-
kiey doskonałości w krotce nábył. A
że ná początku fundowáney Kongre-
gacyi Nászey, wielká była gorácość
Duchá

Duchá w Nászych, w promowowaniu Missyi, LEANDER Nász, samego siebie chętnie ofiarował, na nawrócenie dusz. Názznaczony do Persyi, owę tak daleką peregrynacyą, z wielką gorącością, z Socyuszami podeymował, y z niewymownemi trudnościami, y niebezpieczeństwem, odprawił. Taki zaś miał Affekt do nawracania dusz, że nietylko uczynił Worum iść na każdą Missyą, dla nawracania Niewiernych y Heretykow, kiedy mu Przełożeni roskáżą, ale też dla więkzey Słubu doskonałości przydał, że zaraz, iak mu tylko roskáżą, bez żadney repliki, y kontradykcyi iść powinien. Co żeby był wiernie zachował, trąfiło się, że y Vrzód Wikaryego Prowincyálnego, rezygnował. Albowiem jeden Przełożony, chciał, żeby Nász Leánder poszedł do Persyi, ponieważ on sam rozumiał się bydz z Vrzędu potrzebnym, na Fundacyą Goáńską w Indyách Wschodnich, przeto nie mógł jechać bez skrupułu. Zeby tedy Nász LEANDER, prostemu Posłuszeństwu dosyć uczynił, y odstępując go, od skrupułu na sumnieniu był wolny; na ręce tegoż Przełożonego, Vrzód swego Wikaryustwa Prowincyálkiego złożył.

III Był Mąż, y nauka y Swiátobliwość, y w sprawowaniu rzeczy, roztropnością bádzo słynący, dla czego przez wiele lát, pod Tytułem Wikaryego Prowincyálnego, wszytkiemi Missyi Konwentami, w Arábii, w Persyi, y w Indyách Wschodnich rządził, y niektóre fundował, to jest Ormuzyáński, Dywieński, y Goáński, w których fundowaniu, wiele ucierpiał. Dla dóbrá, y utwierdzenia Missyi Perskiej, za rzecz potrzebną poczytał fundować Konwent na Wytipie Ormuzyáńskiej, bliskiej Persyi, na ten czas do Pánstwa Luzytáńskiego náležácej, tak dla tego, żeby tam zebrane jákie pobożnych Dobrodziejow Jálmuzny mogli przesyłać do Persyi, dla wyżywienia Missyonárzow Nászych, iako też y dla tego, żeby Missyonárze Nási, jeźliby kiedy przez złość y prześladowanie, musieli kráje Perskie opuścić, bezpieczne miejsce mieli. Niepodobná wyrazić, iak wiele práo, y niektórych

przećiwności, koło tey Fundacyi ponosił; co dzień na wypędzenie z tamtąd Oycow Nászych, za fałszywemi informacyami o nás, Krolewskie záchodzily mándaty. Sam Gubernátor Pán Ludwik de Sozá, zwabiwszy do siebie Nászego LEANDRA, áresztował go pod zamknięciem Sekretnie, mając go odesłać do Persyi, Ale nieustráżony, y pełen męstwa Oóiec, groził mu podleganiem klatwie, y nástępujący na niego, zápowiadał mu gniew BOSKI, który z skutku doznał potym na sobie; bo od tego czasu, wiele go przypadkow niefortunnych potkáło, a na ostátek, gdy się powracał do Luzytánii, nietylko Zboycy Máurytáńscy, okręt jego zábráli, ale też jego, z Zoną, z Cáłym Domem, y Fortuna, poymáli, y do Algezyráz, mierznie w niewolę záprzedáli. Nieprzesłali y dále Nieprzyiáciele Nási, przećiwko záczętey Fundacyi, y Nászemu LEANDROWI powstawać; bo ile mogli, Vice Reia Indyjskiego, przećiwko nam, tam na ten czas nieznanym, fomentowali, y pobudzali; że obról Kommissarz, y posłał go z Okrętem, áby przez gwałt Oycow Nászych wyrzucił, a jeźliby się bronili, żeby Konwent Kulami z dżiał rozućił. Ják doszła wiadomość tey Kommissyi, bádzo Miásto poturbowała; Nász zaś LEANDER, náradziwszy się z Oycami, Przenáyswietszy SAKRAMENT, na náywyższej kontygnacyi Konwentu, od morzá, z kád miáno z Dżiál bić, Solemnie y iáwnie, w Kápláńskim Apparácie, w ręku trzymał, gdzie też Zákonnicy, o szczęśliwe powodzenie, goráco Páná BOGA prosili. Wszytek zaś lud, a osobliwie żołnierze, będący na Praesidium nam bádzo przychylni, na obronę náleg, w wielkiej liczbie zgromádžili się, y zbroyno Kláštór obtoczyli, wołájąc, że jeźli nás potká co złego, wszytkich nieprzyiáciol nászych wypędza, y samemu Gubernátorowi Smierćá groząc, a oráz głósząc, że ten Mándat Krolewski, na wyrzucenie Oycow Nászych, był zmyślony. Co widząc y slysząc, ulękniony Kommissarz, wysiádl z Okrętu, y przyfzedł się modlić, do Ko-

ściółá Nászego Od tego czasu, ustało prześladowanie, Vicerey dobrze informowany uspokoił się, Nász LEANDER ná Chwałę BOSKĄ, tryumfował, y Náši Oycowie, zwyczajne Misyye, tak długo odprawiali, poki przez odebranie Ormuzum od Persow, niebyli wygnáni, wszyscy Luzytáni, y Chrześciance.

§12 Dla doskonałego Misyyi Perskiej u twierdzenia, Nász LEANDER poicchał do Indyi Wschodnich, chcąc fundować Indyjską Misyyą, pod tym tytułem y z tych racyi, iak fundował Ormuzyńską Pod Imieniem zaś Indyjskiej Misyyi, zamykają się wszystkie Konwenty y Rezydencye, które mamy w Państwie Luzytańskim. Pierwsza tedy zaczął fundować, w Mieście Goańskim, y nie podobną wyrazić, iak wiele prac, iak wiele trudności y przeciwności, w tak Świętej Akcyi ponosił, co iednak swoją roztropnością, y wiarę przechodzącą cierpliwością, tak wszystko ułożył, że y Vicerey pozwolił, y Arcybiskup dał konsens ná Fundacyę, następującą okazya pobudzony. Był ten Arcybiskup, bardzo przychylny Świętej Mátcie Nászey TERESIE; Trafiło się zaś, że ná ten czas, dla nieiakię nagley przygody nakazał Solemna Supplikacyę, albo Kościelną Procesyę, ná której odprawianie, wiele Relikwii, także wiele Świętych Obrázow, wspólnie y Kleynotno ubranych, poznoszono. Za iego pozwoleniem łatwo otrzymanym, między Obrázy Świętych, policzony był Obráz Świętej Mátki Nászey TERESY, który zaraz odmalowano, ubrano, drogiemi y kosztownemi Kleynotami przyozdobiono. Dnia Procesyyi náznaczonego, Obráz Świętej Mátki Nászey TERESY, w złoto, w perły, y drogie kámiennie ubrany, w rękách pokorna supplikę trzymający, do Arcybiskupa przyniesiono; dziwuje się piękności Obrázu Arcybiskup pobożny, kártę z rąk do przeczytania bierze, ná ktorej czyta, prozbę Świętej Mátki, za Synami swoimi Kármelitami, żeby im pozwolił Goańskiey Fundacyi, która przeczytawszy, z wielkiego áffektu y Nábożeń-

stwa, dobry ow Biskup plakać poczał, y zaraz ná Fundacyę dał Nászym pozwolenie, Roku Pańskiego 1620. która roztropności Nászego LEANDRA, trzeba przypisać. Otrzymawszy pozwolenie Fundacyi, miejsce sposobne y wesołe kupił LEANDER, ná którym teraz z fundamentow wystawiony jest Konwent, z Kościołem bardzo pięknym pod Tytułem Najswiętszey Panny MARYI z Gory Karmelu, który się między osoblwszemi, y większemi, w Zakonie Nászym liczy.

Po Zakończoney tej Fundacyi, Konwentu Goańskiego; Nász LEANDER, nie tylko między Luzytánami, sam przez się, y przez swoich Zakonników, kázuje, Spowiedzi słucha, y insze funkcye Chrześcianskiej Miłości odprawuje, ale też mając staranie o Misyyách dla nawrocenia Niewiernych, Zakonników, do poblížszych Pogáńskich Krájow rozsyła, którzyby tak Luzytańskim wygnańcom, iako y uciekającym byli pomocni, a nád to Nászym Oycom, w Persyi pracującym, obfite jałmużny posyła. Wszystkie insze Konwenty, w Indyi potym fundowane, od tego pierwszego pochodzą, záczyń tak te, iako y ich pożytki, do LEANDRA Nászego, iak do pierwszego Fundatora mają náleżeć. Ale że nie wszystkie jemu samemu przywłaszczają, záczyń opuszcivszy insze, żebyśmy długo niebáwili, námienimy tylko o Konwencie Dywieńskim, który on sam, fundował. Miasto Dywieńskie, jest w pośrodku dwóch brzegow, Rzeki Indá nazwanej, ná máley Wyspie, mające Zámek obronny, y pierwszy Państwa Luzytańskiego, z północney strony, Kráju Indyjskiego. W tym Mieście fundował nam Konwent, pod Tytułem Świętego JOZEFÁ, przy swoim Kościele, Pán Fránciszek Calássa, poważny Káplán, iak starością, y cnotą, iako y wielką inszemi talentami, który się zda być godnym, Imienia Męczennika, bo powága Zwierzchności Kościelney, posłany ná zrucenie y zniszczenie pewnego Zboru Pogáńskiego, w tumultie zbroynego Pogáństwa, zabity jest, Pomieniony Konwent, fundował nam

nam na instancya Naszego LEANDRA, przydawszy do niego folwarki, w Pałacy Indyjskie obfitujące, y Wieś bardzo Wesoła.

513 LEANDER Nasz, pomienione fundacye, w Indyach zakończywszy, insze Rezydencye Missyi, iako Przełożony wizytował, y u samego Krola Perskiego był, dla większego Perskich Missyi ugruntowania, wiele zaś w tych drogach, ucierpiał. Ktoremu też Pán więcej do cierpienia okazyi zgotował, od samych także Braci swoich, którzy nie wszystkie jego Akcyę aprobowali. Ze Wielebny Ociec, był bardzo rozumny y uczony, od Luzytana Wicereja Indyjskiego, obrany był za Konfiliarza, Oratora do Miasta Wisapor, naznaczonego, do dworu Krola Machometahskiego, który pospolicie nazywał się Dyálchá. Tam tedy, tak

w Chrystusowej, iako y Krola Luzytanskiego, sprawie poiechál, mając intencya w pomienionym Mieście, fundować rezydencya. Ale, po niedługim tamże mieszkaniu, gdy się o to na Chwałę Boską pilnie starał, w Chorobę wpadł, ktorey przykrości, długo cierpliwie dla Pána BOGA znosił, a potem pełen Zasług, z tak wielu rzeczy uczynionych, chwalebny, y opinia Swiatobliwosci sławny, umarł, Roku Páńskiego, 1630. ktorego Smierć, Cała Indyá oplakala, dla ośobliwego ulżanowania jego. Já (mowi Autor Zycia jego) ktorym na ten czas był w Mieście Bassaronie, przy Bratrasie y Tygrze, schodzącemi się, blisko brzegu Perskiego, bardziey czulem Smierć jego, niżli moich Rodzicow.

Z Y W O T

Wielebnego Brata BAPTYSTY, od Krzyża.

514 **B**Rat BAPTYSTA od KRZYŻA, urodzony w Medyolanie, był kunsztu budowniczego, który pobożnym będąc jeszcze na Swiecie, na Protekcyą BOSKĄ zasłużył, y jawnie iey czasem doznawał. Trafiło się, że przy robocie koło pewney Fábryki, trzebá było Wielki ciężár podnieść do Gory, który on z wylokiego miejsca, ciągnął powrozem; aż o to niespodzianym przypadkiem, ow ciężár przeważający upadł z gory, on zaś wyżej jeszcze będąc, końcami Kafara impetem tracony, wyrzucony był na powietrze, y lecąc, trzy razy się w koło obrocił, poki ziemi nie dopadł, y należony był bez znaku rannego, o którym przytomni rozumieli, że z tego przypadku, nie tylko umarł, ale się y zgruchotał: co on sam potem za Cud powiadał, zostawszy Zakonnikiem. Na to, y inne Dobrodzieystwa Boskie pamiętając, swojemu Dobrodzieiowi,

wcale się poświęcić, umyślił: prze- to mając około lat dwudziestu y osmi, idąc za powołaniem BOSKIM, do Stánu Zakonnego, mając w wielkim po- żaniu Nasz Zakon, między Naszemi Bracia Konwersami, Hábit przyjął. Ale niżeli był przyięty ciężko był probowany, bo niemál przez Rok odkładano jego przyięcie, przez który czas, umartwieniá, dysgusty, y wzgárdy z wielką zawżse pokorą, cierpliwością, y cichością cierpił, y te swoje probowania, za lekkie sobie miał, bo zwielka goracością Duchá, naye wyższej doskonałości pragnał.

Zostawszy już Zakonnikiem, cudowne, 515 tak Náture, iako y láski, przymioty pokázował po sobie, bo był obyczajow przyjemnych, y wszystkim bardzo miłych, miał w sobie powagę Zakonna, z dziwną prostotą y skromnością złączoną, zwyczajnie z oczámi na doł spuszczone, rozmawiał, osobliwie z świeckimi: y dla tey osobliwey skro-

skromności, u wszystkich miał poszanowanie, y miłość; tak dalece, że wielu przychodziło do niego, nie tylko żeby się Modlitwom jego polećali, ale też żeby się go w wątpliwych rzeczach radzili, którego bydy Wielkim Sługa BOSKIM wierzyli, lubo on sam, ile mógł, ukrywał się, od wszystkich powierzchownych okazy, żeby się tylko z samym BOGIEM zabawiał. Miał w sobie niezwyčajną pokorę, ktorey Duchem napełniony, nie śmiał z Kąpłanami, albo też z Chorytami konwersować, iako z temi, którzy we dnie y w nocy, na śpiewaniu Chwały BOSKIEY prześławiali, których społeczności, śladził się bydy niegodnym. Zawsze szukał pokorniejszych usług Kląztoru, nigdy się nieurazał, przy okazyi wzgardy y umartwienia, iako ten który się nad wszystkich za nąypodleyszego poczytał, y w talentach przyrodzonych, y w ćwiczeniach się w Cnotach.

516 Jak zaś wiernym był Przyjacielem Zakonnego Vbostwa, ledwie wyrzucić można. Bo naprzód odzienie, y inne rzeczy ktore miał do zażywania, były wytarte, y podle. Zawsze chodząc z spulczczonemi oczami, gdy co na drodze obaczył, co się mogło zdać na co, czyli drewno w Ogrodzie, czyli kawałek wołku, albo igłę w Zakrysty, czyli kawałki Chleba w Refektarzu, czyli nąymnieysze z porcy ośstatki, pilnie to wszystko zbierał, żeby w Domu Bożym, nie niezginęło. Nigdy nie był prożniacy widziány, zawsze bowiem, albo nąznaczone powinności, pilnie odprawiał, albo innym w ich własnych powinnościach pomagał, który prągnął wszystkich prace ponosić, ażeby innym ulżył. W dni Niedzielne, y Święte, gdy się niegodziło robić rzemieślá, chodził do Zakrysty, tak dla służenia Mszy Świętey, iako żeby Zakrystyanowi usłużył, w omiatauiu, y ubieraniu Kościoła. Gdy już niebyło nic do robienia, chodził do grobu pospolitego, który dla uszanowania Bráci zmarłych umiatał, y dla zapachu, Kwiatczkami ślicznie pachniącemi, grob posypował. Osobliwie zaś koło Fábryki, tak Konwentu,

jako też y Kościoła Nászego w Medyolanie, zabawiał się robota, ponieważ Przełożeni, Caley struktury zlećili mu stáranie, ktora on, nie tylko dyspozycya, ale też y ustawiczną pracą promowował.

Wiele się Cudownych okazyi, albo 17 ráczey Cudow, przy tey Fábryce, trąfiło BAPTYSCIE Nászemu. Gdy Kościół Nász Konwentu Medyoláńskie, pod Tytułem Świętego KAROLA murowáno, y do sklepienia przystępowáno, wystawiono rusztowanie z dranic y tarcic, po którym wstępowano, trąfiło się że jeden młody robotnik, nieszczęśliwym przypadkiem, spadł z rusztowania, ktorego na doł leżącego, za spodnie uchwycił Nász BAPTYSTA, y wiszącego na powietrzu trzymał, nie bez oczywistego Niebezpieczeństwa spádnienia, y jaśnie Cudu, albowiem stał na Tarcicy bąrdzo słabey y cienkiej, ktora ledwie go samego mogła pierwey utrzymać, a na ten czas musiała dwoiaki ciężár znosić: y tym sposobem, owe go Młodzianá, od spadku, y nieomyślney Smierci wybawił. Inzym razem, porozumiął, że część nowey Fábryki upadnie, bo wiadomie sklepienie rozstępowało się; poućiekáli rzemieśnicy z bojąznią zawałenia się, on sam dla zatrzymania Fábryki przybiegł, ktora gdy z podziwieniem wszystkich utrzymał; Cud ten Świętey Mátki Nászey TERESIE przywłaszczyl, powiadaiąc że Włos Świętey Mátki, do rozpádliny przyłożył, a to dla tego, żeby nieprzypisowano jego Zasługom tego Cudu, bo go inisi klęczącego tylko, y modlącego się widzieli, ratunku od Paná BOGA, y Nąyswiętszey PANNY wzywającego. Powiadaia, że mu się podobny Cud przytrafił, przy Fábryce Konwentu Nászego Kremoneńskiego. Inzty Cud, w Nászym Pápieńskim Konwencie, trąfił mu się. Podnoszono część muru, na którym był odmalowany Nábożny y Cudowny Obraz Nąyswiętszey PANNY, y z niskiego mieysca podwyższáno, w Káplicy więkkszey Nowego Kościoła, przy wielu tak instrumentow, iak y ludzi pomocy: aż o to, drzewo jedno, z tych

z tych które do tego służyły, wyrwało się z rąk Rzemieśników, y jedno go z nich impetem w puł porwało, y aż pod sklepienie wyrzuciło, z jawnym niebezpieczeństwem, nie tylko Śmierci tego, ale też żeby inși ze strachu, tak wielkiej Mąchiny nieupuszczili, y muru już podniesionego w gure nie zgruchotali, wraz z Cudownym na nim malowanym Obrazem. Był przytym Náš BĄPTYSTA, jako Architekt Fábrybi; który tym przypadkiem nic niestrwożony, począł Sercá Robotnikom dodawać, y kazał nieustawać w robocie, mówiąc żeby się nie bali, bo się nic złego nie stanie. I tak się stało, bo ten z tak wielkiej Wyfokości spádłszy na Ziemię, zdrowy y bez náymnieszego w całe náruszenia, widziány był, z zadziwieniem przytomnych, którzy rozumieli, że żywy, y cały Ziemi niedopadnie.

518 Wiele záfádek szátáńskich ponošil, osobliwie w máterji Czyšćošci, w której się bąrdo kochał, y tego się wšytkiego wystrzegał, co iey tak wnątrznie iák y powierzechownie, mogło byđż przeciwnego. Dwá tylko cudowne przypádki, záfádek Szátáńskich, námienjáá się. Pokázál mu się ráz Szátán w Ogrodzie, w poštáci Biálogłowy urodziwey, w Suknie prožnošci Świátowej ubráney, ktorá kiwájac na niego, do siebie go wołála: ále Wielebny Brát zaráz uciekł, rozumiejąc że była práwdziwá Biálogłowá. Drugi ráz pokázál mu się, pod poštáci nágiey Niewiáštý, która on przežegnávšy się znákem KRZYZA Świátého, y wezwávšy Imion JE-ZUSA y MARYI odegnál, závšze z záfádek Szátáńskich tryumfujac. Zeby zás był bešpieczniejszy w potyczce, ciáło swoje, wštrzemiežliwošciá y pokutá uskrámíál; ustáwicznje, żeby rebellij, przeciwno rozumowi y Czyšćošci niepodnošilo. W každý dzień, álbo połowę porcyi, álbo Wino w Refektárzu zostáwíál, y częšćiey pošćilby był o Chlebie y o wodzie, gdyby mu było pozwolono; y nigdy ápperytowi niedogodził, závšze bowiem ješće łáknacym, od stołu wstáwał. Tá wštrzemiežliwošć bąrdo na

niego ciężká była, który we dnie y w 'nocy, ciężko pracował. Do tego też, ostremi Włošennicámi, y żelaznymi łáncufzkámi, Ciáło dokuczáł, y nie sypíaniem dręczył. Jednym słowem, był nieprzyiácielem włáśney miłóšci. Gdy się czuł álbo bąrdo sfatygowanym, álbo bąrdo słabym; Ciáło swoje ciężkimi šiekł dysciplinámi, mowiac, że to były Ciáło wpmyšł, aby go zwiodło, y że się on na tym znát dobrze. Dla czego też, miewájac po cztery y po pięć dni gorączkę, y zostájac bąrdo w ciężkich bolešćiach, cierpiál je bez wšzelkiego pofolgowánia sobie, y nic wóale nie mowiac; żeby od włáśney miłóšci niebył zwiedziony, na której głósy y uskáržaniá się nie niesdbál; iowšzem iá przyczyníwłszy sobie pracy poskrámíál.

Był Modlitwie wnątrznje bąrdo, 519 przychylny, na której oprócz dwóch spólnych godzin, ukrucájac sobie, czasu do spánia, przez wiékszą część nocy przebywál, bo álbo do pułnocy, na Modlitwie z Pánem BOGIEM zabávíál się, y iák na Jutrzniá záfázwoniono spáć pošedł, álbo ieželi jedney nocy położył się z wieczorá, iák na Jutrzniá záfázwoniono wstáł, y już od pułnocy aż do dnia, modlił się przed Náyšwiétszym SAKRAMENTEM. Míál také we zwyczáj, częšćo chodźć, do Grobu Nášzych Zákonníkow, y tam się długo modlić, dla ufžánowaniá tych, którzy iák Świétych záfázywotá szánówál, polecájac się ich Modlitwom, y na ich częšć, czyniac dysciplinę. Choć go kiedy Sen morzył, niešedł kláše się na łóžko, ále iák klęczál, tak na ziemi trochę głowę położył, żeby iákokolwiek pofolgowál Náturze, y Ciáło ošzukál. Jednak Przełożony, widzac w nim tę zbyniá oštrošć życia, na końcu lát [žyciá] jego, záfábroníł iey, żeby y látámi, y ustáwiczná práca, wšytek nádwatłony, nieustáł, Záčzym przykázál mu, żeby potym wráz z drugimi spáć chodźil. Ten zwyczáj czuciá na Modlitwie, zaráz w Nowicyácie záčzał, na ten čas bowiem, nieráz przez cáła noc niešpiac, na Modlitwie przeštávál.

510 Z tey tak uśławicznej Modlitwy; Obecności BOSKIEY nieustającej nabył, y tak wysokiey Bogomyślności, że często bywał w Záchwyceniu. Jeden z Nászych Káplánów, był tego Swiádkiem oczywistym, który powie: dzał, że Nászego BAPTYSTE, wi- dzał dwa rázy w Záchwyceniu. Ráz w Ogrodzie, gdy látorośli okrzęsy- wał, tak bowiem był ná rozmyślaniu zawieszony, że z bliská zawołány, nie- odpowiedział, poki do siebie nieprzy- szedł. Drugi ráz, znalazł go záchwy- conego, modlącego się w Kościele przed Náyświętszym SAKRAMENTEM, w którym záchwyceniu, objawił mu BOG, przyszła Smierć jego zá Rok, z okolicznościami iey; tak się zaś sta- ło. Był dzień Narodzenia Świętego JANA BAPTYSTY á Wielebny Brat BAPTYSTA, miał Vrzád Fortyána: y gdy pod czas obiadu, pomieniony Ka- płan, wstał od Stołu, posłany był od Oyca Przeora, żeby od Furtyána Klu- cze odebrał, a Furtyan żeby przyszedł do Refektarza. Przyszedłszy do Furty, y Furtyana niezaślawszy, wiedząc iak się kochał Náš BAPTYSTA w Mo- dlitwie, poszedł do Kościoła, y tam, go przed Náyświętszym SAKRAMEN- TEM klęczącego, y od zmysłów po- wierzchownych oddálonego znalazł, bo wewnątrz Niebieskiey Słodczy zążywał. Często ná niego głośno wo- łał, nie mu jednak nieodpowiadał; ále gdy mu zapowiedział Posłuszeństwo, zaráz Wielebny Brat przyszedł do sie- bie, którego pomieniony Káplán, do bliskiey izdebki zaprowadził, y pytał się go pilnie, áby mu powiedział, co mu Pán, ná owej Modlitwie objawił; ále po wielu prózbách, y zá przymu- szeniem, ledwie mu powiedział, ode- bráwszy wprzód obietnicę, ścisłego milczenia, y Sekretu. Mówił zaś to: *Wiedz Wielebność Wasza, że mi objawił Pán, iż od dnia dśiętyjzego zá rok us- mę powietrzem, wysławiony ná usługę tymże powietrzem zarázowych, y tak do Niebá pojde, zążywać jego Obecności: prosz zá mnie, ábym się mógł godnie przygo- tować.* Te zaś szczęśliwą nowinę, z radością y niewypowiedziánym wes- selem opowiadał.

Od tego dnia, Wielebny Brat, z 521 większym usiłowaniem, pilnował do- skonáłości swoiey, ćwicząc się w cno- tách, ále osobiwie w Modlitwie y u- mąrtwieniu, ile że wiedział, iż do te- go krotki już czas mieć będzie. Prze- to przez całe nocy przebywał ná Mo- dlitwie w Kościele, á jeżeli go kiedy sen zmorzył, uśiądłszy w Konfessyonale, troszeczkę głowie spoczał. Z tey go- rącej Modlitwy pochodziło, że tylko o samym Náyukochańszym BOGV, y o rzeczách Boskich mógł mówić, y nigdy dyskursów Swieckich niemie- szał, ále tylko te, które się mogły du- szy przydać, do postępku duchowne- go; á jeżeli inși mniey nábożne dyskur- sy proponowali, postrzegłszy to, on- je roztropnie do sensu duchownego przywodził, y dawał znać, z słów swoich, iak wiele cierpieć pragnął dla Pána, którego miłością mocno utwier- dzony, życie zá niego y zá bliźniego, dáć umyślił.

Koło przyszłego powietrza, y ko 522 ło swoiey, y innych Smierci, miał potym powtorne Objawienia. Pokazał mu ráz Pán, iakás Proceśsya, z wielu Osob złożoną, z których iedná część, przyszedłszy ná pewne miejsce padała, drugá zaś dále wolno postępowala. Wtey ciżbie ludzi, widział Doktora Nászego, y nášego Brátá Alfonsa, kto- rzy bez upadku, wolno przez owe miejsce przeszli, y oznáymiono mu, że ói którzy padali, mieli umrzeć po- wietrzem, inși zaś mieli byđz od nie- go uwolnieni. To widzenie, iednemu z Nászych Zakonników objawił, niżli nástąpiło powietrze, y z skutku iáwnie się pokazało, iż było Prorockie. Bo owi dwáy od niego wyżej wyrázeni, zarázili się powietrzem, z którego ie- dnák, według Proroctwa uwolnieni zo- stáli, y potym przez wiele lát żyli.

Ná początku Roku 1630. ná kilka 523 Mieścy przedtym, niż się zaczęło powietrze w Medyolańskim Państwie y niż się nim trwożyć poczęto, Náš BAPTYSTA zá pewne twierdził, że tego roku umrze, y to zá rzecz nieuchybna powiadał. Swojemu Spo- wiednikowi, pięćią Mieśiacami przed swoją Smiercią zapowiedział, że te-

go Roku; w dzień Świętego JANA Chrzciciela, umrze, y wielu Zakonnikow tegoż Konwentu, za sobą po-
ciągnie, co w samey rzeczy, było prawdą. Z tey zaś ufności, czyli pewno-
ści Śmierci, wielce się cieszył, y z radością wielką powtarzał, że tego Roku umrze. Poczęło się tedy w Mie-
ściu Márcá tegoż Roku pokładować powietrze, które się powoli szerzyło, a potym okrutnie ludzi morzyło. Co lubo niezmiernie z racyi pośpolitey szkody, Nászego BAPTYSTĘ trąpiło, ale go z drugiej strony cieszyło, według skutku jego pretenzyi, gdyż od tego czasu, wyraźnie poczał mówić, że powietrzem umrze.

524 Gdy się już powietrze bardzo roz-
szedło, y o Nászych Zakonnikow, do
służenia zapowietrzonym proszono;
Ociec Prowincyał proponował w Zgro-
mádeniu, iezeli się którzy chcą ofia-
rować, do usługi zapowietrzonych:
wielu się z ochotą ofiarowało, na tak
Chwalebny Miłości uczynek, ale z
większą chęcią, między inżemi Nász
BAPTYSTA, y z niewyrażoną rado-
ścią siebie samego, na tę ferálną y
strálną owej zarazy, albo raczey
Miłości Braterskiej oddawał się Ofia-
rę, y żeby mu iey niebroniono, usta-
wicznie nálegał. Lubo zaś z początku
Ociec Prowincyał, niebył náklonio-
ny, na tę niebezpieczną usługę posłać
go, y máła mu czynił nádzieję dość
uczynienia próżbie jego, iowżem mu
się w tym pokázował przeciwnym, on
jednak miał nádzieję, przeciw nádziei,
wierząc z objáwienia Boskiego, że
zapewne umrze powietrzem, czy w
Konwenicie służąc Bráci swoim, czy
w pośpolitym Lázarecie, usługując ge-
nerálne zapowietrzonym.

525 Táki w nim był Afekt do Śmierci,
y tak gorace iey prágnienie, że samá
nádziejá Śmierci, dodawała mu ochoty,
że nigdy niewatpił o bliskiey Śmierci
swoiey. Gdy Zakonnicy nási, kto-
rzy się do Lázaretu na usługę zapo-
wietrzonych ofiarowali, już na swo-
ie funkcyá mieli wychodzić, znowu
Nász BAPTYSTA, Oycá Prowincyałá
prosi, żeby mu iść z niemi pozwo-
lił, ktoremu dla Świętey importunii,

w wigilia wyiśćia innych, musiał tę
laskę wyświadczyć. Niepodobná wy-
razić, iák się bárdzo Nász BAPTY-
STA ućieszył, tak dobrá y szczęśliwá
usłyszawizy nowinę, y zaráz się w
drogę pilnie wybierał, iák w krotce
umrzeć májący, y do Niebá pospieszá-
jący. Osmego tedy dnia Czerwca, z
inżemi trzema Zakonnikámi Nászemi,
wylechawizy z Konwentu Nászego Me-
dyolańského, do náznáczonego w polu
Lázaretu przyiechál, w którym częste
Cnot swoich przykłády pokázował,
niepraktykowaną miłościá zapowie-
trzoným służąc. Przyimowáro go, iák
Anioła Boskiego, z niewyrażoną rado-
ścią, y z nábożnym śpiewániem Litá-
nij o Wsztykch Świętych, y o Náyo-
świętszey PANNIE, dla wielkiey opi-
nij Swiatobliwosci jego. Zádrego nie-
bezpieczeństwá powietrzá, niebál się,
nie się nie lękał, choć tak wiele lu-
dzi náglá Śmierciá umierało, zádneý
prácy niewzdrygál się, ale dla miłości
Boskiey y bliźniego, wszędzie biegál,
aby wsztykch ratowál, jednym usłu-
gując, drugich ciesząc; y ledwie kie-
dy odpoczał, ale się ustawicznym cwi-
czeniém, Miłości bliźniego zabáwiał.

Gdy ráz po Kommunii, o rzeczách
duchownych, z pomienionym Brátem
Alfonsem, Socyuszem swoim rozmá-
wiał, rzekł do niego. *Rzucmy losy, kto
pierwszy z nas umrze.* Na co gdy Brat
Alfons pozwolił, ze dwóch słomek,
miałto losow obránych, jednę wycią-
gnął ktoremu wesoło y przez żárt Nász
BAPTYSTA rzekł, *Tobie los pádł, że
pierwey umrzesz.* Bárdzo to Alfonsa strwo-
żyło, co postrzegizy BAPTYSTA
Nász, zaráz się poprawił, y strworzo-
nemu Brátu rzekł: *Czegoż się boisz?*
nie tobie, ale mnie los pádł, że pierwey
umrę, zapewne jest to mojá szczęśliwość,
w dzień Świętego JANA Chrzciciela,
z Woli BOSKIEJ, do Niebá pojde.
Wiedz o tym, że nie dawno, gdy się
*modlił w nocy przed Najswiętšym SA-
KRAMENTEM, widziátem Processyá,*
w ktorej wiele było kázdego Stanu Osob,
z ktorych siła pádało, inše zaś pośpo-
wály dálej. Ktorzy pádali, mieli powie-
trzem umrzeć, ktorzy dálej pośpewali,
byli ci, ktorzy lubo się powietrzem zara-
żili,

żili, ale się mieli wychorować, y ozdrowieć. Ja jestem, ieden z tych którzy padali, y dla tego muszę umrzeć. Ty jesteś z liczby tych, którzy dalej posępowali, a z tym nieumrzesz. O czym skończywszy mowę, każdy z nich poszedł do zabaw swoich.

527 Dnia siedemnastego Czerwca, ieden z Nászych, Imieniem Brát Ján Chryzostom, poczał ná powietrze chorować. O czym slysząc Nász BAPTISTA rzekł, że już czas ná niego przychodził, y że w dzień Świętego JANA BAPTYSTY Pátrona swowego, miał umrzeć, co często powtarzał, y zapewne potwierdzał, pokazując ufność wielką w Pánu BOGU, że mu tey láski y osobliwego Dobrodziejstwa użyczy, o ktorey niemógł wątpić: Dnia dziewiętnastego, tegoż Miesiąca, zaráził się powietrzem, ná ktore choruiac, niezwyczajną cierpliwosć, y wielką rezygnacyą w znóśzeniu boleści pokázował, o nic się do porátowania y posilenia nie náprzy: krzając, tylko o Pánu BOGU myslac, ná ktorego Opátrnosć wcale się spuścił, y ná dyspozycyą Oycá Dyrektora swowego, ktorego ják Boskiego Námiésniká szánował. Gdy się zaś powietrze bárdziej ízerzyć poczęło, a mieysce było bardzo ciáśnie, Ociec Prezydent, zá rzecz przyzwoita oładził, żeby go przenieść do większego Lázáretu, pod Tytułem Świętego Jerzego, gdzieby mógł mieć większą wygodę.

528 Do tego Lázáretu, posłano mu z Nászego Konwentu mála podulzkę, ktora Sługá BOZY odesłał do Konwentu, powiádając że mu niepotrzebna była, ktory w dzień Świętego swego Pátrona, miał się przenieść do Niebá. A gdy go proszono, żeby ją przyjął, odpowiedział, że to było przeeciwn ubóstwu, poniewáz po Smierci jego, wszystko czego záżywał, spálić miáno. Dnia dwudziestego pierwszego, SAKRAMENTA Kościoła Świętego przyjął, tak go zaś przyciśnelá Chorobá, że rozumiano, iż ledwie kilku godzin dożyje. Ociec Przeor, dwóch Zakonnikow posłał, aby go náwiedzili, ale ci niemogąc wnieść do

Izdebki jego, dla niebezpieczeństwa zárázy, przez okno z nim rozmáwiali, y umierającego, a práwie konającego cieszyli, widząc że zá kilka godzin miał umrzeć, y tego dnia do Niebá się dostać. Ktorem Nász BAPTISTA odpowiedział: że nie tak prędko umrze; y przydał: Święty JAN BAPTISTA, chce mię mieć w Ráju, ná dzień Uroczystości swowej: a gdy mu mowili Oycowie, że się podobno myli: znówu odpowiedział: *Ja to wiem zápewne, ani mi mowcie, co ínszego: y tak się stało: bo lubo, tego samego dnia, mowę utrácił, y práwie wszystkie zmysły, w tym jednak stánie, żył trzy dni, y dnia dwudziestego czwartego Czerwca, w dzień Świętego JANA BAPTYSTY, iáko powiedział, przeniósł się do Pána. Którzy go ználi, głóśliłi go zá Świętego, dla niezwyczajnych przykádow Cnot, y jego się polecáli Modlitwom, aby go mieli w Niebie zá Przyczynę u BOGA. Slysżany był, że przy skonaniu, Sercá sobie dodáwał, y sam duszę swoję Pánu BOGV, polecał.*

Poki żył w Zákonie, dla wielkiego Nábozeństwa, do Náyświętszego SAKRAMENTV, dwa rázy do roku to jest w Święto Ználeżienia Krzyża Świętego y w dzień Świętego JANA BAPTYSTY, miał we zwyczajiu, stáwiać róžá ná Oltárzu, co zá Cud miáno, bo owá róžá, była zwyczajnie z ogrodowych, ktore w Medyolánie, ná pomienione Święto, ználeżenia Świętego, Krzyża, íeszcze nie kwitna, a ná Národzenie Świętego JANA Chrzciéla już ustáia, ale Sługá BOSKI, swoim Nábozeństwem, y ufnością, záslużył sobie, że ją miał: mawiał bowiem do BOGA: *Pánie, musisz mi, íedną róžę opátrzyć, ná taki, a taki dzień, to jest z námienionych. Pán zaś, ktory czyni wola, bojących się siebie, nieuchybnie opátrował go nią, ktora z niezwyczajney swojey piękności, wszystkim zdála się byđż cudowną.*

Z Y W O T

Wielebnego Oycá *FERDYNANDA*, od Najswię-
tszey Panny *MARYI*.

530 **W**ielebny Ociec *FERDY-*
NAND, od Najswię-
tszey Panny *MARYI*,
na świecie zwany *FER-*
DYNAND MARTINES,
z przystoynych Rodzi-
cow, we wsi Świętego *ROMANA*,
Krolestwa Legionieńskiego, w Hiszpa-
nii, blisko Astorgi, urodził się. Skoń-
czywszy Szkoły, gdy się już wszę-
dzie Nászey Reformacyi sławą roze-
zła, z woli y powołania *BOSKIE-*
GO do niey się udał, y zostawszy
Zakonnikiem, pierwze Karmelu od-
nowionego Kolumny, w Konwen-
cie Manzerlskim, poznał, to jest,
Świętego Oycá Nászego *JANA* od
KRZYŻA, y Wielebnego Oycá Násze-
go *ANTONIEGO* od Pána *JEZUSA*,
y inszych Oycow Swiatobliwością
sławnych, pod których edukacyą, na-
uczył się Vmieiętności Świętych. Mogł
widzieć, y Święta Mátkę Nászą *TE-*
RESE od Pána *JEZUSA*, inż by-
wizy Zakonnikiem, ale z miłości u-
mártwienia, y z cnoty skromności,
zámruzył oczy przy podaney okazyi,
niechciał widzieć w śmiertelności ży-
jącey, aby z większym weselem, mógł
patrzyć na nieśmiertelną, y Chwale-
bną w Niebie. Dla wysokiey Cnoty,
y rostopności, posłany był do *Ge-*
ny, aby dobro Nowey Fundacyi pro-
mowował, y Zakonną Obserwancyą,
słowem y przykładem zelował.

531 Roku Pańskiego 1555. obrany był
pierwszym Podprzeorzym, fundowa-
nego Konwentu Świętey Anny. Po-
tym mając większe zasługi, został Wi-
karym tegoż Konwentu, Roku 1590.
a w przyszłym Roku, obrany Przeo-
rem, na Kápitułe Generálney, poczał
zaráz, z wielką pilnością stárać się o
dobro Konwentu, tak duchowne, iak
y doczesne, bo y mury Fábryki y o-
byczaje Zakonnikow reformował, dzi-

wną rostopnością, swoy Vrzód od-
prawuiac. Na tymże Vrzędzie po-
twierdzony, bárdzo godnych Nowicy-
uszow przyiał do Zakonu, o których
tylko tu teraz námieniemy bo godni
będą mieć swoje osobne historye. By-
li zaś ci: Ociec Anioł a *JESU MA-*
RIA, Syn Márgrábie de Socino, Agátá-
nioł a *JESU MARIA*, z Wysokiey
Familiij Spinolow, *FRANCISZEK*
od Świętey *ANNY*, Toletáńczyk,
PAWEŁ SZYMON, a *JESU MA-*
RIA, z Szláchetnego Domu, Riuaró-
lá, *MARCIN*, a *Santa MARIA*, *E-*
LIZEUSZ od Świętego *JOZEFA*, y
inşi, którzy Nászey Kongregacyi Wło-
skiey, byli mocnemi Kolumnami. Tak
wielką łástkę, znalazł u Pánow *Gen-*
ueńskich, że mu dobnowolnie, obfite
posyłałi jáłmużny, y gdy do Medyolá-
nu wyjeżdżał, dali mu kártę, więcey
niż na trzydzieści Tysięcy Czerwo-
nych Złotych.

Roku Pańskiego 1597. Po uczynio 532
ney exdywyzyi, Konwentow Wło-
skich, od Nászych Oycow Hiszpań-
skiey Kongregacyi, znowu go Kápitu-
ła Konwentuálná, obrála Przeorem.
Konwentu *Genueńskiego*, która jego
elekcyą, potwierdził *DOMINIK Kár-*
dynał Pinelli, Protektor całego *Kár-*
melitańskiego Zakonu, za powągą Oy-
cá Świętego. Roku *JUBILEUSZU*,
1600. znowu od teyże Kápituły Kon-
wenckiey, obrany był Przeorem, ale
że z tak częstego powtárzaniá go, na
Vrzód tegoż samego Konwentu, zdało
się bydz coś niezwyczajnego, dla
przykładu pokory, Wielebny Ociec
Nász *PIOTR* od Mátki *BOZEY*, na ten
czas Kommissárz Apostolski, kazał mu
rezygnować ten Vrzód, którego Po-
słuszeństwo przyiał z ochorą, posła-
ny dla dyspozycyi Fábryki, nowego
Konwentu *Lodoneńskiego*, na jego zaś
miejsce y Vrzód Przorá, nastąpił

Wielebny Ociec FRANCISZEK; od Najswiętszego SAKRAMENTV. Ktorego potym gdy posłano na nową Fundacya Konwentu Neapolitańskiego, Nász FERDYNAND, wrucił się do swego Konwentu Genueskiego, który osobiłiwa Swiatobliwością y rostopnością, przez kilka lat, tymże Konwentem rządził.

533 Roku Pańskiego 1605. na pierwszy Generálney Kápitułe Nowey Kongregacyi Włoskiej, obrány był Generálem, y na tym Vrzędzie zostaiac, starał się o utwierdzenie Zakonney Obserwancyi, y o pomnożenie Konwentow. A że na tey Kápitułe, traktowano o Missyách na nawrocenie Niewiernych, za wola y powaga Oycá Świętego, Nász Ferdynánd, chciał rezzygnować Generálstwo, y Wotum uczynił iechać na Missye, stáwizy się Wodzem y Hetmánem, inszym Oycom, tego dzieła Apostolskiego. Potym dla konferwacyi ducha Missyi w Nászych Zakonnikách, starał się o Fundacya Semináryum Nászego Rzymskiego, dla instrukcyi Iposobiacych się na Missye Wschodnie, y ćwiczenia tak w Nauce, jako y w Vmiejętności językow. Wizytuiac Konwenty, pieszo, zwyczajem Vbogich, z Socyuszami chodził. Skończywszy trzy lata Vrzędu, mógł bytż Generálem na drugie trzy lata; Nász Ferdynánd, iako się praktykuje w Hiszpańskiey Kongregacyi, ale niechciał, dobrowolnie unizaiac siebie samego, y słuźnic sadzac, że przy owym poczátku, na tak málo Kláztow, dość było mieć na trzy lata Generála, z drugiey zaś strony, obrál sobie, bardziey bytż posłusznym innym, niż rozkázowác. Przeto Roku Pańskiego 1608. obrány był Generálem, Wielebny Ociec Nász Piotr, od Mátki Bożey, który gdy we trzy Miesiące umarł, Nász FERDYNAND na Przełożenstwo Zakonu, znowu był wzięty, pod Tytułem Wikáryego Generálnego. Roku 2611. obráno Generálem, Wielebnego Oycá Jána, á JESV, MARIA, á Nászego FERDYNANDA, pierwszym Definitorem Generálnym, który rozumem y ráda, wiele pomógł do rozkrzewienia Zakonu, który się

náybardziey, w te trzy lata, po całym Swiećie Chrześciańskim rozkrzewił. Roku Pańskiego 1614 FERDYNAND Nász, obrány był, drugi raz, Generálem, Y na ten czas nietylko rozmnożył Kláztory, ale je też y wizytował, tak we Włozzech, jak y we Francyi, y w inszych Krájách, wszędzie do podziwienią, Zakonną Obserwancyą wprowadzaiac y utwierdzaiac, y wszystkim Zakonnikom Miłość Oycowską pokázuiac. Roku Pańskiego 1617. obráno Generálem, Wielebnego Oycá Nászego DOMINIKA, á JESV, MARIA, á Nászego FERDYNANDA, Definitorem Generálnym, y na tey Kápitułe, pomnożoną w Konwenty Kongregacyá, rozdzieloną była, na Sześć Prowincyi. Roku 1620 po obraniu za Generála, Wielebnego Oycá Máciejá, od Świętego Fránciszka, potwierdzono FERDYNANDA Nászego, na Vrzędzie Definitora Generálnego. Nie długo potym, od VRBANA Osmego Oycá Świętego, náznáczony był Kommissarzem Apostolskim, pewney Kongregacyi, Reformátow Zakonu Świętego FRANCISZKA. Potym mieszkaiac w Neapolim, wszczęte wielkie niechęci, między Vicerejem y Arcybiskupem, swoia rostopnością pogodził, iowšem ciężkie dyffidencye, między tymże Vicerejem, y OYCEM Świętym uspokoił. Rozumiáno na ten czas, że za swoje zasługi, odbierze purpurę Kárdynałską, ale go BOG dla dobrá Zakonu Nászego zachował. Znowu tamże w Neapolim, za powaga Oycá Świętego náznáczony był Kommissarzem Apostolskim, do Mniszek.

Roku Pańskiego, 1629. obrány był 534 trzeci raz Generálem, y w tey tak powážney Stárości, bardziey promowuiac Zakonną Obserwancyá, postáráł się u Oycá Świętego o Approbacyá Nászych Konstitucyi, żeby tak ugruntowane y utwierdzone, w swoim postanowieniu trwały. Gdy rák wiernie, na Chwałę Boską, y dobro Zakonu Pracował, śmiertelnie zachorował, z pospolitym wszystkim zasmuceniem, tak Zakonników, jako y Swieckich, á osobiłiwe Oycá Świętego, który

ktory chętnie rady jego zażywał, w sprawach trudniejszych, przeto z uznanowania y affektu ku niemu, do niego już umierającego, posyłał Wnuków swoich, ktorzy go Imieniem jego nawiedzali, y pozdrawiali. Ci Pánowie, niektóre rzeczy, ktorych Nász FERDYNAND zażywał, za drogie sobie wzięli Relikwie. Wszyskie boleści y przykrości Choroby, z wielką cierpliwością ponosił. SAKRAMENTA Święte z wielkim Nabożeństwem y pokorą przyjął, przed ktorzych przyięciem, każdego o odpuszczenie defektów swoich prosił. Do zachowania Zakonney Obserwancyi, która zawsze zelował, przytomnych napominał, co dwojakim przykładem na ten czas potwierdził. Naprzód niż Wiatyk Násyświętszego CIAŁA Chrystusowego, y OLEY Święty przyjął, nie mógł wytrzymać, że coś z Ceremonij opisanych opuśceno, y zaraz to kazał poprawić. Potym już prawie konając, obaczył Zakonnika, dłuższy płaszcz nad opisanie mającego, ktorego strofował, y kázawszy przynieść Nożyczki, kazał do Miary płaszcz skręcić. Potym pelen dni, y dobrych Vczynkow, w opinij Swiatobliwości umarł, Roku Pańskiego, 1631. dnia 23. Márcá.

535 Lubo we wšytskich Cnotách Nász FERDYNAND był doskonały, jednák w nim, trzy się bárdziej wydawały nad inſze, w ktorých się ćwiczác, inſzych także dzieł, w sobie zamykał. Były zaś te; Roſtropnoſć Wyſoká: Zárliwoſć Obserwancyi Zakonney, y Męſtwo oſobliwe: o ktorých z oſobná nieco powiemy, kilká Aktow ich oznáymuiac. Wyſoka roſtropnoſć jego, pokázuia tak długie Nászey Kongregacyi przez wšytskie jego Przełożeńſtwa rządy, iák ſpoſobne od niego wynálezione Srodki, do doſtapienia końca, Zakonu Nászego Konſtytucyámí obwárowáne; tak wiele trudnych Interſſow, od Kziątátiemu powierzonych, y zázawsze ſzczęſliwie Zakończonych, y rád jego tak doskonałych, że się zdáły wšytskich przewyſzać. Pewny Kárdynał, zażywał rady jego, w decyzyi ſpraw, ktore mu

zlecał Oćiec Święty y dziwował się jego rezolucyom. Ale iák się dowiedział że te rezolucye, były z rady FERDYNANDA Nászego, jego się samego rádził na potym.

Zárliwoſć Zakonney Obserwancyi, 536 zázawsze w nim znáydownała się, y oſtroſć pierwſzego rygoru, nietylko uczynkiem, y ſłowami ſkutecznymi, ale y powierzchowną Twárzý Vkládnóſćia pokázował, będąc nad ſobą ſamym pilnym Strożem, Práw Zakonnych, y od innych, ściśle się, ich zachowania dopominając. Ani czas, ſerca jego, nie zmiękczył, choć iáż dożył, iát oſmiudzieſiat, ale ráczey bárdziej w oſtroſci życia ugruntował. Dla tego, obrál by był ſobie w przód umrzeć, niżeli ſcierpieć wprowadzenie iákiey inoſerwancyi, y nietylko prywatnych Zakonnikow przeſtępswaſtrofował, ale z więkſzą ſurowoſćia, ſamych náwet Przełożonych. Dla czego mógł mówić Pánu: Zárliwoſć Domu twego ſtráwiła mnie.

Był męſtwá oſobliwego: dla czego 537 go, y Oćiec Święty y Xiażetá, w trudniejszych ſprawách zażywali. Miał z przyrodzenia, wſpániałoſć ſerca, przeto na pioruny, y ſyskawice weſoło, nie się nieboiać patrzył, czego się inni boja, y truchleia, on zaś bez bojaźni, iák na náywefelſze widowiſká, zapátrował się na grube chmury, y na pádaiacy z Chukiem z Niebá ogień: iowſzem z rad, miał wielką do radoſci okázya, uważając, iże takiemu Pánu ſłużył, ktory ieſt ſtráſzniejszym od wšytskich Krolow ziemſkich. Smiało prawdę mówił Xiażetom, y na Kázaniách zwáwie na błędy náſtepował, przeto się go iák głoſu Páńskiego wšyſcy báli, y wšyſcy go w poſzanowaniu mieli. Miał raz Kázanie w Genuy, przed Gráfem Benewentáſkim, ktory iecháł obrány Vicereiem Neapolitáńſkim, na owe ſłowa, *Mathei vigefimo*: Mow, áby ſiedzieli, ci dwáy Synowie moi &c. wiele do podziwieniá mówił, o ſprawiedliwym rozdávaniu Vrzędow Rzeczypoſpolitey, y iák to w zwyczaj już poſzło, że więcey Vrzędow rozdáia, ſamym Krewnym, Kolligátom, Przyiaciólom,

Podchlebcom, y Ziomkom, lubo często niegodnym: Co bardo pomogło owemu ViceReiowi. Gdy iednego czasu, wyszła uszczypliwa Xiaszka, przeciwko pewnemu Zakonowi, FERDY N A N D Nász poszedł do Xiążęcia WiceRejá Ossuny, y żeby tę Xiaszkę skąflował, ta go rozumną zdewinkowała racya: Cobys Panie czynił, gdy by kto zelzył Syna twego, y czybyś pochwalił tego, który by mu krzywdę uczynił: Zaráz odpowiedział Xiąże: Tobym á to uczynił, y jeszcze więcej. Na co mu rzekł Wielebny Ociec, Wierzysz że Wielmożność Wász,

że Fundátor támtego Zakonu, nie jest zwąwszy, iuż w Niebie kroluacy: y nie zemści się krzywdy, Synom swoim uczynioney, y na samey Wielmożności Wászey, jeżeli milczeniem swoim tę Krzywdę dyssymulować będziesz, y tey Xiaszki nie zniesiesz, y nieskąfujesz. Ktorem dyskursem zniewolony ViceRey rzekł: Przyśięgam ci na BOGA, który cię posłał na Pałac moy, że byś mnie zdewinkował, Xiaszka ta nie będzie rozruconá, żebym nieuczynił krzywdy Synom Świętych; á zátym dáne pozwolenie, do wydania tey Xiaszki, skąflował, y rewokował.

Z Y W O T

Wielebnego Oycá J O Z E F A, od Świętego
G A B R Y E L A.

538

Ciec JOZEF od Świętego GABRYELA, był urodzeniem Hitzpán, y ośobliwą opinią Swiętobliwości, tak u Nászych, iáky u inšzych Zakonnikow, także u Swieckich sławny. Młode lata, w bojáźni Boskiej przeszedł, y tak uczciwie żył, że ná obmierzłym Swiećcie, niezmázana Czystosc zachował lubo ná nim do trzydziestu lát zostáwał. Będac już doskonałego wieku, udał się do Rzymu, gdzie się przez niejaki czas, wielkim Nábożeństwem, y zwyklemi Chrześciańskiey Pobożności uczynkami, zabáwiał. Ná ten czas, Wielebny Ociec Nász Piotr od Mátki Bożey, Káznodziejá Apostolski KLEMENSA osmesgo, potym LEONA Jedenástego, y PAWŁA Piátiego, Oycow Świętych, Nászę Kongregacyá Włoská założył, y między pierwszych iey Synow, Nászego J O Z E F A policzył.

539

Tak doskonałe, sposobu życia Zakonnego, od owych pierwszych Fundátorow, náuczył się Nász J O Z E F, y ich náśladował Swiętobliwości, że

zá zdaniem wszytkich, był bardo doskonałym, y potym tak pilnie, według dány sobie instrukcyi, o doskonałości Zakonney, przez wiele lát, y aż do Smierci żył; że wiey ćwiczeniu trwając, iednym się Nowicyuszem młodym w każdych y náymniejszych Ceremoniach powierzchownie pokazował, lubo w Zóldzie Duchownym, był wewnątrz iuż starym Zólnierzem, álbo rączy, Wodzem wysokim. Tak o nim mowi Autor życia jego. Widziałem go y długom z nim w Rzymie konwersował, y zázwizem się z konwersacyi iego budował, z powszechnym applauzem Zakonnikow, máia go zá Świętego. Swiętobliwość iego, bárdziej się wydáwała, z ćwiczenia się w Cnotách heroiczych, niż w znákách Cudownych co wszytko, ile mogłem zebráć, krotko námienię.

Tak się kochał, w umártwieniu Zás40 konnym, że nim wszytkich przewyższał, y nie krorzy zwáli go Mordercá siebie samego. Dla czego trzebá było, żeby Przełożeni, mieli oko, w umártwieniách ná niego. Vstáwicznemi postámi, y nieustájącym Ciáśa dręczeniem, zóła.

żoładek łobie bardzo osłabił: jednak ledwo kiedy Winą skosztował, a jeżeli choć niewiele zjadł jagód, to Winą y nieskosztował, na samey Wodzie przestając. Bardzo lubił iadać jagody, y dla tego żeby się bardziej umartwił, y pragnienie appetytu zwyciężył, długo się od ich żązwania wstrzymował, y aż do zbytniego naprzykrzenia się Ciątu, mocno się appetytowi opierał; bo nieraz, z wielkiego gwałtu, y opierania się, spoyżawszy na jagody, przy Zgromadzeniu zemdlął; co obaczywszy Przełożony, chcąc go pomiarkować w tym umartwieniu, przykazał mu, aby na potym dane do stołu iadł jagody; do czego Posłuszeństwem przyniewolony, nie mąrtwieć nie się od jagód, nągrądzał umartwieniem od Winą, y infzemi sposobami, iako to ostremi Włosiennicami, frogiem i dyscyplinami, żelaznemi łańcuszkami, nie śpianiem, y tym podobnemi morytacyami, które dowcipną Miłość Boską y nienawisć siebie samego wynaydowały.

541 Był pilnym Strożem Zakonney Obserwancyi, y bardzo wielkim Zelatorem, iako się nauczył pod czas twego Nowicyatu, bo w swoiey poważney Starości, wszystko obserwował, co mu jeszcze w Nowicyacie Nowicyuszowi kázano. W Chorze, ząwżse Brewiarz w rękách trzymał, choć Pácierze umiał na pamięć: a gdy ktorego z Oficjalistow nie było, on Vrząd iego, ząwżse zastępował. Tabliczki iak przedko wstał, ząwżse brał, na pierwsze we dzwon uderzenie, aby o puł nocy na Jutrznia, y zraną na Modlitwę Zakonnikow pobudził. Odprawiając Pácierze Kąplńskie, nigdy głowy nie nakrył: wstałszy zraną, gdy jeszcze inisi spoczywali, jeżeli mu trzeba było iść przez Kurytář, y pod czas zimy, bosemi nogami, bez Sándalow chodził, żeby spoczywających Zakonnikow y nąymniejszy mzelestem nieobudził. Po odprawionej Jutrznii o puł nocy, z Nowicyuszami puł godziny Modlitwy wnętrzney czynił, y chętnie z niemi przebywał na rekreacyi, iako z infzemi, prostota ich, y szczerym Nabożeństwem wzbudzony, ktorych on do doskona.

łości Zakonney, y do prągnienia Męczeństwa zachęcał. Gdy przez Kłáštor, albo też przez Miasto szedł, osobliwą skromność w spuszczonych ząwżse oczách zachował, y ściśle obserwowwał milczenie, nawet gdy między sobą mieli inisi Zakonna Konfessencya, na ktorey bardziej słuchał infzych, o rzeczách duchownych mowiacych, niżli mowił. Jeżeli go kiedy kto chwalił, ząwżse się prosternował na Ziemi, iako jeden Nowicyusz.

Był Modlitwie bardzo przychylny, 542 na ktorey we dnie y w nocy przebywał, ile mu czasu wolnego zostawało, od nąznączonych Aktow Posłuszeństwa. Zwyczajną ząs zabawą jego była, słuchać Spowiedzi w Kościele, ktory Vrząd z miłością Apostolską odprawiał, żądneć się pracy, żądneć przykrości niewzdrygając, żeby dusze Panu BOGV pozyskał. Przeto niemając respektu na żadne Ciąta swego niewygody, na tym Miłosierdziu Trybunale, ustąwicznie y niesfatygowany siedział. Wielką miał miłość ku Sierotom, Wdowom, Kąplanom, y Szlachcie zubożąley, dla ktorych porcy swoje chował, y między nich rozdawał; w czym jednak, iak y w infzych okazyách, nic bez posłuszeństwa nieczynił, ktore ściśle według opisania zachował. Przykázano mu, żeby w Kościele Nąszych Zakonnice, niesłuchował Swieckich Spowiedzi, ktorzy zą nim wszędzie chodzili, a to dla uchronienia się ludzi frekwencyi. Trafiło się, że Książęta, z Do mu Kolumnow, mający na ten czas komunikować, prosili go w tym Kościele o Spowiedź, co lubo mógł uczynić, tak przez respekt na powagę Xiążęca, iako y przez politykę, niechciał jednak, poki od Nąszych Przełożonych, nie otrzymał na to licencyi, żeby choć podobieństwem jakim, nienaruszył Posłuszeństwa. Jeżeli kiedy proszony był do Chorych na słuchanie Spowiedzi, pomodliwszy się pierwey, prosto szedł, y nigdzie niewstępował, y ślądał się iak nąypredzey do Konwentu powrócić, powiadać Przełożonemu, iak mu się co powiodło. Cokolwiek ząs miał czynić, zwyczajnie mawiał:

niech to będzie dla Pana BOGA. Takiego skupienia w Duszy zażywał, że się zdał być wezwyczajony, do usta-
wicznej Obecności BOSKIEJ.

543 W pomienionych uczynkach Miłoś-
ści, wiele mu się dziwnych okazyi, y
Cudow przytrafiło. Pewna białogło-
wę od wszetecznego nálogu, do Zy-
cia lepszego przyprowadził, do ktorej
proszony, gdy jednego wieczorá szedł
na Spowiedź; niešťczęśliwy Młodzian,
ktorego z rady Wielebnego Oycá, o-
wá białogłową odpędziła od siebie,
strzelił do Oycá, żeby iemu doczelna
Smierć według Ciála, á pokutniacey
białogłowie, wieczną na duszy ządał;
ale za osobiłwą, y Cudowną Pana
BOGA protekcyą, nic mu ow impet
strzelby niezáfzkodził. Pewny Pan,
w ostatnim Zycia niebezpieczeństwie
będąc, o wiecznym Zbawieniu, nic nie
myślił. Na jego ratunek y konfolacyą,
wezwany był Wielebny Ociec, który
mu tak skuteczne dał rady, y tak sku-
tecznie Pana BOGA prosił za niego,
że do zdrowia przyszedłszy, nazajutrz
wizytę skruszony, przyszedł do Ná-
szego Konwentu Śaća MARIE de Scá-
lá, gdzie Sumnienie Wielebnemu Oys-
cu otworzył, y z wielkim ukontento-
waniem wewnętrznym, odszedł do domu.
Pewna białogłową, wielkimi ściśnio-
na była boleściami, którą przez nieo-
strożność igłę polknąwszy, wyrzucić
iey niemogła, jednak za Modlitwami y
zasługami Sługi BOZEGO, wyrzuci-
wszy ją, od bólu y niebezpieczeństwa
Zycia, uwolnioną została. Chorowa-
ła na Smierć Pani Szczęśna Nora; y
od Doktorow już odstąpioną była, za-
proszony do niey, Wielebny Ociec
przyszedł, y łwoy Święty Szkąplerz,
na iey twarz położył; aż zaraz cho-
rą, temi słowami zawołała; Coście
mi przyłożyli, y zaraz ozdrowiała.
Tym przypadkiem cudownym, zawsty-
dzony y przerażony Ociec, co prze-
dzey uchodził z Pałacu, unikając áps-
plauzow, tak dalece, że się y jednym
słowem, z Panią Sulpicyą, Mátką
chorey, niepożegnał.

544 Tak był Wielebny Ociec, wśzytkim
w Rzymie znáiony, w którym tak
długo mieszkał, że niezliczeni obywa-

tele Rzymscy, wszelkiey kondycyi do
niego się schodzili, nawet y Prałaci,
dla pośiechy y porady swoiey. On
zás sam, jako prawdziwy y Wierny
Sługa BOSKI, nic innego przed oczá-
mi nie miał, tylko Chwałę Paná BO-
GA, y zbawienie dusz, jako się łatwo
zrozumieć może, z pewney iego káro-
ty, następująca Modlitwa po Włosku
zapisaney, którą słowo w słowo, na
Łacińskie przetłumaczoną, to w sobie
zamyka: *Nájsłodzy Pánie, y Zbawicielu
Náš J E Z U Chryste, ponieważ się tak
podobá, Nieśkończoney Dobroci Twoiey,
pozwole mi tak wielkiej łaski, abym
moca Nájswiętszego Twego Zmienia, mógł
prosić o to Przedwiecznego Oycá Twoie-
go, co náleży do wiecznego mego błogo-
śławieństwa, z obietnicą poprzysięzoną,
że mi to będzie pozwolono. Na podzię-
kowanie, za tak nieośácowané Dobrodzieje-
stwo: Já Brat JOZEF od Świętego GA-
BRYELA, lubo náznikczemniejsze Stwo-
rzenie Twoje, terazniejszą kártą, wśy-
skiego siebie, we wśytkim, y nad wśytko,
w Nájswiętsze ręce Twoje oddám, abyś
mna, przeczemnie, y koto mnie, dyspono-
wał, teraz y na wieki, ile nieśkończoną
Wśechność, y Mądrość Twoją, mo-
że y umie dysponować, co niech będzie,
na większą Chwałę, y Honor, samegoż
Nájsłodszego Twego Zmienia: álbowiem
protestuję się, y deklaruję, że jest z
tych wśytkich słow moich kontent, odrze-
kając się, káśuiąc, y za nic poczytując
na zawśe, wśeláko inśo Wólę, którą
bym miał, albo mógł mieć terazniejszy
przediwny, y tej tylko pretenduję y chcę,
żeby była wieczná, y máiacá Walor na
Wieki, iáko proszę, y mam nádzieję że
będzie, moca tegoż Náychwałebniejszego
Zmienia Twego. Amen. Twojego Má-
jestatu Boskiego, Názniegodniejsze, y Ná-
wiedzięczniejsze Stworzenie. Brat J O.
Z E F, od Świętego G A B R Y E L A.*

Już się do Niebá zbliżał, dożyłszy
w lata y zasługi Świątobliwy stáru 545
szek, zaczął za Boską dyspozycyą,
w śmiertelną wpadł Chorobę, która
go, z tego Śmiertelnego życia miała
przenieść na wieczne. Molestye y bo-
leści Choroby cierpliwie y wesoło
znosił, ustawiczne Akty Cnot herois-
cznych czyniąc y Smiercią swoią Brá-
ci

ci swoich Zakonnych buduiac, ktorych przez Cále Zycie, Profesya Zakonney doskonałości, budował. Y tak, przyiawszy z głęboką pokorą y Nábożeństwem, Kościół Świętego SAKRAMENTA, opinia Świątobliwości sławny, szczęśliwie w Pánu zasnął Roku Páńskiego 1631. dnia szóstego Páździerniká.

546 Tak umierającego, iak y umarłego, Pán BOG wslawił Cudami. Dál dla Wielebnego Oycá Doktor, pewnego lekarstwa preskrypcya, żeby ie wziął w pokarmie Białogłowskim. Proszona była pewná Białogłowa, áby dala pokarmu z pierśi swoich, do lekarstwa Nászego JOZEFA Chorego, która bárdzo żalowała, że się nim przysłużyć niemogła, powiadała, że go nie wcale niemiała, lubo nie dawno bliźniętá, dwóch Synow porodziła; rzekła jednak, iż dla Oycá JOZEFA, którego bárdzo w wielkim poszanowaniu miała, co będzie mogła wyćisnąć, zaráz wyćisnie; nád spodziewanie tedy, tak wiele Mleka z pierśi wyćisnęła, że się wszyscy zdziwili.

547 Plebán Kościoła Świętey Cecylii, Mąż wielkiey doskonałości, zwyczajnie o pul nocy, Juerzenia odprawiając. Nászego Świątobliwego Stáruška, kooremu był bárdzo przychylny, tej godziny ktorey umarł, do Niebá wstępującego widział, y ránuśnieko do Nászego Konwentu Świętey Máryi de Scala przyzedł, pytając się o ktorey

godzinie Wielebny Ociec umarł, y doowiedziawszy się od Zakonnikow, poowiedział, że była táż godziná, ktorey mu się pokazał.

Jak się Śmierć jego rozgłosiła, wielki tłum ludzi zbiegł się ná pogrzeb jego, y wszyscy go Świętym głosili. Tak zaś z Nábożeństwa Hábit ná nim poszarpáli, że go po trzy rázy, dla przystöyności Ciála, musieli w inšzy Hábit przybierać, áni stoiacy przy Márach Zakonnicy, mogli Ciála, y koło niego takiey szarpániny obronić. Albowiem jedná Szlacherná Pani, ugryzła mu zębami pátec u nogi, wielu inšzych dla Relikwij, pierśi skrobáli, wszyscy zaś Ciáło jego całowali, kwiártki ná przyozdobienie Ciála, jego rzucáli, Rozańce poćieráli, publicznie, tak wielkiego Męzá, Świątobliwość wyznając.

Nietylko zaś w Rzymie, ále y po inšzych mieyscach, Nászego JOZEFA, Świątobliwość słynęła. Albowiem pewny Biskup, ná ten czas w Rzymie nie przytomny, dowiedziawszy się o Chorobie JOZEFA, niemógł wytrzymać, ále się pospieszył żeby go chorującego w Rzymie nawiedził. Ale gdy go już pogrzebionego zastał, bárdzo prosił Oycá Prowincyála, żeby mu Grob otworzono, co gdy ná pobożną prózbę jego uczyniono, Ciáło Świątobliwego Stárcá, nábożnie uszanował.

Z Y W O T

Wielebnego Oycá JAKOBA, od Oczyszczenia Náyświętszey PANNY. Poláká.

350

Wielebny Ociec JAKOB, od Oczyszczenia Náyświętszey PANNY, był Synowcem, Jásnie Wielmożnego Jegomości Xiędza Mácieja Párokońskiego, BISKUPA Przemyńskiego, Krole-

stwa Polskiego, Kancelerzá Wielkiego, który osobiwa pobożnością y staraniem, Nász Zakon Kármelitáński, w tym Krolestwie, niedawno fundował, promowował. Gdy Jákob Nász, z tak zacney Fámilii Rodzicow, urodzony, w młodości swoiey wyśokiędo będąc

dowcipu, pokazywał skłonność do Ślunu Duchownego, Ociec iego Jędrzey Pstrokoński, dał go do szkół Przesłaj wney Akadémii Krakowskiej, ktorego w Naukach wyćwiczzonego, miał oddać do Dworu, Zygmuntá Krolá Polskiego, żeby tam przy promocyi Krewnych mógł postąpić na: Godności Kościelne, Ale wyfokość Cnoty nad wyfokość urodzenia przenosząc, y mając większą chęć, bardziey BOGV, niżli Krolowi służyć, (*bo służyć BOGU, Krolować jeść*) w (ztykiem) ciałá y krwi nadziejami, wspaniałym umysłem pogardził, *a raczy obrat sobie, byda węgierskim, w Domu BOZYM, niż mieścić w przybytkach swiatowych.* Gdy go tedy zwolná, ale skutecznie, BOG do Stánu Zakonnego pociągał, chcąc iść za powołaniem iego, przypátrował się wszystkim sławnym Zakonom, fundowanym w Krakowie, obyczaje ich y ustáwy pilnie uważał, y z nich upodobał sobie Náš Zakon Náyświętszey Panny MARYI z Gory Kármelu, jeszcze niedawno reformowany, ale opiniá Swiatobliwosci sławny, który odważnie przyjął.

551 Roku tedy Pańskiego 1609. w Mieście Lutym, Hábit Święty przyjął, y z taką Duchá gorącością, w drodze doskonałości zaraz postępował, że jego Mágister Nowicyuszow, Ociec Jan od Náyświętszego SAKRAMENTU, Maż doskonały, a niegdy Pastráńskie go Konwentu, w Hiszpánij Syn, Nášzego Jakóbá jeszcze Nowicyusza, nie raz Świętym nazywał, y wiele o iego na potym Swiatobliwosci, zapowiadał, był bowiem sam Swiatobliwy, y z pierwszych Zakonnikow, którzy w Reformacyi Duchá Święty Mástki Nášzy TERESY, nábyli w Hiszpáńskiey Kongregacyi, iego zaś proroctwá prawdę, skutek potym pokazał, bo Sługá BOSKI Náš Jakób, od samego Nowicyátu, aż do końca życia, jaśniał uślawicznie, znakami y opiniá Swiatobliwosci.

552 Jak się Náš JAKOB, przy Soleśney Profesyi, przez Zakonne Słuby Pánu BOGU poświęcił, zawsze iako Puśelniká doskonałego postać pokazywał na sobie, bo wyschłość y bladość, dą-

wnych puśelnikow ozdoby, z powążną przyjemnością, twarz iego dziwnie zdobiły. Milczenia y ośobności bardzo pilnował, przez znaki, albo przez słowa na kárce spisane, zwyczajnie rozmawiał, z Celi nigdy niewychodził, chyba za bardzo słuszną okazyą. Po skończonym kursie, w Konwencie Lubelskim, na Vrzędzie Káznodzieyskim, y słuchaniu Spowiedzi, przez kilká lat pracował; ale jak mu zapowiedział w Nowicyacie, Mágister Nowicyuszow, że niedługo w dobrym zdrowiu miał służyć Pánu BOGV, tak się stało, albowiem poczał bardzo ciężko Chorować, uślawiczne płynienie żołądka cierpiac, y tak wszystko ściekł, że go tylko skurá á kości było, y bardziey umarłego, niż żywego cieleká Obráz nosił na łobie.

Ośobność tedy Zyćia, z okazyi uślawicznych Chorob prowadząc, wszystko czas na Modlitwie, na czytaniu nábożnym, y pisaniu Ksiąg trawił, Przeto wiele traktátow, y nábożnych Ksiázek, na tym Świętym próżnowaniu popisał, ośobliwie, uczone wykłady na na Regulę Nášzą, y Treny Jeremiášza, gdzie też o ućisku Duchá swego wiele wyraził, z wielá inżemi piśtanemi ksiázkami. Ale na tak męczne go Rycerzá, nie było dość, pálować się z Chorobami Ciała, ktorego duszę, ciężkimi BOG okazyami probował. Ponieważ Sługá BOSKI, ciężkie utrapienia, stráśzne ućiski, y ciemności wewnętrzne ponoził, y niejaki na duszy zawrót cierpiął, który tak ómił zmysły jego, że tysiącznych Skrupułow pełen, w żadney nigdy rzeczy uspokoić się nie mógł: ale po tych, tak czuńcey, iák y rozumney części oczyszczeniach, do ścisłego ziednoczenia się z Mądroscią BOSKĄ, dziwnem dysponował sposobami.

Lubo zaś wiele cierpiął affekcyi, je-
dnák Regulárne y spolne innym Zyćie, záfwe prowadził. Na śpiewanie Chwały BOSKIEY, choć w słabości, do Choru, prawie czolgaiać się pospieszał. Na Modlitwie spolney uślawicznej trwając, bogomyślnością się o Niebieskich rzeczach zabawiał; Swieckich Konwersacyi chronił się, mo-
wiąc,

wiać, że do nich nie sprawy miał, od tego czasu, iak został Zakonnikiem; o rzeczach które się trafiały na świecie, ani co się w Konwencie działo wiedzieć niechciał, ale z Apokalem mówił: *Nasza zaś konwersacja, w Niebie jest.* Co tylko doskonałego być mogło, na cztery lata przed Śmiercią obserwował, przez który czas na Sali Klasztorney mieszkał, gdzie miał sporządzone Oratorium, dla odprawiania Mszy Świętej, Albowiem już niemógł na dół schodzić po schodach, ale tylko do tego bliskiego Oratorium, prawie od sił opuszczony, powoli wspierając się o Ścianę postępował.

555 We wszelakie na świecie obfitował wygody, ale zostawszy Zakonnikiem, dziwnie się kochał w duchu ubóstwa, CHRYSTVSA naśladować, który bogatym będąc, stał się dla nas ubogim. Habit podły, wytarty, y lat pełny, nosił na sobie; Brewiarz tak stary miał, że się ledwie karta karty, z dawnego zażywania trzymala: W Celi, oprócz kilku Książek, Krzyża y zwyczajnych Obrazków, więcej nic nie miał. Wikt jego był bardzo szczupły, y wszystkim połączony, niechciał bowiem w Chorobach nic wysmienitego y osobliwego, dla pośilenia się zażywać, bardzo zaś ród jadł, co zostało od drugich, jako prawdziwy dla CHRYSTVSA Vbogi. Nawet y w rzeczach nabożnych, przestrzegał Vbostwa. Albowiem nosząc na sobie Świętych Relikwie, dla uproszenia sobie ich Protekcyi, nie nosił ich w Relikwiarzu jakim Metalowym, albo rogowym, wysmienienie zrobionym, ani w jakim drogim Woreczku, ale z prostego Sukna uszytym, y na grubym sznurku wiszącym.

556 Z tak bogatym ubóstwem, wysoka miał pokorę, przez którą się za najpodlejszego od wszystkich być rozumiał. Dla tego w uważaniu swoich defektów, był ustawiczny, w podleyszych usługach, iakie sobie obierał był nie spracowany, y do nich się z ochotą ubiegał. Całym Ciałem ułożeniem, pokazywał pokorę. Gdy go na łóżku leżącego, nawiedzali. Zakonnicy, dziękując im za tę miłość, zwykł mawiać Nie jestem godzien, abyś mnie Wie-

lebność Waszą nawiedzał, zarażisz, się od fetoru w Celi będącego, orworz okno; żeby wyszła zgniała aerya. Temi, y tym podobnemi Aktami pohory wżytlich budował, wżytlich do skruchy przywodził, bo za więcej zawsze dziękował, aniżeli odebrał, wszędzie Braci swoich uprzedzał poszanowaniem, których potykając, z odkryta głową, w Imię Pańskie pozdrawiał.

Lubo Męstwo w trudnych rzeczach 557 y cierpliwość w pomnożeniu złych przygod często pokazywał: iedną się w nim bardziej wydawała cierpliwość. Przez tyle lat, tak wiele Chorob cierpiał, tak wiele słabości, nudności, uciśkow wewnętrznych, pokus częstych, y tym podobnych przykrości tak wiele ponościł, iednak się im mocniejszej mi nad dyament zastawiał pierściami. Nakładał Joba cierpliwego, w gnoiu siedzącego, skorpę ropę ściągającego, siedział y on, albo raczej leżał, na Stolicu dla odchodzenia ekskrementow zrobionym y w pośrodku łożka wyćiętym, bo ustawiczne płynie żółdka, przez lat trzy czyli cztery, ruszyć się mu niepozwoliło, ale go przymuszała potrzeba, na jednymże miejscu, spać, iść, czytać, modlić się, y ledwie kiedy, mógł wolno do Mszy Świętej przystąpić. To długie Męczeństwo, tak go w cierpliwości wypróbowało, że się niezmiernie cieszył, iż mógł co uciepieć dla miłości Boskiej, y naśladować CHRYSTVSA, y Świętych Pańskich.

Już czas przyszedł, żeby wierny Pan, 558 tego Sługi swego prace, y ciężkie utarczki, Koronę Chwały uwieńczył. Zaczynamy na tym Krzyżu położony, w Lublinie, siedząc skończył, w Okrąg Zmartwychwstania Pańskiego, która była dnia osiemnastego Kwietnia. Roku Pańskiego 1632. Już od Niedzieli Męki Pańskiej, przypadła na niego Maligna, której iednak naprzykrzone boleści, tak cierpliwie znościł, że y iednym słowem, przykrości żadney nie pokazał, iowšem tej godziny, której pragnął rozstać się z Ciałem, a być z CHRYSTVSEM, z wielką oczekiwał ochotą. Taka mu pochwałę w Księdze Naszych Braci zmarłych, Kon-

went Lubelski przydał: Prawdziwa, Świątobliwość Oycá JAKOBA od Oczyszczenia, w doskonałej Zakonnej Obserwancyi, iawnie y dostatecznie

zawsze wydawała się, tak dalece, że kto go żyjącego znał, tożby samo świadectwo, o nim zeznał.

Z Y W O T

Wielebney Siostry AGNIESZKI, od Świętej TROYCY, Polki.

559

Aymilsza Siostrá AGNIESZKA od Świętej TROYCY, z zacnych urodzoná Rodziców, z Oycá, Aleksandra z Mirowá Myszkowskiego, Starosty Tyszowieckiego, z Matki zaś, Katarzyny Belzeckiej. Imię to ná Chrście Świętym wzięła, y z nimże w Zakonie została, za przezwisko zaś przydano iey Tytuł, od Świętej TROYCY. Niż ia Matká ná Świat wydała, z niektórych znakow poznała że będzie Zakonnica. Bo gdy ia w żywocie nosiła, osobliwa w sobie chęć czuła do służby BOZEY, do wzdargy Świátá, y co dzień więcej w sobie miała ochotę, do czynienia dobrych uczynkow, czemu się y sama Matká, y drudzy dziwowáli. Tym czasem; pokazała się iey Osoba iákás, w wielkiej jasności Świętych, która ona rozumiała byđ Náyświętszą Pannę, którą iey rzekła: *Corke która porodziś, ná usługę moia będzie oddana..* Potym siedm tylko Miesięcy nosząc w żywocie płód, w sam dzień Obrzezania Páńskiego, pod ten czas gdy była ná Mszy Świętej urodziła Coreczkę, bez wszelkiej boleści rodzących, le dwie bowiem wyzła z Káplicy, zaraz z niey dziecię bárdzo subtelniuchne pádło ná ziemię, y oczká otworzywszy, mile się uśmiechnęło, co się przytrafiło pod czas elewacyi Przenáyświętšey Hostyi, ná Mszy Świętej.

560

Matká tedy, temi znakámi przestrzeżoną, żeby tę Corkę samemu Pánu BOGV ná usługę poświęciła. Starała się usilnie, żeby iey bogáto od dro-

gich Máteryi niestroila, ále ia w sukienkách szarego Koloru, ná znak, przyszłego pokornego życia nosiła, aż do dwunástu lát. Vmierá tym czasem Matká iey, á AGNIESZKA Pánienká, zrućiwszy z siebie Szárżynę, poczęła się w Świetne, Świątowej próżności Suknie stroić. Gdy już doszła szesnástu lát, zmárła Matká, pokazała iey się w widzeniu, modlającej się w osobnym pokoju, z pokojową swoją, strofiąc ia surowo, że wola Matki swojej, y przedsięwzięcie swoje przestąpiła, y prosiąc, aby ia Męski Czyścowe cierpiąc, ratowała. Wrociła się tedy JAGNIESZKA, do pierwszych pobożnych zamyslow, ále nie miała sposobu, którymby mogła przysć do skutku swego prágnienia; aż z náchnienia BOSKIEGO, jeden Zakonnik, Obserwantow Świętego FRANCISZKA, pokrewny iey, przyechawszy do domu Oycá iey, poczał z nią rozmawiać, o próżności y obłudzie Świątowej, u czył ia iák miała przysć do poznania BOSKIEGO Májestátu. Ktorego słowámi y náukámi zapálona, goraco prágnać Stánu Zakonnego poczęła, dowiedziawszy się od pomieñonego Zakonnika, o ostrości y doskonałości Życia, Nászych Kármelitánek Boskich.

Od tego czasu, przez dwie lecie, goraco Oycá swego prosiła, żeby ia ná Służbę BOSKĄ, do Zakonu oddała, iako náypředzey. Pobudziło ia także do tego, widzenie Świętej Matki Nászey TERESY, w którym widziála przez

przez ten AGNIESZKA Należa, że
ja Święta Matka Należa, z iakiegoś
głębokiego jeźiora, tonąca wyciągała,
pod tą kondycya, żeby do iey Zako-
nu, nieodwłocznie wstąpiła. Temi te-
dy przestrogiami łagodnie zachęcona,
y nieiako skutecznie pościagniona, wsta-
piła do Należego Zakonu, w Lublinie,
mając lat osiemnásć. Na świecie
będąc, umiała z Not gróć, y śpiewać:
zostawszy zaś Zakonnica, wspólnym
umysłem, y duchem goracym, wszy-
tkie ćwiczenia Zakonne poymowała,
osobliwie zaś do cierpienia, y do prze-
lamania Natury, myśl swoją przy-
kładając, bo będąc rżewey Konstitu-
cyi, gwałt sobie czyniła, y wszelkiew
siły przykładając, żeby trudność wła-
sney skłonności zwyciężyła, y dla te-
go do umartwienia, szukała dobrowol-
nie okazyi. Przeto o ostrzejsze usta-
wiczne pokuty, o wzgardy, y poniże-
nia siebie, o konfundowania y zawsty-
dzenia, Matki Przeoryszey prosiła,
czego także od Hebdomadaryi albo Ze-
latorski bardzo żądała. Gdy zaś na nią
w Kápitułe żadney winy niepowiedzia-
no, bo zwyczajnie żadney niepopel-
niła, z płaczem się na to uskarżała,
mając to sobie za znak, albo opuszcze-
nia BOSKIEGO, albo niepowinności
siostr do siebie, że ja o iey Winy nie
śmiały strofować. Dla tego, Matka
Przeorysza dla zbudowania intzych, y
dla doświadczenia iey Cnoty, często
ja y ciężko niewinnie strofowała, co
ona wesoło y mile przyjmowała, y
na podziękowanie Nogi Przeoryszey
ścisłała, y to co ja mogło zawstydzic,
sama na siebie powiadała.

562 O Zakonna Obserwancya, wiernie
się uymowała, y o nią náyprzewy-
śię w sobie samey starała, żadney bo-
wiem rzeczy by náymniejzey, nieo-
puszczała, żadney Cereemonij; nowych
wszelkich y nieopisanych strzegła się
wynalazkow, iako wielką y prawdzi-
wą Konserwatorką, Praw. Świętey
Matki Należey TERESY. Jey statku
w Zakonney Obserwancyi, chcąc do-
świadczyć Przełożeni, rzekli żartem,
żeby w niektórych punktach prawem
postanowionych, trzeba Zakonnicom
folgę uczynić, co ona słysząc, y ro-

zumiejąc że to w samey prawdzie
bydź miało, poczęła bardzo płakać,
na tę prawrelaxacya. Instrukcyi No-
wicyackich tak pilnie przestrzegła,
że y iedney, choćby náymniejzey,
dobrowolnie nieprzesłapiła, y dla te-
go tę książkę, w ktorey dla Nowicy-
uszek opisane były Instrukcy, z affek-
tem wielkim y uczciwością całowała,
y po wiele razy, (iako ja stylzano)
mawiała: *Te to są drogie perły, te są
słowa Żywota*; y tak się ich dobrze na-
uczyła, że o co się iey tył'o spyta-
no, doskonale, y zaraz, na pamięć po-
wiałała. W ćwiczeniu zaś Nowicyac-
kim, tak się bardzo kochała, że niech-
ciała wynieść z Nowicyatu, przeto u-
mierając między czteremá laty, przez
które niedawne Profeski, do Nowicy-
atu należa, przez Święta prostore py-
tała się Przełożoney, jeżeli też w Nie-
bie jest Nowicyat, dla tych przynay-
mniej, ktorzy świeżo między Świę-
tych Zgromadzenie przychodzi.

Tak była pilna w Posłuszeństwie, 563
że co iey tylko kázano, zaraz y o-
choćnie czyniła; To zaś Posłuszeń-
stwo zjad pochodziło, że na tym do-
brze ufundowana była, iż Przełożeni
są Namiestnikami CHRYSYTA, i o-
wszem ich nazywała CHRYSYTEM.
Zjad pochodziło, że niesmiała nigdy
siąść na miejcu, gdzie widziała, że
kiedy siedziała Przełożona. Skryto-
ści Sercá swego, szczerze, y z wielką
poufalością, Przełożonym otwierała,
Rózkazy y napominania ich, w książ-
eczce sobie notowała, żeby czego nie-
zapomniała. Rzeka iey raz iedną Za-
konnica, że niepowinna była, tak pil-
nie y prędko czynić, co iey Przełożo-
na całem żartem kazała: Odpowie-
działa ona: *Ze nigdy Przełożonych resk-
zu, za żart sobie nie miała*. Trafiło się
iednego czasu, że Cella iey, Matka
Przeorysza pod wieczór wizytowała,
ukłękując AGNIESZKA, ktorey
Matka Przeorysza, znaku żeby wstała,
albo nie dała, albo go AGNIESZKA
nie postrzegła. Zaczyn przez całą
noc, AGNIESZKA będąc ieszcze sł-
ba klęczała, z wielką niewygoda ci-
ła, ile że to pod czas zimowy było.
Gdy iey pozwolono nosić dla umar-
twie-

twienia łańcuszek, nie zdeymowała go, jeżeli iey czasu, do noszenia go nienajęznaczono.

564 Bardzo wielki postępek w Modlitwie uczyniła, iako same skutki świadczyły: bo do wysokiego poznania Boskiego Majeſtatu, y do uznania ſwey ułomności przyſzła, wielkie pragnienie do cierpienia zabrała, gwałtowne impety w ſobie Miłości BOSKIEY czuła, ktoremi y na duszy y na ciele rząca była. Tak łatwo BOGA obecnego ſobie ſtawiała, że kiedy chciała, ducha do BOGA podnosiła, co było znakiem duszy oczyszczoney, y od wszelkiego ſtworzenia wcale oddaloney. Strateczność iey w Zakonney Obserwancyi tak wielką była, że w oſtaciey nawet Chorobie, chwalebne Zakonu Świętego zwyczaję, w zwyczajnych umartwieniach, w Aktach Cnot, w dyrekcyach Wczynkow ſwoich wiernie zachowała, iowżem wi-
dziano ją w Celi na ziemi klęczącą, kiedy Zgromądzenie w Chorze Miſy Świętey ſłuchało. Wiele razy zaś przechodziła mimo tę ścianę, którą była ku Najsświęſzemu SAKRAMENTOWI, tyle razy gorący Akt poſzaniowania, tey Najswięſzey Tajemnicy czyniła.

565 Była BOGU y ludziom miła, tak dla wysokiey Swiatobliwości, iako y dla wielkiej cichoſci, niemniej y dla tego, że wszystkie Siſtry rozweselała, ſwemi przyjemnemi y żartobliwemi ſłowami. *A że ſię podobiała Panu BOGU, duſzą tey, poſpieſzył Pan, wyprowadzić ją z poſtrodką nieprawości.* Co żeby do ſkutku przyprowadził, przepuſcił na nią bardzo ciężką Chorobę, która ona tarczą cierpliwości uzbrojo-

na mężnie znoſiła, ani ſię Śmierci już blisko naſtapiającej bała. iowżem, gdy ſię iey Czart przy ſkonaniu pokazał, odważnie go odpędziła, mowiac po łacinie te ſłowa: *Milez niecznotliwa beſtya, niecznotliwa beſtya piekielna.* Na oſtatek na ſzczęśliwą podróż, Kościoła Świętego SAKRAMENTA przyiąwszy, Serce ſwoje przez gorące Miłości Akty Panu BOGU ofiarowała, na jego Wolę, wcale ſię rezygnuiąc, y mowiac; *Niech tak będzie, iak ſię Panu memu podobą. I Chwała Ojcu, y Synowi, y Duchowi Świętemu.*

Tego dnia, ktorego umarła, z wielką ducha goracoſcią tę ſentencya wymowiła: Żadney tak godney rzeczy niemasz na Swiecie, którą by ſię mogła podobać, oprócz ſamego BOGA, W tych tedy miłości BOSKĄ zapalonych Aktach, Ducha ſwego Panu BOGU oddała Roku Pańskiego 1632 Wnocy poprzedzającej Święto, Świętego Jędrzeja Apoſtola, w Kłaſztorze Lubelskim, z wielką opinią Swiatobliwości. Prędko bowiem, ſwoy wiek ſkończywszy, wiele lat wypełniła: ponieważ jeſzcze dwadzieſcia dwa lat wieku, a czterech, Zakonney Profeſyi nieſkończyła. Chciał Pan objawić Chwałę, tey ſwoiey Oblubienicy, albowiem zmarłej duſza, jaſnością Świętych ozdobioną, rodzoney Siſtry ANGELE ALEXANDRZE, od Świętey Marki Naſzey TERESY, Zakonney Naſzey, tegoż Konwentu Lubelskiego, często ſię pokazywała, y poufale z nią rozmawiała, czasem wesoło ſpiewając pieſń, o chwale wieczney, którą w Niebie, z drugimi Pannami Świętymi ſpiewała.

•••••

Z Y W O T

Wielebnego Ojca JANA, od KRZYŻA.

567 **W**ielebny Ojciec JAN, od KRZYŻA, Urodzeniem Francuz, w Mieſcie Burdegaleńskim, w Akwitanijskiej albo Okeytanijskiej, z przyſtoynych Rodzi-

ców urodził ſię. W ćwiczeniu Chreſcijańskiej pobożności, pod Rodzieliſką edukacyą wychowany, podróższy w lata, wſtąpił do Zakonu Ojców Karmelitów Oblerwantów, gdzie przez

przez dwadzieścia lat, ćwicząc się w Zakonnych Cnotach żył, y na Wrzędach Magistra Nowicyuszow, Przeorá, y inszych, z wielką doskonałością y roztropnością, był. Ale zdięty pragnieniem większey doskonałości, żeby ścisleyzgo Życiá pod pierworną Regulą Karmelitańską, mógł dostąpić, z Francyi do Rzymu pojechał, y starał się u Wielebnego Oycá Nászego Generála, żeby go do Nászego Hábitu przyjął: lecz jako łatwo do nás jest przypuszczony, tak z trudnością od swoich Przełożonych jest wypuszczony, ktorym się to jego przeyscie do Nászego Zakonu niepodobalo. Czego lubo mu potem pozwolili, ale nie tak dobroswolnie, iak przymuszeni.

568 Dostąpiwszy skutku przedsięwzięciá swojego, powrócił się do Francyi, y z doskonałego Zakonnika, został Nowicyuszem, y z Magistra Uczniem, y w krotce do większego stopniá doskonałości przyszedł, do czego mu y duch bardziey skruszony, y rozum lepiej oświecony ogniem mądrości dopomógł. Autor Życiá jego, mowi tak o nim. *Znátem go w Konweńcie Nászym Awenionenskim, Roku Páńskiego 1622. przez powagę starości już siwego, y uważałem w nim, że był przykładem Cnot.* Wydawała się w nim dziwná jakás prostota, y ducha szczerość; ochotne y punktualne Posłuszeństwo, ktore sobie, za rozkazaniem czego notował, áżeby co mu zlecono niezapomniá, toż samo czynił, kiedy go w czym napomináno, tak że też y swoje przedsięwzięciá, w postępowaniu do doskonałości, sobie spiliował: bo po Smierci jego pod łozkiem, znaleziono wiele kárteczek, ná których sobie pisał, pobożne pomienione notátki. Miał w sobie osobliwą żarliwość Zakonney Obserwancyi; W Modlitwie y umartwieńniu, ustawicznie się ćwiczył: Ścisłego milczenia, y Anielskiej skromności, osobliwie pilnował: W Pokorze, tak się kochał, że go srodze płaczącego nie ráz slysáno, gdy mu choć przeciw jego Woli przyšla myśl jákiey wyniosłości.

569 Mieszkał przez rok w Awenionie, ná Wrzędzie Spowiednika Nászych Za-

konnic, w ustawicznych Miłości y Miłosierdziá uczynkach, (albowiem tam ná ten czas wielkie było powietrze, á on się do służeniá zapowietrzonym ośiarował, którzy codziennie w tak wielkiey liczbie umieráli, że y dzwonić za umárłych zakázano, żeby się z tego znaku Smierci, chorzy nielekáli) posłany był potem, do inszych Konwentow Prowincyi Fráncuskiej, ná ten czas tylko jedney, w których po kilká lat mieszkał, pilnując Zakonney Obserwancyi. Potym pragnieniem większey Osobności wzbudzony, do Nászego Konwentu Puustelniczego, pod Tytułem Świętego JANA CHRZCIELA w Genuy założonego, z Posłuszeństwá pojechał, y ná tey Puszcy z samym tylko Pánem BOGIEM prześtaiać, y siebie samego pilnując, Niebieskiey o rzeczách wiecznych, záżywał Bogomyślności.

Z Puszcy posłany do Táurynu, náznaczony był za Spowiednika Księżney Kárygnány, z Krolewskiej Familij Borbończykow, Gráfa Swessyoneńskiego Siostry, ktorá poszła za Fránciszka Tomášá, Xiążęciá Sabaudyi, ná ktorey funkcyi tak długo był, służąc iey z wielkim zbudowaniem, poki Księżná niewyiechala z Táurynu. Będąc Nász JAN, Cnotą y wysoką roztropnością wsláwiony, znówu był proszony za Spowiednika, od Náyiasnieyzej Chrystyny, Henryká Czwartego, Borbończyká, Krolá Fráncuskiego Corki, nie długo Xiążney Sabaudzkiej, á potem Xiążciá Wiktora Amádejá y Hetmána Zony. U ktorey y u Cálego Dworu, był za Świętego y wielce doskonałego Mężá, poczytany, ile że przy tak wielkim Cálego Dworu poszanowaniu, wielkiey był pokory, y pobożności. Przez pięć lat, ná tey funkcyi Spowiednika zostawał, ná ktorey nie tylko z własnym swoim honorem, ale y z wielkim pożytkiem Zakonu Nászego, dluzey był zabáwił, gdyby był dálej pożył.

Ná tey funkcyi, dwie okazye godne pamięci, trąfiły się Nászemu JANOWI. Pierwszá była, że dla Woyny, ktorá była między Krolew Fráncuskim, y Xiążciem Sabaudyi, sam Xiąże wy-

gnął o de dworu wszystkich Fráncu-
zow. Samá zaś Xiężná, Nászego JA-
NA, iáko obránego Spowiedniká, Se-
kretne ná Spowiedź zapráżála. Trá-
fiło się tedy, że gdy Oćiec JAN,
przyszédł do pokoju słuchać Xiężney
Spowiedzi, nádhodził też w ten czas
y Xiąże. Boiác się tedy Xiężná, żeby
Spowiedniká niepokáráł jáká Konfuzyá,
kázała go przez pewne okno Pálacu,
w Worze spuścić, iák drugiego Świę-
tego Páwła Apostoła. O czym iák się
Xiąże dowiedział, począł zá zle mieć
Xiężnie, że mu niedowierzála: Násze-
go zaś JANA, kázál prosić do siebie,
który z wielką bojáźnią poszedł, zá-
leciwszy się Modlitwom, Zákonnikow.
Gdy przyszedł ná Pálac, z wielkim
poszánowaniem y áffektem, przyiáł go
Xiąże, który wiedział o jego Swiáto-
bliwości, y Zákonney prostocie, że
się w máterye Státystyczne niewdá-
wał, dlá czego Spowiednikiem Xi-
żney, potwierdził go.

Drugá okázyá była, że pewny Mąż
poważny, inšzego Zákonu, w czymś
Xiężnę uráził. Wniósł zá nim instán-
cya pobożny Spowiednik, y prosił iey
żeby mu odpuściła. Ale że słuźnie,
iáko rozumiała, przeprosić się niedá-
ła. Wielebny Oćiec, z dziwną gorá-
cością y żarliwością ducha, wzięwszy
swoy Krucyfix, pokázál iey go mo-
wić: *żeby u Nog CHRYSYPSA,*
uczyniona sobie krzywdę złożyła, a iézli
by uczynić tego niechciała, y temu Zá-
konnikowi nieodpuściła, żeby sobie inšego
Spowiedniká szukała, bo on iey już wię-
ciej Spowiedzi słuchać niechciał. Tá
żarliwością wzrúżoną Xiężná, po-
częła bárdzo płakać, y uczyniła, o co
iá Oćiec obliłował.

Ták Świętemi bawiac się Vczynká. 572
mi, sługá BOSKI, umárl w Táury-
nie, dnia dwudziestego šiodmego Gru-
dnia, w sam dzień Jnienia swego, Świę-
tego JANA Ewángelisty, Roku Páń-
skiego 1633. Wiekú swego, pięćdziesią-
tego piątego, á Zákonney u nás Pro-
fessyi, dwudziestego pierwszego, z o-
pinia Wielkiej Swiátobliwości. We-
dwie lecie po Smierci Wielebnego Oycá,
otworzono do grobu gdzie Swiá-
tobliwe Ciáło jego było schowane,
był zaś grob bárdzo wilgotny, y pe-
len wody z deszczem ściekájacey, z
ktorego gdy Ciáło jego było dobyte,
znaleziono je Mchem porośłe, Hábit
ná nim zbutwiały, który wilgoć zni-
szczyła. Ale gdy je obmyto, cáte y
nieskázytelne było widziáne. Co że
własnymi oczámi widziál, świadczy
Oćiec Fránciszek Amádeusz, od Ná-
świętszey PANNY, Zákonnik Nász,
który tę nápiśál relacyá. Ná ten czas
zás, nábożnie wszyscy przytomni plá-
káli, chwalác BOGA, który jest nie-
zwiędłą ozdobą, wszystkich Świętych.
Zbiegło się prawie Cáte Miásto ná to
pobożne widowisko, y lud niezliczo-
ny, dlá uszánowaniá Ciála Wielebne-
go Oycá, ále zabiegájąc dálšzey fre-
kwencyi, iák náypředzey to Swiáto-
blive Ciáło, znowu w grobie pocho-
wáno, czekájąc co z nim Pán uczyni,
który jest Cudowny w Świętych swo-
ich. Ale nieobżáłowany nigdy upád-
kiem, kulámi dział wojennych, grob
zruynowany zóstał, Roku Páńskiego
1640. gdy z okázyi domowey Woyny,
Konwent Nász był z ziemią zrowná-
ny, od Prázdium Zámku Táuryné-
skiego, ktorego nie dáleko był, y prze-
ciwná stroná, sobie go przywłaszczála.

— 1630 — 1630 — 1630 — 1630 — 1630 * 1630 — 1630 — 1630 — 1630 — 1630 —

Z Y W O T

Wielebnego Oycá IANA MARYI, od Świętego IOZEFA.

573 **W**ielebny Oćie JAN MARYA,
od Świętego JOZEFA, u-
rodził się z Szlachetnych y
bogátych Rodziców. Oćiec
jego był Imieniem Szczepán,
z Fámilij Centuryonow, Mátká zaś Ie-

mieniem Vincentyná, z Fámilij Lome-
linow. Z tego Máłżeństwa, urodziło
się czterech Synow, y pięć Corek,
wszyscy zaś byli owocem błogoslá-
wieństwa, iáko prowadzacy początek,
z Swiátobliwych Rodziców, bo y tá-
mi

mi Rodzice, y wszystkie prawie dzieci, udawszy się do Stánu Zákonnego, światobliwie żyli. Większa część ich, á prawie cały Dom, z pobożnemi Rodzicami, myśleli wstąpić do Nászego Zákonu, y już do tego były wszelákie dyspozycye, ále z różnych przypadków odmienili potym intencya; Ociec tedy, wstąpił do Bárnábitów, Mátká do Mniszek Zwiástawiańia, które zowią Celestynkami, między ktořmi, już miała cztery Corek; Piątá była Násza Kármelitánka, pod Imieniem **PAVLI MARYI**, ktorá była wielkiey Swiatobliwosci, iáko się w iey Zyciu wyrażi. Z czterech Synów, dwóch zaraz w dzieciństwie umárło; Trzeci był Náš JAN, korego życie opisuemy; Czwarty był Imieniem Augustyn, korego przymuszono żeby zostáł ná Swięcie, dla ozdoby y dobrá Rzeczypośpolitey Genuenśkiey, w korey był ná pierwszych Godnościách, nawet obrány był Náwyższym Książędem, który że sám niewstąpił do Zákonu Nászego, ná miejsce swoje dáł potym Syná Zákonowi.

574 Roku Pańskiego 1589. dnia dwudziestego siódmego Lutego, urodził się Náš JAN, w Mieście Melfitańskim, Krolestwa Neapolitańskiego, gdzie Ociec jego był náznaczony Gubernátorem, od Xiążęciá Auryáka. Gdy go Mátká rodziła, iák wielkie boleści cierpiała, że ledwie samá nieumárła, á o Synu naródzonym, rozumiano, że zaraz umrze, który cudownie ozdrowiał. Ná Chrście, dáno mu Imię JANA Chrścićciela, korego **BOG** błogosławieństwami poprzedził, bo od samych lat dziecinności, przyszley Swiatobliwosci znaki dáwał, álbowskiem nie lubił dziecinnych, Rowienników swoich igrászek, ále náśládując pobożná Mátkę, Aktów nábozeństwa pilnował, y ietzcze málenki, cięszyl się z umárzwienia. W dzieciństwie, nie dziecinnego nieczynił, skromność ukłádna pokázował, y zdáł się byđż doyrzáłego rozśádku. Gdy się młodszy Brát, (iák bywać zwykło między dziećmi) porwał do niego, podbudzáli go inși, żeby się nád nim zemścił: Odpowiedział JAN, nieumieiący ieszcze do-

brze wymáwiać, bo dopiero czwarty Rok miał: *Trzeba Bratu wybáczyć, y mieć nád nim politowanie, iáko jeśťeń dziećciem, pełnym niewinności.* Przy pobożnych Rodziców edukácii, poczał Máty JAN, w Cnotách postępować, y przy ćwiczeniu Niebieskim, Modlitwy wnętrzney pilnować, ná korey, z odebránego Swiátlá, zábráł prágnienie, iák náypředzey się Pánu **BOGV** poświęcić.

Jeszcze od Młodości lát, poczał ná 575 oczy boleć, á lubo był bárdzo młodziuchny, iednák ten ból w oczách, cięszki y długi, do podziwienią ciérpliwie znośił. A gdy mu nic niepomágało, umysłili Doktorowie z Cerulikami, uczynić mu głębokie ná kárku Cauterium, rozpálonym instrumentem żelaznym, ná co pozwoili Mátká, zádná miarą niechćláła, z miłości ku Synowi, uwázájąc, żeby go to bárdzo bólało. Ale on prágnać uzdrowienia ná oczy, żeby zdrow ná nie, mógł zostáć Kármelita, nie tylko się niezbrániáł, lecz y Mátcę bojáźliwey Sercá dodáwał. Poddáł się tedy Ceruliká Kurácii, która ciérpliwie znośił, y gdy mu kárk przeniknęło rozpáloné żelázo, intzych słów niewymowił, tylko te. *Ach! JEZU moy.* Uzdrowiony potym zostáł, z podziwieniem Doktorów y Cerulików, którzy się báli, áżeby nieociemniał. Mieszkájąc Náš JAN w Genuy, á widząc się zupełnie zdrowym, niemájąc jednák lát náleżytych, do Stánu Zákonnego, chćiał w domu swoim záczać Nowicyát. Zaczyn bywáć często w Kláśtorze Nášzym Swiętey Anny, náuczył się zwyczáiw Zákonu Nászego kore z wielkim duchá ukontentowaniem, w domu ná osobności obserwowáł. Dyscyplinę trzy rázy w tydzień czynił, Milczenie y skromność pilnie chováł, ile mógł Modlitwy wnętrzney pilnowáł, ustáwicznie się w iedzeniu, y w sypiańiu mártwił. A co dziwnieyszá jeśť, nigdy się niewymáwiał, choć był nie słusznie oskarżony, czemu, z wielorákiego doświádczenia, dziwowáła się Mátká iego.

W miłości bliźniego, y w miłości 576 dźiu ku ubogim, bárdzo się kochał.

Pierwszego dowód pokazywał na Má-
tce, która nie mogąc chodzić, po nie-
bezpiecznym porodzeniu, zawsze pro-
wadził y podpierał, y z áffektem po-
popzánowania, uśtawicznie iey áffys-
tował. Drugiego doświadczenie, po-
kazywał w ratowaniu Vbogich, kto-
rych przez kompássyá, ile mógł opá-
trował, iálmuzny dając, do domu swe-
go na Obiad przyprowadzając, ośobli-
wie w dzień tego Świętego, który mu
się za Pátroná dostá?, na każdy mies-
siąc, inszych cieszac, inszym różnemi
sposobámi usługując. Domowym tak-
że Sługom, y Służbiśtym, usługował;
A że Dom Oycá iego, był iáko Klá-
sztor, Náš JAN, między domowemi,
żył w wielkiej do podziwienią pobo-
żności, y myśli iego były, o samym
tylko Pánu BOGV, którego zabawa
była, w Kościele prześiadować, y do
SAKRAMENTOW Świętych uśtaw-
icznie uczęszczac. Gdy się tak wszy-
stek Pánu BOGV oddawał, wszystko
też co miał, chciał na Chwałę iego
oddac. Tráfiło się ráz, że mu Oćiec,
na Suknie, posłał piękney y bogátey
Máteryi, on iá chciał oddac na ozdo-
bę Kościoła, y Siostry swoiey prośił,
żeby mu tego nie broniła.

577 Tak wielkie zabrał prágnienie do
Zákonu, że za uśtawicznym y skute-
cznym na Przełożonych goracemi pro-
sbámi náleganiem, do tego ich nátko-
nił, że z nim w látach dyspensowali.
Dlá tego iák skończył czternásty Rok,
przyjęty był do Konwentu, y dnia
dziewiętnástego Márcá, Świętemu JO-
ZEFOWI poświęconego, Roku Páń-
skiego 1603. Z wielką duchá radością
Hábit Święty, Zákonu Nášzego przy-
jął, nazwany Brát JAN MARYA,
od Świętego JOZEFA. Niedługo po-
tym, posłany był do Rzymu do No-
wicyátu, pod Tytuśem Sándz MARIE
de Scala záłożonego, gdzie pod edu-
kacyá Wielebnego Oycá Nášzego JA-
NA, á JESV MARIA. Mágistrá No-
wicyuszow wychowany, y innych
Świątobliwych Bráci, przykładem
utwierdzony, wielki postępek w krot-
kim czásie uczynił, w drodze Zákon-
ney doskonałości, y ćwiczeniem się
we wszelákich Cnotách Zákonnych,

wszystkich przewyższył, które potym
przez cásłe życie swoje doskonale zá-
chował. Po dwóch látach Nowicyá-
tu, to jest po skończonym Wieku swe-
go roku szesnástym, na przygotowa-
nie się do Solemney Professyi, dlá zá-
brániá więkdszey duchá gorákości, we-
dług zwyczáiu, duchowne uczynił re-
kollekcyę, y dnia náznáczonego, do-
skonála z siebie oddał ofiarę, Pánu
BOGV, y Náyświétszey Pánnie MA-
RYI z Gory Kármelu, z takim Sercá
weselem, że przez kilká dni uśtawi-
czne, zdáł się bydz w BOGV záto-
piony; Zá to zás tak wielkie Dobro-
dzieystwo, niestánne Pánu BOGV
dzięki oddawał, y dzień swoiey Pro-
fessyi, poprzedzając duchownemi Re-
kollekcyámi, solemnie co rok w Ser-
cu swoim obchodził.

W kilká Miesięcy, po uczynioney
Professyi, na Náuki Filozofii, y Teo-
logii⁵⁷⁸ był posłany, na których, tak
Cnoty, iák Vmiejętności pilnując, w
obudwoch tak dálece postąpił, że y
doskonálm Zákonnikiem, y Vczonym,
za zdaniem wszystkich zostáł. Tak zás
skromnym y cichym był, że go y
sámi Profesorowie, y Kondyscypulo-
wie, bárdzo kocháli. Po skończonym
Filozoficznym y Teologicznym Kursie,
z Nášzego Konwentu Lodanéńského w
Liguryi, posłany był do Prowincyi
Polskiey, od Oycá Nášzego Generálá,
gdzie się cnota y Náuka wślawiwszy,
obrány, był od Nášzych, náprzód Les-
ktorem Filozofii, choć niemáiąc lát
náleżytych, jeszcze y Księdzem nie-
był, á potym Teologii, na których
funkcyách, tak się doskonale spráwo-
wał, że swoich dyscypulow, náypier-
wey Cnoty uczac, tak słowem, iák
y przykładem, nietylko Vczonych, ále
też doskonałych poczynił.

Wielkiego w Polfcze popzánowaniá
nábył, gdy w Lublinie, publiczna dy-
spuť złożył, na obronę Wiáry Świę-
tey Kátolickiey, przeciwko Aryánom,
których przy Obecności Cálego Try-
bunálu, y wielkiej frekwencyi Záko-
now, ludzi Vczonych, y wszystkich
Stánów Miásta, przybráwszy do tego
biegłych Pifarzów, mocnemi Argumen-
támi zlámał, przekonał, y Chwalebnie
zwy.

zwyčiężył. Ták dalece, że po tey ták sławney iego Dyspućie, wielu Aryá now náwroćilo się do Wiáry Świętey Kátolickiey, inši zaś ktorzy trwáli w swoim uporze, wygnáni z Polski byli.

579 Będac zá ták doskonałego, madrego, y Vczonego miány, iák doszedł lát náleżytych, záráz był wyniesiony ná rózne Zákonu Godności, aby innym przódkováł, ktore wšytkie, z duchownym Zákonnikow pożytkiem. y z wšelákim ukontentowáním, oraz pomnožením Zákonney Obserwancyi, doskonale odpráwiał. Cztery rázy był obrány Przeorem. Náprzód w Nášzey Prowincyi Polskiey, we Lwowie, drugi ráz w Lublinie. Trzeci ráz, w Wiedniu, czwarty ráz w Grácu, w Prowincyi Niemieckey: lubo ná tych dwóch Przeorstwach, przez trzy láta tylko był, to jest w Wiedniu, y Grácu. Trzy rázy był obrány Prowincyálem. Pierwly ráz Prowincyi Polskiey, przez trzy láta; drugi ráz Prowincyi Niemieckey, przez dwie lecie ná Kapitule Generalney, y trzeci ráz, teyże Prowincyi, ná Kapitule Prowincyalney. Będac Prowincyálem, wiele poczynił fundácyi, ták w Polsce, iák y w Niemczech, to jest w Prowincyi Niemieckey, w Herbipolu, w Grácu, y w Aufspurgu. Potym w rok, ná Kapitule Generalney, obrány był Prokuratorem Generalnym całego Zákonu, y na tym Vrždzie umarł, gdy się spodziewano, že miał byđ obrány Generálem. Dwa razy był Wizytátorem Generalnym, náprzód Prowincyi Flandryi, potym Prowincyi Polskiey. Náwet y Oćiec Święty, URBAN Osmý, wielkie Kóšćioła Świętego sprawy zlecał mu, do ułóženia ich, u FERDYNANDA drugiego, Cesarzá, ktory go bárdzo kochał, iák o świadczy list jego, do Kardynała Barberyniego, w którym tak pilze. *Wšykošći Wášej, tym áffektem polecamy, Oycá JÁNA MARTE, ktorým Nas samych, y tey zgoła protekcji.* Gdy Wielebny Oćiec, w drodze był, z wielkim zawšze zbudowáním, álbo piechotá chodzil, álbo na ubogim poieździe, pokornie jechał, y ile mogli, Zákonney Obserwancyi, w Modlitwie

y umartwieniu przestrzegáł. Przeto też, w nágradę iego wiernošći, PAN BOG go od jawnych niebepieczeństw, ná Wodzie, y ná Ziemi wybawił. Będac Prowincyálem w Niemczech, Roku Pańskiego 1632, gdy do Rzymu jechał, zwyčiężywszy wiele niebepieczeństw ná Morzu, wiele róžnych przypadkow, przebywszy trudne drogi w Dalmacyi, (co wšytko nietylko ćierpliwie, ale też y wesóło po nošil,) przypłynął šczęšliwie do Ankony, z Socyuszami.

Pomienionego Roku, ná Kapitule, So Generalney, był obrány Prokuratorem Generalnym, y ten Vržd przez Rok, y ošm Miešięcy, doskonale odpráwiał: Spodziewano się, iák o się wyžey powiedziało, že ná przyszley Generalney Kapitule będzie obrány Generálem, ale on przeciwná rzecz ich opinii wiedział, z objáwieniá BOSKIEGO, bo gdy mu przyszłego zápewne Honoru winizowali, on im jawnie powiedział: *že już więcy niebędzie miał žádnego Urádu Przełożenštwá, y wkrótce umrze, bo mu o to prošacemu, PAN BOG obiecał:* jednak mu zupełnie nie wieržono, poki go nie nápádlá ciężká Chorobá, ktorá go tak ućisnęła, že go osádzono wkrótce šmiertelnym. Jáko zaś ciężká byla Chorobá, ták gwałtowne byly lekárstvá, co on jednak nietylko ćierpliwie, ale wesóło znošil, z zbudowáním Doktorow ktorým bez wšelkiego sprzeciwiánia się, w przyimowánju Medykámentow, záráz bywał Poslušny. Lubo go páliłá ciężká gorączká, o žádná rzecz do ochłóženia się nieprošil, ani w pićiu, ani w jedzeniu, ani w czymkolwiek inšzym, chcąc umierájacego ná Krzyžu násladowáć Chryštusa, przeto często mowił do Páná: *Przyczyn bolešći, ale przyczyn y ćierpliwošći.* Niemogł go do tego náklonić Infirmaryusz, žeby powiedział, czego by potrzebował; ale gdy mu się ráz náprzykrzył, ušlawicznym pytáním, rzekł mu Wielebny Oćiec, žeby jádl co przypráwnego, z ogrodowych rzeczy, czego potym bárdzo záłował, przypisuiąc to nieumartwieniu swemu, zá ktore Infirmaryuszá przeprášáł. Gdy mu Páćierz mowić,

mówić, Wielebny Ociec General nie-
kazał, y myśli Modlitwą niesatyo-
wać, prosił go pokornie, żeby mu
przynajmniej pozwolił, mieć zwy-
kłą Páná BOGA przytomność, ktorey
on ustawnie, nie odrywając ná nic
inšzego reflexyi, zażywał. O takich
mowi Święty Ephrem. *Błogosławiony,
ktory zawsze má w sobie pamięć o BO-
GU, albowiem będzie wysłsek Aniołem
ná ziemi, z poślanowaniem y miłością,
oddającym Ofiarę Pánu.*

381 Na ostatku, dnia dziesiątego Stycznia
Roku Páńskiego 1634. Wieku swego
czterdziestego piątego, po przyściu
SAKRAMENTOW Kościoła Świę-
tego, z wielką pokorą y Nábożeń-
stwem, łagodnie y mile zasnął w Pá-
nu. Ktorego Świątobliwe Ciało, od
duży oddzielone, tak śliczne po śmier-
ci było, że wszystkich do Nábożeństwa
pobudzało, y w ośm lát potym po
Śmierci, całe y nieskazytelne znale-
zione było. Często się pokazywał w
Chwale po Śmierci, iedney Zakonni-
cy Nászey w Niderlandzie; potym
Siostrze swojej, Mátcie PAULI MA-
RYI á JESU, Przeoryszey Nászych
Zakonnic, w Niemczech: dnia dwudzie-
stego piątego Stycznia, tegoż roku,
pod czas Kommunii, zmieszana rewe-
lacya o Śmierci Bráta, dowiedziała,
się iż zapewne umarł. Dnia dwudzie-
stego szóstego, widziała go w swoim
Habitie Karmelitańskim, białym obło-
kiem otoczonego, powoli do Nieba
wstępującego, y słyszała mówiącego
do siebie: *idę do Ráju, wiem czego po-
trzebuješ, y położywszy rękę na pierściach,
obiecáł iá przed BOGIEM ratować.*
Dnia pierwszego Lutego po Kommu-
nii, widziała znowu doskonale Chwá-
łą Świętych iásniejącego, Wielebnego

Oycá, y Brátá swego, przy którym
po iedney stronie Pán Nász JEZVS
CHRYSTVS, z Náyświętszą PÁN-
NĄ stał, po drugiey zaś, Święty JO-
ZEF, z Świętą Mátką Nászą TE-
RESĄ, wszyscy zaś ná niego, mile
y wesóło pátrzáli; potym CHRY-
STVS rzekł, do Wielebney Mátki
PAULI MARYI: *Cieśac się teraz z Bra-
tem twoim: Záczyń iák inši odstapili,
długa z Brátem uwielbionym; miała
konferencya: Náprzód się ná niego
zálili, że przez dni piernásćie w Czy-
scu będąc, (iák oná rozumiała) nie
pokázáł się iey, dla otrzymania ra-
tunku; ktorey on odpowiedział: *Ja
wiem o Śmierci, iá wiem o Czyscu, iá
zażywám BOGA, iá widzę BOGA,
iá jestem náhcony BOGIEM: O Śmierci
y Czyscu, nic inšego niewiem. O wielu
inšzych rzeczách, z nim rozmawiała,
ktory zapowiedziawszy iey, co się w
przyszłym czasie, w Niemczech dziać
miało, y obiecáwszy iá z Kláštorém
iey ratować, potym zniknął. Widzia-
ła go znowu, sobie przez długi czas
przytomnego, ktorego się w rzeczách
do rzádów należących rádziła. Inše-
go czasu, widziała go przyczyniające-
go się zá nią do BOGA, y zrozum-
iała, że iey przydány był od CHRY-
STVSA zá Strožá, y ták wiernego,
iż iá w wielu okazyách, y niebespie-
czeństwach poufale przestrzegał, oraz
y ratował. Był Nász JAN, ćwicze-
niem się we wszystkich Cnotách, y o-
pinia Świątobliwości sławny. Jeszcze
dzieciństwem będąc, Slub czystości u-
czynił, á zostáwšy Zakonnikiem;
krwią się włásna podpisał że się ze
wszystkím ná wieczną usługę Pánu
BOGV ofiarował y oddáł.**

Z Y W O T

Wielebney Mátki MARTY TERESY, od Sm, FRANCISZKA:

582 **W**ielebna Mátká MARYA
TERESA, od Świętego
FRANCISZKA, názwa-
na ná Świećcie ELZBIETA;
z Szláchetnych Rodzicow,
w Neápolim urodziła się. Gdy pou-

mierałi Rodzice, z czteremá swoiemi
Siostrámi, poszła do Kláštoru Kápu-
cynek, w tymże Mieście pod Tytu-
łem Náyświętszey Pánni MARYI
Anielskiej fundowáných, y tam zo-
stáwšy Zakonnica, w niezwyčajnym
duchu

duchu pokuty y umartwienia żyła, bo codziennie dyscyplinę czyniła, każde go dnia pościła, y cztery dni w tygodzień, na samym Chlebie y Wodzie, prześta wiała, w wielkiej do podziwienią doskonałości przez Siedmnaście lat trwała, pierwszą zawsze będąc do Choru, y od rozmowy z Świeckimi uciekając. Skoro zaś Arcybiskup Miasta, starał się o znieśienie Klasztoru Kápucynek, z rący niesłusznie fundowanego tegoż Klasztoru; ona chcąc wiernie służyć BOGV, w Stanie Zakonnej pokuty, dowiedziawszy się o Nowej Fundacyi w Neápolis, Nafizych Zakonnicy, y usłyszawszy o ich opinii Światobliwości, wszelkim sposobem starała się u Przełożonych Nafizych, żeby do nich była przyięta, y po wyrozumieniu iey Duchą, przypuszczoną została. Przyięta Hábit Roku Pańskiego 1608. na początku Grudnia. Y gdy już ducha doskonałe wypróbowała, wsiątką się do nabycia Cnot y Bogomyślności, przez ustawiczne milczenie, y ołobności w Celi pilnowanie, udała.

153 Po skończonym Nowicyacie, Solemną uczyniła Profesya, dnia dziesiątego Grudnia, Roku Pańskiego 1609. y w takiej doskonałości żyła, że wsiątkich Cnot, oczywistym była przykładem. Żywa miała Wiarę wsiątkich Tajemnic, za którą gotowa była tysiąc razy Życie położyć, y za iey podwyższenie, y nawrocenie niewiernych ustawnie się modliła, często czyniąc gorące Akty Wiary, osobliwie o Tajemnicach bardziej niepojętych, iaką jest TROJCY Świętey, y dla tego codziennie Symbolum, to jest Skład Świętego Atanázego odmawiała. Mocną nadzieję miała w Pánu, w pokutach y uciśkach, które cierpiała, ufając w jego pomocy. Taką ufność w dobroci BOSKIEY zabrała, że powiadała, iż iey są grzechy odpuszczane, tak co do Winy, iako y co do kary, a zátym, że bez Czyścá, prosto poydzie do Niebá. Przeto często głośno wołała: *T czegoż się mam spodziewać, tylko Chwały, kiedy moý Pán, y O. blubiemec, jest Królem Chwały.* Z tey Wiary, y nadziei, do tak gorącej przy-

ziłości Miłości, że zapáloná BOSKA miłością, ustawicznie o nim tylko myślała y rozmawiała: y nikomu na Świecie, niechciała dać Tytułu Pána, bojąc się Pánu BOGV, krzywdy, uczynić, iak Pánu Náywyższemu. Chroniła się niedoskonałości wszelakiey, że by y náymnieyszą rzeczą, Pána BOGA nieobráziła; którego samo Imię słysząc, dziwnie się radowała: z tego zaś tak gorącej Miłości impetu, często w zachwyceniu w Celi była wi-
dziana.

Tak się w Modlitwie, y rozmyślaniu, o rzeczach Niebieskich kochała, że oprócz dwóch godzin spólnych, Modlitwy, wiele innych na Modlitwie trawiła, a w Wigilię ROM. MVNII, cały dzień y noc, na Modlitwie trwała, na ktorej twarży, wydawał się Duch Miłości BOSKÁ zapáloný, bo iá uważano, raz wcale zádumioną, drugi raz wcale od zmysłów oddaloną, znowu do BOGA ustawnie wzdychającą, y w ustawicznej Obecności BOSKIEY będącą na Modlitwie. Náywiększy gust miała w rozmyślaniu o Mące Pańskiey, do ktorej bardzo była nábożná, y z áffektu ku niey, wiele umartwienia, osobliwie w Piątki, czyniła: Wielkie także miała Nábozeństwo, do Náyświętszego SAKRAMENTV, z którego zążywania niewymownie się cieszyła. Przeto się o pozwolenie starała, żeby iey częścicy Komunikować pozwolono, y słysząc o Komunii, wielką w sobie czuła poćiechę, którą przyiawszy, osobliwie w duchu była zebrana, y ogniem gorącej Miłości BOSKIEY zapáloná, który się powierzechownie na iey twarży wydawał. Z tego Nábozeństwa pocho-
dziło, że często w nocy wstawała, żeby widziała czy niezgasała lampa w Kościele, czego iey potym zakázano, z rący że sobie do snu zbyt cześnie przeskądzała. Starała się także, jak náywięcej Mszy Świętych codziennie słuchać, jeżeli zaś kiedy dla Choroby, niemogła bydz na Mszy Świętey, prosiła żeby iá przed nią czytano albo iá też samá czytała. Kápłanów bardzo szanowała, y nie mogła ścierpieć,

pieć, gdy o nich źle gądano. Miała także bardzo wielkie Nábożeństwo do Najswiętszey PANNY, które w iey Wroczyści z wielką poćiechą ducha odprawiała, Officyum mnieysze o Najswiętszey PANNIE, na znak wiecznego iey poddaństwa co dzień mäs wiała, ku inżym także Świętym, y ku duszom w Czyfcu zatrzymanym była nábożná, za które modlitwy, Odpusty, y umártwienia, codzién Pánu BOGV ofiarowała.

555 Wielką była Zelátorka. Zákonney Obserwancyi, náprzód nád sobą sama, potym y nád inżemi, ile do niey mogło náleżeć; w náymnieyszych náwet Ceremoniach, wiedziała bowiem, że *kie mała rzeczy lekce sobie poważá; powoli upadać*: Milczenia zaś ofobliwie przestrzegála, y nigdy go nieprzelaś málá, lubo álbo nic wcale niegádála, álbo jeźli według czasu y potrzeby, musiała co przemówić, bardzo krotko, y cicho mówiła. Do tey ostrości y sławy. Zákonney Obserwancyi przysła, że gdy Vicerey Pánormitański y z Wicerejowa, przysłali w náwiedziny do iey Konwentu, (bo Náz Zakon bardzo kocháli) żádnym sposobem uprosić iey niemogli, żeby Velum twárzy przed niemi odsłoniła, álbo choć niezupełnie odsłonić Siostron pozwoliła, czym się tak powážni goście y kochájący nás, náypierwey urázili, ále się potym zbudowali. Nietylko Swiátá, ále y Swieckich, bardzo się chronila. Przeto z poczatku náwroce nia swoiego, co tylko mieć mogła, wszystko Vbogi n rozdávalá; z Krewne mi się widzieć niechciała, o których sprawy y potrzeby, nigdy się niepytała, żeby się dla nich od Pána BOGA nieodrywała, którego się trzymać, za náylepszą rzecz poczytała, iedná k ich w pospolitości, w Pánu BOGV, w Modlitwach swoich polecała. Y nie dźiw, że o drugich niepámiećtała, która y siebie samey zapomniała: álbo wiem gdy iey czego było potrzeba, nie wcale nikomu niepowiedziała, chyba że ia do tego przymuszono, ále będąc wszystká we wżytkich, pod wola, y rozśadek inżych, chętnie się poddávalá.

Pokutę, y ciężkie umártwienia, 536 przez wżytek czas Zákonney Profesyi czynila, Co do iey postow, może się mówić, że ustáwiczne były, bo náwet w Niedziele, tak málo y podwieczor, ze zwyczaju jadała, jáko by też y pościła. W Poniedziálki zaś we Srody, w Piatki, y w Soboty, zwyczajnie, o Chlebie, y Wodzie pościła. Podczas wielkich y zwykłych w Pánormie upátow, nigdy z Celi nie wychodziła, żeby się ochłodziła. W Celi zaś ustáwiczne umártwienia czynila, to ręce ná Krzyż wyciągájąc, to się ná ziemi prosternując, jáko niegodná w Niebo pátrzyć, to ziemię całując, y Cíáło swoje jákby miedziáne było, roznemi dręcząc sposobámi. Przyšlo do tego, że iey pozwolono, co dzień dyscyplinę odprawiać, która ona, czasem y trzy rázy ná dzień czynila; Włosiennice ostre, y żelazne láncuszki, Cíáło swoje mártwić nośila. Y lubo dość ciężkie były te umártwienia iey, ledwie je jedná k czuła, tak ze zwyczaju w umártwieniach nábytego, jáko też z wielkiego cierpliwości prágnienia, żeby się swojemu Niebieskiemu Oblubińcowi przypodobála.

Wielką po sobie wżgárdę y pokorę 537 pokázowała, przez którą od wżytkich Vrzędow w Zakonie, y pochwał Zákonnic, z wielką pilnością ućiekała: y náymnieyszego słowa, chwálać się w czym, nigdy niewymowiła, ani twe go rozśadku, nád inższe nieprzenosiła. Z ochotą podlejszych posług Kláštóru, z pomocą inżych pilnowála. Bár dzo była w Posłuszeństwie doskonała, prędko y oślep czyniac, co iey Przełożeni kázali, którym się nigdy nie sprzećiwiála, choć iey trudne, y ná turze iey przeciwné rzeczy rośkázowali, co ona zwyczajnie z nátnie nia łáski BOSKIEY, bez dyskurfu zaráz pełnila. Vbostwo ściśle bár dzo chowała, y nic zbytniego mieć niechciała, lubo iey czasem wiele do potrzeby niedostávalo. Stárała się żeby wytárty Hábit záwíze nośila, y co było podlejtzego to do záżywania záwíze sobie obierała, náwet rzeczy do Nábożeństwa służących, jáko to Reli-

Relikwiarzów, Koronek, wybornie robionych, albo co kosztownego, mieć niechęciała, uboższemi się kontentuiąc. W takim polżanowaniu Panieńska Czystość miała, że i a y słowami, y uczynkami, we wszystkim zalecała, nawet y słuchać, nie takiego niechęciała, co by iey by náymniey było przeciwnego: jeżeli słydziała że Zakonnice, o Światowych zaręczynach gadały, zaraz je łagodnie strofowała, żeby ten dyskurs porzuciły, a o Niebieskim Oblubieńcu rozmawiały. Nawet ani Świętych pokutujących, którzy przeciwko Czystości zgrzeszyli, grzechów słuchać niechęciała, ale tylko o pokucie ich radą słydziała,

518 Lubo zaś przez pokorę, chroniła się Wrzędow Zakonnych, jednak obrana była Przeoryszą Kláštoru Pánormitańskiego, pod Tytułem Świętej Matki Nálzcy TERESY założonego, którego Wrzędu, żadną miarą przyiać niechęciała, ale powaga y posłuszeństwem Przełożonych przymuszona, musiała przyiać, y tak powierzchnie rządziła, że wnątrznie wołała by bydz poddana, niż Przełożona, y inszych poprzedzała przykładem. O Zakonna Obserwancya, na ten czas bardziey była żarliwa, z taką jednak miłością, y słow łagodnością, że wszystkie Zakonnice, do doskonałości skutecznie poćiagała. Y lubo z twarzą, zdała się bydz surowa, jednak tę surowość, na umártwienie siebie samego obracała w rządzaniu zaś inszemi, pełną była dyskrety, y Mácierrzyńskiej miłości. Tym, którzy iey co náymnieyszego wyświadczyli, nieźmiernie wdzięczną była, tak wielkie zbudowanie Świeckim dawała, że wszystkich, z ktorými rozmawiała do skruchy przywodziła, y do Cnory ich zachęcała: tak na pierwsze spoyżnienie, iednego Pánormitańskiego Pána zde-

winkowała, że i a na potym iak własna Siostrę kochał, iako Święta szanował, y z twoich Dobr. obfitemi Jalmuznami Kláštor obsyłał. Taką miała powagę w Kláštorze, że przy iey Obecności, wszystkie Zakonnice, były ułożone.

Miała Duchá Prorockiego, ktorým, oprócz inszych okazy, Smierć swoję opowiedziała, niżli jeltze zachorowała; y tak się właśnie stało, iak ona powiedziała. Jak tedy Smierć następująca poznała, żeby się na iey przyscie przygotowała, uczyniła Duchowne Rekolekcyę, żeby na tey Świętey osobności, y oddaleniu się od ziemskich niepokojów, poufały się zabawiała, z swoim Oblubieńcem Niebieskim, y iemu się gorącey poleciała, ktorego z taką miłością widzieć pragnęła, że mawiała na czas z Apostolem: *Pragnę zostać rozłączona, a bydz z CHRYSTUSEM*, na czas z Psalmistą: *jako pragnie Jelen, do źródeł Wod, tak pragnie dusza moja, do ciebie BOZE*. Nakoniec wpadła w Smiertelną y ostatnią Chorobę, na Malignę, która z wielką rezygnacyą, y radością znośiła. Potym SAKRAMENTA Święte, z wielkim Nábożeństwem, y pokorą przyięła. A gdy Młzy Świętey słuchać nie mogła, albo i a samá z Młzała czytała, albo i a przed sobą czytać kazała, y o Modlitwy za siebie Siostr prosiła, samá zaś z dziwną Duchá goracością, różne y wielorakie Cnot Akty czyniła. Gdy już do końca życia przychodziła, a chćiano i a pośilić rzekł: *Teraz czas Pána BOGA pilnować, już czasu posilania się nie maś*. Na ostattek, z opinią wielkiej Swiatobliwości umarła, dnia dziewiętnástego Czerwca w Sobotę Wieczor, Roku Pán. skiego 1634.

Z Y W O T

Wielebnego Oycá JANA, TADEUSZA, od
Świętego ELIZEUSZA.

590

Wielebny Ociec JANTA-
DEVSZ od Świętego
ELIZEUSZA, Kálá.
gurytáńczyk, był Socy-
uszem drogi, Wielebne-
go Oycá PAWŁA SZY-
MONA, á JESV MARIA, ná pier-
wiza Missya Perlska, y też przykro-
ści podrożne, y częste niebezpieczeń-
stwa życia, co wspomniány Wielebny
Ociec, dla Wiary CHRYSYVSOWEY,
ponosił. Przeto częstym był Wyzná-
wca Wiary Chrześciańskiej, y zá-
wsze ná Męczeństwo gotowym. Ro-
ku tedy 1604. dnia siódmego Sierpnia,
wyjechał z Rzymu z Socyuszami ku
Perlyi, jadać przez Państwa Niemie-
ckie y Polskie, przygotowawszy się
ná drogę, postem przez czterdzieści dni
o Chlebie y o Wodzie, przez dyscy-
pliny, y wzgardy poniesione, y inne
Akty, ktoremi się sposobił, do tej A-
postolskiej funkcyi. W tej drodze bę-
dąc, musiał się w Polsce przez dłu-
gi czas zatrzymać, dla domowej Woy-
ny w Moskwie, przez którą mu trze-
ba było przechodzić. Porozumiawszy
zaś, że się już mógł bezpiecznie w
drogę puścić, dalej pojechał; aż o to
nastąpiła nowa nawałność, y w Má-
ju, Roku 1606. nowe zamieszaniá nie-
pokojow nastąpiły, y on z drugimi zła-
pány był w Miasteczku Sáracynie, ná
graniczy Moskwiejskiej ku Perlyi, y
do straszego Więzienia wtrącony,
gdzie prawie przez dwie lecie tak
wiele cierpiał, że owo jego więzie-
nie, mogło się nazwać długim Mę-
czeństwem. Albowiem owi Poganie,
ktorzy ich w niewola poimáli, chcieli
niewinnych Więźniow zabić, tylko
widząc ich zmizerowanych bárdzo, y
wniwecz obroconych, niejakié nad nie-
mi politowanie mieli; tak bowiem o-
krutnie byli męczeni, że z nich dwoch,

jeden Náš Zákonnik, á drugi Swie-
cki, który ich prowadził, szczęśliwie
pomarli. Jednak przecię zá instancya
Krolá Polskiego, Náš Ociec JAN
TADDEVSZ, wolno był z Socy-
uszami, z tej niewoli puszczony, y
przebywszy Káspiyskie Morze, ná koń-
cu Roku 1607. dostał się do Dworu
Perlskiego, gdzie mile był od Krolá
przyjęty.

Wrocił się do Rzymu Wielebny O-
ciec PAWEŁ SZYMON á JESV
MARYA, á Náš JAN TADDEVSZ,
iako Prezydent nowcy Missyi, został
się przy Krolu, pod Tytułem Nuncy-
usza OYCA Świętego, y aż do koń-
ca Roku 1628. mieszkał w Perlyi, gdzie
u wszystkich był w wielkim polzano-
waniu, tak że Imię jego po całym Kro-
lestwie sławne było, y Nášzych po-
spolicie zwano, Bracia Oycá JANA,
dla którego w wielkiej powadze by-
li. Niezbywało jednak ná rákowych
okazyach, w ktorych wiele ucierpiał,
y bliskim był Męczeństwa, dla ná-
wrócenia dusz: Wielu Perlow, do wy-
znania Wiary CHRYSYVSOWEY
przyprowadził. Wiele Miasteczek Or-
miańskich, dla zbytniego od niewier-
nych przesładowania, chcących Wi-
ary CHRYSYVSOWEY odstąpić, y
skuteczneni rácyami, y pieniężnym
supplementem utrzymał. Wiele innych
Akcyi uczynił, Apostolskiego Missyo-
narzá godnych, z ktorych krotko ná-
mienimy nie które, albowiem by dłu-
go było, wszystkie dzieła, y zasługi,
tak wielkiego Oycá, opisać. Otrzy-
mawszy dla rezydencyi w Aspáhanc
trzy Domy, czwarty bárdzo oblze-
ny, z ogrodem wielkim, u Krolá wy-
jednął, który ná Konwent obrocił,
gdzie zwykło mieszkac dziesięćci Za-
konnikow, ná ustawiczney pracy o-
koło nawracania Dusz.

Zá

592. Za pierwszym Naszych Oycow; wysłaniem do Perfyi, Nasz Święty Patriarcha ELIASZ Prorok, często się pokazywał w Naszym Habiście Karmelitańskim, w białym płaszczu, z zarosłą brodą, w postaci siwego y poważnego Męża, y widziany bywał, we wsi Chrześcianow Chaldejskich, po odebraniu Babilonij, blisko Aspahanu sprowadzonych. Ktorzy, gdy Naszym Oycem, w Aspahanie mieszkającym, o tych apparycyach, uczynili relacya, Nasz JAN TADEUSZ, iako Przełożony Misyi, do tej Wsi z Socyuszami przybył, y autentycznie wyexaminowawszy dziesięć świadków, nietylko prawdy tych apparycyi dotrzedł, ale też y o łaskach od Świętego Oycá Naszego ELIASZA także uczynionych, y o niektórych jego rozmowach dowiedział się, bo gdy się go jeden spytał, ktoby był; odpowiedział: *Ja jestem on, y jeszcze zwaszaj B L I A S Z.* Drugiemu odpowiedział: *Ja jestem B L I A S Z, y tu jest miejsce moje.* Wiele innych rzeczy, jest z ołobna wywiedzionych, z uczynionych na ten czas relacyi. Siedemnastego dnia Márcá Roku Páńskiego 1608. Między innymi Persow nawroceniami, to było bardzo sławne, które samych nawroconych, uczyniło Męczennikami. Trafiło się Roku CHRYSTVSOWEGO 1621. że się pięć Persow do wiary Chrześciańskiej nawroconych, ochrzciło: To jest ELIASZ, (który był Naszym Ogrodnikiem, y z Zoną swoją ktorey Imię dano TERESA) Cháfledyr, iego krewny, Alexánder, Jozef, y Abráhám. Na ten czas Krol Percki Abbás, był bardzo Luzytańczykom nieprzyjázny, y do obleżenia Ormuzum, przy pomocy Anglikow gotował się. Gdy tedy Nasi Oycowie za służną rzecz sadzili, aby dla bezpieczeństwa y Instrukcyi, tych nowo przypolobionych Chrześcianow, do Ormozyum na Wyspę Luzytańskiego Páństwa wysłali, umowili się między sobą, żeby przy tej okazji, Naszych Oycow na po- mienionej Wyspie mieszkających, y Komendánta Ormuzyańskiego Przestidium, o przyszłym obleżeniu li-
 591

wnie przestrzegli. Te listy dali ELIASZOWI, iako tamtych Krájom świadomszemu, y bardziej poufałemu, żeby ie zaniósł, y oddał. Ten niedbając na niebezpieczeństwo życia, które przeczuwał, żarliwością Wiary, y miłością CHRYSTVSA zdieły, poszedł na naznaczone miejsce. Wdrodze będąc, przechodził przez Oyczy-
 593

Jeden Anglik, poznawszy ELIASZA, poimiał go, y do Wicereja Scy-
 593. rzeńskiego przyprowadził, od ktorego do więzienia wtrącony, y fur-
 593. wo exáminowany, przyniewolony, listy ktore miał, musiał oddać. Spy-
 593. tany, iakiey był kondycyi, śmieje y
 593. odważnie wyznał, że był Chrześcia-
 593. ninem Kátolikiem, iako y towarzysza
 593. jego Cháfledyr. Chciał ich tedy Wi-
 593. cerey, náprzód łagodnością, y obie-
 593. tnicami, a potym groźbami, od Wiary
 593. CHRYSTVSOWEY odprowadzić, a do Sekty Máchometáńskiej przy-
 593. prowadzić; Ale odważni Chrystusowi
 593. Rycerze, łaska BOSKĄ zmocnieni,
 593. na żadne obietnice, na podárunki,
 593. y na Męki niedbając, wspániałym u-
 593. myślem, publicznie znowu wyznali
 593. y potwierdzili, że byli Chrześcianá-
 593. mi, y za to nieskończone BOGV
 593. dzięki czynili, że ich z ciemności Nie-
 593. dowiárstwa, y z błędow Máchome-
 593. táńskiej Sekty uwolnił, y Światłem
 593. Ewángelicznym oświecił, y do usza-
 593. nowania Wiary Chrześciańskiej przy-
 593. prowadził, w ktorey żyć y umierać,
 593. gotowemi się bydz, oświadczyli. Ta
 593. odpowiedzia Wicerey rozgniewany,
 593. głodem, prágnieniem, y innymi dzi-
 593. wnymi inwencyami, męcząc ich, bar-
 593. dziej w swoim przedsięwzięciu wi-
 593. dział statecznych. Vważając tedy, że
 593. ich niemógł przekonać, kazał Oslá z
 593. Skury obedrzeć, y w nie obszytego
 593. ELIASZA, okrutnie na pól w bić,
 593. który w tak okrutnych Mękách, przez
 593. niejaki czas żył, nieustánnie CHRY-
 593. STVSA wynosił, y statecznie Wiarcę
 593. jego Świętą wyznawał, y innym o-
 593. powiadał. Patrząc na te Męki ELI-
 593. ASZA, Krewny jego Cháfledyr, nie-
 593. tylko

tylko tym zastrądzony niebył, ale się jeszcze bardziej w Wierze CHRYSTVSOWEY utwierdził, którego okrutny Vicerey, rozkazał do pła przywiązać, y brzuch mu Brzytwa przetrząć, co Sługą CHRYSTVSOW męźnie wytrzymał, y jego męstwu, iako y ELIASZA, wydziwić się wszyscy niemogli.

594 Gdy już ci dwaj szczęśliwie zakończyli swoje Męczeństwo, Vicerey, posłał przeięte listy Oycá Naszego JANA TADEVSZA, do Krolá Perskiego, y Imioná tak Máchometáńskie, iak y Chrześciáńskie, trzech Chrześciánów pozostałych oznáymil Krolowi, którzy Wiarę Świętą przyjęli. Storo Krol wiadomość o tym odebrał, kazał owych Chrześciánów przyprowadzić do siebie, (bo był nie daleko, o dziewięć mil od Miasta Aspáhańskiego;) zaś Gubernátor Miasta z Żołnierzami, posłał na zwiady, do Naszego Konwentu, który zaraz wszystkie Cele pozamykał, y popieczutował, y wszystkich do jednego mieszkania zgromadziwszy, poczał się z Oycá Naszego JANA TADEVSZA uragać, mówiąc: *Czy godziło się tobie, tak z Krolew postępować, po tak wielu łaskach, y Honorach, które ci świadczył.* Odpowiedział Ociec: *Jam nie przyszedł po to do Persji, żebym te łaski y Honory odbierał, ale żebym Krola samego, y Całe Krolestwo, do Wiary Chrystusowej nawrócił.* Gdy się to działo, jeden z Oyców, już po południu jeszcze nie niejādzy, poszedł do Kościoła, y Najsświętzy SAKRAMENT skomunował, żeby go iakim nieuszanowaniem, nie sprofanowali. Co skoro się stało, Gubernátor wyszedł z Konwentu, wielu Żołnierzy zostawiwszy przy Kląsttorze na Wárćie, którzy Naszym śpiewać y chwalić Pána BOGA, w Chorze nie dali. Tak ucieszeni Oycowie, gotowali się na Męczeństwo, którego wesoło czekali, tego, tylko bardzo żałując, że owych trzech Chrześciánów, Mękom asystować niemogli, ani ich cieszyć, y ratować. Przeto ich w ustawicznych Modlitwach, przyczynie towarzyszył, ELIASZA y Chássedyra

Męczenników, y Pána BOGV polećali. Będąc trzy dni pod tak ciężką Wartą Nási Oycowie, generalną Spowiedź czynili, gotując się na Męczeńską Ofiarę, y pierwszego dnia, życie Świętego IGNACEGO Męczennika, drugiego, Życie Świętego WAWRZYNCA, trzeciego, życie Świętej KATARZYNY Panny y Męczenniczki, w Zgromadzeniu czytali y tym czytaniem umocnieni, nietrwożyli się, ani się Męczeństwa lekali, ale raczej nie iaką Świętą emulacyą, do Męczeństwa się ubiegali, y jeżeli godzi się mówić, Męczeństwa niecierpliwie pragnęli.

Drugiego dnia, iak pod Wartą Oyców trzymali, Krol posłałszy list przeciwnym tłumaczeniem od Anglików, posłał Oycu Naszemu JANOWI TADEVSZOWI, chcąc wiedzieć, czy ten list był od niego pisany, y jeżeli jest prawdziwie przetłumaczony, oraz się zalił, że jego łaski y Honory, tak niewdzięcznie przyjmował: Ociec przeczytawszy list swoy przetłumaczony, uznał w nim wiele fałszow y káumnij poprzydávanych, który sam iaki był przedtym, przetłumaczył, y przez posłańca Krolewskiego odesłał mówiąc do niego: *Já łaski Krolewskie przyjadę, ten list jest mój, y jam Chrzcił tych Chrześciánów.* A gdy się go Posłaniec Krolewski pytał, co tego była za okazyá, odważnie odpowiedział: *Czemu Krol Wáś, tak wielu Chrześciánów, káže się Wiary CHRYSTUSOWEY zapierać, a Máchometáńską przyjmować przymusza. Jáko zaś on, trzyma stronę Máchometáńską, tak y já trzymam, stronę CHRISTUSOWĄ.* Dla tego, kto do mnie przyjdzie, z pragnieniem Wiary Chrześciáńskiej, o de mnie ochrzczony będzie, bom ja dla tego samego przyjechał do Persji, z moimi Socyusami. Gdy tę odpowiedź Wielebnego OYCA doniesiono KROLOWI, approbował ją przy obecności dwóch Set, Sekty Máchometáńskiej Doktorów, którzy się dla tego zgromadzili do Krolá, żeby się przed nim uskárzali na Oyców, o nawracanie Persów. Albowiem Krol ostre y zelżywemi słowami

na nich naślapił, mówiąc: *Jdźcie zcie do Hultaje, Ociec JAN służył i rozumna dał rację, od lat dziesięci z Oycami konwersując, a nigdy niedoświadczył ani słyszał od nich kłamstwa żadnego, ani mi o nich doniesiono kiedy co złego, są bardzo doskonałi Mężowie.* Temi tedy słowami, zawstydzeni y ustraszeni nie, zbożni Doktorowie odeszli. Z czego wnosić się może, że Krol Nászych Oycow, bardzo poważał, a kochały osobliwie Nászego Oycę JANA. A jeżeli nawroconych Persow, stracić rozkazał, to uczynił dla tego, żeby na niego samego niewzruszyli rebellij, jako też y dla tego dał Wąrtę do Konwentu Nászego, żeby lud tumultem zebrany, nie pozabijał Oycow.

596 Potym Krol, trzech Persow nawroconych, kazał przyprowadzić do siebie, y z niemi wrząc, sześciu także poimanych Kátechumenow, których wszystkich spytał się, ieżli byli Chrześcianami; Alexander odważnie odpowiedział: *Ja jestem Chrześcianinem*, inși zaś z bojaźni Śmierci zaparli się. Rozgniewany Krol na śmiałość Alexandrá, przymusił go, żeby się Wiary Chrześciańskiej wyprzysięgł, a do Máchometáńskiej powrócił. Odpowiadając mu: *Ja się nigdy na tak wielki grzech nieodważę, zebym miał prawdziwej Wiary JEZUSA CHRYSYSTVSA odstąpić, a wrócić się do fałszywej Máchometáńskiej (do czego przydał) ale BOSKIM Miłosierdziem wsparty, w Wierze Świętej CHRYSYSTVSOWEJ zawsze żyć y umierać będę.* Bądźciey gniewem Krol zapalony, na tak śmiała odpowiedź, kazał ALEXANDRA ukámiénować, a potym spalić Ciąło jego, która Śmierć, mężnie poniosł, bez przestánku CHRYSYSTVSA wyznając, y dziękując mu, że go godnym Méczeńskiej Korony uczynił. Ośmiu inszych, z rozkázania Krolewskiego, łańcuchami zwiázaných, do Oycow odprowadzono, żeby wiedział Krol, którzy z nich Chrześcianami byli. Ociec Nász JAN TADEVSZ, który ich do Wiary CHRYSYSTVSOWEJ przyprowadził, mile ich przyjął, y do státecznego wyznania Wiary Świętey pobudził, mówiąc: *Niegodzi się*

Chrześcianinowi, y samemi słowami zapierać się CHRYSYSTVSA. Potym powiedział Ociec, tym którzy ich przyprowadzili, że ochrzcił Jozefa, y Abrahámá, (pewien tego że już o tym Krol wiedział) na którą powieść Oyców, jeden zamilkł, drugi się rozgniewał.

Dziwować się potrzebá, że BOG597 samych Máchometánow náchnął, aby tym Sługom BOSKIM do Méczeństwa Sercá dodawali; bo jeden z Kástow rzekł do nich: *Nie lekajcie się Śmierci, wszystkim ludziom dziedzictwem pospolitey, Chrześcianinami jesteście, umierajcieś tedy w Wierze CHRYSYSTVSOWEJ.* Drugi rzekł *Męka ta, w momencie się skończy, a potym do Niebá pojedziecie, y będziecie krolowali z Chrystusem.* Na ostaték trzeci rzekł: *CHRYSYSTVŚ żyć, y nie umarł, iáko umarł Máchomet, bądźcie státecznemi, w Wierze CHRYSYSTVSOWEJ, a do tego Niebá z CHRYSYSTVSEM pojedziecie.* Názajutrz, znowu tych ośmiu odprowadzono do Oycow, wrząc z Sebástyanem Diáz Luzytáńczykiem, który poimany, w więzieniu Aspáháńskim zostawał, z osobliwego sporządzenia BOSKIEGO, aby nowym CHRYSYSTVSOWYM Zółnierżom, w niebytności Nászych Oycow Sercá dodawał. Gdy ich do Oycow przyprowadzono, dali im jeść Oycowie, y sami tylko dwáy Chrześcianie, w wierze już utwierdzeni, z Luzytáńczykiem jedli, który w stáwiáli Oycowie za przykład, towarzyszw ich, ELIASZA, y ALEXANDRA, żeby im ochoty do Méczeństwa dali, obiecując im, że ich CHRYSYSTVS ratować będzie w Mękách, y da im w zapłacie Życie wieczne. Tak ich utwierdziwszy, y pocieszywszy, z żalem ich pożegnali, że szczęścia ich bydz uczestnikami niemogli, których pomienionego Luzytáńczyk stáraníu, polecili. Wszystkich tedy wrząc, przez Miásto do kół długo prowadzono, Chrześcianie zaś, wielkim głosem, Wiarę CHRYSYSTVSOWĄ wyznawali. A gdy ich przed Krola przyprowadzono, rozkazał Krol, aby Luzytáńczyk, y Kátechumenow do

więzienia odprowadzono, Jozefa zaś, y Abrahámą, żeby ukamionowano, y Ciąła ich spalono.

598 Tych tedy dwoch, Jozefa y Abrahámą, gdy na mieysce Męczeństwa wyprowadzono, kázano wołać Woźnemu, żeby się Machometáni: krzywdy Machometá swego zemścili, jeźliby się ci dway Chrześciance do Sekty Machometáńskiej nie wrocili, a Wiary CHRYSTVSOWEY nieodstapili, przy Obietnicy, że y udarowani, y od Śmierci uwolnieni zostaną. Ale daremnie: Bo Jozef, który pierwey przed Krolem zaparł się Wiary CHRYSTVSOWEY, śmiecie odpowiedział: *Ja tego nigdy nieuczynię, czegom się tak ciężko odpuścić, zem się raz zaparł Wiarę CHRYSTVSOWĄ, czego niewypowiedzianie żałuję, y daley przydał, Jęstem na Śmierć dla CHRYSTVSA gotowy.* Zaczem wszyscy przytomni porwawszy się do Kámienu, niemi na Męczenniká rzucáli, on zaś, lubo już miał głowę Kámiieniami zbitą y zranioną, głośno Imię BOSKIE wychwalał, Wiare Chrystusową wynosił, a Sekte Machometáńską, iako fałszywą y zaraźliwą potępiał: Na koniec, powiedział, że przy tym Męczeństwie, żadney boleści niecierpiął, a do przytomnych mowiac: *Niech wam BOG odpuści Bracia moi, y światła prawdywego użyczy, Męczéniskie Życie skończysz.* Został się jeszcze Abrahám, którego do wyrzeczenia się Wiary Chrystusowej znowu przymuszano: Ale on nasmiewając się z ich rady, gdy się Vczniem CHRYSTVSOWYM jawnie ogłaszał, y że dla niego był gotow umierać, powiadał, do pála był przywiązany: y iako drugi Szczepán, modlać się za kamionuiących, y z nich mężnie tryumfuiac, ukamionowany, ducha swojego BOGV oddał. Ciąła zaś ich niedopalone, z wielkim uszanowaniem Chrześciance zebráli, y ich Relikwie, w Konwencie Naszym Aspáháńskim złożone, (które powiada Autor życia ich,) widział Roku Páńskiego 1629.

599 Wyjeżdżając Krol z Aspáhánu, iezesćiu Kátechumenow, z pomienionym, Luzytáńczykiem, z więzienia, a Na-

szych Oycow, z pod Warty uwolnił, y Ministróm swoim przykazał, żeby im nic złego nieczynili, y Wiary ich Obrzędow niezabrániáli. Idąc za przykładem tych Męczennikow, y za instrukcyą Naszych Oycow, czterdzieści trzy Wsi Ormiáńskie, ktore z przymuszenia Krolewskiego, odstąpiły były od Wiary CHRYSTVSOWEY też Wiare, jawnie y dobrowolnie znowu przyięły; co Krol dysymulował, iowżem przykazał, żeby zabrane Księgi Chrześcianskie, były im przywroczone. W tym przesładowaniu, ośobliwym Sługa CHRYSTVSOWYM, był Wielebny Ociec Nasz JAN TADEVSZ, który wspániałym y odważnym umysłem, mając doskonałą umiejętność języká Perskiego, rozmawiał z Ministrami Krolewskimi, y rácyami skutecznymi zwyciężał, a Męczennikow CHRYSTVSOWYCH, łagodnymi słowami, do Męczeństwa zachęcał: Y jemu iako roztropnemu Missyi Przełożonemu, y nad inszych Oycow bardziey u Persow wstawionemu, te szczęśliwe Wiary Świętey powodzenia, y do niey náwrocenia, szczególnie przypisać się powinny.

Ponieważ zaś Chwalebny ow Męczennik ELIASZ, o którymśmy mowili, przez żarliwość prawdziwie Apostolską, pragnał tego, żeby się Obywatele Miasta, z ktorego sam był, wszyscy do BOGA náwrocili, y Oycow Naszych często prosił, żeby w Mieście Scyrázeńskim, nie bárdzo od Oyczyzny iego dalekim, fundowali rezydencyą. Przeró Wielebny Ociec Nasz JAN TADEVSZ, iako Przełożony Missyi, począł się starać o to, y powaga, ktora miał u Krola y Xiażat Scyrázeńskich, otrzymał pozwolenie Fundacyi, na ktora Xiaże Scyrázeńskie, corocznie dość bogatą ofiarował jałmużnę. W tey Rezydencyi, mieszkał Wielebny Ociec, założoney pod Tytułem Świętych Szymoná, y Judy; Apostołow Perskich, pilnując fynkcyi y powinności Missyi. W tym Mieście, mieszkał także, na ten czas Dwór Krolewski, a gdy się trąfiło, że Luzytáńczykowie wzięli kilká Persow w niewolę, rozgniewany Krol, kazał Oy-

cow Naszych w Luzytánij będących, związać, y związanym do Młóstá Scy-ras, przed siebie przyprowadzić. Gubernátor Aspáháński, ktorego Vicere-jem albo Wezyrem zowią, odebra-wszy rozkáz Krolewski, posłał do Klá-sztoru Zolnierżow, żeby do niego przy-prowadzili Oycow: było to w Wigí-liá Zwiástowania Náyświętszey PAN-
NY, Roku Páńskiego 1626. Máło co, przed Obiádem, w pádli do Konwen-tu zájuszeni Zolnierze, y pozwoli-wszy sobie więcej niż im zlecono, iák Opráwcy Szátáńscy, Oycow bili, wíázáli, słowami lżyli, y Hábity ná nich poszarpáli. Było ich w ten czas pięci, Oćiec Dyśmáz od Krzyża, Oćiec Báteer, od Náyświętszey Pánn-y MARYI, Oćiec ELIZEVSZ, od Świętego JEDRZEJA, Brát Dydák od Krzyża, y Brát Anioł, od Świętey Mátki Naszey I E R E S Y. Z których pierwszy, to jest Oćiec Dyśmáz, w nagrodę wielu prác, w Nauczaniu Or-mianow podiętych, niechćiał z poko-ry, ofiarowanego sobie, Biskupstwa Bábilońkiego przyiąć.

601 Tak niemiłosiernie związanym, z wielką ochyłą po Vlicách, do Mieyskiej Fortecy prowadzili, którzy ná większe obelgi gotowi, y nie wiedząc żadney przyczyny, á rozumiejąc że ich ná Męki prowadzono; szli z rado-ścią, że byli godnymi, dla Imienia JE-ZUSOWEGO, wzgardę cierpieć. Nie-łękali się, oczywistego Niebezpieczeń-stwa Śmierci, ale z ochotą wzajemnie sobie Serca dodając, y Himn Te De-UM laudamus, głośnie śpiewając, iák niewinni Barankowie, z podziwieniem wszystkich, wesoło szli ná zabicie. Niemogąc ścierpieć, ich śpiewania Zolnierze, iednym grozili, drugich bi-li, żeby milczeli, ale nie dbając nic ná to Oycowie, co zaczęli śpiewać, kończyli, y B O G U dziękowali. Jak ich do Fortecy związanym przypro-wadzono, y przed Gubernátorem, przy asystencyi wielu innnych stáwio-no; począł Gubernátor czytać przed-wszystkiemi, list Krolewskiej Kommissyi; á gdy ieden z przytomnych Pá-nów usłyszał, że Naszym Oycow ná-zywano Luzytániami, przestrzegł Gu-

bernátorá, że się Nási Oycowie tym Imieniem nienázywają, ále Rzymia-nami, bo z Rzymu od Oycá Świę-tego posłáni, iák powinni byđż zwáni iák Oycowie Augustyáni, że się tam bawia pod Imieniem Krolá Luzytáń-skiego, názywają się Oycowie Luzytáni. Záwstydziliwsi się błędu swowego Gu-bernátor, prosił Oycow Naszych o wybáczenie, o krzywdy Naszym Oy-com poczynione, ná Zolnierżow ná-łapił, których posłał do Oycow Au-gustyánów, przykázując im, żeby ich przystoynie, y bez tumultu do niego przyprowadzili.

Gdy Zolnierze poszli po to, co im 602 zlecono, Gubernátor zázłucál Naszym Oycóm wiele kwestyi, o Wierze, o pićciu Winá, o Wielożeństwie, y o inšzych; ále osobliwizá kwestyá bylá; Jeżeli Oycowie Nási wierzyli, że Má-chomet, był prawdziwym B O Ź K I M Pro-rokiem. Ktoremu gdy odpowiedzieli, że nie był; rzekł Gubernátor: A czy to C H R I S T U S, o Máchometie powiedział w Ewángeliu, co powiedział w Obietnicy Apostołom, posłę wam in-szego Poćieśyciela? Odpowiedzieli mu śmieie Nási Oycowie: Ten Poćieśyciel w kilka dni po odejściu Páńskim obieca-ny, był Duch Święty, który dziesiątego dnia po Wniebowstąpieniu C H R I S T U S O W I M, zstąpił ná Apostołow, á nie Máchomet, który się potym koło sze-ściuset lat zjawił. Y ná koniec przy-dáli, że nigdzie żadney wzmianki nie máł w Ewángeliu o Máchometie, tylko gdy C H R I S T U S przestrzegál Wiernych swoich, aby się strzegli fałszywych Pro-roków, y gáz mówił, że powstań fałszywi Pro-rocy. Gdy o tym zázewo dyspu-tuiá, przyprowadzono Oycow Augu-styánów, y iák się dysputá zakończy-ła. Spytál się ich Gubernátor, czy byli Luzytániami, którzy gdy się iákies mi byđż przyználi, kázál ich związać y do Krolá odesłać, á Naszym Oy-com, kázál poysć do Kláśztoru i do-kał gdy się wrocili, przyszli do nich bliſcy Perłowie z wielką bárdzo rá-dością, winszując im że się zdrowo y szczęśliwie wrocili.

Wielebny Náz Oćiec J A N T A-603
DEVSZ, słyszác o tym przypádku, z
jedney

jedney strony, żałował, tak okrutney Oycow napisać, ale z drugiey strony, bardziey się cieszył, z tak Chwałobnego wyznania Imienia CHRYSTUSOWEGO, ktorego uczestnikiem bywać pragnął. Bez wątpienia, że by był Wielebny Ociec na ten czas, po waga swoia, owę frogosć Żołnierzów, y ich wiolencye uskromił, albo wiem miał u wszystkich afekt y poszanowanie, osobliwie u Krola, z którym się rád poufale zabawiał; Przeto go, do stołu swego Krolewskiego często zapraszał, do przyimowania Posłow, postronnych Xiażat zażywał, y przy swoich publikacch y apparenceyach, między innymi Godnieyszymi zawsze przytomnego mieć życzył. Jakoż zapewne, Miłości y poszanowania był godny, tak dla wylokich przyrodzonych przymiotow, iak y dla Cnot Zakonnych; między ktoremi naybardziey się w nim wydawały te, żarliwość w nawracaniu dusz, wysoka umysłu wspaniałość, y szczerosć przy wielkiej prostocie. Z tego tedy, co się już o nim namieniło, łatwo poznać, z jaką żarliwością przez tyle lat, w tak wielu niebezpieczeństwach, starał się o nawracanie dusz; Albowiem on, był osobliwym Autorem, Naszego Rzymskiego Seminarij, do ktorego Fundacyi, przyprowadził Pana Barona de Cucurri. Wspaniałość jego wydawała się w utrzymaniu, y znozeniu tak wielu trudności, y pracę, na Chwałę BOSKĄ,

y [dobro bliźniego. Szczerosć y wielką prostotą, tak do niego wżytkim była wiadomą, że go sam Krol, Męzem prawdy, bez obfudy, nazywał; ktorego życie, osobliwie w materji Czystości tak notował, że y tajemnych Szpiegow, aby go podstrzegali nymował, w czym go nigdy podeyżranego niedoświadczywszy, dziwnie na potym kochał y szanował.

Roku 1629. w Marcu, wsiadł w O-604 kręt u portu Aleppońskiego, y do E- uropy, starając się o dalsze dobro Misji popłynął, już na ten czas umarł był Krol Percki Abbás, a po nim uastąpił Krolew maly Sely, Wnuk jego, z naystarszego Syna urodzony. Z wielkim applauzem, przyjęty był Wielebny Nasz Ociec JAN, u Dwo- ru Rzymskiego, y dla wielkich zasług jego na Misjach, kreowany został Arcybiskupem Aspahaneńskim Pierwszym, który iubo już bardzo stary, prziął włożony na się ciężar, y o pomnożeniu Misji, wiele zamyslał. Myśląc o powrocie do Persji, pojechał do Hiszpanij, ostatki dni życia, Panu BOGU poświęcając, y do Zbawienia dusz pomagając. Ale jadąc, spadł z Musla w Katalaunij, niedaleko Ilardy, y z tego spadku umarł, pełen dni, y dobrych Vczynkow, tak wiele razy, chwalebny Wiary CHRYSTUSOWEY Wyznawca. Roku Pańskiego 1634. w Świętą BOZEGO Narodzenia.

Z Y W O T

Wielebnego Oycá ELIASZA, od Świętego FRANCISZKA.

605

Wielebny Ociec ELIASZ, od Świętego FRANCISZKA; urodził się w Wsi nazwanej Pleryn, między Miastem Wene- 605 deńskim, y Miastem Au- ray, położonym na równinie tegoż

Miasta. w Dyecezyi Brytannij mnieyszey. Był naystarszym Synem, Dzie- dźcią pomienioney Wsi, który się zwał, Pan du Mezo. Skończywszy młode lata, posłany był do Paryża, aby w tamteyszey Akademij nauk pilnował. Ale powołany od BOGA, do duchow- wnych

wnych w Zakonie Naszym Nauk, tamże przyięty do Habitu został. Po uczynionej Profesji, posłany był na nową Fundacyą do Kolonij, (Co jeszcze na ten czas, Nasza Kongregacya, na Prowincye rozdzieloną nie była, którą potym nastąpiła, Roku Pąńskiego 1617. y dla tego Ociec General, z bliższych Konwentow Naszych, brat Zakonnikow na nową Fundacyę.) Tak mało (mowi Autor) mogłem się dowiedzieć o początkach tego Wielobnego Oycy. Jako też y nie więcej, o całym biegu Życia jego, y o szczęśliwym zysciu. Słyszac jednak, iako pamięć jego w Konwencie Kolonieniskim, y w całej Prowincyi Niemieckiej słynie, starałem się wyiąć z Archiwum Konwenckiego Kolonieniskiego, niektóre relacye o nim, które tu temiz samemi słowami kładę.

656 Ociec Brat ELIASZ, od Świętego FRANCISZKA, Szlachcic z Brytannij, w Paryżu przyięty, tamże Profesję uczynił, y posłany był do Konwentu Naszego Kolonieniskiego, gdzie za zdaniem wszystkich, wielą y niezwyčajnemi Cnot przykładami słynął: osobliwie zaś za fundament wszystkich Cnot, głęboką pokorę sobie obrał, tak dalece, że swoją niegodność, tak w słowach, iako y w wszelakich uczynkach tysiącami sposobami, starał się pokazywać. Jeśli go kto strofował, chociaż y nie Przełożony, strofowany, cierpliwie znośił, y mawiał: Niech że tedy, będzie pochwalony za to JEZUS Chrystus, y Najświętsza Panna MARYA, y nie więcej nieodpowiadał.

607 Wysokiego był Posłuszeństwą, tak dalece, że będąc w ostatniej Chorobie (Albowiem chorował na Suchoty, w których ledwie y z trudności mógł chodzić) gdy mu dla przykładu y zbudowania innych, Przełożony rozkazał umartwienie niezwyčajne w Refektarzu uczynić, z wielką ducha goracością czynił je, lubo dla wielkiej siły Ciała słabości, ledwie mógł mówić, y Habit na sobie dźwigać. Podleysze w Konwencie posługi, y które były z większym umartwieniem, nąypierwszy odprawował, y innych leu-

wszych, ochotą swoją do tego samego pobudzał. Otrzymał od Pana BOGA, prawdziwey pokuty y umartwienia ducha, przez którego, Ciało swoje, ustawicznie dla Miłości BOSKIEY Krzyżował; przeto w Przełożonych y Spowiednikach, trzeba było wielkiej pilności, żeby nad sobą niebytkował, z szkodą zdrowia własnego.

Do Najświętszey PANNY, która goraco kochał, niezmiernie był Nabożny. Świętą iey poprzedzał osobliwemi Cnot Aktami, y pobożnemi ćwiczeniami; a gdy bywał Zakrytyanem, w Wigilie Świąt Najświętszey PANNY, często przez całą Noc nieśpiał, żeby Ołtarze, jako nąypiękniey ubrał, y przed Obrazem Najświętszey PANNY bardzo ślicznym, swoje pełne miłości prągnięcia, w serdeczney skrzyni Synowskim affektem, pokornie y gorąco iey ofiarował, dla czego też bardzo pragnął y prosił, daleko jeszcze przed tym, niż zachorował, żeby go pochowano pod Ołtarzem Najświętszey PANNY, co y otrzymał.

Pragnął zawżę, iako nąygodniey przyjmować Przenajświętszy SAKRAMENT, czy do Mszy S. Z jak nąygorętszym Duchem przystępować, co aż do Śmierci nie respektując na ciężkie Choroby swoje, zachował, y ile mógł następować na nogi, albo na Msza Święta, albo na Komunię Świętą, zawżę z nabożeństwem uczęszczał. Goracość Ducha jego, w odprawianiu Mszy Świętey pokazał Pan cudownie, pewney duszy pobożney, pod czas śmępcy Przenajświętszego SAKRAMENTU. Widziała bowiem, gdy Wielebny Ociec ELIASZ celebrował Msza Święta, że z Cymboryum Ołtarza, jakas ognista jasność wynikła, y nad nim się unosiła, pokazując wewnętrzny Stán duszy jego, na ktorey Niebieskimi jaśniał łaskami.

Juz od małego czasu, w Kolonij, pomnażała się Naszych Karmelitow Bosych Fundacya, czego zazdroszcząc Szatan, tak przed tym, iak y potym, chciał pobudzić cały Senat do iey rąiny, z rący, że gdy Nasz Konwent, nad wiadomość y spodziewanie Nasze pogorzał, z tej okazyi, niektore bli-

bliskie Domy, nieszczęśliwie także zgorzały. Z czego ciężko utrápieni Nasi Oycowie, nieznośnie się smucili: nád ktoremi mając Kompássa, Nász Wielebny Oćiec ELIASZ, przez Wysocki Talent rozumu, znalazł taką okazyą, przy ktorej y Senat uspokoił, y dał sposobdo repáracyi pożyteczny, z wielką Bráći swoich pociechą.

611 Co ráz zaś słabiejąc bardziej nasilach, zawsze się ná Wolá BOSKĄ spuszczal, y po długiey á bardzo uprzykrzoney Chorobie, szczęśliwie umarł. W kilká dni po Smierci, pokázal się jednemu z Nászych Zakonnikow, tegoż Konwentu Kolonieńskiego, y pozdrawiając go; rzekł skromnie: Witay Wielebny Oycze; á gdy ten ktory go obaczył, chciał go zwyciężajem Zakonnym obląpić, zniknął mu z rak, niby goracy, iakby był w ogniu Czystowym zatrzymány, zostawivszy we łzach z wielkim długi pożytkiem; tego Zakonnika, ktoremu się pokázal.

612 Znowu trzeciego dnia po Smierci, pokázal się drugiemu z Nászych, tym sposobem; widziány był co ráz wyżej, zwolná podnoszony do Gory, ubrany w odzienie białe długie, albo w Albę Kościelną, ále gdzie niegdzie makuły ná sobie mająca, ktorych tym więcej ubywało, im wyżej był podniesiony ku Niebu. Zakonnik ow, dziwował się temu widzeniu, y prosił, coby to takowego znaczyło. Ktoremu umarły odpowiedział: Ja jestem Oćiec ELIASZ, idę z łaski BOŻEY do Niebá, nád ktore już więkšzey odebrać nagrody niemogę, za tę Miłość, ktorą ku Bráći moim miałem, ciężąc ich w zasmuceniu: zem zaś cząsem wpadał w defektá, zaszpećilem się temi ktore oglądał Makułami, z ktorychem się, przez trzy dni będąc w Czystcu, oczyścił.

Gdy zaś iak za żywota słynał, tak 613 po Smierci; poczał słynać, opinią Swiatobliwości, we czternásćie lat po pogrzebie jego, wykopáno Ciało jego, y znaleziono Cále y nieskazy, celne, lubo ná miejscu wilgotnym było zakopáne. Y do Roku 1640. w tym Stánie Cáości zostawało, iak czyniono relacyą, Autorowi Zycia jego. Jednak przez nieostrożność wykopującego, głowá oddzieloną była od Ciała. Wielki przykład zbudowania zostawił, wszystkim Zakonnikom, Konwentu Kolonieńskiego, ále osobliwie dwóm. Pierwszy był Brát Seráfin, rodem z Hibernij, ktory się tak kochał w milczeniu, że ledwie mowić umiał, y był wielkiej Swiatobliwości; bliskim już Smierci będąc, ciężył się, że miał w krotce BOGA oglądać. Widział ná ten czas, nawiedzaiących siebie, Aniołow, y po Smierci, blisko Wielebnego Oycá ELIASZA, pochowany jest. Zakonnik jeden Kolonieńskiego Konwentu, zaraz po smierci tego Brátá, pierwey niż Ciało do Kościoła wniesiono, słyszał po kilkaraży, nád Ciałem zmarłego, bardzo wdzięczne ná powietrzu spiewania, iakoby *Te DEUM laudamus*. Drugi był, Oćiec Brát Gábryel Jekodyeńczyk, pomienionego Wielebnego Oycá ELIASZA Sukcessor, ná Vrząd Zakrytyaná; osobność y milczenie kochaiący, y niemál zawsze w Bogomyślności zatopiony, dla czego w kilká lat, z Konwentu Kolonieńskiego, gdzie był przyięty, y Profesya uczynił, ná Pułszcá w Belgisum był posłany, y tam Swiatobliwie żyjąc, z opinią Swiatobliwości, umarł potym w Namurku, wprzód z pewnego widzenia ktore miał ná Pułszczy, mając wiadomość Smierci swojej.

Z Y W O T

Wielebney Matki MAGDALENY, od Świętego
JOZEF A.

ZYWOT

614 **W**ielebna Mátka MAGDA-
LENA, od Świętego
JOZEFa, nazywana na
Świecie, MAGDALENA
de Fonteynes, urodziła się
w Paryżu, z Szlachetnych, y Pobo-
żnych Rodziców. Ociec iey, zwał się
Antoni du Bois, Pán z Fonteynes, Mát-
ka zaś iey zwała się, Márya Prud-
homme, Corka, Pána de Fontenay, de
Brie. Vrodziła się Násza MAGDA-
LENA, dnia Ośmińskiego Májá, w no-
cy po jedenástej, w Sobotę, Roku Pán-
skiego 1578. Nászpnącego dnia, to
jest w Niedzielę Zielonych Świątek.
pochrzczone jest. Dwóch Bráci miała,
á cztery Siostry. Náystarszy Brát,
y náymlódzjá Siostrá, obráli sobie
Stán Świecki, y ná Świecie zostáli,
náymlódzý Brát został Kápucynem,
náystarszá Siostrá została Mniżką. w
Klátorze de Longchamps, drugie dwie
zostały Kármelitánkami Nászemi, lu-
bo jedná, dla Choroby y słabego zdro-
wia, niedotrzymała powołania swoje-
go. Ociec iey będąc w Niderlándzie,
Interessami Krolestwa, od Krolá zle-
conemi zábawny miał wnétrzne obja-
wienie, że mu się Coreczká urodzi,
którá zástugami insze przewyższy; co
gdy Zonie oznáymil, oná, ledwo co
się urodziła Coreczká, szczęśliwie, iá
Náyświętszey PANNIE posłubiła,
Gdy Násza MAGDALENA, máleń-
ká jeszcze była, umárła iey, kochána
Mátka. Ociec zaś iey, rozporządzi-
wszy wszystkich Synów y Corki, zo-
stał Xiędzem, między Oycami Orátor-
ium, y bárdzo chwalebnie żył.

615 Dziecina jeszcze we czterech látách
będąc, pokázowała się bydz poprze-
dzoną w słodkości błogosławieństwa
BOSKIEGO, y nád látá, do wiá-
domości rzeczy Niebieskich podnie-
sioná. Stoiąc ráz we drzwiách domu
Oycowskiego, wraz z swojá Ochmi-
strzyniá, obáczyła że niesiono Cíáło
do grobu iednego dżięcińciá máłego
zmárłego, y pilnie się Ochmistrzyni-
ey pytała, co to było takiego; którá iey
odpowiedziála, że wszystkich ludzi nie-
omylná Smierć czeka, y wieczność
chwały, zá dobre uczynki, ábo za-

złe Wieczność káráníá. Przeto iák má-
wiała Świętá Mátka Násza TERESA,
tak temiż słowy, do Nászey MAGDA-
LENY, pomienioná Ochmistrzyni czę-
sto máwiała: *Jedná wieczność czeka
kázdego, ábo w Niebie, ábo w Piekie-
cie. Umrzec wszystkim potrzeba, á po tym ży-
ciu, zacząć insze, które się nigdy niekoń-
czy.* Była bárdzo poiętnego y bystre-
go dowcipu, dla czego iá Rodzice,
wielce kocháli, y mieli z niey osobli-
wą poćiechę. Jeszcze máleńká będąc,
w Modlitwie się kochała, y swoje ro-
wienniczki, do tey Niebieskiey zá-
bawy záchęcała, którą się ná osobno-
ści przez wiele godzin zabáwiała, y
nábożne lzy wylewała, niewdáiąc się
w igrászki y lekkości dziecinne, które
zá nic máiąc, záwzse się ich chroni-
ła. Niżli jeszcze rok dziecińty skoń-
czyła, poczęła się w umártwieniách
á osobliwie w postách ćwiczyć, po-
tym zaś prosiła Rodziców, żeby iey
pozwolili lubo w tak młodym wieku
Kommunikować, co zá pozwoleniem
ich, z dżiwnym Nábożeństwem czyni-
ła.

Gdy już do piętnástu lát przyszła, 616
dla niezwyčajnych tak Cíáła iák y
duży przymiotów, wielu się o iey
przyiázn stárało, ále oná zá Oblubień-
cá, samego, CHRYSTUSA pra-
gnęła, przeto ná żadnego z inszych,
przystáć y zezwolic niechóciála. Tym
czásém Mátka iey pobożná umiera,
ktorey Smierć lżami obfitemi opláki-
wała, y w cále się ná Wola BOSKÁ
zdála. Pokázála się iey we śnie po
Smierci, y dała iey iedną ręká drogic
kámiénie, á drugá Krżyż prochem
przykurżony, co gdy od Mátki odbie-
ráła, kámiénie drogic, obrociły się w
proste, á Krżyż prochem przykurżony,
przemienił się w złoty y jásny, po-
rogách drogiemi perlami ozdobiiony;
z ktorego mistycznego widzenia zro-
zumiála, że iá B O G od próżno-
ści Świątowych, do drogi K R Z Y Z A
powoływał. Przeto zaráz, drogic
Suknie z siebie złożyła, wízelkie swiá-
towe rozrywki porzuciła, y do Stánu
Zakonnego zábieráiąc prágnienie, uślá-
wicznie się w pobożności Chrześci-
áńskiey

śńskie y Zakonnych umartwieniach ćwiczyła, w niesypiańiach, w postach, y włoścennicach: z tak zaś gwałtowną zmysłów aplikacyą, Modlitwy pilnowała, z niedyskretney rady, pewnego iey duszy Dyrektora, że stał uśtawiczny ból głowy, nieustające Zosładka ekeleye, cierpiała, y ponośliła.

617 Wiedziała że ia Bog na drogę krzyżą powoływał, ale niewiedziała iako się na nie dostać miała. Myśliła czasem na przykład Świętego Alexego wyńść tajemnie z domu Oycowkiego y po jałmużnie chodząc ukrywać się między Vbogiemi; ale uważając niebezpieczeństwo obrała sobie życie, między biągłowami pokutującemi, y między niemi byż policzoną, żeby przy zachowaniu przystoyności, miała okazy do ćwiczenia się w pokorze. Ale że iey to Oycowie Duchowni rozrządzili, postanowiła mocno, wstąpić do ktorego Zakonu, prosząc Pána BOGA, żeby iey do tego drogę pokazał. Na ten czas mieszkała w Turonie, z Oycem swoim, do ktorego z Káosztelu swego z Nábożeństwá przyjechał, na Kazania Wielkiego Postu. Do tegoż Miasta, przyjechał także, Pán Piotr de Berulle, który potym był Kárdynálem, żeby od Zakonnikow większego Kłáosztora, otrzymał Kościół Náyświętszey PANNY *de Cambray*, na przedmieściu Paryskim wystawiony, na pierwszą Fundacyą Konwentu Kármelitánek Nászych. Zrelacyi tedy, pomienionego Pána Piotra, *de Berulle*, dowiedziawszy się MAGDALENA o Obserwancyi, y Wstáwách Nászych Zakonnice, zaraz do nich wstąpić postanowiła, y ćwicząc się w Obserwancyách Zakonu Nászego, żadnym sposobem od wykonía swoiey intencyi odwieść się nie dáła, ani na Oycowską miłość y zábranianie, ani na uprzykrzone inszych perswazye nie respektuiac, ani na wzruszone od Szatanow poduszczenia dbając, którzy iey Kłáosztor iako piekło gánili, á rozkoszny Swiátowe zachwálali.

618 Tym wszystkim nic niewzruszona, MAGDALENA, pojechała do Paryża, do kad przyjechała w dzień Świętego Oycy Nászego ELIASZA, y w

towarzystwie inszych Pánien, ktore o Kármelitáński Hábit prosiły, oczekiwała Fundacyi. Gdy stanęła Fundacyą, przyjęła Hábit Święty, w dzień Świętego Márcína, Turoneńskiego Pátroná, Roku Pańskiego 1604. y nazwana była MAGDALENA, od Świętego IOZEEA, dla wielkiego nábożeństwa, do tego Świętego. Nie długo potym, dwie swoje Siostry do Zakonu za soba pociągnęła, z ktorych jedną dla Chorob y słabego zdrowia, wytrwać niemogła, Oycá zaś już Wdowcem będącego, do tego przyprowadziła, żeby zostawił Káplána, Orátoria, Życie pobożne prowadził, y Kłáosztor w Mieście Turonskim, dla Nászych Kármelitánek fundował. Tak szczęśliwie w drodze doskonałości postępować poczęła, że w krotce doskonała została, y poczytana była za sposobną do instrukcyi y náuczania inszych; dla czego Mátki Fundátorki Hiszpáńskie, posyłały do niej Konowicyuszki, á żeby ich uczyła. A że ia nieznośny ból głowy, y insze ciężkie choroby przyćmikały, bojąc się żeby dla ich uśtawicznej przykrości, w swoiey wokacyi nieustála, ileż z niej było, uczyniła Slub, trwać w Zakonie, y wszystko cierpliwie znosić: w czym od BOGA utwierdzona, nie tylko Choroby, ale też y jawne Szazany pokázuiających się nápáści, mężnie zwyciężyła. Gdy już Rok Konowicyátu, w doskonałym ćwiczeniu się w Cnotách, z niewyzáyną roztrośnością czyniac co iey rozkázano, skończyła, przypuszczona była do Solenney Professyi, która dnia dwunástego Listopada, Roku następuiacego uczyniła, y ile mogła, starała się u Przełożonych, żeby ia nie w Hábitcie Chorystek, ale Siostr Konwierskich czyniła.

Nie długo po Professyi, dla niezwy- 619
czaynych łask y talentow, ktore w tobie miała, obrána była Mistrzynią Konowicyuszek, ktorych wiele, do doskonałości, náuka swoią przyprowadziła. W krotce potym, gdy Mátki Fundátorki Hiszpáńskie, rozjechały się na Fundacye do Niderlándu, pod posłuszeństwem Przełożonych Zakonu, zápro

proszone od Xiężney, a Wielebna Mária ANNA od Świętego BARTŁOMIEJA, Przeoryszą Konwentu Paryskiego, naznaczona była na Fundacya Turoneńska; Nasza MAGDALENA, na iey miejsce obrana była Przełożona, która z wielkim staraniem, zaszczepioną Zakonną Obserwancyą, pomnażała, y utrzymowała. Na tym Wrzędzie, Przeoryszy oprócz innych Cnot Zakonnych niezwyčajną pokorę, y dziwną pokazywała cichość; albowiem gdy u Forty z pewnym Panem gadała, przyszła jedna Vboga białogłowa, y rozumiejąc ją bydz Fortyanka, polpolicitym Imieniem Zakonnym, rzekła do niey, *Moja Siostra*: ow Pan, niewiedząc o wielkiej Familij Naszey MAGDALENY, rozumiał że ową Vbogą, była iey Siostra, dla czego rzekł do niey: *Taz to jest Siostra Wielebności Waszej?* któremu nie nie odpowiedziałwszy, zostawiła go, przy swoim rozumieniu.

620 Po skończonych tego Przełożenstwá trzech latach; znowu na drugie trzy lata, była obrana. A gdy rządy swego Konwentu, Panu BOGU, y Najświętszey Pannie polecała, zasługami swojemi, to od nich otrzymala, że ia oprzyrzanych rzeczach które się dziać miały, informowali. Na jedney karcie, tak to opisała: *Pan Nasz, pokazał mi raz, co chciał wyświadczyć, duszom tego Kłáštoru: widziane było mi, gdzie Chwala y duch jego spoczywać miał, na którym, tak wielką widziałam doskonałość, że tego język mój wyrazić nie może, y zebrana w sobie y zádumiona, nic więcej nie mogłam mówić, tylko toż O Błogosławione dusze, które tak wielkie rzeczy potkac mają.* Na drugiej karcie to także napisała: *Gdy się raz do Najświętszey PANNY modliła, rzekła mi, że Pan Nasz, jeszcze na ziemi żyjąc, o Naszym Zakonie z nią mówił, y obiecał iey, iż w ostatnich czasach, wielce mu służyć będzie y podobac się, Nasz Zakon Reformowany; oraz dowiedziałam się od niey, że ta Obietnica, już była spełniona, dla nowej łaski, której Zakoncom Naszym uczęszat.* Miewała zwyczaj, ne oświecenia od BOGA, w dyrekcyi swego Kłáštoru: Trafiło się że jedną

Pannę Szlachetnie Vrodzoną do Zakonu zachęcała; chcąc Szatan oszukać Pánienkę, pokazał się iey w postaci Brata, y powiedział iey, że znalazł dla niey Godnego Kawalera, y z sobą iey do gospody iego zapraszał. Wielebna Matka, o tym oszukaniu Szataniskim, od BOGA przestrzeżona, kazała zawołać do siebie Pánienki, y pokazała iey jawną zdradę Szataniską. Teyże Pánience, sniło się jedney nocy, iakby ia w Kościele będąca ogień ogarnęła, z którego wyisć niemożęła, ale tam Zakonny Hrabia, z rak Wielebney Matki przyiela: zaczęły widząc w tym Woła BOSKĄ, została Karmelitanka. Już na ten czas, Duchem Prorockim, przyszła rzeczy opowiadała: Pewney Páni, swoia nieplodnością zasmuconey, zapowiedziała, że będzie miała Synow, y tak się stało. Pewnemu także Panu, zapowiedziała, że Zoná jego nie plodná, w krotce Corke porodzi, co się sprawdziło. Czynila też, y Cuda; bo jedną Zakonnicę swoię bardzo schorżala położeniem na niey rak swoich uzdrowiła, druga od codziennego głowy bolenia, uwolniła, mówiac przez żart, *Gdybym była święta, tobym cię uzdrowiła.*

Roku Pánńskiego 1615. skończywszy 621 drugie trzy lata Przełożenstwa, w Konwencie Paryskim, naznaczona była do Kłáštoru Turoneńskiego, żeby go swoia przytomnością informowała: tam mieszkając przez ośm Miesięcy, nowey Przeorysle swoia rada dopomagała, y Siostry przykładami Cnot budowała. Wrociła się do Paryża w Miesiacu Márcá, Roku 1616. y w krotce posłana była do Lugdunu, na nową Fundacya, która Páni de Halincourt Prowincyi Lugduńskiey Gubernatorowá ofiarowała, po ktorey skończoney, w nadgrode pracę, Niebieskich Kommunikacyi zażywała; widziała bowiem Najświętszą PANNĘ, y Świętą MARYĄ MAGDALENĘ, które się iey pokazały. Roku 1617. w Lipcu, podczas bardzo wielkich upałów, nie bez wielkiej niewygody Ciała, powrociła się do Paryża, do kad ia na nowe prace wokowano, ponie-

ponieważ o drugim Kłástorze, w tym Mieście zamýsłono, który oná fundowała tegoż Roku, w dzień Narodzenia, Náyświętszey PANNY. Obrano iá tam, za Przeoryszę, y wprowadziła wielką Zakonną Obserwancyą, do tego Kłástoru, Mátki BOZEY, gdzie mieszkając, cudowne dzieła, w nawracaniu Swieckich czyniła. Pán jeden, pewnego dnia przyszedł do rozmownicy, do którego gdy wyszła. Wielebná Mátká, nieznośny fetor czuła, którego inși nieczuli, á oná áż odstąpić musiała; potym zaś ow Pán, przyznał się przed towarzyszem swoim, że ten fetor, grzechy jego czyniły, bo ledwie wyszła godziná, iák bardzo szpetnie zgrzeszył, y poprawę obiecał. Nawróciłá także Młodzianá niewstydliwie żyącego, y swojemi Modlitwami, do znoszenia Chorob, y do dobrej Smierci przysposobiła.

622 Niekontentując się ostrościami Zakonu, wiele sobie inszych przyczyniała, ostre Włosiennice nosząc, y do krwie czyniąc dyscypliny, co jednak sobie wszystko słodziła, częstemi komunikacyami, rzeczy Niebieskich, y ápparycyami, osobliwie Anioła Stróża swego. Skoro już ten nowy Kłástor swoją instrukcyą utwierdziła, wrocila się do pierwszego Kłástoru, pod Tytułem Wcielenia Páńskiego, do którego obraná była Przeoryszá, y rzekła Antecessorce swojej: *Ahi Matko, jestem na Władzie już ostatni raz, iáko mi Pán oznajmił, y nád to objawił mi, że skończysz ten Wład, máz to będę miała czasu, przygośowania się do Smierci.* Zaráz tedy z wielką bázdzo pilnością, gotowała się do smierci zapowiedzianej sobie, iákby żyć w godzinę Smierci chciała; dla tego od Wizyt Páńskich, y Xiążęcych konwersacyi, ktorzy iá nawieć dzáli stonila, żeby z samym tylko BOGIEM swoim konwersowała, á jeźli czátem z Swieckimi rozmawiała, rozmowy tę do wiecznego zbawienia ich kierowała. Przeto gdy iedná Zakonnica, o Zbawienie pewnego umarłego, bázdzo się turbowała, ten z Niebá głos usłyszała: *że przez zasługi y Modlitwy MAGDALENT Nászey,*

zbawiony był, ktore tyłiaczmi ludźi, do zbawienia przyprowadzala.

Wielá Chorobami była przyćśnio-623 na, około dziewięci lat przed Smierciá, osobliwie wielkim zápáleniem płuc, z gwałtowná Febrá. Jednak y ná ten czas, codzień wstawała, y do Choru chodziła, dla słuchania Mszy Świętey Boleści Chorob, przyczyniła ustawiczná pracę, w pisaniu bo z wielu miejsc, odbierając listy, odpisować ná nie musiała. Po skończonych Przełożeniá trzech latách znówu była obraná, y ná prośbę Zakonnice, musiała przyjąć Wład. Poczęła się tedy ćwiczyć, w osobliwym Nábożeństwie do Náyświętszego SAKRAMENTU, przed którego Ostarzeńm dniem y nocá, ile mogła ássystowała, y wystawiać go przed Zakonniciami w kázde Czwártki, postanowiła. Ztego Nábożeństwa do Náyświętszego SAKRAMENTU, miała iáskę, nietylko dobrého Zyciá, ále też y Cudá czynienia. Zakonnicej jedná, ciężkim bóleniem zębów y głowy uciśnioná, swojemi Modlitwami prędko uzdrowiła. Drugá ieszcze Nowicyulská, fluxy w nogách mająca, podobnym sposobem, uleczyła. Inszá Zakonnice, od nápásći Szatáńskiey, ktory się iej w postaci Olbrzymá, o jednym oku ná czole, pokázował, cudownie przyszedszy do uiey uwolniła, bo samá ná ten czas, chorá była. Swieckiego jednego sobie znajomego, od záwysłoney smierci, wolnym uczyniła: Ten mieszkając o Ósmdziesiąt mil od Páryżá, wpadłszy w desperacyá, że mu się złe powodziło w rożnych okazyách, chciał się puginálem zabić, ktoremu pokázawszy się Názá MAGDALENA, odwiodła go od złey imprezy, ktora on potym, Zbawicielką swoją nazywał.

Po skończonym swoim Władzie, 624 stáráła się o inszey Przełożoney obranie, samá zaś obrála sobie Siostróm, służyć, y otrzymawszy Wład Infirmárki, przez niejaki czas Chorym Siostróm, z niezwyčajną y przedziwná Miłościá poty służyła poki chodząc mogła, dla opuchłych y płynących materiy zebráną Nog, żeby zaś w tym

w tym kálectwie, bywała w Chorze, według swego prágnienia, y aby iá do Choru noszono prosiła. Już od dawnego czasu, miała sobie Smierć objawioną; przeto powiedziała jednej Zakonnicy, że *koło siedmiesiąt lat umrze*: Do drugiej nápiła, że *przed nią umrze*; co się tak stało, bo samá trzy Miesiące tylko, już żyła. Jey Smierć, czterema laty przed tym, jednej Zakonnicy Názey, objawioná była, wdzień Świętego Augustyná: jáko y drugiej, kilka Miesiącami: Przeto pospolicie trzymáli, że wkrótce umrze co y oná samá Nowicyulczu. Jedney zápowiedziała, którą gdy do uczynienia Professy Zakonney sposobiła, rzekła iey: *Já cię Profeska nieobaczę*. Y dla tego się, z dziwną pilnością y staraniem, do bliskiey Smierci gotowała.

615 Roku Páńskiego 1637. W wielki tydzień, poczęła iá ciężey nád inše czasy, y ustawicznie głową boleć: jednak owe dni, y Świętá Wielkánocę, z wyczáynym Nábożeństwem, odprawiła. We Środę po Wielkánocy, która była piętnaštego Kwietniá, przypádo ná nieć ciężkie gárlá zapálenie, z wielkim do jedzenia áppetytu stráceniem, które áffekcyę, przy wielu inšych przez kilkanašcie dni trwały. Wiedząc o zbliżájącey się Smierci, często Kommunikowała, y żeby iá noszono przed Oltarz Náyswiętszego SAKRAMENTU, prosiła, nawet już y w samę Smierci Wigiliá, gdzie zemdláwłszy, do Celi odprowadzoná była, y przyšedšzy do siebie, záłošne Zakonnice cieszyła, którym zá miłość y dobrodzieystwá dziękowała. Dniá trzydzištego Kwietniá, który był Czwárotek, tak wielkie nástąpiły ná nieć bolešci, że po trzy razy záwołała: *BOŻE MOJ, który wszyko mozeš, mozeš mnie podźwignąć, jednak niech się stanie, Woła twojá, nie moja*. Przyniešiono do niey Przenáyswiętšzy Wiátyk, który z cudowná duchá gorácošciá przyięła, y rozmyšlaniem o Tájemnicy iego, długo się zabáwiała. Prosiła znowu żeby iá zaniešiono do Choru ále gdy bárdzo osłabiła, znowu iá odprowadzono do Celi. Gdy iey Zakonnice,

o błogosláwienieštwo prosiły; y niektorzy przytomni Swieccy, pokornie z tego się wymáwiała, prosiąc Páná, áżeby wszystkim błogosláwił. Prosiła o OLEY SWIĘTY, który z nábożeństwem przyięła, y bolešciámi Smierci otoczóná, rzekła: *Ják trudne šo Smierci ciężkošci? Ále Ty Pánie, jesteś umocnieniem moim, JEZU CHRYSIE, synu BOGA żywego*: á wymowiwszy trzy rázy, Imię JEZUS, mowę stráciła, y z podniešionemi záwšze w Niebo oczámi, konáć poczęła, á okolo kwádránsa, wesoła twarz pokázuiac, skonáła. Jedná Zakonnica tegož Kláštóru, widáiała CHRYSUSA Páná, y Náyswiętšza PANNĘ, z wielką liczbá Świętych, y Aniółow, przy iey Smierci ássystuiących: widáiała także, Aniółow Świętych, y Czártow, między sobá sprzeczájących się, Czárć ná nieć inštygowáli, Aniółowie iá bronili, Czárć się ná nieć škárzyli, że im tak wiele dusz wydárła, Aniółowie, BOGU dziękowali, że nád niemi tryumfowała. Vmárlá we Czwárotek, dniá trzydzištego Kwietniá, w pułtóry godziny po południu, Roku Páńskiego 1637. Wiekú swego piędzištego tego dziewiátego, á Zakonney Professy trzydzištego drugiego.

Chciał Pán, Oblubienicy swojej Chwałę pokázáć. Pewná Zakonnica Kármelitánká, o Siedmiesiąt mil od Páryżá będącá, smierci iey w duchu ássystowała, y widáiała duszę iey, prostó wšępującá do Niebá, ktorey Smierć inšzym oznáymila, y w szešć dni, o niey się potym listownie dowiedziáno. Ciało iey Swiátobliwe, do podźwignięcia šliczne y wolne, wszystkim záduńmienie czyniło, z ktorego pochodzący bárdzo wdźlęczny zápach. przytomnych kontentował. Zbiegła się do iey Ciáło, wielká ludži frekwencyá, wšyscy iá, nawet y dzieć, Świętá názywáli; y o iey Relikwie, profili. Solemnie iey Exekwie, odprawował Biskup de Lizieux, i ktore się przez dziewięć dni odprawiały, przy wielu Mszách Świętych, y częstych Kommuniách; Konwent záś codzień, przez cały Rok śpiewány Nieszpor zá umártych odprawiał, y Košciół przez czterdziešć dni záło-

żałoba był obity. W krotce po swe-
iey Śmierci, pokazała się dwiema Kár-
melitankom, Chwała otoczona, jedney
w większym Konwencie Paryskim.,
drugiey zaś o Sześćdziesiąt mil od Pá-
ryża będący. Potym także, dała się
widzieć w wielkiej Chwale, wielu
ludziom różney Kondycyi, tak Zakon-
nym, iako y Świeckim.

627 Była we wszystkich Zakonnych Cno-
tach doskonała; bo zaczynając od Mi-
łości, która jest Królową wszystkich
Cnot, taką w niej Miłość była, że
ia często do Niebieskiego Oblubieńca
pościagała, o nim zwyczajnie mówić,
przymuszała, y wcale się na Wola
Boską oddać, przyniewalała. Co się
zaś tycze, miłości bliźnich, wszystkich
ile mogła, tak w duchownych iako y
w doczesnych potrzebach, usilnie ratos-
wała. Żywa wiarę miała, która Ta-
iemnice Wiary tak przenikała, że o
nich nad ludzkie pojęcie, rozmawiała.
Tym Światłem z Niebá obświeconą, o
Tajemnicy SAKRAMENTU Przenay-
świętszego rozmyślała, któremu wiel-
kie poszanowanie, wewnątrznie, y po-
wierzchnownie czyniła. Z tad pocho-
dziło, wielkie iey Nábożeństwo, ku
wszelkim rzeczom Świętym, osobliwie
ku Panu BOGU, Najswiętszey PANI-
NIE, y Świętym Páńskim; których to-
bie za Patronow, wielu obrała, y im
wiernie służyła. Świętym, y Dobro-
dzieiom swoim, za Dobrodzieystwa
sobie oświadczone, niezmiernie wdzię-
czną była, których nigdy niezapomi-
nała. Osobliwa miała roztropność,
tak w utrzymowaniu Interesow, iak y
w Rządach Klasztorow. Dla tego, wie-
le do niej przychodziło Ołob, tak
Duchownych iako y Świeckich, którzy
się iey w wątpliwościach radzili. Ju-
żesmy widzieli, niezwyćiężoną iey
cierpliwość, pokutę, głęboką pokorę,
niezwyczajną cichość, osobliwe Po-
słuszeństwo; do których możemy przy-
łączyć, y infze Cnoty, iako to niená-
rulzoną Czystość, wyśmienite Vbo-
stwo, Anielską skromność, y prze-
dziwne Milczenie.

628 Wielą Cudami, za żywota, y po
śmierci słynęła. Żyjąc, nadprzyrodzo-
ny zapach z siebie wydawała, którego

wielu doświadczyło, także y po śmier-
ci, iako się już powiedziało. W Are-
lácie, iedną Pánia, od Kámenia u-
przykrzonego, swoia po Śmierci do
BOGA przyczyna, uwolniła. Pe-
wnego Młodzianá nie daleko Brynko-
li, który się w Szaleństwie chciał
obiesić, od utraty życia, wolnym
uczyniła. Gdy pewną Páni z Corka,
na rzece názwaney Wárus tonęła, iak
tylko MAGDALENY Názey, na
ratunek wezwála, od niebezpieczeń-
stwa uwolniona została, bo Názá-
MAGDALENA, pokázawszy iey
miejsce, przez które się mogła z
Corka ratować, zaraz zniknęła. W
Rzymie, Kanoniká, już od dwóch lát,
na ciężkie párcia y boleści bokow
chorującego, swoimi Relikwiami u-
zdrowiła. W Mátyškonie, zácna ier-
dna Białogłową, na Scyatykę od dwu-
dziestu dwóch lát chorującą, do zdro-
wia przyprowadziła, W Kabilonie,
Zakonnice Benedykrynkę, od sześci
Miesięcy, wszystkę Paraliżem zarażo-
ną, y nie nieczującą, a do tego Kon-
wulsyę cierpiącą, przyłożeniem Re-
likwii swoich, zaraz zdrową uczyniła,
y tamże wiele innych Cudow, zosta-
wiła pamiątkę. W Kadamie, pewny
Pan, długo chorujący na Raká, który
mu się uczynił między okiem prawym
y Nosem, y Ciałó iego ustawicznie
toczył y trawił, za iey zasługami,
wkrotce do Zdrowia przyszedł. W
Bélnie, pewna Niewiasta, podobną
affekcyą mając na ręce, za iey przy-
czyną, uzdrowiona została. W Pi-
kráwie, małej Paniencie ślepey, wzrok
przywróciła, y trzechiełtnie dziecię,
już w ślách ustawiające, czerstwe y
zdrowe, uczyniła. W Páryżu, Białó-
głową dla skurczenia żył, chromą, u-
zdrowiła. Intzego od Epilepiyi u-
wolniła. Wiele infzych Cudow, iey
Wielebney Mátki, opuścza się, które
w pomienionych, y infzych Miástách
uczyniła, iako y po różnych Zakonu
Názego Kłásztorách, żeby czytający,
niefatygowali się długim
czytaniem.

Z Y W O T

Wielebney Mątki KATARZYNY, od
CHRYSTUSA.

629

Wielebna Mątká KATARZY-
NA od CHRYSTVSA,
názwaná ná Swiećie Kátá-
rzną Cesi, z Szláchetnych
urodziła się Rodzicow. O-
ciec iey był, Pán Ferdynánd Cesi, Xia-
że *Aqua Sparta*, Mątká zaś, Olimpiá,
Vrsini, pod których edukacya, w Chrze-
ściáńskiey pobożności, y w przystoy-
nych obyczáich, była wychowána.
Gdy do náleżytych lát przyszlá, dáná
była w Máżeństwo, Pánu Juliuszowi,
de Ruere, z którym Corkę spłodziła.
Z którym się dla nierowney Męzá kon-
dycyi, zá konsensem Oycá Świętego
GRZEGORZA Pietnástego, roz-
wiodła. Żyła w wielkim ukontentowa-
niu w stánie rozłączenia swóiego, z
jedynie kochána Coreczką, która gdy
iey w Czwártym Roku, z wielkim
zálem umárlá, poczęła KATARZY-
NA, tráćić áfekt do Swiátá, y Modli-
twy pilnować: álbowiem przedtym,
idac zá Swiátowemi próżnościámi, y
ich ponęctámi uludzoná będąc, wszy-
tkie Mátrony Rzymkie, w próżno-
ściách y áppárencyách przechodziła,
y wszytych oczy, do siebie pociągá-
ła. Już uwolnioná od Miłosci ku Cor-
ce, chciał Pán do siebie, tak skute-
cznie pociągnąć, że lubo się czym in-
szym chciała rozerwać, niczym ukon-
tentować się niemogła. Vczyła się
dla rozrywki, języká Fráncuskiego,
dywertencyi szukała. Muzyki z ochó-
ta słuchała, y insze wymyslała ucie-
chy żeby się wnétrznemu do BOGA
powołaniu opáriá, y sprzećiwirá, ále
im bárdziej się opierała, tym więk-
szego niepokoju, y zámiętzenia w duszy
doznáwála, przeto pásuąc się z myślá-
mi, áni w nocy sypiać, áni się uspo-
koić we dnie niemogła. Áż przećię,
skutecznie od Páná BOGA poćia-
gnioná, postanowiła poyść zá powo-
łaniem BOSKIM, poczęła Modlitwy

pilnować, y pytać się pilnie, o Klá-
sztór zgodny, do powołániá swego, w
którym by się mogła ná wieki Oblu-
bieńcowi Niebieskiemu poświęćić.

Tráfiło się ná ten czas, że jedna ⁶³⁰
Pánná z iey Fracymeru, powołaná od
BOGA, do Nászych Gory Kármelu
Zákonnic, zwierzyła się Páni swoiey,
KATARZYNIÉ Nászej, powołániá
swóiego, przy ktorey okázyi, pod
pretextem Sługi, o sobie także KA-
TARZYNA myśliła. Przeto do
Kláštóru Náyswiętšzey Pánný MA-
RYI, z Gory Kármelu, częłto cho-
dziła, z Staršzemi Kláštóru Zákonni-
cami rozmáwiała, o Vstáwy Zákonne,
y o káždá z osobná Obserwáncyá, čies-
káwie się pytała, á gdy się wszytko z
iey prágnieniem zgádzáło, ná powo-
łanie BOSKIE zezwoliła, y od te-
go czátu, iedną sobie z inszych zá Dy-
rektórkę obrała, Mátkę Hieronimę,
od Náyswiętšzey Pánný MARYI, o-
ráz y zá Towárzyškę przysłzey Fun-
dacyi, y prác swóich. Táka zaś, zá-
páloná była BOSKÁ miłostíá, że
do niey, y tych zápálała, z ktoremi
rozmáwiała; przeto jeden z Bráći Ná-
szych, bárdzo pobożny Zákonnik ro-
zmáwiając z nią, y Świętými iey sło-
wámi zápálony y podziwieniem zdie-
ty, záwolał: *Jak to może bydz, żeby Pá-
ni Swiećká, táka Miłostíá Páná BO-
GA goráła, á ja Zákonnik, żeby byt
tak ociembly?* Z tym Zákonnikiem, o
swoiey Wokacyi, do Nászych Kárme-
litanek, y o Nowey Fundacyi, już u
siebie postanowionej, náypierwey się
znošila. Tráfiło się tym czášem, że
ieden z Nászych Oycow, przyszedł
do niey ná Pátac, dla niey wokowány
ná Spowiedź, ále kto go wokował, nie
wiedziáno. Odpowiedziála ona, że
mála Spowiedniká inszego: co jednák
bez tájemnicy nie było, bo ják umárl
pierwšzy Spowiednik, tego Oycá, zá

Spowiedniká sobie obrała, y przed nim zawsze się Spowiadała.

631 Zaráz poznał Ociec, jak przyjemná była Pánu BOGU, tá duszá, y udárowaná wysokiemí łaskámi. Przeto, poczał się iey pilno pytać, o sposobie Modlitwy, którą z wielkiej pokory powiedziała, że się ná niey nieznáła; Ale gdy iá o tę niewierność, sfosfowało Sumnienie wszystkie potym, skrytości, myśli, y Duchá, otworzyła, y jego dyrekcyi, tak wiernie się poddała, że mu we wszystkim, bárdzo Posłuszna była, á jako Spowiedniká prosiła, żeby iey trudne rzeczy roskázował, áby tak cierpieć, y bydz wzgardzona dla Pána BOGA, mogła: dla czego Ociec, żeby iey prágnienu dosłyć uczynił, podobne rzeczy, roskázował iey. Tráfiło się bowiem, jednego dnia, że iey roskázal, álbo ráczey pozwoił, áby krotko ubraná, y ná wysokich trzewikách, z jedną tylko dziewczyná, po Vlicách Miásta chodziła; á gdy tak przyszła ná miejsce, gdzie było więzienie Złoczyńcow, pátrzący ná nią poczęli iá iák Szalona lżyć y łzczypać, zelżywemi słowami. Inszego dnia, roskázal iey, álbo pozwoił, żeby poszła do Kościoła Świętego Piotra, z tym kárteluszem, nápiśanym, y do pierśi przylzytym: *Modlcie się za tę Grzesznicę*: było to, odwieczorá, w Piątek Márcowy, gdy cały Rzym do tego Kościoła wychodzi, dla dostąpienia Odpustów. Ná ten czas, inși się z tego budowáli, Krewni zaś, y drudzy z niemi, ná Spowiedniká powstawáli, nazywáiąc go niedyskretnym y microzeznánym, ktorému zakázáli, do iey Pałacu chodźć. Zgoła tak się zawzięli y grozili ná niego, że się Ociec, nágley śmierci, nie bez fundámentu, od nich obawiał: jednak iey dyrekcyi nieporzucił, wiedząc, jáki mu Skárb Pán BOG polecił, ále te publiczne umártwienia umoderował.

632 Probowal iey także w Modlitwie, y umártwieniu potájemnym, także y w uczynkách miłości, ku bliźniemu. Przeto często, z Pánnámi swemi, do Szpitálow chodziła, żeby chorym Białogłowom, nie tylko służyła, ále obfi-

temi jáłmużnámi; y jedzeniem opátrówáła. Ná co pátrzący, dziwili się y budowáli, uwážáiąc, że bárdziej Chóre náwiedzáła, niebo iac się, żadney obrzydliwości. Tráfiło się ráz, że jednej Białogłowie, wrzodámi obsypáney służyła, y z politowánia nád iey mizeryá, ustá swoje do wrzodów ćiekących y ognistych, przykładáła, które lubo ćiekącá ropa oszpeciła, ále chora nie spodziewánym Cudem, uzdrowiła. Náśládując CHRYSYSTUSA, miała zwyczaj, kilká rázy, dwánáście Vbogich Białychgłow, do domu swego sprowadzác, służąc im do Stołu, y nogi umywáiąc: ráz tedy między niemi, była jedná opętáná, á gdy Czárt widziál, że się do Nog opętáney, Sługá CHRYSYSTVSOWA zniżyła, rozjuszoný tak wielką iey pokorá, ślegmę, y insze Náturey ekskrementá, ná nią wyrzucił. We wszystkim się mártwiła, y to póspolicie czyniła, czego się bárdziej, iey Nátureá wzdrygáła, dla czego, ná jednej misce, wiele rázem potráw mieszáła, áby obrzydliwość delikatney komplexyi zwyciężáła.

Zeby wielkiemu, do ćierpienia prágnienu, mogła dosyć uczynić, inszych do tego záżywáła. Miałá w Domu jednę Ormiankę, do Vstug Panien swoich, ktorá potym oszalała, ále ná ślách mocná była: tę tedy, oná sobie obrała, żeby iá dylcyplinámi iák náymocniej bijáła, z czego, tak bárdzo słábá bywáła, że ani typiáć, ani się ná łoszku ruszyć nie mogła. Gdy zaś już KATARZYNA Násza, Zákonnica zostála, pytáno się tey Sługi, ktorá iá ná Swięcie bijáła, iezli chce zostáć Zákonnica? oná boiác się, żeby iey tak w Kláštórze nie bito, iáko sama Pánia przed tym bijáła, odpowiedziála: *Iezli się Páni mojá, sama chce zabić, já niechcę*. Zeby nie nieopuszcila KATARZYNA Násza, w czymby się mogła mártwić, jednej nocy stóiąc przy ogniu, włosy sobie urznięła, które zwińájąc ná żelázny rozpáloný Wátek, spáliła, ofiaruájąc to Pánu, co sobie bárdziej Białogłowy stymuá, ná co pátrząc, záduńione iey Służbiste, plákáły, oná zaś ostrzyżoną głowę, pokrywáła Czápeczka, poki nie zostáła.

ła Zakonnica. Pragnęła do Zakonu, ale z rady Spowiednika, z słusznych przyczyn, odwracała wstąpienie, ow zaś iey Spowiednik, doskonały Zakonnik, niedługo nagle umarł, który więc kła część przeszłej nocy przed Śmiercią, modlił się przed Najsświętszym SAKRAMENTEM, y o iego Zbawieniu, ta Sługą CHRYSOSTUSOWA, miała objawienie od BOGA.

634 Roku Pańskiego 1623. Wieku łwego trzydziestego trzeciego, KATARZYNA Násza, Zakonny przyięła Hábít, w Kłáštórze Najswiętszey Panny MARYI, z Gory Kármelu, zostawiwszy w swoich Interesách Prokuratorá; bo dla różnych trudności, nie mogła dłużey ścierpieć, gorącego pragnienia, do Stánu Zakonnego. Z nią poszły do Zakonu, iedná Panna, z iey Fracymeru, y Páni Cecyliá Cewoli, Wdowa. Zostawiwszy Zakonnica, z taką Duchá goracością, zaczęła swoy Nowicyát, że była w podziwieniu u inszych. Tak wielce wesółá w Duchu była, że to y powierzchownie pokazywała. Bo gdy do niey Pán Cefsy, Brát iey przychodził, zázwsze z nim uśmiechając się skromnie, rozmawiała, czego on przyczyny nie wiedząc, nie ráz iey mówił, żeby się tak nie śmiała. Często iá w umártwieniach probowano, nánáczając iey nie tylko zwyčajne, ale też niezwyčajne y ciężkie umártwienia, które wszystkie, wesóło, y zázáz czyniła. Kázala iey ráz Mátká Przeorysza, áby w wzgárdzoney Sukni, powiesiwszy powroz ná Szyi, przed Zakonnícami, wszystkie swoje grzechy wyznała, co gdy już zaczęła czynić, kázala iey milczec Przeorysza, przydając większego iey upokorzenia przyczynę, to jest, żeby grzechami swemi, niewinnych inszych Zakonníc, nie zgorzyla.

635 Poczęła ná ten czas, o zámýsloney Fundácii twoiey traktowác, y pisała do Cefarżowey, żeby tę Fundacyá w Wiedniu mogła zázóżyć, w czym prosiła iey o Protekcyá, ofiarując Dobrá swoje, ná wystáwienie Kłáštóru. Z wielkim respektem, odpisała iey Cefarżowá, y swoím przykázala Mini-

strom, żeby tę sprawę promowowali. Niemogła tá sprawá, tak byđ ukrytá, żeby o niey nie wiedziáno publicznie, ktorá rozgłoszoná, Krewnych KATARZYNY, á osobliwie Brátá iey do gniewu poruszyła; álbowskiem ten, cały práwie Rzym poruszył, y przed OYCEM Świętym udáł, że był Vbogi Szláhcicem, działkánim obciążonym, Siostrę záz swoię, głupią uczynił, ktorá tá Fundacyá chciała Dom zniszczyć, y zubożyć. Temi perswazyami zniewolony OCIEC Święty, odpisał Cefarżowey, obliquiac iá, żeby od promocyi; tey Fundacyi, ustąpiła. Brát záz Nászey KATARZYNY, częstemi groźbami, odgrázał Przełożonym Zakonu, jeźliby ná tę Fundacyá pozwolili: prosiąc ich, żeby KATARZYNIÉ Nászey, w tym samym Kłáštórze, Najswiętszey Panny MARYI, z Gory Kármelu, kázali uczynić Professyá; Co iey, tak Ociec Nász Generál, jáko y Spowiednik, y insi także, rádzili. Jednak Pán, tak wnetrznemi inspiracyami, jáko y nieprzełománemi trudnościami, nie dopuścił uczynienia Professyi. Álbowskiem náypierwey, słysząc głos ná Modlitwie, że w pomienionym Kłáštórze, w którym Hábít przyięła, nie uczyni Professyi, ale ná ten czas, nie chciał iey w tym wierzyć Spowiednik; Słyszác znowu potym, że miała byđ w więzieniu zámknioná, co gdy od niey, słyszał Spowiednik, śmiał się z tego.

W tych przeciwnościách, nie tylko Rok Nowicyátu, ale dwie lecie, y dwa Miesiace, minęło. Gdy tedy KATARZYNA Násza widziála, że w tey sprawie, niewskorá nic, będąc záz Kłáuzura Kłáštorna, umysliła, tak z náchnienia BOSKIEGO, iák y z rady, pewnego Dyrektora swoiego uciec z Kłáštóru. Dla tego sekretnie postárała się o Sukienkę Tercyarżow Świętego FRANCISZKA, y zdeymuiąc Hábít Nászego Zakonu mówiła; *Nic do tego czasu, ná usługę Pánska, nieuczyniłam, teraz rozumiem, że uczynię co, zostáwuiąc Hábít: á że iá zázwiódła okázyá, która się záz promocyá Ministrow Cefarżowey, miała* dostác

dość do Niemiec; inszy sposób znalazła. Miáno przez Fortę Kláštoru, wynosić koszt, różnemi rzeczami napełniony, iednemu z Sług Kláštornych wydając go, na co gdy Fortę otworzono, ona wyszła za Fortę z podziwieniem tego samego, y Zakonnice, które niewiedziały o iey Intencyi. Ten Człek Kláštorny, zostawiwszy drugiego przy KATARZYNI, zaraz pobiegł do Kárdynała Meliną, Zakonnemu Nászego Protektora, y Wikaryusza OYCA Świętego; któremu, co się stało powiedział. Bojąc się Kárdynała, żeby Násza KATARZYNA, nie poszła do Niemiec, kázal w Brámách Miejskich pilnować, a iey z pilnością szukać: znaleziono ją tedy, w Domu pewney dawney iey Sługi, y na Pálac Kárdynałski przyprowadzono, gdzie ją trzy dni, pod zamknięciem trzymáno. Następowali na nią, niektorzy, żeby do Smierci w więzieniu siedziała, rozumiejąc, że w Hábić Zakonnym, uciekła, ale że za nią autentyczne świadectwo, Zakonnice też znwały, że pierwey Hábit zdjęła, odesłali ją, do twoiego Kláštoru, ktorey nieśako Zakonnice przyjąć niechciały, bojąc się nowych łákich rozruchow, lubo że ją bárdzo kochały, udawały, że pomienioná iey Vcieczká, była na obronę Kláštoru. Dáno iey oprócz tego Práceptum, to jest zakáz, żeby z nikim, iákiegokolwiek Godności, chyba z Zakonniciami y z Spowiednikiem, niegadała, ani do nikogo piłała. Potym włożono na nią karę dzieśięci Tysięcy Szkudow, ieżeli by wylzła z Kláštoru, a dwádziesięć Tysięcy y głowę iey samey, ieżliby uciekała do Niemiec.

637 Z wielką cierpliwością y rezygnacją, prześladowanie znosiła, KATARZYNA Násza. Ażeby o sobie, nowey Vcieczki suspicyi, w Zakonniciach nie uczyniła, ustáwicznie na osobności, w Celi swoiey siedziała, y nie śmiała chodzić po Kláštorze. Na tey zaś osobności, Sercem do Pána BOGA, nieustánnie wzdychała, nie ráz mówiac: *Ják to być może Pánie, żebyś chciał tego przeszkádzania, dáć mi z jedney strony, tak wiele wnétrznego prze-*

gnienia, do wypełnienia zamýsłoney Fundácii, drugi raz trzymać mnie iák zwiózáno, że nic wcale czynić mogę. Jesdnák że, jestem pewná, że się stanie Wola Twoja, y to, czego chcesz po mnie. Gdy tak w Zamknięciu zostawała, y żaden nieśmiał na iey stronę co mówić: zdarzył iey Pán, Prokurátorow Mocnych, to jest, Kárdynał Klisseliusz, y Orátora Cesarzowej, którzy wedtúk zleceniá Cesarzowej, KATARZYNI Nászey sprzyiali. Ci tedy, po wielu doniesionych Instáncyách, uprośili iey, u Oycá Świętego, VRBANA Osmego, áudyencya: będąc bowiem Ociec Święty informowany, że Násza KATARZYNA niebyła głupia, posłał do Krewney swoiey, Páni Konstancyi, żeby ją z Kláštoru, Náyświętszey Panny MARYI, z Gory Kármelu, na Pálac Apostolski przyprowadziła. Z wielką surowością przyjął ją Ociec Święty, ale potym, z większą łaskáwością odprawił.

Vpádłszy tedy KATARZYNA, 638 do Nog Oycá Świętego o dwie łaski prosiła; ktorey Pápież groźno odpowiedział: *Mów: ona z wielką duchą śmiałością y gorącością, tak mówiła; O pierwszą łaskę proszę, żebyś mnie światobliwość Wászą, raczył wysłuchać. O drugą, żebyś, iako Pasterz Powšechny, spraszę moję, y mnie od wszystkich opuśczone pod swoję wiat Protekcyę. Poczęła tedy zaraz wywodzić, iak wiele Srodkow zażywała, do zgody z Brátem, swoim, ktorych on wśytkich nieprzyimował. A gdy mówiła koło Fundacyi nowego Kláštoru, we wśytkim się zdała, na Wólę samego OYCA Świętego; ktory máiac nad nią polittowanie, dobrowolnie obiecał iey swoią Protekcyę. Ale że wolał, żeby w Rzymie, nie w Wiedniu, był fundowany od niey Kláštor, wstáwłszy z Majeřtatu, kázal zawołać do siebie, Vicegerentá, y poczał z nim mówić o upátrzeniu sposobnego mieysca na Kláštor, ktorego stáranie, że wziął na swoję Protekcyę, pytał się, y przez inszych stáráł o mieysce, na Fundacyę. Tak zaś potym KATARZYNI Nászey, OCIEC Święty pokázal się łaskáwym, że udárowáwłszy ją Obrá-*
tkami

skami na Złotej błasze wybitemi, y wiele Odpustow Apostolskich nadawszy, przy wielu inszych łaskách, z pomienioną Pania Konstancya, odesłał ją do tegoż Kláštoru; z ktorego przysła była na Pálac, w Sukienkę szarą, y czárny płaszcz ubraną, dając iey pozwolenie, żeby mieszkała, w którymkolwiek zechce Kláštorze, poki nowy Kláštor nie stanie. Wiele potym dziwnych rzeczy, na pochwałę KATARZYNY Nászey, OCIEC Święty powiadał, y rzekł raz: *Coż Cesarzowej pisać będziemy, do ktorej przed tym pisać, czyniliśmy relacyę, że była głupia KATARZYNA, ci głupie mi są, którzy ją głupia ogłosili*: y od tego czasu, ani chciał widzieć Bratá iey, ani mu pozwolić Audyencyi, który tak fałszywa relacya, doniosł mu, o KATARZYNIIE Siostrze swojej.

639 Obróła sobie Kláštor do mieszkania na Gorze Cytoryiskiej do ktorego przeniosła się Roku Páńskiego 1626. skończywszy w Kláštorze Gory Kármelu, trzylátá y dwa Miesiące, y w tym kláštorze, który sobie obróła, oštre Życie Kármelitánki Boscy, we wszystkim prowadziła, y Zakonnice całego Kláštoru, wielkie zbudowanie czyniła. A że, do Spowiedniká swego często pisała, dając mu z tego spráwę, co się z nią działo, pewna Zakonnica, ciekawością zdietá, list iey ráz odpieczętowała, w którym mu oznáymowała, o łaskách odebranych od Paná BOGA, á osobliwie o pewnym widzeniu Cudownym, podobnym do owego, ktore Páweł Święty miał w zachwyceniu. Na co gdy owá ciekawá Zakonnica nápadła, bó iáźnią aż do powstania włosow przerażoną, czytać dálej przestála, y záłuiąc swej ciekawości, KATARZYNE Nászę, w większym poszanowaniu miała. Tym czasem, z wielkim staraniem, szukano miejsca sposobnego na Kláštor, y znaleziono na Gorze Kwirynálnej, przy Czterech źródłách. Na tę Funkcyá, wielkie pobliszych Pánów, powstały kontrádykcy, ktore gdy ustały; KATARZYNA Nászá, z dwiema Socyuszkami, z rozkázem OYCA Świętego przeniosła się do o-

wego Nowego Kláštoru; Roku Páńskiego 1627. dnia dwudziestego trzeciego Kwietniá. Cała Noc robiono, koło ułożenia máłego na ten czas Kościoła, á gdy wszystko było gotowo, názájutrz zraná, po odprawionej pierwej Mszy Świętej fundowany był Kláštor, pod Imieniem Świętej Mátki Nászey TERESY; álbowiem, tak go kázal OCIEC Święty nazywać, z wielką KATARZYNY Nászey, Fundátorki radością.

Y niedziw, że taką opiywała radością, tak dla tego, że tá Fundacya, zaczęła się y skończyła, z wielkimi trudnościami, (trudności zaś y práce, iáko nás zasmucáią przeszkodą do dobrych uczynkow, tak gdy ie zwyciężamy, równa radość przynoszą,) iáko y dla tego, że z wyraźnego objawienia wiedziała, iż tá Fundacya, miała byđz na większą Chwałę BOGA, który pokazując się iey często, ráz iey do tej Fundacyi Sercá dodawał, drugi ráz sposoby do iey záłożenia podawał, y starania koło niey chwálił, ják oná sama, swoim Spowiednikom oznáymowała. O pewnym objawieniu powiada: że w Okráwę Świętej Mátki Nászey TERESY, po Kommunj, pobudzał ją Pán, y Świętá Mátká Nászá TERESA, upewniała ją, że Máještát BOSKI, wielką mieć będzie Chwałę, z tej Fundacyi, záczyń, jáko miłá Oblubienicá jego, powinna była w ślady iego wstępować, przez staranie się o Zbawienie dusz, co on czynił, nietylko, gdy był z nami na Ziemi, ále też y teraz, gdy siedzi po prawicy Oycá Wiecznego, ustawiczne dając pomocy: pokazał iey Pán, Miłóść nieskończoną, ktorą, od wiekow ludzi kochá, y powiedział iey, że lubo tá máło jest prawdziwych Slug jego, á tak wiele przeciwnych, trzeba jednak było, żeby tá máła liczba Slug iego, starála się zwyciężyć, większą liczbę przeciwnych. Powiedziała także, że inszego dnia, po Kommunj, oznáymił iey Pán, że ją wziął za instrument Chwały swojej, y że słowá jego, większy w duszy czynią pożytek, niżli się poiąć może, ktorą się w radości rozpiywał, widząc się jak-

by niezmierną Chwałą otoczona; z jednoczenia się, z tak nieskończonym dobrem: dla czego, te słowa mówiła: *O Miłości moją, na coz mnie potrzebuje?* a Pán iey odpowiedział: *Potrzebuję, niewiesz że Wola moją, jest potrzebą moją.* Pokázano iey znowu, y iásnie poiać pozwolono, jakim sposobem, wszystko się w Pánu BOGV zamyka. Inszego dnia, w który były Paćierze o Świętym Aniele Strożu, po Kommunię powiedział iey Pán, że iey przydał Serafiną, który ustawicznie był przy niej, y że tego faworu, pozwał tylko tym, których na wielkie rzeczy, dla Chwały Imienia swego wybrał. Co gdy za zbytęcną łaskę, bydz osadziła; y báła się, żeby to nie była jaká zmyślona imáginacyá, o prądzie pierwizey łaski, nową łaską odebrana, upewnioną została. Powiadała także, jako w posrod owego przesładowania y uciskow, wyżej wyráżonych, cieszył ją y umacniał Pán, ustawicznie; dla tego w náywiększych ciężkościach, wielkie uspokojenie miała, z niewypowiedzianym na umyśle Weselem. Jednak się, przecie często trápila, nie dla tego, iże samá wiele cierpiała, ktorá nieczego więcej nie chciała, tylko cierpieć, y bydz w zgárdzona, dla Boga, ále że dla niej wiele także inși cierpieli; y że się obawiała, żeby iey grzechy, nie były przeszkoda do Fundacyi, która miała uczynić, z rozkázania BOSKIEGO, Z tych przyczyn, gdy była sturbowana, BOG Niebieskim światłem, rozum iey oświecał, y onę uspokajał; Wola, dárami łaski utwierdzał, ktorę do większych prác, w niej ochotę pobudzał. A gdy iey ráz przyszła wątpliwość czy to dzieło Fundacyi, przy tak wielu przeszkodach, pochodziło od BOGA, oznáymil iey Pán, że wyprowadzenie Zydow z Egiptu, do ktorego tak wiele trudności y niebezpieczeństw, przeszkadzało, było dziełem jego, y rzekł iey, żeby się nie báła, ponieważ żadne dzieło, na usługę jego, od Świętych uczynione, nie było bez trudności, iowšem im więkšie rzeczy czynili, tym więkšie przeciwności miewáli. Pobudzał ją do

cierpienia, przykładem Świętych, y swoim, który lubo mógł, Swiát odkupić bez Męki, przecie jednak chciał cierpieć: y tym sposobem, cieszył ją.

Miała tedy KATARZYNA Násze⁶⁴¹ szá, wielki pożytek, z prác swoich, y niewypowiedzianą radość na duszy, lubo na początku, Kláštor iey był bárdzo ubogi y niewygodny, tak dalece, że y do żywności, czego było trzeba, niebyło. Dla czego, Zakonnice wiele cierpiały, ále Duch wesóły, wszystko im słodził. Gdy do tak Vbogiego Kláštoru, przyzedł Kárdynał Klisseliusz, zádziwiwszy się rzekł: że widział Stájenkę Betleemską. Xiężná de Cess, widząc ich ubóstwo, rzekła do Zakonnice: *Widzę was wesołe, ále bárdzo Ubogie.* Xiężná Aqua Sparta, krewná KATARZYNY Nászey, pogodziwszy się z nią, po Smierci Męszá, gdy widziała wielkie Vboístwo w iey Kláštorze, żartuiąc powiedziała, mogłby każdy Orężem, álbó kopiami po Kláštorze wywijac á o nic by niezawadził. To zaś Vboístwo, pochodziło z niewierności, y z niedbalswá Prokurátorow, którzy swego pożytku, nie Kláštoru wygody, pilnowáli. Ale w krotce, Pán Oblubieniec swoje opátrzył, sporządziwszy im, wielu bogatych Dobrodzieiow, y Dobrodziek. Pierwizá była, pomienioná KATARZYNY Nászey Pokrewná, ktorá tak iey, iák y Kláštorowi, była bárdzo życzliwá, y we wszystkim iey rády zaciągála; Corkę swojá Zakonnica uczynila, y samá by się była Panu BOGV poświęciła, gdyby iey do tego Choroby przeszkoda niebyła. Tá im tedy, wielkie jákmuzny czynila, tak w pieniądzech y żywności, iák y w Aparátach Kościelnych, y umierając, dáła im jedenáście Tysięcy Czerwonych Złotych, żeby wiecznemi czasy, jedná Mszá za iey duszę bywała, także na przyięcie dwoch Pánien do Zakonu, dla každy z osobná, Posagi zostawiła. Drugi był Márgrabiá Kástelli, Orátor, Roderyk Krolá Hiszpáńskiego, który KATARZYNE Násze, wielce sobie powážał, y miał ją za Świętá, máiac sobie wzyśkie rády iey, za Wyroki, y tak Kláštor

sztor choynemi jałmużnami, iako y Kościół, bogatemi Apparátami opátrował. Dwie cudowne okazy, á prawie Cuda, utwierdziły go, w opinii o Nászey KATARZYNY swiatobliwości. Pierwszą, że Márgrabiá, choruiać ná Frebrę, kazała się zawieść do Kláštorá, gdzie iák iá przeżegnała Nászą KATARZYNA, zaráz wolná od Frebry, y zdrowá doskonałe zostála. Drugá, że sam Márgrabiá, wiedząc że przez złość jednego Adwerstarzá swoiego, przed Krolem był udány, nápił list bárdzo śmiały do Krolá, ktorým by go był jeszcze bárdziej rozniewał, czego záśuiąc potym, dla swoiey počiechy przyszedł. po radę do KATARZYNY; która mu poradziła, żeby inszy list skromniejszy nápił, y posłał go przez umyślnego Kurlorá, y upewniła go, że prędzey przydzie, przed pierwszym, który już był od czternástu dni wysłány, usłuchał iey, y prosił, żeby mu ten list drugi, sama KATARZYNA złożyła. Co gdy uczyniła, wszystko się tak stało, jak ona powiedziała: przeto o iey swiatobliwości, większą jeszcze zábrał opinia. Z tey przyczyny, gdy się Synowi iego urodziła Coreczka, kazał iá zanieść do grobu KATARZYNY Nászey, iúž zmárley oddáiac iá. Opiece iey, która nazywał Święta, słyszac pierwey że iá tak, sam Ociec Święty nazywał. Przyszedł ráz do tegoż Pápieža Márgrabiá, promowuiac Beátyfikacya pewney pobożney Mátrony Hiszpánskiey, ktorey się niejako Ociec Święty sprzeciwiał. A gdy przy tey okazji, wszczął się dyskurs o KATARZYNI Nászey, obrociwszy się PAPIEZ do Márgrabie, rzekł z wielkim Nábozeństwem, *Zapewne, Mátko, KATARZYNA Święta jest, ta zapewne jest Święta, w Niebie jest, y modli się za námi.* Kto remi słowami bárdzo uciešzony Márgrabiá, powiádał, że PAPIEZ, nie mógł by już więcej mówić, gdyby iá chciał Kánonizowác.

642 W tym swoim Kláštorze, w uštáwicznym ćwiczac się umártwieniu, bárdzo ostre życie prowadziła. Ościłá y áž po koláná Włosiennicę nošila,

lá, w Hábićie stárym y wytártym chodziła, jedzenia szczupłego y mizerne. go záżywała, do ktorego pióluń miešzała, przeto potrzebá było, żeby Przełożoná miała o niey stárání, y zbytnie iey umártwienia, miárkowála. A że miała wiele BOSKICH komunikacyi, umyślili Przełożeni, probowác iey Duchá, iáko ná Lidyiskim kámienu, Posłuszeństvá y Pokory, tak dálece, że iey odieśli Velum, jednák wieróná, y státeczná, záwsze znaleźli. Czástem dla Choroby, y stápić ná nogi nie mogła, lecz gdy iey chodźć rozkázáno, zaráz ozdrowiała. Dla wielkiey bárdzo pokory, BOSKIE łáski, ktore często odbierała, w sobie ukrywała, náwet y przed Spowiednikámi, nie gdy ich nieobjáwiała, chyba zá przymuszeniem Posłuszeństvá. Pierwszy iey Spowiednik, ktorego miała ná tey swoiey Fundacyi, powiedziáł o niey: Mátko KATARZYNA, jest drugá TERESA. Tak się rádowała w przyimowaniu Nowicyuszek, ktore pożyteczne Zákonowi widziála, że przyimując takie, nic sobie bárdziej, nie powážála: przeto tráfiło się, że jednego dnia, Nowicyuszkę pewną przyimowała, y tegoż dnia odebrała nowinę, że się urodził Syn; Bratu iey, Xiażęciu. *Aqua Sparta*, z czego się ona nie tak cieliyla, iák z przyięcia Nowicyuszki. Vslýizála o pewnym Krewnym swoim, że już był bliskim Smierci, okto. rey, że miała byđz nieszczęšliwa, wiedziála, dla tego brała Socyuszkę ná noc do Celi: tráfiło się jedney Nocy, że náđ iey Celá, słýizány był wielki szelest, y brzákanie láncuchow, kazała wynieść Socyuszkę ze Swiátem, y obáczyć co by takiego było, ále nic niewidziála, znówu, y po trzecie, tož brzákanie było słýizáne, ále zá wyišciem Socyuszki, ućichło. Ná co KATARZYNA Nászá, ná ow czas, nic niemowila, ále potym smutek swoy pokázála, y o nieszczęšliwey Smierci owego, oznáymila, o ktorego potępieniu, máiac objáwienie od BOGA, zádnego Nábozeństvá, zá dušę iego, odpráwiác niekázála. Wiele inszych rzeczy wiedziála, z objáwienia BO-SKIEGO. Gdy jeszcze była, w Klá-

Kláštorze Náyświętszey Panny MARYI, z Gory KARMELV, kázáno iey, żeby umierającey Zakonnicy pulsu jáki był doświadczyła, za który wzięwszy chora, powiedziała, że do jutrá dożyje: jednak bojąc się, żeby ná tym fundamencie, bez SAKRAMENTOW nie umarła, przez całą noc, modliła się przed Náyświętszym SAKRAMENTEM, y prosiła żeby Chorey życie przedłożył, dla przyięcia SAKRAMENTOW Świętych co otrzymala: Do tego powiedziała, że duszá Chorey zmarley, pierwey do Niebá poszła, niż Cíáło iey pochowano, lo dla znacznego Cíála wzduęcia, y zbytniego w lecie goraca, musiano się pospieszyć z pogrzebem.

643 Jáko zaś, Świętá Mátká Názá TERESA, tak y KATARZYNA Názá, gwoździem Náyświętszey Męki, od Pána była záslubioná, według pospolitego wšytkich mniemania, przeto po całej ręce y ramieniu codziennie bol nieznošny cierpiała. A gdy iá miała potkać, iáká łáská niewzycayná od BOGA, Znákem tego było pomnozenie wręce więkšzey boleści, tak dalece, że ná ten czas, pišać nie mogła. Pierwszych dni Májá, bárdzo się rozszerzyła, tá boleść, przeto powiedziała Spowiednikowi, że w Krotce, odbierze jakaš łáskę ošobliwą od Pána. Ósmego dnia tegož Miešiacá to jest w dzień Zjawnienia Świętego Michała Archanióla, do którego bárdzo była nábožná, wpadła w ciężką Chorobę, zokázyi wielkiego zámucenia, (iák inši rozumieia, iż zrozumiała przyszłe przešládowanie, ktore miało powstać na zniešenie iey Kláštoru: spráwę tę Náyświętszemu SAKRAMENTOWI, y Świętemu Michałowi z obfitými łzami poleciłá, y w oštatnim terminie położoną, kázala ná Fortá Kláštorną, Obráz tego Świętego Archanióla wystáwić, iáko Protektorá Kláštoru, ktorego jedná Zakonnica we Snie widziála, Nieprzyiációł Mieczem odpędzającego. Choroba iey, ná kolki, przy inszych affekcyách, zaráz pierwszego dnia, za Smiertelná była osadzona, w ktorey lubo žádnego pošliku wštrzymać niemogła,

jednak ile łázy iey roškázáno; żeby go nie wyrzuciła przez wómit, wštrzymala go. Wtey Chorobie, bárdzo wiele cierpiała, przy ustáwicznym ćwiczeniu się w Cnotách, y przyawšy Košciół Świętego SAKRAMENTA, z wielką opinią Swiatobliwošci, umarła w Sobotę, dnia dwudziestego trzeciego Májá, godzina przed Zácho-dem Słońca, Roku Páńskiego 1637, Wieku swego czterdziestego šódmego, y kilká Miešięcy; w tenże sam dzień y Móment, umarła takžé Mámká iey kochaná, ktorá iá wykarmiła. Żyła w tym swoim Kláštorze, dziešięć lát, y jeden Miešiac.

Zaráz po Smierci, stała się bárdzo 644 piękna, lubo przed tym z ciężkiej Choroby, była bárdzo znuždziona. Jáki się Smierć iey rozgłosila po Rzymie, zszedł się do Kláštoru, wielki Konkurs Rzymianow, á ošobliwie Pánów, y przyznawali wšyscy, że w umarłym Ciele, nigdy tak Wielkiey nie widzieli pięknošci. A gdy iey oтворzono oczy, do odmálowania Obrázu iey, pokázaly się iákó żywe: O Relikwie iey wielu prošilo, przez ktore nie máło Cudow doznawali; iák powiádali. W tym samym Kláštorze, niemogąc chodzić jedna Zakonnica, wdziála ná nogi iey Sándáły, y zaráz bez trudnošci chodziła. Swiatobliwe iey Cíáło, w wilgotnym bárdzo mieyscu, było pochowane, co się wielom niepodobáło: A gdy we Czternášcie lát, chcieli ie, ná przyštoynieysze mieysce przeniešć, y dla tego Grob oтворzono, znaležiono trumnę zbutwiála, ale Hábit cały, y piękny, między zaś bokámi całemi, z Cíálá opádłemi, wnétržnošci iey całe y šwieże były, y bárdzo šliczny zápach, z siebie wydawały, ktore w náczyniách Krzylžáłowych, á Cíáło w ošowiáney Trumnie zložono, z wielkim Náboženštwem y łzami.

Ledwie się skończył jeden Miešiac, 645 od szczęšliwej Smierci Názey KATARZYNY, gdy przeżyřane przešládowania, przeciw Kláštorowi powstały. Chcieli Nieprzyiáźni, obrocić go ná Seminárium, rozesławszy Zakonnice Profeski, po inszych Klášto-
szto.

sztorach Zakonu, á Nowicyuszki do domow swoich; co było objawiono, wielom Sługom BOSKIM. Przeto Wielebny Brat Innocenty z Minorytow Rekolektow, rzekł raz: *Czart czyni i le może, żeby nie było tej Fundacyi; y daley się nie berzysza, bo má w nim, wiele duś służyć Panu BOGU, y Modlitwy ustawicznie pilnować.* Ale przy Cudownym Nowicyuszek Státku, y

przy mocney Pánow y Przyjaciół, u Oycá Świętego promocyi, á osobliwie przy protekcyi Świętego Michała Archaniola, y Świętey Mátki Nászey TERESY, y ustawicznej KATA RZYNY Nászey, iáko Fundátorki do Pána BOGA instancyi, ten Kláštor iey został potwierdzony, Powaga Apostolska.

Z Y W O T

Wielebnego Oycá DYONIZEGO, od Narodzenia,
y Bratá REDEMPTA, od KRZYŻA,
Meczenników.

646

Wielebny Ociec DYONIZY od Narodzenia, urodził się w Mieście, bliskim Prowincyi Neustrii, albo Normándyi, w Krolestwie Fráncuskim, nazwanym Honfleur, niedaleko od Rzeki Sekwany, ktorá wpł. wá w Morze. Rok Narodzenia jego był 1600. na początku Grudnia, ktorego, dnia dwunástego, ochrzczone był, w Kościele Farnym, Świętey Katarzyny, na Przedmieściu pomienionego Miásta, y dane mu ná Chrście Imie Piotra. Ociec jego, zwał się Piotr Bexelot, Pán du Ierál Cerulik Krolewski, rodem z Miásta Tonne Cháranie, w Prowincyi Xántonenskiey, który będąc jeszcze młodym, był Heretykiem Sekty Kálwińskiey, ále wkrótce náwrociwszy się do Wiary Kátolickiey, w pomienionym Mieście Konfleur, ożenił się z Floryda Moryna. Z tego Mátzeństwa, dał im Pán BOG, sześciu Synow, y cztery Corki; Synow Imiona były. Fránciszek, Ján, Jędrzey, Ludwik, Gieffin, y Nász Piotr. Dwie zaś stársze Siostry zwały się imieniem Jakóbá, á drugie dwie, Ráchel, y MARYA, Bliźniętami urodzone.

Nász Piotr, z młodości Wieku, pod Pobożnych Rodzicow edukacya, w Wie-

rże Świętey y dobrych obyczaiách był wychowany. Piękne po sobie pokazował przymiory, y skłonna do dobrego Naturę; Rodzicom swoim, był we wśzytkim bádzo Posłusznym, z których rozkázania, czytać y pisać náuczył się. Do lát dwanástu, mieszkał w Domu Oycowskim, z taką ápplikacya, pokora, y pobożnością, że lubo go zabáwiali wiela trudnemi zabáwami, záwíze był nie záterowanego umysłu, y Wesołość pokázował ná twárzy. Málenkim jeszcze będąc, często kryiomo od Rodzicow wychodził do Kościoła, ná Mszę Święte, ná Nábożeństvá, y inne pobożne ćwiczenia, z których tak Swiátobliwych początkow, przyszła Swiátobliwość, pokázował po sobie. Z pierwszych lát Młodości, ápplikowanego do żeglowania, dla czego, do Hiszpánij, Anglij, także y do inszych Krájow w Ameryce, puszczano się dla hárdlu ná Morze.

Roku Páńskiego 1619. dnia dwudziestego piątego Września, za pozwoleniem Rodzicow, puścił się do ndy Wschodnich, od Fortu Honfleur, czteremá Okrętami. Generálnym Rzádcą owych Okrętow, był Pán de Beaulieuux, iego zaś Okrętem, rządził Pán du Font Gráuei. W tey náwigacyi, wiele do podziwienią prác, y Niebieszczestw

czeństw ucierpieł: czego wiado-
 ci, co na Morżu bywała, iako czę-
 ścią straszne nawałności przez cały ow-
 przeciąg przypadała; osobliwie koło
 Promontoryum, dobrej nadziei; iak
 wielkie się niewczasy y trudności tra-
 ściała, osobliwie gdy po dwa razy mi-
 iając Ekwatorą, zwyczajnie potrze-
 bne Wiatry uśtała, bo tam czasem,
 nieruszając się z miejsca, y przez cały
 Miesiąc, na upałach wielkich stać mu-
 sza, y przez tak długi czas, woda do
 picia przyspobiona, psuie się, że y o-
 czy dla rozmnożonych w niej rob-
 kow trzeba zamykać, y nos przed fe-
 torem zatykać, gdy iey się kto chce
 napić. Takich niewczasow y niewy-
 god, Piotr Nász jeszcze młody, w tak
 długiej nawigacyi, bo przez sześć Mie-
 sięcy, wiele ucierpiał. Trafiło się na
 końcu tej żeglugi, że im y żywności
 niestało, tak dalece, że do ostatniego
 głodu, y życia niebezpieczeństwa przy-
 szli. Wszyscy ktorzy byli w jego Ok-
 ręcie, bo insze Okręty rozprużyła
 nawałność, wcale by byli w pośród
 Morża głodem poumierali, gdyby ich
 były nie potkały Okręty Batawów, od
 ktorych żywności nakupili, za spo-
 rządzeniem Miłosierdzia BOSKIEGO,
 dla Naszego Piotra, (jak się pobożnie
 wierzyć może) ktorego, na chwałę I-
 mienia swojego, na podwyższenie Wi-
 a-ry Świętej, y na ozdobienie Zakonu
 Karmelitańskiego, Chwalebny Mę-
 czeństwem, zachował.

649 Gdy uszli niebezpieczeństwa Smier-
 ci, z głodu przeszłego, w większe wpas-
 dli. Bo gdy Batawowie porozumieli,
 że w Okrętach Francuskich wielkie
 były bogactwa, zmowili się między
 sobą, żeby ich na Morżu zabili, y ta-
 mą rzeczą, iużby to byli uczynili,
 gdy by była Opatrność BOSKA, tej
 zmowy niewyjawiała, y podana roztro-
 pna rada, nie rozproszyła. Albowiem,
 gdy jeden Francuz, usłyszał Batawów,
 zmawiających się na to, powiedział to
 przed Gubernátorem swoich Okrętów,
 który się naradziwszy z swoimi, po-
 szedł do Gubernatora Batawów, y dał
 mu wiele tysięcy Czerwonych Zło-
 tych, więcej jeszcze obiecuiac, jeżeli
 za jego pomocą, portu dopłynie. A

że (iak pospolicie mówią) dary podo-
 bała się ludziom y Bogom, dla tej
 szczodroblewości, poczęli się Batawi
 z Francuzami lepiej obchodzić, y zdro-
 wych do Portu Jakatorá, albo do no-
 wey Batawii, przy większej Infulce,
 w Jawie położoney, doprowadzili, gdzie
 opowiedziawszy Vice Rejowi Batawów,
 o pomienioney konjuracyi, dane wy-
 muszone pieniądze, za jego roskaza-
 niem, nazad odebrali. W tej całej
 Nawigacyi, Nász Piotr jeszcze Młody,
 tak się aplikował do Matematyki y
 Nauki Żeglarskiej, że wszystkich w
 tej Nauce przewyższał, y na Wład-
 nąwyższego Marynarszą y Kosmogra-
 fa Indyi Wschodnich, z publicznym
 aplauzem, był wystawiony, lubo był
 obcey Nacyi, na ten czas Luzytań-
 czykom nienawistney; y publiczna ze-
 glowania Mapę poprawił, rozszerzył,
 y objaśnił, zamiarkowawszy wszystkich
 brzegow Morża głębokość, y nazna-
 czywszy małemi kotwicami, miejsca,
 na ktorych Okręty bezpiecznie mogły
 stanąć; a nad to wynalazłszy różne
 miejsca Oceanu, przez postanowione
 dla tego ustawiczne zeglowania.

W tych czterech Okrętach Francu-
 skich dyrekcyi do Indyi Wschodnich, 650
 godzi się Sandom BOSKIM, ządzi-
 wić; albowiem trzy z nich były spa-
 lone, na powrocie z Inful Moluckich,
 że Francuzi niechcieli Batawom swo-
 ich korzennych Towarow sprzedawać,
 sam się tylko najmniejszy Okręt, po-
 wrocił do Francyi, a przy tym, y
 ten, na ktorym Nász Piotr przypłynął,
 do Indyi. Służnie tedy mówić się mo-
 że, że sama Opatrność BOSKA, ten
 Okręt prowadziła do Indyi, aby Na-
 szego Piotra, na miejsce Chwalebne-
 go Męczeństwa, doprowadziła: bo ie-
 żeli nauczają Teologowie, że się wśzy-
 tko dzieje dla Wybranych, iakoż tej
 nawigacyi, do tak wielkiego y wybra-
 nego Męczennika, nie przystojemy.
 Zabawiwszy się kilką dni, w Mieście
 Batawów Jakatorá, y po spalonym
 Górze jego przez złość niektórych,
 udał się do bliskiego Miasta Banty,
 gdzie znalazłszy kilku Francuzow, nie
 jaki czas pomieszkał. Zamtąd poszedł
 do Portu, Miasta Achem, y przyszedł
 do

do Generála swego Okrętu, który po-
zwolił mu z dwudziestą czteremá in-
szemi, przyjąć służbę u Kupcow Má-
klowieńskich, nąznaczywszy im za
Rządę. Jędrzeja Joseta, Nąypierwsze-
go teyże kompanij Kupcá. Wsiádszy
tedy Piotr, ná Jeden Okręt Molukow,
przybył do Wyspy Celebes, sławnego
Portu, Miásta Makálfy, dnia pierwsze-
go Márcá Roku Páńskiego 1622. y o-
brány był od swego Gubernátora, ná-
pierwszym Nąuklerem jego Okrętu.
Gdy mijáli brzeg Málaki, nápadli na
Wojenny Okręt Bátáwow, od których
złapani niesłusznie (bo mieli dowodne
y wyraźne pozwolenie tey náwigacyi,
od ich Rządcy Generálnego) około
trzech Miesięcy, głód, prągnięcie, y
wszelkie okrucieństwo cierpieli, dla-
czego połowá Fráncuzow, márnie zgí-
nęła. Ci rozboynicy Bátáwow, ósta-
tek Fráncuzow tak źle tráktowanych,
náprzód do Fortu Jámbi, ná Wyspę
Sumátrá przyprowadzili, gdzie przy-
prowadzeni Niewolnicy, nieumiejąc
krzywd swoich, o swoje niesłuszne
poimanie, náleżyćcie przełożyć, przed
Prezydentem Bátáwow, Kupiectwem
się bawiących, musieli popłynąć, do
Miásta Jakátory: do kad gdy się dosta-
li, od Vice Rejá Bátáwow, Páná Ká-
pántyer, láskawie byli wysłucháni, y
odprawieni, á rozboynicy Bátáwscy,
zápewnieby byli, zá niewinná nápáść
słusznie skáráni, gdy się zá niemi, sa-
mi Fráncuži, nie przyczynili byli.

651 To spráwiwszy, událi się Fráncuži,
do zamierzonego Fortu Makálfy, gdzie
od Krolá láskawie przyjęci, około
sześci Miesięcy, trwáli rázem w kom-
panij: którą gdy się rozestła, Nász
Piotr náypriewey przystál do Kupcow
Bátáwskich, y przez trzy látá, był
w róžnych náwigacyách, do Miást Báu-
ty, y Jakátory. Potym zaś, z widząc
z tego máły pożytek, y zbrzydź-
wszy sobie z Heretykami Konwer-
sacya, przyjął kompaniá z Luzytánami,
którzy ná tey Insule, wszyscy byli
Kátolikami, żeby tak łatwiey, Nábo-
żeństwá, słuchániá Mszy Świętey, y
innych Obrzędow Chrześciáńskich,
pilnowál ustáwiczniej, iákož iuž ná ten
czas, Apostolski Wrząd odprawiał, bo

jednego Heretyká z swoiey Kompanij
imieniem Piotrá Kolumbina, nazwane-
go potym Piotrá de Monte, rodem
z Miásta Mánwelki, náwrocił, y do
Wiáry Świętey, stárániem swoim, przy-
prowadził. Ná tey Insule wymieszka-
wszy trzy látá, począł się krájami Nie-
wiernych brzydzić, á Chrześciáńskich
pragnąć: Przeto zwyciężywszy zacho-
dzące przeszkody, przybył do Málaki;
Miásta Luzytáńskiego, gdzie długo
mieszkał, mile przyjęty od Páná An-
toniego Pinto z Fonseki, Generálnego
Rządcy, Fráncuzom bárdzo przychył-
nego, bo sam bywał we Fráncyi. Po-
tym odebráwszy pełne záleceniá listy
od niego, dnia trzynástego Srycznia,
Roku 1629. z Panem Ludwikiem de
Mello, Miásta Málackiego Stárosta, po-
płynął do Kochinu, z tamąd do Goy,
gdzie z pomienionego listu, y z relacyi
tych którzy z nim wráz przypłynęli
wsłáwiony, od Gubernátora Indyjskie-
go Biskupa Kochineńskiego, Páná Lud-
wiká de Britto, mile przyjęty, á w
krotkim czasie, po jego Smierci, od
Sukcesora jego, Páná Nunny Alwáre-
sa Botelhá, zá Náwyższego Dyrektora,
Nąysłáwniejszego Okrętu, który
ná ten czas wypráwiali, wysłáwiony
był, z wielkim tak Pánow, iák y in-
tych co go ználi ápláuzem, ále z
większá ieszcze zázdrością y podziwie-
niem wielu, że jeden Cudzoziemiec,
ledwie znájomy, do tak poważnego, y
tak prędko przyszedł Wrządu, który
wierney y doświadczoney potrzebo-
wał Vslugi.

Obrány Nász Piotr, zá Náwyż- 952
szego Dyrektora, Stánu Indyjskiego,
wiele náwigacyi przyjął ná siebie, że-
by Okręty Luzytáńskie, ná Niewier-
nych Máchometánow, y Heretykow,
obrocić. Między temi Okrętami, dwá
były osóbliwe, z których pierwszá zá-
raz przybyła, iák tylko do Goy przy-
płynął: álbowiem ználáź tam Indy-
skiego Gubernátora, zatrudnionego wy-
práwá dwudziestu y ósmiu Gáler, do
dáníá odporu, obleżeniu, którym Krol
Sumátry, Wyspę Miásta Málaki obro-
czył. Dnia dwudziestego drugiego.
Wrześniá, Nász Piotr Dyrektor Okrę-
tow, odbił się od Fortu Goáńskiego

y szczęśliwą nawigacyą, wraz z Gubernátorem, przyплыł do Malaki, dnia dwudziestego pierwszego Października. Gdzie usłyszawszy, że Okręty Nieprzyjacielskie daley ustatyły, y przy ciáśnym przeysciu Morża uwięzły zaraz tam pospieszyli, y na samym przebywaniu wstępie oblegszy ich, do poddania się Nieprzyjaciół przy niewaláli, którzy się z Okrętów brońili, ále bez skutku: zaczęli chcąc się ucieczką sálwować, nie mogli, którzy do spotkania się Luzytáńczykow wyzywáli, y stráciwszy wszeláką sálwowania się nadzieję, y od wszelkiej oddalenia pomocy, Okręty swoje dość obrotne, y trzydziestą ośmi wielkimi Galerami zmocnione, poddali, wiele z nich głodem y Armátami zgubiwszy, których Wódz Generalny w niewolę wzięty, do Goy był odesłany. Otrzymałszy, tak znaczną y Chwalebna Wiktoryą, daley się z tryumfem pomknął Gubernátor Luzytáński, idąc zawiąże za radą Naszego Dyrektora, na oczyszczenie Morża, od ustawicznych inkursyi, rozbojników Batawskich. Dnia dwudziestego pierwszego Kwietnia, przybył do Portu Jámbi, gdzie napádszy na dwa Okręty Batawów, y one łatwo odebrałszy, na większy sobie áfekt u Gubernátora zasłużył, który go obiecał uczynić Kawalerem, Orderu CHRYSTVSOWEGO, bo dla experyencyi na Morżu, wiele do zwycięstwa pomagał. W tych okazyach, Piotr Nasz nietylko biegłego Dyrektora, ále też Chrześciańskiego, y odważnego Kawalera, zawiąże odprawił Funkcya; bo gdy raz na jeden Wielki Wojenny Okręt uderzyli, on náypierwszy na niego wiedzł, a wsiádszy na Mázta, Chorągiew z niego zerwał, y oddał ją samemu Gubernátorowi; co mu tak wdzięczno było, że mu dwa Wojeńskie działá, wielkiego szacunku dárował, dáwłszy mu za Herb, Chorągiew na Wieży zawieszoną, y więcej by mu był jeszcze wyświadczył bez wątpienia, gdyby był na tey potyczce nie utonął, bo gdy Gáler na którym był proch armátny gorzał, y ogień prochu doszedł, impetem swoim nurty

Morskie poruszył, y łódź pod Gubernátorem wywrocił, na ktorej koło Okrętu krążył, y co było trzeba czynić, ordynował. W tey Nawigacyi, często y wiele zázdrośnych impetow, ponosił Nasz Dyrektor. Gdy mu jednego dnia, Gubernátora kázal podstać, pod Okręt Batawczykow, zmiarkowawszy jak Morze płynęło, nie prosto, ále krążąc, puł Galerem Gubernátora, przystępował do niego, zaczęli prawie wszyscy, następować na niego, jak na zdráwcę poczęli, y insze Gálery, prosto do Okrętu wypráwili, ále gdy się zeszły Wody, iego Gáler, podstał pod Okręt, á insze się daleko rozproszyły. Co obáczywszy Gubernátor, oblał go przy wszystkich, jako wiádomszego od inszych, y iáko Náwyerniejszego Ministra pochwalił. Spráwiwszy się tak chwalebnie, wrocił się do Goy, na tymże Okręcie Nasz Dyrektor, gdzie Pána Michála z Noronhy Gráfa de Liuháres, zástáł Vicerejem, u ktorego przeszłemi odważnemi Akcyami wstáwiony, do takiego przyszedł respektu, że od niego Vrząd Dyrektora, y wyższego Kosmografa, iáko sobie zawiąże należący, y do tego, wiele inszych przywilejow odebrał: Na którym Vrzędzie, koło sześciu lat zostáwał, wiele odpráwuiąc Nawigacyi, na Vslugę Krola Luzytáńskiego, y dla dobra, Stánu Indyjskiego; osobliwie od pułnocy ku Maláce, gdzie nietylko głębokości Morża prawie wszędzie probował, ále y różne Porty, y miejsca do przebycia Morża wynaláźł, y do nawigacyi, po różnych stronach támtych Krajow, máppę sposobną porządził, y popráwił.

Drugą y pryncypálną iego nawigacyą była, ku Mombássie. Ktorey Krol, z Młodości lat, wychowany był po Chrześciańsku, y w obyczajach Chrześciańskich, przez wiele lat żyjąc, poiał za Zonę Chrześciankę. Tráfiło się zaś, Roku Páńskiego 1631. że zirrutowány, niektórymi krzywdami sobie poczynionemi od Gubernátora Luzytáńskiego, Prásidium, wszystkich Chrześcianow tam będących, okrutnie kázal pozábijać, y z wielkiej zázwziętości Sektę Máchometáńską wprowadził,

For-

Fortecę odebrał, Gubernatorá y inszych pozabijawszy. W tym przypadku wiele Męczennikami zostało, między ktorými pewne Białogłowy chwalebniey się pokazywały; okrutna Śmierć po deymuiac, za pobudką Pobożney Mátrony, Natálj de Sá. Zaráz, iák tylko ta zdráda, do Goy była doniesioná, Vicerey Indyjski wyprawił Okręt, áby utraczone Miasto odebrał, Nász Piotr, miał nad tym Okrętem dyrekcyá. Na tey expedycyi, wiele głodu, prágnień, y prác, ponosił, y często był w jáwnym Śmierci niebezpieczeństwie, osobliwie gdy dając odpor Nieprzyiaciom, odważnego Kawálerá funkcyá trzymał: álbowski owi Poganie, imienia Chrześciańskiego y Luzytáńskiego, okrutni Nieprzyiaciele, żązywáli Strzał jádem nápuszczonych, ktorými porażeni zaráz sinieli, y mizernie ginęli. Ale Dobroć y Protekcyá BOSKA, zachowała w zdrowiu Piotrá Nászego, który Okręt do Goy przyprowadził, Krol zaś Miastá Mombássy uciekł, á Miasto, znowu się poddało, Luzytáńczykom. Wiele też Nász Piotr cierpiał, y od samych Luzytáńczyków, którzy długie, y uprzykrzone Náwiegácye, náwálności, niedostátki jádła, y Wody do picia, ná niego składali, y woczy go, Heretykiem, y zdráycą nazywáli, ná co on milczac, wízytko cierpliwie znośił, Vbogich ráutował, Rożaniec Náyswiętszey PÁNNY, często odprawiał, w kázde Soboty poscił, y bywając ná Kázaniách, łzami się nábożnemi ustáwicznie zalewał. Jednak potym samiz Luzytáni zwążyli, że on swojá dyrekcyá madrá y rostopná, Okręt salwował: Ktoremu Pán pobłogosławił, bo gdy go ledwo przyprowadził, do Portu Goańskiego, zaráz nastąpiły Słoty zimowe, y wciále ustála Náwigacyá. Znowu posłany był do Mombássy, żeby po iey odebraniu, Żołnierzy zostáwionych ná Prezydyum, w żywność uprowiántowwał, y Wojennymi potrzebámi, opátrzył. Posłany był także ná mieyscá zdrádlivé y skáliste ná Morze, które się zowia Syrtes, y znáyduia się międy Wyspá Świętego Wáwrzynáca, y brzegiem Afryki Wschodniey, żeby

tám, utopionego Okrętu, dostátkow szukał, ná naznaczonym od Máryná rżów mieyscu, ktorego dla wielkiey náwálności, niemógł dostąpić: ále przenioższy się ku brzegowi Melindy, inszego zatopionego Okrętu, Wojennych dział, ósiemnásćie znalazł, które do Goy, do Wicerejá przyprowadził, y od niego łaskáwie przyięty, wiele faworow, y przywilejow odebrał.

Już od wielu lát, Piotr Nász do Świętego Stánu Zákonnego, ustáwicznemi BOSKIE MI inspiracyámi, był powołany, ále wiele przezkód, do jego przyięcia, záchodziło, dla Vrządu Márynárskiego, y dla Funkcyi, Większego Indyjskiego Kosmográtá: była álbowski bojáźń, nie bez fundámentu, żeby po przyięciu jego, nie przymusił go Krol powágá swojá, do wystąpienia z Zákonu. Jednak przyszedł do Wielebnego Oycá Nászego Filippa, od TROYCY Przenáyswiętszey, który to życie jego opisał, y iemu powołał nie swoje oznámił y do wypełnienia go, prágnienie swoje wielkie otworzył; á BOG Náwyższy, który go od wieków obrát, za purpurowá y páchniąca Kármelu ROZĘ przez Męczeństwo, ezás y sposób, przyięcia go spórządził, za przyjazdem Nowego Krolá, który że niebył jészce progressow Indyjskich wiadomy, zádney mu przeszkody nie czynił. Będąc już w nádziej, że wkrótce przyprowadzi do skutku intencyá, wstąpienia do Nászego Zákonu, niedbając nic ná Obietnice, przesłanego Vicerejá, do Luzytánj powracającego, został się w Indyách; gdzie się przez pobożne Vczynki, do zákonu gotował, to jest przez Modlitwy, Jáłmużny, Pofty, náwet y przez ostre umártwienia, iák towarzysze jego powiadali: którzy postrzegszy w nocy, że wyszedł z ich Kompánii, rozumieiac o nim co złego, szli zá nim zdáleká powoli, y aż do przysionku Nászego Kościoła zá nim przysli, gdzie nieispodziáne Widowisko uyzřeli, bo go zástáli, dyscyplinuiącego się nie miłosiernie, przeto záduńieni y skruszeni zostáli; y rák złożywszy o nim zlá opinia; zártém do niego rzekli: *Znamy Pánia do ktorey w nocy chodziś.*

656 Był tedy przyięty, y w Hábit Zákonny obleczony, Roku Páńskiego 1635. w Wigiliá Národzenia Páńskiego, o godzinie czwartej po południu, który mu dawał, pomieniony Wielebny Oćiec Náš Filip od Świętey TROYCY, Autor życia iego, z wielką swoją poćiechą, y z iego wielkim Nábożeństwem. Niemogło się długo táć; to Nášzego Piotrá do Zákonu wstąpienie, ktoremu, jedni się dziwowáli, drudzy winiszowali, á inši urážając się o to, następowali ná nás, przed nowym Vicereiem, nie tylko prywatnie, ále y ná publicznym kongressie (ná którym był Tátryarchá Murzyński, Arcy-Biskup Gcáński, dwóch Biskupow, Inkwizytorowie, Przełożeni Zákonow; y Káncierz Stánu Indyjskiego) którzy się ná Nás uskarżáli. Albowiem, po skończonych spráwách, dla których był złožený ten kongres, poczał mówić Vicerey: *Mam skárgę, przedwko Oycóm Kármelitóm Bosým, że przyjęli do Hábitu swego Zákonu, Dyrektora Moraskiego, y Wyzšzego Kósmografá tego Stánu, przez co jest wielká škoda jego, y to, co raz bárdziej exaggerowál. Ná co gdy się inši zdziwili, Wielebny Oćiec Náš Filip, uprosiwszy pozwolenie do mowienia, ták odpowiedział: *Wiele możny Panie, Máž ten, o którym Wášmość mowiš, nie Łuzytáńczykiem, ále Cudzoziemcem jest; rodem z Krolestwa Francuskiego, miał się do Europy powrócić, z Grafem de Linhares, antecessorem Wášym, álem já sam przeszkodził, uczyniwszy mu nádzieję, że będzie przyjęty, do Zákonu Nášego: bo też, z dánych sobie Urzędow: oprócz Honoru, nie wiele miał pożytku. Wierzę zem się bárdzo przysłużyć, Stanowi Indyjskiemu, y Krowi Kátolickiemu, gádm go do Nášego Hábitu przyjáť, álbawiem konserwowaćem go tak dla Stánu, że mu służyć będzie, choć zostáť Zákonnikiem, kiedy tego będzie potrzebá, nie dla swego pożytku, ále dla samey Chwały BOSKIST, jako wysokość Wášá, z doświadczenia obaczy. Co usłyszawszy, przy spólney wizytkach ápprobácii, nie nie odpowiedział Vicerey, y w pokoju zostáwiał, Nowego Kármelitę Nášzego.**

656 Gdy mu Wielebny Oćiec Náš Filip,

dáť Hábit, y Imię mu odmenił; według chwalebneho, Nášzego Zákonu zwyczáiu, który przy odmiánie Imienia, pokázuie, że y obyczáie trzeba odmienić, y Swiát porzućić: *ábo, że trzeba zdiéć z siebie, stárego Człowieká, y z Vczynkami jego, á przybráť się w Nowego, który według B O G A, stworzony jest.* Dla czego, nazwany był, DYONIZY od Národzenia, z tey rácy, DYONIZYM nazwany, że był Francúz, á Święty DYONIZY, był Apostólem Francuskim, záś od Národzenia otrzymał intytulácii, bo w Wigiliá Národzenia Páńskiego, Zákonny Hábit przyjáť. Y już go od tád, nazywać DYONIZYM będziemy. Z wielką Duchá goracością, y nábożeństwem, ná drodze doskonałości stánawszy, pod samę Kármelu Górę postępowáť, ná którą wstápić, pilnie się bárdzo, y z wielką prácą stáráť, B O G V y Aniołóm miły, y swoim Konnowicyuszóm, y inšym Zákonnikom bárdzo przyjemny. Oprócz ordynáryjnego Reguły y Konstytucyi rygoru, w ták gorących Kráich bárdzo ostrego, wiele inšych extraordynáryjnych Mortyfikacyi czynił, á z takim Nábożeństwem, y czyistością, że go wszyscy bez zmázy byđż sádzili, y ná samych Kápitułách, dla strofowania niedoskonałości, postanowionych, y ná Wizytách, ná których záchodzi wyrážny roskáž Przełożonego, áby inši z Miłości Bráterskiej, odkrywáli inšych defektá, záden go nigdy nie oskárzył, ále go wszytscy tylko chwálili.

Podczás Nowicyátu, y dobrá publi-657 cznego, według obietnicy Nášzey pilnowáť. Gráf de Linhares, po skończonym Vržędzie Vicereá, máiac powrócić do Łuzytánii, usilnie prosił, Wielebneho Oycá Nášzego Filippá, żeby záczęte dzieło, to jest kóło popráwy Máppy, do náwigácii, zá iego pozwoleniem DYONIZY Náš kończył, w obszerniejszey delineácii, którą Krowi Kátolickiemu, zá drogi y osobliwy podárunek, postanowił ofiarowáć. Ná tey delineácii, práwie cały Miešiac stráwił. Inšzego czásu, wezwány był od Vicereá, ná rostrážnienie pro-
pozy

pozycyi, od pewnego wydany, który nową nawigacyi drogę znaleźć obiecał, z Indyi do Krolestwa Chinskiego, dla uchronienia się Luzytańczyków, od zasadzek nieprzyjacielskich Batawów: ale Nasz DYONIZY, między innymi nadoświadczeńszy, wysłuchawszy prozycyi, zaraz odpowiedział: Ze ta droga nieuyda zasadzek, ale nie tak prędko na nie napadna, bo do iednego poczatku, y bardzo ciasnego, do ktorego się schodza insze drogi, y ta się zeydzie. Trafiło się potym, że Batawi, Nieprzyjaciele Luzytanow, oblegli Port Goński Roku Páńskiego 1636. chcąc go złupić z handlow, albo iuż sprowadzonych, albo ktore będą prowadzić, ktore obleżenie w następujące lata przedziagnęli. A gdy Vicerey z rady Panow, wyprawił Okręty do wypędzenia z tamtad Batawów, Naszego DYONIZEGO, iako od nas obiecánego za Dyrektora Okrętow chętnie przyiał, oczym staranie lubo pełne niebezpieczeństwa, on ieszcze ochotniey wziął na siebie, osobliwie z teryacyi, że się z Heretykami przychodziło potykać. Naznaczonego dnia potyczki, z Socyuszem wszedł na Gáler Starosty, a gdy się potykać zaczęli, nie tylko pilnował Okrętu dyspozycyi, ale też mając w ręku Krucyfix, z dziwną żarliwością, Kátolikom Sercá dodawał, do potykaniá się z Heretykami. W tery potyczce, trzy dni trwającej, wielu od Armát poginęło. Nasz DYONIZY za cudowną Opátrnością BOSKĄ, zachowany był zdrowo, na większe okázye, który y Okręty zdrowo do Portu przyprowadził, y wesóło, do dawney osobności Celi swoiey powrócił.

658 Gdy się już Rok Nowicyátu skończył, Nasz DYONIZY, w Zakonney doskonałości bardzo podeszły, Solemna uczynił Profesya, w rękách, Wielebnego Oycá Naszego Filipa, od TROYCY Przenáyswietszey, który się mogł słuszenie w Panu zaszczycá, że tak Chwałebnego Syná, poczętego w Zakonie, duchownie przez Profesya Święta urodził, Roku Páńskiego 1636. w sam dzień Narodzenia Páńskiego, o godzinie czwartej z południá, Vczy.

niwłzy Profesya, ieszcze Swiatobliwiey żył, Nasz DYONIZY. Nikt nie był nad niego pokorniejszym, uślawicznie się grzesznikiem náywiekszym nazywał y młodszym Zakonnikom, Swiatobliwie zazdrościł, ktorych niewinnyatkami nazywał, y że cystemi do Zakonu przyszli potwierdzał. Słowami y gestami swoimi, pokorę opowiadał, y często Przełożonego prosił, żeby go przy innych srotował y upokárzał. Posłuszeństwo iego było bardzo wielkie, nie tylko w codziennych Zakonnego Zyciá ćwiczeniách, y w pełnieniu, nie tylko Przełożonych, ale też y innych rozkazow, lecz także y w tym się wydawało, że był posłusznym aż do śmierci, albo wiem z posłuszeństwa, wdał się w niebezpieczeństwo śmierci, náprzed ieszcze Nowicyuszem będąc, w pomienionej wyżej potyczce, drugi ráz, gdy był posłany, na Wyspę Sumátrę, iako się nízey powie: wiedział bowiem, że ta Wyspá, niebezpieczna, była dla niego, iako często powiadał, ponieważ tak wiele złego poczynił, Obywátelom iey mając pod swoją Dyrekcyá, Okręt Krolá Luzytańskięgo, ktorym wszystkie Wyspy potencya, złamał, y rozprużył; ale wołał posłuszny Mąż, przykładem CHRYSTV. SOWYM, duszę swoję polozyć, niż Posłuszeństwa nie wypełnić. Pokucie był bardzo przychylny, nie tylko w zwyčajnych, ale też y w niezwyčajnych umartwieniách. Tak się kochał w Aktách Zgromádeniá, że się od nich nigdy nieodrywał, lubo dla zbytich Indyjskich upałow, uczęszczáć na nie, ciężká rzecz była. Miał w sobie BOSKIE Y nieodmienności, wielką czastkę, ponieważ cokolwiek przypadało na niego, cokolwiek o nim mówiono, záwsze był wesóły y nieodmienney twárzy. Tak był dla wzyśkich Zakonnikow uczynny, że nie tylko nieopuszczał okázyi, do przysłużeniá się im, ale ich też z pilnością szukał: nigdy żadnego Zakonnika, słowem albo uczynkiem náyminiejszym nieuráził. Był we wszystkich Cnotách wysokim, ktore wydájące się w Męczczeństwie iego widziemy. Przeró, o-

brał go sobie BOG zaraz od początku Zakonnej Profesyi, za osobliwego Przyjaciela, bo mu często na Modlitwie, Niebieskiego światła dodawał, o którym często Wielebnemu Oycu Naszemu Filippowi, iak Spowiednikowi swemu powiadał. Wiele o nim innych Chwalebnych rzeczy opuszczamy, żebyśmy do obaczenia Męczeństwa jego przystąpili.

659 Wielebny Ociec Nasz Filip, w Kolegium Konwentu Goańskiego, dawał na ten czas Filozofia, Naszemu DYONIZEM V, z innymi Zakonnikami Naszemi, gdy z okazji następującej Legacyi, kázanemu się puścić Morzem, na Wyspę Sumatrę. Ta Wyspa, jest pod władzą jednego osobliwego Króla, nazwiskiem zwyczajnym, de Achem, od Miasta Metropolitáńskiego, tak nazwanym, która y inni Krolikowie razem władają. Krol jest wiecznym Nieprzyjacielem Luzytánów, dla którego im Miasta Malackiego, Krolikowie zaś, dla pożytku, który mieli z Handlow Luzytáńskich, są im przychylni. Trafiło się, że umarł Krol, nie zostawiwszy dziedzica, y jeden z tych Krolikow, wzięty był na Krolestwo. Rozumiejąc Luzytáni, że będą mieli dobrą okazję, do utwierdzenia wiecznego pokoju, y przyjaźni, z owym Krolestwem, wysłali do niego, iako do przyjaciela, Krolew obranego, Oratora z piękną y poważną paradą, tak pod Tytułem powinowactwa mu Krolestwa, y z racyi zawarcia z nim pokoju. Deputowali za Oratora, Pana Franciszka de Sozã, de Castro, Konfiliarza Krolewskiego, y Kommandanta Świętego Michała, de Lauradis; który że bardzo kochał, Nasz Zakon, prosił o Naszego DYONIZEGO, zazywzszy do tego Powagi Vice-reia, dla wygody y pociechy swojej legacyi, z trzech racyi, to jest, aby był y Dyrektorem Nawigacyi, y wiernym tłumaczem, języka Malackiego, y Luzytáńskiego, y Spowiednikiem jego. Ta jego prośba, bardzo Naszym była miła, osobliwie, Oycu Naszemu Filippowi, który Wielebnego Naszego Brata DYONIZEGO, wielkim afektem kochał, jednakże y ponieważ, musieliśmy pozwolić.

Zeby zaś był Nasz DYONIZY, pożyteczniejszy tej Legacyi, y Legatowi mógł być wygodny do Spowiedzi, za radą Oycow, postanowiliśmy go Xiezdem uczynić. Już przeszłego Roku 1637 w Sierpniu, wziął był, cztery pierwsze Święcenia, to jest Kleryki. Tego zaś Roku 1628. dnia 17. Stycznia, poświęcony był na Subdyakony; nie długo potem na Dyakony; a dnia dwudziestego czwartego Sierpnia, poświęcony był na Prezbiteri, od Nayprzewielebniejszego Jegomości Xiezdza Alfonsa Mendez. W dzień Narodzenia Najswiętszej Panny MARYI, w Konwencie Naszym Goańskim, pierwszy Mszą Solemnie odprawił, któremu do Prymicyi, Wielebny Ociec Nasz Filip asystował. Po Prymicyach, począł się wybierać na Morze, któremu na tę peregrynację, za nierozdzielnego Socyuszã, naznaczono Wielebnego Brata REDEMPTA od Krzyża, urodzeniem Luzytáńczykã, z Miasteczka Paredes, z Arcybiskupstwã Brakareńskiego, nazwanego na Święcie, Tomasz Rodrygwez de Cunchã, który zaraz z młodości, udał się do Indyi Wschodnich, gdzie służył Wojnę, przez kilka lat, y był Kommandantem Szczęści, Pana Roderyka Diez, de Sampaio, Generała w Mieście Świętego Tomaşa, przed tym Calamina, a teraz nazwanym Meliapo, (co się Indyjskim Językiem tłumaczy, Miasto Prawow, dla ich wielkiej tam obfitości.) a potem został, Naszym Zakonnikiem Konwersem, posłany był na rezydencję, do Miasta Fasty, które oblewa Rzeka Indus, w Krolestwie Syndy, pod panowaniem Wielkiego Mogorã, gdzie z wielkim zbudowaniem, tak Świeckich, iak Zakonnikow żył, iako y w Konwentach Naszych, Rywienickim y Goańskim, Fortyanã y Zakrystyanã Wład, długo trzymał. Był bardzo przyjemny, y bardzo wesół, dla czego, wszyscy go kochali. Gdy go Świeccy o Obrãtki (które Luzytáni zowią Weronikami) dla nábożeństwa prosili, na twarz swoją przez żart wskazywał, Prorockim Duchem mówiąc: *O to piękna Weronika, która podobno będziecie mieli kiedyś w posiadaniu!*

waniu: a gdy go o jakie Relikwie prosi-
szono, podobnież żartując, dawał z
Habitu płateczek jakich, z czego śmieją-
cym się odpowiadał: *Paczekajcie trochę,
bo podobno dziwować się temu będziecie,
z czego się teraz nasmiewacie.* Jego wy-
jazd, niebył bez trudności y tajemni-
cy, bo oprócz zwyczajney siły słabo-
ści, dla której, do drogi tak dalekiej
nie był sposobny, niektorzy z affektu
ku niemu, dobra ale nie dyskretne
żarliwością poruszeni, wszelkim sta-
rali się sposobem, żeby mu do drogi
przeszkodzili: iowšem gdy już u Por-
tu czasu sposobnego do nawigacyi o-
czekiwał, wmieszali mu do potraw,
takie zaprawy, od których mógł by
zaráz chorować, żeby mu tylko prze-
szkodzili do drogi: *ale niemaś rady na
Pana,* który Sługę swego, wybrał do
Korony. Co gdy postrzegł Sługę BO-
SKI, odważnym umysłem wzbudzony,
y Duchem BOSKIM natchnięty, rzekł:
*Jdźmy, BOG chce mnie mieć Męczen-
nikiem.*

661 Niżli wyjechali z Konwentu, we-
dług zwyczaju Zakonnego, wszyscy
ich z wielką miłością ściskali, y ze-
gnali. Oni zaś Modlitwom Zakonnim
kow, drogę swoją polecali, a Zakonni-
cy też, o wzajemne ich Modlitwy
prosilili, ieżliby się trafiło, żeby byli
Męczennikami (albowiem nie bez fun-
damentu bali się tego, co się stało, ja-
ko sam Wielebny Ociec DYONIZY,
Oycu Nalzemni Filippowi powiadał)
które oni z wielką twarzą żegnając
się, przyobiecali: A Wielebny Brat R E-
D E M P T, żartem, ale Prorockim Du-
chem, rzekł: *Jeżeli Świętym będę, odma-
lujcieś mnie z gołymi nogami, w San-
daczach, żeby wychodziły z pod Habit,*
aby widziiano, że jestem Karmelita Bosky.
Co rzekszy pojechali. Odbił się od
Portu Gońskiego, Orator albo Pofel,
Roku Pańskiego 1638, dnia dwudzie-
stego piątego Września, dwiema Okre-
tami do potyczki uzbrojonymi, a trze-
ci był uprowadzony żywnością; cię-
skie ich nawalności potkały, dnia
dwudziestego piątego Października, bli-
sko następującego; y za Cudowną Na-
szego Zeglárza dyrekcyą, przyłynęli
do Insuły wygnanców, tak nazwanej.

ze wszystkich wygnanych z tamtego
Krolestwa, na owej Wyspie osadzają;
gdzie na jakim członku okaleczeni, na
tej Wyspie, oplakane Życie muszą pro-
wodzić: ta zaś Wyspa, o ośm, czyli o
pułtrzeć mile, jest od Miasta Achem,
w którym Dwór Krolewski rezyduje.
Przy tej Wyspie, znaleźli dwa Okre-
ty Batawów, na których tak żwawo
nastąpili, że z pogruchotaniami od Kul
Armátnych Okrętami, uciekli: Orator
zaś w tej potyczce był ranny, y
z kompanij jego, kilku zginęło; a po
tej expedycyi, swoje Okrety, do Por-
tu Miasta Achem przybił, y korwice
zarzucił.

Obaczysz Krol, długo oczekiwa-
ne Luzytanów Okrety, wysłał przed-
wko nim Eunuchą, aby się wypyta-
co za ludźmi byli, y z kąd przyplynie-
li. A gdy usłyszał wzajemną ich od-
powiedź Eunuchus, że przybył z In-
dyi Orator Luzytański, pokazał wiel-
kie znaki radości, upewniając, że Krol
jego, bardzo ucieleszony zostanie, z tak
poważney Godnego Oratora legacyi.
Pod temi ucukrowanemi Słowami, u-
krywała się zawzięta nienawiść, prze-
ciwko Luzytanom, których Batawi,
bardziej uczynili nienawistnych Insu-
lańczykom, udając, że pod zmyślonym
Tytułem Oratora, destynowany Pofel,
był Szpiegiem. Nazajutrz powrócił
się Eunuchus, pod Kolorem publiczney
przyjaźni y radości, samego Oratora,
imieniem Krolewskim do Portu zapra-
szyć, oznajmując że go Krol z Xiążę-
tami y Panami, do przyjęcia z appa-
rencyą czeka przy brzegu; y ofiaro-
wał pod niego łódź Krolewską, Orę-
żami Krolewskimi, Chorągwiemi, il-
luminacyami ozdobioną, fruktami, y
rożnemi potrawami, dla jego y rowa-
rzyć (zowz nim będących pożywku, napeł-
nioną. Przyśpieszając tedy do Brzegu odwo-
ich Marynarzów nieśiony był na Kobier-
cu, bo niemógł wsiąść na Słonia, dla
boleści z rany pochodzącej. A gdy
potym poczał pomалу postępować pie-
chotą, w asystencyi Towarzystwa
swojego, przypadli do niego zdradą
Krolewscy Żołnierze, którzy go poi-
mali, y z wielką frogością z Towarzy-
stwem jego wraz, w Kądyany okuli,

między ktoremi byli osobliwsi, Młody Ludwik de Sozá, jego Krewny, Wielebny Ociec Nász DYONIZY, Wielebny Brát Nász REDEMPT, y innych dwoch Oycow, Rekolektow, Zakuonu Świętego Fránciszka.

663 Ponieważ zaś, sam Krol niebożny, Máchometánem będąc, gorzał żarliwością Sekty Máchometáńskiej, y nienawiścią przeciwko Chrześcianom, osobliwie Luzytánczykom, z racyi Stánu, niepodobną wyrażić, z jaką zájadłością y frogością, przez swoich Ministrów, z temi niewolnikami, przy pierwszym ich weyściu postępował, mając sobie za rzecz bárdzo chwalebnią, im bárdziej, y dziwnemi sposobami dręczył ich. Náypierwey im wtył ręce powiązano, jeden łokieć do drugiego przyciągnąwszy, y do gory wykręciwszy, w kupę skręcono, y zjednoczono, że się kości w ramięnach ná opak przekręcały, z taką Męką, iaką cierpiąci, ktorých ná powrozach wieszają. Więźniow, między Pánów swoich porozdawać Krol kazał, albo żeby ich obietnicami ulągodzili, albo żeby się im Mękami uprzykrzyli, pokiby záparli się Wiary CHRYSYSTVSOWEY, Sekty Máchometáńskiej nieprzyjęli. Więźniowie zaś CHRYSYSTVSOWI Indyánie, ktorzy byli z Orátorem, czarnym Kolorem od Luzytánow dystyngwowani, od owych Mák, y więźniów, byli wolnemi, bo nienawisć Krolewska, olobliwie była ná Luzytánow. Przeto wielu z Indyánow widziało, co się z Świętymi Męczennikami działo, o czym porym iako oczywisci Świadekowie powiadali. Jednak między nimi był jeden Xiądz, który wołał z więźniami Luzytánami cierpieć, niż pozwoloney Wolności Indyánom, záżywać: dla czego gdy státeczenie powiadał że był Luzytánem, (nie urodzeniem, ale Wiarą) do Chwalebnych Wyznawcow towarzysztwa przyłączony, takąż niemiłosierną frogosć z nimi ponosił.

664 Nászemu Wielebnemu Oycu DYONIZEMU, dano do mieszkania, kącie nieprzykryty, ná weyściu do Domu, smieci, plugastwa, y fetoru pełny, ná ktorým mieyscu, Sługá BOSKI, wie-

le krzywd, y wiele złego, nie tylko z niepodobną do Wiary cierpliwością, ale też y z wielką wesołością cierpiął, albowiem ná niego iako do Kloaki wodę y pomyje Kuchenne wylewali, ná Świętą jego Głowę urynę puszczali, ná twarz często pluli, á co Serce wzrusza do żalu, do jedzenia mizernego, śmierdzące ekskrementa mieszały. A gdy Wielebny Ociec, ná te udręczenia nie dbając, wcale niewzruszonym y státecznym w Wierze CHRYSYSTVSOWEY zostawał, Ministrowie Szatáńscy, do innych się sztuk obroćili, y ktorego niemogli zwyciężyć Mękami, stárali się przekonać łagodnością. Obiecowali mu, że jeżeli przystanie ná Sekty Máchometáńską, zaráz go z tego smrodliwego więzienia, ná Pałac poprowadzą, że będzie miał bogatą y Vrodziwą Zonę, że ná Honory, y Vrzędy wywyższonym zostanie, á ná koniec, że we wśzytkim szczęśliwe, będzie Życie prowadził. Ná co wśzytko, Żołnierz CHRYSYSTVSOW, Świętym gniewem poruszony, y wśzytkim gardzący, odpowiedział importunom. *Jadźcie precz, nieszczęśliwi Máchometa Niewolnicy. ja się ciebie Mękami, które ponoszę dla Miłości CHRISTUSA, podzięczę więcej, niżście dla mnie zgromadzić, bo mnie od Wiary nieoddziela, poki duży od Ciasta nieoddziela, ani mi ośiarucie Zonę, albo roskośy, bo na wśzytko porzucił przez Zakonną Profesję.*

Gdy mógł pozwolenie otrzymać, 665 żeby swoich wiputniewolnikow nawiedził, dziwne miłosci oświadczenia wśzytkim pokazywał, chorych ratując, rannych lecząc, utrápiionych ciesząc, chwiciących się w Wierze, uzwierdzając, Spowiedzi Penitentow słuchając, upadłych do łaski BOSKIEY przywracając, z obietnicą że im odpuszczanie od Inkwizytorow otrzyma, wśzytkim do podzięcia Mák y Smierci, dla Wiary y miłosci CHRYSYSTVSOWEY Sercá dodając: Samych Pogánow, o Jáką muzną prosił, językiem Malackim, który doskonale umiał, y często uproszoną, w potrzebach y uciskach wiputniewolnikow ratował: iowizem z pobożney Miłosci, uymuiąc áppetytowi swemu, y owę trochę ryżu, którą mu do

do wiktowania się dawano, wesoło między drugich rozdawał. Sam Orator wrocivszy się, często powiadał, że jedzenia które Wielebnemu Oycu DYONIZEM V sekretnie, od siebie przez kogo posyłał, nie się nietykał, ale przez cudowną miłość bliźniego, niemi chorych obsyłał, którą Miłość, osobliwie jednemu Oycu z Rekolektów Świętego Franciszka, bardszej świadczył, którego iak Mámka Kármil, y Máciérzyńskim cierzył affektem. Świadcząc zaś, te uczynki Miłosierne, wiele ucierpiał: bo że, był okuty w káydańy, których kółka, nie okrągłe, ale graniaste, w pośrodku blachą żelazną ipojone były, nie krokami, ale piędziami musiał chodźć, nie bez boleści, bo ostre końce kółek, rany często odnawiały, y nogi krwawiły: które cierpliwości widowisko widząc, powracający się do Wiary Chrześciance, sami powiadali, że zbudowani przykładem cierpliwości DYONIZEGO, sami się mocno zachęcali, do podjęcia wszelkich Kátowni za CHRYST V SA.

666 Wielebny Brát Nášz REDEMPT, po tysiącznych podobnych Mękách, żelaznych káydańách, głodem y pragnieniem dręczeniách, wesoło y wiele cierpiał, dla CHRYST V SA, ktorému ogolono głowę, brodę, y brwi, y tak łogánom ná pośmiewisko wystawiono; totym Bawołow pilnować y Sieczkę różnąc kázano, a często nic jeść niedawano. Gdy go ráz głód ciężki przyćmił, tak dálece, że go już y siły odstępowały, uszedł do bliżskiego lasa, w którym za staraniem Gospodárzá, był znaleziony, a gdy go przyprowadzono przed Krolá, znowu był namawiany, żeby porzućwszy Wiarę Chrześcianską, do Sekty Máchometáńskiey przeszedł, y obiecowano mu, że tym sposobem, wszystkie práce, y głodu náprzykrzenia, zakończy, ale odważny CHRYST V SOW Zolnierz, śmiejąc się z obietnic, odpowiedział: *Nie słusna rzecz jest, mnie do prawa Máchometáńskiego zachęcać, ktorým tu po to przyśledł, żebym Máchometanow, do Wiary CHRYST V SOWET nawrócił.* To powiedział Oycu Nášzemu Fi-

lippowi, Piotr Mártyns Sługá Orátorá, iako świadek oczywisty, który był obecny, ná tym exáminie.

Dla skuteczniejszego poruszenia, 667 Chrystusowych Wyznawców, y ná swoię Máchometáńską Sektę przyciągnięcia, posłał niezbożny Krol Kassy-zów obmierzłej Sekty Popow, którzy nic takiego nieopuszcili, czym by ich od Wiary Chrystusowej odwiedli, y do tego ich, obietnicami y grozbami násklonili: ale gdy widzieli, że się z obiecanych, delicyi, honorow, bogactw, y wszelkich rzeczy násmiewáli, y ná groźby frogich Mák, y okrutney śmierci niedbáli; nád czym dwádźiesią dni daremnie pracowáli, ná swoiey záwiodłszy się próżney nádziej, do Krolá z relacyą powrócili. Przeto tak chwalebna Káwalerow Chrystusowych śtateczność, do więkšzey zápalczywości potudziła Tyránna, który mając łobie zá wzgárdę, że ná Obietnice y powagę jego niedbáli, rozgniewany o śtátnią Sentencyą wydał; że *ktokolwiek z nich niewyprzysięże się Wiary, CHRYST V SOWET, y nie przysięże ná Prawo Máchometáńskie, ná okrutne wydány będzie zabiciu.*

Było około Sześciudzięsiát Chrystu- 668 sowych Wyznawców, którzy do tej Śmierci sentencyi náleželi, tylko sám Orátor, z Synowcem swoim, był zátrzymány w Więzieniu. Szczęśliwi Káwalerowie CHRYST V SOWI, wyprowadzeni z Więzienia, szli wesoło ná plác Śmiertelny, ale od głodu wżyscy wychli, ná twárzy tak znédzienieni, że z nich wielu, Orátor pátrząc cy ná tę Świętą Processyą, niepoznał. Postępowáli w Processyi, iak niewinne Ofiary, wżyscy wielą Kátami óbtoczeni, y Kazyzami álbo Popami Pogáńskiemu, do kółá okrażeni, którzy ich do Przyznania Prawa Máchometáńskiego náprawiali. Teatrum tego okrucieństwa, a oraz Świętego Widowiska był brzeg Morski, do ktorého Święci Wyznawcy, po Koronę Męczeńską pospieszáli, między wielkim Konkursem ludu, rák Cyczyńskiego, iak Europeyckow Bátáwskich. Gdy przyszli ná miejsce Męczeństwa, ośtátni ráz obwołał Wozny, tę Wolą, y Mándát Krolewski;

lewski: że kto z Luzytanow, przyjdzie pod prawo Máchometáńskie, będzie na Godności wyniesiony, y bogactwami udarowany, kto się zaś uporczywie będzie opierał; okrutna Smierć go zginie. Które obwołanie, gdy Wielebny Ociec DYONIZY, towarzyszom wyłożył, a oni nieumiejąc język Málackiego, słowami odpowiedzieć niemogli, zaś raz wszyscy klękali, y za przykładem Oycá, który ich wiecznego życia słowami umáćniał, znakami pokazywał, że byli na Smierć gotowemi.

669 Zaczęła się tedy, tych Świętych Męczenników Chryśtufowych Ofiará. Należ przód okrutni Káci, Luzytanow dla Wiary CHRYSSTVSOWEY na Smierć skazanych, z daleká, z napiętych Łuskow, strzałami przeszzywáli, potem z bliská puginálami albo włóczniami wszystko Ciało zranione przenikáli, na ostaték mieczami węzowym jádem napuszczonemi, które nazywáią Cryzoz, okrutnie ich zabijáli. W tych Mękách, wszyscy począwszy od Wielebnego Oycá DYONIZEGO, Wiarę Chryśtusową wynosząc, a niezbożność Máchometáńską potępiając y iey się wyrzekając, oraz tysiączne Akty Cnot czyniąc, y słodkie Imioná JEZVSA y MARYI, całym Sercá áffektem wymawiając, drogą z siebie samych Ofiarę, Panu BOGV oddáli. A między niemi, Należ Wielebny Brát REDEMP: o których Chwalebny Męczeństwie, niemożná się było więcej dowiedzieć.

670 Wielebny zaś Ociec DYONIZY, tego Świętego Pułku Duchowny Wódz, y służney utárczki Dyrektor, nie jednákim sposobem Smierci zginął, ale osobno, y po wszystkich na końcu, oddał z siebie Panu BOGV ofiarę. Albowiem na większą Chwałę, y dla pospolitego Towarzyszow jego pożytku, przyszedł do Prefektrá tey exekucyi, prosząc go żeby był na ostatku tracony, áby tak przy skonaniu Bráci swoich ratował, co y otrzymał, za skłonieniem od BOGA Sercá, owego okrutnego Pogániná. Na ten czas, swoy Krucyfix, który zwyczajem Zakonu Nászego, pod Szkaplerzem po lewym boku przy Sercu nosił, z uszán-

nowaniem wzięwszy; powiesił go na káwałku lznurká na szyi, iáko rozciągnioną Chwalebney potyczki Chorągiew, żeby wszyscy patrzáli na Aurórą Wiary Nászey, y na głowę Męczennikow. Który máiąc sobie za poświęcenie Krzyż, poniosł go. Tą Chorągwią uzbrojony, koło Cálego Woyská CHRYSSTVSOWEGO krążył, káżdemu z Towarzyszow swoich ássystował przy Smierci, językiem Luzytáńskim ciąłzył umierájących, słabych umáćniał, chwiałających się utwierdzał. Spowiedzi słuchał, y nádzieją Chwały Niebieskiej, w krotce nástąpić májącey, do Męczeństwa zachęcał, Náysłodsze Imioná JEZVSA y MARYI głośno wymawiał, gdzie tego była większá potrzebá prędko przybiegał, w czynieniu Aktow Cnot poprzedzał, CHRYSSTVSA przed oczy stáwiał, czekájącego na dłuze ich, żeby wieczną chwałą, Męki ich doczesne nagrodził. Gdy już Towarzysze jego, tym sposobem przesłani byli do Niebá, (z ktoremi on przez kompasły, tak wiele Męczeństwá podejmował, wiele ich Męczennikami wysłał przed sobą) językiem Málackim, Wiary Kátolickiey prawdę y powagę, przytomnym Máchometánom, odważnym cále umysłem opowiadał, a potem Męczeństwá swojego czasu czekał.

Gdy czas przyszedł, klękął na Ziemi, 671 odważny Káwáler CHRYSSTVSA, Krucyfix pocałował, gorące Akty Wiary, Nádziej, y Miłości BOSKIEY, także y dziękczynienia, za tak błogosławione szczęście, sobie grzesznikowi niegodnemu pozwolone, czynił, duszę ofiarując CHRYSSTVSOWI, a Ciało poświęcając na Męki. Gdy go Káciá, Włóczniami y instrumentami Cryzos nazywanemi chcieli przebić, ani się go dotchnąć niemogli, ábo że się BOG niechciał do ich złości przyczynić, ábo że ich, Oycá poszanowanie zastráżyło. Przeto obrońciwszy się do Prefektrá Spráwiedliwości, powstałi ná niego, y instrumentá Kátowskie porzucili. Prefekt posłał do Krolá, y donosił, że już dekret Smierci, na inszych Luzytanách, do skutku przyprowadził: Ale Káciá nád Oycem Luzytanow, (tak Nászego DYONIZEGO nazy,

nazywał) czyli niechęcią, czyli nieśmia-
ią, czyli go niemogą wypełnić; zaczę-
prosił, co z tym miał czynić. Krol
rozkazał Słonie wyprawić, żeby przez
straszne bestye to wykonał, czego się
báli ludzie wykonać: taki zaś jest spo-
sob, tracenia ludzi przez Słonia. De-
kretowanego na wznak rościagną, na-
żoną potym Słonia na niego, który no-
gą nastąpiwszy na pierś, tak go przy-
ciśnie, że aż oczy z głowy wylazą,
kiszki z brzucha wynidą, y krew z ca-
łego Ciała wypłynie, z strasznym
przytomnych widowiskiem, a zniezno-
śną Męką cierpiącego.

672 Gdy Nafz DYONIZY, czeka tego
Męczeństwa, gotów więcej cierpieć
dla BOGA, niż wyprawiono oczeki-
wane bestye, o których już się mowa
rozetlała, jeden Apostata, od Wiary
Chrześcijańskiej, który z bojaźni ka-
rania, z Malaki, uciekł na Wyspę Su-
matę, dobywszy Miecz, Oycę ie-
szcze kłęczącego, BOGA, Najswię-
tszej Panny, y Świętych wzywające-
go, ciął w głowę, tak mocnym impe-
tem, że się od wierzchu, aż po obie
uszty rozpadała, a krew naksztalc dwóch
Rzek, po obudwu stronach płynąca,
Serafina ziemskiego upurpurowała.
Świątokradztwo tego Apostaty, dodało
Katom odwagi, z których jeden przez
prawie ramię przebił go włócznią aż
do kieszek, drugi od lewey strony, o-
bądwą boki przebił; pod który czas
Męczennik Nafz, Miłością BOSKĄ
palaący, gorące Akty, Wiary Nádziei
y Miłości czynił, y trzy razy mówiąc
słodkie Imioná, JEZVS MARYA,
JEZVS MARYA, JEZVS MARYA,
nabożne usta, do rany Poku Chrystu-
sa Vkrzyżowanego przyłożył, y za-
trzecim odebraniem rany od Włócznie
Cryfos názwaney, twarzą o ziemię
na tenże swoy Krucyfix upadłszy, szczę-
śliwą duszę, Męczeństwem ukorono-
waną, Stworcy swojemu oddał, *ślawy
się widowiskiem, BOGU, aniołom, y
ludziom*, osobliwie tym, którzy będą-
cy przy iego tryumfie, iako oczywi-
ści Świádkowie, dziwnie go wysła-
wiali, powiádaąc że wszystkie po-
chwały przewyżzył, który gorącością
Duchá swojego, dziwną pobożnością

y Nábożeństwem, mógłby był, y z sa-
mym kámiem, iży Nábożne wyćisnąć.

Drogi, tego Wielkiego Męczennika-673
ká życie, Duchem Prorockim, a śmierć
dziwnemi BOG przyozdobił Cudami.
Gdy w ciężkim zostawał Więzieniu,
miał objawienie, o przyszłym swoim,
y Towarzyszow swoich Męczeństwie,
o którym trzema dniami przed tym
oznaymił. Gdy pewná Sługá Murzyn-
ská, która przed tym od Wiary Chry-
stusowej odstąpiła, trochę ryżu wá-
rzonego, ktorego mu zwyczajnie przy-
nosiła, przyniosła; rzekł iey: *Słysz
siostró, powiedz Pani twojej, że iey bár-
dzo dziękuję, za Gospodę, y iedzenie,
ktorym mnie do tego czasu, tak szczodroli-
wie obszyta, bo już nad trzy dni, nie-
będzie mieć więcej o mnie starania*. Tę
prawdę, sam skutek pokazał: bo lubo
Krol, nic ieszcze nie determinował
kolo nich, czwartego dnia Męczenniká
Koroną ozdobieni, przenieśli się na
nieśmiertelne życie.

Lubo powietrze Insuły Sumatry, 674
pod Ekwatorem iest położone, dla-
zbytney Wilgoći, y gorąca, bardzo
do korrupcyi skłonne, bo co czwarty
niemal dzień, lubo wielki deszcz pa-
da, zaraz iednak wielki upał Słońcá,
Ziemię wypala. Y dla tego inszych
Męczenników Ciała, w kilka dni zgnie-
ły. Ale Ciało Wielebnego Oycá Ná-
szego DYONIZEGO, za kooperacyą
BOSKIEY Wszechmocności, która
ani miejscu, ani czasowi niepodlega,
tak nieskażytelne, Caste, y iak żywe,
zostało, że mu y włosá z głowy nie-
ubyło, y Korona Zakonna była w ca-
łości, że rozumiano iż żył, bo się pa-
trzącym zdało iakby oddychał, bo już
było Siedm Miesięcy, od Męczeństwa
iego, gdy nam o tym czynili relacyą,
ci Chrześcianie, którzy go na ostatku
widzieli.

Io Smierci, przez trzy następujące 675
nocy, pokázewał się Nafz Męczennik,
na samym miejscu twego Męczeństwa
ozdobiony iasnością, y słyszany był,
iako ięzykiem Malackim, Machometa-
now do Wiary Chrystusowej zachę-
cał, y pobudzał, tym sposobem, iako
żyjąc czynił, niżli był umęczony. Y-
owczem pomienione Światła, przez

wiele innych nocy, pokazywały się nad Ciałem Męczennika, Obywatelom Miasta Achem, przez pułtora Miesiąca. Inni Anglikowie z Batawami, bawiący się tam Kupiectwem, spytani co by te jasności nocne znaczyły, odpowiedzieli: *Zesćcie wiarę Chrześcijańską zachowujących, nieślusnie pozabijali, teraz w BOSKIEJ jasności przybrani, Królusia w Niebie, co sam BOG, temi jasnościami nocnymi pokazuje.* Przeto Drogie Oycy Relikwie, sami Poganie, poczeli mieć w pożanowaniu.

676 Gdy te Cuda, pospolicie od wszystkich widziane y słyszane, doniesiono Królowi, podziwieniem zdjęty nowej y nigdy niesłyszanej powieści, Asystencyą Fanów, y licznym Dworem otoczony, poszedł Świątobliwe Ciało Oycy oglądać. Tam przyśzedłszy, kazał je przystoynie pochować; zaraz doł głęboki wykopano, y tak daleko jako na rzucenie kámienia, od miejsca Męczeństwa, pochować go chcieli; jakoż go z wielką Wroczyślnością, z Chorągwiami rozwiniętymi, przy kotłach y innych instrumentach Muzycznych, skacząc, do tego dołu prowadzono, y w nim pochowawszy Ciało Sługi Bożego, Kwiatkami grob jego potrząsiono, tym sposobem, iakim swoich zmarłych chowają. Ledwie słyszany kiedy Cudem, Ciało owo nieznacznie się z Grobu przeniosło, y znalezione było na samymże miejscu Męczeństwa, z kąd było przeniesione; który Cud, wszystkich ządziwieniem napełnił, y nie którzy powiadają, że się po dwa razy przytrafił.

Przestrąszony Król, y żarliwością 677 prawą swojego poruszony, na którego ruinę, rozumiał być te Cuda, chciał za swoje Królestwo, Świątobliwe Ciało jego wysłać. Przeto ku pomienionej Wygnanców Wyspie, o mil osm dalekiej, kazał ie Marynarzom łodzią na to przyśposobioną odprowadzić, a z tamtąd, przywiązawszy do niego ciężki kámiień, kazał je w głębokim Oceanie utopić. Uczynili Marynarze, co im Król kazał, y weseli do brzegu dawnego powrócili, dokąd przyplłynęli, sturbowali się nowym Cudem, bo toż samo godne czci Ciało, bez

powroza, y kámienia tamże znaleźli, y tak, iak było ułożone. Co samemu Królowi osobno powiedzieli, y między ludźmi roznieśli tryumf, Wiary Chrześcijańskiej.

Niewiedząc Król co czynić, y u 678 porem Poganińskiej wiary zaślepiony, w gęsty y okropny las, kazał Ciało pożanowania godne zaprowadzić, y porzucić, spodziewając się, że od bestyi będzie pożarte. Ale co zamyslił, na tym się zawsze darmo zawodził: bo podobnym Cudem, y z podziwieniem wszystkich, zaraz się na miejsce Męczeństwa, Ciało jego krwią skropione wruciło. Przeto postawiwszy na strąży Warte, tam je zostawił.

Już przez cały Miesiąc, leżało na 679 brzegu Morskim Ciało Święte: gdy Marynarz owego Gáleru, którym Orátor do Sumatry płynął, dla Nábożeństwa swego, mały palec u lewey ręki Wielebnego Oycy, nożem chciał urznąć, którego ledwie się dotchnął, aż obaczył, że z rany, krew razem z wodą wypłynęła. Przeto y Cudem przerażony, y bojaźnią stojących na Warcie nieustannie Machometanów, od zaczętey przestał imprezy, a poszedłszy do Chrześcianów, te Cuda Cudownego BOGA w Świętym swoim, oglądał.

Gdy Orátor, niemógł mieć Relikwij 680 Ciała Świętego, przynajmniej Płateczką z Tuniki jego, za wielą obietnicami y podarunkami, od pewnego Chrześcianina dostał, który z wielkim Nábożeństwem chował. Ale w nagrodę tego Nábożeństwa, y na pokazanie Chwały Wielebnego Oycy, ow Płateczek za sporządzeniem BOSKIM, Niebieską wonnością dziwnie pachnął. To wszystko, nie tylko Luzytani y Indyanie, ale y sami Poganie Machometanicy, także Anglikowie y Batawi, chwalebnie głoszą; tych zaś Cudów końca, wiedzieć się niedostało, dla odległości Krájów, y zakazanych Handlow, Luzytanom. Sam Orátor, uwolnionym zostawszy z niewoli, pisał że się więcej większych Cudów pokaze, iak przyjdzie z tamtych Krájów, pełną wiadomość.

Jeszcze był Wielebny Ociec Nasz 689 Filip

Filip, w Konwencie Naszym Gońskim, gdy szczęśliwą przysłał nowinę, o tym Męczeństwie, po całym Mieście ogłoszoną, y z wszystkich apłauzem przyjętą, wszędzie słynęło Imię. Cnotą, y chwalebne Akcye, o sobliwie Wielebnego Oycá Naszego DYONIZEGO. My do których to bardziej należało, ogłosiliśmy tę nowinę, odezwanieniem się dzwonow, przy nabożnym śpiewaniu, Te DEVM laudamus. Tego uniwersalnego apłauzu, była przyczyną, tak pospolita sława, jako y pierwszy list Oratora, który z niewoli jeszcze pisał, temi słowami: *Oycze Bertelod, (názwał go Imieniem Swieckim) doskonały Męczennik zginął, wasze Kazanie, dwiema językami, to jest, Łużytańskim, y Málackim, co są mych Katow zastrążył; który przez trzydzieści dni, Rządany, głód, y okrutne z infemi, Męki ponosił; albowiem tak byli dręczeni, ci Męczennicy, że im dzień Śmierci, był dniem pokoju.*

682 Tenże Orator, wyszedłszy z niewoli, oprócz Autentycznych Procesow, tego Męczeństwa, posłał także list, do Świętej Kongregacyi Rituum, y drugi do Wielebnego Oycá Naszego Generała, który tak pisał:

Náyprzewielebniejszy Oycze.

Cleś się wraz ze mną Wielebność Wasza, w BO G V Panu Naszym, y ratuj mnie w dziękczynieniu jemu, za to Miłosierdzie ze mną uczynione, z którego prawie przez trzy lata, pozwolono mi, żem dla miłości jego, y dla wyznania Wiary jego Świętej, mógł wytrzymać, frogosć okrutnego y ciasnego Więzienia: lubo z wielką pociechą duszy mojej, dla dobrego przykładu, który podejmując Męczeństwo, zostawiłem sześćdziesiąt Łużytanow, Towarzysow moich, których wziętem z sobą w kompanię, do Krolestwa Achem, gdy tam za Oratota byłem. postany: Ale osobliwie, w szeregulności, Wielebny Ociec DYONIZY od Narodzenia, Spowiednik mój, y Brat REDEMPT Łaiczek, obadwa poddani Wielebności Waszej. Z których pierwszy, nie kontentuiąc się, że dał życie za wyznanie Náyswiętszej Nászej Wiary, pokazał jak mało się bał okrutnych Mok-

y katowni, w których aż do ostatniego życia, ducha trwał, Spowiedzi słuchać, Towarzysow utwierdzać, y pobudzać ich, do podjęcia Mók, dla BO CA, y Wiary Świętej wyznania. Piśkę koto tego Męczeństwa, do Náywyszych y Náyprzewielebniejszych Kárdynátow, Świętej Kongregacyi Rituum, których proszę, aby kazali wyprowadzić Jurdyczno Inkwizycya, tego Męczeństwa. Wielebność Wasza, nie opuśćczy do tej proźby, przyłożyć się swoia Powaga, y racz się starać, żeby odebrała swoy skutek, dla honoru BO SKIEGO, y tych sług jego, dla Chwały, Świętego Zakonu Karmelitáńskiego, y dla mojej wielkiej pociechy, której ze nie miałem w tym, żebym z niemi został był razem Męczennikiem, przynajmniej tę miść będą, za się o nich na ziemi starać będą. Dla czego Zakonnicy Wielebności Waszej, którzy w tych Krajach są, posyłała pewny Summariusz, Świadcstw. BO G Pan Nasz, niech kono słuwaie, Wielebność Wasz. Dan w Goy, dnia trzeciego Márcá, Roku Páńskiego 1643.

Fránciszek, de Sozá, de Castro.

Te dziwne Cuda, iáko y Anielskie 683 śpiewania, nad Ciałem Męczennika, przez ośm dni ustawicznych słyszane, o iego Świętobliwosci, bárdzo wielką uczyniły opinią, y u samych Pogánow poszanowanie wyjednáły. Dla czego Łużytani, starając się pilnie, w Indyach o jego Relikwie, gdy ich z Świętego Ciała jego dostać niemoga, przynajmniej się starają, o najymniejszy Karciczki, ręką iego pisane, albo o delineacye, y instrumentá Márynárskie, y gdy czego podobnego dostaną, mają to sobie, za rzecz nieoszacowaną. Jáko y Mappę, od niego złożoną, całego Swiátá Kráje, y Morzá reprezentującą, którą w Konwencie Naszym Gońskim zostawił. Także y drzewo Málógrátow, od Wielebnego Bráta REDEMPTA, w Ogrodzie tegoż Klasttoru, które ná pamiątkę jego, w wielkim jest poszanowaniu, o owoce jego, z wielkim Náłożnictwem, chorzy ná lekarstwo proszą.

Wielebny Ociec DYONIZY, był 684 Statury, nie wielkiej, Ciała ná sobie

dość młody, Koloru białego, twarz okragłą, y wesołą. Czoło miał obszerne, brodę miał żółtawą y rzadką, iakiego Koloru, włosy były także na głowie, ale na twarzy nie zarósł, szyję miał krotką, y ramię szerokie. Wielebny zaś Brat R E D E M P T, był statury młodej, y bardzo subtelny. Koloru śniadego, brody rzadkiej, y czarnej, iakie y włosy były na głowie, na ktorej z tyłu był łysy, na twarzy był wyschły, która była obwisła y przydłuższa, y bardzo pomarszczona, niemiął kilku przednich zębów. To wszystko napisał C Autor Zycia, Wielebny Ociec Nasz Filip od

Świętej T R O Y C Y, Kongregacyi Naszej Generali; Co do pierwszych lat jego, o tych miał od Rodziców relacya: Co do nawigacyi y do mieszkani w Indyach, z jego własnej relacyi, bo mu się wszystkiego powierzał; albo też z jego listów: co do Konserwacyi Zakonnej, z tego co widział: náostatkiem, co do Męczeństwa, z Autentycznych Processów.) Na dokonczaniu zaś życia Wielebnego Oycá Naszego D Y O N I Z E G O, dodaie tenże Autor, że iako ufał w jego przyczynie, tak za jego interpozycyą, od wielu niebezpieczeństw, był uwolniony.

Z Y W O T

Wielebney Matki E L E O N O R Y, od Świętego
B E R N A R D A.

685

Matka L E O N A R A od Świętego B E R N A R D A, z Szlachetnych Rodziców, w Prowincyi Leodyeńskiej, urodziła się, dnia Dwudziestego czwartego Márcá, Roku Pańskiego 1579. Ociec iey, zwiał się, Jan Márya Korbaryusz, Spinulá Genuenczyk, Matka zaś Pani Leonorá z Bawaryi, która będąc ciężarną, do Wod Falmistych; dla zdrowia pojechała. Gdy się tam urodziła Coreczka; dała iey Imię Mácieryńskie, y kazała ją nazywać Leonorą, którą do Włoch zaprowadziwszy, w Genuy do Domu Dziadów Mácieryńskich, Paná Károlá de Báuiere, y Pani Bláncy Lotony, na wychowanie oddano. Pierwsze y ostatnie słowa, które wymowiła, były Náyśłodsze Imioná, J E Z U S, M A R Y A. Wrodziło się y nieiako rosło z nią Miłosierdzie, bo gdy przy pierśiach jeszcze będąc, płakała, zaraz płakać przestała, gdy iey co dano, dla rozdania Vbogi; y zaraz wesołość pokazywała z gestów, dając znać, że się owym

Miłosierdzia y Miłości uczynkiem ucieczyła. Gdy osmy Rok Wieku skończyła, wzięli ją z sobą Rodzice do Madrytu do Hiszpanii, gdzie sami mieli mieszkać, tam gdy bardziey rosło w niej Miłosierdzie ku Vbogi, pewnego dnia, iednemu z nich, dała kosztowną perłę, mówiąc mu żeby prędko odchodził, Rodziców zaś prosiła, żeby go nieszukali, upewniając, że go nie znajdą.

Nie długo potem, wielkie pragnienie do Stanu Zakonnego zabrala, którym wzbudzona, miasto rekreacyi, z innymi Panienkami, małe Klatzczorki wystawiała, y do Krwie dyscypliny czyniła, stawszy się niemiłosierną nad sobą. We dwanaśmym Roku, pobożną y przystoyną Matkę straciła, która na Malignę umarła; będąc zaś z iey Smierci niewymownie strąpioną, udała się do Obrázu Náyświętzey P A N N Y, ktorej usilnie y z pokorą prosiła, żeby iey Matką była, y onę za Córkę przypodobioną miała. Zeby z wielkiego po Matce żalu, w jaką Chorobę niebezpieczną nie wpadła, Kieżna Vro-
bina

bina krewna iey; wzięła ją na swoy Pałac, y z wielkiego ku niey áffektu, rozmaite znaydowała dla niey rozrywki; á potym ją do domu Oycowskiego odprowadziła, którą Oćiec dla dziwnych Natury y Łaski przymiotow, bárdzo kochał, u którego się w pobożnych uczynkach ćwiczyła. Bárdzo subtelny rozum miała, rozładek doskonały, w słowach była skuteczna, w gestach poważna, na umyśle wspaniała, z inżemi Ciała talentami, które Łaská doskonale w niey ułożyła.

687 Do lat większych przyszedłszy, z czytania duchownych Xiążek, w zabranyim pragnieniu do Stanu Zakonnego, utwierdzona została: Co się Panu BOGV w niey podobało, który pokazał iey w duchu, Kłáztor Luáhez, o trzy mile od Madrytu będący, y dopiero od sześciu Niedzieli, przez Pana Ignacego de Cardenas fundowany. Chciała ją Cesarzówá, wziąć do Fráncymoru swóiego, ále za ten honor podziękowała, y dla większey osobności, na ćwiczenie się w pobożności, do Kłáztoru Zakonu Świętego Bernarda poszła. Znalazła tam Xięgi Świętey Matki Nászey TERESY, y iedną Przyjaciółkę z Zakonnice, którą iey Konastrytucye Nászych Kármelitanek pokazała, y gdy ie czytała, zaraz mówiła, że do takiego postanowienia życia, od BOGA była powołana, y od tego czasu mocno postanowiła, iak nayprędzey Karmelitanką zostać: ále z iedney strony, Oćiec przeciwny był temu pragnieniu iey, z drugiey strony zaś, Zakonnice Świętego Bernarda, do swóiego Zakonu, nie tylko ją łagodnie zachęcały, ále prawie y przymuszały: przeto tak Krola, iak y Nuncyusza Apostolskiego, trzeba było zażyć powagi, żeby ją z Kłáztoru wydały: z kąd gdy była wydana, zażyła iednego sławnego Promotora który Oycá iey do tego przyprowadził, że ná iey Wokacyą do Kármelitanek Bosych pozwolił. Mając pozwolenie od Oycá, zaráz nazajutrz pospieszyła do Luéchez, z Oycem Prowincyálem, od którego Hábit Zakonny, zaráz tegoż rána przyjęła, w Wigiliá Świętego Máteusza Apostoła, dnia dwudziestego Września, Roku Pań-

skiego 1597. á lubo iey Zakonnice nie znały, ále ona wszystkie poznała, które iey były pokazane, w pomienionym wyżej, tego Kłáztoru widzeniu.

Oćiec iey, który przy Ceremonij Obłuczyn iey był nieporuszony, iak 688 by się z głębokiego snu porwał, zasluiąc że Corce pozwolił, zaráz iey poczał prosić, żeby się z Kłáztoru powróciła do domu, o co się iey gwałtem náprzykrżał, przez cały czas Nowicyátu, różnemi sposobámi y racyámi, á náwet y Breue Apostolskie od Oycá Świętego otrzymał: ále BOG pokazał się Wielebney Mátcie Agácie od Świętego JOZEFA, Mistrzyniey Nowicyuszek, roskázując iey, żeby u Przełożonych wypulczeniu Nászey ELEONORY przeszkodziła, y opowiedziała, że wielkie przysługi Majestatowi jego, tá Panná, w Zakonie czynić miała. Zeby iey Wokacyi probowali, różne dla niey umartwienia wynaydowali; które się iey mile widziały: naybardziej się trápiła, gdy iey Swieckie Suknie pokazowali, y że ją odeślá do domu Oycowskiego, powiadali, ále z wielkim záwsze státkiem, mężnie się wśzytkim pokutom opierała, powiádaiąc że z Kłáztoru nigdy niewyidzie, y że to spełni, czego po niey BOG prágnie. Gdy Oćiec nie chciał zezwolić, żeby uczyniła Professyá, pobożná Pánná, z wielkiego stráslunku, w codzienną Frebrę wpádała, w ktorey obáwiano się áżeby nieumárła. Dla tego Oćiec iey, bojąc się ná nią Smierci przypadku, zezwolił przecie ná Professyá, y wielkie podarunki dał Kłáztorowi, osobliwie pięć drogich Apparátow, stosujących się do Kolorow Kościoła. Przeto już rozweseloná, y zá roskázániem Przełożonego, który się wrócić do niey Frebrze zázakázáł, tegoż dnia zaráz ozdrowiała.

Ledwo wierzyć podobná, z jaką gorącością, w drodze Doskonałości, y 689 ćwiczeniu się w Zakonnym umartwieniu, postępować poczęła: bo oprócz inśzych umartwień Vczynkow, w dyscyplinách, Włósiennicách, y ostrych Páskách, uprosiła sobie u Oycá, tájemnicy niewiádomego, Suknię z żelazney bláchy zrobioná, którą ná sobie

y w Chorobách nošila. Májac tedy już, Błogosławieństwo od Oycá, dnia czwartego Páździerniká, Roku Páńskiego 1598. z wielką Duchá radością, Solemną uczynila Professyá. Gdy już została Profeską, y wszystkie Cnoty Zákonne. dziwnie doskonałe miała nábyte, nád wszystkie, Posłuszeństwa, tak pilnie przestrzegála, że lubo miała rozum bárdzo wysoki, wszytek pod Posłuszeństwo cále poddála; Czego wiele było dowodów. Pewnego dnia, Mátká Przeoryszá mowiła iey tráfunkiem, czyby się dość stało prostemu Posłuszeństwu, gdyby z wysokiego Okna skoczyła, bez tego żeby się niezábila. Ledwo to usłyszáła od Przełożoney, co sobie zá Posłuszeństwo miała, zaráz z Okná ná dol skoczyła, y żadney szkody nie odniosła, z wielkim podziwieniem Cálego Zgromádeniá. Drugi ráz, gdy iá Mátká Przeoryszá z niepostrzeżenia, w Chorze po Jutrzni leżącą ná ziemi zostáwiła, tak przez całą noc była, á gdy się zrána ná Modlitwę Zgromádenie schodziło, w tym Akcie iá upokorzenia ználázło. Posłuszeństwo, nazywála BOSKIM Wyrokiem, á wláśny rozsádek zwála nieumiejętnością y głupstwem.

690 Wkrotce po uczynioney Professyi; gdy wszystkie Zákonnice, oprócz niey y Przeoryszey zachorowały, cały ná nie ciężár włożono, koło Chorych, koło Kuchni, y koło inszych Vrzędów, co długo, nie tylko cierpliwie, ále y wesóło trzymała. Będąc zás przez cały tydzień w prácach, ledwie się w nocy cokolwiek ná łozku położyła, będąc zázwise gotová, y czuyná, ná zázwołanie chorych. Gdy dla Chorych przeniesiono kurczętá, y pytała się gdzie ie puścić, odpowiedziáno iey, że je ná swoje łozko puścić miała, y tak uczynila, y rázem z kurczętami sypiała. Drugiego rázu, nie reflektuiąc się Przełożona, rzekła iey podźspáć do kurniká, ona też po prostu słowá biorąc, spála w kurniku. Dla wielkiego Posłuszeństwa, wszyscy iá Przełożeni kochali. Przeto Oćiec Generál, ELIASZ od Świętego Márciná, pytał się iey, coby mógł uczynić dla ukontentowaniá iey: Prošila go, cho-

rując ná ten czás ná Frebrę, żeby choć ráz, mogła widzieć, Wielebnego Brátá Franciszká, od Pána I E Z V S A Máleńkiego, opiniá Swiátobliwóści sławnego, którą fáskę, dla niey uczynił, y posłał do niey Wielebnego Brátá. Ná którym gdy z Nábożeństwá, zbiegájący się lud, Hábit porozrywał, on jeden plátek schował, y dał go ELEONORZE chorey, mowiąc do niey, według swoiey zwykley prostoty: Tom, dla ciebie zázchował, pilnujże tego dobrze: á Chorá wzáwwszy od niego błogosławieństwo, zaráz ozdrowiała.

Po pobożnych inszych dyskursach, 691 chcąc już odeysć Wielebny Brát Franciszek, rzekł: Chciałbym coś, máley Siostrze powiedzieć: Vstąpiły insze Zákonnice, została się tylko Mátká Przeoryszá, y Nászá ELEONORA, ktorey rzekł Wielebny Brát: Mála Siostró, poydziesz do Fráncyi ná Fundacyá, y będziesz Mátká, máłych Siostr. Co ona sobie, zá zárt wzięła, bo jeszcze w tedy była młodá, y z pokory sádziła się zá nieposobną á do tego, że ná ten czás, nie było żadnego fundámentu, posłaniá Zákonnic do Fráncyi: Co się jednak spełniło; bo y ona z inszemi pięciá Zákonnicami była poslána, y przez niektory czás, Nowicyuszek w Páryżu dogládała. Będąc delikátney komplexyi, żadnego fetoru znieść nie mogła, jednego dnia, wynosząc od Chorey ekskrementá, y czuiąc w sobie Naturálná repugnancyá, tak długo owego fetoru wáchała, póki niezwyciężyła Náтуры. Modlitwie bárdzo przychylna była, á gdy się ráz gorącey modliła, Zákonnicá jedna wiadziála, iáśne Słóńce, z iey pierśi wychodzące. Vwážájąc Czárt, iák wielkie miały go potkáć szkody, z skuteczney tey Pánni Modlitwy, różnemi sposobami modlácey się przeszkádzá, náwet kámieniámi rzucá do Okna. Chciał iá jednego czásu, do desperacyi przyprowadzić, bo zmyśliwszy posłać Mátki Podprzeoryszey, przyszedł do iey Celi, y rzekł iey, imieniem Mátki Przeoryszey, áby poszła na Sála, ktora była nád Kościołem, bárdzo okropná, dziur pełná, y od Kurytarzá, bárdzo daleká, do kąd gdy przyszła, y już

y już tam posłuszną Panną, przez cztery godziny była, podulzczał ją Czart, że ją tam dla tego, Matka Przeorysza posłała, żeby ją zgubiła, y od oczu swoich umknęła; któremi myśla mi bardzo strąpioną śmierci sobie życzyła, y zaraz obaczyła powroz przy sobie, którego przed tym nie było: tym widzeniem przestraszona, y od BOGA natchniona, polecała się Świętej Matce Naszej TERESIE; a potem od Matki Przeoryszy długo szukana, y znaleziona, poznała otzukanie Szatańskie; a do tego iey y Przełożoną powiedziała, że iey tam iść nierozkazowała, ani iey to zapowiedziała Matka Podpreorysza.

692 Z wielką gorącością doskonałości, y punktualną Zakonną Obserwancyą życie prowadziła ELEONORA Nasza, gdy do Francyi Zakonnice Nasze zamysłano wysłać. Ona zaś od BOGA upewniona, przez Wielebnego Brata Franciszka, od Pana JEZUSA Małenkiego, zaraz na tę Misję pozwoliła. Wiedząc zaś, że w tamtych Królestwach powstawali Heretycy, na Osoby BOGV poświęcone, chętnie się na Męczeństwo ofiarowała: bojąc się jednak jakiej do wyjazdu swego przeszkody bez wiadomości y pożegnania Oycą wyjechała, mniając co prędzej bliskie mieysce jego mieszkania, na które pobożne Corki okrucieństwo, bardzo strąpiony Ociec, płakał, co po tym pisanym do niey listem oświadczył. Naypierwszą przed wszystkimi, przyjechała do Konwentu Abuleńskiego, dokąd y drugie Zakonnice, na tę Misję wybrane, miały się zjechać, y tam wielkie od wszystkich poszanowanie miały, y bardzo wielką przyjaźń zabrała, z Wielebną Matką TERESĄ, a JESV, Wnuczką Świętej Matki Naszej, którą ią potym wiejeżdżającą, Wielebney Matce Annie od Świętego Bartłomieja zaleciła: dla tego między Wielebną Matką Anną, y Naszą ELEONORĄ, wielką jedność y przyjaźń była: albowiem gdy raz wywrocił się Wóz z Zakonniceami na ciernie, y inne Zakonnice szwank odebrały, sama Anna od Świętego Bartłomieja, bardziej do tego podobna, y Nasza ELEO-

NORA, były bez szwanku, y gdy inne widząc tego potrzebę w drodze, wysiadały z wozu, uszargwały się błotem, na tych dwóch, żadnego nigdy znaku nie było, bo ELEONORA idąc za Matką Anną, widziała że ją prowadziła, albo raczej przenosiła, Święta Matka Nasza TERESA, w nadgrodc, świadczonych sobie usług.

693 Już gdzie indziej powiedziało się we dnie y w nocy, sześć gwiazd jasnych, które znały sześć Zakonnice, do Francyi wysłanych. Wyjechawszy z Abuli, y owę tak daleką drogę przebywszy, z wyrażonemi gdzieindziej pracami, y niebezpieczeństwami przyjechały szczęśliwie do Paryża, w Październiku, Roku Pańskiego 1603. A że Przełożeni, niemogli Matce Annie, wyperśwadować, żeby na Choryłki postąpiła, iako się w iey życiu powiedziało, musiała y Nasza ELEONORA, iako iey wierną przyjaciółką, do tego się prozbą swoją przyczynić: mając zawsze wielką poufałość, do Wielebney Matki Anny. Gdy na początku nierozumiała Francuskiego języka, z rozkazu Wielebney Matki Anny, polecała się Świętemu Dyonizemu Francuskiemu Apostołowi, y tegoż momentu, za podaną do mówienia okazją, tak doskonale po Francusku mówiła, iakby się urodziła we Francyi, lubo inne iey Socynuski, niepojęły Francuskiego języka. Gdy jednego czasu, wpadła w ciężką Chorobę, za Modlitwami Wielebney Matki Anny, od niebezpieczeństwa uwolniona została, iako iey Wielebna Matka zapowiedziała.

694 Kiedy Wielebna Matka Anna od Świętego Bartłomieja, była Przeoryszą Konwentu Paryskiego, ELEONORA Nasza, była Mistrzynią Nowicyuszek, które z dziwną pilnością y szczęśliwym sukcessem, w Cnotach Zakonnych wychowała, y Wielebney Matce Annie, we wszystkim była wielką pomocą, y dla cudowney roztropności, y umiejętności Francuskiego języka, miała z nią część rządów. A gdy w krótkie posłana była gdzieindziej ELEONORA Nasza, bardzo ztąd zasmucona Wielebna Matka Anna, Panu BOGV ją polecała, (albowiem obrana była, na Re-

formacją jednego Kłasztoru, Miałta Aumali.) ktorey po Kommuni, rzekł Pán, że iá będzie miał pod swoją protekcyą, y że iey dá łaskę zawsze, czynienia tego, coby było ziego przysługą, y że iey się szczęśliwie, powodzić wszystko będzie. Dla wysokich przymiotow, niezwyčajney roztropności, y dziwney Świątobliwości, wszędzie sobie życzyli, ELEONORY Naszey: Przeto z Woli Przełożonych, posłaná była potym, do sławnego Kłasztoru, Gory Męczennikow, Zakonu Świętego Benedykta, niedaleko Paryża, do ktorego, wielką Zakonną Obserwancyą, ducha umartwienia, y Modlitwy, wprowadziła; dla czego się w niey owe Święte Zakonnice tak zakochały, że wszelákim starały się sposobem, aby od nich nieodjechała.

695 Gdy Wielebna Mátka Anná od Pana JEZUSA, powracając z Burgundy, jechała do Belgium na nowe Fundacye, przejeżdżała przez Paryż chcąc z sobą wziąć ELEONORĘ Naszę: ale się Przednieysi z Świeckich rému oparli, którzy dla wielkich talentow kochając ELEONORĘ Naszę, nie chcieli, żeby Kłasztory Francuskie, miały tak wielką Dyrektorkę utracić. Przeto, żeby iá zatrzymali, ogłosili się że iá chcą obrać Przeoryszą Konwentu Paryskiego, z tą powagą y władzą, żeby mogła obierać Przeoryse innych Kłasztorow, y nie tylko to ofiarowali iey, ale iey też Bogate ofiarowali Opaćstwa, na co jednak niedbała, która pokorne, y Vbogie życie sobie obrałszy, pragnęła byđz bardziej poddaną, niżeli rozkazywać, y tylko iá wzajemna Miłość Wielebney Mátki Anny od Świętego Bártłomieja na ten czas we Francyi miełzkającej, trzymała. Ale skoro list od niey odebrała, w którym iey oznaymiła, że była Wola Boska, aby była pojechała do Belgium y tam wiele na Chwałę Pána BOGA czyniła, a oraz y wiele ucierpiła, y że z woli BOSKIEY ona sama siła, cierpieć miała we Francyi, zaraz przystała na Wolę Wielebney Mátki Anny á JESV, y wybierała się w drogę. Wyjechały tedy, y przyjechawszy do Bruxell, z wielką radością od Nayia-

śnieyszych KŁAZAT Niderlandu były przyjęte, y tam po założoney Fundacyi, dnia dwudziestego piątego Stycznia, Roku Pańskiego 1607. ELEONORA Nasza, pod Wielebną Mátką Anną á JESV, obraná była Mistrzynią Nowicyuszek, który Vrząd przez dziesięć Miesięcy, tak doskonałe, y roztropnie trzymała, że w poddanych swoich, wielki pożytek uczyniła, Sercá ich skrytości przenikając, y do Zakonnych Cnot zachęcając.

Znowu iá wzięła też Wielebna Mátka Anná á JESV, na nową Fundacyą do Louanium. Po ktorey wkrótce zakończoney, dnia dziesiątego Grudnia, tegoż Roku 1607. posłana była na nową inszą Fundacyą Monteńską, którą założyła, dnia siódmego Lutego Roku 1608. y tam postanowioną była, od Wielebney Mátki Anny Przeoryszą, z taką zaś doskonałością zaczęła szczepić Zakonną Obserwancyą, że iey Chwalebnych Rządow Sława, doszła aż do Hiszpanij, z kąd odebrała list, od Wielebney Mátki TERESY á JESV, Świętey Fundatorki Naszey, tegoż Imienia Wnuczki, w którym, wychwalała iey Rządy, y zachowaną przyjaźń, z Wielebną Mátką Anną od Świętego Bártłomieja, w ućiskach y utrapieniach położoną, którą w pomienionym liście, nazywa drogim złotem, w oczach Pańskich, dla czego iá BOG próbował w ogniym piecu utrapienia, dla większego iey objaśnienia, która Pan, tak dla niey sporządzał. Gdy bowiem Świątobliwie, y roztropnie, Kłasztorem rządziła, y pewną Wielką Dobrodzieykę, w jednym Interessie, na swoją protekcyą wzięła, gdzie o Honor y zbawienie wieczne chodziło, ten uczynek Miłości nie wszyskim się podobiał: przeto ELEONORA Nasza, oskarżona była od kilku Zakonnice przed Wielebną Mátką Anną á JESV, którą zaraz przyjechałszy, y uznawszy niewinność ELEONORY Naszey, onę na publiczney Kapittle, ogłosiła niewinną; która jednak, jak kochająca pokoy, unikając rozruchu, złożyła Vrząd Przeoryszy, (na który nastąpiła, Wielebna Mátka Elzbieta od Świętego Páwła) ELEONORA

zaś, wruciła się do Bruxell, z Wielebną Matką Anną a JESV, z wielką swoją pociechą, ale z większym płaczem wielu Zakonnice.

697 Mieszkając w Bruxellach ELEONORA Nasza, o to się nayspierwej starała, aby wszystkie Klasztory Naszych Zakonnice, były fundowane pod Posłuszeństwem Zakonu, co y u Xiążąt Niderlandu otrzymała, za interpozycją Pana Mont. Gaillarda, Opata de Orwól, Kaznodzieję Xiążęcego, Wielkiego Dobrodzieja swego, y u Przełożonych Zakonu. Potym się starała, o przyjazd ze Francyi, wierney Przyjaciółki swojej, Wielebney Matki Anny od Świętego Bartłomieja, z którą pojechała, na nową Fundacyą, Antwerspiską, gdzie skończywszy Vroczystość Profesyi, dnia szóstego Listopada Roku Pańskiego 1612. uczyniona była Podprzeoryszą pod tąż Wielebną Matką Anną, y tam przez trzy lata, mieszkając, radą y Vczynkiem, wiele iey dopomogła. Potym posłana była do Mechlinij, żeby tam założyła Klasztor Zakonu, gdzie tak chwalebnie w duchownych y doczesnych rzeczach rządziła, że za pięć lat, sławny we wszystkim Klasztor uczyniła. Roku Pańskiego 1621. do Konwentu Monteńskiego, obrana była Przeoryszą, dokąd jadąc, zastała w Bruxellach Wielebnego Ojca Naszego Dominika, a JESV, MARIA, z Niemiec powracającego, po zwycięstwie pod Pragę otrzymanym, którego że dawno widzieć pragnęła, y skrytości Serca swego chciała oświecić, przy iego przytomności, z bojaźni wcale oniemiała. Ale Wielebny Ociec, wszystkie iey powiedział skrytości, które się ona gotowała powiedzieć, do dosyć czynienia Vrzędowi swemu, na który obrana była, zachęcał, y że się iey szczęśliwie powodzić będzie, zapowiedział. Pożegnawszy Xiężnę Niderlandzką, do Klasztoru Monteńskiego w Hannonij pojechała, gdzie od Zakonnice z wielką radością przyjęta, długo tam zostawać niemogła. Albowiem pięć Panien z Francymeru Kieżney, od BOGA powołane, uczyniły Fundacyą Zakonu, w Mieście Gandawenńskim, na którą, za Przełożoną, o-

ELEONORĘ Naszą prosiły. Przeto z Konwentu Monteńskiego, w Mieście Września, wyjechać musiała, y przyjechała do Bruxell, y tam przygotowała się we wszystko, co należało do Fundacyi; po wielorakich oświadczeniach Miłości, y duchownych rozmowach, dnia dwudziestego pierwszego tegoż Miesiąca Roku 1622. wyjechała, y w dzień Świętego Michała, dokończyła Fundacyi: gdzie mieszkając, nie tylko w tym Klasztorze, pilnowała Zakonney Obserwancyi, ale też y ułożenia innych Klasztorow, pod Przełożonych Zakonu Posłuszeństwem będących, pilnie strzegła, z nie-rozdzielną towarzyską swoją, Wielebną Matką Anną od Świętego Bartłomieja, poki żyła: co czyniła, dwojakim sposobem. Pierwszy że się postarała, o Wydrukowanie Konstytucyi, według prawdziwego sensu Świętej Matki Naszey TERESY, których chowała przy sobie Oryginał: Drugi, że przeszkadzała, nowych wynalazkow, od niektórych Zakonnice wymysłonych, które pod pretextem większey wolności Ducha, chciały się fundować, nie pod Posłuszeństwem Zakonu, y wszelkie ich zamysły, przy iey pilności, były nadaremne.

Te tak wielkie usługi ELEONOR⁶⁹⁸Y Naszey, nowemi BOG nagrodził pracami, iako Wielkim Sługom swoim zwykł czynić, co y z Niebą objawił. Albowiem widziała Siostra MARYA od Świętego JOZEFA, Klasztoru Antwerpieńskiego Laiczką, iako Wielebna Matka Anna od Świętego Bartłomieja, ELEONORĘ Naszą, drogą trudną, y ostrą, za rękę prowadziła, z czego poznała, że Nasza ELEONORA, miała poność też prace, które Anna ponościła. Inszego czasu, widziała tąż Siostrą, ELEONORĘ Naszą, Niebieską ślicznością iasniejącą, ale w ciemnym odzieniu: z czego rozumiała, cudowną iey Swiętobliwość, ale pracami otoczoną. Inszym razem, Kommunikując, za Naszą ELEONORĘ, słyszała Pana, mówiącego o niej do siebie: *Kochana moja Corka, insza jest w oczach moich, jako jest w oczach ludzkich, ale ja ja, swego czasu pokazę;* y tak

y tak poznała, w jakim poważeniu y miłości była Násza ELEONORA, przed Majeſtatem BOSKIM. Potym zaś w Mieſiącu Wrzeſniá, niż umarła ELEONORA Násza, przez też Sióstrę, tę nowinę poſłał iey Pán, to jeſt, że była w Sercu jego. y ze wielkim afektem, Kłaſtoru iey Zgromadzenie kochał. Inſzą znowu wiadomość, przez też Zakonnicę, donioſł iey Pán; mowiąc do niey: *Ze przyjaźni Stworzenia, niczym ſe, tylko próżnością y kłamſtwem, a on był ſama prawda, prawdziwym Przyjacielem, y ze iey nie miał nigdy opuſcić.* Nie tylko zaś ELEONORA Násza, cierpiała przeciwności od inſzych, ale też y wiele Chorob znoſiła, to ná Wrzody, to ná Kamień, przy uſtawiczoney przez dwádzieſciá lát Febrze; co jednak z tak wielką cierpliwoſcią znoſiła, iákby nic niecierpiała, bo cierpieć, iey to była wielká poćiechá.

699 Śmierć ſwoię, tak Doktorowi, iák y inſzym zapowiedziała. Gdy oſtatnie dała ſwiadeſtwa, do Beátyfikacyi Wielebney Mátki Anny, od Świętego Bártłomiejá, rzekła: *ze iey nie obáczy, y ze iey nic nie zoſtaje, tylko żeby ſię na śmierć gotowała.* Staraly ſię Zakonnice wſzelkim ſpoſobem, żeby iey życie przedłużyły, náwet ná to roſkázu Oycá Prowincyała zaciągály, żeby iey zakázal umierać; o którego powtorzenie, gdy znowu proſiły, z dyſpozycyi BOSKIEY wſzedłszy do iey Celi Ociec Prowincyał, co iey miał roſkázać, żeby nieumierała, z wielkim podziwieniem ſłyſzących, y ſwoim włáſnym, rzekł: *Mátká Przecoryſa, muſi umierać: ktoremu Chorá odpowiedziała: Tak jeſt Ojczec.* Tráfiło ſię to w Niedzielę, á we Srodę náſtępującą, tak ná nią náſtąpiły Choroby, y boleſci, że ją do końca życia przyprowadziły. We Czwártek, kázal iey dáć Doktor Wiátyk, czym dziwnie rozweſeloná, podnioſła w Niebo oczy, y rzekła, Dziękuję BOGV. Niż przyięła Wiátyk, o odpuſzczenie win ſwoich, Zgromadzenia proſiła, ktore przez Spowiedniká, o zachowanie miłości, y Zakonney Obſerwancyi, nápominała. Spowiednik zaś, rzekł iey: *Matko proſę cię, żebyś ſama powiedziała Córkom ſwoim, co*

im bardziej pragnieſz zalecić: Tedy głos podnioſłszy, rzekła do nich z płaczem: Ná de wſſytko zalecam wam, wierność Pánu BOGU, y Przetoſonym.

Gdy już przyięła Náyſwiętſzy Wiá-700 tyk Ciáſá CHRYSTVSOWEGO, ſtała ſię twarz iey, bárdzo ſliczná, y weſoła, aż do ſamey Śmierci. Proſiła o láskę, Wielebney Mátki Anny od Świętego Bártłomiejá, przed kilká lát ſobie poſłaná, powiádając że iey była potrzebna, do ſzczęſliwey ſwoiey podroży. Po południu, pokornie o Oley Święty proſiła, który z nábożeńſtwem przyiáwſzy, zoſtawiała w głębokiey kontemplacyi, y nie inſzego nie mowiła, tylko często powtarżała Náyſłodſze Imiona, JÉZVSA, y MARYI. Poſtawili iey u ſoſzká Obráz, Cudowney Náyſwiętſzey PAN-NY, y pytali iey, ieżli go dobrze znała, którym odpowiedziała: *I o toż ſię wy mnie pytacie? czy mam znáć ten Obráz?* Proſiły iey potym Zakonnice, żeby ná poćiechę Corek, ſwoich, proſiła Náyſwiętſzey Panny, o przedłuzenie Życiá ſwego, ná co ruſzyła głową, pokazując iże będzie proſiła. Ják tedy obiecała, proſiła, o przedłuzenie Śmierci, ná y kilká dni otrzymała, bo powiadał Doktor, że w kilká godzin umrze. Nábywſzy tedy krotkiey rzeźwoſci, dała czas Oycu Prowincyałowi nieprzytomnemu, że do niey przyſzedł, áby według ſwego prągnięcia y zapowiedzi, ná iego rękách umierała. Przez całą Chorobę, miała wielki pokoy ná Sumnieniu, bez pokus, y ſkrupułow, á oraz ná umyſle wielką radość pokázowała, w Niebo patrząc, y często do Oblubieńcá który ią do ſiebie wokował, weſoło mowiąc: *Idzmy idzmy Panie.* Oſtatniey nocy niż umarła, Ociec Prowincyał, Chciał iey dáć Przenáyſwiętſzy SÁKRAMENT, lecz Zakonnica, ktorá o niey miała ſtáranie, widząc po niey że ſię dobrze uſpokoiła, proſiła go, żeby poczekáł z tą Kommunią. Ale gdy co ráz, ſpać bárdziej poczęła, nie mógł iey dáć Kommunii: czym owa Zakonnica bárdzo ſturbowaná, tę láskę iey u Pána uproſiła: bo powróciwszy ſię do Celi Chorey, ſpytała ſię iey

iey, jeżeli chce Komunikować, kto-
rey Chora, po trzy razy odpowiedzia-
ła: *Tak jest, tak jest, tak jest.* lubo pier-
wey, już była mowę utraciła: a gdy
iey przyniesiono Przenajświętłszy SA-
KRAMENT, z wielką go Duchą
gorącością, y weselem, przyjęła. O-
koło puł nocy, oczy otworzyła, które
na wszystkich przytomnych mile obra-
cała, iakoby się z niemi żegnając, a
twarz iej dziwną ślicznością y pro-
mieniami zajaśniała, co gdy z inżemi
postrzegł Ociec Prowincyał, zawołał:
*Patrzcie, patrzcie, co się za śliczność
z twarzy iej wydaie.* Zamknęła potym
usta, y oczy, y sama się pięknie uś-
żywszy, skonowała o puł nocy, z Ponie-
działku na Wtorek, zacinającego się
dnia dwunastego Kwietnia, Roku Pán-
skiego 1639. Tak zaś po Śmierci, od-
młodziła iej Starość, że się zdała
młodą Pánienką. Ciało iej było wol-
ne, y lekkie, z podziwieniem wielkim
patrzających.

701 Była ta pobożna Pánna, wielkich
Cnot w szeregach, sławą chwale-
bną. Wydawała się w niej wiara BO-
SKA, z ktorey wywyższenia niezmi-
nie się cieszyła, y powiadała, że wię-
cey w to wierzyła, czego mniej po-
mowała, y Tajemnice Wiary, osobli-
wie Wcielenia Pánńskiego, tak wychwa-
lała, że słyszających, do skruchy przy-
wodziła. Pisowała też listy, z wielką
Duchą wolnością, ktoremi ratowała
Katólikow, którzy pod władzą Here-
tykow zostawali. Jąśniała w niej,
Cnota Nádziej, gdy się na wielkie rze-
czy odważając, niczego się nie o-
bawiała, ani się bała, życia y Hono-
ru utraty, ani miała braku w ośobach,
powiadając: *niczego się nie boję, poki
BOGU mojemu, wierna będę.* Znać
było po niej, y ztwarzy Miłość BO-
SKA, bo często znaleziona bywała
na Modlitwie, BOSKIM Światłem
jąśniejącą, które ogień Miłości BO-
SKIEY zapalał, y to czasem mawia-
ła, że nie ma, żadnego odpoczynku ani
poćiechy, tylko gdy się bawi rzeczami do-
ustugi BOSKIEY należącemi. Wyd-
wała się y Miłość ku bliźniemu, kto-
rego y słowami, y uczynkami wielo-
rako ratowała, ośobliwie ciesząc, w

utrąpieniu będących; bo w tych ok-
azy, do dania poćiechy, miała sło-
wa bardzo skuteczne, y gdy iej się
pewny Zakonnik, zwierzył swoiey af-
likcyi, powiedziała mu że widziała
CHR YST V SA, od Krzyża rękę o-
dejmującego, y mile na głowę jego
kładącego, na znak Protekcyi. Jąśnia-
ła w niej, Cnota pobożności, we wśzy-
tkich okazyach, do Chwały BOSKIEY
należących, nawet w nymniejszych
Ceremoniach, które ściśle zachowując;
nad samo życie przekładała; którą cno-
tę naybardziej w Kommunijskiej Świętey
pokazowała, do ktorey z wielką bar-
dzo pokorą, z Synowskim uszanowa-
niem, y z gorącym Nábożeństwem,
przystępowała. Już się powiedziało,
iák głębokiey była pokory, iák ochot-
nego ku Przełożonym y bardzo pil-
nego Posłuszeństwa, iák była ostrego
umarwienia, iák uśtawiczną na Mo-
dlitwie bywała. Dziwowali się wśzy-
scy, iej niezwyčajney roztropności,
y wysokiej Świętobliwości. Wymo-
gła na Maryi de Medicis, Krolowej
Francuskiej, żeby się z wszelaką pil-
nością, y kosztem na wywiedzenie
Proceflow, starała o Beatyfikacyą Wie-
lebney Mátki Anny, od Świętego Eár-
tłomiejá.

Słynęła w Życiu, duchem Prorockim,
bo wiele przyszłych rzeczy opowie-
dzała, y Sercá skrytości przenikała.
702 Roku 1625, szczęśliwe powodzenie w
oblężeniu Bredany, Margrabi Spinuli
Krewnemu swojemu zapowiedziała, w
czym go często utwierdżając, (lubo
mu inaczey inși rádzili,) ona go do
trwania w nádziej zachęcała, iák o
tym często sam Márgrabiá, powiadał.
Gdy było w oblężeniu Lowanium, y
wśyscy się obawiali Nieprzyaciół po-
tencyi, y że się nieoprá Nieprzyacie-
lowi, ona im czas dobrego y szczę-
śliwego Sukcesu, zapowiedziała. Nay-
iásnieyszą Xiężnę Niderlandu prze-
strze-
gła, że się ieden, na iej Życie za-
dzał, y dla tego do Niderlandu przy-
był; czego potym gdy samą prawdą
doszła, dziękowała Wielebney Mátcé,
ktorey Modlitwom tak ufała, że iák
usłyszała, iż Batawi liczne Woysko
posyłaia do Flandryi, pisząc do ELE-
ONO.

ONORY, to w liście wyraziła; *Ja wyznać ze się nie boję, bo mam w Kłós storze twoim dobrych Kawalerów, którzy mocniejszyemi orężami wojuiąc, Prowincye moje obronią.* Y słusznie Xiężna w E. LEONORZE ufała, którą przed BOGIEM, mocne y bardzo wielkie miała stąranie, około Niderlandu. Już miała obietnicę, od Wielebney Mátki Anny od Świętego Bártłomieja ielzceżyacyey, że za temi Prowincyami, będzie się przyczyniała do BOGA, którą potwierdziła, pokazawszy się po Śmierci. Wielebnemu Oycu Naszemu Dominikowi a JESV MARIA, iako sam listownie Xiężnie oznaymił: *Przed to ufając w tey obietnicy y objawieniu z Nieba, zwykła była mawiać, że lubo BOG, karać będzie te Prowincye, ale ich niezagubi.* Gdy przypadła ciężka jaka potrzeba, udawała się do Najsświętszey Kommunii, gdzie wszystka z BOGIEM zjednoczoną, nie nieuważała, a kiedy było trzebą zachować jaką Ceremonią, w tym ratowaną bywała, od Anioła Stroża swego. Trafiła się iey cządem, że dla skrupułu, z pokory, chciała się wstrzymować, od Najswiętszey Kommunii, ktorey z wielkiej prostoty, rzekła jedná Nowicyuszka: *To czyniś Matko, co by czynił prosił Wieszcz, któryby Król do siebie przychodzącego niechciał przyjąć, że Dom jego nie był przygotowany.* Przeto, iakby on według swojej mądrości, musiał zaraz Dom swój uprzętać, y Króla do Domu przypuścić, takę y ty czynić powinnaś. Na co uśmiechnąwszy się Wielebna Mátka rzekła: *Ciebie poznam, twoją prośbę zwyciężyłam, czego nie potrafiła, wielu Nauka.* Y potym częściej przystępowała, do Najswiętszey Kommunii, dla przyięcia Náywyższego Króla.

703 Wielą sposobami Pán., Oblubienicy swojej, Świątobliwość y Chwałę chciał pokazać. Náprzód z wielkiego uspokojenia, y wesela, w którym umarła, ponieważ w godzinę Śmierci, zwykli się y náydoskonalsi bąć. Potym, że tey samey godziny, w którą umarła, o dziewięć mil od Gándawu, pokazała się jednej Zakonnicy, otoczona wielkiej Chwały iásnością, y rzekła iey:

Obacz Córko, iak sądy BOSKIE, roznio się od sądów ludzkich. Znowu, że pewną Zakonnica, którą ią bardzo kochała, chorując bardzo, gdy trzeciego dnia po iey Śmierci, modliła się u iey grobu, prosząc o zdrowie, od niey pocieszona została, którą te słowa do niey rzekła: *Jezelim cię w tym Życiu Śmiertelnym ratowała, teraz w Niebie, zostając, bardziej cię będę ratowała.* y zaraz się iey ratunek pokazał, bo ią od Chorob jawnie uwolniła. Chwała iey, pokazała się także z kilku Cudów, które się przytrafiły, bo iako za żywota, listy od niey pisane, bardzo wdzięcznie pachnęły, tak po Śmierci, wszystko, co żyjąc miała w używaniu, niezmierny zapach miało. Potym że za iey przyczyną, y Relikwiąmi, wielu uwolnionych było od Chorob, iako to Pánienka we trzech latach, Imieniem Anná, TERESA, którą na gorączkę y katar duszący, śmiertelnie będąc chorą, za przyłożeniem Relikwii W. Mátki, zaraz do siebie przysła, o czy otworzyła, twarzę śmiertelny kolor odmieniła, y ná ząjutrz, dnia Świętego Listopáda, Roku Páńskiego, 1644. od niebezpieczeństwa Śmierci, wolną została. Bártłomiey de Certe-Másen, już prawie umierający, przez iey Relikwie cudownie do Zdrowia przyszedł, y w krotce do roboty swojej powrócił. MARYA, Pánienka z Frácymeru Margrabiny Ledenckey, ostrą y niebezpieczną inflamacją z puchliną mając w ręce, za przyłożeniem Relikwii ELEONORY, ozdrowiała. Pewny Rzemieśnik, za umarłego osądzony gdy iey Relikwie położono ná nim, wstał. Páni Mágrábiná de Lisbourg, którą w Matzeństwie będąc, długo bezpotomnie żyła, mając od Naszey ELEONORY obietnicę wyrażoną ná piśmie, iże będzie miała potomka, skutek tey obietnicy, polecała już zmarłej ELEONORZE, pobożnymi przez cały Rok uczynkami, y swego czasu poczęła, ale pod czas porożenia, y oná y dziecko w niebezpieczeństwie byli. Lecz za Wielebney MATKI zasługami, szczęśliwie porodziła, Teresę, Eleonorę, de Noyelle, w Wigilią Świętey Matki Naszey TERESY,

RESY, y ná podziękowanie zá Dobrodziejstwo, Brát iey, obiecal zaráz wystáwić Káplicę, w Kláštorze Zákonnic Nászych Gándawéńskich. Wiele inszych Cudow, uczynila Wielebna Mátká, osobliwie gdy iey wzywáno, w jákich potrzebách dufzy.

704. Wielebny Ociec Piotr Márchánty, Kommissarz Generálny, Reformátow Świętego FRANCISZKA, w Niemczech całych, y w Niderlándzie, który się przez lát dwádzieścia z Nászą ELEONORĄ znošil, dziwná dał pochwałę iey Swiátobliwosci, á między inszemi powiedzial: *ze miała osobliwa pokorę, tak dalece, ze najmniejszego słowa nigdy niemowila, ani wyraźnie, ani pod podobieństwem, ktoreby było ná iey pochwałę.*

Ze miała równo Swiętym roztropność, w rządzeniu samey siebie, y poddanych swoich. Wielka bliźniego Miłość ktora osobliwie pokázowala, dobrze o wszystkich mówiac, o nikim źle, y staraiac się o náwrocenie grzeszników. Miala niewypowiedziána cierpliwość, w znoszeniu prac, y boleści, żadnego znaku zasmucenia niepokazuiac, y ludzkiej potiechy nie przypuszczaiac. Miala dár gorącej Bogomyślności. Pálala gorącym bárdzo Nábozeństwem, do Najświętszego SAKRAMENTU, ktore słowami, y Uczynkami, pokázowala. Na koniec, miała bárdzo wielkie pragnienie, do słuchania słowa BOZEGO, którym by się, do umiłowania Włeczności zapálala.

Z Y W O T

Wielebney Siostry BEATY, od Mátki BOZEY,
Polki.

705. **N**aymilsza Siostra BEATA, czyli BEATRYX, od Mátki BOZEY, z pobożnych y przystoynych Rodzicow, w Lublinie w Polšcie, urodzila się od ktorych mlekiem bojaźni BOZEY, y Chrześciáńskiey pobożności wykarmiona, w zaczętej drodze Cnoty, jeszcze ná Świecie aż do wieku doskonałego trwála. Máiąc lát dwádzieścia siedm, y idąc zá powołaniem, BCSKIM, między pierwszemi Siostrami Konwerskiemi Nászych Zákonnic, pospolitym názwiskiem Láiczkami, przyięta była, ále że była spracowana ná Świecie, y niemogła dosyć uczynić powinnościom, y pracom Zákonu, musiała się wrocić ná Świat, z Kláštoru. Wysłana tedy z Zákonu, przez dwie lecie, była ná tym smutnym wygnaniu, lecz ná nim nie trácąc nadziei, zábrány do Zákonu áfekt konserwowála osłabione siły krzepila, żeby przyaymnicy między Chorytki, ktore nie tak pracuią, mogła byc znowu

przyięta. Przeto poczęła się uczyć sposobu, ják miała Officyum Iáńskie odprawiać. Przyięta tedy w Kláštorze Lubelskim, z dziwną ochotą, w drodze doskonałości posępowála, y záłożywszy sobie zá fundament budynku duchownego, pokorę, náypodleyfze, y wszystkie náytрудniejszye, Kláštoru posługi, przyjmowała ná siebie, álbo w Kuchni, álbo w Ogródzie: nád to słu sobie uymowała, aby inszym usługuiąc, innym ciężaru umniejszyła. A gdy iá aplikowano do Rubáryi, to jest Westyárni, z miłości Vboštwa, co było wytartego y podleyfzego, dla siebie zostawiła, nawet y z własną niewygoda, co się od inszych zostalo w Refektárzu, to z wielkim ukontentowaniem, y náysmacznicy jádala.

A że dobrze wiedziála, iż Posłuszeństwo, jest Cnotą własną Zákonnych Osob, y ná niey się Zákonny Stan utrzymuje: tak się wnicy zákochála, że się w niey usławicznie, z całego Serca ćwicząc, cudá, y cudowne rzeczy,

przez Cnotę Posłuszeństwa, czyniła, aby wiernie będąc Posłuszną, odnosiła zwycięstwa. Albowiem ciężką przyćśnioną Chorobą, y za zdaniem Medyków, za Śmiertelną osądzoną, gdy iey Przeorysza zapowiedziała, że iey nie daje pozwolenia umrzeć, zaraz się na Stopień Życia wrocila, y nagle do dawnego zdrowia przyzła, co było wielkim świadectwem, iey Wiary w Posłuszeństwo: dla czego, mogą się iey, owe słowa Pisma przywłaścić, *Sprawiedliwy, przez Wiare żyje*. Z tey Wiary y Posłuszeństwa iey, poziomki już zgniłe, zakwitły, y bardzo smakowity Owoc wydały. Albowiem trafiło się, że przez niedozor jednej Siostry nasioną poziomkowe, które w konserwie były pogniły, które widząc Mátka Przeorysza, rzekła BEACIE: żeby te poziomki przez nie dozor Siostry, nie zaginęły, idź y włóż je w Ogródek, aby porosły: co gdy uczyniła BEATA, weszły poziomki, kwiat y owoc zapafzysły, z siebie wydały, y zwano je na potym, owocem Posłuszeństwa. Tenże Cud, przytrafił się, y w szczepieniu suchych orzechow, Piekła róz placki, w starym piecu, który się miał lada kiedy rozwalić, zaczęły chcąc przypadkowi zabezpieć, poszła zaraz do Mátki Przeoryszy, prosiąc iey żeby znakiem Krzyża, piec ruiną grożący, utwierdziła, pokiby z niego plackow nie wyięła. Rzecz dziwna, po przeżegnaniu Krzyżem Świętym pieca, skończyła BEATA pracę swoją, y ledwo co placki wyięła, cały piec zawałił się.

707 Tak pilne Posłuszeństwo, widząc w niej Mátka Przeorysza, bardzo była ostrożna, co iey miała rozkazać, albo y innym przy niej: bo y najmniejsze Posłuszeństwa skinienie, za rozkaz wyraźny poczytała. Trafiło się, że podczas deszczu gwałtownego, przez żart, Przełożona rzekła te słowa: która by się teraz umyć chciała, miałaby dobrą łaźnię, gdy by pod rynną Dachow stała, ledwo to wymówiła, co prędzey pobięła BEATA, y stanawszy pod rynną, wszystka zmokła. Podobny Akt uczyniła prostego Posłu-

żeństwa, bo Chorą będąc, gdy z innymi Siostrami po Ogrodzie chodziła, Kázano iey na samym Słońcu stanać, aby się od niego zagrzała: lecz kiedy się inne Zakonnice rozeszły, ona tam przez wiele godzin stojąc, ledwie się nie upiekła od Słońca, co gdy Mátka Przeorysza postrzegła, dziwując się tak wielkiemu iey Posłuszeństwu, kazała iey zawołać.

Ani bliska Śmierć, żadnego posłuszeństwa rozkazu, z myśli iey wyglądać niemogła. Miała ona zawsze ochotę, we wszystkim pomagać Siostram swoim, osobliwie w wyciąganiu Wody ze Studnie. Ale jednego czasu, widząc ją słabą Przełożoną, kazała iey przestać w tedy w tey pracy, y rzekła iey, że w Wigi ją Śmierć swoję, wiadro Wody z Studnie wyciągnie. Gdy tedy następował dzień Śmierci, rzekła: *A kiedyż Mátko, wypełnię nánáznaczone mi Posłuszeństwo? albo kiedy przyjdzie ta Śmierć moję Wigilią, w którą wiadro Wody kázano mi wyciągnąć?* Na ten czas Mátka Przeorysza, dla konsolacyi Posłuszney Corki, obiecała iey, że to wypełni, iakoż y samą rzeczą wypełniła.

Jak Posłuszeństwem żyła, tak y przez Posłuszeństwo umierała: bo gdy Ociec Prowincyał, wyjeżdżając z Lubliną, zgromadziwszy Zakonnice do króty, zegnął się z niemi, tak rzekł Chorey Siostrze BEACIE: *Kiedyż siostro umrześ?* Ktorą odpowiedziała; *Kiedy się będzie podobalo Panu.* Zaczem on przykazał iey, żeby nieumierała, aż się znowu do Lubliną powroci. Co z taką wiarą, prawdziwą Corką Posłuszeństwa przyięła, że lubo za zdaniem wszystkich, y samych Doktorow, za Śmiertelną była poczytana, ona jednak powiadała, iż nie umrze, aż przyeździe Ociec Prowincyał: Przeto już wszystkimi Kościołami Świętego SAKRAMENTAMI na Śmierć opatrzona, często pytała się: *A kiedyż przyeździe, Ociec Nasz Prowincyał? Albo kiedy teraz zostacie. O gdyby mnie prędzey od swojego rozkázania uwolnić, y umrzeć pozwolił.* Gdy tedy zatrzymywał ją, Przełożonego rozkaz, (rzecz dziwna) trzymała ją w jednej porze, lubo

Lubo już Smiertelna Choroba. Tymczasem trąfiło się, że Ociec Prowincyał, zlecił komu inszemu, Wizytę Konwentu Lubelskiego Naszych Zakonnice: ktoremu powiedziały Zakonnice, że Siostrą BEATA Smiertelnie chorująca, czeka Oycę Prowincyała na Śmierć swoją, iak iey sam Ociec kazał. Zaczem Wizytator zādziwiwszy się, tak wielkicy Posłuszeństwa doskonałości, pytał się iey: *Jeżeli była gotowa umrzeć?* Odpowiedziała ona: *Lubo nie tak, iakoby należało, ale za pomocą łaski BO. SKŁBZ, jestem gotowa?* Znowu iey Ociec pytał: *Jeżeli się biała Śmierci?* Odpowiedziała mu: *Nie tak się Śmierci boję, iak grzechow moich.* Rzekł iey znowu Ociec, *Pragniesz być umulniona, z tego Wiekienia Ciąta?* Rzekła Chora: *Jeżeli to jest wola Pana BOGA, pragnę.* Mówił także Ociec: *Czy masz wiarę, że nie możesz umrzeć, tylko przy bytności Oycy Prowincyała?* Odpowiedziała, *Tak jest, wierzę.* Na ostattek pytał się Ociec: *Czy chce żeby się iey Śmierć przedłużała, czyli żeby prędzej umarta?* Odpowiedziała ona, nie jakim pragnieniem porulzona, *radabym chętniej umarta, niżli żyła, jednak tego chcę, co się Panu BOGU podobą.* Tedy Wizytator rzekł: *Mocą, y powagą, którą mi dał; Ociec Nasz Prowincyał, dać ci pozwolenie, y błogosławieństwo, Siostrę Nąymilśa, na przeniesienie się, z tego Świata, do Oblubieńca, kiedy mu się będzie podobać.* Odpowiedziała ona: *BOGP dzięki, y na ząjutrz umarta.*

709 Zeby się zaś iawniey pokazało, że tak przedłużenie iey życia, iak y pospieszenie Śmierci, było cudowne. Zaraz tey godziny, iak otrzymała pozwolenie, pokazały się Smiertelne znaki, poczęła na nie gwałtowniey nąstępować Choroba, y Śmierć bardziey się co raz przybliżała. Tak zaś w tey ostatniey Chorobie, posłuszną była Infirmarce, że nie tylko bez iey Woli nic czynić; ale się ani ruszyć nieśmiała. Przełożoney zaś, tak zupełnie duszę swoją oddała, że iey wszystkie Sercą swego skrytości otwierała. Lubo zaś samą cierpieć dla BOGA chciała, chęiał iednak Pán, nagrodzić

iey swoją miłością, miłość bārdzo wielką, którą miała ku Siostróm swoim, oobliwie ku Chorým, których ułomności nie tylko znośiła, ale ich y u wāżać niechciała, kādzey z ochotą Sercą usługując. Dla czego też od wizytkich, zāslużyła sobie na Miłość, y była traktowana, z wielką Miłością.

Od tego czasu, ktorego do Zakonu⁷¹⁰ wstąpiła, w niewypowiedzianej ćwiczyła się cierpliwości, tak we wszystkich inszych okāzyach, iako osobliwie w Chorobach, które prawie nigdy nieustające były. Gdy ieszcze Nowicuzką była, chcąc podnieść upadającą beczkę, zerwała się w niey żyła, z czego wiele krwi z niey wypłynęło, y całe Ciało na niey uschło, tak dalece, że na niey ledwo skórę á kości znąć było, z wielkimi procz tego boleściami. Ale na kilka Mieśięcy przed Śmiercią, ieszcze wiecey cierpiała: albowiem w uprzykrzonych Chorobach, przydawała sobie, dobrowolnego umartwienia. Dāne sobie jājko Miękkie, y przez nieostrożność Siostry Kuchenkey cuchnące, wypila, i na co gdy Infirmarkā obrzydzenie pokazała, ona odpowiedziała, że nie było tak dalece złe. Gdy już ustawała, prosiła o SAKRAMENTA Święte, y po przyięciu Niebieskiego Wiatyku, Zakonney Professyi słowa, często powtarzała, całując Nogi Wkrzyżowanego CHRYSTUSA, z którym ognistemi Miłości słowami rozmawiała. A gdy iey mowiono: *Pojdziesz Siostró, do twoiego Pána, ktoremus służyła:* wesoło y nabożnie odpowiedziała, *BOGP dzięki.* Mówiła potym protestacyą Wiary, y Skład Apostolski, wyznając, że w jāk nąygorętzym Akcie Miłości BOSKIEY, pragnęła rozłączyć się z Ciałem, á bydz z CHRYS TUSEM. Na ostattek Olejem [Świętym opātrzonā, y inszemi dyspozycyami do Śmierci, często powtarzając Sercem y ustami, Nąyśłodsze, JEZUSA, y MARYI Imionā, mile w Pánu zāśnęła, dnia dwudziestego Grudnia, Roku Pāńskiego 1639 Wiekui swego czterdziestego, Zakonney zaś Professyi trzynastego.

Z Y W O T

Wielebnego Oycá **DYZMASA**, od **KRZYŻA**.

Wielebny Ociec **DYZMAS** od **KRZYŻA**, zwany ná Swiecie **Jakob Tonellus**, w **Miasteczku gory Lwiey** w **Dyceczyi Florenckiey** z przystojnych Rodzicow, urodził się. Gdy ieszcze był málým, namowila go **Mátka**, ná **Nábozeństwo** do **Świętego Fránciszka**, y żeby się wpisał w **Bráństwo**, **Páská** tegoż **Świętego**: który gdy przyiał, tak się nim ciátno opásował, ná **gołym** Ciele, nie zdeymuiąc go we dnie y w nocy, że mu się wpiąwszy w **Ciało**, zgnił, y **Ciało** do koła skrwawił: eo jednák cierpliwie znośił, áni by był **Páská** zdiął, gdyby go była **Mátka** z niego nie zdięła, widząc bolesć **Synáczká**. Zawsze miał nábozeństwo do **Świętego Fránciszka**, y do **Zakonu** jego **Miłość**: z którą się y w godzinę śmierci oświadczył, bo gdy go chorującego Ociec **Gwárdyán Kápucyński** nawiedzał, wziąwszy kordę jego, **Szyję** nią obtoczył, y rzekł do niego; *Wiedz Oycze, że Nájświętsza **PANNA**, chciała tego o de mnie, abym był iey Synem, Kármelito.*

712 **Młodzieniászkiem** będąc, posłany był od **Oycá** **Iwego**, ná **Nauki** do **Rzymu**, ále gdy przechodził przez **Gorę Witerbienńką**, poimány był od **Zboycow**, którzy obráwfszy go z **pieniędzy**; z **konią**, y z **ręczy**, náwet y z **Sukien** aż do **nágá**, y zwiázáwfszy mu w **tył** **ręce**, do **drzewá** go przywiázáli, gdzie był tak zwiázany, poki go jeden **podroźny**, támtędy idący **nierozwiázál**. Jednák tym **przypadkiem** nieustrászony, szedł w **zámierzóną drogę**, y przyszedł do **Rzymu**, gdzie przez wiele lat, ná **uk**, y **pobożności** pilnował.

713 Roku **Páńskiego 1610**. **Hábit** **Święty** **Zakonu** **Nászego** przyiał, w **Konwencie** **Nájświętzey Párny **MARYI** de **Scala****, ktorego **Wielebny Ociec** **Nášz Dominik a **JESU MARIA****, ieszcze

po **Swiecku** chodzącego, názwał **Oycem** **DYZMASEM** od **Krzyża**. Tenże **Wielebny Ociec**, kochał go bardzo, y po **Profesyi**, obrál go sobie za **Spowiedniká**. Był **Nášz DYZMAS**, tak kochájący **Posłuszeństwo**, że nigdy nie czynił bez **licencyi Przełożonego**, bo się starał, áby w **kázdey Akcyi**, miał **jaką zaslugę Posłuszeństwa**: y tak obserwowál **Przełożonego**, że w nim, **BOGA** reprezentowál sobie, w ktorey **wierze** ugruntowál go **sám BOG**, nástępuiącym **Cudem**. Albowiem gdy ráz przyszedł do **Celi** **Przełożonego**, wynikájące z **twárzy** iego widziál **promienie**, dla **zasługi** **uszanowania** **Posłuszeństwa**. Przez **całe życie**, słyńál **Zakonná Obserwancyá**, by też w **náymnieyszych rzeczách**, **Pilnie** się **bárdzo starał**, żeby **Miszá** **Świętą** **zawsze** z **jak náywiększym Nábozeństwem** odpráwiál. **Wszystkich** **swóich** **Vczynkow**, miał **Aktuálną** do **Pánná** **BOGA** **dyrekcyá**, ktoremu ná **dánię** **wieczney usługi**, **kázdego dnia**, **po** **stanowioną** **liczbę** **mortyfikacyi** **ofiarowál**. Dla **zachowania** **Vbořtwá**, tego **tylko** **zawsze** **záżywál**, co **podley** **szego**, **mnieyszego**, y **wzgárdzeyńszego** **było**, ná **ostátek**, był **Chwalebny** z **Cnot** **powierzchownych** **iako** **się** **niżej** **powie**.

Roku **Páńskiego 1615**. **Posłany** był **714** do **Persyi**, ná **nawracanie** **Niewiernych**, gdzie był **częstym** **Wiary** **Wyznawcą**, y **bliskim** do **Męczeństwa**. **Osobliwie** miał **ochotę**, do **rátowania** y **pozyská** **nia** **Ormianow**; dla tego lubo już był w **latach** **podetřly**, **nauczył** się **Ormiańskiego** **języka**, y jego **codzienná** **była** **zabawa**, **niektorych** **Młodych** **Ormianow**, **języká** **Łacińskiego**, y **Nauki** **Chrześciáńskiey** **uczyć**, **Vbořszych** **zás** **żywnością** **opatrować**. **Często** do **Miasta** **Chulfy** **nowey** **chodził**, o **trzy** **mile** od **Nászego** **Konwentu** **Asfahańskiego**, aby tam **Ormianow** **Katolikow** **nawie-**

wiedział, y SAKRAMENTAMI Kościelnymi opátrował, oobliwie Chorych. Tak wielkie zaś poszanowanie miał u Ormianow, że go przyjmowali jak Anioła BOSKIEGO; Antonianow Zakonnikom Ormiańskich sposobem Naszey Zakonney Obserwancyi w wielu rzeczach ułożył, koły w Refektarzu, y nabożne do Stołu czytania wprowadził, iowšem za jego staraniem, Klasztor Zakonnik Ormiańskich, stanął pod Tytułem, Świętey Matki Naszey TERESY.

715 Dwie osobliwie rzeczy, na pożytek tey nacyi y na wyniesienie Wiary Chrześcijańskiej uczynił. Pierwsza była, że Krol Percki, niektóre Wsi Ormiańskie, odebrać chciał na Machometanow, dając im na wolę żeby porzuciwszy Wiarę Chrześcijańską, albo na Machometanńską Sekte przytali, albo się okupowali, na co ich niestawiało. Do tey Prowincyi, Nasz DYZMAS z Posłuszeństwa pojechał, wielu w wierze upadłych podźwignął, chwiejących się umocnił, bojaźń Krolewskiego prześladowania, wszystkim wyperładował, którzy się bali groźby Śmierci ogłoszoney od Krola, ieźliby nieprzyjęli bezbożney Sekty Machometanńskiey. Uspokoił się jednak Krol, iak się dowiedział, o Naszych Oycow, (ktorych bardzo kochał) w tey sprawie staraniu, oraz y szczodroblowości, przez którą pomienionym Ormianom, wszystkie pieniądze Konwentu swego ofiarowali, aby się Krolowi opłacili y byli wolnemi od tego prześladowania. Za ten, tak wielki Wczynek miłości, URBAN Osmey Ociec Święty przez list napisany do Persyi, dziękował Oycom Naszym. Druga była okazyja, że Patryarchę Ormiańskiego Moyżesza, do tego przyprowadził, iż napisał do URBANA Osmego, Oycy Świętego, Formularz Wiary Świętey Katolickiey, y posłał mu go, podpisany także rękami y inszych Biskupow, co się bardzo podobało Dworowi Rzymskiemu, tak dla przyzwoitych Tytułow, ktorymi uszanował Oycy Świętego iak y dla tego że Wiarę swoją, poddał pod Posłuszeństwo Kościoła Świętego, y z Wiarą Świętą Katolicką Rzymską zie-

dnoczył. Otrzymał od Patryarchy tenże Ociec, żeby złożył Synod Nacyi, na ktorymby traktowano, o złączeniu Narodu Ormiańskiego z Kościołem, Katolickim. Co nie przyszło do skutku, z okazyi pewnego Biskupa, Ormianow w Polszcze wizytującego, który się niesłusznie skarżył, o iakąś od Polakow urazę, y ten był tak wielkiego dobra przelzkodą. Jednakże Patryarcha, był nam zawżze życzliwy, bo przychodzących nowych Zakonnikow Naszych, z dziwną przyjmował miłością, y publicznie im w Kościele Klasztoru swego, nogi umywał, Do ktorey Miłości, wiele pomagała, iednostayność Życia ich Zakonnego, z Naszym, osobliwie w utrzymaniu się od Mięsa, w długości postow, w osobności, y milczeniu, y winnych Zakonnnych Obserwancyach.

Był Wielebny Ociec, Wikarym Ormuzyańskiego Konwentu, potym też 716 Aspachanńskiego, gdzie także był Przełożonym, a potym Przeorem, y nzo-wu przez dziewięć lat Wikarym Prowincyałnym, całej Naszey Missyi Perckiey, y Indyjskiey, którą nie bez niebezpieczeństwa, y wielu niewygód, już w starości obchodził, dosyć czyniąc swojemu Wrzódowi, Lubo zawżse był gotow, na wyznanie Wiary Chrześcijańskiej, nie tylko słowem, ale y krwi wylaniem, iednak miał dwie okazyje, bliskie Męczeństwa, które w życiu Wielebnego Oycy Jana Tadeusza opisałismy, a tu dla krotkości opuszczamy, iedna gdy był Socyuszem pomienionego Wielebnego Oycy, druga gdy inszych do Męczeństwa był Wodzem. Często się także na iawne niebezpieczeństwo Śmierci podawał, oobliwie gdy Panią Teresę Syrlei Xiężnę Nacyi Hirkanńskiey Roku Pańskiego 1629. Na Śmierć dysponował, y wyrwawszy ją z rąk Pogańskich, okrutnie z nią postępujących, uwieził ostrożnie do Konstantynopolá, z kąd potym do Rzymu przyjechała, y w pobożnych przedstawiała Wczynkach, która Historia ma być w Naszych Kronikach opisana. Miał także we zwyczajn, chrzcić dzieci małe, tak Chrześcijańskie, iak y Pogańskie, aby tak wiele dusz CHRY-

STUSOWI, y Niebu pozyskał.

717 Roku Pańskiego 1634. słysząc UR-
BAN Ośmy, Ociec Święty, tak Świętą
tego Wielebnego Oycę Konwersacyą,
y tak wielkie w nawracaniu dusz sta-
ranie, uczynił go Nominatem Biskup-
stwa Babilonii, y posłał mu na Wscho-
dnie Państwo, Biskupi Apparatus, Insu-
fę y Pastorał &c. Chciał bowiem ten-
PAPIEZ, w Naszym Zakonie Kar-
melitańskim, Arcybiskupstwo Asapań-
skie w Persyi, y Biskupstwo Babiloń-
skie utrzymać; ale Nasi Przełożeni,
starający się o zachowanie Zakonnej
Obserwancyi, widząc że ta Zakonni-
kow promocyą, niezgadzałaby się z
Naszą Professyą, przy ktorej Panu
BOGU obiecujemy, nie przyjmować
takich Godności, a oraz obawiając się
żeby tą drogą, nie wkraść się Duch
ambicyi, któryby BOSKIE dzieło,
nawracania dusz, w Misyonarzach zma-
zał: perswadowali mu, aby ofiarowa-
ney Biskupstwa Godności nieprzyjmo-
wał, która rada, tak do iego przypa-
dła inklinacyi, y tak ją akceptował,
że gdy o tey swoiey promocyi, wia-
domość w Goy odebrał, postanowił
daley się pomknąć, żeby go Biskupem
bydź, nie przymuszono, y więcęcy nie
wrócić się do Persyi, dokąd Ociec Wi-
zytator Generalny napisał do niego,
temi słowami: *Wielebność Wasza, może
przypiechać, bez boiaźni, y niebezpieczeń-
stwa wszelkiego, y nieboj się Waszmość In-
sufę, albo Pastorała, ale raczy Cząpki
Zakonnej, Kapituły, y dyscypliny.*

718 Wrociwszy się tedy do Persyi, u-
wolniony od wszelakiey Godności,
tak w Zakonie, iak y oprócz Zakonu,
począł pilniey myśleć y pragnąć, żeby się
przeniósł z tego życia, do czego żeby
się lepiej przygotował, w dzień Pod-
wyższenia Świętego KRZYŻA, po zwy-
czayney renowacyi Professyi, na zwy-
kłych duchownych prowokacyach, na
których zwykli się Zakonnicy, wzá-
jemnie prowokować, do ćwiczenia się
w Cnotach Zakonnych: Oycą Przeorą
Konwentu Asapańskiego, prowoko-
wał, do należytego gotowania się na
Śmierć, czego gdy tam wiernie pilno-
wał, następującego Miesiąca Grudnia,
śmiertelnie zachorował, na ciężkie bo-

leści boków, które cierpliwie bardo-
znośił. Sześcią dniami przed śmier-
cią uczynił Spowiedź Generalną, po-
tym Prokuratorą Konwentu, o wszy-
tkich sprawach na Piśmie zostawio-
nych, y o wszystkich powierzonych
sobie Interesach, informował: I od te-
go czasu, codziennie się spowiadał, a
co trzeci dzień Komunikował, tym
czasem zaś, dawne Manuskrypta, w
których sobie spisywał przygotowanie
do śmierci, ustawicznie przeglądał.
Gdy już o iego Życiu utracono nadzie-
ję, a on sam wielką Maligną y bole-
ściami był ściszony, pytano go, ie-
żliby się nie napił troszkę Wina, bez
uprzykrzenia, na poratowanie sił o-
słabiałych: Odpowiedział że się napi-
je: ale bojąc się Infirmariusz, żeby
mu niezaskodziło Wino, przyfarbo-
wał mu Wodę czerwonym Kolorem,
na kształt Wina, ktorej gdy skosztował
chory, zatrzymał się, y mile żalił się
przed Cycem Przeorem: *I także Ojciec
Nasz, aż do końca, probuieś mnie Wie-
lebność Wasza, w Posłuszeństwie Wiarę.*

Prosił żeby mu dano Oley Święty, 719
y żeby polecanie duszy mowiono; a
że był doskonale sobie przytomny, na
wszystko tam z pokorą y łzami odpo-
wiedział. Potym prosił, żeby mu czyta-
no Homilią Świętego GRZEGORZA Pá-
pieżę, którą jest w Brewjárszu między
Okrągłą BOZEGO CIAŁA, y niektóre
Akty Strzeliste, od Wielebnego Oycę
Naszego JANA, a JESU MARIA, zło-
żone, na które mowione, y z atten-
cyą wyrozumiane, częleń odpowiadał.
Pytano potym, ieżli się bał godziny,
przeniesienia swojego, powiedział, że
mu tak dobrze będzie, niczego się nie
boi, y má wielką w Panu nadzieję,
y czuje się bydź umocnionym, przy-
tomnością swego ANIOŁA STROZA,
y Świętych Apostołów PIOTRA y
PAWŁA, których dla otrzymania
Cnoty Posłuszeństwa, wziął sobie za
Pátronów, od samego Nowicyátu. Pro-
sił wszystkich o odpuszczenie, których
urazić mógł, y o Posłuszeństwo Oycę
Przeorę, na Śmierć, które on dla je-
go konsolacyi, dał mu głośno mówiąc,
widząc że je wesoło acceptował. Po-
tym Krucifix Serdecznie całując, y do
pi er.

pierśi przyćiskając, uściszył się; iuż przytomni rozumieli że umarł, ale się znowu ocuciwszy, odpowiedział: że się z nim dobrze dzieje, y że mu iuż krotki czas życia zostało, tymczasem przytomnych, aby się za niego modlili, uprzątał. Na ostattek spokojnie, iakby na prawym boku spát, nie

na wznák leżący, ani wyciągniony, ale skurczywszy się, z opinią Świętobliwości szczęśliwie skonął. W Aspahanie Perskiej Metropolii, Roku Pańskiego 1639. dnia 23. Grudnia, w nocy, żyjąc w Zakonie lat trzydzieści y dziewięć, a trzydzieści cztery na Missyi Perskiej.

Z Y W O T

Wielebnego Oycá JĘDRZEJA á JESU
Poláká.

720 **W**ielebny Ociec JĘDRZEY á JESV, w Miasteczku Brzesku, w Polscze, o kilka mil od Krakowa dalekim, urodził się z Szlachetnych y Pobożnych Rodziców, y Chrzest Święty przyjął z rąk Stryiá swego, Zakonnika Kláštoru Tynieckiego, Zakonu Świętego BENEDYKTA, Roku Pańskiego 1584. dnia dwudziestego ósmego Máiá w który przypádko Święto, Chwalebne Wniebośtápienia Pańskiego. Zaráz iák się urodził, ręce złożył, y oczy w Niebo podniósł. Ociec jego, zwał się Ján Brzechwá, Człek Wielkiego rozumu, y wymowy. JĘDRZEY ietzcze młodziuchny, wysokich przymiotów, y biegłego dowcipu, znáki pokázował. Pierwszy raz będąc do Kościoła przyprowadzony, obrociwszy oczy na Vkrzyżowanego CHRYSIVSA, dziwować się począł; y pytać, przez dziecinną ciekawość, co by to było takiego, áni się utpokoil, póki mu Ociec nie powiedział, że to był Syn BOSKI, który dla zbawienia Swiátá, cierpiál na KRZYŻV. Młode lará, w domu Oycá swego, na Náukách mniejszych przepędził. W piętnástym Roku, wziął go z sobą do Rzymu Xiáże Kárdynał Rádziwił, Biskup Krakowski, gdzie Retoryki y Filozofij słuchał, w Kollegium Rzymskim. Przyszedł raz, nie bez náchnienia BOSKIEGO, do Kościoła Nászego Náyświętszey Pánny MARYI de Scala, pod

czas Kázániá Wielebnego Oycá Nászego IANA, á JESV MARIA, y słowami iego wzruszony, prosił o Hábit Nászego Zakonu, Wielebnego Oycá Nászego PIOTRA od MATKI BOZEY: o czym iák się Ociec jego w Polscze dowiedział, posłał do Kárdynałów Protektorów, y do samego Oycá Świętego, KLEMENSA Ósmego, Polákom przychylnego, supplikujące Listy, prosząc żeby kochánemu jego Synowi Zakonnikom zostác niedopuszczáli. Przeto wzięto go na ścisły examen, na którym pytáno go o wokacyá; y osádzono go w Klementyńskim Kollegium, gdzie státku jego, roźnie przez pięć Miešięcy probowáno, y na próbę jego, z rozkázániá Oycá Świętego poslány był, Kšiáże Kárdynał Bároniusz. A gdy z niego wyrozumiáno, że było prawdziwe powołanie od BOGA, dáno mu ná wolá. Przeto przyszedł do Nászego Nowicyátu, obleczony był w Zakonny Hábit, Roku Pańskiego, 1602. dnia Piętnástego Miešięcá Październiká, w który przypáda Święto, Świętey JADWIGI Xiężny Polskiej, á teraz także Świętey Mátki Nászey TERESY; Odmieniwszy Zycie Swiátowe, odmienił też y Imię JĘDRZEJA, y nazwany był w Nowicyácie BRVNO: ale potym, za zdrowá Oyców rádá, wrócił się do wziętego na Chrzcie Imienia JĘDRZEJA, máiąc byđć swego czasu, Nácii swoiey, niby Apostólem Kármelitá, jáko náypierwszy Iułnonych

cnych Krájow Bosak, bo y Święty JE-
DRZEY. był Apostolem [Karmelitą;
ktorego Vrzędu, prawie z náctchnienia
BOSKIEGO, życzył mu, Wielebny O-
ciec Náš JAN á JESV MARIA, nie-
gdy Mágister jego Nowicyátu, w liście
pełnym uszanowania y áffektu do niego
pisanym, w którym między, inżemi
słowami te były: Potrzebá, zebys był
Apostolem Polskim. A że się podobá-
ła BOGV, dusza JĘDRZEJA Nášzego,
rżebá było, żeby go wypróbowała,
pokuśa. Wyśłał Ociec do Rzymu, Kon-
syliárzow swoich, ktorzy Nášzego No-
wicyuszá, od przedsięwzięciá przyięte-
go Zakonu odmówić usiłowali: ále on
státiecznym będąc w Pánu, żeby się
mężnicy oparł pokuśie, we trzy Mie-
siące Nowicyátu swogo izlubował BO-
GV, że będzie żył, y umierał w Świę-
tym Zakonie. Po skończonym roku
Nowicyátu, w ćwiczeniu się w Cno-
tách Zakonnych, Solemną uczynił Pro-
fessyá, w rękách Wielebnego Oycá,
PIOTRA, od MATKI BOZEY, w dzień
Świętego Márciná Turońského Bisku-
pá, Roku Páńskiego, 1603. Ták wiel-
kim zaś Duchá Świętego był zápálony
ogniem, y płomieniem BOSKIEY mi-
łości, że się zdał bydz wykármiony o-
gniem Niebieskim, iáko drugi máły E-
liáš, ták dálece, że zbytnią otoczony
iáśnością, wołał: *Znam cię Pánie, znam.*
Przyznaję, żeś ty jest we mnie przyznaję.
Z ták dobrych początkow, do dalszey
doskonáłości Zyciá postąpił, z kaźdey
rzeczy, ná którą tylko weyżrał, zá-
bierał się do Nábożeństvá, y do Du-
chownego postępku.

721 Roku 1605. Posłany był do Genuy,
ná Filozofią y Teologią, pod Vczonych
Lektorow, Wielebnego Oycá AGA-
TANIOŁA, á JESV MARIA, y Wie-
lebneho Oycá JANA, od Świętego
HIERONIMA, potym Zakonu Nášzego
Generatá; gdzie wiele y ciężkich cho-
rob ponośił, ále nierownie cięższé
duchá Vciłki, y skrupuł ycierpiáł: W
chorobách, czyniła mu folgę, wielká
ku niemu Oycow Miłość, w uciłkách
zás, cielszył go y ratował iego Spowie-
dnik, Wielebny Ociec FRANCISZEK,
od Náyświętszego SAKRAMENTV,
Mąż wyfokiey Świątobliwości, swo-

iem i instrukcyámi. Wyniesionym be-
dąc ná Kápláńską Godność, bydz się iey
niegodnym poczytał, o czym sobie
dla pámięci, w prywatney ksiáżeczce
ták nápiśał: *Ná Część y ná Chwałę,*
Náyświętszey y nierozdzielney TROTCI,
Oycá, y Syná, y Duchá Świętego, Ná
Chwałę Náyświętszey, Aniołow y ludzi
Królowey, MARTI Pánný, Páni mołey
Náyśáskáwśey, y Náybłogostáwienśego Oy-
cá JOZEPA, Oblubienca iey, Błogostawio-
nych Apostołow PIOTRA, PAWŁA, y
JĘDRZEBJA, y Świętý Mátki y Pánný
TEREST, takżé wśytkich ANIOŁOW,
y Świętých; Ja náyniegodniejszy, y názo-
nikczemniejszy grzesznik, Brat JĘDRZET
a JESU, Kármelita Bosky; podwyśsony
jestem, ná Święcenie Kápláńskie, od Náy-
przewielebneyśego Jegomości Xiędzá Łu-
kásá Fliská, Komeśá Biskupá Arbengi:
Niech beżáie Imie Páńskie Pochwáłone,
Roku Páńskiego, 1609. dnia czternaste-
go Márcá. Pierwszą Mszą celebrował
w Konwencie JEZVSA y MARYI;
Zákonnic Nášzych w Genuy, w dzień
Zwiástowániá Náyświętszey PANNY,
ktorego też dnia, miał pierwszą woká-
cyą do Zakonu.

Tegoż samego Roku, posłany od 722
Przełożonych, wrocił się do Polski,
gdzie go iáko Świątobliwością sławné-
go, y w kazywaniu skutecznego, á
prawie ják drugiego Apostoła przyimo-
wáno, y ná Kázániá wszędzie zaprá-
száno, co było okazyą, do wielu Fun-
dacyi Nášzych Konwentow, ktore po-
czynił. To jest náprzod w Lublinie,
potym Roku Páńskiego, 1613. we
Lwowie: tákżé w Przemyślu, y w
Krákwie między murámi. Jego Go-
dność, y generálná od wśytkich Ak-
ceptacyá, zázdrośnych nieprzyaciół
przeciw niemu wzruszyła, od kto-
rych wiele ucierpiáł, y żeby im nie-
był okazyą, dalszey zázdrości, wołał
ustąpić. Przeto pojechał do Nieder-
landu, do Niemiec. W Kolonij Agryp-
pinie, z swoich Kazań Łacińskich y
Włoskich, wielki pożytek uczynił, y
tám dla osobliwey Náuki, niezwy-
czáyney Mądrości, y Zyciá Świątobli-
wości, od Nuncyuszá Apostolskiego,
obrány był Wizytátorem, Kláštóru
Lindeńského, Fundacyi Królewskiey,
pod

pod Tytułem Świętego KORNELEGO, y mieyscie należących do niego, Roku Pańskiego, 1615. Ztamtąd posłany do Antwerpij, poznał Wielebną Mātkę ANNE od Świętego BARTŁOMIEJA, nierozdzielną Socyuszkę, Świętey Mātki Nāszey TERESY, gdzie był iey Spowiednikiem, y od niey zbawienne odbierał instrukcyę, od ktorey się także, iāk od Świādka oczywistego, wiele dowiedział, o Świętey Mātce Nāszey TERESIE, z wielką duszy swojej radością, oobliwie że CHRYSTV-SA Pānā, asystującego Śmierci Świętey Mātki, widział. Roku 1617. przyjechał do Brukseli, gdzie Wielebną Mātkę ANNE a JFSU, drugą Socyuszkę Świętey Mātki widział, y z iey pobożney konwersacyi, wielki pożytek odniósł.

723 Powróciwszy się do Antwerpij, przed Hiszpańskim Prezydym, kazywał przez całą Kwādrāgezymę, Gdzie mu się rzecz cudownā trāfiła, przez zaslugi (iāk on powiādał) Wielebney Mātki ANNY od Świętego BARTŁOMIEJA, ktorá gdy prāgnęła komuni-kować, a Wielebny Ociec māiācy mieć Mszā, nie miał Akkolitā, co by mu do niey służył, prosiła Mātkā aby był gotow, powiādājąc że zārāz będzie dla służeńiā do Mszy Minister; zāczym Ociec, poszedłszy do drzwi Kościelnych, obaczył przychodzącego młodziānā niewymownie ślicznego, łańcuchem (zozłotym opālanego, w płāszcz Złotem przerabiany przybranego, przy Szpadzie; który bardzo nabożnie do Mszy posłużywszy, a po niey pokłoniwszy się Celebrantowi, odtędził: o którym potym, sām Wielebny Ociec, z niektórych okoliczności twierdził, że był Aniołem Pańskim, Roku 1618. z rozkazaniā Oycā Generālā, wrocił się do Polski, māiāc z sobą wiele drogich Relikwi, oobliwie pālec Świętego Jana Chrzēciēla, Kośćkę znaczną y całą, z Ciāła Świętego Konrada, zęb. y z innymi Relikwiām z Ciāła Świętego Jędrzeiā, które w Srebro oprawione złożył w Lublinie. Nā ten czas, obrany był Definitorem Prowincyiālnym, na którym Vrzędzie zostaiąc, żarliwością y roztropnością, Prowincyi swojej wiele do-

pomógł, iāk y Kazaniami swoimi, które zdziwną gorācością Ducha, y z ukontentowaniem słuchojących odprawiał. Zpierwszemi Oycami Nāszeimi, y Świątobliwemi Zakonniciami, Duchowną korespondencyā zabrał, tak dla pōciechy duszy twoiey, iāk y dla zachowania Zakonney Miłości, ktorych listy, iāk Relikwie chował, y żyjąc często czytał, dla odnowienia Ducha, a umieraiąc odesłał ie, na Nāszą Puszczā, pod Tytułem Świętego ELIASZA, iāk drogi skarb, dla wieczney pamiātki.

Roku Pańskiego 1622. w Konweń-724 cie Foznańskim, Vroczyść Kanonizacyi Świętey Mātki Nāszey TERESY odprawił, gdzie wiele pokory y umartwienia Aktow uczynił: bo gdy czynił duchowne Rekolekcyę, w Kapliczce Fustelniczey w Ogrodzie, co dzień się u drzwi Refektarża dyscyplinował, powięsiwszy powroz na szyi, y prosząc o odpuszczenie defektow swoich, y o Modlitwy Zakonnikow, czasem też u Forty Klasztorney, przebrałszy się za Zebrākā, z ubogiem iadał, co Furtyan dawał wiałmużniē, ktoremu Przełożony rozkazał, żeby go policzkował. Czynił y inśze także Akty pokory, iāk to publicznie w Kościele służąc za Akkolita, y inśze pokorne odprawuiąc posługi, czemu się ludzie dziwowali, ale te Akty wielce na niego zazdrośnych poruszały Szatanow, którzy się odważyli, kuśić go pod postaciā Niewiaśty, na owey ołobności, ktorych iednak pokusy, Sługa BOSKI, znakiem Krzyża odpędział. Będąc do Najswiętszey PANNY bardzo nabożny, w tymże Konweńcie, z dawnych Bibliotek zebrał Materyā, z ktorey miał złożyć Tom o dwunastu Xięgach, o Godnościach y prerogatywach MARYI, y iuż był część ułożył, a drugiey dla różnych Chorob skończyć niemógł. Im się zaś bardziey upokorzał, tym go bardziey wywyższaro, bo Roku Pańskiego 1628. za Dekretem Świętey Kongregacyi o rozszerzeniu y roskrzewieniu Wiary, y powagā KLEMENSA Ośmego Cyca Świętego, obrany był Reformatorem Czerncow Ruskich Obrzędu Greckiego,

Zakonu Świętego Bazylego, na instancją Jozefa Welamina, Metropolity Ki-jowskiego, ale mu do wypełnienia tego, przeszkodziły Choroby, y nastąpił czas, długiej cierpliwości.

725 Naprzód tedy przyćśnięły go bardzo ciężkie Choroby, w których przez piętnaście lat na łóżku zostawał, raz podagra nogi opanowała, drugi raz Chiragra, ręce już pokurczone dręczyła, a inszym członkom, nieznośne dokuczały boleści; co lubo cierpiał, nierównie jednak więcej, od wewnętrznych duszy Wciśkow ponościł, które na nim, iak na drugim Jobie cierpliwym, wyćśiskały podobne narzekania, iakich BOG Świętym Mężom czasem pozwała: Przeto w owym gorzkiem y opłakanym opuszczeniu, nieraz wołał: *Ratuj mnie Panie, bo weszły Wody, aż do duszy mojej, dostałem się w głębokość Morza, y nawałność zatopiła mnie*, Czasem mawiał: *Nieszczęśliwy ja Człowiek, biada mnie, zem się narodził, przeciwko liściu który Wiatr porywa, pokazujesz moc swoją Panie, y zdobło suche przesładujesz*. W Konwencie Przemyśkim, Roku 1629. dla rozerwania Vtrapienia swojego, napisał Książeczkę, ktorej taki jest Tytuł: *Wątrastość Miłosierdzia BOGA Naszego, wśytkim dobrej Woli grzesznikom, utraconym, y opuśczoneym, przez wybrane wielu Świętych objawienia, otwarte. &c.* Ktorey czytaniem, miał solgę w utraapieniach. Rodten czas także, Xiegi, Świętego Oycy Naszego Jana od Krzyża z Hiszpańskiego, na Łaciński język przetłumaczył. Oprócz tego, wydał życie, Wielebnego Brata Alexego, od Świętego Bernarda, y wiele inszych traktatów Duchownych napisał.

726 Ostatnich dni Życia swojego, w każdej Święto, a często y w powszednie dni, Komunią Świętą przyjmował, y ile mógł, Młzy Świętey słuchiwał, mając wielką spociechę, z uważania tak wielkiej ofiary. Boleści swoje y udręczenia wewnętrzne, cierpliwie znośił, lubo czasem zbytnie od nich ściśniony, do słów się niecierpliwych y gorzkich porywał, ale potym, te na-

gle impety, ustawicznymi łzami opłakiwał, y często się przed BOGIEM protestował, że to nie było w jego mocy, od tych głośnych smutnego serca, utrzymać się słów. Na których ukaranie, defekta swoje objawiał, y na siebie z pokory, słowami zelżywemi następował, mówiąc sobie: *O nie dobrego; O złoczyńco! Trupie zgnij &c. &c.* ani chciał słuchać, kiedy go chwaloneo, ale zaraz uszy zatykał. Gdy poznał Śmierć już blisko następującą, Generalną z całego życia Spowiedź uczynił, y Wiatyk Chryśtuśowego Ciała z wielkim do podziwienia Nabożeństwem przyjął, a potym Oley Święty sam na wszystko Kapłanowi odpowiadając. O odpuszczenie defektów swoich, pokornie Zakonnikowi upraszał, od ktorego inși bardzo skruszeni, iako od Oycy, o Błogosławieństwo prosili.

Niżeli zaczął konać, z Miłosierdzia BOSKIEGO, uwolniony był od wewnętrznych ducha nciśkow; Przeto wśytek na umyśle uspokojony, przy zupełnych zmysłach, wyschły y wyćśieniony na Ciele, tak dalece, że tylko została się skora, y kości, zasnął w Panu, dnia dwudziestego dziewiątego Kwietnia. Roku 1640. Wieku swego pięćdziesiątego trzostego. Zakonney Ptofeśly trzydziestego osmego z opinią wielkiej Świętobliwości. I słuźnie; bo napisał za żywota list, do Podkanclerzego Litewskiego w którym mu zapowiedział, że na niego wkrótce wielkie utraapienie nastąpi, y upominał go, żeby ie chętnie z ręku Pańskich przyjmował. Stało się tak, bo go nie długo, Paraliż po Całym Ciele opanował, y Prorocki list Oycy, nad łuszkami swoim wiszący, przychodzącym do siebie pokazywał. Jak się rozgłosiła śmierć jego, zeszli się wśytkich Zakonow Zakonnicy, y wiele pobożnych ludzi, na pogrzeb jego, wśyscy zaś dziwowali się, widząc twarz jego, jako u dziedzica subtelna, y nabo-
żna.

Z Y W O T

Wielebnę Matki DOROTY, od Świętej ANNY.

728 **M**atka DOROTA, od Świętej ANNY, urodziła się w Genuy, z bogatych y przyśtoynych Rodziców. Mieszkali iey Rodzice, za staremi Murami tegoż Miasta, w pewney Wsi, blisko Naszego Konwentu, Świętej ANNY. Przeto zaraz z początku, jak pomieniony Konwent wystawili Nasi Oycowie, mając pobożny do nich áffekt, ofiarowała się na Vslugi Kościoła y Zakrytyi. Dla tego Naszemu Karmelitańskiemu Zakonowi, będąc zdawną życziwa, jak się w Genuy fundował y Nasze Zakonnice, ona między nayspierwizemi była przyjęta, y od wszystkich Zakonnice, osobliwie od Fundatorki Wielebney Matki Magdaleny á JESU MARYA, bardzo ukochana. Mistrzyniami y Dyrektorkami Ducha swojego, miała owe pierwize Zakonnice, które na Fundacye, przyjechały z Hiszpanij, dyscyplinki Świętej Matki Naszey TERESY, pod ktoremi bardzo w doskonałości postąpiła. Po skończonym Nowicyacie, Solemną uczyniła Profesję, á potym przez piętnaście lat, w tym samym Klasztorze mieszkaiąc, z taką duchą gorącością na Akty spólne uczęszczała, osobliwie na Modlitwę, y do Choru, á naybardziej na Jutrznia, która na ten czas o pułnocy bywała, że się zdało iakby się do Aktow spólnych urodziła: przeto za umartwienie, zakázowano iey, przez kilka dni nie chodźć do Choru. Bardzo się w umartwieniu kochała, które ściśle zachowała, tak w krotkim sypianiu, w szczupłym iadaniu, iak y w dyscyplinach, łańcuskach, y w inszych pokutach, prawie nieustających, iednak co iey kázano, ustawicznie robiła.

729 Poślaná była na Nową Fundacyą, Konwentu Neápolitańskiego Świętego JOZEFA, gdzie tak poddaná, iako y Przełożoną będąc, z wielkim zbudo-

waniem żyła. Często tam bywała. Przeoryszą, y z taką miłością y roztropnością rządziła, że z iey rządow wszystkie były Zakonnice kontente, ktorych potrzeby, z własná nawet niewygoda uprzedzała. I nie tylko Kreáturom rozumnym Miłość, ále też y bydłatom ludzkość y przyjemność pokázowała.

Roku Pańskiego, 1628. w Czerwcu. Pojechała na Fundacyą, Nowego Kláštoru Pánormitańskiego, od Xiążęciá de Monte Alto wystáwionego; I jeszczeby chętniey była iechała, gdyby był Kláštor fundowany, pod Posłuszeństwem Zakonu, jechała iednak, będąc uludzoná relacyą jednego obcego Zakonnika, który to spráktykował. Albowiem on powjádá iey, że na samey Fundacyi, wielką uslugę Pánu BOGU uczyni y poniewáz w Sycylii, miała byđ pierwszą Zakonnica, Karmelitańką Bosá, będzie tam niby Vrzód Apostoliki odpráwowała. Obráná tedy była Przeoryszą y Mistrzynią Nowicyuszek, Nowey Fundacyi Pánormitańskiej, które obádwa Vrzedy, przez pięć lát wiernie trzymała. Dziwną wprowadziła Zakonná Obserwancyą, osobliwie w aplikowaniu się do Modlitwy wnétrzney, w ćwiczeniu się w umartwieniu, ktore sama zázwie kochała. Dla tego choć już podeszła była, niechciała zázywać Ryb ani owocow, ále zwyczajnie, same tylko Ziolká jadála, do ktorych iedno iayko czasem przydáwała. Powierzchownych także y podleyszych Vslug pilnując, bardzo wiele pracowała, y z Nábozeństwá do Náyświętszego SAKRAMENTU, samá kwiátki do Kościoła ubierała, y wodą opatrowála.

Była bardzo pilná, okolo wszystkich Aktow Zgromádenia, bo zázwie inze wyprzedzájąc, nayspierwszá na wszystkie Akty przychodziła. Máło sypiała, większą część nocy, na Modlitwie tráwiła.

trawiła. Dla tego na Modlitwę ranną samą dzwoniła; a że na początku Fundacyi nie miał Kłáštor Zegará, w żimie po gwiazdach się miarkowała, kiedy było dzwonić potrzebá, a iezli się kiedy w dzwonienu dla pochmurney Aeryi pomyliła, o odpuszczenie Zgromádenia prosiła. Posłuszeństwu bárdzo była przychylná, którą w poddaniu się Przełożonym, y samey Przeorysje pokázowała, nic náymniej (z tego bez ich pozwolenia nie czyniąc, y wiele przeciwnych rzeczy swojej inklinácii, z roskázania Przełożonych czyniąc, iáko się pokázáło z wielu przykładów.

732 Wielki zázwŹe áffekt, do Zákonnú konferwowała, ták iezcze Swiecká, iáko y Zákonnica będąc: náwet y ná ten czás, gdy przez dziewięć lát, był Kłáštor Pánormitański, Wniebowzięcia Nayświętszey PANNY, pod władzą Ordynáryusza, zwykła była mawiać, żeby była nigdy do Sycylii nieprzyiechala, gdyby była wiedziála, że Kłáštor nie miał nigdy bydz pod Posłuszeństwem Zákonnú, álbowski nie mogła żyć y umrzeć, bez rządów Oyców Nászych. Przeto ták skutecznego przyłożyła stárania, y u Zákonnicy, y u inšzych, żeby Kłáštor przyszedł pod władzą y rządu Zákonnú, że tego dokázala, y nowe Zákonnice, Solemnie ten Akt odprawiały. Była zázwŹe bárdzo pokorná, á lubo wšytko nie miał czynila, y pokorniejszemi á wzgárdzeńszemi posługami, zázwŹe była zabáwná, ustáwicznie, z pokory iednák, z wykła była mawiać, że nic dla BOGA nie robiła, A gdy iá wšyscy bárdzo powázali, samá sobá iák niepożyteczná sługá gárdziła.

733 O Zákonná Obserwancyá bárdzo była zarliwa, osobliwie na owych Nowych dwóch Fundacyach Neapolitańskiej, y Panormitańskiej, na ktorých była Przełożoną, Swiećąc przykładem, ktorých poprzedzała Vrzędem. Dla czego, przywodzi się ten przykład iey Zákonney Obserwancyi, na własney iey Osobie, że gdy już była stara, y we dńie pracami zmordowana, á w nocy na lutrzní drzymała, pierwey sobie sama lutrzníá mowiła, áby powinno-

ści z należytą czuynoścíá zadość uczynila: jednak y potym, żeby Akta Zgromádenia nieopuszczala, swego czasu do Choru przychodziła, y tam z wielką pracá opierając się spaniu, iák naylepiey mogła, znowu lutrzníá odprawiała, razem pokorney cierpliwości, y Nabożeństwa Akt czyniąc.

Lubo bárdzo była ostra na siebie, 734 na inšzych jednak była łaskawa, y miłości pełna. Swoim Zákonnicom, ták w duchownych iák y w doczesnych potrzebach, obfise opatrzenie dawała żeby były wšytkie wesole, y kontente. Ztey miłości, wielkie politowanie nad ubogimi miała; przeto kiedy Fortyaná bywała, niemogła łálmuzny ubogiemu odmówić, dla tego otrzymała obšzerne pozwolenie, rozdawaniá łálmuzny, nawet często y swoje porcyá miéędzy ubogich dawała, bo Miłość nie szuka, co swego jest, ále co inšzych. Miłość tákze ku officyálkom kłáštoru pokázowała, zastępując za nich często, trudniejsze poslugi, albo dzwoniąc w nocy na lutrzníá, żeby Pulsatorká ná odpoczynek poszła, álbó pomagając w kuchni, żeby kuchenná Siostrá sługę miała. Ale osobliwszy áffekt pokázowała tym, które máło iey były życziwe. Trafiło się iey ráz w Neapolim, że się iey pewná Zákonnica nieślusnie náprzykrzyła, y oráz uraziła, którą potym gdy chorá obáciiła DOROTA, chciała iey usługować, y mieć o niey stáranie, y ták iey doskonałe, z miłościá wywnętrznióną służyła, że się wšytkie Zákonnice dziwiły, y budowały.

Vdárovaná była Duchem Proro- 735 ǳtwa: bo według relácii Zákonnicy, wiele przyszłych rzeczy opowiadała, y co powiedziála, stáło się w samey rzeczy. Roskázanie iey ták skuteczne bywało, że się cudowne bydz widziáło. Trafiło się ráz, że w Kłáštorze Pánormitańskim Wniebowzięcia, pewná Zákonnica máiac chęć do robienia iglá, życzyła tákze sobie, żeby mogła odryfować robotę, czego iednák nie umiała potráfić. Kázala iey Wielebná Mátká, żeby co miała robić, sama sobie odryfowała, co owá Zákonnica Posłuszná, ták doskonałe, zá pierwszym

wszym razem uczyniła, iakby ią tego inżá długo uczyła, czemu się sama dziwowała, y nie jáko zá Cud to miała.

736 Po tak doskonałym Zyciu, Smierć drogą otrzymała. Prągnęła Wielebna Mátka, wroćić się do Neápolim, do Konwentu Świętego JOZEFA, y tam umierać, ále tego niedostąpiła, według Prorockiey zapowiedzi, jednego z Nászych Oycow, który mieszkając w Rzymie, gdy usłyszał że Wielebna Mátka z Neápolim pojechała do Pánormu, ná pomienioną Nową Fundacyą, nie pod władzą Zakonu założoną, rzekł iáko Prorok: Niech jedzie, kiedy się będzie chciała wroćić, nie będzie mogła. Gdy tedy wraz z Wielebną Mátką Teresą od Duchá Świętego, weszła ná Okręt Sycylijski w Pánormie, dnia dwudziestego dziewiątego Kwietniá, żeby przyплыnęła do Neápolim, y już siedm dziesiąt mil przebyła, zá nastąpieniem przeciwnych Wiatrów, náзад się do Pánormu wroćiła; gdzie ná tak gwałwną dysenteriyá zachorowała, że od Doktorow zá Smiercielną osądzoną, musiała zaczętą porzucić náwigacyą, y wroćić się do swojego Kláštoru, pod

Tytułem Wniebowzięciá; do którego gdy się powrociła, rzekła do Zakonnice: *Błogosławiony Pán, który mi pozwolił, umierać ná rękách Cerek moich.*

Zaráz ią opátrcono, Kościółá Świętego SAKRAMENTAMI, które z wielkim Nábozeństwem przyięła, y o odpuszczenie defektow swoich pokornie prosiła, á w krotce potym, z wielkim duszy uspokojeniem, y opinią Świętobliwosci, Duchá Pánu BOGV oddała, Roku Wieku swojego Sesćdziesiątego trzeciego, á Zakonney Professyi Czterdziesiątego. Gotuiąc się Smierć, pierwey o niey wiedziała, bo záraz iák wysiadła z Morzá, mając grob Zgromádeniá, rzekła: w tym grobie będę pochowana; lubo Wielebna Mátka Teresa od Duchá Świętego, przeciwnie iey mówiła, że w krotce popłyną do Neápolim, ále się tak stało, iák zapowiedziała Wielebna Mátka DOROTA. Ciało iey zostało nieskazytelne, ná które pátrzący, y dotykający się go, żadnego strachu nie mają, ále wielkie pobudki do Nábozeństwa doznają, dla czego ręce iey Zakonnice całują.

Z Y W O T

Wielebneho Oycá MIKOŁAJA, od Poczęcia.

738 **W**ielebny Ociec MIKOŁAJ, od Poczęcia, Hiszpan, urodził się w Metymnie, y do lat przyzwoitych przyjeżdższy, chodził do Szkół w Wallisolecie. Po skończonych Szkołách, przyjechał do Rzymu, przyjął służbę u Dworu, y życie Dworskie prowadził, ále że na ten czas w Rzymie, Wielebneho Oycá Naszego Piotra od Matki BOZEY, Kaznodziei Apostolskiego, y bardzo doskonałych jego Socynuszow, á przez nich kwitnącego Zakonu Karmelitańskiego Reformowanego, sława bardzo słynęła, nią zachęcony Nasz MIKO-

ŁAJ, poszedł za powołaniem Niebieskiego Oblubieńca, któremu się oddał, Roku Páńskiego 1598. przyjąwszy Habit Zakonu Naszego Karmelitańskiego, dnia szóstego Grudnia, á ósmego tegoż Miesiąca, w następującym roku, Solemną uczynił Professyą, będąc Mężem, doskonałego Wieku. Tak zaś gorąco począł postępować, w drodze doskonałości, że prętko postępując, lubo jeszcze był Nowicyuszem, dostąpił iey, i owizem y Cuda, przy zasługach Wiary, y Posuszeństwa czynił, które lubo Wielebnemu Oycu Naszemu Piotrowi od Matki BOZEY, jako rozkazującemu, przypisuje w życiu jego, Wielebny

Wielebny Ociec Jan, á JESV MARIA, powinny się jednak przypisować, y Naszemu MIKOŁAJOWI, iako wier- nie pełniącemu rozkazy, co się pokaże w dalszey Historyi, którążmy w życiu Wielebnego Oyca Piotra opisań.

739 Zdopuszczenia BOSKIEGO, mię- dzy inżemi Nowicyuszami, był jeden. Opętany, ále że o tym niewiedżiano, przyjęto go na Donaty, to jest na La- iki, y dano mu Imię Brat Kasper, co gdy potym po nim poznano, wielce się innym Nowicyackim Palestrytom, naprzykrzał. Na ten czas był Przeło- żonym Konwentu Rzymskiego, Nay- świętszey Panny MARYI de Scala, pomieniony Wielebny Ociec Piotr, á Magistrem Nowicyuszow, Wielebny O- cieć Franciszek od Nayświętszego SA- KRAMENTV; gdy tedy Szatan okrutnie dręczył owego Nowicyusza, y chciał go głodem umorzyć, Wiele- bny Ociec Przeor, Piotr od Matki BO- ZEY z tey miłości ktorey był pełny, bywał przy nim kiedy iadał, chcąc częstemi benedykcyami, iako nayskute- cznieyszymi sposobami, Czarta odpe- dzić. Gdy tedy iedney nocy, był przy owym Opętanym Nowicyuszu, kiedy iadł przy Świecy Wieczerzą, przymu- szał go y rozkazywał, aby naczynie gliniane winem nalane wziął, y Wino z niego wypił. Wziął on tedy naczy- nie, y troszkę skosztował, ale ie zno- wu zaraz położył, bo mu Czart pić zabronił. Lecz gdy go Piotr posu- szeństwem przymuszał, wziął znowu naczynie, y posuszeństwem przymu- szony, Wino wypił. Ktorego Zwycię- stwa, gdy okrutny nieprzyaciół, znieść niemógł, rozgniewany, porwał naczy- nie, y w tył nad prawym ramieniem rzucił nim, którym Brata w tyle sto- iącego, tak potężnie, iak gdyby kto strzelił, uderzył. (Ten był Nasz MI- KOŁAY od Poczęcia, ale o tym pi- sząc Wielebny Ociec Jan, á JESV MARIA, nie wyrażił go, żeby żyją- cego ieszcze niechwałil, ponieważ mo- wi Mędrzec, *Chwał po śmierci, wysła- wiaj po skończeniu życia.*)

740 Vderżywszy go tedy samą krawędzią, iakby ostrą brzytwą przerznął mu ży- łę od brwi idącą, y czoło na dwoje

rozwalil, w którym się skorupa od na- czynia została, y ledwie ją wyrznię- to, z tak wielkim krwi płynieniem, że się z niego iak z konia gdy mu krew puszczaia, krew lała. Zaraz tedy iak tę ranę Nasz MIKOŁAY odebrał, za- wołał, y przed wszytkiem i oświadczył się, że ią dla Miłości BOSKIEY, chętnie przyjmuie. A gdy ieden O- cieć, z tych co przy tym byli, chciał mu dłonią ręki ranę przyćilnąć, żeby mu płynącą krew zażanowil, MIKO- ŁAY Nasz duchem BOSKIM bez wątpienia natchnięty, tak rzekł do Oy- ca Piotra: *Proszę cię Ojczu, daj mi po- zwolenie, abym Słub, Posuszeństwa uczy- nił, (bo był ieszcze w Nowicyacie.)* pozwolił mu zaraz Ociec Piotr, á MI- KOŁAY uczyniwszy Słub rzekł: *Przykáz krwi, y zażanow io.* Zaraz te- dy rozkazał, y z podziwieniem wszy- tkich, ktorzy na to ciekawie patrzali, rozkázaniem swoim, impet krwi zaża- nowil; zgromil albowiem BOG, mo- rze Czerwone, y wyschło.

Jak się zaś przytomnibardzo ciężyli, 741 z tak oczywistego Cudu, tak się nie- zmiernie Szatan smucił, że tego y wy- rażić niemożna. Piotr zaś lubo doznał iawney pomocy BOSKIEY, żeby nie opuścił y tego co mu rozum dyktował, kazał co prędzey przywołać Cerulika, á ranionego MIKOŁAJA, z miejsca na którym był roskrwawiony, y gdzie go Wiatr oknem y drzwiami zawie- wał, kazał z miłością odprowadzić, na spokojnieysze miejsce. Przyšedł tedy prętko zawołany Cerulik, rany szpa- dlem probował, głowę ogolił, chuste- czki białkiem z iaią naśmarowane przy- kładał; ale wszystko nadaremnie: iakoż y nie przystało, żeby co wiara zaczę- ła, miała tego umiejętność Cerulika, dokończyć; który lubo chusteczki na- wszytkie strony dla zażanowienia krwi aplikował, nieustawała, y kiedy się żelaznym instrumenciekiem choć zwol- na rany dotchnął, ieszcze się z niey bardziey krew lała. Vtraciwszy tedy nadzieię zażanowienia krwi, umyślił żyłę zachawtować. O czym Wielebny Ociec Piotr widząc powątpiewaiącego Cerulika, rzekł do niego: *Daj pokoy wszytkiemu, czym chceś MIKOŁAJA*
kurca

urwać, y poodeymuy wszystko, co mu przy-
staje, y niebawiac, ugruntowany wia-
rą, toż co y pierwey roskazanie po-
wodził, mówiąc: *Przez Cnotę postus-
zeństwa przykazuję, aby krew niediektą,*
y zaraz z wielkim podziwieniem wszy-
tych, ustąpiła wierze natura, y zasta-
nowił się krwi impet. Nad Wszystkich
zaś bardziej dziwował Cerulik, y te
słowa powiedział: *Ten leczenia sposób,*
jest zapewne lepszy, niżli Nasza Nauka.
wy nie umieracie, chyba w ten czas, gdy
chcecie, y nic nie poradziwszy, odszedł,
bo coż miał czynić, albo radzić, wi-
dząc tak wielki Cud.

742 Natż tedy MIKOŁAJ raniony y
Wiarą uzdrowiony, widząc z doświad-
czenia łaskę Pana BOGA nad sobą,
ale przez kilką Miesięcy na głowę usta-
wicznie bolejąc, dla czego był w niebe-
spieczeństwie wielkim, niedopuszczenia
swego do Profesyi, y lubo sposobny
był, mało go już niewyrzucili Oycow-
wie, do Życia zaś w Zakonie miał go-
rące pragnienie; przy tey okazji rzekł
do Oycy Piotra: *Każ proszę Oycze, aby*
o de mnie, ten bol głowy, odspisł. Ro-
skazał Piotr z tą ulnością, którą krew
zastanowił, y bol odpędził, tak dalece,
że za utwierdzeniem głowy, wielką
trudność o przypuszczeniu Mikołaja, do
Profesyi Świętey ułatwił. Trzy razy
roskazał, trzy też dziwne Cuda uczy-
nił: prędkiego potym dnia, zgroma-
dzeni Oycowie, którzy na ten czas
w Chorze byli, gdy się te Cuda dzia-
ły iścieśliwego na zdrowiu powodze-
nia, winiszowali Naszemu MIKOŁA-
IOWI, który potym czasu swego, ze
wszystkich ukontentowaniem, y swoją
niewymowną radością Solenną uczy-
nił Professyą.

743 Zostawizy już Natż MIKOŁAJ Pro-
fesslem, z większym staraniem cwi-
czenia Cnot Zakonnych pilnował, ja-
ko do nabycia doskonałości obligowa-
ny. I lubo wszystkimi Cnotami sły-
nął, ale w Postuszeństwie był náydo-
skonalszy. A jako pod czas Nowicy-
atu prawie dopiero zaczętego, Postu-
szeństwą zasługą, był cudowny, tak y
Professlem będąc, Postuszeństwem już
ślubowanym, Cudą czynił. Roku Pán-
skiego, 1605, dnia pierwszego Maja,

odprawiła się pierwsza Kápituła, Ná-
szey Kongregacyi Włoskiey, y między
czteremá Definitorami Generalnemi, o-
brány był Ociec Melchior od MATKI
BOZEY, w Vrzędach Lektorskich y
Káznodzieyskich bárdzo wyborny, u
wszystkich tak Zakonników jako y Świe-
ckich w ákceptacyi wielkiey będący,
Cnotą Czystości znakomity, przez któ-
rą niewstydlivych Biáłychgłów napá-
ści odpędzał, Postuszeństwem y insze-
mi Cnotami sławny. Ten pod czas
Kápituły wpadł w Smiertelną Choro-
bę, á gdy widziano, że się już do koń-
ca życia przybliżał, Wielebny Ociec
Piotr dnia Osmego Maja, mając poje-
chac do Zgromádzienia Kárdynáłow, iá-
ko obrány ich Spowiednik, rzekł mu
Proszę cię, nie umieray aż się wrocę
po Elekcyi Pápieża, y z tobą się osta-
tni raz pożegnam. Wielebny Ociec
Ferdynánd General, uważając potrze-
bę Nowey Kongregacyi, y zdespero-
wane bárdzo Godnego Oycy Życie, po-
stał do niego Naszego MIKOŁAJA,
ktorego w Postuszeństwie y Wierze, do-
znał Cudownego, aby mu mocą Postu-
szeństwa zakazał, żeby w tey Choro-
bie nie umierał. Obadwá te roskazy
Postuszeństwa, swoy Cudowny skutek
odniosły, Bo y Wielebny Ociec Piotr,
iák się rozjechało Concláue Kárdyná-
łow, powrociwszy się, jeszcze chore-
go zastał żyjącego, y przy wzajemney
konsolacyi, y serdecznym ścisnieniu,
ostátne sobie Vale oddali: y z ásty-
szanym MIKOŁAJA roskazem, zaraz
ustala Smiertelną Chorobá: ale że Pán
chciał wyrwać chorego, z pośrodku
nieprawości, przypadła ná niego inśzá
wcále Chorobá, ná którą dnia siedm-
nástego Maja, iścieśliwie umarł. Iták
się stał dwoiáki Cud Postuszeństwa, to
jest że się Smierć przedłużała, według
pragnienia Wielebnego Oycy Piotra; y
że nie była z okazji pierwszey Choro-
by, według roskazu MIKOŁAJA.

Inśzy Cud Postuszeństwa tegoż Roku 744
uczynił: bo gdy szedł pieszko do Neápo-
lim, z Oycem Generálem y z inżemi,
y w puł drugi zmordowany, w cále
ustal, bojąc się żeby nie doszedł przed
nocą do Gospody, á nie spał gdzie pod
Niebem z Socyutkami, którzy go chcie-

li poprzedzić, klękawszy rzekł Oycu Generałowi: każ Oycze aby się siły do mnie wrociły, żebym mógł iść, według Wiary proszącego, kazał Generał. Aż oto rzecz dziwna, wszystkie się wcale zaraz pokrzepił, w dalszą drogę tak tego dnia, iako y innych następujących szedł, y więcej aż do Neapolim żadney fatygi w drodze nie czuł przez Cud Postruszeństwa, którym przed tym od bolenia głowy, tak uzdrowiony był, że aż do Śmierci podobnego bolu nie cierpiał. W kilką lat, pośłany do Rzymu, obrany był Mágistrem Nowicyuszow, ktorými niezwyčajną rostopnością y łagodnością, rządził,

745 Na ten czas, był ostrym Zelasorem Zakonney doskonałości, y bárdzo pilnym Strożem Ceremonij, ktoręgo ustawiczną była zabawa, koło Ceremoniarza Należego. Tak zaś umartwienia, w sobie samym, y w podległych sobie pilnował, że oprócz innych pokut, postow, Włosienic, katenul żelaznych, y tym podobnych bárdzo częstych Mortyfikacyi, dawał im dyscypliny, y żeby mu je także dawali, rozkazował, który zwyczaj y na potym obserwował, często Zakonników którzy go potykali, zapraszając, na zadanie tegoż umartwienia. Pośłany potym do Niderlandu, owę Prowincyą bárdzo promował, tak w Zakonney Obserwancyi, iak y w liczbie Konwentow. W tej Prowincyi, był pierwszych Konwentow Przeorem, który Vrząd, z dziwną doskonałością, y zbudowaniem tak Zakonników, iak y Świeckich, zawsze odprawił. Był także wiele razy, Definitorem Prowincyalnym, po założoney tamteyszey Prowincyi, Świętego JOZEF A, ktorą bárdzo radą swoją w doskonałości utwierdził.

746 Roku Pańskiego 1622. Obrany był Prowincyałem teyże Prowincyi, a Roku następującego, (mowi Autor Zyciiego, Wielebny Ociec Nasz Filip od TROYCY Przenąyswietszey) widziałem go w Awenionie, iadącego na Kapitułę Generalną do Lodanu, przy brzegu Ligustyckim: Y na powrocie w Listopadzie, w Mieście Dola, w Xięstwie Burgundzkim, zastałem go, gdy był pośłany do Lotaryngii na Nauki, Gdy

mi zaś moy Socyusz w Konwencie Dolańskim umarł, w kompanii tego Wielebnego Oycy, przyjechałem do Nanceium, a on daley iadąc do Belgium, skończył Fundacyą Konwentu Namurceńskiego. W tej drodze wielkiej tego Sługi BOZEGO, doświadczyłem doskonałości, widziałem w nim pilność w Zakonney Obserwancyi; iechał z Socyuszami, na prostym wiejskim Wozie, y lubo był stary, y chory, wszystkie Akty spolne, iako to Modlitwy wnętrzney, Pácierzy Chorowych, milczenia, &c: iak w Konwencie, wicznie odprawiał. Widziałem w nim, osobliwie zachowanie Vbostwa Zakonnego, bo powiedział Bratu, do wydatkow naznaczonemu, że chciał drogę sposobem Vbóghich odprawiać, y gdy co przeciwnego obaczył, surowo o ten defekt Brata strofował. Doświadczyłem sam, na sobie, iak się ściśle słów zbytecznych wystrzegał. Widziałem ustawiczną, cierpliwość, w znoszeniu prac podróżnych, w śniegi, y w mrozy ciężkie. Na ostatek, widziałem, ustawiczne ćwiczenie się w Cnotach Zakonnych.

Roku Pańskiego 1628, Znowu obra-
ny Prowincyałem, teyże Prowincyi. 747
Roku następującego, przyjechał do Rzymu na Kapitułę Generalną, gdzie dla zasług y Talentow, obrany był, drugim Definitorem Generalnym. Potym gdy umarł Wielebny Ociec Nasz Generał, Ferdynand, a Sancta MARIA, iako y Wielebny Ociec Nasz DOMINIK a JESV, MARIA, pierwszy Definitor, pod Tytułem Wikaryego Generalnego, niezwyčajną rostopnością, całą Kongregacyą rządził. Zapadł potym w długą, y ciężką Ghorobę, ktorey przykrości z oobliwą cierpliwością, przez wiele lat ponościł, z wielkim bárdzo zbudowaniem, patrzących. Vczęszczali zaś do niego; Przełożeni Zakonow, w ciężkich sprawach, zaciągając rady od niego, ktoręgo dziwną Mądrość, za Wyroki u siebie poczytali. Na ostatek, pełen dni y dobrych Vczynkow, z opinią Świątobliwości umarł w Rzymie Roku Pańskiego 1640. dnia iedenastego Listopada.

Z Y W O T

Wielebnego Brata SZCZEPANA, od Świętych.

748

Rát SZCZEPAN od Świętych, we Wsi nazwaney Cerreto, w Państwie Rzęczypospolitey Luceńskiej, z przyśtoynych i pobożnych Rodziców, Jana Franceschi y Benedykty Paoli, urodził się Roku Pańskiego 1567. Pobożni Rodzice jego, bawili się Tkackim Rzemieśsem, do którego też y Syna aplikowali, á oraz ćwicząc go w Pobożności Chrześciańskiej, uczyli go mówić co dzień zrana y wieczor, pewne nabożne paciérze do Najswiętszey MARYI Fanny, y Świętego Anioła Stroza. Z tak pobożnego Rodziców wychowania, nabył pięknych obyczaiow, zawsze z dobremi przestawał, á rozpustnych od pierwszych lat dzieciństwa chronił się, do Kościołow uczęszczał; gdzie BOSKICH Konfolarci zażywał. Strzegł się ile mógł próżnowania, á w powszednie dni pilnując roboty Tkackiej, co mu Rodzice dawali na rekreacyą w Niedziele, on z politowania nad ubogimi, rozdawał to, na ich potrzeby. Miał we zwyczaju, kilku do Obiadu zapraszać, którym z dziwnym Miłości oświadczeniem służył do Stołu: ten zaś Vczynek Miłosierdzia, tak się Panu BOGV podobał, ktoremu on w Vbogich usługował, że tak dobrego Gospodarza własną swoją prezencyą uczcił, Fewnego dnia trafiło się że, według zwyczaju, potrawy Vbogim zgotowane rozdawał, áż oto Vbogi Pielgrzym przyszedł, prosząc o Jalmużnę, którego żeby był łaknącego. Nasz SZCZEPAN nieodprawił, część potraw, które sobie schował na Obiad, zupełną mu dał: Przyjął Pielgrzym z podziękowaniem, obiecując wielką Dobr wiecznych od Pana nagrodę, y zaraz przed nim zniknął. Z którego Cudownego przypadku; był pokorniejszy, y do ratowania Vbogich skłonnieszy, y poki w Oyczyźnie zosta-

wał, bawił się temi Vczynkami Miłosiernemi.

Małac już lat, około dwudziestu, 749 postanowił iść do Rzymu, Święte miejsca, y pamiątki Chrześciańskiej Wiary nawiedzić. W tej drodze, miał zawsze Towarzyszem, poważnego Staruszka, którego bydz więcej, iak człowieka rozumiał. Jak już w Rzymie, dość uczynił, Nabożeństwu swojemu, lubo inaczey perswadowała Miłość y ulżanowanie Rodziców, jednak z nátechnienia BOSKIEGO, umyslił sobie założyć dożywotnie mieszkanie w tym Świętym Mieście, żeby wygodniey pobożnych uczynkow pilnował. Gdzie tak doskonałym Sercem służył Panu BOGV, że w krotce wysokich łask BOSKICH, uczestnikiem został. Mieszkał na miejscu nazwanym Pole Marfa, z Człowiekiem dobrego Sumnienia, na którym miejscu, iest teraz kościół Świętego Jáná, y z tym towarzyszem zabawiał się robotą Tkacką, pilnując oraz zwyczajnych swoich dobrych Vczynkow. A gdy robotę robił, wszytek we wnętrzu o Panu rozmyślający, na świadectwo jego niewinności, zlatywały się do niego śliczne ptaszeta z podziwieniem patrzących, y wdzięcznie mu bárdzo śpiewały, á długo się przy nim bawiąc, iakby niechcąc odlatywały. Za to wszystko, pokorny SZCZEPAN, Panu BOGV dziękował. Vmyslił był na potrzebę Rodziców, posłać im dzieśń Czerwonych Złotyáh, ále że go ubodzy o Jalmużnę prosili, rozdał je miłosierdzie, przy Kościele Florentczykow pod Tytułem Świętego Jana, spodziewając się że potym insze posle Rodzicom. Alie o to Cud wielki, piszą do niego Rodzice, oznajmując mu, że ich doszły dzieśń Czerwonych Złotych, y za nie dziękuiąc mu.

Vysyszawszy, o Naszych Karmelitach 750 Bosych, że nie daleko Tybru, nowy

Konwent zakładają, przyszedł do Wielebnego Oycá Naszego Piotra od Matki BOZEY, na ten czas Świątobliwością y Wrzędem Ambony Apostolskiej sławnego, prosząc go usilnie, aby go między Karmelitów przypuścił, dla dożywniey inższych usług. Rozumny Ociec, Ducha jego examinował, y przypuściwszy go do Konwentu, różnie probował. Jednego dnia, niość do Klasztoru, naczynie Szklane, pełne Wina, aż niespodzianie na Włicy Świętey Łucyi upadł, y naczynie stłuszy, Wino rozlał. Wyrazić nie podobna, jak był tym sturbowany. Przy tey okazyi, poczał go Szatan, dośćku kuścić, żeby się był do Konwentu nie wracał, z bojaźni Konfuzyi, y karania, nad czym długo, co miał czynić, deliberował; Jednak od BOGA utwierdzony choć nie bez bojaźni wrocił się; ale tá bojaźń w krotce go odstąpiła, bo gdy to powiedział Wielebnemu Oycu Naszemu Piotrowi, usłyszal od niego łaskawą odpowiedź, że to nic nie było, co mu się przytrafiło, ponieważ miał tak dobrych Zakonników, którzy gotowi byli pić, y samę Wodę, a zátym słyszał go ciężącego siebie y mówiącego: Słyszysz Bracie, który się boisz będziemy pili Wodę, kiedy Wina, niemamy. Z czego zadumiony, a oraz pocieszony Nasz SZCZEPAN, został potwierdzony, w przedsięwzięciu Zakonnym.

751 Po uczynionym tedy ścisłym examinie, Hábit Święty Zakonu Naszego przyjął, dnia Ósmego Listopada, Roku Pańskiego, 1597. Wieku swego trzydziestego, y między Braci Donatów policzony został, zátzymawszy przy sobie Imię, które ná Chrście odebrał; nazwany był, Brat SZCZEPAN od Świętych, z okazyi dnia Oktawy Wszystkich Świętych, którą ná ten czas obchodzono. Odnowiony tedy SZCZEPAN, poczał pilnie służyć Panu BOGU, w ustáwiczney Modlitwie, y codziennym umártwieniu, bo takiego zebrania Ducha nábył, że ledwie znał ktorego Zakonnika oprócz Spowiednika, y Przełożonego, gdy ich u siebie w Celi widział. Mowi o nim Autor Zyciá jego; iam wiele rá-

zy, á potym przez trzy lata z nim mieszkał, jednak kiedym z iakiey drogi powracał, z żadnych okoliczności nie-mógł mnie poznać. Wydawało się w nim do postępku Zakonnego wielkie pragnienie, ochotny do Postulzeństw umysł, gorący Miłości Braterskiej Afekt, szczerá podobania się Panu BOGU wolá, státeczny umysł, w różnych strofowaniách, Przełożonych, y nieodmienioná twarz, w naznaczonych jak naycięższych pokutách. Przez te ćwiczenia się w Życiu Zakonnym, osobliwie w słuzeniu do Miży Świętey, w krotce, wielkiey nábył doskonałości; tak bowiem tey Ofiary BOSKIEY pilnował, że co dzień, do tylu Miży służył, ile mógł, Świętą emulacją, inższym Braci Miżał wyrываяć.

W tych świątobliwości Vczynkách, 752 gdy skończył czas Nowicyátu, prywatną uczynił Profesyą, według támtych czásow zwyczáiu, w Naszey Kongregácii, dnia dwudziestego Listopada, Roku 1690. w Wigiliá Ofiarowania Najswiętszey PANNY, y przykładem iey, ná wieczną ofiarę oddał się Panu BOGU, uczyniwszy mocne Przedsięwzięcie, żadney w usłudze iey nieopuszczając okazyi, y iey się zupełnie oddawszy, postanowił na Chwałę iey kierować wżytkie sprawy, iáko nowym Tytułem, Syn, y Koronkę do niey codziennie odmawiać. Co mu się tak dobrze nágradziło, że w kádey potrzebie, czyli twoiey, czy cudzey, czy w duchowney, czyli w doczesney, gdy się udał z Synowską ufnością, do tey Mátki Miłosierdziá, zázwsze był wysłuchany. Osobliwe do niey pokázował Nábozeństwo w Święto Wniebowzięciá, w który dzień, wysoce wyśławioná iey Státuá, przy illuminacyách, w Naszym Kościele do puł nocy, reprezentowała tę Tájemnicę. Zlecone było Naszemu SZCZEPANOWI stáranie, kwestwaniá Jáłmużny, y opátrowaniá w potrzebie Zakonników, który Wrząd z niewymowną miłością, przez Gáłe Życie trzymał z wielkim Klasztoru pożytkiem. Bo z BOSKIEGO ráczey Błogosławieństwá, niż z zábiegu ludzkiego, obfite przynosił Jáłmużny, gdy zaś przyszedł do Konwentu

wentu, oddawłzy Przełożonemu co ukwestlował, niechciał wiedzieć co y wiele przyniosł, dosyć na tym mając, że pełnił Posłuszeństwo; lubo pospolicie inni Kwestarze, starali się wiedzieć, co w jałmużnie przynieśli. Był w dyskursie wielkiej prostoty, y rzeczy Świętowych ludzi, nie miał pojęcia. Ale Niebieskim Światłem oświecony, cudownie tajemnice BOSKIE przenikał, y w twojej prostocie onich rozmawiał, z wielkim podziwieniem słuchających go. Dla czego był w pospolitey u wszystkich opinij Świątobliwości, albowiem gdy do domow Świeckich przychodził, prosić o jałmużnę, przyjmowali go z uszanowaniem, a w niektórych Domach tak wielkim, że Gospodarz, Gospodyni, Dzieci, y Słudzy, y wiele tylko ludzi było w domu, na przysęcie jego wszyscy klękali, których on Krucyfiksem swoim po głowie żegnał, y w wielu Domach, we dwuynasob większą Jałmużnę bierał nad innych Zakonników, dla opinij Świątobliwości swojej. Nie tylko u Świeckich, ale też y u Zakonników, tak Naszych, jak y postronnych Świątobliwością słynął; dla tego Oycowie Nasi z dalekich Królów na Kapitułę Generalną do Rzymu przyjeżdżający, ubiegali się do Chustek y Czapek jego, każdy sobie życząc mieć co, dla pamiątki, od niego. Jeden Ociec z Oratorium, niegdy Socyusz Świętego Filippa Neryusza, Mąż Świątobliwy, bardzo go kochał, y ile razy go posyłał, mile go zawsze ścisł.

753 Za Fundament doskonałości Zakonney założył sobie Posłuszeństwo, w którym tak dalece był wierny, że niczego bardziej nie pilnował, iako kiedy co Przełożony rozkazał, albo czego zakazał, co Zakonnicy często w nim notowali. Przytaczają się dwa przykłady, osobliwego Posłuszeństwa jego. Posłał go raz Przełożony, na Gurę Tuskańską, do Naszego Konwentu Świętego Sylwestra, z tą kondycją, aby się wrocil do Rzymu na Niedziastek, dla kwestowania jałmużny, niemogli go na noc w Niedzielę Zakonnicy przytrzymać, żeby był nieodjeżdżał, lubo zachodziły słuszne

przyczyny, żeby był nieodjeżdżał; y tak się nocą spieszył, aby był na zaiastrz Posłuszeństwo wypełnił. Przy jakiejsi okazji, pod czas Obiadu, wprowadzony był do Oycy Świętego, który wiedział o jego Świątobliwości, y z zwyczajney prostoty twojej, niechciał wypić kieliszka Wina, mówiąc że nie miał licencyi od Przełożonego, aby się Wina napił. Zdziwiwszy się PAPIEZ, prostemu jego Posłuszeństwu, mile go odprawił; a Wielebny Ociec Nasz Piotr od Matki BOZEY, musiał mu potym dać instrukcyę, żeby w podobnych okazjach, tak OYCV Świętemu, iako y Protektorowi Naszemu, był posłuszny, iako Przełożonym Naywyższym.

Bardzo był pilnym w umartwieniu, 754 nawet y w uczynkach nad to praktykowanych. Często bardzo, o samym Chlebie, y wodzie pościł; Powrociwszy się z Miasta, innym Braci prac dopomagał, y o nic nigdy na swoje potrzebę nie prosił, lubo y potrzebował. Przez dwanaście lat, po Modlitwie w Kościele w nocy odprawionej, położywszy się na gołej ławce, bardzo krotko sypiał. Potym przez kilka lat, także w Kościele, albo na gradach Ołtarza Nayświętszej Panny, albo na grobowcach umarłych odpoczywał, innego nie zażywając łóżka, żeby tak zawsze był, przed obecnością Pańską. Ostremi Włosienicami, y ciężkimi dyscyplinami, zwyczajnie Ciało dręczył, iako y żelaznemi łańcuchkami, y nieraz mu się przytrafiło, że gdy miał pozwolenie nosić katenulę, a Przełożony nie naznaczył czasu poki ją miał nosić, tak się ściśle nią opasał, od rąmion aż po biodra, że dźwigającemu codzień do Klasztoru, Chleb y Wino z jałmużny, niezliczone od łańcuchka kolce, w Ciało się wpięły, y w tym ciężkim Męczeństwie, przez wiele Miesięcy, wę dnie y w nocy trwał, aż posirzegłszy to Infirmariusz, z większą boleścią y Męką, Katenulę w Ciało wrocił, z niego zdeymował.

Był bardzo przychylny Modlitwie, 755 a lubo miał wiele zabaw od Posłuszeństwa sobie zleconych, jednak gdy przy-
szedł

szedł czas Modlitwy, nigdy się od niej nie odrywał, y tak na niej bywał zebrany, że się zdał byt oddalony od zmysłów, ani mu żaden Szelest nie uczynił dystrykcyi. W ustawicznej obecności BOSKIEY zostawał, y w Kontemplacyi o rzeczach Niebieskich. Przeto był bardzo milczący, y gdy z nim inisi, o potrzebnych rzeczach mówili, trzeba się było wrocić zmysłom do niego, tak właśnie, iak gdy się kto ze snu obudzi. Y na ten czas, krótkimi słowami odpowiadał, a zwyczajnie, Tak Oycze, albo, nie Oycze. Nie gadał o rzeczach obojstronnych, nie śmiał się, nie żartował z nikim, nie dźliżył się z poćech Swiatowych, ani się, z przeciwności turbował, nie skarżył się na nic, ale ze wżytkiego był kontent. Z wielką chęcią Zakonników w Chorze śpiewających rad słuchał, y pod czas *Te DEUM Laudamus*, albo *Magnificat*, podniósłszy w Niebo twarz, y on także śpiewał z tak wielką radością, że się zdał odchodzić od siebie: czalem zaś w śpiewaniu wzdychając, pokazywał znaki Miłości BOSKIEY, y pragnienia Nieba. Gdy Zakonnicy z Choru wychodzili, on na przechodzących wesołą twarzą patrzył, y podniósłszy ręce do Nieba, wymówił jakie słowo wesołe; mówiąc: *Ochotnie Bracia, albo też Privat Najsświętszą PANNĄ, Privat Miłość*: lubo co temu podobnego. Choć na Świecie; wiernie się w Cnotach ćwiczył, iednak gdy się go o Zakonne życie pytano, odpowiadał: *Ścisley tu sobie postępując, żnizelim rozumiać, y wiele pracy trzeba przyłożyć, żeby kto był dobrym Zakonnikiem.*

756 Gdy Wielebny Ociec Nasz Piotr od Matki BOZEY, wiele razy doświadczyl Naszego SZCZEPANA Świątobliwości, bardzo ufał w jego Modlitwach. Dla tego się w trudniejszych sprawach y potrzebach do niego udawał, y czego żądał, w skutku otrzymował. Trafiło się raz, że Xiążę Peretty, SYXTA piątego Synowiec, zgubił kartę na kilkadziesiąt Tysięcy Czerwonych Złotych, w tym utrapieniu będąc, przyszedł po konsolacyą y poradę, do Wielebnego Oycy Naszego

Piotra; użaliwszy się nad nim Wielebny Ociec, interes ten Bratu SZCZEPANOWI zlecił: a Brat Panu BOGV, zalecił. Ale gdy się doczekać nie mógł, o co prosił, iednego dnia, przyszedłszy przed Cudowny Obraz Najsświętszey MARYI Panny *de Scala*, mając w ręku Rożaniec, usilnie iey upraszał, żeby się przyczyniła do Pana BOGA, w tym Interessie, który mu był zlecony. Ale powątpiewając wnie trznie czy będzie wysłuchany, niby żartem gniew pokazujący, rzekł do Najswiętszey Panny: *Słuchaj Najswiętsza PANNNO, albo mi pozwól to, o co cię proszę, albo twój Rożaniec, sama potym będziesz odprawiać*, co wymówiwszy położył Rożaniec na Ołtarzu przed Najswiętszą Panną; y zaraz niby gniewający się odszedł: ale się w krotce wrucił, a rozumiejąc ze tym uskarżeniem się już naklonił Najswiętszą Pannę, mile się do niej uśmiechając, poufałym żartem, mówił do niej te słowa: *O dobra Pani, wiem że uczynisz, o com proszę, niewatpae o tym, że ja na potym, twój Rożaniec będę odmawiać*. Tego sposobu często y w innych potrzebach zażywał, y tą swoją szczerą prostotą, wielkie łaski, tak dla siebie, jako y dla drugich, od Pana BOGA, y Najswiętszey Panny odbierał. Dziwować się zaś trzeba, co się w tym Interessie, o którym mowa stało. Gdy się na gródach Ołtarza Najswiętszey Panny, zdrzymał, obudziwszy się ze snu, pomienioną kartę w rękach swoich znalazł, którą oddał Wielebnemu Oycu Naszemu Piotrowi, a Wielebny Ociec oddał ją Xiążęciu, niezmiernie się dziwuującemu, który na potym będąc Bratu SZCZEPANOWI bardzo życzliwym, Cud ten po całym Rzymie, rozgłosił.

Taką poufałość y konfidencyą miał, do Najswiętszey Panny, że z Świętą 457 wolnością y po prostu, z nią sobie postępował, iako Przyjaciel. Wigilując w nocy, ieżli znalazł Płazcz krego z Naszych Chorystów, brał go na siebie, y Kapturem głowę nakrywszy, szedł przed Ołtarz Najswiętszey Panny, y uśmiechając się, mówił do niej: *Pani moja, czy poznatái mnie?*

Ja jestem Brat SZCZEPAN; a potym z radością odchodził. Pod czas tychże nocnych Wigilij, gdy w Chorze śpiewano *Te DEUM Laudamus*, on zaświeciwszy wszystkie Świece, w Kościele, z podobną prostotą, y dziwną ducha gorącością śpiewał, dobrą intencją, ale złym sensem, owe między infzemi słowa: *Dignare Domine die isto, sine peccato non (pro nos) esse sodire*. To jest, *racz Panie, tego dnia, bez grzechu nie (miałoby nas) być nas*. Y bez wątpienia, że się ta prostota, podobna Panu BOGV, o którym powiadaia, że z prostakami rozmowa jego; z tą prostotą postępował sobie, z ludźmi wszelkiej kondycji. Gdy obaczył Wielbnego Oycę Naszego Dominika a JESVMARIA, piszącego do Cesarza albo do infzych Xiążąt; rzekł: *Uważaj Oycze, żeby się w tobie, nieza kradała ztąd iaka prośna Chwała*. Jeżeli kto z Dobrodziejow, z jakiej ludzkiej passyi, albo przyczyny, nie dał mu śaumużny, o którą prosił, mówił mu z łagodnością: *Panie, ty sam sobie traciś; Nas BOG z infsy strony opatrzy*. Z teyże łamey prostoty, powiadał Cuda swoje, a gdy go Spowiednik o to strofował, powiadaia mu, że to było przeciw pokorze, on zadziwiony odpowiedział: *BOG to tam, wszystko czyni, a ja nic, ale kiedy się Wielbnośćci Waszey tak zda, ja się poprawię*.

758 Gdy zostawał w jednej długiej y ciężkiej Chorobie, pewnego dnia prosił Wielbnego Oycę Naszego Piotra od Matki BOZEY, na ten czas Przełożonego, aby mu pozwolił Komunii, co y otrzymał, tym czasem zaś Wielbny Ociec, dla publicznych Interessow wyszedł z Konwentu, a wkrótce kuśiciel piekielny przystąpił, w postaci pomienionego Oycy, powiadaia mu że się źle miał, y radząc mu, żeby dał pokoy Komunii, a raczey czym Ciało słabe posiłił. Przeto zadziwiwszy się SZCZEPAN, tak nagłej rewokacyi, pozwoloney sobie Komunii Świętey, ktorey serdecznie pragnął, reflektowawszy się, poznał za oświeceniem BOSKIM, że to było oszukanie Szatańskie, y żarliwością o Honor BOSKI zdięty, porwał się do

dyscypliny, na owego zmyślonego y fałszywego Przełożonego, na iego oszukanie zasadzonego, y uderżywszy go, fromotnie go odpędził, a potym nabożnie Komunikował.

Pewnego dnia zrana przed Obiadem, 759 Przełożony rozkazał SZCZEPANOWI, aby dwóch różnego kunsztu Rzemieślnikow, na iedną godzinę z Miasta sprowadził. Obadwa ci daleko od siebie mieszkali, tak dalece, że zmiarkowawszy krotkość czasu, y miejsc, dalekość, niemógł obiemą opowiedzieć, y bydz u nich, żeby na godzinę naznaczoną przyszli. Przeto troszkę pomysłiwszy, żeby Posłuszeństwo wypełnił, tak sobie poradził; Pošedł przed Cudowny Obraz, Najswiętzey Panny MARYI de Scala, y tak poufale, y łzczerze rzekł do niey: *O Pani moja, wiem że mi tu do Konwentu trzeba sprowadzić dwóch Rzemieślnikow, daleko od siebie mieszkających, na jedną naznaczoną godzinę, bo mi tak Posłuszeństwo kazało, czemu ja dla czasu krotkości niewydotam. Dla czego tę sprawę podzielimy, Ty sprowadź jednego, a ja drugiego*. Rzecz dziwna, obadwa na godzinę naznaczoną, zeszli się do Konwentu. Drugiego czasu, kazał mu Przełożony sprawić coś w Mieście, co lubo wiernie wypełnił, ale z nieiaka przykrością, dla tego, że na to, czas miał mały. Przyšedłszy do Konwentu, a reflektuiąc się na owę przykrość, bardzo tego żałował, bo się bał, żeby nie wykroczył, przeciwko Posłuszeństwu, przeto pošedł do Najswiętzego SAKRAMENTV, y rzekł: *Panie czemuż ja miałem trudność w wykonaniu Posłuszeństwa; Y w krotce przydał, iak odebrał, wewnętrzny respons od BOGA: Panie sprawiedliwie postępuiesz sobie, Ty prawdę mówisz*. Y te słowa, słyszał jeden Zakonnik, który stał w Kościele blisko, w infzey Kaplicy.

Pokazowało mu się wielu Szatanow, 760 którzy albo modlącemu się, albo co z Posłuszeństwa robiącemu, chcieli przeskądzać. Gdy się raz modlił w nocy przed Najswiętzym SAKRAMENTEM, słyszał za sobą, niby gmin Żydow wchodzących do Kościoła Najswiętzey Panny MARYI de Scala,

wzajemnie y dcho się nárádziających, jakimby go sposobem modlącego się w Kościele zabili, y iaką by sztuką, wyłamawszy Cymboryum, Srebrną puszkę, z Najsświętszym SAKRAMENTEM wykradli. Postrzegszy to Brat SZCZEPAN, lubo się bał z początku, ale się potym ośmieliwszy, wstał, y odważnie porwał się na nich, do swoiey dyscypliny; á po krotkiey ułarcze, poznawszy że to były monstra Szatańskie, które mu przeszkodzić chciały, do dzwonienia czasu swego na Jutrznia, uważając że już czas nąchodził, poleciwszy BOGV y Matce BOSKIEY, Najswiętszy SAKRAMENT, poszedł dzwonić, á owi zmyśleni Żydzi zniknęli. Inszego czasu wieczor, niż poszedł spać, widział wiele Szatanów, w postaci małych Murzynów skaczących, na których powstał, y fromotnie ich dyscypliną swoją rospędził.

761 Ze zaś nález Brat SZCZEPAN, był uławicznym Pulsatorem na Jutrznia, y tego Vrzędu z dziwną ząwsze punktualnością pilnował, roznemi inwencyami y strachami, przeszkądzal mu Szatan do tego, żeby w tym Vrzędzie pobłądził. Modląc się raz przed Najswiętszym SAKRAMENTEM, zdało mu się że slyszal jakiś Zegar, y iakby zaśpał czas do dzwonienia, przeto pobiegł prętko do dzwonienia przybiegłszy, obaczył że powroz mocno rzymá, jákás ręká żelazná, y nieustráżony, rzekł w sobie myślą; *szysy, y mnie to pomagać będzie dzwonić?* á zrozumiawszy omamienie Szatańskie, uczynił znak KRZYŻA Świętego, y owo cząrtostwo rospędził. Inszym razem, gdy przyszedł do dzwonienia, znalazł na powrozie, niby dwa Członki ząwieszzone, Człowieká od szubienicy oderwanego, ale on się śmiejąc z Szataná, wiará swoją, iego sztuki odegnal. Inszego czasu, pokazał mu się Czart, w postaci jednego Ptáká wielkiego, koło lámpy latającego, który chciał Swiásto zgásić, żeby SZCZEPAN, niemogł wcześniej przysć dla dzwonienia, ale go on, Modlitwą swoją odpędził. Inszym razem, przyleciał do niego Szatan w postaci Kruká, który mu chciał pyskiem oczy wydtubáć, którego on

złapawszy, gdy o ziemie rzucił, y chciał go nogami podeptáć, zniknął Czart. Na ostaték, gdy się Modlił Nález SZCZEPAN, obsypał go Czart, węglámi y ogniem, żeby go od Modlitwy odpędził, ale on na niey trwał nie ułraszony; Ten jednakogień był zmyśloný, bo gdy mu inszy Zakonnik mowił, że mu się Hábit pali, odpowiedział; *Dobrze Bratku, jest to zdrada Szatana, żeby mnie odwiódł od Modlitwy, y zaraz ogień zniknął.*

Duchem Prorockim, wiele przeżywał y opowiadał, jáko się pokázalo w wielu okázách, z których się, nie które przytoczą, ják o tym w póspolitości mowić będziemy. Jeśli się go o Nowicyulzách Nászych rádzono, ci czynili Professyá, o których on powiádał, że będą persewerowáli, ci zaś wychodzili, o których áwierdził, że wynidą. Jeśli Chorych nąwiedzał, przestrzegał tych, którzy mieli umrzeć tą Chorbą, żeby się na Smierć gotowáli, y z Pánem BOGIEM się poráchowáli, bo czas oddániá ráchunku nąchodził: y tak było jáko powiedziá, álbowiem wszyscy, którym Smierć ząpowiedziá umieráli, ci zaś do zdrowia przychodzili, którym zdrowie obiecowal, iák się samą rzeczą na wielu doświádczyło. Pewná Białogłowá, kóści w sobie zbitá y pogruchotálá, spádłszy ze schodow, nąwiedziájąc iá SZCZEPAN, kázal icy byđz dobrej nádziej, mowiąc że będzie doskonałe zdrowá nązájutrz, usmiechnięlá się Białogłowá, máiąc to zá rzecz nie podobná, ktorá się y ruszyć niemoglá. Jednak z wielką rádością, zdrowá się doskonałe, nązájutrz obaczyła.

Powiádała Páni Aureliá Gáwotty, 763 Corká Páná Károlá Gáwotty, potym Opátá, że Oćiec jey chciał byđz Kármelitá Bosym, tylko czekał bliskiego iey półogu. Mowił Opát z Brátem, SZCZEPANEM, iák się iey powiedzie, y dowiedziawszy się od niego, rzekł Corce; że powije Coreczkę, y że on zaráz, Zakonnikiem Nászym zostánie; co oboje tak się spełniło, ják SZCZEPAN ząpowiedziá; bo oná urodziła Corkę, ktorej dáno Imię JOANNA, á on zostál Nászym Kármelitá.

764 Jedną Pani bliską porodenia, chęć wiedzieć przez zbytnią ciekawość, czy męszczynę, czyli Białogłową urodzi, jak się miało stać, pytała się Brata SZCZEPANA, który iey w ten czas niechciał powiedzieć; ale gdy ona dąwizy mu Jałmużnę, sprowadzała go do ostatniego schodu, y uchwyciwszy go za płaszcz, prosiła, żeby iey powiedział, on naprzykrzeniem iey poruszony, wydarłszy iey płaszcz z ręku, odchodząc niby rozgniewany, powiedział iey, *będzie Męszczyna y Białogłowa*. Została z tą bardzo zasmuconą, niemogąc pojąć odpowiedzi, y rozumiejąc, że Brat żartował z niej, ale tey zaś powiedzi, w krotce prawdy doznała, bo porodziła bliźnięta, to jest Syna, y Corke.

765 Pewną Pani żamezną, często prosiła SZCZEPANA Nászego, żeby iey Syna uprosił, który iey zawsze odpowiadał, *Niestety się o to, bo tego będzie żałowała*. Ale gdy z pragnienia potomstwa, o to go uścawicznie prosiła, obiecał iey to wyednać, jednak iey mówił, iż tego żałować będzie, że kiedy miała Syna. W krotkim czasie, poczęła ową Białogłową, którą gdy będąc w ciąży, nawiedził SZCZEPAN, a widział ją bardzo wesółą z przyszłego porodenia, rzekł iey: *O nieszczęściwa, uznasz iak będziesz na tego potomka żałowna*. Co potym nieszczęśliwy przypadek, według grożącej SZCZEPANA zapowiedzi, na Synu urodzonym w samej prawdzie potwierdził; bo potym tak był zły y niecierliwy, że z wielkim żalem Matri, życie na Szubienicy skończył.

766 Wielką ufność pokładał, w Świętym JOZEFIE. Przeto gdy się niektórzy udawali do niego, żeby im Syna uprosił. Odpowiadał: żeby szlubowali temu Świętemu Pátryarze, iż dadzą Imie Jego Synowi, y żeby pokładali nadzieję, w bardzo mocney jego przyczynie, a tak otrzymają łaskę od niego. Co tak wcale bywało, iako jest wiadomo, z wielu relacyi, osobliwie Pana Márgrabi de Cástel Rodrygwesá, Crátora Krolá Kátolickiego, w Rzymie.

767 Pani Klemencyá Gánnellieri, bár-

dzo przychylná, Pobożności Brata SZCZEPANA, pewnego dnia, poszła do Nászego Konwentu Náyświętszey Panny MARYI de Scala, żeby go dla swoiey Duchowney konsolacyi, y Nábozeństwa nawiedziła, y iego Modlitwom bárdzo się poleciła: krotcey z Niebá oświecony Nász SZCZEPAN odpowiedział: *Ly o sobie dobrze myślę, a o twoim Mężu, wcale nie, który ciężko choruje na Gorze Tuskuláńskiej, dla czego káz zaprzągać pojazd, a jedź jak náyprędzey do niego, staraj się żeby Testament uczynić, a prędko to zrob, ieżli go chcesz zastać żywego, bo zapewne umrze, y w krotkim czasie*. Zdumiała się utrápioná Białogłowá, na tak nową y niesłychaną powieść, co prędkiey na Woz wsiadła, y przypádtzy do Tuskulanu, zastała Męża, na Smiertelney poscieli, który ledwo uczyniwszy Testament, umarł, według zapowiedzi Nászego SZCZEPANA. O tym sama czyniła relacyą Klemencyá.

Wawrzyniec Márynelli, Mieszczanin Rzymski, powiadał Nászym Oycom, ⁷⁶⁸ że nizli pojechał do Aretium, Oyczyzny swoiey we Florencyi, wraz z Matką swoią, pierwey przyjeżdż do Brata SZCZEPANA, do Nászego Konwentu, Náyświętszey Panny MARYI de Scala, aby siebie y drogę swoję Modlitwom iego polecił, bo się bał żeby go Zboycy niezabili, na ten czas po drogach często zastępnący, ile że miał na ten czas przy sobie, około sześćdziesiąt Czerwonych Złotych. Dał mu SZCZEPAN Agnus Wolkowy, y kazawszy mu go nosić na piersiach, upewnił go, żeby się nie bał, powiadając że go nic złego nie potka. Jadąc tedy, potkał dziewięć Zboycow, którzy dopiero Kommissarza Skarbowego rozbili, a iemu przejeżdżającemu, nic niemowili. Podobnym sposobem, nazad się powracając, z większą jeszcze bojaźnią, potkał owychże samych Zboycow, bo miał z sobą więcej, niż pułtoraśta Czerwonych Złotych. Ale oni nie tylko mu nie zaszkodzili, ale mu jeszcze, y ludziom jego, iść dali, którą łaskę, zasługom Nászego SZCZEPANA przypisował, y iako Świętego szanował. Tenże Wawrzyniec, powiadał

dał przed Naszemi Zakonnikami, że pewnego dnia, gdy wraz z Márką y małą Siostrą; rozmawiał z Nászym SZCZEPANEM, między innymi rozmowami, pytał się go, co też będzie z jego Siostry, którą ośm lat miała na ten czas. Odpowiedział SZCZEPAN, że będzie Mniszka, y tak się stało.

769 Páni Cencyá Cechini, Synowica Kárdynała tegoż Przewiśka, a Zakonnica Świętego DOMINIKA, w Kłasztorze Rzymskim Świętej KATARYNY, pod Imieniem Siostry Máryi Olimpij Cechini, często Nászym powiadała: że iey Nász SZCZEPAN zapowiedział po kilkanaście razy, iż miała być Zakonnica. Ale że ona na ten czas, obojliwą miała przeciwność do Stánu Zakonnego, nie tylko mówiącemu niewierzyła, ale mu się też y sprzeciwiła; iowżem tak się iey Prorocká jego mowa niepodobała, że się y spotkać z nim chroniła: Jednakże po śmierci Wielebnego Brata, dobrowolnie Zakonnica zostawszy, cieszyła się, że się na niey Proroctwo jego wypełniło.

770 Przestrzegł SZCZEPAN pewną Zakonnice, Kłasztoru Świętego AMBROZEGO w Rzymie, aby się spowiadała y Kommunikowała, ponieważ na jutro, miała od Szatana napaść mieć, przeto się iey trzeba było na nią gotować, y Panu BOGU się polecić. Wstąpiła ona Brata SZCZEPANA, dla wielkiej opinij, którą o jego Świętobliwosci miała. Po Komunij, szła wysoko po niewygodnych schodach, y gdy już na najwyższym stanęła, poczuła że ją coś gwałtem na dół zepchnęło; a lubo w tym przypadku, powinna była zginąć, jednakże żadney szkody nieodniosła, z podziwieniem swoim, y innych Zakonnice, które, tę Pana BOGA protekcją, Nászego SZCZEPANA Modlitwom przypisowały. Ledwo co się stał ten przypadek, przyszedł do tego Kłasztoru Nász SZCZEPAN, y dowiadując się o tej Zakonnicy, uśmiechając się rzekł: *Była wielkiej bojaźni, gdyby była pierwej nie Kommunikowała, bardzo by iey był dużo szatan zaszkodził.* Przez co jawnie pokazał, że co się miało stać, wiedział z

objawienia BOSKIEGO; ile tak prędko, że jeszcze y za Fortą niewiedzianno, o przypadku który się stał w Kłasztorze, a Wielebny Brat, już przyszedł do Kłasztoru.

Wielebny Ociec Hieronim MARIA, 771 od Świętego FRANCISZKA Seneńczyk, Nász Karmelita Bosy, jeszcze będąc Nowicyuszem, zapadł na ustawiczną gorączkę, którą Doktorowie nazywają Hektyką, y chorował na nią około trzech Miesięcy. Przeor Konwentu Rzymskiego, Najświętszej Panny MARYI *de Scala*, który był Ociec Aloyzy od Świętego JOZEF A, potym Prokurator Generalny, potkawszy Brata Grzegorza od Świętego Franciszka, (który był Infirmaryuszem Chorego, y o tym uczynił relacją) spytał się go, iak się miał chory; Odpowiedział on: że mu nad zwyczaj sfolgowała gorączka; rzekł Ociec Przeor; Wasza miłość, uzdrow go: ktemu odpowiedział Brat: *Oycze ja nie jestem taki, że bym to mógł uczynić, ale Wielebność Wasza, poslił Brata SZCZEPANA, on go uzdrowi.* Zaczem Ociec Przeor posłał Infirmaryusza, że nie ufał Possuszeństwu, a potym mu rzekł: *Mów Waszmość Bratu SZCZEPANOWI, aby poszedł uzdrowić Chorego.* Rozkaz Ojca Przeora, zapowiedział Infirmaryusz Bratu SZCZEPANOWI, mówiąc mu: *Bracie mój, Ociec Przeor kazał, abyś poszedł uzdrowić, Brata Hieronima Maryje.* Odpowiedział pokorny Brat zartem: *Ob! pewnie też ja, mogę uzdrawiać Chorych? A co ja jestem?* Pożedł jednak aby Possuszeństwo wypełnił, y pytał się Chorego, iak się miał? ktemu on odpowiedział: *Bracie SZCZEPANIE ja mam gorączkę ustawiczną: tedy Wielebny Brat, położył swoy Szkaplerz na głowie Chorego, mówiąc do niego, iak zwyczaj dzieciom mówić, wstańże dziecię wstań prędko, rozkazata Najświętsza PANN A, potym rzekł: W Sobotę, Matka Násza, uczyni ci łaskę.* Wdzień Sobotni, wrocił się SZCZEPAN do Chorego, y przeżegnał go Szkaplerzem swoim, a Chory, zaraz uwolniony został od Frebry, y na jutro z łoska wstał, u Stołu jadł, y w krotce doskonale ozdrowiał.

772 Pomienione Cuda, Naszego SZCZEPANA, były sławne, bo Duchem Prorockim potwierdzone, ale y wiele innych uczynił. Slepemu wzrok przywrócił, slinę z błotem zmieszawizy, y namazawizy oczy jego. Drugiemu także ciemnemu, oczy przywrócił, przeżegnawizy go swoim Krucyfixem, który mu dał pocałować. Tymże Krucyfixem, dotchnął się jednego już dawno chorego, bo od sześciu lat, y zaraz go uzdrowił. Pannę Angelę Vrsynę, wsiytkę pokurczoną, tymże Krucyfixem, zdrową uczynił, skoro ją nim przeżegnał. Flawia Marynella, z przyrądku kolano sobie zbiła, które iey spuchło, y ciężki ból w niey porużyło, nawiedził ją Nasz SZCZEPAN, y gdy o to prosiła, przeżegnał ją swoim Krucyfixem, który iey dał potym pocałować; aż zaraz nie tylko ją opuściły boleści, ale wcale zdrową została. Tym Cudem potwierdzona, postanowiła Syna swego, imieniem Cezarego Marynelli, dwanaście lat mającego, przyprowadzić do Naszego Konwentu, Najświętszey Panny MARYI de Scala, żeby go także Brat SZCZEPAN, twoim Krucyfixem, przeżegnał, albowiem spodziewała się, że tym sposobem, uzdrowi go od nieuleczoney Choroby, którą mu po całym Ciele, ołobliwie na twarzy dziury poczynił, zowią ją pospolicie Medycy Chorobą *spina Ventosa*, albo *Malum fornice*. To dziecię Siedm lat było w rękach Cernlikow, a po expensefowanym koszcie na nich, czterech set Czerwonych Złotych, przez tak długi czas, niemogło przyjść do zdrowia, ale co raz, gorczy się miało. Jego tedy Matka, często do pomienionego Konwentu przyprowadzała, jednak tam nie mogła mówić, z Bratem SZCZEPANEM. Jednego poranku, potkała się z nim na moście Syxta, y usilnie prosiła go, żeby iey Syna na ten czas przytomnego poratował, y Krucyfixem przeżegnał. Mając polutowanie SZCZEPAN, przeżegnał dziecię mówiąc: Ja cię żegnám, a BOG cię niech uzdrowi. Co gdy wymowił, plaster dzieięciu z twarzy spadł, który miał na ranach, y więcej go

niemogł przyłożyć, a przyszedzszy do domu, doskonale od tey Choroby wolnym został, tylko się znaki ran zostały po całym ciele, na pamiątkę pomienionego Cudu, który on Sumnieniem wzbudzony, Naszym Oycem opowiedział, we dwadzieścia lat potym, iak był wcale uwolniony od tey Choroby, y na znak wdzięczności ku swojemu Dobrodziejowi, Cud ten autentycznie poprzysiągł, z Bratem swoim Wawrzyńcem Marynellim, dla publiczney pamięci, którą przysięgę, Autor życia jego, widział y czytał.

Wiele Cudow uczynił Nasz SZCZEPAN, przez fawor Panny Anny Kolumny, Zony Xiążęcia Tadeusza Barboryniego, Miasta Rzymskiego Prefekta, y VRBANA osmego Synowca: z których niektóre tu z pewney relacyi położemy, iako pomienioną Xiężnę o nich powiadającą wielu fyszalo. Y dla więkzey pewności, y potwierdzenia prawdy, zażyjemy słow oczywistego Świadka, który iako domowy na Pałacu teyże Xiężny, a teraz Xiądz y Nasz Zakonnik, sam to z ust Xiężny fyszal. Mowi tedy tak: *Já Brat Wawrzyńciec Maryá, od Świętey Klary, Karmelita Bosy, świadczę, że m fyszal, Jásnieoświecona Xiężná Anna Kolumná Barborynia, Prefektyssę Rzymską, za życia Ojca Świętego VRBANA Osmego, powiadała, y Pánia Sulpicya Nari, Szlachciankę Rzymską uczciwa iey Towarzystwę, o wielu rzeczach Cudownych, które się na iey Pałacu stały, za Modlitwami y przyczyną Brata SZCZEPANA od Świętych, Łaiczka, Karmelity Bosgo, którego pomieniona Anna, bardzo kánowała, y wielka w nim ufność pokładała, bo za jego Modlitwami, wiele ratunku od BOGA doznala, o dwóch tylko w szczególności Cudach pamiętam, y to niedoskonale.*

Jeden był, że pomieniona Xiężná Anna, niż porodziła ostatniego Syna, nazwanego potym Xiążęcia Mikołaja, tak się źle miała, że Doktorowie y Cerulicy, bali się, aby przy porodzeniu nie umarła, iaka Choroba niewiem. Wiele było konsultacyi Doktorских, którzy wielorakie rady, na obie strony przynadzili: to jest, że jeżeli będą dawać lekarstwa, zdrowo

wiu mającego się narodzić potomka; po-
zyszczone, musiałaby Śmierć Młaki ko-
wiecznie nastąpić, jeżeli zaś będa dawać
lekarskim, zdrowiu Młaki pomocne, dzie-
cie nie mogło się żywe urodzić. A że
Brat SZCZEPAN, prawie codziennie Cho-
roza nawiedzał, trąsiło się raz, że przy-
będź na ten czas, kiedy Doktorowie mie-
li konsultę. Ponieważ zaś Xiożę Tade-
usz, y Xieźna Anna, bardzo Brata SZCZE-
PANA poważali, rzekli mu Doktorowie,
aby się modlił do Najświętszey PANNY,
w terażniejszey potrzebie, gdyż albo Xie-
żna, albo dziecko którego na Świat cze-
kano, miało umrzeć. Na co Brat za-
wsze odpowiedział: I Xieźna, y dziecko
bądź cędzie. Śmiało się z tego Doktoro-
wie, bo to nie mogło być, według ich
Regul. Jednakowoż zgodzili się na to,
iako rozumiem, żeby Młakę medyka-
mentami salwować, choć by też y dziecko
umarło. Aż o to, szczęśliwie się wszystko
powiodło, bo Młaka szczęśliwie porodzi-
wszy, żyła potem, około dwudziestu y
dwóch lat, y Syn iey Mikołay Xiożę,
został potem Xieźdem, y długo żył Na-
szym Zakonnikiem.

Drugą Cudowną łaską była, że Młam-
ka Xiożęcia Mikołaję, tak mały pokarm
miała, iż nie mogła, dostatecznie kar-
mić dziećcię. Przeto Xieźna Anna,
kazała się w całej okolicy sławać o Młam-
ki, do wykarmienia syna, która gdy spro-
wadzono, żadney pokarmu śać dziećcię
niechciała, z czego Młaka bardzo sur-
bowana, tę potrzebę Bratu SZCZE-
PANOWI zaleciła, który iey odpowie-
dział: Pierwszą Młamkę, będąc karmić
Xiożęcia Mikołaję, a nie insze, któremu
ręka strąpiła Młakę; a jakoż to mo-
że być, kiedy pierwszą, nie ma pokar-
mu? Rzekł iey SZCZEPAN; szu-
kaj, szukaj, inszych, które gdy się zeszły,
żadney z nich pierśi niechciała śać dzie-
cie, tylko pierwszej. Zaczynam Xieźna
Anna, bardzo surbowana, znowu pro-
siła Brata SZCZEPANA, aby sy-
wa iey Mikołaję, Pannu BOGU polecał,
o którym trzymała, że umrze, z niedo-
statku pokarmu. Przeto Brat SZCZE-
PAN, wziął dziećcię na ręce, y obro-
ciwszy się do Obrazu Najświętszey PAN-
NY, małego JEZUSA na rękach
piastującej, rzekł do niej: Moja Pani,

jeżeli nie pozwolisz pokarmu tej Białogło-
wie, Mikołay umrze. Ledwo co te slo-
wa wymówił, y pewna Modlitwę odpra-
wił, zaraz Białogłowa poczuła, że iey
poczęło pokarmu do pierśi przybywać,
y natychmiast wzięwszy dziećcię karmić:
y miała na potem po dostatku pokarmu,
iako długo go było potrzebę. A za tym
według zapowiedzi Naszego SZCZE-
PANA, sprawdziło się że Nasz Xiożę
Mikołay, miał być wykarmiony, od pier-
wszey Młamki, a nie od inszych; z tej
okazyi, był początek tego przysławia,
że Xiożęcia Mikołaję zwano Synem Brá-
ta SZCZEPANA, bo za jego Modli-
twami; przeciw zdaniu Doktorow, u-
radził się żywy, y ze pokarmu, pierwszey
Mamce uprosił. Wiele inszych Cudow sty-
szam, których dobrze nie pamiętam.
Dla pewniejszey zaś Wiary tych, o któ-
rych powiedziałem, podpisuję się, iako są
prawdziwe. Dnia dwudziestego drugiego
Lipca, Roku Pańskiego 1061.

Ociec Brat Laurenty Marya,
od Świętey KLARY. rę-
ka własna.

Trzeci Cud, przytacza Autor życia 774
jego, o którym powiada słyżał, od
Brata Jana Pawła, od Świętego Jana
Baptysty, Burgunda, który iako na ten
czas Socyusz Brata SZCZEPANA,
był świadkiem oczywistym. Przyszęd-
szy raz Wielebny Brat SZCZEPAN
na Pałac Xieźny Anny, zastał małego
Xiożęcia Mikołaję, na rękach Mamki
placzącego, którego wzięwszy na ręce
swoje, przytulił go do rwarzy swojej,
y zaraz przestał płakać. A gdy tak
rozweselonemu dziećcięciu, pokazał O-
brazek Najświętszey PANNY, y wi-
dział że się mu pilnie przypatrował:
rzekł do niego: Ta jest prawdziwa Młam-
ka, nie tamta, (wskazując znakiem,
na Xieźną Annę.) Mając zaś już od-
chodzić, kiedy go oddał Mamce, zno-
wu dziećcię płakać poczęło. Z tych
początkow, Xiożę Mikołay, wyżał z
mlekiem Affekt do Naszego Zakonu,
y zawsze miał pragnienie do niego,
wpośród przeciwności Krewnych, y
innych Moźniejszych rozradzania, a
czasem y przesładowania. Potym
kiedy się już sam został, tę swoje sprac-
wę,

wę, tak mocno u Oycá Świętego promował, że wszystkie przeszkody zwyciężywszy, y świat zobliznym, dziedzicwem Macierzyńskim, y inszemi dostatniemi dochodami, porzuciwszy, Habit Nasz przyjął, dnia dwunastego Października, Roku Pańskiego 1660. z podziwieniem Całego Lworu Rzymskiego, a w Roku następującym, dnia piętnastego Grudnia, z wielką Duchą radością uczynił Solemną Profesyą, z wyraźnym Oycą Świętego, ALEXANDRA Siodmego, Błogosławieństwem.

775 Już był latami nadwątłony Nasz SZCZEPAN, y pracami Zakonnemi nadwężony, tak dalece że wpadł w Śmiertelną Chorobę, ktorej przykrości y boleści, cierpliwie y wesoło znośił, w ustawicznych prawie Aktach, Cnot heroiczych trwając. Gdy z gwałtowney Choroby, począł na rozumie falować, wszystkie jego dyskursy, były o pobożnych rzeczach, iako to o Mszy Świętey, o zapaleniu lampy, o otwarciu drzwi do Kościoła, y o tym podobnych. Co dzień Xiężna Anna Kolumna, jednego z Dworzanow posyłała do niego, który mu iść przynosił, y pytał się o zdrowie iego. A gdy mu powiedziano, że go sama chciała nawiedzić, y przyść do Celi iego, według pozwolenia Oycy Świętego nie chciał na to Chory pozwolić, ale iey kazał powiedzieć, że go w krotce obaczy w Kościele. Potym posłała Xiężna, wybornego Malarza, któryby go jeżone żyjącego odmalował, a potym miał umarłego malować y nie dziw, albowiem tak wielka była opinia o iego Świętobliwości, że wiele razy mu Włosy strzyżono, chowali ie Zakonnicy, o ktore, iak o drogie Relikwie, Świeccy prosili. Ostatnich dni, iego Choroby, często do niego przychodził z Oratorium, Ociec Hieronim, Mąż Wysokiej Świętobliwości dobry iego Przyjaciel, y na przemiany, śpiewał z nim *Te DEUM laudamus*, dla duchowney iego rozrywki. Z pokorą y Nabożeństwem, SAKRAMENTA Kościoła Świętego przyjął; zaś na trzy godziny przed Śmiercią, wszystek czasem drżał, albo przez gwałt Choroby,

albo z iakiey Szarańskiey tentacyi. Przeto przyszedłszy do siebie, z wielką Duchą gorącością mówił: *Niech żyje Miłość*, iakby na ten czas, przez Akt Miłości BOSKIEY tryumfował. Na koniec, umarł, w dzień Świętego Jana, dnia dwudziestego siodmego Grudnia, Roku Pańskiego 1640. Jak się Śmierć iego, rozgłosiła po Rzymie, zbiegła się z Nabożeństwa do Ciała iego, tak wielka liczba ludzi, że przez trzy dni, niemogli go pochować. Wszyscy go zaś, za Świętego głosili, y o Relikwie iego prosili, dla czego, musieli Ciała iego przenieść do Zakrytyi. Wielu czuło z Ciała iego wdzięczny zapach, niby Fiałek, iako czynił sam o sobie relacyą, że go czuł. Ociec Grzegorz od Świętego Franciszka, także Cerulik, o czym się potym będzie mówiło. Xiężna Anna Kolumna, prawie zawsze przez trzy dni, była przy Ciele iego, sama na Relikwie strzygła mu Włosy nożyczkami, a potym o Serce iego prosiła, y otrzymała: przez wiele także godzin, głowę swoję u Nog iego trzymając, łzami ie nabożnemi skrapiła.

Po trzech dniach, zawołano Ceru-776 liką, imieniem Dominika Antymaniego, który Świętobliwe Ciała iego exenterował, y w nim dwa Cuda znalazł. Pierwszy, że lubo na ten czas, niezwyčajne zimno było, Krew w nim nie zgaśniała y żywa była, chociaż już we trzy dni po Śmierci, lubo w inszych trupach, choć y w lecie, zaraz gaśnie; przeto owę krew, zbierał w Chusteczki. Drugi, że bardzo wdzięczny czuł zapach, niby szałkowy, tak z całego Ciała iego, iak y z Chusteczek pochodzący, którym dziwnie pocieszony, nie chciał od Ciała odejść ale się został, w zażywaniu prawie iak Niebieskich delicyi. Ten zapach, trwał w Chusteczkach, Krwią SZCZEPANA zmarłego umaczanych, dla czego, gdy o nie inși prosili, rozdawał ie, za naydroższe Relikwie.

Wielą inszemi Cudami, Pan zmar-777 iego Sługi swego Chwałę obawił. Na przód, że Świętobliwe Ciała iego, było po Śmierci, śliczne y białe, subtelne, przezroczyście, y w patrzących wzbu-

wzbudzało poszanowanie, iakby iuż miało uczestnictwo. Ciało uwielbionego: á co dziwniejsza było, że podczas Zimy tak ciepłkiej, w ktore wszystko od mrozu marzło, iego iednak ręce y nogi były wolne, á ręce iego tak się łatwo ruszały, iakby był żywy. Przeto nie którzy z podziwieniem, rękami, y nogami iego ruszając, mówili: O iak śliczne ręce, o iak subtelne Nogi: na których przeźroczystość, wszyscy patrzący, zdumiewali się. Ciało zaś tak było wolne, że po trzech dniach od Śmierci, y do stania, y do siedzenia, mogło byđ ułożone, y lubo było od Ceruliká exenterowane, y od inszych po nodze krájane, na Relikwie dla proszących, żywą y świeżą krwią, płynęło.

778 Drugi Cud; że przez ow cały czas, Świątobliwe Ciało iego, w iednakiey Cudowney Konstytucyi y bez odmiany trwało wydając z siebie wdzięczny niby siatkowy zapách; o czym wielu świadkow oczywistych powiadało. Potym że Chusteczki, ktoremi rany iego obwiano w Chorobie, pełne były zeschłey máteryi, iednak z siebie Niebieski zapách wydawały, ktore ráczey powinny były cuchnąć, fetorem zgniłey máteryi; y gdy ie práno, y wráz z inszemi Chustami suszono, poznać ie było z zapáchu, á potym na prośby nábożnych Swieckich, ofobliwie Xiężny Anny Kolumny, iak drogie Relikwie rozdawano.

779 Trzeci Cud; Po ogłoszoney śmierci iego, która była na dwie godziny przed zachodem Słońca, w dzień Świętego Janá Ewangelisty, tak wielki był ludzi konkurs, do uszanowania Ciała iego zgromádzony, że go Oycowie nie mogli przez trzy dni pochować, y musieli Ciało iego, przenieść z Kościoła do Zakrytyi, żeby ie byli od niedyskretnego Nábożeństwa ludzi, uwolnili, którzy nietylko Hábit iego, ále y Ciało iego dla Relikwii krájali; dla czego dla przystöyności, musieli trzy czy cztery rázy, co ráz inszy Hábit wdźiewać na niego: áni Wártá Szwáycarow, przystawioná od Xiężny Anny, áni założone kráty zamknięte, áni wyfoko wystáwiony Kátáfalk, mo-

gły lud náprzykrzony odpędzić, który w dziebie wszystko wywracał, y wyłamywał. Ten tak wielki konkurs ludzi, przez trzy dni trwał, y był by dłużey, gdyby byli Ciała Wielebnego Brátá, sekretnie nie pochowali. Nie tylko zaś pospolite Osoby, ále Pánowie, Práłaci, y Xiążętá, przychodzili, náwet y Zakonnice, z mieyscá nazwanego Wieża Zwierciadłowá, z Nábożeństwa, iuż po drugi ráz przyszły. Dzieci, ktore się pospolicie boją umártych, ciepłyły się z iego widzenia, y rękami Rodzicow przytuleni do Ciała, twarz, ręce, y nogi, wesoło, y mile całowali. Ledwie się mogło Krzyżow nástarczyć, bo co mu do rękú który włożony, zaráz go porywano; ofobliwie zaś niemożná się było obronić, Nábożeństwa Godnych Dám, ktore nożyczkami, Hábit y Włósy odstrzygały, między ktoremi, náznáczniejszá była, Xiężná Anná Kolumná, ktorá usłyszawszy o Śmierci iego, teyże zaráz nocy, przy pochodniach przybiegła, y u nog się iego usławszy, ustáwicznie ie całowała, y przez cały trzy dni práwie nieodchodząc, przy Ciele ásiyłowála, bo ledwie na Obiad w południe, á na noc, dla odpocznienia odchodziła. Wszystkie rzeczy ktorych záżywał, y to co się z nich dostało, w tak wielkim poszanowaniu miała, że w kilká lát potym, gdy się powracała ze Francyi, y miała u siebie gościem Zakonniká Nászego, na mieyscu zwánym, Gurá Okrągłą, á rozmáwiając z nim, o Nászym Wielebnym Brácie SZCZEPANIE, usłyszála od niego, iż miał láskę iego, z którą chodził po Kweście, zaráz iá wzięła, y nábożnie całowała, do głowy iá y do oczu przykładając.

Czwarty Cud, że do Ciała iego, wielu opętanych przyprowadzono, z ktorych Szátani, straszniemi głosami wołali. Niektórzy przystępujący, gdy ręce y nogi iego całowali, szcżkania y tym podobne rzeczy ustami czynili. Insi przystępować niechcieli, á między niemi pewna Niewiasta, tak się oparła o kratę, kaplicy Święty Mátki Nászy TERESY, że iej żadná miarą niemożná było ruszyć. Insza zaś od wielu Szatanow

ranow opętana, y od nich tak ciężko rzućana, że iey niemogło czterech ludzi mocnych utrzymać, gdy do Świętobliwego Ciała przyprowadzona była także przy nim, powoli uwolnioną została, bo przy Ciele będąc, aż do godziny drugiej w noc, bo ile razy z niey wyszedł który diabał, ona głowę nakłoniła, y dziękując Świętobliwe Ciało całowała. Potym już, zupełnie wolną była, y na zajutrz Wotum, za swoje uwolnienie przyniosła, y za odebranie tej łaski, w Soboty pościć, przez całe życie obiecała. Pod czas iey uwolnienia, był wielki konkurs ludzi w Kościele, których ani ciemna noc, ani wiśzący deszcz, niemógł do własnych Domow wrocić.

751 Piąty Cud: Ze gdy już po trzech dniach exenterowane Ciało Świętobliwe, pochowane było; przytliła Niewiaśta, trojaką Chorobą nieuleczoną uciśniona co potym świadectwem Doktorow potwierdziła, toiest Hektyką, dawnemi konwulsyami, y jakąś inszą trzecią affekcyą, a gdy się dowiedziała, że już Ciało było pochowane, bardzo zasmucona, przecię się z Nabożeństwa choć o mąry iego oparła, y niby na nich się położyła, aż zaraz od trojakiey Choroby, zdrową się bydy wyznała. Zawołano Pisarza, ktoremu

Imię było, Decius Plinius, na potwierdzenie podpisany publicznym instrumentem, pomienionych łask, gdy przyszedł, sam także Cudowney łaski doświadczył: Albowiem mając fistulę, na lewym kolanie, przyłożył je po dwa razy, do tychże mar, y zaraz oczywiście zdrow został, tak dalece, że ledwie znak był fistuły.

Szofty Cud: że Wielebny Nasz SZCZEPAN, trzy razy pokazał się w Chwale, po Śmierci, iedney Nabożney Pannie, wielkiej y doświadczoney Cnoty, y z BOGIEM zjednoczoney, którą on tak w doczesnych jak w Duchownych potrzebach, cudownie y pilnie, od młodości, ratował.

Siodmy Cud: że jeden z Naszych, 753 powazny Sstaruszek Ociec Euzebi, od Świętego Wincentego, tak od dawnych czasow, na wszystkie członki niebezpiecznie chorował, że ani klęczeć nie mógł, tylko o lasce, y z trudnością, wysiżawszy tedy o Cudach, które Nasz Szczępan czynił po Śmierci, będąc pełen Wiary, polecił się jego zasługom, y plateczek z spodniego odzienia jego, który sobie wziął był przy exenteracyi Ciała jego, przyłożył. A to uczyniwszy, zaraz ozdrowiał, y łaskę porzuciwszy, należyście zaczął chodzić, y klęczeć.

Z Y W O T

Wielebney Matki MARYI, a JESU,

754 ielebna Matka MARYA a JESU, zwana na świecie Blancha MARYA Kastañola, z Szlachetnych y pobożnych Rodzicow, urodziła się w Genuy, Roku Pańskiego 1569: Osmego Września, w sam dzień Narodzenia Najświętszey PANNY. Gdy miała dwadzieścia y dwa lat, powołana była od Pana BOGA, do Zakonu Naszego, a widząc, że Nasze Zakonnice w Genuy

nie dawno furdowane, dziwną Świętobliwością słyneły, obrala sobie ich Zakon, y była drugą Nowicyutką, która w Konwencie, JEZUSA y MARYI, Habit Święty przyjęła, Roku Pańskiego 1591. Z rąk pierwszych Fundatorek, które od Świętey Matki Naszey TERESY, przyjęte y wychowane były. W tym Genueńskim, Klasztorze, żyła przez dwadzieścia y trzy lat, w dziwney Świętobliwości, miła BOGU, y Siostram, y od wszystkich

skich, dla wyfokich Cnot ſwoich, w poſzanowaniu była. Dwa razy w tym Konwencie, obrana była Podprzeoryſzą, na którym Wrzędzie, niezwy- czayną roſtropność, y pomiarkowaną powagę pokazywała, Oſobności bar- dzo była przychylna, dla czego po- ſpolić, zwano ją Puſtelnicą. Oprócz zwyczajnych, wielkie y zbyteczne umartwienia czyniła, w poſtach w Włoſiennicach w dyſcyplinach w ſań- cuſzkach żelaznych bårdzo oſtrych, y w inſzych. Do tego umartwienia, przydawała uſtawiczną Modlitwę, kto- rey bårdzo pilnowała, y po więkſzey części, w nocy nieſypiając, nią ſię ba- wiła.

785 Zaráz od młodoſci ſwoiey, ciężką ponoſiła Chorobę, ktorey przykre bo- leſci, z wielką cierpliwoſcią znoſiła, y z iey okazyi, zabrała wielkie pra- gnienie, cierpienia dla Pana BOGA. Przeto w niwczym ſobie nie folgowa- ła, na Aktach Ipołnych w Chorze, na- wet w nocy, zǎwſze bywała. Tá zǎs Choroba takǎ była, że często mǎła, y ná ziemię iǎk umǎrła pǎdała; co przez całe życie cierpiała, lubo na- czas folgę miewała. Oprócz tego, y inſzǎ chorobę cierpiła, że ſię rany, po całym Ciele poowierały, co iǎ bårdzo dręczyło, ǎle iǎ od tey ǎffek- cyi, miłość cudza oſwobodziła, bo gdy iey wſzytkie Zǎkonnice żǎłowały, ǎ między niemi Wielebnǎ Mǎtkǎ Mǎryǎ Annǎ od Świętey TROYCY, Fun- datorkǎ konwentu Rżymſkiego, pod Tytułem Świętego Idżiego, wiedząc z jedney ſtrony, o iey Wielkich Talen- tach, ǎ z drugiey ſtrony ſyſzǎc, że ſię ſtała nieſpoſobnǎ dla pomienioney Cho- roby y nie mogła, dobra Zǎkonnego pilnować, uſilnie proſiła PANA BO- GA, żeby te rany ná niǎ przepuſcił, ǎ MATKĘ MARYǎ, od nich u- wolnił: Co ſię zaraz ſtało, bo MA- TKA MARYǎ, nagle, z podziwie- niem wſzytkich ozdrowiała, y założy- ła dwie Fundacye, MATKA zǎs MA- RYǎ ANNA, od tego czasu poczęła cierpieć pomienione rǎny z nieżnoſnǎ Mǎkǎ. A gdy ſię na niey pokǎzały te rany, pytaiącey ſię, powiedziała ſzczę- rǎ prawdę, ná pochwałę Naſzey MA-

RYI: MATKO, widziałam że ſię iǎ już na nie nie przydǎm, y że lepiey było, ǎby jedna ſpoſobna do Vſtugi Bo- ſkiey: zupełnie zdrowa była, y jego ſię Vſtugami bawiła. Przeto nie dziw że MARYǎ Naſza, dla Dobrǎ Zakonu, cudownie uǎdrowiona zoſtała, y że ſię iey tak ſzczęſliwie powodziło przy zǎ- kładaniu Fundacyi, na ktore obrana była.

Iuż ſię powiedziało, iǎko w Kon-786 wencie Genuenſkim, IEZVSA y MA- RYI, przez dwadziſcia y trzǎ lat, zo- pinǎ niezwyčajney Świątobliwoſci, y z doſwiǎdzeniem oſobliwey roſtro- pności mieſzkála: Zkǎd potym, obrana była zǎ pierwszǎ Fundatorkǎ Naſzych Zǎkonnicych do Miǎſta Kremony, y tam naznaczona była zǎ Przeoryſzǎ, ktorey za Socyufzki dano, Matkǎ Hieronimę od Ducha Świętego, y Matkǎ Antoniǎ, od Świętego Alberta. Niechǎła tey Elekcyi przyiǎc Naſzǎ Maryǎ, iowſzem bårdzo ſię iey opierała, tak dla prze- ciwnoſci, ktorǎ miała do Godnoſci Zǎ- konnych, iǎko dla ǎffektu ku oſobno- ſci, ktorey zażywała, w kochauey ſwo- iey Celi, oraz y dla wǎpomnianych wyżej, ſwoich ſlaboſci. Gdy ſię te- dy, iuż na to nakłoniła, żeby była rezygnowała, tak przeciwney ſobie Elekcyi; Pan iǎ wnetrznie upewnił, że ta jeſt Wolǎ jego, żeby mu w tey ſprawie ſłużyła, y temiż iǎ ſłowami do drogi zachęcał ná Fundacyǎ, ktore- mi Świętego Pǎtryǎrchę Abrahama, mowiǎc: Wynidź z ziemi twoiey, z powinowaćwa twego, y z Domu Oy- cǎ twego, ǎ podź do Ziemi, ktorǎ ci pokǎżę. A że iǎ chǎcił BOG mieć za Mǎtkę wielu Corek, ktore ſię z niey duchownie miały roſpłodzić, tak to roſkǎzanie Pǎńskie było ſkuteczne, iǎk ſama powiadała, że zǎraz poczu- ła odmianę, y ochotę na wǎzelkie Prze- łożonych ſkinienia, przelożywſzy wſzytkie trudnoſci ktore w wyżej Częſci to jeſt w duchu zniǎ certowa- ły, lubo co do niſzſzey części; to jeſt Ciǎłǎ náleży, takǎ miała przeciwnoſć, że często mawiała, iż nie tak była, czuła, przenieſienie ſię z tego życia, iǎk przenieſienie ſię, z ſwego Klǎſzto- ru. Ale że iǎ ochora, wyżej części prze-

przezwyciężyła, y ona jechać na Fundacyę, zezwoliła.

787 Wyjechała tedy z Genuy, dnia dwudziestego trzeciego Marcá, Roku Pańskiego 1613. w nocy, y potajemnie, bo Rodzice iey, pozwolić żadną miarą niechcieli, aby miała wyjechać. Przyjechała potym do Kremony, y dnia 3 Kwietnia, zakończyła Fundacyę, Nászych Zakonníc, pod Tytułem Świętego JOZEFA. Niżli wyjechała na tę Fundacyę, powiedzieli Doktorowie, że ustawiczne trzęsienie się Wozu, prędko iey Śmierć przyspieszy, dla pomienionej affekcyi, zwyczajnych mdłości, ale Pán, ten Akt, Posuszeństwa, Oblubienicy swoiey nagrodił, która z miłości iego, samą siebie na niebezpieczeństwo Śmierci wydała, bo iey ta droga, nie tylko nie przyspieszyła Śmierci, ale Chorobie iey solgę uczyniła, iak sama doświadczyła, y dała przykład, osobliwego Posuszeństwa, aby poddani, loty swoje, w ręku BOSKICH, y Przełożonych, zostawiali. Będąc Przeoryszą, z wielką gorącością Ducha, pierwotną Zakonną Oblerwancyą, w nowym Kłasztorze, utwierdziła, przez sześć lat, przez które Vrząd Przeoryszey trzymała, wiele prac, y wielki potrzebnych rzeczy nie dostatek, cierpliwie y wesolo, znosząc. Zostając na swoim Vrzędzie, dobrocią y roztropnością swoją, była do ukontentowania wszystkich, iak Zakonnice w Kłasztorze, jako y Swieckich, za Kłasztorem.

788 Gdy Marya Násza, iak szczęśliwie w Kremonie uczyniła Fundacyę, naczynili ją Przełożeni, na nową, do Miasta Bonońskiego, Roku Pańskiego 1619. którą dnia pierwszego Listopada, w Wroczyść Wszystkich Świętych skończyła, wyjechawszy z Kremony, w dzień Świętych Apostołów, Szymona y Judy. Ta Fundacya nie była bez osobliwej łaski, Opatrności Páná BOGA, albo też, y bez Cudu: bo sami Fundátorowie, byli dway Bracia, pobożni, y bogaci, Synowie, roważnego Meża, Wespazyana Kámpany, z których starszy, zwał się Márek, Antoni, młodszy zaś Flaminusz. Ci obawszy sobie Życie bezżenne, nigdy

się żenić nie chcieli, ale fortunę swoją,łożyli na pobożne uczynki, y Nabozęństwa Chrześciańskiego pilnowali. To osobliwego ostarzym powiadają, że gdy jeden Złoczyńca na śmierć dekretowany, groził się iż tych pobożnych Braci zabije, y załuiąc tego potym prosił o starszego do siebie, żeby go przeprosił, ten do Więzienia przyszedszy, nie tylko odpuścił Złoczyńcy, ale mu też obiecał, że po jego Śmierci, da na Tysiąc Mszy Świętych za dusze jego, iako potym w samey rzeczy dał. Ci dway dobrzy Bracia, na te dobre y pobożne uczynki, odłożyli fortunę, z inszych perswazyi, mając się za błogosławionych, że sąm BOG ich dziedzictwo, y na Vstugę Maještatu swego, Przyjac ra czyli, którym wieloraką oddał nagrodę, w błogosławieństwach, y szczęśliwey Śmierci. Młodszy pierwey umarł, w Wigilię, Świętego Mateusza Apostoła, Roku Pańskiego 1622. z wielkim ulpokojeniem, y pociechą. Starszy zaś tegoż Roku y Miesiąca w nocy Świętego Michala Archanioła, z równą młodszemu konsolacyą, pożegnał się z tym Światłem. Przy Śmierci jego, ta się rzecz cudowna trafiła: że gdy niektórzy od niego już od sił opuszczonego y umierającego, na szukanie jego, dopominali się żeby im dziedzictwo zapisał, ubogi y nieznajomy, iakis Staruszek, wszystko to, MARYI Nászey objawił, ona zaś poznała, że ta przestroga, była z Nieba od Świętego JOZEFA, y swojemi Modlitwami y rozumem, tę sprawę, jako należy rozewała.

Na tę Fundacyę do Bononij, przywiozła z sobą Násza MARYA za Sc-789
cyuszki, z Kremony, Matkę Maryą Magdalenę od Nayswiętszego SAKRAMENTV, Matkę MARYĄ Franciszkę, od Świętego Anioła, (które były z Genuy, ale Professyą czyniły w Kremonie) y Siostrę MARYĄ, Katarzynę, od Świętego Onufrego, rodem z Bryxyi, które pierwotną w tym Kłasztorze Zakonną Oblerwancyą ugruntowały. Była MARYA Násza rok po roku, przez Sześć lat Przeoryszą w Bononij, y na drugie sześć lat, była zno-
wu

wu obrana, niechciała jednak, wprzód zezwolić, na tę Elekcyą, poki iey zezwolić na nią. Przełożeni nie roskazali, y dopiero na ten czas, włożony dzieżar, cierpliwie przyjął; Bardzo swoje Zakonnice kochała, y ony ją wzajemnie także kochały. Była wielce pokorna, w przypadających potrzebach, o radę pospolicie inszych prosiła. Była cicha, y miłosierna, lubo powinnego czasu, defekta surowo karała. Wielką ku wszystkim miała Miłość, osobliwie ku chorym. Nigdy nie prozkowała, ale zawsze, albo się modliła w Celi, ręce złożywszy, albo czytała z uwagą, albo też przędła. Wielką Przyjaćciółką Vboštwa była, to pragnęła, ażeby wszystkie rzeczy, które miała do zażywania, wytarte, y podłe były. Do rzeczy Świętych, iako to do Młzy Świętey wielkie Nabożeństwo miewała. Nie była Skrupulátką, ale w obszerności Sercá, wiernie Pánu BOGU służyła. Nie pospolitą, ale osobliwą miała ufność, w Panu BOGU. Była umysłu wspaniałego, przydowcipnym który się w niey wydawał rozumie. Była poważnego weyżrenia, y patrzących na siebie do Nabożeństwa pobudzała.

790 Ostatnia iey Chorobá, była bárdzo ciężká, y długa, którą cierpliwie, y z wielk rezygnacyą, na Wolą Pana BOGA znośiła. To iey zaś naybardziej dokuczało, że niemogła leżeć na łozku y ani jedną ręką podeprzeć się nie mogła; jednak się nigdy na to nie uskárzała, y w tey mierze niepotrzebowała inszych Kompassyi, dla jakiey swojej

Konfolacyi, żeby sama mogła dźwigać Krzyż CHRYSTVSA, bez ludzkiego ratunku. Gdy była zdrowią, Officium Pańskie, z jáko naywiększym Nabożeństwem y attencyą odmawiała, co też tak w inszych Chorobách, iako y w tey ostatney zawsze zachowała, y nigdy go gdyby naybardziej chorowała, nie opuszczała, iako też y Młzy Świętey co dzień słuchała, y już prawie konała, jako Doktor powiedział, gdy ostatni raz, ślechać Młzy Świętey poszła. Na koniec przyiawszy, Kościoła Świętego SAKRAMENTA, pełna dni y dobrych Vczynkow, z wielką bárdzo opinią Świątobliwości, cicho y spokojnie umarła, w Niedzielę, dnia dwudziestego pierwszego Kwietnia, Roku Pańskiego 1641. Wieku swego siedmdziesiątego trzeciego, a Zakonney Professyi, pięćdziesiątego pierwszego.

Chciała Świętego Franciszka, naśladować przy Śmierci, co pierwey swojemu Spowiednikowi powiedziała, że na podobieństwo tego Świętego, na gołej ziemi umrzeć miała, bo o to Pana BOGA prosiła, y otrzymała. Przeto gdy już, bliską się bydz Śmierci poznała, upraszała Oycow przytomnych, żeby na krotki czas z Celi iey wyłzi, po których odeysciu, w Habit, w Plaszcz, y w Welum się ubrała, a położywszy się na Ziemi, y na Krzyż ręce złożywszy, skonała. Twarz iey po skonaniu, tak wesoła y nabożna pokazała się, że patrzących, do Nabożeństwa pobudzała.

Z Y W O T

Wielebney Matki TERESY, a JESU MARIA:

792

Wielebna Matka TERESA, a JESU MARIA, zwana Swiecie, TERESA Walter Kápátá, urodziła się w Bruxellach w Belgium, Roku Pańskiego 1595. dnia dwudzie-

stego piątego Marca, w Święto Zwiastowania Nayświętszey PANNY, które przypadlo w Sobotę w ten czas, gdy na Solemney Młzy Świętey śpiewano, *Gloria in excelsis DEO.* to jest: *Chwała BOGU na wysokości.* Rodzice iey

iey, byli Szlachetnie urodzeni; Ociec iej zwał się, Hieronim Walter Kápáta, Matká zaś, Fránciszká, Welázqwez. Ledwie dopiero, sześć lat miała, gdy ją dla wychowania, posłano do Hiszpanij, wraz z najmłodszą Siostrą, ktorey Imie było, Beatryx. Młodszą do Ciotki, do Klasztoru zaprowadzona, za iej radą idąc, została się w Kláštorze; TERESA zaś, y wnieść za prog niechciała, choć proszona, ani tam przystąpić potym chciała, bo się bardzo bała Klauzury. Przeto skoro do dwánástu lat przyszła, Rodzice názad ją powrócili do Belgium, żeby ją oddali Xiężnie Izabelli do Francymeru, która stała w Bruxellach, latem, Roku 1607. Pod ten czas, zastała u, mierającą Matkę, którą ją Siostrze swoiey, MARYI Emmanueli, y iej Corce, oddała. Tá MARYA Emmánuela, Grafowa de Villerval, gdy często z inszemi Szlachciankami, o szczęśliwości Stanu Zakonnego, y o mizeriach Swiata rozmawiała, taką chęć w Siostrzenicy swoiey, TERESIE Naszey, do wzgardy Swiata pobudziła, że, wszystkie Swiatowe rzeczy, za nic sobie ważyła, y pięknoscią swoią jako omylną, a swego czasu, po śmierci jako paszą robaków, gardziła. Gdy dla swoiey rozrywki Historye Rzymskie czytała, widziała w Duchu Pána, y do siebie mówiącego słyszała; *Mosze to być TERESO, abyś ty umysł przykładała, do czytania y zabawiania się, ciekawemi fałszami? Czego gdy nieprzestała, surowiey Pan na nie nastąpił; mówiąc: Póki będziesz uparta, y póki będziesz miała upodobanie, w tych kłamstwach? Czytaj Corke moja Mękę moję, która cię prawdy do Zbawienia twego należący, y potrzebny nauczy.* Temi słowami nawrócona, wcale opuściła owe Historye, a pobożne Xiążki czytać poczęła, ośobliwie Medytacye, Świętego Piotra z Alkántary, ktoremi do Modlitwy, y wnétržney Rekollekcyi nakłonióła, y do pokuty zachęconá, tak była, że oprócz inszych uczynków umartwienia, Stacye Wielkiego Czwartku w Wielki tydzień, w kompanij Infantyisy, bosemi nogami obchodziła.

Nálegał ná nie Pán, aby prędzey⁷⁹³ Swiat porzuciła, y ná drogę Krzyża wstąpiła. Przeto widziała raz wnétržnemi duży oczami, ściśzkę przykrą, y cierniami ogrodzoną, ná ktorey końcu, stał Pán Nasz JEZUS CHRYSZTUS, y rzekł do niey: *TERESO, póki do mnie niedożyjesz, trzeba pierwej przejść te Głogi, y Ciernia przejść.* Od tego tedy czasu, poczęła się pytać o ostry Zakon, w którymby Bogomyślności pilnowano. A gdy swoje pragnienie przed Wielebnym, Oycem Fránciszkiem de Piuero, Dominikanem powiedziała, za jego radą, Nasz Zakon sobie obrała, y po zwyciężonych trudnościach, przyjęta była, przy obecności Najjaśniejszych Xiąż, y Nuncyusza Apostolskiego, Bentywolinusa, potym Kardynała, Roku Pańskiego 1614. dnia piętnastego Listopada. Z wielką pilnością w drodze doskonałości postępowała, ćwicząc się w Zakonnych Cnotach, ośobliwie w Modlitwie, y w umartwieniu. Gdy ją sen morzył, Ciało szczypała rękami, albo woskiem, gorącym ręce kápala, często ná gołych deszczkach sypiała, podlejsze y trudniejszy posługi Klasztoru z Postuszeństwa odpawiała, które wzięło y z ochotą zawzię czyniła, pod Przełożenstwem Wielebney Matki Anny a JESU, która o iej postępkach, ośobliwe miała staranie. Na końcu Nowicyátu, poczęła cierpieć gwałtowne krwiewie ekecy, dla czego gdy się bała, żeby iej nie przeszkadzano do Profesji, cudownie, iak trzymano przez zasługę Postuszeństwa, przyszła do zdrowia, albowiem iej rozkazała, Wielebna Matká Beatryx od Poczęcia, Mistrzyni Nowicyulek, aby się dobrze miała. Dnia tedy dwudziestego Listopada, Roku Pańskiego 1615. Solemną uczyniła Profesją.

Po uczynionej Profesji, zabrała⁷⁹⁴ nowego Ducha do umartwienia, tak dalece, że oprócz zwyczajnych y niezwyčajnych mortyfikacyi, w dyscyplinach, Włoszennicach, y ostrych żelaznych łańcuskach, nosiła ná gołym Ciele, straszny żelazny Krzyż gwoździami nabity, tak się zaś w pokucie kochała, że Przełożeni y Spowiednicy

musieli iey pilnować, żeby w tey materyi, nie zbytowała, która się we wszystkim, mątwić zawsze starała; Tak wielką miłością BOSKĄ gorzała, że często osobliwie odprawiając Officium Pańskie, we łzy się rozpląwała, y serdecznie wzdychała, y lubo ją napominano o to, wstrzymać się od tego niemogła; Albowiem odpowiadała, że te duszy iey, do BOGA poruszenia, nie były takie jako Stworzenia, do Stworzenia, ale były niby takie Miłości postrząły, iako Oycę do Corki, y Oblubienica. Przeto często wołała: *O słodkie, o miłe, Miłości jarzmo! O śliczuchu Dobroci BOSKIEY, iak słodko, iak chwalebnie, krępięsz duszę tych, którzy się Ciałym Sercem, na Usługę twoją oddają.* Do Pana zaś zwyczajnie mawiała: *Panie mój, ani piekielnych Moki bojań, od których spodziewam się, że mnie Miłosierdzie twoje, uchroni, ani namiętności, Chwały Niebieskiej, której mam usność dostąpienia, przez twoje nieskończone Dobroć, ale szczególną Miłość swoją, y nie pojęta Słodkość, Serce moje wyrwają, abym je całe do ciebie, przewiesiła.* Z tey Miłości, pochodziła w niej ustawiczna Obecność BOSKA, przez rozum, której zawsze zażywała; pochodziło także pragnienie, do naśladowania CHRYSTVSA, w głębokiej pokorze, w doskonałym Posłuszeństwie, aż do Śmierci w zupełnym Prawa BOSKIEGO zachowaniu, y w innych Cnotach Zakonnych, ze wszystkim pragnęła być CHRYSTVSOWI przypodobana.

795 Obrana była Przecoryszą Klasztoru Bruxellenńskiego, lubo była od wielu innych młodsza, a to dla wielu zasług y Talentów swoich, które iey u wszystkich Miłość, y pożądanie, czyniły. Tey Elekcyi, opierała się ile mogła, z wielkiej pokory, jednak gdy widziała, że tego chcieli Przełożeni, ażeby ten Wrząd przyjęła, pokornie poddając swoją Wolę, na Wolę ich przystała. Zaczynamy przyjąwszy Wrząd, innych się Służebnicą pokazywała, każdej z osobna służyła, starała się o ich duchowne y doczesne potrzeby, im co lepszego dając, sobie co podlejszego zostawiając. Do dosko-

nałego zachowania, Zakonnej Obserwancyi, więcej przykładem, niż słowem zachęcała. W przeniknieniu Wiary Chrześcijańskiej Tajemnic, y w poymaniu Pisma Świętego; Niebieskim Światłem, oświecona bywała. Wielkie y częste, łask BOSKICH, komunikacye, odbierała. Widziała raz Pana; cudowną Chwałą otoczonego, tak, jak Zmartwychwstałego zwykli malować. Drugi raz, widziała go, przy Męce swojej wzgardzonego, zelżywościami, y boleściami, napełnionego. Gdy umarła Wielebna Matka, Anna a JESV, jedna Zakonnica Chora, tak bardzo prosiła, żeby ją poniesiono do złożonego na Mórach, zmarłego Ciała, że rozumiała, iż zaraz ozdrowieje, czemu się TERESA Nasza dziwowała. Przeto na ten czas, używała wewnętrzne stroszowanie, temi słowami: *Ze ta Chora prosiła, aby ją przeniesiono do Ciała tej Najmilszej matki, usłysz, że za dotknięciem się iey, przyjdzie do zdrowia, na przykład ci się zdało! A nie wiesz że, iż z tego przypadku, życia iey, y Śmierci Świątobliwość, rozeydź się po Ciałym Świecie?* Dnia dziesiątego Czerwca, Roku Pańskiego 1630. czyniła relacyę, że odebrała osobliwą łaskę od BOGA, to jest że na ten czas, tak została utwierdzoną w usługach BOSKIEY, że na potym, ruszyć się do czego innego nie mogła, y od próżnych y przemijających rzeczy, wcale była oddalona.

Drugą razą, na tenże Wrząd Przecoryszy był obran, który z podobną rezygnacyą Woli swojej, na wolę Przełożonych, przyjął. Pod ten czas w długą y bolesną wpadła Chorobę, Paralizem po całym Ciele zarazoną, przez co tak od sił opuszczona została, że z nią jak z dziećciem w powieściu, postępowano. Gdy ją raz jedna Zakonnica, chciała pocieszyć, nadzieją Chwały po tak wielu boleściach; odpowiedziała iey; *Najmilsza Siostró, szczególną Chwałą moją y szczególną Dobroć, których się ty, y na potym spodziewam, nie co innego jest, tylko zupełna Wola BOGA mego; doskonałe poddanie się, y rezygnacya.* Z taką zaś cierpliwością y uspokojeniem na umyśle, cierpiała.

piła, że wśzytkim, którzy ją nawiedzali, podziwienie czyniła. Gdy widziała, że się iey Chorobá, długo pociągnie, zrobiono iey małe krzeselko, o czterech kółkach, na którym ją do okienka Kommuniy Świętey wożono, gdzie duszy swoiey odbierała pociechę. Po skończonym zaś Roku, tak boleśney swoiey Choroby, tak dalece doskonale przytła do zdrowia, że y znaku, aby chorowała, nie było. Y od tego czasu, z większą żarliwością, pilnowała Zakonney Obserwancyi, y do dawnego, powróciła się Nabożeństwa, osobliwie ku Najszytszemu SAKRAMENTOWI, w ktorego przyjmowaniu, nie raz przez objawienia Święte, widziały Zakonnice, czystość iey duszy, y sposób, jakim BOG do usty iey wchodził, iak do nayszytszego Cymboryum, y w nim ciężył się z wierną Oblubienicą, która tak miłością iego pałała, że w nim często zatopiona, zachwyconą bywała. Dla tego doświadczeniem nauczona, nie raz powiadała, owe słowa Świętego GRZEGORZA, o Aniołach: kochają, y pałają, y w własnym ogniu swoim odpoczywają.

797 Roku Páńskiego 1641. dnia drugiego Stycznia, trzeci raz obrana Przeoryszą, lubo się temu sprzeciwiała, jednak przymuszona, Vrząd przytła, który z dziwną Zakonney Obserwancyi pilnością trzymała, powiadając, że iey BOG dla tego doskonale zdrowie przywrócił. Pod ten zaś czas, osobliwe o V-bogich miała staranie, dla których jałmużny od Przyaciół zbierała, y nie zbywało iey na tym, co by dać miała, którą miała serce pełne Miłości. W rákicy Czystości żyła, że iey Spowiednicy, osobliwie ten, który na kilka dni przed Smiercią, słuchał iey Generalney Spowiedzi, pospolicie, powiadali, że żadnego grzechu Smiertelnego nie popelniła. Roku Páńskiego 1642. dnia dwudziestego szóstego Lipca, zyczyła sobie osobności, żeby uczyniła duchowne Rekolekcyje: na ktore gdy zasiadła, dnia piątego Sierpnia, na cięskie kolki, gwałtownie chorować poczęła. Zawołano Doktorá, który powiadał, że była Smiertelną Chorobą, pędząca z pokręcenia się wewnątrzno-

ści. Przeto uczyniwszy Spowiedź SAKRAMENTALNĄ, á potym Akor Cnot odpráwiwszy, mając Krucyfiks w ręku, często powtarzała, *Mój JEZU, moja Miłości, moje Życie*; Przytła, także Najszytszy Ciála CHRYSTUSOWEGO Wiaryk, z wielką pokorą, y Nábożeństwem, y w krotce Oley Święty. Potym obrociwszy się na bok, uśtawicznie powtarzając te słowa: *JEZU, mój, Słodki Miłości, z wielkim Duchá uspokojeniem skonála, dnia ósmego Sierpnia, pomienionego roku 1642. wielkie po sobie zostawiwszy tęsknienie, y płacz.*

Podobało się Pánu BOGV, wielą do-⁷⁹⁸ wodami objawić, Chwałę swoiey Oblubienicy: bo gdy zraná ktorego umarła, pewná Zakonnica, będąc na Mszy Rekwialney, którą za nią spiewano, na trzy godziny przed południem, podczas owych słów Gráduála; *W pamięci wiecznej będzie sprawiedliwy*, spoyrzała, z płaczem na iey obecne Ciáło, y poczuła wnetrzne nápomnienie, aby o tym nie myślała, á pilnie na nástępujące słowa, do siebie jáwnie y wyraźnie rżeczona, (lubo nikogo nie widziála,) ucha nádstawiała: *niechćny myśla swoje wieszć się przy Ciele moim, ale podź za mną, gdzie Duch mój jest.* Ktore słowa gdy ustyżała, była w duchu podniesiona, w gorę pełną Wielkiey światłości, (przez kogo, y iako nie wiedząc) gdzie w Obłoczku bardzo ślicznym y iasnym, pokazána iey była, duszá Náfzey TERESY, w Chwale, od Słońca jáśnieysz: w ktorey uważała, prędkość y subtelność jákąs Anielską, ponieważ owá dusza, prędkim lotem, zatopila się w przepáści, nieskończoney Dobroci BOSKIEY, y zaráz zniknęła.

Wrociwszy się Zakonnica z swoiego⁷⁹⁹ Záchwycenia, rzekła: *Jak wielkie mój Słwo, Słodkości moiej Pánie, ktoreś zachował bojącym się Ciebie.* W Oktawę iey pogrzebu, gdy Zakonnice, według zwyczaju, u grobu iey spiewały Responsoryum, táż Zakonnica, widziála duszę iey, w postaci Gólemby wolno y mile oblátuącey, koło głów Zakonnice, którą w krotce zniknęła. Wielobny Ociec HILARY, od Świętego AUGVSTYNA, Prowincyał, będąc da-

daleko od Bruxell, usłyszałszy o iey Smierci, gdy za nią odprawił Mszę, przed uprzywilejowanym Ołtarzem, zaráz w Sercu swoim, niezwyčajną radość poczuł, y zdało mu się, że ią widział ukoronowaną Chwałą Koroną w duchu, y pieśczącą się z Oblubieńcem swoim. W następujące Święto Wniebowzięcia Najświętszey PANNY, pewną Zakonnica, pod czas Komunii, złączoną we wnętrzu z BOGIEM, ten głos od samego Pana słyszała; Daleko mocniej, złączona jest ze

mną TERESA; która nigdy nie skończyła Chwałę Wieczności otrzymała. W sam dzień iey Smierci, Wielebna Matka MAGDALENA od Krzyża, Florentynka, ktorey gdy umarli przyszli na myśl, lękała się, gdy się y w ten czas bała, słyszała ią do siebie mówiącą: nie masz mię się czego bać, Albo wiem, jestem pełną radości, że widzę Stán, y po trzykroć Błogosławioną Godzinę, ktorey mnie BOG do siebie powołał.

Z Y W O T

Wielebnego Oycá TOMASZA AKWINASA, á JESU Męczenniká.

800

Wielebny Ociec TOMASZ AKWINAS á JESU, z przystoynych Rodziców, urodził się w Hibernij. Idąc za powołaniem BOSKIM, przysiął Habie Święty Zakonu Naszego Karmelitańskiego w Dublinie, Roku Pańskiego 1636. y żyjąc w wielkiej Obserwancyi, z Zakonných Cnot zafczytem, zasłużył sobie na zgodne Wortá Oyców, że uczynił Profesją. Po uczynioney Solemney Profesyi, nie tylko Duchownego ćwiczenia, dla nabycia w samym sobie Świętobliwości, pilnował, ale też mając w sobie Wiary Świętey Kátolickiey żarliwość, o nawracaniu Heretyków, zamyslał. Przeto nie dawno uczyniwszy Profesją, poważniejszych y uczeńszych Zakonu Oyców, radził się, jakby kilku przyjaciół y Krewnych, którzy byli wpadli w Herezyę, mógł przekonać, y ich pozorne racye, y wykrętne argumenta, proponując im, nie tylko zbliżyć umiał, ale y tak przenikał, że jednego dnia, Krewnego swego Młodzianá, skonwinkował, y do Wiary Kátolickiey nawróconego, dla przyłączenia Kościołowi Świętemu, do Naszego Kon-

wentu Dublińskiego przyprowadził.

Roku Pańskiego 1640. po przyjętych innych Święceniach, został Xiędzem. Y pod ten czas, pilniey się starał o postępek Kátolików, y nawrócenie Heretyków: dla czego z wielkim staraniem, wszędzie szukał Książeczek Kontrowertyi, od Autorów Kátolickich wydanych; czego zaś nie rozumiał, z pomienionych Kontrowertyi, radził się Teologów Naszych, y spisywał sobie wytłumaczone trudności, których swego czasu zażywał: Przeto wiele do tego służących Traktátów, w Celi miewał.

Roku Pańskiego 1642. Widząc Kátolicy, wielką swoją od Heretyków opresję, y niemogąc się ich okrucieństwu oprzeć, tak w rządach politycznych, iak y w długim Wiary Kátolickiey prześladowaniu, zgodzili się wszyscy udać się do Oregá, aby się z pod tego nieznośnego Járzmá wybili, co y szczęśliwie w niektórych Krolestwach stronach, przy pomocy, y łasce BOSKIEY uczynili. Zaczyn ten Sługá BOSKI, przeniósł się do Kátolików, y im w sprawie BOSKIEY Sercá dodając, animował ich do ták Świętey potyczki, y ile mógł dopomagał.

magał. Na końcu Miesiąca Maja, tegoż Roku, gdy usłyszał o jedney zacyney Famiłij, którą on po wyrzeczeniu się y odprysiężeniu błędow, do Wiary Kátolickiey nawrócił, oprócz jedney Synowey Gospodárza, że byli w wielkim Niebepieczęństwie wrocenia się od Herezyi, wziął staranie o tym nowym od siebie szczepieniu. A gdy z dopuszczenia BOSKIEGO, na wypolerowanie swoich, zwyciężyli Herecy, wielu Pánów Kátolickich wzięli w niewolę, y ich dobra zabrali, a między innymi wzięty był y owey Zacyney Famiłij Gospodárz, z najstarszym Synem swoim. Plakala Famiłia jego, nad tak gwałtownym okrucieństwem; nie którzy, niezbożnym, politowaniem poruszeni, z przyjaźni y affektu ku niemu, radzili Zonie jego, żeby znówu na Sekte Heretycką przystali, y tym sposobem do łaski Heretykow przyszl, a niesprawiedliwie Famiłij prześladowanie, choć zmysłowym przyięciem Sekty, od siebie, y od domowych swoich, oddalili. Gdy ona w tym nieszczęściu położona, niewiedziala co miała czynić, y chwiala się, w powatpiwaniu; Przybiegl Wielebny Ociec, aby chwieiającą się w wątpliwościach Panię, utwierdził, a nie czekając dalszego Niebepieczęństwa, radzil owey Famiłij, przenieść się w dalekie strony, od Heretyckich Krajow. Co gdy zrozumieli Nieprzyjaciele, wiele Konnych zesłali, którzyby Dom tej Famiłij obtoczyli: O czym przestrzeżona Gospodyni, kazala Oycę ukryć, ktorego szukając Herecy, pytali się, gdzieby był Xiadz Papielski, który sementował owę Famiłij: Cály Dom potym rewiduią ázeby go znaleźli, y jezli go nie wydadzą, grozą się Dom podpalić, y ze wszystkimi miezkającymi spalić: na co już słomę y drwá gotowali. Słyszác to Wielebny Ociec, a nie chcąc, żeby tak wielká szkoda, stala się dla niego, tej Famiłij, odważnie wyszedł do nich, y skromnie pytal się ich, jezli jego szukali, y co im złego zrobil? Aż oni zelzywie y nie po ludzku porwawszy go, zaprowadzili go, do Miastá Pontañskiego. Gdy go przypro-

wadzili, wladzili go, do cieszkiego Więzienia, w którym wiele Kátolikow, a między nimi Oycá Gwardyána Konwentu Świętego FRANCISZKA, pomionionego Miastá, znalazł, który, że był znájomy Gubernátorá, nie tak z nim, ostro postępowano. Za jego przyczyną, znalazł sposob, odprawiania Mszy Świętey w więzieniu, y za staraniem Kátolikow, nosil na sobie Zakonny Hábit Nasz, álbowiem, w tamtym Mieście, mieliśmy Nasz Kláštor, niż się Woyná zaczęła, dla czego wyrzuceni byli Nasi Zakonnicy, y jednego z nich w inszym więzieniu strzymano, y dla tego niemogl się z nim widzieć Nasz TOMASZ. Przez pięć dni, był w tym więzieniu, gotując się na Męczeństwo; uczynil Spowiedz Generálną, we dnie y w nocy, duchownemi myślami, y ustawiczną Modlitwą zabawiając się. Szóstego dnia bardzo rano, wtzedzzy Kát, do Więzienia, pytal się, kedy jest Xiadz Papielski, od kilku dni poimány, a Wielebny Ociec, na ten czas, Celebrowal Mszą Świętą. Przeto pomioniony Ociec Gwardyán, y inisi Kátolicy, rosiropnie sobie postąpili, y tym czasem, dyskursami Kátá bawili, żeby nie wyszedł do mieysca Ofiary, gdzie Mszą Świętą Ociec odprawial, álbowiem, bali się, żeby co lekkomyślnego y bezbożnego, przeciwko Honorowi Nájświętszego SAKRAMENTV, Kát nie uczynil, iák się inszych czasow, często tráfiáło.

Po skończoney Mszy Świętey, dano⁸⁰³ znać Oycu, że go jeden z Kátow czekał. On odpowiedzial: *jám go wzajemnie czekal, dobra, to jest nowina.* Gdy do Kátá wyszedł, zapowiedzial mu Kát, że dekret przeciwko niemu slanał, y za godzinę musi umierac. Keoremu Ociec odpowiedzial: *Jakim sposobem, przeciwko mnie, dekret, miel slanać? Com zrobil? nie bytem złapany na jakim excessie, nie jestem o żadnym krowinac konwinkowany, nie bytem, wolkowany do sadu, nie bytem, sluchany, żebym co na moie strone mowil; kto Proces, przeciwko mnie, wywodzil? Kto byl na mnie insygtatorem? ktory przeciwko mnie, Swiadekowie? kto Sedzia? Odpo-*

wiedział Kąc. *Przedwko wam Xęty Pápistmo, nie potrzeba, tej formy prawnej.* Rzekł Oćiec: *Stogostawiony Pán Z B A W I C I B E* moy, przeciwko wszelkiemu prawu umarł, y ja dla niego umrę; przyłócieln, nie mam się czego bawić, y czasu trawid, będę zaraz gotowy. Odszedł tedy Oćiec od Kátá, y uprosiwszy do siebie Oycá Gwárdyáná, przed nim się wyśpowiadał, á potym modląc się, czekał ná tych, z radością, którzy go mieli ná plac prowadzić, y staranie swoje Pánu B O C V polecał. Przyszli do Więzienia Zolnierze, którzy Oycu ręce związali, on zaś wszystkich Kátolikow, y Oycá Gwárdyáná ścisnąwszy, Modlitwom się ich zalecił, którzy go żegnając z płaczem, wzajemnie, siebie mu polecali.

304 Wyprowadzony był z więzienia. Wielebny Oćiec, dnia szóstego Czerwca, około trzech godzin przed południem, w Zakonnym Hábićie, trzymając w jedney ręce Krucyfix, w drugiej Rozaniec, Náyświętszey PANNY. Temi orężami uzbrojony, we Srodku Zolnierzy szedł nie ustrálszony, á obrociwszy oczy do Krucyfixa, Litanie Mátki BOSKIEY, nábożnie y głośno mowił. Często mu je przerywali Heretycy, y życie mu chętnie ofiarowali, ieżliby Pápieskich (iák bluźniąc mowili) błędow y zábobonow odprysnął się, y ná ich prawdziwą, y reformowaną wiarę przystał. Ktorem odpowiedział: *Já wiarę Kátolická Róściółá Rzymkiego, za náprawdziwszą trzymam, y za nie, jestem gotow umierać, y nierozumiem, jakim wysposobem, námdwiáćie mnie, zebym do wiary waszey przystał, w ktorej wy się między sobą sami nie zgádzáćie, tak dálece, że między wami, tyle jest Sekt, ile czytelnikow Pisma, ktore kády, według swego zdánia, rozumie.* Insi zaś, z Gubernatora strony Wojenne obicowáli mu Vrżedy, y wielkie podárunki, jeżli będzie służył Wojnę przeciw Kátolikom, co czynili z kompásyá, y łagodnemi w słowách często náмовámi, widząc Młodziána skromnego, wysokiego, Mocnego, nieustrázonego, którym odpowiadał: *Nie mo-*

ię to Professii traktowác Wojnę, y ebowy było, jednak bym wolát umrzeć, nie wojnowác przeciw Kátolikom; Poniechájcie mnie, proszę, bo za wiarę Kátolická, y za Religia Rzymká, gotow jestem umierać.

Gdy go tak, ná miejscu Smierci prowadzono, przyszli z nim do Szubienicy, przy ktorej osádzoná Stáś Nicwista; á iák iey Káci Zycie y nádgrody obicowáli, jeżli się odprysgnie Wiary Kátolickiey, poczęła się chwiać Vbogá Niewiásta, ále widząc Oycá, wzywála go ná pomoc. Zastánowił się Oćiec, począł iá nápowinac, żeby ráczey umierała, niż się Wiary zaparla. Przeto w statku potwierdzoná, Smierć sobie obrała, y polecila się Oycu, który za nie Litaniá do Náyświętszey PANNY, głośno odprawiał. Potym y sam przyszedł do Szubienicy zgotowánéy dla siebie, y gdy mu ná drábinę wstąpić kázáno, upominał stojących, zeby byli státecznemi w Wierze Kátolickiey, á iák stał ná drábinie, mając zaciágnioną szycię powrozem, rzekł Márzálek do Kátá, żeby dosyć powinności swoiey uczynił, ktory go z drabiny zaraz zrucil, z takim impetem, że się aż powroz zerwał, á Męczennik CHRYSTVSOW, iák umarły upadł ná Ziemię, ále w krotce pokazał się żywym, y z upadku, rannym ná twárzy, przeto mu nowy powroz ná szycię záłożono, y znów wstąpić ná drábinę kázano.

Wstąpiwszy ná drábinę Wielebny O-306
ćiec, obrocił się do Márzáłká, y mowił do niego głośno: *Páwie moy, proszę cię, ábyś mi tę jednę rzecz, krotkiewi słowami wyświádczył, to jest żebyś przed wszystkiemi powiedziáł, dla czego, tak umieram, y na tym miejscu.* Com uczynił, przedwko Krolowi, Stánowi, álbo przedwko komu z osobná, álbo iák mi excés zarzućáćie? Ktoremu odpowiedział Márzálek: *A czegoż się uskáráć? Wyznájesz, áś jest Pápistó, Xędzem, czyli Zakonnikiem? Tak zapewne,* rzekł Oćiec: *Czegoż więcéy potrzeba, przydał Márzálek, á Oćiec rzekł: Z mnie więcéy nie potrzeba, kiedy nie cierpię za żaden excés, ktory mi bydt, zarzucony nie moze.* Rzekł do niego

niego Marszałek: Jeżeli chcesz sobie porządek, przyjmiesz podane sobie kondycje, kored znowu Imieniem Gubernatora podąg. Odpowiedział Ociec: Jád zaprawdę, dobrze o sobie radzę, gdy przemijającem y omylnemi rzeczami gładzę, dla wiecznych, gdy śmiertelne, żyćie, w Nieśmiertelne, zamieniam, gdy dla CHRISTUSA umieram, y za Wiare, ślaczecznie cierpię. Boddy y Gubernator, y Wafza, wielmożność, y inši, dobrze koło siebie, radzili, y błędy Heretyckie, za Wiare prawdziwą zamienili, Wiare Świętą Katolicką Rzymską przyjęli, oprocz której nie masz Zbawienia, y za którą chętnie tu umieram, y gdybym miał tysiąc Życia, dąlbym je za nią, y dać jestem gotow. Tedy Marszałek, widząc że nie wskorá, kazał Kátu, żeby tym dyskursom koniec założył, który strąciwizy z drabiny Oyca, obieśil. Roku Pańskiego 1642. Wieku jego, dwudziestego ósmego.

Dziwowáli się wszyscy, y za Cud poczytáli, że pierwszy powroz nowy, y tak mocny iák drugi, zerwał się, co osobliwey Opátrznosci BOSKIEY przypisowali, który chciał, żeby Marszałek, pełniąc Dekret Gubernatora, własnemi ustami, przed wszystkimi, niewinność Sługi BOZEGO pokazał, powiadaiać na jego konfolacyą, że zadney inšzey przyczyny, Śmierci jego niebyło, tylko iż był Katolikiem, Xiędzem, y Zakonnikiem. Dziwowáli się także Katolicy, że Ociec publicznie szedł w Hábićie Zakonnym, bo lubo Zakonnikom byđz, y obrzędow Wiary Świętey odpráwiać nie zabrániáno, ále się publicznie w Zakonnym Hábićie, pokazywać, zakazywano, á to dla tego, że się wydaie w nim, Vbořstwo Ewangeliczne, wzgarda Świata, bezzeństwo, y ořtrość Życia, czego wszystkiego, są Nieprzyiacielami Heretycy. Y iák Wielebny Ociec, pierwszym był pod czas prześladowania, który publicznie w Zakonnym Hábićie był wiádziany, y umęczony.

Prořili Gubernatora, Katolicy íaby Świątobliwe Ciało, Męczennika mogli pochować, pozwolił prawda, ále za Miastem. Y tak w dawnym Klasztorze już wcale zruynowanym, Zakonu

Świętego AVCVSTYNA, pochowali go, na przemiany całicą ręce y nogi jego, y płateczki z Habitu jego, za drogie Relikwie biorąc. Pewny Heretyk, po Męczeństwie Wielebnego Oyca, wziął jego Krucyfiks, o czym nie wiedząc Katolicy, pilnie go przez kilka dni szukali. O którym gdy się dowiedzieli, y chcieli go odyřkać od owego Heretyka, obiecuiąc mu dać, czego by chciał, odpowiedział Heretyk: Za żadną rzecz, tego Krucyfiksa, nie dam, bo go chcę, mieć; poki żyć będę, na pamiatkę dobrego owego Męsa, ponieważ niewinnie ućierpiał.

Łaskawy Pan, Chwałę Męczennika swojego, Niebieskim, y publicznym Cudem, samym nawet prześladowcom pokazał: álbowskiem tey nocy, po pogrzebie jego, gdy ku tey stronie, gdzie był pochowany, odprawiali Wartę Żołnierze, wielką Światłość, na miejscu grobu jego widzieli. Rozumieiać ich Kapitan, że Katolicy, z nábożeřstwá zeszli się nawiedzać grob Męczennika, przeto ordynował czterdziestu Żołnierzy, áby zabobonnych Papistów pořapali, którzy obbronno, z nadzieią zdobyczy przyředszy, y Światła które, zniknęło nie widzieli, y nikogo nie znaleźli. Jak się nazad wrócáli, jeszcze więkřzą znowu Jasność uyrzeli, dla czego sám Kapitan, wziąwszy z sobą pięćdziesiąt Żołnierzy, poszedł tam, ále nic wcale áni widział, áni znalazł; przeto wielce uřaszony, wroćił się do Stancyi. Z ktorey, gdy po trzeci raz, nierownie jeszcze więkřzą Światłość obaczył, rzekł złořliwie: Dąćcie pokoy, Czárć bierze Ciało, tego Bráta, ktorego już duszę má. Tę Jasność, z Grobu Męczennika pchodzącą widziało wiele inřzych, tak Katolików, iák y Heretyków. Nazájutrz zrana, pomieniony Kapitan, znowu do Grobu jego poszedł, á odkopawszy Ziemię, chciał obaczyć, jeřli w nim Ciało było, które gdy znalazł, Płaszcz y Szkaplerz z niego zdiął, powiadaiać z osobna, co się mu w nocy przytrařilo. Przeto publicznie, po całej owej Provincyi, te Cudá BOKIE, na więkřzą Chwałę jego, y na ulżánowanie, Męczennika Naszego, opowiadaia.

Z Y W O T

Wielebnege Brata ANIOŁA, od Poczęcia, Męczennika.

809

Wielebny Brat ANIOŁ od Poczęcia, urodził się w Anglii, y z łaski Pána BOGA, nie tylko między Heretykami był dobrym Katolikiem, ale też za osobliwszą łaską BOSKĄ, Zakonnikiem został, Naszego Karmelitańskiego Zakonu. Znał się w Ojczyźnie, z Naszemi Oycami, którzy tam na Misjach byli, y z ich konwersacyi, zabrał ducha, do Stanu Zakonnego, a potwierdzony powołaniem od BOGA, umyślił pójść za jego Wokacyą: Przeto jak Abrahama, *wyszedłszy z ziemi swojej, z powinowactwa swego, y z domu Ojca swego, za radą tychże Oycow, popłynął do bliskiej Wyspy, Hibernii, aby przyjąwszy Habit, w Konwencie Naszym Dublineńskim, ćwiczył się między Naszemi Nowicuszami, w Życiu Zakonnym. Tam szczęśliwie przypłynawszy, po odprawionych przez kilka dni Duchownych Rekollekcyach, został obleczony w Habit Chorystow, dnia piątego Maja, Naszemu Świętemu ANIOŁOWI, Męczennikowi poświęconego, Roku Pańskiego 1640. Y dla tego, dano mu Imię Brata ANIOŁA, y dla Nabożeństwa, które miał do Najświętszej PANNY, nazwany był od Poczęcia, lubo go inși, ale nie przyzwolicie, chcieli zwać od Świętego JOZEF A:*

810

Ledwo wyrazić można, z jaką Duchą gorącością, zostawszy Zakonnikiem, począł postępować w drodze doskonałości, y w niej statecznie trwał. Przeto w krotce we wszelakich Zakonnych Cnot postępuku, wyprobowany, sływał Vczynkami, doskonałości. Anglikowie Katolicy, pospolicie bardzo do brzy bywają, z jakiejsiś duchowney przeciwności, do blisko przytomney złości Heretyckiej, ale osobliwie Zakonnicy, którzy w Ojczyźnie Herety-

ckiej mieszkać, muszą inszych od błędow y występkow oczyszczać. Nauką prawdziwey Wiary oświecać, y pobożności Chrześciańskiej nauczać. Skończywszy Nowicyat. Nałz ANIOŁ z wielką Ducha radością, y spólnym Zakonnikow ukontentowaniem, uczynił Solemną Profesję, całe się BOGV, przez Słuby Zakonne poświęciwszy, Roku Pańskiego 1641. Wieku zaś swego, dziewiętnastego.

Nie długo potym, pośłany był do Naszego Konwentu Pontañskiego, gdzie Zakonną wstawiony Oblerwancyą, większy co dzień w doskonałości pokazywał postępki. Gdy Roku Pańskiego 1642 chcąc się wybić z pod Jąrzma Heretykow Angielskich, zbyt ciężkiego, Katolicy mieszkający w Hibernii, y uchronić się od okrucieństwa, w prześladowaniu Wiary Katolickiej, za wzajemnym konsensem, rzucili się do Oręża: którym się w niektórych wyższych Prowincyach, szczęśliwie powodziło, w inszych zaś, jako z rebellizantami postępowano; y z wielu Miast wyganiano, osobliwe Zakonników, których dyrekcyi, owe wszystkie rozruchy przypisano. Wygnano Naszych Oycow, z Pontanu; Inși się po krajach Katolickich rozeszli, inși się w samym Mieście, pokryli, żeby w prześladowaniu zostających dla Wiary Świętej Katolików, mogli ratować, albo udzielać im Świętych SAKRAMENTOW, albo w prześladowaniach cierząc, albo do statkowania w Wierze Świętej, sercá, y ochory dodając.

Z temi, został się w Mieście, Nasz ANIOŁ, ale nie mógł się długo ukryć. Przeto w krotce złapany, do ciężkiego Więzienia, był wtrącony, w którym siedział, przez Siedm Miesięcy, tegoż samego czasu, którego tamże siedział, ale w inszym więzieniu, Wielebny Ociec TOMASZ, AKWINAŚ,

y tak

y sák Nász ANIOŁ, niemógł zaży-
wać iego miley prezencyi, ani mieć
wzajemney pociechy, z korego rozłą-
czenia, był bardzo umartwiony. Wszy-
szawszy Nász ANIOŁ, o Męczeni-
stwie Oyca TOMASZA, Weselem,
Duchá Świętego był wśzytek napel-
niony, mając nadzieię, że y on, za-
wyznanie y wyświadczenie Wiary Świę-
tey Katolickiey, nie długo z nim poy-
dzie.

§13 Będąc w Więzieniu, bardzo ostre Ży-
cie prowadził, z podziwieniem patrzą-
cych, bo oprócz inszego umartwienia
dobrowolnego y cierpliwie poniesio-
nego, nic więcej nie jadł, tylko Chleb,
y Wodę tylko pijał, a czasem trochę
piwa. Albowiem, gdy go przymusza-
li Heretycy, żeby jadł Mięso, nigdy
niechciał na to pozwolić, powiadał
że to było, przeciwko prawu swego
Zakonu, które wiernie y nieparusze-
nie zachował; dla czego oni, żeby go
do Miesnych potraw przymusili, nic
inszego nie dawali mu do jedzenia;
ale pobożny Młodzian, nie dął się tym
spółobem, odwieść od przedsięwzięcia
swego, z samego Chleba y Wody kon-
tent. Tę wstrzemięźliwość y ostrość
postu, sódził sobie Modlitwę, y nie-
ustającą Bogomyślnością, o rzeczach
Niebieskich, y nie zbywało mu na
częstych komunikacyách BOSKICH,
w które obficie opływał, y zawsze był
mile z BOGIE M złączony.

§14 Ile mógł, pilnował Zakonney Obser-
wancyi; Co do Modlitwy, na tey we-
dług opisanja Reguły, *we dnie, y w
nocy, o prawie BOSKIM rozmyślał*;
Przeto, długo się modłał, po więkzey
części, w nocy niesypiał. Co do o-
sobności, w ktorey się bardzo kochał,
sám prawie zawsze bywał, Pána BO-
GA tylko, y siebie samego pilnując,
opócz czasu, ktorego z miłości, swó-
im wśpuł. Więźniom usługował, w ich
duchownych, y doczesnych potrzebach.
Co do milczenia, rzadko kiedy, nawet
y do Zakonników, słowo przemówił,
y to o pobożnych tylko rzeczach, a
jeżeli z Świeckimi kiedy rozmawiał,
zawsze to czynił z zbudowaniem, a-
nimując ich do cierpliwego znoszenia
dla BOGA, persekucyi, y do nieustra-
żonego Wiary wyznania. Kkkk 2

Potym z inszemi wyzdeł z więzie-
nia, y udał się, w kraje Kátolickie, że-
by żył z Bracią Zakonu swego. Bę-
dąc w drodze, wstąpił do iednego Ka-
sztelu, który się zwał Charygia, gdzie
było Katolickie *Prasidium*, y tam się
dowiedział, o Naszych Zakonnících y
nie ktorych Kátolikách, ktony się do
tego Kasztelu, z Pontany dla obrony,
przenieśli. Pragnął w tym towarzy-
stwie pomieścić, bo nie miał Socyu-
sza, a do tego drogi nie wiedział, y
tą intencyą, został się tam przez trzy
dni. Aż oto, część Woyska Nieprzy-
jaćielskiego, przypadła, y ow Kasztel
obległ. Bronił się, ile mogło *Prasi-
dium*, ale iak im prochu ruśnicznego,
y do Armat, nie stało, musieli uciec
o puł nocy, w Wigilią Wniebowzięcia
Náyswiętszey PANNY. Przeto na
zastrz zrana, Kasztel odebrali Nie-
przyjaciele. Wśzytkich wypuszczono,
opócz Zakonníc, z ktoremi, został się
y Nász ANIOŁ, y zaráz z niemi te-
goż raną słuchał Mszy Świętey y przy-
jął Przenáyswiętszą Komunią: Oraz
ich animował, aby były stateczne, y
nie trwożyły się pokładając w Panu
BOGV swoię, nadzieię, żeby za pomo-
cą iego, z nieprzyjaciół Wiary, try-
umfowały, zą ktora on pierwszy go-
tow był z ochotą umierać.

Nowy Gubernator Kasztelu, wszedł
do miejsca, gdzie były Zakonnice, kto-
re powiedziały z pokorą, że się tu za-
wolnym pozwoleniem, przeniosły, y
w tym Kasztelu do pewnego czasu mie-
szkały, poki im się w dalszą drogę,
wygodná nie trafi okazyja. Odpowie-
dział on, że im niechciał przeszkadzać
dalszey drogi, y że im wolno będzie
poiechąć, kiedy im się będzie podobać.
Vyzrawszy zaś Nászego ANIOŁA,
ktorego znał z twarzy, rzekł; ale nie
pozwalam, żeby ten niecnota, żywo
ztał wyiechął, jeżeli nie będzie, skłon-
niejszy do wiary Naszey, niżli przed
tym, albowiem go znam, że jest prze-
wrotnym y upartym Pápiśią. To zaś
tak mówił, ten Niezbożnik bę przed
tym ANIOŁA Nászego, w więzieniu
będącego często nawiedzał, y od Wi-
ary CHRYS TVSOWEY odwoodził,
ale zawsze bardzo statecznego znay-
dował. sly-

817 Słyszac to ANIOŁ, cierpliwie y wesoło znośił obelgi. ale y śmiało odpowiedział, że nie dla tego przyszedł z Anglii do Hibernii, aby Zakon, y Wiarę Rátolicką opuścić, ale żeby iá z większą odwagą wyznać, y szedł za ráda Ewangeliczną; w Stánie Zakonnym. Potym przydał, że się nauczył, od Nauczyciela swego BHRTSIPSA, nie báć się tych, którzy zabijają ná Ciele, niemając mocy zabić ná duszy: á jeżeli, za to wyznánie Wiary moiej, muszę umierać, nie mié lepszego nád to, dżisá potkáć micmoże. A coż to jest dżis za dzień? Ipytał się Gubernátor. Odpowiedział ANIOŁ: Jest dzień Wroczyśy Wniebowzięcia Nájświętszey PANNY. Rzekł mu Gubernátor: Vmrześ tedy, tego dnia, y tej samej godziny, (y gdy gotował Muszkiet, który miał wręku, Nász ANIOŁ klęknąwszy y ręce złożywszy, począł mówić do Nájświętszey Panny MARYI, Litánie; Strzelił Gubernátor, ale go tylko w ramię Kulą postrzelił, prze- to widząc, że ieszcze żyje, y zaczęte

kończy Litánie, kazał oręża dobyć Żołnierzowi, y zabić go, który go zaraz usłuchawłszy. Chwalebne Męczennika CHRYSYTSOWEGO, na wyłot mieczem przebił. To Święte Męczeństwa widowisko, stało się, przed BOGIEM, Aniołami, y pomienionemi Zakonniciami, w tymże Káztelu Cháryggii. Roku Páńskiego 1642. dnia pietnástego Miesiáca Sierpnia; którego Nász ANIOŁ, we dwudziestym roku, wieku swóiego, tryumfując; do Niebá wraz z Nájświętszą PANNĄ, iak się pobożnie, może trzymać, iest wzięty. Jedna z pomienionych Zakonnice, przystąpiła śmiało, do Swiátobliwego Ciála ANIOŁA, y wzięła z ręku iego Rożaniec, ktorey gdy Gubernátor groził, ona odpowiedziała z boiaźni, że to był iey, ktorego pożyczyla zmarłemu. Na ten czas Nász ANIOŁ, pochowany był na miejscu, w iedney fossie, ale potym, z wielkim uszanowaniem, od Kátolikow przeniesiony był do Kościoła.

Z Y W O T

Wielebnego Oycá PIOTRA, od Świętego JE-
DRZEIA, Polaká.

818 Wielebny Ociec Piotr od Świętego JE DRZEIA, Szlachcie Polski z Mazowśza, przezwiskiem kordónski z Młodości twoiej, służył Woynę. Wiele znakow, odważnego y Mężnego Vmyślu w Wojennych expedykách pokazał, w Inflantách, w Węgrzech, y w Wołochach. Na ostatek, gdy w Mazowszu, służył Wóskową, złapany od Nieprzyaciół w Batalij, na Wyspę głębokiego Jeziora zaprowadzony był, y oddany Czercom Obrzędu, y Schizmy Greckiej, (pod ktoremi pospolicié Moskwa zostaje) pod Strażą. Tam wielą mizeryami żnędźniony, iáko kolwiek przyszedł do siebie, y pierwszy miał swej Nie-

woli pożytek że się w owym ciężkim y głębokim Więzieniu, Języka Słowiańskiego nauczył. Albowiem Czerniec, Stroz Więzienia, który o potrzebach żywności iego miał staranie, spuścił mu przez ciátne okienko, Xięgę Zywoťow Oycow Wschodnich, y uczył go po Słowiańsku czytać. Tym ciałem więzien, ducha Zbawiennego zabrał, y wiele rozmyślając, postanowił tak Życie swoje prowadzić, iak owi dawni Pustelnicy, ieżli go BOG uwolni z niewoli, y do Ojczyzny zaprowadzi; á to z przykładu owych Świętych Oycow, ktorych cudowne życie, y odwazne uczynki, w pomienioney Xiążce czytał, y chciał ich naśladować w Stánie Zakonnym.

Przy-

819 Przyjął BOG Sluby jego, bo po o-
trzymaney od Polaków z Moskwy Wi-
ktoryi, wolny z niewoli wyłzedł, y
do Oyczyzny się powrócił, a chcąc dość
uczynić swemu Slubowi, który PANV
BOGV uczynił, połzedł do Krakowa,
y obrawszy sobie Nasz Zakon Karmeli-
tański, wstąpił do niego, prawie we
trzydzięści lat wieku, Roku Páńskiego
1609. na końcu Miesiąca Czerwca.
Z przedziwną ducha gorącością począł
postępować w drodze doskonałości, cwi-
cząc się we wszystkich Cnotach Zakon-
nych. Tak zaś ostre y umartwione
Życie zaczął, że mu się wszyscy dzi-
wowali: albowiem począł często opła-
kować y załosnie ieczyć, na dawną ży-
cia konwersacyą, co osobliwie słyszeć
było w nocy, pod czas milczenia. Tak
wielką żarliwość zabrał ostrzejszego
cwiczenia, że się w nim nic nie wyda-
wało, tylko pokuta, umartwienie, oso-
bność, y milczenie, tak w cwiczeniu się
własnym, iako y w całym Ciała uło-
żeniu, bo był Statuty od innych wyż-
szej, Człowiek wychły, na kształt o-
wego dawnego Moyżesza, między Pu-
stelnikami Egipckimi.

820 Naypierwiza zaś Serdecznego Zálu
jego była przyczyna, na którą zawsze
bolał, y z ktorey miał wielkie obrzy-
dzenie, że Naywyższego BOGA,
wiernego Pána swego, y Odkupiciela
łaskawego, nieustannie, tyle razy o-
braził, stáwszy się samemu sobie ob-
mierżłym y wzgardzonym. Przeto wy-
wodził jak Potoki łzy, y nie uspokoił się
żrenicą oczu jego, bo opuścił Źródło ży-
we, a kopął sobie Krynice rozrzucone, do
których zgromadzał Wody mętne. Jak
wiele wzdychania, z Serca skruźzonego,
pod czas milczenia nocnego wydá-
wał. Tak wiele razy, ręce przeciw
sobie obracał, y jako jáwnogrzesznik,
w piersi się bił, że przeciw Panu
zgrzeszył? Jak wiele razy na ziemi
prosternowany leżał, zebrząc, żeby mu
BOG grzechy odpuścił? Z tąd w nim,
wzięły początek długie posty, głowy
popiołem posypowania, żelazne pásy,
ostre Włosiennice, y bardzo śrogi dy-
scypliny, przez które się mścił nad so-
bą; za przeszłe grzechy swoje. Był
nędz, za dawne przestępstwa, w gorz-

kości duszy (wojny, y łzy z nápojem mie-
jszał, dręcząc Ciała, poddane grzechu
iw.

Po skończonym Nowicyacie, Sole-
mną uczynił Profeszyą, z wielką du-
chą radością, y inszych ukontentowa-
niem, Roku Páńskiego 1610. w Vro-
czytosc Świątych Apostołów PIOTRA
y PAWŁA. A że już był doskona-
łego wieku, y chwalebnych obyczá-
iów, nie długo potym aplikowano go,
do posług domowych: przeto sám
wielkie ciężary, na rąmionach swoich
z Miastá przynosił, sám pod czas śnie-
gow y mrozow, w pole gdzie do Fá-
bryki Cegły páłono, z ochorą chodził,
y co się pracowitego trąfiło, z pilno-
ścią odprawiał. Ponieważ zaś był o-
sobliwey roztropności, y miał bárdzo
doskonały rozsádek, w dysponowaniu
rzeczy, zdáne mu były rządy, obu-
dwoch Konwentów Naszych Krakow-
skich. Y we wszystkim zázawsze dá-
wał przykład, wielkiey doskonałości,
władzie Zakonną Obserwancyą, nie-
wypowiedzianie, zelując.

Trzy razy iezdził do Rzymu, o-
brany Socyuszem, na Kápitułę Gene-
ralną, gdzie owych pierwszych, słá-
wnych Kongregacyi Naszey Oycow,
y Fundátorow poznał, y ich Świętey
zażywał konwersacyi. Często Defini-
torem Prowincyalnym, bywał obrany,
y Prowincyą Polską, powagą swoią
rządził, gotow dáć duszę swoję, za Te-
stáment Oycow swoich. Y dla tego swoy
umysł, do tego zázawsze skłaniał, żeby
náywiększe było u każdego stáranie,
o włásne Zbáwienie, y o doskonałość.
Jeżeli zaś ratować bliźniego podáła się
okázýa, tak tę pobożną miłości Bráter-
skiej, odprawiał funkcýą, żeby pier-
wizá, y osobliwsza część, Vstáw Zako-
nu Naszego, żadnego uszczerbku nie
miała. Przeto do Modlitwy, y Niebie-
skich rzeczy rozmyślania, wżýtek był
nákloniony, y oprócz codziennych y
zwykłych godzin, Cálemu Zgromadze-
niu, ostaték czasu, we dnie y w no-
cy, tráwił na Modlitwie y duchownym
czytaniu.

Przypátruiać się zaś dáwnych Ná-
szych Oycow przykładom, którzy iá-
skim y osobności szukali, áby oddáleni
od

od zamieszania Babilońskiego, ustawi-
 cznie BOGA samego pilnowali, ukry-
 wali się od społeczności ludzkiej, po
 kątach Klasztornych, albo po gęstwi-
 nach w Ogrodzie, uciekając od zmy-
 na duszy y Ciele, bo wiedział, że nie
 mógł razem konwersować, z BOGIEM,
 y Ludźmi. Wszędzie oczyszczał y
 obmywał, w łamentach y we krwi CHRY-
 STUSOWEY, duszę swoją, bo się w nim
 zapalał ogień, na rozmyślanie o Przekro-
 wanym. Y lubo go czasem, długą y
 fraolobliwą oschłością Pán probował,
 jednak szedł przez drogę osobności, wie-
 dząc że do źródła, żywej Wody pospiesza,
 ani od zaczętej drogi za CHRYSTV-
 SEM nie przestał, lubo mu zastępowa-
 li Nieprzyjaciele, chcąc żeby mu pomyl-
 ić ścieżkę jego; ale wiara uzbrowiona, po
 Ziemi nie urodzajnej chodził, poki na
 Ziemię obiecaną nie trafił, aby się sprę-
 cowany ucieszył, y rozradował się w
 nim kości, żalem upadku wysuszone.
 BOSKIEY konsolacyi rosą odwil-
 żone; Tam z radości Serce swoje wy-
 lewał, trzymając się mocno BOGA,
 Dobrodzieia swojego.

324 Zestawszy tedy prawdziwym Dzie-
 dziecem, Dziedzictwá CHRYSTVSO-
 WEGO, ażeby w Prawie Pańskim,
 według opisanía Reguły Naszey, we
 dnie, y w nocy rozmyślał, y na Modli-
 twie czuł, y stawłszy się nad Lwá mo-
 cnieyszym, naśladował podania Oycow-
 skiego, y żarliwie Prawo utrzymywał, iak
 prawdziwy Syn ELIASZA. Tę zaś
 żarliwość, osobliwie przeciwko tym
 pokazywał, którzy Zakonne Prawa nie
 bardo doskonale y nie według opisa-
 niá obserwowali, o których mawiał,
 że niefortunnie Imię Zakonników nosili,

którzy Prawa Święte, y ich wyraźny
 text, na rozwolnienie tłumaczyli.
 Przy tym jednak duchu Bogomyślno-
 ści, bardo nawrocenia dusz pragnął,
 do którego się ile można było przy-
 czyniał, albo się za nie, modląc usta-
 wicznie, albo ie inżemi sposobami
 ratując, których zguby bardo żalo-
 wał. Gdy usłyszał, że niezliczony
 lud Niewiernych leciał do piekła, us-
 lychał z smutku, y za ich nawroce-
 nie, ofiarował Pánu, duszę y Ciało
 swoje: co także czynił, gdy ciężkich
 grzechow. słuchał Spowiedzi, y poku-
 ty Penitentow za grzechy, przeymo-
 wał na siebie samego, krwawemi dy-
 scyplinami. Włósiennicami, y inżemi
 umartwieniami, sam ie surowo nad-
 gradzając.

Przy tych Życiá Zakonnego cwi-
 czeniach, to też Dzieło, którego sobie
 Cała Prowincyá Polska życzyła, do
 skutku przyprowadził, żeby Konwent
 Pułtelniczy, pod Tytułem Świętego Oy-
 cá Naszego ELIASZA, był prędzey
 Fundowany, dla czego sam po Gorách
 Polskich, mieyscá do osobności sposo-
 bnego szukał, y Fundatorkę do szczo-
 drobliwości zachęcał, żeby się spie-
 szniey Fábryka, lubo bardo wielka,
 skończyła. Na ostaték, rożnemi prá-
 cami y Chorobami wciąż zlamany,
 pelen dobrych Vczynkow y zasług, y
 nieposlednią opinią Świętobliwości słá-
 wny, w Lublinie, szczęśliwie życia
 dokończył, dnia trzeciego Listopada.
 Roku Pańskiego 1642. Wieku swego
 sześćdziesiątego pierwszego, a Zakon-
 ney Profesyi, trzydziestego trzecie-
 go.

03 0360 0330 03 03 0360 0330 * 0360 0360 0360 0360 0360

Z Y W O T

Wielebnego Brata PIOTRA, od Mátki Bożey Meczennika.

326 ielebny Brat PIOTR, od
 Mátki BOZEY, urodził się
 w Hibernii, gdzie Naszego
 Zakonu Kármelitáńskiego,
 Hábit przyjął, między Bráciá Konwer-

sami, y w nim Solemną uczynił Pro-
 fessyá. Chwalebne życie, y postępkami
 w Cnotách Zakonnych ozdobione, przez
 kilká lát, przy posługách náypodley-
 szych, prowadząc. Ale gdy Roku 1642.
 Hiber-

Hibernowie Kátolicy, przeciwko Anglikom Heretykom, Wojnę podnieśli, żeby ich okrucieństwo, z tak Kátolickiego Królestwa wypędzili, y w dawney Religii, bezpiecznie żyli; w Dublinie zwycięstwo otrzymali Heretycy, bo mieli bardzo mocne *Prasidium*. Przeto z tamtąd, jednych wyganiáli Kátolików, drugich sobie koniecznie podbić chcieli, Zakonników zaś, na Śmierć y zabicie szukali. A lubo ich w Kraie Kátolickie, uszło nie mało; inși jednak zostali się z radością, aby tam Więźniom, y strąpionym Kátolikom, pomocą byli, y pociechą. Między niemi był Náz PÍOTR, o którym gdy się dowiedziano, złapáno go, y do ciężkiego Więźnienia wtrącono, gdzie ciemnością mieyscá, y różnemi oppresyami znędniony, począł chorować, y Febrę cierpieć.

817 Był w ten czas Mieśiąc Márcá, Roku 1643. gdy Heretycy śarkawiey się obchodzili z Kátolikami niżli pierwey: bo że Kátolicy, na wielu Wyspy mieyscach, nad Heretykami tryumfowali, y śisłu Heretyków zabíiali w Bátaliách, albo w niewolę zabieráli; przeto Heretycy, Niewolników Kátolickich, z ludzkością traktowali, bojąc się że gdy by ich uciemięrzáli, żeby ich też zwyciężywszy Kátolicy, także też sobie z niemi, po Tyráńsku, nie postępowali. Oddawali sobie niewolników wzajemnie; A że Náz PÍOTR, w Woytku Kátolickim, miał nie których swoich Przyjaciół, słyszác ci że był w niewolę wzięty, y do Więźnienia wtrącony, wszelkim sposobem, o iego się uwolnienie starali, przeto za Medyátora uwolnienia iego, posłali do Dubliná Trébaczá, któryby go albo za inszego Niewolniká przemienił, albo za inszemi kondycyami, uwolnionego przyprowadził.

818 Ale mu BOG, bydź Męczennikiem, naznaczył, w samo Święto Zwiástowania Náyświętszey Panny MARYI, bo iák usłyszeli Heretycy, że był Zakonnikiem; lubo na Febrę chorował, y nie mógł stać dla słabości na nogách, bez inszego wszelakiego Processu, záraz go na Śmierć sądzą, y tegoż poranku, posyłáją Kátá do niego, który

by mu oznáymił o Śmierci następującej. Przyiáł go PÍOTR, iák Anioła od BOGA posłanego, y stołując się do odpowiedzi Náyświętszey PANNY, przy Zwiástowaniu, rzekł do Kátá: *Dzień dobrej nowiny jest; Oto ja Niewolnik Páński, niech mi się stanie, według słowa twego: a potym przydát; przynosić mi, pewnie bardzo dobra nowinę niech ci B O G nádrodzi; wierzę żeby tu na łozku moim, w krotce umárł, że by mi ci Pánowie, cokolwiek poczekáli, jednak bardzo im jest obligowany, że mi, śmierć przyspieszają, która pragnę podzić z tego, który nam dziś Życie dać zaczął. Já się będę starał, żeby mogł wstać y chodzić, a jeżeli nie będę mógł; proszę was, pomóżcie mi, a będziecie uwolnieni od náprzykrzenia, które wam tu zadáję.* To wymowiwszy, począł Serdecznie, Náyświętszą PANNĘ pozdráwiać, Pozdrowienie Anielskie, nábożnie mówiąc, a często powtarzájąc te słowa, *Zdrowáś MARIA.* y te, teraz y w godzinę Śmierci. Y nie tylko często, ale y z taką Duchá gorącością, że wszystkich do Nábozeństwa, y zmiękczenia Sercá pobudził, czego same ich lzy, dowodnemi były Świádkami.

Wstáwłszy tedy z łozká; rzekło: Nie829
z łozká iść trzeba do Niebá, nie z łozká, ale z Krzyżá, poszedł do Niebá moy Zbáwiciel; przagnáć já, że Duch jest ochotny, ale Ciáło słabe, iednak się nie turbię, w krotce od tego ciężaru, wolen będę y tak sobie do Męczeństwa Sercá dodawał. Nie którzy Kátolicy, widząc go tak słabego, rádzili mu żeby z łozká nie wstáwał, powiádałac że y sami Heretycy, dowiedziáwłszy się o tak ciężkiej iego Chorobie, ieżli mu nie przepuszczą, to przynáymniej póki do zdrowia nie przydzie, okrutney Sentencyi, przedłużą exekucyá, którym Sługá CHRYSTV SOW rzekł: *Przyiáciele moi, nie zazdrościcie mi szczęścia tak dobrego, ale mię ráczey záchęćcie do niego, y ráтуjcie nieudolność moję; ktoż w Więzieniu zostájac, chciałby uwolnienie swoje odkłádać? jestem pewien, żeby tego żaden z was, y na godzinę nie chciał. O to czas, ábym był uwolniony, z więzienia, Ciáło tego, chce.*

chcecie, żebym uwolnienie moje odka-
dał? Proszę was, badacie mi lepszymi
Przyjaciółkami, niż byle swoi. Świętemu
JOBOW: ja pewnie trzymam, że oka-
zy do dobrego odkładać nie trzeba, do
pierz do tak wielkiego dobra. Mam
nadzieję, w nieskończony Pán BOGA
Dobroci, że lubo by mi na tym tożsku
moim, Miłosierdzie wyświadczył, abym
w CHRISTUSIE umarł, iednakże
bardziej pragnę, umrzeć za CHRISTU-
SA, który za mnie rasył, na Krzyżu
Śmierć podać.

830 To wymowiwszy, iak już wstał,
Różaniec swoy wziął, Litanie do Náj-
świętszey PANNY odmówił, potym
Koronkę, wraz z przytomnemi Kato-
likami, y insze nabożne Modlitwy,
Śmierć swoię BOGU, y Nájświę-
tszey PANNIE, polecając. Przyšli
do Więzienia Żołnierze, którzy od Ty-
gryłów okrutniejszy, nie tylko nie mi-
łosłownie, ale y nie po ludzku, zwią-
zali Chorego prawie umierającego,
Różaniec w ręku trzymającego, y na
Srodek Miasta, gdzie była wystawiona
Szubienica, bardziej go wlekli, niż nie-
śli, albo prowadzili: albowiem był
tak staby, że nie mógł chodźć, bez
cudzey pomocy.

831 Gdy przyszedł na miejsce Męczeń-
stwa, y obaczył Szubienicę, taką w so-
bie Niebieską radość poczuł, że za-
raz uklęknął, y nakłoniwszy się, zie-
mię pocałował, potym Szubienicę, drá-
binę, y powroz Męczeński. Kiedy
tak klęczał, przystąpił do niego Mini-
ster, to jest Predykant Heretycki, y
zdradliwemi słowami perwadował mu,
żeby tę Śmierć zelżywą z ochotą przy-
jął, ponieważ ta była Wolá BOSKA,
ážeby tak umierał. Mówił potym, że-
by wierzył w Pána Naszego JEZUSA
CHRYSZTUSA, y iego z ufnością w-
zywiał, ponieważ jest Pośrednikiem
między BOGIEM, y ludźmi, ale żeby
nie wzywał MARYI, (tak bezbożnie
mówił bluźnierca Heretycki) bo ona
nie niesłysz. Vpominał go, żeby się
Papieskich błędów odprzysięgał, a Wi-
arę Kościoła reformowanego, (tak swo-
ię przeklętą Sektę nazywają Herety-
cy) przyjął, bo nie mógł byźć bez Wi-
ary zbawiony: Y wiele innych rzeczy,

bluźnierskich, Wyznawcy prawdziwey
Wiary mówił. Ktoemu Wielebny Brát
Nasz PIOTR, nie ludzką wyuczony
umiejętnością, ale BOSKĄ, oświeco-
ny Mądrością odpowiedział: Ja Wiarę
Katolicką trzymam, to jest tę, którą
Kościoł Święty Rzymski, Matka Nas-
za trzyma, y uczy iey, ktorým się
od dzieciństwa nauczył, y za nią iestem
gotow umierać. Coś zaś smiał wymo-
wić, że Nájświętszą MARIĄ Panną, Ma-
tką BOSKĄ, nie wysłucha mnie, ja ci nie
wierzę? Odpow o demnie proszę, y day
mi umierać w pokoju: potym zaraz po-
czął mówić Zdrowaś MARIĄ; Pra-
dykant zaś począł Pismo przywoźić,
przeciwko wzywaniu Świętych. Kto-
remu odważnie odpowiedział Sługa
CHRYSZTUSOW: Panie mój, nieroz-
umiem co mówisz po Heretycku: bo wie-
rzyć w Społeczność Świętych, którzy by nie
było gdybyśmy ich niewzywali prozbami
Naszemi, a oni nas w potrzebach nie wy-
słuchali y nieratowali. Y tak, na wszy-
tko dobrze odpowiadał, a BOG, słow
y racyi dodawał, według swoiey obie-
tnicy, w Ewangelij. Niechciejcie myśleć,
iako y co mówić będziecie, albowiem bę-
dzie wam dáno, w owę godzinę, co mówić
mácie.

Gdy Predykant więcej chciał mo-
wić, rzekł mu Sługa BOSKI, Niechę
z tobą dysputować o tej Materji: ale żes-
bys wiedział, że Świętokradzkie Psa-
má Matkę BOSKĄ podnosi, którą
GABRIEL Archanioł dziś pozdrowił,
pytam się ciebie, czy czytales Kántykę
teżę Nájświętszey PANNY, którą się na-
zywa Magnificat? Czytales, mówi He-
retyk, y co z tego? Rzekł Nasz PIOTR;
A zaś tam w tej Kántyce, Duch świę-
ty o niej nie powiedział, y ona o sobie,
że ia wszelkie Narody, nazywać będę
Błogosławioną y błogosławić iey będę. A
jakkę ty, przeciwko Pismu, nie przyzna-
jesz iey za Błogosławioną, y nie wysta-
wiaś teżę Nájświętszey PANNY.
DUCH Święty, w tych słowach wszelkie
Narody, rozum Narody, wszystkich wiera-
nych, z których liczby, ani ty iest, ani
Sektá twojá. Jdźże tedy, y pozwól mi
umrzeć w pokoju. Na ten czas tedy,
począł głośno y nabożnie śpiewać, o-
wę Świętą Kántykę Nájświętszey Pa-
ny Magnificat.

Kaza-

833 Kazano mu wnieść na drabinę, co uczynił z wielką trudnością, to wcale nie sił nie miał, jednak wesołość pokazywał na twarzy. Stanąwszy na drabinie, z wielką układością y skromnością rzekł: *Szansem tu jako Złoczyńca, niewiem com z tego zrobił, y do tych czas, nie wiedziałem przyczyny, że co tak sromotnym ginę karaniem. Nie byłem wokuwany do Sadu, wyznając prawdę, że za wiele grzechów moich, przeciw BOGV popełnionych, w śmierć bardzo ciężką, zasłużył, y tę obciętą za grzechy moje przyjmuję, y za wyznanie Wiary Świętej Katolickiej, która wyznaję. Ale żebym w czym, przeciw ludziom wykroczył, oświadcze, przez te Siedmnaście lat, przez które żyłem w Habiście, Najświętszej Panny MARYI, z Gory Karmelu, nie straszy mnie, Sumnienie. Umieram tedy, za Wiarę Katolicką, y za Zakon. Odpowiedział przytomny Predykan: *głupie czynisz: Ale Męczennik CHRYS TVSOW rzekł: myśnij głębiej, dla CHRISTUSA.**

Na ten czas Máriałek, dał znak Ka-834 tu, żeby czynił, co do niego należy, a oraz rzekł: *Ja się przyznaję, że sam niewiem za co ten Catek umiera, y uczynitem dosyć mojej Kommissji, niech się sędzi ci, którzy go na Śmierć skazali.* Zaczyn gdy Męczennik CHRYS TVSOW, BOGV się polecał, y Świętym, y Akey, Wiary Nádźci, Miłości, y innych Cnot czynił, zrucony był z drabiny, y obieszony, umarł za CHRYSTUSA, Roku Páńskiego 1693. Wieku swego trzydziestego trzeciego, dnia dwudziestego piątego Márcu. Kátolicy Dublińscy, otrzymawszy pozwolenie, Świątobliwe Ciało z Szubienicy złożyli, y z wielkim uszanowaniem pochowali. Ten Wielebny Brát, miły BOGV y ludziom, był przykładem Zakonnych Cnot, Zakonnej Obserwacyi, Wielki Vczcićiel, Modlitwę y umartwienie kochający. Tę zaś lubo krotką, ale miał od wszystkich pochwałę, że był Zakonnik dobry, zawsze pracowity, roztropny, y dowcipny.

Z Y W O T

Wielebnego Brata SAMUELA, od Świętej TEKLI.

835 Aymilzy Brát SAMUEL, od Świętej TEKLI, Kremoneńczyk, Mąż dziwny prostopły, ale mądrością Świętych, ozdobiony, do Naszego Zakonu Karmelitańskiego od BOGA powołany, taką począł doskonałością słynąć, że lubo między Bracią Konwersami, pokorne życie, w podleyszych Vługach prowadził, jednak był w wielkim poszanowaniu; albowiem począł bytż zaraz straszny Szatanom, którzy z tak Świątobliwych początków, uważając przyszłą w nim wielką Świątobliwość a przez nie, wielkiey swoiey obawiając się szkody, wielorakiemi y straszniemi przeciwnikami, impetami powstałi, żeby go od

Stanu Zakonnego, albo przynajmniej, od postępowania w doskonałości, w Nowicyacie odstraszyli. O tymem się tylko (mowi Autor Zycia jego) w pospolitości y nie zupełnie dowiedział, y bardzo mało, z wielu cudownych rzeczy, które cierpiał, y czynił; zebrać mogłem. Tak doskonały, postępując we wszystkich Zakonnych Cnotach, y w pilnowaniu Modlitwy, odprawił Nowicyat, że się już zdał bytż doskonałym, y godnym poczytany Profesji, z wielką Duchá radością y wszystkich ukontentowaniem, czynił ją Solemnnie, a poświęciwszy się BOGV, y Najświętszej PANNIE, przez Sluby Zakonne, na potym, niewinne y Anielskie życie prowadził, y stał się

się inszym, przykładem Świątobliwości, ktorey opinią, zawsze słynął.

836 Będąc Cnotą, y Obserwancyą Zakonną ozdobiony, naznaczony był, do Polskiey Prowincyi Naszey, żeby także przykładem swoim, y owe dalekie Kráje, oświecił, iako się w rzeczy stało. Gdy mieszkał w Konwencie Krá-kowskim, który na ten czas murowano, kazał mu Ociec Przeor, aby co dzień Piecá pilnował, y starał się o to, áżeby w nim palono. Tego rozkazu Posuszczństwa, przez cały rok doglądał, choć już nie trzebá było, y więcej w nim nie pálono, poki mu Przełożony, przestać nie kazał. Przytrafiło się też, w tymże Konwencie, że gdy ten Wielebny Brát, z całym Zgromadzeniem, w Ogrodzie był na rekreacyi, á pod ten czas, pokazał się dziwney śliczności ptaszek, kazał mu Ociec Przeor, aby go poszedł złapać, y przyniósł go do niego; poszedł zaraz posuszny Brát, łatający ptaszynie, z tey y owey strony zachodził, którą stosując się do prostego posuszczństwa Samuela Naszego, łatwo się złapać dała, którą Oycu Przeorowi Brat przyniósł, á Ociec Przeor doświadczywszy Cudownego Posuszczństwa, ptaszka wolno puścił, który zaraz odleciał, y więcej się nie pokazał.

837 W kilka lat potem, ten Sługa BO-SKI, wrocił się z Polski do Longobardy do swoiey Prowincyi, y w Konwencie Pápińskim, prawie zawsze mieszkał, dając z siebie wielkie przykłady, dziwney Świątobliwości, tak Świeckim, iako y Zakonnikom, dla ktorych, wszyscy go kochali, y szanowali. Trafiło mu się raz, w okolicy Miasta Pápińskiego, gdy dla nie ktorych spraw był wysłany z Konwentu, że w lecie, przy rzece Padus nazwaney, będącym, z drogi zbłądził, na którą niemogąc trafić, po gęstych Krzákách, iák po labiryncie chodził: Zaczyn widząc, że z nich żadnym sposobem ludzkim wynieść nie mógł, polecił się protekcyi, Świętey Matki Naszey TERESY, ktorey w krotce y oczywście, doznał: Bo ledwo postąpił, na rzucenie Kámiennia, obaczył przed sobą dwie Zakonnice Nasze, ktore szły przed nim; lecz

gdy ich chciał dógonić, nie mógł tego dokazać, ále idąc za nimi, z niebezpieczeństwa wylzedł, y do gościńca, trafił; te zaś Zakonnice, rozumiały bydz Świętą Mátkę Naszą TERESĘ, y z inszą Socyuszką, ktore przed oczami jego zniknęły, y więcej ich niewidział.

Inszego czasu, posłany w Interesach Klasztoru, jadąc na Mulicy blisko rzeki Pádus nazwaney, spadł z Mulicy, á że mu w strzemienu nogá uwięzła, wisiał. Stała wczesnie Mulica, ále on sam wisząc nad wodą, żadnym sposobem, nie mógł się ratować, y salwować od jawnego niebezpieczeństwa utąnienia, lub inszey nagley Smierci. Niemając tedy ludzkiey pomocy, poleciał się Náyświętłzey PANNIE, którą wzywającemu siebie, zaraz na ratunek przybyła, álbowiem obaczył Białogłową z dzieciątkiem, która go poratowała, y kilka kroków uczyniwszy, zaraz zniknęła. A lubo on swoiey Dobrodzieyki, szukał z wielką pilnością, żeby iey podziękował za uczynione Dobrodzieystwo, jednak iey nie mógł znaleźć; przeto się dorozumiał, że to była Náyświętsza Panna.

Według Professyi, powołania swego, rękami ustawicznie we dni pracował, á w nocy czas Modlitwy nagradzał. Miał staranie koło Ogrodu, y o potrzebach ludzi, pracujących koło niego. Jednak sam, tak zachował Zakonną Obserwancyą, że nigdy do Kuchnie y do inszych Oficyn nie wszedł, bez wyraźnego pozwolenia Przełożonego, lubo by mu y náypilniey było potrzebá: ále nie mając licencyi, stał przed drzwiami kuchennymi, czekając Kuchárzá, álbó inszego Zakonnika, ktoryby mu wydał, co było potrzebnego dla robotników. W tey zaś posłudze, ustawiczne do cierpienia miewał okazyje, ktore chętnie y weselo przyjmował; Pomagał raz, Bratu drew rąbać, á gdy schyliwszy się przytrzymał dREWNO rękami, żeby mu się nie obracało, trafiło się niechcący, że Bratu ktory z nim dREWNO rąbał, wypadła z rąk siekiera, y w głowę SAMVELA raniła: ktorego gdy ranionego, y krwią zbrczonego

obaczył Socynsz, zemdał y padł na Ziemię; S A M V E L zaś raniony, y zekrwawiony, jedną ręką przyciśnął ranę na głowie, a drugą Brata z ziemi podnosił, y cieszył go, iakby mu się nigdy nic nie stało.

⁸⁴⁰ W pewney Wsi, Dyecezyi Papięńskiej, zostawił mały Krzyżyk drewniany, albo z niepostrzeżenia się, alto też dla Nabożeństwa proszących, który w wielkim pożanowaniu, tamtejszy lud konserwuje, dla wielkiej opinii Świątobliwości, tego Sługi B O Z E G O, y do tego Krzyżyka, udują się w swoich potrzebach, y przez zasługi tego, który go dał, zwykłej zawsze doznawają pomocy, y ratunku, czy w Chorobach, czyli w innych przygodach.

⁸⁴¹ Takie zaś miał w Modlitwie upodobanie, że ią co dzień zrana, przez trzy godziny nie rozerwane czynił, y ile mu mogło zbywać czasu wolnego, od innych zabaw z posłuszeństwa naznaczonych, chociaż go gdzie z Konwentu dla trudnych Interesów posłano, albo był inżemi zatrudzony pracami, y bardzo sfatygowany, nigdy Modlitwy nie opuścił. Tak zaś na Modlitwie był zebrany, że często wpadał w zachwycenie, iako o tym wielu świadczyło, y to także nie raz bywało, że koło siebie przechodzących, choć głośno y z izelestem, nie słyszał. Ktorego tak Świątobliwego ćwiczenia, nigdy nie opuszczał, lubo przez ostatnie pięć lat życia, tak dusznością był przyciśniony, że ledwie mógł oddychać; dla czego nigdy na łóżku nie sypiał; ale tylko na stoleczku trochę spoczywał.

⁸⁴² Często chodził do Kościoła, pełen Duchą B O Z E G O, y wracał się do Celi, czyniąc gorące Akty, y mile z Panem B O G I E M rozmawiając, a nie uważał, że go inși widzieli y słyszeli. Wystuchał go jeden w Celi, przez długi czas, z Świętą T E K L Ą, stodkie rozmowy czyniącego, z takim affektem, y nabożną radością, że się aż na twarz jego wydawała, co patrzących; do podziwienia y Nabożeństwa pobudzało: bo był, do tej Świętej Panny, od ktorej się nazywał, bardzo nabożny.

Do Spowiedzi Świętej często przy⁸⁴³stępował, z tak ścisłym rachunkiem, y z taką uwagą, y z takim żalem za najmniejszy defekt, że się aż dziwować było potrzeba. Powiadali o nim jego Spowiednicy, osobliwie jeden poważny Mąż, Przeor Konwentu, zwykł był mawiać, że nigdy nie słyszał penitenta, któryby się tak doskonale, z taką na najmniejszy defekt reflexyą, y z taką y za grzechy skruchą spowiadał, iako Náš S A M V E L, choć był wielkim prostaczkiem.

Trafilo się raz, jednemu Ogrodnikowi Nášemu, że mu krew, tak wielkim impetem z Nosa ciekła, że mdał, y zdął się byż bliskim Śmierci. Bo gdy zawołano Cerulika, żeby mu krew zażłanował, wszelkie doświadczone aplikował, na to remedia, ale bez skutku, y daremnie, przeto go iako nieuleczonego, y Śmiertelnego odstąpił. Pod ten czas, Ociec Podprzeorzy, obaczywszy nie daleko Brata S A M V E L A, z natchnienia B O S K I E G O zawołał go; a gdy przyszedł rzekł do niego: *Bracie S A M U E L U, zdrowie tego ciekła, na Waszności zawieszto; Ktoremu Brat odpowiedział; a coż ja mu mogę uczynić?* Rzekł Ociec. *O to odcyżcie na krótki czas, a podkucie się za niego, do B O G A pomodlić.* Odszedł na cztery kroki S A M V E L, klęknął na kolana, y tę potrzebę Panu B O G U zalecił; Rzecz dziwna, ledwo się przez jedno *Zdrowaś M A R I A*, pomodlił, zaraz się Krew zażłanowała, a cw Młody Ogrodnik, zdrow został, y wszyscy ten szczęśliwy y prędki skutek, Modlitwom Wielebnego Brata Nášzego S A M V E L A, przypisali.

Gdy Wojsko Francuskie, obległo Kremonę, a Gubernator Xięstwa Me⁸⁴⁵ dyolańskiego, myślił o konserwacyi innych Miast, złożył Wojenną radę, na ktorej postanowił, za spólną wszystkich zgodą, aby Náš Kościół Papięński, y cały Konwent, zdemolowany był, dla obrony owego Miasta. Przychodzili do nas, przyjaciele y Dobrodzieje Náš, żaląc się na tak nieszczęśliwą dla Nas, Sentercyą. Wszyscy bardzo zasmuceni, lamentowali, czekając exekucyi, sam tylko Náš S A M V E L,

EL, z dziwną ufnością mówił: *to z owy nieszczęśliwej determinacy, nie nie będzie, bo już Najświętsza Panna, od Najśłodszego Syna swego, otrzymała konsekracyę swego Kościoła, y choćby przyszło do większego niebezpieczeństwa, jednak ani Kościół, ani Konwent, zrujnowany nie będzie.* Co się tak, szczęśliwie wszystko stało, iak duchem Proroctw, Wielebny Brat powiedział, bo się Proroctwo jego po Całym Mieście rozgłosiło, a że był opinią Świątobliwości sławny, y częstym doświadczeniem Ducha Prorockiego słynący, nie chciano nic czynić, na ten czas, Kościółowi y Konwentowi Naszemu, ani potym, choć Miasto Papięńskie było w Obleżeniu, iowżem Nasz Kościół, od tych samych, którzy Miasto oblegli, był w wielkiej Protekcyi, y w takim poszanowaniu, że w nim na ten czas przypadające Święta, osobliwie Wniebowzięcia Najświętszey PANNY, pod ktorey Tytułem był założony Kościół, z większą obchodzoną Vroczystością niżli pod czas pokoju.

346 Gdy Grob pospolity, dla Zakonników, murowano w tymże Papięńskim Konwencie, powiadał to Ociec jeden, który pilnował Fabryki, że pewnego dnia, przyszedł też tam y Nasz Brat SAMVEL, y zabawiwszy się na krótką chwilę, naznaczył sobie miejsce mówiąc: *Tu będzie moje miejsce, y ja napierwszy będę, którego pochowdź w tym grobie.* Co się nie inaczej sprawdziło, bo gdy ow Ociec, już z tego Konwentu do inszego odjechał, y nie wcale o tym Proroctwie, ni'omu nie powiedział, Nasz Wielebny Brat SAMVEL, pierwszy ze wszystkich tam umarł, y na pokazanym od siebie miejscu, był pochowany: którego pamiątka, tak między Zakonnikami, jak y między Świeckimi, zostaje w błogosławieństwach. Wiele inszych rzeczy, Prorockim Duchem opowiedział: Chorował ciężko Graf, Bernardyn Mandelli, któremu rzekł Wielebny Brat: *Nie frasuj się, bo zapewne nie umrześ, to Choroba;* y tak się stało, bo Chory w krotce ozdrowiał. Na ten czas także, zapowiedział ruinę pewney Familij, do ktorey potym przyszło.

Słynął, tak za żywota, iako y po śmierci Cudami. Jeden nabożny Kapłan, imieniem DOMINIK Sylwá, na pamiątkę odebraney łaski, chciał przysiądź na następujący Cud, y żeby przysięga jego Wiarę miała, chciał żeby była autentykowana, podpisał ręki Publicznego Pisarza. Roku Pańskiego 1649 Ten pobożny Kapłan, cierpiał przez kilkanaście Miesięcy, ustawiczny ból, wprawey ręce, tak ciężki, że celebrując nie mógł ani znaku Krzyża uczynić, ani podnieść Najświętszego SAKRAMENTU, nie mógł pisać ani sypiać. Na co lubo zażywał rady, Doktorow y Cerulikow, jeszcze się gorzej miał. Wpomniałszy sobie rą Świątobliwość Sługi BOZEGO, zamknawszy drzwi, prosił go, a bardziey przymusił, aby mu bolejącą rękę przeżegnał, bo z pokory nie chciał tego uczynić. Jak tedy Wielebny Brat, wezwawszy na pomoc Świętey TEKLI, uczynił nad Chorego ręką znak Krzyża, tak doskonale Chory, do zdrowia przyszedł, że potym nigdy, na tę rękę nie bolał. Augustyn Lecchi, Pleban Kościoła Świętego WAWRZYNCJA, y Kanonik Katedralny Papięński, nieuleczoną w nodze, Chorobę cierpiał, który często prosił, tego Sługi BOZEGO, żeby zbolała część przeżegnał, y często nie wysłuchany, znówu poty prozbę powtarzał, poki iej nie przeżegnał, zwyciężony pobożnym naprzykrzeniem, mówiąc: *Niech się zdrowi Święta TEKLA;* y zaraz chory, zdrow został. Tego Roku, ktorego ten Sługa BOSKI umarł, pomieniony Graf Bernardyn Mandelli, ciężkimi przyćśniony był boleściami, ale jak tylko Grafowa, Zona jego wezwwała Naszego SAMVELA, zaraz ozdrowiał. Roku Pańskiego 1653 TERESA Donzelli, chorując śmiertelnie na Frebrę, za przyłożeniem Relikwii tego Sługi BOZEGO, w kilka dni ozdrowiała. Roku Pańskiego 1658 dnia dwudziestego Stycznia, Graf Ludwik Datenis, Chorując także na śmiertelną Malignę przez przyłożenie cząstki Habitu, Naszego SAMVELA, w krotce zdrowie odebrał. Roku Pańskiego 1660, w Mieście Czerwca, Siostra

stra MARYA WIKTORJA Mandella, Zakonnica Świętej KLARY, Klasztoru Papińskiego, ciężko na gardło chorując, iak się przeżegnała, Rożaniem Naszego SAMVELA, zaraz o zdrowiała. Pewny Kapłan, ciężką tędną okazyą sturbowany, za jego wezwaniem, zaraz pocieszony został.

848 Przyszedł do Stanu doskonałego, Poświęcenstwa, Pokory, y Miłości. Tak pilnował Modlitwy, że nigdy spólnych dwóch godzin Modlitwy nie opuścił, choć był w pole, albo gdzie indziej postany, iako Świeccy z ktoremi był, świadczyliś nawet y ostatnich dni ży-

cia, na ustawicznej był widziany Modlitwie. Gdy ciężką dusznością, kości połomaniem y uciskaniem, wnętrzości porwaniem, był niecznośnie przyćśniony, cierpliwie wszystko znosił, ani chciał jeść z mięsem, na prośbę Świeckich, u których był gościem, choć miał pozwolenie od Przełożonych. W sam dzień, ktorego umarł, służył do Mszy Świętej, przed Ołtarzem, Najświętszej PANNY, y na ten czas słyszany był od Świeckich, że mówił te słowa: *Moja Najświętsza Pani, przyjmij ze mnie, teraz, bo już do końca życia przyszedł.*

Z Y W O T

Wielebnego Oyci KLEMENSA od Najświętszej Panny MARYI

849

Wielebny Ociec KLEMENS, od Najświętszej Panny MARYI, zwany na Świecie, Pan SZCZEPAN de la Fausse, w Genuy przy Jeziorze Lemańskim, z Szlachetnych Rodziców urodził się około Roku Pańskiego 1570. Dziad z Oyci, Naszego KLEMENSA, z pomienionej Familij de la Fausse Vrodzony, wolał być wygnany z Oczystej Ziemi z Genuy, y z ostatnich Dobr być wyzuty, niż Wiary Katołickiej odstąpić, a przystać do Sekty Heretyckiej Kalwińskiej, na ten czas tam powstańcey. Przeto wygnany z Oyczyzny uboższe prowadził życie, w dobra doczesne, z całą swoją Familją, ale bogatsze w zasługi, y BOSKIE konsołacye. Miał Siedmi Synów, z których jeden, Naszego SZCZEPANA Ociec odpadł od starożytnego Familij statku, y w Kamberyum, Mieście, Sabaudyi, będąc na czas Jurystą, nie co w Wierze statkował: Ale potym doświadczył, iako jest rzecz szkodliwa, mieć społecność z Heretykami bo gdy pojechał

do Genuy Dziada swego z Matki nawiedzić, przez konwersacyą z nim, przysłał do Herezyi Kalwińskiej, w ktorey żeby był stateczniejszy, tenże Dziad, upierzył mu za Zonę Wnuczkę Antoniego Kálwina, rodzonego Brata Jana Kalwina Herezyarchy; imieniem Rachelę de Saint Andre, z którą się ożenił. Z tego Małżeństwa urodził się Należ KLEMENS, który młode lata zacząwszy już po Śmierci Oyci y Matki, przeniosł się do Babki żony, od Matki, pomienionego Antoniego Kalwina, y z samego Heretyckiego zrodził; bardziey się napił jadu.

Gdy już podraślał KLEMENS, Antoni Kalwin, iako jego Opiekun, posłał go w Wojewodztwo Heydelbergen; skie do Akademij Heretyckiej y tam się prawa uczył. Potym, wrociwszy się do Oyczyzny, do Palestry dwóch Set Patronów, był przyłączony. Potym za okazyą nawiedzenia Krewnych swoich, przyjechał do Sabaudyi, ktorey go nakłaniali do przyłączenia Wiary Świętej Katołickiej, ale on zaćięty w Heretyckiej Sekty uporze, odpowiadał iż tego niemógł uczynić, ponie-
wał

waż był jedyną ozdobą Familij, (i tak sam potym z siebie żartował.) W tey podróży, rozmawiał często o materyach należących do Wiary, z Świętym owym Biskupem Genewęńskim, FRANCISZKIEM SALEZYVSZEM, także z dwiema Oycami Kapucynami, z których jednemu było Imię, *Spiritus*, a drugiemu *Cberubin*: ale jeszcze nie przyszedł był, naznaczony czas, nawrocenia jego, które chciał Pan, żeby było publiczne, y na cały Świat Chrześcijański głośne.

Miał już trzydzieści lat, gdy nastąpił Rok Święty 1800. Którego Katolicy, zjeżdżali się zewsząd do Rzymu, dla dostąpienia Jubileuszu, na który się też wielu zjeżdża Heretyków, nie z Nabożeństwa, ale z ciekawości, żeby widząc owe Solemnne Kościoła Świętego Ceremonie, naśmiewali się z nich, lżyli, y złorzeczyli. Tak wzruszony ciekawością, Nasz KLEMENS, poradziłw się Teodora Bezy, Kalwina Sukcesora, pojechał do Rzymu, ale gdy przyjechał do Włoch, okradł go, drugi jego Towarzysz; oprócz tego, y na Febrę zachorował Nasz KLEMENS, a że go ze wszystkiego okradziono, y nie miał nic, jak ubogi, musiał się udać do Szpitala. Ponieważ zaś, ten zwyczaj był w Szpitalu, że pierwey do Chorego Spowiednik, niż Doktorą proszono, zapowiedziano mu, żeby się na Spowiedź gotował, co u niego, niezwyčajną było nowiną, jednak powiedział że będzie gotowy, żeby się nie podał w niebezpieczeństwo, y nie wydał, iż był Heretykiem. Zaczynał prosić o jakiego Kapucyna Francuza, przed którym by się mógł spowiadać. O dziwna Pána BOGA opatrność, y osobliwe nad nim Miłosierdzie. Przyprawiono owego Oycę CHERVBINA, z którym się przedtym dysputował w Sabaudyi; Jak się wzajemnie poznali, zawołał Chory: *Zwiódł mnie Pan, przymusza mnie wnieść do swej Owczarni, y zostać Katolikiem*: pocieszył go Ociec, uczynił mu dobrą nadszanie, y swoię deklarował mu pomoc. Odszedł od niego Ociec, a poszedł do Wielebnego Oycy Naszego PIOTRA od Matki BOZEY, na ten czas Ká-

znodziej Apostolskiego, KLEMENSA Osmego, powiedział mu o Naszym Chorym, a przez niego Oycu Świętemu oznaymił, że Wnuk Kalwina, (bardziej dalekim powinowactwem, niż bliskim pokrewieństwem,) chciał przystąpić do Kościoła Świętego. Na tę nowinę zapłakał Ociec Święty y wziąłwszy na Opiekę swoię Chorego, zlecił go Kardynałowi Baroniuszowi, który często nawiedzał go, y o dwójakie zdrowie jego starając się, czego do obojga było trzeba opatrzył, bo w krotce przez Doktorow do zdrowia, Ciała, a przez Wielebnego Oycę Naszego PIOTRA, y owego Oycę CHERVBINA, y za ich zbawienne mi Naukami, do zdrowia duży przyszedł, y Wiarę Świętą Katolicką przyjął.

Gdy przyszedł do zdrowia Nasz Chory, wprowadzony był do Oycy Świętego od tegoż Kardynała Boroniusza, y bardzo łaskawie przyjęty, który mu na ten czas, na znak affektu, darował łańcuch Złoty. Widząc potym w pewną Wroczyść, pełen Nabożeństwa y powagi Majestat, tak dobrego Pasterza, poznał nie słusne y złośliwe naśmiewiska Heretyków, które zelżywie y na wżgárdę Powagi Apostolskiej czynili. Zostałszy już Katolikiem, y choynością Oycy Świętego według Stanu swego konsdycyi, w domowe potrzeby, w Czeladź, y jazdę opatrzone, miał ochotę nawiedzić z Nabożeństwa Dom Loretański, o czym gdy powiedział Kardynałowi Baroniuszowi, Protektorowi swemu; odpowiedział mu Kardynał, słowami Apostoła; *Panie SZCZEPANIE; nie chciejcie peregrynować w gorącości: zaczyn na jego perswazyę, y dla więkšej swoiey instrukcyi, został się w Rzymie, pilnując Nabożeństwa, z pobożnemi y Mądrymi Mężami konwersując, y na Kazania, Wielebnego Oycy Naszego PIOTRA, często chodząc. Prosił zaś usilnie Pana BOGA, żeby jako przez trzydzieści lat, błądził od drogi prawdy, y siła był winien Panu BOGV, tak po drodze doskonałości, żeby mógł postępować przez drugie trzydzieści lat, y nagrodzić błędy pier-*

pierwszego Życia: co mu nad to pozwolił BOG, bo do czterdziestu y trzech lat, Zakonnej Profesyi przyszedł.

852 Od tak dobrego, y ná siebie łaskawego Pápieżá, mógł się spodziewać, wiele Honorow, y intrátnych dochodow, ále od BOGA do więkšzey doskonałości skutecznie pociągniony, umyślił Świat y pompy iego pożegnać, żeby całego siebie, na usługę Panu BOGV poświęcił. Dał mu był, Wielebny Oćiec Nášz PIOTR, Życie Świętey Marki Nášzey TERESY, stylem y językiem Włoskim, pisané, które często czytał, y dziwił się wielkiey tego życia Świątobliwości, chciał w nim naśladować Świętą Matkę Nášszę TERESĘ, y tych łask BOSKICH, ktorych iey BOG udzielał, pragnął byđż uczestnikiem, przez ćwiczenie się w Bogomyślności: do czego lepszego nieznaydował sposobu, iáko przez przyięcie Habitu Zakonu Kármelitańskiego, od niey Reformowanego. Zwierzył się tedy swoiey intencji, Wielebnemu Oycu PIOTROWI, y ustawicznie chodził, do Nášzego Kościoła Náyświętszey Panny MARYI *de scala*, aby początkom swoim wyiednał błogosławieństwo BOSKIE, zá przyczyną teyże Náyświętszey Panny. Gdy się z swoją wokacyą po drugi raz odezwął, poczał go Wielebny Oćiec, iáko mądry, examinaować, y odeśłał go ná dalszy examen, do Oycy Magistra Nowicyuszow, ktorym był na ten czas, Wielebny Oćiec FRANCISZEK od, Náyświętszego SAKRAMENTV, Mąż ostry, y Surowy, którzy go jednym zdaniem approbowali, y o jego wokacyi Oycu Świętemu oznaymili, ktory ućieszywszy się z odważney determinacyi swego duchownego Wychowawca, pozwolił mu, y dał mu Apostolskie Błogosławieństwo, á nád to kazał mu dać swoje Imię, żeby go pobudził do nieustającej o sobie w Modlitwach przed BOGIEM pamięci.

853 Przyiáwwszy tedy Habit Zakonny, z wielką duszy radością, zaczął postępować w drodze doskonałości, według Woli Oycá Świętego, názwany Brát

KLEMENS, od Náyświętszey Panny MARYI, o ktorego powodzeniu y zdrowiu, tak wielkie miał stáranie Oćiec Święty, że się często pytał Oycá PIOTRA, o jego Duchowny postępek, y z respektu ná niego, wielkie czynił Jáłmużny, Konwentowi Naszemu. Ledwie ósm dni, po wstąpieniu jego minelo, Sługá ktorego był z sobą przyprowadził z Sabaudyi, idąc zá przykładem Páná, został Nášzym Zakonnikiem Konwersem, y dáno mu Imię, Brát KLAVDYVSZ od Świętego PIOTRA. Wstąpiło potym po nim, trzech Krewnych jego, Jan Maurycy od Świętego Jerzego, Cezary od Świętego JOZEFÁ, y Jerzy od Świętego FRANCISZKA, którzy długo pracowali w Zakonie, y byli na różnych Vrzędach. Różnemi mortyfikacyami podczas Nowicyatu, Nášzego KLEMENSA probowano, ále z nich jedna była nayświątobliwszą, ktorá była, tak umartwionemu, iáko mártwiącemu spólna. Albowiem ráz, Wielebny Oćiec Nášz JAN, a JESV MARIA, ktory był Mágistrem Nowicyuszow, kazał się Brátu KLEMENSOWI położyć na ziemi, á Brutu Klaudyanowi przykazał, żeby nastąpił nogami ná kark niegdy Páná swego, mówiąc ow Wiersz Psálmisty: *Po imię y Bazyliszku, chodzić będziesz, y zdepczesz łwa, y smoka.*

Pokázawszy Nášz KLEMENS, we wszystkim co do Zakonności náleży, 854 wierność swoię, pod czas swego Nowicyátu, y postępek doskonały w Cnotach Zakonnych, przypuszczony był do Solemney Profesyi, którą, z wielką Duchá gorącością uczynił, dnia czternastego Lipca Roku Pánskiego 1662. W następującym Roku posłany był do Neapolim, z pomienionym Wielebnym Oycem FRANCISZKIEM od Náyświętszego SAKRAMENTV, na założenie Fundacyi. Potym skończywszy szczęśliwie, Filozofią y Teologią, obrany był Podprzeorzym Konwentu Genueńskiego. A Roku 1670. gdy miało wprowadzać Nášzych Cycow do Fráncyi, posłany był do Páryża. Znamyá także do Belgium, gdzie w zakładaniu Konwentow tanczey Frowincyi,

bardzo wiele pracował. Z kąd do Nan-
ceium przyiechawszy, w Lotaryngij,
nowy Konwent fundował. Przybył
potym do Kolonij Agryppiny, y tey
nowey Fundacyi, pierwszego Duchá
ferworu, przykładem swoim udzielił.
Gdy był obrany Przeorem tegoż Ko-
lońkiego Konwentu, trafił mu się ten
cudowny przypadek, Pánienka jedná,
przebrawszy się po Męsku, przykładem
owych Świętych PánienNaszých, EV-
GENIJ, EVFROZYNY, ANGELI,
y wielu inszych, dla dostąpienia Swią-
tobliwości, prosiła się do Zakonu Ná-
szego, którą on nie wiedząc o iey
płci przyjął, y sam iey Zakonny Ha-
bit dawał, pod Imieniem Brata Joachi-
ma. Jednak gdy się o niej od niektó-
rych Swieckich dowiedział, wysłał ją.

355 Roku Pańskiego 1617. Przyjechał do
Rzymu, na Kapitułę Generalną, gdzie
był obrany Przeorem Charontoneńskim,
nie daleko Paryża. Roku Pańskiego,
1619. na Kapitułe Prowincyalney o-
brany był Przeorem Konwentu Awe-
nionieńskiego, gdzie drugiego Roku,
przyjął do Zakonu, Wielebnego Oycá
Nászego FILIPPA od Świętey TROY-
CY, y na Obluczyny, odesłał go, do
Nowicyatu Lugduńskiego. (y ten jest,
który to Życie, Nászego KLEMEN-
SA opisał.) Na końcu tegoż Roku,
przyjechał do Prowincyi Genueńskiej,
gdzie obrany był Przeorem, Kon-
wentu Lodańskiego; po skończonym
Wrzędzie stanął w Rzymie, y tam pil-
nie, Zakonney doglądał Obserwancyi.
Na ten czas, począł myśleć o Misyi
Genueńskiej, stódką, ále Świętą, Oy-
czynny miłością zachęcony, o ktorey
nawroceniu zamyslał, y siebie samego
w Starości bo już miał sześćdziesiąt
lat, na pracę, y zwyczajne na Mis-
syach niebezpieczeństwa z ochotą o-
fiarował: lubo się nigdy na to nie dał
namowić, żeby był w tym Mieście,
w którym miał Krewnych, choć dla
nawiedzenia ich, chociaż dla różnych
Interesów, blisko tamtego Miasta, czę-
sto bywał, o co gdy się go pytano;
dwojaką dawał racją Pierwszą z Świę-
tego AMBROZEGO, o Vcieczce
Swiata, w Rozdziale drugim. Ze zo-
stawiwszy Oycá, Mátkę, y wszelkie

Pokrewieństwo, powinien był od swo-
ich uciekać, żeby tylko z samym BO-
GIEM przeftawał. Drugą zaś, z ro-
zkazu KLEMENSA Osmego, kto-
regó iako Oycá kochał, y szanował.
Ten bowiem dobry Papież, przełoży-
wszy mu przed oczy, domowy przy-
kład, iáko ráz doświadczył, że nawie-
dzając Oyczynę wpadł w Kalwiń-
ską Herezyą Oćiec jego, zakazał mu,
áby z żadney okazji, nigdy się do
Krewnych nie wracał. Przeto powia-
dał Wielebny Oćiec, że miał nieubla-
ganą awersyą ná umyśle, przeciw
swoiey Genueńskiej Oycyznie, iá-
ko officynie obrzydliwości, ruinie Oy-
cowskiej Familij, y pewney duży
swoiey zgubie, gdy by go był, BOG
miłosierny, lubo niechęcego, z tam-
ąd nie wyrwał, y z niebezpieczeń-
stwa nie wyprowadził.

Roku Pańskiego 1635. Na Kapitułe³⁵⁶
Generalney, obrany był pierwszym
Definitorem Prowincyalnym, Prowin-
cyi Awenionieńskiej, pod Tytułem
Świętey Mátki Nászey TERESY. Y
Roku 1637. na Kapitułe Prowincyal-
ney, ná tymże Wrzędzie, pierwszego
Definitora, był potwierdzony. Potym
Roku 1640. dla wielkiej Swiątobli-
wości y rostopności, obrany był Pro-
wincyałem teyże Prowincyi, y pod
tym Tytułem, przyjechał do Rzymu
w następującym Roku, ná Kapitułę Ge-
nerálną. Na końcu trzech lat, Pro-
wincyałstwa swego, gdy już wcale os-
łabiał, poczęły mu puchnąć nogi, w
których poczyniły się fluxy, ciężące
zebraną z humorów materiją: y tak
po skończonym chwalebnie Prowin-
cyáłstwie, wszytek wyniszczoney, y
wyschły, w poważney y Sędziwey
starości, pełen dni y dobrych uczyn-
ków, w opinii Swiątobliwości umarł
w Awenionie, dnia dziewiętnastego
Sierpnia, Roku Pańskiego 1643.

Gdy bym chciał z osobną, Cnory³⁵⁷
iego wyliczyć długo bym zabawił, do-
styc, krotko powiedzieć, że był suro-
wym y wiernym Strożem Zakonney
Obserwancyi, y tak prawdziwym Iz-
raelitą, że w nim oszukania nie by-
ło: bo z każdym, tak szczerze postę-
pował, że naśladował, Świętey Spra-
wie-

wiedliwych proſtoty. Służył Panu we-
ſoło, bo przy powódze, zawsze był
na ſwarzę weſoły, którą inſzych ro-
zwieſełał; dla czego był, miły BOGU
y ludzicom. Tak wiernie Regułę; y
prawa Naſze zachował, że żadney ni-
gdy nie przyimował dyspenſy, y lu-
bo już bardzo był ſtary, niechciał za-
żywać mieśnych potraw, ale uſtawi-
czne poſty, y inne oſtrości Zákonu.

do litery zachował. Był bardzo po-
ſuſzny, pokorny, y cichy. Tá kro-
tka relacyá Zycia tego Wielebnego Oy-
ca, niech będzie doſtateczná, ná zále-
cenie wieczney iego pamiátki. Ktore-
go Autor Zycia iego, ſłyſzał mowiące-
go: Ze Ján Kalwin Herezyárchá, był
wielki Melankolik, y musiał mieć
przy łobie Szatana.

Z Y W O T

Wielebnego Oyca *JANA MARYI*, od
Świętey *TERESY*.

856 **W**ielebny Ociec JAN MA-
RYA, od Świętey T E-
RESY, zwany na Świe-
cie BARTŁOMIEYSy-
moncyni, urodził się w
Wenecyi, z przyſtoynych y pobożnych
Rodziców. Ociec iego zwał się JAN
Symoncyni, Który był konſyliarzem
Arcyxiążęcia Tyrolskiego; MATKA
zaś Weneryá z Kaſtelli. Gdy już czas
porodzenia przychodził, przyſzło do do-
mu Oyca Jęgo, dwóch Oyców Zák-
onu Świętego Fránciſzka, których do-
mowi proſili, żeby ſzczęśliwy poro-
dzenia ſkutek, uſilnemi modlitwami
BOGV polecali, oni zaś uſłyſzawszy,
o weſołych narodzinach dziecicia, rzę-
kli Rodzicom: *międie ualezyte, y pilne
ſtaranie o tym Synaczku wáſzym, bo bę-
dzie wielkim ſlugą Boſkim*. W oſm dni,
po narodzeniu dziecicia, pobożná MA-
TKA Jęgo, przez imaginacyá czyli
rozum, miała takie widzenie. Widzia-
ła Syná ſwego, że go miała wyſtawić,
ná wyſoki ſtopień, Świętobliwoſci, y że
za Jęgo interceſſyá, ona ſama, Ociec,
Bracia, y Sioſtry ięgo, (których ponim
wydać ná Świát miała, bo on był naya-
ſtarczy) mieli być zbáwieni: oraz do-
wiedziała ſię jawnie, z oſwiecenia FO-
SKIEGO, że wſzystko co Świát má w
wielkiey ſtymie, y adoruje, iáko to do-
ſtał bogactwa, honory, roſkoſzy,

peſzczoty, wygody, wyſokie godno-
ſci, y tym podobne rzeczy, nie ſą
czym inſzym tylko iedną prędko mi-
iającą próżnoſciá. Y tá iáská oſwie-
cenia, (którą zaſługom urodzonego Sy-
na ſwego przypisowała) miłóſiennie
poprzedzona, zaraz porzuciła wſzystkie
próżnoſci Świata, (w których ſię iáko
ieſzcze młoda kochała, y na nie chci-
wa była) żeby tylko mogła ſłużyć ſa-
memu Panu, y nigdy go nieoſtępo-
wać.

Pod ten czas kiedy, Weneći byli pod 859
Interdyktem Koſcielnym, pobożni Ro-
dźice, tego ſlugi BOZE GO, żeby od
duchownych poćiech, y nabożeńſtwá
oddalenia nie byli, umyſlili miłey Oy-
czyzny, Krewnych, y przyiaćioł, y
wſzytkiego oſtąpić, y przykładem A-
brahama Pátryárchy, wychodząc z do-
mu, z ziemi, y powinowactwa ſwoie-
go, familiá ſwojá, z dziećmi, do Ro-
weredu, w Pańſtwo Tyrolskie prze-
nieſć: tam dziecina naſza, w lata y
w rozum podraſtaiąc, była poćiechą
Rodziców, iednak ſię ich radość umniey-
ſzała, bo im ſię zdało, że tak dobry
y miły ich Synaczek, nie długo żyć
będzie, bo w czternaſcie mieſięcy, śmier-
telnie zachorowáwſzy, już prawie u-
mierał, y przez trzy dni, nic nie ie-
dząc, ani pijąc, z ſił opadł: ale potym
ozdrówiawſzy, w onym dziecinnym

wieku, począł pokazywać znaki, przyszłej świątobliwości, iawnie powiadać, że będzie Karmelita. Od tego czasu, począł się ćwiczyć; w cnotcie postuśzeństwa, tak doskonale, iakby już był Zakonnikiem, bo nietylko Rodzicom y starszym, ale też Braci y Siostram, a nawet y Sługom domowym, do woli ich był posłusznym, z taką wesołością, że wszystkich do miłości ku sobie pobudzał. Głębką także obserwował pokorę, bo że za osobliwą łaską, iakiey y Święty AVG VSTYN bardzo pragnął, poznawał BOGA, y siebie samego, zwykł był mawiać o sobie, że był nad wszystkie Kreatury naynikczemniejszym, y godnym żeby po nim wszyscy deptali, y wszyscy nim postponowali.

360 Podroższy, na nauki mniejsze, do Trydentu posłany był, gdzie nie tylko w naukach, ale też y w cnotach, bardzo postępował, dla czego, nic nad niego skromniejszego, nic łagodniejszego, nic w ponoszeniu ptac stateczniejszego nie było. Kochający Ociec jego, oddał naymilszego Syna swego go, pod instrukcyą pewnego Dyrektora, y zlecił mu o nim staranie, zapłaciwszy więcej od niego niż płacono od inszych siołownikow, żeby Synowi na niczym nieśchodziło. Dopuszcł iednak BOG na wyprobowanie sługi swiego, że delikatanie wychowany Młodzian, we wszystkim wiele biedy wycierpiał, albo z łakomstwa, albo z niedbalstwą Dyrektora, y do takiego głodu przyszedł, że potym sam powiedział, iż miał tak zagłodzony żołądek, że sobie miał za delikatanie iedzenie, gdy mu się dostał kawałek Chleba. z otrąb: iednak się nigdy o to nie skarzył, bo pragnął, y był zawsze gotow, więcej a więcej cierpieć dla CHRYSTUSA.

361 Gdy był tak skromnym, y pobożnym Młodzianem, y swoją miłą na podziw konwersacyą; zdał się prawie Zakonnikiem, y wiele Zakonow pragnęło, ażeby do nich wstąpił, y już Oycom, których pospolicie zowią Somałchami, zachęcali go do siebie: Ale Nayswiętsza MARYA Panna, Matka Zakonu Karmelitańskiego, tę czy-

stą lilią, do Karmelitańskiego Ráiu; chowała. Ten Pobożny Młodzian, ośobliwe do Nayswiętszey PANNY, miał Nábożeństwo, ktorey Obrazek przy sobie nosząc, dziwnie był nábożny do niego, y Serdeczne Akty odprawiał, a kiedy był na mieyscu osobnym, iże go nikt nie widział, to poklekawszy oddawał mu część y poszanowanie, albo go nábożnie całując, albo go do siebie mile przyćskując, y siebie Nayswiętszey PANNIE, za Sługę wiecznego, oddając: ale gdy rozumiał, że tych duchownych pielęchot, sam tylko na osobności zażywał, często go Pobożna Matka, podglądała, albo modlącego się podśluchowała, która go tym bardziej kochała, y poważała, iak przyszłego Wielkiego Sługę, Pána BOGA.

Tym sposobem go, Nayswiętsza 362 PANNA, do Zakonu Karmelitańskiego przyprowadziła. Pod ten czas, stanęła Nasza Niemiecka Prowincyá, dla ktorey ułożenia w Zakonney Obserwancyi, wielu Zakonnikow posłano, tak ze Włoch, iak y z Belgium, którzy byli ze Włoch posłani, iadąc przez Tyrol, przejeżdżali mimo Rowered, y od Rodzicow jego, bardzo życzliwych Zakonowi Naszemu, z wielką bardzo miłością, iako wdzięczni goście byli przyjęci. A przy tej okazyi, uważając Nasz młody JAN, niezwyčajną skromność, y Cnotę w Oycach Naszych, dziwnie się z ich towarzystwa ciężył, z wielką im ochotą y affektem usługował, y do nich zabrał poufałość, a potym y pragnienie do Naszego Zakonu.

Do wyższych Szkół posłany był do 363 Wiednia, gdzie bardziej Cnot niżli Nauk pilnował. Tym czasem zaś, co raz go więktza brała ochota, do Naszego Karmelitańskiego Reformowanego Zakonu, y mocno przymuszała, żeby iey nie odwłaczać, poty, pokiby powierzchownie tego nie otrzymał, co we wnątrż zamyslał. Poszedł tedy, do Wielebnego Oycy JANA MARYI, od Świętego JOZEFA, na ten czas Prowincyala, ktoremu myśl swoją oznaymił: A że go znał Ociec Prowincyał, zaraz mu się spodobał, y prę-
iął

iał go, który obleczony, był nayspierwszym Wyższych Niemiec Nowicyuszem; a po Obluczynach, posłany był do Pragi do Czech, dla odprawiania tam Nowicyatu. Jak był wstąpieniem do Zakonu, tak y gorącością Duchą, nayspierwszy, tak dalece, że był okazywał przykład, inszym, w Cnotach wszelakich. Po uczynioney Solemney Profesyi, dnia ósmego Września, Roku Pańskiego 1627. a Wieku osiemnastego, z rozkazu Oyca Prowincyała, odesłany był do Wiednia, gdzie będąc naznaczony Zakryftyarem, wielkie zbudowanie, tak Zakonnikom, iako y Świeckim dawał, z wielką rewerencyą, y ochędoſtstwem, sprawował się z rzeczami do Ołtarza y do Chwały BOSKIEY należącemi, a do tego ustawicznie się ćwicząc, w Modlitwie y umartwieniu, Cnotami Zakonnemi; we wszystkim sływał.

864 Naywiększą w nim Miłość była ku BOGV, dla tego cokolwiek czynił, mowił, albo myślił, wszystko pochodziło z BOSKIEY Miłości: z samym tylko chciał Pánem BOGIEM przeſtawać, opuszczając wszystkiego Stworzenia áffekta, zwykł bowiem był, mawiać z AVGVSTYNEM; *muſley BOGA kocha, kto z nim, co kocha.* Przeto się nim tylko samym cieszył, do iego się Woli ſtoſował, iemu się tylko, we wszystkim, chciał podobać. Do niego, siebie, y wszystkie sprawy ſwoje, kierował, dla niego cierpieć pragnął, a że niemógł ponieść Męczeńſtwa; umartwieniem y pokutami, to nadgradzał. Ogień Miłości BOSKIEY, zapalił go, do uczynienia następującego Ślubu, przykładem Świętey Małki Naſzey TERESY, ktorym sama była Chwalebna. *Ja Brat JAN MARYA, od Świętey TERESY, obiecuję Panu BOGU, y Nayswiętszey Pannie MARYI, y ślubem się obowiązuję, (pożytecznym od tego czasu, gdy obaczę że go potwierdzi y podpisze, ieden z Wielebnych Oycow Naſzych, iak mu się będzie podobało) pod grzechem śmier. talnym, że y we wszystkim zawsze, czynić, cokolwiek w kaźdey okazy poznaję, być z większą Chwałą Pana BOGA, z większym honorem, Nayswiętszey,*

y zawsze Panny. MARYI, albo co zrozumieć, że im się bardziej podobać będzie. Y pod ten Ślub, poddać wszystkie członki moje, wszystkie siły moje, ktorychem, tyle razy, na obrazę Pana BOGA mego zażywał.

B. Jan Marya od S. Teresy, iako wyżej, ręką własną.

Tak gorąca Miłość Pána BOGA, 865 wielką także miłość, sprawiała w nim ku bliźniemu, ktorą do wszystkich miał: przez ktorą także cudownie grzeszników nawracał. Gdy był Magistrem Nowicyuszow w Kolonii, proſzony był do pewnego umierającego, o zbawienie wieczne nic niedbającego; tylko co wszedł Ociec do niego, zaraz się ow Chory odmienił, wpił się nabożnie w Szkaplerz Święty, z niewymownym áffektem, lubo się temu, zawsze przed tym sprzeciwiał. Odszedłszy Wielebny Ociec od niego, przez całą noc, Modlitwy y umartwienia, czynił, proſząc Pána BOGA o szczęśliwą Śmierć Chorego, który zaś całując Krucyfix, y często wzywając, Naysłodſzych Imion, JEZUSA, y MARYI, wesoło y pobożnie ſkonał, z podziwieniem patrzących, ktorzy Wielebnego Oyca, Świętym nazywali, iako, tak cudownego nawrocenia Autora, Zakonnych Braci ſwoich, tymże áffektem kochał, y ſzanował, jako Synow BOSKICH, y Nayswiętszey PANNY, a prawie jako Aniołow ſobie powoził, adorując w Sercach ich mieſzkającego, BOGA; kiedy im się przytrafiła jaka ułomność, wymawiał ich, y pobożnie uczynki ich tłumaczył, w pracach y trudnościach ratował, do kaźdego się inſi klinacyi ſtoſował, y dla wszystkich był wszytek. Duſzom w Czyſcu zſtającym, ratunek wielki dawał, modląc się y mórtwiąc zanie; ustawicznie, y inſze ktore mu miłość dyktowała; wynajdując do ich ratowania, ſpoſoby.

Tak doſkonale Ioſuſzeńſtwa prze- 866 ſtrzegął, że w ſobie nie własnicy Woli nie miał, bo zawsze y na kaźdym mieyſcu, ſzedł za Ioſuſzeńſtstwem Przełożonego, iowſzem przenikał y poprze- dzał jego intencyą, y dla tego mógł mowić Panu BOGV, z Prorokiem, *Jak bydlę;*

bydlatko, uczyniony jestem przed toba, y zawsze jestem z toba, byłeś po prawej ręce mojej, y według Woli Twojej, prowadziłeś mnie. Słowa Przełożonego, po prostu sobie tłumaczył, choćby co czasem, przez żart Przełożony wymowił; co by się mogło, wielą przykładami pokazać: dla czego Przełożeni, musieli z nim z wielką uwagą mówić. Tey ławności w Posłuszeństwie, rząd nabył, że Przełożonych, albo na ich miejscu będących, miał sobie za Namiestników BOSKICH; dla czego w Przełożonych żadnego nigdy braku nie czynił, żadnego w szczególności, sobie nie życzył, z każdego był kontent, bo w każdym Przełożonym, BOGA sobie reprezentował, y nigdy przez Przełożonego Woli, by najmniejszej rzeczy nie czynił, żeby miał zasługę, z każdego Akta Posłuszeństwa.

867 A że Pokorą, jest Socyuszką Posłuszeństwa, w tey się osobliwie kochał JAN, iak prawdziwie posłuszny. Bo co do powierzchowney tey Cnoty Obserwancyi, samego siebie we wszystkim upokorzał, od własney Chwały swojej uciekał, naypodlejsze domowe Ustugi podejmował, wołał zawsze być w poddaństwie, niż na Wrzędzie; y dla tego mawiał: *Wolę być w dożywotnim Więzieniu, niżli być na jakim Urzędzie.* Co zaś do wewnętrzne go zachowania pokory, czynił się naywiększym, y naynikczemniejszym grzesznikiem, niegodnym społeczności Zakonney, gorszym od bęsty, y przez ten áffekt, który miał do pokory, gdy się z Kotem potykał ustępował mu z drogi, y z pokornego rozumienia o sobie, często prosił, żeby mu iako psu, nie dawali nic więcej do pożywku, tylko Ghleba, á Wody. Poznając łaski BOSKIE, dane sobie z Miłosierdzia BOSKIEGO, iako też y dobre swoje uczynki, ile mógł ukrywał przed drugimi, żeby dla nich, nie był w poszanowaniu.

868 Zawsze y w słowach, y w uczynkach, przestrzegał Anielskiej czystości, ktorey nie naruszoney aż do Śmierci dochował. Gdy się uczył w Trydenście, napadł na niektórych niewstydlivych Młodzianow, którzy go naypierwey

zwiedli, zmyśloną na początku skromnością, á potym go na złe chcieli namowić, nie tylko perswazyami, ale y groźbami: lecz niewinny y czysty Młodzian, brzydząc się cielesnością Śmierć sobie raczy obrał, niżli Pana BOGA obrazić; dla czego, się pomienionych niewstydlivych Młodzianow, strzegł na potym Konwersacyi, y z takimi tylko przedstawiał, o których niewinnym y czystym Życiu wiedział. Jak tylko został Zakonnikiem, czystość y niewinność Panieńską, wusćciech, w myśli, y na całym Ciele, zachował.

Nie mógł by być, nigdy tak z ciałem 869 iak triumfować, gdyby go był sobie, postami, y umartwieniami nie podbił: bo zgodnie tak Piśmo Święte, iak y Oycowie Święci świadczą, y samo uczę doświadczenie, że kto Ciało delikatnie traktuje, sam dużej swojej gubi y ruinuje. Dla tego, ten Sługa BOSKI, przykładem Świętych, będąc wszytek w CHRYS TVSIE, według Apostoła, *Ciało swoje dręczył, iako niewolnika traktował, y na ustawicznym Krzyżu trzymał.* Przeto oprocz pospolicznych mortyfikacyi, wiele innych partykularnych czynił, w postach, w niesypianiach, y ostrzych Włosiennicach, osobliwie zaś, w niemilosiernych aż do krwi dyscyplinach, ktore albo sam czynił do krwi wylania, albo pod Posłuszeństwem rozkazował Nowicyuszom, żebygo mocno siekli, którzy ślepym y prostym Posłuszeństwem przymuszani, tak nie miłosierdzie Magistra swego bili, że Ciało iego wszystko zsiniało y całe krwią tłynęło: napominał ich zaś, żeby go nie mieli za człowieka dobrego, ale za wielkiego grzesznika, przeciw BOGV rebelizującego, y Czartu podobnego. Tą pobożną inwencyą zwodził prostych Nowicyuszow, y pod pretextem pobożności y posłuszeństwa, do okrucieństwa, przeciw sobie pobudzał.

Wielce się kochał w cierpliwości; 870 Naprzód że szukał do Cierpienia okazy przy ktorey podaney, nie tak cierpiał, iako się bardziey cieszył, bo umartwienia, miał sobie za delicye, y w nich zakładał, błogosławieństwo swoje. Y drugich, pragnienie także do

cier.

cierpienia mających, zachęcał, żeby się wzajemnie za siebie modlili, y uprośili sobie u Pána, żeby dla niego, jak náywięcej cierpieli. W Choro-
bach także często ná niego przypada-
jących, y w pracach, wielką pokazo-
wał cierpliwość, bo się nigdy nie zá-
lił, ani szukał takiey kompassyi, y choć
náywięcej cierpiał, to powiadał, że
nic nie cierpiął. Tráfiło mu się, że
go w drodze potkała iedná przykra
Konfuzya, co widząc iego Socyusz,
pytał się go, ieżli iá czuł; ktoremu od-
powiedział: *ta okazyá, ktora ponoszę,
wcale niczym jest, w porownaniu tego,
co cierpieć powinien.* W niebezpie-
czeństwach zaś y prześladowaniach,
tak był cierpliwym, że się ani po-
wierzchnie nie porurbował. Jádąc
z Herbipolim do Kolonii, nápadł ná
Heretyckich Zolnierzów, od których
wiele okrucieństw ponošil, ále cier-
pliwie, y weselo: Namienił to w pe-
wnym liście, do swoiey Siostry piša-
nym, w którym tak pišał. *Przedież
kiedy tedyż, po tak wielu, tej drogi bar-
dzo niebezpieczney fatygach, uprzykrze-
niach, y utrapieniach, (bez płaszczo-
w. bożmy je utracili, gdy nas Zolnierze
Heretyccy wzięli w niewola, y przywia-
zawszy do Koni prowadzili) o samych
tylko łáskach, ktore w drodze naszymi
Socyuszami były, dostaliśmy się do Kolon-
nii, y do dawno porzadanego Waszego
Klasztoru, zmordowani przyszlismy. Za-
ráz zápomniat Wielebny Oćiec, wszy-
tkich podróżnych ućiskow y przykro-
ści, y od Oycow Nászych, z dziwną
był przyięty miłością.*

871 Odebrał od Pána BOGA, dár łez,
ktoremi się często zálewál; bo wiele
rázy uwážał, z iedney strony, bárdzo
wielkie dobrodziejstwa od Pána BO-
GA odebrane, á z drugiey strony łá-
dził się byđż wielkim y niewdzięcznym
grzesznikiem, tyle rázy łzy z żalu ser-
decznego pochodzące wylewał. Tak-
że, gdy o Męce CHRYSTVSOWEY
rozmyślał, z wielkiego Nábożeństwa,
obficie ję gorzko plákał. Przyszedł
ráz náwiedzić chorego Szufágána Ko-
lonienkiego, ná Pálac iego, y czeka-
jąc u niego áudyencyi, tym czasem po-
szedł do Káplicy, w ktorey spożyra-

wszy ná Obráz Vkrzyżowánego CHRY-
STVSA, wszytek się rozpłynął we łzy,
y tak się zálem wzruszył, że go ślity
odstępowały, y ledwo go Socyusz u-
spokoil; ktory gdy się go pytał, czemu-
by tak nie utulenie plákał; odpowie-
dziál mu Oćiec: *Sam nie wiem, tylko
to, że sobie przypominam, iż dobry moy
BOG, tak wiele dla mnie cierpiat, á
á já mu się tak niewdzięczny pokazował.*
Gdy prywátne Mszą Świętą celebrow-
wał, zwyczajnie się łzami zálewál,
á potym miał wielką poćiechę, álbo iá-
ką osobliwą łáskę odebrał. Często
w nocy, rzewliwie plákał, á gdy kto
ná iego plácz przyszedł do niego, y
pytał się czego by plákał; odpowiadał:
*á jakoż się tak wielki grzesznik, jako ja
jestem, ktory tak dobremu BOGU, le-
niwie służy, może kiedy od łez utrzymać?*
Inšzego času mawiał: *Boję się, abym
BOGA nie obraził, y dobrym Braci przy-
kładu złego nie dał, ktoryby potym ná-
śladowali.* Czasem swego pláczu dá-
wał przyczynę, że go wyřtawiono ná
Przełożeństwo. Z tego zaś uřtawiczne-
go pláczu, często západał ná oczy, dla
czego, w młodym ieszcze wieku, mu-
siał Okulárow záżywać.

Dziwnie był do Świętych nábo-
żny, ále osobliwie Nábożeństwo, miał⁸⁷²
do Náyświętszey PANNY, ktora iáko
Mátkę náyukochańszą, Synowskim áf-
fektem kochał, wiedział on, że przy-
iey protekcyi, był w łáscie Pána BO-
GA, y wszystkie dobrodziejstwa, BO-
SKIE, przyczynie iej przypisował:
w swoich potrzebach, oddawał się
poufale pod iej obronę, y za
wsze pomocy, nie bez cudu doznawał.
Tráfiło mu się w drodze, idácemu z
Herbipolim do Kolonii, że niewiedziál
ktora drogą miał iść, y nie miał się
kogo spytać, udał się do swoiey ućie-
czki, y pokléknawszy wezwál Náy-
świętszey PANNY, mowiąc Antyfonę:
Witay Krolowa: Ktorey ieszcze nie
skończył, aż o to uslyszál wielki
Dzwon, ná ktorego głos poszedł, y
tráfił do Miastá Heretyckiego, w kto-
rym było Katolickie Prefidium, y mie-
szkali w nim bezpiecznie Kátolicy. Je-
żli kiedy z kim rozmawiał, álbo sly-
szál rozmawiających, o Náyświętszey
PAN-

PANNIE, wśzytek z miłości topniał, y twarz jego, ogniem miłości wnętrzney zaiasniała, którym tak bardzo gorzał, że wielkim jego impetem osłabiony, iż długo żyć niemógł, powiadał. Ten jednak ogień, łzami z wielkiego affektu pochodzącemi, zalewał. Miał we zwyczaju, nosić żelazne łańcuszki na rękach, y na nogach, wyznając się bydl niewolnikiem Najswiętszey PANNY, do ktorey starał się wśzytkim sposobem, wśzytkich Sercą pociągając.

873 We wśzytkim, cokolwiek ten Sługa BOSKI czynił, szczególną zawżdy y prośną miał intencyą, żeby się tylko Pánu BOGV, y Najswiętszey PANNIE podobał, starając się o jako największą Chwałę ich, y o dobro bliźniego, iako często Spowiednik jego, czynił relacyą. Dla tego też, y Pán był szczodroblivy na niego, swoich mu łask y faworow udzielał. Dał mu dar rady, którą, o rzeczach wątpliwych pytany, one Niebieskimi wyrokami, y dziwnemi życia Duchownego, dokumentami, wywodził. Niektóre rzeczy Prorockim Duchem opowiadał, y tak, iak powiedział, stało się. Widział także, y nie przytomne rzeczy o których inszym oznajmował, iako to o Śmierci, y Zbawieniu, owego Chorrego Kolończyka, o którym się wyżej mówiło. Jego zaś pokorą, wiele podobnych łask, przed nami ukryła.

874 Chcąc Pán tego wiernego Sługę swego, po zapłatę do żywota wiecznego zaprowadzić, Począł go do znakomitszey Chwały, różnemi Chorobami, y przykrościami, sposobić, których także były początki. Gdy jego Nymilża Siostrą, świat porzucając, dla przyięcia Hábitu, do Kármelitánek Nászych jechała, on ją odprowadzał; á wracając

się názad, w drodze zachorował na Maligną, dla czego w Roweredzie, w Domu Oycowski, przez Siedm Miesięcy, różnemi y ciężkiemi przyćśnionymi paroxyzmami leżał, ktore zawżdy z ośobliwą cierpliwością, w posrod boleści, z dziwną wesołością ponosił, z podziwieniem Doktorow, że się na nic nie skarżył, zgadzając się we wśzytkim, z wolą BOSKĄ, y będąc gotowym, umrzeć, y żyć, według upodobania BOSKIEGO. Skoro trochę ozdrowiał, choć jeszcze nie przyjechał, obrany był Socyuszem Przeora, Konwentu Augustańskiego, na Kápitułę Prowincyałną, która się nie zádługo miała odprawić. Więc się począł, w drogę wybierać, y iakby wiedział o bliskiey Śmierci swojej, żegnając się z swoimi, mówił: *Miewajcie się dobrze Nymilsi, ius się więcej z sobą, na ziemi widzieć nie będziemy.* Z niewczalow podróżnych, znowu zapadł na Frebrę, którą osłabiony, stanął w Monáchium, w w Nászym Konwencie.

Na tej Kápitułe, obrano go Podprzeorzym, Konwentu Wiedeńskiego, do ktorego jadąc, w padł znowu w recydywę, y za śmiertelnego osadzony, zaraz się pilnie, na Śmierć począł gotować. SAKRAMENTA Święte z pokorą, y Nábożeństwem przyjął, o odpuszczenie swoich defektow, wśzytkich prosił, á gdy przy polecaniu duszy, mówiono owe Słowa: *W ręce, twoje Pannie, oddaie Ducha, mego,* oddał szczęśliwie, duszę swoją swojé BOGV, opinią Świątobliwości sławny, Roku Páńskiego 1643. Wieku swego trzydziestego piątego, á Zakonney Professyi izesznałego. Oprócz wielu innych rzeczy ktore uczynił, na pożytek Zakonu, siła koło Fundacyi, Konwentu Trydenckiego pracował.

•••••

Z Y W O T

Wielebny Oyc **PAWEŁ, SZYMONA, a JESU**
MARIA.

Wielebny

376 **W**ielebny Ociec PAWEŁ, SZYMON, a JESV, MARIA, z Zacney Familii Rywarolow, w Genuy, oddał się Panu BOGU na usługę, y wstąpił do Naszego Reformowanego Karmelińskiego Zakonu, Roku Pańskiego 1595. dnia dwunastego Listopada. Wkrótce zaś, tak wielki postępek, w Cnotach, y Naukach uczynił, że będąc dziwney roztropności, pragnienia, y żarliwości, w nawracaniu niewiernych, posłany był do Persyi, do Krola Abbás nazwanego, Legatem Apostolskim, od KLEMENSA Osmego, Roku Pańskiego, 1604. iako świadczy Bulla, tegoż Oycy Świętego, w ktorey po ołobliwym zaleceniu Zakonu Naszego, poważne o nim, y o dwóch jego Socyuszach, JANIE, TADEVSZV, y WINCENTYM, od Świętego FRANCISZKA, daje Świadeństwo, mówiąc: *Prosiemy Cię, żebyś ich y chętnie słuchał, y Chrześcijańskich obrzędów czynił im nie zabraniał, z Chrześcijanami; którzy podwładza twoja zostali, y nie gardzich ubogim y grubym odzieniem, bo jeśli się życiu ich, y obyczajom przypatrzysz, doznasz, iako (w BOGU ufamy,) że pod tym grubym y ostrym odzieniem, ukrywa się wielkie talenta, y Cnoty, ktorę się starają, żeby BOGU, y ludziom, byli przyjemni. A lubo pieszo, dalekie miejsca obchodząc, prochem przykurzeni, y błotem skalani, stano przed oczami twojemi, jednak z ich dyskursu, y częstey konwersacji, poznasz, iako się spowiadamy, że są od najmnieyszey zmały wolnemi, y od wielu rzeczy, tego świata dalecy, a na ostatek żwazyż, iak są czyste nogi, opowiadających pokoy, opowiadających dobra. Na ten czas Paweł Nasz, był Wikarym Neapolitańskiego Konwentu, y tam Filozofii uczył, ktorey się nauczył w Hiszpanii, a po Profesyi, tam był posłany.*

377 Wyjechał z Rzymu PAWEŁ Nasz, z dwiema Socyuszami, wzięwszy trzeciego Brata JANA od Wniebowzięcia, Eugubina, dnia siódmego Sierpnia, opatrzoniy listami Apostolskimi, y instrukcyami, y obrał sobie drogę, przez

Państwo Niemieckie, przez Polskę, y Moskwę, ku Morzu Kaspiyskiemu, a z tamtąd, do dworu Perskiego, do Aspahanu. Gdy przyjechali do Krakowa, Stolicy Krola Polskiego, uszyzeli o Woynie domowey w Moskwie, między Demetrym młodym, y Stryiem jego, Administratorem Państwa Moskiewskiego wszczętę, y dla niebezpiecznego przez tamte Kraje przeyscia, musieli się zatrzymać w Krakowie, czekając sposobnieyszey okazyi. Bawiąc się tedy w Polszcze, tak się Krolowi, Senatorom, Panom, y całemu podobali Krolestwu, że się wielu, tak w Polszcze, iak y w Litwie Dobrodziejow trafiło, którzy łobie życzyli, fundować Zakonu Naszego Klasztory, co potym od Oycy Świętego, y od Pzłożonych Zakonu, otrzymali, bo dnia dwudziestego osmego Listopada, w Krakowie fundowany jest Konwent Nasz, z łaski y szcudroblivosti Krolewskiej, potym zaś y insze Konwenty, z ktorych powstała znaczna Prowincya, gdzie Nasi na Chwałę BOSKĄ, na nawrocenie Heretykow, na roskrzewienie Wiary Świętey Katolickiey wiele pracują. Poki zaś Nasz PAWEŁ SZYMON, bawił w Krakowie, w wielkim był u Krola, y u Panow poszanowaniu, ktorym Sukienkę Szkaplerza Najswiętszey Panny MARYI, z Gory Karmelu, ofiarował.

Tym czasem umarł KLEMENS Osmy, przeto Oycowie Nasi, żeby daremna ich nie była legacya, musieli czekać, nowych listow Papieskich. Nastąpił LEO jedenasty, ale we dwadzieścia siedm dni umarł, y po nim obrany był PAWEŁ Piąty, który Naszym Misyonarzom; dał nowe listy, do Krola Perskiego, w ktorych wielkie pochwały, na rekomendacya, Zakonu, y Misyonarzow wyraził. Gdy pomieniony Demetry, Moskwę zwyciężył, który był bardzo przychylny Kościołowi Rzymskiemu, Oycowie Nasi, wyjechali z Polski, na początku Miesiaca Października, Roku Pańskiego 1605. y przyjechali na Stolicę Moskiewską, wraz z Synowcem Nun-

cyusza Polkiego, który od Oycá Świętego nowemu Xiążęciu przywiozł Order Kawalerski, y bardzo bogate Suknie, na znak Oycowskiego błogosławieństwa. Bardzo byli mile przyięci Nasi, od Wielkiego Xiążęcia, y chciał ich chętnie przytrzymać Xiążę, dla instrukcyi ludzi w wierze Katoickiej, y Zakonnicy Świętego BAZ Y. L E G O, dla nabycia od nich, sposobu Życia Zakonnego, ale Nasi, chcąc czym prędzey, dość uczynić, rozkazowi Oycy Świętego, daley się pomknęli, ku Persyi. Wkrotce potym, stał się nieszczęśliwy przypadek, albowiem w sam dzień Slubu z Corką Wojewody Sandomirskiego, okrutnie od swoich był zabity Demetry, z niechęci ku Polakom, z ktoremi się powinowacił, y dla zamyśloney z Kościołem Katoickim jedności. Gdy się Nasi pospieszali do Persyi, złapani byli na końcu granicy Moskiewskiej, y do okrutnego więzienia wtrąceni zostali, gdzie tak wiele mizeryi, przykrości, y morderstwa cierpieli, że z ciężkości w ponoszeniu ich. Brat JAN, y z innym Hiszpanem, ktorego za Przewodniká w drodze, mieli Nasi Oycowie, umarli. Insi zaś Oycowie, do tak wielkiej przyszli Mizeryi, że tak wybledli, wyschli, iz samych lubo nie miłosiernych Kátow, którzy ich zabić przyszli, do politowania wzbudzili. A lubo Korony Męczeńskiej nie odebrali, jednak Wyznawcami, Wiary Katoickiej zostali.

379 Dowiedziawszy się w Polsce, o ich nieszczęściu Krol Zygmunt, surowy list, do Tyranná Moskiewskiego napisał, wypowiadając mu Woynę, iże! Woiewody Sandomirskiego, z Corką, z Oycami Naszemi, y z innymi Polakami nie wypuści z niewoli. Tym listem ustraszony Tyrán, wszystkich uwolnił: Nasi zaś Misyonarze, z Miasteczka Sáracynty, w którym prawie przez dwie lecie wysiedzieli ciężkie więzienie, wyiechawszy, puszcili się w dalszą drogę, y przez Europeyskich Tatarow, do Morza Kaspijskiego z wielką pracą y utrudzeniem się przybyli, y przeprawiwszy się szczęśliwie, do Miasta Aspáháńskiego, y do Dwo-

ru Perskiego dostali się. Roku Páńskiego 1607. gdzie od Krolá Abbása, z wielką miłością, y uszanowaniem byli przyięci, y bogato udarowani: jednak oni tey Krola szczodroblowości, przez Obserwancyą Zakonnego Vbośtwá, nie przyięli, y żeby się tym nie uraził prosili. Bardzo się Krol Perski ucieczył, obaczywszy Nászego od Oycá Świętego Legátá, (bo tym imieniem zwano na potym Oycow Naszych.) Była, zaś tey radości, taká przyczyna. Krolowie Perscy mają zawsze pretenсыą, aby byli pierwszymi do Machometáńskiej Monarchii, którą Ali, Oycu swemu powinna, iako zięciowi Machometá, z Fátymy Corki, y dziedzicowi publicznie przyznane mu, wydął, y sobie przywłaszczył, przez Abbábuchera Szwágrá Machometá, z Asly Corki iego, Zony drugiey Machometá; spodziewał się tedy Krol Abbas, że wzięwszy ligę z Pánami Chrześciańskimi, przeciwko Turczynowi, swojemu głównemu y nieubłáganemu Nieprzyiacielowi, z Abbábuchera, y Homár pochodzącemu, za medyacyą Oycá Świętego wroci się do uzurpowanej Monarchii.

Odpowiedziawszy Krolowi, więsso kże Interessa swoiey Legacyi PÁWEŁ Nasz, wiele przywileiow dla Naszych Oycow, y dla Chrześciańskich Obywatelow, łask otrzymał. Krol zaś napisał poważne listy, do Oycá Świętego PAWEŁA Piątego, y do Kárdynała jego Synowcá, także do Oycá Naszego Generála: przytym záchęcał listownie, Oycá Świętego, do podniesienia Woyny, przeciw Turczynowi, pospolitemu Nieprzyiacielowi. Z rozkázania Krolewskiego, wysłany był do Oycá Świętego Nasz PAWEŁ, aby te listy odwiozł, á drudzy Oycowie zostali się w Persyi, pod protekcyą Krolewską, y opatrnością, gdzie Apostolski Urząd, w nawracaniu Dusz, odprawiali. Przyiechawszy do Rzymu, Wielebny Ociec PAWEŁ SZYMON á JESU MARIA, Roku Páńskiego, 1609. Oycá Świętego, y Cały Dwór Rzymski, dziwnie rozweselił, listy oddał, y żeby Woyná Świętá była podniesioná przeciwko Turczynowi.

per.

perswadował, obiecując pewną przy pomocy Persów Wiktoryą, y tak Krola, jako y Krolestwa Perskiego, do Wia-
ry Święty nawrocenie, z wszelką de-
klarując łatwością. Ale dla domowej,
między Xiążętami Chrześcijańskimi
Woyny, ta żarliwość jego, nie mogła
przysć do skutku, iowšem gdy zwa-
wiewy, pewny sposob podawał, iakby
się wielkie kosztą na inſze expenſy na-
znaczane, na tę Woynę mogły obroćć,
wpadł w potajemną niechęć u niekto-
rych; dla czego, do skutku nieprzy-
prowadziwszy, tak zbawiennych za-
mysłow, poſtany był do Krakowa, dla
zakładania Naszych Fundacyi, na fun-
damentie przykłądnych Cnot swoich.

881 Dla pomnożenia Naszey Kongre-
gacyi, tak nauczając, iako y przez V-
rząd Przełożński, rządząc Konwentas-
mi, bardzo wiele pracował. Roku Pań-
skiego 1620. obrany był drugim De-
finitorem Generalnym, na którym V-
rządzie tak wyſoką doskonałość, oso-
bliwą roſtropność, y Mądrość niezwy-
czayną pokazał, że na przyſzley Kapi-
tule Generalney, Roku Pańskiego 1623.
obraný był Generałem; który Vrząd
tak doskonale odprawił, że znowu,
po drugi, y trzeci raz, wyſtawiony
był na Generałstwo. Násłępującego
Roku, przyechawszy do Francyi, y
inſzych Zągornich Prowincyi, wizy-
tował Kongregacyą, y zbawiennemi
naukami, y liczbą Konwentow, pomna-
żając ią: Ten naywyſzzy Vrząd skoń-
czywszy, we trzy lata, to ieſt, Roku
Pańskiego 1626. obrany był, pierwszym
Definitorem Generalnym, a Roku 1629.
Prokuratorem Generalnym, ktore oba-
dwa Vrzędy, z poſpolitym wſzyſkich
ukontentowaniem zakończył; Przeto
Roku 1632. znowu był obrany Gene-
ralem, y oprócz pilnowania y zwy-
czaynych rządow Prowincyi, Całey
Kongregacyi, oſobliwe miał ſtáranie
o Miſſyách, na nawrocenie Niewie-
rych; dla tego iuż poſtanowione po-
całym Wichodzie promowował, a o-
nowe ſię w Konſtantynopolu, y w Ba-
tawii ſtárał. Widząc w nim tak wiel-
kie Talénta, Oćiec Święty V R B A N
oſmy, mocą y powagą ſwoią, uczynił
go Reformatorem, Zakonu T R O Y C Y

Przenayświętſzey, którą w Rzymie, y
we Francyi, poſtanowił, y ugrunto-
wał.

Po trzech latach drugiego General-
ſtwá, będąc na Vrządzie pierwſzego
Definitora Generalnego Kongregacyi,
Roku 1641. trzeci raz obrany zoſtał
Generałem, lubo uſtawiczną Podągry
y Chirágry Chorobą, prawie był przy-
wiązany do łozka: ale Elektorowie
między ſobą mowili, że ich Kongre-
gacyą, Głowy, nie Nog potrzebowała,
iakoby chcieli mowić, że iego lubo
Chorego roſtropność, była doſtateczną,
do rządzenia Kongregacyi, którą mogli
wizytować, przez naznaczonych Kom-
miſarżow. Przez te trzy lata oſtátanie,
Generałſtwá ſwoiego, wiele czynił,
dla dobrá Zakonnego, choć przy uſta-
wicznych ſwoich Chorobách, ktore z
niezwyczajną cierpliwością, y pátrzą-
cych zbudowaniem ponoſił. Gdy ſię
iuż do Niebá poſpieszał, y poznal czas
powołania ſwego do niego, na Śmierć
ſię przygotował którą w krotce, we-
ſoło przyiął, y pełen dni, y dobrych
Vczynkow, przyiawszy Koſciółá Świę-
tego S A K R A M E N T A, Roku Pań-
skiego 1743. ſzczęśliwie umarł, w O-
ktawę Świętego Patryárchy Naszego,
E L I A S Z A Proroká, dnia dwudzieſte-
go ſiodmego Lipcá, ktorego żarliwo-
ści y ſtátku, tak w rządzeniu Kongre-
gacyi Naszey Kármelitáńſkiej, iako y
w nawracaniu duſz, takze y w inſzych
ſprawách, do Chwały BOSKIEY na-
leżących, náſładował. Z początku, ná-
zwany był, Brát P A W E Ł a J E S V
M A R I A, ale gdy odjeżdżał do Perſyi,
K L E M E N S Oſmy, przydał mu Imię
S Z Y M O N A, a jego Socyulzowi, Oy-
cu J A N O W I, Imię T A D E V S Z A,
áżeby noſząc na ſobie Imiona, Świę-
tych Perſkich Apoſtołow, pámiętali
náſładować ich w żarliwości, koło ná-
wracania duſz.

Ten Wielebny Oćciec, lubo ſynał
wſzelákimi Cnotami, oſobliwie je-
dnak ozdobiony był niezwyčajną ro-
ſtropnością, Miłoſcią Bráterſką, y żár-
liwością, w nawracaniu duſz. Tak
cudowná była jego roſtropność, że ſię
go Xiążętá, oſobliwie Kárdynałowic,
w trudnych y záwilych ſprawách, rá-
dzi-

dzieli; Trąfiło się pewnego czasu, że większą część Konfystorza, w jedney sprawie wielkiej trudności, zeszła się po radę, do niego, z kąd jeden wziął okazyą, donieść go do Oycy Świętego, że dla wielkiej Mądrości, godzien był Furfury, y tego zdania byli wszyscy, że go Ociec Święty Kárdynałem uczyni. Jakoż na jedney Pápieży Elekcyi, miał kilka Worow. Albowiem, oprócz innych, wielkiej roztropności dowodów, osobliwą roztropność pokazał, w tak długim Kongregacyi Naszey rządzeniu, przez wszystkie gráduły Vrzędow, dla czego y najmędrsi, szanowali go, y mieli za *Oraculum*.

884 Braterska Miłość jego, we dwóch osobliwie wydawała się okolicznościach. Náprzód, że w mizeryach y potrzebach, zostających ratował, z kąd go nazywano Protektorem Vbogich. Gdy się kto w czym, udawał do niego, każdego obiełmá rękami oblał, zaraz każdego w potrzebie ratował, albo swo-

ią dopomagał powagą. Drugą zaś, że w nim doświadczono, iż się nigdy na nieprzytomnego, y najmniejszy słowem nie skarżył, nigdy słowem przeciwko Miłości nie wykroczył, lubo mu się w różnych ludzi społecznosciach wiele urażliwych przytrafiało okazyi, ale kiedy go kto uraził, zaraz zapominał, y odpuszczając tym, którzy go urażili, impety zemsty odpędział. Jak zaś bardzo żarliwy był w nawracaniu dusz, jawnie się pokazuje, tak z peregrynacyi jego do Persyi, z taką pracą y niebezpieczeństwem, iako z ustawicznej koło Missyi, y ich rozszerzeniu protekcyi, na które sposobnych zawsze prowidował Missyonarzów; y dla tego w skutku, pierwszym był Fundátorem, ustawicznym Promotorem, y osobliwym Protektorem. Albowiem, tak mowi Święty DYONIZY: *ze wszystkich Swiatobliwych Akcyi, najswiatobliwszą jest, przyczyniać się do Zbawienia dusz*

Z Y W O T

Wielebnego Brata *JANA, MARYI*, od Świętej
URSZY.

885 **N**ajmilszy Brát JAN, MARYA, od Świętej URSZY, zwany na świecie JAN *de Owerney*, w Tryburgu w Państwie Helweckim, z Kátolickich, y przystoynych Rodziców, urodził się. Dziecinne y młode lata swoje, w domu y pod edukacyą Rodzicielską, na ćwiczeniu się w pobożności Chrześciańskiej odprawił. Podróższy zaś, y już do Męskiego wieku przyszedłszy, służył Woynę w Rzeczypospolitey Genuńskiej, ale do znacznieyszego Zóldu powołany, czyniąc dosyć wokacyi, postanowił w Obozie Páńskim służyć, którego orężem instrumentá pokuty, Nasz sobie Zákon obrał. Gdy Nasi Oycowic, pro-

bowali Duchá y powołanie jego, pewnego dnia, zrana, poszedł na Mszę Świętą do Kościoła Katedralnego, Świętego WAWRZYŃCA, z jednym poufałym Konfidentem swoim, y lubo ta Msza Święta długo się odprawiała, jednak niechciał odejść, aż się skończyła. To jego Nábożeństwo, osobliwą Pán nagrodził mu Miłością, bo pod czas elewacyi Hostyi, ten uprzywilejowany Sługá BOSKI, nie postać SAKRAMENTALNE, iako inisi, ale samego Pána, iawnie widział, pod postacią ślicznego y bándzo miłego dziecięcia, iásnieyszemi od Słońca promieniami otoczonego, który iásnością swoją, nie szkodził oczom patrzącego, ale ie swoją przyjemnością bándzo rozwie-

leciał

lelał. Z tego zadatku Miłości, ten nowy Rycerz CHRYS TVS OW. bardzo się sam w sobie zawstydyził, y wielką w tak dobrym Panu poczał mieć ufność, że mu da szczęśliwie skutku powołania swego dostąpić, iako się w samym uczynku, stało.

886 Będąc tedy przyięty do Naszego Zakonu, przyjął Zakonny Hábit, w dzień Świętej Wrizuli, w Nowicyacie Genuenckim, y nazwany jest, Brat JAN, MARYA, od Świętej VRSZULI. Przeto zaśzczepiony w domu BOŻYM, poczał się obficie oblewać, wodą łaski BOSKIEY, wytryskającej do Żywota wiecznego, poczał kwitnąć, y w owoc Świętobliwości, podraść, będąc w łogomyślności ustawicznej, y w pracach, nie spracowany, albowiem tak obiedwie części Życia połączył, że życie bogomyślne pracowitemu nie przeszkadzało. Wważając Człart, w Młodzianie, tak dobre doskonałości początki, y chcąc go zgubić, wynalazł pozorne pretexty, większy doskonałości, y większy Chwały BOSKIEY, żeby go od Stánu Zakonnego odwabił. Stawił mu tedy przed oczy, náprzód Káplczkę Puustelniczą, na wysokiey Gorze Świętey go MAVRYCEGO, w Oyczyźnie jego wystawioną, y już prawie rozruncą y opuszczoną, radząc mu, żeby się to Panu BOGV bardzo podobáło, gdyby wyszedłszy z Zakonu owę okropną, a oraz y miłą Puustynię, y Káplczkę zdezolowaną repárował, y w niej mieszkał. Nábożeństwo w Obywatelach, y pobożne do tego miejsca peregrynacye odnowił. Drugi raz znówu, perśwadował mu, żeby to była rzecz, samemu BOGV miłszá, y iemu do większych zasług pożyteczniejszá, gdy by dla służenia Chorem, przyjechał do iakiego Szpitala, powiadając mu, że Życie Zakonne jest ospałe; ále ten Sługá BOSKI, te Szatańskie tentacye, obiawił Spowiednikowi swemu, które, náukami jego zwyciężył.

887 Dopiero kilka Miesięcy, będąc w Nowicyacie, tak we wszystkich Cnotach zakwitnął, że go bydl godnym osądzono, aby go posłać na nową Fundacyą, Konwentu Awenioneńskiego, gdzie po zwyciężonych, podobnych

Szatańskich tentacyach, dla ktor, ch, trzy, czyli cztery razy, prosił o Świeckie suknie, solemną uczynił Profesję, z wielką duszy radością. Już po Profesji, poczał sobie Pán, poufać z nim postępować, osobliwie ná Modlitwie, ná ktorej dziwne oświecenia, y do wyłokiego Nábożeństwa poruszenia, Nász JAN, pospolicie odbierał. Modląc się raz, przed Najświętszym SAKRAMENTEM, pocieizony był Anielskim śpiewaniem, y wżYTEK się w podcięchach rozpływał. Inszego czasu, zwyczajne słysząc Zakonników Nászych śpiewanie, zdá o mu się że słyszał Niebieską Melodyą, á lubo po Łacinie nie umiał, jednak wyraźnie, y w wysokim sensie, wszystkie słowa, poymował. W Uroczystość Świętego MATEUSZA, uważając nie które łaski, ktorých ten Święty Apostoł dostąpił, po wyznaniu, że był Publikánem, y grzesznikiem, y te Dobrodziejstwa, Páná BOGA ktore z szczodrośliwości jego odebrał; tak się Miłością BOSKĄ zapálił, że wraz y mile gorzał, y niby Niebieską rosą ochłodzony tywał. Co mu się też częściej potym tráfio, osobliwie gdy uważał, owe słodkie ściśkánia, ktoremi Stáry SYMEON, małeńkiego JEZUSA, do Kościoła przyniesionego ściśkał. Tak zaś często żążywał, tych Niebieskich delicyi, że ich nie mogąc czásem znieść, z Świętym FRANCISKIEM XAWERYM, zwykł był mawiać: Dosyć już Pánie, dosyć: y tych Konsołacyi, bárdziej inszym, niżeli sobie życzyl.

W tych pociechách MARYI, pracss Marty niezapominał: iowsem był wżYTEK, w posługách Zakonników, y gdy jeden z Świeckich sług Klatztornych, ciężko zachorował, on mu służył z wielką Miłością, ciężąc go tak duchownie, iák y ná zdrowiu, ustawicznie ratując. Tá miłość niemogła się záficić, między domowemi ściánami, ále się y między obcych rozefzła; przeto gdy już, wielom ten Sługá BOSKI był znájomy, y ná funkeyi kwestarskiej będąc, w wielkim był poszanowaniu miány; Wielki ow Rychelius, ná ten czas Biskup Luffoneński, á potym Kościoś

ściółą Świętego Rzymskiego Kárdynała, który przy rozruchu y zamieszaniu, politycznego Stánu, odrzucony był ode Dworu Awenioneńskiego, y mieszkał ná wygnaniu, często do Nászego JANA przychodził, áby z jego słodkiej konwersacyi, y rozmowy, odniósł w utrapieniu pociechę, któremu gdy sprawy swoiey stáranie przed BOGIEM polecił, on iey szczęśliwe dokończenie, PANU BOGV polecając, uprosił je, y będąc utwierdzony o niey wnętrzną pewnością, upewnił go, co łam prawdziwy skutek, w krotce jak powiedział potwierdził, bo ow PAN, z Honorem rewokowany był przez listy do Dworu, á żegnając się z Nászemi, swojemu Dobrodziejowi podziękował, choynemi Jalmuznami opatrzył, á na potym wielki do nas miał affekt, będąc Naywyższym Stánu Francuskiego Ministrem.

889 Roku Pańskiego 1620. wrocił się do Genuy, z Awenionu, y w krotce na nową Fundacyą, do Niemieckiey Prowincyi był náznaczony, tak dlá zbudowania, jáko y dlá Oczystego języka. Tam jádącemu, przytrafiło się, że gdy się w tey drodze modlił, oderwany czásem bywał od zmysłów, y nie mógł się obaczyć, chyba z pomocą Socyuszá. Zyl w Niemczech, w niezwyčajney Świętobliwosci, y wszystkich Cnot Zakonnych, był ozdobiony sławą, kóre tu krotko námieniemy. Była w nim Wiára bárdzo żywá, o ktorey pomnozenie, ustáwicznie Pána BOGA upraszał. Gdy między Kátolikámi y Heretykámi, wízczeły się frogie Woyny, nie tylko się zá Kátolikow modlił, y ślubi donosił Pánu BOGU, ále też umártwienia y częste, y ciężkie czynił; y łamych Pánów, Wiáry Chrześciańskiej Obrońcow, dziwnie wychwalał, y wynosił. Dzieci Rodzicow Chrześciańskich bárdzo kochał, bo w nich prawdziwą jeszcze Wiaré uznawał. Żywá swojá Wiarą, Tájemnice Wiáry przenikał, osobliwie Tájemnicę Przenajświętszego SAKRAMENTU, przy ktorego przyimowaniu y Adoracyi, często w zachwycenie wpadał. Przeto mieszkając w Grácu, gdy do Mszy Świętey służył, podczas elewacyi Ho-

sty, widziány był w wielkiej jasności twarzy. tak myślą do BOGA podniesiony, że nie dzwonił ná Elewacyą.

Nádzieja jego, była bárdzo gruntowná, tak dálece, że zawsze był pewien otrzymania tego, o cokolwiek Pána BOGA upraszał. Przeto ognistemi słowámi, zwykł był często powtarzać: *Spodziewać się (spodziewać się w BOGU, o nádziejo! o zaslugi CHRISTUSA!* Ják dobrze był ufundowany w nádziei pokazał BOG, kilką Cudámi. Roku Pańskiego 1547. w Grácu, jeden z Nászych, chorował ná Smiertelną biegunkę, przez ktorą, tak wszystkie ściękl, że go tylko było, kości á skorá, który już bliski Smierci, Oley Święty przyiá mował: náwiedzając go Nász JAN, namowił go, żeby Wotum uczynił, postu w każdą Sobotę, ná część Náyświętszey Panny, y rzekł mu. *nie, wątpię o Miłosierdziu, Matki Miłosierdzia:* y zaráz poszedłszy ná Modlitwę, uznał, że się chory poczał mieć lepiej, y w krotce potym, doskonałe ná wiele lát przyzedeł do zdrowia. W tymże Konwencie; Zakonnik pewny, ciężkie z affekcyi kámiienia cierpiál boleści, ktorego JAN Nász, w Modlitwach swoich Pánu BOGV polecał, y spotkawszy Infirmaryusza rzekł mu *polecitem, tego dobrego Ojca, Pánu, teraz się lepiej mieć będzie;* y tak się stáło, bo z Chorego, wyszła znaczna sztuka kámiienia. Roku 1648. Ná początku Postu, wpadła w ciężką Chorobę. Zoná Pana Jakoba Illipranda, dystrybutora pieniędzy, Kámery Gráckiey, ktorá już była bliská porodu, Tá Páni czuła, iak by w iey żywocie dziecko umarło, z iey gwałtowney Choroby, co też y Doktorowie, y Białogłowy dzieci odbierające, rozumieli; będąc tedy w niebezpieczeństwie, posłała do Kłáosztoru, prosząc o Modlitwy JANA Nászego: ten wyrozumiawszy rzecz, trochę się zástanowił, y wízedłszy do Celi Fortyana, krotko się, ále skutecznie pomodliwszy, Interes ten Pánu BOGV zalecił, y co się stáć miało zrozumiał á wrociwszy się do Sługi przyśianego, tak mu powiedział: *Będzie dobrze; tye dziecko, o którym rozumiecie, że umarło, y zá puł czwartý godziły,*

uro;

urodził Pani Syna, y obaczy żywa, żywego, ale sama niech się potym, na Smierć gotuje, bo już tylko ma trzy dni żyć po których skończeniu, dług Smiercielną wypełni. A ze przyflany Sługa, niewierząc temu, odszedł, Nász JAN kiwając na niego ręką, wrocił go, y rzekł mu: Pamiętaj, żebyś zupełnie uczynił relacyę o wszystkim, com ci powiedział, bo sam (kutek pokaje, zem prawdę powiedział. Y tak się wszystko z osobna stało jako JAN zapowiedział. Vfnosć swoię, zawsze z Sercą miarkował, bo kiedy miał łaskę otrzymać, to do modlenia się miewał wewnętrzne natchnienie, jeżeli zaś nie było Woli BOSKIEY, żeby się proźba jego, w rzeczy iakiey spełniła, albo że się już stała, miał wewnętrzną iakoś do Modlenia się przeciwnosć, jako wiele razy doświadczył.

391 Miłość jego ku Panu BOGV, była bardzo gorąca: którą niektóre do niego wzdychania, y częste westchnienia, iako y słowa pełne Serdeczney Miłości pokazywały, także y jasność, z twarzy jego wynikająca, po przyięciu, Przenajświętszey Kommunii. Miał Wielki Krucyfiks w Celi, przed którym wylewał Serce swoje, Rany jego Przenajświętsze mile całował, z których śliność, y Krew z boku płynąca, ustawicznym całowaniem stął. Y nie dziw, iż tak BOGA kochał; bo tylko na niego samego, iako dobrego, iako łaskawego, iako miłosiernego, zapatrował się. Dla czego się dziwował, kiedy słyszał kogo, mniej trzymającego, o Dobroci BOSKIEY, o łaskawości y o Miłosierdziu. Trąciło się, że jeden Chory długą y uprzykrzoną Chorobą, udał się do jego przychyni: któremu przez politowanie, JAN Nász radził, żeby się udał do Miłosierdzia BOSKIEGO, powiadał mu, żeby żadną miarą niewątpił, o otrzymaniu zdrowia, jeżeli to będzie, z pożytkiem duszy jego. Rzekł chory, że nie zawsze BOG czyni Miłosierdzie, ale dla grzechów ludzkich, często do Sprawiedliwości przystępuje, Na które słowa, wszytek JAN zedrzał, y obrociwszy się do Chorego, tak mówił: O Człeku co to mówisz?

y tak że to BOGA poznawasz? także to, o nim trzymasz? A jakże masz tak trzymać, gdy mamy tak dobrego BOGA? o dobrego JEZU, mamy tak dobrego BOGA, y tak go traktujemy. Gorąca także Miłość jego była, y ku bliźniemu; o czym Autor Życia jego dając Świadećstwo mówi: Gdybym był w Awenionie Roku Pańskiego 1620. prosił się do Zakonu, Byłbym Ojca, Przecora, Konwentu, dziwne rzeczy o JANIE Nászym powiadał, a między innymi relacyami, powiadał o nim, że był dobrą Mąmką Zakonników; obożliwie zaś, chorym świadczył tę Miłość, ciesząc ich, y czyniąc im wszelkie posługi.

Niezwyčajne do BOGA y 892 Świętych miał Nabożeństwo. Najsświętsze Imiona, JEZUSA y MARYI, obożliwym Nabożeństwem czcił, a jeżeli gdzie poniewierające się, na papierze pisane, lub Drukowane znalazł, zaraz je podnosił, y z uszanowaniem ucałowawszy, na przystoynym mieyscu składał, a jeżeli dla ich konserwacyi nie mógł mieysca znaleźć, na litery kártek rozrywał, żeby te Najsłodsze Imiona, w nieuszanowaniu nie były. Obrazy także ich, miał w wielkim poszanowaniu; Roku Pańskiego 1637. trafiło mu się, że mieszkając w Gracu, miał wewnętrzne natchnienie; żeby poszedł po Jałmużnę, do pewnego Panieńskiego Kláztoru: poszedł tedy y czekając w Sieni jałmużny, otoczył na wierzchu Śmieci, kártek, a chcąc według zwyczaju użyć, czy na niey niebyło owych Najsświętszych Imion, podniósł ją, aż o to znalazł Obrazek zdarty, Najswiętszey Panny MARYI z Gory Serrátu; który zdawszy nabożnie pocałował, y drugiey połowki w Śmieciach szukał, a gdy znalazł, kłaystrem do drugiey części odartej, na tabliczce przykładał, a potym go w wielkim miał poszanowaniu, do niego się modlił, y nocił go w Woreczku przy piersiach, a kiedy do Mszy Świętey służył, dla większego uszanowania, kładł go pod Korporál. Bárdzo był nabożny, do Świętego JANA swego Patrona, y do Świętey VRSZYL, swoiey Patronki; także Świętą Mátkę Nászą TERESĘ, miał w wielkim

poszanowaniu, y iey Świętą Ciałą Relikwią, w Krzyżstał oprawioną, zawsze na sobie nośił, przez którą niezliczone Cuda uczynił, czego doznały, osobliwie Białogłowy Ciężarne, które zaraz za przyłożeniem Relikwii Świętey Mátki, szczęśliwie rodziły.

393 Cnoty także Moralne, w doskonałym Stopniu, miał Náš JAN, y kaźdey z osobna, wielkie dowody pokazywał w okazyach, nie które się zaś, tylko teraz niemienia. Była w nim roztropność Świętych, z prostotą Zakonną złączona, którą we wszystkich swoich Akcyach pokazywał, y bez braku z wszytkiem się ludźmi obchoǳił, káźdego się akkomodował inklinacyi. Spráwiedliwość bárdzo wierne zachował, oddając BOGU co było BOSKIEGO, y kaźdemu, co komu náležáło. W rozdávaniu potrzebnych rzeczy, między Zakonników, był wielce spráwiedliwy, nie przez respekt ná osoby, ále z samey potrzeby dając, czego komu nie dostávało. Jednego dnia kupował Ryby, potym płacąc za nie, miał bojáźń jeźli się w płáceniu nie omylił y nie ukrzywdził, y nie mógł się uspokoić ná Sumnieniu, choć mu Kupiec powiádał, że był zupełnie záplácony, áż dla uspokojenia go, musiał mu powiedzieć Kupiec, że mu dáruje, jeźli mu, jáko JAN rozumiał, co winien. Wstrzemięźliwości osobliwie przestrzegał, w podłym y bárdzo szczupłym jedzeniu, czym swoy Appetyt bárdzo martwił, y oprócz zwyczajney godziny, y kropli Wody, bez Postuszeństwa nie pił. Niezwyczajne Męstwo, przez trzydzieści y trzy lat, w pónoszeniu Mortyfikacyi Zakonu Nášzego, tak spolnych, jáko y párykulárných pokazał. Gdy się z objáwienia BOSKIEGO, o blisko nástępującey Smierci dowieǳiał, rozumiejąc iże go nikt nie slyszy, z wielkiey rádości, bárdziej wołał, niż mowił: *Tak Pánie, umrzemy, umrzemy záprawne, kie dy się tak, przed Oblieźm Twoim podobá? Jákom já szczęśliwy, że mnie Twój Májestat, raczy wzywać do siebie. O Smierci przybyway, nie baw się, przychadz prędko! Coż po mnie ná Ziemi.*

Idźmy do Niebá, do Niebá, do Niebá, do Niebá, y wiele innych słow mowił w iey Materyi, których się nie pámieta.

Postuszeństwo bárdzo sobie powá-³⁹⁴żał, które we wszytkich swoich Akcyach pokazywał, nie w cále nie czyniąc, bez roskazu y licencyi Przełożonego, á co mu roskázano, wiernie, y bez dyskursu pełnił. Ze mu Głowá często potniała, zakázal mu Przełożony Głowy odkrywać, choćby y z kim rozmawiał, w prostocie swoiey Sługá BOSKI, y nie ktorzy, przypilowali to nie obyczáyności jego, póki się nie dowieǳieli, że mu tak Przełożony roskazał. Towarzyszkę Postuszeństwa to jest pokorę, przez cáłe Życie swoje, bárdzo obserwował, upokarzania, wesoło ponosząc, pudleyších szukając postug w Zakonie, iáko to Kwestarza, y Kuchárzá. Gdy Roku Páńskiego, 1641. zachorował, spytany był, jeźliby ná ten czas chętnie umarł; y odpowiedział: *Rad. bym z ochotą umarł, á najbardziej dla tego, że z iáski BOŻEJ, nigdy nie był Przełożonym, ani Kapłanem, ále zems záwsze biesagi Vbogich nośił.* Pokutę jego sławia osobliwe uczynki, które czynił náǳ pospolity zwyczaj; bo do potraw przez się nie smácznych, często piolunu sypał, estremi Włósiennicami, żelaznemi łańcuszkami, y podobnemi Świętych Oycow inwencyami, Ciałó swoje poskrámiáł. Te oprócz postánwionych z Reguły, czynił umártwienia; bo przez Cáłe Życie w Zakonie, mięsnych potraw nigdy nie jádał, przez więkšzą część Roku Post obserwował, co drugi dzień dysciplinę czynił, y wiele innych mortyfikacyi.

Miał od Pána BOGA, wielki dar,³⁹⁵ Modlitwy, y Bogomyśności, przez który, tak w Kláštorze, jáko y zá Kláštozem, był często w záchwyceniu widziány. Pewny Pán Awenioneński, gdy do niego Náš Brát JAN, po Jáłmużnę przychoǳił; często go u drzwi domu swoiego, Jáłmużny czekájącego, w záchwyceniu będącego widział, co było okázyą że po Smierci Zony swoiey, Zakonnikiem Nášzym został, jáko o tym sam powiádał, do Nowicyátu wstąpiłszy.

piwszy. Jednak, ostatnich lat Życia swojego, większy dar Bogomyślności odbierał, tak że przez cały Adwent, miewał ustawiczne widzenia, przez rozum. Zaraz pierwszego dnia, którego się zaczął aplikować do Modlitwy, nie wiele o tym myśląc, obaczył Świętego JOZEFA, wszelkie opatruiącego potrzeby, na drogę Betleemską. Inszego dnia, widział Najsświętszą PANNĘ, gotującą pieluszki, dla Synaczka, którego miała porodzić, y Nászego JANA, na pomoc wzywającą. Potym pokázali mu się, iakby już przyszli do Betleem, y szukali Gospody, czym się y on sam pilnie zniemi zabawił. Ostatnich dni, bliskich Narodzenia Pańskiego, widział Narodzenie SYNA BOSKIEGO, a Najsświętszą PANNĄ, zawdzięczając przyługi Nászego JANA, podawała mu go, y oddającą przykrycie Synaczka, pokázowała mu go: a że Nász JAN, coś raz niedoskonałego popełnił, tego razu, Najswiętszą PANNĄ, nie pokázala mu Dzieciątka Pana JEZUSA, ale gdy go skruszonego y żalującego widział, znowu mu SYNACZKA pokázala, y z nim cieszyć mu się pozwoliła. Pewnego dnia, wielce był Nász JAN zasmucony, że utracił Małego JEZUSA, ale w Niedziele, w którą czytają Ewangelią o o znalezieniu go w Kościele, pokázował się wesółym, y w duchu szedł, za Najswiętszą PANNĄ, y Świętym JOZEFEM, do domu jednego ich pokrewnego w Jerozolimie, y asystując Vczcie, którą dla wielkich gości, krewny ow sprawował, zasłużył sobie na tę łaskę u Najswiętszey PANNY, że się nim kieliszkiem Winą podzieliła. Jednego dnia, niosąc Choremu Obiad, gdy wszedł do Celi, trzymając porcy, w padł w zachwycenie, y stał długo, nieporuszony, przed Chorem, w miłym podziwieniu będącym. Pewnego czasu (o czym czynił relacyą, jego Spowiednik) pokázala mu się Najswiętszą PANNĄ, piastującą na rękach Najsłodszego JEZUSA, którego z wielkoy Miłości, Nász JAN chciał pocałować, ale nieśmiało przez obserwancyą, lecz Miłość, którą wszystko może, zwyciężyła bojaźń, y JAN Nász Święte No-

zki, mile pocałował Pana JEZUSA, z czego taką w sobie czuł radość, że mu się po widzeniu Błogosławionym, nie bydz miłszego niezdąło. Widział raz na Modlitwie trzy krzyże, jeden był złoty, drugi był srebrny, trzeci drewniany. Pierwszy był CHRYSTUSA, drugi był Sprawiedliwego Łotrą, trzeci Nieprawiedliwego, na samym wierzchu Gury.

Wiele Prorockim duchem opowiedział: iak się już nieco námienilo. Zapowiedział jednemu Grótwi Grackiemu, że on nayspierwszy będzie pochowany, w grobie Nászego Kościoła, który dopiero murowano. Jednemu z Nászych, od Doktorow opuszczonemu, powiedział że przyjdzie do zdrowia; co się w tych dwóch okolicznościach, tak stało, iako on zapowiedział.

Był sławą czynienia Cudow sta-897 wny, y miał dar, uzdrawiania, tak siebie samego, iak y innych. Roku Pańskiego 1630. chorował śmiertelnie w Gracu, na dysenteriyą: po Kommuniy prosił Najswiętszey PANNY o zdrowie, żeby iej długo służył, y zaraz się poczał lepiej mieć, a w krotce potym, doskonale ozdrowiał. Roku następującego, pod lewą pachą uczynił mu się Wrzód, do którego przystąpiła gorączka, którą mu bardzo dokuczała; prosił Najswiętszey PANNY, żeby mu umniejszyła boleści, y zaraz się Wrzód rozpukł, a gdy się obficie krew ustami rzuciła, doskonale przyszedł do zdrowia. Tegoż roku, chorowała na Malignę śmiertelnie, Grótwą Vwángisberg, nad którą, iako nad osobliwą do brodzieyką, JAN Nász mając politowanie, ofiarował za nią, trzy Mize Święte, które gdy za staraniem jego, były odprawione, ona zdrową została. Pewną Pánienką, kupując igły, wybrałszy ich sobie pięć, w gębę ie włożyła, y potym przez zapomnienie się poknęła; przelądkży się z tego przypadku, y z bojaźni Śmierci, prawie na puł umarła, wszytką drząc ze strachu, do Nászego JANA przybiegła, z którą on poszedł, przed pomieniony wyżej Obraz, Najswiętszey PANNY, z Gory Serratu, y przed nim się z nią modlił, a Pánienka za cudowną łaską Najswiętszey

szey PANNY, przez JANA uproszoną, żadnego ukłucia od igieł, y żadnego szwanku na zdrowiu, nie uczuła. Inśza Ofoba, przez cztery Niedziele, napasći od Szatana cierpiała, tak dalece, iż rozumiano, że była opętana, przyprowadzono ją do Naszego Kościoła, y pomieniony Obraz na Ołtarzu przybito, przed którym się co dzień przez trzy dni Msza Święta odprawiała, przy teyże Białogłowie, którą za Modlitwami Naszego JANA, tak doskonale uwolnioną została, że na potym, żadney napasći od Szatana nie miała. Do tego wszystkiego, wiele jeszcze inszych Cudow jego, powiadaia, y głoszą.

898. Przyszedł do Sześciudzieści lat wieku, y poważney starości, a zátym pracami, y pokutami nadwątłony, w różne wpadł Choroby. Náprzód ciężkie bolenie głowy, często cierpiał, z ktorey mu do piersi y żołądka, spadły ostre y izkoddliwe humory, ktore gdy się nagle po nim rozeszły, odetchnąć mu nie dały, y prawie go dusiły. Przeto, gdy już nie mógł powierzchownych prac odprawować, zabawiał się dingo, wnątrzną Modlitwą, y innemi pobożnemi Aktami, ile mógł do Choru uczęszczając. Wszelkie Chorob molestye, y do umartwienia częste okazy, ktore BOG na Sług swoich przepuszcza, cierpliwie, y wesoło ponosił. Jednego dnia, przyszedł Nasz JAN już późno do Refektarza, który zastawłszy zamknięty, nie jedząc nic na wieczor odszedł, co gdy ieden z Zakonników obaczył, przypisując to, niecierpliwości jego, począł go o to, nie dyskretnie strofować. Ktoremu, Wielebny Brat, podniósłszy oczy w Niebo, odpowiedział z pokorą: *O BOZE mój, Tobie wiadome Serce moje; wybacz Ojczy bo ja w tym żadnego skrupulu nie mam, którym to nie z niecierpliwości uczyniłem, ale że mnie przyścisnęły boleści, musiałem się wrocić do Celi.*

399. Poczęły się daley szczyć Choroby; dla czego, kázano mu dáwać na posilek mięsne potrawy, ktorych że nie mógł strawić, jego Żołądek, przeto się miękko nágotowanemi jajami, y trochą polewki, pośilał. Przypadło na niego potym, ciężkie krwi z Nola plynie-

nie, którą mu 'nie uśłaiąc', przez całe trzy dni ciekła, którą on ofiarował Panu ochotnie: z czego osłabiony na siłach, poznał czas, bliskiey Śmierci, y dla tego się pytał, czy skończona była Sukienka, którą, pomieniony Obraz Nayswiętszey PANNY, chciał przyozdobić; a gdy mu powiedziano, że jeszcze nie była skończona, rzekł: *O BOZE łaskawy, pokia jeszcze będę żył? pomieśkanie moje, przedrzyżło się.* Wyśluchał Pan iego pragnienie, który Malarza, y Złotnika, w przyozdobieniu Obrazu, bardzo niedbálych, mocą potajemną y skuteczną, przymusił do skończenia roboty, za ktorey dokończeniem JAN Nasz miał umrzeć. Na cztery godziny przed Śmiercią, spytany był, ieżeli cierpliwie, y z uspokojeniem Sercá, boleści y przykrości, Choroby znośił; uśmiechnął się, y nie mnię wesoło, iak z ipodziwieniem, na to pytanie, z wielką odpowiedział rezolucyą: *bez wątpienia*; a gdy się go pytyno, ieżeli się z Panem BOGIEM zabawiał, w tym swoim uspokojeniu? odpowiedział, zá pewne, jestem z BOGIEM; y to jego słowo, było ostatnie, po przyięciu Kościoła Świętego SAKRAMENTOW, z głęboką pokorą, y nabożeństwem, ktore przyjął wszy, z rąk Wielebnego Oycá Wizytatora Generálnego, na ten czas w Grácu będącego, w krotce potym, szczęśliwie umarł. Ciało jego Świątobliwe, było po Śmierci piękne, y nie do strachu, ale do poszanowania wszystkich patrzących pobudzało: jakoż y słusznie; bo ten Sługa BOSKI, poki żył, ustał wieczney Obecności BOSKIEY, záżywał, záwśze o Nabożnych, Niebieskich, y o BOSKICH rzeczach; rozmawiał, gardząc Ziemskiem; dla tego, záwśze się wesołym pokazywał na twarży.

Dwiema Cudami, Chwałę Sługiego swego, chciał Pan objawić. Pierwszy był, że gdy godne Czci Ciało iego, na pogrzeb do Kościoła nieśiono, pewny Zakonnik Nasz, idąc za Ciałem, widział nad Piersiami zmarłego, iádną Gwiazdę, ku Sercu się spuszczającą, którą, iak Ciało postawiono, przeniosła się do Cymboryum Nayswiętszego SAKRA-

SAKRAMENTV, w ktore wszed-
szy, zniknęła, co ten sam, który wi-
dział, stwierdził przysięgą. Drugi Cud,
zamyka się w następującym liście, pe-
wnego z Naszych Zakonników, do Oy-
ca JANA LVDWIKA, od Wniebo-
wzięcia, Wikaryego Prowincyi Niemie-
ckiej, pisanym, temi właśnie słowami:
iako niżej!

Wielebny WCHRYSYVSIE Oy-
cze Nasz.

PX. Przeciechawszy do Auszpurgu, szła-
tem tam, aż Wielebność Wasza, do
wszystkich Konwentów Naszej Niemieckiej
Prowincyi pisał, aby, co który wiedział,
o Cnotach, y łaskach, Wielebnemu Bratu
Naszemu, JANOWI MARTI, od
Świętej PRSZPELI, od Pana BOGA,
osobliwie pozwolonych, Wielebności Waszej,
iako najprędzej dawał znać. Zaczyna
y ja oznajmię, co mi się trafiło, (na
Siedm Niedzieli prawie, po jego Śmierci,
przy Wielebnym Ojcu Naszym Arszeni-
m, od DUCHA Świętego, terazniejszym
Przeorze, Konwentu Naszego Grackiego,
Dawno, wspomniany Ociec Przeor, nie
widział dobrego Naszego Staruszka, za-

czym przynajmniej umarłego obciął wi-
dzieć, którego umierającego nie mógł o-
glądać. Dowiedziawszy się ja o tym, po-
szedłem z nim do Grobu, wydrążyłem
y otworzyłem sam trumnę, odkryłem twarz,
którąmy byli po prośbu, końcami płas-
szczy okryli: na ten zaś, czas czułem
tak bardzo wzięczny zapach Piatkow,
jakiegom przez całe Życie, nie czułem, lu-
bo tam takiego miejsca nie było, ani w
bliskości, z którego by, podobny zapach
pochodził. Zawołałem tedy na Ojca
Przeora, czy y on nie czuł, tak wiel-
kiego Piatkow zapachu, ale ten, czyli się
zamyśliwszy uwaga Świątobliwego Ciała,
słów moich nie usłyszał, czyli czuwać o-
dor, dyssimulował, nie nie odpowiadał.
Ja zaś czułem, y ucałowałem Zmarłego,
a potem, Ciało jego, w Grobie, iako by-
ło, utożyłem. Co że tak było, wyznać
przed BOGEM, gotów do Solennej
przysięgi, jeżeli tego będzie potrzeba.
Miej się dobrze, Wielebność Wasza;
dan dnia szóstego Maja, Roku 1644.

Wielebności Waszej, Pokorny
Syn, y Niegodny Sługa.
Brat N. od S. Urszuli.

Z Y W O T

Wielebnego FRANCISZKA; Gory Libanu,
Pustelnika.

901

Wielebny FRANCISZEK,
Pustelnik Gory Libanu,
urodził się, w Mieście
Akweńskim, Francuskiej
Prowincyi, z Szlachetney
Famili, de Gullaub, ktore-
go Brat, Pan de Chastueil, w naywyż-
szym Miastu Senacie, albo Parlamen-
cie Krolewskim, Patronem był, a po-
tym Syn jego, na ten Vrząd nastąpił.
Ten zacny Mąż, lubo w Zakonie Na-
szym, nie uczynił Professyi, iednak w
Naszej Rezydencyi Gory Libanu, w
społeczności Oyców Naszych, przez
nie jaki czas mieszkał, y żyjąc iako

jeden z nich, opinią Świątobliwości sta-
wny, tak u Obywateł Gory, iako
y u innych, umarł. Zaczyna, iako
żył w towarzystwie, Zakonników Na-
szych, słuszną jest, ażeby y po Śmier-
ci, nie był odłączony, od sławnych
niegdzi Świątobliwością Oyców Naszych.

Pod pobożnych Rodziców eduka-
cyą, tak pobożności Chrześciańskiej
pilnował, że zaraz od młodości, za-
wsze przystojne, y pobożne życie
prowadził; tak się do Nauk aplikow-
wał, że bardzo umiętnym Filozofem,
y Matematykiem został, a potem o-
boyga Praw Doktorem Lecząc, że się do
wie-

większych rzeczy urodził, nie kontentuiąc się Naukami Naturalnemi do poięcia Pisma Świętego, ochotę rozumu obrocił; dla czego, oprócz Łacińskiego języka, nauczył się doskonale Greckiego y Hebrajskiego, potym na Górze Libanu, Chaldejskiego, albo Syryackiego, y Arabskiego. Nabywszy zaś, doskonały tych języków umiejętność, z Panem *de Marcheuille*, Posłem Chrześcijańskiego Krola Francuskiego, do Konstantynopola popłynął, ale pożegnawszy próżności Światowe, y bogactwa, honory, y roskoszy, za ieden gnoy sobie poczytaiąc, aby w prawie BOSKIM, mógł rozmyślać, we dnie, y w nocy, Dwór Legata porzucił, a na Górę Libanu, przeniósł się. Z Publiczney sławy, y wydanej wybornie Grammatyki Chaldejskiej, znał się, z Jerzēm Amirą, na ten czas Echdeneńskim Arcybiskupem, a potym Maronitow, Antyocheńskich Patriarchą, do którego iechać umyślił, aby się u niego, języka Chaldejskiego, albo Syryackiego, doskonale nauczył. Ale potym, odmieniwszy intencją, udał się do Klasztoru Świętego JAKOBA, blisko Miasteczka Echden, gdzie pod dyrekcyą, Oycā ELIASZA Maronity, Zakonnika Zakonu Świętego ANTONIEGO, przez kilka lat, żył. Na pierwszym przybyciu do Góry, wszyscy mu honor czynili, tak dla bogactw Sukien, iak y dla liczney Dworzánów asystencyi, także y dla udzieleney szczodroblowości, ale w krotce w większym ieszcze honorze, affekcie, powódze, y poszanowaniu był miány, tak dla dziwney Nauki y Mądrości, iak dla wielkiej skromności, y pokory, nie mniej, dla dobrowolnego Vbośtwa, albowiem z siebie, bogate Suknie złożył, Sług poodprawiał, y wszelakie Ciała, wygody, powoli od siebie oddalił. Przeto na potym, nie nazywano go Panem Franciszkiem, ale Świętym Pustelnikiem albowiem życie Pustelnicze, y Habit Pustelnikow przyjął, y zrućiwszy z siebie drogic Suknie, y Koszulę lnianą, wziął na siebie wełnianą, y Habit gruby, zwyczajem wschodnich Pustelnikow.

903 Powoli przyuczał się, wielkiej

Zycia ostrości, bo zaraz od początku nigdy wcale Mięsa nie iadał, tak dalece, że na potym, choć w naywiększey Chorobie, nie tylko Mięsnych potraw zażywać, ale y Mięsnego rosółu, nawet skosztować niechciał. Dalszych zaś czasów, y od potraw Maślnych, także od Ryb po mału się wstrzymywał, y bardo ich rzadko, chyba w Wielkie Święta zażywał, ale zwyczajnym iedzeniem iego, były iarzyiny, leguminy, y owoce, albo suche, albo świeże, według różności czasów. Wina rzadko kiedy skosztował, samą się wodą kontentuiąc; zaśwższe zaś, raz tylko na dzień, koło południa iadał, każdego zaś czasu, nawet w Niedziele, y we Święta, wieczerzy nie zażywał. Oprócz tych, y innych Mortyfikacyi, dobrowolnie, na się przyiętych, wiele przykrości, chętnie cierpiał, bo w Celce albo raczej Jaskini, pomienionego Klasztoru, w ktorey mieszkał, takie mnostwo plech było, (iak y sam Zycia iego Autor doświadczył) że się tak naprzykrzały przychodzącym, do niego, iż musieli iak nayprędzey odchodzić, on zaś już przyuczony do tey przykrości, cierpliwie znośił te molestyi we dnie, y w nocy na czytaniu Xiążek, przestawał; y w tey jaskini, dłużej, niż do Świętego MICHAŁA Archaniola mieszkał, to jest dodnia dwudziestego dziewiętego Września, w Roku 1639. Tym czasem, ow wspomniony Ociec ELIASZ, został Arcybiskupem Echdeneńskim, y z pomienionego, Świętego JAKOBA Klasztoru; przeniósł się na mieszkanie, do inszego Klasztoru Świętego SERGIUSZA, o puł mile ku Wschodowi dalekim, dokąd wziął z sobą, gościł swego, Pustelnikā Naszego, gdzie też o nim miał staranie, z zwykłego affektu swoiego, y służył mu, ze wszelką ludzkością. Roku 1640. (mowi Autor Zycia, tego Wielebnego Pustelnikā) gdym się z Indyi Wschodnich, przez Arabią, Persyą, Pártow, Medow, Ormianow, przez Mezopotamią, y Syryą, do Europy powracał, przyjechałem do Trypolim, mając z tamtąd daley popłynąć; ale na prozbę iednego Oycā Fránciszkana, który ze mną, powra-

wracal z Indyi, wizedlem na Gore Libanu, dnia dwudziestego czwartego Padziernika, a przyszedzy do Miasieczka Echden, bylem wprowadzony z Socyuszem, do Rezydencyi Arcybiskupa; a od niego, do iedney szczupley Celki, w ktorey zastalem zamknietego Pustelnika Naszego, y znalazlem go, bawiacego sie, czytaniem, Xsiag duchownych. W krotkim czacie, wielezmy z soba, o Niebieskich rzeczach mowili. Pamietam, ze w dyskursie o Cedrze, powiadal, iz wedlug Pisma, drzewo Cedrowe, znaczy Sprawiedliwego; na co owe Słowa przywodzil: Sprawiedliwy, iak Palma kwitnac bedzie, a iako Cedr Libanu, roskrzewi sie; bo Cedrowe liścia, bardzo są małe, ani grubością y długością, większe są iako szpilka, niby w obłoczek pokręcone, w kupę zaś zebrane, stają się okrągłe, iak róża, y drzewo kędzierzawe uczynią, wszystkie do gory stoją, ani które niżej, ani poprzecz, ale wszystkie ku Niebu: iabka także, lubo rodzi drzewo Cedrowe, jednak ich nie iadają, bo są tylko z samych skorek złożone. Sprawiedliwego zaś, własność jest, zawize tak liście intencyi, iako y Owoce dobrych Vczynkow, do Nieba, prostować. ktoremu odpowiedziałem: Sprawiedliwego, podobieństwa do Cedru, nauczylem się, od ciebie. Obywatela Gory Libanu, na ktorey się Cedry znaydują: Ja ci też, Sprawiedliwego, podobieństwo do Palmy, według pierwszey części cytowanego Wiersza, iako Indyjski, y Arabski, Przechodzien, gdzie dwoiaka Palmę rośnie, krotko opiszę. Palmowe korzenie, ledwie się trzyma Ziemi, które, niby na wierzech występujące, trzeba czasem ziemią pokrywać, żeby gwałtowne Wiatry, nie obaliły drzewa. Które iezli upadnie, nowe wyrosie gąłęzie, nie w prost, ale do gory wystawia, y owoc drzewa Palmowego, są same Palmowe kwiatki; co wszystko wyraża, własność Człowieka Sprawiedliwego, na ziemi tęskniącego, kwitnącego, y oraz frukt wydającego.

904 A że na Arcybiskupa, niektóre przeciwności powstały, y nieszczęśliwe powodzenia, musieli opuścić Kláštor.

Świętego SERGIWSZA, a przenieść się do swoich Krewnych, do Miasieczka Echden; który chciał wziąć z sobą, milego Gościa swego FRANCISZKA, ale Pustelnik Nasz, niechciał owej Puszczę opuścić, która się po policie nazywała, Ras Ennahr, to jest z Arabskiego Języka, głową, albo początkiem Rzeki, bo się tam zaczyna potoczek, z Gory bieżący między skały, ani się też chciał między ludzi powrócić. Często iednak, Naszego Pustelnika, Arcybiskup nawiedzał, y iego we wszystkich potrzebach opatrował, poki się gdzie indziej y z intzemi nie przeniosł, dla persekucyi, y opresyi Tureckich, które mi Echdeneńczykow przyćskali. Na ten czas, Nasz Pustelnik, wielkie przykrości, y wielu rzeczy nie dostatek, począł ponościć: albowiem, w owym Kláštorze Świętego SERGIWSZA, nikogo nie było, oprócz iednego Staryszka, ubogiego, y bardzo w lata podeszłego, ktorego często, y przez kilka dni nie bywało, albo się też gdzie schował. Przeto Pustelnik Nasz, niby opuszczony y sam tamże zamknięty, przez długi czas, nie miał się czym pościć, y nic warzonego nie iadał, Chlebem, tylko y Wodą żyjąc, za wielkie zaś poczytał to sobie delicje, kiedy mu kto z postronnych, trochę Orzechow, albo Oliwek czasem przyniosł. Trafiło się że nie raz, po Surowych y ciężkich Postach kwadragezimy, na samą Wielką Noc, nie warzonego nie iadł, ale od Wielkanocy do Zielonych Świątek, ostre posty przedłużał, a samym tylko Chlebem, trochę Oliwek, y wodą żył. Często mu też nie stawało y Chlebą, ale za dziwną BOSKĄ opatrnością, Chlebą mu z kąd inąd dodawano, to jest od innych Obywatelow Gory Libanu, którzy od B O G A natchnieni, o kilkanaście mil, do Naszego Pustelnika, przechodzili, y Chlebą mu przynosili. On zaś, z iedney strony, to Vbostwo y niedostatek, znośił cierpliwie, y wesoło, y nigdy się nie udawał, do Kupcow Masylienskich, którzy w Sydonie y w Trypolim mieszkałi, lubo go we wszystkich potrzebach chcieli opatrować, ale y pieniądze, które mu dawali, często niechciał, przyi-

przyimować. Z drugiey strony, Pánu BOGV dziękował, za tak łaskawe opatrzenie, że go w potrzebach, przez Vbogich ręce ratował, którym y on pokorne dzięki czynił, ná zawnięczenie, w czym mógł á miłością odślugał, swoje im ofiarując Modlitwy.

905 Już Oycowie Nási, Kłáštor Świętego ELIZEVSZA, ná Gorze Libánu, nie daleko od mieyscá Cedrow otrzymali, zaczęły slysząc, o tak wielkich niewygodach tego M.żá Świętobliwego, wielkim niedostatkim otoczonego, y od wszelkiey posługi opuszczonego; mając dobrą okazyą, zaprowadzenia tego Sługę BOSKIEGO, do Nászego Kłáštoru, o dwie mile będącego, tak dla oświadczenia mu miłości, jáko y dla ulżenia mu tak wielu y wielkich ciężkości, nie mniej y dla pośilenia, głodem zamortzonego Ciála iego, osobliwie zaś, (czego bárdzo prágnełi;) dla iego pobożney konwersacyi, umyślili go przeprowadzić do siebie. Ale żeby Echenefczykowie, kiedyż tedyż, za powrotem ná mieyscá swoje, o przeniesienie, tak miłego gościa, urázeni nie byli, (ktorego przez wiele lát, u siebie mieszkającego, w wielkim poszanowaniu mieli;) y náń dla iego oddalenia się, nieszkodzili; postanowili między sobą Nási Oycowie, poysć do dwóch pryncypalnieyszych Mároniów, y nie bez ich rády, y konsensu nie czynić, oni zaś, nie tylko ná to pozwolili, czego chcieli Oycowie, ále też y sami poszli z nimi do Nászego Pustelnika, w pomienionym Kłáštorze Świętego SERGIVSZA, ukrywającego się, nad ktorego niewygodami y Vbostwem, czyniąc kompássyą, rádzili mu, áby edmienił rezydencyą; y ná áffektacyą Nászych Oyców, przeniosł się, do Kłáštoru Świętego ELIZEVSZA tak dla tego, że by co dzień mógł Mszy Świętey słuchać, jáko też do upodobania swego Kommunikować, do czego przyisć, przez tak długi czas, nie mógł, także, żeby w potrzebach do żywności, y innych posługach, od których był daleki, miał łatwieyszą wygodę; á náń to do sposobnieyszego przeniesienia się, obiecali posłać konie y z poizdem po niego, żeby ksiąszki, y inne Vbogie sprzęty iego przewieźli.

Gdyż tedy, temi rácyami skonwinko-906 wány, ná perswazye Oyców pozwolił, dnia náznaczonego, przyiechali do niego, z końmi, z Mułami, ná ktore, skrzynie pełne Xsiąg włożyli, y z rzeczami iego, ktore mizerne, y Vboie były, to jest jedna Rogoża, y ná posłanie, jeden szczegulny koc: pod niego zaś, bárdzo słabego, y ledwie ná nogách stać mogącego, dáno konia; y tak zostawiwszy Kłáštor, Świętego SERGIVSZA, przyjechał do Miástecká Bescyáryeńskiego, á z támtąd do Nászego Kłáštoru, Świętego ELIZEVSZA, gdzie od Obywátelów mieyscá owego, Pustelnik Nász, y nowy Gość, bárdzo wdzięczny, z wielkim poszanowaniem, radością y powitaniem był przyjęty. To zaś przeniesienie się iego, że było z BOSKIEY providencyi, łatwo rozumieć się może z tego, co sam powie: dział: czynił bowiem relacyą, że miał wnątrznie náchnienie, do tego przeniesienia się; bo ná kilka dni, niż do niego przyszli Nási Oycowie, widział przez sen jednego z nich, y slyszal głośno mówiącego do siebie: Coż tu robisz? wstań, á podź zenną; przeto widząc się bydz nápomnionym, niby takim wyrokiem, do przyjęcia tego, co mu ofiarowano, wesolo się z swojej Pustczy; przeniosł ná inzą. Náznaczone mu za Celę Pustelniczą, pewną łáskinię, nie daleko Kościoła, która była naypierwizą tego Kłáštoru Celą, y zwano ją, Biskupią Rezydencyą, bo w niey zwyczajnie, Biskup tamtego mieyscá, mieszkał.

To przeniesienie się Pustelnika Nászego, było ná końcu Listopadá, Roku 907 Páńskiego, 1643 sześciu Miesiącami, przed Sniercią iego; y pobożnie trzymać potrzebá, że Dobroć BOSKA, tę mieyscá odmianą, dla tego mu opatrzyła, áby wierny Sługá iego, spokojnie y wesolo, przez nábożne y częstsze przyimowanie SAKRAMENTOW Świętych ná ostatnie Zycia przenośny, łatwiey się y tczęśliwiey gotował. Zabawy iego, y ćwiczenia codzienne, w tym Nászym Świętego ELIZEVSZA Kłáštorze, było czytanie Písmá Świętego y pilná uwaga trudnieyszych jego textów, także, gorącą Modlitwą; żeby

je mogli zrozumieć. Stary Testament, czytał po Żydowski, Nowy zaś po Grecku, y Syryacku. Z wielkim zaś uszanowaniem, Piśmo Święte czytywał, y nigdy inaczey, tylko z odkrytą głową, choć pod czas Zimy, albo w nocy. Przeto większą część czasu, łożąc na czytanie Piśmá Świętego, y tak w nocy iako też we dnie, rozmyślając o Prawie BOSKIM, zawsze z odkrytą głową, y klęcząc, prześtawał. Tak zaś z ustawicznego czytania, teksty Hebrayskie umiał, że za podaną okazją, wiele wierszów po Hebraysku przytaczał, y całe Texty, z nieofszacowanej pamięci, iak z Hebrayskich źródeł przywodził, y jednym textem, trudności drugiego, wykładał, y wszelkie zawilości prawdziwym sensem Hebrayskim, rozwiązywał.

908 Nizli zaś ku wschodowi obrocił, wielu Kommentatorów, y osobliwych Expozytorów, Piśmá Świętego czytał, przeto z wielką łatwością, każde mięscia, y ich trudności expilkował, y czasem, gdy jaki trudny text łatwo rozwiązywał, zwykł był mawiać: *Tę, y owę expozytę, która przytoczyłem, w Oycach Świętych, y Expozytorach znaydziesz, tamtey zaś, która teraz przytoczę, tak rozumiem, że nigdzie nie znaydziesz, która, z tego textu Hebrayskiego przywodzi.* Widząc tedy Nási Oycowie, iak wiele tajemnic Duchownych, y wykładów bardzo pożytecznych, w Sercu się iego ukrywało, często go prosili, aby to, czego się przez tak długi czas uczył, y czym miał nabierać głowę, przez ustawiczną Piśmá Świętego medytacyą, dla dobrá pośpolitego, y pożytku publicznego, pisał, y wydał. Na co on odpowiedział, że sobie tego bardzo życzył, y w całe postanowił, jeżeli mu BOG dłużey życia pozwoli, że niektóre po sobie zostawi expozytce. Ale do tego potrzebował pomocy, jakiego skrybentá, któryby umiał Chaldáyski y Arábski język, y był mu pomocą w tym, co Chaldáyskim y Arábskim Chárakterem, trzeba było wyrazić, ale gdy takowy, sprowadzony był z Alepu, do Libanu, tym czasem już umarł Náš Pustelnik, y tak, złożonych od niego Xsiąg bardzo mądrych, nie mamy.

Tak się kochał w osobności, że w Celi swojej Pustelniczey, zawsze jak przywiązany siedział, y o to się z taką pilnością starał, że z Celi, ani dla rekreacyi, ani dla deambulacyi nigdy nie wyszedł, chyba dla gwałtowney jakiey potrzeby, y na bardzo krótki czas. Z domowemi albo sąsiadami, kiedy go nawiedzali, bardzo rzadko, y krótko się rozmawiał, z postronnemi zaś, chyba przymuszony co mówił, których w kilku słowach odprowadzał. Z Nabożeństwá ku Najswiętszey PANNIE, każdej Soboty spowiadał się, lubo zawsze był czystego y bojaźliwego Sumnienia, także Przenáyswiętszy SAKRAMENT, z wielkim áffektem, y nábożnie przyjmował; co dzień zaś, z wielkim Nábożeństwem y skromnością, do Misy Świętey służył. O ostrości zaś postów, ustawicznej wstrzemięźliwości, y nieustającej ná Modlitwie czuyności, któremi się zawsze dręczył, należyćie mówić niemożná. Gdy go prozono, żeby się wumartwieniách, cokolwiek pomiarkował, y dla porátowania, Ciála słabości, przynajmniej sobie ná jakiś czas posłgował, albo też w iedzeniu, w pićiu, w łpánin, uczynił sobie jaką lepszą wygodę; uczynił ná żądanie, proszących, w Święto BOZEGO Národzenia, y w kilka następuiących tygodni, w które nie co sobie sfolgował; ale jak wielki Post następował, wracał się do dawney życia ostrości, Ciála wyćieniczając, aby ducha, poármem, ćwiczenia duchownego, utuczył. Postánowił tedy, przez Cały Post, nic wárzonego nie jadać, wyjąwszy Niedziele, w które, jedney tylko potrawy, z légumin, albo ziółek, zażywał; innych zaś dni, samym się tylko Chlebem, wodą, y suchemi Owocami, pośilał, ale we Srody, w Piątki, y Soboty, nic oprócz Chlebá y Wody, do pośilenia nie przypuszczał.

Tá ostrożnością wstrzemięźliwości, y postów, tak był wyćienczony, iż w całe z sił opadł, y ledwie się mógł trzymać ná nogách. Z czego, ná końcu, w Suchoty wpadł, które się potym w Hektykę obrociły, która go powoli wyniszczyła. Widząc go w takim stanie, Nási Oycowie, znowu go prosili, y ro-

y różnemi racyami perswadować usiłovali; żeby sobie trochę sgolgował, y bez skrupułu, mięsnego rosołu zażywał, albo takie potrawy, ktoreyby się w Post godziło zażywać. Ale odważny Rycerz, widząc że już nadchodzi koniec Postu, co dzień chodził do Kościoła, y gwałt sobie czyniąc, do Miży Świętey służył, a gdy nad nim czyniono kompasję, odpowiadał: *już czas Wielkanocy, blisko nadchodzi, y mało dni Postu zostaje, jam zaś, dla Miłości Pana Naszego JEZUSA CHRYSIUSA, obrał sobie życie w pokucie w której aż do śmierci, pragnę zostawać, wyrzekłszy się wszystkich delicji, y wygod Ciała.* Skoro zaś przyszły, Święta Wielkanocna, lubo nie co posolgował sobie, w postow ostrości, a iay y nabiału zażywał, nigdy go jednak nie można przymusić, aby rosołu, albo Mięsa, skosztował: y tym sposobem, czas Wielkanocy, odprawił.

911 W Wigilię Zielonych Świątek, po odprawionej Spowiedzi, y Komunii Świętey, nabożnie w Kościele przyiętej; troszkę się, rzeźwiczszym, pokazywał, z pospolitym, wszystkich zdaniem, że nie tylko kilka Miesiący pożyje, ale że y dłużey zdrow będzie. Przeto Nasi Oycowic, będąc zaproszeni, od jednego Wielkiego Dobrodzieja, do bliskiej Wsi, na Kazanie, y na Słuchanie Spowiedzi, w taką wielką Wroczyść DUCHA Świętego pod wieczor, w Niedzielę Świąteczną, z Konwentu wyiechali, a staranie o Naszym Pustelniku, jednemu Zakonnikowi, Káplanowi Maronitow, y innym będącym w tym Konwencie, zlećili. W godzinę pierwszą, po zachodzie Słońca, Pustelnik Nasz, pytał się owego Káplana, *gdzie są, Oycowie Karmeliści?* ktoremu Káplan, odpowiedział: *Pofali do bliskiej Wsi.* Znowu się pytał: *Kiedyż się powroca?* ktoremu on odpowiedział: *już; ale jeśli Wasmieść chcesz, abym im dat znać, zaraz posłę kogo do Wsi, aby ich sprowadził: na, co rzekł Nasz Pustelnik: Nie trzeba, dośyć będzie, jeżeli się jutro powroca.* W krotce, począł się źle mieć, y prosił o pióro, z papierem, y Kalamarzem, a kiedy dla

wielkiej słabości, pisać nie mógł, więc przy obecności przytomnych, ustną ubogich rzeczy swoich, uczynił dyspozycją; tym którzy mu usługowali, dziękując za usługi, nie ktore drobne rzeczy rozdał, owemu Káplanowi Zakonnikowi, Xiążkę Ewangelij ofiarował, którą Arcybiskup ELIASZ ręką swoją, po Syryacku napisał: *Oycom zaś Karmelitom, rzekł: (wszystkie) inne, Zięgi moje, na zawdzięczenie, testamentem leguję.* Kazał potym, aby wszyscy spać poszli nawet y Káplana, który się chciał zostać, o toż samo upraszał, prosiąc, aby do niego, koło puł nocy przyszedł.

Zdopuszczenia BOSKIEGO, zaś 912 spał Káplan, y nie przyszedł, koło puł nocy, y tak, nie był, przy drogiej Śmierci, Pustelnika Naszego, dla czego, co się przy niey działo, niewiemy. Kiedy zaś Káplan przyszedł, już był skoła Nasz Pustelnik, ściśkając y całując Krucyfix, który miał w rękach: Jak się zaś Śmierć jego rozgłosiła, wszyscy, którzy się zbiegli, poczęli rżewnie płakać. Dano znać Oycom Naszym, którzy zaraz przybiegli, y powrociwszy do Klasztoru, niezmierznie żalowali, że przy Śmierci, tak Świątobliwego Pustelnika nie byli, a do Ciała jego przystępując, ręce, y nogi Zmarłego, nabożnie y z wielkim affektem całowali, y obłtemi łzami, sami się zalewali. Gdy już wszelka, do pogrzebu była gotowość, rozeszła się wiadomość, o Śmierci jego, po całej Gorze Libanu, przeto z pobliskich Wsi, zbiegła się prędko, wielka frekwencya, tak Káplanow, iako y Świeckich, obojey płci, y wszyscy, ręce, y nogi Zmarłego, z płaczem całowali, wszyscy go Świętym ogłaszali, a pryncypalnieysi, części odzienia jego, za drogie Relikwie, sobie brali. Nie mógł być przytomny, dla słabości, y słabości, Patryarcha, Jerzy Amira, ale posłał swoich domowych, na pogrzeb, tak godnego Przyjaciela swojego. Nie był także, Arcybiskup ELIASZ, bo się musiał oddalić z Góry Libanu, dla prześladowania od Turkow, a przeto, nie mógł być, na pogrzebie, kochanego niegdy Gościa swojego. Godne

913 Godne poszanowania Ciało, zmarłego Pustelnika Naszego, niżej do Kościoła było wniesione, przytoynie y pięknie było ubrane, to jest w Suknię Pustelniczą, y w Rokietę, a do tego różami, y ślicznemi Kwiatami, potrażnione. Taką zaś piękność, y różowy Kolor, pokazywało na sobie, że będąc ci przytomni, którzy go przed tym znali, wszyscy się dziwowali. Po skończonym Officium za Vmarłych, y Mszy Rekwiálney Solemnie odprawionej, z inżemi Ceremoniami Kościoła, Ciało zanieśiono do Grobu, który dla większego uszanowania, sporządzony był między Kościołem, w niewielkim jednym Sklepie, w kącie tegoż Kościoła, w którym, samych tylko Biskupów tamtego Miejsca, Ciało chowano. Świętobliwe tedy Ciało Pustelnika Naszego, nie pod ziemią, ani w trumnie wyćgniętego, ale niby wspartego, w Sukni ubranego, siedzącego, y twarzą ku Wschodowi obroconego, według zwyczaju, Królew Wschodnich, złożone jest. Które jednak porym, dla większego poszanowania, w wystawionym dla niego własnym Grobie, y przyozdobionym epitaśmami, Łacińskimi, Francuskimi, y Arabskimi, pochowane jest, do którego wielu, z Nabożeństwa, uczęszcza.

914 Przypadła zaś, droga Smierć Pustelnika Naszego, dnia piętnastego Maja, Roku Pańskiego 1644, w Niedzielę Świętęczą mało co przed pułnocą. Y ten dzień, którego DVGH Święty, pokazał się Apostołom, pod figurą Języków, należał temu Słudze BOSKIEMU, który dar Języków odebrał, umiał bowiem doskonale Języki, Hebrajski, Grecki, Łaciński, Chaldecki albo Syryjski, Arabski, y wiele innych Europejskich. Dziewiątego dnia, po Smierci, z większą ieszcze Wroczystością, odprawiały się Exekwie, na które, zgromadzili się, nie tylko Panowie Nayprzedniejsi, y Kąplani Całego Libanu, z wielką bardzo Ludzi frekwencyą, ale też kilkunastu Kupców Francuskich, z Prezydentem, którzy się na ten czas w Trypolim znajdowali, a wracając się, każdy z nich co wziął z arżeczny zmarłego, za nieoszacowane

Relikwie, na pamiątkę, tak Świętobliwego Męża. Ale Krzyż szczeroloty, z Relikwiami Świętych, który żyjąc, zawsze nosił na sobie, y Szkaplerz Święty, Najswiętszey Panny MARYI z Gory Karmelu, którym uzbroiony, umarł szczęśliwie, do Matki, y Brata, do Prowincyi Francuskiej odesłane są. Na tych zaś Exekwiach, jeden z Naszych Oyców, miał pogrzebową mowę, ięzykiem Arabskim, na pochwałę zmarłego.

Na końcu tego Zycia, przytoczę tu, krótką relacyą, wyżej wspomnianego Arcybiskupa ELIASZA, który, jako oczywisty, y Wiary Godny świadek, tak mowi: *Okolo trzech lat, iak Pan Franciszek de, Gallaub, przyszedł do Libanu, Miejsa wcale nigdy nie nazywał, raz tylko na dzień jadł y przez ten czas, samę tylko Wodę pijał: zaś pod czas Kwadragesymy, we Srodę, Piątek, y Sobotę, na Chlebie, y Wodzie pościł, we dnie, y w nocy, na Modlitwie prześaiac; a kiedy go Sen morzył, kładł się twarzą na ziemi, y trochę odpoczywał; gdy się zaś zdrażwał, przychodził Szatan, y po uszach go bił, a drugi Czart, do drzwi Celi jego pukał. Arcybiskup zaś ELIASZ, był jego Spowiednikiem, y usługował mu. Jak się zaś Słowa jego, po całym Libanie, y bliższych miejscach, rozgłosila, bywało to, że kto tylko na jaką Chorobę, albo Frebrę chorował, prosił go, żeby Wodę poświęcił, a wszyscy, którzy ją pili, od Chorob swoich, uwolnieni bywali. Nad to, trafiło się, że Synowiec, Arcybiskupa ELIASZA, imieniem Jerzy, zgubił pewną iaką rzecz, waloru trzech Dukatów, której gdy przez rok cały, nie mógł znaleźć, jednego dnia, polecając potrzebę swoją, Panu Franciszkowi pomissionemu, obiecał mu dać, dwie butki Chleba, y dwie Swice, jeśli rzecz zgubioną znajdzie, y zaraz, tego dnia znalazł, co zgubił. Potym, Zona Brata jego, zapadła na Frebrę, a gdy już, przez cztery Miesiące chorowała, tak w sobie samej rzekła: O Panie Franciszku, ofiannię ci, dziesięć butek Chleba, y tej godziny porzuciła ją Frebra, y ozdrowiała. Nad to, jeden Machometan, którego Matka, iyszko chore,*

wata, y już blisko Śmierci była, gdy
szyszał o Świątobliwości, pomienionego
FRANCISZKA, poszedł do Libanu,
drogę jednego dnia, y prosił go, aby ra-
czył pobłogosławić Wodę, której się po-
zym, Matce swojej dać napić, y iak się
iey napitą, zaraz zdrową została. I
tak wielu innych, którzy na co boleli, y
chorowali, zwyczajnie przychodziło, do
pomienionego Pana FRANCISZKA,
ktorego prosili o poświęcenie Wody, y iak
się iej napili, zdrowi odchodzili. Trafiło
się, że dla prześladowania od Turków,
Arcybiskup BŁIĄSZ, musiał uchodzić,

razem z Panem FRANCISZKIEM,
a gdy się po gęstwinach, ukrywali w la-
sach, y nie mieli do pośilenia wody, w
owej Ziemi, bezdrożney, y bezwodney,
prosił Pana BOGA FRANCISZKA,
żeby Sługom swoim, wodę opatrzył: Aż
zaraz Zrodło, żywej Wody wytrysnęło,
ktore się, aż do dnia dzisiejszego znaj-
duje. Nie trzeba wątpić, że jest y
było więcej Cudów, tego Sługi BOSKIE-
GO, o których niewiemy, ponieważ je-
milszeniem, przez miłość pokory po-
krywał.

Z Y W O T

Wielebney Matki ELZBIETY, od Aniołów.

916

Wielebna Matka ELZBIE-
TA od ANIOŁÓW,
urodziła się we Wsi nazwa-
ney Kastry, Dycezyi
Segobieńskiej, w Kastry-
lii dawney, z Szlachetnych
y Pobożnych Rodziców, Jáná Mar-
kwis Messia, y Maryi, Iwagnes. Ociec
iey, był nabożny do Najsświętszego
SAKRAMENTU, y do Najswię-
tszey PANNY, często Komuniko-
wał, także Rożaniec, y Officium ma-
łe, co dzień odmawiał, we wszystkie
Wigilie Najsświętszey PANNY, o
Chlebie, y o Wodzie pościł. Dla wy-
sokiego Vrodzenia, y rostopności, był
Posłem Krola Katolickiego, do Wiel-
kiego Xiążęcia Florenckiego, z ukon-
tentowaniem obudwoch: przed śmier-
cią, procz innych pobożnych Vczyn-
kow, legował do swojej Parafii, dwa
Tysiące Czerwonych Złotych, y Ap-
parat złoty, do Najswiętszego SA-
KRAMENTU. Matka zaś, tak w
Stanie Mażeńskim, iak y Wdowim,
pilnując także, tychże samych, dobrych
y pobożnych Vczynkow, Siedmioro
potomstwa Pánu BOGV ofiarowała:
jeden tyl o najstarszy Syn, został się
na Świecie, y bardzo pobożnie żył:

drugi był Xiędzém Świeckim, trzeci,
Jezuitą, czwarty, Nászym Karmelitą,
Bosym; z Corek zaś, náystarsza, y
najmłodsza, zostały Zakonnice, Za-
konu Świętey KLARY, trzecią była
Násza ELZBIETA, ktorey życie pi-
liżemy

Urodziła się, piątego Lutego, w 917
dzień Świętey AGATY, Roku Páń-
skiego 1465. y dano iej Imię Babki
swoiey, ELZBIETY. Była piątą
Vrodzeniem, między Bracią, tak przy-
iemna y urodziwa, że się wszystkim
podobiała, tak skromną y cicha, że się
y gniewać nie umiała, przeto ią po-
spolicie zwáno, (pokojną). Zaraz, iak
się tylko odchowala, wzięła ią do sie-
bie Babką, w ktorey domie, do ośmiu
lat, ná wychowaniu była. A że też
Babka iej, tak kochała ubogich, iż ich
co dzień karmiła, przykładem iej, EL-
ZBIETA Násza, zabrała do nich affekt,
y kiedy czasem Babka, zapomniiała dać
Vbogim Jałmużny, ona iej przypo-
miniała, żeby im dobrze uczyniła. W
śiodmym Roku, z pewnego przypad-
ku, bardzo na oczy chorowała, kto-
rych boleści, y przykrości kuracyi, z
wielką cierpliwością, znosiła. Będąc
z Młodości swoiey, do Najswiętszey
PAN-

PANNY nabożną, maleńką jeszcze, u-
stąpiła od domowych swoich, że mie-
li pójść do Kąplicy Najsświętszej
PANNY, o podał będącey, żeby tam
byli na Mszy Świętej, ona tedy bar-
dzo rano wstawiwszy, po kryjomu, sa-
ma tam poszła; ale; zastała zamkniętą
Kąplicę, a przy niej wielu Kruków,
którzy na nią białą, chcieli iey oczy
wykluć, lecz Pánienką, od BOGA na-
techniętą, poczęła mówić pozdrowienie
Anielskie, y zaraz, piekielne owo pra-
stwo, zniknęło. Gdy się Ociec iey,
powrócił z Florencyi, w pięć lat, swo-
jej Legacyi, y ona też, w ośmiu le-
ciech, odprowadzoną była, do domu
Oycowskiego, gdzie pod bardzo po-
bożną Rodziców edukacją, wielki w
Cnotach, uczyniła postępek: jednak,
nie chciała się uczyć, czytać y pisać,
bojąc się, żeby umiając to, nie była
do Kláštoru oddana, dla tego się za-
wsze kryła, ile razy przyszedł Dyre-
ktor; ale gdy słyszała, od swojej star-
szej Siostry Beatryki, że to Białogło-
wie zamężney, była rzecz potrzebna,
umieć czytać, y pisać, bo w niebys
znośi Męża, może się z nim listownie,
o gospodarstwie znośić, potym się do
tego zachęciła.

917 Gdy Siostrą iey MARYA, od wszy-
tkich Braci Starza, została Zakonnica,
Świętej Klary, a w krotce potym, do
tegoż Zakonu, poszła za nią, najmłod-
sza. Ociec, osobliwe wziął na siebie
staranie, o ELZBIETĘ Naszą, y
Beatryce. A że je, nie widział skłoni-
ne do Zakonu, gdy już miały, około
czternastu lat, według ich kondycji,
przystoynie je, y od jedwabów nośić,
ale ich nigdzie z domu nie puszczali,
tylko na Mszę Świętą y na Kázanie,
rzadko zaś, y to chyba z Matką, po-
zwolił im wynieść na deambulacyę,
nigdy zaś na tańce, albo iakie insze
uciechy. Dla tego się żaląc, często
mawiały, że na takię osobności zo-
stając, nie tylko życie Zakonnic, ale
Kartuzów prowadziły, w takim odda-
leniu y milczeniu, że czasem ledwo
słowo, we trzy godziny przemowiły.
Radeby się były na ten czas prośno-
ściami bawiły, dla tego wiele czasu,
na fryzowanie Włosów, y na strojach

trawiły, ktorey nadaremney pracy,
bardzo potym, ELZBIETA Nasza,
żałowała. Z tey tedy ustawicznej o-
sobności, do dalszey przyuczoną Na-
sza ELZBIETA, poczęła do niej
większy co raz affekt zabierać, y do
umartwienia się, zachęcać posilała bo-
wiem, w Piątki, y w Soboty, a często,
o Chlebie, y o Wodzie; osobliwie, w
Wigilie, Najswiętszej PANNY, ro-
zdając to Vbogim, co swojej uymo-
wała potrzebie. Cwiczyła się w po-
kucie, y pod jedwabnem Sukniami;
ostrą nośiła Włosiennicę, która nie-
raz, iey Ciało delikatne, skrwawiała.
Tak była cicha, y pokorna, że wszy-
skie urazy, nie tylko wesoło znośiła,
ale się też za tych, którzy ją urażili
modliła. Gdy już miała lat dziewię-
tnaście, Ociec iey, chorował śmiertel-
nie, przez trzy Miesiące, przy kto-
rym zawżę ELZBIETA Nasza była,
y iemu ustawicznie służyła; tak zaś
Śmierć Oycą swojego czuła, że iey po
jego Śmierci, krew obficie z gęby pły-
nęła, z czego żeby była, w affekcyę,
iaka nie wpadła, musieli iey krew
bankami odciągać.

Dla wysokiego urodzenia, y wielo-
kich tak natury iak iask talentów, od
wielu do Świętego Stánu Mázehńskie-
go żądane były pobożne Siostry, a o-
sobliwie Nasza ELZBIETA od nie-
ktorego swego Stryiecznego wielu cnot
Młodzieniázką, ktoremu nie iako ze-
zwalała. Następowały Świętá Náro-
dzenia Páńskie, do ktorych godnie
odprawienia pobożne Siostry przez Ad-
wentowy post, przez inne pokuty, y
przez czytanie pobożnych Kázek, a
náybardziej Xsiąg Świętej Mátki Ná-
szej TERESY gotowały się. Páni
Beatrix w dzień Oczekiwania Najswię-
tszej MARYI Panny, tak gorące Kár-
melitańskie Zakonu prágienie z ná-
technienia BOSKIEGO zabrała, że
na ten czas statecznie postanowiła to
prágienie, wypełnić, ale náyukochań-
szej Siostrze swojej niechciała oznáy-
mić, niechcąc bydz iey okazyą umar-
twienia, dla rozstania się z sobą. W
dzień Świętego TOMASZA Apostoła
ELZBIETA Nasza pisanem Spo-
wiedzi swojej generalney sfatygowa-
na.

ná. Siostry do ogrodu dla dywertencyi zaprosiła, opowiadając iey że była sfatygowaną Spisywaniem Swoich grzechow: z rozkazu przodem idąc stała pod drzewem, y czytając listy Wielebnego Oycá Abulenfa wnetrżny BOSKI głos slyszy, który iey rozkazuie wszystko opuścić, bo iá Pán zá Oblubienicę sobie obrát; tak zá skuterzny głos on był, że záraz Samá statecznie postanowiła zostać naszą Zakonnica Karmelitanką y w zachwyceniu została, gdzie przyszedłszy Siostra martwą zastała.

919 Jedną drugiey nieśmiała oznaymić Swego powołania, bojąc się iedną o drugiey umartwienie z rákowego rozłączenia. Beatryx gdy przed Siostrą swoje tai prágienie, y wypełnienie iego zwłacza, pewney nocy Mistyczny Sen cierpi: bo Ciemne widzi mieyłce, w którym strážnie głębokie wielce mętney wody było jezioro, okropne, y strážne, różnemi Monstrami, napelnione siebie zá samę czuła cieniuśienką nitką zá máły pálec u ręki uwiązana, którą do tego jeziora ciągnioną była. To widząc rozwiązała nitkę; y rzekła; *Panie co mnie przywiązano trzyma, jest moja Siostra.* Obudziwszy się uczuła się bydz zgoła wolną: y postanowiła swoje powołanie jak skoro dzień Siostrze oznaymić. Z kąd powstałszy idzie do niey, y mowi; *Miej się dobrze Siostro, Albowiem za sobą BOSKI Mas jestat mnie, do Karmelitanek Bofych powołuje, nie nie masz na świecie, aby tego Świętego prágienia, wypełnienie, tamować miało:* ELZBIETA Násza swoje wzajemnie Siostrze powołanie oznaymuie, y razem Pánu BOGV dziękuią zá tak osobliwze dobrodzieystwo. Znoszą się rázem, iák by swoje wypełniły prágienie; zwierżają się wspomnionemu Stryiecznemu, żeby Mátcę oznaymił, y tak pomyslnie stało się: gdyż on pewnego dnia widząc Mátkę zniemirzące: *Pani, za wszem, ja tobie mowił, iż moje, Stryieczne tak są dobre, że ich sobie Pan, miał wziąć, y tak się rzecz ma, gdyż obiedwie chcą zostać Karmelitankami, potrzeba nam się zgódzić z wola BO. SKA.* Na tę słowá zaplákała Mátká

z Macierzyńskiey miłości, lecz iák pobożná rzekła: *Corki moje, nie moje, lecz Pańskie są, dał mi ich zebym, im dała edukacyę, one iemu ich oddaie, niechay weźmie kiedy mu się podoba, cztery dał, wszystkie wziął, y mnie samę zostawił, niech będzie błogosławiony na wieki.*

Potym Coreczki pobożne, Mátcę⁹²⁰ powołania swego, intencyą oznaymuia, y oráz Salmantycki Klasztor wybierają sobie, w którym Święty Karmelitański Habit wziąć miały. Wszytko tedy sporządziwszy, dnia pierwszego Maja Roku Pańskiego 1559. z Oyczyny wyjeżdżają, á dnia czwartego w Salmantyce stawiają; dnia zá szóstego do Klasztoru wchodzą, y zostają Zakonnice, pierwsza nazwana była Beatryx od Wcielenia Pańskiego, Násza nas ELZBIETA nazwana od Aniołów: którą lubo pierwszego dnia wielkim zálem w tej odmianie przyćśniona była, wesółym iednak umysłem Pánu BOGV się oddając, nieprzerwaną potym umysłu spokoynosc otrzymała. Wszytkie cnoty Zakonne y w nich ćwiczenie się z wielką gorącością poczęła: była posłuszeństwu obowiązana, pokorze wielce przychylną; osobliwze zachowywała milczenie, iák ta, która wstąpiła do Zakonu takiego, gdzie się osobliwie zachowuje milczenie. Podłe chętnie przyimowała urzędy, y w podłych chodziła Stribiach, w naycięższych dolegliwościach służąc Siostróm: Gdy pewnego dnia trudność wielką w służeniu iedney wrzodowatey uczuła, naczynie Smrodliwani iey plwocinami pełne wynosząc; trochę z tej máteryi wielkim prawdą umysłem, lecz wielką náturey przeciwnością do ust swoich przyłożyła, y tak wcale pomienioną trudność zwyciężyła.

Przez cały czas Nowicyátu podobnym ferworem Duchá postępowała: Gdy zá ná ten czas nowe przeciwno⁹²¹ Kongregacyi powstały prześladowania, y Przłożeni Professyi czynić niepozwalili, aż do szesnástego Miesiáca Nowicyuszki násze czekały, lubo Nuncyusz ná instancyą Rodzicow dał im pozwolenie uczynienia Professyi; ále niechciała ELZBIETA násza tego po-
zwo-

zwolenia przyjąć żeby się Przełożonym nienaraziła, y Siostrę wielce Strąpioną ciężzyła, mówiąc że w tym Opatrność BOSKA była, żebyśmy więcej takie Dobrodrojeństwo wazyły. y doskopaley się do odebrania iego przygotowały. Chciała między Siostrami Konwerskiemi Profesją czynić, dla większego w umartwieniu y pokorze ćwiczenia się, y tak długo nalegała, poki Matka Przeorysza ANNA, od Wcielenia PANSKIEGO, Świętej Matki Nászey TERESY Stryieczną, y Ociec Spowiednik o tym zamilczeć niekázali. Otrzymałszy tedy od Oycy Generała pozwolenie. Solemną uczyniły Profesją dnia ostatniego Sierpnia Roku Pańskiego, 1590. gdy Stársza miała już rok 27. a ELZBIETA Násza 26. Niedawno przedtym Matka Przeorysza rzekła icy, *jeszcze jesteście wolne*: Ktorey odpowiedziała; *Koniec. Matko jeżeli ci się popoba, bo gdybym żyjąc życia miała, wszystkiem B O G U ofiarował, z wielką duszą moją pociesza.* Gdy zaś czytała napisaną Profesję, widziała pewną Zakonnica wylokley doskonałości, wielkie światło całe Kaptularza miejsce, gdzie się Uroczyłość odprawowała, otaczające.

Widząc się już Profeską, a zátym do większey doskonałości obligowaną, z większą gorącością Duchá we wszytkim postępowała. Przez czternásć lat wzwyż pomienioney Zakonnicy Wrzodowatey usługowała z wielką miłością, już y Podprzeoryszą zostawszy, ktorey śmierci wielce żalowała, z tey náybardziej rácyi, że ćwiczenia się w miłości tak chwalebney okázyi, pozbawionabyła: Innym także chorym przez sześć lat służyła, usługując im wszelkiemi sposobami, y z wielką swoją niewygoda, lubo na doświadczenie ciężerpliwości, dopuścił Pán że się nie iednąko podobala wszytkim, miłości icy usługá. Inne spokorne Wrzedy chętnie czyniła, nie sobie nie folgując, żeby innym pomagála: przedziwnych umartwienia Sposobow w surowych dytceplinach, w ostrych Włósiennicach, w wstrzmiézliwości, w łoskátwardości szukała, na którym drew na między plewy mieszała, żeby leżąc dręczyła się. Gdy

potym samá roznemi chorobami poczęła bydz dręczoną, oddaloná od usługi chorych, y ná lżeyszy urząd Zakrystyński nánáczoną, na którym Urzędzie, swoje przeciwko Náyświętszemu SAKRAMENTOWI Nábozeństwo ná oko pokazała, wielkiego ochędostwa pilnując we wszytkim, co do niego należało.

Wielkich odrąd Pán icy łask udzielał, ktore jednak w skrytości trzymała, y tylko niektóre tráfunkiem wydały się. Pewnego dnia po Kommuni, niby zámyslaiąc się rzekła; *Panie, gdzieś byś odszedł?* Matka ANNA do Celi iá z sobą wzięwszy, o BOSKIEY się dowiedziála Kommunikacyi. Widziała wspomnianego Stryiecznego po Smierci, wielką chwałą otoczonego, pewney nocy pokazuiącego się sobie, który w Jezuickim Zakonie siedm lat w wielkiej Swiętobliwości przepędził. Widziała w duchu Bratá swęgo odległego, w ciężkiej zostáiącego chorobie, gdy z Rzymu powracała do Hiszpánij, y z BOSKIEGO poięła objáwienia, że miał bydz Kármelitą Bosym: co tak się stało y zostawił on Kármelitą swiętobliwie żył, y po wielu chwalebnie odprawionych Przełożenstwach, w Pompejopolu będąc Przeorem powietrzem umarł, w przod innym zápowietrzonym, osobliwie Zakonnikom usługując.

Dla uprzewileiowaney swey swiętobliwości, y osobliwey restropności, obraná była Podprzeoryszą Konwentu Salmantyckiego. Alubo z pokory, ná elekeyá swoję niechciała zezwolić, sądząc się nieposobną do takiego urzędu, a tylko do podłych sposobną po winności, przymuszona iednak, przystała na to, ná Instancyą Matki Beátryki od Náyświętszego SAKRAMENTV, Siostry Xiążęcia Alby, ná tenczas Przeoryszy. Po ten czas traktowano o posłaniu Nászych Zakonnicy do Krolestwa Fráncuskiego, a oná wdzień Świętego JOZEFA, modląc się przed Przenayświętszym SAKRAMENTEM powzięła wiadomość z BOSKIEGO objáwienia, że była z liczby tych wybranych ktore miały bydz posłane ná tak wielkie sprawowanie. Z Kąd do

Celi odszedłszy, pisała do Wielebnego Oycy Franciszka, od MATKI BOZEY, Generała, na tę się ofiarując wyprawę, dla posługi innych, gdyż się do większych rzeczy sprawowania sądziła nieposobną. Zadnego responu od Oycy Generała nie miała, iako y na inny list, policzoną jednak była od niego między inne, które miały do Franciszy iść: co gdy inne Zakonnice dla dawney z nią przyjaźni y wielkiej uczciwości za złe miały, za przyczyną Oycy Prowincyała Kąstella starego, odjazdowi iey przeszkodzić zamyslały, którego on jednak Niebieskim zdaniem utwierdzony nieprzeszkadzał, iowżem pozwoił.

925 Odjazd zapowiedziany na przyszły dzień, który był Świętego BERNARDA. Poprzedzającej nocy spoczywająca ELZBIETA, wielkiego widziała ptaką czarnego na kształt Kruka wchodzącego przez okno, który twoimi krakaniemi straszniemi, y skakaniem połotzku wielorakim, niedawał iey spoczynku, ale znakiem KRZYŻA Świętego odstraszył go, y wstawił do Najswiętszego SAKRAMENTU pobięła, gdzie aż do dnia na Modlitwie trwała. Dnia następującego, o drugiej po puł nocy godzinie, z Salmantyckiego Konwentu, z Wielebną Matką Anną, od Pána JEZUSA, y Matką Beatriką od NIEPOKALNEGO POCZĘCIA, wyszedłszy, ku Abuli iedzie, z kąd Wielebną Matką Anną, od Świętego BARTŁOMIEJA y Eleonorą, od Świętego BERNARDA, miała być wzięta; została Mátka Elzbieta od Świętego PAWŁA, w Burgos była. Te są sześć one gwiazdy mistyczne, które długo widziane były, ale po zachodzie innych, ELZBIETA Násza nieporuszona została: Historyą nieraz na innych miejscach opisałem (mowi Author) w życiu Socyuszek, iako też y powodzenia w drodze, o których dla tego tu nic nie wspominał; Opowiem tylko, że w podróży widział Brat swego najmłodszego, na tenczas w Kongregacyi Nászey Nowicyusza, którego w Świętym przedsięwzięciu utwierdziła: Obrona była nowicy Fundacyi Paryskiej Podprzeory-

szą od Oycy Generała; Gdy zaś w Niebepieczestwach y trudnościach podróżnych nie ustrąszoną zawsze była y Towarzystwom ochoty dodawała, poczęły ją insze nazywać śmiechem, *Odwrotna Hiszpanka.*

Dnia 16. Páździerniká Roku Pán-926
skiego 1604. pobożná tá Kompánia, w Páryżu stąnęła, a dnia 18. w uczynionej już Fundacyi, násza ELZBIETA większą część prac nowego Konwentu na Siebie przyjęła. Gdy już nowicyuszki były przyjęte, ona niby Mistrzyni w ich edukowaniu, z wielką pieczołowitością pracowała, tak słowem iako y przykładem do ćwiczenia się w Świętych Cnotách zachęcając. W krotce potym do Dywionu z Wielebną Matką Anną od Pána JEZUSA; na nową Fundacyą pojechała: którą szczęśliwie zakończywszy, gdy wspomnioną Matką Anną, miała iść do Belgium na podobne Fundacye, y Násza ELZBIETA, z sobą iść namą. Wiadła, udać się ELZBIETA do Modlitwy, y BOGV sprawę polecając, słyży wewnątrz niby z strofowaniem mowiącego sobie. *Chceś że to przed Krzyżem uciekać, y prac Tobie w Francji zgotowanych uniknąć* Potym przydał; *Radz dobru umysłu Córko, nie opuszczę cię.* Dla czego odtąd Pánu się polecając, stádecznie postanowiła z Krolestwá Fráncuskiego nie wyjeżdżać. Potym posłana do Ambianu dla innej fundacyi ustánowienia: Ktorą przejeżdżając przez Páryż, tak od Zakonnice Nászych, osobliwie od Wielebney Mátki Anny od Świętego BARTŁOMIEJA, iako y od całego Senátu, y samey Królowey uszanowana była: Przybywszy do Ambianu, od Gráfowey Świętego PAWŁA z wielką wspaniałością przyjęła, oney swemi Modlitwami pierwszego potomka uprosiła, y chorego potym Synáczką uzdrowiła, z wielką Mátki jego wdzięcznością. Na tej Fundacyi żyła przez trzy lata, w wielkiej Świętobliwosci, ukochaná od BOGA, y od ludzi: I skończywszy Konwentu fabrykę, do niego z Solemną Procesyą całego duchowieństwa przesła.

Roku Pánskiego, 1609. ofiarowaną w Ro-

w Rotomágu nową Fundacyą, y naznaczoną była na tę Fundacyą Nasza Elzbieta; Dla tego, na jutro po Wniebowstąpieniu PANSKIM wyjeżdżając z Ambianu, nie bez Corek, y samych świeckich ludzi płaczu, do Paryża przyjechała, a ztamtąd do Rotomágu, dnia szóstego Czerwca, w Wigilią Zielonych Świątek, y nazajutrz Konwent fundowała, y w doskonałej Zakonnej Obserwancyi utwierdziła, pierwszą zawsze w ćwiczeniu umartwienia y Modlitwy; na inne takową wielce okrutną niejako na siebie, była, bodyscypliną ostremi kolcami nabitą, siebie sama kaliczyła, y ciężkie wszystkie Konwentu powinności chętnie czyniła, żeby inne solgę miały. Mieszkała na tej fundacyi szesnastcie miesięcy: a Roku 1610. około połowy Października powróciła do Paryża, z tamtąd do Burdegalu, na nową fundacyą mając jechać: Przez Turoń przejeżdżając, widziała Wielebną Matkę ANNE od Świętego BARTŁOMIEJA, wkrótce do Belgium, mającą odjeżdżać: Około połowy Listopada do Burdegalu przyjechała, y tamże Pani de Gourgues Fundatorce wielce przyjemną będąc, Kłaztor wyfundowała, y Świętą utwierdziła obserwancyą. Gdy zaś opinią Świątobliwości słyneła, wiele do niej Świeckich udawało się, którym w potrzebách z miłością usługowała. Roku Pańskiego 1616. na końcu Maja, na nową Fundacyą, do Tolosy naznaczona była, którą kończąc, osobliwą roztropnością, y przykładem Świątobliwości, aż do dnia trzeciego Grudnia Roku 1618. rządziła.

928 Potym z Tolosy iadąc, za trzynastcie dni do Lemowiku przyjechała, gdzie od Pani Generalowey Benoist, z ustanowieniem przyięta, wielkiej Świątobliwości, to uczynkami, to prorocstwami, przykłady czyniła. W sam dzień przybycia swego, po odeysciu innych, Gospodarskie Corki do poboznego przywitania przypuściła, między ktoimi była Wdowa, w lat ośmiennastu, którą ściskając swoim Welum okryła, mówiąc Hiszpańskim językiem: *Tu będzie nasza, y BOG ja sobie chce*

mieć. Nic nie myślała ta Młoda Wdowa o stanie Zakonnym, która delicyi Światowych kosztować począła, ja nie gorzkości; dla tego powtornie za Mąż iść zamyslała: ale za Modlitwami Naszey ELZBIETY tak skutecznie od BOGA powołana była, że w Miesiącu Márcu następującym, pod tytułem Fundatorki Naszego Zakonu Hábit wzięła. Dnia piętnastego Grudnia do Lemowiku przyjechała, a dnia szesnastego Fundacyą utwierdziła, pod Tytułem Najswiętszhey MARYI Panny, y Świętego JOZEFA, gdzie ostatkiem życia swego dokończyła. Śmiertelnie chorował wspomniony Wdowy Zakonnicy Ociec, y tak gwałtowną desperacyi pokusą był przyćśniony, że żadnem Spowiednika lub innych perswazyami, niemógł być uspokoiony: Słyszac to Wielebna Matka, uciekła się do Najswiętszego SAKRAMENTU, y gdy od rana aż do poł nocy na gorącej trwała Modlitwie, zwycięstwo otrzymała z Szatanem, y Niebieskim náchnioną Duchem, rzekła towarzysze Zakonnicy: *Przedigę te duszę pozyskaliśmy, która z BOSKIM dobrocią, teraz jest na drodze zbawiennej, y w krotce BOSKIM obliczem cieszyć się będzie*: co się tak stało, gdyż w krotce potym oznaymiono że piękną Śmiercią umarł. Pani Generałowa Benoist na zaścárzałą ranę w gołeniu chorowała, która żadnem Cyrulickiem zabiegami, uleczone być nie mogła, ale za uproszonym od Wielebney Matki Błogosławieństwem, uśmierzyła się boleść, y w krotce zdrową została.

Pracowała ustawicznie ELZBIETA Nasza, żeby tę Fundacyą w Duchownych y doczesnych potrzebách zakończyła: Y za BOSKIM Błogosławieństwem zakończyła oboje, gdyż ona jak słowem tak przykładem, młodociane Karmelu szczepki edukowała, y Pán ją w ostatnim uboistwie Cudownemi ratował sposobami. Dwunastego po Fundacyi roku, trąfiło się, iż Wielebna Matka Beatryka od Niepokalanego Poczęcia, która niegdyś z Konwentu Salmantyckiego tu przyjechała była, z Naszą ELZBIETĄ: na instancyą

Gráfa *de Olivares*. Wnuka swego, wracała się do Hiszpanij: rożnemi sposobami namawiana była od niej EL-ZBIETA, do spokojnego powrotu; ale ona niechciała Francyi opuścić, do ktorey BOSKĄ wolą wiedziała się mianowaną. Wpadła w różne y długie choroby, które przedziwną cierpliwością znosiła; ani się uskarżała kiedy, ani żadney nie szukała pociechy, ale według sił ustawicznie ćwicząc się w umartwieniu, niby Nowicyuszką, Infirmarce, y iey posłuszeństwu, poddała się we wszystkim. Często do niej Biskup Lemowicki, częścią dla iey uszanowania, częścią dla własney pociechy, z wizytą chodził, a ćwiczeniem się iey w cnotach, y wdzięcznym zapachem od niej pochodzącym ciesząc się, z tamąd odchodził, iako gdy czyniono z pilnością inkwizycye, dobrowolnie sam zeznał: Dla czego po iey Śmierci, częstkę Rożańca ktorego ona zażywała, y kilka Obrazkow, iako najdroższe otrzymał relikwie.

930 Wiele na Wrzędach Konwentow lat przepędziła, y aż do Śmierci na Przełożenijskiej Godności zostawała by była, gdyby z wielkim staraniem stanu prywatney Zakonnicy nie otrzymała sobie była, żeby na końcu życia w cnotie pokory y posłuszeństwa, iako też y innych bárdziej się ćwiczyła, y żeby do następującej Śmierci skuteczniej się przygotowała. Generalną całego życia swego nawet y Świeckiego, Spowiedź z wielką pokorą uczyniła. Wpadła w różne Apoplexyi przypadki: Pierwszy trącił się dnia dwudziestego dziewiątego Stycznia, Roku 1644. o rannym wstaniu; Na iey albowiem płacz, zbiegłszy się Zakonnice, bez mowy ią y bez wszelkiego ruszania się zastały: lecz za pilną o zdrowiu iey Pánów Doktorow aplikacyą, przyszła do siebie, y za ich radą zaraz Kościelne SAKRAMENTA z nábożeństwem y pokorą przyjęła, powtarzając często te pokutne słowá; *Zmituy się na, demna Panie &c. Sercem skruszonym y upokorzonym BOZE nie pogardziś*, Na zawieszony tam Krucyfiks często ogląda

dając, różne oddania się na Wolą BOSKĄ, ákty mowiła, do BOGA mówiąc; *Niech się stanie wola Twoja*. Gdy zaś Choroby boleściami ściśnioną była; inne, do takichże Aktów Cnot czynienia zwolywała, wszystkie choroby dolegliwości, osobliwszą znosiła cierpliwością, y wszystko na jedno skinienie posłuszeństwa czyniła. Siostróm zaś y Córkom swoim, nieustannie za miłość y wyświadczone sobie dobrodziejstwo dziękowała, niegodną się sądząc, ktorey by takie miłości usługi świadczone.

Dnia czwartego Márcá następującego, powtorną y gwałtowniejszą apoplexyi áffekcyą (na nią przypadła, ktorey konwulsye od godziny piątej po południu aż do puł nocy trwały, ale po wzięciu lekarstwa, razem przyszła do siebie, y odrzuciego apoplexyi pároxyzmu, w krotce potym następującego, wolną została: A lubo ciężkie cierpiała boleści, sama się jednak pobudzała, y do Chóru, pomocą Siostr, wsparta chodziła, dla Mszy słuchania, y Świętey przyięcia Komunii. Tak wesóło cierpiąc, y Krzyż CHRYSTVSOW znosząc, Miesiące Czerwca, Lipca, Sierpnia, przepędziła, w ustawicznym w cnotach ćwiczeniu się, y ochoć do modlitwy, zwykła bowiem Paćierz, Pozdrowienie Anielskie, y inne zwyczajne paćierze odmawiać, ile gdy áffekcyi dolegliwości cokolwiek folgi pozwalały, y w tey chęci modlitwy, myśl iey rozwelelona, Niebieską radością napełniała się.

W Miesiącu Września, nowym przypadkiem apoplexyi, lubo zdał się bárdzo lekki, tak osłabioną została, że już potym chodzić nie mogła: Dla czego nolzono ią do Chóru, gdy albo Mszy słuchać albo Świętą Komunią przyjąć pragnęła. Tak zaś w całym Ciele okrutne męki cierpiała y na umyśle strąpioną była, że mowić zwykła: *BOZE mój, nie opuszczay mnie, niech się dzieje wola Twoja, przyjmuję te dolegliwości, żebym Cię tylko nie obrażała, y Ty mnie nie opuścił*, Dnia iedes nastego Páździernika, zanieśioną była do Chóru, żeby w Uroczystość Świętego ANIOŁA Stroża, Świętą przyjęła Komunią, do ktorey poprzedzającą

Spó-

Spowiedzią przygotowała się. Takie zaś było do tak strasznego SAKRAMENTU przygotowanie się, że do skruschy wszystkich wzbudzała. Dnia trzynastego, gdy Zakonnice wspólnie ją nawiedzały, pytały iey, iakby blisko następującą Wroczyść Świętej Matri Naszey TERESY odprawić godnie miały: Chętnie ich przyjąwszy odpowiadając, *Sposob naylepszy czczenia Świętych, iest wierne ich naśladowanie w cnotach, y dyscyplinie ćwiczeniu*; Potym dawszy im błogosławieństwo iść im kazała. O pułnocy, zawoławszy asystującey sobie Zakonnice rzekła, *Nieprzyjaciele moi są mocni, a ja słabam, potrzebuje innych pomocy. Modlmy się do BOGA Cierpiącego. Y zaraz zaczęła Litanie o Nayswiętszey PANNIE, Himny o niej, iako też y o Świętych ANIOŁACH, y o Świętym ANIELE Stróżu, także do Świętego DUCHA. Przysięga DUCH Stworzyciela, y polecenie duszy. Co skończywszy, Zakonnice od siebie wyprawiła.*

933 Zrana o godzinie piątej, lekki kłószel napadł ją, z wielką wychodzącą Materią obfitością, po której gwałtowne nastąpiły konwulsye, aż do południa trwające. Gdy zaś te ustały, dano iey SAKRAMENT ostatniego pomazania, y rozgrzeźlenie, iako też y Odepusty Zakonne konferowano: Y oraz wiele nad nią Modlitw czytano, do których ona skłonna była, iako to skład Świętego ATANAZEGO, Psalm *Zmierz się nademną BOŻE*, y inny *BOŻE, BOŻE mój wyjryj na mnie*, iako też y Mękę Pana Naszego JEZVS A CHRYS TVSA. Wieczor o godzinie osmiej konać poczęła, w którym konaniu, aż do jedenastej godziny erwała: Potym wielkim głosem zawoławszy, w krotce skonowała w Piątek, jedną godziną przed pułnocą, o której zaczynała się Soborá, y Uroczyść Świętej Matri Naszey TERESY, dnia czternastego Páździcznika, Roku Páńskiego, 1644. Twarz iey taką piękność z siebie wydawała, że zapatruiących się wszystkich rozweselała, y zół z Smierci swoiey pochodzący, uspokajała. Wstyszawszy o Smierci iey, zbiegło się niezliczone ludu mnostwo, nie tylko

na Wroczyść Świętą, ale też dla uszanowania wystawionego za krótką Ciąłá zmarłej, o które ludzie Rożáńce, y inne Nábożne rzeczy poćierali. Dnia szesnastego Páździcznika, cześć godne Ciąło pochowali w Kápitułarzu.

Chwałę Oblubienicy swoiey, 934 CHRYS TVS Pán, różnemi Cudami obiawił. Pewny Zakonnik Mąż dobry, który o cztery mile, od Miasta Lemowickiego, chorobą złożony leżał, widział ją do Niebá wstępującą, z dwiema Pálmami, w sam dzień Smierci iey. W tenże sam dzień, gdy Spowiednik Wielebney MATKI, iey Rożáńce, na jednej zacney Osobie, bárdzo chorey, położył w momencie zdrową została. W tenże także sam dzień, Matriá Przeoryszá Kármelitánek Lugdunéńskich, piękną w Chorze widziała Gwiazdę, którą się zámila; Dla tego rzekła: *Jákás Osoba wielkiej powagi, dziś umarła w Zakonie*. Wiele o iey Relikwie prosiło, które wiele łask, y zdrowia wzywającym, iey udzielały.

Mogło by się wiele wyrazić, a 935 le się dla krotkości opuszczá o iey heroiczných Cnotách. Cnoty Teologiczne, Wiary, Nádziei, y Miłości, w naywyższym stopniu miała. Wiara żywą tak się wznosiła, w rozmyślaniu BOSKICH Tájemnic, iż często zachwyconą zostawiły, raczej one widzieć lubo w przyćmieniu, niż wierzyć zdála się. Nie pochybną nádzieję w BOGV pokładała, y oraz wśzytkiego dostępowala, co na więkizą chwałę czyniła. Gorącą miłością BOGA, y bliźniego kochała, dla czego o Honor BOSKI żarliwie obstawala, y wśzytkim, ile możności, pomoc dawała. Nieporównaná żarliwość, w niej się znáydownała, przez którą BOSKĄ, y Świętych część, w Kościelnych officyách, y w Wroczyściach promowowała, a osobliwie ją ku Nayswiętszemu SAKRAMENTOWI prezentowała, przed nim często modląc się, y swemi rękami aż do śmierci szyląc y pierząc Korporały. Oświadczała się też z swoją cześcią y przeciwko Nayswiętszey MARYI PANNIE, które

które y pochwały, y przymioty słodko brzmiącemi słowami wyśławiała: Między innemi Pátronami swoimi, liczyła Świętych ANIOŁÓW, MICHAŁA, GABRYELA, y swego ANIOŁA Stożá; Potym Świętych, JOZEFÁ, JANÁ Chrzciciela, PIOTRA y PAWŁA, Świętą Mástkę Nászę TERESĘ, Pátronkę swoję ELZBIETĘ Krolowę Węgierką, y Świętych Zakonu Nászego.

936 Głębokiej była pokory: Gdy to wiem, Náywyższy BOSKI Májeść tak doskonale poznawała, á respektem jego ludzkiej nieczemności przypatrowała się, tak samá o sobie pokornie trzymała, codziennie niedoskonłości w sobie uważając, że się stworzeniem nayniegodniejszym, y przeciwko BOGV nayniewdzięczniejszym nazywała: Dla czego Spowiedzi z taką skruchą czyniła, że iá Spowiednicy ledwie mogli w żalách uspokoić, y iákis zbytek w żalách za grzechy bydź powiadali; z tego pokory Duchá, pokornie zázwe samá o sobie mawiała, naypodleyzje wszystko dla siebie obieráta, y od Świętey Kommunii przyięcia schroniáta się, lubo z wielką, y gorącą miłością, posiłku tego łaknęła; niemogła swoich pochwał słuchać, które nieustannie sobie przypisane z wielkim Sercá upokorzeniem powiádała. Z pokory, rósta w niey cnota ubóstwa, którą nie wypowiedzianie sobie szácowała: uboiego Hábitu, uboiey Celki, uboiego pożywienia pragnęła: Naymnieyżey rzeczy ginąć niedopuszczała; lubo poniekd oszczádną była; Gdy się z Ogrodu powracała, drwami obciążoną wiózłá, które do pálenia przynosiła: Zeby doskonale słub ubóstwa wypełniła, pracowała rękami swemi, kiedy duchownemi ćwiczeniami nie była zabáwná, y inne do podobney záprawała pracy.

937 Tak pilnie zachowywała milczenie, iż podziwieniem innym była, áni podobną do czyiego náśladowania. Nigdy podczas ściśłego milczenia nie nie mówiła, lubo same okázye, zdáły się do mówienia potrzebne: to milczenie tak

ściśle obserwowála, że y w ostátnich życia swego látach, owizem y w ostátnich dniách, gdy do niey Zakonnice już właśnie umierájącey przychodziły, pilnie się wywiádownała, czyli już znak dáno, zwykłego Zakonnego milczenia. Lecz naybárdziej milczenie ná kurytárách, y innych Świętych mieyscách zachowywała. W umartwieniu nieustánnym ćwiczyła się: bo oprócz zwykłego Zakonnego, w surowych dyscyplinách, w ostrych Włosiennicách, y lánczuskách żelázných, których w stárym y stárym wieku záżywała, tak apetyt swoy martwiła, iż na wzór Świętego BERNARDA, potraw nie rozeznawała, od dwudziestu y więcey lát. Ale doskonaley wnétrznego reformowała człowieka, rozum, y wolá, we wszystkim powściągała, z ápetytem włádnym rozbrát czyniac, żeby się Pánu podobála. Gdy po Francusku mówić nie umiała, przez wiele lát záżywała Tłumáczá do rozmowy, co wielkie umartwienie y konfuzyá w niey (prawowało. W wielki tydzień, iák długo Náyświętzy SAKRAMENT bywał w grobie, przez taki czas bosemi nogami chodzić zwykła, y po ten czas naybárdziej, dostawizy ościsley rózy, krwáwe dyscypliny czyniła, y láncuszki żelázne nosiła, (máiąc już ósmdzieśiat lát,) iako się z zostáwionych, ná obumarłym ciele znakow wydawało.

938 Ledwie się wyrazić może, iák so-938 bie Cnotę Postuśzeństwa powazała. Mawiać bowiem zwykła, że *Postuśzeństwo náysca duże Zakonni; y że Pan ćwiczącym się w nim wielkie záchowat skárby*. Tak záś pełniła Postuśzeństwo, że gdy była poddaná, wienie roskázy, álbó naymnieyższe Przełożonych skinienia pełniła, á Przeryszy słowa iako wyroki przyjmowała, lubo tá iey była przedtym Nowicyuszką; álbówiec onę ná tenczas iako Namieśtniczkę BOSKĄ uważála, we dług tego Páńskiego zdaniá, *Kto was słucha, mnie słucha, kto wámi gárdzi, mnie gárdzi*: Dla czego nigdy w niczym nie odmawiała: Zeby záś tę cnotę záleciła, mawiała; iż CHRYSTVS Páne

Pan stał się posłusznym aż do Śmierci, Śmierci zaś Krzyżowej, y że wołał umrzeć, niż Posłuszeństwą nie wypełnić.

939 Wraz z nią rosło Miłosierdzie, czyli politowanie, z którym się ku ubogim y duszom, w Czystych Mękach zostającym, chętnie oświadczała. Każdego Mieścia, dwanaście razy Oficyum za umarłych odmawiała, odpusty aplikowała, y umartwienia chętnie czyniła, żeby tym Świętym Duszom pomoc dała; Vbogich zaś według możności ratowała, osobliwie chorych; y Siostram swoim, chorym, z wielką pieczołowitością służyła. Dar Modlitwy wysoki miała, na ktorej miłego uspokoienia y zjednoczenia, z BOGIEM zażywała, co się też powierchownie pokazywało, y na ten czas Niebieskie miewała objawienia, ktore sama w sobie wraiemności utrzymowała. Czterema laty przed śmiercią,

Krzyż Mistyczny pokazał iey Pan, przez który przytę sioie tak ciała iako y duszy dodolegliwości przeżywała, chętnie go jednak przyjęła, y swego czasu tak wielą wewnętrznymi była ściśnioną dolegliwościami, z doskonałego poznania siebie, że nic w łobie, dobrego nie uznawała, y najmizerniejszą się bydz sądząc, w jedney LOSKIEY dobroci ufność pokładała, ani mogła więcej co BOGU ofiarować, oprócz zasług CHRYSTVSA Pána, sobie udzielonych. Powierzchną układność Anielską prezentowała, y nieporównaną łaskawość z naturalną powagą złączoną, dla ktorej wszyscy ją kochali. Osobliwszą roztropność swoją, w przyjmowaniu Nowicyulek y ćwiczeniu ich pokazywała, dając im Życia Zakonnego przykłady, y do tych czas wiernie je pełnią, y z nich się do Obserwancyi Zakonney zachęcają, Ktore doskonałość iey oświadczaia.

Z Y W O T

Wielebnego Ojca BARTŁOMIEJA. od Świętego
FRANCISZKA.

940 Wielebny Ociec BARTŁOMIEJ od Świętego FRANCISZKA, zwany na Święcie Jan An-toni de Ponte W Neapolim, z Szlachetney imienia tego Familij, urodził się około Roku Pańskiego 1570. Niektorych Młodzianow towarzystwem zepsuty, wspinały umysł, do lekkomyślności naprzód obrocił, potym w większe zabrnął swawole, a z wysokiej Familij y Krewnych powagi wynosząc się, swary w niecał, krzywdy innym czynił, sobie zaś albo przyjaciółom swoim uczynionych, okrutnie się mścił: Dla czego imie iego wszystkim było straszne, ktorego się wszyscy lekali, albowiem sławny był w całym Neapolitańskim Krolestwie, ale złą sławą,

jako pyśzny, krnąbrny, krzywdzący, do zabięcia skłonny, y herszt wszystkich niecnotow. Tak zaś wielką boiaźni wemi okrutnemi występkami, we wszystkich wzbudził, że już y Zakonnikiem zostawszy, pospolicie straszny był ludzom, co się tym przypadkiem potwierdza. Będąc raz w drodze, od pewnego Gospodarza nie ludzko w słowach, y w uczynku, był do domu przyjęty, co on w milczeniu cierpliwie zmoższy, dla Miłości BOSKIEY, edzieli. Roznał go jeden z domowych y rzekł do Gospodarza: Coś uczynił nędzny Człowieczek? nie wiesz to, że ten Zakonnik, jest Pan, Antoni de Ponte. To usłyszawszy Gospodarz zląkł się, y bojąc się ostatniey z guby od niego, za swoje grubiaństwo że go źle przyjął, biegł za nim, y przepraszając go, pienią-

pieniądze mu ofiarował, siebie samego na jego usługi oddając. Nasz BARTŁOMIEY który z okrutnego Lwa stał się cichym Barankiem, ohotnie odpuścił mu, y oraz napominał, żeby na potym Zakonnikow lepiej dla Pana BOGA szanował, y przyjmował.

941 Widzieliśmy srożącego się BARTŁOMIEJA, teraz pokutującego obaczmy. W Neapolim, kazywał Roku Pańskiego 1601. Wielebny Ociec Nasz PIOTR, od Matki BOZEY Kaznodzieia Apostolski, którego imię wszędzie słygnęło. Na Kazanie jego, przyszedł pewnego dnia Nasz BARTŁOMIEY, nie Nabożeństwem lecz ciekawością wzburzony, ale PIOTRA słowami, *iako strzały moznego zaoskrzone*, Serce jego skaliste przenikające, poroki też w prędkie wyprowadziły z skały nieużytey, y błyskawice onej złości, wdeszcz skruchy przemieniły. W ten czas dopiero Niebieskim Światłem napełniony, począł cięszkie występki twoje poznawać, y BOSKĄ miłością zmiękczoney, krzywdy przeciwko BOGV popełnione oplakiwać. Poprzedzony łaską BOSKĄ, myślił iakby się z Stanu grzechowego y Niewoli Szańskiey wywikłał, a na wieczną się BOGV oddając usługę zbawienie wieczne mógł pozyskać. Więc z natchnienia BOSKIEGO uznał, że niemógł lepszego sposobu wynaleść, iako gdyby do Wielebnego Oycy Naszego PIOTRA poszedł, y zdał się we wszystkim na dyrekcyą jego, aby który zaczął dzieło nawrocenia jego, dokończył go, ale nieśmiało do tak Świętego iść Męza, swoich bezbożnych excessow wstydzając się. Dla tego osądził, włożyć sobie Przewodniką y Patrona, za którego instancyą, mogłoby mieć u Oycy audyencyą, bojąc się żeby nie był odrzucony od niego.

942 Poufałem tedy Przyjacielowi, skrytość Serca otworzył, y za swego prosił przyczynę do Oycy. Naznaczonego tedy dnia, przyszli do Oycy; ten który był Przyacielem, y przyczynę od BARTŁOMIEJA, powiedział przyczynę przyścia jego, y cały trakt życia, które prowadził, (bo y na ten czas miał koło siebie wiele nabitych

pistoletow pod płaszczem) y iako żałując za przeszłe excessa swoje, chce poprawę życia uczynić, y pokutować, zostawił Zakonnikiem, iezliby tak Wielebny Ociec sądził, który tak wiele grzesznikow, daną sobie łaską od Pana BOGA, do pokuty nawrocił. Przyjął Wielebny Ociec, z wielkim bardzo affektem, zdesperowanego młodziana, y ile mógł skutecznemi słowami, reprezentował mu nieukończone Miłosierdzie Pana BOGA nad grzesznikami, czyniąc mu tegoż miłosierdzia nadzieję, iezeli dawne życie porzuć. Potym obiecał mieć, wszelkie koło niego staranie, kazał mu często na Kazania uczęszczać, pilnie się z sumieniem porachować y przez Spowiedź doskonałą, duszę oczyścić. Zmiękczoney tedy Niebieskimi Oycą PIOTRA słowami, Młodzian ow, przez trzydzieści lat, w złych nałogach żyjący, obiecał chętnie wszystko uczynić, co mu Wielebny Ociec rozkazywał. Przeto wyrozumiawszy z niego, wszelaką skłonność do poprawy, y widząc w nim, gotowość do wszystkiego, rzekł do niego: *Najmilszy Bracie, życie twoje publicznym jest zgorzleniem, więc dla należytego zadość uczynienia, potrzebna jest publiczna pokuta*. Odpowiedział on: *Taką pokutę uczynię, iako mi naznaczysz*.

Rozkazał mu Ociec, ażeby grzechy swoje spisał na kartce, y z nim wszedłszy na Ambonę, przed zgromadzonym Audytorem głośno je czytał: Przyjął rozkaz, a Ociec, przed dniem naznaczonym, zapowiedział ludziom na końcu Kazania, iż dnia następującego, nie tylko będzie Kazanie, ale też y publiczne iednego pokutującego, grzechow wyznanie. Zbiegł się lud, w wielkiej liczbie, a Nasz Penitent za Wielebnym Oycem przyszedł: Z początku zaczął Kazanie Ociec, potym pokutującego w podłym odzieniu, z sznurem na szyi zawieszonym, y z posypaną popiołem głową, na Ambonie stawił: który klękawszy przed Krucyfikem, z płaczem y obfitym łez wylaniem, począł od BOGA miłosierdzia a od ludzi zgromadzonych odpuszczenia swoich zbrodni prosić

ści, którym tak znacznym pokuty uczynkiem, w samych słuchaczach iży pobożne poruszył, y do skruchy pobudził. Gdy zaś chciał, wypisane grzechy każdy z osobna czytać, kazał mu Ociec odeysć, który swoje kończąc Kazanie, tym uczynkiem skutecznieysze uczynił.

944 Chcąc Náš Penitent więcej BC-GV y ludziom zadość uczynić, y na własne zarobić zbawienie, wiedząc że *niebieskie Królestwo gwałt cierpi, y gwałtem się go dobić trzeba*, prosił Wielebnego Oycá Naszego PIOTRA żeby do Zakonnej Społeczności pod Chorągiew ELIASZA y TERESY, iak naysprzedzay był przypuszczony. Iowołanie jego ściśle examinował Wielebny Ociec, y żeby było od innych examinowane starał się: iak prędko ie zaś approbował, posłał go do Rzymu do Nowicyátu, sekretną Oycem informacją posławszy, żeby go iak przyidzie, różnemi sposobami probowali. Więc iak przyszedł do Naszego Konwentu, Oycowie go nie z ukontentowaniem przyjęli, y przeczytawszy list przysłany od Oycy PIOTRA, tak do niego prostemi słowy rzekli: *Ty zwiódł twoją Hypokryzją Oycę Naszego PIOTRA, znamy ciebie, nie może Szatan mieszkać z naszymi Nowicuszami, którzy są Aniołami BOSKIMI; ty byś ich bez wątpienia zepsuł, idź z Panem BOGIEM* Zkonfundowany z słusznego odrzucenia, y zasmucony został Náš Penitent pokorny, odeysć niechciał, ufając, że swoim stateznym wytrwaniem, nie łaskę Oycow, miał, nakłonić: cieszył go Fortyan y za Klauzurą zatrzymać mu się kazał. Po nielakim czasie, znowu prosił żeby mógł z Oycami mówić, którym z wielką pokorą swoje powołanie, y powzięte prawdziwey pokuty pragnienie, z rzewliwemi łzami, y wielkim łkaniem opowiadał. Na ten czas Oycowie, nad iego nędzą, mając kompassyą rzekli mu: *My Ciebie dla naprzykrzenia twego, do Zakonu przyjmujemy, jednak nie jest rzecz przyszłozna, żebyś ty nędzny y zgorzeleny pełny grzesznik, długo się bawił w tym sztygym Mieście, gdzie mieszka Namie-*

śnik CHRYSTUSOW, odeszłemu diebie do Genuy.

Gdy pokorny Penitent, gotowym się bydz na wszystko odpowiedział, y chętnie iść gdzieby go tylko posłano, przyobiecał, posłany był do Genuy, gdzie Oycowie przestrzeżeni, nie mile go przyjęli: bo oprócz ostrych słow, ciężko go probowali. Przez wiele dni w Swieckim odzieniu, bez płaszcza y czapki, wysyłali go na zebranie jałmużny, a tym czasem poufalych namawiali ludzi, żeby zebrzącego krzywdami y zelżym łajaniem trapił, co nieporównaną znośił cierpliwością zebrał pokorny: A gdy się go pytał Ociec Przeor jeżli mu się to nie przykrzyło, odpowiedział: że *ta proba lepiejby się była udała w Neapolim, gdzie zbrodnie jego wszystkim były wiadome*, y dla tego według swoich zasług tam by był przyjęty. Więc tak długą y ostrą uczyniwszy probę, w Náš Hábit Karmelitański był obleczoney, z wielką duszy poćiechą: y zaraz w Nowicyacie, godne czyniąc pożytki pokuty, wprędce wielkiey nabył doskonałości, tak dalece, że od wielu Świętym był zwany. Pozwolili mu Przełożeni, żeby większe y cięższe nad innych czynił umartwienia, iako temu który więcej nad innych grzeszył: Oprócz innych mortyfikacyi, zwyczajnych, y nadzwyczajnych, postew, włoścennic, y kolczytych łańcuchow &c. Miał zwyczaj pułgodziną przed jutrznią wstawać, y cały ten czas ciężko się dyscyplinować, zaś po odprawionej Jutrzni, ostatok nocy na Modlitwie y pobożnych westchnieniach trawił.

Uczyniwszy Professyą wdrodze do 946 doskonałości z większą gorącością postępował, ustawicznie myśląc, iak by się mógł przypodobać Panu BOGV, któremu tak wielce nie podobał się: chętnie dla BOGA krew by był wylał, y tysiąc śmierci podiał; dla tego prosił usilnie Przełożonych, żeby go do Perlyi, na Nawrocenie niewiernych posłali, gdzie się wiele Męczeństwa trafia okazyi. Sam posłany, Roku P 1612. wsiadłszy do okrętu Masylij, do portu Aleppu przypłynął,

z tamtąd lądem piechotą idąc, do Stolicy Perskiej, Aspahanu przyszedł. Wiernie Apostolskiego Misjonarzysty urząd sprawując, Przełożonych rozkazem, przymuszony, do Europy wrocił się, gdzie pragnienie Męczeństwa, ustawicznymi pokutami, y innemi pobożnymi uczynkami, nądgradzał, przeszłego Świeckiego życia popelnione excessa, nieustannemi łzami opłakiując. Tak tedy ćwicząc się w Zakonnych Cnotach z wielkim Braci zbudowaniem, był miły Panu BOGV, y ludziom.

947 Roku Pańskiego 1616. został Konwentu Bononńskiego Wikarym, którym z taką doskonałością y Zakonnikow satysfakcyą rządził, że na początku Roku Pańskiego 1617. tegoż Konwentu Przeorem był obrany: Pod ten czas Alojzego Kárdynała, Káponiusza, był Spowiednikiem. Po wielkiej nocy tegoż Roku, pod tytułem Przeora, był na Kapitulie Generalney, gdzie Przeorem Konwentu Pánormitańskiego obrany był: lecz na Instancyą wspomnionego Kárdynała, do Bononii Przeorem odesłany; Niechciał bowiem ten pobożny Kárdynał, tak dobrego Oycá cierpieć odległości: dla tego gdy z poselstwa Bononńskiego, na poselstwo Fláminii przejeżdżał do Rawenny, chciał Kochanego wzięść z sobą Spowiedniká; ále bojąc się mu narázić, ile że Ociec złecone go sobie Konwentu niechciał opuścić, odstąpił swoiey pretenzyi. Potym Roku Pańskiego 1630. na początku, obrany Prokurátorem Gene-

ralnym, który urząd przez kilką Mie. śięcy, aż do Kapituły Generalney, chwalebnie odprawował.

Na ostatek ziemskimi rzeczami⁹⁴⁸ brzydząc się, á do Niebá ustawicznie wzdychając, żeby wolniey BOGU służył, y swego zbawienia pilnował, prosił żeby do Pustelniczego w Genuy Konwentu, na dożywotnie mieszkánie był przypuszczony, co potym wielkimi prośbami otrzymał. Tam wiele lat, w ostrych pokutach, w zwyczajnym milczeniu, w ustawicznej Modlitwie, w srod łasow życie swoje prowadził, po Anielsku żyjąc: joki rożnemi osłabiony chorobami, y Páralizem zarążony, do Genuy niebył odesłany, dla wygody, w kuracyi. Gdzie przez lát kilką chorobami zemdlony, wszytek się na wolą BOSKĄ oddał, y innych do cierpliwości, y znoszenia przeciwności zachęcał. Na koniec stáwłszy się miłości y cierpliwości ofiarą, pełen dni y dobrych uczynkow, y opinią Świętobliwości sławny, umarł w Naszym Konwencie Świętey ANNY Genueskim, dnia dwudziestego piątego Listopada. Roku Pańskiego 1644. Na krotki czas przed śmiercią, dla doskonałego duszy oczyszczenia, wewnętrzne uciłki, z BOSKIEGO dopuszczenia, cierpiął: Lecz potym wrocila się pogoda, gdy Statuę Náyświętszey Pánni MARYI Sáwońskiej, z wielką duszy pociechą ściśnął, w ktorej terdeczonym do siebie przytuleniu, duszę BOGV oddał.

Z Y W O T

Wielebnego Oycá BAZYLEGO od Świętego
LUDWIKA.

949

Wielebny Ociec BAZYLI od Świętego LUDWIKA, urodził się w Paryżu, dnia szesnástego Kwietnia, Roku Pańskiego 1555. Ochrzczony był w Kościele Farnym Świę-

tego GERWAZEGO, y nazwany Henrykiem. Ociec jego zwał się Jan Faber. Doktor wysnienity: Márka zaś Elzbieta z Williers. Biret Doktorski dla wielkiej experyencyi, w Medycynie otrzymał Ociec, w Akademii Paryiey, Roku Pań-

skiego 1573. A gdy zgodnic, za zdaniem wszystkich, poczytany był za Medyka najsłynniejszego, y najsłynniejszego, od Henryka trzeciego, Króla Francuskiego, uczyniony był, Królewskim Medycyny Doktorem, w teyże Akademii Roku Pańskiego 1582. gdzie publicznie w Lektoryum swoim pracując, y mądre lekcyje dając umarł, w Paryżu, Roku 1590. Wieku swego roku sześćdziesiątego czwartego, y przystoynie w Kościele Farnym, Świętego GERWAZEGO pogrzebiony był. Matka zaś wielce troskliwą była, o wychowaniu Synaczka swego, który był tak delikatny, że ledwie mógł ścisnąć mleko z piersi Mamki, dla czego musiano mu odrobiny Chleba warzyć, żeby tak słaby żołądek utwierdzić. Z pobożnej przy Matce, y pilnej edukacji, Należ BAZYLI brał wzrost w Cnocie, według miary lat swoich. Na Nauki oddany, wielce postąpił, najprzód w Naukach, wyzwolonych, potem w Filozofii, a naostatek w prawie, którego doskonale nauczył się. do Senatu, czyli Parlamentu Paryskiego, za Paerona był przypuszczony: Lecz gdy mu się niepodobaly zgietki prawne, udał się na słuchanie Świętej Teologii, gdzie zostawszy Licencyatem, Kurs Filozoficzny traktował, który skończywszy, miał być kreowany Doktorem. Ale że go Jan wzywał, do wyższej Świętych swoich dostąpienia Mądrości: Zaczem takim powołaniem skutecznie poruszony, za powołującym iść pragnąc, rezygnował Funkcyą Profesorską, na ręce Magistra Lamberta Bourdoniego, także Licencyata. Wstawiwszy się od pomienionych zabaw, Habie Należ Zakonny otrzymał y Profesją świętą uczynił, dnia piętnastego Stycznia Roku 1615: Z taką zaś gorącością Ducha, drogę doskonałości zaczął y w niej postąpił będąc tak Nowicyuszem, iak y Professem, że wielkiej dostąpił światłości, albowiem pospolicie u nas Świętym był zwany. Znałem go (mowi Autor) w Naszym Konwencie Awenioneńskim. Roku Pańskiego 1622. y we dwie lata widziałem go w Paryskim, gdzie Teologii powtornie uczył, albowiem

on był pierwszy, który między nami, w Prowincyi Francuskiej, na ten czas tylko jedney, w krotce po Profesji uczynionej, Kurs Filozoficzny, y Teologiczny tradował. Był wielce mądrym y bardzo głębokim, dla tego do zrozumienia trudnym. Ze zaś przed Godnościami uciekał, ledwie go przymuszono, żeby Przeorstwo Konwentu Naszego Charantonskiego, nie daleko od Paryża przyjął, y raz Socyuszem Prowincyaalnym na Kapitułę Generalną, postanowiony był.

Ze był Mężem wysokiej Swiętości, iako się namieniło, osobliwsze cnozy jego, w których innych przewyższał, tu przełożemy, według pewnego Ojca Naszego, wielkiego przyjaciela jego y Swiadka oczywistego informacyi prawdziwej, którą na prośbę moję (mowi Autor) czynił mi, rzekłem prawdziwej, bom iam więcej kłaz część widział tego, o czym on pisał. Z osobna tedy postępując: co do jego wiary y żarliwości o Kościół Święty, prawdziwie był wyobrażeniem doskonałym, Świętego Ojca Naszego ELIASZA, gdyż się o nim mówić może, iako o ELIASZU, że powstał iako ogień, a słowo jego, iako pochodnia gorzało: Gdzie albowiem chodziło o dobro Kościoła, a y on tam był, przytomny, na gorące y prawe ogniste zdobywał się akty y mowy, z kąd zdał się być Straznym, y bojaźń przynoszącym. Y na ten czas gdy o Obserwancyi Zakonnej dla chwały BOSKIEJ y dobra Zakonnego mówił, żadnego się chociaż y Przełożonych przytomności nie lękał, dla czego nikt mu się nie sprzeciwiał, owszem wszyscy z zadumieniem mówili: Ociec BAZYLI mowi, nie może temu Człowiekowi nikt się sprzeciwić. W podobnych okazjach, oprócz ognistej żarliwości, która się pokazywała w oczach y ustach, włosy mu powstawały na głowie. Zaczem zdał się być ELIASZEM, gdy mówił: *Zyie Pan, w którego obecności stoję.* Nigdy się nie pokazał wzruszonym, tylko gdy widział iaką bojaźń z ludzkiego respektu: iedli widział ją w Przełożonych, chodził do nich, y miłości pełnem słowem do

śmiałości pobudzał; jeżeli w poddanych y niższych, surowo ich strofował: Trafiło się w Chárántonie, gdy był Przeorem, iż Zelátor zamilczał defektu iednego popełnionego, mając respekt ná Zakonnika sobie przychylnego; Widząc Przeor to milczenie, ostremi go przy drugich umártwił słowami, mówiąc: iż jeżeli się bą, albo kochał kogo innego w Zakonie oprócz BOGA y Zakonu, niegodnym był Zakonnego Hábitu, y że zgorżenie uczynił Młodszym Zakonnikiem. Lubo to zgromienie zdało się przyostrzyć, że iednak pochodziło od Oycy BAZYLEGÓ, milczeniem je uszanowano y wszyscy mówili, dość ną tym, iest, Ociec BAZYLI uczynił to umártwienie. Doktorowie którzy go znali, y wszystko polpolicie referują do Natury, á nie do łaski, twierdzili o nim, że gdyby po śmierci, iego Kości, wszystkie w kupe zgromadzone tłuczono, iskryby z nich wypadały; chcieli przez to pokazać, że był komplexyi ognistej y krwistej, ále fundując się ná naturze, nie dochodziłi prawdy.

952 Ustawiczną cieszył się Obecnością BOSKA, iako się z wnétrznego iego ułożenia, y z powierzchownej iego postury wydawało; sto rázy bowiem co dzien w górę oczy podnosił, dla czego bládey był twarz y wyniszczoney. Gdy szedł przez Miásto, (co się bárdzo rzadko trafiło, y to dla szczegulney potrzeby, (gdyż ludzkiej społeczności chronił się) tak był we wnątrz w sobie zebrany, iż niewiedział gdzieby był, y nie uważał tych którzy mu się klániali, albo go witáli, y z tej racyi czásem y w pośród błotá chodził. Dla tego ułożenia wnétrznego, w polzanowaniu był u wszystkich, nawet y u Heretykow, którzy na gorách, *Septem vinarum*, zwanych mieszkáli, do których pod tytułem Misji Apostolskich chodził, dla ich nawrocenia: Dla czego mówiali, iż iego go Zycie, większą im pobudką było, niż iego argumentá, y zdumieni confundowali się. Nawet y w Refektárru podczas obiadu, spuszczone oczy kiedy niekiedy tylko w Niebo podno-

sił, máło iádął, nie rozeznawał złego y dobrego, smacznego, y bez smáku: Przestrzeżony iednak od innych, o nie dobrze zgotowanych potrawách, upominał Offycyalistow, żeby dobrze gotowali, uważając Zakonnikow, iako Aniołow y sług BOSKICH, y nie kiedy kárał ich że byli máley wiáry, y słábej w BOGU ufności.

Był Mężem wielkiej szczerości y prostoty, łatwo wierząc tym którzy z nim mówili: Więc prawdziwych prostaczkow kochał, wykrętnych wystrzegął się. W osobliwej miłości bliźniego ćwiczył się, áni tego mógł znieść ná sobie, żeby do iego iurydykcyi należącym, zbywało ná potrzebach, iowizem y obcym obficie prosił, widował, Hábity lub Wiátyk. Przychozujących gości, czyli Zakonnikow, czyli Swieckich Xięży, czyli Pustelnikow z niewypowiedzianą miłością wszystkich przyjmował; Y lubo wiele ná to wydawał, BOG iednak choynie nádgródzał, z podziwieniem Kwestuiących, którzy według Choyney Przeora miłości, we dwoie szczodrá z nąydowali ialmużnę. Był ucieczką utrápionych: Trafiło się niegdy, że pewny Zakonnik, do ostatnich prawie przyziedzizy uciskow, do niego przyszedł. Wielebny Ociec, obłapiwłszy go, tak umysł iego odmienny uczynił, że w tym przytuleniu zawołał; *O dobry Oycze BAZILI, wiadę że mnie BOG chce zbawić, będąc czynił co rozkázasz*: Wziął go w swoje stáranie Wielebny Ociec, y przyprowadził go do uczynienia Generalney Spowiedzi, który po niewielu dniach umarł, z oczywistemi swego przeznáczenia znakami; Dla czego to nawrocenie zá cudowne głoszono.

954 Takie iego Nábozeństwo było w odprawianiu Mszy Świętej, że przy Ołtarzu będąc, zdął się bydz niby ognistym Serafinem: Pierwey się rądził Nąświętszego SAKRAMENTU, niżli miał co począc. Chciał pewnego czásu iednemu Zakonnikowi Pokutę postu, ná Chlebie y wodzie naznaczyć, nie zá występki iáki, ále ná próbę, iego cierpliwości; co pierwey Nąświętszemu SAKRAMENTOWI polecił: Trafi-

to się, że ten Zakonnik tegoż samego dnia zachorował, któremu rzekł Ociec: Synu bądź dobrego umysłu, zachoroba zmyśloną, y nápozor, iest od szatana, nieprzyjawnego pokucie, który takim zmysłem, chciał w tym Konwencie strach umartwienia w prowadzić, idź do Celi: Potym Wielebny Ociec poszedłszy na Modlitwę, w krótkim czasie rozerwał szuki Szatańskie, albowiem, przyszedłszy do Celi wspomnionego Zakonnika, á doskonałe zdrowego zastałwszy, rzekł do niego: *Pátrze, 953 Szatan mi chciał uczynić.*

Miał Duchá iść na Misję, dla Nawrocenia niewiernych, y Misyonarzów wiele szanował. Usłyszał pewnego czasu że niektórzy, z naszych wschodnich Misyonarzów, napadli na Zboyców Tureckich, y w niewolą byli poymani, on nie kontentując się pieczędzmii które miał, na potrzebę swego Konwentu, postanowił y kielichy sprzedać na ich wykupienie. W tym Misji Duchu, ćwiczył się od samej Młodości: gdyż nim Profesją w Zakoniejurzyni, postanowił dochody które na ten czas miał,łożyć na odprawowanie Misji co rocznych, do Heretyków mieszkających na Gorách Septem Vemarum, które sam także potym w Olobie swojej odprawował. Z tego Misji Duchá, początek wziął nábożeństwa wielkiego, ku Świętym CHRYSTVSOWYM Apostołom, których osobliwszą czcią szanował, jako Oyców Naszych Duchownych, którzy nás CHRYSTVSOWI, y Kościołowi zrodzili: Większe jednak miał Nábożeństwo, przeciwko Świętym SZYMONOWI, y JVDZIE TADEVSZOWI, dla Naszych Perskich Misji, których oni są Patronami; lecz największe, miał do Świętego DYONIZEGO Areopagity, Patroná Fráncyi, á osobliwie Miasta Paryskiego Apostoła; nád wszystkich jednak Świętego ELIASZA Proroka; Pátryarchę Naszego czcił, y szanował. 954

Już się czas Śmierci, tego sługi BOZEGO zbliżał; zaczęł chciał go Pán tym więcej poświęcić. A lubo go wszyscy niby Świętego szanowali, żarliwość jednak jego, jako nie dyskre-

tną niektórzy ganiłi, y oraz się go báli: Dla czego sukcesor jego na Przecorstwo Chárántonkie, starał się że go z swego wyprawił Konwentu, y Przeor Paryski, nie z chęcią go przyjął: Więc niby opuszczony został, z BOSKIEGO dopuszczenia; żeby się CHRYSTVSOWI na KRZYŻV opuszczonemu konformował, które opuszczenie na wzor jego wielce czuł, lubo z oddaniem się na wolą BOSKĄ, Pod ten czas na kolki chorował na końcu Adwentu, lecz nie bardo gwałtowne: á że gorączki nie miał, ledwie kto do niego przychodził, lekce wążąc onę jego chorobę: Lecz Ociec, czując że na siłach ustawał, prosił o Wiątyk, co lubo się inszym nie zdało, otrzymał jednak, y z zwykłym ferworem, y żarliwością ELIASZOWSKĄ, przyjął go; wkrótce potym prosił o ostatnie pomazanie, którego Ociec Przeor niechciał mu dać, ładząc że ieszcze nie był czas żeby mu nágle dać ostatni SAKRAMENT, dla większej jednak jego pociechy, dał mu go zraną, ostatniego dnia Roku: Po którego nabożnym przyjęciu Wielebny Ociec pokornie prosił wszystkich, o odpuszczenie Swoich defektów: Gdy zaś Zakonnicy wszyscy do Choru odeszli, widząc jednego który się został, rzekł do niego: *Czy odeszli wszyscy?* któremu odpowiedział, *is odeszli, iam sam zostaj, czy potrzebuiesz Waszć czego?* któremu rzekł Chory, *nie inszego, tylko żeby mnie, zostawili w pokoju, zostaj sam jeżeli się podoba, teraz już niczego nie, potrzebuję, już spocznę, y obrociwszy się lekko skonał, dnia trzydziestego pierwszego Grudnia, Roku 1644. Gdy dáno znak, że już umarł Wielebny Ociec, pod ten czas w Chorze czytano słowa, z Mártyrologium. Złożenie Świętego B A Z I L E G O B I S K U P A: Stanał w zadumieniu, czytający, á inśi nábożnie płakać zaczęli, z takieý okoliczności Śmierci jego. Po Śmierci jego najmniey strachu nie było, iowšem wszyscy z wielkim ulżanowaniem zbiegłszy się, ręce, nogi, y twarz Oycá, nie bez wylania łez całowali. Po pogrzebie w kilká dni, wyniesione było Ciało Wielebnego*

lebnego Oycá, z grobu na instancyą nie-
których, żeby go odmówiano, z kto-
rego żadnego nie czuć było fetoru.
W kilka lat po Śmierci jego pewny
Zakonnik, wielce uciśniony, wyszedł z
pospolitey rekreacyi: alic obaczył do
siebie przychodzącego Wielebnego Oycá
BAZYLEGO, w tej posturze w kto-
rey był żyjąc; Pytał si go Wielebny
Ociec, co by miał za przyczynę utra-
pienia owego, powiedział on wszy-
tko przed nim, cieszył tedy Wiele-
bny Ociec, długą rozmową, y wznioz-
szy rękę, palcem Niebo skazując rzekł:
Wetrzaj w Niebo. Tego widzenia był
świadkiem oczywistym inšy Zakon-

nik, który odszedł był od Zgromá-
dzenia, umywać miski: Albowiem
widział Wielebnego Oycá z Konwen-
tu idącego do pomienionego Brata za-
smuconego, y pilnie uważał wszystkie ge-
sta rozmawiających, nie słyszał jednak
co mówili. Widząc zaś ten Zakon-
nik, że zniknął Wielebny Ociec BA-
ZYL, przybiegł do tego Zakonnika,
z którym rozmawiał, Ktorego zastał
łzami zalánego, y od niego dowie-
dział się, o wszystkich widzenia owe-
go, y rozmowy okolicznościach. To
tylko trochę mogłem zebrać z wielu
(mowi Author) o tym Wielebnym
Oycu.

Z Y W O T

Wielebney Mátki ANGELI, FRANCISZKI,
od Świetey TROYCY.

957

Wielebna Mátka ANGE-
LA, FRANCISZKA,
od TROYCY Przenay-
świętszey, rodem z Ge-
nuy, w Naszym JEZU-
SA, y MARYI, Kłasztro-
rze, zostawiwszy Zakonnicą, w wielkiey
zyla y umarła opinii Świątobliwości.
Cudownemi Natury talentami uboga-
cona była: nieporównana wydawała
się w niej roztropność, wielka łaska
wość, y ciekawość do pojęcia wszy-
stkiego, y osobliwszy w rządzeniu
spósob, dla ktorego rządzenia, trzy ra-
zy obrana była Przeoryszą, y na tym
urzędzie będąc, Zakonnicę w Miłości
konferwowała, pilnie im wszystko pro-
widując, potrzebom ich z miłością za-
biegała, smutnym podcięchę przyno-
sząc, y wszystkie ciesząc: dla czego
wszystkie kochały ją y czcili, iako z
natchnienia BOSKIEGO sporządzo-
ną, samym na nią weyżreniem różwe-
selone bywały, z słow iey w podziwie-
nie zachwycone zostawały. Te ná-
tury talenta, dárámi łask, y cnotami

objáśnione były, które ją bárdziej
wydatniejszą czyniły. Wielce się w
Posłuszeństwie kochała, na pokorze
fundament zakładała, w Obserwancyi
Zakonney, nayełniejszą była, wielce
się w Modlitwie y bogomysłności ćwi-
czyła, na ktorey wiele BOSKICH
Tajemnic poimowała, iako iey Spowie-
dnicy pospolicie świadczyli; Samá al-
bowiem w duchu pokory utopiona,
wysokie te łaski, wszelákim staraniem
w sobie ukrywała: Przeto bárdzo
máło łask nad przyrodzonych iey
komunikowanych, nam jest wiádo-
mych, oprócz tych ktorych ukryć nie
mogła, y ieżeli innym były wiadome,
tedy ie przyczynom náaturalnym przy-
pisowała.

Trafilo się pewnego czasu gdy
Chorobą złożoną była, iż pewná Sió-
stra Konwerská, blisko iey Celi w no-
cy wigilowała, żeby iey w potrzebie
prędko usłużyła. Tá w Celi iey usly-
szawszy szelest, przybiegła do niej,
rozumiejąc iż czego potrzebuie, ale ją
Wielebná Mátka wyśłała, rozkazując
iey.

rey iść spać, powiadając że żadney potrzeby nie miała, ani czego potrzebowała: Ta iednak Zakonnica nie daleko odeszła, żeby się co przeciwnego Chorey nie stało, y żeby była nadorędziu w potrzebie. Pozostawszy się tedy trochę, znówu w Celi Chorey usłyszała tenże szelest, dokąd gdy przybiegła, podniesioną z łóżka, y w Hábit ubraną znalazła, y na Modlitwie ułożoną, wielkim światłem otoczoną widziała, którym Niebieskim widowiskiem przestraszoną odeszła, nic wcale nie mówiąc. Dnia następującego, który był siódmy między Okrągą Świętych Apostołów PIOTRA y PAWŁA, (gdyż do tych Świętych wielce była nabożną Wielebna Matka) poszła na Mszę Konwencką, y z innemi przyięła Najświętszą Kommunię, a pomienionej Siostrze przykazała, żeby o tym co widziała, nic nie wspominała. Wiele razy podobnym Cudem, w momencie zdrową zostawała: Ktore łaski w sobie uznając, dzięki BOGV czyniła, lecz powierzcownie, z pokory, o wszystkim milczała.

959 Nadprzyrodzonym Światłem, podanych potrzeby poznawała, jako o tym pewną Zakonnica świadczyła, że na sobie tego doznała, bo gdy pewnej nocy, wewnątrzni uciskami, y dolegliwościami, sobie samey tylko wiadomemi, ściśnioną była, przyszła do niej Wielebna Matka, y z przedziwnym miłości oświadczeniem rzekła: *Corko najmilsza, wiem, żeś we wnętrzu wielce jest strapiona, lecz wspomnij, umysłem, usay w Panu, że ta wszystko przeminie*: Ktoremi słowami, w utrapieniu będąca Zakonnica, pocieszona została, y wcale uspokojona: Tymże Światłem wiele innych rzeczy poznawała, którym należyta pomoc dawała, y ich wiadomością, do dobrego Konwentu sprawowania; także do Zakonnic rządzenia, y pożytku, sposobności nabierała, lubo o tych niezwyuczaynych łaskach, z Duchą pokory zawsze milczała.

960 Z B. SKIEGO objawienia o następującej swojej Śmierci dowiedziała się: Wprzód albowiem iak tylko Urząd Teoryszy skończyła, Spowiedź niby

Generalną uczyniła, mówiąc Spowiednikowi: *Ojciec mój, Wielebność Wasza na tey Spowiedzi postępow z to ducha moiego satysfakcyę, z iako się zwykło w godzinę śmierci czynić, bo bez wątpienia ta będzie ostatnia Spowiedź, którą czynić będę*. Y tak się stało. Poznała także z zwykłej przestrogi BOSKIEY: (iako się często trafia wtym Konwenście Genueńskim JEZUSA y MARYI, iż śmierć bliska Zakonnic poznana bywa, z jakiego znaku oczywistego, albo w pospolitości, albo też w szczególności: Gdyż na ten czas widują Zakonnice, którey niemożna z twarzy poznać, iako też że mając umrzeć, słyszy pukanie we drzwi, lub też co niezwyuczaynego trafi się, co jest znakiem następującej śmierci.) Na pomienionych znakach, nie zbywało Wielebney Matce, albowiem onaż sama iednym Miesiącem przed śmiercią już następującą, takie poselstwo miała: Słyszała trojkie we drzwi, Celi swojej mocne pukanie: Lecz gdy, według zwyczaju Zakonnego, odpowiedziała *DEO gratias*, nikt drzwi nie otworzył, bo nikogo na Kurytarzu przy drzwiach nie widziano, y przy usilnym stáraniu nie znaleziono, ani się dowiedziano koby we drzwi pukał. Zaczem Wielebna Matka twierdziła, z poprzedzonych znaków, o bliskiej swojej śmierci, co tak się stało, gdyż potym o tey samej godzinie, której pierwey słyszała pukanie do swojej Celi, w Miesiącu umarła.

Tą przestrogą Niebieską, poprzedzona, na następującą śmierć z wielką 961 się gotowała pilnością, żeby zbliżającą się wesoło przyięła, BOSKIEY się woli konformując, na którą się wcale oddała. Choroby przykrości, y boleści, cierpliwie y wesoło znosiła. Doskonałego rozumu, y zmysłow- aż do ostatniego terminu była, iako następującym przypadkiem pokazała: Gdy bowiem asystujący Oycowie, rozumie li iż słuch straciła, a z kąd inąd uważając, w koło stojące Zakonnice utrapione, kochanej Matki Śmierć następującą oplakujące, rzekł z nich ieden: *Cieszcie się raczej, bo iako Matka dobrze żyła, tak też dobrze umiera*. To słyszac

sząc, już bliską będąc śmierci, znaki mi pokazała, że się iey ta mowa nie-podobała, dla czego ręki lewey, którą wyciągnioną y dla sił wyniszczonych omdloną miała, palec drugi gwałtem podniosła, tym sposobem, reprobując to, co słyszała, o doskonałym Życiu swoim: czemu się wszyscy przytomni dziwowali, y oraz z tak wielkiej pokory wielce się budowali.

W ten czas Ociec Spowiednik spytał się iey, czyliby pragnęła na potym, służyć Panu BOGU z wielką gorącością, niżeli służyła, gdyby iey Pan dłuższego życia pozwolił: Odpowiedziała głosem, y tym sensem iak mogła. *Jestem prawdziwie na to gotowa.* Y räk aż do ostatniego zgonu, z swoją się pokazywała pokorą, y doskonałością, dając znać, iak podło o sobie rozumiała, y za nie się poważała. Potym nieustannie Akty cnot czyniła, y strzeliste Modlitwy, do swego Niebieskiego Oblubieńca przesyłała: lecz gdy już więcej mówić nie mogła, oczyma przypominała, Zakonnicy w nogach lo-

żką stojącej, żeby według umowy między sobą uczynionej, pamiętała za siebie umierającą, akty czynić, rozlicznych cnot, ktorey się swojej woli zwierzyła, dla skutku wtey proźbie odebrania. Wtey posturze w krotce, ducha w ręce BOGU oddała Wielebna Mátka, pełna dni y dobrych uczynków, dnia trzeciego Strycznia, około południa, Roku Pańskiego 1645. Wieku swego pięćdziesiątego piątego, Zakonnej zaś Profesyi, trzydziestego dziewiątego, zbudowane zostawiwszy Zakonnice, swoich cnot przykładem, ktore lubo imune były z utraty takiej Mátki, z chwały iednak iey cieszyły się, o ktorey się z partykularnych znaków, od BOGA sobie powierzonych, dorozumiały; niektore bowiem Zakonnice pojęły, iak wielkim związkiem uwielbionej miłości, przywiązał ją Pan do siebie, y wielką nagrodą udarował. Godne uszanowania iey ciało, na zajutrz z Nabożeństwem, y wszelkim uszanowaniem pochowano.

Z Y W O T

Wielebnego Oycá **JANA, LUDWIKA**, od
W NIEBOWZIECIA.

963 **W**ielebny Ociec JAN LUDWIK, od W NIEBOWZIECIA. w Spirze, w Niemczech, z Szlache-tnych urodził się Rodzi-
cow. W stanie Swieckim, rozputny żywot prowadził, ale Pan, chcąc go udarować swemi łaskami, na drogę doskonałości chciał go naprowadzić, Leżał niegdy w Pirze, w domu Mátki swojej, złożony Smiertelną chorobą na ciełe, lecz śmiertelnieyszą na du-
szy, y już od Doktorow był opuszczony: alie iednego poránku sam na-
łozku leżąc, bo go byli wszyscy ode-
szli, Niewiastę iakąś w odzieniu chłop-
skim prostym, z twarzą białym rą-

tuchem zawnioną, nie iako tyłem do
siebie obroconą; nagle do swego po-
koiku wchodzącą obaczył, którą ku-
bek pápiereu nakryty, syropu pełny,
w rogu okna postawiła, dając znać, że
mu go podać mieli, na odzyskanie zdro-
wia, y zaraz z kąd przyszła Niewiá-
sta owá, powróciła się: gdy zaś w krot-
ce potym domowi do pokoiku powro-
ćili, prosił żeby mu ow Kubek poda-
li, w którym z podziwieniem nic nie
znaleźli. On zaś náyprzód się bydz o-
szukanym rozumiał, ale potym po-
znał tajemnicę, gdyż nąd spodziewá-
nie, prędkie znaki zdrowia po sobie po-
kazał, y wkrótce zdrowym został: To
dobrodzieystwo Náyświętszey MARYI
Pá-

Pannie przypisował, w ktorej Bractwie będąc, nie z gorącym affektem, ale po prostu był do niey nabożny. Trafiło mu się potym, że do Ogrodu, swego za Miasto wyszedł, y w rzece, na ktorej Młyn był, chciał się pływać nauczyć; zewlokłszy się tedy, w wodę wszedł. ktorej impetem na głębią był porwany, z oczywistym utępieniem niebezpieczeństwem. z kąd ledwie uchwyciwszy się gałęzi drzewa, mógł się wyratować: ieszcze nie wcale wybrnął z tego niebezpieczeństwa, aż drugie nastąpiło, albowiem wąż długi y straszny, z boku rzeki wyskoczywszy, do niego po wodzie z strasznym piskiem płynął, ktorego widzeniem przełkniętym, począł wołać JEZVS MARYA, na które słowa wąż uciekł: Ledwie się ubrał w suknie, y myśląc o przeszłych przypadkach usiadł pod Krzakami, aż trzecie przystąpiło niebezpieczeństwo, widział bowiem pędem bieżącego ogromnego Wilka do siebie, który gdy już miał do niego skoczyć, wezwawszy Imioną JEZVSA y MARYI, odegnął go. Dorozumiął się tedy że to nie prawdziwe były bestye, ale omamienia Szatańskie, dopuszczone na ukaranie jego, za nieskromne obnażenie się z Sukien.

Gdy raz sam bez towarzysza przez 964 las przechodził, trafiło mu się iż widział wiele praństw białego, ktore się kupami z nieśnośnym y zamieszonym głosem, na głowę jego zlatywało, ktoremu się y dobytą szpadą nie mógł odegnąć, przeto ustraszony, do zwykley udając się pomocy, krzyknął JEZVS MARYA, aż natychmiast owo praństwo daleko odleciało. Od tych uwolniony, rozumiał że w postaci praństwa tego, albo było Czarownic zgromadzenie, o ktore na tamtych miejscach nietrudno, albo też Czartowskie larwy, na jego poprawę, od BOGA przepuszczone. Gdy się raz z Akademią Dilingańskiej, powracał do Oyczyzny, wychodząc z pewnego Miasta, Państwa Witemberskiego z towarzyszem, zaraz przed bramą, napadł na strasznego y bardzo rosnego Człowieka, mającego oczy zakrwawione, język zębami wieszający, niby u psa wściekłego,

straszną twarz mającego, który ziając, przywiązał się do boku iego, y niemało drogi z nim uszedł, ktorego jednak, żaden z innych ludzi, w tę y owe stronę idących, y zachodzących sobie drogę niewidział: iego tedy widzeniem wielce przestraszony, osobliwie że go gryzło Sumnienie, dla złych iego uczynków, do Modlitwy iako nie zwyciężoney tarczy uciekł się, prosząc skruszonym sercem BOGA, żeby go nieopuszczał, poprawę szczerą obiecując: w czym go BOG Miłosiernie wysłuchał y ową poczwarą Szatańską zaraz zniknęła.

Zachorowała Śmiertelnie Mátka ie-965

go, y w Szaleństwo wpadła. Lecz gdy się on bał żeby Kochaná Mátka iego, w tym Stanie nie umarła bez rozumu, szlub uczynił, iż jeżeli przyjdzie do siebie, przez intercesyą Świętego IGNACEGO LOJOLI, albo Świętey Mátki TERESY, on do iednego z tych Zakonów wstąpi, z tą iednak kondycyą, iż otrzymawszy łaskę dla Mátki, któryby mu z tych Świętych pierwey przyszedł na pamięć, tego zaślugin, y przyczynie odebrane zdrowie Mátki przypisze. Przyszła tedy Mátka do siebie, a iemu też zaraz przyszło na pamięć, iż tę łaskę przez intercesyą Świętey Mátki Nászey TERESY odebrał, zaczynając o odmianie życia zbyt swawolnego, y o wstąpieniu do Zakonu Karmelitańskiego począł zamyslać, długo iednak wykonanie szluby swiego zwłaczał, y codzień z Swiatem się umawiając, ode dnia do dnia zwłoczył. Wybrał się potym w drogę do Rzymu, tak dla Nabożeństwa, iako też dla wypełnienia szluby, wstąpienia do Nászego Zakonu: Trzema dniami nim do Rzymu przyiachał, iadąc na mule, spadł na pewney niżynie pod górą, a mul na niego upadł, y pewnieby go był zgniotł, gdyby go był BOG miłosierny, nie zachował, towarzysze iego cudowi to przypisowali, że żadnego szwán'u ani bólu nie uczuł. Vznając tedy OSKIE Dobrodzieystwo, wsiadłszy powtornie na mulę, drogę swoję kończył.

Pamiętny Szluby swego, skoro na 966 Świętych Miejskach Miasta Rzymskiego, Nabożeństwu swemu dosyć uczynił, do

do Naszego Konwentu Najswiętszej MARYI Panny *de Scala* przyszedł. Roku Pańskiego 1604. y o Hábit Zakonny prosił, a tak skutecznie, że w owym doskonałości Seminarium, zaśluził byt przytym, w którym na ten czas Swiętobliwością Słynęli, pierwsi Kongregacyi Naszey Włoskiej Fundatorowie, o których obszernie na Swoich mieyscach mowiemy. Magistrem Nowicyuszow na ten czas był, Wielebny Ociec Nasz JAN a JESV MARIA, po którym tegoż Roku nastąpił, Wielebny Ociec Nasz DOMINIK, także a JESV MARIA, y nie dziw, że pod obiemá Magistrámi bardzo doskonałemi, tak w ćwiczeniu się w cnotách postąpił. Gdy iuż Nowicyuszem został, wielá sposobámi y drogámi chciál go Szátán na Swiat, dla zguby iego wyprowadzić: ponieważ zaraz z początku, iedney nocy frodze go dręcząc, do zaścizających náłogow y márności Swiatowych stáráł się go przeciágnąć, pokázuiąc mu się w postaci czarnego Murzyna; lecz o sobliwizá láská BOSKÁ, od rey przepáści uwolniony został, który się tak opierał, że iuż y sił duszy w nim nie stawało.

967

Tak ciężko pewnego dnia był od Szátána kuszony, że iuż chciál się na Swiat powrócić: Więc o puł nocy, po Jutrzní, bez pozwolenia Magistra swego, z Choru krył no się wykrádszy, poszedł do Celi, gdzie miał pisać list, do Krewnych w Niemczech będących, oznajmując im, że miał się iako náypředzey, opuściwszy Konwent, do Oyczynny powrócić: Lecz *nie miał rady przeciwko Pánu*, gdyż niby nieukiem się stawszy, inwencyi do pisania nie mógł wynaleść, nád to, trefunkiem Swieczę zgásił, gdy iey chciál poprawić, ani iey mógł powtornie zapálić, ná trzech Korytarzách Swiatła szukájąc, y owszem chcąc zaświecić, trzy lámpy świecące się zgásił. Dla tego nieumiejętnością swoią, y asystuiących sobie Szátánów, stráchem wielkim przerażony, zádyzawszy się wszytek, do społeczności wspanu Nowicyuszow, do Choru się powrócił, z tak wielkiego niebezpieczeństwá pokusy, przeciwko swemu

powołaniu, miłosierdzie od BOGA wybawiony. Gdy pewnego dnia, dáno ná wieczerną smáczną potrawę, w ktorej miał upodobanie, wielce nią ukontentowany poszedł spáć. Aż oto Szátán w postaci Zájácá, do niego ná łuzko wízkoczył, y jáskrawemi oczámi, podniosszy do Gory uszy, ná niego wszytkiego drzącego, nie zmrúżonym okiem pátrzał: Lecz gdy ze stráchu, prawie JAN od rozumu odszedł, z BOSKIEGO nárchuienia; nayślodziej Imioná JEZUSA y MARYI z ufnością wymowił, znákiem się KRZYŻA Swiętego umáchniájąc, y tak temi orężámi Duchownemi, tę piekielną bestyá odpędził. Tráfiło mu się, iż pod czas osobności południowej, pewnego dnia, widziál Czterech stráśnych Szátánów, nágo táncuiących, z ktorych dwóch Mężczyznámi, a dwóch było biálogłowámi, y ci go do nieczystych ámorow pobudzáli, lecz z wielkiego miłosierdzia BOSKIEGO, od upadku był záchowány.

Tráfiło mu się pewnego dnia po 968 Nieszporách, kiedy zámiátał Kłáśtor z innemi, że z zábránego pragnienia, do nábycia doskonałości, pomyślił w sobie mowiąc; *Co by co było, gdy bym się kiedy wrocił do Niemiec, y cud iaki uczynił*. Tegoż momentu przeszedł koło niego Wielebny Ociec Nasz DOMINIK a JESU MARIA, Magister Nowicyuszow, ktory w Sercu Nowicyuzá, ukrytá myśl przeniknął, y záraz zwoławszy ná spólná exortę do Orátoriá Nowicyuszow, nie goruiąc się poczáł przeciwo próżności mieć mowę, y wspomnioná námiéniać myśl, z podziwieniem Naszego LVDWIKÁ, y iego záwstyżeniem, lubo Imienia iego nie wspomniál? co uczyniwszy, gotowá odpráwił exhortácyą. Tego Duchá Prorockiego, często y w innych okázách doznał w Wielebnym Oycu Naszym DOMINIKV: gdyż swoje Duchowne y Sekretne potrzeby, kiedy w Niemczech zostáwał, slyszál potym wiadome Wielebnemu Oycu DOMINIKOWI, we Włoszech zostájącemu.

Po skończonym Nowicyácie, tak 969 dobrze od BOGA, od Przełożonych, iowizem y od Szátána wyprobowány,

ś w pokusach wierny znaleziony, w Święto Wniebowzięcia Najsświętszey MARYI PANNY, po odśpiewanych Nieszporach, Roku Pańskiego, 1605. Solemną uczynił Profesję: Wprzód odebrawszy instrukcyą od Wielebnego Oycy Naszego DOMINIKA, na ten czas Magistra Nowicyuszów, y poprzedziwszy Modlitwą, szczęśliwe w tej sprawie powodzenie, polecając się Najswiętszey PANNIE, y prosząc iey, żeby żadną miarą niedała mu uczynić Profesji, jeżeli by na potym Slubom Solemnym nie miał zadość czynić. W Kilka Niedzieli po Profesji, od Wielebnego Oycy Ferdynanda od Najswiętszey PANNY, pierwszego Nowey Kongregacyi Naszey Generała, za pierwszego w drogę Socyusz, wzięty był do Genuy. Mieszkaiąc w Genuy w Naszym Konwencie Świętey ANNY, gdy pewnego czasu, generałną Spowiedź odprawiał z taką skruchą, y tak nieznosnym żalem, dla BOGA obrażonego zdęty był, że się zdał umierać, a potym wpadłszy we łzy, y wzdychania obfite, wzytek się na Sercu rozpływał.

971 Posłany był na Nową Fundacyą Kolonieńską w Niemczech, gdzie więkšzey Pragnąc doskonałości, gdy pewnego poranku, z sobą rozważał, dla czego tak leniwie w drodze cnot postępował, myśląc o tym, w tym momencie wpadł w zachwycenie, y odszedłszy od zmysłów, słyszał te słowa do siebie po łacinie rzeczony: *Znieś państwo, y bydlęta*. Który zaraz przyszedłszy do siebie, pojął, y zrozumiał, z iedney strony latające y nie spokojne myśli swoje iak państwo, a z drugiey strony, namiętności, y pasły, które nas do bydląt przyrównują, iż mu te przeszładziały, żeby w drodze doskonałości niepospieszył. W tym Kolonieńskim Konwencie mieszkaąc, w uczynkach Posuszeństwa y miłości ćwicząc się, kuszony był własney woli tentacyami, y postanowił szukać sposobności, albo w Zakonie na pustczy naszey w Belgium, albo u Kartuzów, albo też zostać Pustelnikiem. Chciał jednak wprzód poradzić się, Wielebney Mątki Anny od Pana JEZUSA, Kłásztoru

Bruxellenńskiego Przeoryszy, y Wielebney Mątki Anny od Świętego BARTŁOMIEJA, także Przeoryszy Antwerpskiego Konwentu, y to nie wyraźnemi w szczególności słowami, ale tylko w pospolitości. Lecz te, od BOGA oświecone, poznały pokusy, iako się z ich odpowiedzi łatwo wydać. Pierwsza tak odpowiedziała. *Oycze Nymilŝy JANIE LUDWIKU, lubo mi nie wyrażnie nie piŝeŝ o tym, o czym radziŝ mnie się w liście swoim, jednakowoż oświecona od BOGA będąc, wszystkim poznata, czego pragnieŝ. Dla tego, z woli BOSKIBY to ci donoszę, iż cię Szatan, głębko uwodzi, żeby powołanie z dusza twoja stracił; któremu odpor dać powinienes, gdyż BOG chce, żebyś czyli w Zakonie, czyli wyszedłszy z Zakonu, samy tylko osobności pilnował, albo Pustelnikiem był.* Drugą zaś taki respons dała: *Oycze mój JANIE LUDWIKU, przeczytałszy list krótko odpisać; widzę bowiem że masz pokusy, y jesteś w niebezpieczeństwie niedotrzymania powołania twoiego, wiedząc zapewne, iż to od Ducha piekielnego, twemu zbawieniu przeciwnego pochodzi, którym ty rezolutnie y odważnie pogardzasz, y bądź pewien, że cię BOG, do Naszego reformowanego Zakonu wybrał, który jest Maską twoją, y któregoś się we wszystkim poddać powinienes, jeżeli pragnieŝ być zbawionym. Lubo inne Zakony dobre są, ale ci nie są Maską mi, lecz Mącochami, te nie tak mile y szczerze o działkach swolch mają staranie, iako Mątki, które ich w CHRISTUSIEB zrodziły: Dla tego przesłań proŝę jak najsprędzej, tak niebezpieczney powołania twoiego odmian.*

Powinien by był ten Sluga BO-972
ZY, na tak zbawienne przyjąć rady, ale Pan chciał przepuścić na niego, żeby uporczywie w pragnieniu osobności przeŝywał, y żeby go Cudami z tej pokusy uwolnił. Wielkimi tedy prozbami Przełożonych importunował, żeby go do Naszego Marlańskiego Konwentu Pustelnicznego posłali, lecz ledwie trzy Niedziele pomieszkał, tak ciężko zachorował, że go zamtąd wywieść musieli. Przeto Wielebna Mątką BEATRIX od Niepokalanego PO-
CZĘCIA, tak żartem do niego napi-

śalą. I także *Moy Ojciec*, nie wierzyłeś *Wielebny Matce Naszej Annie od Pana JEZUSA*, która ci dawno, y z BOSKIEGO natchnienia oznajmiła, iż w tym woli BOSKIET nie ma, żebyś osobno, czyli Pułstelnicze, nawet będąc w Zakonie swym życie prowadził? Więc już ten mu day pokoy. Ale się on nieuspokoił, iowšem pewncy pobożney bardo Pánienki, w Swieckim Stanie będącey, radził się o swoim Duchu osobności, która po wielu modlitwach do BOGA przesłanych, tak mu odpowiedziała. *Wielebny Ojciec*, więcej niż siedm razy, każdy raz, osobno do Panam się według myśli *Właszy* modliła, a tyle razy zawsze wyraźnie zrozumiała, iż nie jest rzecz przystoyna, żebyś się *Wielebność Wasza* na osobność udawał. Jeszcze y tu nie był uspokojonym: zaczęm otrzymawszy pozwolenie od Przełożonych, aby nawiedził Bráci, y Krewnych, chciał daley iechać, do Helweey, na Gory oddalone od ludzi, z pragnienia życia Pułstelniczego. Lecz był od Pána oczywiście skárany, albowiem gdy iść na one miejsca uśiłował, tak ciężko bardzo upadł na nogi, y w nich takie boleści cierpiał, że y postąpić nie mógł, gdy się zaś nazad wracał, bez wszelkier trudności wolno postępował: Zaczem, uznawszy przecie wolą BOSKĄ, powzięte osobnego życia pragnienie, cale od siebie oddalił, y do swego powrócił się Konwentu.

973 Trąfiło mu się dnia pewnego, w Bruxellu zostającemu, po wysłuchaniu Spowiedzi, iedney Zakonnicy Naszey, iż mniemy potrzebną miał z nią Konferencyą. Aż oto zaraz w drewnianym Konfessionale, z tey strony z ktorey Zakonnica była, niedaleko od ziemi, pokazała się dziura, z ktorey Szczur czarny y szpetny, głowę trzygraniastą mający, y z wielkim szelestem kawałek chleba suchego gryzący, pokazywał się: To widowisko sądząc LUDWIK za niezwyczajne, przestraszony rzekł, JEZUS MARYA, y natychmiast uciekła bestya; kawałek zaś Chleba w ową dziurę od niego wygryzioną, z takim chałosem, wpadł, iakoby kamień iaki náycięższy w náygłębsze iakie miejsce upadł, lubo iednak ową

dziurę, ledwie na puł piędzi, od podłogi była: którą rzecz, tak iego, iako też y Zakonnice wielce przestraszyła: co sądząc bydz tajemnicą iakąś, zaczętey mowie, koniec założywszy rozłożyli się, ani też więcej owey dziury, widać nie było. Pewnego dnia, przed wielkim Ołtarzem, w Naszym Bruxelleńskim Kościele, po południu przy obecności wielu Swieckich, Pánienkę pewną z Hiszpanij, od Szatana opętana, exorcyzmował; Aż o to zaraz na początku Exorcyzmu, z podziwieniem wszystkich obecnych, Szatan siedzącą Pánienkę na grądzie, z rąk Oycy oczywiście wyrwał, y podniósłszy ją w górę, na wzrost Człowieka, na powietrzu ją trzymał, lecz gdy *Wielebny Ojciec*, Szatanowi w Ciele iey będącemu rozkazał, y Stulę na iey nogi zarzucił, powoli ją Czart spuścił, y na dawnym miejscu posadził, którą W. Ojciec, w kilka Niedziel, od Szatana, uwolnił. Gdy pewnego czasu po Rzece zwáney Skaldą, w morze wpadałacey, pod Antwerpią płynął, za powstaniem burzy zlamął się maszt, żagiel się zerwał, łódź się na bok przechyliła, z wielkim utopienia niebezpieczeństwem, ale *Wielebny Ojciec* wszystkich cieszył, upewniając ich że nieutoną, co się tak w skutku stało.

Kiedy był w Bruxellu naszych Zakoń-
konnicy Spowiednikiem, dwie mu się rzeczy, godne podziwienia, z *Wielebną Matką ANNĄ* od Pána JEZUSA na ten czas Przeoryszą trafiły. Pierwsza była, że gdy z nią po obiedzie w Spowiednicy rozmawiał, niedokończywszy mowy, nagle wołającą usłyszał JEZUS, y będąc w milczeniu przez Kwadrans, potym w zachwyceniu obaczył. Z ktorego wżytka zapalona gdy się wrociła, posłała Oycę do koła Zakrystyalnego, żeby list własną ręką Świętey Matki Naszey TERESY pisany odebrał, Niebieski zapach w sobie mający: Z ktorym gdy się powrócił, rzekła mu *Wielebna Matka*: *Ten ci list Świętey Matki Naszey TERESY dawno obiecany oddać, BOGU y Świętey Matce Naszey podziękuy, którzy cię tak bardzo kochają*: Niebieski zapach tego listu, czasem wielki a czasem nie

nie tak zbyt czuł. Druga była: iż gdy dnia pewnego po odprawionej Mszy Świętej, tedy Wielbnej Mátce, dał Przenajświętszą Kommunię: widział ją na ten czas iak Pánienkę piękną, łas mąjącą, niewymowną pięknością ozdobioną, na spóżyrenie rumianą iako roża będącą, y bez mąrszczkow na twarzy, lubo dla podęszlych lat, y wielu chorob, pełną była mąrszczkow, y ząwżie bardzo bladą. Widząc zaś w niey taką odmianę, sądził ją bydz nadprzyrodzoną, z przytomności Pana pod Ofobami Chlebą, y nie jakim uczestnictwem, uwielbionych ciał udarowaną. Powróciwszy się do Kolonij, gdy pewnego dnia po obiedzie, w Kościele naszym Spowiedzi słucał, widział przystępującą do Konfessyonalu Pánienkę, na ktorey przyście, zpowstaniem na głowie włosów, wśzytek się przeląkł, y czuł że go coś po nogach kilka razy trąciło, tak iakby pies koło niego przechodził. Dziwował się temu bardzo z początku, przyczyny strachu y wzruszenia nie wiedząc; o ktorey się wkrótce dąwiedział, słucając Spowiedzi tej Pánienki, gdyż się od niey dąwiedział, iż z Czartem trzymała, y w iego Towarzystwie zostawała, y ta przytomność złego Ducha, strach w nim sprawiała. Gdy szedł przez Kray Juliaceński nie daleko Kolonii, y w pewnym Klasztorze, Zakonnicy Zakonu Premonstratenskiego Mszą Świętą miał, dwie mu się rzeczy podziwienią godne trąfiły: Albowiem pewna Zakonnica, będąc na jedney Mszy iego, widziała pod czas Sumpcyi, w rękach iego, Nayświętszą Hostyą, oczywście przemienioną w malenkiego JEZVSA, bardzo ślicznego, ktory mu dawał z ręki Krzyż mały, a potym wszedł z radością w usta iego. Na drugiey zaś Mszy, widziała pod czas Podniesienia, już nie Hostyą poświęconą, ale wielki bardzo Krzyż, od niego w górę podniesiony, promieniami zewsząd otoczony; ktore się na niego spuszczaly; o czym uslyszawszy, zrozumiał przysła na siebie przesładowania, ktorych wkrótce potym doświadczył.

975. W Konwencie naszym Pradzkim,

podczas Modlitwy wieczornej, bardzo wdzięczne widzenie miał, gdyż niby w otwartym Niebie, Nayświętszą MARYĄ Pánnę, Páną JEZVSA na ręku piastującą widział, z wierzchu w szatę Niebieską, dołem zaś, w purpurową ubraną, ktorey widzeniem niezmiernie ućieszony, wielkie Nabożeństwa do niey zabrał pragnienie; Lecz gdy chciał w iey y usilniey tym widzeniem cieszył się, y dłużej chciał go zżyć, wać, widzenie zniknęło. Tamże zrana pewnego czasu gdy wstał na ranną Modlitwę, pokazał mu się CHRYSTVS, w tej postaci, w ktorey go prezentował Piłat, kiedy do Polpolskwa mowił: Oto Człowiek, ktory wkrótce zniknąwszy, wielkie w nim miłości afekty wzbudził. Potym inszym razem, y innego dnia, tegoż właśnie czasu, y tym sposobem pokazała mu się Święta Matka Nasza TERESA, w własnym Zakonnym Habićie, y w niewypowiedzianej piękności: ktorym widzeniem, Synowskie ku niey odnowił nabożeństwo. Po ten czas Wielbna Matka ANNA od Świętego BARTŁOMIEJA, w kilka lat po Śmierci swoiey, pokazała się pewney inszego Zakonu Zakonnicy, z Niebieską Muzyką; y kazała iey, żeby przez list Naszego JANA LVDWIKA odległego, iey imieniem pozdrowił, iako ona, pisząc przed tym do niego, obiecała mu, iż z Nieba z Swoją przyiaźnią oświadczyć się iemu miała, albowiem wierni są Święci w Obietnicach swoich.

Pewnego dnia, po odprawionej 976 Mszy Świętej, na rozmyślanu zostając w Celi, y na dziękczynieniu BOGV, zdrzymał się nieco, a y w tym zasypianu, zwykłe heroiczych cnot akty czynił: Ocućiwszy się zaś, Wielbnego Oycą Naszego DOMINIKA w Zakonnym Habićie, z twarzą poważną, pokazującego się widział, przed ktorym się swego ospalskwa wstydzil. Pewnego dnia, odprawivszy Mszą Świętą, gdy dla podziękowania Panu BOGV, na osobne odszedł miejsce, wielką oschłość y wnętrzne opuszczenie uczuł; o co gdy pełne miłości przed Panem uzalenie czynił; w głębokości Serca, te pojął słowa; *Ja jestem BOG niepo-*

ięty: Y zaraz wielkiej satysfakcyi, y ulżanowania, obecnego w Przenajświętszym SAKRAMENCIE BOSKIEGO Majestatu, na sobie doznał.

977 Trafiło mu się w Kolonij, Mszą Świętą mającemu, trzema dniami nim Konwent zgorzał, że w przyjmowaniu Najświętszey Hostyi, wielki odor uczuł, który odor po trzeci raz, z nieśkącą gorącością zawnął go. Łaskę uznał, ale tajemnicy na ten czas nie wiedział, którą się z pogorzeliską jawnie wydała. Naza jutrz z podobney wonności, którą czuł na dwóch miejscach dalekich od siebie, gdzie przed tym był Wielki Ołtarz w Kościele, zrozumiał, że pod węgłami jeszcze nieugaszonymi, coś się potajemnego ukrywało, y przestrzegł żeby na tych miejscach kopano: Co gdy uczyniono, znaleziono na samym pawimencie głęboko, Cymboryum Srebrne okrągłe, bez wszelkiej skazy stojące, y przykryte, gdzie poświęcone znajdowały się partykuły, zniszczone jednak, gdzie też y wszelkie potopiły się Kielichy: Znalezione też z drugiej Strony naczynie Srebrne, z Świętego Oleju, całe, między kamieniami y rumem, w którym Oley Święty całe wyschł, co Cudowi było przypisano.

978 Pewnego dnia Mszą Świętą mając, podczas samej Konsekracyi, widział Szatana, z wielką głową y czarną, nakrytą murzyną, z ulzami kończącymi y osłemi, który się otwartą gębą śmiał, raz zamykając drugi raz otwierając usta, tak jakby właśnie co z nim mówił: co bez wątpienia dla tego czynił: żeby strach w nim wzbudzić, śmiesznymi reprezentacyami, iemu we Mszy Świętej dystrakcyą uczynił, wczym gdy nie mógł nic wskórać, z konfuzyą zniknął. Z BOSKIEGO objawienia, wielu dusz Zmarłych Stan poznawał. Widział w Czyśczych Mękach, Oycę Arnolda Belgę, który w Kolonij powietrzem umarł. Mając pewnego czasu Mszą, miał objawienie, iż FERDYNAND drugi Cesarz, który w Wiedniu umarł, był na drodze Zbawiennej y że wkrótce z Czyśczych Mąk miał wyjść,

z dodatkiem tych słow, *Już nowy do Nieba wstępuje Obywatel*. Z którego ośobliwzego szczęścia udzielony, winiszował mu. Roku Pańskiego 1643. umarła w Wiedniu, Siostra Marya Viktorja, Zakonnica Nasza, ktorey duszę czwartę po Śmierci nocy, z mąk czyśczych uwolnioną, do Nieba spieszającą, znakiem dzwoneczka, wdzięcznym głosem do ucha dzwoniącego, poznał: Ktorey śliczney, y bardzo czystey Pannie, z weselem winiszował tak wysokiey Chwały, którą ciało iey, po Śmierci ozdobione, wolne, y subtelne, oczywiście pokazywało się.

Gdy był w Herbipolu, trafiło mu 979 się, po obiedzie, gdy z innemi Zakonnikami w ogrodzie deambulacyi zażywał, że w bliskim domu, woknie jednego gabinetu bardzo wysokiego, widział Niewiastę w pul obnażoną, brzydką, z obwisłemi pierściami, Szpetney postaci, y czarną, z rąkami lubieżnie wyglądającą: Ktorey poczwary gdy się złął, Oycu Przeorowi na ten czas z sobą chodzącemu mówił, aby temu zabiegał, lecz gdy ani Ociec Przeor, ani żaden inszy tej poczwary nie widział, o ktorey on rozumiał że ją całe Miasto widziało, zrozumiał że to Szatańska jest inwencya, którą wkrótce zniknęła. W tymże Mieście Herbipolitańskim, za Socyulza, od Oycy Przeora wzięty, pewnego Starca chorego nawiedził, przy którego łóżku, widział stojącego Człowieka czarnego, nakrytą Chłopą, z oganką na muchy, z miejsca nieruszającego się, y wielce straszego, ktorego Szatanem bydlę sędził, y tak rozumiał. Gdy zaś wyszedłszy z domu, pytał się Oycę Przeorą o tego Człowieka, usłyszał odpowiedz, iż takiego Człowieka niewidział, ale tylko samego Chorego y Zonę, którą odpowiedzią w swoim rozumieniu utwierdzony, y upewniony został. Do Pragi wrociwszy się, tam z odebrąntego listu wspomnianego Oycę Przeorą, dowiedział, się iż pomieniony Starzec, o Czarownictwo Sądem przekonany, publicznie z Zoną y Corką karany, y spalony był. W tymże Mieście wizytując pewnego czasu, pierwszego Kánonika Kościoła Katedralnego

redralnego po swoim pokoiu z innemi przechodzącego się, y rozmawiającego, kiedy nie kiedy na niego poglądał, z urośzczoney tey opinii, jeżeli nie jest wczarach uwikłany: co on postrzegszyszy zawstydził się, y przy innych słuchających, y dziwnujących się, tak mówił do niego. *Oto gdybyś, Ojciec na mnie nie poglądał, gotow iestem przed Wielebnościami Waszemi spowiadać się, wiedząc zaś Wasze, że nie mniey batamutów znajduje się w Austrii, iak tu w Frankonji.* Nigdy iednak do tego Oycá ná Spowiedź nie przyszedł, y w krotkim potym czasie, zabity gwałtowną Śmiercią, ná łóżku znaleziony był.

Trafiło mu się, pewney nocy do Celi z Modlitwy powracającemu, że wielki tłum Szatanów za sobą idących widział; którzy z wielkim impetem, wchodząc do Celi, drzwiami uderzyli, nie śmiał drzwi zamknąć, ale w otwartej Celi BOGU y Najsświętszey PANNIE polecał się, poki nie odeszli Szatani. Gdy w Celi Moralną Xiążkę pisał, ktorey tytuł jest Wrobel Pustelniczy, Niebieskim zápachem obficie y często bywał nápełniony. Który y inni czuli Zakonnicy, którzy u niego bywali; dla czego ieden pytał się go, czyli iakich nie ma u siebie pachniących rzeczy w Celi. Widział też pod ten czas iawnie, Najswiętszey PANNY y Świętych obecność, y asystencyą otobliwizą, z wielką duszy radością.

983 Będąc w Monáchium w Bawaryi, wprzód niżeli tam Wielebná Mátká MARYA Máximilianna, od Świętego KRZYŻA, Zakonnica Świętego FRANCISZKA Tercyarka, umarła; przez trzy dni o północy widział wielką Chwałę, którą miała odebrać, y z iaką ochotą, Chory Świętych czekały iey, dla wielkich iey prac, y nieznosnych ná ciełe Chorob, z różnemi prześladowaniami dla miłości CHRYSYUSA zniesionych; o czym się też y innego czasu, po uczynionej Konsekracyi dowiedział. Gdy pewnego czasu przez Ren Rzekę przepłynął, y w Miasteczku Heller, Pana Janá z Hárff, który był w Kolonij umarł, z Socyuszem gospodą stanął, duszę iego, temi słowy wi-

tającą siebie słyszał; *Witaj Ojciec Wielebny,* który zrozumiawszy, że była w Mękach Czystcowych przytrzymana, o uwolnienie iey Pána BOGA prosił. Gdy o wielkiej Świątobliwości Wielebnego Oycá Nászego DOMINIKA á JESV MARIA, nie co powątpiewał, mając Mszę, pod czas samey Konsekracyi, widział oczywiście widzieć, niem przez rozum, chwałę niewypowiedzianą, ktorey wspomniony Wielebny Ociec zażywał, z zawstydzeniem swego niedowiarstwa, y upewnieniem, że jest w liczbie wielkich Świętych, którzy są w Niebie. Gdy w Wiedniu przy grobie wspomnionego Wielebnego Oycá DOMINIKA, w Święto Świętych MŁODZIANKOW, wieczor do Pána BOGA się modlił, z wyłaniem wielu łez, żeby wielce utrapionej od Szatanów pewney Otobie, przez zasługi swego sługi dał łaskę: Samegoż DOMINIKA słyszał mówiącego do siebie, *Będzie uwolniony, lecz tego wprzód dobrze przypłaci.* Ktore słowa sługá BOŻY, niby gniewliwie mówiąc, dał tym znać, że tá osoba, utrapienia swego przyczynę, y okazyą dała, swemi niedoskonalościami. Polecając BOGV we Mszy Świętey, wielce strapioną iedną duszę, podczas samey Komunii poznał oczywiście, iż miała być uwolnioną.

Pewney Nocy w Mistycznym śnie, 983 widział się przed Trybunał Sędziego BOGA zawołanego; żeby życia swiego ścisły rachunek oddał; Zmieszany zląkł się, y prawie zaniemiał, wiedząc, że iedney ná tyśiąc, niemógł dać odpowiedzi, osobliwie że Szatani na niego następowali y o ostatnią potępienia wiecznego, Sentencyą nalegali. W tych zostając uciskach; y prawie zdesperowany, z niewypowiedzianej bojaźni, na wszystkie się strony oglądał, żeby mógł widzieć, jeżeli kogo może mieć tak straszney sprawy swej Patronem: Po krotkim czasie, obaczył zdaleká Najswiętszą MARYĄ PANNĘ, do ktorey nog upadłszy, obrony w tak ciężkim, niebezpieczeństwie, z płaczem prosił, poprawę życia obiecując. Oná niby niechętnie, odpowiedziała, mu: *Cożes mi, na przysługę kiedy*

dy uczynił: y obrodziwszy się odeszła. Zaczyn on obudziwszy się, z wielkiego przestrachu, postanowił iak náydoskonalej żyć, y Náyświętszey MARYI Pannie służyć. Roku Páńskiego 1643. mając Mszę Świętą, w Vroczystość Świętey Mátki Nászey TERESY, po Konsekracyi, dosyć wyraźnie zrozumiał, od Pana BOGA, przez intercesyją Świętey Mátki, zbawienia swego pewność, z wielką duszy pociechą.

984 Na końcu pomienionego Roku, wiele od Szatanow ucierpiał prześladowania, Pewnego dnia po południu, przez trzy godziny zupełne, wszystkich właśnie występku, pokusy, z niewypowiedzianym uprzykrzeniem y wielką bojaźnią znośił, tak iako gdyby już od BOGA, y od Świętych był opuszczony. Lecz przecie w momencie, takim był we wnętrzu napełniony uspokojeniem, iż nádto prawie mając duchowney pociechy, sam się sobie dziwował. O Godzinie trzeciej zrana, w Święto Ofiarowania Náyświętszey PANNY, gdy chciał iey Świętą Koronkę mówić, począł przeszkodę cierpieć od Szatana, którego że czuł przytomnego, włoży mu powstawały na głowie, strach go obiał, y już nie mógł oddychać, ani mówić, co trwało przez całą godzinę, ale przez częste wzywanie Náyśłodzych Imion JEZUSA y MARYI, wolnym od tey przeszkody został.

985 Roku Páńskiego 1644. w Vroczystość Świętey Mátki Nászey TERESY, mając Mszę Świętą, po uczynionej Konsekracyi, pojął Cudownym przez rozum pojęciem, z wszelakim upewnieniem, y niewymowną duszy radością, iż miał być zbawionym, co przeszłego roku, nie tak jásnie rozumiał. O czym także, w Święto Świętego Oycá Nászego JANA od KRZYŻA, odprawiając Mszę Świętą, po uczynionej Konsekracyi, z niewypowiedzianym welesem dowiedział się. Roku Páńskiego 1645. w Święto Nawroczenia Świętego PAWŁA Apostoła, mając Mszę Świętą, po Konsekracyi, wyrozumiał doskonale, iż iego Spowiedzi Generalne, które trzy

lub cztery razy czynił, od BOGA były przyjęte, o czym iednak przedtym wątpił, co mu wielkie uspokojenie, y radość przyniosło: Po Komunii zaś, takim Niebieskiey słodyczy smakiem, język iego był napełniony, z serdeczną ku BOGV miłością, że mu się zdało, iż już Rayskich delicyi żałował: Y to dwojakie Dobrodzieystwo, Świętego PAWŁA, ośobliwego Pátrona swego, łasce y przyczynie przypisował. Tegoż Roku dnia szesnástego Lutego, którego przypadła drogá śmierć Wielebnego Oycá Nászego DOMINIKA á JESV MARIA, po Mszy Świętey; idąc na schody pierwszego Kuryarza, z Zakrysty, nad ktoremi był Obraz Náyświętszey PANNY bardzo nabożny, zastanowił się, y całym sercem pozdrowił ją, dziękując za tyle dobrodzieystw wyświadczonych pomienionemu Wielebnemu Oycu, gdy ieszcze żył na świecie: Y ná ten czas niewymowną w duszy radość czuł, z nieomylną pewnością, że tak sama Náyświętsza MARYA Panna, iako też y Wielebny Ociec Náš DOMINIK, mieli mu przy śmierci asystować, y do Ráju zaprowadzić go. Dnia dwudziestego szóstego, tegoż Miesiąca y Roku, po generalney przeszłego życia Spowiedzi, był niewymowną napełniony radością, z powziętey odpuszczenia grzechow pewnością. Wspomniał te wszystkie rzeczy napisał był Wielebny Ociec, w pewney Xiążeczce, iako pobudki do Miłości BOSKIEY, y wzbudzenie zawstyżenia, w sobie.

Poki żył w Zakonie, był wzorem y przykładem cnót wszystkich, y w opinii Świątobliwości umarł. Dla nie 986 porównaney rostopności, obrány był Przeorem w Wiedniu, także y Definitorem, Prowincyalnym, daleko większych honorow godzien. Wiele Xiążek wydał Mistyczney Teologii, ktorych Tytuł, Wrobel ná Pułzy zostających, Zebranie Kwiatow z Ogrodu Karmelitańskiego, trzy tygodniowe Medytacye, y insze.

Z Y W O T

Wielebney *Matki* *MAGDALENY*, od *JEZUSA*
MARYI.

987

Wielebna *Matka* *MAGDALENA*, od *JEZUSA*, *MARYI*, urodziła się w *Genuy*, Roku *Pąńskiego*. go 1586. dnia czternastego *Mája*, w który przypadło *Święto* *Wniebowstąpienia* *Pąńskiego*, z *Szlachetnych* y *zacznych* *Rodziców*. *Dziad* *iey*, do *Hiszpanij* pojechałszy, *Szlachetną* pojął *Panią*, z domu *Ahumadow*, *Krewną* *Świętey* *Matki* *Nalzey* *TERESY*, z której spodził w *Genuy*, iednego *Syná*, *Janá* *Augustyná* *Centuryoná*, *skoligowanego* z *Świątym* *KAROLEM* *Boromeuszem*, y z *Świątym* *FRANCISZKIEM* *Borgiaszem*. Ten pojął, za dożywotnią *Towarzystkę* *Panią* *Kornelią* *Centuryonę* *Pallawicyną*, y z tego *Mateństwa*, urodziło się iedenastu *Synow*, y tyleż *Cerek*, z których większą część *BOGV* się na usługi poświęcił. Iako to, w naszym pierwotnym *Zakonie* *Karmelitańskim*, trzech *Synow* y cztery *Corki*. *MAGDALENA* Nasza ieszcze młodą będąc, nieporównanej cnoty przykład dała, a osobliwie *Nabożeństwa* do *Najświętszey* *MARYI* *Panny*, której *Różaniec* codziennie odmawiała, y ieszcze *málekich* *Braci* do tego sposobu, w dni zaś *Sobotne*, o *Mszą* śpiewaną na *iey* honorowała się, którą *kochaną* *Matką* swoją nazywała. *Dwánástego* roku wieku swego, *szlub* uczyniła, niechodząc na *tańce*, albo inne *schádaki*, któreby mniej pobożne były: Y od tąd bardzo *Modlitwy* pilnowała.

988

Przykładem *Siostr*, namowić się dała, na *wstąpienie* do *Zákonu* *Karmelitańskiego*, y skutecznie powołana, lubo *Rodzice* na to *niezezwalali*, poszła za *Pánem* powołującym; *Zaczym* przyjąwszy *Hábit* *Zákonny*, tak doskonałym *ćwiczeniem* się w *Cnotach* odprawiała *Nowicyát*, iż za zgodną *Zá-*

konnie *ápprobacyą*, z wielką *duszą* swoją *poćiechą*, *Solemną* uczyniła *Profesycyą*, Roku *Pąńskiego* 1602. w uroczystość *Wniebowstąpienia* *Pąńskiego*, oddając się na usługi *BOGV*, w toż samo *Święto*, którego się urodziła. Od tąd z większą *gorącością* w *drodze* doskonałości *postępowała*, w *ustawicznych* *prácach* y *umartwieniach*. *Miłości* *BO-SKIEY* ogniem *zapáloná*, *Imię* *JEZVS* na *piersiach* nad *Sercem* *Nożem* *wyrzłowała*, czyli też *rozpáloną* *pieczęcią* *wypaliła*, y *potym* tę *protestacyą*, *własną* *krwią* *podpisaną*, *Bogu* uczyniła: *Ja* *Siostra* *MAGDALENA* od *JEZUSA* *MARYI*; *protestuję* się *dziś*, *przed* *toeba* *BOZE* *moj*, y *przed* *Najchwalebniejszą* *MARTĄ* *Panną*, y *wszystkimi* *Świątymi*, że ci się oddaję za *Niewolnicę* *wieczną*, z *ciałem* y z *duszą*, *proszac* *pokornie* *Majestatu* *twoego*, *żebyś* *mnie* *przyjął*, *jako* *rzecz* *swą* *ie*, y *zaraz* *się* *oświadczam* z *ym*, iż *niebce* *komu* *innemu*, *tylko* *Tobie* *śłużę*, *ktoremu* *Samemu*, *iako* *Oblubieńcowi* *bárdzo* *ukochanemu* w *posessy* *Serce* *moie* oddaję, *Tala* *lepszego* *utwierdzenia* *wiar*, *napisałam* *te* *teraźniczszą* *protestacyą*, y *krwią* *moją* *podpisałam*, *ktoreybym* y z *Serca*, *gdyby* *się* *godziło*, *chętnie* *debyła*, *aby* *się* z *moją* *oświadczyła* *wiernością*, *ktorej* *ci* *dochowac* *pragnę*, *Najniegodniejszą* *niewolnicą* *Majestatu* *Waszego*, *Siostra* *MAGDALENA* od *JEZUSA* *MARYI*.

Wielce *prágneła* *poimnożenia* *Zákonnego*. Dla tego na *rozłzerzenie* *ie*, go, *ośarowała* się, choć by w *náydalejze* *Kraie*, żeby tym *spolobem* *wyszła* z *ziemi* *swoiey*, y z *pośrod* *powinowadztwa* *swego*. Więc na *nową* *Fundacyą*, którą miała być w *Awenionie*, *naznaczona* *była*, z *Wielebną* *Matką* *Paulą* *Antoniją*, od *Najświętszey* *PANNY*, y z *Matką* *Eufrazją* od *CHRYSTVSA*, w *Towarzystwie* *Oycow* *Naszych*, *Ferdy-*

dynanda od Najsświętzey PANNY, y DYONIZEGO od Matki BOZEY. Wsiadłszy tedy w okręt, dnia Siodmego Czerwca, Roku Páńskiego, 1613. odbili się od brzegu Genueskiego, a po wielkich burzách, y od Tureckich Zboycow Niebezpieczeństwach, do Mássylii przypłynęli, dnia dwudziestego tegoż Miesiąca, gdzie ich Páni de la Fàre, Nowego Kláštoru Fundatorká przyjąłá, y z náleżytą áppáren-cyá prowadziłá, aż do Awenionu, przejeżdżając przez Kráy nazwany Akwé Sexcyé, y przez Kábellion. Gdy już uśta-nowioná bylá Fundacyá, MAGDALENE Nászâ, obráno Mistrzyniá Nowicy-uszek, a dwie pierwsze były Corki Fundatorki, to iest Mátká Terefa od Pána JEZVSA, y Anná Máryá od Najswięt-szego SAKRAMENTV. Ná tym V-rzędzie, nie wypowiedziánâ roztropno-sciá, Nowicyuszki swoje w ćwiczeniu się w Cnotách Zákonnych informo-wálá, y ten Úrząd tak doskonałe sprá-wowálá, że porým obráná bylá Prze-oryszâ. Lecz gdy z pokory nie zezwá-lálá ná swoię elekcyá, Przełożonych Posuszeństwem, y widzeniem Nay-swiętšzey PANNY mówiącey sobie: (nieboy się Corko, w osobliwey pie-czy ten Kláštor mieć będę,) przymu-szoná, przecięż zezwoliłá. Gdy wszy-Ńtkim miłâ będąc, Zákonná zelowálá Obferwancyá, w nieustánnâ gorączkę przez czterdzieści dni wpádlá, ktorey nieznosné boleści, iáko też y ciężkie duszy ucíski, nie porównánâ znošlâ cierpliwošciá.

990 Roku Páńskiego, 1627. dnia dwudziestego pierwszego Marcá, ná-znaczoná bylá ná Nowá Zákonnic Fun-dacyá do Kárpentorátu, ktorá szczęśli-wie zakończyłá: Lecz gdy o No-wego Domu doskonałym ułożeniu my-šlilá, do Awenionu rewokowáná by-lá, jáko potrzebná, y jáko Przeoryszâ tego Konwentu. Po ten czás, nástá-piło cudowne powołanie Xiężney de Ventadour, ktorá Nászâ MACDALE-NA cudownie dírygowálá. Gdy po-wietrze nástąpiło, jechálá z nią do Miástecká de Lers, w pošrod Rodánu ná skále będącego; Lecz gdy y táml powietrze rozszerzyło się, odprawi-

wszy Kwárántánę, do Kárpentoránc-kiego pojechałá Kláštoru, poki zá u-Ństaniem powietrzá, nie wróciłá do A-wenionu. Ledwie się wymowić y wierzyć može, w iák wielu prácách, w iák wielu ucískách, w iák wielu nie-bezpieczeństwach, ná ten czás bylá. Skończywszy czás Úrządu Przeoryszy, ná Nowá do Kámberyi Fundacyá po-jáchálá, dnia drugiego Kwietniá, Ro-ku Páńskiego, 1634. gdzie będąc o-bránâ Przeoryszâ, wpádlá w ciężkâ chorobę, w ktorey rozumiano że u-mrze, lecz gdy w Vroczyšć Święte-go JOZEFA, Kommuniá Świętâ przy-jelá, przy Chryštynie Xiężney Sabáu-dyi, zaráz tak doskonałe czdrowiálá, że wstawszy z łoszká, zdrowo po do-mu chodząc, cud ten potwierdziłá.

We wszytkim, inne Cnotámí 991 przewyższálá. Zywą miálá wiarę, przez ktorá nie tylko w objáwione so-bie od BOGA Tájemnice wierzyłá, ale też náymnieysze Ceremonie Košcielne, z wielkim Náboženštwem oblerwowálá. Mocná miálá nádzieję ktorá trudne wszystkie rzeczy, y ktore się zdály byđ niepodobne, mežnym sercem odpráwo-wálá, zwlászczá gdy w tym šzło o Chwálę BOSKÁ. Jáko się jawnie wydáje, z relácii, fundácii Konwen-tow. Miłošci gorácej bylá ku BOGV, jáko się wydáje z wielkich rzeczy, kto-re dlá niego czynilá, y z nieustánnych rozmow o BOGV: Miálá miłošć y przeciwno bliźniemu, ktoremu tak w duchownych, jáko y w doczesnych po-trzebách pomágálá. Pewná Zákonnicę A-postatkę, do šwego Konwentu, oddálá po-kutuiác: Pánienkę rozpustâ swoiâ innych goršzącâ, do pnbliczney przywiódłá po-kuty. Pewnemu człowiekowi niešczę-šliwemu, dájąc pomoc w potrzebách, dwie iego Corki, we dwóch lokowálá Kláštorách, a trzeciâ w ucziwe od-dálá Máłženštwo, Przedziwne ku BO-GV, ku Najswiętšzey PANNIE, y in-nym Šwíetym, Náboženštwo miálá, ktore w uštáwiczney modlitwie zácho-wywálá y ná oko pokázálá, że z ná-boženštwá ku Przenajswiętšzemu SA-KRAMENTOWI, nie raz od šmier-telnych chorob uwolnionâ zostálá, já-ko też y z Náboženštwá, ku Najswię-tšzey

tfzey MARYI PANNIE, ktorey się
wszystką, krwią własną do usług zapisa-
ła. W głębokiey ćwiczyła się pokorze,
wprędkim Posłuszeństwie, w ochotney
Zakonney obserwancyi, w ciężkim u-
boſtwie, w ostręy y nieustannej po-
kućcie.

992 Jednym rokiem przed śmiercią swo-
ią, wielkie miała pragnienie widzenia
BOGA, co się w iey nieustannych
do Nieba wzdychaniach, jawnie poka-
zywało. Chciał iey Pan BÓG w tym
uczynić zadość, więc osmego Kwie-
tnia. Roku Pańskiego 1645. w nieu-
stanną wpadła Febrę, z wrzodu wgar-
dle uczynionego pochodzącą, gdzie zgni-
ły humor przybywający, różne y nie-
znośne przynosił boleści, y różne cho-
rob przymnożenie: Widząc Doktorą;
rzekła do niego, Panie, nie miejcie tak
wielkiego starania, iest wola BOSKA,
żebym umarła, który że iest mocnieys-
szy nād Ciebie. przeto zwycięży; te-
mu jednak Doktorowi we wszystkim
posłuszną była, z wielkim iego zbud-
owaniem. Cierpiał statecznie, naśladu-
jąc CHRYSYSTVSA, Męża boleści, na
ktorego Obraz w tey postaci, w kto-
rey go Pilāt prezentował mówiąc:
Oto Człowiek zapatrując się, folgę mie-
wała: Rozpułł się iey wrzód, a ona
z wielkim gwałtem śmierzającą mat-
ryą wyrzuciła; większe jednak wne-
trzne cierpiała dolegliwości, od których
w krotkim czasie wolną została. Gdy
się wielce wzmagala chorobą, dāno
iey Nāyswiętszy Wiatyk, który z wiel-
kim Nābożeństwem y pokorą przyjęła,
y wkrótce potym odebrała SAKRA-
MENT Ostatniego Pomazania, y swo-
ie ciężyla Zakonnice, kādzey z osobna
dziękując, za usługi sobie wyświadczo-
ne, swoje im dāła błogosławieństwo,
y Zakonną obserwancyą zaleciła.

993 Bliska będąc skonania, y nieznosną
boleścią głowy uciśnioną, prosiła ie-
dney Zakonnicy, żeby iey Mękę Pāń-
ską czytała, a potym mówiła Psalm,
Wyjściu Izraela z Egiptu Drugiey zaś
Zakonnicy prosiła, ażeby Spiewała.
Te DEVM Laudamus, z racyi tryum-
fującego CHRYSYSTVSA z Smierci y
z piekła, w dzień Zmartwychwstania,
włego, y Hymn, *Krolowa Niebieska*.

winszując Nāyswiętszey PANNIE,
Zmartwychwstania Syna iey. Potym
tęczęśliwie w Panu zasnęła, we czwar-
tek po wielkiej nocy, dwudziestego
dnia Kwietnia z rana, właśnie o go-
dzinie piątej, Roku Pańskiego 1645.
wieku swego pięćdziesiątego dziewięte-
go, Zakonney Profesji, czterdziestego
czwartego, z pospolitą wszystkich o-
piniją Świątobliwości, którą Pān wielą
oświadczył Cudami. Gdy Ciało iey by-
ło wystawione, pewną Białogłowā flux
na twarzy cierpiąc, y niemogąc prā-
cować na pożywienie, iednym tylko
iey dotchnieniem się, zaraz zdrową zo-
stała. Z Ciała iey wielki wychodził
zapach, który wszyscy obecni czuli,
y nim chusty, ściany w Celi, y inne
rzeczy napełnione były, a gdy tā won-
ność trwała, Ciało z grobu wynieśli
po kilku Miesiącach, y nienaruszone,
bez wszelkiej skaży znaleźli, w po-
środek wody, y błotā, y znowu w rok
z tąż nieskażytełością, wolne zāsta-
li. Potym po wyjściu dwóch lat in-
nych, nowe widowisko rāczey Cud,
według zdania Doktorow obaczyli, bo
gdy Ciało z grobu wynieśli, krew ży-
wą y czerwoną, wydaiące z siebie wi-
dzieli.

W życiu y po śmierci jaśniała Cu-994
dami. Żyjąc, uzdrowiła nagle pewną
Zakonnice Nāszę w Kamberyum, na
gāngrenę którą w palcu iednym cier-
piała, tak dalece że go iuż uciąć miā-
no. Uzdrowiła drugą od fluxu niebe-
spiecznego nād oczyma, iako też y in-
ną od zāstārzały na Serce boleści. Po
śmierci zaś, dotchnieniem się swoich
Relikwi, uzdrowiła inszą tegoż Klā-
sztoru, od zaraźliwych wrzodow, kto-
re iā do choroby na rākā dysponowā-
ły. Inną uzdrowiła od niebezpieczne-
go wpłucach humoru, gdy się iey po-
kázawszy, dotknęła. Podobnego wię-
cey uzdrowienia, czynią świadeſtwa
przysięgā potwierdzone. Wielu po
śmierci Zakonnicom pokazała się uwiele-
bioną: raz iedney Zakonnicy, w dzień
Świętego JĘDRZEJA, podczas Nie-
fzporow w towarzystwie z Świętą Ma-
tką Nāszą TERESĄ: Pokazała się
też drugiey Zakonnicy nāszej dwa rā-
zy, w ostatniej iey chorobie.

O wielu innych Cudach, czynią re-
 995 lacye. W Miasieczku Hyene, gwałto-
 wną burzą wypchane okno Kościelne,
 upadło na głowę ledney Pánience, y
 głowę iey rozcięło, którą została się
 prawie bez duszy, lecz gdy iey przy-
 łożono cząstkę Szkaplerza Wielebney
 Matki, zaraz zdrową została. Zeby-
 my się długo w tej Materyi nieroz-
 szerzali; krotko oznajmiemy, że w
 życiu tej Wielebney Matki osobno wys-
 danym, wyrażone są w kilku rozdzia-

łach, iey cudowne kuracye, y uzdro-
 wienia, Swieckim ludziom uczynione,
 od różnych chorób, albo przez przy-
 łożenie iey Relikwii, albo przez sa-
 mo iey wezwanie, które od Doktorow
 y Cerulikow za Cudowne były sądzo-
 ne. Dla czego, w całej Sabaudyi, jest
 opinią Swiętobliwości bardzo sławna,
 y wszystkie rzeczy których kiedy za-
 żywała, za drogie Relikwie, po ro-
 żnych miejscach chowają; iako Cu-
 dow instrumenta.

Z Y W O T

Wielebney Matki PAULI MARYI, od Pana
 JEZUSA.

996 **W**ielebna Matka PAULA,
 MARYA, od Pana JE-
 ZUSA, zwana na świe-
 cie Pani Wiktorya Cen-
 turioną, z Szlachetnych y
 bogatych Rodziców w Ne-
 apolim urodziła się, Roku Pańskiego.
 1586. dnia Szóstego Października. O-
 ciec iey imieniem Szczepan, z Centu-
 ryonow był Familij, Matka zaś imie-
 niem Wincentyna, z Lomelinow była
 prozapij: o których nie co się namie-
 nia w żywocie Wielebnego Oycá J A-
 NA MARYI od Świętego JOZEF A.
 Karmelity Naszego, Syná ich, á Bratá
 Wielebney Matki PAULI, MARYI.
 Ociec iey Melfitańskiego Xięstwa, w
 Krolestwie Neapolitańskim, od samego
 Xiążęcia Auryaka, nánáczony był Gu-
 bernatorem, dla czego z Genuy
 gálerami płynął do Neapolim z Zoną
 blisko porodu będącą. Trzeciego
 dnia do Neapolim przypłynął, y
 w krotce Zoná szczęśliwie porodziła,
 tę błogosławioną Pánienkę, dnia w
 zwyż wspomnionego, którą subtelną
 skorką przyodżianą, przy urodzeniu
 swoim widziáną była, y dnia ná-
 stępującego, który był siódmy Pá-
 ździernika ochrzczoną, nánwana była,
 MARYA WIKTORIYA, dla zwycię-
 997

stwa sławnego na Morzu Lepáńcie, za
 przyczyną Náyświętzey MARYI
 Pánny, z Turkow odebranego, dnia
 Siódmego Października, którego roczna
 odprawiała się Vroczyść.

Gdy Pán tę Pánienkę, za Oblubie-
 nicę sobie obrał, poprzedził ją w bło-
 gosławieństwach, y dziwną opatrzo-
 ścią, od Młodych lát miał ją w Prote-
 tekcyi. Gdy dopiero dwie lecie wie-
 ku swego miała, z wysłokiey domowey
 Sáli, spadła na dół do Sieni Kamiená
 burkowaney, y gdy już rozumiano że
 się na káwałki rozerwała, nienaruszo-
 ną znaleziona, lubo z tak ciężkiego upad-
 ku zemdlala była, lecz prędko przyzła do
 siebie, gdy ją w Baráná zabitego włożono.
 Gdy już szósty rok wieku swego mia-
 ła, z Melfu odeślaná była do Neapo-
 lim, wraz z bracią málami, pod edu-
 kacyą pewney Mátrony, A gdy wdro-
 dze dla popásu stánęli, ná wylezdzie z
 Gospody, o Názzey málzey Pánience
 zápomnieli, y oney przez nieostre-
 żność slug, w Gospodzie odjecháli. Kro-
 rá widząc się opuszczoną, bardzo się
 strwożyła, y chcąc za swoimi pospie-
 szyc, w las zablądziła. Ale pokaza-
 wszy się iey, Mátroná jakás śliczná y
 powági pełná, w białe Szaty przybra-
 ná, blądzącą ná publiczną náprowadzi-
 ła

W drodze, gdzie szukających siebie domowych napadła. Gdy jeszcze była młodziuchną, chciał iey jeden z sługzących, Kwiat Pánieński odebrać; lecz ona głosem płaczącym Oycá przywołała, y tak od takiego gwałtu wolną została. Drugi także z domowych, na takiż się rezolwował uczynek, gdy już rosleyszą była, ale czytá Pánieńką, brzydząc się iego náмовami, stáráła się, że w krotce z Oycowskiego domu, ow bezbożny Młodzian był wypędzony.

998. Już jedenásty Rok miała, mieszka-
jąc w domu Oycowskim w Neápolim, gdy innych Pánieńek przykładem, w prozności Swiátowe wdáła się, zhytnie w strojach, y konserwacyi ciała mając upodobanie. A gdy áppárencyą, y powierzechowne radości, na szluby pewney swoiey Krewney widziáła, nie innego w Stánie Máżeńskim niewáżając, tylko podobne pompy, y roskoszy, do tegoż Stánu, prágnienie, y mowy swoje obrácała. Lecz od stárszego brátá, o jarzmié nierozláczonym tego Stánu informowáná, poczęła się go wzdrygáć, y będąc przy pobożney Mácce, ćwiczyć się w Nábożeństwie poczęła: naybárdziej w tedy gdy Ociec iey, z całym domem, do Miásta Kryspánu, o Sześć mil od Neápolim odległego odiácháł, álbowiem, w tym oddáleniu się Oycá, do SAKRAMENTOW Swiętych uczęszczáła, Modlitwy, Rozáńce, y Godzinki, o Náyświętszey MARYI PANNIE odmáwianiá, z Mátką y Siostrą pilnowáła, lubo jeszcze niedoskonále, była do Páná BOGA náwroconá. Tráfiło się, że iey Siostrá stárszá, Stan Zákonny sobie obráła: zádziwiwszy się tedy z oddálenia się Siostry, y wiecznego záklauzurą zamknięciá, poczęła iá ni by umárlą oplákiwáć: Lecz gdy tym zásmucóná, poczęła odwágę Siostry uwáżáć, widziáła Páná, z twarzą powáżną y miłą, który z osoblwszą miłością do niey rzekł: *Ja jestem ten, z którego miłości Siostra Twoja, zo no czyniła postanowienie, jeżeliby ty też śmó uczyniła, obáczysz y spróbujesz, jak wielká jest pomoc moja, y łaski które ci wytniádcz.* Temi słowámi Oblubień-

cá Niebieskiego wzbudzoná, y iego miłością zápáloná, ustáwicznie do niego wzdycháła, y ochotnie Solemnemi szluby, poświęciła by mu się była; ále że ledwie dwunásty rok skończyła była, musiała cále trzy láta czekáć á tym czasem, to wielkie prágnienie, pobożnemi uczynkami, y postanowionemi umartwieniami iákokolwiek usmierzáła, zárzuciwszy już stroje, y roskoszy ciała swego.

Tákie widząc Száran w Pánieńce, Nábożeństwo, y wielką preczuwając przytłá iey doskonałość, wszelką usilnością, chciał od niey oddálic chęć, do wnétrzney Modlitwy, wiele iey wynádując powierzechownych zábow, y rozrywek, y często iey fantastyicznemi, á stráśznemi widzeniami przeszkádzájąc: Ale pobożná Pánieńká, zá powodem Spowiedniká swego, ustáwiczne ćwiczenie się w umartwieniu z modlitwą łącząc, wielkie od BOGA łaski na modlitwie odbieráła, do wysokiey często o rzeczách Niebieskich Bogomyślności wyniesioná. Gdy Psalmy odmáwiała, czasem z wielkiey Nábożeństwá skodkości, we łzy się rosplewáła, czasem miłością BOSKÁ zápáloná, w záchwycenie wpádáła, naybárdziej, mówiąc niektóre wiersze Psalmu pełne miłości, iáko gdy mówiła: *Jáko jelen pragnie do źródła wod żywych, tak duszá moja pragnie do Ciebie BOZE.* W wielkie Kóściółá Swiętego Uroczystości, osoblwe odbieráła łaski: W Uroczystóść Wniebowzięciá Náyświętszey MARYI PANNY, uwáżając te słowa. *Wzięta jest MARYA do Nieba.* Widziáła przez okno pokoiku swego, otwarte Niebo, y uszykowáne Aniołów Mnóstwo, z niewymowną Chwálą, dla odprawianiá téy Uroczystości: y zá odebraniem nowey łaski poznáła, iák wiele Pán, y iáko BOG, y iáko Człowiek, Náyświętszey swoiey Mácce, wyświádczył y uczynił. Gdy pewnego czasu do powierzechownych konwersacyi udáła się, te słowa Páná siebie powołującego usłyszáła. *Wiktoryjá, ja jestem, Ciebie dla siebie chcę, meo chćiey szukać inšego towarzysztwa.*

Ná gorzše swoje, do Genuy z Oy-1000 cem.

cem, y całą Familią powrociła się, gdyż tam krewnych, powinowatych, y przyjaciół społecznością, y przykładem, do Światowej próżności wrociła się, poniechawszy już po części zwykłej pobożności. Ale BOG, który ją sobie obrał za Oblubienicę, w krotce z drogi marności do Siebie ją odwiódł. Pewnego dnia, gdy do Kláštoru Nászych Zakonnic, pod Tytułem JEZVSA y MARYI, przyšla, gdzie na ten czas było wystawienie Najswiętszego SAKRAMENTU, od kleynotow bogatych ustrojona, w Towarzystwie pobożney Mátki swoiey, na samym weyściu do Kościoła, więdziała Pána na Májeście, Siebie powrotnie zapraszającego, lecz gdy będąc tam na Mszy Świętey, swoje powołanie, powołującemu Pánu polecała, z objawienia jego poznała, że miała być zapewne wtym Kláštorze Zakonnicą, do ktorego mało co przed tym, nie przyjetą widziała Siostrę swoię, z rácyi że już zupełná była liczbá Zakonnic. Miałá na ten czas czternaście lat wieku swoiego, y postanowiła czekać, pokiby tam mieysca: nie znalazła. Ale z cudowney Opátrznosci Pána BOGA, przyjetá była nád liczbę, na mieysce iedney, którá nád dwádzieścia, u Nászych Zakonnic zwykła się przyjmować, y w krotce Hábit wzięła, dnia drugiego Mája, Roku Páńskiego, 1601. z wielką dufcy swoiey počiechą, y przez cały czas Nowicyátu, zácný w Zakonnych cnotách postępek uczyniła, y godną się stała BOSKICH łask; dla czego Pán, często się iey pokázuiąc, albo ją cieszył w utrąpieniách, albo do wytrwania zachęcał.

1001 A że jest powódipná miłość, PAVLA MARYA, od Pána JEZVSA, (albowiem tak názwaná była w Zakonie) zá pozwoleniem Mistrzyni swoiey, z innemi Sześciá Nowicyuszkámi, w Święte weszła Towarzystwo, w którym prágneły żyć, w nieustánney Pána Nászego JEZVSA CHRYSTVSA miłości, y dla teyże miłości umrzeć, na wzor Świętey MARYI MAGDALENY. To zaś Towarzystwo Siedmiu Siostr, było na honor siedmiu

darow DVCHA Świętego, y pod Protekcyą Najswiętszey MARYI PANNY: W którym towarzysztwie każdego dnia mawiano, *Przypadź DVCHP Święty, Siedm Zdrowás MARYA, y Kommemoracyą Świętey MARYI MAGDALENY.* Na pobożnych tedy ćwiczeniách, część Nowicyátu stráwiła, który spokoyne, y prawie Błogosławiony miała. Ale że przyiemná BOGV była, potrzebá było żeby ją pokuśa sprobowała: dla czego z dopuszczenia B. O. SKIEGO, takie w niey Zakonności obrzydzenie Czárt sprawił, wszystkie Zakonne ćwiczenia naturze iey przeciwnie pokázuiąc, że nie tylko miała wolá wynieść z Zakonu, ale się z nią y otworzyła. Lecz y Mistrzyni Nowicyuszek, y roztropany Spowiednik, pokuśę zrozumiałwszy, tak ją doskonałe w Stánie Zakonnym utwierdzili, że zwydlężywszy wszelkie trudności, z rádeścią, Solemną Profesyą uczyniła. Vczyniwszy już Profesyą, z dziwną Duchá gorącością, chwyciła się Zakonney oblerwancyi, y ćwiczenia w Modlitwie: Lecz w krotce nowey pokuśy okázýa powstała, która ją do ciężkich przywiodła ućiszkow: záczy z smutku, w ciężką w padła chorobę, z ktorey wielkie do cierpienia wzięła prágienienie. Okázýa pokuśy, były nádaremne Oycá y Mátki zámysły, którzy postanowili byli, z Synámi, y z Corkámi, do Nászego wstąpić Zakonu, wystawiwszy wprzód dla Zakonnic Kláštor, co iednak potym skutku swego nie miało.

Lubo zaś tak szczęśliwie wdrodze do skonałości postępowala, iednak nie co ziębnać, w duchu počęła, poblázając zbyt zdrowiu, y do Rodzicow tęskniąc. Aż o to PAN chcąc ją odwieść od tego, łam się iey w widzeniu przez rozum, pokázal; y rzekł do niey: *Corko, czego Oycá szukáš. Já jestem, bardzo mi wierna a Mnie wiernego doznáš.* Potym gdy się ráz po Jutrani w Celi modliła, strážne Miałá czyścá widzenie, pod podobienstwem náwałności, y Dręczenia, którym widzeniem przez ośátek noscy zabawiała się, y nim wszystká przestraszoná, nowe słuzeniá BOGV, počęła zábierać prágienienie. Z tego strážu y wne-

y wewnętrzney aplikacyi, w ciężką w padła chorobę, w ktorey Pán ią roz-
welał, y ciężki, dokumentow ży-
cia Zakonnego nauczał, y nowemi ná-
pełniał łaskami, albowiem swoje BO-
SKIE doskonałości objawiając iey,
rzekł do niey: *Zżywaj też y ty tych,
ktorych ja zżywam.* Rózkazał iey po-
tym, żeby mu się całą oddała, wszy-
tko ná Jego Honor czyniąc, aby dla
tego zwała się PAVŁĄ MARYĄ,
od Pána JEZUSA. Inszego czasu rzekł
iey: *Patrz ná mnie, tu jestem, nácięż
się do woli; Nie masz Ojca? Ja jestem,
Matko? oto ta jest Twoja, co y Mojá,
ktora ci daje; jeżeli chcesz Przecorysy dá-
je ci TERESĘ; jeżeli Ministrzywiey,
Miłości moiey, oto masz MARTĄ MA-
GDALBNĘ, zá Siostry dając wszy-
skie Święte PANNY, zá Generała, ná-
znaczam ci Świętego JOZEFÁ, zá
Przecora twego, Świętego PAWŁÁ,
zá Spowiedniká, Świętego JANÁ E-
wangelistę, á zá Braci, Wszystkich Świę-
tych: I przydał mówiąc: *Zważ Cor-
ko jak wiele ci daje.**

1003 Kiedy różne umartwienia okázye,
w włożonych ná siebie winách, ná-
wet y zmyślonych cierpliwie zniośła,
często BOSKĄ obecnością nawiedzona
bywała. Náprzód bowiem widziała
Pána w takim Máieście, że uważając
doskonałości jego, w zachwycenie w
padała. Widziała innym razem Náy-
świętsze CHRYSTVSA Pána
Człowieczeństwo, y mówiącego do
Siebie, słyszała: *Na potym mię-
dzy tobą, y mną ścisleyse będzie zie-
dnoczenie.* Widziała go znowu, y so-
bie mówiącego słyszała; *Patrz Corko,
ze jako prawdziwy Oblubieniec przy to-
bie będę wszędzie.* Słyszała innym rá-
zem, podczas Kommunii, *Oto ja wysta-
wiony na usmierzenie, głodney woli Two-
iey, zważ iako jestem pokarmem Miło-
ści, Ja kochający, nasycam kochającego.
Nasyc się mną, ile pragniesz, y chcesz.*
Także słyszała mówiącego, *Corko, ko-
cham cię w prawdzie.* W dzień S. Syme-
oná Biskupa y Męczenniká, widziała
Pána, wielką chwałą y Máiestatem ja-
śniającego, pod czas Kommunii, ktory
iey oznaymił, że chce Serca iey ode-
brać possession, ktorego woli pobożná

Panienká zádofyc czyniąc, ochotnie
całe serce iemu ofiarowała. Pewnego
dnia, gdy niejaką Osobę Pána polecała,
mówiącego do siebie usłyszała. *Powiedz
iey że, jest cały iey,* odpowiedziała
Panná dziwiąc się takiey dobroci;
*Tak cały Panie, taki tedy jesteś, że się
tak łatwo w całości daje?* Przydał Pan;
*Tak jest Corko, bo jestem całym w sz-
stkich, y tak mnie łatwo daje, ty zaś,
żebyś dała chociaż co najmniejszego, ta-
ko czujesz trudność.* Gdy pewnego
dnia, nową Duchá gorącością, całą sie-
bie, na usługę BOSKĄ, oddała, Pána do
siebie mówiącego słyszała: *Jest tedy
skonkludowano, że na porym ty będziesz
Moją, á ja twoim, pamiętajże na to,
y pokaż mi się tak, jakim ja się Tobie
pokażę.* Dla czego Pán, ná pokazanie
swoiey obietnicy, osobliwszych iey
łask pozwolił; Pewnego dnia, podczas
Świętey Kommunii, wysokiego iey
TROYCY Przenayświętszey pozna-
nia udzielił. Inszego czasu pokazał iey
iako ią w Serca swego protekcyi no-
sił; Znowu pokazał iey Krzyż, w
Sercu swoim utkwiony, y ná wierch
wychodzący, taki tytuł ná sobie mają-
cy: *Oblubieniec ukrążowany, chce żeby
y Oblubienica Ukrążowana była.* A w
pośrodku Krzyża, było serce CHRYSTV-
SOWE, ná kłztałt Rubina, jasnością
otoczone, y daley cierniową Koroną
obwiedzione; Y te słowa do niey mo-
wiono: *Niech ucieka każdy, bo kęś cier-
nia, y niedziw że każdy uśępuje.*

Pokazali się iey pewnego czasu, 1004
Xiążęta Apostołów PIOTR y PAWEŁ,
którzy mieczami Serce iey przebili,
jednym miłości, á drugim boleści, y
obydwoch czuła długo skutek. W cięż-
ką potym wpadła chorobę, y wiele
á prawie ustawicznych cierpiała bole-
ści, to głowy, to kolek, to boku, to
miłości, to wymiotow: ktorym bole-
ściom ledwie pomagały lekarstwa, y
sama lekarzem ich była cierpliwość,
Przywizały się do tego wewnętrzne
uściłki, ktoremi ią cudownie próbował
Pán, żeby ią różnemi wyczyścić spolo-
hami. Przyszła wesoła nowina Bea-
tyfikacyi Świętey Matki Nafzey TE-
RESY, dnia dwudziestego czwartego
Kwietnia Roku 1614. odprawionej, z
czego

czego lubo schorżała Panna, tak była rozweselona, że zaraz y na umyśle y na Ciele lepiej się mieć poczęła. Widząc Cud Mátká Przecorysza, rozkazała iey, áżeby następnego dnia, podczas Świętey Kommunii, doskonałe u prosiła sobie zdrowie, która będąc posłuszną, zaraz to uczyniła. Gdy tedy ozdrowiała, naznaczona była za Infirmarkę chorych, dla Siostr, który V-rząd z niewymowną odprawiała miłością, á BOG iey swoimi nadgradzał łaskami: Dla tego rzekł iey pewnego czasu: *PAULO MARIO, szukasz Mnie? chcesz Mnie? Oto ja tu jestem, cały dla Ciebie.* W dzień Zmartwychwstania, pokazał się iey Pan Chwałą y Májeństwem ozdobiony, przed wschodem słońca, wielką liczbą Aniołów otoczony, którzy chwalebne tego Zmartwychwstanie, tą piosnką ogłaszali *Zmartwychwstałem, á jeszcze z toba jestem alleluja!* y sam Pán Náyświętsze iey swoje blizny, naydroższymi ozdobione perłami pokazał, y umysł iey, na ten czas, Niebieskim Światłem rozweselił, y ciało nowym wigorem pościł; ále ona Niebieską oświecona nauką, pojęła to że na Krzyżu żyć y umierać powinna, iáko Oblubienica Ukrzyżowanego.

1005 Gdy przedziwna Świątobliwość, y nieporównana roztropność, z innemi dárkami, tak natury, iáko y łaski, w PAVLI MARYI wydawały się, dáli iey Zwierzchność Przełożeni, nád Nowicyuszkami, dla ich ćwiczenia, żeby innym swoiey udzieliła doskonałości: które Niebieskiemi naukami, y do wszystkich cnot pełnienia, w Zakonnych ustawách, swoimi wzbudzała przykładami: Zaczyn, z ustawicznego pokazywało się doświadczeniá, iák wielce pomocną była Nowicyuszkom. W nádgradę pracy, wiele odebrała od BOGA łask y ławorow: W dzień Wniebowstąpienia, widziała Páná pod czas Świętey Kommunii, chwalebnego y tryumfującego, który iey Święte blizny pozwolił pocałować, y mówił do niey wiele słow, ścisłego áffektu, á między innemi rzekł: *kocham Cię, kochaj mnie.* Gdy innego czasu Komunikowała, czuła Przenayświętszey

TROYCY Osoby, do Sercá swego przystępujące, y mówiące sobie; *Do niego przyjdziemy y mieszkanie u niego założemy.* Tak wiele iey Pán łask użyzczał, że sama wcale będąc zádumiána mawiála, *Mnie, Panie, mnie, pozwalasz tego?* Ktorey odpowiedział Pán; *Tobie mnie całego oddaję.* Dla czego, często mawiác zwykła; *BOG jest mój, á ja jego.* Na ten czas, miewála też wiele komunikacyi Seráficznejey Náyśzey TERESY Świętey, którą Niebieskie, opowiadając iey rozkołzy, mowiála; *Skosztuj cokolwiek radości naszych, idź á pracuj, żebyś ich y ty doświadczyła, y inni, żebyś ich uczestnikami była;* y wiele iey Niebieskiego dała nápomnieniá, y nauczyła, że iedná jest tylko do Niebieskich delicyi drogá, to jest ćwiczenie się w Zakonnych cnotách.

A że musiała PAVLA MARYA, ¹⁰⁰⁶ żyć y umierać na KRZYŻY, z BOSKIEY woli, pomnażały się w niey choroby: bo oprócz wzwyż wspomnionych, często się wracających, następowały konwulsye, y ciężká w iunkturach y inszych członkach boleść, którą w niey nieustanną Męką winnych zaś politowanie sprawowała. Lecz Zakonnice do Przełożonych na ten czas udawszy się, Cudownie iey zdrowie otrzymały; Gdy bowiem. Wielebny Ociec Nášz Generál FERDY-NAND od Náyświętszey PANNY, y Wielebny Ociec Nášz DOMINIK, á JESV MARIA, razem do niey nápisáli, dnia dwudziestego ósmego Grudnia, Roku 1616, przykázując iey żeby wstała, na Wroczyśćość następną Obrzezaniá Pańskiego, to jest Nowego lata, by w dobrym zdrowiu była zaraz odebrawszy list, ozdrowiała, y wstała; á na ten Cud zszedłszy się Zakonnice, do Choru iá z Processyą poprowadziły, y *Te DEUM Laudamus* na podziękowanie śpiewały. Pozwolono iey co dzień Komunikować, á ona przy Kommunii, wiele łask BOSKICH odbierała. Mowił iey Pán raz, że *on jest prawdziwa Nadzieja, prawdziwa miłość, y Męstwem;* y zaraz upewnił iá, że iey miał dodać sił, do wytrwania w Służbie swoiey: pokazał iey

iey też Najszyściwsze Gzłowiczeństwo swoje, na prawyicy OYCA Przedwiecznego, na Tronie nieograniczoney chwały. Inszym czasem rzekł do niey: *Ja z cała wola OYCA, DVCHA Świętego, y Moja, która jest jedna, chcę być Twoim.* Pokazał iey się Pan, wpośród Łotrow Vkrzyżowany, obelg y boleści pełen, żeby ją do zniesienia swoich boleści wzbudził; potym ofiarował iey wiele łask, y tak wiele iey Niebieskich deklarował faworow, że dziwując się im, często wołała: *Mnież to, mnie?*

Dla wielkich iey zasług, przedziwney Swiätobliwosci, y nieporownanej rostopności, obrana była Przeoryszą swego Konwentu, którym rządziła, z pospolitym Zakonnicy aplauzem, y dosyć czynieniem, nie innego nie życząc sobie, ani czego pilnując, oprócz Chwały BOSKIEY, y Zakonney Obserwancyi, pierwszą będąc we wszystkim, co inszym rozkazywała. Darował iey Pan AVGVSTYN, Brat iey rodzony, Osobę Málniekiego Paná JEZVSA, bardo piękną, y roboty bardo przedziwney, lecz twarz miała na dol spuszczoną a to dla tego podobno, że ta Osoba na wysokim miejscu miała być położona; Bolała pobożną Panną, że kochanką swego, nie mogła sposobnie twarz oglądać, ani od niego być widziana, co Bratu swemu powiedziała. Odpowiedział on, że niezbywá w Genuy na Snycerzách, którzyby mogli ten defekt poprawić, odiawszy osobie głowkę, trochę podniosły szyl, znowu ją przyprawić, a znak rżnięcia farbą zamalować; Co słysząc zlekła się pobożną Pánienką, mówiąc do Brata: *Niechci BOG odpusćci, tak okrutna propozycja.* Y zaráz málniekiego JEZVSA do Celi odniosła. W kilka dni rękę swoię pod brodę jego podłożywszy, iak by ją chciała podnieść, rzekła: *Coby ci też to było uczyniono moym Nayszyściwszym JEZV, teraz podnieś sam twarz, żeby ci nie podnieściono, odgięciem głowy Twoiej.* Ledwie to wymowiła, aż ołobka głowę do proporcji podniosła, właśnie, gdyby z wosku miękkiego zrobiona była y w tey mierze, na potym została.

FERDYNAND wtory CE-1008 SARZ, z pobożną Málnonką, ELEONORA Augusta, po fundowanym dla nas Konwencie, chcieli drugi Nayszym Zakonnicom wystawić: Na tę nową fundacyą obrana była Násza PAVLA MARYA, częścią dla wysokich iey przymiotow, częścią respektem brata iey, Wielebnego Oycá JANA MARYI od Świętego JOZEFA, na ten czas Przełożonego Prowincyi Niemieckiey. Tę fundacyą wiele (po przedziło rewelacyi, po ktorej dokonczeniu, komunikując Nászą PAVLA, widziała pod Osobami Eucharystycznymi, Pana w Chwale, nánáczanego Nayszyściwszymi bliznami, który iey rzekł: *Te są Páteny na tę fundacyą, od Przedwiecznego Oycá, Tobie postane, z napisem osobliwej miłości, żebyś ich mocą wszystko mogła, y na niczym ci nie schodziło.* Swego czasu, z Genuy iadąc, drogę swoię do Niemiec obrociła, y zaráz Pána do siebie mówiącego słyszała: *Podź za mną, Wynidź z ziemi twojej, y powinowactwa twojego.* Pożegnawszy się z Swoimi Zakonnicy, w dzień Świętego MATEVSHA Apostoła, w poważney asystencyi wyjachała, y nayspierwey przybyła do Bononij, gdzie dwie Socyuszki które miały z nią do Niemiec jachać znalazły. Szóstego Października, daley jadąc, dnia czternastego do Trydentu przyjechały, gdzie się bawiły, przez następujący dzień, żeby Vroczyścó Świętey Matki Nászey TERESY odprawiły: Kommunikując Wielebną Mátká PAVLA, widziała uwielbionego Pana, który obiecując iey asystencyą DVCHA Przenáyszyściwszego, uczynioną swoiey protekcyi obietnicę, odnowił. Dnia dwudziestego pierwszego, przyjechały do Enipontu, gdzie gdy była Procesya, na honor Świętey VRSZVLI, widziała w Nayszyściwym SAKRAMENCIE Pána, który znowu iey swoię protekcyą, y Nayszyściwszą swoiey Matki, oraz y Świętey VRSZVLI przyobiecwał.

Zastála w Enipontie Wielebnego Oycá JANA Brata swego, który na przeciwko niey wyjechał: Potym dnia drugiego Listopada, do Wiednia szcześnie

śliwie przyjechała, gdzie od CESA-
RZA y CESARZOWEY, z wielora-
kim uszanowania y áffektu oświadcze-
niem była przyjęta, Mając potym u-
mowę o fundacyi, utwierdzona była
od Pána, który iey rzekł: *Na to miy-
sce powołałem cię, tu chcę żebyś była
na pokazanie Miłosierdzia moiego.*
Zwyciężywszy trudności, dnia dzie-
wiątego Listopada, zakończyła Funda-
cyą, pod tytułem Najswiętszey MA-
RYI Panny, przy nadzwyczajnym
Konkursie ludu, y wszelkicy Cesarzkicy
áppárencyi. Poczęła Wielebna Mátka,
w nowym Konwencie Zakonną stano-
wić Obserwancyą, y cnoty Święte szcze-
pić, gdzie wiele łask od BOGA odes-
brała. Mówił bowiem do niey Pán;
*Obacz iako daię ci zupełne wesele, patrz
iako ja teraz jestem w Possessi, y ie-
stem Panem, od nikogo nie dependującym,
bądźcie mężnego Serca, ja z wami, tu
będę mieszkał.* Przywiozła z sobą, wy-
żey wspomnionego, Małego Pana
JEZVSA Cudownego, który iey czę-
sto wesołą twarzą, dziękował, za pra-
ce podjęte w wystawionym Klasztorze,
á oraz ią przedziwną dobrocią swoją
rozweselał, y w potrzebie, dawał swo-
ię protekcyą. Między Nowicyuszkami
które przyjęła, jedna była, o kto-
rey z Niebieskiego Objawienia wie-
działa, że miała przynieść wielki nie-
pokoy Konwentowi, która jednak po-
wierzchnownie dobrze się we wszyst-
kim sprawiała. Chciała ią wyrzucić,
ále z tego zamyśłu u wielu w niena-
wiści została: pokazała się tedy po-
tym Nowicyuszka, że miała Szatana
przy sobie, od którego, y sama poko-
ju nie miała, y drugim niepokoy czy-
niła; ále bez złości: Co gdy Wielebna
Mátka z objawienia BOSKIEGO
zrozumiała, Pánu ią poleciła, o ktorey
uwolnieniu upewnił ią Pán, także y
Najsświętsza Panna: Y tak się potym
stało, że owa Nowicyuszka uwolnio-
na była od czarta, y Professyą uczy-
niła.

1010

Nieprzestawał Pan, Wielebney Má-
tce swoich używać łask, pewnego dnia
mówił do niey; *Tu z wami będę mie-
szkał, wy we mnie, á ja w was y z
wami, to jest miejsce, na które dla wię-*

*kszey chwaty moicy, chciałem ciebie
sprowadzić, żeby mnie czuły, y służyły
mi inne Karmelitanki Soffe, tu będziesz
miała twoje, z mną rokoszy, y ja
z Tobą. Bądź dobrego Serca, ja Tobie
dodam sił, y według ciasta.* Innego
czasu rzekł iey: *Nie będziesz bez utra-
pienia, ále nie turbuy się, bo jestem Wsze-
chmocny, y miłosierny.* Potym iey rzekł:
*Miejsce Twoie Corko będzie we mnie,
y nie Mnie nie odtoczy od ciebie.* Skoń-
czywszy trzy lata na Vrzędzie Przeo-
ryszey Wielebna Mátka, Mistrzynią No-
wicyuszek naznaczona była, na którym
Vrzędzie będąc, dwie Wnuczki swoje
z Genuy posłane, przyjęła: Z wielkim
staraniem poświęcone BOGV, przy-
spobiła Panienki, y do doskonałego
Stanu zachęcała, częścią zwykłymi cwi-
czeniami, częścią nowemi przez sie-
bie wprowadzonemi; wiele bowiem
nabożnych napisała Książeczek, do cwi-
czenia Duchownego, wielce pożyte-
cznych, nie tylko Nowicyuszkom, ále
też już w doskonałości podstarzałym.

Gdy traktowano o nowej Zakon-
nic Fundacyi, o ktorey w Grecyum
tenże CESARZ FERDYNAND
wtory zamyślał: Na wszystko co by-
ło z wielką Chwałą Pána BOGA,
Wielebna Mátka była gotowa, chcąc
tak niezmierney Miłości; Oblubienica
Niebieskiego korrespondować, który
mówił do niey; *O gdybym mógł co
więcej uczynić, dla PAULI MARTY!*
Słyszała także Najswiętszą MARYĄ
Panną, sobie mówiącą; *O moi Karme-
lici; którzy jesteście Kawalerowie wybrani,
y od BOGA uszykowani, w liczbie, mę-
żniejszych w Obozie tych Konwentów, w
ktorych chciała Święta Mátka, żebyście
się modlili, y gotowi byli życie tracić,
á Pánu wierności dotrzymać, który niby
zamknięty jest w tym waszym Obozie;
bo go Lutrzy jako w obleżeniu trzymają
y nie mniej Katolicy, którzy go grzecha-
mi Swemi, obrażają, co on bardziej czu-
ie? Co czynicie? Czemu mężniej nie
poczynacie tego: na co was Mátka
wasza fundowała.* Temi słowy wzbu-
dzona PAVLA MARYA, usilnie
pragnęła promowować Honor BO-
SKI, y rozmnożyć swoje Fundacyę,
na część Najswiętszey MARYI Pan-
ny;

ny. Naybardziej z tąd ze dwa Obrazy Nayświętszey PANNY widziała Świętokradzką śmiałością zelzone. od Pobożnego CESARZA sobie pokazane: Pierwszy Obraz, był na Miedzi, na Szubienicy obieszony na iznurze, jako Czarownicy Katolikow: drugi na papierze malowany podobny, do Najswiętszey MARYI, którą zowią Większą, który po dwudziestu trzech pugi nałem przebił, na pośmiewisko był wystawiony, z tym bluźnierstwem podpisał: *Naygorzka Potworzytelka, z Syna swego*: Który Obraz, pobożny CESARZ, następującym podpisał, od Świętokradzkiego bluźnierstwa uwolnił: *Paskwiliami temi, y obrzydliwościami, oraz Świętokradzkim podpisem, bluźniercy Heretyk, ten Krolowej Panien, Obraz pospęcił*,

1012 Na tę nową fundacyą, nad inne społobnieyszą łądzono Wielebną Matkę PAULĘ. Ale że iey CESARZOWA niechciała puścić z Wiednia, starano się o inną w Rzymie; ale iey nie przysłało. Zaczyn CESARZOWA, musiała dla dobra nowey fundacyi, Wielebną Matkę na czas do Grecyumu posłać, na początku Grudnia. Roku Pańskiego 1643. To Wielebney Matki na Fundacyą wybranie, potwierdził Pan BOG nowym Cudem: Gdy bowiem dla słabości nog chodźić nie mogła Wielebna Matka, wyjeżdżając zdrową, y silną byź się uczuła. Po zwy- ciężonych gorzyszych drog trudnościach, y trogiego zimną ostrościach, które ją niemal śmiertelnie przeymowały, przyiachala do Grecyumu dnia osimnastego pomienionego Miesiąca. Fundacyą zakończyła, a Konwent nowy, pobożnemi naukami, w Obserwancyi utwierdziła. Lecz, jako się już namieniło, że CESARZOWA niekontenta była, z odjazdu Wielebney Matki, czymprędzey ją do Wiednia rewokowała, y drogę iey zaiachala, z Arcy-Xiążęciem LEOPOLDEM, z Xiążęciem y Xiezną Lotaryngij, y z innemi Xiążęty w poł drugi, aż do Miasta Celli, do ktorego jazdy cztery dni z Wiednia, tyleż z tamtąd do Grecyumu. Ledwie się wymowić może, z jakim uszanowaniem y miłością po-

wracającą przyięła Matkę Wielebną, y aż do Wiednia w swoiey Cesarzkiej Karecie odprawadziła, chcąc ją mieć obecną.

W nadgodę nowey fundacyi, chciał¹⁰¹³ ją Pan wielorakim objawieniem y pokazaniem się rozweselić. Rzekł do niey raz, że *ja dla tego w życiu konserwowałem, żeby w wielkich uslugi swojej potrzeba, iey dzielności używać*. Słyszała od Najswiętszey PANNY, Świętego JOZEF A, y Świętey Marki Nafzey TERESY, iak wdzięczna była BOGV, y onym, Fundacyą tych Klasztorow; przez ELEONORĘ Cesarzową uczyniona, y że ma byź choynie w wieczności nadgodzona: Iowszem, te słowa od Pana słyszała; *Upewnij CESARZOWA, że ja kocham, y wielce się cieszę z tego, co uczyniła w tym Klasztorze*. Gdy raz uważała ow wiersz Psalmisty, *Wzbudzasz z ziemi wędnego Gc. rzekł do niey Pan. Ty taka będziesz, która moja wzbudzona będziesz z twojej miszery, posadzę cię z Xiążętami w Krolestwie moim, wyprobawasz cię pracami, dla wielu podjętymi, a potem uczynię, żebyś się cieszyła sama, z innymi w domu moim, y żeby się synowie w raz z Matką weselili, pod Chorągwią wielkiej TERESY, y wszyscy pod płaszczem Najswiętszey PANNY Matki moiey*. Objawił iey Pan, bliską śmierć Siostry GERTRVDY od Paná JEZVSA, którą była, u CESARZOWEY za Pannę na respekcie, którą przestrzeżona, przesłał wyrzekając się znikomości, w posrod Aktow rożnych cnot, zasnęła w Panu. Gdy CESARZ w śmiertelną wpadł chorobę, Arcy-Xiąże LEOPOLD, pisał list do Wielebney Matki własną ręką, dając iey znać o bliskiey Oycá śmierci, ktorego iey Modlitwom polecił: Ktorey rzekł Pan; *Ratuj go, bo teraz czas jest*. Zaczyn Wielebna Matka Modlitwy, y umartwienia całego Zgromadzenia za niego ofiarowała. Który tego dnia, ktorego umarł, pokazał się Wielebney Matce weselem y radością napełniony, mówiąc; *Weselcie się ze mną, tem, uszedł wielkiego niebezpieczeństwa obrazania BOGA, które się szło na świecie trać* fajaj,

faja, zema dobra Ziemske za dobra Niebieskie zamienit, ze wolny jestem od swiata, y strasznego smierci przyscia, wiecb będzie radosc, za zwyciestwo przez BOGA otrzymane. Rozkazał potym aby przestrzegła CESARZOWĄ, żeby go nie płakała, y owlzem ciężyła się, jeżeli go prawdziwie kochała: Y oznaymił że wiele od iey Klasztoru pomocy y ochłody odebrał.

1014 Już się Niebu godziła Wielebna Matka, y chciała się na przeyscie do niego przygotować. Dla tego niechciała zezwolic na swoię elekcyą, żeby na schyłku życia, mogła żyć y umierać pod postufzeństwem. Prosił iey do Rozmownicy, pewny gorliwy, lecz niedyskretny człowiek, pod pretextem rady zbawiennej, który wszystkie iey sprawy na złą stronę tłumacząc, zgromił ją, przypisując wszystkie, ambicyi, y mówiąc, że o niey takie jest wszystkich zdanie, co słysząc pokorna Matka, iak otobliwemu Dobrodziejowi podziękowala, y potym przydała; *Niech będzie BOG błogosławiony, zema teraz jest ogłoszona, bo pierwszy infus mnie sadził, nieślim w prawdzie być.* Wiele ucierpiała Chorob Wielebna Matka wyżej opifanych, ale na końcu życia, więcej innych y cięższych nastąpiło, między sobą przeciwnych, które ledwie Doktorowie rozeznac mogli, albo uleczyć, bo lekarstwo iedno, drugiemu przeskadzało, y lepsze zdawało się lekarstwo, jeżeli żadnego nie dawano. Chorował na ten czas śmiertelnie, Ociec LVDWIK od WNIEBOWZIECIA: Do ktorego Wielebna Matka napisała list pełny poszanowania, dziękując mu za dobrodziejstwa, w SAKRAMENCIE Spowiedzi od niego odebrane, y swoje ofiarując mu Modlitwy, dla otrzymania zdrowia na Ciele, y na duszy: Po śmierci wiódzła go, nieiako smutnego na twarzą y lekką iakąs karcę oznaymującego, co ją przymusiło do większych Modlitw, wylania łez, y umartwienia, za zmarłego Oycę.

1015 Poczęła się szerzyć choroba, przystąpił nieznosny bol głowy, skurczenie żył, ostre kolki w bokach, zbyteczne kamienia dręczenia, zarażenie ie-

dney strony ręki od apoplexyi, bol żołądka, y serca częste drżenie: W posrod tak wielu boleści, nieporównaną pokazywała cierpliwość, y z BOSKĄ wolą zgadzanie się. Dnia piętnastego Listopada, na odprawienie Vroczystości Świętego LEOPOLDA, Xiążęcia y Patrona Wiedeńskiego, wstała, żeby Mszy Świętej słuchała, y Najsświętszą przyjęła Komunią, ale omdlawszy, już więcej nie wstała, codziennie jednak aż do śmierci Komunikowała. Dnia szesnastego, gdy się już zdawała na siłach ustawać, dała iey Ostatnie pomazanie, które z pokorą y Nabozęństwem przyjęła, potym publicznie defekta swoje wyznawszy o ich odpuszczenie prosiła, y Obierwancyą Zakonną zaleciła. Dnia siedemnastego, przyjęła Najswiętszy Wiatyk, po utworzonej defektow Swoich Spowiedzi, y po podziękowaniu Panu BOGV, że iey dał okazje do cierpienia, zdając się we wszystkim na wolą BOSKĄ, w czym wola iego Święta była. Tak się tedy na szczęśliwą śmierć dysponując, strapione Zakonnice ciężyla, swoim błogosławieństwem, usprawiedliwiła, y Cudownego Małego Pana JEZUSA ich Nabozęństwu zalecała. Nastąpiła apoplexya, która iey wszystkie członki, y władzę w nich odebrała, oprócz głowy y języka. Potym garła wielkie zapalenie przypało, zaczęły dwa razy z pod języka krew iey puszczać. Po kilku dniach, niby mowę straciła, y już tylko ciężko jęczała, a gdy mogła co mówić rzekła, *O jakie umartwienie, niemodze rzeczy swoich Spowiednikowi opowiedzieć.* Do tych boleści ciała, tak ciężkie uciśki Ducha przyłączyły się, że się niby opuszczoną zdawała od Pana, dla grzechow, które w ostatnich tych dolegliwościach, oplakiwała, y z płaczem swemu Spowiednikowi mówiła, *O Naysilszy Oycze, modl się za mnie, ach tyle popełniłam grzechow!*

Tak wiele codziennie przybywało pa-
roxyzmow, że się Doktorowie dziwo-
wali, iż żyła, sama zaś widząc że nie mo-
że umrzeć, przeciwko nadziei, którą
zawsze miała, mówiła raz Spowiedni-
kowi: *Oycze zdami się, że mnie BOG
zwiedł!*

zwiadł. Świeccy ludzie o tak ciężkiej Chorobie iey słysząc, y że w niej żyła, mówili że to nie była prawdziwa Choroba, y nasmiewali się iako z zmyśloney, dla czego, ona także uśmiechając się rzekła: *Ojciec zdami się, że BOG mało o mój honor dba.* Lubo zaś cierpieć dla BOGA wielce pragnęła, y niezwykłą cierpliwością, ostatecznie boleści znosiła; lecz ciężko uciśniona na siłach, kiedy niekiedy lamentowała, mówiąc te słowa: *BOZE mój, BOZE mój, niemożę więcej:* ale postrzegłszy się, wstydyła się małego serca swego, y na ten czas dziękując BOGV, że ją Męki swojej uczynił uczestniczką, wesóło mówiła: *Snopiek Miry, kochanek mój mnis.* Powoli rzecz swoje rozporządzała: Cesarzki. Majestatowi dziękowała, za tyle dobrodziejstw Zakonowi Naszemu dla BOGA wyświadczonych. Zegnając Zakonnice, żadney o swoich Siostrzenicach z osobna nie uczyniła wzmianki: Do ktorej rzekła jedna Zakonnica: *Matko nie Wasześ nie wspominaś, a dwóch Małenkich?* Odpowiedziała ona bez porulzenia, te tylko słowa: *Jużem ich BOGP poleciła, który będzie ich Ojcem, a Najświętsza PANNA Protektorka.* W dzień Trzech KROLOW, według zwyczaju Zakonu, z wielką gorącością, odnowiła swoją Profesję: ale gdy Przełożony mając nad iey boleściami kompasję, obiecał iey pewną chwałę nagrodę, ona odpowiedziała: *Ojciec nie nie cierpiałam.*

1017 Już do końca życia, dla ciężkiej y długiej Choroby, przychodziła: przeto przystąpiwszy do niej Ociec Spowiednik, y przyniósłszy iey Najświętszy SAKRAMENT, rzekł do niej, *Oto Matko, Panu, Nasz JEZVS CHRISTS WSZĘCI nawiedza, nim WSZĘCI z tego Świata, otworze WSZĘCI usta na przyjęcie jego:* Posłuszna Wielebna Matka, nabożnie przyjęła, y po krótkim uspokoeniu się, między innymi pobożnymi naukami, rzekła do Zakonnice: *Kochajcie się zobopólnie, bądźcie chętnie cierpienia, wiernie w obserwacji, prawdziwie posłuszne, y modlcie się za mnie Grzesznicę, ażeby wiecznego doświadczyć zbawienia.* Podziękowała Do

ktorowi Cesarzkiemu na ten czas będącemu, y od tad iak przez pięć godzin wewnątrz uspokoioną została: Gdy się zgromadziły do Celi iey Zakonnice, oznaymiła im, o następującym swoim zeyściu z tego Świata; Zaczyna Spowiednik komendacyą duszy mówić zaczął, y na te słowa, *Wychodź duszo Chrześcijańska z tego Świata.* Wielebna Matka niby zaproszoną od Oblubieńca, do wiecznego błogosławieństwa, oczy w Niebo wlepiwszy, wielkie Nabożeństwo, miłość serdeczną, radość y twarz wesółość pokazała, y mile na wszystkie Siostry kiedy niekiedy poglądając, niby ich ostatek raz żegnała: Obrociwszy się potem na lewą stronę, spokojnie w uważaniu Niebieskiego widzenia przez długi czas zostawała, y łatwo się dorozumiáno, że to była Najświętsza MARYA Panna, która iey od wielu lat, tę asystencyą w godzinę śmierci obiecała, po tym się tak, iako pierwey leżała obrociła, gdy jeszcze Spowiednik polecenie duszy kończył; po skończoney zaś zbawienney Ceremonii, iak Zgromadzenie odpowiedziało *Amen.* Wielebna Matka z wesółą twarzą, w miłym ciała, y duszy uspokoeniu, swemu Niebieskiemu Oblubieńcowi duszę czytą oddała, ręce na Krzyż, na piersiach położywszy.

Szczęśliwa iey Śmierć, przypadła Roku Pańskiego 1646. Wieku swego pięćdziesiątego dziewiątego, zupełnie skończonego z trzema nad to Miesiącami, y dziewięcią dniami, dnia piętnastego Stycznia, który był Poniedziałek, o godzinie pierwszej. Vpewniona była, że w tej chorobie miała umrzeć, osobliwie odezwaniam się do niej Krucyfiks, który miała w Celi, gdyż w pocy Narodzenia Pańskiego, słyszała go mówiącego do siebie, żeby się gotowała do niego, co też y inni słyszeli. Mało co przedtym, pewna Zakonnica w zachwyceniu będąc, widziała piękne mieszkanie, drogiemi Kamieniami ozdobione y słyszała z podziwieniem, że taką była chwała, którą PAVLI MARYI gotowano. Vstydawszy o śmierci Wielebney Matri, zbiegł się tłum niezliczony ludzi, dla

widzenia Ciała Wielebney Mátki, które było Kwiatami przyozdobione, z palmą w ręku, któremu wielkie ufzanie czyniono; poćierając Obrázky y Rożńce, y Świętobliwość iey głosząc. Z takim że Konkursiem, odprawiono iey Exekwie, które za przybyciem Oycá Prowincyalá, były powtórzone. Niebyło ná ten czas w Wiedniu, Dworu Cesarzkiego, kiedy Wielebna Mátka umarła: W krotce potym przyjechała Cesarzowa ELEONORA, która tak chorowała ná oczy, że wcale nic widzieć nie mogła, ále udávšy się do przyczyny Wielebney Mátki, z podziwieniem, wszystkich, doskonałe zdrową została.

1019 Ten Cud był okazyą, że po wyjściu trzech lat, y trzech Miesięcy, według pobożnego Cesarzowey pragnienia, otworzono Grob Wielebney Mátki y trumnę, wpród zmowiwszy Modlitwy, co gdy uczyniono, aż z podziwieniem wszystkich, między wilgotnym y zbutwiałym odzieniem, znalezione było całe, y nie nienaruszone, godne czci Ciało: Które Samáś CESARZOWA Swoimi rękami, z ufzaniem obćierała z plesni: Rozkazała potym zwołać Doktorow y Cerulikow, którzy uczyniwszy wpród należyty examen, y tę nieskazytelność ciała za Cudowną ośádziwszy, swoje świadectwo ná to dali. Prżeto zaraz wszyscy do Choru idąc, y BOGA w Świętych swoich Cudownego chwając, *Te DEUM Laudamus* nábożnie Spiewáli, tegoż samego dnia, który był dziesiąty Kwietnia. Dla większego tey nieskazytelności pokazania, chciała CESARZOWA, żeby to czci godne Ciało, wystawione było ná widok, y okná żeby były zówŹe otwarte. Wroćiła się powtórnie, CESARZOWA, której Doktorowie, pilnie uważając toż Ciało, poczuli bardzo wdzięczny zápách, od niego pochodzący, y powtórnie twierdzili, że tá nieskazytelność jest Cudowná. Dla czego CESARZOWA pobożná, kazała iey Trumnę orzechową zrobić, y w Habit Zákonny z drogiey Materyi przyoblec, dla większego iey ufzania.

1020 Dotąd to świętobliwe Ciało, trwá

nieskazytelne, wdzięczny zápách z siebie wydaiące, z którego płynie likwor y tak pachnie iáko Oliwá. Jako żyjąc Wielebna Mátka, opinią Świętobliwości słynęła; tak u Cesarzkiego Másejstatu, y Pierwszych Vrzędnikow, Cesarzki iáko u Prálatow Kościelnych, y Zákonnikow; á wraz mowiąc, u wszystkich, którzy ją ználi: Tak y po śmierci, toż swoiey Świętobliwości ufzanie miała, którą uczynione potym Cudá oświadczaia. Wnuczka iey, JOZEFA, MARYA, dla chorob y Słabości ustáwicznej, nie mogąc Zákonnych ośtrości znośić, przez iey przyczynę, tak doskonałe zdrową została, że skończywszy Nowicyát, z náleżytą we wszystkich Zákonną Obserwancyą, Profesyą uczyniła. Doktor Bároniusz, przez iey zasługi y przyczynę, od ciężkiej y nieustannej zóładká boleści, uwolnionym został. Cesarzowa ELEONORA, wezwávšy iey, od zbytniey ná twarzy inflámmacyi, y od boleści w pierśiach, y we wszystkich iunkturách, uwolniona została. Sekretarz Cesarzowey, nieznosnemi boleściami podagry dręczony, gdy iey wezwał ná ratunek, temi słowami: *O Matko moja, jeżeli jest Święta, iak popólicie mówia, y jeżeli jesteś w Niebie, jako się wierzy, ratuj mnie teraz y zdrow mnie.* Ledwie to wymowił, zaraz zdrowym został. Pewna Pani, wzięwšy Koronę z Kwiatow, która ná głowie była Wielebney Mátki, tegoż momentu od długo trwajúcey febrы wolną została. Jedná Pánienká, teyż Pani, máiać w kolanie wielkie nábrźmienie, z pewney áffekcyi, ledwie co przyłożyła pás Wielebney Mátki, zaraz się rozeszła nábrźmiałość, y ustąpił ból: ále gdy z porady iednego Doktorá, ludzkich zażyła lekarstw, większe po całym cieie uczuła boleści, z niebezpieczeństwem życia; Záczym záśuiąc że to uczyniła, znowu pás przyłożywšy, powtórnie zdrową została. Inzá cierpiąc ciężkie boleści, z áffekcyi kámienia, iak tylko tenże pás przyłożyła, zaraz kámyk ják laskowy Orzech, łatwo z niey wypadł. O teyż ná Kamień Choroby, za przyczyną Wielebney Mátki, Xiążę pewny Nieś

Niemiecki, wolnym został. O wielu innych głoszą Cudach, za przyczyną Wielebney Mátki, uczynionych, y wielu łaskách zasługami iey otrzymánych; gdyż pokazując się czasami, zbawienne dawała napomnienia, y inne łaski czyniła.

1021 Była Wielebna Mátka, we wszystkich cnot Zakonnych ćwiczeniu naydoskonayszáz, o których jednak mało co námienimy. Zaczynając od Teologicznych, żywą miała wiarę, ktorey mocą wiele uczyniła cudów, dla ktorey rozkrzewienia do Niemiec posłała, za ktorey obronę, usilnie pragnęła umierać. Nádzieję miała gruntowną, którą od BOGA umocniła, wszystko otrzymála czego się spodziewála, zakończyła wszystko co dla Pana BOGA poczęła; áni iey żadne trudności, czyli od ludzi, czyli od szatánów, od zamyśłow nie mogły oderwać, zázwsze zwyciężyła, zázwsze tryumfowała. Miłość gorącą miała, którą BOGA dla jego wielkiej dobroci, á bliźniego dla samego BOGA kochała: Oświadczała tę miłość przedziwne ákcy, ktore dla BOGA czyniła, y co cierpiała, gdyż *próbá miłości, jest pokazanie rzeczy*, jáko Święty GRZEGORZ naucza: też miłość oświadcza, iey wiele innych uczynków, ktore czyniła ná dobro bliźniego, różnemi sposobami w potrzebach go ratując: też ná ostatek miłość, oświadczała wszystkie dobrá od BOGA pochodzące, ktore czyli w stanie náтуры, czyli w wysokim stanie łaski, obficie odebrała, z ścisłym ziednoczeniem się z Panem BOGIEM.

1022 Inne záz cnoty, w naywyższym stopniu odziedziczyła. Cnotę pobożności, oczywiscie pokázowała w naydoskonayszym BOGA uszanowaniu, w Náyświętszym SAKRAMENCIE; Náyświętszey PANNY Bogaródzicy. Świętych także Pátronów swoich, á ná ostatek Cálego dworu Niebieskiego, do ktorego ustáwicznie pragnęła, y w którym w śmiertelnym Ciele będąc, już duchem żyła, osobliwe uszanowanie miała. Posuszenie bardzo ściśle chowała, tak w nienaruszoney Vstaw Zakonnych obserwancyi, jako y w wykonaniu Przełożńskich roz-

skázów. Czystości była prawie Anielskiej, ná ktorey obronę, y zachowanie, mężnie zázwsze stáwiała się, od młodości lat swoich, y którą w niej wszystkie iey mowy y uczynki iáwnie pokázowały, y inne do teyże Cnoty pobudzały. Vbostwo Ewángeliczne, wielce sobie powázála, z ktorego miłości, zázwsze wytártego odzienia, y innych rzeczy podlejszych zázycwała, y często samych nawet potrzeb niewać niechciała. Pokory wielkiej była, przy tak wielkich Honorách, gdy ná Cefarskim Pálacu zostáwała, z genarálnym wszystkim ápláuzem: ktora się w niej iáwnie pokázála, kiedy iáko się wyżej námieniło nápomnióna, o zbytnie szukanie (czego w niej nie było) próżności, temu który iá bez winy nápominał, y niewinnie zázystdzał, bázdro wielkie dzięki czyniła. Cierpliwości była niezwydziejonej, którą w nieustánnym tyle chorob, y utrapienia cieżkiego znoszeniu, przez tak wiele lat oświadczyła, więkze cierpieć pragnąc. Zgádzániá się z wolą BOSKÁ doskonálego była, którym nie tylko cierpliwie, ále też y wesóło, tak wiele przypadków przez cały czas od Profesyi Zakonney znosiła: przez ktore chciała z CHRYSTUSEM cierpiącym żyć, y ná KRZYŻU umierać. Skromności była ANIELSKIEY, milczenia nieporównánego, prostoty wielkiej, á ná ostatek we wszystkich cnotách była doskonála.

Dáry DUCHA Świętego, fawory, 1023 y łaski sobie dáne, w wysokim stopniu miała. Darem rozumu prawdę Wiary przenikała, w ktorey rozmyślániu, często záchwyconá bywała. Mądrością, w náywiększych dla chwały BOSKIEY sprawách rządzila się. Náuką rządzenia niższemi oświeconá bywała, w Rádzie około duchownych rzeczy była przedziwná. Pobożności ku Panu BOGU była znaczney. Męstwá niezwydziejonego, tak w poczynániu trudnych rzeczy, iáko y w znoszeniu niepomyślnych. Dar miała Proroctwá, którym wiele przepowiedzáła przyszłych rzeczy. Użyczył iey BOG łaski czynienia Cudów, tak zá żywótá, jáko też y po śmierci, co się z wielu dowodów po-

pokazało. Miała łaskę daną sobie, w przywróceniu zdrowia, wielu bowiem przywróciła do niego, jako się z całego tego opisanie wydać. Naukę miała własną, przez którą pobożne, y

Niebieskiey nauki pełne traktaty wydała. Inne odziedziczyła łaski, choy nie sobie od BOGA pozwolone, których tu ludzby niepodobną doskonałe wyrazić.

Z Y W O T

Wielebney Siostry **MAŁGORZATY**, od **Matki BOŻEY**.

1034

Wielebna Siostra **MAŁGORZATA** od **MATKI BOŻEY**, urodziła się Roku Pańskiego, 1587. z pobożnych y uczciwych Rodziców, w Miasteczku Formsen, Wyższej Fryzyi w Belgium: Ociec nazywał się Sebestyan Wannokt, urodzeniem z Miasta Gorgen Brabancyi; Matka zaś, zwąca się Gertruda Bernarts, rodem z Stych Munster, nie daleko Oudegeelu. Wielką swoim Wrodzeniem, tak samym Rodzicom jako też Krewnym, y ich Przyjaciółom radość przyniosła, y wszystkim była miła; Dla tego się wielu oto starało, żeby ją byli do Chrztu trzymali. Ociec iey chciał żeby ją Imieniem Siostry swojej, **MAŁGORZATY** na Chrście Świętym nazwano. Ta Pánienska, od samych prawie pieluszek, przyszła doskonałości, znaki dawała: Gdy bowiem Bracia iey y Siostry, w niemowlęcym wieku dziećmi się igraćkami bawili, ona już iak stępczna y skromna, osobności w domu szukała. Pobożna Matka iey, siedmioro dzieci mając, wszystkie w pobożności Chrześcijańskiej ćwiczyła, nabożnych uczyła ich Modlitew, na Nabożeństwach do Kościoła y na Kazania z sobą brała. Gdy szosty rok miała **MAŁGORZATA**, trafiło się, że drugą Pánienską, dziesięć lub jedenastcie lat wieku swego mającą, z dopuszczenia Szatańskiego chciała ją do zguby przyprowadzić, ale osobli-

wszą protekcyą Páná BOGA zachowaną została; albowiem iey powiedziała, że jeżeliby chciała, z nią kompanią trzymać, miała iey dać woreczek z proszkami, któremi się natarszy, latałaby, doład by zamysliła, y mogłaby cały Swiat widzieć, y jego apparencey. Lecz gdy **MAŁGORZATA**, w tych rozmowach, usłyszała wspomnienie Szatana, y jego wzywianie, lubo z początku te rzeczy niby iey się podobaly, od tąd bacz się poczęła, y Towarzystwa zaniechała, z ową niecnotliwą dziewczyną przed nią iako y przed iey Matką uciekając, którą w krotce potem, jako Czarownicę spalono.

Będąc Ociec **MAŁGORZATY**¹⁰³⁵ Żołnierzem, y jednego Pułku Chorążym; a według zwyczaju Niemieckiego, mając z sobą Żonę w Obozie, miał przy sobie także Familię. Zaczyn **MAŁGORZATA** jeszcze młodziuchną, z Bracią y Siostrami w Obozie będąc, wiele biedy, niewczasow, y niewygód, w samych nawet do sustentacyi życia należących potrzebach wycierpiała: Często się trafiło, że gdy chleba y innych do żywności rzeczy nie było, Konie mięto, a czasem y Surowe jadła; W Obozie nie rozbierając się przez pięć Miesięcy, na gośey ziemi sypiała, a gdy trochę stomy na posłanie znalazła, miała to za wielkie delicye. Pobożna Matka mając o Coreczkach staranie, zgromadzone do swego Namiotu, Nabożeństwem y ręczną robotą zabawiła, y sposobu podziwego

wego życia uczyła. Lecz gdy by był BOG, swoim błogosławieństwem tej familij nie utwierdził, trudno iey było w Panieńskiej całości. Corek dochować. Albowiem że się mało wiary, y pobożności w traktujących wojnę znajduje, (jako nieśie polpolite przyśłowie) wiele się im okazyi do upadku w Cnocie trafiało. Obratła była sobie MAŁGORZATA, już duchem BOSKIM natchnioną, zakonne życie między Zakonniceami Świętego BERNARDA, w Prowincyi Fryzyi, gdzie na ten czas zostawali; ale Ociec nie chciał na to zezwolić, mówiąc że się ta Prowincya, w moc Heretykow dostanie: lecz gdy już dwanaście lat miała, obiecał ją za Mąż wydać, za pewnego uczciwego Młodziana, który w pewney okazyi zginął, a MAŁGORZATA widząc się uwolnioną, wielce się radowała, którą Stanu Zakonnego pragnęła. Mając politowanie nad Pannienkami inżemi, Coreczkami Żołnierzami, które pieśzo chodzić musiały, prosiła Matki, żeby podczas którą z nich na swoje miejsce do pojazdu wzięła, sama zaś pieśzo, a często po śniegu chodzić wolała. Trafiło iey się raz, gdy podobny miłosierdzia Akt uczyniła, a Pułki na różne szlaki się rozłączyły, że od Niemieckiego Pułku swego daleko zabłądziła: y tak z wielkim utrapieniem swoim, y smutkiem Rodziców swoich, po polach się błąkała, ale płaczący Pán BOG przyszedł na pomoc, bo od pewnego Wodza Gállo Belgow wziętą na drodze, gdy mu powie działał Imię Ojca swiego, po trzech dniach strąpioney y szukającej Mátce, oddaną y odesłaną była.

1026 Już od kilku lat, MAŁGORZATA Nászą, dziecinne lata przeszła, prowadząc życie trybem Żołnierskim, aż przeciw, za Oycowskim pozwoleniem, wraz z Matką do Bruxell przyjechała, żeby tam jeźliby można było, Zakonniceą została: co się iey przeciw dobrze nadało, iako y innym dwom iey Siostrom (śiedmiu ich bowiem było, pięć Corek, a dwóch Braci) starszą tedy przyjetą była między Zakonnice Świętey KLARY, MAŁGORZATA do Nászych Karmelitanek, a trzecia do

Dominikanek (iako się niżej powie) W Wigilię Wniebowzięcia Najszyjszej PANNY, do Bruxell przyjechały, uszedszy w drodze, życia y czystości niebezpieczeństwa; MAŁGORZATA na służbę pewney Páni oddaną była, za Pannę Pokoiową; gdzie do Nabożeństwa mając większą spółośność, do Kościoła chodziła, na Mszach, na Kázaniach, na godzinach Kapłańskich, y Processyach bywała; y chcąc się do Zakonnego Stanu sposobić, dobrowolne czyniła umartwienia, gdyż mało jadła, mało piała, choć podczas ciężkie pragnienie cierpiała, groch suchy w trzewiki dla umartwienia kładła, bardzo mało sypiała, modląc się podczas, gołemi kolanami przez trzy godziny nie ustannie klęczała, grubym rąsem Zakonu Świętego FRANCISZKA, ciało ściśle ściągala. Nad to Książki Nabożne, a ołobliwie żywoty Świętych Páńskich czytała, z pilnością do Sakramentow Spowiedzi, y Przenajświeższej Kommunii uczęszczając.

Już szesnasty rok miała, gdy iey¹⁰²⁷ Ociec umarł, Sakrament Bierzmowania przyjął, którego przedtem w Obozie, z racyi że Biskupa nie było przyjąć nie mogła. Zaczem widząc się osieroczoną w ziemi cudzey, poczęła z większą pilnością o obraniu Stanu Zakonnego myśleć, y dla tego pilniey się w pobożnych uczynkach, już wspomnianych ćwiczyła, nadto w lnianey niechciała chodzić kofzuli, y naśladowiac pobożnych Rodziców, suknie swoje Vbogim rozdawała, łoszką miękko usłanego niezażywała, y podlejszych, a cięższych usług w domu PANSKIM, przeciwko woli Páni swojej pilnowała, z ochoty swojej. Te dobre uczynki, różlicznemi łaskami nadgródzał iey BOG, iako to głębokim rozmyśleniem Męki swojej, w ktorej, częstym rozmyśleniu, niepojętej siłkości zażywała. Gdy z tych uczynków, y przyrodzonych dárow, wszystkim się podobala, dopuścił Pán dla iey próby, y zasług przynależenia, że pewny Młodzian, Brát Páni iey, różnemi spólobami, chciał ją zwieść, to o biernicami że się z nią ożeni, to podchlebstwem, to osiárowaniami pieni-

dzmi y podárunkami, to niespodziewanym do iey pokoiku podczas spoczynku zwyczajnego wpadaniem, to náiętym ná to, przez sfugstáraniem. Lecz czyta Pánienká, zázwise się ná wszystko mężnie stáwiała, y wszystkie iego inwencye olzukała, jáko też y sfug jego, ktorzy przykładem Pána nigdy iey pokoju niedáli: jednego bowiem z nich, pobożnemi reflexyami swoiemi, uczyniła Kármelitą, drugiego Fránciszkanem: Jeden dotrzymał do czego się obligował, drugi dla częstej choroby wystąpił, który nie tylko ludzkim stáraniem, ále też y zaciąganiem Szátáná, ná iey się Cnotę zázwiął, álbowskiem dał iey piękne jabłuszko, czárámi przypráwione, ktorého mądrá Pánná nie jádła, ále je osobno položyla, y ná zájustrz wšytko czárne ználázla. Sam že Pan iey włásny, długo pracował, żeby iá zwiodł, pod czas zráná nieubrany do niey przychodząc, gwałtownie na nią gdy sama była nácierając, ále wšpániałym umysłem, gwałt gwałtem odsiebie oddalając, sama siebie wolną czyniła, y chwálebnie trymfowała, w BOGV bowiem ufając, niczego się nie bála, álbowskiem była silná, y do prac przyzwyczajóná w Obozie, gdy lochy sama w ziemi kopála, ziemię wynosiła, y inne práce czyniła.

1028 Chętnie by była MAŁGORZATA służby w tym Domu odstąpiła, ále się gdzie podzieć nie miała. Prosiła o Hábit Zákonny, w Zákonie Świętey KLARY, w ktorým Siostrá iey Stárzla, w krotce czynić miała Profesiá; lecz że mieyscá nie było, skutku w Intencyi nie odebrála, czym wielce zázmuconá, do tegoż się domu wrociła. Gdy pewnego dnia ciężkie ućiski cierpiála, rozumiejąc że iey prágnienia, przyść do skutku niemogá, Náświétszey MARYI PANNY ná ráunek wezwála, ktorá piástując ná rękách Náśłodszego Synáczka, pokázála się iey w ogromney Státurze, w wielkim Májeściácie, w niezwyoczney biáłości jánościá wiékszá od Słońcá otoczóná, ktorá się uśmiecájąc do Syná, w prawe ramię MAŁGORZATĘ, powoli uderzywszy rzekła do niey, *Bądź dobrej*

nadziei, á będzieš Córka Zákonu mego, y to wymowiwszy zniknęła. Wesółá zostála MAŁGORZATA z Niebieskiey Obietnicy, nie będąc jeszcze pewná, do ktorého była Zákonu powołáná, až tráfiło się, iż Páni iey, dostała Zywoťá Świętey Mátki Náśzey TERESY, ktorę Hiszpáńskim językiem nápisane, Niederláńdzkim językiem Pánienkomá swoim tłumaczyła: Zycia tego sfuchájąc MAŁgorzátá, rzekła Páni swoiey, iż do tego Zákonu má powołanie; ktorey odpowiedziála, *niemogłabyś z temi Zákonnicami żyć, bo Hiszpánki, są wielce surowe*: Lecz MAŁGORZATA więkšie prágnienie miała, do sfukania społeczności z niemi, y o niczym inšzym nie myśliła: Zázchym w jednym śnie mistycznym, widziála dwie Zákonnice Kármelitánki, w swoim Hábiéie, osobno každá z Twárzy, ktore w Niederlándzie Kláštór fundowały, y onę przyięty, te záz ktore widziála, były Wielebná Mátká Anna od Pána JEZVSA, y Beatryx od Niepokálanego Poczęcia, iáko potym uznála. Ná ten czas miała dwudziesty rok wieku swego.

Ledwie Zákonnice do Niederlándu¹⁰²⁹ przybyły, až MAŁGORZATA Náśzá trzeciego dnia, wraz z Pániá swoią do Wielebney Mátki Anny od Pána JEZVSA przysła, o Hábit Zákonny upráśzając, który zá Instancyá Náypřewielebniejšzego Jędrzeja de Soto, Spowiedniká Nájąśniejšzey Xiężney, y zádobrym od innych záleceniem otrzymała. Lecz dla próby, przez kilká miešięcy służyła im przed kořem w rezydencyi, w ktorey nápásći od Szátánów cierpiála. Máło co przed Świętem Wšyřtkich Świętych, przy osiárowaniu Fundácyi Lowánienškiey przyiętá była Náśzá MAŁGORZATA, y dwómádniami przed wštápieniem wiédziála CHRYSTVSA Pána, Krzyž ciężki ná rámionách niořącego, ktorým iey prace y pokusy nářępujące oznáymował; przeto iá Spowiednik swoimi rácyami do znořenia Krzyžá záchęcał. Wštápiła tedy do Konwentu Bruxellenškiego, dwiemá álbó třemá dniami przed Świętem Wšyřtkich Świętych Roku Páńškiego, 1607. gdzie w sukniách řwieckich až do Święta Niepokálanego

pokalánego Poćięcia była, Pánu, y slugom lego, z wielką pilnością, y doskonałością służyć. I tego dnia Wroczyścioci Niepokalánego Poczęcia, w Zakonny Hátit obleczoná od Wielebney Mátki Anny od Pána JEZVSA, y między Siostry Konwerskie policzoná została, nazwana MAŁGORZATA od Mátki BOZEY.

1030 Jako iey CHRYSSTVS Pán zapowiedział, zaraz ciężkie práce y pokusy cierpieć poczęła, tak náprzykrzájąc się ciáłu swemu, surowemi aż do wylánia krwi, y częstemi dyscyplinami, ostre-
mi żelaznych łańcuzkow kołcami, długim czu-
dziem ná Modlitwach, y innymi umárwieniami zwyczajnymi, ktorými ciáło ustawicznie dręczyła, iáko też od Szatáńskich nápásći, ktorzy się iey w różnych strászydlách pokazując, niezmiernie ją trápili, z łózká zrucáli, do desperácyi przyprowadzali, y żeby przeciw BOGV bluźniła, y sama się zabiła, do tego ją przymuszáli, wiele także innego y codziennego przybywało iey umárwienia, które od Zakonnic y ná Kápitułách y ná innych miejscách dla próby cierpliwości ponosiła. Temi sposóbami od niedoskonałości oczyszczoná, y do BOSKICH łásk przygotowaná: w dalszey doskonałości drodze postępując Zakonnych cnot nábywała, y tak się w umárwieniu zókochála, że máło jadála, y samę ná potym wodę piála: BOSKÁ miłością páłała, y wielkim prágniem náśládownia Świętych zapáloná była.

1031 Skończywszy czas Nowicyátu, Solemną uczyniła Professyá, dnia dwudziestego Grudniá, o godzinie piątey po południu, Roku Páńskiego, 1608, w rękách Wielebney Mátki Anny od Pána JEZVSA, z taką duszy swoiey pociechą, że w záchwyceniu przez kilka dni była widziáná, gdyż zbytniá iey duszy pociechá, ná ciáło iey spływała. Po uczynioney Professyi, tę od BOGA łáskę odebrála, że się od Jego obecności nieodłaczając, nieustannie Náyswiętszego SAKRAMENTW, y niby obecne poięcie miewála, gđże-
kolwiek bowiem była, przepuścił Pán, żeby ją Szatán różnemi stráchami, nie-

znośnemi fetorámi trápił, y niewstydliwemi poduszczeniámi nápástował, czásem iey reprezentuiąc osobę owego rozpustnego Młodziáná, który tak wiele rázy ná iey Cnotę siatki zástawiał, pokazując się w postaci Náłzych Zakonników, álbó psów; álbó zwierząt; ále náycięściey w postaci Młodzieniá-
szká jakiego pięknego, który idąc z nią, po całym Domu chodził, ále gdy widziál że ná niego niedbála y znakiem KRZYŻA Świętego odgániála, rozjuszony chciał ją raz wstúdnia wrzucić.

Przez dwánáście lát MAŁGO-1032
RZATA Nářzá Wielebney Mátkce Annie od Pána JEZVSA chorey, z wielką miłością służyła, nie bez wielkiey swoiey niewygody, álbowskiem oprócz tego, kuchenná powinność odprawowała. Dla czego tá Wielebná Mátká wielce ją kochála, y osobliwszą poufałością, Serca swego skrytości objawiała, y często kiedy co czynić miała, iey rády záżywała, co iey nieiákiey zázdrości okázyją u innych Zakonnic było. Ledwie się wymówić może, iák wiele w tey usłudze Wielebney Mátkce Annie, przez tyle lát ucierpiála. Gdy bowiem chorá tylą chorobámi ściśnioná była, że ustawicznie áby ją przenoszono prosiła, y sama swemi rękámi jeść nie mogła; áni iey Zakonnice inne usługować wystárczáły: potrzebá było, żeby MAŁGORZATA Nářzá zawżę w dzień y w nocy ássystowała, osobliwie ostatnich iey lát; Dla tego bezsenne nocy ordynáryinie prowadziła, y ledwie czym posilić się mogła. Gdy pewnego dnia pracámi zwałoná, do Choru przyszáła, y w swoich potrzebách miłe się przed Pánem záliła, nie słowy, lecz ięczeniem Sercá; czując go sobie przytomnego, mowiącego słyszáła; *leście bodź cierpliwá, w służeniu służcie moiey*: I w nádgrodę tey usługi wielkich potym łásk BOSKICH dostápiła, y Niebieskich pociech. Koń-
czyła tedy ustawiczná Wielebney Mátkce usługę swoię, aż do iey Smierci, w iey bowiem rękách w BOGV zasnęła.

Po Smierci Wielebney Mátki, nie 1033
Spoczynku ciáła swoiemu, ále większych prac szukała, Pospolite Zakonne umar-

twienia, niby za bardzo lekkie mając, dyscypliny powtarzała aż do Krwi wylania, rany ociem y Solą zakrapiała, często na Chlebie y wodzie pościła, a pod czas przez trzy dni wstrzymywała się od napoju, owoców przez kilka lat nie jadła, lubo wielki do nich apetyt miała, zawsze trochę piotunu do potraw mieszała, na pamiętkę Mięki Pańskiej, którą zawsze w pamięci miała. Przez wiele lat, Ciało y nogi powrozem ściśle bardzo ściągała, z kądem często krew wypływała, y ciężkie cierpiała boleści: W wszelkiej okazyi ciało trapiła, na upał słoneczny wystawiała, sekretne miejsca chędożyła, węglami rozpálonemi język parzyła, ekskrementa ludzkie, y eiekcyę do nosa przytykała, Mięso zgniłe robakami roztoczone, w woreczku dla nieustannego Smrodu, przy Sobie noсила, oczy Cebulą nacierala, z naczyniami pełnego piwoćin pijała, gnoy Kości w podółku noсила, y insze obrzydliwości sobie zadawała, czym naturalną swoją inklinacyą do ochędostwa, zwyciężyć chciała, ale iey w tych obrzydliwościach, czasem Pán przedziwną wonność mieszał. W tym umartwieniu tak niezwyčajnego ćwiczeniu się, dwadzieścia y cztery lat przepędziła, kotremi tak swoje ciało w niewolę podobiała, że wielce pomiarkowane miała namietności.

1034 Tak wielkie łaski od BOGA na Modlitwie odbierała, że ledwie się wyrazić mogą: Bo oprócz wianego, Niebieskich tajemnic, y BOSKIEY doskonałości, dosyć nadzwyczajnego rozmyślenia, często Páná obecnego miewała, który ją słowami wiecznego żywota rozweselał, cieszył, miłości swojej znakami poсилаł, y do siebie pobudzał: Temi łaskami cudownie zachęcona, gwałtowne miłości impety cierpiała, kotremi pragnęła rozstać się, a bydz z CHRYSTUSEM, y na ten czas niby w zachwyceniu zostając, o samym tylko BOGU mówić mogła, y na osobność od innych odchodziła, żeby gorącość z Sercá iey pochodzącą, BOGU prezentowała, y przedłużenie mieszkania tu na ziemi opłakiwała. Wszystko co widziała, czyniła, lub

słyszała, do duchownego sensu prowadziła: Zaczynam nie tylko powierzchownemi kuchennemi usługami, nie oddalała się od Niebieskiego rozmyślenia, ale ráczey wszystkiemi stworzeniami, iako grádusami do BOGA wstępowała, y do niego wszystko ordynowała, a ustawicznie zwykła mawiać: *Cbwała BOGU, álbo Błogosławiony BOG*, z kotrych słow, niezwyčajną siódkość czuła: W usłudze kuchenney, BOSKIEGO doświadczała błogosławieństwa bo miasto gorącą od ognia, ochłodę czuła, co iey do rąk oddano, to tego jawnie przybywało. Cudow też doznawała: gdy się bowiem ráz ogień zaiął w koninie, y iey ledwie nie spalił, jak Świętey ANNY na ratunek wezwála, zaraz ogień ugaśł, y ona od ognia wolną została. Trafiło się, że pewny Człek, pułkę z Cymboryum z Hostyami Konsekwowanemi ukradł, zlał pány, zaparł się świętokráctwá, ale zkonwinkowany, bez żalu za grzechy, miał bydz na plác prowadzony: Modliła się za niego MAŁGORZATA, ofiarując się na wszelkie męki, a Pán wysłuchawszy iey Modlitwy, ciężki ból na nią w uszach dopuścił, y objaśnił iey, że ten Człowiek bardzo go zmysłem słuachu obrażał, kotry za iey przyczyną nawrócił się, y wielce skruszony, ogniem spalony był. Pewnego Człowieka, bardzo złego, y okrutnego, na Swoię Málżonkę niewinną, tak słowy swemi zmiękczyła: że ten, na potym, w wielkim ją miał poszanowaniu.

Pewnego dnia, mając Mszy Świętey 1035 słuchać, widziała na Kapłanie do odprawienia Mszy Świętey idącym, CHRYSTUSA Pána, Krzyżem obciążonego, y cierniem ukoronowanego, y słyszała mówiącego do Siebie; *Patrz iako jestem obciążony, za Ciebie idę na tym Krzyżu zawisnąć*. Z tego widzenia wielkie wzięła ku Kapłanom y Mszy Świętey poszanowanie, y pobożny áffekt do Krzyża: Zaczynam chcąc się CHRYSTVSOVI Swemu, Wkochanemu, przypodobać, o nic innego nieprosiła w tym życiu, tylko o duchowny Krzyż w pracach, y o śmierć na Krzyżu. Ochotnie na Kapłáńskich pácierzach

cierzach bywała: A gdy Komunikowała, płomieniami BOSKIEY miłości tak gorzała, że te ogniste słowa mawiła. *O Miłości duszy mojej! O BOŻE Serce mego! daj mi Twoie Święte błogosławieństwo, żebym Cię mogła całym duszy affektem kochać, y we wszystkich, Twoja wola czynić y podobne akty miłości, y innych wytokach cnot z natchnienia BOSKIEGO czynić.* Gdy pewnego czasu Chleb ciepły, chora Zakonnicy niosła, widziała u niej CHRYSYSTUSA Pána, y zadamiawszy się mówiącego słyszała, *Niewiedzieć, że co czynicie iedney z tych, Mnie czynicie?* Między oktawą BOŻEGO Ciała, widziała około HOSTYI wiele tysięcy Świętych CHERVBINOW z wielką prędkością y weselością latających, y że od Hostyi wychodzące promienie Serce iey zapalały. Innego czasu widziała ze Najsświętższą Hostyą biały Swoy kolor, w czerwony zamieniła; Widziała raz CHRYSYSTUSA żywego w HOSTYI się pokazującego, nakłztałt żywego ciała. Gdy Komunią Świętą iednego czasu przyjmowała, czuła usta swoje krwią ciepłą napełnione, która niewyznaczoną wdzięcznością, po całym ciele iey rozpływała się. Temi y innemi łaskami, tak w Miłości BOSKIEY zapalała się, że ani spać, ani iść, ani pić, ani co innego czynić nie mogła, tylko o nim myśleć albo mówić. Zawsze go sobie byź obecne czuła, czajem wedle siebie siedzącego, pokarm sobie podczas podawającego; Tak zaś pewną będąc o iego obecności, tak wesola, y utwierdzona była, że iakby ciała ciężaru nie czując, niby się latać zdawała. Chciała by była codziennie, Świętą Komunią przyjmować, ale dla proby, tak Przetóżeni, iako Spowiednicy, spólnych nawet Komunii zabraniali iey, y rozkazywali pod czas, żeby na Najswiętższy SAKRAMENT nie poglądała, albo żeby o nim nie myślała, iowzem często iey z Choru wychodzić rozkazywali.

1036 Tak wyraźney miłości służył swoj iey, BOG korrespondował: Widząc ją bógwem nieraz wzajemnie z miłości ku sobie mdlejącą, y siebie Samego

wszędzie na wzor Oblubienicy szukającą; często iey się pokazywał, y mówił podczas do niej; *Niewiesz, że pragnę do ciebie? Moje rozkoszy z tobą są; żebyś bardziej Miłość moję uczuła, y swoją przeciwko mnie, rozkoszy ukrytem się.* Mówił innym razem, *Dla ciebie stałem się Człowiekiem:* Innego zaś czasu mówił; *Já w tobie spoczywam, y ty spoczywaj we Mnie:* Podczas mówił; *Jako Fenix miłości, dla ciebie, jestem zrąbiony miłością, otwierając pierś, daję ci Życie, moją Krwia.* Mówił potym. *Szukaj mnie zawsze w tobie, a znajdziesz zawsze:* znowu rzekł: *Mnie Ciergi Tobie daję, iako Ojciec moją Ciebie, całą Mnie oddał.* Drugą razą; *Mnie zawsze kochać będziesz, wszystkie swoje chwata we mnie jest, twoich rozkoszy ze mnie Samego nabieraj.* Tą miłością żyła, ani sypiać mogła: Jeżeli kiedy godziny, lub naywięcej pułtory sypiała, każdego Kwadransa, miłości impetem obudzona bywała. Gdy w Zgromadzeniu mówiące Zakonnice o Męce CHRYSYSTUSA Pána słyszała, takim upalem Miłości Serce iey zapalało się, że uchodzić musiała, aby w zachwycenie niewpadła; a podczas o wodę prosić musiała na ochłodzenie. Gdy dla Miłości Męki CHRYSYSTUSA Pána, pragnęła go w Męce naśladować, uczuła w sobie ciężki ból głowy, nie inakży, tylko jakoby dierniem koronowana była. który ból podczas Kwadragezimy, y w Piątki bardziej się przymnażał.

Ustawiczną prawie obecnością 1037 CHRYSYSTUSA Pána cieszyła się, Widziała go pod czas w tak Wielkim Majestacie, ozdobą twarzy y jasnością, siebie samą oświecającego, że miłością zapaloną zostawała. Widziała podczas smutnego y strąpionego, y siebie samą do w pułcierpienia zapraszającego. Widziała także, y sam iey CHRYSYSTVS oznaymił, że wiele cierpieć miała. Widziała go z powrozem na Szyi, sfatygowanego, y nakłonionego, y z iego nauki utwierdzoną została w dobrowolnym cierpieniu. Trafiło się iey czasu pewnego, iż z politowaniem pozdrawiając y ádornując w Klasztorze Obrząz Pána JEZUSA Ukrzyżowanego, użyła-

używała Krew z Boku iego płynącą, y usłyszała mówiącego, *Chętnie Tobie dam krew moję*. Gdy z Świętej cię-kawości wiedzieć pragnęła, któraby też naywiększą była boleść męki Jego: obaczyła go do słupa przywiązanego, y poznała, że co do niższej części ciała, więcey ucierpiał przy biczowaniu, w żądanych razach w żyłach y Kościach, y że rozwiązany z morder-
skich postronków, w Krew Swoję Prze-
nayswiętszą upadł, y że nagi w przy-
sionku na ostrej y zimney aeryi zwią-
zany był. Gdy podczas cierpieć pra-
gnęła ow smutek, który CHRYSTVS
modląc się w Ogroycu cierpiał, takie
duszy czuła uciski, że zimnym potem
oblana, bliską skonanią bydz się zda-
ła. Chciał ją Szatan pod zmyśloną
CHRYSTVSA Páną postacią zwiesić,
mówił iey podczas, *Ja jestem CHRYS-
TUS, wierz moim słowom*; Lecz ona
Niebieskim Światłem oświecona, y
pokazującego się postacią, tak na Ciele-
iak y na duszy przestraszona, od-
powiedziała iemu; *Kłamaż, ty nie ie-
steś SYN BOŻY, ani mówom twoim*,
*wierzyć będę, ale słowom JEZUSA
CHRYSTUSA*.

¹⁰³⁸ Gdy tak nadzwyczajne łaski odbiera-
ła, niemogła ich Spowiednikowi należy-
cie opowiedzieć, ktorey wielce się smuca-
cey z tey okazji, pokazały się wraz, Świę-
tą Matką Nszą TERESA, y Wielebna
Matką ANNA od Páną JEZVSA,
które ręce kładąc na iey głowę, mo-
wiły; *Corko na potym będzieś miała
wolność ducha*: ktorego doznała, w po-
dobnym czynieniu relacyi Spowiedni-
kowi. Często miewała Nayswiętszey
MARYI Panny widzenia: Pewnego
dnia wielce strapióna, mówiąc tobie
słyszała; *Nigdy ciebie nie opuszczę*. W
wigilię Narodzenia Pánńskiego, obaczy-
ła się bydz przy Złobie Páną JEZV-
SA, y Nayswiętszą PANNE podającą
sobie Maleńkiego JEZVSA, áżeby z
nim się ciężyła: Widziała także Nays-
więtszą PANNE Synaczką swego w
Złobie ádorującą: Potym widziała sa-
mego Páną JEZVSA Maleńkiego w
Złobie, promieniami jaśniejącego, ktore-
mi ona zapalała się. Gdy Nayswię-
tszey MARYI Pannie, Ofobę pewną z

Śmierci Syna swego w utrapieniu zo-
stającą, polecała, mówiąc do Siebie sy-
szała; *Oznajmiej iey żeby smutku zanie-
chała, bo gdyby Syn iey dłużej był żył,
nie byłby zbawionym*. Innego czasu pe-
wnego bliskiego śmierci, teyże Nays-
świętszey PANNIE polecając, trzema
przed śmiercią iego dniami, mówiąc
do Siebie słyszała wielce welołą; *Dla-
czego niechcesz, żeby zażywał nadgrody
prac?* Innego czasu polecając iey z po-
słuszeństwa Zakonnicę chorą y Páralizem
zarażoną, w krotce zdrowie iey otrzy-
mała. Widziała także Nayswiętszą MA-
RYA PANNE w tey posturze, w kto-
rey ją pozdrowił Anioł w dzień Zwiá-
stowania, nákształt Słońca jaśną, y
niby pietnaście lat mającą.

Widziała Świętą Matkę Nszą TE-
RESE często, y różnemi sposobami, ale z ¹⁰³⁹
wielką chwałą y jaśnością. Widziała
kiedy pragnieniem wielkim męczeństwá
zdjęta była, Świętą KATARZYNE
Pannę y Męczenniczkę z Świętą BAR-
BARĄ. Widziała Świętą MAGDALE-
NE de Pazys wielką chwałą jaśnieją-
cą, dla nayosobliwszey sobie famey,
którą słynęła, wzgardy. Widziała
uwielbionego chwałą, Páną de Bre-
tygni. Widziała też CHRYSTVSA, z
twarzą poważną, tak jáko na świe-
cie z ludźmi przestawał, który na łó-
żku iey siedząc, mówił do niey *Corko
nie znayduję miejsca gdzie bym odpoczął
na świecie, przychodzę do Ciebie ábym
tu odpoczął*. Widziała podczas CHRY-
STVSA, w ogrodzie z sobą pracującego.
Widziała też Jegoż, jáko dziećcie trzech
letnie, na swym łonie siedzącego, á gdy
ten miłości Akt czynił: *Pragnęła-
bym żeby można tak IBZUSA kochać,
jako kocha Ociec Przedwieczny*; obá-
czyła go w jaśności, y mówiącego u-
słyszała, *Ociec mnie kochał y mnie so-
upodobał; y jestem słowem samego Oycá*.
Widziała także niby dwunastoletniego,
tym sposobem ják był został w Jeruza-
lem: Widziała drugi raz Nayswiętszą
MARYA PANNE klęczącą przed zło-
bem, którą otoczona Aniołami rzekła do
niey *BOSKI Syn mój ze mnie wyszedł, já-
ko wychodzi słoneczny promień przez krzy-
żat*. Gdy pewnego czasu z wyłoká
spadła, głos usłyszała, *Głowę Twoję
zachowaj*.

*zachowy, y czuła rękę podłożoną pod nie, gdy na doł leciała. Lecz gdy wszystko ciało w niej zgruchotać było; przyszedł do niej CHRYS TVS ni-
by dopiero Zmartwychwstały z pię-
cią ranami, y onę cieszac mowił,
leżeli inni o Tobie zapomnieli, ja ni-
gdy o Tobie nie zapomnę, y zaraz ją
doskonale uzdrowił. Wiele się Proro-
ckim duchem, nauczyła, y skrytości
Serc przeniknęła, co przepowiedziała,
y onym objawiła. Matkę twoję dale-
ko będącą o wiele mil, usłyszała siebie
wzywającą, gdy w ciężkim Niebescie-
czeństwie od Zboycow zostawała. Wi-
działa też we śnie Szlachetną Pánien-
kę, od pewnego Młodzianą uwiedzio-
ną, ktorey sławę przez potwierdzone
z nim Matzeństwo utrzymała. Widzia-
ła raz dwie dusze, jedną własce BO-
SKIEY, drogą bez łaski: pierwszą
widziała na kształt Słońca jaśniejącą y
wesołą, drugą nakształt węgla, czarną
y smutną. W zielone Świątki, tak
gorącą miłość BOSKĄ w sobie czuła,
że właśnie zdążyła się być w zachwy-
ceniu, żeby się zaś sama obudziła, za-
wieszonemi żerdziami Ciała dokucza-
ła. Widziała także Anjoła, bardzo pię-
knego, y mowiącego sobie słyszała,
do Choru Serafinow, jest święta Matka
TBREBSA przeniesiona. Tak nie-
ustanne były te Niebieskich Obywá-
telow, y CHRYS TVSA Páná wi-
dzenia, że z wielkiej siodkości z ich
zażywania, omdlewała z miłości, y
prosiła o miarę w ich uczęśnictwie,
żeby ie na tamto życie dla niej za-
chowano, bo niemogąc tyle rokoszy
znosić, nie mogła żyć, umrzeć jednak
niepozwalano; Zaczyn ani żyła, ani
umierała, ale tylko omdlewała.*

1040 Widziała niegdy Czyściec, w ob-
szerney równinie ognia pełny, gdzie
widziała niezliczoną liczbę dusz, tam
w ogniu zatopionych, z ktorych nie-
ktore poznała, y z tamtąd uwolniła
swoimi przyczynami. Gdy tak wiel-
kie miała pragnienie cierpienia, że
często sama siebie rozpalonym, zela-
zem, paliła, albo wrzącym Masiem
polewała, oprócz wielu innych Mor-
tyfikacyi, chciał Pán dla zaśluga
przymnożenia, iey pragnieniu zadość

uczynić; Zaczyn, wiele na nie dopu-
ścił chorob, iako to pedogry, Scyaty-
ki, y ustawicznych na kamień boleści,
ktoremi niewypowiedzianie dręczoną
była według ciała, lecz według duszy
niewypowiedzianie cieszyła się, żeby
z CHRYS TVSEM żyła y umierała:
Y tak w tych udręczeniach zaszczycá-
ła się. Dopuscił zaś Pán, żeby ro-
żnemi Sposobami od Czartow dręczo-
na była, częścią wewnątrzni duszy
strachami, y pogrozkami piekła, czę-
ścią powierzchownemi Zwierząt y
Wężow widowiskami: Ktore ciało iey
rożnemi Mękami dręczyły, po wszy-
stkich ciał członkach, według różno-
ści niedoskonałości, y grzechow, tak
popelnienia, iako opuszczenia. Pod czas
Męki piekielnej, iako należące iey po-
kazywali, często pokazując iey grze-
chy własne, w desperacyą Zbawienia
w prowadzić ją chcieli, y już otwár-
tą ziemię pokazywali, chcąc ją żywo
do Piekła wtrącić. Dodawał iey ie-
dnak Pán pomocy, mowiąc czasem:
nie wiesz, że ja jestem z toba? Znowu
Te ci będą służyć do oczyszczenia duszy:
Potym zaś, *Podoba mi się widzieć Ciebie
cierpiącego.* Innym zaś razem, *Nie wi-
dzisz jak wiele dla Ciebie, cierpiatem?*
niechcesz dla mnie cierpieć? Według BO-
SKIEGO dopuszczenia, Szatani twoje
kończyli uciemiężenia, tak pogrozka-
mi iako y uczynkami: Podczas zmysla-
jąc że chcą ją na Krzyż przybić, y
z taką mocą ręce iey ciągneli; że za
poruszeniem z własnego miejsca kości,
wiele cierpiała: Podczas ołow rozto-
piony w usta iey wlewając, całe ciało
wewnątrz y powierzchownie palili;
Zaczyn Doktorowie, tak wielką uwa-
żając gorącość, nie naturalną byż są-
dzili, y że Cudem żyła w takich bo-
leściach, powiadali.

Już od dwudziestu lat na Scyaty-
kę chorując, od ośmiastu na Kamień,
od dziesięciu na pedogre od Uczynio-
ney Profesji prawie nieustanny ból
głowy cierpiała, a oppressyą sercá od
Siedmiu miesięcy; nietraciła jednak u-
mysłu, lubo uśnąc na ciecie, kul do-
chodzenia zażywała, żeby mogła w
kuchni pracować: Temi wszystkiemi
dolegliwościami, pewnego czasu po

Kommunij uciśniona, Páná mowiącego Sobie slytzała, *Jeszcze bardziej cierpieć będziesz, y bardziej jawnie, tak żeby wszyscy mówili, żeś cierpiąca, bez wszelkiej ciała y duszy pomocy.* Przeto dołuscił Pán na służę swoję że przy tak wielkich y rozlicznych ciałá boleściach, y nieznosnych duszy utrąpieniach, ciałá własnego rebelliją uczuła, y Szatana poządliwości z woyskiem Swoim widziała, który groząc iey, mówił ze z iego rąk uysć wolną niemiała, y ze iey miał gwałt uczynić; Iednak ze strapioną cieszyl Pan, pokazawszy się iey bowiem przybity na krzyżu, rzekł do niey *Jestem dla Ciebie natym Krzyżu, na nim Mnie zawsze znajdziesz;* I tak się stało bo gdy w uciśkach y utrąpieniach już w cale na siłach ustawała, jednym wspomnieniem, na krzyżu rozpiętego I E Z V S A, nie tylko cierpliwie, ale też y wesoło wszystko znosiła; Lzeytze pod czas czynił Pan iey boleści, wdzięcznymi wonnościami, pod czas Niebieskich Obywatelów widzenia, á między niemi widziała Wielebną Matkę ANNE od Páná J E Z V S A, która w tych opuszczeniach y zaciśnieniach zostająca, mówiła; *Corko, lubo teraz zaciśniona jest pamięć Twoja, to życie jest przemijające, ale pozgmażać będziesz wieczney Chwały.* Ktoey także smutney, y o Zbawienie swoje troskliwey, po Komunij mówił Pán; *Nie, boy się, będziesz żyła w Moiey Szczęśliwości.* Wrocil się czas utrąpienia, y wiele widziała Szaránów, którzy duszę iey wzięwszy, iako piłką wzajemnie do Siebie rzućali, porzuconą ná Ziemie deptali, y różnemi sposobami trąpiąc nasmiewali się.

1042 W tych dolegliwościach zostając, wstać chciała, á żeby powinności Kuchenney zadość czynić, dla pomocy innych: Aż pokazał się iey Pán, mówiąc iey. *Jako chcesz być mocniejsza na demnie? chceś robak przedwko Olbrzymowi powstać, niechęć żebyś wstawiała, chceś żebyś na tym Krzyżu łózka zostawała,* Wten czas uczynił iey się wrzód ná Ciele, którym, gdy wciąż była skurczoną, y wiele przy opatrowaniu cierpiąca párrząc ná Ukrzyżowanego J E Z V S A, obaczyła że oczymá Miło-

siernemi ná nią poglądał, y slytzała mowiącego, *Ciesz się, widząc cię cierpiącą, Ja jestem mężem Twoim.* Leżała zawsze ná łózku, y dla iedney tylko Mszy Świętey słuchania wstawiała, y to czołgając się, nie ná nogach postępowala; Gdy więkzemi dolegliwościami uciśniona była y turbowała się iak by następnego dnia do Najswiętzey przystąpiła Komunij, pokazał iey się C H R Y S T V S, który strofując ją mówił; *Niewiesz iako ciężkim Krzyżem obciążony, czołgatem się wstępując na górę Kalwaryi, y nasmiewali się ze mnie wszyscy, co ci to zaszkodzi, jeżeli cię widzieć będą nakształt robaczka czołgającego się;* Zaczyn w Vroczytosc Wniebowstąpienia Pániskiego, tym sposobem do Świętey przystąpiła Komunij. Potym Cudem uzdrowiona, do pierwszey kuchenney wrocila się powinności. Gdy pewnego dnia strojom Białogłowskiem przypatrywała się, pokazał się iey Pán, zgromił ją mówiąc, *nie trzeba się zabawić rozważaniem lichych rzeczy ziemskich, y zaraz iacząc, kosztownemi y drogiemi przyozdobił Szatami.* Widziała pod czas, Niebo sobie otworzone, y reprezentujące się sobie, uznała BOSKIE osoby w jednym BOGV; y uslytzała że tym sposobem Święty SZCZEPAN, widział Niebo otwarte. Widziała także, gdy Zakonnice przyimowały Najswiętszą Komuniją, że pod Eucharystycznymi Osobami, máleńkiego J E Z V S A dawał im. Czasu pewnego, slytzała C H R Y S T V S A sobie mowiącego; *Grzechy twoje były przyczyną boleści moich, lecz gość miłością twoją.* Slytzała zaś takie słowa te; *Podź za mną,* Widziała czasu pewnego, duszę swoję nakształt Światła iasną; Widziała często Wielebną Matkę ANNE od Páná J E Z V S A, y turbując się pewnego dnia wielce, o Zbawienie, slytzała Wielebną Matkę do siebie mówiącą; *Corko moja, nie boy się, tu zemna mieszkać będziesz;* Innym razem przyobieceła iey, swoję przy śmierci przytomność. Czula przez długi czas, Niebieską wdzięczną wonność, którą że się Święci w Ráiu cieszą, dowiedziała się. W wigilią WSZYSTKICH ŚWIĘTYCH, miała nieiakie pokazanie Chwa-

Chwały wieczney, w ktorej widzia-
ła BOGA na wysokim Tronie, a w
koło Tronu Anielskie chory, y Świę-
tych niezliczone mnostwo. Widziała
także Niebo niby otwarte, y w nim
rzeczy cudowne, oraz CHRYS TVSA
mówiącego do siebie słyszała, *Te do-
bra zachowałem dla Ciebie*. Widziała
także w ciężkim utrapieniu zostającą,
Świętego Oycę Naszego JANA, od
KRZYŻA, w Naszym Hąbicie, y mo-
wiącego do Siebie słyszała, *W osłóści,
przydmienu, y ogófceniu ducha, wszystko
dobro twoje zawisto.*

1043 Gdy pewnego czasu, pokusą Ciąłā była
kuszona, słodkie uskārzenia Pānu nā Mo-
dlitwie czyniła, y słyszała do siebie mo-
wiącego; *Niewidziśto, że między cierniem
zachowują się róże, y tym sposobem mogę, ja
między temi dolegliwościami zachować
czystość Dusz Twojey; jeżeli ja z Tobą
jestem, czego się boisz? jużem Possessja o-
debrał sercā Twego*: Nauczył iā we-
wnātrz, że toż samo cierpiał Świę-
ty PAWEŁ, chociaż był porwany
do trzeciego Niebā. Dniā następują-
cego, widziała się porwanā nā łakę
zielonā, pełnā Krzyżow māltych y
wielkich, gdzie Obywatele wraz z A-
niółami Świętymi, w wielkim pokoju
y cichości żyli: Innego zaś dniā, wi-
działa CHRYS TVSA, wielki Krzyż w
ręku trzymającego, który pytał się iey
Chceś ze moy Krzyż nosić; Nā co od-
powiedziała, *chętnie nosić go będę*. Pe-
wnego dniā czuła, iākby z niey serce
wydzierano, ly rękami ściskāno, lubo z
wielką boleścią ale miłā; przeto nā
potym, iākby w nim nic więcej nie
była, samego BOGA w nim czuła, y
miłości iego iskierkami gorzała. Wi-
działa pewnego dniā, pokazujące się to-
bie, trzy Osoby BOSKIE, z Nāyswięt-
szą PANNĄ y całą Hierarchiā Nie-
bieską y słyszała Oycę Przedwieczne-
go, iako też y Nāyswiętszą PANNĘ
sobie mówiących, *Przyjdzie Syn Nāsz,
y z Tobą się zślubi*: Syn zaś Oycā
Przedwiecznego, y Nāyswiętżey PAN-
NY, z wielkim miłości oświādčeniem
mówił do niey, *luż na Chrście zślubi-
łem sobie, Ciebie w wierze, ale nā potym
zślubić cię chcę w Miłości, gdy cię w Mi-
łości, y w umiartwieńciach probowāt*. Innego

dnia, Pānā do siebie mówiącego słyszała,
*Corko tylko zemna rozmawiać mās, po-
wierzachownych rzeczy zapomnieć trzeba,
we mnie samym spoczywāt, który jestem wśe-
lakim dobrem, ktorego się spodziewać mo-
żiś*. Zaś po Świętey Komunij słys-
zała go mówiącego; *Zebys mnie pozy-
wała, pokarmem statem się, y będę Mę-
stwem duszy twojey*.

Ze codzienn była doskonalszą, przez¹⁰⁴⁴
dobre uczynki swoje; dla tego BOG
doskonalszym sposobem poświęcał iā;
y do wiecznego zślubienia się z tobā,
sposobnā czynił. Oczyszcil iā od Nāy-
mniejszych doskonałości, tak z strony
poznawającej, iako też y affektującej, nā
zmysle y nā rozumie, dla czego często-
kroć, zostawiał iā w ciemney nocy du-
sze, y we wnątrznych uciskāch, ktore-
mi się niewymownie trāpiła; potym
bojāznią wiecznego potępienia, z do-
puszczenia BOSKIEGO niezmiernie się
dreczyła. Tak doskonale oczyszczoną
będąc, bārdziej nā umyśle oświeconā
bywała, y Tajemnic Wiary, prawdy,
iāśniej dochodziła, wysokie o nich po-
ymuąc wiadomości; ktorych mile zaży-
wała; y samego BOGA w Troycy ie-
dynego, niby w zācnienu poymowa-
ła, od ktorego widzenia, ledwie oder-
wonā bydz mogła, w Świętā y Uro-
czyścioci przypadające, wiele z nich
objawienia, y ścislych Kommunikacyi
zażywała, nie tylko co do istności,
ale też y co do okoliczności; Zāczym
niby zāpatrującym się widzeniem Tā-
jemnic CHRYS TVSA Pānā, y Świętych
Pāńskich Aktow zażywała. Z tego wy-
sokiego rzeczy Niebieskich, y Boskich
poznania, gorącą miłość przeciwko
BOGV w niey się wzbudzała, ktorā
gorzała, ustāwicznie BOGA swego
szukała, przedziwne rzeczy dla niego
czyniła, wiele cierpiāła, y niejāko w
niego się zāmienila: Dla tego z Apo-
stolem mowić mogła, *Zyję ja, już nie-
ja, lecz żyje we mnie CHRISTUS*. Tak
się tā Niebieską miłości wewnātrznie
zābāwiała, że niby w BOGV utopionā,
wszystkie te ziemskie rzeczy, zā nic
miała, a samych Niebieskich prāgnęła,
y często do nich wzdychała: Do
świeckich spraw y ziemskich rzeczy spo-
rządzania, tak nieposobnā się stāła, że
H h h h h 2 im

im ledwie mogła dosyć uczynić. ¹⁰⁴⁵ Samą siebie dla miłości BOSKIEY, niby za szaloną y głupią bydz sądziła. Gdy się raz niezmiernie trapiła, że tak niewdzięczną była BOGV, po odebranych tak wielu dobrodziejstwach, używała iednego z Choru Serafinow ANIOŁA, bardo jałnego, y miłością zapalonego, z twarzą wesołą, który się Serafinem Pańskim, bydz powiadaiąc, pokazywał iey, że te wewnętrzne uciski, były iey potrzebne dla zachowania dzieł BOSKICH, iako popioł na węglach położony, potrzebny iest dla zachowania ognia. W Święto Świętey Maryi Magdaleny, modląc się do Pána, prosiła żeby iey pozwolił oplakiwać grzechy swoje, siedząc przy nogach iego, na wzor tey Świętey grzesznicy, y słyszała mówiącego do siebie *Wielka uczynię ci nadgrode, wnieść do duszy Twojej, y rozweselić onę CIAŁEM, KRWIĄ moją*. Gdy pewnego dnia od szatańskich pokus napaść cierpiła, w boiaźni modliła się w Celi do Pána, który pokazawszy się iey, dał iey Najsświętsze ręce swoje oglądać, samemi ranami nąznaczone, y rzekł do niej, *Nie rakaćb nośić cię będą*. Gdy w dzień Zwiastowania, o Tajemnicy Wcielenia SYNA BOZEGO rozmyślała, y między innemi Aktami nabożnemi, dziękowała Najswiętszey PANNIE, że Słowom Anielskim wierząc, zezwoliła. Pokazywała się iey sama Najsświętsza Panna, y twarzą wesołą oznaymiła iey, żeby to była y dla niej samey uczyniła, y żeby ufność miała w BOSKIM swoim SYNW, ktorego dobroć iest nie- skończoną.

¹⁰⁴⁶ Tak poufały obecności BOSKIEY zażywała ordynaryinie, że go iako wiernego przyiaciela, sobie przychylnego uznawała, y tym poznaniem doświadczoym, y widomym, tak się w niej miłość zapalała, że iak bez zmysłow często zostawała. Lecz gdy podczas Pán, na próbę wierności odstąpił iey, ona tak to oddalenie sobie przykrzyła, że iak błędna albo opuszczona chodziła. Z tey obecności, często Niebieskich wonności doznawała, ktoremi umocniona, duszą, y Ciałem wesełiła się w Pánu. Wiele iey Obe-

cny Pán, przyszłych rzeczy obiawił, ktore ona w przod zapowiadała, niż nastąpiły: Obiawił iey, że miało bydz od nieprzyiacioli odebrane Miasto nązwane Sylva, Xiążęcia Brabánckiego, y na ten czas, igdy się modliła o uwolnienie Miasta od obleżenia; obiawił iey śmierć, Najsławniejszey Xiężney Niederlándu, mającą w krotce przypasc, ktora potym widząc, iuz miała niby za umarłą: Obiawił iey o nieskazytelnosci Ciála Wielebney Matki Anny od Pána JEZVSA, y o powtornym iey pogrzebie. Samą tak- że Wielebna Matka Anna często się pokazyując, wiele iey oznaymiła, iako to następującą śmierć iedney Zakonnicy, żeby ją ratowała: Obiawiła modlącę się za pewną chorą, że ani teraz umrze, ani zdrową będzie, bo tak dla dobra duszy iey należało, żeby w Chorobie tey cierpiała. Gdyby przyszło wyliczać wszystkie sprawy nadprzyrodzone, wszystkie objawienia, wszystkie łaski BOSKIE, tey słudze CHRYS TVSO WEY, przez całe życie pozwolone, czasu by nam nie stało. Tych więcę się doczytać każdy może, w osobnych iey życia relacyach, ktore iey Spowiednicy wydali. Lubo zaś te nadprzyrodzone łaski, Swiętobliwość iey wielce zalecają iednak prace y boleści, tak ostre y prawie nieustanne, ktore przez cały czas życia swego cierpliwie, y wesoło znośiła, z doskonałym w cnotach wszystkich ćwiczeniem się, iawniey ją pokazuia; Albowiem drogą KRZYŻA Świętego, sama do Swiętobliwości, y Niebieskiej chwały prowadzi, iako naucza CHRYS TVS Pán, uowiąc o sobie samym, *A czyż nieo potrzeba było aby był CHRYSTUS cierpiat, y tak wszedł do chwały swojej*.

Już czas nastąpił, ktorego Pán, ¹⁰⁴⁷ Wielebną Naszą Siostrę MAŁGORZATĘ, Oblubienię swoją, do Niebieskiego odpoczynku zawołać postanowił, zączym Roku Pańskiego, 1646. dnia dwudziestego ósmego, y ostatniego Lutego, po wieczor o godzinie czwartej, gdy w Chorze z Zgromadzeniem Modlitwę odprawiała, poczęła na ciężkie kolkę boleć: dnia następującego ktory był pierwszy Marca y czwartej,

tek, z Celi swoiey przeniesioną była do infirmaryi, gdzie nieustannie wymioty, y ciężką febre cierpiała. Gdy się wzmagala choroba dnia drugiego Marcá, o pierwszej z południa godzinie, Spowiedź swoię czyniła, a po siódmej z wielkim Nábożeństwem, y gorącością, Nayświętzy CIAŁA CHRYSTUSOWEGO Wiatyki przyjęła, wprzód od wkoło stojących odpuszczenia wszystkich swoich defektów z pokorą wielką prosząc: który przyiawszy, na modlitwie uspokojona była. W Sobotę dnia trzeciego Marcá, bardzo rano, usilnie prosiła, o SAKRAMENT ostatniego pomazania, który z wielkim Nábożeństwem pod wieczor odebrała, oświadczając się, że go odbiera, według intencji Kościoła BOŻEGO. Krucyfiks w rękach trzymała, w którego rozmyślaniu wszystką zatopiona, do Nábożeństwa, zapatrujących się na nią wzbudzała. W Niedzielę, która była czwarty dzień Marca, gdy jeszcze nie zdała się umierać, rzekła do niej Mátká Podprzeorysza, *Wierzę Siostró, że Wasze nie tak prędko umrześ*, ktorey odpowiedziała; *Nie Matko Podprzeoryszo, bo Wielebna Mátká Nasza Anna od Pana JEZUSA, chce ażebym więcej cierpiała*. Gdy się zaś wzmagaly boleści, to ciężkie febrę, to często przydających wómitów, materią z korrupcyi wnętrzney śmierdzącą, z taką cierpliwością to wszystko znosiła, że ani łez, ani bólesci czucia, ani żadnego smutku znaku, nigdy nie pokazała.

1048 Tak kochała umartwienie, że ani w tej ostatniej potrzebie, niechciała najmniejszey przyjąć folgi, na pociechę duszy y ciała. Zaczynamy gdy Zakonnica, która iey usługowała, przy pewney okazji rzekła do niej *Moja dobra Siostró*: Odpowiedziała iey mówiąc: *Sam BOG dobry jest*. W Poniedziałek y we Wtorek, niewielką miała Choroby alteracyę, we Srodę który dzień był Siódmy Marcá, powtórnie spowiadała się, a widząc w Celi w kacie Szatana, prosiła Mátki Przeoryszy, żeby go pokropieniem święconey wody wypędziła. Pokazował się następujących dni, ale ani jego apparacye, ani choroby bólesci, mogły ją od Bo-

myślności oderwać, w ktorey wcale zatopiona, twarzy swoiey powagą, wszystkich do poszanowania siebie ciągnęła, zaczynamy z poszanowania mówić do niej nieśmieli, wiedząc że BOSKIEMI rozmowami, wewnątrz zabawna była. Gdy pewnego czasu, pytała się iey pewna Zakonnica *Gdzie twój duch mieszka?* Odpowiedziała, *Ná łonie Ojca Przedwiecznego, z synem Jego Ukochanym*: y dalej prowadząc mowę, oświadczyła się w niej z wielką wdzięcznością ku twemu Spowiednikowi, ktoremu łaski upraszać od BOGA obiecała. Cieszyła się z bliskiego z Błogosławionemi złączenia, osobliwie z Nayświętszą MARYĄ Panną, z Świętą Mátką Naszą TERESĄ, y Wielebną Mátką Naszą ANNA od Pana JEZUSA, o ktorey powiadała że się iey w godzinę śmierci przybyć na pomoc obiecała. W krótkce potem, pewney Zakownicy do Siebie przychodzący Sekret serca iey, Samemu BOG V iawny, otworzyła.

Gdy się już bliską śmierci bydyła 1049 zdała, prosili iey wszyscy, żeby ich była u BOGA Patronką, iak stanie przed obliczem iego. Przyobiecowała weyżeniem pokornym y miłym, ktorey przyczyny skutek, w wielu się pokazał. We czwartek y innych następujących dni, za pomnożeniem choroby, wiele bardzo cierpiała, naybardziej od wspomnionych wymiotów, ktore ją prawie dusiły. Wolny jednak duch iey, nieskończone dzięki czynił, za to wielkie miłosierdzie, przez ktore ją zachował, że w głębi grzechów nie wpadła, y że ją do Świętego Zakonu Naszego wprowadził: Zaczynamy mało co przed Smiercią mówić, *Dziękuję BOGU, Siostry moje, który mnie pociągnął do tego domu, w którym z takim uspokojeniem umieramy*. Dożyła do nocy Sobotniey, którą spokojnie y weselo przepędziła, rozliczne miłości BOSKIEY, y innych cnot Akty czyniąc. Zraną, w Niedzielę, tak się wzmożyła choroba, którą iey y odetchnąć nie dała, bo ledwie Nayśrodsze JEZUSA y MARYI Imioną wymówić mogła, ale z takim Nábożeństwem, że go y w innych wzbudzała.

Leżała z taką ukłádnością, iako 1050

Małuitą Świętą **MARYA MAGDALE-**
NE, ná ręce prawey wspártá, á Gro-
 mnicę lewą ręką trzymająca, z dziwną
 twarzą odmianną: albowiem od kilku
 lat, będąc smagławey twarży y bladey,
 im się bardzicy do śmierci zbliżała,
 tym bielszą, rumiennieyszą, y piękniey-
 szą się zdała, z zádumieniem patrzą-
 cych. Gdy już była bliska skonania
 niemogła wymawiać Náyśłodszych, I-
 mion **JEZUSA** y **MARYI**, y zdała
 się, iákoby ná kogoś patrzała, A spy-
 rana czyliby widziała Wielebną Márkę
ANNE od Pána **JEZUSA**, według
 obietnicy od niey Sobie uczynioney
 náprzód dała znak oczámi, że iá wi-
 działa, Y w krotce potym Anielską
 twarz wraz z głową do gory pod-
 nioższy z wielką duszy poćiechą, sło-
 wámi niewyráźnemi, y ledwie w pół
 wymowionemi, ó bytności icy ozná-
 miła o to Mátká, którą widziała dru-
 gá Zakonniceá. Przy tey wizycie chwá-

lebney, **MAŁGORZATA** Nařzá, du-
 szę swoię **STWORCY** oddała, w Nie-
 dziele, w którą przypádl dzień iedená-
 sty Márcá, zráná o godzinie Szostey.
 Roku Páńskiego 1646. Wiekú swego
 pięćdziesiątego dziewiątego, á Zákon-
 ney Professyi trzydziestego Osmego.
 Po śmierci, stała się bardzo piękna y
 ná twarży dziwnie poważná, tak że
 wszystkich donábożeńřtwa y poćiechy
 pobudzała. Dniá następującego, po So-
 lemnych exekwiách, Świętobliwe Ciáło
 iey pochowano. To życie zebrane
 było, z rożnych relácii, y z tych które
 Spowiednicy od niey słyszeli, albo-
 wiem tá sługá **BOZA**, tak z posłuszeń-
 řtwa, iáko y z bojaźni żeby od Szátá-
 ná w czym oszukána y zwiedżiona,
 nie była, wszystkie swoje dary y láski,
 Spowiednikom swoim, iáko **CHRY-**
STVSOWYM námiestnikow objawia-
 ła.

Z Y W O T

Wielebnego Oycá JANA CHRZCICIELA, od
JEZUSA MARYI.

1651

Wielebny Oćiec **JAN**
CHRZCICIEL, od
JEZUSA, **MARYI**,
 zwany ná Swiecie Pán
 Wirginius Vrsyni, w
 Rzymie w Oycowskim,
 Gory Jordánu Pálacu, z Szlachetnych
 Rodzicow, Xiążąt Rzymskich, Pána Wir-
 giniuszá Vrsyná, Wodzá Brákeyánu, y
 Páni Perretty **SYXTA** Piątego **PAPIE-**
ZA Wnuczki, y Xiążęciá Perretty, á o-
 róz Kárdynała Montis Alti Siostry, u-
 rodził się. Od pobożnych Rodzicow;
 w Chrześciańskiey pobożności, w do-
 brych obyczaiách y w powadze, we-
 dług kondycyi Zácnego domu wycho-
 wány, uczył się w mnieyszych Szko-
 łách, y będąc dla wielkich Cnot y ta-
 lentow przyrodzonych, wszystkim mi-
 ły, u Oycá był náyukocháńszy, który

widząc wspaniały w Synu umysł, do
 woiennych zabaw, y do oręzá, appli-
 kował go, áby go w Káwalerskiey od-
 wádze przeciwko Turkom, po lobie
 miał Sukcesorem: do czego żeby go
 skutecznie záchęcił, powiádał mu czę-
 sto, rózne swoje przeciwko tym Chrze-
 ściańskiego imienia Nieprzyjaciólom,
 expedycye, y utarczki, gdy ná wojs-
 nie Świętey był Wodzem y Hetmanem,
 pokazował mu podjęte rány, y záro-
 śtych ieszcze w Ciele kul mácac mu
 pozwolił. Potym go záchęcił, w
 służbę Káwalerow Máltáńskich, osobli-
 wie przeciwko Turkom wojujących,
 żeby zá nástąpieniem Professyi Zákon-
 ney, (którą ci Kawalerowie czynią)
 Imienia Chrześciańskiego, y Chwáły
CHRYSTVSOWEY był obrońcą.

Przez wiele już lát, będąc w tey ¹⁶⁵²
 materýal-

materyalney milicyi sławny, y Komendantem uczyniony: od BOGA, do wyższego żołądu Duchownego był powołany: bo lubo przystoynne y pobożne Życie prowadził, jednak do większey był wybrany doskonałości, y chwály. Czuł wewnętrzne powołanie, do Zakonu ściśle reformowanego, y bardzo doskonałego: któremu powołaniu, iak należy chcąc być posłusznym, sprawę, tak wielką, ze wszystkim Panu IOGV polecił, często te Apostolskie słowa powtarzając: *Panie co chcesz, żebym uczynił?* prosiąc BOGA o oświecenie, żeby mógł BOSKIEY jego woli dosyć uczynić. Tym umysłem osobności szukał, a w skrytych Pałacu miejscach Sam osobno na Modlitwie przestawał. Trafiło się podczas, że się w piecu Chlebowym chował, żeby od Szukających go, nie mógł być znaleziony. A gdy o swoim powołaniu, Spowiednikowi powiedział, y tak z wewnętrznego upewnienia, iako też y z Spowiednika dyrekcyi, poznał, że to powołanie pochodziło od BOGA, za wołającym Panem iść postanowił; Y na potym cały umysł do tego obrocił, żeby zgodny swemu powołaniu Zakon sobie obrał: Zaczyn oprost nieustannych Modlitw, na tę intencyą uczynionych, począł różne Zakonow ustawy uważać, Reguły y Konstytucye trutynować, y wielą Konferyencyami, ostrożnie jednak czynionemi, wżyskiego dowiadywać się. Wiele o doskonałości y ostrości Kongregacyi Naszey, od Jasnicy Oświeconego Xiążęcia Brata swego, Kardyнала VRSYNA dowiedział się, który takiey był pobożności, że często do Naszego Konwentu Najswiętszey Panny MARYI *de Scala* zwanego przychodził, y tam nie tylko duchowne Nabożeństwa odprawiał, ale też y ostrzeysze umartwienia czynił, całując nogi Zakonników, y tym podobne mortyfikacye czyniąc, które tak głęboką pokorę, pod iasną purpurą ukrywającą się pokazywały. Tym zachęcony Nasz JAN, obrał sobie Naszą nad inne Kongregacyą, powołaniu swemu bardziey przyzwoitą, w której wielkiey doskonałości nabydź spodziewał się.

Lubo już od dawnego czasu miał¹⁰⁵³ powołanie do Stánu Zakonnego, żeby jednak szczęśliwiey swego powołania skutek wypełnił, y Świat lepiej oszukał. Intencyą swoię o obraniu Stánu Zakonnego, y wybraniu nászego Zakonu w sekrecie chował, Samemu tył-Spowiednikowi, y Nászym Przełożonym tego się zwierżając. Na ten czas, dla wysokiey Fámilii, y dla wspaniałych dowcipu roztropnego przymiotów, obrany był Wodzem Generalnym wojska Weneckiego, y wiele mu honorów, przywilejów, nad innych pozwoionych przypisowano. Lecz gdy już wżyskę gotowość widział, wstąpienia do Zakonu, puścił echo między ludzi iż wkrótce miał iachać do Wenecyi, przeto poszedł do Oycy Świętego VRBA NA Osmego, któremu dany sobie Vrzęd Generalski od Wenetów doniósł, y wkrótce mając iachać, o Apostolskie błogosławieństwo prosił. Winiłował mu Ociec Święty, y do Káwalerskich dzieł animował, obiecując mu, iż jeżeliby swego czasu, Kościół Święty miał iaką wojenną expedycyą, y on będzie miał wzgląd na jego zasługi. Otrzymałszy Pápiefskie błogosławieństwo, odchodząc, nie na Wenecką wojnę materyálną, ale do nászego Konwentu Najswiętszey MARYI Panny *de Scala* zwanego, na Duchowną utarczkę, mężnym umysłem przyszedł.

Mile od Nászych Przełożonych¹⁰⁵⁴ przyięty był, y do Wielebnego Oycy Nászego DOMINIKA a JESU MARIA, na ten czas drugiego Definitora Generalnego, zaprowadzony, który chcąc jego Stateczności spróbować, nie łaskawie, ale surowo przyjąwszy go, z zwykłą ducha gorącością, do Oycow u siebie będących rzekł: *Si grzesznicy najwiękzi, prowadzili w rozkoszach dni swoje, a jednej godziny, chcą odebrać Niebo.* Bynáymnicy się nie, zląkł tych słów Żołnierz CHRYS TVSOW, lecz tam swemi łzami, y Oycá Prowincyála słowami odpowiedział. *Przyzedłem dla czynienia pokuty za grzechy, do Zakonu:* Dopiero Wielebny Ociec łaskawie mówiąc rzekł: *Dobrze, dobrze,* y wpróżniającemu się Sercá dodał: *Mieł rozmowę potym z tobą Oycowie, iak*

sobie postąpić mieli koło iego Obluczyn: Chcieli niektorzy odłożyć ie, do kilku dni według zwyczaju Zakonu Nászego, żeby sam będąc obecny, lepiej, y pilniej uważał dzieło, które przedsięwziął, ale on, odpowiadając rzekł: *Nietylko dobrze y rozsądnie, to wszystko rozważył, ale też Zakonnych ośroćci wprzód probowałem; A co do mego powołania bezpieczeństwa, potrzeba, abym zaraz Zakonny wziął Habit. Bo Brat mój Wódz Brakcyanu, Wuj Xioże Perrety, y inni Krewni y powinowaci w Rzymskim Senatcie wielce moi, wszelkich by się ruszyli, y Samego PAPIEZA powagi zażyliby, żeby mnie z Konwentu wyciągneli, usłyszawszy o obranym Staniu moim; Ale jeżeli mnie w Habit Zakonny obleczonego usłysz, dadzą mi pokoy. Co wymowiwszy, wszyscy Oycowie przystali na wolę prosiącego, y zaraz z zwykłą Wroczytoscia dali mu Habit, y Bratem JANEM CHRZCICIELEM, od JEZUSA MARYI, nazwali.*

1055 Ledwie się wierzyć może, iakie podziwienie Całemu Miastu Rzymskiemu, a iako wielki smutek wszystkim Krownym, tym swoim uczynkiem wspaniałym uczynił. Dano znać PAPIEZOWI, który się naprzód śmiał z tej relacyi mówiąc, iż Pán Virginiusz Vrlyni do Wenecyi poiacháł; ale potym upewniony, Sam się Swiętobliwemu oszukaniu dziwował, y reflektując się na mowy iego, zrozumiał, że powiedział te wspaniałą Intencyą, tak mówiąc: *Na usługę CHRYSZTUSA, y Kościoła BOZEGO, chcę się poświęcić, do czego wykonania Papieskie otrzymał błogosławieństwo.* Gdy ta nowina przyszła, do Wodza Brakcyanu, wielce go pomieszała; który przypadszy do Nászego Konwentu jako piorun, pełen gniewu, iak obaczył Brata swego w Zakonnym Habicie, dziwną skromnością ułożonego, skruszony był y we łzy nábożne, mocą BOSKĄ, rozplynał się, który piorun w deszcz obraca. Dowiedział się od niego, całego swego powołania sukcesu, które że od BOGA było nie wąpił: A lubo z miłości Braterskiej, rozdzielenie swoje od niego oplakiwał, Niebieskim jednák Swiętłem oświecony, błogosławione, szczęście jego uznawał:

Záczym większy do niego, y do Nas zabrawszy áffekt odszedł.

Był dzień dwudziesty drugi, 1056 Lutego, Roku Páńskiego, 1627. Gdy Zakonu Nászego Habit przyjął, ten Wielebny Sługá Boży. Na ten czas był Mágistrem Nowicyuszow Wielebny Oćiec Nász Alexander od Swiętego FRANCISZKA oraz y Definitorem Generálnym, znaczny ow Swiętá pogárdziciel, który w sam dzień obrania ná Pápiestwo Stryjá swego, Leoná jedenástego, z zádumieniem całego Swiętá do nášzego wstąpił Zakonu. Pod iego rządami Zakonnych cnót nábywając, w krotce takie doskonałości nábył, że Mágistrá swego násladując, ráż Swiętobliwości opinią kwitnął: Nic nád niego nie było pokorniejszego, który náypodleyšie y ciężkie wszystkie Zakonne usługi, chętnie odprawiał, siebie samego iako grzeszniká y niewdzięczne stworzenie powážając, Sług BOSKICH niegodnym się uznawał społeczności, y publicznym win swoich wyznaniem winnym się uznawał, powieszywszy názyi powroz, bijąc się po plecach dyscypliną. Był niezmiernie posłuszny, od skienienia Mágistrá swego dependując, y nie wolą własná nie czyniąc. Wielce pilnował milczenia y osobności, który nigdy, tylko do Aktow spólnych z Celi wychodził. Bárdzo się kochał w Modlitwie, prawo bowiem BOSKIE, rozmyślał w dzień y w nocy. Wielce do umartwienia był skłonny, żadnego w ostrości Zakonnej nie przyimując przywileju, czyli w jedzeniu, czyli w odzieniu, czyli też w innych pospolitych pokutách; y owszem wiele przydawał nadzwyczajnych, w dyscyplinách, włośniennicách, łańcuszkách żelaznych, postách, y innych podobnych. Záczym w spól nowicyuszom za przykład doskonałości od Mágistra, był wystawiony.

Skończywszy Nowicyat, Solemná 1057 uczynił Professyą, z wielką duszy poświęcą, dnia dwudziestego piątego tegoż Miesiąca Lutego Nástępniącego Roku, uczyniwszy wprzód swoy testament, jako mający umrzeć Swiętu. Krzyż złoty Zakonu Maltańského, Náyswiętszey MARYI PANNIE de Scálá nazwany

zwaney, oddał, żeby go na tey izyi zawiezono: A że w osobności, y bogomyślności bardzo się kochał, z woli Brata swego, kilka tysięcy czerwonych złotych, zostawił sobie na Fundacyą Pułtelniczego Konwentu, w Prowincyi Rzymskiej, gdzie Zakonnicy od tumultow Swieckich oddaleni. Samemu BOGU służąc, w ustawicznym milczeniu, y większym umartwieniu mieszkał, który potym na gorze Werginiuszow, w dobrach jego Oczystych Brakcyahskich fundowany był, o którego pomnożenie, wszelkimi siłami starał się aż do śmierci. Widząc się wotami toleminami do większej doskonałości obowiązany, tak pilnie zakonne ustawy obserwował, że życie wcale Anielskie, y niby Niebieskie prowadził. Samemu BOGV służąc, y Siebie pilnując, od Swieckich zas roz-
zmow, nawet y Krewnych, zdaleka uciekając.

1058 W krótkim czasie do naszego Konwentu, pod tytułem Świętego SYLWESTRA, na Gorze Tuskułahskiej założonego, na nauki naznaczony był. Roku 1628, żeby tam słuchał Filozofii gdzie na owym wesoleym y bardzo miłym miejscu, z ulpokoieniem duszy ołobności zażywał: takie zaś w nabyciu nauk miał staranie, że większego do nabycia bogomyślności, y ćwiczenia się w cnotach, starania przykładal. Wiele tam, tak zimną, iako y innych niewygod uciierpiał; gdyż mu w zimie, Sniegi y Wiatry ostre dokuczały, a Konwent jeszcze na dawnych ruinach starodawnego Opactwa zostawał, teraz zgruntu odnowiony, jednem jest delicyami mieszkającym w lecie. Wielu dla widzenia jego przyjeżdżało Szlachty, żeby się z niego budowali, naybardziej kiedy dwor PAPIESKI, na gorze Tuskułahskiej, dla dywertymetu zostawał. Trafiło się że często bywali Xiążęta y Kardynali, a podczas y sam PAPIEZ, który konwersacyą naszego JANA CHRZCICIELA ciesząc się, po caley z nim zabawiał się godzinie: co y na innych miejscach często czynił.

1059 Skończywszy Kurs Filozoficzny, posłany był do Kaprarolli, żeby Teo-

logij słuchał, którą potym na Gorze Kwirynahskiej, w Naszym Seminarjum skończył, y tam od tegoż Oycy Świętego łaski odbierał, który sam z nim chodząc po Ogrodzie, dziwne miał ukontentowanie. Uczyniony Xiędzem, niepodobną do wymowienia, z takim Nabożeństwem Mszą Świętą odprawiał, y żeby tym swobodnie duchownych mógł pilnować zabaw, po zakończonych naukach, z rozkazu Przełożonych pojechał do Kaprarolli, ażeby na ołobności, w ktorej się wielce kochał, życie prowadził, z daleką od Rzymu zostając, y od Wizyt Dworskich wolnym będąc. Ale im bardziej unikał Honorow, tym bardziej do niego się garnały, y gdyby się był mężnie temu nie oparł, do Świętego Kollegium Kardynalskiego byłby zapewne przyłączony. Przytoczę Historyą z relacyi Panna Margrabi, Franciszka Ursyniego, który tey sprawy był medyátorem, ale nie mógł być Promotorem. Tak tedy powiadał; że Ociec Święty URBAN ósmy, oznaymił swemu, Synowcowi, Jásnie Oświeconemu Kárdynałowi Antoniemu Barberyniemu, iż już postanowił u siebie na Godność Kárdynalską wystawić jednego z Przecznego domu Ursynow, ktorego by chciał y wybrał Pán PAWEŁ Jordan, Wodz Brakcyahski, tey Familij Pryncypał, y żeby mu, intencyą jego w tym Interesie oznaymił, y jego wolą wyrozumiał. To słysząc Wodz, kochanego Brata swego, Naszego JANA CHRZCICIELA, wybrał na pomienioną Godność naybardziej z tey racyi, iż Synowcow swoich, na sukcesyą Xięstwa, y domu podporę zachowywał, bo nie miał Synow, którzy by byli przyszłemi sukcesorami: Rozumiał bowiem iż obranie jego, miało się podobać OYCV Świętemu, który wielce kochał Naszego JANA CHRZCICIELA, y dla wielkiej Swiętobliwości szanował. Tak rzecz ułożywszy, Xiąże sam, wspomnianego Margrabię wysłał, ażeby wybranego Brata wolą, ostrożnie wyrozumiał, udając że przez Kaprarollę do Witerbu iechał, w pewney potrzebie. Posłany Margrabią, do Kaprarolli przyjechał, y w naszym Konwen-

cie iadł obiad, ktoremu służył Nasz JAN CHRZCICIEL: Po obiedzie czynił mu relacyą, iako Ociec Święty, pozwolił tey łaski Brātu Jego, żeby iednego z Fámilij Swoiey, na Godność Kárdynałską podał; o czym gdy spólnie z sobą rozmawiali, ktoby w całej Fámilij był spólniejszym, a ten Wielebny Ociec JAN, kilku mianował Márgrabi, rzekł: oczywiście Márgrabiá. *Zadnego innego X. zez, nie chce podać na tę Godność tylko siebie.* czym wielce zátrozony Ociec Wielebny, odpowiedział, *Nie jest to wola BOSKA, żebym ja do Kościoła BOZEGO Purpury był wzięty, bo gdyby była taka wola BOSKA, zostabym był na Świecie, ani by mnie był BOG do tego Zakonu powołał, w którym Szlub wyrączy podczas Solemnnej Professji uczyniłem; Zadnej wcale nieprzyjmować godności.* Pán Márgrabiá na wísztkie te zárzucione propozycye, do odpowiedzi gotową y do skutecznego wyperśwadowania sposobną dał replikę; *Towżem zdami się, że jest w tym wola BOSKA, y Nieba dyspozycya, żebyś Wáśmość był do Zakonu wstąpił, w którymś się Teologj uczył, y przez nie státes się spósobnym na pomienioną Godność, któryś na Świecie samey tylko Wozny pilnował.* Poznał Wielebny Ociec że Pán Márgrabiá po to umyślnie przyjachął, żeby go łagodnemi y meżnemi słowami wyrozumiał; Zaczem obiema rękami zatkawłszy sobie uszy Surowo do niego rzekł: *Idź idź Margrabio, bo szatan do mojiwienia pobudza cie, y niechciał więcej o tey materji mówiącego słuchać, zaczem sam Márgrabiá nie nie spráwiwizy, y do Rzymu powróciwszy, Xiążęciu opowiedział, że jest rzecz niepodobna, Wielebnego Oycá do tego przywieść, żeby námienioną Godność Kárdynałską przyjął, Xiąże iednak jeszcze wcale niétráćac nádziei, prágnał sam przez siebie Wielebnego Oycá wyrozumieć. Lecz gdy nic prózbą, ani rácyami állegowaniami nie wskuráł, Powagę mu OYCA Świętego przełożył: Na ten czas Wielebny Ociec zárliwością BOSKĄ nápełniony, rzekł do niego; *Jeżeli mnie, gwałtem, na tę godność promowować starac się będziesz.**

Wiedz o tym, że to moie na Honor podwyższenie, nie na zbudowanie, lecz na ruinę domu Naszego będzie. Zaczem Xiąże odstąpił Swoiey pretenlyi, y potym o innym z Fámilij Swoiey na tę Godność zámyslał.

Roku Pánńskiego 1634. na Kápi-¹⁰⁶² tute Prowincyalney, Obrány Przeorem Konwentu Witerbskiego, żeby go, co do Máteryálneho budynku, przykładem swoim promowował, y tak duchowną, iak máteryálną, Cudownym zakończył sposobem, swoją roztropnością y Swiátobliwością, potráfił w to. Ze przed godnościami ile mógł uciekał, y onych się chronił; częścią z pokory, z ktorey sądził się bydz niegodnym y nieposobnym; częścią dla wnétrznego pokoju, dla ktorego powierzchownych zabáw unikáiąc, z samym BOGLEM cieszyć się prágnał: potrzeba, było rozkazem Przełożonych do takiego Vrządu przymusić go, na którym, takim rządził pomiarkowaniem, że innych był sługą áffektem y skutkiem, bárdziej niż Przełożonym, Wísztkim álbowiem z dżiwną pilnością, w potrzebách prowidując służył, y Zákonne ustáwy dyskretnie słowem, skutecznie przykładem, promowował; gdyż náypierwszy do áktów spólnych, y do innych powinności trudnych y podłych czynienia ubiegał się. A że cnotá má záfwsze swoich przeciwników, którzy ospácznie sądząc, heroiczne ákcey hipokryzyi przypisuią: Tráfiło się, że ieden był taki w Witerbium, który Wielebnego Oycá potádził o Hipokryzyą, ktorego iednak spráwy BOG broniąc, Swiátobliwość iego ná oko pokázáł, przykładnym detraktora, ukáranie. Historyi dowiedziatem się od oczywistego Swiadka, niżej opisanym sposobem: Dwóch Nászych Zákonników przyszło do domu, pewnego Mieszczánina Witesbienkiego, w pewney potrzebie, który czyli z osóbliwszego ku nim áffektu, czyli ich też próbując prosił ich, żeby po kieliszku Winá wypili: Oycowie dziękując mu zá oświádczony áffekt, wédlug chwálebnego Nászego Zákonu, zwyczajn, szczerze mu powiedzieli, że niemogli ani jeść, ani pić, wyszedłszy z Konwentu, a gdy ich

ich drugi raz prosił, a oni pie niechcieli, rozniewawszy się, począł ich konfundować; nazywając ich Hypokrytami, co samo twierdził, y o Wielebnym Oycu Przeorze mówiąc, że zmyśloną Swiętobliwośćią, przez pychę starał się o Przeorstwó, y inne tym podobne kálumnie, a na większą tychże Oyców konfuzją, wylał oknem urynę, na schody na ulicę idące, po których, zawstydzeni y żelzeni Oycowie mieli schodzić. Ale BOG, swoich sług niewinności broniąc, doczesną y nágłą śmierć tegoż Mieszczanina skárał, albowiem gdy w krotce chcąc wynieść z domu, po wspomnionych schodach: chodził, pośliznąwszy się spadł, którego ciężko rónionego, na górę zanieśiono do Izby, w której Oyców konfundował, y tam wkrótce umarł.

1061. Od wyniosłości jak daleki był Wielebny Ociec JAN, z przywiezionych dowodów jawnie się pokazuje: który bowiem Kardynałskiej Godności przyjąć niechciał, Przeorskiego Urzędu jak by miał pragnąć. I zapewne, bo kiedy go obrano Przeorem Konwentu Witerbskiego, na ten czas był w Francyi: do kąd go posłał URBAN Osmý Pápież, na instancją Xsiążęcia Brakcyánu, a żeby Siostrę swoją Kieźnę Montmorenci, z okazyi Smierci náyukochańszego Małzonka swego wielce strapióną, pocieszył, którą on Niebieśkiemi rozmowami tak utwierdził, że iej ten opłakany przypadek z woli BOSKIEY dopuszczony, wyperśwadował. Zaczynał Pani, doskonale wyperśwadowaną, uchodząc od Swiętá, w Molinie, w Kláštorze Pánien Wizytek zamknęła się, chcąc żyć do Smierci w osobności, która odchodzącemu Brátu, siedm tysięcy Czerwonych Złotych dała, na wyżey wspomniony Konwent Puścielniczy, którego Wielebny Ociec był Promotorem. W tej drodze Fráncuskiej, Wielkie od Xiążąt odbierał łaski, ośobliwie od Kardynała Rycheliusza, náywyzszego na ten czas, Krolestwa Fráncuskiego Rządcy, y od Wielkiego Xiążęcia Hetruryi, lubo on starał się zawsze, żeby nie wiedziáno, o jego urodzeniu.

1062. Gdy przez nieki czas był Prze-

łożonym, Konwentu Witerbskiego, do Feruskiego odmieniono go, żeby tak przykładem, iako y powągą, temu także dopomógł Konwentowi, czego y dokazał. Gdy wtym Konwencie był Przeorem, prosił Oycá Prowincyála o pozwolenie, żeby mógł iść pieszo do Loretu, dla náwidzenia Domku Náyswiętszey MARYI Panny: okazały tey peregrynácii, były te niżej wyrázone rácy, częścią z Nábozeństwá ku temu Domowi Náyswiętszey PANNY, który u całego Swiętá w poszánowaniu zostaie, częścią dla uczynienia zádufyć teyże Náyswiętszey Pannie; pamiętał bowiem, że raz ielższe w świeckim stanie będąc, przejeżdżając przez Loreto, dla nagley drogi, y pilnego interfu, nie pozdrowiwszy y nie oddawszy powinnego uszanowania Náyswiętszey PANNIE, przeięchął. Wybrał się w tę drogę przykładem APOSTOŁOW Swiętych, z dwiema Socyuszami. A lubo zawnie większą część drogi pieszo chodził, iednak gdy dla słabey komplexyi, siły w nim ustawały, osielką záżywał o kilka mil; chociaż tę drogę z Nábozeństwá przyiętą, całą pieszo odprawić sobie życzył y chęiał, w której Socyuszom swoim przykazał, żeby go z łmienia niewydawali, żeby tak w pokorze drogę swoją odprawił; Lecz im bardziey táć się pragnął, tym się bardziey wydawał, y publiczne petykały go honory y ápláuzy od ludzi, których lubo iak mógł unikał, iednak wszędzie po Miastách znáydował ie, od łaskáwych y wielkicy powági przyięciól. W tej drodze, wielu Swiętych Groby nawiedzał, y relikwie ich ádorował. Z Feruzá poszedł do Assyzá, Miastá pamięciá Swiętego FRANCISZKA sławnego. Z támtąd, do Fulginium Cámerinum do Swiętego SEWERYNA, porym do Loretu, gdzie śluby swoje, Náyswiętszey PANNIE z niewypowiedziánym oddał Nábozeństwem. Dano znác Oycu Prowincyálowi, iak wiele satyg ten Sluga Boży, w drodze dla słabych sił swoich poniosł, który nápił do niego do Ankony, że niczego bronić mu niechciał, y dla tego pozwolił mu náwiedzić Domek Loretański, pieszo idąc

ale iednak niepozwoili mu tym sposobem názad powracać, zaczęli przykazał mu żeby názad przyiachał, co mąż posłuszny zachował, wracając się do Peruzu.

1063 Roku Páńskiego, 1637. na Kápitułe Prowincyálney, obráno go Definitorem Prowincyálnym, żeby swoją rostopnością, w dobrym rządzeniu całej Prowincy Rzymiskiej dopomógł, którą on swoich cnot przykładem wielce budował. Roku Páńskiego, 1640. na Definitorskim Wrzędzie potwierdzony, był obrány pierwizym, im go zaś Pán bardziej podwyższał, tym się bardziej we wszystkim uniżał. Roku Páńskiego, 1643. znowu obráno go Przeorem Konwentu Peruskiego, żeby go lepiej powagą swoją promowował: chętnie chciałby się był z tego Wrzędu wyprosić, lecz z rozkazu Przełożonych, musiał go przyjąć. Jak nie dbał o Przełożęństwo, z tego się wydaie, iż gdy niebyły czytane przez zapomnienie, w Zgromádeniu pewne Pápieńskie dekreta, które pod złożeniem z Wrzędu, albo suspensyą od Przełożęństwa co rok powinny byđz do czytania podane; Wielebny Ociec postrzegłszy bład popełniony, zaraz się sam wyrzucił z Przełożęńskiego Wrzędu, sam się karząc, y sam na siebie dając sentencyą, której by ná niego inni byli nie dali, częścią dla niewinnego życia iego, częścią dla powagi Osoby, u Dworu Rzymiskiego, wielką ákceptacyą mającey, częścią dla wielkiego ku niemu, Oycá Świętego, VRRANA Osmego áffektu, któryby mu z wielką chęcią, przez nieostrożność popełniony defekt dawał.

1064 Ze miał do swego Pustelniczego Konwentu wielki áffekt, otrzymał od Przełożonych pozwolenie przeniesienia się do Rzymu, gdzie by mógł stáraniem swoim, ten Konwent ustatkować y ugruntować. Począł ná ten czas ná puchlinę chorować, o którego zdrowie stárájąc się Doktorowie, rádzili mu odmienić áeryą, przeto go do Zámku Pali názwanego, ná wesołym miejscu nád morzem będącego, w dobrach Bratá iego, posłali. Lecz gdy odnowiła się puchlina wrocił się do Rzy,

mu, gdzie wiele udręczenia, y nieznosnych boleści, przez dwie lecie poniosł, wesołym y ćierpliwym umysłem, y innych cnot ludzkim rozumem niepojęte dawał z Siebie przykłady. Gdy tą Chorobą był bardzo przyćśniony sam się sądził że niedługo pożyie. Przez to chcąc miejsce ná Konwent Pustelniczy ustatkować, y gdy by można, fabrykę zacząć, prosił Oycá Nászego Generála, o licencyą, áby iachał do Kaprárolli, á z tamtąd áby się przeniosł ná miejsce zwáne Boschi, o pięć mil od stárego Miásta odległe, o którym słyszał że miało byđz ná Puszczą bardzo sposobne. Otrzymawszy licencyą, puścił się w drogę; lecz gdy tylko do Kástyglionu w Tewerynie dojechał, poczęła się choroba szerzyć, y wielce mu dokuczać, dla czego do Rzymu wrocić się musiał, gdzie w krotce potym, wielkiej Swiátobliwosci opinią u wzytych stáwny, życie doczesne skończył. Konwent jednak Pustelniczy, ná wspomnioney Gorze Wirginiuszow, w Xięstwie Brakcyáńskim, po iego Smierci stánał.

Zycie iego Zákonne, uslawicznym¹⁰⁶⁵ było w cnotach ćwiczeniem: Tak bowiem wspaniałym umysłem Swiát opuścił, że przyszła iego Swiátobliwość, w tym się iawnie pokazowała. Ostatniego dnia Zápuřtów, z innemi Koli-gátami, y Krewnemi we Wsi przy porcie Luzytańskim, gdy się rożnym zgromadzonego ludu przypatrował igrzyskom, Swiátem Niebieskim oświecony, uznał próżność tego Swiáta, y łaską Niebieską poćiągniony skutecznie, do Bratá swego, który także do Zákonnego życia miał powołanie rzekł: *Czego się bawimy? idźmy do Konwentu Najświętszey Panny MARTY de Scala?* y od tąd wżyskiemi siłami do tego się sposobił. Tak zaś zaraz począł ludzkie zdania y co tylko byđz może ná Swiecie, oraz z Oycowiskim Domem za nic poważać, że nigdzie, chyba tylko kiedy był posłany, do Krewnych swoich nie wstępował, y tylko przy-muszony posłuszeństwem z nimi rozmawiał: Czego dwa między innemi przywodzą się przykłady; W Klasztorze Turris *Speculorum* nazwanym, pewna

wna nayzacniejszy Panienka, krewna jego, Zakonny Habit brała; na instancją Rodziców tej Panienci Wielebny Ociec posłany był, żeby temu Aktowi Solemnemu asystował, gdzie przybywszy, klęknął w koniku Kościelnym, za ciżbą ludzi, żeby y Posłuszeństwu dosyć uczynił, y przed ludźmi się ukrył; Ktorego gdy Siostrą jego Xiężna Burgezya obaczył, przysłała do niego, a gdy go niemogła nagołdnieysze, y poważnieysze mieysce sprowadzić, ani do mowienia z sobą namowić, (jile że powiedział: *Nie mam pozwolenia z kim mówić* chociaż był Definitorem Prowincyałym) w Milczeniu nie daleko niego przez cały czas Ceremonij stała z zbudowaniem patrzących na to. Podobną rzecz uczynił w Kłasztorze Świętej LVCYI na skale: będąc tam posłany na asystencyą przy obłóczynach Siostrzenicy swojej, żadnemi Zakonnic prósbami nie dał się namowić nato żeby znią mowić co, dając tę racyą, *Nie mam pozwolenia mówić co.* I nie dziw, gdyż żadney naymnieyszey rzeczy bez wyraźnego Przełożonego rozkazanja nie czynił; w ktorey rzeczy zdał się zbytkować, albowiem jako słyszałem (mowi Autor) jednemu Zakonnikowi prosiącemu o puł arkusza papiery, nie chciał dać bez Posłuszeństwa, mówiąc *Ja nie mam pozwolenia dać.* Tak wyśokie miał o Stanie Zakonnym rozumienie y jego poważanie, że zwykł mawiać, *W Zakonie wolności Synow BOSKICH doznaję, gdzie Posłusznym będąc, zawsze wola BOSKA pełnię, a przed tym na świecie okrucieństwo świątynie, nademną panujące widziałem.* Gdy pewnego czasu mówiącego słyszał Zakonnika, Nowicyusza, że miał kogoś, sobie nieprzyjazznego, żarliwością zdięty Wielebny Ociec, rzekł do niego: *W tak Świętym Zakonie iaki jest nasz, ani się wspomnieć powinno imię nieprzyjazzni.* Gdy jeden z Zakonników Naszych, pewnego czasu mówił mu: *Wielki honor W.C. uczynił Zakonowi Kar-melitańskiemu, że wstąpił do niego:* Odpowiedział mu Wielebny Ociec, *Mnie Zakon Sukienki Najswiętszey PANNY przędziawszy wielki honor uczynił.* Kto-

ra, Sukienkę z Nabożeństwem zawsze miał zwyczaj całować. Będąc Przeorem Peruskim, pieśzo się wybrał w drogę z Socyuszem: o czym dowiedziawszy się Pośel tam tego Miasta y Umbryi, Karetę sześciokonną za nim posłał, dla jego wygody; ale pokorny Ociec, żadnemi prósbami nie dał się nato nakłonić, żeby przyjął ten pojazd, lecz go z podziękowaniem odesłał; aż gdy po kilku dniach podróży pieśzey, sfatygował się. Osiółka z potrzeby nąjął, na którym podroz swoją kończył. Nigdy urodzenia swego niewspominał, y socyuszom swoim przykazywał, żeby go niewydawali; lecz gdy z kąd inąd poznawano go, osiłowaniem sobie gárdził ukłonić. Dla tego przed Świeckimi uchodząc, o oddaleniu się, y ulubionej osobności zawsze myślił, żeby tam pilnując Modlitwy, y iak nąypunktualnieyszey Zakonney Obserwancyi, y w naymnieyszych ustawach, (z czego się zdał wielce surowy y ostry), Pánu BOGU służył.

Tak Świętemu życiu, drogą śmierci¹⁰⁶⁶ korrespondowała. Namienilo się iako do Miasta Starego, dla obraniá mieysca na Konwent Pustelniczy pojechał był, które położenie było na mieyscu Bascchi pięć mil od wspomnionego Miasta odległe. Gdzie iak do Kastyglionu Teweryny przyiachał, małość serca, cierpiąc spádł z Osia, z czego na wzrúszonych wnętrznościach wrzód mu się zrobił. Prędko do niego przyniesiono Lekykę Xiążęcia Brakcyanu Brata jego, żeby go w niey do Rzymu zanieśiono. Gdy go do Gospody Storty majątności Braterskiej, o siedm mil od Rzymu odległej przyniesiono, już rozumiano że umrze; lecz pełen wiary na kolana upadł, y tak klęcząc, Litanię o Najswiętszey PANNIE, y Koronkę odmówił, żeby uprosił sobie przedłużenie życia, którym mógł by między Braci swemi Zakonnemi w Rzymie, w Naszym Konwencie umrzeć. Otrzymał o co prosił: Zaczyn iadąc dalej, przyiachał do Mieyskiej Bramy którą się zwala Anielska, gdzie gdy upadły Imuły, które Lekykę niosły, Oyca Wielebnego potłukły. Przyiachawszy do Naszego Konwentu Najswiętszey

świętzey MARYI Panny *de Scala*, gdy Modlitwy które się od wchodzących za Klauzurę zwykły mowić, klęcząc odmawiał, powtornie omdlał, z kąd na Materac wzięty zanieśiony był do Infirmaryi. gdzie zaraz Oycu Naszemu Generalowi, wszystkie o zamysłoney puszczy sprawy oznaymił, y pieniądze na tę Fundacyą oddał. Osądzony od Doktorow iż w krótkce miał umrzeć, Najswiętszy Wiątyk y SAKRAMENT Ostatniego pomazania z pokorą, y Nabożeństwem przyjął, Chciał żeby dano znać Bratu jego Jezuitcie, o jego następującej śmierci, Świeckie wszystkie sprawy z pamięci rugując: Gdy go jeden od Xiążęcia Brakcyanu, Brata jego pozdrowił, widząc się Ociec już bliskim skonania, nic nie odpowiedział; ale zaczął Litanie Najswiętzey PANNY, w których mowieniu, szczęśliwie skonał, wszystkim smutek, y pragnienie siebie, z wielkiej świątobliwości opinią zostawiwszy. Roku Pańskiego 1646. dnia ośmego Maja, koło południa.

Wiele dla niego czynił Pán. Gdy 1667 był w Peruzu Przeorem, a pewnego dnia nie stało Chleba dla Zakonników, prozbom y potrzebie sługi swego przybył Pán na pomoc, postawisz nieznanomego Człowieka, który białego Chleba dostatecznie przez trzy dni na piętnastu Zakonników wystarczającego, przyniosł im. Gdy zaś pewnego czasu potrzebą było dług zapłacić, sporządził Pán, w skrzyneczce Jalmuzn, czterdzieści sztukow, gdzie przed tym ledwie się ich sześć znajdowało. Na większą y wieczną tak wielkiego Męża pamiątkę, kazał go Zakon dla pobożnego innych naśladowania odmalować, któremu lubo krótkie, lecz wyborne przypisało elógium. *Wielebny Ociec Brat JAN CHRZCICIEL, od JEZUSA, MARTI, Rzymianin, Przeświata Familia Ursynow węgardszisz, Zakonnej pokuty więzami skrepowany, Puszczy Świętą wybudowawszy, w głębokiej pokorze zasłan, Chwalebna Smiercią umarł.*

—(+)—

Z Y W O T

Wielebney Siostry *ANNA* od Świętego *JOZEF A*.

1668

Wielebna Siostra ANNA od Świętego JOZEF A, z Rodzoną Siostrą swoją, w Rzymie, w naszym Konwencie Najswiętzey MARYI Panny z Gory Karmelu, została Zakonnica naszą, gdzie obiedwie z przedziwną żyły Świątobliwością, y w Pánu zaśnęły. Siostra iey zwała się MARYA od Pána JEZUSA, gdy po doskonałym y chwalebny, życiu śmiertelnie zachorowała, poki tylko mowić mogła, ten Psalm wierszyk ustawicznie, powtarzała; *Cieszcie się w Pánu, y radujcie się sprawiedliwi, y szczyćcie się wszyscy prostego Serca;* ale osobliwie tę połowę, tegoż wiersza, y częściej powtarzała, *szczyćcie*

się wszyscy prostego Serca. Te zaś słowa z takim mawiała affektem, że znać było iż z serca pochodziły, iakoby w nim wyrzute, y wrodzone były, gdyż oprocz osobliwzey w zachowaniu Zakonnych ustaw pilności, we wszystkim, Świętą intencyą rzetelnością, y umysłu szczerością postępowała, y tak Świątobliwie zaśnęła w Pánu, którą gdy po śmierci Nasza ANNA, y z affektu miłości y z przyrozenia iako kochająca Siostra opłakiwała; Wielebny Ociec Nasz DOMINIK, a JESU MARIA ciesząc ią, mowił do niey; *Czego płaczesz Siostry twojej, ciesz się iowsem, gdyż z tożka prosba poszła do Nieba.*

Samą zaś ANNA od Świętego JOZEF A, 1669

ZEFA, gdy już wiele w stanie Zakonnym dla BOGA pracowała, godną się stała, któraby dla niego wiele także cierpiała. Zaczynam w wielką wpadła puchlinę, którą przez lat dwadzieścia cierpliwie, iowšem wesoło znosiła; Tak się zaś ta Puchlina szerzyła, że przy schyłku życia iey, za niezwyčajnym wzdęciem od puchliny, szepetną się bardzo na całym Ciele pokasała. Z takim zaś oddaniem się, y z gadzaniem woli swoiey z wolą BOSKĄ tę długą y obmierzłą chorobę znosiła, że gdy pewnego czasu radzono iey, aby przyłożyła jakich Relikwiy, żeby tak za przyczyną Świętych, mogła cudem zdrowie otrzymać: Odpowiadała, *Nie mogę na te rady zezwolić, żebym tym sposobem dyspozycji BOSKIEJ nie uwłoczyła, y woli się iego nie sprzeciwiła.*

1070 A że w długich chorobach rzadko zbywa na passyach, y częste trafiają się do umartwienia okazyje. Gdy się iey co podobnego trafiło, którego dnia, tak kontentą, y na Opątrznosc BOSKĄ zdającą się była, że nigdy niczego dla wygody ciała, y ducha pociechy nie szukała; Y tak wiernie w całym życiu Swoim postępowała, nie więcej na tym Święcie nie pragnąc, tylko cierpieć dla BOGA, żeby za Niebieskim Oblubieńcem CHRYSYVSEM drogą Krzyżową postępowała, y z nim na Krzyżu umierała. Zaczynam z Świętą Matką Nszą TERESĄ mawiała; *Panie, albo cierpieć, albo umierać.*

1071 Będąc z natury wielce bojaźliwą, y bojąc się strasznie śmierci, tak dalece, że na jedno iey wspomnienie zaraz się trwożyła: tak jednak w tej chorobie powoli od tego odwykła, y nie jako Śmiałości nabrała; że na schyłku życia, gdy już zrozumiała, że miała w krotce umrzeć, bez bojaźni, spokojna, y bez najmniejszego zasmucenia się zostawała; iowšem z taką wesołością, y z tak wielkim pragnieniem śmierci żądała, że sama mówiła, *Wielce sobie życzę, żeby mi tak na Uroczystości, we dzwony uderżono,* aby tak z wielką duszy pociechą pokazała, którą z następującej Śmierci miała. A gdy tego dnia zrana, którego umarła, mowio-

no iey: *Wesoła bądź Siostrze, oto już się zbliżamy:* Odpowiedziała wesołą y miłą twarzą, złożywszy ręce ze *DEUM Laudamus.*

Taką duch iey napelniony był¹⁰⁷² radością, gdy te słowa mówiła, że się na Ciele wydawała, y twarz iey dziwną pięknością przyozdobiła, co w inszych, y Nabozęństwo, y wielkie poszanowanie sprawiło, gdyż Wielbna Siostra z przyrodzenia piękną nie była. Ostatniego Miesiąca, bardzo się wzmagała chorobą: Y na ten czas, żadney, tylko o BOGV niechciała słuchać rozmowy, nieustannie gorące czyniąc akty, Wiary, Nadziei, Miłości, y innych cnot, ile gdy co sfolgowała Choroba, y słodkie z BOGIEM miała rozmowy. Potym swego czasu z dziwnym nabożeństwem SAKRAMENTA Kościelne przyięła, na wszytkie Modlitwy, z wielką duszy pociechą odpowiadając.

Ostatnich dni życia, tak wiele boleści¹⁰⁷³ y dolegliwości, śmierć poprzedzających cierpiała, że iey wielkiej łaski BOSKIEJ, było potrzeba do zniesienia ich, z taką gorącością ducha, y ćwiczeniem się w cnotach, iako czyniła: gdyż wszystko ciało tak się na niey wzdęło, y tak stwardniało, że się iey zdało iakby ją ciężkim Kamieniem przywalono, czuła bowiem ciało tak wzdęte, iakby się rotpuknąć y wewnątrzności wysadzić miało, y nie mogła dłużej tak zbytniego wzdęcia wytrzymać, y w nim leżeć, ani się ruszyć: iowšem ani iey ruszyć można było, chyba z wielką pracą Zakonnice, które przychodziły, kiedy ją obrocić, albo podnieść było potrzeba. Co lubo z wielką ostrożnością czyniono, jednak wiele cierpiała; częścią dla zbytniego ciała ciężaru, które ciężko było położyć, częścią, że z ustawicznego siedzenia pełno ran, po Ciele miała, które za najmniejszym poruszeniem Ciała, odnawiały się, y poruszone, boleść nieznośną chorey przynosiły: Y w tym stanie tak bolesnym zawsze zostawała: Zaczynam ani odetchnąć ani zasnąć, ani głowy skłonić, albo wesprzeć niemogła.

W tych wszytkich boleściach, tak¹⁰⁷⁴ była

była na umyśle uspokojona, y wyż-
szą nad wszystko, co cierpiała, że sama
przed skonaniem, mówiła. *Zapalcie
Gromnicę bo już czas; y prosząc o nią,
z taką gorącością ducha, na oświadcze-
nie Wiary Świętej Katolickiej, rękami
ją ścisnęła, że aż do ostatniego ode-
chnienia, nigdy iey niewypuściła, ko-
nając, iako się z ruszenia warg poka-
zało, najśrodsze Imię JEZVS z wiel-
kim affektem, wymowiła, y z nie-
mniejszym, Vkrzyżowanego Pana JE-
ZVSA całując, w nim zaśnęła, dnia sze-
snastego Listopada. Roku 1646. w Piątek, o
koło godziny trzeciej z południa, według
swego pragnienia y przepowiedzenia:
gdyż przez cały czas choroby twojej
zawsze mawiała: *Pragnę, y spodziewam
się, w Panu usnąć pokładając, iż mi tey
ślski pozwoli, że tego samego dnia, y
godziny umrę, którego on dla naszego os-
kupu, na Krzyżu umarł.* Tak BOG*

czyni wolą bojących się iego; I z te-
go Proroctwa spełnionego, miano ją w
opinię Świętobliwości, y w poszanowa-
niu.

Máło co przed śmiercią, Siostra¹⁰⁷⁵
ktorą iey służyła, widziała ją bardzo
z wiadomości Śmierci welołą, która
się pierwey ná iedno wspomnienie
Śmierci bała: rozumiejąc tedy, że Nie-
bieskim objawieniem, albo BOSKIM
widzeniem była utwierdzona: dziwu-
jąc się iey, o przyczynę tey odmiány,
Świętą ciekawością zdjętą pytała: kto-
rey ANNA mile odpowiedziała; *Mnie
spowiednik zakazał o tym co mówić, ale
le wiedz o tym, że pamiętajac ná ten
wiersz Psalmu, Otwórzcie mi bramy spra-
wiedliwości, wśedysz w nie, będę wychwá-
lał Pana, ta brama Pańska, sprawiedlio-
wi wnida w nie, tak wewnątrz jestem u-
twierdzona, że się báć nie mogę, choć
bym widziałá Satanów.*

Z Y W O T

Wielebnego Oycá **HIERONIMA**, od Świętego
JACKA.

1076

Wielebny Ociec HIERO-
NIM od Świętego JA-
CKA, zwał się ná Swię-
cie JĘDRZEY CYRVS,
urodził się w Krako-
wie, Roku Iáńskiego,
1603. w Polšczce, z Rodzicow u-
rodzeniem, obyczajami, y pobożno-
ścią sławnych, z Oycá Samuelá Cyru-
la, z Mátki Doroty Pipanowney. Zá-
raz ják się urodził do Oycowskiego
domu, w którym ná Swiat wyszedł,
roy pszczoł przyleciał, ná znak że
miał byđz ná potym, srodkiem wymo-
wy Káznodźdciá. Do ktorey funkcyi
Apostolskiej, od samey młodości miał
skłonność, Albowiem ledwie słowa
mógł wymawiać, á już náśladuiąc Ká-
znodździeiow, Ambonę sobie robił, y
domowym, nie bez zádumienia słuchá-

jących; Słowo BOZE opowiadał, y rá-
ki státek po sobie pokázował, że iák
by już był Mężem doskonałym, mię-
dzy rowiennikami swemi, nigdy się dzie-
cinnemi igraszkami niebawił, záczy-
m go odtąd zwali dździeciem do rzeczy
wysokich urodzonym. W dziecinnych
iészce látách, tak umartwienie y éwi-
czenie się w pobożności kochał, że
często snu mało záżywaiąc, ná goley
ziemi sypiał. Posty nie tylko od Ko-
ściółá postanowione, ale też y inne z
swego Nábozeństwa zachowywał, mię-
dzy samemi mieszczáką Heretykami w
Wrocławiu ná Śląsku, nigdy nie dał
się przywieść do tego, żeby w zaka-
zane dni mięso jadł. W Zimie często
z domu wychodził, ná Wiatr y Zi-
mno, ná deszcz, śniegi, y ślory, żeby
Ciáło delikatne, do ostrości przyuczał.
Podrośizy

1077 Podrozszy, gdy był do Akademij Krá-
kowskiey. ná náuki dány, wysoki do-
wćip, y łatwość, do pojęcia wszelkich
nauk pokazał. Skończywszy już Re-
torykę, y fundamenta Logiki záłoży-
wszy, ná dokonczenie Filozofij, y o-
raz dla náuczenia się Niemieckiego ję-
zyká, od Rodziców do Wrocławia po-
stány był. Z kąd potym do Krákowa
rewokowany, poczał tam z łaski BO-
SKIEY do Stánu Zákonnego mieć po-
wołanie, y w krotce potym zá głosem
Paná wołającego idąc, gdy iuz miał
rok wieku swego piętnásty, w Nášym
Krakowskim Nowicyacie przyjęty był.
Ledwie się wierzyć może, iakim zálem
Oćiec iego, z odeyscia kochanego Syna
ná był zdjęty, przyszedł do niego,
y wielá ná niego rácyami nástąpił, á
zeby przezwyciężonego do swego domu
odprowadził; przekládał mu Miłość Swó-
ię Oycowská, przykázané od BOGA,
poszánowanie Oycá, y wiele innych rácy,
które smutná Miłość do myśli poda-
wála: ná co wszystko pokorny Syn,
z skromnoścíá odpowíedział: *We wšy-
skim gotow jestem bytć Ci posłusnym, w-
szym Oćiec Niebieski osobliwý, y uniwersa-
lany nieprzeccy, który ze mnie powołał,
muszę mu bytć posłusny.* Lecz gdy Oćiec,
áni sam, áni przez imych ná to ná-
mowionych, nie mógł Syná od przed-
sięwzięcia Zákonnego odciągnąć, plácząc
odszedł, á zwyciężca Syn w dzień Święte-
go JANA Chrzćciela, Roku Páńskiego,
1918. Háłit Święty Kármelitáński przyjęł.

1078 Z wielką gorácoścíá ducha swoy zá-
czął Nowicyat, y w krotce we
wszystkich cnot ćwiczeniu się, y w
duchu umartwienia y Bogomyślnoścí,
stał się przykładem innym: o iedną tyl-
ko komplexyi bano się słabość, zeby
swego czásu do Professyi bytć przypu-
szczony, ále cnotá przezwyciężyła, z
nádzieią zdrowia: Záczym przypu-
szczony potym, dnia pierwszego Gru-
dnia Roku Páńskiego, 1619. Solemná
uczynił Professyá, Szlúbami Zákonnymi
BOGV się poświęciwszy. Zábraná do-
skonálości gorácość, nienáruszenie cho-
wał, y Święte Nowicyátu zwyczáie,
w Anielskiey ukłádnosci, w ścisłym
młczeniu, w nádwyzwyczajnych umár-
twieniách, pilnie záchowywał; tak że

žadnym sposobem do ich relaxacyi y
zaniedbánia, nigdy się nie náklonił. A
že był subtelneho ciała, znáć było po
wierzchnownie, gdy ná čiele nošil Cy-
licyum. Záczym widząc go inši Bra-
ćia, žartem náwiali: *Oto Náš HIERO-
NIM, w stroję BOSKÁ przybrany cho-
dzi.*

Roku Páńskiego, 1620. ná náuc-
ki Filozoficzne postány, miał Professo-
rá Wielebnego Oycá Mikolááša á JESU
MARIA, á ná Teologij miał, Wiele-
bnego Jáná Máryę od Świętego JOZE-
FA, Gennęńczyká, obudwuch Náuká,
y Swiętobliwoścíá sławnych. Postáno-
wił záś ná początku kursu, osobli-
wym sposobem, pilnować wné-
trznego rozmyślánia, obecnoścí BO-
SKIEY každego czásu, y ćwiczyć się
w pokorze, wiedząc z Apostolá,
že náuká nádyma. Máiąc prágnie-
nie Vboštwa, podlešzych rzeczy zá-
wsze záżywał, á od zbytnich, unikał,
ścisłe młczenie záchowyuąc, záwsze
ile mógł zá słowá znákow záżywał,
máiąc náukę S. JAKOBA Apostolá, že
kto się rozumí bytć Zakonnikiem, á nie
powšciagá języká swego, tego próžná jest
Zákonność. Swego czásu ná Swięcenie
postány, zostáwłszy z Fosufzenstwá Ká-
plánem, Roku Páńskiego, 1627. z oso-
bliwym Náboženstwem gotował się
do pierwszej Młzy Swiętey odprawie-
nia, y zábraná ku Náyswiętšzemu SA-
KRAMENTOWI, wiáry y miło-
ści gorácoścíá, przytomnych ná Młzy
wielce budował. Z Náboženstwá ku
Brzenáyswiętšzemu SAKRAMEN-
TOWI, o wielkie ochędostwo Oltá-
rzow, y Appáratow pilnie się stárał.
Ale že Oliwá w Polšcze jest drogá,
dogládájąc tego ázeby, iák náyczytšza,
záwsze w lámpie przed Przenáyswię-
tšzym SAKRAMENTEM gorzáła,
roczniego dochodu ná to šukał. Ná-
to w Krákowie przedrukował Xieę,
Moliny Kartuzá, ktorey Tytuł, instru-
kcyá Xieży, dla obserwáncyi y ulžano-
wania Honoru BOSKIEGO.

Zostáwłszy potym Przełożonym,
Zákonná Obserwáncyá, z niezwyčaj-
ną pilnoścíá zelował. Regulę y Kon-
stytucyę, y inne Zákonne ustáwy, do
litery záchowyuąc: Dla czego Sama-
pry-

przykładem innych stawizy się, starał się żeby się wszystko punktualnie według czasu, y sposobu opisanego działo, zawsze będąc sam pierwszy do wszystkiego. Lecz gdy stał, o tak zbyt czyny rygor, na siebie włożony narzekali: on czasem im odpowiadał. *Nie tak rygoru, jako wigoru, obserwancyi szukam.* Zwykły był mawiać, że *jeden Zakonnik, Prawa Nasze doskonale zachowujący, więcej ozdoby y pożytku Zakonowi przynosi, niż wielu Kaznodziejów, y tych co Xiegi wydają, na ozdobę Zakonu, bo oni tylko mówią y piszą wielkie rzeczy, ten zaś wielkie rzeczy czyni, co Xiegi wydane, y za Kazania stanie.* Fundując się na tym wyroku CHRYSYSTVA Pana; *Szukajcie naprzód Królestwa BOŻEGO, a wszystko wam będzie przydane.* Od Krewnych y od Przyjaciół społeczności unikał, y zbytniego o rzeczy doczesne starania zakazywał, y że mu na niczym przy punktualnej praw Obserwancyi nie zdywalo zawsze doznawał.

1081 Roku Pańskiego, 1641 Będąc obrany pierwszym Przeorem Konwentu Wąrszawskiego, przy owym Polskim Dworze, u Króla WŁADYSŁAWA Czwartego, u Xiążąt, Senatorów, y całego Pospolstwa, w wielkim był poszanowaniu, y z takim applauzem miewał Kazania, że Król Sam, Królowey niewiadomey języką Polskiego, chcący do siebie mówić, słuchać nie chciał, ażeby Oycą po Apostolsku kążącego, słuchał. Tak zaś na prywatnych exortach, Zakonnice Nalze, słow jego słuchające, poruszał, że często w zachwycenie wpadały, iako się trąfiło pewnego dnia, w Święto Świętej Mátki Naszey TERESY, y opulnocy w dzień NA RODZENIA PAN-SKIEGO, gdyż po jego exorcie prawie odchodziły od siebie. Dla tego na osobliwzych w Polszcze Ambonach kazywał, a Roku Pańskiego, 1636. w najpryncypalniejszym Kościele Katedralnym Krakowskim kazyując, wielki miał applauz, lubo ostro na występkę następował. W Katedralnym Kościele oprócz Kazania, witał dwie Królowy Polskie, Łacińską mową, to jest Cecylią Ferdynandą wtorego Corkę, a Ro-

ku Pańskiego, 1646. Ludwikę Niwerneńską, y na ich Koronacyi, iako Kaznodzieia Ordynaryiny kazał, w czym y Tytułowi Kaznodzieyskiemu, y poszanowaniu partykularnego Karmelity, y Wzrędowni swemu Przeorskiemu Honor uczynił.

Po wiele razy na Wzrędzie Przeorskim, 1082 w pryncypalniejszych Konwentach bywał, iako w Wąrszawskim y Krakowskim, y na Prowincyalstwo nie raz na niego wotowano. Mężnie przeciwno Heretykom stawał, y zawsze zwyciężał: Trąfiło się Roku Pańskiego, 1646. że Król, Generálny zjazd względem Religij, z Arcybiskupem Gnieźnińskim w Mieście Toruńskim złożył, na który Nalze HIERONIM z infzem posłany będąc, w Kontrowersyach o Wierze prym wszystkim wziął, a dnia trzeciego Października, Sam a Sam, tak Hulłamaną Predykantą Witemberskiego, swoimi argumentami związał, że więcej niechciał z nim zachodzić w dysputy, y w Konfuzji zostawszy, rzekł; *Wolałbym raczej z Szatanem, niż z tym Mniczem dysputować.* Przeciwno temu Heretykowi, potym traktat do druku podał. Innych także wiele Xiąg do druku zostawił, to jest: *Fundament życia duchownego, Sposob dobrego życia, Sekreta życia duchownego, O przyszłości Zakonnej, Naukę życia Pustelniczego, Instrukcyje dla umierających. O prawdziwej y fałszywej miłości. Cwiczenie około Misy Świętej. Cwiczenie na Adwent, Instrukcyje Biskupa. Instrukcyje Spowiednikow Zakonnice, Naukę życia duchownego dla świeckich. Exhory na Regułę Naszą. Kazania na Niedziele y Święta całego Roku. Wzór doskonałości Ewangelicznej, y innych wiele.*

Gdy według zwyczaju Zakonnego, 1083 w Celi Pustelniczey, zaczął duchowne Rekolekcyje, w ciężką Málnię wpadł, a po czterdziestu dniach, gdy o swoim zdrowiu widział powątpiewającego! Doktora, wspaniałym umysłem; rzekł: *O gdyby teraz który z przyjaciół, szczerze mnie mógł upewnić, o teraźniejszym niebezpieczeństwie.* Na co gdy mu jeden rzekł: *Oddaj się wamśmość na wolę BOŻĄ, będąc gotów czy żyć czyli umierać.* Odpowiedział; *Gotow*

Gotow jestem y nie jestem surlbowany, y wesoło w Świętym Zakonie umieram, nieśmiertelne B O G U wojemu dzięki czynię, że mi w Zakonie Najświętszy P A N N I z Gory Karwelu, zje y umierać pozwolił. Potym Generalną Spowiedź uczynił, y w dzień Narodzenia Páńskiego, lubo słaby na siłach, poszedł do Choru, gdzie wysłuchawszy Mszy Świętej, przyjął Komunię Świętą: Odprowadzony na łozko, wiele Aktów cnot czynił, y wiele też nabożnych wylał, przy Nogach Vkrzyżowanego C H R Y S T V S A. Ile razy widział; Przenajświętszy S A K R A M E N T, tyle razy upadając ná kolana, w ziemi się zagrzebać z wielkiej pokory pragnął: którą także wzruszony, gdy widział Zakonników z Smierci swoiey żałownych, y nieustannie o zdrowie iego Pána B O G A proszących, tak mówił: Nie przykrzcie się Waszemu prosię, tak bardzo Panu o zdrowie moie, już Majestat iego B O S K I, przewidował pożyteczniejszych odemnie Zakonowi Świętemu; A co ja jestem tylko pies martwy? zaczym wyrzucić iego psa na podeptanie. Potym ich prosił, áżeby mu do dostąpienia końca szczęśliwey wieczności dopomogli. Gdy przyniesiono do niego, Nájświętszy Wiatyk. Złożywszy ręce: o odpuszczenie defektów swoich prosił.

1084 Proszony zaś, żeby umierając, iaki przykład doskonałości Zakonnikom zostawił. Odpowiedział: Nie, jest rzecz przyzwolita, żebym ja, będąc najmniejszym Synem, Oycóm moim naukę dawał: Lecz Świętej Matki Nászey TERESY naukę w Rozdziale dwudziestym ósmym Fundacyi, do czytania zalecił, w którym tak mówi. *Áżby Karmelici Bożi, najmniejszych rzeczy Obserwancyi lekce, nieważyli, y żeby nigdy, niemomili, nie so nie jest, bo to są rzeczy podziwne.* Tym czasem kiedy niekiedy powtarzał, *Nie, tak rigoru, iako wigoru, obserwancyi, y doskonałości Zakonney, ja sam, do tych czas zelowałem.* Ten zaś Wielebny Ociec, w tej swoiey chorobie, nie bez wyraźnego pozwolenia Przełożonego nieczynił. Gdy potym pewny Zakonnik mówił do niego: *Boże Waszce Serca odważnego, y*

gruntonney, nie trac nadziei. Temi słowami, wzruszony żarliwością Ducha, rzekł; *Co mówisz Bracie, nie, trzeba desperować? Ja wiem, że B O G jest niezmiernej dobroci y miłosierdzia, więc ufam, ufam w B O S K I E T łaskawości y nadzieję pokładać będę, na wieki. Y więcey innych heroicznych aktów mówił: z przykładów Świętej G E R T R V D Y.*

Przyniesiono do niego S A K R A M E N T Ostatniego pomazania, który z Nábożeństwem y pokorą przyjął, odpowiadając na wszystkie Modlitwy, y prosił, przytomnych żeby się za niego modlili, á nie asystowali tylko dziwiąc się. Gdy go pewny Ociec cieszył, słowami C H R Y S T V S A Pána, któremi niegdy Świętej Matce Nászey TERESIE przyobiegał, iż z Nájświętszą P A N N Á, Marką swoią, y z Świętym J O Z E F E M, miał przybydź na pomoc umierającym w tej naszey Reformie: Z pokorą odpowiedział; *Ten przywilej, dobrym tylko y doskonałym Zakonnikom, był pozwolony, nie mnie niegodnemu y grzesznikowi.* Jak zaś ubóstwo Zakonne czcił y zachowywał, w ten czas się pokazało: gdyż od Przełożonego, wziął pozwolenie, żeby wszystko, czego mu pozwolono było zażywać, z Celi iego wyniesiono, chcąc namigam, z C H R Y S T V S E M ná Krzyżu obnażonym umierać; á osobliwie prosił, żeby Xięgę jádem Heretyckim żarzoną wyniesiono, z ktorey błędy Heretyckie zbierał, y refutował.

Ostatni raz, przyjąwszy Przenajświętszy Wiatyk, iako żąbiedź bliski śmierci. Słodką owę o Nájświętszym S A K R A M E N C I E, pieśń śpiewać zaczął. *Czczę cię pokornie, bostwo usłotane,* co żeby aż do końca śpiewano. Przełożony rozkazał: Potym po pułnocy, dwa razy ręką znak dał, że już czas następował zgromadzić Zakonników, w posrod ktorych, spokojnie B O G U Ducha oddał, w Sobotę dnia dwudziestego, szóstego Stycznia Roku Páńskiego 1647. Wieku swego czterdziestego piątego. Profesji Zakonney, dwudziestego ósmego. Opinią Świętobliwości sławny. Gdy już skonał, pokazała się twarz iego białą, y ná woyse weyżnienie

żenie bardzo przyjemna, którą z wielkiej maligny bardzo przed tym była szczerbiała. Ledwie się wierzyć może, jak wielki żal tak prędką śmierć Wielebnego Oycę w całej Polscze sprawiła: Pewny Mąż wielkiej powagi, słyszając o jego Śmierci mówił; *Żuz nay iasnieysze Światło Polski naszej zgaśło*: Inszy mówił. *Wielka zapewne w Kościele BOŻYM upadła Kolumna*. Y BISKUP Krakowski powiedział: *Prędko straciliśmy, y nie rychło będziemy mieć takiego HIBRONIMA*. Lecz czemu się náybardziej dziwować potrzeba, pewny Heretyk Gdański, nazwał go: *Światłem Polski*, y żałosny z Śmierci tego, wiele trzeba było pieniędzy, na wydanie Xiąg jego ofiarował.

Prosił Páná BOGA, żeby nie umierał na Przełożenstwie, ale prostym Zakonnikiem: co y otrzymał, gdyż na Kapitulę Prowincyalney, miał połowę wotów na Prowincyałstwo, ale go dru-

giemu, wokacyą Młodszemu ustąpił; którego Socyuszem na Kapitulę Generalną obrany był. Piątego Roku po Śmierci, pewney Naszey Zakonnicy w Konwencie Lubelskim, pokazał się w widzeniu rozumnym, w dzień Świętego ANIOŁA, prawie przed samą Komunią, y onę od ciężkiej y długiej choroby, y głowy bolenia, nątychmiast uzdrowił, ktorey boleści ządnymi lekárstwami uspokoić niemogła, y z bolu gwałtownego, rozumiała że się iej wierzch głowy rozpadnie. W tym samym widzeniu, dał iej sposób, iak miała pożytecznie Komunikować, według iego opisanja przed tym uczynionego, y od boleści już uwolnionej, kazał z innymi Komunikować, która zaráz z ządziwieniem wżyskich, doskonałe zdrową zostawszy, łatwo wżyskie powinności Kłáštóru sprawować mogła.

Z Y W O T

Wielebney Matki MARYI, od TROYCY Przenajświętszey.

1087

Wielebna Mátká MARYA, od TROYCY Przenajświętszey, urodziła się w Dywionie, w Francuskim Państwie, z przystoynych Rodziców, Roku Pańskiego 1601. dnia dwudziestego piątego Stycznia. Ktorą BOG poprzedzając błogosławieństwem swoim, odnowionemu Karmelowi: naznaczył albowiem z nátechnienia BOSKIEGO, ieszcze dzieciną będąc, to pierwsze słowo wymówiła. *Já będę Kármelitanka*, ktore słowo, zgoła Prorockie, na ten czas nie rozumiane było, gdyż Nászych Zakonów nie Karmelitánek, ieszcze nieznáno w Francyi, dziwując się jednak temu słowu, pobożná Mátká iej, w Sercu iej swoim zachowała. Od piątego roku, Wieku swojego pobożnym Obecności

BOSKIEY, y ustawicznym Męki CHRYSTVSOWEY rozpamiętywaniem zabawiła się, o ktorey potym przez cały czas życia swego, z wielkim afektem rozmyślała. Tak od samey idziecinności, do uszanowania Najsławniejszego SAKRAMENTU przyuczyła się, że częstokroć pięć, albo sześć godzin, w Kościele bawiąc, z niewypowiedzianą duszy poćiechą, tenże SAKRAMENT Przenajświętszy ádorowała. Najsławniejsza MARYA Pánná, mając iá w Macierzyńskim áffekcie y protekcyi, że iá sobie za Córkę obrała, iáwnie iej pokazywała, y sposobiać iá do swego Zakonu, ducha osobności w niey wzbudzała, żeby tak BOGA do serca mówiącego słucháła, odrzuciwszy ná stronę Światowe tumulty. Tam máła ludzkiej Kondycyi, defekta w sobie poznając,

poznając, gdy iey niechciał Spowiednik
słuchać Spowiedzi, przed Najswię-
tzym SAKRAMENTEM spowia-
dała się BOGV, y tak długo ie oplá-
kiwała, poki nábywszy ducha uspokoi-
enia, niepoięła że iey te defekta, są
odpuszczone.

1058 Máiąc lat dziewięć, tak wyłoko O-
becność BOSKĄ poymowała, y onę
zachowywała, że nawet z Siostrami z
domu wyszedłszy, Światowych nieu-
wazała obiektów, z BOGIEM się we-
wnątrz zabawiając. Vgruntowane w
niey Stánu Zakonnego prágnienie, wszy-
stkie przeszkody oddáliło; ktoreby, pod
dyrekcyą, pewney pokrewney swoiey
żyjąc, znalazła była, tá bowiem, co
jest Światowego rozumiejąc, toż támo
pobożney Pánience przekładała, y tego
iey uczyła. Ztey niewoli uwolniona,
oddaliwszy umysłu swego ciemności,
przy pierwizey Kommuni, wyśokie
y swoiey nikczemności, y BOSKIEY
piękności poznanie miała, y wielce w
doskonałości postąpiła. Zączym pobo-
żny y uczony iey Spowiednik, taką
w niey czystość uważał, że ią bydz
drugą Świętą GERTRUDĘ sądząc,
każdego prawie dnia Kommunikować
iey pozwalał, gdzie wielkie od BOGA
łaski odbierała. Pewnego dnia Zielen-
nych Świątek, tak ią nápełnił Duch
Páński, że cała w BOGV zatopiona,
ustawicznie powtarzała; *O DUCHU
Przenajświętszy, iak wielkie są skutki
Twoie! Prawdo BOSKA! Piękności BO-
SKA! O miłości! o Najświętszy DPCHV,
iak wielkie są skutki Twoie?* Od roskó-
szy Światowych tak unikała, iż ieżeli
kiedy według kondycyi domu Wyso-
kiego, ná Swieckich ućiechach z przy-
muszenia bywała, pokutę wielce ostrą
za to czyniła, iákby wielki jaki kry-
minał popełniła.

1059 Gdy już trefnasty rok wieku swe-
go zaczęła, usilnie Mátki swoiey pro-
siła, żeby została Karmelitanką. Nie-
pozwoliłaby była Mátká, tak dla iey
delikatney komplexyi, iák dla Mácie-
rzyńkiego, ku niey áffektu, ale pámię-
tając na pierwsze iey jeszcze w Nie-
mowlęcym wieku słowa, żeby BOSKIEY
nie sprzeciwiła się woli, na pobożne
iey prágnienie, przecie zezwoliła.

Wstąpiwszy tedy do Zakonu¹⁰⁹⁰
Nászego, y między Kármelitankami Há-
bit Święty przyiawszy, na drogę do-
skonalsci weszła, y w niey z wię-
kszą ducha gorącością postępowała, sta-
wszy się innym, Cnot wżelakich przy-
kładem. Po uczynioney zaś Professyi,
do tak Wyśokiego stopniá Bogomyślnó-
ści przysła, że rozmyślając Tájem-
nice Męki CHRYSYTSOWEY, w
zachwycenie wpadała. Poznawłszy te-
dy Przełożeni, iey Cnotę y rostopność,
z Dywionu, posłali ią do Belná, ná
nową Fundacyą, ná którą ią Przeory-
szą obrano; z tego Vrzędu, wymowi-
łaby się była z ochotą, gdyby zá oświe-
ceniem z Niebá, nie poznała była, że
tám nie, oprócz Krzyża mieć niemiá-
ła. Y tak się stało, gdyż z woli y do-
puszczenia BOSKIEGO, wiele y
bardzo ciężkie choroby cierpiała, y
rożnym pokusom Szatańskim, wewnątrz
y powierzchownie podlegała. Tak o-
krutnie, pewnego czasu ranióna była
w głowę, że zaraz zemdlawszy upa-
dła, ále gdy w opatrowaniu iey, trze-
ba było rąnać Ciałó, lubo wiele cier-
piała, nigdy się nieuskarżała. Jednak
większe ponośiła udrczenia, ná duszy,
któremi ná ten czas, z BOSKIEGO
dopuszczenia, złością Szatańską była
trapiona; Chodziła bowiem w ciemno-
ści y cieniu śmierci, pokusami powto-
żnemi ućiśniona, częścią nieczystości,
częścią desperacyi; lecz potym BO-
SKĄ wizytą pocieszona, od nieprzy-
jacioł ná ten czas wolną została, y
oráz náuczyła się, iák pożyteczná rzecz,
y BOGV wdzięczná, dla niego cier-
pieć.

Ztey choroby uwolniona, po skoń-¹⁰⁹¹
czonych swego Przełożenstwa trzech
latach, została Mistrzynią Nowicyuszek.
Ktore y słowem, á bárdziej przykła-
dem náuczając, doskonałemi w cnotach
uczyniła. Między temi, osobiłszą mia-
ła, Wielebną Siostrę MAŁGORZATĘ, od
Najswiętszego SAKRAMENTV, o kto-
rey się szerzey będzie mówiło. Ani ná
ten czas, ále ná wewnętrznych dolegli-
wościach, albo ná powierzchownych
Chorobach zbywało iey, bodrogą Krzy-
żową prowadził ią Pan. Ná tym
Mistrzyni Nowicyuszek Vrzędzie, dzie-
więć

więc lat strawiła: Tak ią zaś Pán kochał, że skrytości serc poddanych przenikała, dla ich instrukcyi, y potrzeby poznawała, dla dobrego Zakonney Obserwancyi.

109² Na trzy lata przed Śmiercią, boleści ciała nad zwyczaj pomnożyły się, które aż do samej śmierci z przedziwną znosiła cierpliwością. Maligną wielką cięto iey niezmiernie paliła, którą Krew zapalona, tak żyła Medyanę w lewej stronie, y żyła pulsową, w prawej rozszerzyła, że iey ledwie nie uduśiła, y odetchnąć nie dała. Tą gorączką wielce zbytnią, dręczyły się iey wnętrzności, piersi, serce, y płuca, ktorey niemogła ugasić, gdyż ledwie kilka kropel wody połknąć mogła. Nieustanny ból w głowie, y w obydwóch piersiach cierpiała. Tak iey spuchł język, że się ledwie mógł w ustach zmieścić, a na nim powyrastały wrzody nakładał bobu, ktore z niewymowną iey męką, trzeba było wyrzynać. Tak zaś gorę wzięła Maligną, że na łożku dla gorąca leżeć niemogła, y wśród zimy otwierać musiano okna w iey Celi, żeby się niezađuśiła; ktoremi boleściami wielce uciśnioną, lubo się z wolą BOSKĄ zgadzała, tak do Pana mówiła; *O BOZE moy! ogień czyszczowy czy jest większy nad ten, który mnie pali, y trawi?* A przecie wszystko cierpliwie znosząc, swoiey powinności zadość czyniła, y Zakonney Obserwancyi, pilnie przestrzegała.

109³ Gdy się tak Choroby, y boleści w niej pomnożyły, osądził Doktorowie iż w krotce umrze, przeto o śmierci następującej przestrzeżoną została. Zaczem złożywszy urząd Przeoryszy, stąrała się, żeby iey Sukcesorkę obrano, áżeby tak od wszystkiego uwolnioną, Samemu BOGV tylko służyła, y do przyięcia, przychodzącego Oblubieńca, z lampą zapaloną, sama się gotowała. Język iey paraliż naruszył, z ktorego kiedy iey krew puszczano, rana się potym zamknąć nie mogła: z czego gdy ią krew uchodziła, za przyłożeniem przez Wielebną Siostrę MAŁGORZATĘ od Najsświętszego SAKRAMENTU, Świętego BŁAZEJA zębą, cudownie

iey ustała. Potym zżęplucia żołądka, żyła się iey w płucach zerwała; zaczem dziwowali się Lekarze, że tak długo żyć mogła: A chorą swemu Spowiednikowi, rzekła: *Jest ręka BOSKA, która mnie utrzymuje, bez ktorey jużbym była umarła, a nibym mogła dnia cierpieć tego, co samo rzeźba cierpieć. Samą tylko Komunią Świętą codzienną, pośilała się, y przykładem CHRYSTUSA Ukrzyżowanego, tak wiele na duszy y ciele cierpiącego, sobie od BOGA w myśli wyrażonego, siłę nabierała.*

Nastąpiła cięższa choroba, którą 109⁴ przez osiemnaście dni, często iey y mowę, y wzrok odbierała. Potym nastąpiły konwulsye nieustanne ktore w niej wszystkie ciała członki dręczyły. potym dysfenteryą trzech dniową. Na ostatek tak ciężkie po całym ciele rozszły się boleści, że często mówić musiała; *Zda mi się, że żeby łwie y Smoczy rozrywają moje wnętrzności: przystąpiło do tego straszne wewnętrzne opuszczenie, ktore ią pobudzało podczas wołać; O JEZU, o dobry gdaś jesteś? nie innego we mnie, nie czuję, tylko słabość, y niebezpieczeństwo utracenia Ciebie. Najczystsza PANNÓ przybądź mi na pomoc.* Potym zaś rzekła: *BOZE moy, spuść na mnie takie Ci się podoba ostraści, ale mnie bron ręka twoja.* Mówiła podczas Przeoryszy; *Nie gdyś niewiedziała, co to jest cierpieć, teraz uczę mnie BOG moy, co jestem.* Potym mówiła, *O jak mocna jest ręka Pańska, nademną, a jak ciężka y surowa.*

Naostatek wpadła w wielką puchli 109⁵ ną, którą ią dokoła oblała, y na ten czas uczyniwszy generalną Spowiedź, y przyjąwszy Najsświętszego Wiątyku, y Ostatniego Pomazania SAKRAMENTA, przez pięć dni, CHRYSTUSOWI na Krzyżu Konającemu podobną była. Na tym końcu życia, prosiła áżeby zwołano Zakonnice, do ktorych mówiła; *Ktoreś ze mnie isć obca? O jak tam dobrze? O jakie szczęście służyć BOGV!* Przydała potym z wielką gorącością; *bez znoszenia boleści zginęlibymy,* Odrą w piersi bijąc się rzekła; *BOZE moy, Ciebie o odpuszczenie proszę nieskończonemi prośbami.* A gdy Spowiednik

Spowiednik pytał się iey. *Czy masz Wasze pokoy wewnętrzny?* Odpowiedziała: *Zapewne ciejsze się wewnętrznym pokojem, zdani się ze Panu mojemu JEZVS CHRYS TVS, nieustannie do siebie mnie wola, y bez tej łaski, cierpieć bym nie mogła co cierpieć, ani cienia tego.* Znowu Najswiętszą Komunią przyjęła, żeby się bardziej na tym boleści koncu umocniła: Zostawiły zaś boleści CHRYS TVSA na Krzyżu umierającego, uczestniczką, trzy razy zawołała, JEZVS, JEZVS, JEZVS: Potym pokazała się twarz biała y świetna, szpetność w Niebieską przemieniła się piękność, y tak pełna wesołości, podniosła w Niebo oczy skonana.

1096 Tey Oblubienicy swojej chwałę, chciał Pan, objawić kochance swojej, Siostrze MAŁGORZACIE od Najswiętszego SAKRAMENTU. Wie-

lebney Mątki MARYI Nowicyulczey, która tak sama powiadała; trzech ostatnich dni, CHRYS TVS Pán, z Najswiętszą MARYĄ Panną, y z wielą Świętymi iey Patronami, konającey MARYI, wesoło asystował, żeby w niey dzieło swoje kończąc, uczynił ją towarzyszka chwały swojej, którą Męki swojej uczynił uczestniczką. Tych trzech dni, Wielebna Siostra MAŁGORZATA; była przy łożku umierającej, tak w BOGV zatopiona, że się Aniołem bytć zdawała: O iey chwałę, z BOSKIEGO objawienia dowiedziała się, y gdy ją już ducha w ręce BOSKIE oddającą widziała, zawołała; *Matko moja modl się za mnie:* Y CHRYS TVSA Páną obietnicę ufiyszła, że miał iey bytć Protektorem, Dyrektorem y Oycem.

Z Y W O T

Wielebney Siostry MAŁGORZATY, od Najswiętszego SAKRAMENTU.

1097 Wielebna Siostra MAŁGORZATA od Najswiętszego SAKRAMENTU, z przystoynych Rodziców, w Belnie, w Xięstwie Burgundzkim, Krolestwa Francuskiego, urodziła się, dnia siódmego Lutego, Roku Pańskiego 1619. Była poprzedzona błogosławieństwem, bo y dobrego była dowcipu, y od Młodych ielszcze lat, darami łaski była oświecona. Ledwie piąty rok miała, gdy już wysoką Pobożnością, ku Najswiętszemu SAKRAMENTOWI, Najswiętszej MARYI Pannie, y Świętemu Męczennikowi Xiążęciu SZCZEPANOWI, jaśniała. BOSKIM Duchem napełniona, postanowiła, swego czasu zostać Karmelitanką, żeby się CHRYS TVSOWI Pánu, y iego Nayszytszej MATCE, w Jey Zakonie Karmelitańskim na usługi poświęciła. Pocze-

ła się od tąd w cnotach ćwiczyć, nie dziecinne w akcyach nie czyniąc: Na bogomyślności, dni y nocy trawiła: Wielką miłość ubogim oświadczała, którym w niedostatkach y potrzebach rękę podawała, nawet rany ich z wielką miłością całując y lizając; z czym delikatną natury komplexyą, temi y podobnemi umartwienia rodzajami trapiła: y z BOSKIEGO dopuszczenia, Szatańskimi widowiskami trapióna była; ale przy obecności Najswiętszego SAKRAMENTU, od tych napaści uwolniona, w Niebieskie o-
pływała rokoszy.

Gdy już dziesiąty rok wieku skończyła, naysukochańszą Mątkę utraciła. Na ten czas, łzami zalana, poszła do Kościoła, y przed Ołtarzem Najszytszej MARYI Panny, modląc się prosiła, żeby ją za Corkę przyjęła, y pro-
żby swojej skutek, od Mątki Mi-

sierdzia odebrała. Po odprawionym Mátki Swoiey pogrzebie, od Wuja Swego Przeora Konwentu Belneńskiego, tytułu Świętego SZCZEPANA, pobożna Panienska na edukacyą do Karmelitanek była oddana, a że ią za sposobną sądzono, że iuz mogła Komunikować, po przyięciu pierwszey Komunii, często potym na tych początkach, y z przedziwnym Nabożeństwem, Komunikowała. Pod dyrekcyą Wielebney Mátki MARYI, od Świętey TROYCE, Mistrzyni Nowicyulek, tak szczęśliwie w ćwiczeniu się w cnotach postąpiła, że wkrótce z podziwieniem, innych, Zakonney doskonałości nabyła: *Jey konwersacya w Niebie była*, y łamemi o wiecznym żywocie dyskursami bawiła się; ośobności szukała, żeby mogła Samemu BOGV służyć. Taką Panienski tey, doskonałością, rozjuszeni Szatani; rożnemi trapił ią sposobami, za BOSKIM dopuszczeniem, na pomnożenie zasług, y chwalebniejszego zwycięstwa, gdyż ią y wewnątrznie często straszili, y powierzchownie na ciełe trapił. Tak iey ciała zmysły pomieszali, że zdała się apoplexyą bydz zdjeta; nie widząc, ani słysząc. Lecz cudownym sposobem przyjsła do siebie, zaraz iak tylko SZKAPLERZ Najswiętszey MARYI Panny z Gory Karmelu włożony na nią był. Potym tak wielkiey cięzkosci iey Ciału przydali; że się żadnym sposobem sama nie mogła ruszyć, y ledwie od innych mogła bydz ruszoną. Lecz gdy prosiła, żeby ią przed Przenajświętszy SAKRAMENT, zaniešiono, Szatani icy oczywiście y gwałtem przeszkadzali, to ią straszac widowiskami, to zębami na nią zgrzytaiąc, to ciało na niey szarpiąc; lecz iak ią prędko do Choru przyniesiono, obloczek iasny zstąpił na nią z Cymboryum, który ią otoczywszy Szatánów rospędził. Gdy się tedy, tak uspokoiła na duszy, wruciły się do niey siły Ciała, y tak się prędko we wszystkich sprawách obracała, że nie tylko rozumiano, ale y widziano, że ią czasem Aniołowie, z miejsca na miejsce przenosili.

1098 Gdy z pomienionych áteracyi cia-

ła, w gwałtowne wpadła Konwulsyę za zdaniem Doktorow, naprzod iey palone Kauteryum położono na głowę; lecz gdy nic niepomogło, za tymże zdaniem, głowę iey otworzono; ktore Męki, z tak przedziwną cierpliwością znosiła, że ledwie ią słyszano mówiącą: *BOZE moy*; do czego się przygotowała, przyięciem Świętego Szkaplerza, y tak po wielu innych Szatańskich prześladowaniach cudownie uwolniona, y do doskonałego zdrowia przywrocona została, dnia ostatniego Lipca, Roku Páńskiego 1931. Potym Niebieski Oblubieniec, wierną łobie Panienskę, wielą ubogacił łaskami, y Ducha Świętego darami napełnił: Podczas iey rokoszy Rayskie pokazując w duchu; podczas Niebieskich Obywátelów prezentując, a między innemi, Błogosławioną KATARZYNĘ Genuenską, y Świętą MAGDALENĘ *de Passis*, podczas Siebie łamego pokazując w postaci Małego dziećcia, który złotemi literami wypisane te słowa, trzymał *SŁOWO stało się Ciałem*; pod czas się z nią na serce mieniając, z wielkim BOSKIEY Miłości przy mnożeniem, Tak zaś często, ta pobożna Panienska w zachwyceniu bywała, że iey konwersacya zdała się bydz w Niebie. Przy tak wielkich Niebieskich łaskach, przedziwną zawsze zachowywała pokorę, z ktorey, sama siebie za nic mając, y we wszystkim się uniżając, te dary BOSKIE, nie swoim zasługom, lecz dającego dobroci przypisywała.

W dzień Ofiarowania Najswiętszey PANNY, na wzor BOGARDZICY, siebie całą Panu poświęciła, proste szluby Zakonne czyniąc: Dla czego na potym, iuz nie swoiey władzy, lecz Niebieskiego Oblubieńca bydz się twierdziła, z Apostołem często powtarzając. *Zyje iaz, już nie iaz, żyje zaś we mnie CHRYSIUS*. Z pomienionemi, y innemi łaskami, wzniecił Pán w Oblubienicy swoiey, miłość Krzyża, albowiem iest Oblubieńcem Krwi: y Niebieskiey iego wyuczył iey nauki, z ktorey pokazał iey w jednym cudownym Zachwyceniu, dnia siódmego Lutego, Roku Páńskiego 1632. że Krzyż, po-

początkiem, iest, wżytkiego dobrego. Zaczym duchowny Krzyż przyjąwszy, ostre za grzeszników pokuty czyniła, na sobie się mżcząc, z tak wielu grzechow ludzkich Pána BOGA obrązy, y oraz BOSKIEGO Miłosierdzia, prosiąc dla grzeszników, ciężkie ieszcze młoda Pánienká, bo ledwie dwanaście lat mająca, czyniła dyscypliny, ostre nośiła włosiennice, żelaznemi y kolczytsemi ściśkała się łańcuzkami, y tak wiele innych umartwienia czyniła że się przyrodzone ciała, siły, zdały prze-
wyższąć.

1101 Vczynił ją Pán Męki swoiey uczę-
stniczką, y wżytkiemi wyprobowaną okrucieństwami, za Towarzystkę ją sobie we wżytkim obrął. Roku Pán-
skiego 1632. pierwszego dnia, czterdziestodniowego postu, w cudownym zachwyceniu, zaprowadzona była na puszczę, na ktorey czterdzieści dni Pán pościł: Tām poznała ostatnie y ciężkie CHRYSTVSA Pána osłabienie, kiedy się tam zabawił, wielką głodu ostrość, którą tam cierpiał; y inne tak wewnętrzne, iako y powierzchowne dolegliwości: Tām się dowiedziiała o różnych Szatańskich pokusach, z ktorych tak chwalebnie tryumfował, że go zwyciężył. Potym, dnia drugiego, Márca zachwyconá w duchu, widziiała w Ogroycu, Smutek Duszy CHRYSTV-SOWEY, aż do Smierci, pot Krwawy, y ciężkie iego konanie: Y tę mękę, na twoim Ciele wyrażiła, gdyż przez dwie godziny, łzami się cała zálawży, twá-
rzy była tak bladey y smutney, że wewnętrzny Serca smutek pokazywała: Poczęła się modlić stojąc; y wzniesionemi ku Niebu oczámi, wielkim stráchem zdięta była: od tąd kłękawszy, złożyła ręce, á głowę skłoniwszy, tak trwała całą godzinę. Potym ciało iey niby bez zmysłow náklaniało się, z rękami náklztał Krzyża, na piersiach złożonemi, y z wielkim stráchem Ciało długo trzęśiło się: po wyjściu w tym ułożeniu godziny, upadła na twarz swoję, y Krzyż CHRYSTVSOW, y Mękę iego przyięła. Po wyjściu zaś trzech godzin, przylzła do Siebie.

1102 Dnia trzeciego Márcá, w innym zachwyceniu widziiała, y na swoim cie-

le wyrażiła poimanie CHRYSTVSA w Ogroycu. Pokazała się náprzód, pełną Majestatu, ułożeniem, y wdzięcznością twárzy, do użzanowania pobudzająca. Wkrotce potym w náglým ućśnieniu, pokazała się iak umarłą, ktorey ręce tak były skupione, iakby powrozami były związane, y po obu-
dwóch stronách, były spuchłe, y zsi-
niałe, y miéyscá powrozów w Ciało wlepionych, widziáne były. Potym, zdała się bydz po całym Ciele skępowa-
wana, á tak mocno, że rąmioná z piersiami w kupie były; y żadną ludz-
ką siłą niemogły bydz odiete. Ledwie postępować mogła, á w duchu przy-
szedłszy do Rżeki Cedron, pádła ná ko-
lana, zalana wodą, tak że y suknia na niey pokazała się mokrá. Potym wy-
rażiła wżytkie tego ciągnienia uprzy-
krzenia, ále osobliwiey, wydania Juda-
szowego, y Świętokradzkiego Zydów, zamyślu co ją do ućśku śmiertelnego przywiodło, lubo iako iey objáwił Pán, ledwie najmnieyszey cząstki boleści u-
częstniczką była.

Innego dnia w podobnym zachwy-
ceniu, pokazała się niewidomemi powro-
zami, związaną, tak mocno, że ná łzyi, y ná rękach, y ná całym ciełe nie-
bia strážne blizny pokazywały się: mia-
ła głowę trochę náklonioną, ále wdzię-
ku y Majestatu pełną, iako CHRYSTVS Pán stápnął przed: Anáśzá przyprowadzony, tak się zaś, pokazywała pokorną, y na-
bożną, że y polutowanie, oraz y po-
żanowanie, w zapatrujących się wzbu-
dzała. Innego dnia objáwił iey y wy-
rażił Pán, w zachwyceniu, iako przed
Káifázem ArcyKapłanem, związany, y zmysłonem potwárzami stál oskar-
żony, y ciężkim policzkiem uderzony był, zączym twarz iego zranioná by-
ła, y spuchła. Innego dnia, widziiała w podobnym Zachwyceniu, iakim był CHRYSTVS po okrutnym biczowaniu, ktore od Zydów odebrał; y iako za
dskretem Synágoti, do Trybunału Sę-
dziego odesłanym, był: Widziiała, twarz iego Przenayświetszą wcale
zázspeconą, czoło zácerniałe, z
pewney rány, nád prawym okiem
zadaney, co y wzrok przyćmiło;
y powieki wielką puchliną wzdeło.
wzię-

Widziała policzki zranione, ale naybardziej lewy, nos także wniwecz poruczony; wargi bardzo opuchłe, usta zaśiniałe, y brodę sinością oszpeconą z niejakim strachem na weyżrenie, zazczym niemiał żadney ozdoby; co wszystko po części, pobożna Pánienka cierpiała.

1194 Była też uczestniczką y biczowania CHRYSTVSOWEGO, nie tylko widząc go w tym okropnym widowisku, ale też y na swoim Ciele, podobnych doznając boleści. Zaczym w zachwycenie porwana, naprzód widziana była; przez godzinę iako Anioł piękna, potym mile nakłaniającej ciało, ręce w tył tak mocno związanej, że żadną siłą, rozłączyć ich nie można było, które zaśiniałe y zdrapane pokazały się, nogi także pełne siności pokazały się związane; na ten czas widziano po niej iakby ią przez godzinę rozgami sieczono, potym sklonioną ku pierśiom, głowę powoli podnosząc, na ramię wspanała: Widziana była w tym strasznym okrucieństwie, wcale ustająca, y nieznośny smutek duszy pokazująca, przez godzinę pięć: A potym wrocila się do swojej ozdoby, z pozostałemi jednak, ciału zadanemi ran znakami. W inszym zachwyceniu, w krotce potym, następującym, widziała CHRYSTVSA Pána cierniem ukoronowanego, od Żołnierzy naigrawanego, y w tym właśnie mizernym stanie, w którym był od Samego Sędziego Piłata, całemu Populstwu prezenowany, gdy mówił: *O to Człowiek*, a oraz tych boleści doznała: Zdała się bowiem niby przywiązana na Stołku siedząca, z naklonioną nie co twarzą, słyszany był szelest ciernia głowę iey gwałtem przenikającego, którego rany pokazywały się: Na ten czas poczęła wszystka drzeć, y zdała się dusza iey gorzkością napelniona. Ledwie wstała, y z boleści zaledwie mogąc chodzić, kilka krokow uczyniła, a stojąc z rękami na Krzyż na piersiach związanemi, w ręce prawey zdała się trzymać trzcinę, tak zaś ściśnione były palce, że ich nikt niemógł oderwać, oczy zaś tak zapuchłe miała, y twarz zaśiniałą że do polutowania zapatrują-

cych się, wzbudzała; twarz naklonioną, y głowa na lewą stronę nie co schyloną, zdała się w niej byt bardzo zawstydzona, lubo pełna powagi, która potym do pierwszej piękności przyszła.

Znowu w zachwycenie wpadła, nos podczas Modlitwy wewnętrzney, widziała CHRYSTVSA ciężarem Krzyżowym obciążonego, na górę Kálwaryi spieszącego się, y tego okrucieństwa uczestniczką będąc, boleści iego na własnym wyrażała ciele: gdyż pokazała się zaraz, po całym ciele zbita, smutna, y obelgami napelniona; po który czas, za włożeniem na siebie Krzyża niewidomego, na twarz upadła. Wstała potym niby gwałtem ciągnioną, y nie co naklonioną postępowała, ręke trzymając wyciągnioną, niby do ciężaru dźwigania. Przyszła na ten czas do siebie, ale w krotce znowu w zachwycenie wpadła. Woznego słyszała, dekret Krzyżowy ogłaszającego, y widziana była obciążona Krzyżem, za CHRYSTVSEM. Pánem ku Górze Kálwaryi powoli postępującą, boleściami obciążoną z czego zaraz wcale siły straciła, ale od BOGA do siły przywrocona, przyszła do siebie: Znowu dnia następującego, wpadła w zachwycenie y tymże sposobem widziana była, z Krzyżem na Górę Kálwaryi, dalej postępującą: szła długo, ku ziemi wszystką naklonioną, z ręką nad ramię wyniesioną, łzami y potem złana. Pod ciężarem upadła, y ledwie dla zbytecznego ciężaru wstać mogła, którego znak na ramieniu dobrze wyciśniony pokazywał się. Dalej nieso postąpiła, y z słabości powtornie upadła, ani przytomni mogli, albo upadającą zatrzymać, albo leżącą podnieść, albo jakim sposobem ciała ułożenie odmienić. Gdy już blisko do Góry Kálwaryi w duchu przyszła, szła trochę na kolanach, ręką lewą o ziemię wsparta, prawą podniosszy do Krzyża zatrzymaną. Pośnany iey był na pomoc Anioł, aż przecie tak, za jego pomocą na Górę Kálwaryi weszła, gdzie wielką prostotą y niewinnością, od BOGA napelnioną została.

W wielki piątek, cały dzień trwała noszą

ła w zachwyceniu, boleści śmierci CHRYSTVSOWEY rozmyślając, około południa, w tymże zachwyceniu będąc, z przedziwną gorącością Duchą, Krucyfiks wzięwszy, na Ziemię w też tropy porzuciła się, głowę przy nogach Vkrzyżowanego JEZVSA skłaniając, y Krzyż obiema rękami ściskając, y tak przez trzy godziny trwała, ani żadną siłą mogła być oderwana. W ten czas dusza iey boleściami niewymownemi napelniona była, grzechów ciężkość, y BOSKIEY Sprawiedliwości surowość uczuła. O trzeciej po południu godzinie wszystko ciało na niey oziębło, na wzor umarłego, z głową naklonioną, z twarzą bladą y wyniszczoną: żadnego życia znaku w niey nie widziano: tak wyciągnięte były ręce y nogi, że Vkrzyżowanego podobieństwo wyrażały, y w tym dziwnym widzeniu, z wewnętrznym czuciem RAN, CHRYSTVSOWEYCH, przez Kwadrans jako umarła trwała, w oczach wszystkich na tę mistyczną Mękę CHRYSTVSOWEY reprezentacją, w tej Pánience cierpiącej, z przedziwnym do Nabożeństwa pobudzeniem patrzących. Potym przyszedłszy do siebie, ostatek tego dnia, y cały dzień nazajutrz, na rozmyślaniu pogrzebu CHRYSTVSOWEGO, y innych Męki ZBAWICIELA tajemnic, aż do Vroczyści Zmartwychwstania Pańskiego strawiła.

1107 Która uczestniczką była Męki Pańskiej, stała się godną, y wesela Pańskiego mieć uczestnictwo. W dzień Zmartwychwstania Pańskiego, po Komunii Świętej w zachwycenie porwana, dowiedziała się, iakiego wesela Niebiescy Obywatele zażywają w tej Vroczyści, y wielorakim nawiedzeniem CHRYSTVSOWYM, tak iey dusza od BOGA oświecona została, y ciało odnowione było, że przeszłych Mąk, słabość nabyta, wcale była do pierwszych sił przyprowadzona. W Vroczyść Wniebowstąpienia Pańskiego, w duchu zaniesioną na górę Oliwną, Tryumf CHRYSTVSA Pána widziała, który mówił do niey, *Oblubienico, nie będziesz z tego Swiata, twój na pozem, zabawa w Niebie będzie.*

W Zielone Świątki po Komunii, w zachwyceniu będąc, widziała zstąpienie DVCHA Przenajświętszego na Uczniów, y darow iego uczestniczką stała się.

Gdy już trzynasty rok miała, o-1108 sobliwszą dziecinność CHRYSTVSA Pána Kommunikacją udarowana była: Który sam się iey Małym pokazywał, wysokie pokory y wyniszczenia się dla nas poznania, dawał iey, y niezmierną miłość swoją ku ludziom oświadczając, rzekł do niey: *Chcę w tobie cuda dziecinstwa moiego pokazać.* Gdy iey Pán, tak wielkich łask pozwalał: przez trzy Miesiące, każdego dnia, w zachwyceniu bywała, w którym iey objawił, że się miał urodzić, pierwszy Syn Krolowi Francuskiemu, oczym ona, często iako o pewnej rzeczy powiadała. Y tak nacyfista Dusza iey, z dzieciną CHRYSTVSEM była złączona, niby w niego zamieniona, Świętego dziecinstwa iego, uczestniczką została. Gdy zaś, dla swego Oblubieńca Niebieskiego, cierpieć pragnęła, okrutnych mąk Świętych Męczenników, współtowarzyszką została; obojwie Świętych NIEWINNIATEK, Świętego WAWRZYNCA, KLEMENSA Ancyrańskiego, AGNIESZKI y innych. To męczeństwo, przez piętnaście miesięcy, to jest od Zielonych Świątek roku Tysiącznego sześćsetnego czterdziestego czwartego, aż do Święta Świętego BERNARDA, w następującym roku, jeżeli nie było ustawiczne, było jednak codzienne, a podczas tak ciężkie, że iey młodziuchne ciało, tysiącznemi sposobami było dręczone; Nic przez cały ten czas nie jadła, y niepiła, tylko się erylczką mleka, rano, y wieczor zakrapiła, jednak na twarzy w ten czas piękną y rzeźwą była. Tegoż czasu objawił iey Pán, stan wielu dusz, żeby im albo w grzechu, albo w Czystcu zostającym, swoją pomogła przyczyną, za których y ostre podejmowała pokuty, y obfite łzy wylewała, y tym sposobem wielu do BOGA nawrociła.

Przeorysza, y Mistrzyni Nowicy. 1109 uszek, widząc tak niezwyczajnego Duchą, w tej pobożnej Pánience, dały ją pod

pod examen, pobożnym y wielce uczonym ludzior, którzy, że był dobry, y od wszelkiego Szatańskiego oszukania wolny, świadczyli, y łamęz wyżey pomienione Zakonnice, wielorakim doświadczeniem, gruntownych iey cnot doznały, y tak wielkie cudowney Dobroci BOSKIEY tajemnice, w niey poważały. Gdy czas Solemney Professyi nastąpił, uczyniwszy przygotowanie do tey duchowney Ofiary, w dzień Świętego JANA, Roku Páńskiego, 1635 z wielką gorącością Duchą szluby swoje oddając Pánu, całą się iemu poświęciła. Pokazały się ná iey twarzy y całym cieie iátne promienie, które z Ducha od BOGA oświecone go, pochodziły. Po uczynioney Professyi, będąc zaprowadzona do Choru, áżeby welum odebrała, widziała Świętą Matkę Nászą TERESĘ, którą iá do liczby Corek swoich przypuszczala.

^{III} Tym sposobem BOGV poświęconá, większy w Swiątobliwosci postępek uczyniła, y zupełnie była od Pána odnowiona. Od dnia dwudziestego, Miesiąca Sierpnia wspomnionego Roku, aż do Święta Świętych MŁODZIANKOW, żadnego widomego pośiłku nieczywała. W wigilią Narodzenia Páńskiego, przed pułnocą, za Niebieską kooperacyą sił umocnienie, y natury odnowienie wcale uczuła. Potym w duchu maleńkiego JEZUSA ná rękach trzymała, który nadawszy iey wiele łask innych, obiecał iey, że się za iey Życia, Syn pierworodny Krolowi Francuskiemu urodzi. Od tego czasu MAŁGORZATA Násza, przykładem doskonałości była, y sam BOG dziwnymi sposobami, pokazywał w niey, iák wielkie miała obrzydzenie niedoskonałości y próżności wszelakich; álbowiem gdy którą Siostra przy obecności BOSKIEY, iáką niedoskonałość popełniła, czuła to z natchnienia BOSKIEGO, co się też, trafiało, gdy co z Stroiów Swieckich, drogich od kamieni, y pereł, do Kłasztoru wniesiono. Roku Páńskiego 1636, gdy Woytko nieprzyjacielskie w Burgundzkie Xięstwo wszedłszy, wszystko pustoszyło, y całą Prowincya wojenney frogsi obáwiała się:

Ta pobożná Pánienká, według obietnicy Oblabienca swiego, tę karę odwrociła, ktoremu zupełnie ufając, Obywatelow swoich ciężyła, opowiadając godzinę, ktorey mieli odstąpić Nieprzyjaciele.

A że dowcipna jest Miłość, ^{III} przez ow Wielki áffekt, którym Násza MAŁGORZATA Maleńkiego JEZUSA kochała, miała wiele pobożności ćwiczenia, od niego sobie nadane, do uszauowania dziecinstwa iego: gdyż náprzód postanowiła sobie na Páciorkach máłą Koronkę, w ktorey, trzy większe, czteromá mnieyszymi przewleczone były; ná większych, mawiála Pácierz, ráz do Pána JEZUSA Maleńkiego; potym do Nayswiętszey MARYI PANNY, y do Świętego JOZEFA, ná dwunastu mnieyszych, mawiála Anielskie pozdrowienie; na uszanowanie dwunastu pierwszych lát Dzieciny Pána JEZUSA. Po drugie postanowiła pobożne Bráctwo, domowych Maleńkiego JEZUSA MARYI y JOZEFA Świętego; Y niektóre tego Bráctwa reguły ustanowiwszy pobożne náznaczyła ćwiczenia, ktoremi nie tylko dzień Narodzenia, dwudziestego piątego Grudnia, ále też iego pámiątkę, dnia dwudziestego piątego káżdego Miesiąca, y káżdego tygodnia, w ten dzień ktorego Narodzenie iego przypádkło, w tym Bráctwie zostájący obserwowáli. Trzeciá że kápliczkę maleńkiemu Jezusowi w swoim Konwencie wybudowała, gdzie go z osobliwym uszanowaniem czciła. Ktorá Kápliczka wielkimi y bogatemi ofiarami przyozdobioná, cudami sławná była. Po Czwarte, miała zwyczaj, Obráski Maleńkiego Pána JEZUSA rozdawać, áżeby tym sposobem, do Nábozeństwa ku niemu, wielu wzbudziła y záchęciła.

Roku Páńskidgo, 1640. podczas ^{III} A-dwentu, wielkie od Maleńkiego JEZUSA miała nádane łaski, ktoremi nie tylko duszá, ále też y ciáło zámieniało się w niejaká swiátłość Niebieską. Wpádła w wielką febrę, w ktorey wiele ucierpiála: ále dla odprawienia z wszelkym uszanowaniem JEZUSOWEGO Narodzenia, prosiła o zdrowie, y otrzymała. W Wigilią

Narodzenia Pańskiego, słysząc te słowa z Martyrologium, *Narodzenie Pańskie Naszego JEZUSA CHRYSOSTUSA według ciała*, obfite z Nabożeństwami iży wylała: oczy iey niby iskrawe pokazały się, usta zaś y całe ciało wdzięczną z siebie wydawały wonność. Pod czas Jutrznia ciało iey Niebieskim Światłem przyozdobione było, y tak wielki BOSKIEY miłości ogień zabrała, że oddychając, ogniłym duchem tchnęła. Podobnego miłości zapachu, w Zielone Świątki doznała.

1113 Z tej ścisłej ku Małemu JEZUSOWI miłości, pochodziło wielkie ku rzeczom BOGU poświęconym Nabożeństwo: Osobliwie przeciwko Najsświętszemu SAKRAMENTOWI, gdzie Oblubienicą swego prawdziwie zostającego, lubo ukrytego pod Osobami Eucharystycznym czciła y szanowała, które Nabożeństwo Pań wielkim potwierdził Cudem: gdyż przez złość Szatańską będąc na czas oślepioną, iednak w Chorze będąc, Najswiętszy SAKRAMENT jawnie y jasno zawżde widziała. Wielkie także do Najsłodszej MARYI PANNY, od samego dzieciństwa Nabożeństwo zachowywała, którą sobie obrała, y czciła jako Matkę: także do Świętych, a nąbárdziej swoich Patronów, y do ich Replikwy wielce nabożną bywała. Nie tylko kochała BOGA dla niego tylko, samego, ale też kochała bliźniego, dla BOGA: o którego wieczne Zbawienie, dziwnymi starała się sposobami, y nad potrzebami doczesnymi serdecznie ubolewała. Wszystkie inne cnoty w Stopniu heroicznym osiągnęła. Posuszeństwo ochotne, pokorę niezwyčajną, cierpliwość nie zwyciężoną, ślaskawość y skromność osobliwą chowała, iednym słowem, była Zakonnej doskonałości, jasnym przykładem.

1114 Lubo Pan tę pobożną Pánienkę, ustawicznymi prawie chorobami, y różnymi dolegliwościami do Chwały swojej przygotował był, od samego dzieciństwa: na końcu jednak życia, wiekzemi ją, powierchownemi boleściami, y wnętrznemi Duszny uciskami nawiedzał, żeby ją Sobie na Krzyżu umierającemu, jako kochaną

Oblubienicę przyłączył. Dnia świętego Mārca osądzoną była od Doktorów iż miała w krotce umrzeć, dla nieustannej frebry, którą tak siły w niej wcale wyniszczyła, że iey trzeba było umierać. Przestrzeżoną o blisko następującej śmierci, poczęła się lękać za grzechy, surowej sprawiedliwości BOSKIEY, przeto zalem y pokorą zdięta rzekła: *Ach nie nigdy nieuczyniłam, tylko Obrzę Bogu mego*: Y ukłękawszy, z wylaniem łez, o odpuszczenie grzechów swoich y niedoskonłości z wielką pokorą, prosiła. Lecz gdy ją widzieli, od żalu na twarz smutną, y zniszczoną, pytali się iey: *Czy się Własność Śmierci boisz*: Którym odpowiedziała: *Nie boję się śmierci, ale z żalu umieram, żem tak BOGA obraziła, którego całym sercem poddaję się Sprawiedliwości, żeby grzechy moje jak mu się podoba ukarał*: Oto ja BOZE Święty, na bicze gotowa jestem, a boleść moją w obecności mojej zawżde.

Pokazała się potym wcale od-1115 mienną, tak dalece że ją ledwie Siostry poznać mogły, albowiem twarz iey, utraciła y kolor y postać; oczy tak się zdały zapadłe, że ich ledwie w owych dołkach widzieć co było ust, brody, y policzkiw niepodobną było rozeznąć, całą głowę, iak trupią, samą skorą blada pokryta pod welum się pokazywała, na które smutne widowisko, Sprawiedliwości POSKIEY grzech A D A M A kárzącej, patrząc Zakonnice dziwowały się. Wewnątrz Strachem grzechów, y Nąwyższego Sędziego bojąznią, y innemi opuszczenia BOSKIEGO uciskami niewinną Pánienką dręczyła się, a z Swoim Oblubieńcem zawieszoną na Krzyżu, samą siebie na Osiarę oddawała, we wszystkim z wolą BOSKĄ zgadzając się, y w niecznośnych milcząc boleściach, nigdy nie o nich niemowała, chyba tylko spytaną: Mówiła pewnego czasu. *Bo! głowy który, cierpie, zmyśli by mi osadzał, gdyby Święte Dziecię JEZUS, mnie nieratowało, bo inaczej byłby nieznosny*: Mówiła podczas: *Tak żywego z łaski Małenkiego JEZUSA mam ducha, że nie czuję czy ciało moje umiera; y im więcej cierpiał, tym się* bar-

bárdziej łączyła z BOGIEM, przydając, że Krzyż, był iey pewną drogą, którą do kochanki swego doszła; y za wielką miała to sobie łaskę, że co podobnego dla Oblubieńca cierpiała.

1116 Gdy usłyszała, że się o nią wielce starały Siostry y o utrzymanie iey zdrowia, drogiemi lekarsztwami: Złamconą wielce, rzekła do nich; *Wielce bym to czuła, gdybyście dla tak lichego y niepożytecznego życia, takie testy moie, o takie, lekarstwa starać się chciały.* Gdy przez pięćdziesiąt dni, częste miewała wymioty, z których okazyi Komunikować nie mogła; z tego odlączenia się od Stołu Niebieskiego, ubolewały nad nią Siostry: Którym oddawszy się na Wolą BOSKĄ, odpowiadała, *Potrzeba, w dolegliwościach to znaleźć, czego w przyjęciu Świętej Komunii nie możemy, rozumiejąc cierpliwość, y zdanie się na Wolą BOSKĄ.* Y innsze Siostrze podobnie ubolewające, powiedziały; *siostra moja, zbyt by to był dobr, wraz mieć łaskę cierpienia y Komunikowania.* W tych długich, y tak ciężkich choroby uprzykrzeniach, ona nikomu przykra, nikomu ciężką nie była: wszystkim cichą y iak mogła wesółą, ubolewającym nad sobą pokazywała się, mówiąc o Swoich boleściach; *To nie jest; prędko minie, ani więcej myślcie.* Zás mowiła; *Czyż nie potrzeba żeby to ciało grzeszne zepsute było? Wielkiej mi łaski Małeńki JEZUS pozwala, ciało grzeszne, BOSKĄ swoją sprawiedliwość niszczyć.*

1117 Dnia dziesiątego Maja Najswiętszy SAKRAMENT przyjęła: A gdy iey powiedziano, że był dzień, Świętu, Świętego JOBA poświęcony, któremu podobną się być zdawała, Odpowiedziała; *Ach Ojczy mojej, ten wielki Święty, cierpiał dla cześci y chwali BOŻSKIEJ, ja zaś wypłacam, karę grzechom moim należącą.* Gdy zaś Ociec Spowiednik z kompasji nad nią rzekł; *Jużes wcale jest zniszczona.* Odpowiedziała; *Wszakżeby ciało moje po śmierci musiało się w ziemi w proch obrocić, y nieby nie czuło, więc za wielką to sobie mam łaskę, że całe jego czuję zepsucie, y że mogę te dolegliwości, na wypłacenie się z długów BOGOW ofiaro-*

wać. Gdy Doktorowie rozkazali, aby iey dano SAKRAMENTA Kościelnego, uczyniwszy wprzód Spowiedź Generalną, z wielkim Nabożeństwem, przyjęła Najswiętszy SAKRAMENT, chciała swoje odnowić Profesję, prosiła odpuszczenia swoich defektów od swoich Siostr, z taką pokorą ze wszystkich do łez wylania wzbudziła; Potym rzekła wielkim głosem: *BOŻE mojej, proszę od Ciebie odpuszczenia, całym Sercem:* Potym SAKRAMENT ostatniego pomazania z wielką pokorą przyjęła. Dniem nim umarła, troszeczkę mając folgi wboleściach y dolegliwościach, podniósłszy ręce, z nachyloną twarzą mowiła; *Umieram Kościoła Świętego Córko, umieram z weselem, y lubo dla grzechów moich bać się powinienam, ufam jednak w Miłosierdziu, y dobroci BOGA mojego, umieram Córko Świętej TERESY, y Karmelitanki Boskiej.* Y powtornie od BOGA y Siostr odpuszczenia prosiła, a mając powrócić na sżyi mowiła; *Obwiniona jestem, potrzeba żebym się przed BOGIEM, y wszystkim Stworzeniem upokarzała, ani chciała na przyście Doktora powrócić zdając, mówiąc, Cieszę się, gdy mnie widzą z znakiem moich grzechów, iakokolwiek zadość uczynienie BOGOW y stworzeniu czyniac:* A ołobliwie mowiła samemu Doktorowi; *Panie odpuszczenia, od Ciebie proszę ztego przykładu, którym dała, wniebowstąpieniu krótki y w tej chorobie, dolegliwości:* Który skruszony, rześniony z Nabożeństwa zalaný łzami, z takiej pokory podziwieniem, upadł na kolana, y sam odpuszczenia, prosił defektów w iey leczeniu popełnionych.

Pod wieczor po poleceniu ducha, podziękowała Siostram swoim, że iey z taką miłością służyły, onychże z wielkim miłości oświadczeniem ostatni raz pożegnała; y że sama do BOGA się wybierała oznaymia. Około iedenastej, uczuła w Sercu raz śmiertelny, zaczęła wołać; *Serce, Serce.* Przytłedszy trochę do siebie, mowiła; *Doskonatego pokoju zaznam, umieram doskonale ukontentowana, y w doskonałej wesółości, zda mi się że Święty Małeńki JEZUS, mile mnie do siebie woła,*

wesła. O pułnocy wypowiedawszy się, znowu Komunikowała, y ostatek nocny na czynieniu rozlicznych cnot aktów strawiła. Dwiemą przed śmiercią godzinami, przez kwadrans trzymała oczy w Niebo podniesione, z wesołą twarzą: y spytana: *Czyli Waszmość widzi Pána JEZUSA z Niebieskimi obywatelami, sobie drogę zachodzącego?* wesło odpowiedziała *Tak jest*. Przed samą Śmiercią, trzy razy mocno się w pierś uderzyła, y odebrawszy Sakramentalne rozgrzeszenie, jako doskonała CHRYSTVSOWA Ofiara, szczęśliwie skonała dnia dwudziestego szóstego Maja, Roku Pańskiego, 1748.

1119 Chciał Niebieski Oblubieniec, Kochanki Swojej Chwałę różnemi sposobami oznaczyć. Przed śmiercią y po śmierci iey, wdzięczne zapachy, dąły się czuć po całym Konwencie, które iey suknie, y krew nawet z siebie wydawały. Stała się bardzo piękną lubo wyniszczoną. Wiele się pospilstwa zbiegło do Kościoła tego Kon-

wentu, dla którego Nabożeństwa musiano u kraty Ciało wystawić, do którego się ubiegając, y wszyscy rzucając za kratę kwiatki, godne Cześci Ciało szanowali. Posiadała jedną Pani Materyą Srebną, a drugą z jedwabiu białego, perłami złotem haftowaną, do okrycia y przyozdobienia owego Ciała, które w trumnie ołowianej złożone, nazajutrz wieczor pochowano.

Jako żyjąca, tak y po śmierci wiele się słynęła cudami, osobliwie w przedkim przywróceniu do zdrowia, jako się wielę probuje dowodami, które w życiu iey partykularnym opisanie są autentycznie. Nie tylko choroby co do Ciała, ale też duchowne y moralne uzdrowiała, wielu Heretyków do pokuty nawracając. Nie tylko partykularnym osobom, ale też y Zgromadzeniom wiele pomagała, swoją przynę, osobliwie swemu Belnenskiemu Klasztorowi, który często w Swoich potrzebach, ubóstwa, albo innych pomocy iey żądając, prędkiey zawsze łaski y ratunku doznawał.

Z Y W O T

Wielebney Matki *MARYI, AGNIESZKI,*
od Pána *JEZUSA.*

1121

Wielebna Matka *MARYA AGNIESZKA* od Pána *JEZUSA*, zwała się na Świecie *Ludwiką Lomeliną*, y z Szlachetnych a Bogatych *Rodziców*, w *Genuy* urodziła się Roku Pańskiego, 1595. dnia dwudziestego pierwszego Miesiąca *Marcá*, który był wielkiego Tygodnia *Wtorek*. Ociec iey zwał się *Pan Piotr Lomelini*, Matka zaś *Pani Sylwia Margrabi Cesarzkiego Corka*: Ktorzy że byli bojaźliwego Sumnienia, y wielkiej pobożności, pilnie stawali się, żeby Synowie y Gorki ich, w ćwiczeniach pobożności Chrześciańskiej wychowani byli, y

żeby wraz z mlekiem, cnot nabrali. Dla ćwiczenia *Corek*, szlachetną Matronę cnotami znakomitą, do umartwienia y modlitwy przyuczoną postanowili, o ktorey ta Wielebna Matka, wiele pochwały godnego powiadała, y za wielkie miała sobie dobrodziejstwo, że taką miała ochmistrzą, ktorey dyrektoryą y przykładem, wzbudzoną Wielebną Matką, od Siódmego wieku Swego Roku, poczęła do logomyślności chęć obracać, szukając na to miejsca y czasu sposobnego; y oraz ćwiczenia się w umartwieniu pilnowała, połączając y inne umartwienia y cnot dzieła czyniąc, do których przez całe życie Swoie była przywiązana.

Wtym młodym wieku, miłośierne uczynki z wielkiej miłości ku ubogim czyniła, których z ochotą ratowała, nawet potrawy z własnego Stołu onym dając: Rosło w niej z latami politowanie, z którego nie tylko ordynaryjnje Jąłmużny onym dawała, ale też u pobożnych Rodziców Swoich, stawszy się ich Pátronką, większe y extra ordynaryjne uprząszała.

¹¹² Z słuźebnemi domowemi, y Pánienkami respektowemi, tak postępowała że Duchem pokornym, podle wszystkie powinności zniemi odprawując, swoją miłością pracy wszystkim umnieyszała, jako czyniła relacją iedną z nich, którą potym we Florencyi, Zakonnica została, w Kłástorze pod Tytułem Nájświętszey PANNY Anielskiej, nazwana Siostrą Mágdałeną od Pána JEZUSA. Tá tedy, iako Świadek oczywisty, w Swoiey powiada relacji: tak pilnowała Modlitwy, że, dwoma trzema godzinami przededniem wstawała, gdy inni spali, żeby iey albo nie widziano, albo nieprzeskądzano; tegoż samego w Modlitwie ćwiczenia się, nawet w dzień, osobliwie przed obiadem, y pod wieczor pilnowała. Uczynkami pokornymi ustawicznie zabawiła się, gdyż wspomnioney Matronie, dyrektorce Swoiey imieniem Petronelli, jak słuźebna usługowała; Smieci wszystkie z pokoiu iey wyniosła, czego słuźące niechciały czynić, suknie iey wyćierała y chędożyła. Pánienek słuźących nogi myła, y niepozwalających, uklękawszy prozbami nakłaniała; a raz wodę do tey przysługi niosąc, upadła, y rękę ciężko zraniła, co cierpliwie zniosła, y w śmiech obrociła: łószką Pánien swemi rękami słała, ale z takim affektem y tak dobrze, że ich tym kontentowała. Ani żadney okazyi, oświadczenia miłości, podobnych akcyách opuszczała, a z radości, twarz iey promieniami iasniła. W umartwieniu ustawicznie się ćwiczyła: naymniey trzy razy w tydzień, od rana aż do obiadu, łańcuszek żelazny na gołym Ciele nosiła. Gdy ją miały iey słuźące ubierać, zaraz do tey Swoiey kónfidentki, (która o tym wszystkim

czyniła relacją) przychodziła, żeby się dla niej, za lnianą kotzulę o welnianą postarała. Ostre dyscypliny czyniła, przez pułgodziny, otrzymawszy na to pozwolenie Spowiedniká. Wziemie gdy iey łószko służy zażrzały, iak prędko odeszły, łóшко odkrywała, ani się pierwey położyła, aż oziębło, przeto od Zimná wsiyrka drżała. Proźnością Światową tak gárdziła, że szat bogatych, ani stroiów białołowskich nosić niechciała, ani ich zażywała, chyba przymuszona. Tak wielką iasniła czystością Pánienką, iuż y w stateczniejszyach latach, że od Spowiedniká tráfunkiem spytana w tey Materyi, plakać poczęła, który płacz trzy dni trwał; bała się bowiem y słyszeć tego czego pierwey niewiedziła, że to złe było. Pewnego dnia z instynktu miłości, ile chleba w domu znaleźć mogła, z drugą Siostrą Swoią, wszystek ubogim rozdala. Jednego czasu we Czwartek będąc we Wsi, według zwyczaju poszła, ażeby się modliła, y w duchu Kommunikowała: Aż oto iakiś Xiądz, bardo urodziwy, materią frebrną odziany, pokázawszy się iey, dał Świętą Kommunią.

Przypátrzymy się jeszcze z oso.¹¹²³ bna iey Uczynkom. Gdy blisko ośm lat miała, poszła, była do Kósćioła Kármelitów, wraz z málęńkiemi Siostrami, y z swoją wspomnioną Ochmistrzą: ktorey pytał się pewny Ociec: *Ktora z tych Pánienek chce być Zakonnica?* Odpowiedziła Ochmistrżyni: *Zadna się z tym nie oświadcza,* w ten czas rzekł Ociec wskazując na Ludowikę: *Ta będzie Zakonnica Bosą, y będzie Świętą:* Ktorego Proroctwa pamiętna. Wielebna Mátka potym mawiała, że Ociec ten prawdę o mnie powiedział, co do tego zem miała zostać Zakonnica Bosą; ale się to iey nie podobalo, że też prawdy nie powiedział wtym, że miała bydz Świętą, tak mowiła duchem pokornym tá Wielebna Mátka: iednak ten dobry Ociec, y co do tego prawdę powiedział. Gdy iuż miała dzieśieć lat, z roskazu Spowiedniká swego, do Świętey Kommunii gotowała się: lecz z takim uszanowaniem y Świętą boiáźnią, dla Máiestá

tu Najświętszego **SAKRAMENTU**, do Świętej Komunii przystąpiła, że gdy iey miáno dać Świętą Komunią, zbłądła na tychmiast wżyskła, nie inaczej tylko iakoby zemdląła: I to postanowienie w całym życiu swoim zachowała, gdy do przyięcia Świętej Komunii przystępowała.

1124 Zawsze chęć miała do Stánu Zakonnego, á Roku czternástego chętnie by była Hábit Zakonny przyięła; ále intencyą odłożyła, bo dla słabości oczow, jeszcze dobrze czytać nie mogła: Lecz gdy myśliła Hábit Konwiersk, w pokorney Professyi przysięć, wątpiąc o Rodzicielskim pozwoleniu, nic nie mówiła. Swiata się wzdrygała; y Siebie Samę, lubo wielą natury talentami ozdobioną, iako to rozumu, y roztropności, wcale w pogardzie miała, iednakże, áz do osiemnástego Roku, wieku Swego, bała się na Swiecie zostawać. Na ten czas z drugą szlachetną Pánienką mając poufalsć, o Nászych Zakonnicách Kláštoru JEZUSA MARYI Genuńskiego, od niey się dowiedziála, á gdy z tęż Pánienką periwazyi będąc w Konwencie mówiła z Zakonnicami, tak się iey duch ich podobał, że tegoż Samego dnia między niemi Zakonnicą została by była. I poczęła Panu BOGV dziękować, że ráczey w którym innym Kláštorze, nie została Zakonnicą, dla zabranej w ten czas miłości ku Zakonowi Najświętszey MARYI PANNY, z Gory Karmelu, do ktorey wielce była Nábożná, y cały iey Rożanicc codziennie odmawiała.

1125 W tych pierwszych nawiedżinach, nic o powziętym do Nászego Zakonu, prágnienu nie wspominała; lecz gdy powtornie do Kláštoru, w Vroczytsć Najświętszey MARYI PANNY z Gory Karmelu przyszła, swoje do tego Zakonu powołanie oznaymiła, y po ikończonych Niesporách, swoię wstąpienia determinacyą uczyniła, y na potym, już więcey w tey okoliczności żadnego powątpienia niemiała. Ledwie się wierzyć y wymowić może, iak usilnie, Rodzice Vkochanéy Corce, twojej przeskadzali, dziwne iey na Swiecie czyniąc obietnice, ále wypro-

bowawszy iey wokacyą y w niey stateczność, zezwolili: Sporządzili wżyskto, Hábit Zakonny w wigilią Oczyszczenia Najświętszey MARYI PANNY wzięła, y z wielką gorącością, na drogę doskonałości wiedzszy, Cnot Zakonnych nábyciá usilnie pilnowała. Tak się w pokorze kochała, że za delicye Sobie miała, iak náypodleyšie wszelakie powinności czynić, iako to w Kuchni posługować, co sobie często upraszała, ále częściej gdy była przeniesioná do Kláštoru Świętej Mátki Nászey TERESY w tymże Mieście. Taką zaś radością nápełnioná bywała, że ią często w BOGU zatopioną, y niby w zachwyceniu zostającą widziało, y wielekroć rázy z tym się oświadczała, że chętnie całe życie te posługi czyniłaby. Wielką przeciwko Zakonnicom wżyskim miłość w slowach y w uczynkach pokázowała, ále osobliwie przeciwko chorym, którym wszelkie usługi, według możności, z wielkim áffektem, y przedziwną sposobnością świadczyła, y swoim osobliwym postowaniem, boleści same lżeysze czyniła. Milczenie ściśle zachowywała, swoię zaś cichość, wesołość iwarży nádgrádzając, innych od Siebie nie odrážała.

Wielki dár Modlitwy y wnetrznego 1126 upokoienia od BOGA odebrała, w którym BOSKICH zażywała komunikacyi, ktore jedná w sekrecie zatrzymywała. Była do Męki ZBAWICIELA Nászego wielce nábożná, iako też y do Najświętszego **SAKRAMENTU**; dla czego prágneła często Komunią Świętą przyjmować. Wieloráko próbował iey Pán, od tego dnia, ktorego wzięła Hábit, częścią nieznosnym głowy boleniem, częścią wielką Sercá oppressyą, to ustawiczną właśnie bojáźnią żeby iey niewysłano z Zakonu, gdy się łaski przez uczynienie Professyi niegodná Sądziła, záczyń, często gorzkie łzy wylewała. Jedná pozwolił iey Pán tey łaski, y na iey Professyi oczywiście dnia Szóstego Lutego ássystował: álbowiem gdy tá Wielebna Matka z niewypowiedziáną Duchá gorącością, y wielką duży pociechą szluby swoię Panu oddawała, Wielebna

Wielebna Matka PAULA, MARYA od Pana JEZUSA, widziała samego Pana z Najświętszą PANNĄ z lewej strony, na wspaniałym Tronie, przy Miejsce Przeoryszy będącego, który uczynione przez Profesję szluby, tak skądzie przyjmował, a Najświętsza MARYA PANNA, w Zakonny Habit oną przybierała, które Niebiescy Obywateli, Swoimi usługami pomagali. Gdy zaś Szkaplerz odebrała, tym się jako znakiem Zakonowi Naszemu pozwolonym, y za osobliwszy przywilej danym zaszczycała; niezliczeni zaś Duchowie Niebiescy, gdy po uczynionej Profesji *Te DEUM Laudamus* śpiewano, samego Pana wychwalali. Naprzód pokazał się był Pan także Wielebney Matce, ranami skrwawiony, oznajmując iż to cierpiał, żeby Oblubienie przez Profesję Zakonną nabywał, które krwią swoją obmywał, y w ranach swoich ukrywał. Uczynione szluby wiernie chowała, tak że Zakonnice o niey świadczyły, iż żadney niedoskonałości niepopelniała, z postrzeżeniem.

1127 Tak wysoki dar czystości miała sobie dany, że nigdy najmniejszej nieczystej myśli nie miała. Niezwykłej ciężonej cierpliwości była, albowiem gdy często boleściami, głowy, Serca, y innymi słabościami uciesniona była, z których naprzykrzenia, mało sypiała, y dla straconego apetytu do potraw, bardzo mało jadła kontentując się pospolitemi, innym potrawami, nigdy się jednak nie ukarzała ale wszystko wesoło znosiła, na wszystkich, Oblterwancyi Zakonnej aktach zawsze bywała, chyba że ciężką febrę cierpiała, bo o lżeyszą niby sobie zwyczajną, nie niedbała. Roku Pańskiego 1614. począł się drugi Genuński Klasztor, Naszych Zakonnice, pod Tytułem Świętej Matki Naszey TERESY, pierwszy, bo tego Roku była Beatyfikowana; do którego wystawienia Rodzice, Bracia, y Synowcowie, tej Wielebney Matki wiele pomagali, w nadgodę której pobożności, ośm Corek Zakonnice, w naszym Zakonie wraz żyjących mieli. Roku Pańskiego 1619. dnia dwunastego Czerwca, trzynaście Zakonnice do

tego Klasztoru przeprowadzono, a między niemi była y Nasza MARYA AGNIESZKA. Jeżeli w pierwszym Klasztorze przedziwne doskonałości y roztropności dowody z Siebie dawała; daleko więcej, y większe w tym, gdzie prawie wszystkie ułatwiała potrzeby, y domowe czyniła posługi; a osobliwie infirmarki, który Wzrost lub z powinności, lub z miłości dla pomocy innych trzymała. W tym Klasztorze, wiele do Zakonnej Oblterwancyi, y doskonałości dopomagała; gdyż ją wszędzie ludzie Święccy za przykład cnot szanowali, które się w niej prawie przyrodzone widziały, ale najbardziej wydawała się miłość ku bliźniemu, postulatystwo, pokorą, szczerą Zakonną, y Serdeczną nad uciesnionemi politowanie, zwano ją bez przygany, y zegarem regularnie idącym: cieszyła się też, osobliwie na Modlitwie, darem łez.

Roku Pańskiego 1629. Stanęła Fundacyą Naszych Zakonnice we Florency, na którą Wielebną Matkę HIERONIMĘ od Najświętszey PANNY, Fundatorkę pierwszą, y już obraną Przeoryszą naznaczono: Tej Wielebney Matkę, wielce kochała Nasza MARYA AGNIESZKA, y w żajemnie od niej kochana była; z chęcią chciała ją chęć, żeby pod jej postulatystwem y w Świętej konwersacyi mieszkała, obawiała się jednak od kochanych Braci swoich w proźbie przeszkody, y na tę intencją uczyniwszy Modlitwę do BOGA za dusze w Czystcowych Mękach zostające, cudownym sposobem za ich przyczyną, nakłoniła braci, y pozwolenie od jachania otrzymała. Roku Pańskiego, 1630. dnia trzynastego Kwietnia z Genuy wylachała z Socyuszkami, współeczności Zakonników y Braci swoich, którzy dnia dziewiętnastego, tegoż Miesiąca do Florencyi przyjachali, Anielski y cudowny Obraz ZWIASTOWANIA Najświętszey PANNY osobliwymi łaskami sławny uszanowali. A dnia dwudziestego drugiego, w Klasztorze zamknięte zostały. Obrana tam była Podprzeoryszą Nasza MARYA AGNIESZKA, przeto wszystkim pracom y powinnościom Nowej fundacyi

fundacyi, swoją pilnością, y roztropnością zadołyć czyniła.

1129 Na początku Fundacyi, trafiło się, iż gdy Wielebna Matka Fortyanka była, ktoś do Forty zadzwonił: Ktoemu gdy się Wielebna Matka odezwiała, rzekł ten; *Chcę wam dać niejakię Koronki*. Rozumiejąc Matka, że o jałmużnę prosił, rzekła do niego, *teraz jałmużny dać nie mogę*: Odpowiedział ten; *Nie proszę o jałmużnę, ale żeście do Florencyi przyjechały, żebyście Krzyż swój nosiły, y były w Bramie Krzyża, a cztery z was rachuję, dla tego daję wam te cztery Koronki, żebyście o tym pamiętały*, y zaraz położył w kole cztery Koronki z Sęczkow łatoroślanych zrobione, a dwoma Krzyżkami, na każdym pąciorku na którym się mowi: *Zdrowaś MARIA*, naznaczone, y nie więcej nie mówiąc odszedł. Natychmiast przyszedł Kłasztorny Prokurator, którego Matka pytała się, *kto teraz od koła odszedł*: Odpowiedział ten, że nikogo niewidział, lubo przez długi czas tam był obecny. Zaczem Wielebna Matka, tę sprawę zrozumiała byż nie bez tajemnicy, y potym zwykła mawiać, że ten Koronek dawca, był ANJOŁ, albo inny od BOGA posłany, w tym Niebieskim poselstwie: Były zaś na ten czas właśnie cztery w Konwencie, to jest trzy Zakonnice Kłasztoru Fundatorki, y Pánienka już do Kłasztoru przyięta na Siostrę Konwierską, jażkoż nie zbywało Zakonnicom na pomienionych Krzyżach duchownych: bo oprócz innych, trafił się jeden, y najcięższy, to jest Śmierć Matki Przeroryszey HIERONIMY, od Najswiętszey PANNY, wszystkim ukochaney, która po wyściu, Sześciu Miesiący uczynioney fundacyi, piętego dnia choroby, na ciężką malignę umarła.

1130 W ten czas, Násza MARYA, AGNIESZKA, miała lat trzydzieści pięć, kiedy przez Śmierć Matki HIERONIMY nowym musiała rządzić Konwentem: co ją wielce trapiło; albowiem z jednej strony, z pokory nieśposobną się do rządzenia sądziła, a zaś z drugiej strony, wielce się obawiała, żeby swojem defektami, Obserwancyi Zakonney nie przeszkodziła, y niespo-

sobnością swoją potrzebom Kłasztoru zadołyć nie uczyniła. Zaczem, nad swoim nieszczęściem ubolewając, wolała by była nieprzyjeżdżać. Lecz Pan który ją na dobro tego Kłasztoru wybrał, wszystkiego do iey rządów, czego potrzebą było, pokorney Matce użyć. Postánowiona będąc Wikaryą od Oyca Prowincyała, z posłuszeństwą musiała urząd przyjąć, który z przedziwną doskonałością y roztropnością sprawowała; gdyż doświadczeniem drugim, rządów wspomnioney Matki HIERONIMY, y za zdaniem Przełożonych, nayroztropniey y naydoskonaley rządziła, a lubo Vrżędem była Przełożoną, usługą jednak nad inną była Niższą, z przykładu CHRYSTVSA Páná, *Nie żeby iey służono ale, żeby ona służyła*. Podłe wszystkie Kłasztorne czyniła powinności, lubo słaba na siłach, y pierwszą do nich była, z wielkiego pragnienia cierpienia, dla czego ile mogła boleści swoje ukrywała, które gdy wszystkim jawne były, powiadała, że naywiększe lekarstwo, którego w tych dolegliwościach doznała była: było milczeć, y mało iść, cnoty cierpliwości y wstrzemięzliwości, podobnym ukrywając pretextem.

1131

Celkę sobie mnię wygodną obierała, a gdy którą Zakonnica nowa obloczyła się, swojej ustępowała, ażeby sobie gorszą otrąła, potym do tego przyszło, że się do Celi w ziemi wystawioney przenieść musiała, gdzie tak wlecie iak y w Zimie mieszkając, z wilgotnego miejsca, boleści, y słabości lewego boku nabyła, y z tej okazyi przez dziewięć lat aż do śmierci potrzebowała laski, którą się podpierała chodząc. Często na Febrę y inne dolegliwości zapadała, które ofobliwszą cierpliwością znosiła, ani kiedy prosiła Páná BOGA, żeby od tych dolegliwości uwolnioną została. Zaraz zaś, jak tylko przychodzić do siebie poczęła, do spólnego życia wracała się, y innym pomagała; bo im na siebie była surowszą, tym na drugie była laskawszą, przeto z wielkim staraniem, pytała się o innych potrzebach; ażeby im áffekt Mácierzyński świadczyła, nie czekając aby ją inne w potrzebach

trzebách o ratunek prosiły, ale ie wielką poprzedzając miłością.

¹¹³² Gdy dom, w którym mieszkaly, dosyć niewygodny był, pilnując nowey fabryki, tak Kłasztoru, iako y Kościoła zaczętey, skończyła, ią lubo opocz prowentow rożnych, czterech, set pięćdziesiąt szkodow, ledwie summy teyże Monety sto siedmdziesiąt miała zacząym bostwo ściśle zachowywała, lubo w potrzebách obficie inżel opatrywała z pracy rąk swoich, którą się y w chorobie, po áktrách Chorowych, ustawnie bawiła. Dziewięć lat bez odpoczynku y przerwania była Przeoryszą, lubo przymuszoną, wołała byđz poddaną, niżeli Przełożoną, byđz posłuszną, niżeli rozkazywać: dla tego ten Vrząd niby ieden z przepowiedziánym sobie Krzyżow, y náycięższy znośiła; á gdy potym na nowe obráná była, umártwienie niewymowne cierpiála. Skończywszy Vrząd, tak posłuszną była Swoiey Sukcesorce, iako gdyby była Nowicyuską, o pozwolenie ná naymnieyszą rzecz prosząc, takie bowiem o Cnocie Posłuszeństwa rozumienie miała, że często mawiála Zakonnicom, *jeżeli będziecie posłusne, będziecie święte*. A gdy Nowicyuskę przyjmować miáno, nápryncypálniey około Posłuszeństwa examen czyniła.

¹¹³³ Miedzy innemi doskonałości dowodami, niby zá nayosobliwszy ten, Zakonnicom zalecała, żeby máło co z innemi mowili, twierdząc, iż to z doświadczenia uznała, że z takiego oddálenia, wielkie dobrá Kłasztorom przychodzą, y pożytki duszom; zaczęym mawiála. *Im się mniej wdawad będziecie, tym więkšego pokoju y spoczynku w duszách wáśzych záżywać będziecie, y Obserwancyá kwitnąć będzie; niewierzcie, że w mowieniu o rzeczách duchownych, y Modlitwie, dobra rzecz przedtuzać dyskursy, iowšem dobra jest, o samey potrzebie do duszy należącey mowić, y to z pomiarkowénem, y nie wiela słowami, a żeby podobno o repáracyi ducha mowiac niestraciłście jego, cbyry bowiem jest Szatan, y ztąd wielkie może uczynić škody; wiedźcie, że więcey wáhywá się ducha, y ćwiczenia w duchu, czyniac Modlitwę w osobności y milezeniu, á niżeli długiem*

y wielorakiemi dyskursami, y daj BOZE, żeby długie o Modlitwie rozmowy, częśu Modlitwie niestraciły. Mawiála także; *Przełożonych, y Spowiedników wielce szanujcie, ale krotko zniemi rozmawiajcie, gdyż ich tak z więkšym usánowaniem słuchad, y posłuszeństwiem będziecie: Sama was ucze tego, co wiele pomogło duszy moiey*. Nie zbywało ná takich, którzy taką widząc w Zakonnicách osobność, mruzcili y szemrali, bo rozumieli że z niedostatku Nauki y instrukcyi szkodę w duchu cierpiály, ale Wielebney Matki rácyi wysłuchawszy, przekonáni bywáli.

Tak modlitwy pilnowála, że ¹¹³⁴ się raczey ustawiczna, á niżeli częsta w niey wydawała. Takie pragnienie miała zachowaniá Zakonności w pierwotnym duchu, że ná tę Intencyą Modlitwy swoje ofiarowała, y często o tym, ognistemi słowami rozmawiała. Takim też Zbawienia duszy bliźniego páłała pragnieniem, że, kiedy się dowiedziála o ktorey niebezpieczeństwie, zá iey uwolnienie, gorąco się do Pána BOGA modliła, którą gorącość iey słowa oświadczały. Dobrodziejom, swoiey wdzięczności skutek oddawała, ustawicznie, zá nich się modląc, y zwyczajnie modlitwy swoiey skutkiem, te ktorých pragneli łaski, otrzymywała dla nich. Nic nie rezolwowała w wątpliwych rzeczach, poki się w przód Pána ná Modlitwie nieporadziła. Gdy zawżze wielkie pragnienie cierpienia w sobie miała, przypodobał iey się Pan, prac, y chorob przez całe życie pozwalając, ale osobliwie na schyłku życia cięższych dodając: ktore iednak, z wielką rezygnacyą, y nieporównaną cierpliwością zawżze znośiła.

Roku Pańskiego 1648 dnia (zo-¹¹³⁵ stego Marca, poczęła na ciężką Malignę chorować: którą chorobę ciężką, bez wszelkiego wcale uskarżania się; Owłzem wesoło, Pana każdego czasu chwalać znośiła. Gdy dla ciężkiego bolu głowy, zwykłych niemogła odprawiać swoich Modlitew, sama przez się, inżelnych pomocy zażywała, ażeby ich nie opuściła. W dzień Świętego JOZEF A partykularnego iey Pátrona, z wielką gorącością ducha Kommu-

kowała

kowała, y aż do Wigilij ZWIASTOWANIA Najswiętszey PANNY, w Świętych ćwiezeniach, pięć dni przepędziła: y w tę Wigilią, dla pomnożoney Choroby, o Najswiętszy Ciałá CHRYSTVSOWEGO Wiątyk prosiła, y z wielką gorącością, Nabożeństwem, y pokorą przyięła go; gorące Akty cnot czyniąc, y defektow swoich odpuszczenia pokornie z zbudowaniem Zakonnice prosząc. Pod wieczor tegoż dnia SAKRAMENT ostatniego pomazania odebrała, z temiz cnot áktami, y ná wszystkie Modlitwy odpowiadala. W samę Wroczyść ZWIASTOWANIA, że była wielce nabożná, do Najswiętszey PANNY, z rana Pánu BOGV podziękowala zá Święte Tajemnice, które się tego dnia odprawiły: odnowila swoię Profesię Zakonną, y z wielkim affektem, akty cnot czynila. Proszona potym, żeby już mająca umierać, corkom duchowne zostawila nauki: Odpowiedziála z pokorą wielką, *Nie jestem taka, która bym innym Nauki zostawiała:* Lecz gdy ją przymuszono, dla pociechy Gorek, żeby cokolwiek mowila, jeszcze z większą rzekla pokorą: *Czynicie przedmiem temu com ja czynila; która tak ále, Pánu służyłam, y tak niewdzięczna dobrodziejstw jego byłam:* Z-tey okazyi znówu swoich defektow, od Pána BOGA y od Zakonnice, odpuszczenia prosiła, z wielką pokorą, prosząc ażeby ją Pánu BOGV polecały; á wzajemnie od nich proszona áby onich przed Pánem BOGEM w swoiey przyczynie pamiętała, obiecala to uczynić, w BOSKIM Miłosierdziu Zbawienia swego ufność pokładając.

1136 Około trzeciey godziny po południu, gdy już nadchodziło iej przeyscie z tego Swiata, spytana od Matki Przeoryszy *Czy wiele Wasmę cierpisz?* Odpowiedziála; *Teraź jestem na Krzyżu z Pánem JEZUS BM.* Potym w zwykłym uciszeniu, máło co mowila, á Nájśłodsze Imiona, JEZVS y MARYA często powtarzala, Krucifix trzymając do pierśi przyćśniony: Y tak w krotce po godzinie trzeciey skonała w wielkim uspokojeniu, dnia dwudziestepiątego Marcá. Roku Páńskiego 1649, wieku swego pięćdziesiątego trzeciego,

skończonego: który dzień Smierci, zda się iej byđz pozwolony, dla wielkiego iej Nábożeństwa do Męki ZBAWCIELA Nászego y Najswiętszey MARYI Pánni. Twarz iej pokazała się po Smierci wesoła, y ciało jeszcze niepogrzebione wdzięczny zapách z siebie wydawało, á dnia następującego w pospolitym grobie pochowane zostało. Tá Niebieska wonność, odzieniu, y Celi iej wktórej mieszkała, pozwolona, różne zapachy wydawała y lubo Okno w Celi iej, przez iedenaste Miesiący otwarte było, iednak iá długo potym czuć było.

Po Smierci niektóre cudá uczynila. 1137 Siostrá ANNA MARYA, od Świętey AGNIESZKI Zakonnice tegoż Klasztoru, gdy przez ósm Miesiący, ná Febrę, y inne słabości chorowała, bárdziey obciążona chorobą, w dzień Świętego JANA EWANGELISTY, dnia dwudziestego siódmego Grudnia, udała się do przyczyny Wielebney Matki dla otrzymania zdrowia, y ná głowie Swoiey, Szkaplerzyk iej máły położyła, áż zaráz lepiej się mieć poczęła y w krotce potym ozdrowiawszy, z łóżka wstała, y teyże samey noey z innemi poszła śpiewać, *Te DEUM laudamus*, do Choru. Nazajutrz gdy przyszło dwóch Doktorow, którzy tę Zakonnice kurowali, widząc zdrową, to zdrowie sądzili byđz cudowne, co przez uczyniony Proces, Wikary Generalny Arcybiskupá, potwierdził. Przy tey okazyi, tenże Wikary Generalny, z Sześciá innemi Świádkami, Celę Wielebney Matki nawiedzając, y wspomnioną wonność czując, iáko z Niebá nádána, ápprobował w tymże procesie. Nad to rozkazał Matce Przeorysie, żeby ciało Wielebney Matki z grobu było wyięte, które, lubo ná bárdzo wilgotnym miey, seu, było pochowane, iednak w szeñaste Miesiący po iej Smierci, znalezione było całe, trochę tylko ná twarzy narulzone: y w tey nieskazytelności do tych czas trwa w Genuy, y Floreneyi. Wielu tey Wielebney Matki przyczyny wzywających, w potrzebach, o które prosili łaski otrzymali, y w Relikwiach Welum y szat iej wspomniony zapách bárdzo wdzięczny czuli.

li. Pewną zaś osobą w Geny, na znak wdzięczności, za odebraną jedną łaskę duchowną, kazała Obraz iey odrysować, z aktem Professyi, według

opisanego wyżej widzenia Wielebney Matki PAVLI, MARYI, od Pana JEZVSA.

Z Y W O T

Wielebnego Oycá **BERNARDA**, od Świętego **JOZEFA**.

1138

Wielebny Ociec **BERNARD**, od Świętego **JOZEFA**, z Wielkiego Gráfów *de Wail-lak* Domu, w Prowincyi Kadurceńskiey Krolestwa Francuskiego urodził się.

Był między swemi Bracią drugi urodzeniem, lecz gdy Starszy od niego, poświęcony na usługi Kościoła **BOZEGO**, został Tulleńskim Biskupem w Prowincyi Lemowickiey, ten został dziedzicem Gráfstwa, ale dla Pana **BOGA** zostawiwszy dziedzictwo, *Obrat so-bie wzgardzonem bytł w domu Pańskim.* Był wzrostu wysokiego, y ogromnego, iako y Bracią iego Młodszy, to jest Xiążę Gráf, y Opat Świętego **ROMANA** w Zámku Bláwio: Siostrę miał Zákonnice w Kláštorze, Prowincyi Kadurceńskiey Zakonu Świętego **JANA** Jerolimitańskiego, czyli Káwálierow Maltáńskich imieniem Gáliotę; którą Kláštor swoy, przykładem budowała, y pilnością reformowała, a potym sławna opinią Świętobliwości umarła, której życie Cudowne, y Smierć drogą, w osobliwej Xiążce od iednego z naszych wydanej opisane są. Należ **BERNARD**, który był nazwany na Chrzcie **LVDWIKIEM**, do Rzymu od Rodziców posłany, był, ieszcze w młodym wieku, częścią żebym daleko od Oyczyzny, czas nie jaki mieszkając w Akademii Rzymskiey nabrał poleru, częścią żebym od następującego Smierci Niebepieczństwa był oddalony; na ten czas bowiem to jest z początku tego wieku, pod **HENRYKIEM** Czwartym Kolem Francuskim, tak się były zagęściły partykularne pojedynki, że

nie był miany za Syna dobrego Wrodzenia, któryby sam a sam niepoiedynkował, y w Kilka lat, wiele tysięcy Szlachty, tym sposobem zginęło.

Tak oczywistym niebepieczństwem ustraszony Należ **LVDWIK**, widząc że na Swiecie wolnym od niego bytł niemogł, z oświecenia **BO-SKIEGO**, postanowił Swiat obłudny porzucić, który wszystko dobre obiecuje, ale wszystko złe daje: Lecz gdy na ten czas, nowo powstała Kongregacya Należa, dla wielkiej Świętobliwości, tak Fundatorów, iako y ich Wychowańcom, kwitnęła, idąc za przykładem wielu godnych Francuzow, Habit Święty, Najswiętższej **MARYI** Panny z Gory Karmelu przyjął. Ledwie się wymówić może, jak mężnym umysłem na drogę doskonałości wstąpił, y z iaką gorącością Duchá w niey postępował: gdyż zapewne był bardzo doskonały mając Świętych życia Duchownego Magistrów y Dyrektorów, to jest Wielebnych Oyców Naszych, **Piotra** od Matki **BOZEY** Konwentu Przeorá, y **JANA** od **JEZVSA MARYI** Magistra Nowicyuszow, y innych wielu. Gdy o iego do Zakonu wstąpieniu pewny Heretyk usłyszał w Francyi; na Wiarę Katolicką przystał, którą przed pompą y rozkoszami Swiatowemi uciekać naucza, a iść za cnotą. Po skończonym Nowicyacie, z wielkim ukontentowaniem Oyców, do Professyi przypuszczony był, którą swego czasu, z wielką duszy swoiey poświęcił Solemnie uczyniwszy, przez szluby Zákonne poświęcił się Panu. Wkrot-

Wkrótce pótym do Neapolim na Nauki poſtany, tak Filozofij iako y Teologii Szkolney uczył ſię, ale zawiſze Teologii Miſtyczney pilnował: Zaczyn y dla Nauki, y dla przedziwney pobożności, Káznodzieię Apoſtołſkim zoſtał. Tak zaś poważnie y ſkutecznie ſłowo Pańskie opowiadał, że Słuchaczow Serca do ſiebie pociągał. Zoſtawiſzy Xiędzem z poſuſzeńſtwa, Miſzą Świętą z wielką duſzą czyſtoſcią, y Nabożeńſtwem, odprawował z áttencyą, przed którą każdego dnia, Spoſowiedź Sakramentalną czynił, lubo u wiſztych bez naganny, y wielce doſkonały był, ale przez pokorę ducha, y ſumnienie boiażliwe, wiſztych ſwoich ſłow z Świętym JOBEM obawiał ſię; á że wiedział z tymże Świętym, iż nie można przed Trybunałem Sprawiedliwym, jednego za tyſiąc ſłowka odpo wiedzieć, Sędzię ſwego na Tro nie Miłoięrdzia wyznając, za defekta ſwoie przeparzał.

1141 Miły był BOGV y ludziom, dla wielkiey ſwiątobliwoſci, którą kwitnął, przy uſtawicznym w Cnotach Heroicznych ćwiczeniu ſię. Których po częſci Sam ieſtem Swiadkiem oczywiſtym (mowi Autor). Tak ſię kochał w Modlitwie, że oprócz dwoch poſpolitych godzin, zwyczajnie gdy inni ſpali, częſć nocy na Modlitwie trawił: Z kąd tak wewnątrz był w Panu zátopyony, że częſtokróć choć miał otwarte oczy nic nie widział, y mowiących nie ſłyſzał. Wiele nádzwyczajnych mortyfikacyi czynił, częſcią w poſtach, częſcią w włoſiennicach, w dyſcyplinách, y łańcuſzkách żelaznych. Życia poſpolitego tak uſilnie pilnował, że na wſzytkie ákty ſpolne z wielką ſpieſzył pilnoſcią: áni kiedy dopuſcił, żeby mu co oſobliwego w Refektárzu przydano, y owszem widziałem (mowi Autor) pewnego dnia Uroczyſtego w Awenionie, gdy mu do kárczochow przypađł ápetyt, dano mu drugi na porcyą, niechciał go náwet proſzony przyiać, mowiąc *że każdy ſwoia porcyą kontentować ſię powinien*, który uczynek był mi pobudką do zachowania Życia ſpolnego (ſłowa Autora. Takie w nim było Zakonney Oblerwancyi po-

ſzanowanie y gorliwość, że ſię wnim oſtroſć wydawała, nigdy bowiem w ni-czym z Sobą nie dyspentował. O chwale BOSKĄ wielce ſię upominał, zaczął jeſeli kogo ſłyſzał przyſięgającego ſię, według proporcyi Oſoby, łagodnie go ſtrofował, co że do niego znano, nieſmiał ſię nikt przynim przyſięgać. Trafiło ſię pewnego czasu, że ſię z nim potkał jeden, którego Wielebny Ociec przedtym, o przyſięganie ſię ſtrofował, ten ſobie gniew zmyſliwſzy, począł mowić: Przez głowę, (które ſłowa ſą w Francyi przyſięgi początkiem, cáła álbowiem przyſięga, ieſt przez Głowę BOSKĄ) á gdy mu Ociec rzekł: *Ach Panie nie przyſięgaj ſię*: rozſmiawſzy ſię ten rzekł: *Oy-cze, rozumiem głowę Cebuli albo Czoſoku*: Na którą odpowiedź y Ociec ſię takżę uſmiechnął. Gdy zaś w Konwencie jáki defekt poſtrzeżł, bez reſpektu na oſoby, wyſtępcę ſtrofował ſurowo, á turowicy tego, którego miał Sobie y wiedział byđż, przyiaźniejszyego. W zachowaniu milczenia był bárdzo oſtry, trafiło mu ſię pewnego czasu, że do niego drugi Przełożony o rzeczách bárdzo potrzebnych mowił podczas milczenia, których na inſzy czas niemożná było odłożyć, ale on na wzáiemne pytania, nie ſłowami tylko piſaniem odpowiadał: I mnie Samemu (mowi Autor) gdy do niego przyſzedł, o ráde w ſkrupule na Sumnieniu, pod czas ſciſtego milczenia, náprzód twarz pokazał ſurową, właſnie, gdyby ſię mego na ten czas przyſcia przelał, iednak pótym łáskawie mnie poćieſzył. Wiele inych rzeczy mowić by ſię mogło o kaſdey z oſobną iego cnoćie: był bowiem bárdzo poſuſzny, nayspokornieyſzy, nayciężſzy, náycierpliwyſzy, y to o innych cnotách iego mowić ſię może.

Roku Pańſkiego, 1609. Náłża Kongregacya, z roſkázu Oycá Świętego PAWŁA Piątego, (ktorego pamięć, iako y KLEMENSA Oſmego, dla niezliczonych y wielkich dobrodzieyſtw, u náſ ieſt w błogoſłáwieńſtwách) po Fráncuſkim Pańſtwie rozſzerzoná, náprzód w Awenione przyięta ieſt: Do tego Konwentu náznáczeni byli między

dzy innemi, Zakonnicy rodem ze Francyi, którzyby daley w Krolestwo Francuskie wkroczyli, między temi był także y Nasz BERNARD, który z wielkiego Urodzenia, wszędzie poznany, iatwo Konwenty fundował; zaczęym, między osobliwzemi Fundatorami Naszemi Francuskimi, liczyć się powinien. Do Fundacyi Paryskiego Konwentu wiele dopomógł. Tolosański on sam fundował; gdyż do Krola przyszedł, w Obleżeniu Gory Pesuląńskiej zatrzymanego, ażebym pozwolenie otrzymał. Roku Pańskiego, 1622, Kádurceński, w Oyczyźnie, powagą kolligátow, Tulleński Biskupa Brata swego władzą założył, nie bárdzo dawno; wiele zaś innych we Francyi daley; różnemi sposobami postanowił, iako tego z znacznych Káznodzieiów świadectw, o Burdegaleńskim, y Masylińskim, mamy wiadomość.

¹¹⁴³ Dla nieporównaney Swiętobliwości, y osobliwzey rostropności, na wszystkie prawie w Zakonie Vrzędy, bywał obrány, które z Honorem odprawił. Był z początku Przeorem w Paryżu, na który Urząd, dwakróć w tymże Konwencie, iako też y w Konwentach, Awenioneńskim y Tolosańskim, powtornie potwierdzony był. Roku Pańskiego, 1617, na Kápitułce Generalney, Pierwszym Prowincyi Francuskiej, na tenczas tylko jedney, Prowincyałem, był obrány, a Roku 1623, na tenże Urząd potwierdzony. Gdy się zaś rozmnożyły Prowincye we Francyi, Był także pierwszym Prowincyi Akwitańskiej uczyniony Prowincyałem, y powtornie obrány. Był Wizytátorem Generalnym posłany do Anglii, ażebym tam Naszych Missyonarystów, w Sukniach Swieckich dla Heretyckiego prześladowania, nawiedził. Roku Pańskiego, 1624, Był także potym we Francyi Wizytátorem Generalnym. Roku Pańskiego, 1628, obrány był Prokurátorem Generalnym, a potym Roku Pańskiego, 1645, Definitorem Generalnym: tak zaś chwalebnie te wszystkie Vrzędy odprawił, że godzien był Naywyższego w Zakonie Generalskiego Vrzędu. Będąc tak wielą, y pierwszymi ozdobiony Vrzę-

dami, tak był pokorny; że się wszyscy uniżał, y gdy pewnego czasu Prowincyański Vrząd skończył, a dla słabości niemógł chodźić, prosił, ażebym go do Kápitułarzã zanieśli, aby tam defektów Vrzędu, jeżeli które wtargnęły były strofowania usłyszał; iowżem iadąc na Kápitułę Generalną, a do Bononii przybywszy, prosił Oycã Przeorã Bononskiego Konwentu, żebym go w Zgromadzeniu iaił y strofował.

Im się bárdziej uniżał, tym go bárdziej Pán podwyższał: tak, że go ¹¹⁴⁴ Zakonnicy Nasz, niewypowiedziane, iako wyrok iaki, y Swiętobliwości przyklad szanowali, iako też y obcy Zakonnicy, y Swięccy sami. A co więkksza, Pánowie Przedni, y Niążetã Francuskie, iowżem Krolom sam Ludwik Trzynasty, y Krolowã Annã z domu Austryaków, w wielkim go miała poszanowaniu, co się iatwo z następującego pokazuje Sukcesu. Trafiło mu się około Roku Pańskiego, 1630, iż gdy w Awenionie prawa iakiegoś Zakonnego bronił, od Pána Prolegatã w Pokoju Apostolskiego Pałacu, był areztowany, trefunek ten na Pałacu Krolewskim, który niedaleko zostawał, był rozgłoszony; zaczęym posłał Krol Xiążęcia Kárdynała Bichiulzã, do Prolegatã aby mu Imieniem iego powie-dział, że chce widzieć wolnego BERNARDA Naszego, y wiedzieć przyczynę iego zadržymania: Wwolniony Wielebny Ociec BERNARD, na Pałacu Krolewskim przy obecności Prolegatã z wielką ludzkością przyięty był, do którego Krolowã Rowy pełnemi affektu rzekła, *Coś im to uczynił był, moy Oycze*. Prolegat zaś ledwie do audiencyi Xiążęcia Kárdynała Rycheliuszã Krolewskiego Ministrã przypuszczony, gdy coś przeciwko Naszemu BERNARDOWI mówił; Odpowiedział mu Rycheliusz; *dziwno mi to, co jeżeli uczynił Ociec, wielce się odmienił, albo-wiem dobrym go bytã zawsze znatem*. Tym czasem pokrewny iego Pán de Bressak, Krolewski y Oycã Swiętego Orátor, to usłyszawszy, z Francuskim ferworem do Naszego przyszedł Konwentu, o tym przypadku chcąc Oycã Naszeg

Nasze Generała uwiadomić, a między innemi słowami, przeciwko Prolegatowi rzekł: *Chcę żeby wiedział, że tym Ojcu, więcej niż dwadzieścia trzy Familij, w Akwitanij sławiejszych u-
raził.* Potym przyszedłszy do Ojca Świętego, otrzymał, żeby go z Awenionu oddalono. Lubo zaś Nasz BERNARD, y Dworow Krolewskich, y Iáńskich Páłacow chronił się, iednakże, dla Nagłych Zakonnych Interessow, musiał bywać, y z wielkim zawżeszczaniem był przyięty, którą powagę, miał aż do samej Smierci: Zaczem pobożná Krolowá, którą się duchownemi jego rozmowami bárdzo cieszyła gdy się, z relacyi Naszych Ojcow dowiedziała, iż umarł w Tolossie, odpowiedziała wielce zasmucona: *Wiel-
zmy wszyscy utracili.*

1145 Wielkie od BOGA łaski odebrał, których mu zázdroszcząc Szatan, chciał go tak na Modlitwie, jako y w Celi zostającego strążyć. Pewnego czasu w Páryżu, od niego slyszalem (mowi Autor) że iednego czasu na osobności się modląc, nagle y bez wszelkiej myśli poprzedzającej, taki go strach ogarnął, że ztamtąd ustąpić musiał, dobry álbowski duch, złego ducha przytomność, podobnym strachem, zwykł poymować. Takich y pod inne czasy w Celi strachow, nabawił go Szatan, którą dosyć daleko od pospolitego Kurytarza była; Lecz gdy mu mowiono, żeby opuściwszy Celę tamtę, do inżey się przeniósł, nigdy niechciał zezwolić, żeby się nie zdał, Szatanowi pola utarczki ustępować, żeby od niego o małe Serce niebył sforsowany. Ieden fortel Szatani, mógł go po niekąd zasmuć. Między bracią, miał Komesa bárdzo grzecznego, który ucynionego, czyli bárdziej zamyszonego przeciwko Xiążęciu Mansfeldyulzowi pojedynku, winny będąc, z Francyi do Hollandyi uszedł był, y tam Batawom, w obronieniu Miasta Bredawy, od Hiszpanow obleżonego służył, na jego nieszczęście, przybył tam, szlachcic ieden zacny, z którym iuż przedtem sam á sam pojedynkował, od niego tedy znowu wyzwany, w oczach obydwóch Woysek, nieszczęśliwie od

szpady zginął. O którym przypadku nieszczęśliwym, gdy Nasz BERNARD z Angielskiej Wizyty, wyżej wspomnioney powracając, dowiedział się; rzekł. *Bodaby był Brat mój, ręką Katow/ka zginął!* bárdziej bowiem bolał z Smierci zadanej duszy, niżeli by był bolał, z niesławney Smierci względem ciała, który prawdziwey sobie y innym chwały szukał, á znikomy Swiáta, za nic miał Honor.

Po życiu jego Świętym, Smierci 1146 Swiáta nastąpiła, y który żyjąc Cnotami iásniał, umierając Swiátobliwośćią slynął. Przyszedłszy do poważney Starości, opócz inżey jego niewygod, paralizem był narulzony, który powoli wzmagając się, przez sześć álbosiedm lat, tak ciało jego osánował, y bez władzy uczynił, że ledwie którą częścią ciała swojego ruszyć mógł, y innych potrzebował pomocy, jeżeli kiedy ruszyć go było trzebá, á na łozku leżąc, nieporuszonym wcale zostawał, w poniewolnym spoczynku, wiele cierpiąc. W takiey potrzebie, tak Zakonną Otlerwancyą zachowywał, że nigdy niemógł byđz przywieziony do tego, á żeby podczas ściślego milczenia, naymnieysze słowo wymówił, żeby służącym sobie Zakonnikom, swoię opowiedział potrzebę, właśnie usławiczná, woląc wiele cierpieć, niż máło mowić, luboby tamá potrzebá, tak ciężká, y usławiczná, w milezeniu go dyspensowała: jeżeli zaś chorobami swemi był bárdziej przyćśniony, głos niejaki smutny, do pojednak trudny wydawał, którego często nieslyszano, y tak wielokroć rázy pojęcia zadanej niemiał pomocy, raczy obie-
rał sobie cierpieć, niżeli w naymnieyszym punkcie Milczenie złamać, co naywiększey áfflikey Zakonnikom dodawało, z tey rácy, że kochánemu Ojcu, w potrzebách niemogli dąć swoiey pomocy.

Wszystkie inne Zakonne Obserwancje, 1147 które z swemi niewygodami mógł znieść, z wielką gorliwością aż do ostatniego zachował terminu, zaczął y ná tenczas ferwor w nim jednego Nowicyulzá, choć iuż w dożyraley starości wydawał się, gdyż iuż czterdzieści

ści siedm lat, Zakonney Professyi do-
kończył; y niedziw, albowiem przez
cały czas Stanu Zakonnego, między tak
wielą innemi chorobami, które ucier-
piał, y między Urzędami Zakonnemi,
które tak godnie sprawował, lubo się
mógł dyspensować, żadney niechciał
nigdy przypuścić dyspensy, y tak iá-
kim żył zawsze, takim umierać prą-
gnął. Na dokończeniu życia, już wie-
le wkorzenionych miał chorob, które
ustawicznie trapiły go; ale z taką cier-
pliwością, y zdaniem się na wolą BO-
SKĄ, znośił je, że się nigdy nie uska-
rzał, lubo wdzień, y w nocy cier-
piał; gdyż pewnego ostrego humoru spa-
dek, po żylach rozchodzący się, nie-
znośne przynosił mu boleści, á on,
milcząc y dla Pana cierpieć pragnąc,
Siebie za Ofiarę oddawał. Ten humor,
nogi mu wcale popsuł, zączym żeby
wcale nie zgniły, potrzebá było, áż-
by Cyrulik lancetami, albo brzytwá-
mi często ich przerywał, y ostem z
solą, z niewypowiedzianą cierpiącego
boleścią przemyszał; Które okrucień-
stwo długo cierpiał.

1148 Następila Frebra tercyaná, kto-
rey początek przypadł ná niego, w
Wigilią WNIEBOWZIECIA Náyświę-
tszey PANNY, która go długo trzyma-
ła, iako y następujących dni. Wdzień
Świętego BERNARDA, Pátroná swego,
bardzo ráno, to jest o godzinie pier-
wszey po pułnocy, z ręki Oyca Pro-
wincyała, Náyświętszy SAKRAMENT
przyjął, z wielkim Nábożeństwem, y z
taką gorącością ducha, że ná ciało
spływając, twarz iego zapáliła. Pod
wieczor tegoż dnia, czwarty pároxyzm
febry, tak gwałtowny ná niego napadł,

że Mowę y rozeznanie wcale utra-
cił: Zączym gdy rozumiano iż wkrót-
ce umrze, SAKRAMENT Ostatniego
Pomazania do niego przyniesiono, o
który przedtym prosił: Ná ten czas
przypadały różne konwulsye, y inne
paroxyzmy, które o bliskim skonania
znak dawały, y tak každy godziny,
Smierci iego czekano. Lecz ná począ-
tku następującego dnia, który był So-
botni, sił ciała nabył, do rozeznania
przyzedł, ále nie do mowy, dla Para-
lizu gorę biorącego, którego przeszkod-
zą, już mowienia łatwość, dawno przed
tym utracił.

Przez ostatek Soboty, w Niedzielę, 1149
y w Poniedziałek, tak się miał dobrze,
ze wszystkim dłuższego życia nadzieję
uczynił, y Doktor tam rozumiał; że
z tey choroby szczęśliwie wynidzie:
lubo bowiem wielce słaby, y duzo był
wyniszczoney, części jednak przedniey-
sze Ciała, bardzo zdrowe były. We
Wtorek, w który przypadło Święto Świę-
tego BARTŁOMIEJA Apostoła, pod
wieczor, Szósty miał paroxyzm Febry,
który całą noc trwał, y tak okrutnie
go trapił; że dnia następującego, w
który przypadło Święto Świętego L V-
DWIKA, tryumfująca z lekarstw cho-
roba, siły ciała wcale zniszczyła, y
Smierć mu przyniosła. Zączym Náz
BERNARD, opinią Świątobliwości
sławny, u wszystkich którzy go ználi,
czyli u Zakonników, czyli u Świeckich,
zasnął w Panu, pełen dni, y dobrych
uczynków. Roku Páńskiego 1649.
dnia dwudziestego piątego Sierpnia, kto-
ry dzień jest Świętemu L V DWIKO-
WI, pryncypalnemu iego Patronowi,
poświęcony.

Z Y W O T

Wielebney Siostry LAVRENCYI, od Świętego
FRANCISZKA

1150 Wielebna Siostra LAVREN-
CYA, od Świętego FRAN-
CISZKA, zwana na świe-
cie DOMINIKA, czyli Do-
minichina Brunenga; z Rodziców ucz-

ciwych, y dobrze się mających, w
wsi Rošilio Pieva zwaney, urodziła
się. Wiele miała Siostr, między ktore-
mi, tę naybardziej kochali Rodzice,
ile że rzeczy domowych z większą pil-

nością, a niżeli inne, pilnowała; dla tego całej domowej Possessyi staranie, iey zleczone było. Na którym urzędzie, coś dziwnego iey się trąfiło: albowiem gdy pewney nocy spała, czuła że ją ktoś budził, y przestrzegał, że w tey wsi służący, kradzież czynili, o czym ona Oycę przestrzegła, który zaraz poszedłszy, prawdziwą uznał cor-ki przestrożę, y kradzieży przeszkodził: Ochotnie do Kościołów uczęszczała, a igraszek y tańcow innych Pánienek unikała, áżeby ćwiczenia się w Chrześcijańskiej pobożności pilnowała, y Towarzystwom swoim, napomnienia Zbawienne zwykła dawać: *zaczynam ieszcze Młodzieuchną, poczęła BOSKIEY* prawdy mieć oświecenia y wiary tajemnice jaśniej poznawać; lubo tych komunikacyi sobie uczynionych, dla prostego rozumu, słowy nie mogła explicować, namieniała jednak. Trafiło się pewnego czasu, że te słowa Ewangelij, według Świętego, JANA, które w Kościele słyszała, *ca Słowo stało się Ciałem*, uważając, tak przeniknęła, że tę Wcielenia BOSKIEGO prawdę, niby cielesnemi oczyma widząc, w zachwyceniu została, y we tzy nábożne rozplywała się, niemogąc w ten, czas domowych rzeczy pilnować; *zaczynam* Rodzice ją śmiać, owszem y bili, albowiem, rozumieli że z Nábożeństwá już zgłupiała.

¹¹⁵¹ Powołanie iey do Stanu Zakonnego, było także niezwyčajne; albowiem, gdy na Młzy Świętej, o północy w dzień Narodzenia PANSKIEGO była, y gdy śpiewano *skład Apostolski*, te słowa usłyszała; *Z poczęt się z Duchą Świętego, narodził się z MARI Panny*, tak iainym, poznaniem, Panieństwo Nayaświetszey BOGA RODZICIELKI MARYI poznała, że iako náwykły ku niey wzbudziwszy w sobie áffekt, iey miłością páłała, y pragnieniem służenia iey, przez cały czas życia swego, w wieczney czystości; ále nie poymowała w ten czas, iakimby sposobem, swoje wypełniła pragnienie; albowiem niewiedziała, żeby były na Święcie Pánienki BOGV poświęcone, bo ná wsi, y po wieysku wychowana była. Lecz pewnego czasu, Plebanowi swoje pr-

gnienie opowiadając, od niego informowana była, że są Klatztory Pánien, które w Wiecznym Zámknieniu Pánu BOGV służą; co słysząc wielką uczuła radość, y odtąd poślubiła Panu, że ten życia sposób, ná iego usługę miała obrać. Swoie przedsięwzięcie, gdy Mátece oznaymiła, tak ją bardzo rozgniewała na siebie, że Corkę nietylko zelżywemi słowami połaiała, ále y nie-miłosiernie zbiła.

Gdy pobożná Pánienka, w podobnych ¹¹⁵² swego powołania była zamyślach, widząc pewnego swego Krewnego, Mularza, koło swej roboty pracującego, te do siebie słowa wewnątrz słyszała; *Widzisz JAKOBA rzemieślnika? Tobie, dom wybuduje, do którego pojedziesz służyć Panu*. Lecz gdy to Mátece powiedziała, zażądała u niey y u innych ná większe karanie, niby głupia; tak życie iwoje pracowite prowadząc, stateczną y gruntowną ufność w BOGV pokładała, który swojey obietnicy dotrzymał iey: albowiem wspomniony JAKOB, do Genuy przyszedłszy, przyięty będąc do Fabryki Klatztoru, Naszych Zakonnic pod tytułem JEZVSA MARYI, o Nászey LAURENCYI powołaniu, Zakonnikom powiedział, która potym z Oycem przywołana, y ná leżycie wyprobowana, przyięta była do Habitu, Roku Pańskiego 1598, z wielką duszy poćiechą, y wzajemnym Naszych Zakonnic ukontentowaniem. ¹¹⁵³

Zakonnicą zostawszy, z wielką duchą gorącością, drogę doskonałości zaczęła, według swego powołania. *Zaczynam* uczynkami miłości ustawicznie, była zabawna, częścią z rozkazu Przełożonych, częścią z własney ochoty. Gdy bowiem była silna, większe iey prace naznaczano, w których y inszych wyprzedzała, y tak zdrowym iako y Chorym, z ochotą służyła, dla miłości kochanego CHRYSYSTVSA: Jey zwyczajne były słowa; *Pracować dla ukochanego, być posłuszną dla ukochanego, chwalić y wielbić Niebieskiego Oblubieńca*, y tym podobne. A że natury była wspaniałej, do wysokich y Heroicznych ákcyi, zawsze chęć miała, dla czego Świętą ciekawością tak prawdy przyrodzoney Stworzenia, iako nadprzyro-

dzonych tajemnic wiary, skrytości dochodziła, zaczęła Zakonnym nie jakim żartem, mówiąc o niej, y o iey siostrach Zakonnice, nazywały ie, *Siostry LAURENCYI Filozofia*. Tak doskonałą była Zakonnica, że dla żadnego respektu, najmniejszego niepopelniała defektu, y dziwnego pokoiu y czystości sumnienia zażywała, iako o tym iey Spowiednicy czynili relacyą,

1154 Wielce posłuszną była, Nigdy Przełożoney rozkazom nie sprzeciwiając się owszem wiernie rozkazy pełniąc: Y mawiać zwykła: *Porcja moja, jest być posłuszną, reszta należy do Przełożonych*. Zakonne ubóstwo bardzo kochała, dla tego rzeczy klasztorne, z wielkim konfiterwowała staraniem, a tych których sama zażywała, bardzo ochraniała. Do Najświętszego SAKRAMENTU była wielce Nabożna: zaczęła wszelkimi sposobami szukała okazyi, żeby mogła Komunikować, a w samym Komunikowaniu, wiele od BOGA łask, tak sobie, iako y innym, osobliwie duszom w Czystychowych Mękach zostającym odbierała, iako sama o tym powiadała Zakonnikom, dla ich pociechy, Y nie dziw: gdyż najszybszą duszę miała, a zátym BOGV najszybsza była, albowiem, iako twierdził Spowiednik, który iey Generálney Spowiedzi, mało co przed Śmiercią słuchał, nigdy Śmiertelnego grzechu niepopelniała.

1155 Wiele miała y wysokich BOSKICH Komunikacyi, których sama dla niepolerownego dowcipu wyrazić niemożła, ale tylko namienić, Między temi, jedną Mátce Przeoryszey opowiedziała mówiąc: *Pocieszyl mnie Pan, w rozwiązaniu pewney wątpliwości, w Święto Świętych Apostołów SZYMONA y JUDY*. Rozumiała ona że to ten JVDASZ, był ow Świątokradzca, który wydał CHRYSTUSA Páná, zaczęła w nocy, podczas Modlitwy żaliła się, przed Panem, że tak złośliwego Apostoła, który z desperacyi obiesił się, Święto się odprawiało, czego ona znieść niemożła. Odpowiedział iey Pán: *Chcesz, pokazać ci inszego JUDASZA, który mi wiernie służył, y wielce mnie kochał, od tamtego zdrajcy y nuli*

znego, y niepodobnego? y w ten czas zaraz obaczyła Wielebna Siostra, twarz bardzo piękną, tak iadną y chwalebnią, że zadumiona taką pięknością zostawszy, nie przestawała mówić o tym Świętym Apostole: Jak piękny był: Y tym sposobem z swoiey wątpliwości uwolnioną została.

1150

Potym, po nieustannej pracy, przez wiele lat w Zakonie, pełna zasług zapadła na ciężką puchlinę, z ktorey wiele wewnątrz y powierzchownie cierpiała; albowiem w dzień, y w nocy, ledwie przez moment, wiednym ułożeniu być mogła: zaczęła do Zakonnic mawiała, *y najmniejszego momentu nie mam spokojnego, y na wszelkiey mi wnetrzney pocieszę, zbywa. Sodu się utracić boię, ani też za mało rzecz sobie poczynuję, wiary Panu dotrzymując*. Y zapewne wiele cierpiała w tey chorobie, przez pięć, albo sześć Miesięcy. Do tego náostratek terminu przyzła, że nieustanną cierpiała boleść, gdyż z iedney strony, ledwie przez moment wiednym ułożeniu trwać mogła, y przez ociążenie całego ciała, ruszyć się swoją siłą nie mogła, y żeby ją ruszono, dwóch albo trzech Siostr potrzeba było pomocy, y tak wiele razy, poruszeniem ustawicznym dręczona była. W pośród zaś owych męk, niezwykłą cierpliwość zachowując, zwykle cnot akty czyniła, osobliwie miłości BOSKIEY, y znożenia dolegliwości dla niego: Te zaś iey częste były wzdychania, *Kochamy BOGA, bo BOGIEM jest; kochamy się wcierności, żebyśmy tym ucieszyli kochanego, bo tak się podoba kochanemu.*

1157

Gdy zaś wielce uciesniona była boleściami, y mękami, na wolą BOSKĄ wcale się oddając mówiła; *Zechćcie przyjmuję te, utrapienia, od Oblubienica mojego, nie umiałabym być, wybrać sobie sama tak wielkiego dobra*. Mówiła iey pewna Zakonnica; *Siostra LAURENCIO, cierp ochotnie, bo to będzie wszystko na odpuszczenie defektów twoich, ktorey odpowiedziała śmiejąc; Chęć cierpieć dla Miłości umiłowa nego, odpuszczenie on sam da, jak mu się będzie podobalo, niczego ja nie szukam, tylko cierpliwości, y chętnie cię*

pieć

pień dla Miłości BOSKIEJ, bez jego obrazy. Z tak Świętą dyspozycją, prosiła, y odebrała SAKRAMENTA Kościelne, z wielką gorącością Ducha; A po skończonym poleceniu duszy, z wielką opinią świętobliwości umarła, dnia trzydziestego Listopada, Roku Pańskiego 1649. Zaráz iak prędko ciało iey na feretrum włożono, przyleciały z pola Golembie, które ciała pilnowały, poki do niższego choru nie było zniesione; w ten czas albowiem, powoli z Zakonnkami processjonalnie idącemi, y Spiewającemi, po Kurytarzu, częścią za ciałem szły, częścią po-
latywały.

1158. Tey sngi swoicy chwałę, objawił Pán. Była w Awenioneńskim Konwencie Nátzych Zakonnice, Mátka EVFRAZYA, od CHRYSTVSA, iedna ze trzech pierwszych Fundatorek, które tam z Genuy posłane były; Zakonnica wielce pobożna. Pewnego dnia, mało co przed Czterdziestodniowym postem, gdy na Modlitwie prosiła Páná, áżeby się mogła ná dobrą Smierć przygotować, do otrzymania tey prózby, wezwała iako pomocniczek; Mátka PAVLMARYI, y Siostry LAURENCYI, które w Genuy w Konwencie JEZUSA MARYI, do-

brze znála, y że drogą Smiercią Świętych, pomarliy wiedziała: Więc prosiła tych, áżeby iey dobrą Smierć uprosiły: W momencie obaczyła ie bardzo piękne, y Chwalebne, które iey mowiły, áżeby się ná śmierć gotowała, gdyż w krotce miała umrzeć, y wieczney chwały dostąpić, y żeby tymczasem defektu pewnego poprawiła, a potym do chwały Niebieskiej przysła. Tak cudowne było to widzenie, że powiádając o nim, z Nábożeństwa płakała, która z pokornego ducha nie mogła sama sobie wyperśwadować, áżeby co dobrego uczyniła, czymby sobie ná przyobiecana Chwałę zaśluziła. Tego widzenia prawdę, potwierdziła rzecz sama, gdyż pierwszego dnia Wielkonocnych Święt zachorowawszy, mowiła do jedney Zakonnicy: *Umreć ta choroba, pamiętajże o tym comci dawno powiedała, o dwóch owych Zakonnkach, y dnia trzeciego Święt Wielkonocnych pełná záslug zasnęła w Pánu.* Nászey Siostry LAURENCYI Spowiednik przedziwne rzeczy o iey Świętobliwości powiadał, á osobliwie, o nieporównaney czystości iey Pánieńskiej, którą nienaruszoną zachowała, będąc wolną, nawet od wszelkiego náymniejszego poduszczenia przyrodzonego.

Z Y W O T

Wielebney Mátki *MARYI, HIERONIMY*, od
Náyswiętszego *SAKRAMENTU*.

1159

Wielebna Mátka *MARYA, HIERONIMA*, od Náyswiętszego *SAKRAMENTU*, nie tylko z Szlachetnych y bogátych Rodzicow, ale też pobożnych, urodziła się w Genuy, Roku Pańskiego 1590. Oćiec iey nazywał się JAN TOMASZ ONSA, który w duchownych ćwiczeniach zatopiony, żył właśnie iak Zakonne prowadził, á

lubo dom iego, według Kondycyi Fámilij, obiciami y innemi Iplendorami był ozdobiony, on jednak pokoik osobny miał, Świętych Obrazami, y pobożnemi sentencyami ułożony. w którym czytał, modlił się, y dyscypliny czynił: Mátka zaś zwała się *Novella, Monsia*. Pod tak pobożnych Rodzicow ćwiczeniem, w Chrześciańskiey pobożności ćwiczeniu się, wiele postąpiła: tak ze Światowemi próżnościami, y

rozkoszami gárdząc, do stanu Zakonnego, chęć swoją obrociła. Jedynaczką była u swoich Rodziców, y wielce ją kochali, którą dla tego Ziemskiemu przyobiecali byli Oblubieńcowi, lecz ona już w Sercu Niebieskiego obrała była Oblubienicą CHRYSTVSA: Stąpali się Rodzice, częścią sprzeciwianiem się, częścią pogrozkami, częścią obietnicami, częścią uciechami, nakłonić ją do światła, y Matka według Szlachetney Familij, y lat Panienki, w drogie Szaty y Klejnoty przybierała ją, ale Panienka nowemi wynalazkami brzydźła się, gdyż niechciała się ludziom podobać, ale samemu CHRYSTVSOWI, którego sobie obrała. Dla wykonania swojej intencji, kazała sobie ząb przedni pod pretextem boleści wyrwać, drogich szat zażywać nie chciała, a pewnego czasu ozdobniey przybraną będąc, gdy była do Naszego Świętej ANNY Konwentu przyprowadzona, odeszła sekretnie, y do drzwi Kłasztornych przyszedszy, między ubogiem uśiadła, CHRYSTVSOWE uboństwo, nad Światowe pompy przenosząc.

1160 W proszeniu o Nasz Hábit Karmelitański, siedm lat trwała, bo z iedney racyi, że zupełna liczba była Zakonnice w Kłasztorze pod Tytułem JEZVSA, MARYI, na ten czas iednym tylko w Genuy, a z drugiey racyi że się w niej wzrok bárdzo słaby pokazywał, zwłaszcza że dla skromności w puł zawarte zawsze miała oczy: nietylko trudność, ale też y mieyscá odmowienie często miewała. Do tego przyszło, że podczas Zakonnice mówiły iey: *Darmo Wasze czasu nie traw w proszeniu o Hábit, bo już wcale postanowiono, nie dąć go Waszności.* Ktorem Służebnica CHRYSTVSOWA odpowiadała; *Teraz bardziej pewna jestem otrzymania tego:* W tey odpowiedzi osobiwiła pokazała się sprawa DVCHA Świętego, który iey, nadziei pomocy BOSKIEY, przeciwko niestateczney nadziei, rozumow ludzkich, dodawał. Y tak w swoim wytrzymaniu, zwycięstwo otrzymała: Więc Roku Páńskiego 1613. dnia siódmego Márcá, w Zakonny Hábit obleczone została, y drogę doskonałości, z wielką gorącością za-

częła w Nowicyacie, y przez całe życie w niej postępowała. Ażeby się Pánu wcale poświęciła, ile mogła rozmow z Rodzicami swemi unikała, y z niemi chyba tylko przymuszona rozmawiała, krotko się z niemi bawiła, y o niczym innym, tylko o rzeczach Świątobliwych mowę czyniła, a gdy na ákt jaki spólny niespodzianie zadzwoniono, zaraz bez wszelkiego pożegnania się odchodziła; podczas zaś rozmowy, albo przedła, albo inszą robotę robiła. Vmártwienie siebie samey tak kochała, że raczy umierać, niżeli umartwiona wydawała się, nie oglądała się, nie rozmawiała, niczego nie pretendowała, nie się o ziemskie sprawy niepytała, nigdy się sama nie ekuzowała, żadney skłonności własney do czego, niepokazywała, a słowem sama się Krzyżowi Oblubienica swego oddała; zaczęmy niektorzy z bytkiem to bydz sądżili.

Tak się doskonale we wszystkich cnotách ćwiczyła, że u wszystkich w podziwieniu była. Zostawszy Fortyaną, krotko y z pokorą dzwoniącym odpowiadała, czalem też Spowiedzi, krotko odprawiała, woląc modlić się przed Przenajświętszym SAKRAMENTEM, aniżeli choćś pobożnemi, zabawić się na ten czas dykursami. Była wielce pokorną, gdyż podłych zawsze pragnęła powinności, y zabaw wżgárdeńszych, chętnie opuszczając inne poważniejszye: Oskárzona podczas niesłusznie, nigdy się nie wymawiała, gdyż z pokornego o sobie trzynania, za najmizerniejszą, y we wszystkich nagany godną bydz się sądżiła. Przedziwną zawsze łagodność, y cierpliwość zachowywała, náybardziej kiedy była Mistrzynią Nowicyuszek, y dwa razy Przeoryszą. Na V. rzedzie Przeoryszy zostając, żadnego względu na Osoby nie miała, ani dala się nakłonić innych instancją, albo też powagą, żeby iedną Zakonnice mniej sposobną, uczyniła Fortyaną, lubo z tey racyi w wielkie w pádła umártwienie, wielce kochała uboństwo, strzegąc się wszystkich zbytnich rzeczy, a náybardziej starając się żeby co nie zginęło. Miłości bliźniego wielką zelano-

tką

tkã byłą, nigdy iey bowiem nie słysza-
no, nawet przez żart, żeby co mówiła,
coby się miłości bliźniego sprzeciwiła,
o sobie tylko samey źle mawiała. Tak
pilnie postuszeństwo pełniła, iż potrze-
ba było, ażeby Przeorysza dotrze zważy-
ła, co iey rozkazywała, gdyż ona zaraz
postuszeństwo pełniła: Tã cnotã wzbu-
dzoną, z pilnością na pierwsze dzwo-
nã uderzenie, do aktów spólnych spie-
rzyła. Zakonney Obserwancyi tak wier-
nie pilnowała, naybárdziej kiedy by-
ła Przeoryszą; iż gdy pewnego czasu,
według szerokości sukna, Hábit szerz-
y zrobiono iedney Zakonnicy, dwómã palca-
mi nad opisanã miarę, żeby się sukna kawał-
ki nie zepsuły, kazała Hábit według mia-
ry opisaney przerobić, mówiąc; *Niech
zginie całe, albo go spalić, ażeby nay-
mniejszego punktu Obserwancyi nieprze-
sta-
piła.* Wielce się w Modlitwie kochała,
na ktorey wiele miewała BOSKICH
komunikacyi, jako się z ustawiczn-
ey osobności codziennego milczenia,
wnętrzney rekolekcyi, y od powierze-
chownych rozrywek unikania, doro-
zumieć możemy, bo gdy BOGA swego
konwersacyi zażywała, od innych
uchodziła.

1162 Dwã rázy na głuchotę zapadła,
czym będąc strąpionã, bała się, żeby
się nie stała nieśpolobną do śpiewania.
Chwały BOSKIEY, w Chorze z in-
szymi. Pierwszy raz udała się do Świę-
tego DOMINIKA z Soryánu, y na-
mąszczoną Oleiem z lámpy świecącey
się przed jego obrazem, zdrowã zosta-
ła: Lecz gdy się głuchotã wrocila,
rozumiała się bydl z odebráney łaski
ogolocołą, dla tego, że tę łaskę iedney
Zakonnicy objawiła. Drugã razã u-
ciekla się usilniey, do Świętey Mátki
Nászey TERESY, Káplicę iey, na-
wierzchu Kláßtoru wybudowanã, na-
wiedzając, w ktorey był iey Obraz,
do ktorego wielce była Nábożną; gdyż
ten sam był Obraz, który iak tylko,
weszła za klauzurę widziała na niz-
szym kurytarzu przy, forcie, y ktorey
siebie. Samę iako, Corkę od tãd poświę-
ciła: gdy tedy dnia, pewnego według
zwyczáju do tey Káplicy przyszła,
widziała przy Ołtarzu klęczącą Zakon-
nicę; ktorey żeby nie przeszkodziła,

názãd się chciała wrocic: lecz we-
wnątrz utwierdzona weszła do Káplic-
ce, y klękając modliła się; aż oto
wspomniona Zakonnica, widziana od
niey była, z ziemi do Obrazu Świętey
Mátki podniesionã, y zniã ziednoczonã,
y po tym widzeniu, zaraz się dosko-
nale zdrowã uczuła, álbowskiem otdã
śpiewanie psálzkow słyszała, ktorego
przedtym słyszeć niemogła. Tę łaskę
otrzymanã, trzymała w sekrecie, y tyl-
ko iã Swoiemu powiedziała Spowiedni-
kowi.

Ktorã tak dosknale żyła w Ob-
1163 serwancyi Zakonney, y miłości bliźnie-
go, musiała dla tey Obserwancyi y mi-
łości umierać, iako się w samey rzeczy
trafiło. W iey Kláßtorze, była zupeł-
nã liczbã Zakonnice, á przeciẽ pewnã
Pánienkã, z Szlacheznego domu Lome-
linow; wielã ozdobionã Talentami, y
mającã uczynić dobrze Kláßtorowi,
prosiła o Hábit: Nálegály niektóre á-
żeby iã za dyspensã, jako liczbę prze-
chodzącã przyięły: Niechciała tã fu-
zebnicã CHRYSTUSOWA o taką pro-
sić dyspensę, ktorã w uszczerbek Prá-
wã obracała się; z inszey zaś rácyi,
życzyła Sobie, ażeby tã Pánienkã od-
mowy nie miała: zãczym sposob zná-
lała, ażeby tak Zakonnym ustawom,
iako y miłości zadołyc się stało, gdyż
Samã siebie oddała na ofiarę, prosząc
BOGA o Śmierć, żeby swego pomie-
nioncy Pannie mieyscã ustąpiła. O do-
brym Swoiey próżby sukcesie, ufając
w Pánu, mówiła Zakonnicom: *Nie tur-
bujcie się bardzo, o tem interes, bo iey
Pan mieysce sporządzi.*

Roku Páńskiego, 1650, śpiewając
w Wielkẽ Czwartek Officium w Cho-
1164 rze z innemj, cięższã iã frebrã napadła,
y leżąc przymuszonã, przez dziewięć
dni wiele cierpiła, ále z taką doskoná-
łościã y cierpliwoścã, że się wizytskie
temu dziwowały. Gdy następującey
Śmierci Swoiey wiadomość usłyszała,
tę nie tylko z oddaniem się na wolã
BOSKĄ, ále z poćiechã dulzy przy-
ięła, dla pewney nadziei, y gorącego
pragnienia widzenia Pána BOGA.
Przeto zaraz się na wolã Mátki Prze-
oryszey zdała, żeby iã przyzwoitego czã-
su SAKRAMENTAMI Kościelnemi o-

pątrono; Ktorey takie pożąnowa nie czyniła, iż ile razy do Celi przy- szła, tyle razy starała się Szkaplerz iey pocałować, z wielkim pożąnowa- nia oświadczeniem. Nieznośny ból w bokach przez cały ten czas cierpiąc, nigdy się nie uskarżała, o nic, nawet o kroplę wody dla pośilenia przyro- dzonego nieprosiła, nic sobie szczegul- nego, we wszystkim nieobierając, z wielkim zbudowaniem Doktorą, którą także spólność około Spowiedzi y Kom- muniy pokazywała, Inbo wielce pragnę- ła, utajonego BOGA w Najswięt- szym SAKRAMENCIE przyjąć: albowiem spytała; *Czy chcesz Waśmość Komunikować?* Odpowiedziała; *Wszystko uczynię, co Matką Przeorysę każe.* Tey łaski pozwolił iey Pan, że przez dziewięć dni, sześć razy Komunikowa- ła.

1165 Ledwie się wyrazić może, iak do- brze gotowała się na przeyscie do Wie- czności. Przyjąwszy Najswiętszy Wi- átyk, z pokorą wielką od Zakonnice de- fektów Swoich odpuszczenia prosiła, nie inaczey, tylko gdyby gorzące życie prowadziła: Zwykłą umysłu, y twa- rzy układność zawsze zachowywała. czteremá przed Śmiercią dniami, ży- czyła Sobie ze wszystkimi, y z każdą z osobną, mówić z wielkim áffektem; Zakonną Obserwancyą zaleciła, y zbá- wienne życia duchownego dowody dá- ła; Proszoną zaś, wszystkim swoię przyczynę do BOGA, w Niebie obie- cała. Leżała na swoim łóżeczku Wie- lebná Matká, mając albo w ręku, albo na boku Krucifix, z taką powagą, układnością, y pokoiem, że się rączey modlącą Zakonnica, á niżeli umiera- iącą prezentowała. Duchowny swoy testament uczyniła, który własną ręką podpisała, Samá przestrzegała we wszy- stkim, co na ten czas czynić było po- trzeba; zaraz prosiła asystujących Oy- ców, áżeby do czynienia Aktów cnot- rzych lub innych, w zbudzali ją, tak się dobrej Śmierci, lekcyi nauczyła.

1166 Zakonnice, z tak Świętego widze- nia w zádumieniu zostawszy, nie mo- gły z Celi iey wynisć y widząc ją za wszystkie usługi sobie wyświadczo- ne, wdzięcznego áffektu pokazanie czy-

niącą, pocieszyć ją chciwały, więc z ro- skazu Matki Przeoryszy, pewne pie- śni duchowne dla rozweselenia iey spie- wały; co nietak żalofny Śmierci przy- padek, iako Niebieską Rálu Uroczystość znaczyło. Już do ostatniego przycho- dziła skonania, z tak doskonałym zmy- słow używaniem, iż gdy Ociec Spowie- dnik, Imieniem iey, Profeslyą odnawia- iac, w iednym słowie pomylił się, o- ną mylącego się poprawiła, y w czy- nieniu komendacyi duszy, zawsze z wielką gorącością ducha, była przyto- mną. Wtey Świętey dyspozycyi, swo- ię duszę Niebieskiemu Oblubieńcowi oddała, dnia dwudziestego trzeciego Kwie- tnia, w który dzień, była Sobotą po Przewodniey Niedzieli, Roku Páńskie- go, 1650. Wieku zaś swego sześć- dzieiesiątego, á Zakonney Profeslyi trzy- dziesiątego ósmego.

Lubo Zakonnice, z tak doskonałego 1167 iey życia, y drogiey Śmierci, wielką Swiátobliwość, miały o niey opinią; większą iednak potym uznaly, gdy o- czywiste iey znaki widziály: albowiem- wdzięczná wonność z iey Hábitu, Xiá- żek, Obrázkow, y innych rzeczy kto- rych záżywała, wychodziła, które zá- róz samym Zakonnicom, Rodzicom, y Przyiáciolom, iako drogie Relikwie są rozdane. Lubo tá Wielebná Matká zá- wże osobności szukała, uslyszawszy o iey¹ Śmierci, wielki był na iey po- grzebie konkurs ludzi, którzy Świętą ją nazywali, y różńce o nią poćieráli. Między niemi był Káncierz Arcy-Bis- kupi, który Corkę miał Zakonnice, ná wrzód w kolanie choruiącą, który gdy żeby rznięto, Cyrulicy sádzili, Śmierci się iey obáwiał, albo przynay- mniey okulawienia. Ten, slysząc iż Wielebną Mátkę zwáno Świętą, rzekł sam w sobie; *Jezeli prawda jest, że jest Świętą iako powiadaia, upros Corce- moiey zdrowie.* Powrociwszy się, usly- szál relacyą, że nádz zwyczaj przyro- dzony, bez Ceruliká pomocy wrzód się przepukł, á zátým Zakonnica wol- ną od wspomnionych niebespieczeństw została, która w krotce doskonale przy- szła do zdrowia. Záczyń wesoło po- wracając do Kláštoru, opowiedział ten- trefunek niby cudowny, záługom go- Wie-

Wielebney Matri MARYI HIERONIMY przypisując, ktorey Swiętobliwość

rozgłaszał, y wynosił.

Z Y W O T

Wielebney Matri KLARY, MARYI, od Najswię-
tzego SAKRAMENTU.

1168

Wielebna Matka KLARA MARYA, od Najswię-
tzego SAKRAMENTU, z Szlachetney Familii Au-
ryaków, w Genuy uro-
dziła się. Ze ją wielce kochali Rodzi-
ce, zbytnie o niey mając staranie, i-
ako się sama potym na to skarzyła, tak
iey pilnowali, że ie y wynieść z do-
mu zabraniali, ledwie do pobliskiego
Kościoła dla Mszy Świętey słuchania,
y Spowiadania się pewnemu Xjędzu,
prowadząc ją. Dla czego lubo do cwi-
czenia się w cnotach, od dzieciństwa
była skłonna, jednak Dyrektora mieć
nie mogła, któryby pobożną tę ie y skło-
ność utrzymował, y do większey za-
chęcić mógł pobożności, chętnie albo-
wiem odtąd, Stan Zakonny obrababy so-
bie była, ażeby Panu, lepiej według
skłonności swey służyła. Przyladły
do lat dorosłych, Rodzice, światowej
marności pełni, o postanowieniu ie y
w Stanie Mażeńskim zamysłali, y o-
nóż za Mąż Młodzianowi rownego U-
rodzenia y bogatemu, lubo niechcąc
wydali; lecz przez Śmierć Mążonka,
w krotce wolną została, od jarzma
Mażeńskiego; która gdy się z iego
Fortuny z bogaciła, nigdy jednak przywie-
ść się dotego nie dała, ieszcze w młodym
wieku, żeby powtornie za mąż poszła,
ale CHRYSYSA sobie za Oblubienicę
obrała, ktorego nayıpierwey samego
pragnęła, y w naydoskonalszym Zako-
nie postanowiła Jemu służyć, *nie in-
nego nie myślać, tylko co się z wola BO-
SKA zgadzało, a żeby była Święta,
myśla, y działała.*

1169

Zeby zaś swoje wykonała inten-
cyę, w całym Mieście Genueskim,

Klasztoru, jakiego pragnęła szukała, aż
potym znalazła klasztor Nalzych Zakonnice,
pod tytułem JEZUSA MARYI,
ktory pospolitą swiętobliwością o-
pinia kwitnął, y wzięwszy informac-
yę Zakonnych Obserwancyi, spo-
sobnym godła siebie bydź sędziła, zaczął
w tym Klasztorze, przyjąć Habit Świę-
ty. Ledwie Stano Zakonnego siodkości
dozwalała, aż y o innych, do niego za-
chęceniu na usługi Panu, zamyslać po-
częła; gdyż z obfitey substancyi swo-
iey, wiele tysięcy czerwonych Złoty-
ch, na Fundacyę dwuch Klasztorow w Ge-
nuy, y w Kremonie dała, do uczyn-
kow bowiem wielkich, dla Chwały
BOSKIEY chęć miała, y ćwiczenia się
w Zakonney Obserwancyi, z wielką go-
rącością pilnowała, chcąc część czasu
w swojej młodości straconego od-
kupić: dla czego nietylko uczynki u-
martwienia spólne, ale więcey nādzw-
yczajnych czyniła; a nad to doskonałe-
go nabyćia onor Zakonnych pilnowa-
ła, ktoremi przyozdobiona była, aże-
by doskonałości nabyła.

Wiare ku wszystkim Wiary tajemni-
com żywą miała, którą nayıbardziej
ku Najswiętszemu SAKRAMEN-
TOWI z przedziwnym Nabożeństwem
złączoną oświadczała: gdyż z wielkim
pragnęła go smakiem, y z niewypowie-
dzianemi duszy roskoszami przyimo-
wała go. Których, iży siodkie były świad-
kami. A gdy ie y kiedy osobno Kom-
munikować, pozwolono, osobliwszą na-
pełnioną bywała radością, ciała y du-
szy, iako się często trafiało; co w dzień
Wielkiey Soboty postrzeżono, kiedy ie y
extraordynaryiney Komunii po Mszy
solemney pozwolono, respektem ogło-
szonego

szonogo ZMARTWYCHWSTANIA Pańskiego. Też żywą wiarę w poźnowaniu rzeczy Kościelnych, y do SAKRAMENTOW należących pokazywała; przeto smuciła się, gdy wkropieniu Święconą wodą, obficie iey niepokropiono. Miała gruntowną nadzieję, y wielką ufność w Pánu, którą iák zwyczajną sobie Cnotę chowała, y wielorakim áktow czynieniem, y różnemi sposobámi w duszy iá zakorzenieć uśiłowała, bo podczas do nieufności od Szatana kuszona bywała.

1171 Jey miłość, tak ku BOGV, iáko y ku bliźniemu, była bardzo gorąca: którą ku BOGV pokazywała, to słowámi, to uczynkami: słowámi, gdyż chętnie o BOGV, y o rzeczach BOSKICH mówiła, y tych osobliwie społeczności szukała, które w podobnych rozmowách upodobanie miały, uczynkami zaś, bo nietylko wielkie y trudne rzeczy ząwśze dla BOGA czyniła, ále też y wesoło cierpiała, y z pragnienia cierpienia, zá nic sobie wszystkie przykrości poważała. Ledwie do tego Przełożonych rozkazem, przywiedzioná byđz mogła, żeby sobie w potrzebie, cokolwiek folgi uczyniła; w słabości lub w chorobie cokolwiek iey dano, czyli Appetytowi przyjemnego, z ustawicznym wdzięczności oświádczeniem przyjmowała. Miłość ku bliźniemu, różnemi sposobámi pokazywała, álbowiem sama siebie niszczyła, żeby innym pomagała, cieszyła, y swoją rozweselała usługą, potrzeby nietylko Zakonnic, ále też domowych, y służących poprzedzała, y otrzymáwšy pozwolenie, w nich ratowała, á jeżeli były chore, do służenia im ząwśze się z ochotą ofiarowała; gdy zaś sama co cierpiała, żeby innym nie była przykrá, nie śmiała żadney ząwóláć, co iey podczas bąrdo szkodziło. Innych Siostr Hábity nápráwiała, y inne usługi czyniła, właśnie iákby ze wszystkich náymniejszyá była.

1172 Miała dár Modlitwy, y bogomyślności, od BOGA, którym się wnątrznie zabáwiała, ustawiczne práwie Obecności BOSKIEY záżywała, od ktorey się żadnemi zabáwámi powierchownymi nie odrywała, przeto bąrdo

rządko była widziána, żeby się miała rozśmiać, ná przystoynych rekreacyách, ále na nich bąrdo skromnie z innemi ássytowała. Wielce doskonałą była w Zakonney Obserwancyi, nie wcale nie przestępując, ábo opuszczając, tak z wnątrznego iáko y powierchownego w Cnotách ćwiczenia, ktorych się podczas swego Nowicyatu náuczyla, y o nich, náymniejszyá (práwę swemu Spowiednikowi oddáwała. Wielce czystego ząwśze była sumnienia: zączym ledwie máterią należącą do ábsolucyi, ordynaryinie podáwała; dla czego, gdy ná schyłku życia, w ápoplexyą wpádała, nie wiele się turbował Spowiednik, mówiąc: *Jey dusza, jest z BOGIEM do brze spórządzona.*

Pokorą wszystkich przewyższała, 1173 bo choć tak świecká, iáko y Zakonnica, bąrdo dobrá była, tak iednak pokornie o sobie trzymała, że siebie samę, nád wszystkie stworzenia, nápodleyszą, náwzgárdzeńszą, y náobrzydliwszą byđz rozumiała; y dla tego mawiała: *náymniejszyá wygoda, jest dla mnie, zbyteczna, gdy się sadzę byđz, wszelakiego dobra niegodna.* Tákiey była niewinności y gołębiey prośoty, nieuwážając iż ná Swięcie domem swoim rządziła, y w Kláštórze obraná była Przeoryszą, y przez trzy lata nád Zakonniceami zwierzchność miała, ze we wszystkich z nią mówiących, wielkie podziwienie sprawiała. Ochotnego ząwśze była postuszeństwa, osobliwizą w prácách y boleściách zachowała cierpliwość, przedziwne miała we wszystkim zdanie się ná wolą, y nieporównaną w rządach swoich roztropeść. Y tak o innych cnotách mówić się może, ktorych iáśnym była przykładem.

Vsilnie prosiła Pána BOGA, o tę 1174 łaskę partykulárną, áżeby w tym śmiertelnym życiu mogła mieć swoy czyścić, ktorego iey Pán, w znośzeniu wielu utrąpienia, osobliwie ná końcu życia pozwolił. Álbowiem przypáda iey pewná áffekcyá, którą się wprzódu puchlinę miała obrocić, lecz się potym w ápoplexyą obrociła, którą część całą práwą ciała, od wierzchu głowy, áż do nogi opánowała, y iey zmył, y mo-

y mowę, przez wiele godzin, odjęła, do SAKRAMENTOW Kościelnych przygłębia czyniąc ją nieposobną. Ale temu przypadkowi Oblubienicy swojej, zabiegł był Pán, który swoją cudowną opatrnością, ślagał od końca aż do końca łagodnie, mocą swoją wszystko sprawuje. Albowiem piętnastą przed tym dniami, extraordinarynego Spowiednika do Kláštoru sprowadził, i jednego z Naszych Oycow, do którego osobliwszą miała poufałość, y generalną Spowiedź całego życia uczynił. Temu tedy najmnieyszą sumnienia swego sprawę, mało co, przed pároxysmem, na długich y częstych konferencyách dala.

1175 Przeto widząc tego przypadku początki, ktoremi na łozku złożoną zostawała, prosiła, iż ieżliby się choroba pomnażała, aby iej tego Oycá Spowiednika sprowadzono, co się tak stało, albowiem gdy ją taż napadła afekcyá, zaraz tegoż Oycá do niej przyprowadzono, przy którym skoro przyzbę szła do siebie, y znakiem Akt skrucchy uczyniła dał iej ábsolucyá, y na iej prozbę przykazał Zakonnicom, żeby się zanie do Pána BOGA o to przyczyniły, aby Przenajświętszą Kommunią y Oley Święty przyjąć mogła. Tę dla niej łaskę, przeciwko naturalnemu chorobie biegowi, otrzymały Zakonnice, częścią skutecznymi Modlitwami swoimi, częścią przyłożeniem Wela, Wielebney Matki MARYI HIERONIMY, od Najsławiejszego SAKRAMENTU: albowiem takiej iej Pán, rzeźwość pozwolił, że trzy razy, przez siedemnaście dni mogła przyjąć Przenajświętszą Kommunię, gdyż z początku, zdawała się rzecz niepodobną, áżeby mogła Komunikować; Ten zaś Przenajświętszy SAKRAMENT, z znakami wielkiego Nábozeństwa, y wewnętrznego wesela zawsze przyjmowała, z dziwnymi wszystkimi na to pátrzącymi zbudowaniem.

1176 Przez ten wszytek czas słabości, wszystkich cnót ákty z wielką gorącością, y podiechą duszy czyniła; ale osobliwie wiary, Nádziei, miłości ku Pánu BOGU, y pokory: Takiego zaś uspokojenia na sumnieniu, y wesolosci

ducha zażywała, że się y na samey twarzy wydawał dla czego od swego Spowiednika często pytana, *Jakby się miała?* zawsze odpowiadała, *Nie mam nic takiego, toby mi naprzykrzenie czyniło, co y znakami potwierdzała; albowiem nim skonala, wesolą twarz nad zwyczaj pokazała, y miłym uśmiechnieniem się wewnętrznego pociechy znak dala, z podziwieniem obecnych, według owego przysłowia Prowerbialisty Páńskiego, o mężney Białogłowie, *Y śmiać się będąc w dzień ostatni.* W ten czas polecano dłużej iej, y pobożnie wierzyć się może, (biorąc miarę z tego co się zaraz przytoczy) iż tego momentu, łaskawą wiecznego Zbawienia swego słyszała sentencyą, z deklaracyą, iż prosto, do Nieba bez przysćcia przez Czyścicieł iść miała.*

Gdy się po Smierci y pogrzebie 1177 tej Wielebney Mátki, Ociec Spowiednik powrócił do Naszego Konwentu, pewna białogłowa wielce pobożna, kochająca się w Modlitwie, y BOSKICH łask pełna, do iego Konfesyonału przyszedszy, pytała się go, *O ktorej godzinie, ta Wielebna Matka umarła, ktorej on odpowiedział, o godzinie trzeciej w noc.* Więc taż białogłowa rzekła do Oycá,

Wiedz Oycze, że ta Służebnica CHRYSTUSOWA, prosto do Nieba posła, ani iej się dotknęły Męki Czyściznowe Ktorey gdy się spytał Ociec, jakim to sposobem, wieści ona mu w te słowa odpowiedziała, Wiedz Oycze, że o tej samej godzinie, z wielkiej chwały splendorami, widziałam ją spieszącą do Nieba, gdyż albo we śnie mistycznym, albo na jawie pokazała mi się, będąca w Kościele wielce wspaniałym, z drogich kamieni, y wielce kosztownych pereł zbudowanym, w którym Pán, Náš JEZUS CHRYSTUS wiszący był na Krzyżu, z niektórymi świętymi Patronami mojemu, á osobliwie z świętą TERESĄ; y pokazała się też tam, wraz z pewną Zakonnica córka świętej TERESY, przedziwnym splendorem y chwałą iśniejąca, w towarzystwie Zakonnika jednego Bosgo, Zakonu swego, do ktorego wesolą twarz obróciwszy się oznajmiła mi, jak wdzięczna była za pomoc w ostat-

w ostatnim zgonie sobie wyświadczona, y jak wielką pociechę w godzinie śmierci odebrała; Zrozumiałam także iż ta Zakonnica, do zazywania Niebieskich roskoszy, y BOSKIEJ obecności przebożiała, bo CHRYSTUSA Ukrzyżowanego prawdziwa była naśladowniczka, y Czysta ani się dosknęła, a gdy to ustatowienie, wielce uciechona zostałam.

1178 Świadeństwo to, Zakonnica iedna potwierdziła, która do tegoż Oycą Spowiednika umyślnie napisała, w te słowa: *Widziałam jawnie Tę Wielebną Mąską, w posłaci bardzo pięknej Matrony, wielką Chwałą ozdobioną, która mnie mocno ścisłając, do cierpliwości dla BOGA zachęcała, mówiąc, że to cierpienie, niknę y ginie.* Wspomnionemu widzeniu, podobne znaleźliśmy, w Żywocie Ojca Świętego ALEXANDRA Trzeciego, który sływał Roku Pańskiego 1181. Relacya Historyi jest taka: powiadają że pewny Kanonik Regularny, imieniem MAREK, zaprowadzony był we śnie do Kaplicy; gdzie była Najsświętsza MARYA Panna, y wiele innych Świętych, którzy wszyscy do BOGA wnosili instancją wrzącą, ażeby wierny sługa, y Namiestnik CHRYSTVSOW, nie był w

Czystych Mękach, którą mu takę otrzymali choć do tego wielce mu Szatani przeszkadzali: Y jawnie się pokazało, że teyże samey godziny, PAPIEZ BOGV ducha oddał.

Szczęśliwe tey Oblubienicy CHRYSTVSOWEY z ziemi do Nieba przeyście, przypadło dnia czternastego Grudnia, między oktawą Niepokalanego Poczęcia Najswiętszey MARYI Panny, którego dnia odprawuje się Święto Świętego Naszego SPIRYDYONA, y pamiątka Świętego Ojca Naszego JANA od KRZYŻA, Roku Pańskiego 1650. wieku swego sześćdziesiątego Siodmego, a Zakonney Profesyi trzydziestego osmego. Vważano że dwie kości w niej, były do góry podniesione: iedni rozumieli, że z ciężkiego bolu, który cierpiała, Inni zaś z wielkiej miłości BOSKIEY, na podobieństwo Świętego FILIPANERYVSZA, albo też z gorącą wielkiego, z którym akty cnot czyniła, albo na ostatek z wielkiej siły, którą Krucyfiks przyćiskała, na znak kochania, duchownego CHRYSTVSOWEGO Krzyża, y pragnienia cierpieć, ponieważ iey po śmierci Krzyża z rąk wyjąć niemożono.

†

Z Y W O T

Wielebny Brat WALENTEGO, od Świętego JANA Chrzciela.

1180 Wielebny Brat WALENTY, od Świętego JANA CHRZCIELA, rodem z Salernu, z Krolestwa Neapolitańskiego, jak prędko został Naszym Karmelitą Bosym, taką sływał Zakonnych cnot y doskonałej Świątobliwości opinią, że po śmierci, na zacny od Naszych Zakonników zasłużył sobie panegiryk w Xiędze umarłych, w Konwencie Witerbieńskim, w ktorej jest zebranie życia iego, gdzie jest z znaczniejszymi Naszego Zakonu,

Zwycięzcami zrownany: Y dla tego słowo w słowo tu wszystko wyrażam. *BRat WALENTY od Świętego JANA CHRZCIELA, między Zakonu Naszego Bracia Donatami przykładem był, raczy, niż przykładnym, a cnot wszystkich naśladowca, wielki, dawnych Karmelu Gory mieszkańców w obyczajach prezentował. Posłuszeństwem y Obserwacją, Ojca Naszego ALEXANDRA, Brata żywa, Ojca Naszego DOMINIK A, Miłośnika Krzyża, świętego Ojca Naszego JANA od Krzyża, modli-*

modlitwa Święta Matkę Naszą TERESE, czystości, Świętego ALBERTA, miłości i wiary śarlmości, Pierwszego Ojca Naszego, Świętego ELIZASA, im mniej mógł przewyższać tym goręcej starał się naśladować. Przeciżonemu; nawet i w tych okazyach, którego miały zawstydić, ochotnie był posuszny, Zakonnego ewiszenia, osobliwie Modlitwy wewnętrznej, ani pracami, ani podrozami sfatygowany nieopuścił. U świeckich nocując, aby od wygody tośka uniknąć, na ziemi sypiał: w nocy, ledwie co Socyusz jego zasnął, na Modlitwę wstawiał, na prożnowanie, tak Modlitwa, iako i praca, wszędzie następował, przeto do Konwentu powrociwszy, jakoby nic jeszcze nie uczynił, albo do Modlitwy, albo do motyki spieszyl się. Od Białychgłow, po wiele razy na wstawienie proszony, jeżeli w domu, tego się zawsze chronił, jeżeli zaś w drodze, wołał drogi zaniechać, iak wstydu przyrodzonego, niebezpieczeństwu podpadać. Niewczasy, choroby, boleści, sam w sobie tań, w Zakonnikach zaś i bliźnich, znieść tego niemógł: Zeby inszych dobremu Imieniu poradził, cieszył się, gdy w czymś był obwiniony. Gorące miał Nabożeństwo do Najświętszego SAKRAMENTU, i tego Najświętszego pokarmu, często używał, wprzód Spowiedź pokorna uczyniwszy; w ktorej przedziwny bywał, i za najmniejszy defekta, żal, uwagę, i iśczenia Serca wydaiac. Do Mszy Świętych wszystkich, do ktorych mógł sngiwał: Najświętszą MARIĄ Pannę, Zakonu Naszego Matkę, Synowskim czcił affektem; a najbardziej w drodze, Rozaniec, albo inne Paderze z affektem odmawiał. Do Świętego JANA Chrzciciela, także nabożnym wielce był; Ktorego naśladować w nagości, w znieśieniu zimna, i zęcia osirości uśiłowal; Wiara tak w nim gruntonna była, że często nawiedzajac chorych, gdy im dał, albo CHRYSTUSA Pana, Obrazek, albo Świętego ALBERTA, albo co inzego do Nabożeństwa służącego, zaraz ciężkie i Smiertelne febry od nich odganiał. Osabliwsze w nim wydawało się zachowanie milczenia, ktore wszystkich cnot, w nim się zamykajacych stozem było. Na asłatek z Rzymu z Jubileuszu powrociwszy,

zapadł na duszność, ktora czujacego, Snu potrzeba, spiaczego boleściami nieznosnemi trapiła. W dwóch Miesięcznym Męczeństwie, nie w słowach i w uczynkach niepokazował, tylko doskonałe, z wola BOSKA zgadzenie się. Pokleknawszy na kami, w posrod Oycow, przysiał Najświętszy Wiątek, i Świętym namaszczoney Olejema, do Niebieskiej Ojczyzny poszedł. Roku Pańskiego 1661, dnia dwudziestego trzeciego Stycznia.

Z tego napisu Wielebnego Brata, przedziwney dochodziemy iego Świętości, ktora inni w relacyach partykularnych opisali. Był tak Zakonnikow iako i Swieckich wielce budujący, i jest w dobrym wspomnieniu u wszystkich, ktorzy go tylko znali: Czynią o nim relacyę, że tak mało mawiał, że ledwie co potrzebnego wymowił. Tak się w umartwieniu kochał, że się w nim, zawsze i wszędzie ćwiczył: kiedy do poblizszych chodzil Miasteczek, dla uproszenia jałmużny, bardzo mało co iadał i łamych Dobrodziejow do tego przywoził, żeby dla niego i Socyuszow iego zbytku żadnego nie czynili. Tak był przywiązany do Modlitwy, że w Konwencie, większą część nocy bezlenną trawił na Modlitwie, albo w Chorze, albo w Kościele, przed Przenajświętszym SAKRAMENTEM; za Konwentem zaś zostajac, gdy Socyuszowie w nocy spalili, po wielu dziennych pracach, on wstawszy, przez długi czas modlił się. Tak się kochał w pracy ręcznej, według Professyi swojej, że w dzień nigdy nieprożnował w Konwencie: a powrociwszy z pola, albo poszedł do ogrodu pracować, kiedy pogoda była, albo w celi szyl, albo co innego robił. Tak się kochał w czystości, że w posrod pokus powierzchownych, wielce czystie żył, a podczas wracał się do Konwentu, z Socyuszem, żeby zeyścia się z iaką podeżyraną Niewiastą ulzedł. Tak delikatnego był sumnienia, że też i najmniejszy defekta popelnione, opłakiwał: Trafiło się podczas, że z Zgromadzeniem mając przyjąć Przenajświętszą Komunię, zbłądził, mowiąc Confiteor, co go wielce trapiło, aż Przelo-

łożony rzekł mu: *Jeżeliś zbledził, in-
ni dobrze mówili za Ciebie.*

1183 W ostatniej Chorobie dwóch Mie-
sięcy, często Komunią Świętą przy-
mował, a zawsze na ziemi klęcząc, a
podczas dwa, albo trzy razy, po przy-
jęciu Ciała CHRYSTVSOWEGO
Wiaryku, przyklękając. Na ostatek u-
marł z opinią wielkiej Świętobliwości,
mając lat sześćdziesiąt y pięć, albo
sześć. Wiele o nim przedziwnych rze-
czy powiadają, albo cudów tak za ży-
wota, iako y po śmierci uczynionych,
które Brat SALWATOR od Świętego
MARCINA, Socyusz jego opisał. Po-
szedł był pewnego czasu Należ Brat
WALENTY z robotnikami, ścinać
drzewa, dla Konwentu Witerbieńskie-
go potrzebne, a gdy nastąpił czas o-
biadu, a Wina nie było, on do Witer-
bu pobiegł, więcej niż o trzy mile od
ległego, z kąd z taką prędkością, iako
się wierzyć może nadprzyrodzoną, ca-
łą owe drogę, więcej niż sześć mil,
tam y nazad idąc przeszedł, że wię-
cej nad pułgodziny, z podziwieniem
wszystkich nie szedł, do czego nay-
mniej dwóch by godzin potrzeba.

1184 Bynajmniej się o siebie w dro-
dze nie starał ani dbał, ani się bał że
by nog nie skałeczył. Posłał go pe-
wnego czasu Ociec Przeor do Orbitel-
lu z Socyuszem, ażeby soli y ryb ku-
pił, a że wiedział ducha jego wumar-
twieniu zatopionego, zabiegając jego
umartwieniu, rozkazał ażeby we wszy-
stkim słuchał Socyusza: gdy na pole
kaninu przyszli, on idąc bosy po ćier-
niu, nogi sobie poranił, a napomnio-
ny od Socyusza rzekł: *te rany są mi
delicyami*, y szedłby był daley po ćier-
niu, gdyby był Socyusz zleconą sobie
powagą, nie kazał mu wziąć sandałów.
Gdy drugim razem, Roku Pańskiego
1643. w podobney okazy szedł do Or-
bitellu, w posrod strasznego lasu napadł
na trzech Zboycow, tam częstych, kto-
rzy się go o pieniądze pytali: Odpo-
wiedział Wielebny Brat, *jam iest vosta-
ny, ażebym jałmużny szukał*: Rzekli
Zboycy: *A ktoż iest waszym Dobrodzie-
jem?* Wziąwszy Wielebny Brat Krucy-
fix, który na piersiach nosił, odpowie-
dzał: *Ten iest moy Dobrodziej*. W ten

czas Zboycy zdumiewszy się y zamil-
knawszy odeszli, jego zostawili y wol-
nego.

Tak wielka Świętobliwości jego, 1185
była opinia, że wielu którzy go znali
po śmierci jego, obrazy, y Relikwie,
dla poszanowania mieć chcieli. Pán
Wiktor Celate który żyjącego Wiele-
bnego Bratá wielce kochał, po śmierci,
bardziej go niż Brata własnego płá-
kał. Lecz gdy mu wspomniony Brat
SALWATOR Kopersztych Ko-
chanego WALENTEGO pokazał, mó-
wiąc: *Tego znaś Waszność?* on zaraz
odpowiedział, z wylaniem wielu łez:
Ten iest moy Brat WALENTY: O-
brázek wyrwał z rąk pokazującego,
ani go więcej chciał oddać, ale dla
Nábozeństwa, zawiże go konserwo-
wał: Był ten z Miasteczka Lateren-
skiego. O podobny Wielebnego Bratá
WALENTEGO obrázek, iako o zádá-
tek dawney przyjaźni, y poszanowania
pobudkę, postarali się, Pán Jan Bapti-
sta Picholmineus, Toskánellenński Ká-
nonik: Pani Suplicyá Mázánti, także z
Toskánellu: Pán Antoni Leándri de
Cánino: Pán Fránciszek Fáni, y wie-
lu innych. Pewni także, jego Reli-
kwiy dla Nábozeństwa dostali, y świad-
czą, że wiele łásk przez nie doználi,
iako to Károl Speranzá, który częstką
Hábitu jego dotknięty, wolnym się
bydł od boleści głowy, y krzyżow,
twierdził.

Roku Pańskiego, 1651. Mieśią- 1186
cá Sierpniá, gdy w powieście Káninu,
Ján Maryusz Mikcynelli, stos drew u-
łożony zapálił, w tak pogodny czas,
y podczas spokojnego powietrza, że
się y listek na drzewie nieruszył; za-
raz wiatr straszny powstałszy, pło-
mien ognia zapalonego lizerząc, wiel-
kim groził pożarem: lecz gdy z wszel-
ką pilnością, wiele ludzi wznieconego
płomienia ani ugąsić, ani przyduścić
niemogli, na ten czas, pomieniony
Ján Maryusz Mikcynelli, nie widząc
żadney ludzkiej pomocy ani rady, u-
dał się do Pána BOGA y Náyswię-
tzey MARYI PANNY: Ale gdy
ogień nie ustawał, przyszła mu na pá-
mięć, szczęśliwá pamiątká Nászego
WALENTEGO, ktorego wezwał, y
do.

do Pána BOGA, iako też y do Najswiętszey PANNY za Przyczynę obrał, ażeby wznieczony pożar ugasił. Rzecz podziwienią godną, zaraz ogień stanął, y pożar ustał: Ten przypadek niby cudowny, Naszego WALENTEGO modlitwami otrzymaný, tenże Jan MARYUSZ, własną ręką podpisałwszy, oświadczył.

1187 Roku Páńskiego, 1652, w dzień Zmartwychwstania Páńskiego, wspomniony Brát Sálwátor szedł do Biedy, z okazji jednego Naszego Zakonnika, tam kázającego. Zaszedł mu drogę Archipresbiter zámtego mieysca, który o Brátá WALENTEGO pytając się, rzekł: *Co się stało z owym Bratem kmeństarem, austowlešym y wysokim.* Odpowiedział Brát *Umarł.* Tedy westchnąwszy Archiprezbiter rzekł, *umarł wielki Sługa BOSKI,* y prosił zaraz tego Brátá, o jaką jego Relikwię, przecie káwałek Hábitu z wielką duszy poświęcą otrzymał. Rozszedłszy się ow Archiprezbiter z Brátem, do iedney Niewiašty chorey y umierájacey wstąpił, którą będąc w bolešciách porodzenia od dziewięciu dni, á niemogąc na świat płodu wydać, umierała, y przyjąwszy Najswiętszego CIAŁA CHRYSTUSOWEGO Wiątek, y SAKRAMENT Ostatniego pomázania, już y mowę straciła. Co widząc Archiprezbiter, położył ná niey wspomnioną cząstkę z Hábitu Naszego WALENTEGO: ná co biálogłowá poczęła się gwałtownie ruszać, y rozumiełi przytomni, że zaraz miała umrzeć, áż o to w pułkwádránsa porodziła Syná, y w krotce potym, mowę przywroconá mając, te same wymowiła słowa; *Niech będzie BOG pochwalony, gdyż uwolniona jestem od mak piekielnych.* Przydała potym; *Co to takiego było, coście byli ná pierśiach moich położyli.* Odpowiedzieli przytomni, z płaczem y wielkim Nábożeństwem, dla pamiątki którą mieli o Naszym WALENTYM; *Były Relikwie z Sukni jednego Świętego.* Ten cud był w piiany, pod wieczór wspomnionego dnia, Zmartwychwstania Páńskiego.

1188 Tegoż samego Roku, 1652, Gdy tenże sam Brát Sálwátor, od Świętego

MARCINA, przyszedł był dla uproszenia jałmużny, do Miástecká pospołicie názwanego, Jaskinie Świętego WAWRZYNCA, zabięła mu drogę pewná Niewiašta, Dobrodzieyká pobożná: y prosiła go, ażeby dla miłości Pána BOGA, łaskę iey wyświadczył, w udzieleniu cząstki jákiey, z Hábitu Brátá WALENTEGO, dla otrzymania zdrowia wnuczce swoiey, ktorey iedná pierś gniła; á tak nieżnošná była tá boleść, że áż do mozgu przenikała. O te Relikwie prosiła pobožná Niewiašta, z opinij którą o Świątobliwošci Naszego WALENTEGO powzięła była, żeby ie do rány wnuczki swoiey przyłożyła. Dał iey tedy Brát Szkaplerz máły, który był zrobił z Hábitu Naszego WALENTEGO, ledwie tá biálogłowá z wielką wiarą, ná wnuczkę Szkaplerz położyła, áż ná tychmiást boleść ustąpiła, y w krotce od owey rány zgniłej, bez wszelkiego innego lekárstwa, zdrowá została.

Roku Páńskiego, 1663, gdy tenże sam Brát Sálwátor, dla uproszenia jałmużny, do Miásta Toskánelli szedł, zabięszy mu drogę pewná Páni, imieniem Joánná Dárzertá, pytała się go; *Umarł że to Ošcie WALENTY* (cym bowiem tytułem od niektorych dla większego poszanowania był zwány) ktorey odpowiedział Brát, że już zá pewne umarł. Záczył tá Páni, z wielkiego áffektu, łzy pobožne wylewając, rzekła; *Umarł Máł Święty:* I oraz prosiła tegoż Brátá, żeby iey cząstki jákiey udzielił z Hábitu Jego, iako drogich Relikwiy. Dárował Brát, prośzący, máły Szkaplerzyk, który z większego Szkaplerzá Brátá WALENTEGO zrobił był, á tá Páni z wielkim dziękczynieniem, ten Szkaplerz odebrała; po wyjściu kilku dni, gdy táž Páni, spać szła w nocy, zdeymując suknię, wraz Szkaplerzyk ściągnęła z siebie, áż ná tychmiást tak ciężko ná głowę zachorowała, właśnie, gdyby iey puginálem głowę przebito. Záczył zaraz posłać po Doktora, który przyszedłszy, niechciał nic począć, chcąc pierwey przyczyny bolešci dowiedzieć się: zaraz ná pierwsze, świetánie wstąpiła, nica

mogąc dłużej na łożku wytrzymać; Lecz ubierając się, gdy wraz z sukniami mały on. Szkaplerzyk na się wzięła, na tychmiast boleść głowy ustąpiła, y cały dzień zdrową była. Tąż przemianą boleści przez noc, a oddalenie iey przez dzień, w złożeniu z siebie, y wzięciu wspomnionego Szkaplerza na siebie trąfiła się powtornie, z wielkim iey podziwieniem; zaczęła myśleć poczęła, czy podobno czarów jakich nie miała. Trzeciocy nocy, gdy w zdejmowaniu sukien, tąż samą boleść powróciła się, przypomniała sobie o swoim Szkaplerzu, z Hábitu Brata WALENTEGO, y szukała go na uleczenie swojej boleści: Lecz gdy go na ramię swoich nieznalazła, kazała go w zdjętych sukniach szukać, y znaleziony, z wielką ufnością y wiarą wzięła, aż zaraz wszelką boleść ustąpiła, y w nocy spała. Który cud, Naszego WALENTEGO załugom przypisowała.

1190

Roku Pańskiego, 1654. pewna Pánienka, z Miasta Toskanelli, na skurczenie żył, ciężko zachorowała: ktorey Márká wielce strápióná, nie daleko od domu wspomnioney Páni Joánny Darzerty mieszkała. Potzła tedy do teyż Páni, przed którą się na Chorobę Córkí swojej zaliła, wspomnioną zaś Páni, wiadomá łask przez intercesyá Naszego WALENTEGO świadczo-nych, dała iey część Hábitu Jego: którą, gdy z wielką ufnością, chorey Pánience przyłożono, aż tá w krótkim czasie, zdrową zostawszy, doskonale, y przez wszelkie przeszkody, jakby nigdy nie chorowała, chodzić mogła y chodziła. Pán Anioł Angelini, z Miasteczka Grotto, Dyecezyi *Monte Falsci* zwaney, teraz Rządca Kościoła Farnego, tegoż Miasteczka, w Autentycznym zeznaniu, mnie dającym (mowi Autor) dwa opisuje Cudá, ktore się pod ten czas trąfiły: mając wielką opinią o Naszym Wielebnym Bracie WALENTYM y o iego Świętobliwości, prosił o część Hábitu iego, iako o drogie Relikwie, spodziewając się przez iego przyczynę, osobliwszych od Pana BOGA łask. Trąfiło się, gdy był Archi-

presbiterem Biedy, w Dyecezyi Witerbieniskiej, że go pewny Obywatel, przezwiskiem MAREK Matto, do dyspozycyi Zony swojej, y przysposobienia do Świętych SAKRAMENTOW zaprosił. Tá będąc bliską porodu, osądzona była, że wkrótce, y pierwey umrze, niż urodzi, dla czego posłano po Cerulika BERNARDA Laktancyusza, aby iey iak umrze żywot otworzył, a dziecko przynajmniej do przyjęcia Chrztu Świętego ratował: Tym czasem przyszedł mu na pamięć Nasz WALENTY, gdy tedy Hábitu iego część, na owej chorey Białogłowie położył, którego y sama chorá y przytomni na ratunek wzywáli, na tychmiast lepiej się mieć poczęła, y szczęśliwie porodziła; y po Ochrczeniu Syna, potym kilká dni z Synem żyła: Trafiło się także, kiedy był Plebanem Kościoła Farnego, Świętego PANKRACEGO w Mieście Kornickim, że tam zachorował Pan Agápius Wipereschi, y już był od Doktorow odstąpiony, albowiem rozumiano że wkrótce umrze, dla straconego przyrodzonego ciepła: tego on iako osobliwego przyjaciela nawiedził, y radził mu aby wezwał Naszego WALENTEGO, y iego Hábitu część, którą miał przy sobie na nim położył. Aż oto zaraz chory poczał do zdrowia przychodzić, iadł dobrze, y w kilka dni doskonale zdrowym zostawizy, wstał z łożka.

Był Nasz WALENTY w każdej cności wielce doskonałym: A lubo wiele heroicznych cnot, dał z Siebie przykładów, nie się jednak tak nie wydać, iak to, co mu się z Biskupem Kastru przytrafiło. Mając kwestować zboże w Dyecezyi Miasta Kastrum, poszedł do samego Biskupa, chcąc go prosić o pozwolenie na proszenie jałmużny, ktorego Biskup pytał się o Rodziców, y ktorego był Zakonu, y gdzie mieszka: Odpowiedział Wielebny Brat, że jest Karmelitą Boszym, Świętey TERESY, Konwentu Witerbieniskiego. Wzruszony gniewem, niewiem z jakiey przyczyny, Biskup rzekł do niego: *By Bracie idź, odepdź odemnie prędko, y zaraz wychodź z Miasta, bo jeżeli tego nie uczyni*

czyż

czynisz każę cię do więzienia wsadzić. Na te słowa, proster nował się sługa BOŻY, według Chwałebnego Zakonu Naszego zwyczajui, nic wcale nie mówiąc, na usprawiedliwienie siebie samego, ale tym pokornym przykładem, bardziey rozgniewany Biskup, Wielebnego Brata, iako niewolnika wypędził. Odszedł sługa BOŻY, do domu pewnego Dobrodzieia, który chcąc wniesć instancją za Bratem, na Pałac Biskupi poszedł, ale nic nie wskorał, iowżem Biskup spytałszy się: *Jeszcze to ten, Brat nie odjechał*, kazał go zaraz złapać, co słysząc sługa BOŻY od Dobrodzieia swego welce pomieszanego, wyjechał z Miasta *Castrum*, a do Farnezu przeniosł się, gdzie przez cały ten dzień w zamuceniu zostawał.

1192. Nazajutrz wrocil się bardzo rano do Castrum, chcąc odebrać swoje patenty, ktore Biskup przytrzymał, y o nie z pokornym przykłonieniem upraszać. Widząc Wielebnego Brata ten Biskup, spytał się go: *ieżeli już był z miasta Castrum, wiechał*; Odpowiedział Brat Wielebny, *Odszedłem był do Farnezum*. Zaczyn mu rzekł Biskup, *Czekajże Bracie, aż po Mszy*; potym kazał mu byc na Obiedzie u siebie, a rozmawiając z nim, z dyskursu iego zbudowany, z zabranego wielkiego ku niemu affektu, płakał, mówiąc: *Tacy powinni być Zakonnicy; iako wy jesteście*. Na te słowa, własney pochwały, wstał od stołu Nasz Brat WALENTY, y położywszy się czołem na ziemi,

tak wzruszył owego Biskupa, że go potym za Świętego głosił, y między ludźmi opowiadał. kazał mu dać ile było trzeba Przenicy, y przykazał Ekonomowi swemu, ażeby przychodzącemu potym, Bratu WALENTEMU, pozwolił y dał wszystkiego, czego by tylko potrzebował, samemu zaś Bratu rzekł: *Dom, moj, Tobie, y Twojemu Zakonowi zawsze będzie otwarty*, oraz dał mu swoje napisane patenty, w ktorych Plebanom w swojej Dyeczyi zostającym, rozkazywał, aby Wielebnego Brata iakmużnami opatrowali, z wyrażeniem, iż to wszystko chętnie miał przyjąć, tak iak gdyby to Jemu samemu uczynili, cokolwiekby Wielebnemu Bratu świadczyli. Toż właśnie samo, traściło się Wielebnemu Bratu z Biskupem *Montis Falisci*, ale on będąc dobrym, pokornie przyjmował okazy umiartwienia, iako od samego Pana BOGA, na siebie zesłane. Był do Najswiętszey MARYI Panny wielce nabożnym; A lubo wszystkie inne iey Święta; z Nabożeństwem, odprawiał, jednak Święto Jey WNIEBOWZIECIA, z większą Wroczyślnością pospolicie obchodził; albowiem na podobieństwo Wielebnego Brata STEFANA, od Świętych, na Jutrznię, o puł nocy, wiele świec na Ostarzach, po całym Kościele zaświecał, y zawsze na ten dzień wracał się do Konwentu iezli go przedtym z Konwentu, po iakmużnie dokąd wysłano.

(§§§)

Z Y W O T

Wielebnego Oycá AURELEGO, od Świętego
ZYGMUNTA.

1193

Wielebny Ociec AURELI od Świętego ZYGMUNTA, w Miasteczku Gory Lwicy, urodził się, Roku Pańskiego, 1599. Z młodych lat na Święcie cwi-

cenieniem się w pobożności Chrześcijańskiej, a w latach podraśtających szkolnymi naukami bawił, potym zaś do Prawa Świeckiego y Duchownego chęć swoje obrócił. Gdy już do lat dwudzie-

s XXXXX

dziesiętu piąciu wieku swojego przyszedł, do Stanu Zakonnego powołany, Nasz Zakon, sobie obrał przykładem. Brata swego wzbudzony, który go w tym obraniu życia Zakonnego poprzedził, y zwał się Ociec D Y Z M A S od Krzyża, który wiele lat na Nawrocciu niewiernych w Persyi strawił, gdzie wiele dla Pana BOGA ucierpiał, częste mając okazyje Męczeństwa, y tamże około Roku Pańskiego 1635. pełen dni y dobrych uczynków, dni swoje zakończył. Nasz A V R E L I, tak doskonale żył w Nowicyacie że cały bieg życia swojego oczywiście prezentował, jak się potym okazało. Y niedziw, gdyż na Świecie życie przykładne y prawie Zakonne prowadził, co oczywiście Świadkowie komprobowali. W wszelakiej cności był wyborny: iako zaraz z remonstracyi uczynionej pokaze się, y w opinii Świątobliwości, tak u Zakonnych ołob, iako też y u Świeckich zostawał. Szóste Roku Zakonnej Professyi, posłany na Górę Tuskułańską, do Naszego Konwentu Świętego S Y L W E S T R A, tam trzydzieści trzy lat nstawicznie rezydował, ani przez cały ten czas tej góry odstąpił chyba raz lub drugi, do Rzymu o czternaście mil Włoskich odległej, w potrzebie Konwentu posłany, ani na ten czas w Rzymie dał się nakłonić, żeby Siostrę swoją tam rezydującą nawiedził, chociaż pełną Świątobliwości. Na wzwyż pomienionej Gorze Tuskułańskiej, tak doskonale życie prowadził, y bliźniego Zbawieniu dopomagał, że go wszyscy iako Apostoła szanowali.

1194 Po uczynionej Professyi, widząc się być bardziej obligowanym do nabycia doskonałości, swoy w ćwiczeniu się w cnotach ferwor pomnożył, y Duchu Bogomyślności y umartwienia Naszemu Zakonowi przyzwolitego, pilnie w sobie zachowywał; dla czego nocnemu spoczynkowi czasu urywał, żeby go na bogomyślności trawił, chociaż swoje różnemi sposobami trapił, częścią ostremi Włosiennicami, częścią żelaznemi łańcuzkami, częścią surowemi dyscyplinami. Na tym początku, postanowił nie nie wiedzieć, tylko o

J E Z U S I E C H R Y S T U S I E, y to V. krzyżowanym. Z kąd lubo w prawnych Naukach wielce był wypolerowany, jak się pokazało, gdy mu z posłuszeństwa kazano pisać, y bronić prawnie, praw Tuskułańskiego Konwentu; z pokory jednak nazywał się niewiadomym, ani w żadnych naukach ćwiczyć się chciał, oprócz Theologii Mistycznej; tak zaś w pokornych posługach na początek Klasztoru pilny był, że jak przedko aktom spólnym, Choru y Kościoła, albo też z Braterskiej miłości, usługiwaniu chorym, dosyć uczynił, zaraz się do roboty w Ogrodzie y do innej pracy obrocił. Zostawszy Xiędzem, Mszą Świętą z wielkim y podziwienią godnym Nabożeństwem odprawiał, w przod długim zabawiwszy się przygotowaniem, y potym łącząc podziękowanie; żeby zaś mógł bez naprzykrzenia świeckich, dłużej się w Celebrowaniu bawić, albo czas poprzedzał, bardzo rano wstając, albo konkursu ludzi unikał, sekretnego szukając oratoryum czyli Kąplicy.

Z posłuszeństwa, wysadzony na V. 1195 rząd Spowiednika, z taką miłością tę posługę czynił, że żadney czyli w Konwencie, czyli posłany z Konwentu, nie wzdrygał się pracy, ażebym Duszę BOGV pozyskał, lubo w wielkich zostawał słabościach, osobliwie będąc w sobie zerwany. Zewsząd do niego zbiegali się, y wszystkim chętnie przyjmował: zewsząd do chorych y umierających był wokowany, y ustawicznie w nocy y w dzień, w pośród upałów letnich, y w zimie, w pośród obfitych śniegów y nawałności, do Miasteczek dosyć odległych chodził, to na górę Compatrum nazwaną, y na górę Porcium, na skałę Priora zwaną, y na inne w całym Tuskułanie zostające: Przyjęty był wszędzie jako Anioł BOSKI, jako pocieszyciel w utrapieniu zostających, Ociec Sierot, y opiekun. V. bogich: Ledwie kiedy swoim mógł potrzebom dosyć uczynić, nie sfałgowany sam będąc.

Był oprócz tego wszystkim przyiemny, dla ktorego, wielkie Naszemu 1196 Konwentowi dawano jałmużny. Lecz co jest podziwienia godniejsza po tak wiel-

wielkich podjętych fatygach, żadney folgi sam sobie nieczynił, ani w tym chciał jakiego używać przywileju, ale powróciwszy do Konwentu, wstawał o puł nocy na lutrnią, y do innych spólnych aktów ochotnie przybiegał, już starym będąc y słabego zdrowia.

1197 Był w wszelakiey cności náydosko-
nalszy, tak się w nim wydawała ży-
wa wiara przeciwko BOGU, że na
wzor Świętey Mátki Należy TERE-
SY gotowym się byǳ mawiał umrzeć,
nie tylko za Artykuły Wiary, ale też
za naymnieyszą Kościelną ceremonią;
lubo z dopuszczenia BOSKIEGO, wiel-
kie dla ćwiczenia się w ćierpliwości
pokusy, przeciwko wierze ćierpiał.
Naywiększą nádzieję y ufność, w BO-
GU pokładał, wielu doświadczeniami
potwierdzoną; álbowiem, wiele y wiel-
kie expenły dając, częścią na pożytek Kon-
wentu, częścią na ratunek w utra-
pieniu zostających ubogim dobrze czynił.
Których w przeciwnym szczęściu twa-
rzy wesołością, y łagodnemi słowami
ćieszył, zachęcał, y do ufności w Pa-
nu BOGU zachęcał mówiąc z Psalmistą:
*Nie widziałem sprawiedliwego opuśczonego,
ani Sukcessora jego szukającego chleba.* Mi-
łość, nazywał swoję Oblubienicę nay-
ukochańszą: którą przeciwko BOGU
ustawiczną jego obecnością, y nieu-
stannemi do niegoż wzdychaniami o-
świadczał, strzelistemi aspiracyami po-
kazywał, o BOSKI stárac się Honor,
ktorego tak bronił, że lubo w innych
okázyach, nayćieźszym prezentował się
báránkiem, ale gǳie szło o Honor BO-
SKI, jako lew straszny powstawał bez
respektu na osoby. Przeciwno bliźnie-
mu miłość swoję oświadczał, częścią
wzwyż wyrażonemi czyniami, czę-
ścią ćierpliwością, y łagodnością ná-
zwyczajną. Którą wízytko ochotnie
znośił, częścią osobliwą dla wízytkich
udzielnością, częścią uszanowaniem u-
bogich, których swemi nazywać zwykł
Xiążętami, y Kárdynálami. Z kąd pro-
stacy zwykli go nazywać, *Świętym Oy-
cem A P R E L I M*, *Oycem y Mátką*, *Duś-
swoich*.

1198 Inne zaś cnoty Morálne miał w
Heroicznym stopniu. Zakonną Obler-
wancyą tak zachował, że nie będąc

wjakiey zabáwie, w dzień y noc, náá-
kty potpolite uczęszczał, gotowym bę-
dąc za Obserwancyą umrzeć, bo y tak
umierał. Przełożonych Postuszeństwo tak
doskonale wypełnił, że co mu raz ro-
skazano, zázwise obserwował. Pamię-
mienna rzecz jest, że tey samey
godziny, okná Konwentu zwykł był
zamykać, (jako się potym dowiedzia-
no) że mu to jeszcze Nowicyuszowi,
Magister Nowicyuszow był roskazał;
przeto potrzebá było, áżeby Przełożo-
ny miał wzgląd, co mu miał już w
starości będącemu roskazać, gdyż za-
raz Postuszeństwo wypełniał. Czysto-
ści miłość, zdála mu się byǳ przyro-
dzoną, gdyż od samey niewinności,
aż do samey Smierci, Serce swoje
naymnieyszą mákłą nie zkaláne zá-
chował. Vbostwo nieporównanie zá-
wíze szánował, Hábit wytarty y po-
dły nosił, który drudzy jako już mney
zdatny do chodzenia zárzucili. W Re-
fektarzu u drugiego stołu ordynarynie
jadał, dla zabáw w słuchaniu Spo-
wiedzi, nic niechciał jeść, tylko okru-
szyny od drugich zostawione, jako pra-
wdziwie ubogi: y ledwie się raz dla
ugáżenia prágnienia, czym zakropił,
iowízem to w nim notowano, że je-
żeli kurczątká zdychały, o których on
miał stáranie, tak długo jajeczney po-
tráwy nie jadał, dla przymnożenia u-
tráconych kurczątek, póki się szkodá
w utráconych nie nágrodziła. Celká
jego była zwierciádem ubóstwa, gdyż
bardzo máło, y co nayuboźszego, miał
dla siebie do używania, y ledwie kie-
dy światło miał, w Celi dostáteczne.

Cierpliwość miał niezwyćiezoną, 1199
jako się pokazuje z relacyi, co dla mi-
łości Bráterskiej czynił y ćierpiał, w niey
się osobliwie ćwiczył, przez trákt czter-
dziestu lát, w znoszeniu prac, y nie-
znośnych bolow, które z zerwania się
extraordynarynego ponośił; często
się tráfiło, że ledwie wielkim gwał-
tem, wychodząc z niego wnetrznosci
na swoje miejsce wrácano. Cnotą Zá-
konności, lub potóżności, Cudownie
zajásniał: gdyż oprócz ustawicznego w
Modlitwie powierzhowney, y wnę-
trzney ćwiczenia się, miał wiele
innego Nábożeństwa, do BOGA w
Przenay-

Przenajświętszym SAKRAMENCIE utajonego, do MATKI BOSKIEY, y Świętych Pánńkich, dla czego zraná, do trzech albo czterech Mszy Świętych służywał, y sam się Zakryśtyánowi ofiarował, proząc áżeby jego wołał, ile rázy Akkolitá do służenia Mszy Świętey potrzebował. Był przedziwny w Pokorze, dla czego żeby wszystkim podlegał, á nád żadnym Zwierzchności nie miał, zawiśze się Vrządow Zakonnych wzdrygał, y pod pretextem nieumiejętności, y słabości rekużował.

1200 Celem był rostopności: z kąd zlecone sobie Interesa, albo z pretextu miłości, albo z Postulzeństwa, dziwną dzielnością, do końca dobrego przyprowadzał. Był nád zwyczaj miłośierny, y taką nád ubogiemi miał kommiteracyą, że częstokroć zniemi płakał, onym w potrzebach jáko mógł dopomagał, z własná częstokroć niewygoda. Jáko zaś innym on chętnie ratunek dawał, tak y Jemu inni pomagáli, chociaż nie żadał tego, dla czego względem iego, nietylko ordynaryjne Konwentowi Nászemu Tuskułańskiemu, Świętego SYLWESTRA, przysyłało jałmużny, ále też y extraordinaryjne dawańo; gdyż y winnice, y inne nieruchomości dobrá odebrał, których w tamtey osobności, nási Zakonnicy, przy Chwale BOSKIEY, y uśtudze bliźniego záżywają.

1201 Już czas przyszedł, ktorego pracę swoich nádgrodę odebrać miał. Dniá tedy dwudziestego drugiego Stycznia. Roku Pánńskiego 1652, gdy był w Oratorium z innemi, ná Modlitwie wieczornej, dla zimná ciężkiego ktore cierpiał, extraordinaryjne czuł wnętrzności wydęcie, ktore gdy zimno obięło, ciężkiey boleści stało mu się przyczyną. Niechciał iednak spolney modlitwy opuścić, ále ná niey aż do końca trwał: Po skończoney Modlitwie, poszedł do Kalefaktoryum, żeby ozięble wnętrzności rozgrzewszy, jáką solgę sobie uczynił: ále tam niezastawwszy ognia, taką twardość czuł ná wnętrznościach, że ich potym niemożna było, żadnym sposobem zmiekczyć, y ná własnym miejscu utwierdzić.

Zeby był mową ścisłego milczenia niezłamał, nie wołał nikogo, ále do Celi odizdzszy ná łozku sobie spoczął. Lecz nieznośnemi boleściami zdity, płaczliwie wołać począł, czym poblizszych Zakonników sprowadził, którzy prędko przybiegşy, gorąco zagrzanemi chustami, y innemi Sposobami, chcieli go ratować, lecz wszystkie zabiegi były daremne.

Potym z Miasteczka poblizszego, go 1202 ry Kompatrum, Doktora y Cerulika, przywołano, którzy prędko przybiegşy, płathami y innemi kuracyami już stwardniałe części zmiekczyć chcieli, ále gdy już przejęte zimnem ztwardniały dla antypatyí bardziey twardnieć poczęły od powierzchnego ciepła. Z czego tak się boleści pomnożyły, że nád sługą BOSKIM bardzo zbolałym z politowania Zakonnicy plakali. W pośrodek boleści tak ciężkich, żaden głos infzy Ojca cierpiącego niebył słyszany, tylko ten; *Panie, dáleko więcey z służyłem za moje grzechy, tylko proszę áżbym to statecznym umysłem znośił*, lub też co podobnego temu mówił. Doktor y Cerulik widząc, że swoją industryę y wszelkimi zabiegami nie pomoc niemogli, o zdrowiu iego zwątpili; Węc rano następującego dnia, po umnieyszonych nieco boleściach szczęśliwą nowinę bliskiey śmierci, zápowiedział mu Oćiec Spowiednik, mówiąc do niego: *iz wieczor miał umrzeć, y przed stworzą swoim stanąć*. Alstyszawszy to Sługa BOSKI wielce się ucieszył, y oczywistemi wesołosci znakami, ten Psalm wierszyk wymowił; *Pódeszysłem się tym, co mi powiedziano, do domu Pana swego pojdziemy*. Który wiersz aż do śmierci często powtarzał.

Potym spowiadał się, y o Najszyścijszy Ciała CHRYSTVSOWEGO Wiatyk pokornie prosił, z którym zaraz z zwykłą Procesyą Zgromadzenie pospieszyło do niego. W ten czas przy wszystkich, naywiękşze dzięki Panu BOGV oddawał, że go grzeźznego nawiedził; Potym niewdzięczność swoją przeciwko BOGV wyznawał, y wszystkich defektów swoich odpuszczenia, łzami zalany prosił, co około stojących do kompunkcyi przyprowadziło.

dziło, Dziękował y Zakonnikom, że go przez taki czas w wielkiej miłości konserwowali: Prosił ich, też o to, żeby w ostatnim terminie życia, y po śmierci, Pana BOGA za niego prosili, co wszyscy chętnie mu przyobiecali. Po tych Ceremoniach z wielką rewerencyą przyjął Najswiętszy Wiatyk, y chciał przez jaki czas sam zostać, żeby według zwyczaju, za tak wielkie Dobrodziejstwo Panu BOGU podziękował. Wzięły znowu gorę boleści, które on, cierpliwie znośił, y Modlitwom się Zakonników polecał, mówiąc: *że więcej zasnąć dierpieć.* Pod wieczór SAKRAMENT ostatniego pomazania z wielkim Nabożeń-

stwem przyjął, y ustawicznie akty czynił. Dwoma godzinami przed pułnocą, gdy dla przewroconych wewnętrzności, ekskrementa ustami iść poczęły, uduszony, zasnął w Panu, w wielkiej opinii Świątobliwości; w nocy dnia dwudziestego trzeciego Stycznia, Roku Pańskiego 1652. Nájajutrz gdy się ro- zgłosiła śmierć jego, lubo czas zimny y ślotny był, z pobliskich miasteczek, zbiegło się gromadne pośpolstwo, na pogrzeb jego, którego śmierć oplakując, wylokami go wynosili wszyscy chwałami, jako *Świętego: Ojca Pobożnego, y pocieszyciela w utraceniu zasajających.*

Z Y W O T

Wielebney Matki TERESY od Pana JEZUSA.

1204

Wielebna Márká TERESA, od Pana JEZUSA, zwana na Świecie, Sęptymia Spinula, w Genuy z Szlachetnych y dostatnych Rodziców, Pana JANA Chrzęciela Spinuli, y Pani Forcyi Centuryony urodzona y pod ich ćwiczeniem Chrzęścian- skiej położności, y Świętych oby- czajow nauczona jest. Gdy się zaś Światowym mądrościom y mizeryom przypatrzyła, mając już Rok dwudzie- sty siódmy, do Stanu Zakonnego powola- na, Karmelitański Zakon sobie obrała, y w Naszym Konwencie JEZUSA y MA- RYI Genueńskim, Zakonnice naszych Bosych, Hábit Zakonny wzięła, Roku Pańskiego 1608. dnia trzeciego Pa- ździernika. Mistrzynią Nowicyuszek miała Wielebną Mátkę PAULĘ AN- TONIA, która o niej, y o trzech innych Nowicyuszkach swoich, Pro- rockim Duchem powiedziała, *Ze między byłą Konwentow Fundatorkami, Przecory- szkami, y Świętymi, co sam skutek po- kazał.* Zaraz bowiem od Nowicyátu, dla wysokich swoich cnot, Naszą TE-

RESA, przyszłej świątobliwości ná- dzieję czyniła. Skończywszy czas No- wicyátu, dnia czwartego Páździernika, następnego roku, Solemną uczyniła Profesya, pod imieniem Siostry TE- RESY, od CHRYSTVSA; które, przez wiśko, dla większego przeciwo Najsłodszemu Imieniu JEZUSA Ná- bożeństwa, y Świętej Mátki Naszey TERESY náśladowania, za pozwo- leniem Przełożonych odmieniła, y ná- potym zwána była TERESA od Pa- ną JEZUSA. W tymże Kłasztorze, przez lat dwadzieścia mieszkała, oso- bliwym cnot różlicznych, splendo- rem iásniejąca.

Roku Pańskiego 1629. ná nową ¹²⁰⁵ Fundacyą drugiego Kłasztoru Genueń- skiego pod Tytułem Świętej TERESY, z dwunastą drugimi, była pośana, żeby iá Swojemi przyrządzonemi tálen- tami, y cnotami utwierdziła, álbowiem była wielkiego rozsądku y dowcipu, we wszelákich ręcznych robotach, iá- śniała roztropnością, uwagą umysłu, między temi wszystkimi, którzy się o chwałę BOSKĄ starali, na ostatek wszystkich cnot pełna była, y dla te- go

go była wywyższona, na Vrzędy Zakonne. Cztery razy obrana była Przeroryszą, a zawsze z niewypowiedzianą mądrością, miłością, y affektem Macierzyńskim, ten Vrząd sprawowała. Była naturalnie wielkiej dobroci, przyjemna, y łagodna; oraz poważna y dyskretna; lubo zaś starała się Zakonnicom podobać, y wszystkim, we wszystkim zadowyc czynić, nigdy zaś niedysymulowała trafiających się defektów, ale tak przystoynym sposobem, iż napomnione Zakonnice, zawsze affekt y wdzięczność ku niej remonstrowały. Gdy już Vrząd Przełożenstwa skończyła, z wszelką pilnością starała się zadowyc czynić posłuszeństwu, bardziej sobie życząc, byż pod posłuszeństwem, niżeli na Vrzędzie, upokarzając się chętnie wszystkim, niewdając się w Kłasztorne interesa, osobności y chwwały BOSKIEY pilnując, z zbudowaniem inszych: Gdy zaś kiedy przeciwnie w czym zdania były, ona swoją meliorowała roztropnością, y zwykłą mawiać: *Uczynimy, a kochajmy BOGA.*

2206 Była modlitwy y Bogomyślności, przyjaciółką osobliwą, y starała się nieustannie BOSKIEY obecności zażywać, dla czego wiernie zwyczajne godziny modlitwy, y inne partykularne obserwowwała: Młodszą ieszcze będąc, często całą noc albo większą część, w Chorze, sama, albo z drugimi, bezlenne prowadziła, czując na Modlitwie BOSKIEY, gdzie ukontentowanie wewnętrzne, niewypowiedziane, y Niebieskie delicye znaydowała: Lubo zaś słabości y różne choroby podczas w Celi cierpiała, niemogła się w tym przezwyciężyć, żeby nie miała poysć do Choru, z innemi się modlić, y Kapiłańskie Pácierze odprawić. Gdy iey niebezpieczeństwo śmierci przekładano, tak słabey do Choru uczęszczającej, wielkim pobożności terminem, y pragnieniem podobania się BOGU, odpowiadała, *«Ach gdyby mi BOG tej łaski użył, żeby w Chorze umarła, z iako bym to wdzięcznością przyjęła: przysnam się, że mi się w Chorze zawsze dohrze dzieje, a nigdy źle.* Wielce była nabożną do Świętej Mátki Nászey TERESY, z wielkim pragnie-

niem naśladowania iey, we wszystkich cnotach, osobliwie w affekcie cierpienia y Miłości BOSKIEY; y zwykła Zakonnic prosić, żeby iey ten fawor, nim miała zeyść z tego świata, uprosiły: Zkąd osobliwą skłonnością ile siły pozwalały, Duchą umartwienia, w sobie zachowywała. Będąc chorobą złożoną, y od Doktorów osądzoną, że dla febry ustawicznej, y krwawych wymiotów miała suchoty, bardzo tym zasmuconą była, uważając że Zakonnych ustaw obserwowac niemogła, y potrzebowała innych usług; która się, dla wielkiej pokory, niegodną byż żadney łaski y pomocy sądziła.

1207

Na trzy lata przed śmiercią ciężka na nią przypadła apoplexya, z ktorej potym wielkie słabości ponośliła, we wszystkich prawie ciała swojego członkach, osobliwie w iedney ręce, w ktorej oprócz ustawicznego bardzo ciężkiego bolu, żadney władzy niemiała. Zkąd przez cały ten czas w nieustannych zostawała Mękach y bólach; albowiem gdy z iedney strony niemogła bez ciężkiej boleści ręką ruszyć, a z drugiej strony niechciała od innych żadney przyiac pomocy, żeby im ciężkości nieczyniła, kiedy iadła, więcey boleści niżli poiłku miała. Jednak rozkazom Przełożonych będąc posłuszną, zezwoliła, żeby iey iedna zawsze asystowała, częścią dla słabości y niemocy, częścią dla boiaźni nowego apoplexyi przypadku; dla czego nigdy bez asystentki w dzień y w nocy nie była. Poczęły się potym słabości codzienne pomnázac, y boleści przyczyniać; gdyż oprócz wspomnionej po całym cieie niemocy, prawie wszytka uschnąwszy, ciężkie cierpiała alteracye, ktore się y powierzchownje wydawały, lubo o nich nie niepowiadała, albowiem twarz zapaloną, pokazywała wielką wewnętrzną Malignę. Głowa iey zaś tak ociążała, że iey podnieść nie mogła, ani się sama ruszyć, bez pomocy.

Ale te wszystkie boleści, bardzo iey się lekkie zdawały, z wewnętrznymi zrownane boleściami, y uciskami sumnienia, ktore Pan BOG na nią, dla do-

doskonalej proby, y wierności doświadczenia, oraz y dla zasług pomnożenia przepuścił, y te przez dwa, albo trzy miesiące trwając, wielce ją trapiły, y innych, wzbudzały do kompasyi: albowiem będąc od BOGA oświeconą, wszystkie swoje niedoskonałości widziała, y z głębokiej pokory, nymniej, za największe sądziła. Dla czego rozumiała się być największą grzesznicą, y że nic dobrego, ale wiele złego, w życiu swoim popełniała, co ją do desperacyi pobudzało, jednak to rozumnie zwyciężając, wielce się cieszyła, że to mogła dla miłości BOSKIEJ cierpieć, żadney nie przyjmując pociechy, którą sobie sposobił. Pan do cierpliwości, za osobliwą Ofiarę. Wszystko iey Ciało, szkodliwe wrzody osypały, które iey bol, nowy y nieznosny przyniosły, osobliwie w ten czas, kiedy ie Cyrulik opatrował, albo przecinał. Żadnego w niey członka, bez boleści nie było, y usta miały mękę swoją, gdyż się iey na tamym języku zrobił wrzod wielki, z wielką intumescencyą, który iey nie wypowiedzianą boleść przynosił.

1109 Na tak zmęczoną wewnątrz, y powierzchnie, wezbrał Pan: I wierzący we wszelakich dolegliwościach widząc, chciał ją pocieszyć, y nawiedzić. Przeto wewnętrzne umysłu oddaliwszy od niey uciski, Niebieskimi ją konfolacyami napełnił: albowiem, w Sobotę Kwietnią, uspokojoną, y wesola, prosiła o SAKRAMENT ostatniego pomazania, który z wielkim Nabożeństwem przyjął. W Niedzielę zaś, prosiła o Najświętszy CIEŁO A. CHRYSTOWEGO. Wiatyki, którym z nieporównaną pobożnością, y pokorą posiloną została. W Poniedziałek, po Komunii Świętej, zdało iey się, iż przychodziła do zdrowia, y weselsza się pokazała: około połnocy, dwie Zakonnice, które przy niey asystowały, wielki bardzo przyjemny zapach, nalkształt pismowego, w iey Celi czuły, któremu się niezmiernie dziwowały, y jedną do drugiej rzekła: *Siostró, moi, wdziać, tu, czuć, zapach, z, kad, się, wiat?* A gdy obiedwie z wielką pil-

nością szukając, chciały tego doświadczyć, wonnego znaleźć nie mogły, co też y drugie nazajutrz uważały, lubo dla wrzodów y ran, bardziej by powinien być fetor, niż zapach.

Jedney z wyżej pomienionych Zakonnice, zdało się, że słyszała Muzykę bardzo wdzięcznej Melodyi, a gdy się do okna w Celi zbliżyła, żeby mogła pojąć, z kąd te muzyczne głosy słychać, nic nowego pojąć nie mogła, tylko w duszy swojej, wielkie Nabożeństwo y pociechę uczuła, jednak się potym dowiedziała, że ow tak bardzo wdzięczny zapach, y Niebieska muzyka, były skutkiem niektorej łaski, y faworu BOSKIEGO, który Wielebna Matka w ową noc odebrała, iak potym sama powiedziała. Gdy iey zaś nazajutrz powiedziano, że było Święto, ZWIĄSTOWANIA Najświętszej MARYI PANNY, do którego ona była wielce Nabożna: Prosiła Siostr, żeby się za nią modliły; Jedną też Zakonnicę obliwowała, żeby przyjmując Najświętszą KOMUNIA, podziękowała za nią BOGU, za odebraną łaskę, tej nocy sobie pozwoła: O, które potym czyniąc relacyę, oznajmiła iey, że widziała Świętego FRANCISZKA XAWEREGO, światłością Niebieską otoczonego, który iey pociechy dodawał, y do cierpliwości zachęcał, oznajmiając iey że się wkrótce iey boleści zakończą y oblicując iey swoją z drugimi Świętymi, przy śmierci asystencyą.

Lubo już była bliską śmierci, zaś 1211 wsze doskonały bardzo rozum, y rozumowanie miała, słysząc wszystko, co w poleceniu Duszy iey mowiono, y innych do mówienia Psalmów y modlenia, się pobudzała, prosząc żeby głosniemy mowili. Gdy już mieli za umarłą, znowu odetchnęła, y gdy ją o co, pytano, odpowiadała, akty heroicznych, cnot czyniąc, y polecając się Najświeższemu Odkupicielowi swojemu, a palce rąk podnosząc, na znak utwierdzenia, przymierza, które była z nim uczyniła. Na ten czas widziana była bardzo, wesola, pokazując że ją na iaką wielką Uroczystość y wesele wołano, dla czego się czasem pytała, kto-

by iey wołał? Y gdy iey odpowiedzia-
no, że iey nikt nie woła, rzekła ona:
słyszę tu kogoś do mnie mówiącego:
TERESO podź prędko, już czas jest:
na który głos odpowiadała często te
Psalmu słowa: *Mnie czekają Sprawie-
dliwi, poki mi nie oddasz nagrody*: Z
kąd iawnie się widzieć dało, iż im-
więcey, bojaźni, ta błogosławiona Du-
sza, o Zbawienie swoje miała, tym-
bardziej ją **BOG** Wszechmogący utwier-
dzał, y większey iey pewności po-
zwolił.

1212 Z temi osobiłwzemi łaskami, y z
doskonałym, zmysłow zażywaniem,
aż do puł dnia Wielkiego Piątku była,
w który koło godziny drugiej w noc
konać poczęła, na stojących oczy o-
bracając, niby ich żegnała y na szczę-
śliwą drogę o błogosławieństwo prosi-
ła: Potym w Niebo oczy podniószy
Anielską układnością, obecnych do nie-
wypowiedzianego affektu pobudziła.
Ktore z takąż układnością spuszczaiąc
zamknęła, y w ręce Oblubieńca (swoiego
Duszę swoją, (iako się pobożnie wie-
rzyć może) oddała. We wszystkich zaś
nabożną chęć do swego naśladowania,
zostawiła. Dnia dwudziestego dziewią-
tego Marca. Roku Pańskiego 1652.

1213 Drogą śmierć sługi swojej, chciał
Pan osobiłwzym Dzwonow odezwaw

niem się potwierdzić. Noc była wiel-
kopiątkowa, y w Załobie Kościoł zo-
stawał, po śmierci Zbawiciela Naszego
CHRYSTVSA JEZUSA, który
czas dzwonienia nie praktykują, y
Zakonnice niedzwoniły: A przecie wie-
lu tak blisko Kłasztoru iako y daley
mieszkających, zgodnie świadczyli, iż
dzwony z podziwieniem smutno dzwo-
niące słyszeli, z przedstawaniem trojakim,
iako dzwonią na pozdrowienie Aniel-
skie, według zwyczaju naszego. Gdy
częci godne Ciało w Kościele było wy-
stawione, zbiegając się zewsząd świec-
cy, powinnym ie ufzanowaniem czcili,
y o kwiatki, w ktore przybrane było,
y inne rzeczy, ktore się Ciała iey ty-
kały, za Relikwie prosili. Zrobiony
z iey Habitu Szkaplerz postano do Pa-
normu: do Naszych Zakonnic Konwen-
tu Świętey **TERESY**: który Cuda-
na tym miejscu do rąk sprawuie. Mię-
dzy innemi Kieźnę *de Puccio* ciężarną,
y już o życiu desperującą, od następ-
ującego niebezpieczeństwa, przez przy-
łożenie uwolnił, y do pierwszego zdro-
wia przyprowadził, tylko się chora
Wielebney Matki przyczynie poleciła:
Za ktore Dobrodziejstwo dzięki **BO-
GV** y Wielebney Matce z weselem
oddała.

(†)

Z Y W O T

Wielebney Siostry **MARYI AGATY**, od
KRZYŻA.

1214 Wielebna Siostra **MARYA**,
AGATA od **KRZYŻA**,
zwana na świecie, **Lelia**
Gagliardi, z Szlachetnych
w Genuy Rodziców Pana
Woyciecha **Gagliardi**, y Pa-
ni **Kamilli Justyniany**. Roku Pańskie-
go 1590. w Mieście Listopada, urodzo-
na jest, których nieporównaną pobo-
żnością, Niebu raczey, nie ziemi była
wychowana. Była **BOGV** ulubiona, y

poprzedzona błogosławieństwami, bo
piątego roku wieku swego ieszcze nie-
skończywszy; w doskonałym rozumie
będąc, **BOSKIEMI** oświeceniami na-
pełniona, y do miłości Oblubieńca Nie-
bieskiego przychęcona została, y nie-
zwyczajnym Ducha Nabożeństwem,
y Serdecznym affektem, za wieczną się
służebnicę Panu powołującemu oddała,
temi Najsświętszey Panny **MARYI**,
Pani Naszey słowami, *Oto ja służebnica*
Pani

Pańska, niech mi się stanie według słowa swego. Od tąd tak się w dobrych uczynkach ćwiczyła y do cnoty skłonna była, że w niej żadney dziecinney płochości odtąd niewidziano; y tak poważny rozrządek miała, że wzięty od BOGA roztropności dar, nad lata wydawał się w niej: Była natury bardzo powolney, spokojney, pojętney, skłonney, y roztropney; Y niekiedy dyskurs prowadząc, racye w mowie tak dowcipne y skuteczne przytaczała, że słuchający w podziwieniu zostawali. Dla czego ją *Mistrzynia mała* nazywali. Wielką dnia część na Modlitwie y Xiąg czytaniu trawiła, y łatwo poymowała co czytała. Gdy siódmy rok wieku swego zaczęła, mówiła z Matką y z Siostrą swoją, kiedy będzie do Komunii Świętey przystępowała czym wielkie tego Niebieskiego stołu pragnienie pokazując, zażyczyła sobie prędze od Spowiednika pozwolenie, przystępowania do Komunii Świętey.

¹¹¹⁵ Z tak szczęśliwych początkow rostała latami w Nabożeństwie, w pragnieniu podobania się BOGU, ćwicząc się w cnotach, y w umartwieniu; Dla tego już odtąd niewinne Ciało swoje karała, y do usług kochanki swego niewoliła. Jako też y wolą własną, ktorey żądze zawzięte na pożytek, y dobro obracała, y w niej statecznie trwała, chcąc się we wszystkim Panu BOGU podobać. Gdy już miała dwadzieścia sześć lat, dawno powzięte Stánu Zakonnego pragnienie, Mátece swojej opowiedziawszy, chciała do skutku przyprowadzić, y za Instancyą Spowiednika, pragnęła między Násze Zakonnice Genueskie, Kłástoru JEZVSA y MARYI, byđz policzoną; lecz wiele w tej Świętey sprawie trudności poniosła, w ktorych się z gorzkoscią Sercá, y łzami na wolą BOSKĄ zdalała. Nád iey utrapieniem mając Pán politowanie, temi ją cieszył słowy: *Czego się trapiś? jám jest mocny, y wszystko przemogę, bądźcieś Kármelitanka Bosá, do tego bowiem Stánu przeznaczyłem cię;* y tak się stało, gdyż po ułatwionych wszelkich trudnościach, nád nadzieję, y właśnie Cudem, pozwolenie od Przełożonych o Rzymu przyszło. Więć z spólnym

Zakonnice áplauzem, y wielką swoją poctechą przyjęta jest, w pomienionym Kłástorze, Dniá szesnástego Miesiáca Kwietniá, ktory był Poniedziałek Wielkonocny, Roku Páńskiego, 1628. Z wielką potym Duchá gorącoscią, y obserwancyą Zakonną, Rok Nowicyátu przetrwała, ktory skończywszy, Solemną uczyniła Professyą, Dniá dwudziéstego siódmego Kwietniá, Roku Páńskiego, 1629.

Dla wysokich tálentow, y nie porównanych cnot, będąc Mistrzyni Nowicyuszek, Mátece Hieronimie od Najswiętszey PANNY, wielce przyjemną, zaproszoną była od niej, na Nową Genueską Świętey TERESY Fundacyą: Przyjęła zaproszenie, za osobliwą łaskę, y wielkie Dobrodzieystwo od Pána, lubo od Siostry swojej rodzoney, Cecylii od Świętey TERESY sobie nayukoáhánstwey, miała byđz odłączoną. Była w wszystkich cnotach Zakonnych znaczna. Pokory bárdzo przestrzegála; którą uniżonym rozumieniem o sobie oświadczyła, nazywając się naczyniem nieczystym, y donáypodleyszych usług, chęć swoją obracając, wszystkim się Zakonnicom poddając; ktore z wielkim uszanowaniem, czciła, spoleczności ich niegodną się byđz sądząc, y prosząc, áby ją iáko naynikczemniejszy zwierzátko, dla grzechow godną pielką znosiły. Z tej pokory tak głębokiey, rosta w niej miłość osobliwszą ubóstwá, którą w ubożey Celi, y sukniách wytártych, ále czystych na oko pokázowała.

Była Obserwancyi Zakonney pilnującą, punktualną do wszystkich áktow spólnych, innych zaś czáłow, osobności y milczenia, z pilnością przestrzegála, y gdy był czas mówienia, o samym BOGV y rzeczach Duchownych rozmawiała. Była powierchownie skromna, y poważna, wewnątrznie zaś nieustannie obecnością BOSKĄ cieszyła się. Była zawsze Przełożonym y Spowiednikom posłuszną, ktorym nigdy w naycięższych sprawach nie odmowiła. Znaczną miłość miała, ku bliźniemu, z ktorey, nád ich nędzą ubolewała, w potrzebach ratowała, y w uciskach cieszyła, iezeli

zaś rozumiała że kiedy kogo uraziła, z wielką pokorą y żalem odpuszczenia prosiła. Miłości ku BOGV była gorącej, y co dzień się w niey pomnażała, ktorey tak gwałtowne impety ponosiła, że każdego momentu zdawała się umierać: tak zaś iey serce tą miłością gorzało, że potrzebowała często ochłody powierzchowney, y tę gorącość, w naywdzięcznieysze cnot akty, w pobożne westchnienia, y nieustanne widzenia BOGA pragnienia, zamieniać się zdawała. Ten ogień pokutami y umartwieniami gasiła; częścią dyscypliny surowe y krwawe czyniąc, częścią ostre cylicya y łańcutki żelazne nosząc, y posty á często na samym chlebie y wodzie odprawując.

1218 Była do Świętej Matri Nászey TERESY nabożna, którą naśladować pragnęła, we wszystkim, ośobliwie w pragnieniu cierpienia: Dlaczego miała zwyczaj mówić z nią często: *Panie, albo cierpieć, albo umrzeć.* To w niey zapalone do cierpienia pragnienie, chciał wypełnić Pan, dla tego różne y ciężkie przepuścił na nią choroby; Ktore cierpliwie y wetolo przez lat trzydzieści znosiła z zadumieniem Doktorow ktorych lekarstwa ciężko ją dręczyły, á że niewiedzieli przyczyn choroby, nie iey swoiemi lekarstwami, pomoc nie mogli. Y nie tylko temi mękami ciała, służebnicę swoją czyścił Pan, ále też y infzemii piekielnemi prześladowaniami, sposobił ją do siebie, albowiem z BOSKIEGO dopuszczenia pokazując się iey Szatani wstrząsnych pościach, dziwnemi ją sposobami trąpili, raz ją uduścić, drugi raz utopić, albo zepchnąć, albo innym sposobem zabić chcąc, lecz co ją nade wszystko trąpiło, było to iż wierzyła że dla defektow swoich, była od BOGA opuszczona, y sprawiedliwie miała być odrzucona, albowiem defekta swojego, za naycięższe sądziła. Przeto się naprzód bała, żeby nie była od Szatana zwiedziona, y nie innego nie miała tylko gęste rozumu ciemności, y na woli wielkie uciłki, którą Duch bluźnierski napałstował: lecz potym w posród tego pomieszania, y duchowney utarczki, z BOSKĄ pomocą tryumfo-

wała. Gdy zaś pełne miłości żale o swoje opuszczenie, przed Pánem BOG IEM czyniła, słyszała mówiącego do siebie; *Nieboj się MARTA, AN GATO; bo ja jestem przy tobie.*

Po tak długim drogi czyśczącej, 1219 czasie, do oświecającej y oczyszczającej, szczęśliwie przyszła: Łkąd, lubo była w wyjawieniu BOSKICH łask, sobie powierzonych, sekretna, twierdzą jednak iey Spowiednicy, że w wyśokim była bogomyślności stopniu, w ktorym częste zachwycenia, widzenia Świętych, tak iawne iako y przez poięcie rozumu, to jest Najswiętszey MARYI Panny, CHRYSYSTVSA. Pána y Niepojętey TROYCY Przenajswiętszey miewała y wiele łask od Niebieskiego Oblubieńca odbierała, przy Świętey Kommunii, na Modlitwie, w wnetrznych rozmowach, y w rozumieniu Psalmow, ktore odmawiając, niepojętą Ducha śłodycz, y w niey zatopienie się czuła. Ale iey nic droższego y przyjemiejszego niebyło, iako dziwne iakieś uczucie, że BOG w iey sercu przemieszkiwał, po wielekroć od niey przyięty, z taką śłodkością miłości, y uspokojeniem w wytokiey bogomyślności; że iako sama Spowiednikowi powie działa, ledwie co nieprzyszło do tego, żeby się w niey z wielkiego gwałtu serce było rozpukło.

Ze łaskawy Pan, má upodobanie, 1220 z wiernemi duszami przedstawiać y konwersować, dla tego im też zwykł się zwierzać swoich sekretow, przez co duchem Prorockim napełnione przyszłe rzeczy opowiadają, y skrytości serca przenikają. Przeto y ta Wielebna sługa CHRYSYSTVSOVA, wielu dusz tak na ziemi, iako y w Czyściu, nawet y w Niebie zostających, z BOSKIEGO objawienia, stan poznawała. Objawiła swemu Spowiednikowi, pewny sekret samemu BOGV y sobie iawny, wielą przed tym dniami wiedziała o przyszłej śmierci VRBANA Otmego Papięza, y o INNOCENTYM Dzieśiatym następcy iego. Wiedziała przed czasem chorobę y Śmierć Pána Karola Doryi, Xiążęcia Turzeńskiego, y wiele innych sukcesow do donu iego należących. Miała łaskawe objawie-

nie

nie przeznaczenia swojego. Gdy bowiem pewnego czasu po Świętej Komunii, była w głębokiej defektow swoich uwadze, y gorzko płakała, pocieszył ją widomie Pan, y tak łaskawie do niej mówił: *Ciesz się MARTA, AGATA, bo chce zebć krew moja polityczna była.* Pewnego dnia zrana, słuchając Młzy Świętej, y w swoich Modlitwach, pewną Zakonnice Panu BOGV polecając, (która się do niej udała w pewnym skrupule, dla którego w dzień Wroczyſty do Komunii Świętej przystąpić nie śmiała) usłyszała rozkaz samego Pana, aby iey rzekła: *ze się od Komunii nie powinna wstrzymować.* Temu BOSKIEMV rozkazowi dała odpor, dwa albo trzy razy, częścią, bojąc się oszukania y Szatańskiej illuzyi, częścią iż rozumiała, że to do niej nienależało takie rzeczy donosić, lecz potym o to we wnętrzu od Pana strofowana, posuszeństwo wypełniła; y tey Zakownicy powiedziała: *aby w imię Pańskie tego dnia zrana Komunikowała, bo sama Pan chciał z nią mieszkać, y mieszkać także iey swoich udział.* Gdy tedy Komunikowała, obojliwzego na łumieniu uspokojenia dostąpiła.

1121 Trafiło się innego dnia Komunii, że inną Zakonnice znalazła w skrupulach zostającą, dla których chciała się od Świętej Komunii wstrzymać; ale ta służebnica CHRYSTV SOWA, od BOGA będąc oświecona rzekła iey: *Zadney nie maś winy w tym, co się trafiło, przeto uspokój Sumnienie, y do Świętej KOMUNIT przystap, gdyż Pan, o sobliwſzy taki pozwolić ci chce, w nadgodę tego coś uciertać;* Wysłuchała ona, y w przyjąciu Świętej KOMUNII, Niebieskim Świadkiem była oświeconą, y od podobnego pomieszania, wolną została. Taż sama Zakonnica, w dzień Wroczyſty Świętej Młki Należey TERESY, dłużey się modląc w Chorze, obojliwzją łaskę od BOGA, y Świętej Młki odebrała: z którą się potkawizy Należa MARYA AGATA, winiszowała iey tak szczęśliwego dnia; ale że ta Zakonnica, to wszystko, co się iey trąfiło, chciała utaić, Należa MARYA AGATA, wszystko iey porzą-

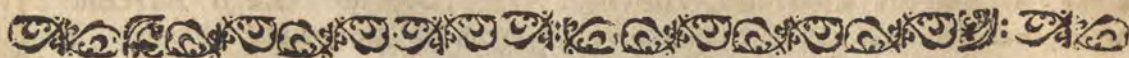
dkiem powiedziała, co było z iey zadumieniem, y upomniała ją, żeby się całą we wszystkim Panu BOGV oddała; który iey całej pragnał; y żeby poczęte na ten czas pragnienia, lubo z niejakim Krzyżem, y boleścią wypełniła: co wszystko tak się stało, jako przepowiedziała.

Gdy już czas Śmierci następował, 1122 na pomnożenie zasług, y dla doskonałego CHRYSTV SA Vkrzyżowanego naśladowania, wiele uciskow dłuży, tey swojej Oblubienicy, y ciężkie na ciele boleści Pan zgotował. Dnia osme-go Listopada, Roku 1651. zbytnie humorow zebranie cierpiąc, tak się złemiała, iż w następujących ośmiu miesiącach, przez które żyła, wiele dolegliwości ponosiła. A gdy codziennie przybywało więcej humorow, nastąpiła puchlina, z tak wielkim całego Ciała zapaleniem, że od swojej przyrodzoney postaci, całe się odmieniwszy, do żalu wszystkich patrzących na się, pobudzała, y szpetną bez sił Ciała zostawizy, nie mogła się o swojej mocy ruszyć, ale do każdego ruszenia się, innych potrzebowała pomocy. Przez dwa albo trzy Miesiące, musiała ustawicznie na łozku siedzieć, we dnie y w nocy, nie mogąc by nymniej głowy skłonić; tak dla wspomnionej inflamacyi, którą się iey wesprzeć bez boleści nie dała; jak dla ciężkiej sero- ca oppressyi, którą by mogła była bydz zaduszona. Nic iey nie pomagały Doktorow lekarstwa, ale tylko samo oddanie się doskonale na wolę BOSKĄ, którym Krzyż ten ciężki, na większą Chwałę BOSKĄ, y usprawiedliwienie się z swoich defektow, chętnie przyjmowała. Do tych ciężkich Ciała boleści, większe się do dłuży łączyły; to jest uciski straszne, y zbytni strach następującey Śmierci: gdy bowiem z pokory; nie sądziła się bydz gotową na Śmierć, bojąc się BOSKIEGO Sądu, tak się Śmierci lekła, że się to jawnie wydawało; lubo wolą swoją z BOSKĄ; według wyższej części, doskonale łączyła, jako Spowiednikowi swemu opowiedziała. Tak zaś wewnątrz, y powierzchownemi dolegliwościami była ściśniona, przy słabości głowy, że

ze do każdej pobożney myśli y aktu cnory, ciężki gwałt miała.

1223 Objawił iey PAN, że miała w pełniłości bolow, to jest wśzytka skrzywiona, y az do ziemi nachylona, zoszeconą y nąweyzrenie Stralzną twarzą umierać, aby mu ną krzyżu umierającemu była podobna. Dla czego rzekła swemu Spowiednikowi, żeby iey niekazał kłaść na łozku, albo od ziemi podnosić: Prosiła też y Zakonnice, choćby ią pod czas konania naklonioną y wiele cierpiącą widziały, żeby iey dały pokoy, y tak ią zostawiły; bo taka wola była swego Odkupiciela. Ostatnich tedy dni życia swego, tak była nakloniona y skrzywiona, że ią musiały cztery Zakonnice ustawicznie podpierać, żeby nie upadła. Najswiętszy Ciała Chrystusowego Wiątyk, y Ostatniego pomazania Sakrament, zwielkim uspokojeniem, y nabożenstwem, ną swoię na ten czas poćięchę, w tak wielu, dolegliwościach odebrała. Iuz wcale wyniszczoną, powtornie Kom-

munikowała, y spytana czyli czego nie cierpi, co by iey udręczenie y skrupuł przynosiło Odpowiedziała *Złaski Boskiey iestem uspokojona y zdałam się na wolę jego.* Gdy ią Izatan chciał pómieszać, iaką iey niedoskonałość zarzucając, Odpowiedziała; *to iest prawda, popełniłam, alem się spowiadała, wiem iż BOG iest Miłosierny y przepuścił mi.* I. w krotce potym przydała; *Zwyciężyliśmy.* Prosiła potym o spowiedz; y po Spowiedzi uspokojona została: Mówiła na ten czas, Psalmy niektóre, Skład Apostolski, y inne Modlitwy; a gdy około niey stojący niepostrzegli, w opinij Świątobliwości umarła o pułnocy, z czwartego na piąty dzień Lipca, Roku Pańskiego 1652. Wieku swego sześćdziesiątego pierwszego, z połową na drugi. Spowiednik który iey słuchoał ostatniey Generalney Spowiedzi, twierdził, po śmierci iey, że odebrała łaski na Chrzcie, nigdy nie utraciła, ale w ustawicznej z BOGIEM miłości przedstawiała.

Z Y W O T

Wielebnego Oycza **BERNARDA**, od Świętego
ONUFREGO.

1224 Ielebny Ociec **BERNARD**, od Świętego **ONUFREGO**, zwał się ną Swięcie **JAN HIERONIM KOSTAGVTA**, w Genuy, z Szlachetnych urodził się Rodzicow, Roku Pańskiego, 1601. Dnia jedenástego Czerwca, który był Poniedziałek Świąteczny. Ociec iego zwał się Grzegorz Kostagutá, Mátka zaś Kámillá, którzy swego **JANA HIERONIMA** w Kościele Katedrálnym ochrzonego, dla pięknych przymiotow ną innych Synow kocháli, y dla bąrdzo wielkiey iego ieszcze w dzieciństwie przychylności, do rzeczy Świętych, cnotliwym y pobożnym nazywali. Albowiem, gdy

ieszcze był w pieluszkách, iezeli kiedy płakał, potrzebá było, żeby go Mámka do bliżkiego Kościoła Świętego **DOMINIK A** zaniósła, dla uspoienia; gdzie wielorákimi ucałowaniami, y ulżanowaniami, Vkrzyżowane go **CHRYSTVSA**, uspokáiał się, y tak rozweselonego do domu odnolżono; ktore Nábożeństwo, zawiżze potym w sobie pomnázał. Mámka także pilnie uważála iako Niemowlątkiem będąc, w dni Piątkowe, y Wigilie, skromnie nązbyt, ráno tylko y wieczor pokármu záżywał, lubo innych dni, często y do woli śtał, iakby się odtąd, do nie iákiego postu przyzwyczáiał. Máłąc trzy látá, Śmiertelnie záchorował, ále

ale po uczynionym od Rodziców Szlubie, Pánu BOGV, Najswiętszey PANIE, y Świętemu FRANCISZKOWI, doskonale ozdrowiał; dla czego Franciszkański Hábit z Nabożeństwá, przez nieiaki czas nosił, będąc odtąd bárdzo nábożnym, do Świętego FRANCISZKA. Między máłemi Bráćjá, dziećmi nie igrającemi, on zárownie láťmi dziećie, ale rozumem, zdał się byđż Seneką, uważnie rzeczy czyniąc, osobność kochając, Oltárze w domu, w Ogrodzie zaś Pustelnicze Celki stáwiał, o czym wśyśtká myśl, wśyśtko iego było stáranie.

¹²²⁵ W iedenáśťm Roku wieku swoiego, ná Púszczą, wraz z dwómá Kondycypulámi swoiemi, potáiemnie ułzedł, w sáám dzień roczny Národzenia swoiego, w który przypádlá Wroczystość Przeneyświétszey TROYCY; y trudná drogę zaczął, śpiéśźno ná Púszczą idąc, y ná okropne Gory wstępując, áby cáły bieg życia swoiego, Oycu Swiátości służąc, modlił się w skrytości mieyscá, ludzióm nie wiadomego, co było pewnym znákem łzczęścia iego przyszelego: álbowskiem tam w kilka lat, Kłáśťor Pustelniczy wybudowawszy pod Tytułem Świętego JANA CHRZCICIELA, on sáám, naprzód iako prosty Zakonník, potým iako Przełożony, przez cáłe trzy lata zostawáł. Towarzyszóm w drodze iako Opat, radą, rządem, y przykładem przydywáł. Ktorzy utęśknieni ná osobności, żadná miarą utrzymać się niemogli. Przeto gdy naprzód ieden z nich powrócił się do Genuy, widząc drugiego do powrotu gotującego się za pierwszym, musiał się y sáám wrócić do swoich, ktorých swojá niebytnościá zasmuconych zastawśzy, swojá ich przytomnościá ućieszył. Poprzedził go BOG błogóśławieństwami swoiemi, które mu przez iednego wiernego słuęę swego objawił: álbowskiem mając Nabożeństwo do Świętego FRANCISZKA, Nafz BERNARD, do Kościółá Zakonníkw iego, ścisleyśzey Obserwancyi, uczeszczał pod tytułem, Najswiętszey MARYI Páńny, *de Pace*, gdzie też mieszkáł pewny Zakonník opiniá swiátośliwości sławny, który często widując Nafzego BERNARDA,

NARDA, winśzował mu y mile go obłapiwszy upomniał: *aby nieśkończone dzięki oddał BOGU, y ochotniey starał mu się służyć, ponieważ miał o nim od BOGA objawienie, że go do wieczney Chwały przeznaczył.* Ołzczęśliwá nowina!

Gdy co raz w dalsze láťa podráśtał, ¹²²⁶ roślá też w nim Niebieskich rzeczy miłość, á wżgárdá ziemskich: Z kąd w krotce prágñienie zabrał służenia Pánu BOGV, w Reformowanym Zakonie. Gdy zaś o obraniu łobie takiego Zakonu zamysłał, pobożnemi uczynkami bawił się w domu Oycá swoiego, to jest postami, pokutami, Świętymi rozmyśláńiami, jáłmużnami ná ubogich, ktorým ieszcze máłym, będąc, twoie śniadanie dawał: Słowa iego były bárdzo pobożne, ktoremi y Sióśtry od swiátoścey Márnosci odwođził, y do prágñienia Niebieskich záchęcał, inśzych defekta ekuzowáł, a Siebie wśyśkich ułomności Perśztem nazywáł. Te y tym podobne Pobożności ćwiczenia, wielką w Rodzicach onim uczyniły łuspicyá, że prágñął zostać Zakonníkiem, ále on Rodziców niechcąc ieszcze zasmucáć, przybrał się w Togę, y ná Jursyprudencyá chodził, pod pretextem że miał iechać do Rzymu, áby iakiey Prelatury u Dworu Rzymskiego dośłąpił, y tym sposóbbem prágñienie swoje wśłapienia do Zakonu y zwykłe twoie umártwienia utáił. Do Zakonnego życia chćiał go Pán przygotowáć y wypróbować, stráśzną przeciw wierze pokuśá, która go przyprowáđziwszy do nieznóśnych myśli ućisłkw, y ciáła śiły osłabiwszy, práwie zniszczyła, dla czego Oćiec przeprowáđził go do jedney Wśi weloley, żeby tam ná zdrowym powietrzu przy innych dywerencyách przyłzedł do siebie; ále też ziemskie počiechy, nic mu nie pomogły: który Niebieskich tylko szukał.

Już miał ośiemnáśť rok, gdy ¹²²⁷ počął skuteczniey o Stánie Zakonnym, zamysłać, nákláńiał się do Reformátorów Świętego FRANCISZKA, przy Kościółe Najswiętszey MARYI Páńny *de Pace* zostájących, gdzie miał pobożnego, y uczonego Spowiedniká: ále brátá swego stárszego, Jáńá Antóniego,

niego przykładem, wziął áffekt do Naszego Zakonu. Ten przed kilką lat, prosił o Nász Hábit, ále za Rodzicá swego perłwázy zaniechał: teraz zaś z niebezpieczney febry, powróciwszy do zdrowia, y dawne odnowił prágienie do Naszego Zakonu, zwierzył się woli swoiey BERNARDOWI Nászemu, który zaraz wolą swoię z nim łącząc, został Kármelitą Bosym postánowił. Przyjęci w Genuy do Naszego Konwentu Nayswiętszey MARYI PANNY *de Sanitate*, (ktorego Przeorem, był Ociec Piotr Fránciszek, od Nayswiętszey PANNY, y Mágistrem Nowicyuszow, Ociec Agápit, także od Nayswiętszey PANNY) dnia iedenastego Czerwca, Roku Páńskiego, 1619. przyjęli Hábit, támten pod imieniem PLOTRA, od Świętego BERNARDA, ten zaś pod Imieniem BERNARDA, od Świętego ONVFREGO. Zawsze doskonałe żył Piotr w Nászym Zakonie, w którym wiele rázy był Przełożonym, y sławny doskonałością, umarł: ále żebyśmy przystąpili do BERNARDA Nászego, ten ieżeli ná świecie pobożne á prawie Zakonne życie prowadził, ledwie się wierzyć może do iákiey go w Zakonie przyprowadził doskonałości. Począł tedy wielką duchá gorącością, przedsięwzięciem dotrwania, prágieniem Zakonney Obserwancyi, wnetrżney Modlitwy ustawicznością, ostrym umartwieniem, postuszeństwá pilnością, pokory zachowaniem, oczow skromnością, milczeniem, y osobności zachowaniem, wszelkich cnot ćwiczeniem, y staraniem się o nabyćie doskonałości, między współ Nowicyuszami bydz sławnym, ale osobliwie gorzał ognistym Nábożeństwem ku Nayswiętszemu SAKRAMENTOWI, gdyż by był całe nocy bezsenne z ochotą przed nim trawił, y ile tylko mógł, delicyi jego często zżywał.

¹²²² Vczyniwszy Solemną Profesję, postániany był do Naszego Lodaneńskiego Konwentu, gdzie się Filozofii uczył, z wielkim pożytkiem, dla wysokiego rozumu, y w naukach pilności, ále żeby spekulacyami náaturalnych umiejętności, duchá niewysuszył, z osobliwą pilnością duchá, Modlitwy y umartwie-

nia, y ćwiczenia się w innych Zakonnych cnotách zachowywał. Do Rzymu potym postány, do Nászego Seminaryum Misyi, Roku Páńskiego 1623. Teologii szkolney pilnie się uczył, żeby się godnym ná Misyách pracownikiem okazał: ále się z większą pilnością do Teologii Morálney aplikował, pod dyrekcyą Wielebnego Oycá Nászego TOMASZA od Pána JEZUSA, ná tenczas w Rzymie Definitora Generalnego, ktoremu był wielce przychylny, do ktorego mając poufałość za jego nauką został potym znacznym Doktorem Misyicznym, nietylko wysoką lpekulacyą, ále też y praktyką, będąc przytym, biegłym, Dusz BOSKIE Tájemnice poymujących, rzędcą, y dyrektorem. W Rzymie mieszkając niechciał pod pretextem Nábożeństwa do innych Kościołow chodzić, álbó ná Pápieckie Ceremonie, álbó też dla nawiedzenia Świętych Relikwij, ále Zakonnej naszey osobności pilnując ná Modlitwie czas trawił, álbó ná nábożnym odprawianiu Mszy Świętey, którą z miłym uspokojonem duchá odprawiał, z częstym też nábożnych wylaniem, y gorącym wzdychaniem, dla czego kondycypułow nazywali go przez żart miódoplynnym BERNARDEM, między których, ná końcu Roku 1626. był policzony.

W pomienionym Seminaryum, uczył¹²²⁹ się szlub Misyi, ná nawrocenie niewiernych, według zwyczaju: Dla czego skończywszy czas Náuk, naznaczony był do Polski, gdzie się Nási z Heretykami, często z pożytkiem potykali. Zeby się ná pomienioną Misję przygotował, udał się ná Nászą Puszczę Genuęńską, Świętego JANA CHRZCIELA tytułem ozdobioną, gdzie przez kilka miesięcy drogi oczyszczający od skrupułow náprzykrzenia pilnował, mając potym dostąpić drogi oświecającey y iednoczącey z BOGIEM. Z támtąd pojechał do Polski, gdzie Filozofii y Teologii Lektorem, á potym Mágistrem Nowicyuszow był obrány, obadwa V. rzędy cudowną pobożnością, y Náuką sławny odprawił. Roku Páńskiego 1632. ná Kapitułę Generalney, którą się w Rzymie odprawiała, ná instancyą Ojców

cow Genueskiej Prowincyi obrany był pierwszym Przeorem Konwentu Saonkiego, y dla tego do niego z Polskiego Nowicyatu przybył. W tym Konwencie, mądrości mistycznej nauki, *ktorej się był doskonale nauczył, bez zadości udzielał*, nie tylko Naszym Zakonnikom, ale też y Zakonnicom Należym, y obcym, przez całą Liguryę, do których Klasztorow, często bywał proszony. Potym został Przeorem pomienionego Konwentu Pułelniczego, Świętego JANA CHRZCICIELA, gdzie dwa roki bawiąc, nie rozkoszy logomysłności zażywał, ale raczej uciężenia drogi oczyszczającej cierpiał, z dziwney dyspozycyi BOSKIEY, który go wysokim Teologii Mistycznej Doktorem, nie tylko w spekulacyi, ale też w doświadczeniu y praktyce uczynić, dla wielu dusz pociechy dysponował; dla czego tam własnym doświadczeniem wyuczony *Xiążkę intytułowaną głębokie wdychania* napisał, którą potym wydał.

1230 Poiachał był na ulubioną sobie osobność, namaszczoney olejem weselości, y radości, w duchowne także odpływając rozkoszy, y gdzie się spodziewał znaleźć *ziemię mlekiem y miodem płynącą, znalazł miejsce strachu, y głębokiej osobności, ziemię pustą bezdrożną, y bezwodną*. Pokazała się zaraz na twarzy wewnętrzna jego odmiana, która wyschłość y bledność na nim wydawała. Dla czego iako Synogarlica, błakająca się y bez Sámca sama zostawszy, z poymowania niebytności Pańskiej ięząc, owe puste gory y łąki, wdychaniami, z głębokości serca utrapionego, pochodzącami napełniał. Tak grubey nocy, zawikłany y ściśniony był ciemnościami, że wszystkie sprawy swoje, zdał się niły złym końcem czynić, y za grzechy śmiertelne, poczytywał: ani w tak ciężkim utrapieniu, znaydował pocieszyciela, zmieszany łowiem grubemi skrupułow ciemnościami, światła prawdy niewidział. Dla czego Spowiednik jego, któremu do nog Należ BERNARD często padał po przywiezionych daremnie racyach, na jego konsolacyę, z kompassy, łączy z nim wylewając, przymnażał raczej boleści, nie umniejszał.

Te wewnętrzne BOSKIE ukarania, o 1231 łobliwą cierpliwością zniósł, iako y inne powierchowne. Trafiło się że Brat jego, Ociec PIOTR od Świętego BERNARDA, był w ciężkich y gwałtownych obrotach; a przeciw BERNARD Należ, przeciwko tym którzy tego byli okazyą, nic złego nie pomyślał iowżem im w okazyach dopomagał, y oczywiście kochał, z nieporównanym cierpliwością, y łaskawości przykładem. Dąrował mu był ktoś Gołąbka białego, którego spisanemi sentencyami, do czystości duszy akkomodowanemi, sznurkami jedwabnemi obwiązawszy, tak przybranego, prostą y dobrą intencyą, posłał Naszym Zakonnikom do Klasztoru, Genueskiego Świętej Matki Naszey TERESY, z listem Gołąbka, tajemnice sentencyi tłumaczącym, który uczynek nie od wszystkich jednakim umysłem przyjęty, był mu przyczyną umartwienia; ale oraz y okazyą do pisania mistycznej owej Xiążki, którą potym wydał: o *Gołąbku Nieśworzonym*: jednak on umartwienie cierpliwie, iowżem, weselo zniósł, sumnienia swego świadectwem usprawiedliwiony.

Taką jaśniał czystością, że 1232 przy podaney okazyi rzekł, na większą BOGA chwale, że był wolnym od wszelkiej napaści, cielesney pożądliwości. Co gdy Spowiednikowi jego doniesiono, ten BERNARDA za to ostro strofował, iako próżnomowcę, y darow BOSKICH wydawcę; którego strofowanie BERNARD, pokornie przyjąwszy, wyznał iż to powiedział, ażeby pewnego w Materyi czystości kuszonego Penitenta, w nadziei uwolnienia utwierdził, y z wyjawienia tego dobrodziejstwa, żadney pobudki do próżney chwały nie miał, jednak obiecał że nic podobnego więcej mówić nie będzie. Gdy jeszcze był w Polzce, poznał Doktorą, że był Heretykiem, który Naszych chorych często nawiedzał: Tego Należ z wdzięczności od Heretyckich błędów uwolnić usiłował, ale Heretyk między innemi przeciwko wierze Katolickiej zarzutami, Szluby Zakonne lekce wążąc, rzekł: *Zakonnicy szlubują, czego niemogą zachować*.

to jest czystości: Ktoremu Ociec odpowiedział: *Nietylko od Zakonników może być zachowana czystość, ale się też y doskonale zachowuje.* Odpowiedział Heretyk, *to się niemoże oczywiście próbować, y nie to tylko na Spowiedzi się tego dowiaduje, gdzie Penitenci mogą kłamać:* Na co mu w ten czas Wielebny Ociec żarliwością Zakonności zdięty rzekł: *Sakramentalney Spowiedzi prawdziwie niewierzysz? Wierzę mnie, który się pod przysięgę zeznaję, iżem czystości szlub zawsze niemiaryszony y cały zachowałem:* niemógł się więcej ten Doktor oprzeć, ale wierząc mówiącemu z taką gorliwością y szczerością, skonfundowany zamilkł.

1233 Jeżeli czystość Anielską miał Należ BERNARD, gorliwość miał Seraficką, która się w słowach jego iawnie pokazywała. Albowiem owe po trzykroć powtórzone dwóch Serafinów słowa: *Święty, Święty, Święty, &c.* często splewał, z taką gorącością Ducha, że płomienie miłości od niego wychodziły. O ziemskich y światowych rzeczach tak podło, o BOSKICH zaś y Niebieskich tak wysoko rozmawiał, że się słuchający dziwili. Świeccy się do Stanu Zakonnego zachęcali, y Zakonnicy do Nabycia doskonałości, zapalali się. Tym sposobem iak wielki pożytek w Zakonnictwie Naszych uczynił, iawna jest, nie tylko z ich relacyi, ale z BOSKIEGO potwierdzenia: Albowiem gdy Mátka Przeorysza, pewnego Konwentu, uśilnie Páná BOGA prosiła, áżeby iey, y swoim Zakonnictwem sposobnego Spowiednika sporządził, zaśluzyla słyszeć od niego, że ią miał. BERNARDEM Naszym, opatrzyć, co się stało. Roku Pánskiego 1640. Lubo z natury był bardzo cichy BERNARD Należ: ale gdy szło o honor BOSKI, był ognistym iako Lew, coby się mogło z wielu dokumentów pokazać, ale dwa tylko tym czasem przytoczę. Gdy został Wizytatorem Generalnym Prowincyi Longobardy, w Zapusłne dni płynął, z Bononij do Wenecyi, gdzie się trąfiło, że pewny Żołnierz, upatrzywszy sobie czas, po szpetnych dyskursach świecę zgasił, żeby Niewieście gwałt uczynił: co

słyszac Ociec, z taką powstał żarliwością, że ow lubieżnik, na drugą stronę Batu uszedł ze wstydem, y przez cały czas żeglowania umilkł, a potym mając się z Oycem rozeyść od niego odpuszczenia, upraszał. Toż mu się samo przytrafiło z iednym Studentem, Fádewskim, że gdy ten w ostatni dzień zapusłow, nierządny Białogłową poczał szpetnymi napástować słowami. BERNARD Należ, swoią gorącą żarliwością, na Młodziona bezwstydnego nastąpił, który z początku lubo poczał za złe mieć, ale potym dziękował, y o odpuszczenie zgorśzenia swego prosił, poprawę życia obiecując. Do tego przystąpiła żarliwość Naszego BERNARDA, lubo drudzy choć Święci w podobnych okazyach ledwie się mówić odważają, obawiając się czego złego.

Był BERNARD Należ z natury 1234 wesoly y łaskawy, umysłu choynego, w mowie dyskretny, w przyjaźni wierny, wzroku milego, w obyczajach przyjemny, dowcipu pojętnego, y do wszystkiego urodzony: dla czego wszyscy go kocháli, y na wielu, w Zakonie był Vrządach; albowiem, iakośmy widzieli, był Professore Filozofii y Teologii w Polšczce, tamże Magistrem Nowicyuszow, potym był Przeorem, w Saonie, ráz na Pulczy, ráz w Genueńskim Nowicyacie, dwa rázy w Kollegium Świętey ANNY w Genuy: Wiele rázy był Definitorem Prowincyalnym, y Socyuszem na Kápitułę Generalną. Przełożonym zaś będąc, w duchu łaskawości, rządził poddanemi, nie tak rozkázując iak prosząc, y do Zakonney Obserwancyi, lubo skutecznie słowem, ale skuteczniey przykładem, wszystkich zachęcał. Roku Pánskiego 1651. obrány był Wizytatorem Generalnym Prowincyi Longobardy, który Vrząd na siebie z postuizenstwá włożony, w żimie przyjął; z Genuy tedy iádąc, w Święta Narodzenia Iánskigo, dnia, dwudziestego, siódmego Grudnia, do Pápji przyjachął: Wiele, w tey drodze podczas Wizyt ucierpiał, tak prác, iak y starania, prác bo w drodze, ustawiczne śniegi y deszcze, miewał, którą błotem y lodami zawalona bywała, tak dalece, że się ledwie mógł

mogł na nogach utrzymać, starania zaś bo oprócz zwyczajnego w odprawianiu Wizyt ciężaru, że był opinią Świętobliwości, y Nauki tak Szkolney iako y Mistycznej sławny, wielu się go rądziło w wątpliwościach duchownych, którym po ludzku, y z doskonałą rezolucją musiał odpowiadać. Z tey tak ciężkiej pracy, y nieustannego starania bardzo upadł na siłach: tak dalece że częste mdłości cierpiał, y życia sobie umniejszał.

¹²³⁵ Od Roku, dwie Nasze Zakonnice bardzo doskonałe, y BOSKICH Tajemnic wiadome, miały objawienie, że BERNARD Nasz, między rokiem miał umrzeć: Y że tego roku miał dośpić owego doskonałego stopnia, owej Seraficznej miłości, o ktorej w Xiążdźce swojej, o Gołębku Niestworzonym napisał. Wkrótce potem, mając bydlę między Serafinów policzonym, pokazano mu było, że iak była ulubioną BOGV, duszą BERNARDA Naszego, iak pełną Świętobliwości y łaski; tak wiele pożytku przynieść, miały Xięgi, ktore on przy asystencyi BOSKIEY wydał, y wiele innych jego zacności: co, wszystko pomienione Panny na piśmie wyraziły. A co godniejszego podziwienią, lubo Klasztorami, y Ojczyzną dalekie od siebie były, tak się jednak zgadzały w relacyi objawienia swojego, że mało co w słowach, a w sensie nie odmieniały.

¹²³⁶ Skończywszy pomienioną Wizytę, powrócił się do Genuy gdzie ciężko poczał chorować, w dzień trzy lub cztery razy mdlejąc, z osłabienią na siłach y z bólem głowy. W ten czas iawnie pokazał iak dobrze wkorzenione miał cnoty, bo lubo dla pomienionej słabości głowy, y języka pomienianego, niemógł gorących aktów cnot, powierzchownie czynić, jednak w nim znać było osobliwsze zdanie, się na wolą BOSKĄ, posłuszeństwo, cierpliwość, y łagodność we wszelkich mękach, ktore ponosił przy kuracyi, także nieporównana jego przeciwno Bratu Infirmariuszowi pokorą, y wdzięcznością oświadczenie, taką zaś była jego skromność, że chociaż był prawie

bez zmyślow, starał się pilnie, żeby nie była część iaką ciała jego odkryta, y widziana; ktore ułożenie powierzchowne, zawsze zachowywał, gdyż pod czas największych upałów, w lecie śpiąc, ani iedney nogi odkrytey niewystawiał, zawsze leżąc, kocem przykryty. Potym po czterdziestodniowej chorobie, Kościelnemi SAKRAMENTAMI opatrzony, zaśnął w Panu, opinią Świętobliwości sławny. Roku 1632. Wiek swego pięćdziesiątego pierwszego, w Niedzielę między oktawą Najswiętszej MARYI Panny z Gory Karmelu, dnia dwudziestego pierwszego Lipca, ktorego dnia odprawia się Vroczystość SZKAPLERZA Świętego, około dwóch godzin przed południem.

Przez cały czas Zakonnej Profesyi, w umartwieniu doskonale się ćwiczył, ostre nosząc Włosienice, y łańcuszki żelazne, nadzwyczajne y częste czyniąc dyscypliny, mało co iedząc, namiętności poskramiając, milczenie y osobność nad zwyczaj zachowując. Dla czego corocznie Rekolekcyje duchowne odprawował, według chwalebne zwyczajy Zakonu Naszego, gdzie przez dziesięć, albo więcej dni, w Celi albo w Eremitarzu zamknawszy się, samą się bogomyślnością ławił na wewnętrznym upokojeniu, y uciszeniu będąc, niedoskonałości swoje uznawał, ktorych na ten czas poprawę obiecował, y pokutę różnemi sposobami czynił. Gdy się zaś do spraw powierzonych powracał, niewymownie żałował.

Osobliwszym staraniem, Duchą Bogomyślności zawsze chował. Dla czego nieustanną prawie, obecnością BOSKĄ ćwiczył się, y wkrótce do tego stopnia Bogomyślności przyzwał, że go nie raz widziano, na Modlitwie klęczącego nieporuszonego, w Zachwycenie porwanego, y od ziemi na łokieć podniesionego. Z tey Bogomyślności, wielkiey nabywał łatwości mowienia, y pisanja, o rzeczach duchownych. Dla czego bez trudności Pismo Święte, w Sensie Moralnym, sam przez siebie tłumaczył: Trafiło się iednego czasu, że Socyusz w drodze z nim będący, prosił go, żeby mu Pism jakiego, w Moralnym Sensie wyex-

wyexplikować, y przetłumaczyć rączył, co na prozbę uczynił, y zaraz myśl do BOGA podniosłszy, od początku Psalmu, aż do końca, swoje tłumaczenie, z wszelką łatwością prowadził, nie inaczey, tylko jak by się na tę materią gotował. Wiele Ksiąg Mystycznej Teologii wydał; Jedną dość obszerną, na Hymn, *Przydź DUCHU Święty Stworzycielu*, ktorey jednak nie dokończył, ale ją tylko zebrał, pod Ty-

tulem; *Nie stworzonego Głabka*, dla wspomnioney już racyi. Inną wydał, pod Tytułem; *Głębokiego westchnienia duszy, na Psalm 41. y 42.* Inne zostawił niedokończone. Y mogło by się wiele listow jego, na duchowne wątpliwości odpowiadających, mistycznej nauki pełnych do druku podać, ktore prędkiem piórem, kształtnie jednak, y pożytecznie pisał.

I+S

Z Y W O T

Wielebnego Brata ANTONIEGO, od Świętego
JERZEGO.

1239

Wielebny Brat ANTONI, od Świętego JERZEGJA, w Miasteczku Świętego JERZEGO, Prowincyi Pouflegońskiej, w Xięstwie Sabaudzkim, y Dyecezyi Gebenneńskiej, zuchwowych Rodziców urodził się. Ociec jego zwał się FRANCISZEK *de Anton*, z tegoż Miasteczka Świętego JERZEGO; Matką zaś Michałę Chiofal, z Miasteczka Clusio. Na Chrzcie Świętym dano mu Imię ANTONIEGO, y z Oycą był przezwany *de Anton*. Pod pobożnych Rodziców ćwiczeniem, Chrześcijańskiej pobożności nauczył się, ktorey wierne pilnował. A że go Pan, obrał sobie za sługę osobliwego, poprzedził go w błogosławieństwach, y miał go w oobliwey protekcji: Będąc młodym, w Kompanii z drugimi dla rozrywki y rekreacyi, kompać się do rzeki chodził: trąfiło mu się raz, że po Rzece płynąc, na odment napałł y tonął, y już będąc na dnie, za utonionego od Kompanow był miąny, ale jak mu przyszło na pamięć, znak Krzyża Świętego uczynić, ledwo co go uczynił, zaraz na wierzch wypłynął, y od oczywistego utonienia niebezpieczeństwa, wolnym został, za ktore uwolnienie,

iako cudowne, zawiżę na potym, BO G V Obronicielowi swemu dziękował, y innym to, iako náywiększe dobrodzieystwo, sobie pozwolone, opowiadał.

Podrosłszy, do Rzymu przyszedł, y przykładem wielu swoich Ziomkow, a náybardziej Wielebnego Oycá KLEMENSA, od Najswiętżey MARYI Panny, Gebenneńczyka, będąc postuszny Powołaniu BOSKIEM V, Zakon sobie Karmelitański obrał, y w Nászym Najswiętżey MARYI Panny *de Scala* Nowicyacie, Zakonny przyjął Habit, y pod pierwizemi Naszey Włoskiej Kongregacyi Fundatorami, wiele w drodze doskonałości postąpił. Magistrem Nowicyuszow, miał Wielebnego Oycá Naszego DOMINIKA, od JEZVSA MARYI, ktory taką w nim doskonałość y rostopność uznawał, że go wielce kochał y szanował, iako się potym powie. Po wielu latach proby, solemną swoię Profesya, wraz z Wielebnym Bratem STEFANEM, od Świętych, w tymże Konweńcie, dnia dwudziestego piątego Pázdździerniká, Roku Páńskiego 1609. uczynił. Do różnych Zakonnych był aplikowany Vrzędow, na przyssługę innych, ale osobliwie Kwestarza, od początku

1140

czątku aż do końca; z takim zawzię-
tym zbudowaniem, całego Rzymskiego Po-
spolstwa, że go wszyscy kochali, y
szanowali.

1241 Wielki, Świętobliwości jego do-
wod, z tąd wnozę, że pomieniony
Wielebny Ociec Náš DOMINIK od
JEZUSA MARYI, tak go považał
y szanował, iż mu iako przyjacielowi
osobliwemu, skrytości Niebieskich ter-
ca swego, y BOSKICH tajemnic to-
bie objawionych powierzał, które on
po Śmierci Wielebnego Oycy, na zbu-
dowanie słuchających, zwyczajnie o-
powiadał, y dziwiąc się wiadomey
sobie Świętobliwości jego, słodkim
wspomnieniem Wielebnego Oycy, cę-
stżył się. Był ANTONI Náš, niby
Posłem, y instrumentem Wielebnego
Oycy DOMINIKA, gdy bowiem sam
Ociec chorował, a od pobożnych Mą-
tron, y Xiążąt Rzymskich chorujących,
dla duchownego nawiedzenia y pocie-
chy duszy, proszony był, Nászego Brá-
tá ANTONIEGO, którego niepo-
równaney rostopności y wielkiej swię-
tobliwości, darami ndarowanego uznął,
z swoim Krucyfiks porywał, którego
im do pocałowania dawał, y czasem
do zdrowia przywracał, częścią mó-
cą Posłuszeństwa swego, częścią y o-
sobliwiey, zasługą Oycy posyłańcego,
on także Krucyfix Wielebnemu Oycu
odnosił, który iednak czasem cho-
dy dla Nabożeństwa zatrzymowali, iako
uczyniła. Pani MAŁGORZATA
Madrucyá, Kieźná *de Altemps*, która
będąc chorá, ofiarowany sobie Krucy-
fix Oycá wzięła, y do swoich piersi
pobożnie przyłożywszy, oddać go pro-
szącemu Brátu niechciała, ale inszy
dać obiecała: ten z wielkim uszanowa-
niem chowając, iako nabyty dla do-
mu swego skarb, synom swoim w su-
kcesyi zostawiła, y teraz Pan Marek
Altemps Opat, w swoim konterwui-
go Oratoryum, iako Nabożeństwa po-
budkę.

1242 Częścią z zalecenia Wielebnego Oycy
Nászego DOMINIKA, częścią z
wiadomey Świętobliwości swojej, nie
tylko Obywateľom pospolitym, ale
też Pánom Przednim, y Xiążętom Rzym-
skim był miły, y w poszanowaniu od

nich miány: którzy ochotnie Szkapierz
iego całowali, y z nim o rzeczach po-
bożnych mówili: Dla czego, widząc
dworżanie, od Pánów swoich uszano-
wanie jego, ochotnie go przypuszczali
przychodzącego, y chojne dawali mu
jałmużny. Chętnie według swego po-
wołania pracował, nietylko w szukaniu
cały dzień jałmużny, Rzym obchodząc,
w posrod, mrozow w zimie, y zbytnich
upałow w lecie, przez tyle lat, ale
też y w innych, bo z Posłuszeństwa,
w Kaprarolli mieszkając, Zakrytyana
y Fortyaná razem powinności odprá-
wiał, y w pol zimy chodził w pole,
będąc już Stary, dla szukania drzewek,
które miał szczepić, w Nászym Ogro-
dzie; ani uważał na ostrość czasu, tyl-
ko żeby swemu powołaniu, y Posłu-
szeństwu zadosyć uczynił, y tak aż
do Śmierci był posłuszny, bo w Mica-
ście zapadł ná áppoplexyá, y za-
nieśiony do Konwentu, w krotce po-
tym umarł.

Wielkie ku małńkiemu JEZUSO-1243
wi miał Nabożeństwo, któremu pioś-
ki duchowne, z wielką duchá gorąco-
ścią śpiewał, y wspominając go, z
wielkiej miłości, prawie zachwyc-
onym zostawał, albo pełne áffektu fio-
wá mowił. Nie mógł niekochać Má-
tki jego Najswiętżey, który tak Syná
kochał.

Był do Najswiętższego SAKRAMEN-
TU nábożny: które Nabożeństwo znáć
było po nim, z ustawieczney przed Náj-
świętższym SAKRAMENTEM modlitwy,
kiedy był obecny w Konwencie, y z stu-
żenia do Mszy Świętey dobrowolnego, do
tylu bowiem Mszy służywał do wielu
mógł, w tey posłudze, Świętą w drugich
sprawując emulacyá, á skończywszy je-
dną, y powróciwszy do Zakrytyi, ubiegał
się do Mszału, żeby do drugiej następ-
pujący służył. Był ná ubogich wiel-
ce miłosierny: bo bywając ná Kázá-
niach w Kościołach Nászych, zbier-
ał jałmużny, które blizszym nas, u-
bogim rozdawał. A gdy był Fortyan-
em, przychodzących ubogich, dwo-
jaką kontentował jałmużną, duchowną,
y doczesną; bo nim Chleb, albo po-
tráwy dawał, pierwey sam; Litánie
o Najswiętższej PANNIE, y inne Pá-
cie-

dierze, z odpowiadającymi ubogimi od mawiał. Był w pracy nie sfatygowany, albowiem, gdy cały dzień pracował, w nocy wrociwszy się do Konwentu, szedł do Kościoła modlić się, przed Przenajświętszym SAKRAMENTEM; albo klęcząc w Celi w nogach Ioszką swojego, inne Pácierze mawiał, całując często Ukrzyżowanego JEZUSA. W tak wielu okazyach, y niebezpieczeństwach, zawsze Pánieński wstyd zachował, bo zawsze przytomną miał BOSKĄ Obecność, y z nią chodził, odwracając oczy, żeby nie widział prożności.

¹²⁴⁴ Wiele rzeczy przedziwnych, albo też y Cudow uczynił Nasz ANTONI, lecz tylko niektóre opowiem, które zebrać mogłem. Pierwszy był, w skrzesezenie Chłopcica, które z swojemi okolicznościami, opisuje się temi słowami, z Włoskiego ná Lacińskie przetłómaczonemi, y to wskrzeszenie, samasz Matka tego dziecica, jako Swiadek oczywisty zeznała, pod autentyczną przysięgą, y mnie (mowi Autor :) pytającemu się opowiedziała. *Ja niżej podpisana, będąc słaba, y w niejakim śmierci niebezpieczeństwie, częścią dla podeśtych lat, częścią dla ciężkiej choroby, która ponosię, chcę tę relacyę krotką zostawić: to jest, że młoda jeszcze będąc, gdy w niektorej Winnicy była z moim Synem, Imieniem Karolem Calcinardi, który na ten czas dopiero chodząc poczynął, zjadło dziecko pewne Ziele škodliwe, jako mi Mamka jego opowiedziała, a nazajutrz, gdy była przed solwarkiem, tenże Karol, z suknie mnie ciągnął, mówiąc: umieram, umieram. Jam go tedy wzięła ná ręce, ná koryb zaraz umarł, y tak umarłego położyłam ná łósku, będąc w domu sama, z Mamką, y sługą, bez Męśa mego, Páńa Szczepana Calcinardi. Potym po wyjściu godziny y więcej, przyskapiłam do okna, y szczęściem ujrzałam Brata ANTONIEGO, od Świętego JE-DRZEJA, Karmelitę Boszego Kwestarza, który w Konwencie Najświętszey Panny MARTY de Scala mieszkał, prosiłam go tedy do siebie, y z wielką miłością zaraz przyszedł; a obaczywszy dziecko umarte, padł ná kolana, y po*

krotkiej Modlitwie wstawszy, wielkim głosem zawołał, KAROLU, KAROLU, co powtórnice, y po trzecio uczynił, mowiąc się y wołając KAROLU, KAROLU: Na ten czas z łaski BOSKIEJ za przyczyną pomienionego sługi iego, Dziecię otworzyło oczy, śmiejąc się, y ożyło: któremu rośotu małego tyżeczka dałam, z rozkazu Brata ANTONIEGO, y wspomniany KAROL wiele lat żył pozym. Co wszystko że jest prawda, y oczywista, pod przysięgą zeznaię dnia szesnastego Lutego, Roku Pańskiego 1661.

Ia Laura Wulkaná.

TEn zaś Cud trafił się około Roku Pańskiego 1612. iakom się od samey Mátki dowiedział: Winnica zaś, w ktorej dziecko, to ziele zjadło, była Oycow Najswiętszego SALWATORA, ná drodze Nomentańskiej, między murami Miasta, łącząca się z Naszym Najswiętszey MARYI de Pięćoria Konwentem, która teraz jest Xiążęcia Preneftyńskiego, z Prześlawnego domu Barberynow.

Xiężny, y Szlachetne Rzymiánki, ²⁴⁵ ráde że z ANTONIEM Naszym mówiły, Swiętobliwością iego y rostopnością pobudzone, y z nim poufale postępowała sobie Pani Margrabina de la Ruvere, która o swoim powołaniu do Naszych Zakonnice, y o nowey Fundacyi dekrecie, iuz utwierdzonym, z nim się nayprzód znosiła: Wielebny Brát, iey słowami pobudzony, rzekł do niey z pokorą: *Jak to może bydz; żeby Pani na Swięcie zostająca, tak wielką miłością BOSKĄ patała, a ja Zakonnik, abym był tak ośiębty.* Z nim duchownie rozmawiała, Xiężna Matthei, która będąc złożona raz chorobą, z niebezpieczeństwem życia, bo y sypiać niemogła, gdy do niey przyszedł Brát ANTONI, prosiła go, żeby się zaraz z nią klęcząc modlił, uczynił to, o co ona prosiła, y wstawszy odszedł; Xiężna zaś potym dobrze typiała, y wkrótce zdrową została, którego iako Świętego potym szanowała, y inși którzy w potrzebach, od niego ratunku prosili. ANGELA Longhini, ná Malignę, y petoście chorując, iuz od Doktorow odstąpiona, śmierci czekała, ná

ten.

ten czas Nász ANTONI nawiedził ją: ktorey dał swoy Krucifix, do pocałowania, y SZKAPLERZ swoy ná ıey głowie polożywszy za nią się modlił, aż zaráz chorą odstąpiła maligna y w krotce doskonale zdrową została.

1246 Co się zaś ANTONIEM V Naszemu trąfiło z Páni ANGELĄ Margrabiną de Medices Korsynią, opiszę z uczynioney relacyi od Socyusza ıego, ktory był Brát LEO, od Świętego JOZEFA, ten ták mowi. Tá Pani będąc wciąż y w czasie bliskiego rozwiązania, w samych rodzenia położona boleściami, swoię potrzebę Wielebnemu Bratu ANTONIEMU przelożyła, y prosiła, żeby ıo Panu BOGV polecał. Te boleści przez dziewięć dni trwały, a ona porodzić niemogła, dlaczego już nadziei życia nie miała: Po wyjściu dziewięciu dni, nie daleko domu ıey przechodziliśmy pod wieczór, y Brat ANTONI mowił mi, ażebym wstąpił spytać się jakby się Pani miała, ale powiedział, że był bardzo sfatygowany, jednak na prośbę moię wstąpił; y gdy niemogł do Pani przystąpić, boleściami porodzenia ściśnionej, a do tego wieczór się zbliżał. Swoy Krucifix dał Pokojowej, żeby go do Pani zaniósła, y opowiedział ıey że on za inżo raz przyjdzie. Wszedł do pokoju rodzącej pokojową, y oddał Krucifix Pani, w samych boleściach porodzenia już prawie umierającej, y o życiu zdesperowanej, jako sama potym oznata, y że u niey był Brat ANTONI powiedział. Ledwie wzięła w ręce Krucifix, aż zaráz sił nowych nabyła, y w czasie w którym się może znowić Pozdrowienie Anielskie, Coreczkę lubo nie żywa porodziła. Sama, zaś od śmierci wolna została, y przedtem potym potogu, wciąż po inżych ozdrowiała, choć w nich takich boleści nie cierpiała.

1247 Tegoż Roku w Święto Niepokalanego Poczęcia Najswiętszey PANNY, przysłały do Kościoła Nászego, in Scala, wspomniona Margrabiná ANGELA de Medices Korsyniá, y Margrabiná Corfi, ktorym Nász ANTONI krzesła postawił. Igdy między innemi dyskursami pobożnemi, jedná rzekła Bratu ANTONIEMU: Jeżeliby piero

wier umarł, aby ıey Krucifix pomieniony zostawił. Odpowiedział ıey Brát ANTONI: Już wiem że ja wprzód umrę, ale Krucifix, ıeś wáznący Margrabinę Korsynię, ná co ıa rzekła: Dobrze jest aplikowany twoy Krucifix, ale mnie przynajmniej Koronkę swoię zostaw, co on przyobiecáł mowiąc: Ta zá pewno będzie Wáśá, y stało się tak jak powiedział, albowiem gdy umarł, podziwieniąstu dniach, pomieniony Brát LEO, ktory to wszystko słyszał, Krucifix, y Koronkę Bratá ANTONIEGO, zaráz po jego Śmierci wziął, y zá pozwoleniem Oycá Nászego Generála, do tych Margrabin odniośł. Ledwie wyszedł Brát LEO, aż wiele Pán usłyszawszy o Śmierci Bratá ANTONIEGO, ośobliwie Páni Olympiá, krewná Náwyższego Pasterzá Kościoła BOZEGO, INNOCENTEGO dziesiątego, ná ten czas szczęśliwie pánującego, y Páni Margrabiná Spádá, o ten Krucifix, wszelkiemi sposobámi stárały się, dla wielkiey opinii Świątobliwosci tego Sługi BOZEGO, ale jego proroctwo, spełnić się musiało.

Dniá dwudziestego drugiego Grudnia, chorować począł, y o bliskiey Śmierci powziął wiadomość, przeto w Święta Narodzenia Páńskiego, z wszelką usilnością, ostatni raz żegnał się z przyjaciółmi, y Dobrodziejámi swoiemu, y z bliskiemu Zakonnici Nászych Konwentami, pokazując się bydz wesołym, y piółki duchowne, hymn Ciebie BOGA Chwalemy, y Wielbi Dusza, z wesołosci y radości śpiewając. Ze się zaś bardzo spieszył, ledwie się mógł na ten czas, od przyjaciół wyprosić. Ostatniego dnia, ktorego już chory wyszedł był z Konwentu, poszedł do Páni ANNY Kolumny, Zony Pána TADEVSZA Barberyna Wnuka VRBANA Ofnego, która już od dawnego, czasu obiecała mu pięćdziesiąt Mszy, ıeżeliby pierwey umarł niż ona, y odchodząc od niey, obietnicę przypomniał, którą ona usłyszawszy wkrótce o ıego śmierci, wiernie wypełniła.

Było ná ten czas nieznośne zimno: 1249 Dlaczego będąc już chorym, wpadł w ápoplexyá, powracając się do Konwentu, do ktorego przyniesiony był, y

żadnego innego słowa z ust jego nie-
słyszano, tylko *Bambino, Bambino*, co
znaczy małego JEZUSA, któremu
się na ten czas polecał, będąc do niego
nabożnym. Tak tedy umarł dnia dwu-
dziestego siódmego Grudnia z rana,
żną końcu Roku 1652. Był tak dosko-
nały Náš Brat ANTONI, że jego
Socyuszowie powiádali, iż w nim nie
nigdy, najmniejszey nagany godnego
nie widzieli, ale że Życie nad zwy-
czay przykádne prowadził. Był Náš
ANTONI przez wiele lát Socyuzem

nierozdzielny. Wielebnego Bratá STE-
FANA od Świętych, z Miastá Lukie;
dla czego też chciał Pán, żeby tego
dnia, Świętego JANA EWANGE-
LISTY, w Piątek obadwá pomarli,
żeby obydwóch pogrzeb był w Sobó-
tę, a do tego w sam dzień Śmierci ob-
ydwóch, Śnieg upadł, co się w Rżwie
bardzo rzádko tráfia: Śmierć jednak
Nášzego ANTONIEGO w dwana-
ście lat po śmierci Bratá STEFANA
nástąpiła.

Z Y W O T

Wielebnego Oycá HILAREGO, od Świętego
AUGUSTYNA.

Wielebny Ociec HILARY,
od Świętego AVGVSTY-
NA, zwany ná Świecie
PIOTR Arias, z Armen-
dariz, w Mieście Krole-
stwa Kastylijskiego Yárzwá-
nym, z pobożnych y Szlachetnych Ro-
dziców, urodził się, Roku Páńskiego,
1578. dnia pierwszego Listopáda, Wszy-
stkich Świętych Wroczyścióści poświę-
conego, z kád o nim, nádzieje dobrá
czyniono. Ociec jego nazywał się Pán
JAKOBI Arias Gustume, z Kantábryi
rodem: Mátká zaś Páni ANNA z Ar-
mendariz, Mátroná znáczná Wrođeniem
ale jáśnieysza cnotą, ile gárdzącá Świá-
rowościámi, a y w swoich samych ro-
zrywkách, BOGA szukającá, bo lubo
była wesolá, y miała chęć do śpie-
wania, nie światowe piosnki, ale Hy-
mny duchowne. *Sław Języku, y przy-
bódz DVCHÓ Stworzycielu*, rodowi-
tym językiem wyrázone śpiewála. Te-
go syna błogostawieństwá, urodzeniem
najmłodszego, z osobliwszey láski BO-
SKIEY bez żadnego włásnie bólu po-
rodziłá, osobliwszym go też sposobem
wychowála, y ná Krzcie Świętym, dla
swoiego ku Xiążdciu Apostolskie-
mu Nábożeństwá, PIOTREM go ná-

zwác chciała. Potym zaś do Syná je-
szcze małego mówiąc, zwyklá by-
ła mawiać, *Ty jesteś PIOTREM, to jest*
Opoka, a na tej Opoce wybuduję Kościół
mój: jakoby wroząc mu, że miał byđz
na usługę Pánu BOGV oddány. Vcząc
go Pácierzá, upominała go, żeby o
dar dotrwania, prosił Pána BOGA,
temi słowami: *Day mi Panie JEZU,*
przez Świętą Śmierć twoję, dobrá śmierć.
Ktorą Modlitwkę wprzód niżli jadł,
wezwałszy Imienia Pána JEZUSA,
zwyczajnie przez cále życie swoje
odmawiał. Niemowlęce y dziecinne
látá, pod edukacyą pobożney Rodziciel-
ki w ćwiczeniu się w Chrześciańskley
pobożności prowadził: Do Cezar Au-
gusty postany, dla dostápieniá Náuk, gdy
trzynaštu lát doszedł, począł od nieczy-
stych myśli cierpieć nápásęi, ktorých
bojaźniá y niebespieczeństwem prze-
stráżony do Náyswiętłzey PANNY,
pospolicie zwáney *del Pilar*, codziennie
uciekał, prosząc iey o cnotę czystości,
ktorá mu się pokázawszy z Muru pe-
wnego Kościoła, osobliwszą go miło-
ścią czystości náznaczyła, lecz gdy
wnętrzná wálká Ciála, z duchem się
pásowała, teyże Náyczystzey PAN-
NIE szlubem się obowiązał, dni Sobó-
tnie,

nie, na Chlebie y wodzie pościć po-
ki znędzione Ciało, prawa ducha
podlegać nie musiało. Pewnego dnia,
za sprawą Szatańską, do stancyi iego
weszła w puł obnażona Niewiasta, kto-
ra Anielską iego skromnością zawsty-
dzoną, y odrzuconą, uszła z stancyi,
a HILARY z takiego niebezpieczeń-
stwa został zwycięzca. Pojechał potym do
Salmantyki, uczyć się Filozofij, y Teolo-
gij. Gdzie gdy u Należych Zakonnich Bo-
łych, do Misy służył, (poyzbawszy na O-
braz S. Mā. Należey TERESY, z zwykłym
podpisem tego wierza: *Miłosierdzie
BOSKIE na wieki wyśpiemś będę*,
temi słowy, iak by tył strzałami prze-
razony, przy Xiędzu dziwnym się,
y Wielebney Mācie Annie, na ten czas
Klasztoru Preorysie, porwany był w
Zachwycenie. Skończywszy nauki,
wrocił się do CesarAugusty, y w kro-
tce potym, z periwazyi pewnego przy-
jaciela, iadąc do Włoch, przyjechał do
Rzymu, gdzie do Wielebnego Oycā
Należego DOMINIKA, a JESU MA-
RIA, Magistra Nowicyuszow, w opi-
nii Świątobliwości będącego, przyszedł.
za którego radą, Rekolekcyje duchow-
ne, w Należym Konwencie Najs-
świętszey MARYI PANNY, de-
Scala uczynił, a tego Konwentu, na
ten czas był Przeorem, Wielebny O-
ciec Należ Piotr, od MATI BOSKIEY.
Gdy zaś na wszystkich aktach bywał,
wielce się z Zakonnikow budując, y z
Świątobliwych słow Dyrektora swego,
Oycā JOZEFA, od Świętego GABRY-
ELA, wielkiey doskonałości Męza,
Stanu Zakonnego zabrał pragnienie.
Pierwszego dnia Wczesnia (woje Re-
kollekcyje zaczął, y za radą Dyrekto-
ra swiego upadłszy na ziemię rzekł:
*Panie niech będzie nie moja we mnie wo-
la, lecz Twoja.* W Święto Narodzenia
Najsświętszey MARYI PANNY, gdy
powracał do Celi po odprawioney Ju-
trznii, o puł nocy, przed iey Obrazem
upadł twarzą na ziemię, w którym-
widząc CHRYSUSA Pána, z miłości
ku ludziom ubiczowanego, z natchnie-
niā BOSKIEGO, Akt skruchy doskona-
ley uczynił, y nātýchmiast zrozumiał,
iako wszystkie próżności tego Świata,
w punkcie omijają, y niczym są. Wi-

dział także, w pomienionym Obrazie
Najswiętszey PANNY, Karmelitę Bo-
tego, z wielką duchą gorącością w na-
wroceniu wiernych pracującego, y poy-
mował, że tam ciężkie zimno, w no-
gach miał cierpieć. Co wszystko gdy
Należym Oycom Iiotrowi od MATKI
BOSKIEY, Janowi od JEZUSA MA-
RYI, Dominikowi także od JEZUSA
MARYI, y innym wszystkim Oycom
powiedział, jednym zdaniem wszyscy
odpowiedzieli, iż to była prędkā na-
kazał błyskawicy, iaska BOSKA, kto-
ry go z oczywistego niebezpieczeństwa
Świata, do Świętego Zakonu Karmeli-
tańskiego, miłościwie, y skutecznie
pociągał. Dla czego zaraz postanowił
od Świata uciekać, a o Należ Zakonny
Habit prosić.

Chciał Szatan tak Świętemu przed-¹²⁵¹
sięwzięciu przeszkodzić. Dla czego
wiedząc o jego roztropności, ile że już
był Kąplanem, wzniecał w nim bō-
jaźń wielką, wytrzymania w Zakonie.
utrata Fortuny y Honoru, przekłádā-
jąc mu delikatną kompleksyā, do tak o-
strego Zakonu, y ztąd następujące cho-
roby: Lecz zwierzywszy się swojej
pokusy, gdy go Wielebny Ociec Należ
Dominik od JEZUSA MARYI, na ten
czas Magister Nowicyuszow, upewnił
o przyszłym wytrwaniu, zaraz Habit
przyjął, y z taką gorącością ducha,
Nowicyat zaczął, w jakiey go za BO-
SKIM Błogosławieństwem skończył, w
tak doskonałym zdrowiu zostając, że y
jednego spólnego aktu nie opuścił. Gdy
Zakonnikiem Należym został, y w nau-
kach był doskonałym, było mu lat
dwadzieścia ośm, przeto w krotce miał
wiele Kommunikacyi BOSKICH. Pe-
wnego dnia, mając Najswiętszą Kom-
muniā przyjąć, przez widzenie poznał
Braci Nowicyuszow bydl owieczkami
CHRYSUSOWEMI, y ich czystość do
Niebieskich duchow czystości podobną,
od których Pasterz ow BOSKI w Nie-
bie pokłony odbiera. A gdy się wszy-
scy dziwowali, y on tam w zadumie-
niu zostawał, czemu idąc za Senten-
cyā Świętego TOMASZA, nie obrał
sobie Zakonu Káznodzieyskiego, będąc
nabożny do Świętego DOMINIKA, y
do Świętego TOMASZA, jeszcze wię-
kszy

kszy czuł zapal, do trwania w Naszym Zakonie Karmelitańskim. Gdy pewnego czasu, Mszy Świętej, w Kąplicy Świętego WINCENTEGO FERRERYUSZA słuchał, pod czas Komunii Kąplianą na Mszy, y pożywaniu KRWI Przenajświętszej, niewypowiedzianą w Sercu czuł słodkość, na ten czas słowem Apokaliptyczne rozumiał: *Zwydziajacemu, dam mannę ukrytą.*

¹²⁵² Wielebny Ociec Nasz Dominik, od JEZUSA MARYI, Nowicyuszom swoim, trzy osobliwe przypominał życia duchownego dowody, to jest: skromność, milczenie y osobność, które tak wiernie zachowywali Zakonnicy; że niektorzy nigdy oczu w górę nie podnieśli, dla czego śpytani, czy drzewa były owocami obciążone, odpowiedzieli *nie wiemy*: inni byli tak wiernie pilnujący milczenia, iż jeden żeby nie złamał milczenia, lekarstw od Doktorow opił, samego nie brął, lubo miał blisko na stole położone: A w pośpolitości, wszyscy tak bardzo osobność kochali, że żadnego na Kurytarzu, albo po Konweńcie chodzącego nie widziiano, ani iakiego szelustu słyszano, dla czego nie raz się trafiło, że przychodzący Prłaćci, tego który ich prowadził pytali się, gdzieby byli Zakonnicy, których Celle otworzywszy, albo modlących się, albo czytających z podziwieniem widzieli. Na ostatek, taką była tego Konwentu, Zakonna Obserwancya, iż jednemu Zakonnikowi obiawił CHRYSTVS, że ow Klastor, był Ráiem, roskolzy jego. Nasz HILARY, między dobremi, był najlepszy y tak wiernie te trzy wyrażone punkta zachował, że swoich Konnowicyuszow, po skończeniu Roku, nieznał z twarzy; pewnego Dworżaniną swojego, przez dwa dni na spólne akty chodzącego nie poznał; ani też z nim chciał mówić, poki mu wyraźnie nie rozkazano. W osobności tak się kochał, że ią swoim Ráiem nazywał, y tylko przymuszony z Celi wychodził: w niej zaś siedząc, tak Teologii Mistycznej, y szkolney pilnował, że w krotce w obydwóch stał się bardzo uczonym, gdyż w krotce po uczynionej Professyi, w Rzymie Kázusow sumnienia uczył, y

na examinie świadectw do Kánonizacyi Świętej Matki Naszej TERESY z rozkazu Przełożonych, zasiadał, y potym Wielebny Ociec Nasz JAN, od JEZUSA MARYI, często się go w okazjach naytrudniejszych, y w rządzeniu sumnienia swego radził.

Z tego Konwentu Rzymskiego po¹²⁵³ stąpił do Belgium, z Wielebnym Oycem TOMASZEM od Pana JEZUSA, y innemi owej Prowincyi pierwszymi Fundatorami; gdzie zostawszy w Bruxellu, Mágistrem Nowicyuszow, Niebieskiej nauki, które się w Rzymie, od pierwszych naszey Kongregacyi Oycow, nauczył, słowem y przykładem, swoich Nowicyuszow uczył, dając im siebie samego, za przykład dobrych uczynkow, y Zakonney Obserwancyi. Będąc bardzo żarliwym, wiele w Nábożeństwie y umartwieniach nadzwyczajnego czynił; sekretne odprawując pokuty, y wielką część nocy, przed Przenajświętszym SAKRAMENTEM, albo przed Obrazem Najsświętszej PANNY na Modlitwie trawiając, do której był wielce nábożnym, dla otrzymanego przez iey przyczynę, daru czystości, dla tego z ołobliwszym nábożeństwem na iey Wroczystościach bywał, y nigdy Solemney na Jey Honor Wotywy, ani Antyfony: *Witay Krolowa*, która się w Sobotę śpiewać zwykła, nieopuścił. Wiedzeniu był bardzo oszczędny, y mało co kiedy u Stoła pijał, Soli y innych przypraw nie zażywał, wytarty Hábit, y stare koce wzięwszy, od swoich Nowicyuszow, swoje im dawał, których Oycoskim, albo też Mácierzyńskim kochał affektem, y do doskonałości pilnie prowadził.

Wiele się na ten czas w Nowicy¹²⁵⁴ ácie, dziwnych rzeczy trafiło. Pewny Nowicyusz imieniem Brát SZYMON, Syn iednego Predykanta Luterskiego, do Wiary Świętej nawrocony, wstąpiwszy do Nowicyatu, z dopuszczenia Szatańskiego, porzucił powołanie swoje zamysłał, ani się chciał na różne Mágistrá reflexye zatrzymać, iowšem poprzysiągł, żeby tego dnia wyszedł, gdyby niebył Sniertelną chorobą złożony: Aż oto w tym punkcie w ciężką Malignę

Maligne wpadłszy, począł krwią wo-
mitować tak, że Doktorowie zwątpi-
wszy o jego życiu, kazali mu dać
SAKRAMENTA Kościelne: ale u-
mierający wrociwszy się do swoiey
Herezyi, niechęciał przyjąć Najswię-
tzego SAKRAMENTU, lecz po-
tym od Magistra naprowadzony, przy
obecności wszystkich, odprzysięgł się
powtórnie Herezyi, y akty Wiary Ka-
tolickiey nabożnie mówiąc, nacyścić
to słowo powtarzał: *Wierzę, Wierzę*,
a po Nabożney Spowiedzi y przyjęciu
Świętey Komunii, zaraz go opuści-
ła maligna, y ozdrowiawszy, nazajutrz
przyszedł na wszystkie akty wspólne.

¹²³⁵ Podczas Szatan, wzięwszy postać
Wielebnego Oycy TOMASZA, od
Pana JEZUSA, groźliwym wzrokiem
Nowicyuszow strążył: czasem w oso-
bie Podmagistra stanąwszy, powiadał
Nowicyuszom, że będą wyrzuceni.
Często podczas Jutrzni bluźnierstwa
wolańczych były stylzane. Nowicy-
usz pewny, z namowy Młki, wy-
stąpił, y Szkaplerz mały, na sobie
mając, całą noc pasował się z Sza-
tanem, któremu się mocą Szkaple-
rza wydarł. Jeden nieszczęśliwy,
dużę swoją, Szatanowi, cyrográfem
własną krwią podpisanym oddał:
który uciekając się do Naszego HILA-
REGO, za jego Modlitwą wolny n
został, albowiem gdy się Wielebny O-
ciec modlił przed Przenajświętszym
SAKRAMENTEM, Szatan, mu
Cyrograf z zgrzytem wielkim porzu-
cił. Widział raz w Bruxelli, przy
krańcu Nalzych Zakonnio, gdy cztery
Pánienki w Hábit obluczono, Szataná
nád Murżyna czerniejszego, łańcuchá-
mi obciążonego, który Wielebney Mát-
ce ANNIE od Pána JEZUSA, strá-
szną posturą za to groził, że Nalzych Oy-
cow ze Włoch przyzwala, od których
wiele szkód Szatani cierpieli, którą też
bardzo, trapił widowiskami straszny-
mi, y wielą chorobami. Pod takim Mági-
strem, przedziwne akcyje Nowicyusz-
wie czynili, któremu na jedno skinie-
nie posłuszni byli: trąfiło się pewne-
go czasu, że jednemu, samego tylko
wspomnienia umarłych bojącemu się,
rzekł, czy by się odważył spać nád

grobami umarłych. A on, biorąc to
pytanie za rozkaz, już ie wypełnić
chciał.

Z Magistra, Nowicyuszow, został ¹²³⁶
Przeorem Konwentu Bruxellénkiego:
ale tego Vrządu niechęciał zacząć, po-
ki wprzód rekollekcyi duchownych,
w Pustelnicznym Konwencie nie odprá-
wił, y po wiele razy na tenże Vrząd,
to, w Bruxelli, to w Antwerpii, po-
twierdzony był. Potym był Definito-
rem Prowincyałnym, często Socyuszem
z Prowincyi Belgii, do Rzymu, na Ká-
pitułę Generalną iezdził. Pięć razy w
Belgium, y w Burgundyi, Prowincya-
łem był obrány, a raz we Francyi
Wizytatorem Generalnym: na których
Vrządach, roztropność, pokorę, skro-
mność, łaskawość, y Zakonną obiera-
wancyą pokazywał, y rozmnożywszy
Konweny, przyozdobił swoję Pro-
wincya, powagą wielką, którą u Xię-
żney w Belgium, y u Pánów pierwzych
wiele ważył: którego listy, w Párła-
meńcie Krola, Hiszpańskiego ząwżse
przyjemne były. Wiele w swoich po-
drożach, osobliwzey Opátrznosci BO-
SKIEY znakow doznawał. Gdy Fran-
cuską Prowincya wizytuiąc, puszczał
się łódką przez rzekę Arárym, do Lu-
gdunu; wysiadł z niey w Máryskonic,
gdy zaś potym táz łódź dálej się pomykać
poczęła, napadłszy na wiektzą, rozbiła
się, y ze wszytkimi ludźmi utonęła.
Ná Igorze Samplou zwaney, na lękli-
wym Koniu iádąc, trąfił na przepáść,
nád którą Koń, wzdł się cofając za-
dniami nogámi, już właśnie wiśiał:
ale Ociec siedzący, wezwawszy Imie-
niá JEZUSOWEGO cudownie wol-
nym został, albowiem się Koń od prze-
páści odwrócił, y prostą drogą poszedł.

Wiele, duchem Prorockim, prze-
zrał, y przepowiedział. Pewney Pánien-
ce, Szlachetney zapowiedział, że miała
bydź Zakonnica Kármelitańska, która
nigdy o Zakonie Kármelitańskim nie
myślała, y ták się potym stáło. Niektó-
rym przyszłe pomyslné szczęście, in-
szym przeciwné obiecował, co się w
skutku, prąwdziło: Wielebney Márcce
ANNIE od Pána JEZUSA, Wiátyk
dávąc rzekł; *Imaginyj sobie Mátke,*
że ci CHRYSOS mowi, iako nigdy
dobrze

*dobremu Łotrowi; Dłż zemna będzie
w Raiu.* Która przed południem umar-
ła. Wiele też nadprzyrodzonym świa-
tłem, pojął, widział po śmierci wspo-
mnioney Wielebney Mátki ANNY, w
widzeniu umysłowym, CHRYSTVSA
Chwalebneho, ná swoim Náyswiętszym
Krzyżu wspartego; wstępującego do Nie-
ba; y duży Wielebney Mátki ANNY,
w postaci dżięcięcia, w szatę cieniśnień-
ką przybraną, z rozczesanemi, y ná rá-
mioná spuszczone mi włosami, nogi O-
blubieńcą ściśkającą, y z nim zarowno
do Niebá wstępującą; Styśzał y CHRY-
STVSA mówiącego sobie; *Oto, coś iey
dłż powiedział; spełniło się wszystko.* Wi-
dział w Konwencie Gandawenskim
Nászych Zakonníc, gdy pięć Pánien
wielkiego Vrodzenia; Zakonny Hábit
przy Xiężney Niderlandzkiej bráły, z
jedney strony cieszących się Aniołow,
z drugiey zaś, Szátaná w postaci Mu-
rżyna náyczernieyszego, ktory hákami
złotemi y Srebrnemi, owe Pánienki
ciągnął, ále się dąremnie ząwodził, y

ták się stáło, gdyż wszystkie w Zako-
nie trwały. Modląc się pewnego po-
ránku, przed Obrázem Náyswiętszey
MARYI Pánny, niepoiętą TROYCY
Przenáyswiętszey Tájemnicę, Niebie-
skim światłem iásniey pozná, ániżeli
z Xiąg doszedł, y po skończonym
widzeniu, napelniony był niewypowie-
dżianą Serca wesolostí. A że podobáła
się BOGV, Dłża iego, *potrzeba
było, żeby go doświadczenie wypróbowało.*
Dłż tego Pan przepuścił ná niego, nie-
które cieżkie umartwienia okázye, tak
domowe, jáko też postronne, ktore cier-
pliwie zniośł. Ná łóžku leżąc, choró-
bą, y utrapieniem cieżkim przyćśnio-
ny, po Świętey Kommunii, Anielską
był rozweselony Muzyką. Potym Ko-
ścielnemi SAKRAMENTAMI opátrzo-
ny, z opinią Świętobliwostí, umarł w
Nászym Bruxelleńskim Konwencie,
dnia dwudziestego Kwietnia, Roku Páń-
skiego, 1653. wieku swégo siedmdzie-
siątego szóstego, á Zakonney Professyi
czterdziestego szóstego.

Z Y W O T

*Wielebney Mátki ANGELI, TERESY, od
Náyswiętszego SAKRAMENTU.*

1238

Wielebna Mátka ANGELA
TERESA, od Náyswię-
tszego SAKRAMENTV,
urodziła się, Roku Páń-
skiego, 1618. w dzień

TRZECH KROŁOW. Oćiec iey
był, Pan Margrabiá de Soncyno Medyo-
láńczyk, Mátka zaś Pani Margrabiná
de Barbowi z Kremony. Ná Chrzćie
Świętym názwaná była Terefą; Będąc
jeszcze máleńką, oddaná ná edukacyą,
Zakonnicom Świętego DOMINIKA,
w Miástecku Oycowskiey Włostí,
zwány m Soncino, gdy iá Zakonnice
námawiały, do swóiego Zakonu, ni-
gdy iey tego nie mogły, swoiem i rá-
cyami wyperśwadować, ále będąc zą-

włże náklonioná, do Nászego Karme-
litáńskiego Zakonu, potym Hábit tegoż
Zakonu przyjęła, w Kláśtorze Świę-
tych JOZEFA y TERESY, w
Kremonie, dnia ostatniego Roku, 1636.
z niejáką jednák części niższej przeci-
wností, álbowiem; przypominał iey
Szátan, że żywą spieśzyła się do gro-
bu. Lecz pobożná Pánienká, odpor-
dając tey pokusie, nie inszego nie prá-
grágnęła, zostáwşy Zakonnicą, tylko
cierpieć álbó umrzeć. Jey pragnienie
wypełnił Pan; gdyż pozwolił iey,
przez wiele dni ná Frebrę chorować,
którą jednák ná wszystkich áktách spol-
nych bywając, cierpliwie ponosiła.
Cierpiála też flux w nośie, z przyczý-
ny

ny niejakiemu przypadkowi, który niektórym sędziłoby Epilepsyą. Tym przypadkiem Zakonnice ustrąszone, bojąc się, żeby ta choroba w nałóg nie przeszła, y do Zakonney Obserwancyi przeszkody nie czyniła, zawołały Cerulika: Ten po niektórych kuracyach, rozumiał że na raka w nosie choruje, co usłyszawszy Nowicyuszka, tak długo płakała, że swoimi łzami zdrowie otrzymała, y potem Profesją uczyniła dnia dwanaściego Czerwca, Roku 1637.

1139 Jak doskonale żyła po uczynioney Profesji Nasza ANGELA TERESA, mamy świadectwo, z listu Ojca FVLGENTEGO, od Świętego JOZEF A, do iey Siostry pisanego, które świadectwo dołyć jest prawdziwe, gdyż ten Ojciec, był iey Spowiednikiem. Więc między innemi o niey świadectwami, to mówił, że tej Pannie śmierć, na ten czas umarley, nie potrzebowała politowania, ale raczej zazdrości, bo z BOGIEM twarz w twarz cieszyła się, którego zawsze we wszystkim szukała, jako sama w ostatney swojej chorobie, gdy iey nieco pogołował paroxyzm, powiedziała mówiąc, *O moy JEZU, ty dobrze wiesz, że nigdy inzego oprocz Ciebie nie szukała*: Co z wielkieracyi mogła mówić, bo żadnego w życiu grzechu śmiertelnego nie popełniła, y powzięchych się wystrzegła, jakby były śmiertelne; Dla czego Spowiednik tam, częstokroć żadney rozgrzeżenia Materji przy Spowiedzi nie znajdując, małe niektóre Świeckiego życia defekta, kazał iey powtarzać, dla absolucyi. Tak Pannieńskim wstydem iasniała, że y najmniejszey myśli, czystości przeciwney nie miała. Pozwolił iey BOG wylokier Bogomyślności, w ktorey często, pewną odbierała wiadomość, swojego przeznaczenia. Y tak żywą w posrod Dusz, Obecność TROYCY Przenajświętszey miewała, że na samo iey wspomnienie, ogniem się Miłości BOSKIEY zapalała.

1140 Wszystko iey staranie, na tym polegało, żeby widziała, w czym przeciwność miała, którą starała się zwyciężyć, żeby się BOGV. podobala: Rozmowy iey do tego zmierzały, y le dwie o rzeczach Światowych mówiła,

chyba przymuszona, y na ten czas wszystkie inszych mowy do duchownego sensu przywodziła, na ich zbudowanie. Trudny nader uczyniła ślub, nakładać Świętey Matki Naszey TERESY, czynić zawsze, coby doskonałego bydz rozumiała, co z wszelką surowością zachowywała. Niewie nikt, żeby kiedy przeciwko Posłuszeństwu miała wykroczyć, a dla zachowania, by najmniejszey Zakonney Wstawy, chętnie by była krew wylała, ani się żadnym ludzkim, uwodziła respektem, żeby iey była nie promowowała. Tak była kochającą umartwienie, że ią o zbytek w nim musiano strofować. Przez wiele lat na twárdym łozku sypiała, y gdyby Przełożona nie miała była, pomiarkowania, w pozwoleniu iey pokut, wniwecz by się sama była obrociła, dyscyplinami, ostremi włosienicznymi, y innemi do cierpienia sposobnymi instrumentami, które ona wynajdowała: Vsilnie przed Honorami uciekała, przeciwnie zaś wzgardzoną bydz pragnąc, co iey konfuzyą przynieść mogło, to wszystkim powiadała. Mąlo żadała, y swoich Spowiedników prosiła, żeby iey pozwolili to jadać, czego się iey Naturą wzdrygała. Ządne go ku Pokrewnym affektu nie miała, któryby z ciałem, y krwią złączony był, ale tylko pobożny, żeby ich EOCV polecała: ani też do kogo osobliwym przywiązana była affektem, ale każdego według zasług kochała.

Zostawszy Przeoryszą, rządziła się po Anielsku raczej, a nie po białogłowsku, albowiem dla wszystkich była przyjemna, y politowanie nad wszystkimi mająca, ale y ostrą, kiedy tego była potrzeba. Z wielką, cierpliwością, swoich Zakonnice potrzeby znosiła, ktorym y miłość y politowanie świadczyła. O rzeczy doczesne na potrzebę Konwentu, nigdy się zbytecznie nie starała mówiąc: *że do Zakonnice należało, służyć Panu BOGV, a on ich będzie, przewidywał w potrzebach, czego często, cudownie doznawała*. Zawsze była wesoła, nigdy smutna, nigdy w zwyczajiu życia nieodmienna, żadnymi nie sfatygowanymi pracami, powierzchownymi albo wewnętrznymi; tak, że samym tylko

ciałem była na ziemi, myśląc zaś zabawała się między Aniołami w Niebie, do których była wielce nabożna, ośbliwie do Świętego R A F A Ł A. W okolicznościach pokory, wiele bardzo czyniła, coby pospolity czynienia sobie przewyższyło, choćby też w najsławniejszych Mężach. Nigdy się nie uskarżała ani na ból, ani na jaką ciężkość, sama o sobie powiadała, że była mocna y silna, a to dla tego, żeby iey pozwolono, cięższe posługi Kłasztoru odprawiać, lubo iey ledwie kości a skóra była.

1142 Wiele Prorockim Duchem przepowiedziała, które się według iey Proroctwa spełniły: Ostatnią Chorobę lubo ciężką, znośła nietylko cierpliwie, ale też y weselo. Przeto dziwowali się Doktorowie, widząc iak zbytnie cierpiała boleści; z których cierpienie niektórzy taką skrucną uczuli, że wszędzie głosili, iż umiera iedna Zakonnica Święta. Aż do ostatniego końca życia, mówiła: iey odetchnienie wdzięcznie pachneło, któreby raczy cuchnąć miało, dla ran, które gnijące w gardle miała. Konając już, zawsze miała w rękach Gronnicę, y bez wszelkiego poruszenia nieukładnego, skonała. Ciało iey umarte, wesele w zapatruiących się sprawiało, czego inne nie zwykły czynić. To jest wszystko, co pomieniony Spowiednik o tej Wielebney Mące napisał, twierdząc: że tylko mało coś, z wielu napisał, gdyż wszystko opisać, była rzecz niepodobna. Śmierć iey droga przypadła dnia osmego Grudnia, po skończoney Wroczyści, Niepokalanie Poczętej Najsławniejszej MARYI Panny, drugiej godzinie z kwadranssem w noc. Roku Pańskiego 1653. Wieku swego trzydziestego piątego.

1143 Wiele się iey godnego pamięci przytrafiło: Gdy iednego czasu, podczas milczenia, iakąś wewnętrzną dolegliwość cierpiała, rozumiała na ten czas, iż gdyby się pewna Zakonnica za nią do Pana B O G A modliła, byłaby uwolniona, od Męki, zaczym iey, własnym imieniem, myślą tylko wezwwała, mówiąc: *Modl się za mnie do B O G A, abym mogła B O S K A jego wola chętnie przyjąć.* Aż oto, tegoż właśnie momen-

tu przyszło na myśl owej Zakonnicy, że Mátka Przeorysza była w dolegliwościach, y poczęła się za nią modlić. Na początku ostatniej choroby, (ponieważ pierwey z rozkazu swego Spowiednika postanowiła Koronkę Najsławniejszej MARYI Panny, klęcząc mówić nimby się położyła;) trafiło się że gwałtem febry zbyt wysuszona y osłabiona, musiała od zaczętego mówienia Koronki przestać, y śisać: Gdy zaś chciała odmówić całą, iednym ciągiem, po wiele razy ją zaczynała, zawsze przestać musiała, y w tej alternacie większą część nocy, prowadziła bezsenność. Ostatni raz, w którym Officium Pańskie mówiła, nie w Chórze dla choroby, ale prywatnie z drugą Siostrą, był dzień Świętego J E D R Z E J A Apostoła, które odmawiając, na wzór iednego z Serafinów, zapaloną była widzialną; a przyszedszy do pierwizey Antyfony, trzeciego Nokturnu, w której mówi A P O S T O Ł, nie dopuszczay mnie Pannie sflugi twego od siebie oddalić, czas żeby Ziemi oddane było ciało moje, a mnie do siebie przysć rozkaz: też Antyfonę, po wiele razy powtórzyła, dodając te słowa, tegoż Apostoła, bom enotę Świętego KRZYŻA uznaję. Na kilka dni przed Śmiercią, pragnęła, żeby iedną Zakonnica, pewnemu Oycu, rachunek Ducha swego oddała: co żeby uczyniła, gdy ową Zakonnica obiecać iey niechciała, rzekła iey Wielebna Mátka, niechcesz mnie tym za żywota ukontentować, po Śmierci mojej, będziesz musiała. Co się stało, gdyż ta Zakonnica ciężko zachorowała. Jej choroba była dziewięćdniową Febrą z krostami, potym nastąpiła ciężka mialignia, y oboje z dziwną cierpliwością znośiła, czekając śmierci z wielką radością, z takim uspokojeniem na Sumnieniu, iakoby z żadney rzeczy nie miała dać rachunku, iako sama pewney Zakonnicy, oznajmiła. Po przyięciu zaś z wielkim Nabożeństwem SAKRAMENTOW Kościelnych, z opinią Świętości szczęśliwie zasnęła.

Z Y W O T

Wielebnego Ojca PROSPERA, od Świętego
DUCHA.

¹²⁴⁴ **W**ielebny Ociec PROSPER, od Świętego DUCHA, urodził się w Kantabryi, Hiszpańskiej Prowincyi, gdzie pierwsze wieku lat, na ćwiczeniu się w Chrześcijańskiej pobożności przepędził. Młodym będąc, przyjechał do Włoch, gdzie Świętego Zakonu Naszego przyjął Hábit, y z taką duchą gorącością drogę doskonałości począł, że iey prędko dostąpił, jaśniał albowiem w każdej enocie, y Zakonney Obserwancyi, był przykładem ośobliwym. Posłany do Neápolim, dla opinii Świątobliwości, był Xiążęciu Ossuny Wice-Rejowi, y Wice-Rejowej, bardzo miły. Samego Wice-Rejá, Świętą wolnością, o jego występki napominał. Trafiło się, że zaproszony Wice-Rey na Wroczystość Świętej Mátki Naszey TERE-SY, przyszedł do Naszego Konwentu, y spytał się, ktoby miał mieć Kazanie, a usłyszawszy Imię Káznodziei, rzekł: Ojcu Przeorowi; *Chcę, żeby Ociec PROSPER miał Kazanie*, y żadnemi przywiedzionemi racyami, inaczey sobie wyperśwadować nie dał. Wszedłszy tedy na Ambonę Nasz Ociec PROSPER, nie wysokością stylu, albo Náuki, ale z náatchnienia DUCHA Świętego Kazał, y o wiele w Rządach niedoskonałości strofował, nie bez rozstráżnienia samego Wice-Rejá: który po skończonym Kázaniu, przed Oycem Przeorem skárzył się. Ten Wice-Rejá łagodnie mówiąc: *Nasz PROSPER, nie według reguły ludzkiej mądrości, ale żarliwości BOSKĄ, zwyczajem Świętych zwykł mówić*: co większe ku niemu uszanowanie, w Wicereiu sprawiło, y na potym, z iego społeczności wielce się cieszył, y nic mu przeciżyć nie mógł; Dla czego wielu w swoich potrzebach uciekało się do niego, przyczyny iego prosząc. Trafiło się, iż Syn pewnego Kzemieslniká nam przychylnego, coś

Smierci godnego popełnił, trefunkiem, bardziey, niż że złości: Proszony w Instancyi Ociec PROSPER, przyczynił się za nim, y nie odmówił Wicerey proźbie jego, ale zwłoczył. Nálegał Ociec, y za Wicereiem szedł na Mizą, y przy nim klęknął, a gdy podczas podniesienia HOSTYI, Wicerejá o uwolnienie obwionego, powtornie prosił, na ten czas Wicerey, niby źle mając, rzekł do niego; *Tu mi nie dajesz pokoju?* Ktoremu Ociec odpowiedział; *Prosiłem cię za tym obwionym, w Imie wszystkich Świętych, a próżby moie nie miały skutku, teraz cię proszę, w Imie Świętego Świętych, który pod tą HOSTIĄ jest ująony. Co usłyszawszy Wicerey, Smierci karę, Winowácy odpuszcł.*

Ten Mąż doskonały, gdy w Europie¹²⁴⁵ przez kilka lat, żył chwalebnie, w różnych Konwentach, posłany był do Persyi, na nawrocenie Niewiernych. Będąc w drodze, we wszystkim się OPATRZNOŚCI BOSKIEY polecał, ktorey często doznawał. Dla czego spytany *gdzieby tego dnia chciał być?* zwykł odpowiadać: *Pojdę poki dzień będzie, zabawię się gdzie mnie noc znajdzie*. Tak surowym był w owych dziełach Kráich, Obserwancyi Zakonney. Strożem, że sam, tylko y z Socyuszem będąc, tak wszystkie Zakonu Naszego ćwiczenia zachował, iak gdyby był w zupełnym Zgromáczeniu. we wszystkim wielką ostrość życia prowadził, iako to w Włósiennicach, dyscyplinach, żelaznych łańcuskach, postach, y czuciach. W Persyi u Dworu Aspahańskiego, zostawszy Przeorem, większą pocy część na Modlitwie trawił bezsenną. A gdy go Sen morzył, na ziemi w Kościele, dla straży Najswiętszego SAKRAMENTU, nie rozbierając się leżał: Z kąd trafiło mu się pewnego czasu, że mu Myśl w Hábit wlaźła, ktorey Izemran-
niem

niem obudzony, z Hábitu ią wystrąszyl.

1246 Gdy przez niejaki czas, owym Konwentem, rządził z wielką obserwancyą, dla ważnych Misji interesów, do Rzymu powracając, ową tak wielką drogę piechotą odprawił, często sam przez pustynie Arabskie idąc, a zawsze ściśle, y bez wszelkiej folgi, według Reguły Nászey, post zachowując, gdzie od zabiegających Tygryłów, y innego zwierza, na tamtym miejscu goścącego, BOSKA łaską był obroniony. Po wielu podróżnych pracach, y żeglowaniach przykrościach, do Rzymu przybył, gdzie sprawy dla których przyszedł odprawił: Tam (mowi Author) poznałem go, żarliwością nawrócenia dusz, Zakonników na Misjię pobudzającego. Roku Pańskiego 1627. znowu na Wschod posłany, w Mieście Aleppie w Syrii, Rezydencyą Nászym Oycom, nie bez pracy wystawił.

1247 Kupcom tak Europejskim różnych Narodów, iako y Wschodnim miłym był, y w poszanowaniu u nich zostawał. W tej Rezydencyi, przez trzy lata, wiele w nawracaniu Schizmatyków pracującego (mowi Author) znalazłem Roku Pańskiego 1629 y lubo już był podzielnego Wieku, uczył się pilnie Arabskiego języka, w którym 1248 wielce postąpił.

Do Przełożonych Zakonu, pisał z Aleppu, o łatwości restaurowania Gory Karmelu. Z tychże Przełożonych rozkazu, gdy dla całego Zakonu pociechy, tak trudną sprawę samą cierpliwością uzbrojony, przy BOSKIEY Opatrzności zaczął, restaurowania Karmelu. Roku Pańskiego 1631. dawszy podarunki Xiążęciu Gory, potem z nim skonkludował, że Nási Oycowie Bośi, mieli mieszkać na samey Gorze, w Państwie y protekcyi jego, za dwieście groszy, rocznego czynszu tamtejszey monety. Zaraz tedy miejsca mieszkania obrął przy Gorze Karmelu, na tej spadzistej stronie, którą się obraca ku Zachodowi, na morze Europejskie, y tam iaskinią sposobną upatrzywszy, pod Wioską Świętego ELIASZA, blisko iaskini tegoż Świętego Proroka: tam sobie y swoim towarzyszom Celki małe wystawił, y swoje utwierdził rezydencyą.

Ledwie się wierzyć może, wiele 1249 trudności, wiele przeciwności, wiele niebezpieczeństw, w utrapieniu tej fundacyi ucierpiał: bo naprzód niektorzy Zakonnicy, przez prerogatywę swego Zakonu, y zbytnią utrzymywania się przy Ziemi Świętej żarliwość, wszelkich sposobow zażywali, żeby nas nieprzypuścili do Posessyi, y od Gory Karmelu odegnali, ale za przystąpieniem Przełożonych powagi, y OYCA Świętego rozkazu, ta pierwsza prześladowania burzą ustała, y już wielka zgoda między nimi, y naszymi kwitnie w posessyi ziemi Świętej. Drugą y dłuższą nawałność srożyła się: bo że w iaskini, Świętego Oycy Nászego ELIASZA, iako w sławnej Świątynicy, Machometanśkiej sekty Pustelnicy mieszkali, ci z przyjsia Nászych Oycow coś sobie niepomyślnego wroząc, y bojąc się swego z tamtąd wygnania, ziemię y piekło poruszali, żeby naszym z tej Gory Świętej wygnali. Naprzód tedy władzą swoją prześladowanie przeciwko Oycom, Nászym, wzbudzi, a potem y Śmiercią grozili. PROSPER Nász, y jego Socyulzowie, widząc ich upartą złość, albo raczej szaleństwo, po skrytych miejscach Gory, błądząc chodzili; y w ruinach dawnych budynkow, albo iaskiniach ukrywali się, nic na ten czas oprócz leśnych ziołek nie jedząc. Ci Szatańscy ministrowie, rozdzieliwszy się po gorze, wszędzie Nászych ścigali, y nigdzie spocząć nie dopuścili. Na ostatek, jako wilcy drapieżni, ciche Chrystusowe baranki, w pewnej gęstwinie znalazłszy, zabić postanowili; lecz BOG niewinność ich broniąc, sporządził, że nad spodziewanie, przybył tam jeden Oycow przyjaciel, z innemi, który ich od następnej Śmierci uwolnił, y Xiąże Gory Karmelu dowiedziawszy się o tym, dał Oycom Nászym protekcyą, y zbuzzoną przeciwko nim uspokoił nawałność. Gdy widzieli, ci Oycow Nászych Prześladowcy, że nic swoją mocą wskorąć niemogli, do Cesarza Turckiego udali się, o sprawiedliwość, y do Konstantynopolu przyiechali, gdzie tak wiele fałszow, przeciwko samym Oycom, y ich protektorowi, Xiążęciu Karmelu

Karmelu nązmyślali, swoiey religii y Stanuracye przekładając, że wzrptzony niemi Cezarz, posłał tam Wice-Reia Dá-málzku, ná uczyńnienie, o tym inkwizycyi. Wyrobiwszy ten Mandát w Konstantynopolu, iecháli do Damásku, gdzie stánawszy, Wicereiowi Kommissoryalne od Cezarza listy oddáli, y dawşy mu instrukcyą, iák sobie miał postąpić, do Karmelu znim poiecháli. Vylizawszy o tym Xiążę Karmelu, Oycá PROSPERA, z Socyuszami prze-strzegł, żeby się zaráz ná bezdrożne mieysca rozetzli, poki by po uspokoi-ney burzy, znouu nie byli przywo-łani. Vřlucháli Oycowie, y ná samym wierzchu Gory, w iáskiniách ukrywá-li się, polnemi tylko źielkami żyjąc, á koniec sprawy Panu polecájąc. Przy-był potym Wicerey delegowany, kto-remu zabiegł drogę, Xiążę Karmelu, y po wzáiemnych áffektów oświadcze-niu, Wicerey swoię Kommissyą opo-wiedział, wiele w tey okolicznosci mo-wiąc, osobliwie o Oycách, żeby z ramrąd byli wygnáni. Xiążę ná to odpowiedział: Náprzod, iż Oycowie odeszli, potym zwoláwszy wielu swoich poddanych, według Mácho-metáńskich práw żyjących, iáko o-czywitych Swiádków, chwálebne y spokoyne Oyców od poczatku pomie-řkanie przełożył. To zrozumiałwy, y dánemi podarunkámi ulagodzony Wi-cerey, ná instancyą Xiążęcia postano-wił, żeby się Oycowie wroćć mogli, y ná owey Gorze spokojnie mieřká-li. Zwyciężywszy te wielkie náwał-ności, ná innych nie zbywało, bo y swawolni Tureccy Żołnierze, y Ár-bowie, często przychodząc, zdzierstwá-mi, krzywdámi, y bićiem Oyców trá-pili, y co dzień nowe do ich ućiemie-żenia wymyřlali sztuki, co wřyřtko nie poruszóną ćierpiwosciá Nář PRO-SPER zwyciężył.

Ná owey Świętey Gorze zostájąc, 150 rák Zakonná Obserwáncyą zelował, że naymnieyszego punktu nieprzełamał, przez ták wiele lat, lubo czasem z iednym Socyuszem Brátem DONA-TEM mieřkał. Albowiem o swo-ich godzinách, wřyřtkie Zakonne ćwi-czónia wypełniał, już blisko ořmđzie-

řiat lat mając, o puř nocy czyli sam, czyli z Socyuszem o Kurow piániu wřtawáł, nabożná Hiszpańskim języ-kiem skomponowáná Pieřń śpiewając, ktorá z ořobná wřyřtkich Niebieskich Duchow Chory, y inne stworzenia do chwały Paná BOGA záprářzał. Od-prawiwszy Jutrzníá, puřgodzinná Mo-dlitwę według zwyczáiu Nowicyáckie-go odprawiał, oprócz dwoch godzin, według obligácyi, y wiele innych z wřářney ochoty. Powinności zász wier-nie odprawiwszy, co mu zbywało cza-su, między skałami y lasami, według zwyczáiu dawnych Pustelników, ogni-řte do Niebá westchnienia przeselał, y w rozmyřlaniu BOSKICH tajemnic trwał. Ták řurowy ták, řposob ży-ćia wprowadził, że oprócz Chleba, polnych źiořek, y Mleká, od Pasterżów Karmelu przyniesionego, ledwie co in-nego iádł; co zász nápoju, samey tylko záżywała wody. Tę w napoju wřřzemieřźliwość chciał BOG cudo-wnym řposobem potwierdzić: Był mię-dzy Socyuszami Nářzego PROSPERA, ieden dořwiadczoney cnoty, kóremu się iednak umartwienie od Wina, ná-zbyt ořtre widziało, dla tego o troche winá iáko sobie potrzebnego prošł, Nář PROSPER, niecheąc zwyczáy-nego od Winá umartwienia przełamać, wielá rácyámi, y przykřádem, osobli-wie ELIASZA Nářzego Pátryárchy, ráđził mu się umartwić, álbowski, lu-bo mu BOG choynie wřyřtkiego do-dawał, y podczas głodu, mawiał iednák z potoka pić bęđziesz; y ná Puszcy A-nioł podřłomyk, y naczynie z wodą mu przynioř, ále gdy on swoię po-trzebę przywođził, przyniesiono winá. Áž rzecz cudowná! gdy mu troche wi-na náłáno, zemřawřy páđł ná źiemie. Drugiego dnia, táz mdłosciá był ská-rany, gdy mu winá nálewáno: Ale gdy to máiąc sobie zá trefunek, trzeci raz się ná to odwáżył, ták gwałtowná mdłosciá był zdięty, że po niewielu dniách, umarł. Od BOGA, docześná řmierć zász lekká winę ská-rany.

A nietylko duchownego řwego po-zytku pilnowáł, ále też y ná zbáwie-¹²⁵¹ nie bliźniego miał báczność; gdyž ná tey Świętey Gorze, często się w miřo-ści

ści bliźniego ćwiczył, którą Mieszkańcom na tej Górze często oświadczał, schodząc z Góry, osobliwie około Świąt Pryncypalniejszych, do Ptolomaidy o trzy mile odległej, ażeby tam bawiących się Europejskich Kupców nauczał, SAKRAMENTAMI Kościelnymi utwierdzał, y Mszą Świętą dla nich odprawił: którego przychodzącego, niby Anioła przyjmowali, y przedziwną Świątobliwość jego w uszanowaniu mieli. Nad pożytek ordynaryiny tej Braterskiej miłości. Kupca Weneckiego, konwersacyą Batawów zepsutego, od Kalwińskiej sekty, do Wiary Katolickiej, bardziej Świętą prostotą, niżeli nauką przyprowadził, y Xięgi jego Heretyckie, osobliwie opisanie sekty Kalwińskiej, na ogień wrzuciwszy spalił. Wiele także niewolników Chrześcijańskich do niego się uciekających milę przyjmował, a postarawszy się dla nich o łodzie do Europy odsyłał. Z niewoli y Niebezpieczeństw Zbawienia wykupował, nie bez pracy y własnego niebezpieczeństwa.

1252 Ostatniego czasu życia swego, sam w jaskiniach, y pieczarach odległych, tejże Świętej Góry, za pozwoleniem Przełożonych, BOGU służąc mieszkał. Tam BOGA do serca sobie mówiącego słyszał, y jemu zranione Serce otwierał. Często Święte miejsce Góry nawiedzał, raz do dawnego Karmelitów Oratorium, które nąppierwej tu na ziemi, Najswiętszej MARYI, PANNIE, po Chwalebnym jej przeysciu było poświęcone, chodząc, drugi raz do źródła ELIASZA Pátryarchy Należego, potem znowu, na miej-

sce ofiary, tegoż Świętego Proroka na wierzch Góry Karmelu, także do Jaskini jego, u wszystkich w poszanowaniu będącej, u Chrześcijan, Żydów; Máchometanów, y pogánów, potym niżej się spuszczać do Cel dawnych Karmelitów, z kamieni wydrożonych, dla Nábożeństw uczęszczając. Podczas a osobliwie w Świętą, do Oyców swoich Socyulzów wracał się, y znowu do pierwszey osobności, kawałkow tylko chleba sobie wzięwszy, pospieszał, y tam na tej osobności, wiele dni na ustawicznym o rzeczach BOSKICH rozmyślaniu, y wielorakim ciała umartwieniu trawił, z przywileju sobie danego, sam Mszą Świętą odprawując. Gdy już życia swego koniec następujący poznał, powrócił się do społeczności Oyców, y na śmierć się usilnie gotował, którą obecną widząc, nie zląkł się jej; ale ją wesóło przyjmując, Psalm, y Hymn *Te DEUM Laudamus*, wdzięcznie śpiewać począł. A potym przyjąwszy SAKRAMENTA Kościelne, w posrod áktów rozlicznych cnot, pełen dni y dobrych uczynków, opinią Świątobliwości sławny, z Ziemi Świętej, do Ziemi Żyjących przeniosł się, dnia dwudziestego Listopada. Roku Pańskiego 1653. y tegoż samego dnia, którego z Amosa Proroka w Pácierzach Kápláńskich czytano; *Lamentowały ozdoby Pasterzów, y wyszebi Wierzchołek Karmelu*. Tak się bowiem wydaje, iakoby naprawiony Należ Karmel, swego Instauratora PROSPERA płakał, y z żalu który z Smierci jego pochodził, był wysuszony.

IHS

Z Y W O T

Wielebnego Brata MACIEJA, od Świętego
FRANCISZKA.

1253

Wielebny Brat MACIEJ, od Świętego FRANCISZKA w Prowincyi Królestwa Luzytańskiego, którą zowią *Algarbiorum*, w Miasteczku Świętego PIOTRA, pospolicie

San Pedro de Sul: na południowey części Królestwa położonym, z uczciwych y pobożnych Rodziców urodził się, gdzie dzieciństwo w ćwiczeniach Chrześcijańskiej pobożności przepędził. Dorosły lat, między innemi Żołnierzami

mi. którzy co rocznie do Indyi Wschodnich od Krola Luzytańskiego naznaczeni bywają, popłynął przez tak obszerny Oceanu przeciąg, w którym żeglowaniu, zwykle przykrości, prace niezliczone, y częste utonienia niebezpieczeństwa znośli. Po siedmiu miesiącach żeglowania, do Goy, Indyjskiej Metropolii przybył, y wkrótce był w Regestr wpisany, Żołnierzow, przeciwko Rozbojnikom Mor skim, Máchometanow wojujących; Lubo zaś życie Żołnierskie, pospolicie zwykło bywać swawolne, y do Nábożeństwa mało skłonne, według pospolitego przysłowia: *Niemasz miary y pobożności w męzach, którzy Żołdu pilnują*: tego jednak Żołnierza Chrześciańskiego, życie, było wielce pobożne y przedziwne: albowiem od tąd tak się w pobożności y innych cnotach ćwiczył, że już doskonałym raczy Zakonnikiem, zdał się byż niż Żołnierzem. Więc w przedziwney swojej prostocie, z ktorey się zli y niecnotliwi nasmiwáli á dobrzy się budowali, wszystkim był miły, y w poszanowaniu, gdyż się w nim żadna nie znajdowała chytrość, ani w nim była. Gdy zaś przedziwne jego dzieła, albo raczy Cudá pokazały się, poczęli go pospolicie, Świętym y dobrym Człowiekiem nazywać, ani go kiedy mógł kto, innym dopytać się imieniem.

1234 Trafiło mu się, gdy się bawił na granicy Perskiej ielcze będąc Świętym kim w Mieście Máskaty, ktore jest składem Arabii, szczęśliwego Luzytańskiego Państwa, że mu zaśzła drogę Niewiasta w utrapieniu będąca, którą świeżo umarłego Syna niosła na rękach, z wrodzonego Mácieirzyńskiego affektu we łzy się rozpierała, y serdecznie wzdychała. Wzruszony politowaniem dobry Żołnierz, z wielkiej miłości bliźniego, wziął na ręce umarłego Synaczka, y swoimi Modlitwami wskrzeszonego, żywego Mátcę w pociechy opływającej; oddał, iako wszyscy o tym świadczyli. Náświecić ielcze zostając, wielce był nabożny do Najswiętszey MARYI Panny, tak że nic nie odmówił uczynić, albo dać co z tych rzeczy, o kto-

re go imieniem Najswiętszey PANNY prosił, ktore iego Nábożeństwo wielu sobie lekce wazyło, z iego Świętey prostoty, iako z głupstwa nasmiwając się, Zapewne wiemy, iż gdy w Mieście Bassora Arabii szczęśliwey, przy rzece, Arabow, złaczoney z Eufratem y Tygrem położonym, worczki słodocy, z pomarańczow, y Cukru zrobione, pokupował, dla zbycia w Indyach większą ceną, Żołnierze złośliwi iego towarzysze, nasmiwając się z iego Nábożeństwa, po jednemu na honor Najswiętszey MARYI Panny prosząc, wszystkie poiedli. Ale co jest dziwnieysza, gdy innego czalu pod tym tytułem, o własne orężę prosił go, zaraz dał, zostawszy sam bez oręża Żołnierzem.

Roku Pańskiego 1932. w Mieście¹²⁵⁵ Goy, prosił o Nasz Karmelitański Hábit: Lecz spytany dla czego miał większą inklinacyą, do Naszego niż innego Zakonu: Odpowiedział, *Żłod mam, iż dowiedziałem się, że ten Zakon jest Najswiętszey MARTI PANNY, z Gory Karmelu: ktory Tytuł jest mi dostateczny, na utwierdzenie wielkiego ku teyże Najswiętszey PANNIE Nábożeństwa, żeby między teyże MATKI BOSKIEJ Synami, był poczynany*. Podobala się wszystkim, wielką jego prostotą, y tak przyjęty był do Hábitu, ale gdy w czynieniu rzeczy, tak był niepojętny, że do wszystkiego zdał się nieposobny, rozumiano, że będzie wyssany z Zakonu; gdyż przez ośm Miesięcy, Ceremonij jednej, bardzo łatwey, jako to: czynienia powtorniey inklinacyi, naprzód w Chorze; potym przy wielkim Ołtarzu w Kościele, kiedy w Soboty, y w Wigilie, Najswiętszey PANNY Zgromádenie, dla śpiewania Antyfony *Salve Regina* wychodzi, nauczyć się niemógł; I tak Przełożony, już go wysłać zamyslał, iako tego, ktory się na nie nie miał zdać Zakonowi: ale ja (mowi Autor) wzruszony przedziwną Swiętobliwością, y niewinnością jego, poczęłem instancycą wnosić, przywodząc na przykład y przykład, Wielebnego Brata Naszego Franciszka, od Dziecięcia Panna JEZUSA, przezwiskiem Wiesniá-

ka, który bardzo zdał się być do niego czego niesposobnym; a przecie wiele pożytku Kongregacyi Naszey uczynił, tak pracą swoją, jako też wielką Swiętobliwością. Zaczyn dobry Brat MACIEY, za godnym Oycow pozwoleniem, do uczynienia Solemney Profesyi był przypuszczony, którą z wielką poćiechą duszy uczynił.

1256 Tak doskonale ten Sługa BOŻY postępował, w drodze doskonałości, jako zaczął, że jako Świadek oczywisty, przez wiele lat (mowi Author) mógł bym świadczyć, iż żadney w nim nie widziałem niedoskonałości, ale ustawiczne w każdej Cnocie ćwiczenie się, bez wszelkiej trudności, y niby z instynktu łaski Pana BOGA, powoli pokazywał się w nim jego dowcip: A lubo w wielu innych okazjach, nie zdał się być tak dalece sposobny, iednak do Misy Świętych, z Anielskim Nabożeństwem y układowością służył, do których, w Świętą y w Niedzielę, kiedy innych nie miał zabaw, przez całe dopołudnie słurował. Urząd także Fortyaną bardzo doskonale odprawiał, niezwyčajną skromnością, Świętą prostotą, łagodnemi, y pobożnemi rozmowami, przychodzących świeckich budując, ale się bardziej wstawiał będąc Kwestarzem, albowiem iż opinią Swiętobliwości słynął, wszyscy do niego iakmużny nosili, y on więcej swoją prostotą, aniżeli inni swemi zabiegami, profitował, iako z codziennego, y oczywistego doświadczenia, iawnie się pokazało. Dwa razy więcej przynosił niżli inși, lubo mu pozwolono wiele chleba dawać ubogim przychodzącym, ale gdy już chleb rozdał, a nowi Vbodzi nadchodzili, prosząc go o iakmużnę, odpowiadał: *już nie mogę więcej dać*: ktorzy ufając wielkiej jego miłości, chleb mu z śakiewek brali, czego on im niebronil.

1257 Trafiło się w Naszym Konwencie Goanskim, że ieden Nowicyusz, Imieniem Brat Bazyli, nagłą Śmiercią umarł; wzięwłszy bowiem w Chorobie lekarstwo, zaraz się położył y zasnął, przeto za wzbićiem się humorow do głowy, zmyślił stracił, y żadnemi zabiegami niemógł przyść do siebie, y być

wolnym od Śmierci, zaczął umierać, y do Czyłczć się dostał: Dla iego poćiechy y uwolnienia pozwolił Pan, że się zraną przededniem w pewnym kruczym ganku przy Zakrysty, przez nie iaki czas pokazywał, y lubo go Zakonnicy widywali, ale kto był rozeznać niemożli. Pewnego potym dnia pokazał się Naszemu Bratu MACIEJOWI, modlącemu się w Kąpicy Świętej Matki Naszey TERESY, prosząc go żeby iego Imieniem, o iaki ratunek prosił Oycą Przeorą: co gdy doniosł Sługa BOŻY Przełożonemu, kazał co prędzey za duszę iego pewne Nabożeństwa odprawić. Pokazał się powtórnie Naszemu MACIEJOWI Brat zmarły, dziękując mu za wyświadczoną łaskę, y wesolo odchodząc rzekł: *już mnie więcej nie obaczycie*. I tak się stało.

Przez cały czas Zakonney swoj 1258 iej Profesyi, Nasz Brat MACIEY, bawiąc się pomienionemi posługami, wierne służył, y swojej doskonałości pilnował: ktorey tak wielkiej nabył, że we wszystkich cnotach był doskonałym, y lubo by się o każdej, wiele mówić mogło z osobna, krotko iednak opiszę, też same cnoty, bardziejie namieniając, niż opisując. Tak się kochał w Modlitwie, że sobie zastużył wiele komunikacyi BOSKICH, y dostał wysokiey Bogomyślności stopnia, na ktorey często w Zachwyceniu zostawał, y nieustannej Obecności BOSKIEY zażywał, iako się z iego powierzchownego ułożenia, wydawało. Na tey Bogomyślności bardzo wielkie poznanie, tajemnic Wiary Świętej, y w niej utwierdzenie otrzymał: przeto się dziwowano, iak pobożnie y iasnie w swojej prostocie o tych tajemnicach rozmawiał. Ciałą ufność w BOGV, y nadzieję w Najswiętszej PANNIE położył, iako się z pobożnych rozmow iego, mogło dochodzić. Gorąca w nim była miłość, którą ku BOGV gorzał, o niczym bowiem mówić nie umiał, tylko o BOGV, kochanku swoim, y o rzeczach Niebieskich, y cokolwiek przytrafiło mu się, zwykł mawiać: *Niech to będzie dla Miłości BOSKIEY*. Gorącej także był miłości przeciwko bliźniemu, którą zapalony, nikomu nie odmo-

odmówić niemógł, y o co tylko był proszony wszystko uczynił; przeto wielkość cudzych grzechów pokrywając, wszystkich wymawiał, ani się kiedy na kogo żalił, albo żeby co złego miał mówić, nigdy go nie słyszano, bo wszystko na dobrą stronę tłumaczył.

1259 Już się opisało, iakie było iego Nabożeństwo, ku BOGV y Najswiętszey MARYI PANNIE: które było w nim, także do Najswiętszego SAKRAMENTU, gdyż się zwykł był modlić przed nim we dnie y w nocy, kiedy niebył inżemi zabawami od Posuszeństwa zatrudniony. Tak był zdający się na wolą BOSKĄ, iż cokolwiek mu się trąfiło, wcale się tym nie wzruszył, mając w tym nieiakię nieodmienności Świętych ucześnieść, przeto iednakim był zawsze, y wesoley twarzy. Cierpliwość niezwyčajoną zawsze pokazywał, albowiem; gdy często o swojej nieposobności prawie do wszystkich ręcznych robot, ciężko był strofowany, same strofowania chętnie y cierpliwie przyjmował, w którey cnoty ćwiczeniu nieustannie zostawał, y nigdy sam siebie niewymawiał. Z namienionych wyżey słów, iawnie się wydawało, iakie w nim było nad ubogiemi politowanie, którym y powierzchownemi pomocami, y duchownemi Modlitwami pośilkami, z wielką miłością ile mógł ustawicznie pomagał, dobrze czyniąc wszystkim.

1260 Taká w nim była cichość, że żaden nigdy przykrego słowa, z ust iego pochodzącego nie słyszał, żaden go poruszonego gniewem nie widział. Wielką w nim była prostota y szczerść, którą wierzył wszystkim, dobrze o wszystkich trzymał. Posuszeństwo iego było ślepe, y na siebie samego nie dy skretne; albowiem głos tylko uważał, Przełożonego sobie rozkazującego, a nie rostrząsał ani examinował, co mu rokazano: zaczął Przełożony musiał mu ostrożnie rokazywać, będąc pewny Posuszeństwa iego, o czym wiele przykładów, z doświadczenia mogło by się przytoczyć. Tak w nim cnota czystości, jaśniała powierzchownie, w słowach, gestach, y całego ciała ułożeniu, że się zdał bytż Aniołem. Tak się w nim Vbośtwo Ewangelii

czne wydawało, że podług swym zawsze odzieniem, y używaniem pozwolonych sobie rzeczy wszystkich budował. Pokorę swoją, czynkami y słowami, zawsze y wszędzie pokazywał, wszystkim się unizając, y tak pokornie o sobie samym trzymając y mówiąc, że zapatrujących się do skruchy przyprowadzał. Przy tak wielkiej pokorze, y prostocie, niezwyčajną miał roztropność sprawiedliwych, którą mówiąc o rzeczach BOSKICH y cnotach Chrześciáńskich jawnie pokazywał, y tych z któremi mówił w podziwieniu zostawiał, o Świeckich zaś rzeczach mówić wcale nie umiał. Osobliwszą w nim wydawała się skromność, albowiem wewnątrz będąc zawsze BOSKĄ Obecnością zabawny, nie uważał spraw powierzchownych, do których z samego tylko Posuszeństwa sposobił się, albo z miłości. Było w nim Milczenie bádrowo ścisłe, będąc bowiem z samym tylko Pánem BOGIM złączony, y z temi którzy byli z nim ziednoczeni, o niczym innym niewiedział, o niczym nigdy nie miał okazyi do mówienia, tylko o BOGV, y to w tedy, kiedy miał dane pozwolenie mówienia. W enocie umartwienia, w iedzeniu, dyscyplinach, w włośiennicach, w ostrych łańcuskach żełaznych, y w innych nie tylko zwyčajnych, ale nadzwyczajnych pokutach ćwiczył się, tak dalece, że Przełożonemu trzeba było uważać, áżeby prosiącemu o mortyfikacye, zbytnie czego nie pozwolił. Słowem mówiąc, zdał się w nim cnota w naturę zamienioną, y iakoby przyrodzonym instynktem, zdał się czynić wszystko, choć Duchem BOSKIM wszystko czynił. O tym wszystkim mówię (słowa są Autora) iako Świadek oczywisty, y zá rzecz pewną twierdząc, iż blisko siedmiu lat, niewiedziałem w nim żadnego najmniejszego moralnego defektu, lubom miał w dyspozycyi Konwent, przeszło dwie lecie. Po moim powrocie (mówi Autor) dowiedziałem się iż ten Sługa BOZY, przykładem sprawiedliwych życie swoje prowadził, y ich Śmiercią umarł, opinią Świętobliwości sławny, w tymże Mieście Gońskim.

Z Y W O T

Wielebnego Oycá GRACYANA, od KRZYŻA.

1261

Wielebny Ociec GRACYAN, od KRZYŻA, Hiszpan Celtyber, w Krolestwie Arragońskim, lubo z prostych jednak z uczciwych y pobożnych Rodziców, łaskawych ná ubogich urodził się. Jeszcze w dziecińnym wieku, poprzedził go Pan błogosławieństwami swoimi: w ten czas bowiem kiedy daleko od Rodziców zostawał, potkało go ciężkie jakieś niebezpieczeństwo, w którym się pamiętką Obecności BOSKIEY wespół dzie umacniał, y wiarą, którą wierzył, iż mu się nic stać nie może tylko z dopuszczenia BOSKIEGO, w którego miłości ufność pokładał, co go od wszelkiej bojaźni uwolniło. Podrośszy w lata, do Cezarąugusty nauki postrany, uczył się w prawdzie, ale naybárdziej pobożności: Gdy w Wigilią Świętego WAWRZYŃCA, Patroná Miastá támecznego, pościł, ná Chlebie y owocach, y uważał, w iákich honorách y pochwałách ten chwalebny Męczennik y inni Święci zostawali; począł się pobożną emulacją do prawdziwey Świątobliwości, y do stanu Zakonnego, (który jest Szkołą, y drogą Świątobliwości) zachęcać. W tym Mieście, aż do Roku trzydziestego, wieku swego, zostawał, y tam z Mátką MARYĄ od Świętego JOZEFA, którą była Świętey Mátki Naszey TERESY Rowienniczką, Świętą znajomość zabrał: Gdy się tey Mátki pytał między pobożnemi innemi rozmowami, ktoby go też mógł ná drogę cnoty náprowadzić, usłyszał, iż niemógł znaleźć lepszego Dyrektora, nád Wielebnego Oycá TOMASZA. Przeto gdy się udał do niego, chętnie go Ociec przyjął pod dyrekcyą, y dziwował się w nim, tak wielkiemu do doskonałości prágnieniu, y pobożnym uczynkom, Mátká też MARYA, swoimi dyskursami do doskona-

łości go zachęcała y przynuczała, albowiem on Zakonnicom Naszym, z dobrey ochoty postugował; Przytrafiło się czasem, iż podczas obiadu niestało chleba, to on wzięwszy kółz, potym chlebem nápełniony do Kłáztoru przynosił, którym miłości uczynkiem, Mátká MARYA ku tak dobremu człeku pobudzona, o zbawienie iego pilnie się stárájąc, usilnie Paná BOGA prosila, áżeby mu dał Duchá, żeby był Kármelitą Bosym: Skuteczne były tey pobożney Mátki Modlitwy, albowiem dobry on Mąż, odmieniwszy prágnienie, które miał do przyięcia Kártuzyańskiego Habitu, ná potym o samym Karmelitáńskim myślał Zakonie.

Postanowił był iść z Wielebnym 1262 Oycem Naszym TOMASZEM, od Paná JEZUSA, ná ten czas z rozkazu OYCA Świętego, z Cezarąugusty, do Rzymu wezwánym, żeby tam Zakonu Naszego Hábit przyjął: ná co już zezwolił Ociec Tomasz: ale w słabość zdrowia wpádłszy, musiał skutek swego Przedsięwzięcia Świętego, ná inszy czas odłożyć: poki go tenże Wielebny Ociec, z Rzymu do Niderlandu posłał, ny ná nowe Fundacye, z Hiszpanij do siebie nie wezwał. Będąc zaś wezwany sługá BOZY, żáráz pospieszył, y czego przez ten czas prágnał, wypełnił, albowiem Roku Páńskiego 1615. dnia osmego Kwietnia, w Bruxellu przyjął Nasz Hábit, z którym tak się doskonále w ducha Zakonnego przyoblekł, ćwicząc się we wszelakich cnotách Zakonnych, ze z wielką duszy poćiechą, zą zgodnym Oyców zezwoleniem, nástępującego roku, solemną uczynił Professyą. Z taką duchá gorącością w drodze doskonałości postępował, że wśesłakie gorzkości, w siódkości, ciężkości, w lekkości zámieniał, w pokutách żádneý trudności niemiál, y tak trzymał, że przykrą Krzyżową drogą idąc, po rożách y liljach chodził: to iednak bardzo

bardzo go zasmucało, iż rozumiał że od prostej do Nieba ścieżki, którą Ewangelia Święta ścisłą byłą y trudną przekładą, daleko zbłądził: lecz powieścią DUCHA Świętego mówiącego cięszyl się, *Bądź prostego Serca, a zawsze będziesz miał w BOGU weselę*: z których słów wydaie się, iż lubo droga która prowadzi do żywota wiecznego ścisła jest, zepsowanej naturze, prostemu jednak, y pełnemu łask BOSKICH sercu, obczarna jest y miła, tak iako Psalmista Pánu BOGU mówi; *po drodze przykazań twoich chodzę, gdyż rozpraszam serce moje*.

1263 Posłany do Lowanium na Nauki, uczyniony był Prokuratorem Konwentu, y począł wątpić, coby sobie miał obrąć, dla dostąpienia większej doskonałości, czy na Szkolnych Lekcyach być, czy domowych interesów pilnować, czyli się też samej tylko wewnętrznej bogomyślności trzymać. Ale za natchnieniem BOSKIM, życie bogomyślne, nad pracowne przenosząc, opuściwszy z posłuszeństwa nauki y inne sprawy powierzchowne, do Pułstelniczego w Marlańi Konwentu przyszedł, gdzie został Podprzeorzym, y wkrótce po Śmierci Przeora, Wikarym. Był obrany, a Roku 1622 na Kapitule Prowincyalney, Przeorem uczyniony. Potym na inne Vrzędy Zakonne, był wystawiony, bo oprócz Urzędu Przeorskiego w Konwencie Bruxellenkim odprawionego, był Definitorem Prowincyalnym. Prowincyalem, y Wizytatorem Generálnym. Wszędzie zaś y na każdym Vrzędzie bywał nabożnym, roztroptym, pokornym, y świątym wszystkich, a lubo w oczach swoich, sądził się być najłżejszym, jednak w oczach innych, był najgodniejszym. Gdy następowała Kapituła Prowincyalna, pewny Ociec Gremialny, szczególniey powodzenie, przy grobie Wielebney Mátki ELEONORY, od Świętego BERNARDA polecając, wprzód rozumiał iż inży będzie Prowincyalem, na ktorego był nakloniony, ale się natychmiast odmienił, y do Naszego Gracyana przystąpił, niewątpiąc że ta jego odmiana od Pána BOGA pochodziła. Obrany zaś sam Gracyan,

tak był sturbowany że prawie omdlewał, chcąc tego Honoru uniknąć, y dziwował się, że na tak wysoki Vrząd Prowincyalński był obrany, co też y przed świeckimi przyjacielami powiadał, swoją niepołobność przekładając, lubo go jednak wszyscy nągodniejszym y naysłuszniejszym, byłą sądzili.

Przedziwnemi jaśniał cnótami. Tákiey był pokory, że Socyuszom zakazywał, o swoich Vrzędach powiadać, ani o nich wspominać, kiedy go gdzie nieznano, żeby mu Świeckich applauzów nieczyniono, ani się chciał wyrażać, kiedy od innych był oskarżonym. Wielce był umartwienie kochający, na siebie był naysurowszy: ale na poddanych, był iako Ociec, albo Mátką łaskawy, y taką miłość świadczył, że im wszystkie potrzeby pilnie przewidywał, mówiąc: *iz kto na Świecie Rodziców zosławił, innych w Zakonie powinien znaleźć*. Z teyże samey miłości, poprawił Fabryki Konwentu Pułstelniczego, bardzo wilgotnego, podniósł wyżej Celek Zakonnych, żeby Pułstelnicy niechorowali, albo prędzko nieumierali. Tá miłość jego rozszeżała się y ku Świeckim, która nąbardziej się pokazała, podczas Woyny, gdy nieprzyjacielskie inkursye wleśie Marlańskim, nie daleko Naszey Pułczy raniły obcinaly, albo zabijały ludzi, albowiem podczas ciemney noey, posyłał szukać raniionych, y sprowadzał ich, albo dla poratowania chorych, albo dla pochowania zmarłych. Przy sprawiedliwości y Zakonney Obserwancyi, żarliwie obstawiał, a występnych bez respektu na osoby karał. Gdy pewnego czasu, Zakonnika surowo zgroził; Pytał się go drugi, *Dla czego by, tak surowo tego swego przyjaciela strofował?* ktoremu odpowiedział; *Gdzie jest przestępstwo, czy ten kocha, czyli się gniewa, który przestępstwo popełnił, nie nie trzeba aważać, co prawo każe, to wiem że trzeba czynić*. Był bardzo pilnym Stróżem osobności y milczenia, a zátym rozmyślanią, o Rzeczach Niebieskich, y ustawicznej Obecności BOSKIEY zażywał, z taką miłości gorącością, że często w zachwyceniu zostając, w kochanym Pánu swoim w całe był

był zatopiony. Ktoremu Korresponderwał Pán, nawet oczywiście; albowiem przytrafiło się pewnego czasu, gdy się gorąco modlił przed Ukrzyżowanym Pánem JEZUSEM, iż obecni Zakonnicy z zadumieniem, widzieli od Krucyfiká światłość, do serca iego nakształt iasných promieni, przechodzącą.

1265 TROYCE Przenajświętszą, y BOSKIE w szczególności Osoby, czcił wielkim Nábożeństwem. Oycá Przedwiecznego áffektem osobliwszym szanował, Ktorego Officium klęcząc odmawiał, y te słowa w listach na samym początku pisywał: *Niesb będzie pochwalony wielki Ociec Przedwieczny*. Inných także do tegoż Nábożeństwa zachęcał, z tey przyczyny, że Syná swego Jednorodzonego wydał na śmierć, dla Zbawienia nášego. Ráz na Rekolekcyách Duchownych, takim ku Synowi BOSKIEMU, y Najświętszey MARYI Pannie, zapalił się áffektem, że miłości impetem uwiedziony, serce mu swoje ofiarował, które na potym iákoby wzdychające y wydzierające się, co moment do BOGA, przez ustawiczne ruszanie się, które czuli ci, którzy się go tykali, zdáło się że chce wyskoczyć, co aż do śmierci trwało, Tego wielkiego Nábożeństwa ku Osobom TROYCY Przenajświętszey, nádgrodę obfitą, jeszcze w tym życiu odebrał; gdyż przez wiele lát, przed śmiercią, często Niebieską Aniołów muzyką bywał rozweselony, którą pod iego Celą, podczas ciemney nocy, y inni słyszeli, y ktorey wspomnienie Náš TOMASZ od Pána JEZUSA uczynił; mówiąc: *Miałem na Puszcz Zakonnika, ktorego błogosławieni Duchowie, melodyinemi do ucha iego Spiewaniami, rozweselali*; Y samże, wdzięczną podczas Muzykę słysząc mówił: *O gdybyście Muzykę którą ja słyszę, słyszeli, wszystka inna, y ktorakolwiek brzmi po całym Świecie, obrządzenie wam przyniosła*.

1266 Przez całe życie swoje Pánieństwo nienaruszone chował, iako Spowiednicy iego, świadczyli. Ten skarb Pánieństwa, iego różnemi sposobami chcieli wykraść Szatani, lecz on go przy Procekyi Najwyższego, wciąż

dochował. Kiedy na Puszcz mieszkał, między innemi Szatańskimi Monstrami, nájniebezpieczniejszemi, bywały widzenia pięknych Niewiast, ktore go do nieczystości pobudzały. Temi wielce strąpiony Ociec, Czystość Anielską kochający, do BOGA, do Najświętszey PANNY, do Świętych Patronów, y Świętych Aniołów, uciekał się z pokorą. Gdy zaś częstemi temi y długimi ápparycyami nieczystymi, był strąbowany, do Przełożonego swego przychodził, mówiąc: *Proszę Ojczy, rozkaż, przez wielowładną posłuszeństwa moc, ażeby odszedł odemnie, który mnie wielce trapi natarczywy Szatan, za co mnie tak długo y śmiertelnie napastuje, niech mi da pokoy ta nieczysta pokuśa, y tak za radą Oycy y duchowną pomocą, zawize z złośliwego Nieprzyjaciela tryumfował*.

Tego flugi swego światobliwości, 1267 Pan BOG innym oznaymił. Wielebna Siostra MAŁGORZATA, od Marki BOZEY, znaczna Świątobliwością Zakonnica, niektóre sobie objawienia o tym Oycu uczynione, wspomina. Mówi naprzód; *Pokazała mi się raz Święta Matka Nasza TERESA, w obszerney Szacie białogłowskiej, pod którą widziałam, Zakonników y Zakonnice Zakonu Naszego nie mało, á widać miejsce próżne, y w nim być pragnąc, słyszałam Świętą Matkę do mnie mówiącą. Precz z tad, to jest miejsce twojemu Spowiednikowi (ktorym na ten czas był Ociec GRACYAN) naznaczone*. Potwornie tak mówi; *Kiedyś pewnego czasu Mszy Świętey słuchałam, widziałam rzecz wcale podziwienia godną, Pana JEZUSA wysoko się pokazującego, światłością otoczonego y chwala, na pierśiach iego, był niejaki, pieroś, albo podobny wyrażony Zakonnik; nie moge za milcząc ktoryby był, gdy mi to jeszcze trzeci raz było pokazano*; Ociec GRACYAN był, gdzieś y wyrozumiał, z CHARTSPLUSA mego, jak wiele sobie w nim upodobał, ktorego nakładał drogiego noszenia na szyi swej powieszono go na siebie, y w którym swoje miał delicye. Powiadała po trzecie, iako w SAKRAMENCIE pokuty, skrytości sumnienia poznawał, á podczas upominał, ażeby ie wyjawić. {Prze-

1268

Przedziwnym był w uzdrowieniu chorób, iako wspomnioną Siostrą MAŁGORZATĄ czyniła relacją, to jest że gdy raz bardzo chorowała, przyczołgała się do Celi drugiey chorey, dla iey poćiechy, a gdy z tamtąd inne Zakonnice odeszły, siebie samę zostawioną uwážając, wzdychając rzekła: *Panie, FBZU CHRYSIE, według woli swojej wychodź inne, a ja tu sama muszę bez ruszenia się zostawać.* Aż oto zaraz przybył iey na pomoc Pán JEZUS, w postaci Młodzieniászka, bardzo pięknego, który wielce łaskawemi patrząc na nią oczami, zdawał się ią do wstania pobudzać. Widziała także obok Oycá GRACYANA, stojącego przy boku CHRYSUSOWYM, y mówiącego: *Czego się troszczysz? czemu się do Mátki Przeorysy nie spieszysz?* Tym iego rozkazem uzdrowioną, zaraz się rzeźwą stała, y z podziwieniem patrzących, przybiegła do Celi Przeorysy. Wtymże Bruxellenńskim Kłasztorze, pewną Zakonnica ciężkie bolesti już od piąciu godzin, na wewnętrznościach cierpiała. Lecz gdy materyi, którą ią dusiła, żadną miarą zruć nie mogła; Infirmárka do Pána BOGA obroćwszy się, prosiła go przez przyczynę y zasługi Oycá GRACYANA Sługi swego, ażeby chorey, już bliższej uduszenia przybył na pomoc. Aż Chorá zaraz womicując, wolną została. W Sowiaku, w domu pewnego Pána y Dobrodzieciá, gościńą będąc, służyła jedná zachorowała, y we cztery dni, na Malignę umarła od ktorey się córka tegoż Pána, mającá lat dziesięć, zarażiwszy, także na Malignę zachorowała, y niebezpieczną była. Widząc Wielebny Ociec, Rodzicá Panienci bardzo sturbowanego, pomodliwszy się, Relikwiarz swoy na Paniencie położył, aż oto nątychmiást Paniencá, odmieniła. Cere, zdrową wstała, y z domu wyzedszzy z swoimi rowienniczkami igrała.

1269

W Antwerpskim Nászych Zakonnic Konwencie, słysząc że pewna Zakonnica w krotce miała brać Oley Święty, rzekł do tego, który mu o tym, dał znać; *Idźcie, y powiedźcie iey, iż ja roskazuję, ażeby dobrze się miała, przyięła rozkaz chorá, lubo była bliska*

skonania, y zaraz lepiej się mieć poczęła, y ktora pierwey ledwie co rzadkiego przełknąć mogła, prosiła żeby iey iść co dano, a gdy iey dano dwie Maśne potrawy, z áppetitem iedząc, już przywroczonego zdrowia, jawny znak dała. W Bruxellenńskim zaś Kłasztorze, Siostrá MAŁGORZATA od Mátki BOZEY, ciężką pedográ, y innemi chorobami była złożona, posłał do niey Wielebny Ociec GRACYAN, który na ten czas był Prowincyálem, ażeby wstała, y według swego powołania robiła choćby y chora była: nątychmiást posłuszną Paniencá, uczuła że iey zdolności były przydane, do zniesienia swoich bolesti, y do służenia Zgromadzeniu.

Ták doskonałe żył w Zakonie, lu-1270 bo już czas drogiey śmierci iego nadchodził. Lecz że Pán chciał go w całe w tym życiu wypróbować, pod sam koniec życia, na wzór CHRYSUSA na Krzyżu wiszącego, wszystkie łaski swojej odjął mu słodkość, y wewnętrznym opuszczeniem, niejakim sposobem niewypowiedzianym, chciał wierności iego doświadczyć. To opuszczenie cierpliwie, y statecznym umysłem znosił, błogosławiąc y wielbiąc Pána, po wszystkiek czas: iowżem to opuszczenie, za naywiększe poczytał sobie dobrodzieystwo. Albowiem pewnemu o to pytającemu się odpowiedział; *nie rozumiem aby mi kiedy przed tym tak dobrze, iak teraz nagrodzono, trzymam się żywej wiary, y pokazanych mi zdaleka nieograniczonego Świata prosmieni, na których mi doszł.* Gdy co raz bardziey w nim słabiały y uftawały, siły przyrodzone, często rozmawiając o śmierci, rzekł: *Ochodzę y zbliżam się do śmierci.* Potym z opinią Światośliwości umarł, w dzień Oczyszczenia Nayswiętłzey MARYI PANNY, dnia drugiego Lutego. Roku Pániskiego 1654. Wieku swego siedmdziesiątego, a Zakonney Profesyi, Trzydziestego ósmego.

Z Y W O T

Wielebney Matki ANNY, MARYI, od Świętej TERESY.

¹²⁷¹ **W**ielebna Matka ANNA, MARYA, od Świętej TERESY, urodziła się w Genuy, Roku Pańskiego 1585. w Święto Zwiastowania Najswiętszey MARYI Panny, ktorey Rodzice byli wielkiej Familij: Ociec iey zwał się JAN AVGVSTYN *Centurionus*, Matka zaś KORNELIA *Centuriona, Pallavicina*. Brać i Siostry miała wielkiej cnoty, (o których już się wyżej namieniło) za których przykładem, iako też y za pobożnych Rodziców instrukcją, od samych dzieciennych lat, do ćwiczenia się w cnotach skłonna była, y Stanowi Zakonnemu wielce przychylna. Niebieskim Światłem oświecona, poznała iż Światowości prędko przeminą, dla tego, postanowiła, ie raczej opuścić, niżeli się w nich kochać. Przeto na powołanie BOSKIE będąc powolną, obrała sobie Nowy Klasztor Naszych Zakonnic, pod Tytułem JEZVSA MARYI, opinią Świątobliwości sławny, y dnia czternastego Października, Roku 1599. Habit Święty przyjęła, z wielką duszy poćiechą. Roku zaś 1601. uczyniła swoją Profesję. Lubo zaś miała wielkie pragnienie do nabycia Zakonney doskonałości, jednak ią w tym, żeżwość umysłu, y dziecienna lekkomyślność zatrzymowała, dla czego skrupułami była ściśniona, uważając, że się tak, Panu BOGV niepodobala. Przytrafiło się iey, mało co przed Świętem ZWIASTOWANIA Najswiętszey PANNY, mówić na Jutrzni ten wierz Psalmu: *Ponieważ w dzień y w noc przyćmiła mnie ręka twoja, narodziłem się w utapieniu moim, jako cierniem przebity: z których słow, Światłem Niebieskim oświeconą poznała, iż pychą iey była tym cierniem, które przenikało iey Serce*. Przeto poczęła się pychy

wyrzekać, y niewyzwyczajnemi pragnieniami, życzyła sobie, dla Pana BOGA cierpieć, ktore pragnienia BOG w niey spełnił; gdyż z zbytniego kataru, wystąpiła iey kość z iednego boku, dla czego iedna Nogą od drugiej stała się dłuższą na pięć, z wielkimi boleściami, ktore jednak delikatną Panienska nie tylko cierpliwie, ale też wesóło na łożku zostając znosiła, z wszelkim oddaniem się na wolę BOSKĄ, lubo od Doktorow słyżiała, że na potym, niemogła inaczej chodzić, tylko o kulach.

Tegoż Roku, nastąpił dzień Niepo¹²⁷² kalanego Poczęcia Najswiętszey MARYI Panny, w drugą Niedzielę Adwentową, a w Ewangelij, tej Niedzieli, znajduią się owe słowa CHRYSTV-SOWE do Uczniow JANA, *Powiedzcie JANOWI, że ślepi widzą, kulawi chodzą: y tam daley*. Tey tedy Niedzieli, prosiła, żeby ią zaniesiono do Choru, a słyżąc w Ewangelij na Mszy, wspomniane słowa, z ufnością rzekła; *Panie, weźmij tu na mnie*. Na ten czas tedy zaraz, pojęła wewnątrz pewność uzdrowienia swojego, skoro zaś na miejsce Komunii zaniesiona była, widziała CHRYSTVSA, obok mającego, z prawey strony, Najswiętszą PANNĘ Matkę swoją y Świętego JOZEFA, y przeknąwszy Świętą Hostyą, poczuła iż owa wspomniona kość, wrociła się na swoje miejsce, zazym doskonale zdrową została, y do tego Niebieskiego Lekarza wielce nabożną, była, y na Modlitwie ustawicznej społeczności iego szukała.

Roku Pańskiego 1608. w inną wpadła chorobę, ktora z ciężką febrą przez¹²⁷³ wiele dni, trwała: za ustaniem zaś febrы, wszystko ciało na niey nabrzmiało, przeto osądzili Doktorowie że ma puchlinę, y że w krotce miała umrzeć dla

dla różnych przy tej chorobie paroxyzmow, które iey ani wstać z łóżka, ani się ruszyć nie dopuszczaly. Gdy nastąpiło Święto Nawiedzenia Najsświętszej PANNY, do iey Obrazu obrociwszy się rzekła: *PANNO Przehłogo-
stawiona wierzę, iż gdyś BLZBIETĘ
nawiedziła, odeszłaś potym do złożenia
twego. Proszę cię jednak, żebyś mnie
także niegodna służebnicę swoją nawie-
dziła:* To wymówiwszy była wewnątrz uspokojoną, y pokazała się iey jawnie Najsświętsza PANNA, którą z niewypowiedzianą chwałą widziała, y z tego widzenia w zachwycenie wpadłszy, zaraz potym doskonale zdrową została, y więcej takiej choroby, niecierpiała.

1274 Roku 1610. w Sobotę przed pierwszą Niedzielą Październiką, w którą bywa Święto Rożnięcia Świętego, po Generalney grzechow swoich spowiedzi, wielką uczuła skruchę, a jeszcze większą po Świętej Komunii. Zaczynał ją naprzedzay do Celi swojej odeszła, gdzie CHRYSYSTVSA Páná obaczyła, na twarzy krwią spoconego, który iey rzekł *że ten post krwawy był z przyczyny jej grzechow, które iey jednak odpuszczał, y onę sobie zaślubiał.* Widziała w kompanij, z nim Najswiętszą MARYĄ Pannę, swego Anioła stróża, y innych Świętych; y samego Chrystusa slyszala, trzy rzeczy sobie zalecającego; to jest miłość, cierpliwość, y wzgardę; których nigdy nie zapomniála.

1275 Roku 1613. w Mieście Września zapadła na codzienną Frybrę, y wiele różnych paroxyzmow cierpiała, aż do Święta, Obrzezania, Pánskiego, Roku 1617. W ten czas bowiem Wielebny Ociec Nász DOMINIK od JEZVSA MARYI, General, napisałwszy z Rzymu list, przykazał iey, iako też y Mátce PAVLI MARYI, od Páná JEZVSA, na skurczenie żył chorującej, żeby z łóżka wstałszy, poszły do Choru na odprawienie tak wielkiej Wroczystości, które będąc posuszne, uzdrowione zostały: Przez ten cały czas choroby y wiele łask odebrała od Páná, od Najswiętszej PANNY, od Świętego JOZEFÁ, y Świętej MARYI MAGDALENY, którzy się iey pokazowali.

Wspomnionego Roku 1613. w Wigilia Świętej AGNIESZKI, widziała Páná w pośrodku Choru, wielą otoczonego Aniołami, drogi łańcuch, na wszystkie Zakonnice kładącego. W Święto Świętej AGATY, tegoż roku, widziała Páná, że iey serce odbierał, y oczyszczone oddawał: którą łaskę częściej potym odbierała; iowšem w Sobotę pierwszą Czerdziesiądniowego postu tegoż Roku, po Komunii Świętej, gdy iey powtornie CHRYSYSTVS serce odebrał, swoje iey dał. W wigilią Świętej Mátki Nászey TERESY, także po Świętej Komunii, respektom pomienionej łaski, często powtarżanej, rzekł iey; *Já chcę żeby nie tylko z Aniołami, ale też z Pánem y Stworcą Aniołów, twoiá konwersacya była.* W Święto zaś Wszystkich Świętych, widziała tegoż Páná, z Świętą MARYĄ MAGDALENĄ, od którego otrzymała, żeby swemi łzami, na wzor tej Świętej, Najswiętsze nogi Jego umyła; którym uczynkiem zaślubiła sobie wielkie łaski odebrać, a między innemi też usłyszała, że grzechy iey, były iey opuszczone.

Roku 1614. Widziała Najswiętszą MARYĄ Pannę, mającą przy sobie po prawey stronie Brátá iey ANTONIEGO MARYĘ, a po lewey, Siostrę iey MAGDALENĘ, którą iey oznaymiła, że mieli być jej Zakonu Karmelitańskiego potomkami, y zstawać pod iey protekcyą, co się tak stało, gdyż po zwyciężonych trudnościach, z obydwóch stron, przyięci byli do Nászego Zakonu, y tak doskonale żyli, że w opinij Swiętobliwości pomarli. Ociec ANTONI w Tycynie Irzerem, podczas powietrza umarł, zaś Mátká MAGDALENA, w Kámberum, będąc Fundatorką, tak tego iako też y Awenioneńskiego Kláštoru. Gdy iey Mátká umarła dnia piątnastego Májá, po niewielu dniach, to jest w dzień pierwszy Zielonych Swiętek, widziała ją w Niebie uwielbioną, y zrozumiała, że wszyscy Bráćia iey y Siostry, do Máćierzyńskiej społeczności mieli przyść, iako y Ociec, ale nie zaraz, bo mieli długo w Czyścu zstawać.

¹²⁷⁷ Roku 1616. dnia dwudziestego czwartego Października umarł, Ociec MARCEL od Świętego PAWŁA, Spowiednik iey, którego śmiercią gdy była nieco zasmuconą, pokazywał się iey tegoż dnia, którego umarł, czym wielce była pocieszona, bo go chwalebniego widziała, po odprawionym przez kilka godzin Czystcu. Widziała też potym, klęczącego przed Najsświętszą MARYĄ PANNĄ na Tronie siedzącą, którą go łańcuchem z drogich kamieni ozdobił, y od niego słyszała, jako drogą bezpieczną postępować, według jego dyrekcyi, w prawdziwych danyh sobie od BÓGA łaskách, y że iey bydź obiecywał pomocą. W Świętym NARODZENIA Pańskiego, gdy złożoną będąc Chorobą, na łóżku komunikowała, widziała Małego JEZUSA bardzo pięknego, mającego na palcu pierścien. Widziała także tegoż Pana JEZUSA przychodzącego, wpośród Najsświętszej swojej MATKI, y Świętego JOZEFA, od którego wiele łask odebrała. Roku 1619. przeszła do Nowego Klasztoru pod Tytułem Świętej Matki Naszej TERESY, y tam cztery lata mieszkała.

¹²⁷⁸ Roku 1623. w Oktawę Wniebowzięcia Najswiętszej PANNY, postaną była do Sawony, z Matką ARCHANGELĄ od Pana JEZUSA, y Siostrą MARYĄ JOANNĄ od Świętego ANIOŁA, na Nową Fundacyą. Tam widziała w dzień Święteczny, CHRYSYSTUSA Pana trzymającego w ręce, Serce ogniste, którego wszystkim Zakonnicom użyczał. Widziała także samegoż CHRYSYSTUSA, wtoż Święto, trzymającego w rękách gołąbką, którego też Zakonnicom wszystkim podawał, z czego zrozumiała, że DVCHA Świętego temi znakami, sobie y swoim Zakonnicom udzielił. Pewnego czasu, wielce była strąpioną, że Biskup, pewney Nowicyuszki niechciał examinaować: uciekła się w tym do Najswiętszej PANNY, aż zaraz obaczyła Chor Niebieskim Światłem objaśniony, y w nim samę z Najswiętszą PANNĄ, wtey właśnie figurze, wktorey była w Obrząbie Sawoneńskim y widzeniem iey nad zwyczaj była uciechona. Innego czasu,

widziała Pana, pokazującego się sobie, y słyszała mówiącego do siebie: *Ocoroko, wiele jest takich którzy mnie obrażają, mało, którzy mnie Kochają, a mnie jeszcze którzy mnie się trzymają.* Gdy między Oktawą Świętej Matki Naszej TERESY, rozmyślała odrogach wieczności, y prosiła Pana, ażeby ją na nie wprowadził, zaraz go obaczyła nieograniczoną Chwałą otoczonego, y mówiącego do siebie słyszała: *Zawsze o mnie pamiętaj, gdyż w godzinę śmierci twojej, tym sposobem pokaże się Tobie, y wydobę rękę moją, zebym cię niemi przyjął, y dam ci odpoczynek wieczny, w Sercu moim.*

W Wroczyść Wniebowstąpienia ¹²⁷⁹ PANSKIEGO, gdy śpiewano Officium, widziała w pośród Choru Pana wielce pięknego, w tey postaci, w ktorey wstąpił do Nieb. Do którego, gdy też Wielebna Matka po prostu rzekła: *Gdzie są Panie, Matka Twoja, Uczniowie y ANIOŁOWIE Ktorzy za Tobą idą:* Odpowiedział iey Chrystus, *Skazując na Zakonnice. Te są Uczniowie a ty Matko moja.* Pod czas następujących Zielonych Świątek, wlał w nią Pan ognistą miłości gorącość, y oznaymił iey, iż chciał, ażeby też miłością zapalał się Sługa iego, Ociec BERNARD od Świętego ONVFREGO, na ten czas Przeor Konwentu. Podobnym sposobem, gdy Zakonnice mówiły w Chorze: *Nie odrzucaj mnie od Twąży Twojej, y DVCHA Twego Świętego nie odbieraj ode mnie.* Widziała też Wielebna Matka, z objawienia BOSKIEGO, że nie tylko w Stanie łaski były Zakonnice, ale że też odebrały DVCHA Świętego, każda według swojej dyspozycyi. Słyszała, także w głębokości Serca swego: *Zasłubię cię sobie w DVCHU Świętym,* przez co iey Pan oznaymił, że iako DVCH Przenajświętszy jest związkiem nierozzerwanym OYCA Przedwiecznego y siebie Samego, tak y ona, za sprawą DVCHA Świętego była, iako Oblubienicą, z sobą na wieki ziednoczoną. Widziała też drugiego dnia, gołąbką złotego, w pośród Choru, z którego pierśi wynikały promienie jasne, y powstępowwały do Serc Zakonnice, z czego zrozumiała, że są BOGV wielce

ce przyjemne, y ztąd niewymowną w duszy radość uczuła. Słyszała trzeciego dnia, w wielkim uspokoieniu, y w serdecznym myśli zebraniu te słowa: *Niechci się stanie według serca Twego: z których słow zrozumiała, iż według Serca CHRYSYSTVSOwego, którego iey Pan udzielił był, iako się wyżej powiedziało.*

1280 Roku Pańskiego, 1633. pokazał się iey Pán, mówił do niey z wielkim miłości oświadczeniem: *Podź przyjaciółko moja, do Serca mego, a kochaj mnie ile chcesz.* Na trzy lata przed Smiercią, w Święto S.PIOTRA y PAWŁA Apostołów, gdy te słowa CHRYSYSTVSA Pana rozmyślała; *Ty jesteś PIOTREM, a na tej opoce wybuduję Kościół mój, y Tobie oddam klucze od bram Niebieskich,* y tam daley; usłyszała, w sercu głos Pana, sobie mówiącego; *Ty jesteś przyjaciółko moja, y przez Ciebie wiele innych mieć będę, y tobie dam klucze Serca mego:* który znak miłości tak ją zapalił, y w samego Pana zamienił, że się uczuła miłością zranioną, y BOGIEM doskonałą złączoną. W Święto Najsświętszey MARYI Panny z Gory Karmelu, widziała bardzo piękny y iący promień od swego serca ku Niebu pochodzący, a potem widziała Najsświętzą Pannę, pokazującą się sobie, którą iey dała Małego JEZVSA, który się zdał iey serce przenikać z niewypowiedzianą duszy pociechą. Po Święcie Świętego BARTŁOMIEJA, widząc Pana, pokazującego się sobie w Chwale, prosiła go, ażeby iey nie dopuszczał oddalić się kiedy od siebie, który lewą ręką, wzięwszy gwoździ z swej ręki prawey, którą iey rękę trzymał, tymże gwoździem swoją y iey rękę przebiwszy, mocno złączył. W dzień Narodzenia Najswiętszey MARYI Panny, widziała znowu CHRYSYSTVSA mającego w rękach serce swoje, y rzekł iey, żeby mu także dała swoje, które wzięwszy y wraz z swoim złączywszy, podobnym sposobem obadwa gwoździem przebił, ażeby żadnego na potem nie było affektu rozłączenia.

1281 W wielki Czwartek. Roku 1625. gdy się modliła, przed Najswiętzym,

SAKRAMENTEM, widziała, w duchu, Pana w Wieczorniku Konsekrującego, y potem rozdającego Ciało swoje, naprzód Zakonnicom, potem świeckim przytomnym w Kościele. W wielki Piątek następujący, widziała także Pana, y słyszała mówiącego, iż miał być obecny w Kościele, gdy miáno obchodzić z Nabożeństwem Męki iego, y Krew swoją wylaną miał aplikować obecnym, wiele im konferując łask. W wielką Sobotę, gdy śpiewano *Magnificat* na końcu Mszy, widziała Najswiętzą MARYA Pannę, do wszystkich Zakonnice przytępującą, y od każdej z nich o serce proszącą; iakoby ie chciała ofiarować na podarunek CHRYSYSTVSOwi Zmartwychwstałemu. W Święta zaś Wielkonoce widziała samego Pana, podczas swego Zmartwychwstania Chwałą otoczonego, z Najswiętzą Matką swoją, z czego miała niewymowną duszy pociechę, albowiem CHRYSYSTVS mówił do Matki swojej, *oto Ojciec, Matka, y Córka, weśmy ja w nasze towarzystwo; sznureczek trojaki z trudnością się przerywa.*

Gdy skończono Kurytarz Klasztoru Sawoneńskiego Świętej TERESY, chcąc Zakonnice w nowych Celach mieszkać, pierwey od Najswiętszego SAKRAMENTV błogosławieństwo odebrały, y śpiewając *Te Deum laudamus*, na Kurytarz przysły: Widziała wtenczas Wielebna Matka, JEZVSA, MARYA, y JOZEFA Świętego, ten Kurytarz w opiekę swoją biorących: Y tak było, że Najswiętza Panna wzięła w straż swoją, wielkie okno, Święty JOZEF Fortę, Pan JEZVS zaś mówił, *Biorę drzwi wszystkich cel, w które wchodzić będę, ażebym moich łask BOSKICH Zakonnicom udzielał:* których Wielebna Matka, często potem widziała, iako najwerniejszych tego Kurytarza stróżów.

Roku Pańskiego 1637. w Święto Najswiętszey MARYI Panny Snieżney, w ciężką wpadła chorobę, którą przez dziewięć Miesięcy, z wielką cierpliwością y oddaniem się na wolą BOSKA znosiła, aż do Święta Świętych Apostołów FILIPA, y JAKVBA, w które

gdy na łóżku leżąc, Komunią Świętą przyjął, dla ciężkiej Choroby, widziała Páná JEZUSA, podającego sobie naczynie z wodą, y zaraz się doskonale zdrową uczuła, y o swojej mocy chodząc, do kraty Kościelney, y do Choru dla słuchania Mszy poszła. W pierwszą Sobotę, w którą była śpiewana Wotywa o Najsświętszej PANNIE, w Wielkiej Káplicy Kościoła, widziała trzy Ołoby TROYCY Przenajświętszey, z Najsświętszą MARYĄ Panną, y z Świętą Matką Nszą TERESĄ; Mówił do niey Ociec Przedwieczny z wielką łaskawością, *Ille razy wnidziecie do Choru, wyciągnę do was rękę moję: Syn zaś BOSKI mówił: Ja wnidę w serce wasze, jako Oblubieniec, udzielając wam, siebie samego.* A DVCH Święty rzekł: *Ja zostanę w każdej duszy, y udzielać iey będę moich darów.* Najsświętsza PÁNNA przydała, *Ja każdej asystować będę w godzinę śmierci;* A naostatek Święta Matka Násza TERESA rzekła: *Gdy mnie wezwiecie, na tym miejscu, dopomogę wam, y cieszyć was będę w wszelakich pracach.* Pan Joannetus Spinola uczynił w Testamencie legacją, na nową Fundacyą Konwentu Zakonnice, w Mieście Sawonie, któremu po śmierci Wielebna Matka wdzięczna będąc, miała go w ustawicznej pamięci, polecając go Panu BOGV, w Modlitwach swoich, y dwunastego dnia po jego Śmierci, widziała duszę jego z Czystszą uwolnioną, do Niebá wstępującą: Widziała go także innego czasu Wwielbionego, y błogosławiącego jałmużny, które na fundacyą nowego Klasztoru, y inne pobożne uczynki, y na ubogich rozdał. Widziała raz, w ręku Kapłana Konsekrującego, dzieciątko JEZUSA miało Hostyi. Widziała też innego czasu śląc go pierśi Matki swojej, y siebie samę różnymi sposobami rozweselałającego, który iey nieustanną swoją przytomność, oraz częste ziednoczenie obiecał.

1284 W dzień Świętego BERNARDA, Roku Pańskiego, 1640. widziała Najswiętszą PANNĘ, z Najsłodszym JEZUSEM na rękach, który rękę jedną pełną Mleka Matki swojej, drugą pełną Krwi własney wyciągnawszy, rzekł

do niey: *Pożywaj, ja chcę żebyśmy pożywali jednego pokarmu, y tak MATKA Moja, bądźcie Twoja.* Wyciągnawszy zaś drugą mówił: *Daję ci wszystkie Krew, która wylałem, abym Ciebie bardziej z sobą złączył.* Gdy pewnego czasu, dziwne rzeczy w iednym Klasztorze Zakonnice w Genuy, inszego Zakonu słyszała. bojąc się, żeby iey Zakonnice poślednieysze od tamtych niebyły, w uśłudze y Miłości BOSKIEY, obaczyła Samego Páná, y usłyszała mówiącego. *Delicje są moje, prześławiać z memi Zakonnice, wielce kochanemi:* Rzekł także innego czasu do niey. *Konwent twój Sawoneński, jest Rajem moich delicyi.* Wiele widziała dusz w Czystcu zostających, które swoimi modlitwami, pokutami, y aplikowaniami Odpustami, uwolniła. Innych także wiele dusz widziała w Niebie uwielbionych, których Chwałę ich pokrewnym opowiadała. Kiedy Rożaniec Najswiętszey PANNY odmawiała, często widziała myślą, Tałemnice CHRYSYTVSA Páná, y Najswiętszey PANNY, które się zwykły przywodzić do rozmyślania.

W Święto Świętey Matki Nászej TERESY, widziała ją wielce Chwałębną, y słyszała chwającą swoy Sawnieński Klasztor, z zachowania Zakonnicy Obserwancy, osobliwie w ubóstwie y osobności. Gdy pewnego czasu miłością BOSKA zapalona, prosiła Páná, żeby wzorem Serafinow kochał go, Odpowiedział iey Pan; *Chcę żebyś mnie kochała bardziej niż Serafinowie, więcej niż prawdziwa Serafinka.* Obiawiał iey często Pán, iak wielce kochał Zakonnice swoje, y iak się wielce, ich cnotami y pobożnymi uczynkami, kontentował. Dnia szóstego Grudnia, gdy dla słabości zdrowia nie mogła na Mszę Świętą pójść, y do Świętey Komunii przystąpić, dla poćiechy duszy swojej, widziała CHRYSYTVSA Páná, w rozumnym y pojętnym widzeniu, Mszę odprawiającego o DVCHV Świętym, y że iey dał Świętą Komunią. W święto Niepokalanego Poczęcia Najswiętszey MARYI Panny, roku 1648. iawną y osobliwszą wiadomość miała tej Tałemnicy, albowiem iey iasnie pokazano, iako tą Panną, y Matką

Mátka BOSKA pocztá była bez wszelkiej skazy grzechowey, z wielą y wielkimi przywilejami, którą też widziała przybraną w Słońce, gwiazdami ukoronowaną, Mieściąc pod nogami mającą. W święto Trzech KROLÓW, gdy miała odnawiać swoją Profesję, widziała Najswiętszą PANNĘ, trzymającą na rękach Pana JEZUSA, któremu sama Matką Miłosierdzia, iako Patronką tej służebnicy swojej, Szluby ofiarowała. W Święto Świętego PŁOTRA w Okowach, gdy pragnęła całym sercem affektem, byź niewolnicą Pańską, widziała go z złotym łańcuchem, którym serce iey, do swego przywiązywał.

1286 W dzień Zaduszny, widziała Pana, który iey dawał serce swoje za najdroższy upominek, y za znak przyszłego zaślubienia, które Roku następującego w Święto Świętej Mátki Naszej TERESY odprawił; y powiedział iey, że dla Serca swego, z sercem swoim, y w sercu swoim zaślubił ją sobie, co niewymowne w niej sprawiło wesele: Powiedział iey także, że wszystkim go według pragnienia, miał iey pozwolić, o coby przez przyczynę kochanej Oblubienicy jego TERESY prosiła. W Święto Wszystkich Świętych, widziała Pana w pośród Choru Chwałą otoczonego, y słyszała mówiącego; *Niechże azehy was Aniołowie znaczyli, ale ja iako Oblubieniec naznaczą was będe:* Y od tąd widziała go, do każdej Zakonnicy przyśpieszającego, y wielkim palcem prawey ręki, znak KRZYŻA wszystkim czyniącego na czole; Krzyż zaś zdał się byź Niebieskiego koloru, w którego środku, y na czterech rogach, były drogie kamienie pięcią cnotami podpisane, średni był podpisany, Miłością, wyższym meństwem najniższy pokorą, z prawey strony, wiarą, z lewey zaś nadzieją. W święto Świętego ANDRZEJA, objawił iey Pan, ale do świadczoną w iadomością, miłe CHRYSYTVSA Pana z duszą Świętą zjednoczenie, gdy iey mówił; *Mieszkoj we mnie, a ja w Tobie.* W dzień Nawrocenia Świętego PAWŁA, będąc wielce za swoje grzechy skruszona, y mając

pragnienie nawrocenia się, widziała Pana na Krzyżu wiszącego, y krwią żalowanego, który odiawłszy od Krzyża ręce obłapił ją, mówiąc; *Jestem zawieszony na Krzyżu, miłością bardziej, aniżeli gwoździami.* Innego czasu w wielkim wewnętrznym uspokojeniu, te słowa do siebie mówione słyszała. *Corko Ojca, Oblubienico. SŁOWA Wcielonego, światnico DUCHA Świętego.* W wielki Tydzień, będąc złożoną chorobą na łóżku, a pragnąc z CHRYSYTVSEM, wiego Męce współ boleć, obaczyła go na Krzyżu bliskiego śmierci, y duchem swym na nią tchnącego, iakoby Ducha miał iey oddać, z niewymowną radością duszy iey; albowiem Wielebna Matka, takim duchem odnowiona, y orzeźwiona, prawie Niebieskich zażywała roskoszy; Y zrozumiała, że to już było pieczęcią, wszystkich BOSKICH Komunikacyi, które do tych czas odbierała.

Gdy o drugim w Sawonie Klasztorze 1287 zamyślała, a iey zamyśli szły w odwłokę, obaczyła Maleńkiego JEZUSA w pośród Choru, który z wielkim miłości oświadczeniem rzekł do niej; *Damś ci dom, Corko, y pieniądze, a nad to y DUCHA Świętego.* (na ten czas bowiem było Święto Zielonych Świątek) *chceszże co więcej?* W oktawę Świętego SZCZEPANA, widziała w Chorze podczas Mszy, Gołąbka większego, nad zwyczajnego, z skrzydłami złotemi, y nad Słońce jaśniejszymi, który z rozpostartymi skrzydłami unosząc się nad Zakonnice, dawał znać, że miał wszystkie w swojej protekcyi. Pewnego dnia po Obiedzie, patrząc na Obraz Najswiętszej PANNY, karmiącej CHRYSYTVSA Pana, słyszała go mówiącego do siebie; *Obiad oboje jedliśmy, ale ja lepszy niżeli ty, chcesz tego uczestnicza śtać się?* Y zaraz, usta iey, do piersi Mátki swojej przyłożył, z wielką bardzo słodkością; ale iey zapowiedział, że na potym nic innego znaleźć niemią, tylko gorzkość w rzeczach stworzonych. Pewnego dnia, Miejsiąc Listopada, widziała CHRYSYTVSA mającego w rękach, Księgę krwią skropioną, y słyszała, że w niej grzechy iey były spisane, które jednak

krwią swoją najdroższą CHRYSTVS zgluzował. Widziała duż wiele Wwielbionych, iako to Siostry swojej MARYI, GERTRVDY, Zakonu Zwiastowania Zakonnicy, y Oyca Naszego PIOTRA, FRANCISZKA, który prosto polzedł do Niebá. W Święto Narodzenia Najswiętszey MARYI Panny, widziała CHRYSTVSA piszącego na swoim sercu, literami ognistemi, ten swoy tytuł własny *Sacētus*; Zaczyn to często potym mawiała, zapalona miłością. W święto Świętey Mátki Naszey TERESY, widziała od Serca CHRYSTVSO WEGO, wylazącą strzałę ognistą, która z tamtąd odskoczywszy, Serce iey przenikając, wielki w niey miłości ogień zapalił. Gdy Roku Pańskiego 1645. dnia śiedmego Lipca, w Sawonie, w Zámku Świętego JERZEGO, zapalił był piorun wielką moc prochu wojennego, który ostatnią ruiną groził całemu Miastu, y wielką uczynił; Wielebna Mátko leżąc na łóżku wielce chorą, y BOSKIEGO ratunku wzywając, obaczyła Najswiętszą PANNĘ siebie y swoje Zakonnice broniącą. Y zapewne potrzebna była tá obrona, ponieważ padające kamienie z Zámku, tak zbiły Klasztor, że się musiały Zakonnice do innego pod Tytułem Świętey TERESY przenieść: żadna iednak nie była porażona, bo z natchnienia BOSKIEGO, zbiegły się wszystkie do Celi Wielebney Matki, która sama została nienaruszona.

1288 Ledwie która była Wroczyść, w którąby tá W. Mátko, nie widziała tajemnicy zamykającej się w niey, czasem widzeniem iawnym, czasem przez imaginacyę, czasem przez rozum z pojęciem łask Niebieskich, z których każdej z osobna niepodobna wyrazić w zwykley krotkości, osobliwsze iednak Spowiednicy iey z pilnością, zebrane pisałi. Lubo zaś w namienionych, wydać się jey Heroiczne Cnoty: niektóre iednak, dla reflexyi tu się namieniają á zaczynając od Teologicznych Cnot, miała żywą Wiarę Tajemnic BOSKICH, albowiem nie tylko im wierzyła, ale ię niby przenikała, wsparta darami DVCHA Świętego: osobliwie zaś wiara iey w Fundacyi, y w Rządach swoich

Konwentow; iawnie się w niey wydawała. Miała gruntowną Nadzieję, który dowód pokazała w pomienionej Fundacyi, gdyż mawiała w okolicznościach właśnie niepodobnych, że miała Oyca Przedwiecznego, wielce bogatego y wizechmocnego. Przeto wszystko otrzymała czego się spodziewała, y w tym trafiały się rzeczy dziwne y cudá, albowiem wiele pieniędzy w potrzebie, nad nadzieję przybywało iey, dla tego w wielkiej nienawiści miała nieufność. Miała miłość wielką ku BOGV y bliźniemu: Zafowała wielce obrazy BOGV uczynionej, y wszystko czyniła co widziała że miało być z chwałą Pána BOGA, którego kochała. O Zbawienie bliźniego wszelkim usilnym sposobem starała się: zaczyn słusznie była miłą BOGV y ludziom. Zachowywała głęboką pokorę, którą wszystkie iey uczynki, y pisma głosiły: Obiawiała defekta swoje, y naypodlejsze wszystkie czyniła posługi, nazywając się ordynaryjnie mizeraczką, y grzesznicą. Punktualne, zawsze zachowywała Posłuszeństwo, które wypełniała na skinienie Przełożonych:

W wielkim zawsze miała szacunek Czystości, którą Pánu poświęciła. Z wielkim staraniem zachowywała cnotę ubóstwa Zakonnego. Miała cnotę Męstwa, y stateczności, w czynieniu y kończeniu rzeczy trudnych na Chwałę BOSKĄ. Miała, niezwydioną cierpliwość, y wszelakie zdanie się na wolą BOSKĄ, w wznoszeniu chorob, y w podejmowaniu prac. Miała znaczną roztropność, częścią w rządzeniu swoich Konwentow, częścią w ułatwieniu trudniejszych interesow. Podobnym sposobem mogłoby się o innych iey cnotach mówić.

Gdy tak Święte prowadziła życie, 1289 Świątobliwą także śmiercią umarła, z przedziwnym wszystkich zbudowaniem, y pospolitą opinią Świątobliwości, którą dwa cudowne potwierdziły przypadki, po Śmierci iey. Pierwszy był, że tey godziny o ktorey umarła pokazała się pewney Osobie Zakonnej, mówiąc: *że szła do Nieba*. Drugi był że Świec które cały dzień, od rana, aż do wieczora przy iey ciele gorzały, nie-

nieużyto; zaczęły dla wiecznej Cudu pamiątki schowane, czasem bywają pokazane. Tę Wielebną Matkę (mówi Autor) widziałem y mówiłem z nią w Sawonie, Roku Pańskiego 1642. w Mieście Lutym. Niemogę tu opuścić, iż ta Wielebna Matka, gdy miała umrzeć Mátka MARYA MAGDALENA od Pana JEZUSA, pierwsza iey Nowicyuszka w Sawonie, widziała CHRYS TVSA Pana, y Najszytę PANNĘ asystujących iey w godzinę śmierci, według obietnicy od Świętej Mátki Naszey TERESY uczynionej; y też samę Zakonnice widziała potym uwielbioną. Y zapewne po Świętym iey życiu, tak droga śmierć powinna była nastąpić. Pierwszą także Nowicyuszką, drugiego Klasztoru Sawoneńskiego, pod tytułem DVCHA Świętego, wielkiej była opinii Świętobliwości, imieniem MARYA, TERESA, od Świętego JOZEF A; która przewyższała w ćwiczeniu się w cnotach wszystkich, ale náybardziej wydawała się w niey cnota cierpliwości, częścią w długiej y uprzykrzonej chorobie, częścią w zniesieniu pewnej skargi, milczeniem niezwykłym, lubo była niewinną: Widziała pewnego czasu CHRYS TVSA, tak iako w dzień Zmartwychwstania, niby chwałą otoczonego, który iey mówił: *Tak długo wołałaś, że masz przyjeść na Twoją pomoc.* Słyszac że Matka iey Chorobą złożona była, przepowiedziała, że tą chorobą umrze, iako się w samej rzeczy stało. Często w Świętej Kommunii, z łaską z Nieba daną, smak krwi náydroższej CHRYS TVSA Pana, w ustach czuła, niby Naysztowniejszy likwor: umarła na pewny paroxizm, dnia dziewiątego Września, Roku Pańskiego 1655. Wieku zaś swego, Roku pięćdziesiątego.

1290 Wielebna Matka ANNA, MARYA, miała dwie w spól Fundatorki, nie pospolitej Świętobliwości, które z Genuy przyjechały do Sawony. Roku Pańskiego 1623. Pierwsza była Mátka MARYA, ARCHANCELA, od Pana JEZUSA, która mając lat Siedmnaście, została Zakonnice w Genuy, w Naszym Klasztorze JEZUSA

MARYI, w raz iednego dnia z Mátką swoją, Panią HIERONIMĄ Spólną, y Siostrą młodszą. Brata także miała Karmelitę Bosęgo, Imieniem DOMINIKA, AMBROZEGO, Do Sawony, przyjechała pod Tytułem Podprzeoryszey, dnia dwudziestego drugiego Sierpnia: W przedziwnej Świętobliwości, żyła, y BOSKICH pełną była Kommunikacyi, lubo iey z pokory tała: Cwiczeniem się w cnotach znaczna była; lecz náybardziej wydawało się iey postuśnienie, nawet y po śmierci, gdy bowiem usta iey były otwarte, a żadnym więzaniem zamknąć się y skupić niemogły, iak prędko, dotchnął się ich Ociec Przeor, zaraz się zamknęły z podziwieniem, zapatrujących się. Drugą była Siostra MARYA JOANNA, od Świętego ANIOŁA, która słyszac brata swego mówiącego, że w krotce miała być zaślubioną, zaraz przy nim włożyła sobie na głowie ostrzygła, iawnie pokazując tym uczynkiem, iaki sobie Stan obrała; y iakiego Oblubieńca pragnęła. Zostawiła w Genuy Zakonnice, wielce w nabyciu cnot pracowala, y wielkiej nabyła doskonałości, której się wiele dziwnych rzeczy, czyli Cudow trafiało. Gdy w Wielki Czwartek, trzeba było przygotować Grob PANSKI, prosząc Mátki Przeoryszey, o czternastce Swiwołkowych, nie mogła ich uprosić, dla ubóstwa Nowey fundacyi: aż o to słyszac, że dzwonią do Forty, pobiegła, y w Kole znalazła czternastce Swiwołkowych, ani się potym dowiedziała, kto ich dał. Innego czasu gdy dla tegoż ubóstwa, nie miała za co kupić czego, dla iedney Chorey na posiłek, obaczyła Kota, idącego z Ogrodu, coś w pysku niesącego, a rozumiejąc że myśli, rzuciła kamykiem na Kota, który uciekając zostawił Ptaká wielkiego, na pokarm Chorey Zakonnicy. Gdy raz w rozmyślaniu Męki ZBAWICIELA, te słowa CHRYS TVSOWI rzeczony powtarzała *Oto Człowiek*, słyszała Jego do Siebie mówiącego; *Oto Oblubienica.* Innego czasu, powiadano że Obraz CHRYS TVSA Vbiczowanego, który był na Kurytarzu, do niey prze-

mowił: Przepowiedziała iedney Zakon-
nicy, iż w krotce, y pierwszą po niey
miała umrzeć. Swoię zaś bliską śmierć
widząc, prosiła o SAKRAMENT
ostatniego pomazania, y o Gromnicę,
przy polecaniu duszy: którą potym z

oddaniem się na wolą BOSKĄ, y
weselem przyjęła, Roku Pańskiego 1554.
dnia osmego, ciężkiej na Malignę
Choroby, która się poczęła dnia dwu-
dziestego dziewiątego Marcá.

††

Z Y W O T

*Wielebney Matki MAGDALENY, FLOREN-
CYI, od Krzyża.*

1291

Wielebna Mátká MAGDA-
LENA FLORENCYA
od Krzyża, zwána ná
świecie Florencyá, *de*
Merode, z Szlachetnych
urodziła się Rodzicow,
to jest z Oyca Pána Filipá *de* *Merode*,
Gráffa Midelburgu, y Námiestniká
Ipru, z Mátki zaś Páni Joánnny, *de*
Montmorenci: miała czterech Bráci,
y siedm Siostr, z których jedna została
Nászą Karmelitanką Bosą, w Konweń-
cie Monteńskim, pobożną Siostrę násla-
dując. Nászą MAGDALENA, FLO-
RENCYA, urodziła się, Roku Pań-
skiego 1595. dnia czternastego Kwie-
cniá, Świętey LVDWINIE poświę-
conego, w Hastelindaćie włości Oyco-
wskiej, w Grafftwie Namurceńskim.
Poprzedził iá Pán błogosławieństwami,
od pierwszych niemowlęcych lat, prze-
ro tak uprzedzoná, samá tylko miłością
BOSKĄ tchnęła, á Ipytáná jakby się
zwała, odpowiadała, jestem Máleńką
Oblubienicą CHRYSSTVSA JEZV-
SA. Zaczym Rodzice wielce iá kocha-
li, lecz Dáád z Mátki, Pán. Baro, *de*
Croisilles bárdziej iá kochał, u którego
w Brugu ordynaryinie mieszkała. Siod-
mego roku wieku swego, przyięta by-
ła do Kongregacyi Kanoniczek, Świę-
tey WALDETRVDY, w górach Hán-
nonij, gdzie w dobrych obyczajach, y
ćwiczeniu się w Cnotach, pod opieką
Krewney swoiey, iako Siostrzenica nay-
ukochańsza zostawała. Májąc już lát

dwanaście, poczęła się w Modlitwie y
bogomyślności ćwiczyć, y od innych
Ipolectności odłączać, bárdzo też ra-
no często do Spowiedzi, y Kommunii
Świętey przystępowała. Gdy pewnego
czasu jachála do Tornaku, do Biskupa
tamecznego Miasta, Maxymiliana *de*
Gaud, Krewnego swego, zgubiła skrzy-
neczkę, gdzie Kleynoty y inne drogie
rzeczy chowała, z ktorey nieszczęścia,
gdy się smuciła Siostra iey, oná gár-
dząc ziemskimi skárbámi, rzekła do
niey wesoło, *I cóż to jest moja Siostra?*

Widząc że ná Świecie nie masz,
dla duszy prawdziwego pokoju, posta-
nowiła go cale opuścić, á do Stánu Zák-
onnego chęć obrocić. Tráfiło się, że
ná ten czas, Ciało Chwalebne Me-
czennika, Świętego ALBERTA Kar-
dynála, tytułu Świętego Krzyża, Bisku-
pá y Xiążęciá Leodyeńskiego, Syná Go-
desryda trzeciego Xiążęciá Brabáńskie-
go, przenoszono, z Remu do Bruxell
w Mieście Monteńskim, z Solemną Pro-
cessyą przyięte, (ná ktorey była Ná-
sza MAGDALENA, FLORENCYA,) y w Kościele Świętey WALDETRV-
DY złożone, dnia czwartego Grudniá,
Roku Pańskiego 1612. Wielce się pole-
cała temu Świętemu, dla ućisku który
cierpiála, álbowiem, bárdzo ná ten
czas nálegał ná nią Oćiec, áżeby się
jednemu godnemu z Pánów Niemiec-
kich zaślubiła: przeto gdy się usilniey
przy Relikwiach tego Świętego modliá
ła, ten wewnątrz głos jawnie z wó-
rozu-

1292

rozumieniem usłyszała; *Gdzie ja idę, ty pojedziesz.* Co potym obaczyła spełniono. Pojechała tedy do Bruxell, ażeby od Oycy otrzymała pozwolenie, wstąpić do Zakonu Nászych Zakonnice Monteńskich, które przecie otrzymała, niby Cudownie, bo ią Ociec postanowił był wspomnionemu Szlachetnemu Panu Niemieckiemu, w Małżeństwo oddać. Gdy o powrocie do Miasta Montenskiego zamyslała, Xieźna Niderlandu, życzyła sobie, ażeby ta Pánienka została Zakonnica, tu w Bruxellu, y w swoim pojeździe, przywiozła ją do Konwentu Nászych Zakonnice, y na iey obłuczynach była.

1293 Zostawszy Zakonnica, z przedziwną Duchą gorącością, w drodze do skonałości postępowała, żadnych nie wzdrygając się prac, umartwienia, y wizerunków Vstug pokornych, Ktorey Pán, wszystkie Zakonne ćwiczenia, nie tylko łatwe, ale też y miłe uczynił; Więc co pierwey iść z Oliwą obrzydzenie miewała, żadnego na potym nie miała. Bogomyślności z ochotą pilnowała, y dziwną miłością, Zakonnice kochała. Zazdroszcząc iey Szatan takich Cnot, straszliwemi ią widowiskami napałtował, y pozornemi racyami na Swiát wywabić usiłował. Lecz ona zawsze przy zwycięstwie została, za łaską BOSKĄ, y oczywiłą nadprzyrodzoną pomocą; albowiem widziała pewnego czasu, dwoie siedzenia ognistego w piekle, y zrozumiała, że iedno było zachowane, wspomnionemu Szlachetcowi Niemieckiemu, ktoremu była naznaczona. (bo Heretykowi;) drugie zaś dla siebie, bo zostawszy na Swiecie, y iemu się za Małżonkę dostawszy, mogła by była zezwolic na iego Herezyę, które widzenie, wielki bardzo strach y słabość, w niey wzbudziło. To widzenie wzięło swoy skutek; gdyż ona tak statecznie trwała w służbie BOSKIEY, że gdy owiey przeszły Oblubieniec, trwając ku niey w swoim affekcie, nawiedzała ją, jeszcze z nią o ślubnych kontraktach traktował, ona go nietylko słuchać niechciała, ale raczy sama na nim wymogła, że potym Kátolikiem umarł.

1294 Roku Pańskiego, 1614. drugie-

go dnia Márcá, Solemną uczyniła Profesya: I odtąd już ślubami obowiązana, z większą gorącością do doskonałości ciągnęła, osobliwie ćwiczeniem się w Modlitwie, na ktorey często nie poruszoną zostawała, a podczas w Zachwyceniu zostając, nie odpowiadała na pytania, y na teyże Modlitwie, taką miłości y weselą wielkością napełnioną bywała, że od gestow powierzchownych, które procz intencji swojej czyniła, lubo ią przestrzegano, żadną miarą wstrzymać się nie mogła. Wszystkie Zakonne powinności, nawet podle y przykre, weselo odprawiała. Będąc zaś Zakrystyanką, z przedziwnym poszanowaniem, starała się o wszystko, co do ozdoby Kościoła, y do uszanowania Najswiętszego SAKRAMENTU należało. Roku 1645. dnia czwartego Páździenika, obrana była Podprzeoryszą, na którym Vrzędzie, nieporównane w odprawianiu Káptáńskich Pácierzy, y bardzo pilne miała staranie.

Wszystkiemi iasniała cnotami. Zywą Wiarą tak BOGA poznawała, że 1295 iednym prostym weyżreniem, wszystkie iego przymioty rozważała, niby zachwyconą zostając, na wspomnienie samego Imienia BOSKIEGO, które często powtarzała; y wielkimi wypisane literami na miejscach publicznych wystawiała. Z Wiary rosta w niey Nádziecia gruntowna, którą w BOGU nad wszystko dobrym, pokładała, y gorącą wielce miłość, którą często nad zwyczaj zapalała, gorące wydawała wołania do BOGA, wzdychając y mówiąc podczas: *Ach BOZE mój, ktoby Cię nie rad zżywał?* dla BOGA nad wszystko kochanego, prace y boleści weselo znosiła. Bliźniego, z miłością kochała, które kochanie osobliwie przeciwko Zakonnicom pokazywała, a w ten czas náybardziej kiedy chorowały, a ona staranie chorych, z powinności miała. Wielkie Nabożeństwo miała do BOGA, Najswiętszey PANNY, y Świętych PANSKICH, w którym ćwicząc się, wiele od BOGA łask odebrała, albowiem wiele widziała z swoich Siostr, Kláštora Bruxelłenckiego, w Niebie Chwały wieczney zażywających. Między Świętymi Pátronami swemi, liczyła

Ja Świętego PAWŁA Apostoła, MARYA MAGDALENĄ, y Świętego AVGVSTYNA, w których wielką miłość BOSKA znajdowała się. W wielkim także miała poszanowaniu. Wielebną Matkę ANNE od Pana JEZUSA, którą często w Chwale widziała, y Pocięzycielką miała w utrapieniach, iako y Pomocniczką w pracach; będąc zaś w ciężkich dolegliwościach, słyszała ją sercá sobie dodającą temi słowami; *Ufaj Córko: Z iey objawienia, o wielu przyszłych rzeczach wiedziała, a oobliwie o Śmierci swoiey Matki, między naznaczonemi dniami opowiedzianej, którą na ten czas ona przepowiedziała. Wiedziała też o wewnętrznych innym powierzonych łaskach.*

¹²⁹⁶ Głęboziej była pokory, z ktorey wszystkiemi siłami starała się, ażeby między Siostrami Konwierskami Profetką uczyniła, y między niemi policzoną była. Nigdy o swoich Rodzicach, y Krewnych niemówiła, zwykła mawiać. *Honor mój jest w węgrodzie, y w ten czas w największym Honorze będę, gdy mna bardziej gardzić będą.* Leczym powierzchownemi upokorzeniami, podłą się niby wszystkim pokazywała. Trzy Zakonne śluby, tak doskonale zachowywała, że u innych była w podziwieniu. Wielce szanowała Vbostwo, nie mając do swego zażywania, tylko właśnie potrzebnego, y z tą cnotą zgadzającego się. Czytłość Panieńską w swoiey osobliwej skromności, y ułożeniu powierzchownym ciała, zawzięte pokazywała. Prędkiego y ślepego Postulzeństwa we wszystkim pilnowała, na skunienie postulzną będąc Przełożonym y Spowiednikom, iako też y innym Zakonnikom, nawet y młodszym, w całe upokarzającą się. W umartwieniu y pokucie zawzięte się ćwiczyła, niby okrutną na samę siebie stawiając, mówiąc: zesmy powinni wyrzucić starego Adama; zacyzmy oprócz ordynaryjnych, y nad zwyczajnych Zakonnych mortyfikacyi, wiele innych czyniła, częścią w krwawych dyscyplinach, częścią w ostrych Cylicyach, częścią w Kolczytych łańcuskach. Wielką szczerotę y prostotę tak w mowie jako y w uczynkach zachowywała:

A trąfiło się pod czas, że w tey umysłu prostocie, przyszle opowiadała przy padki.

¹²⁹⁷ Już od Roku 1624. dla ciężkich swoich chorob, za zdaniem Doktorow w krotce miała umrzeć, lecz cudownie na ten czas uzdrowioną została, zaśługą postulzeństwa, gdy iey przykazała Matka Przeorysza, ażeby tak chorą będąc, poszła do pewnego Oratorium, y tam się modliła, pokiby nie ozdrowiała, co się tak zaraz stało, y zdrową powróciła, y tak przez pięć lat od chorob ciała wolną była, lubo wewnętrznych uciśkow na to miejsce wiele cierpiała. Przyszle choroby wrociły się potym, a nawet y nowe nastąpiły, iako to skurczenie żyl, scyatyka, y kolki, także y Chorobą na kamień; ktore jednak lżejze iey się zdawały, w porównaniu uciśkow duży, ktoremi ordynaryjnie uciśniona bywała, na pomnożenie zaślugi iey, y wyprobowanie miłości. Lubo zaś zdala się od BOGA niby byż opuszczoną, w posrod tych pokus y dolegliwości, z statecznym oddaniem się na wolą BOSKĄ, mawiała do Pána; *Tak niechaj będzie, poki będzieś chciał, aż do skończenia Świata, jeżeliby się Tobie podobato, kontenta jestem, niech się stanie wola Twoja.* Taką doskonałością tey Wielebney Matki rozniezony Szatan, straszniemi ją widowiskami trąpił, a pod czas szkodliwemi, albowiem, pod czas nad potrawami pokazywał się nakształt bufoná, pod czas nakształt pałaká, ażeby ją od iedzenia odwoził; pod czas ciężko biciem na Ciele dręczył, zacyzmy Wielebną Matką w całe zbitą, ciężkie Męki cierpiała. ¹²⁹⁸

Roku 1651 dnia dwudziestego osme go Października, powtornie obrana była Podprzeoryszą: Ale pilnując Zakonney Obserwancyi, do wspomnionych chorob scyatyki, pullow słabości, y kamięnia, przyłączył się paraliż, y kancer wielce uprzykrzony, w lewey pierści. Roku Páńskiego, 1652. ktory powoli rosnąc, całą pierś osiągnął, y z wolną dziury w ciele poczynił, y ciało zgnoił, z boleścią nieznośną, y uprzykrzonym fetorem, dla ropy ciężkiej, co y Wielebną Matkę, y inne Zakonnice trąpiło; iednak od spolnych Aktow nie unikała,

unikala, gdy icy bydz na nich pozwala-
lano, poki dnia dziewietnastego Kwie-
tnia, Roku 1654. na calym cieie nie
byla wyniszczona. Tak zas w niey go-
re wzieła Choroba, ze z rozkazania
Doktora, dnia dwudziestego pierwszego
tegoz Miesiaca, przyięła Nayswieższy
WIATYK, a dnia dwudziestego czwar-
tego, SAKRAMENT ostatniego pomá-
zania, z wielkim Nábozeństwem, y
zbudowaniem przytomnych, y odtąd
lepiey się na drogę wieczności gotowa-
ła, rozne miłości Akty czyniąc, czę-
ścią ku Vbogim, częścią ku duszom
w Czyścowych mękách zostaiącym,
jałmużny y Miłe Święte aplikując, y
siebie Samę na Ofiarę dla ich pociechy
chętnie ofiarując. Dnia pierwszego
Czerwca, powtornie Komunią Świę-
tą przyięła, z wielką Dutzy pociechą
mowiąc; *Jako pragnie Jelen do źródła
wod żywych, tak pragnie dusza moja do
Ciebie BOZE; I te także przydała słowá,
Pragnęła dusza moja, do BOGA źródła
żywego, kiedy przyjdę, y stanę przed o-
bliczem BOGA.*

Zrozumiawszy potym, iże w kro-¹⁹⁹
tce má umrzeć, pokornie prosiła, á-
żeby ją z łózká na ziemię zložono,
aby tym uczynkiem, wyraźnief CHRY-
STVSA ná KRZYŻV umieraiącego ná-
sladowála. Gdy zaś chcieli ráká opá-
trzyć, straszne wcale do widzenia, ále
BOGV y ANIOŁOM miłe pokázalo się
widowilko: Tak álbowiem zepsute by-
ły pierśi, ze od szyi aż do środka, y
od ramienia lewego, aż do prawego,
jedná była rana, tak głęboká, ze kości
widać było gołe, y błonki z muszkuła-
mi wiszące, z stráchem pátrzących, y
z podziwieniem, tak znácznief icy cier-
pliwości. Vstáwily ná siłách, y skło-
niwszy ná pierśi głowę, trzymając w
rękách Gromnicę, y żegnając wlystkich
skonála, dnia trzeciego Czerwca, o go-
dzinie piątey przed wieczorem, w Wi-
gilię BOZEGO CIAŁA, Roku Páń-
skiego, 1654. wieku swego pięćdzie-
siatego dziewiątego, Zákonney Professyi
czterdziestego pierwszego, z pospolitą
opinią Swiátobliwości.

Z Y W O T

Wielebnego Oycá DOMINIKÁ, od Świętego
MIKOŁAJA.

1300

Wielebny Ociec DOMINIK,
od Świętego MIKOŁAJA,
urodzeniem Niderlańczyk,
w Prowincyi Gweldryi, z
pobożnych y uczciwych Ro-
dżicow urodził się. Pod dy-
rekcyą Rodzicielską w Chrześciańskiey
pobożności wyćwiczony, y do Náy-
świętzey MARYI Panny, wielce ná-
bożny, ieszcze młodym będąc, sam się
na icy usługi w Zákonie Kármelitań-
skim poświęcił. Zostáwly Zákonni-
kiem, z nieporównaną gorącością ducha
do doskonałości ciągnął, y w krotce
stał się doskonałym: Ale ze był ro-
stropny y uczony, poczęli go wszyscy
wielce szanować, y ná Godności Zá-

konne promowować, y już Podprzeo-
rzym y Wikarym Kolonieńskiego Kon-
wentu był obrany, ná którym Vrzę-
dzie osobliwze Zákonney Obterwan-
cyi dawał znaki, y wlystkich cnót
Zákonnych pokázował z siebie przy-
kłady, o których w pospolitości tylko
mogłem się dowiedzieć, ále je łatwo
poznać z wielkiego prágnienia dosko-
nałości, ktore się w nim záwize po-
mnázalo.

1301

Będąc wewnątrz skutecznie od BO-
GA powołany, do wielkiej życia swiá-
tobliwości, postanowił od zwolnione-
go stanu Zákonu Kármelitańskiego,
przeysć, do Naszey Reformy, gdzie
pierwornego ducha, y ferwor ELIA-

Z A. Fundatorą y Pátryarchy, záchowują. Lecz gdy do wypełnienia tego pragnienia, wiele y ciężkich miał trudności, wśzystkich sposobow z wielkim staraniem zażywał, áżeby otrzymał pozwolenie od swoich Oycow, ktorzy bydz odłączeni od jego Świętey Społeczności niechcieli. Lecz gdy ludzkie niepomogły starania, do BOGA y Najswiętszey MARYI, Karmelu Mátki y Patronki uciekł się, innych także łącząc przyczynę, osobliwie Mátki, swoiey, ktorá extraordynaryiney dobroci była białogłowa. Tá wielká fluga CHRYSTVSOWA, prągnienu Syná dopomagając, usilnie prosiła Páná, o pomienione przeyscie do Reformaty; Y dla otrzymania tey łaski, daleką y trudną, do domku LORÉANSKIEGO podroz przyięła: Tam tedy po wylaniu wielu łez, upewnioną zostála, że požadana łaska, ná syná otrzymała. Tak pomyslną nowinę, kochaná Mátká pobożnemu Synowi oznáymila, przykázując mu, áżeby z tak wielką łaską zgadzał się, y między Karmelitami Bołemi, Świętym zostál; zá ktorým Najswiętszey PANNY prosiła, y pozwolenie swoiey prózby od niey otrzymała. A jeżeliby zá tey łasce nie korrespondował groziła, iż w dzień Sądu, przed Trybunálem, Sędziego, skárzyć sama miała na niego, y niewdzięczność mu jego przed oczy wyrzucác.

¹³⁰ Zá Pomocą BOSKĄ, zwyciężywszy wszelkie trudności, przyięty był do Nászey Kongregacyi, Roku Pániskiego 1622. y do Nowicyátu Bruxelleńskiego posłany, gdzie prągnienu swego skutek odebráwszy, záwśze wesóły był y kontent, tak dalece, że dla duchowney wesółości, y dultzy poćiechy, ledwie mógł sypiac; álbowski chćiwy będąc nábycia doskonałości, á doskonały stan Nászey Reformaty uwážając, wielce się delektował, tak wielkich cnot przykładem, przy ktorým codzienn postępowál. Będąc zá Xiędzem, inny Bráci Nowicyúzom, przykładem wśzystkich cnot przyświecał: álbowski w áktach spolnych wielce był pilny, w ceremoniach Nászego Zakonu, y Kościelnych obrządkách záwśze

doskonály, w pokorze, nieporównany, w ukladności bez podobieństwa, w milczeniu wielce surowy, á do modlitwy y umartwienia wielce był skłonný. Ná to w wykonaniu posłuszeństwa, osobliwie tego, ktore ślepym názywają, záwśze był ochotný: álbowskiem w pełnieniu tey cnoty, był ślepym, y widzącym, ślepym bo włásnego rozumu, oczu nie miał, widzącym zá to ciekawemí rozumu oczami, patrzał, ná Magistra swego nie tylko rozkazy, ále y skinienia, ktore jako, wyroki CHRYSTVSA obierwował. Prostego posłuszeństwa, jeden z wielu przytoczę przykład: Gdy pewnego wieczora, z Magistrem y innemi Nowicyúzami po Ogródzie Bruxelleńskim przechodził się, kázal Magister wśzystkim zbierác poziomki, y żeby uśladzili jedli je: Nieuśtyśal tego drugiego rozkazu, Natz DOMINIK, Zaczyn trzymał poziomki w ręku, aż do drugiego dnia ku Mízy; Poszedł z niemí ná Kompletę, spał z niemí, wstał ná Jutrzníá o poł nocy, tak že ná Modlitwę ráno, á záwśze poziomki w ręku trzymał. Záwołány tedy ná Mszá Świętą, niewiedział co miał czynić, proste posłuszeństwo rozradzało poziomek porzucác, ále rewerencya Mízy Świętey rádziła. Rzecz tę Pánu BOGV polecil, lecz gdy ná Mszá szedł, spotkał się z Magistrem Nowicyúzow, ktorego gdy Szkaplerz brał do pocałowania ręką prawą, obaczył Magister tę rękę ścisnioną, ktorá kázal DOMINIKOWI otworzyć, on zá otworzył rękę, pokazał poziomki, już od gorąca zeplute, więc Magister rozkázal je porzucíc, á uwážając posłuszeństwa tajemnicę, áżeby Nowicyúzá w pokorze utwierdził, o niedbálistwo w odprawianu Mízy Świętey polájal go, y polájawszy go sám odszedł.

Skończywszy rok Nowicyátu, so-1303 lemną uczynil Profesiá, z wielką dultzy poćiechą, y iestcze z więkzym Zakonnikow ukontentowaniem. Będąc zá wielce doskonałym y rostopnym, zatrzymány był w Nowicyácie, niby zá Socyúza Magistra do ponocy, dla zbudowania Bráci: Był álbowski ku wśzystkim pokorný, y tak wielce przyiemny, że gdy pozwolono mówić. Bracia

cią w kolo go obśtapiwszy, chętnie mowiącego słuchali. Ku wszystkim zaś wielką miał miłość, dopomagając w pracach, serca dodając w trudnościach, y ciesząc w utrapieniach; lecz osobliwie przeciwko chorym miłość swoją oświadczał, nad których dolegliwościami y bolesciami ubolewał, y powierzchownemi cieszył usługami, tak, że o nim mowiono, iż był z miłości złożony.

¹³⁰⁴ Dla Instrukcyi, y rozkrzewienia Nászey Niemieckiey Prowincyi, wielu z Niderlandu Nászych Zakonników posłano, Roku Páńskiego 1624. a między inżemi Nászego DOMINIK A, z dwunastą Nowicyuszami, którzy wszyscy, tamże pod iego dyrekcją Profesję uczynili. Potym posłany był do Frągi Metropolii Czeskiej, gdzie wzorem Apostołów, Kaznodziejski Urząd sprawował, y Błogosławieństwem BOSKIM zmocniony, wielu nawrocił Heretyków. Był taki jeden, który niezwyčajny szaleł po domu swoim słysząc, rądził się Oycą co miał czynić. Wielebny Ociec rądził mu, żeby się ośmieliwszy, do straszney duszy odezwał, a nie pozwalając się iey dotknąć: Usłuchał ten, y pytał się koby był, y czego by chciał, aż usłyszał że była duszą pewney błogłowy w Czyłczu zatrzymaną, za to, iż pieniądze na Mize Święte ofiarowane, na inne potrzeby wydała, powiadając, iż niemogła z tych mąk być uwolnioną, pokiby obligacyi, w odprawieniu Mszy Świętych zadosyć nieuczyniono. Lecz gdy na utwierdzenie opowiedzenia tego, dotknąć go chciał, on niepozwoił, ale podał kartę, papieru na którym figura palców wypalonych została: Uczynił zadosyć obligacyi, dał na Mize, a potym uwielbioną widział ową duszę, dziękując sobie za wyświadczone dobrodzieństwo, którym Cudem, y sřaraniem Wielebnego Oycy, zaraz się do Wiary Kátolickiey nawrocił.

¹³⁰⁵ Był wiele razy w Prowincyi Niemieckiey Przełożonym, z wielkim Zakonnej Obserwancyi pomnożeniem, albowiem częścią słowami częścią przykładami swoimi, w sercach poddanych swoich ogień miłości y pobożności zapalał. Obrány

był Przeorem, Monáchińskiego Nowicyátu w Bawaryi, gdzie przedziwnym ferworem, poprzedzał wszystkich, nad ktorými miał zwierzchność. Będąc Podprzeorzym y Wikarym, Kołońskiego Konwentu, heroiczny ákt, tak pokory, iáko y posłuszeństwa uczynił: Wszczęła się była wątpliwość Zwierzchności, w rządzeniu Nászych Zakonníc, między pewnym Prálatem, Kościoła BOZEGO, y naszymi Zakonnikami: Wielebny Ociec widząc się być obligowanym, do bronienia práwa Zakonnego, tak spráwę w Senacie Miejskim skutecznie promowował, że sentencyą po sobie otrzymał. Lecz gdy na uzálenie się Prálatá, Ociec Nász Generál rozkazał Wielebnemu Oycu, á żeby zadosyć uczynił Prálatowi, punktualnie posłuszeństwo pełniąc, y na sprawiedliwą spráwę naszą niedbając, otrzymawszy powtórny w Senacie audyencyą, tak skutecznie za Prálatem mówił, pierwsze swoje zbijając rácyę, że Kásatę pierwszego dekretu otrzymał, w tym będąc zwyciężonym, ale nad sobą samym zwycięstwo otrzymując.

Roku Páńskiego 1647. Pojachał do ¹³⁰⁶ Rzymu na Kápitulę Generálną, zostawszy Socyuszem Prowincyálnym Niemieckiey Prowincyi, gdzie (mówi Autor) widziałem go. Tam obrány był Przeorem Konwentu Maltańskiego, w którym wielką opinią Świątobliwości swojej zostawił. Miał dar rozeznanía duchow, y wdzięczny skutek skruszenia serca, y do wylania łez nakłonienia. Powiadał iego Podprzeorzy, Ociec HIERONIM, MARYA, Seneńczyk, że chcąc mieć skruszę, y płakać za grzechy, przytędził pewney nocy do niego na Spowiedź, aż na jedno słowko iego skruszony, tak gorzko płakał, że się ledwie od łez mógł potym wstrzymać. Powiadał także tenże Ociec, iż Nász DOMINIK, Sumnienie poddanych przenikał, y jego samego napominał, iáko Bráci Zwierzchności swojej poleconych, y sposobem każdemu z nich przyzwoitym; umiał rądzić.

Ledwie rok na Przeorstwie swoim ¹³⁰⁷ Maltańskim przepędził, kiedy obrány był Wizytátorem Generálnym, Konwen-

wentow y Rezydencyi, które má Nášz Zakon w Wschodnich Krájách, majacy potym tam mieszkać, jáko Wikary Prowincyalny, tak Persyi, iáko y Indyi. Puściwszy się z Intuły Melity, przepłynął do Brzegów Syryi, y Pálestyny, gdzie Nášzych Oycow mieszkających y bawiących się Misłymi, Oycowskim wizytował áffektem. Z támtąd przeszedł do Persyi, gdzie równą miłością Misłyonarzom Nášzym Sercá dodawał. Potym do Indyi Wschodnich przybył: ále iak wiele prac poniosł, w iak wielu był niebezpieczeństwach, w tak wielkich podróżach, między owemi grubemi Narodami, ledwie się połąć może. Doświadczyłem ia (mowi Autor) mogę miarkować, y w pośpolitości mowić: lecz że nie mász partykularnych o tym wiadomości, opuściwszy to, do inšzych iego uczynkow, wyraźniey, od nierozłączonego iego Towarzysza opowiedzianych, obracam się. Ten był Brát JOZEF od Náyświętszego SAKRAMENTV, rodem z Indyi, który potym z nim aż do Smierci przedstawiał, y obšerną, tak życia, iáko y Smierci iego relacją wypisał, z ktorey wiele opuściwszy, co osobliwszego namienie.

1308 I o Góy Metropolii Pánstvá Lutzitańského, w Wschodnich Indyách, przybył Wielebny Oćiec Roku Pánkiego, 1649. á po inšzych Vrzedu swego sprawach, o náwroceniu niewiernych pilne miał stáranie; záczył wezwał z Krolestwá Kanaryskiego y Miasta Mángalor, wípomnionego Bratá JOZEFFA, y Oycá SEBASTYANA, od Náyświętszego SAKRAMENTV, áżeby się z Misłyi swoich sprawili. Niechciało ich Pospolstwo puścić, ále iednak záprzyobiecániem powrotu, pusćili ich Tym przychodzącym, Wielebny Oćiecdrogę zábiegł, nogi umywał, y Oycowskiego áffektu miłością, do siebie przyćiskał, Sam im, swemi rękami usługując. Vsiyszawszy zaś że w krotkim czasie, więcey niż pięć set Niewiernych do CHRYSŤVSA náwrocili, y wielu Apostátow do Wiary przywrocili, dzieć ich pochrzcili, y im SAKRAMENTA Kościelne ádministrowáli, wystawiwszy tam tryumfalną Krzyżá Chorągiew, na

przed ręce podniósł ku Niebu, potym pelen rádosci, porzucił się ná ziemię, y BOGV dziękował. W takiey zaś doskonałości życie swoje prowadził, że poddanych do podziwienia, y pobożnego náśladowáná pobudzał. Codziennie, oprócz dwoch godzin, spólney Modlitwy wnétrzney, inną o pułnocy po Jutrzní, y puł godziną w Celi czynił, w ktorey nigdy go niewidziano siedzącego, ále ustáwicznie klęczącego. Zeby się zaś z samym tylko Pánem BOGIEM zabáwiał, Swieckich konwersacyi unikał.

Roku Pánkiego, 1650. dnía ósie-1309 mnástego Czerwca, wpadł w ciężką chorobę, á Febrá tak była gwałtowná, że mu zmysły przez trzy dni odieła; Lecz przyszedłszy do siebie, z przedziwnym zdániem się ná wolá BOSKÁ, Jego się polecil wo i, mowiac; *Panie tu stoję, widzę dobrą, ześ mnie náwiedził, á żebym mógł co uzyskać dla dobra Dušy moiej, tu stoję Panie, niech się stánie zemna według woli Twózey.* Á lubo Málná w swoiey mocy przez siedm dni trwała, iednak przykrości iey, z wielką znošł cierpliwością, y ustáwicznym ćwiczeniem się w cnotách. Dniá pewnego, tak w nim gość brała Chorobá, że iuž ciepło przyrodzone, y puls ustáwał, y rozumeli że w krotce umrze: Lecz na przyšcie Doktorá, otworzył oczy, y rzekł Zákonnikom, *Weselo, weselo Oycowie, bo BOG błogostawiony, uczynił mi łaskę,* (znac rozumiał uzdrowienia) y wšyřtkich do ćwiczenia się w Modlitwie, y stárania się o Náwrocenie duš animował. Potym obroćiwłszy się do Doktora rzekł: *Panie Doktorze, czyń Wáśmość co chceš zemna, bo mi Pán BOG w tej Chorobie łaskę uczynił, ázebym ná potym o nim pámgtał, y moy dług wypłacał: z tym Ciałem, ktore zá mego mam nieprzyjaciela, czyń Wáśmość, według rozsádku swego.* Ják długo trwała tá Chorobá, každego dnía przyjmował Náyświętszą Komuniá, y z wielką rewerencyą Mszy Świętey słuchał, tak zaś zachowywał Zákonne milczenie, że y w ten čas, gdy czego potrzebował, támemi znákami wyrażał.

Jak się obáczył ztey Choroby, y dořto
sił

sił lepszych począł przychodzić, zaraz wszelkie posiłki Chorem przyzwolite porzucił, y ledwie ich prozbami Zakonnikow przymuszony zażywał. Zdrowym zaś zostawszy, Zakonną Obserwancyą we wszystkim zachował: co dzień czynił dyscyplinę, oprócz tej którą u nas trzy razy bywa w tygodniu. y Zakonnikom pomagał swoimi usługami. Dnia pewnego, siedząc w Refektarzu, usłyszał że białogłowa umierająca, o trzy mile będąca, prosiła o Spowiedź, wstał na tych miał nie nie ladszy, y tam pobiegł: Po skończoney Spowiedzi, y danej konsolacyi duchowney, wrocil się do Konwentu, a gdy mu jeść dawano, skruszony rzekł; *Czy możesz to być Panie, żebym ja niewierny, y niewdzięczny twoim łaskom, wygodnie objadował, a uboga ora Tobie miła umierała, od wszelkiej ludzkiej ogołoconą pomocy, Panie za pozwoleniem Twoim posłaj jej moję porcy: co zaraz uczynił, przykazując temu co niość potrawy, ażeby miał o chorey staranie, y innych ubogich szukał, o obliwie wdow y Pannienek, dla których Wielebny Ociec, starał się o obfite jałmużny, które w Forcie Konwenckiey, kaźdey Soboty rozdawał im. Gdy się zaś náprzykrzali ubodzy, a usłyszał że ich Brat Fortyan ślał, bardzo go o to karał, mówiąc: *Czego się boisz? jeżeli przybywa Ubogich, Pan swoim prowadować będzie, y im choyniejszy będzie, tym nam obficiej zysłać będzie, a do tego będąc ubogim Zakonnikiem, powinienes ubogich kochać.**

1311 Otrzymał pozwolenie na dokończenie Kościoła, Kollegium Nászego Świętey TERESY, na przedmieściu Miasta Goy, y za błogosławieństwem BOSKIM extraordinarynemi wiernych supplementami zakończył. W wielkim był u wszystkich poszanowaniu, Inkwizytorowie szanowali go, w czym Wicerey wszystkich poprzedzał: albowiem, przychodzącego z wielką ludzkością przyjmował, y iemu najwyższe y nayspoważniejszy sprawy polecał. Zostawał w porożnieniu z pospółstwem Wodz Miasta Dywieńskiego, dokąd posłany Nász DOMINIK, zaraz rozroznione animusz poiednał; niechciał iednak osiadowaney sobie choy-

ney przyjac jałmużny, którą mu tak Wodz, iako też y pospółstwo tameczne osiadowało, radząc Xiążęciu żeby to raczy na ubogich rozdał, pospółstwu zaś mówiąc, że bardziey pokoiu między niemi, niż podarunkow pragnął.

Następowała w Konwencie Goń-1312 skim Elekcyá Przeorá, różne były obierających zdania, lecz potym wszyscy zgodzili się na Nászego DOMINIKÁ, który gdy niechciał na Elekcyá zezwolić, na prozbę Zakonnikow musiał zezwolić.

Z taką zaś łagodnością y roztro-1313 pnością rządy swoje sprawował, że się wszyscy dziwowali. Tráfiło się że go pewny Człek lekkomyślny, zelżywemi zláiał słowami, nad którym mogąc się łatwo zemścić, niechciał mu y słowa odpowiedzieć, ale wesoło y bez wszelkiego pomietzenia na twarzy, odziedł, a do swoiey Celi powrociwszy, występki jego gorzko oplakiwał, przed Ukrzyżowanym JEZYSEM, y na potym większą mu miłość pokazywał, którą uczynnością ten powtorca skruszony, w krotce potym umierając, prosił Wielebnego Oycá, o odpuszczenie swoiey lekkomyślności. W ten czas umarł OJAN Ewangelista Rzymińczyk, młody w prawdzie, ale talentami y Swiätobliwością sławny Zakonnik, który siódmego dnia Choroby swoiey, szczęśliwie zszedł z tego Swiata, w ostatnim artykule mówiąc z podziwieniem przytomnych, że widział CHRYSYSTVSA Pannę, Nayswiętszą MARYÁ PANNE, y ANIOŁOW, y że słyszał Muzykę wielce wdzięczną. Prácniać wiele Nász DOMINIK, w przywroceniu do zdrowia tego Zakonnika, wpadł sam w Chorobę, ale w krotce potym przyszedł do zdrowia.

Gdy go do Spowiedzi proszono, 1314 słuchał iey z takim pożytkiem y pociechą penitentow, że nábył z rąk wielkiego Imienia, tak dalece, iż wszyscy z nim konwersować pragnęli. Arcybiskup y Inkwizytorowie, oddawali mu wizyty, y Wicerey lubo powážny y ostry, częste z nim miewał konferencye, y pod czas do Stołu zapraszał. Do tego przyszło poszanowanie, iż pewnego dnia płynąc porzecz Gońskiey, a Oyca widząc

cá widząc zdaléką idącego, kazał Zeglárzom przez puł godziny prawie czekać, kiwając ná Oycá chuſtką, żeby przyszedł do niego, á gdy się zbliżył, powſtawszy rękę mu podał, y z podziwieniem dworzánów ſwoich, do ſwego wziął gáleru. Chętnie rad by go był wziął z ſobą do Luzytánii, zaś kładąc ſobie ſzczęśliwą zeglugę w towarzystwie iego, ále Wielebny Oćiec, zleconey ſobie niechciał opuścić powinności, á Wicerey w tym długim żeglowaniu, umarł.

1315 Gdy zá nowym wynálezieniem Kroleſtwa Luzytańſkiego, wypuſzczano z Indyi wſzyſtkich poddanych Krola Hiſzpáńſkiego, á oraz nátenczas wielkie Zakonu Náſzego ſprawy tráfiły ſię, które ná dworze Luzytańſkim miały byđż tráktowane, radzono Náſzenemu DOMINIKOWI, áżeby dla przyſtąpienia do Zakonney, tak wielkiej y niebezpieczney podjął ſię podroży. Wziąwszy w Towarzystwo Brátá JOZEFÁ, od Náſwiętſzego SAKRAMENTV, y przygotowaſszy wſzyſtkie potrzeby, w drogę, wſiadł w okręt dnia dwudziętego czwártego Stycznia. Roku Páńſkiego 1654. Niechciał żadnych ofiarowanych ſobie przyjąć podárunków, á gdy ſię dowiedział o ſkrzyneczce, ktorey on, niechciał przyjąć, y było w niej pięćset Czerwonych Złotyeh, którą przyjął Brát pokryjomu od dobrego przyjaciela, ſtrefował o to Towarzystwa, y ſkrzyneczkę temu, który ją darował odeſłał. Dnia piérwſzego Lutego, od portu Goáńſkiego odbili, y doſyć ſzczęśliwym wiatrem, w Moká-kómbiku ſtángli, gdzie, że wiatru nie było, jedenaście dni bawili ſię. Ztamtąd ruſzywszy ſię, do Wyſpy Świętego WAWRZYŃCA przyplłynęli, y znowu przez dni czternaście, dla wiatru, który uſtał, bawili ſię, z wielkim uſzczerbkiem zdrówia wſzyſtkich. DOMINIK Náſz z niewypowiedzianą miłoſcią ſłużył chorym, poćiechy im, y pomocy dodając, uſtawicznie ſpowiędzi ſłuchiwał, ubogim ſwoie żywnoſci rozdawał, codzién Mſzą Świętą o ſwiece miewał, nie bez wielkiej ſwoiey niewygody, gdyż záwſze muſiał poſcić, bo żeglujący bardzo ráno zwykli jadać.

Lubo zaś w uſługowaniu innym; bardzo był pilny, nigdy iednak pożytku ſwego duchownego nie zapominał: Záczym dwie godziny modlitwy codzién czynił, dyſcyplinę trzy rázy w tydzień, y według opisańia Reguły Náſzey poſcił, á w piątki Chlebem, y Wodą ſię tylko poſilał. Gdy ſocynuz przywodził rácyę wielkiej życia jego oſtroſci, y chćiał go do lżeyszego náмовić, rádząc mu opuścić częſem Mſzą Świętą, którą podczas muſiał miewać, aż po południu, zgromił go Wielebny Oćiec, nazywając go *Ruſidielem*, á twierdząc, że codzienna Mſza Świętá, wiele wſzyſtkim była pomocná.

W takiej był opinii Świętobliwo-1316 ſci, że go wſzyſcy ſzanowali, Świętym go poſpolicie nazywając: y ſam BOG chćiał iego ſwiątobliwość Guda-mi ſławnieyſzą uczynić. Donioſł mu Towarzyst, że Winá w barełce nieſtało, rzekł mu Oćiec, *dobrze Wáſzed patrz*; Odpowiedział Brát, *dobrze patrzył*, ná rozkaz jednak Oycá powtórnie poſzedł y barełkę lekką y próżną, iako y piérwéy, zaſtał; A wroćiwszy ſię do Oycá, zálił ſię, że mu prawdę powiadać mu nie wierzył. Więc rzekł do niego Oćiec; *Máſey wiary, idź powtórné, a uſay w Panu, gdyż winá w barełce niezbęgaćie, aż do końca żeglowania náſzego*. Poſzedł on, á baryleczkę znalazł ciężką, y Winá pełną, ktore potym obficie toczył, poki ná owym okręcie byli. Ten zaś ſpoſob był, życia Wielebnego Oycá: z rana po odprawionych pácierzách Kápláńſkich, y ſkończoney Modlitwie, z rezydencyi wyſzedſzy benedykował okręt, potym nawiedzał chorych, y z zdrowemi ſię bawił, dając wſzyſtkim Náuki żywota wiecznego. Po Mſzy Świętey, y po obiedzie, teſż uczynki miłoſierne czynił aż do wieczorá, álbowiem ná ten czas, Modlitwy y umartwienia w oſobnoſci pilnował. Záczym, wſzyſcy go iako Anioła ſzanowali.

Około Gory dobrej nadziei, wiel-1317 ká náwalnoſć powſtała, którą przez pięć dni trwając, impetem fal, Wiatrow ſzumem, y wielkim okrętu unoſzeniem, wſzyſtkich oczywiſtym niebezpieczeńſtwem ſtráſzyła. Do Wielebnego Oycá

ca uciekł się Styrynik, y w krotce skutku Modlitwy iego doznał: gdyż po skończoney burzy, wspomnianą Gorę w dzień Wielkonocny szczęśliwie minęli. Ziczym z wielką Wroczytścią, BOGV, y Najswiętżey PANNIE, dzięki oddali w Niedzielę Przewodnią. Potym wielu zachorowało, z których dwudziestu pięciu umarło. Wszystkim z wielką miłością służył, dając im porcy swoie, kofzulami opatruiąc, i owszem im y swoy koc chętnie ofiarował. Ze zaś opinią świątobliwości sływał, często żeglujący prosili, go żeby im lekarstwa benedykował, które przez zasługi iego, zawsze im do zdrowia pomagały. Przez czternaście dni, dla wiatrow ktorych niebyło, stali na mieyscu, ale za przyczyną Świętego ANTONIEGO Luzytańskiego, pomyślnych wiatrow doczekali, y za siedmnaście dni, do Insul Morza Atlantyckiego, zwanych *Acores*, Państwa Luzytańskiego przyплыли: A uszedszy nie przyjaćioł Batawów, na Insulę *Paial* wysiedli, gdzie Wielebny Ociec z Bratem, z wielkim affektem od Karmelitow Nalzych był przyięty, y przez dwanaście dni tam się bawiąc, w wielkim był u wszystkich pożanowaniu, wielu mu Wizyty oddawali, y od Zakonnice trzech Klatztorow, na Celebracyą, y na Kazanie był zaproszony.

1318 Z tamtąd ruszywszy, gdy przed Insulę Świętego MICHAŁA przyплыli, umarł pewny Młodzian w dwudziestu pięciu latach, zktorego śmierci, y y wrzucenia Ciała w Morze, Wielebny Ociec wielce z alterowany został. Lecz gdy Rodzicowi, tego umarłego Wielebny Ociec tey nocy asystował, y na łożku zmarłego spał, śmiertelną zaraził się chorobą, którą rozumiał iż dnia następującego umrze. Prosił tedy żeby go na wyspę zabieśiono, gdzie, do Kollegium Wielebnych Oycow Jezuitow, z wielkim honorem, y znaczną miłością był przyięty, dokąd przy, szedłszy rzekł. *Tu odpocznik moy na wieki wiekow, tu mieszkać będę ponieważ obratem go sobie.* Począł go kurować Doktor, od Krwi puzczenia, ale po nastąpieniu większey gorączki w krotce do Niebezpieczeństwa życia przyszedł.

Przeto żeby się na śmierć przygotował, o Świętą Komunią prosił, y Socyusza posłał, z prozbą dla siebie o Komunią; który bojąc się ażeby Wielebny Ociec w niebytności iego nie umarł, odeysć go niechciał, ktoremu rzekł Ociec: *Nieboy się synu, zebym miał sam, umierać, wiem że cię ta myśl trapi, prawdziwie ci mówię, że bezpiecznie idź możesz, bo jeszcze nie przysła godźina śmierci moiej, y ja swego czasu przestrzegę cię.*

W wigilią Świętego ANTONIE-1319 GO Padewskiego, czując się chorobą bardziey osłabionego, przed Xiędzem Rektorem spowiadał się, y o Wiatyk z pokorą prosił: A gdy Najswiętższy SAKRAMENT z wielką Wroczytścią przyniesiono, wielką napelniony radością, podnolząc się chciał klęknąć, ale dla wielkiey słabości, musiał na łożku siedzieć. Uczynił Profesję wiary, prosił potym o pozwolenie, mowienia do CHRYSTUSA Pana obecnego, (słowa iego nizey wyrażą się.) Potym z takim duchem y Nabożeństwem Wiatyk wiecznego żywota przyjął, że przytomnych, do skruchy y łez pobudził. Spytany, zaś czy jest gotowy na śmierć? Odpowiedział, *Gotowy jestem z łaski Pana moiego, Stoć on zemna, Co do śmierci albo życia, niech się stanie ze mną Najs. iętsza wola iego, Wyznać ię żem przez całe życie, nie uczuł wielkiego wesela, iakie teraz czuję wewnątrz, zacznę o niczym innym nie myśleć, tylko o poselsztwie, ktorym mnie BOG do swojej obecności powoła; lubom mu nie być wierny, anim mojemu zadość czynił Urzędowi, y często Zakonnikow naszych zasmucał; Wszystkich przytomnych proszę, żeby dla miłości BOSKIEJ, defekta moje darowali mi, iako też y prace, ktore dla mnie w tey moiej chorobie podjęł: Ludzka jest upać, usam w Panu y w Anialistwach waszych, ze Miłosierdzia BOSKIEGO dosłapię. Potym obrociwszy się do Socyusza rzekł: Bracie moy, Synu moy, przyjaćielu wierny, y towasz rzyśu we wszystkich pracach, ktorz mi dźwigać KRZYŻA Pańskiego dopomagaj, bądź zdrow, y zostay w pokoju, bo idę do BOGA mego, Ciebie samego lemu polecać będę, żeby cię miał w swo-*

iej Opiece, niewatpły, bądź dobrego ser-
ca, bądź wesół, a wiernie służ BOGU,
na którego łasce wzbędzie ci.

130 Gdy inni z rezydencyi jego wy-
szli, a Szatani pokazali się umiera-
jącemu, zawołał na Socyusza mówiąc:
*Wesł Kija, a wyszeł Nieprzyjaciela, kto-
ry chce ze mnie jak z dziećcia żarto-
wać. Zważcie co mi mówi ta diaka be-
sła; niewiedząc bęszło że mam usność
w BOGU Moim, który mi przybędzie
na ratunek tej godziny? Powiedz czego-
bym się miał bać? Zda ci się, że teraz
zapomnę o tym, któremuś dotychczas
służył, bo mię poduszczasz żebym usad
poprzestał? Dla czego mnie skasze na
Męki? co mówisz, to jest fałsz, bo się
od niego spodziewam. Chwał, wieczny,
y bez wątpienia nie zycacie mi na
łasce jego. Potym przydał, Rezydencya
ta pełna jest Murzynow nagich, Mła-
chometanow, y wieprzow, daj mi K R U
C I F I X, a woda święcona pokrop to
miejscę; Y wzięty K R V C Y F I X cał-
kował, y zamknąwszy oczy, słowami
pełnemi miłości, mówił do Wkrzyżowa-
nego. Po krótkim spoczynku, Towa-
rzyza wzięwszy za rękę rękę, Synu
słoy tu z pożanowaniem, bo tu jest O-
tarz z Najswiętszo PANNĄ; z Zakon-
nikami, Biskupami, y wielu Niewiadłami,
a wszyscy mówią Jutrzenia, dopóki mi do
wstania, albowiem chcę z niemi Jutrzenia
mówić. Y wkrótce potym mówił; Już
idę Panie, gotow na twoie usługi, już
przychodzę, tu stoję. Rozumiejąc Socy-
usz że to z gwałtu choroby, niby bez
zmysłow mówił, rozśmiał się; ale Wiele-
bny Ociec obaczywszy twierdził; że
prawdę mówi, y Socyusza do pocało-
wania nożek Najswiętszey M A R Y I
Panny wzywał, pokazując miejsce na
którym ją widział; na który czas So-
cysz iego, wielką napelniony został
radością.*

1321 Wyśłał potym trzech Oycow Je-
zuitow, którzy go dla konsolacyi Du-
chowney nawiedzali, mówiąc, żadnego
nie potrzebuję, aż dnia jutrzejszego. Chciał
także y Socyusza na spoczynek odesłać;
ktoremu odchodzącemu mówił; Gdy-
bym cię nie miał na Socyusa, nie pu-
ścił bym cię na spoczynek, ale jako przed-
tym czyniłem, cieszyłbym się twoim spo-

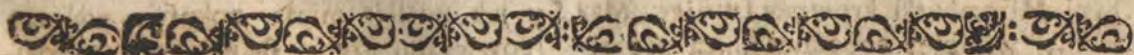
łecznością, Tu jest Pan, Najswiętsza
PANNĄ, y Świętych spoleczność zemna,
nie potrzeba mi nikogo innego, idź dla
Miłości B O S K I E T, y Najswiętszy
PANNI tu obecny, idź na łaskę, albo-
wiem, jutro a godzinie dziewiętej (to
jest na trzy godziny przed południem)
trzeba ci będzie bardzo płakać, ślukać
będziesz, a nieznajdziesz mnie; gdy zaś
spoczywał na ziemi Socysz, swoje ro-
zmowy duchowne kończył. Za pułgo-
dżiny dzwonił na pułnoc; a Ociec
zawołał na Socyusza y pytał go: czy
słyszal wążeczną muzykę? Potym kazał
klęknąć y modlić się za ten Okręt, kto-
rym z Indyi przyplyneli, mówiąc: Nie-
przyjaciela na niego nacierają, z wiel-
kim iego niebepiecznictwem; Y przydał,
Pśam w Panu, y Najswiętszy PANNIE
tu obecny, że wszyscy wierni Katolicy,
którzy są w naszym Okręcie, będą wol-
ni. Lecz gdy Socysz odpowiedział,
iż pomyślny wiatr wieie, y że łatwo
okręt do Portu Vlisiponeńskiego dopły-
nąć mógł; Odpowiedział Wielebny O-
ciec; To wiem, y prawdę mówię, pamię-
taj te słowa moje, a w krótce po śmier-
ci moiej o wszystkim com mówił pewność
odbierzesz, ale nikomu nie powiadaj, bo
nie jest rzecz piękna, nasze tajemnice
rozgłaszać; Idź Synu na Spoczynek, bo
jest wielce ślasygowany, dla miłości B O-
S K I E T zniósł uprzykrzenie y utrapie-
nie, którego ci jutro będzie okazy, żyłem
już dość, już mnie Pan woła, potrzeba
żebym go usłuchał, Własną miłość o nie
go nie pros, tylko ażeby mi dał dobrą
śmierć. Prosił potym o Statuę Świętey
Marki Nalzey T E R E S Y, ażeby ją
do rezydencyi jego przynieśiono, żeby
przed śmiercią, błogosławieństwo od
niej odebrał. Przyniosł tę Statuę sam
Zakrystyan, y bez farygi, lubo ją in-
szego czasu ledwie trzech Ludzi unieść
mogło. Gdy jeden z przytomnych,
Wielebnemu Oycu rzekł, ażeby dla sie-
bie o zdrowie Świętey Młki prosił,
rozśmiał się Wielebny Ociec; Gdy wszy-
scy odeszli, ziadł troche rosółu, y So-
cysz oblił, aby miał staranie u-
łożenia ciała iego, tak przy konaniu,
iako y po śmierci, obrociwszy się zaś
potym do Świętey Młki Nalzey T E-
R E S Y, między innemi rozmowami tak
mo.

mowil: Już skończyłem o Święta! już czas jest, daj mi o moja Święta wraz z Oblubieńcem twoim błogosławieństwo, obacz żem sługa, y synem twoim jest, czas przyszedł, którego protekcyi twoiej potrzebuję, już skończyłem Matko moja. Mowil potym Socyuszowi; Podaj Synu moy, niech cię obtań, błogosławieństwo BOSKIE, Najświętszy PANNY, y Świętey Maski Naszey niech będzie z toba, bądź zdrow Synu, nie turbuj się, bo ja już idę. Pytał się potym, czyli wybiła dziewiąta godzina? Lecz gdy już o pułkwadransie po wybitey dziewiątey usłyszał, mowil. Nic więcej nie czekam, daj mi Gromnicę, y wzięwłszy ją wręce mowil; JEZUS niech będzie z duszą moją, JEZUS, MARTA, y JOZEF, niech będą w społeczności mojej. Po uczynionym szeleście, zbiegli się Wielebni Oycowie Jezuići, na których weyście rzekł chory; Wręce Twoje Panie oddaję Duchu mego, y oczy zamknął. A gdy Xiądz Rektor do uszu jego wołał, ażeby Najśłodsze Imię JEZUSA wymowil, uśmiechnąwszy się Wielebny Ociec, usta trochę otworzył, y znowu zamknąwszy skonął, Roku Pańskiego 1654. w dzień Świętego BONAWENTURY.

322 Usłyszawszy o Śmierci jego, całe prawie Miasto, zbiegło się na solemne jego Exekwie, to jest Xięża świecy z Wikarym Generalnym, Zakonnicy Świętego AUGUSTYNA, y Wielebni Oycowie Franciszkańi, Gubernator Miasta z Szlachtą y pospolstwem. Ciało Wielebnego Oycy, z Oratoryum, gdzie było postawione, z Processyą zniesione było do Kościoła do Kąpicy Wielkiej: Chcieli wżyscy nieść ferekum, ale po długiej koncertacyi, zwyciężyli Oycowie Jezuići, więc Xiądz

Rektor, Xiądz Minister, y dwóch innych starszych, ciało niesli. Złożone było Ciało na wspaniałym Katafalku, które było twarży wesoley, y żywego Koloru, właśnie gdyby śpiącego, y tak piękne, że w zapatrujących się, podziwienie y radość sprawowało. Wszyscy go zwali Świętym, każdy o Relikwie z Hábitu jego, albo o innej rzeczy prosił, Wikary Generalny, wziął Rożaniec jego. Po odśpiewanym Officjum za umarłych, y kondukcie solemnym, Ciało jego z poszanowaniem pochowano. Xiądz Rektor wziął Krucefix Wielebnego Oycy, powiadając iż z nim umrze, z którym tak Święty Mąż umarł. Miał potym Exortę Załobną, do swoich Oycow, na pochwałę zmarłego Oycy, zachęcając swoich, do naśladowania cnot jego, osobliwie miłości, cierpliwości, y pokory; Tak się zaś kochał w uboſtwie, że nic wcale ciekawego, albo drogiego z Indyi nie przynioſł z sobą.

W krotce po Śmierci jego, przysłała wiadomość na tę Wyspę, iż Okręt na którym był przyptynał, impugnowany był od czterech Okrętów Batawskich, od których za przyczyną Wielebnego Oycy został wolny, a w utarczce dziewiąciu tylko zabito. Socyusz zaś Wielebnego Oycy, przybywszy do Łuzytanii, pytając się pilnie, dowiedział się, iż okręt tego samego dnia był impugnowany, którego Wielebny Ociec, w chorobie przepowiedział, budząc go, żeby się modlił za niego. Y powiadali także Zeglárze, iż dla tego mieli napasć od Nieprzyjaciół, iż Wielebnego Oycy z Okrętu wypuścili. Xiądz Rektor Oycow Jezuitow, uczynił pamiątkę wielkiej pochwały, Naszego DOMINIKĄ w liście swoim.

Z Y W O T

Wielebney Maski MARYI, od Pana JEZUSA.

M m m m m m 2

Wie-

1324

Wielebna Mátka MARYA, od Pana JEZUSA, urodziła się Roku Pańskiego, 1600. w Hádze w Xięstwie Hollándyi, między Heretykami, bo mając być Oblubienicą CHRYSTVSOWĄ, trzeba było, żeby się urodziła jako lilią między cierniami, *Canticor: 26.* Ociec iey zwał się ADAM *Pänderduyn*, Pán Krá-jow Schrautzmoer, y Rifuicko, Mátka zaś Pani MAŁGORZATA *Suis*, od których w ćwiczeniach Wiary Kátolickiey, z wielką pilnością wychowana była, a ná Chrście Świętym, Imię KORNELIJ odebrała. Wielkie miała przyrodzone talenta, była umysłu wspólnatego do czynienia trudnych rzeczy, rozsądku wielce dyskretnego, do cnoty skłonna, stateczna w postanowieniach, nie wiele mówiąca. Tak żarliwie Wiary Kátolickiey broniła, że pewnego dnia, słysząc Heretykow dysputujących z Kátolikami, Świętą wolnością tak na nich nastąpiła: *Kiedy wyzndiecie iż nie możemy być zbawieni w Nászej Wierze Kátolickiey, my zaś mowimy, że wy nie możecie być zbawieni w Waszej Wierze kłótwiey; czy nie lepiej jest w takiej okoliczności trzymać się strony bezpieczniejszej, y iść z temi o których nikt nie wątpi że mogą być zbawieni, niżeli trzymać się niepewnej strony, y z temi przeciwniejszemi, o których nie tylko wiele wątpi, ale też twierdzą, że ta droga nie może dojść Zbawienia wiecznego.* Tą krótką mową, Pánienka ieszcze málénká, skonfundowała Heretykow.

1325 Mając lat czternásćie, od pobożnych Rodzicow, posłana była do Brá-bancyi, żeby się sposobniey między Kátolikami uczyć mogła, którą zlecono Páni Mirembecki krewney swoiey, Má-ronie wielkiey pobożności, tą zaś oddała ją ná edukacyą do Kánoniczek Miá-steczka Máubuge, między ktoremi, wielki postępek w miłości BOSKIEY, y w wzgárdzie Swiátowych márności, uczyniła. Dla czego postanowiła Swiát pożegnać, áżeby Panu BOGV bez rozrywki służyć mogła. Podążyła się pewną okazyją, ktorey się chwyciła pobo-

żna Pánienka, była zaś tá. Corocznie odprawuie się w Bruxellu Vroczystość, Cudow Náyświętszego SAKRAMENTV, tak iako bywa w Miesiácu Lipca, pamiątká przedziwnego Cudu, który się trąfił, Roku Pańskiego 1369. kiedy Zydzi ukrádzione HOSTYE Konsekrowane, puynałami pokłóli, z których obfita Krew płynęła, ktore ná generálney Proceffyi noszą, nieskázitelne, z znakiem rózow, y Krwi wyłaney. Zą tą tedy okazyją, pobożna Pánienka pojechała do Bruxellu, mając także prágnienie widzieć się z Siostrą swoią starszą, w Názym Klástersze Bruxellenúskim, ANNA od Pana JEZUSA, pierwey ná świecie *Alexyda Wanderduyn*, y dnia dwudziestego pierwszego Lipca, przyszedłszy do Klástersu, instynktem DUCHA Przenayświętszego wzbudzona, wiążą Fortę ná wyjście Doktora otworz ná, nikomu się nieopowiedziawszy, wbiegła do Klástersu, áni iey mogły przeszkodzić Zákonnice. Dopiero upádłszy ná Kolana tak rzekła: *Proszę was dla miłości BOSKIEY, dajcie mi Habit Zákonnny, y przyjmijcie mnie do swego Klástersu, żebym nigdy nie wychodziła.* Wielebna Mátka ANNA od Pana JEZUSA, która leżąc chorą, w swoiey Celi, wszystko to widziáła w duchu, kazała ją przyprowadzić, y tegoż dnia przyjąwszy, oblekła ją. Roku Pańskiego 1616 y názwała MARYĄ, od Pana JEZUSA, z BOSKIEY dyspozycyi, gdyż wielkie miała Nabozeństwo do Náyświętszey MARYI Panny, ná ktorey Honor Soboty posćiła, y do Málenkiego Pana JEZUSA bárdzo nabożny áffekt miała.

Ledwie się wymówić może, iákie, 1326 y jak wielkie miała pokusy, podczas Nowicyátu, áżeby się ná swiat wrociła, wspomniona też iey siostra, do tego się przyczyniała, niewiedząc iáką niepotrzebną bojáźnią, która ráczey powinna by była, w iey powołaniu utwierdzić; ále ze wśytskiego tego tryumfowała, ná kontempt Szátána, który pod tenczas, oczywístie nieraz się iey pokazał. Zaczęła drogę dosko-

nałości z przedziwnym ferworem, będąc we wszystkich Zakonnych Obserwancyach nayspunktualniejszy, a osobliwie Modlitwy, y umartwienia pilnowała, według textu Apostolskiego, do Gálatow w Rozdziale piątym. *Ktoż zaś (o CHRISTVS A Pana, ciało swoje ukrzyżował z występami y pożądliwościami.* Także do Koryntczykow w Liście drugim, w Rozdziale czwartym. *Zawsze umartwienie JEZVS A w ciałach naszych noszący, ażeby y życie JEZVS A wydawało się w ciałach naszych.* A iż o iey doskonałości prorokowała Wielebna Mátka ANNA, od Pana JEZUSA Przeorysza, że miała być bardzo dobrą Zakonnice, dla tego wiele miała przeciwnych przy swojej approbacyi, tak respektom delikátnej Komplexyi, iako y zbytniego ferworu. Między temi była także y Mistrzyni Nowicyulek Wielebna Mátka BEATRYKA, od Niepokálanego Poczęcia; ale po wielu z tey racyi uczynionych Modlitwach, w Záchwycenie wzięta, obaczyła Świętą Mátkę Nászą TERESĘ, od Pana JEZUSA, która do niey mówiła; *Nie бой się, tey Nowicyulki do Profesji przypuścić, bo będzie Corka moja, będzie dobra Zakonnica, y przez całe życie służyć będzie Panu BOGU w Zakonie, z doskonałą swiatobliwością;* którego objawienia prawdę, skutek sam pokazał.

1927 Więc dnia piątego Páździernika, którego na tenczas Vroczyść Świętey Matki Nászey TERESY odprawiała się, Solemną uczyniła Profesją Roku Páńskiego 1617. Odtąd z większym ferworem w drodze doskonałości postępowała, we wszystkich cnotach ćwicząc się: Zywą Wiarą uzbrojona, ustawiczną obecnością BOSKĄ zabawiała się, w którym gruntowną nadzieję pokładała. Ogniem Miłości BOSKIEY zapalona, dla BOGA wszystko choć co naytrudniejszy czyniła, y ciało swoje ustawicznymi y różnemi umartwieniami trapiła; często aż do krwi wylania dyscyplinując się, a podczas ośm y dziewięć dni ieden po drugim, podczas wielkich upałów, nie nie piąc. O BOGU którego wielce kochała,

ustawicznie rozmawiała, y do iego miłości, wszystkich pobudzała. Tą miłością, do kochania bliźniego wzbudzała się; wszystkim według sposobności dobrze czyniła, osobliwie swoim Zakonnicom, okazyi szukając służenia im, a osobliwie chorym, iako bardziey potrzebnym. Za nawrocenie grzeszników y niewiernych, osobliwie Heretyków w Hollándyi, Paná BOGA prosiła, y o ich nawrocenie starała się, iako świadczą Nási Misyonarze, w tamtym Krolestwie zostający. Tymże właśnie sposobem w innych ćwiczyła się cnotach, to jest w bezodwólcznym posuszeństwie, w czystości Anielskiej, w ścisłym uboŕstwie, w pilney obserwancyi Zakonney, w ścisłym milczeniu, y w ustawicznej bogomyślności áffektowey.

Roku Páńskiego 1648. dnia dwudziestego czwartego Páździernika, obróciła się 1328 na była Konwentu Bruxelleńskiego Podprzeoryszą, y ledwie się dała namowić, żeby zezwoliła na swoją elekcyą. W tenczas zaś z wielkim ferworem, tak w sobie iako y w innych Zakonną Obserwancyą zelowała, osobliwie w należytym mowieniu Káplańskich Páćierz, według Vrzędu swego, powinności. Tak się na tym Vrzędzie wstawiała, że ią potym Roku 1662 w Konweńcie Brugeńskim Przeoryszą obróciła, chociaż nie była przytomną, lubo wiele było w tym Klasztorze, Vrzędu tego godnych, jednak potrzeba było *praceptum* Wielebnego Oycy Prowincyała, ażeby się Vrzędowi tego podjęła. Tá Elekcyą, pewney Zakonnicy, która częste miewała od BOGA rewelacye, czterema wprzód Miesiącami była oznaymiona; Widziała bowiem Zakonnice, sobie nieznaną, w Klasztorze Burgeńskim, wchodzącą do jedney officyny, gdzie z głęboką ádoracyą pozdrowiła y uczciła Obráz Nayswiętżzey MARYI Pánni, tam będący. Za przybyciem iey, poznała w niey twarz widzianej Zakonnicy, y przeszłego widzenia prawda stwierdziła się, gdy po niewielu dniach, po przybyciu iey, widziała ią wchodzącą do pomienionej officyny, y pozdrawiającą wspomniony Obráz. Zaczęła Vrząd z wielką

ką łagodnością y Zakonną obserwancyą, starając się naybardziej o wzajemną między Zakonniciami miłość, y pragnąc mieć wszystkie spokojne, albowiem, wiedziała, że umysł niespokojny, nie może należycie BOGA służyć, ani w ćwiczeniu się w cnotach postępuku czynić. Opatrywała dostatecznie w potrzebach, chociaż wielce się kochała w uboſtwie, obierając sobie co było naypodleytzego: żeby inszym dobry przykład z siebie dawała.

1329 Na końcu drugiego Roku, swego Przełożenstwa, czuła w piersiach jakąś twardość, którą z pragnienia cierpienia dla CHRYSTUSA znosiła, nie ratując się, aż napomniona o niebezpieczeństwo choroby, zawsze się pomnażającej, umartwienia, takiej chorobie wcale przeciwnego, poniechała. A potym rozkazem Wielebnego Oycy Prowincyała przymuszona była, do sprowadzenia Doktorow na kuracyą swojej choroby. W święto NARODZENIA Pańskiego, roku 1654 za pomnożeniem się wspomniony w piersiach choroby, y za nastąpieniem gwałtowney gorączki, musiała się położyć. Strach czyniła otwartą w piersiach raną, na puł prawie piędź szeroka, a więcej głęboka, którą gdy dwa razy na dzień opatrowano, wiele materyi zepłutey z niey wychodziło, jednak z niey żadnego fetoru nie było, ale się wzięczny zapach wydawał, z podziwieniem wszystkich, o co spytana od Zakonnicy, odpowiedziała; *BOG jest tak dobry, że to uczynił, ażebyście wy wstrętu do mnie nie mieli, y mnie z affektem służyli.* Tę chorobę, y bolesną, y okrutną, z znaczną zawżę cierpliwością, y oddaniem się na wolą BOSKĄ znosiła, żadney nie szukając pociechy, ani o zdrowie Pana BOGA prosząc, ale na każde powodzenie, z BOSKĄ zgadzając się wolą, z wielkim podziwieniem Doktorow y Cerulikow, albowiem rznieć żywego Mięsa, wesoło bez znaku niecierpliwości wytrzymała. Dla czego mając ją za świętą; o niektóre rzeczy które miała do zażywania, iako o drogie prosili Relikwie. Zawżę Infirmarce na każde skinienie, posłuszną była: tak się zaś w

uboſtwie kochała, iż widząc że droższe dla niey lekarstwa dawano, mawiała; *Na co to wszystko dla ubogiej Karmeli, tanti? czemu mi niepozwalać odeysć, do zażywania BOSKIEGO oblicza.*

Tak wielkie w niey pragnienie było, widzenia Pana BOGA, iż naybardziej bolała, czując jaką folę w swojej chorobie. Przejeżdżając przez Brugieńskie Miasto Wielebny Ociec Prowincyał, przykazał iey, ażeby nie umierała, pokiby niepowrócił po Wielekieynocy, na elekcyą Nowey Przeoryszy. Przyjęła posłuszną Matka ciężki na siebie rozkaz, z wielkim zgadzaniem się z wolą BOSKĄ, y tak przeciwko ordynaryjnemu biegowi choroby, y swojej słabości, przez dwa Miesiące w boleściach trwała, aż do powrotu Wielebnego Oycy Prowincyała, ktorego prosiła pokornie, ażeby dany rozkaz nie umierania rewokował. Co gdy się stało, jawnie się pokazało, że się przybliżała do śmierci, bo w kilka dni, przyjąwszy Najswiętszy WŁATYK, y SAKRAMENT ostatniego Pomazania, w opinii Świętobliwości umarła. Dochodzi się, że z BOSKIEGO objawienia widziała, że iey Najswiętsza PANNA w godzinę śmierci zstąpić miała, zączym tedy która iey w Chorobie służyła, kilka dniami przedtym często mawiała, że ją Najswiętsza MARYA PANNA miała do Nieba odprowadzić. Na trzy dni przed śmiercią, ostatni raz z Zakonniciami pożegnała się, dziękując im za tak zącną usługę podczas Choroby, y o odpuszczeniu prosząc swoich defektow; Nowey Przeoryszy Szkaplerz całując, o ubogi Habit na swoy pogrzeb prosiła. Będąc zaś od pewney Zakonnicy prosiła, ażeby iey Smierć u Pana BOGA uprosiła, odpowiedziała; będę za Ciebie Pana BOGA prosiła, na ktorego dyspozycyą, śmierć y życie spuścić powinna.

Potym dnia jedenastego Kwietnia, 1331 Roku Pańskiego, 1655, o godzinie piątej po południu, czując następującą śmierć, o Gromnieę prosiła, y wiele áktow czyniąc, miłości, żalu za grzechy, wiary, nadziei, y pokory, z doskonałym rozumem, y wymową pod

czas swego konania, które sześć albo siedm godzin trwało; pulgodziną przedskonanem mowę straciwszy, z wielkim wszystkich zbudowaniem, y zalem, z utraty rąkiewy Matri, mile sko-

nała. Ociec Prowincyał wielkiej świątobliwości iey dał świadectwo, na piśmie, y płaszcz iey chować kazał, na wieczną tey Matri pamiątkę.

(*)

Z Y W O T

Wielebney Siostry **MARYI**, od Pana **JEZUSA**.

1332

Wielebna Siostra **MARYA** od Pana **JEZUSA**, zwała się na świecie **Blanka Mariscotti**, w Bononij z Szlachetnych urodziła się Rodzicow, w dzień Świętego **BARTŁOMIEJA**, dwudziestego czwartego Czerwca, Roku Pańskiego, 1607. Pod pobożnych Rodzicow dozorem, w ćwiczeniach Chrześcijańskiej pobożności wychowana, y błogosławieństwami **BOSKIEMI** poprzedzona, do Stanu Zakonnego zabierała się, do którego od samych niemowlęcych lat, cudownie od **BOGA** wezwana, y pościagniona była. Roku Pańskiego, 1624. w dzień Znalezienia Świętego **KRZYŻA**. Gdy już czwarty Rok wieku swego miała, stojąc pewnego czasu w pewnym Oycowskiego domu pokoiku, gdzie widziała Obraz malowany, Pana **IEZUSA** Krzyż niośącego, zdało się iey, że ten Obraz zstąpił na ziemię: a gdy niby zniknął, obaczyła **CHRYSTUSA** jako człowieka pięknego, z Krzyżem na ramionach okrutney wielkości, y wewnątrz na siebie wołającego czuła, żeby mu go dźwigać swoimi ramionami pomogła lubo była mała, y zaraz w tymże punkcie, siły sobie od **BOGA** na to pozwolone uczuła. Mając lat pięć, do Klasztoru Zakonnicy Świętego **AVGVSTYNA**, w Bononij oddana była na edukacyą, gdzie ją w pobożności ćwiczone, do której wielką zawsze skłonność pokazywała; a osobliwie cieszyła się, kiedy o Najsświętszym **SAKRAMENCIE** mówiących słyszała, bo do przyjęcia iego ieszcze będąc

dzieciną wielką ochotę miała, y najbardziej bolała słysząc że aż po kilku latach mogła go przyjąć. W ten czas zaś gorące przyjęcia tego **SAKRAMENTU** pragnienie, bardziej się w niej zajmowało, kiedy pewna Zakonnica mówiła, *Kiedysto będzie córka? nie, BOSKI Majestat, do Ciebie przyjdzie, y w Sercu twoim ność go będzie; którego Niebiosa ogarnąć niemożę*. Tymczasem zaś, gdy go dla lat, przyjąć nie mogła, w Chorze przed nim ustawicznie klęczała, poglądała oczami, y myślą adorowała.

Od samych dziecinnych lat, pragnienie do pokuty zabierała, które potem przez całe życie swoje chowała; albo wiem w ten czas idąc spać, Kamienie pod głowę podkładała, ażeby y spać cierpiała, y powoli do stanu pokuty gotowała się. Gdy już miała lat sześć w pomienionym Klasztorze, był Obraz Świętego **KAROLA**, wielkiego poszanowania u Zakonnicy, który gdy jedna Zakonnica, w Kwiateczki z nabożeństwa ubrała, Paniątka Nasza chciwa na Kwiateczki, rączkę wyciągnęła, żeby sobie który z nich wzięła, ale lekkomyślności swojej zaraz karę odebrała, gdyż widziała tego Świętego, surową twarzą o kradzież na siebie następującego, przeto nigdy już tego nieczyniła. Gdy już miała lat dzieśięć, pozwolono iey do Komunii świętey przystąpić, według wielkiego iey pragnienia, którą z wielką duszy poćiechą, y osobliwym Nabożeństwem przyjął, y to Nabożeństwo do Najsświętszego **SAKRAMENTU**, przez całe życie zachowała, w częstym iego uży-

waniu. Mając już trzynasty rok, Ociec iey, darował iey ostrą Włósiennicę, po Stryiu Zakonniku, którą za nądroższy podarunek odebrawszy: przez trzy dni w tydzień, za pozwoleniem Spowiednika nośiła, ale z wielką przykrością delikatnego ciała, bo iż Włósiennica była bardzo długa, a niechciała żeby ją powierzchownie widać było, suknię według zwyczaju do pierś sznurowała; do tego częstemi dyscyplinami ciało poskramiała, y tańcuzkami żelaznemi ostremi dręczyła, na gołych deszczkach sypiała, y podobne czyniła umartwienia, zawsze życząc sobie bydz Zakonnicą: Jeżeli zaś w lekkie iakie defekta z ułomności ludzkiej wpadała, BOG ją własnego sumnienia niepoko-
1334 iem karał, ażeby tym sposobem większych defektów bojąc się, okazyi w padnienia w nie strzegła się.

Mając chęć do większej doskonałości, chciała wstąpić do którego Klasztoru, gdzieby duch bogomyślności, osobności, y umartwienia wielce kwitnął; zaczęła za osobliwszą Paną BOGA łaską, słysząc w Mieście Bononii, o Fundacyi Nalzych Zakonnic, zaraz do nich iść postanowiła; co iednak z wielką trudnością wykonać mogła, gdyż przetkaczały z iedney strony te Zakonnice u których była na edukacyi, zarzucając iey zabraną przyjaźń, y niewdzięczność że ich porzucała, zkład inąd też wiele powstawało przeszkód, dla wyprobowania iey stateczności: Ale potym wszystkie zwyciężywszy, Habit Naszego Zakonu przyjęła, z wielką duszy poćiechą y żeby swobodniey Panu BOGV służyła, prosiła swoich Rodziców, ażeby o niey zapomnieli, y rzadko kiedy ją nawiedzali.

W siedemnastym roku, wzięła Habit, y rok Nowicyatu przy zwyczajnych umartwieniach skończywszy, Panu BOGV się poświęciła, y swego czasu Solemną uczyniła Profesję. Będąc już po Profesyi, nądzwyczajnemi pokutami, chciała Ciało podbić Duchowi, na które o nowe pozwolenie prosiła mówiąc; iestem gotowa do znolenia umartwienia wszelkich rodzajów. A gdy pewnego czasu Spowiednik widząc takie iey prągnienie, rzekł, *Tos*

też gotowa iest, do jedzenia ludzkich exkrementów? Ona rozumiejąc że iey to roskázano, uczyniła to, kiedy Chorym służyła, z takim obrzydzeniem y gwałtem natury, że zaraz kolor przyrodzony zmieniła, ápetyt do jedzenia przez wiele dni straciła, y do wymiotów skłonność miała, wnątrzną iednak poćiechą od BOGA była napełnioną.

Tak życie pospolite, y Zakonną Ob 1336 serwancyą kochała, że o częstych niewczasach y słabościach milczała, ażeby z tych okazyi, iakiey folgi nie miała. Albowiem prągnęła z CHRYSTVSEM cierpieć, y iego KRZYŻ nosić, do którego, jeszcze dziecięciem będąc, wezwana była. Szukała okazyi, żeby była upokorzona, y z następujących cie-
1337 szyla się okazyi. Wielce się kochała w bogomyślności, w milczeniu, y w osobności Nie była ciekawą, ani się w cudze sprawy wdawała. A zątym siebie y BOGA pilnując, wielkimi od niego napełnioną bywała łaskami. W takim miała poszanowaniu Postulzeństwo, że zaraz roskazy Przełożonych pełniła, od których małych swoich defektów, jeżeli które popełniła, strofowanie przyjmowała z ochotą. Trafiło się czasu pewnego, iż Spowiednik, na doświadczenie pokory, roskazał iey, ażeby przed całym Zgromądzeniem, wyznanie generalne grzechów uczyniła; a oraz Wielebną Mąkę Przeoryszą przestregł, ażeby iak przyidzie, tak ją w milczeniu nązad odesłała: ale za spórządzeniem BOSKIM niedobrze dosy-
1338 szawszy roskazu Spowiednika Nasza MARYA, z całego życia świeckiego winy, z pokorą wyznała, wszystkie sobie za ciężkie poważając; którym uczyn-
1339 kiem z jedney strony w słyszających, wielkiej pokory zbudowanie, z drugiej zaś, osobliwsze niewinności y czystości poszanowanie sprawiła.

Tak była pokorną, że rozsądkowi Spowiednika, sumnienia rządzenie, y
1340 Duchą swego pomiarkowanie, w cało poddawała y bardziey! reprobującemu, niżeli ápprobującemu wierzyła. Będąc pokorną, y wszystkich swoich uczyn-
1341 kow obawiając się niby złych, często Spowiednikom oddawała sprawę ducha swojego. Wielu takich było, którzy

go we wszystkim approbowali, ieden, zaś reprobował go, w pewnym punkcie, któremu zaraz uwierzyła, y do innych pisała, że ich zwiodła, y że Spowiednika znalazła, który lepiej poznawał błędy Duchá iey. Temu wielce wdzięczną była, iako obołiwszemu Dobrodzieiowi, y ile razy o nim, albo z nim mawiała, jak mu była obligowana o czywiścieść poznać dała, y nieustanną pamięć, w Modlitwach swoich, miała o nim. Który ákt, u innych w wielkiej zostając estymacyi, obołiwszą pokorę, y ducha pojętność pokazywał, który według inklinacyi naturalney, raczy dobrze á niżeli źle o sobie samym rozumi.

1338 Na kilka Miesięcy przed Śmiercią, chciał Pán, tej Oblubienicy zaślugę, y następującą śmierć, oznaczyć Wielebney Mátcie MARYI, MAGDALENIIE od Najswiętszego SAKRAMENTU, która widziała w duchu, jako nąsza MARYA nabyła tej doskonałości, ktorey po nię Pán, wyciągał, y że tylko miejscu, które miała osiąść w Niebie, na pewnych ozdobach zbywało, y trzeba było, żeby ie sama ozdobiła, y to skończywszy, umrzeć miała Świętą. Oznaymiła iey to Wielebna Mátká przydając, że ona pierwsza w tym Konwencie miała umrzeć: Odpowiedziała, natych miast, iestem posłuszną, y gotową na wszystko, co Pán moy chce ze mną uczynić, y do Pána BOGA obrociwszy się, ze wszystkim na świętą wolą iego wcale się oddała. Zawsze była do Najswiętszego SAKRAMENTU wielce nábożną, y cokolwiek dla honoru iego uczynić mogła, chętnie czyniła, obołiwie mając Vrzęd Zakrystyánkí, gdyż na tym Vrzędzie, w czym mogła służyła Najswiętszemu SAKRAMENTOWI. W ostatnią Oktawę BOŻEGO CIAŁA, która się poczęła, dnia dwudziestego trzeciego Máia, Roku 1655. swoy ferdeczny áfekt w użanowaniu Jego, iawnie pokazała, do tej bowiem Vroczyścióci godnego odprawienia, pokutami, postami, y Modlitwami sama się sposobiła, á w samę Vroczyść, generalną prawie uczyniła Spowiedź, y z wielką Duchá gorącością, Najswiętszą Komunią przyjęła.

Tegoż samego dnia, zachorowała¹³³⁹ śmiertelnie, na Málnę, z ktorey była pomieszana na zmysłach, lecz y w tym samym pomieszaniu, zwykłe Akty, obołiwie Posłuszeństwa, y miłości ku Siostróm czyniła. Tak iá zaś przyćśnięta chorobá, że iá już ku śmierci nakłoniła. Przeto dnia trzynástego Czerwca po Nielzporach, SAKRAMENT Ostatniego Pomazania przyjęła, po ktorego przyjęciu, znowu doskonale przyzła do zmysłów y z wielkim Nábożństwem spowiadała się; nie mogła jednak przyjąć Najswiętszego Wyátuku, bo dla wielkiej suchości wustach, nie połknąć niemogła. Przez całą noc z wielkim duchá uspokojeniem trwała, różlicznych cnot ákty czyniąc: Spytána od Spowiednika, *jeżeliby czego niepotrzebowata, albo jeżeliby w czym uprzykrzenia niemiała*. Odpowiedziała; *Samemu Miłosierdziu, BOSKIBGO potrzebuję y nie mi się nie przykrzy, tylko że Boga mego nie kochała, iakom była powinna*.

Siostra MARYA TERESA, od Świętego JOZEFÁ, była chorobą¹³⁴⁰ złożoną w inżey Celi, ktorey Pán, objawił, z obołiwszej miłości, pieśzcoty y łaski, które niewiedomie tej ukochaney świadczył Oblubienicy, y wierność którą w tej wielkiej potrzebie czynił, z wielkim miłości oświadczeniem, pot na iey twarzý mile ocieraiać. Około południa MARYA Násza oczy w Górę podniosła, które wlepione w Niebo miała, poki nieskonana, pokazując wesołośćią twarzý, że wielkiej miłości y poćiechy oboję widziała, y niby w Zachwyceniu bydz się zdawała, y tak skonala. Po śmierci iey wżytko Ciało było spocone, oprócz twarzý, co wspomniane widzenie, y BOSKA łaskę potwierdziło. Lubo MARYI Nászey, przy skonaniu wesoła twarz była, po śmierci zaś zdała się wielce smutna y melancholizna. Lecz gdy iá do Choru znieśiono, przed Najswiętszym SAKRAMENTEM postawiona, znowu twarz wesołą, y usta śmiejące się na potym pokazała, z podziwieniem patrzących na to. Droga śmierć iey, przypadła dnia czternástego Czerwca, Świętemu

ELIZEVSZOWI Prorokowi poświęconego, do którego zawsze była nabożna. Roku Pańskiego 1655. Wieku swego

czterdziestego osmego, a Zakonney Profesji trzydziestego pierwszego. J+S

Z Y W O T

Wielebnego Oyc^a WINCENTEGO, od Świętego
LUDWICKA.

1341

Wielebny Ociec WINCENTY od Świętego LUDWICKA, urodził się z Rodziców sekty Heretyckiej, y młode lata swoje między Heretykami Barawami, prowadził. Mając zaś Rok czternaſty, z Miłoſierdzia BOSKIEGO, y za ſtaranie^m Stryia ſwego, do Wiary Katolickiej był nawrocony, y na potym Chreſcijański^a pobożnoſci pilnował. Gdy już miał rok oſimnaſty, Niebieſkim ſwiatłem napełniony, y duchem BOŻYM pobudzony, począł ziemskie rzeczy za nic poczytywać y niemi gardzić, a Niebieſkie tylko kochać. Przeto wiſtyſtek był, w czytaniu Xiąg pobożnych Wielebnego Oyc^a Naſzego JANA od JEZVSA MARYI, iako to tych, ktorych ſą takie Tytuły, *Pobudka do ſkruchy, Roſtropnoſć Sprawiedliwych, Instrukcy^e Nowicyuszow, Życie Świętey Matki Naſzey TEREſTY, Teologia Miſtyczna*. W ktorym czytaniu, Swiata prożnoſci uzał, a do ſtany Zakonnego pragnienie powziął, żeby za grzechy pokutował, a dobremi uczynkami pewne ſwoie powołanie uczynił, bo inacze^y powątpiwał o wiecznym Zbawieniu. Wtenczas w Belgium, w Mieſcie Duaku, Filozofij ſłuchął: Lecz gdy powołaniu BOSKIEMU do ſtany Zakonnego, zadołyc uczynić poſtawiał, wſzyſtkich Zakonow, Kląſztory luſtrował, y o wſzyſtkich uſtawy pytał ſię, ażeby zważył, który do iego ſkłonnoſci y BOSKIEGO powołania, był ſpoſobnieyſzy; Albowiem oſobnoſć, y dawnych Puſtelnikow życie podobało mu ſię, w ktorymby ſamemu BOGU

ſłużąc, grzechy ſwoie mógł opłakiwać.

Tym pragnieniem oſobnoſci, y ży¹³⁴²cia bogomyſlnego wzbudzony, za do¹³⁴³brą rzecz bydź ſądził, obrać ſobie iaki¹³⁴⁴ mieyſce na puſzczy, dobrawſzy ſobie kilku towarzyszow, y żyć pod iaką regułą. Pobożna to była intencya, ale trudna do wypelnienia. Przeto do inſzey ſię nakłonił, myśląc ſię udać na nawracanie Niewiernych, oſobliwie Krewnych ſwoich Heretykow, ktorych nieſzczęſliwy ſtan, gorzkimi łzami opłakiwał, ale potym z czytania wspomnianych Xiąg, Wielebnego Oyc^a Naſzego JANA od JEZVSA MARYI, y z powziętey wiadomości, ze Zakon Naſz na dwoch Fundamentach jeſt założony, to jeſt na bogomyſlności, y na ſłużeniu bliźnim, iakim ſpoſobem mógłby naprzód ſłużyć BOGU, w wielkiej oſobnoſci, y milczeniu, a potym na Miſtykach¹³⁴⁵ duſze do Pana BOGA nawracać: przeto zaraz o Hábit Naſzego Zakonu, proſił uſilnie Wielebnego Oyc^a Przeora Konwentu Duacc¹³⁴⁶ńskiego, który za licencyą Wielebnego Oyc^a Prowincyała, otrzymał dnia oſimnaſtego Lutego. Roku Pańskiego 1618. y po Obłuczynach, odeſłany był do Nowicyatu Brukselleńskiego. Ządnemu z Krewnych, oſobliwie Mátce Heretyczce nie powiedział o obraniu ſobie Życia Zakonnego, aby beſpieczniey y łatwiey, wykonać mógł ſwoie przedſiewzięcie.

W ſamym Nowicyacie, z wielką¹³⁴⁷ gorącoſcią zaczął życie reformę, w wykorżeniu wyſtepkow, y poſkromieniu namiętności, w nabyciu cnot, y rozmyſłaniu o rzeczach Niebieſkich.

Bar¹³⁴⁸

Bardziej łatwą y łodką drogę doskonałości znalazł na początku Nowicyatu. Ale na końcu ostrą, y bardzo straszną, albowiem go Szatan różnemi posuśzczeniami pobudzał, ażeby go niemi na świat wywabił, ale mocny Chodownik, przy łasce Pana BOGA, zawsze tryumfował, y po różnych Ciągach z duchem utarczkiach, solemną uczynił Profesję, w Święto Świętego MACIEJA Apostoła, Roku Pańskiego 1619. Na ten czas bojaźni y strachy w całe ustąpiły, a serdeczną radość, y wielkie duszy podiechy nastąpiły, których przez wiele dni zażywał, przy ustawicznej przytomności Najsłodszej MARYI Panny, Świętego JOZEF A, y Świętej Młki Naszey TERESY, którzy go pod swoję protekcję wzięli.

1344 W krotce po Profesji uczynionej, oddano mu Zakrystją y Fortę, y na ow czas począł gorzeć pragnieniem ratowania bliźniego w nawracaniu Herezykow, ktorego sekretnie Panu BOGV powierzał, y ogień pragnienia swiego, często łzami zalewał; dla czego się też począł ochotnie aplikować do Káznodziejskiej Funkcyi. Gdy się miała w Duaku Filozofia zacząć, tam go na Nauki posłano, gdzie tak Nauk, iako ośobliwie nabyćia Cnot wiernie pilnował. Przybył tam na ten czas Wielebny Ociec SZYMON Stokcyusz, pierwszy z Naszych Mislyonarzow Angielskich, który swoią żarliwością, y przedziwną pobożnością, młodych owych studentow, na Mislye zachęcał; więc gdy Wielebny Ociec Nasz PAWEŁ od JEZYSA MARYI, na ten czas Generał, na Wizytę do owego Konwentu przyjechał, między innemi, Nasz WINCENTY ofiarował się na Mislye, dla czego do Seminarium Lowanienskiego odesłano go, ażeby zacząty Filozoficzny Kurs, y Teologiczny, tam odprawiał, y na Mislye przygotował się.

1345 Mając już inne Święcenia, w Toronaku, y w Atrebacie wzięte, z rostkazu Przełożonych, w Bruxellu z Posuszeństwá został Káplánem. Roku Pańskiego, 1624. w Miesiacu Wrześniá, gdzie potym w tymże Mieście, y w poblizszych wioskách kazywał, y wielki pożytek swemi Kázaniámi, częścią

językiem Łacińskim, częścią Fráncuskim, częścią Niderlandzkim, czynił, z przedziwną żarliwością, którą był zapálony, do nawroceniá dusz. Roku Pańskiego, 1625. na Kápitułe Prowincyalney, obrány był Podprzeorzym, y Mágistrem Nowicyuszow, Konwentu Duacenskigo; ktory Vrząd tak Swiętobliwie, y roztropnie sprawował, że na przod samego siebie, a potym bardzo wiele Nowicyuszow, tak słowem, iako też y przykładem doskonałemi uczynił, y w ich rządzeniu nauczył się sposobu postępowaniá z innemi, z pożytkiem dusz. W też same trzy lata, na tenże Vrząd Mágistrá Nowicyuszow, odmieniony był do Insuly, a potym do Lowanium. Roku Pańskiego, 1629; dla wielkiej iego sposobności do tego Vrządu, obrány był Podprzeorzym y Mágistrem Nowicyuszow Konwentu Salinenskiego, w Burgundyi.

Ledwie tam rok skończył, otrzy-¹³⁴⁶ mawszy pozwolenie, Wielebnego Oycá Naszego MACIEJA od Świętego FRANCISZKA na ten czas Generála, podjął się iść na Mislye do Hollándyi, niby chcąc się przezyrec, y tam pierwiastki owocow, w nawroceniu niewiernych zebrał. Powrócił potym do Flándryi, y rezygnowawszy Vrząd Mágistrá Nowicyuszow, został się w Antwerpij, gdzie kazywał, y Spowiedzi świeckich słuchował Roku Pańskiego, 1631. na Kápitułe Prowincyalney, obrány był Przeorem Konwentu Lowanienskiego, pod tytułem Świętego ALBRYCHTA, ktory Vrząd, z Zakonnej Obserwancyi doskonałością sprawował; podczas tego Vrządu, powtornie za pozwoleniem Przełożonych, do Hollándyi pojechał, y tam Vrząd Apostolski w Wiosce *Stombugh* przez znaczny czas odprawiał, ale dla jakiegoś przypadku, nie mógł się dłużej bawić; záczyz powrócił do Flándryi, gdzie z dopuszczenia BOSKIEGO, ale bez winy, ciężkie niektóre umártwiennia cierpiał, y wiele dobrego dla Prowincyi uczynił; gdyż Roku Pańskiego, 1637. posłany do Mechlinu, na zácęcie Nowey Fundacyi, dobrowolnie się ofiarował, na usługi zápowietrzonym, częścią z miłości bliźniego, częścią dla zakończenia Fundacyi: Następnącego roku, do

do Gandawy także posłany był, na zadanie drugiej Fundacyi, gdzie wiele pracował. A Roku 1639. przenioszły się do Hollandyi, chciał ugruntować Misysy, ale nie sprawiwszy, nazał się powrócić.

1347 Roku Pańskiego, 1640. na Kapitułę Prowincyalney został drugim Definitorem Prowincyi Niderlandzkiej, y zaraz potym na Definitoryum Prowincyalnym, obrany był Magistrum Nowicyuszow, do Konwentu Lowanienskiego Świętego ALBRYCHTA. Roku Pańskiego, 1643. znowu poszedł na Misysy do Hollandyi, y do Lugdunu Batawów, czyli Leydy przyszedł, czternastego Lipca: Jego Misysy, utwierdzona była osobliwym dekretem Świętej Kongregacyi, o roskrzewieniu Wiary, dnia osmego Czerwca, Roku 1648. temi słowy: *Święta Kongregacya, Misysy w Hollandyi, zleciła Bratu WINCENTEMU od Świętego LUDWIGA, Karmelicie Bosemu w Lugdunie Batawów, gdzie jego Rodzice Miejska: od Namiesznika Scolicy Apostolskiej w Hollandyi zostającego, y Radjutora jego Arcybiskupa Eschynskiego, y od Oycy Generała tegoż Zakonu, approbowanemu.* Do Batawu przybywszy, mieszkał w domu Stryia swego, Pána ADRYANA Scalpart, który na instancyą Brata swego, Pána JAKOBA Scalpart, dozorczy Monety w Fryzyi Wschodniej, Rodzicą Naszego WINCENTEGO, na Wiary Katolicką nawrócił, y niby Syna kochał; którego dom wszystkich Katoików, a osobliwie Zakonników, miłym był skłonieniem, BOGV poświęconym.

1348 Zaraz Nasz WINCENTY zaczął pracować, y do Wiosek które nie miały sposobności słuchania słowa BOZEGO, y od usług Kapłańskich ogołocone były, udał się, y tam Msze Święte odprawiał, SAKRAMENTA Kościelne administrował, Kazań miewał, y tak Katoikom iako y innym pociechy y pomocy dodawał, nie bez oczywistego niebezpieczeństwa, własnego życia: bo dwa razy był poimany od zaśladowców Żołnierzy, raz w Ultrajekcie, drugi raz w Lugdunie. Ledwie się wymówić może, jak wiele dobrego tam uczynił podczas swojej Misysy: a że na tej Mis-

ysy, zwykły Pánienki albo pobożne błogłowy, uczyć dzieci Katechizmu, więc Wielebny Ociec trzy pobożne Pánienki, stryieczne rodzone Siostry, do tego Apostolskiego Vrządu zachęcał, co one często, z wielką gorącością ducha czyniły. Jedną także Krewną swoją, którą w rozumnym widzeniu, widział Świętą Márkę Naszą TERESĘ, w liprze Zakonnica uczynił. Chorych, ubogich, a często zaraźliwą Chorobą złożonych, z wielką pilnością nawiedzał: często się trafo, że na schyłku życia, grzeźników nawracał, którzy przez wiele lat nie przyjmowali SAKRAMENTOW, y z BOGIEM ich pojednawszy do Nieba przesyłał: Trafo się także że służąc Katoikowi w ostatnim zgonie, tym uczynkiem miłości, Heretyka nie daleko leżącego, do Wiary Świętej Katoickiej zachęcił.

Tak był niesfatygowany na tym Vrzędzie Apostolskim, że z Ambony do Konfesyonału chodził, a z Konfesyonału na Ambonę wchodził: Nie ciekawego na Kazań nie miewał, ale pożyteczne tylko Słowa BOZE, które na modlitwie poymował: Wiedział albo wiem że żywa jest mowa BOGA, y skuteczną, y nad wszelki miecz ostrą głębiej przenikającą, dosięgającą aż do rozdzielenia ducha y duszy. Trafo mu się pewnego czasu w Lugdunie, gdy miał Kazań na tę Ewangeliczną przypowieść: *Podobne jest Krolestwo Niebieskie do ziarna gorczycznego, że slyszal zdalaka, głos pewnego Heretyka mówiącego, Kłamięś jako nieczota:* Tak zaś błogosławił tym którzy go chętnie przyjmowali, że nawet w doczesnych rzeczach cudownie ich wspomagał. Jeżeli długo bawił się Misysą, dla pożytku bliźniego, to potym większą część nocy na Modlitwie y czytaniu Nábożnych Xiązek trawił. Wszyscy go inni Misyonarze kochali, y w poszanowaniu mieli. Nim zaś umarł, to od Pána BOGA dobrodziejstwo otrzymał, że jednego z Naszych miał Socyuszá, to jest Oycá PIOTRA od MATKI BOZEY, który jako świadek oczywisty, śmierć tego Wielebnego Oycá, tak opisał.

Widziałem go zapowietrzonym wędnie, y w nocy służącego, y mogę o tym sam świadczyć

czył, że osobliwie ubogich pilnował, ale z taką gorliwością, z taką świątecznością, y affektem uprzejmym, że sam często dawał, iż Zakonnik podeśły w latach, tyle niebezpieczeństwom y pracom, przez pięć miesięcy mógł wydostać. Często mi to powtarzał, że nie był godziń tak wielkiej łaski, ażeby dużej, to jest życie własne poświęcił, za przyjaciół y bliźnich swoich. Nie umrę tym powietrzem (mawiał,) bo by większa żąd była chwata moja, y Serca radość, aniżeli bym mógł słowy wyrazić. Pokazywał mi w Martyrologium, przykład pewnego Xiedzą, którego naby Męczennikiem nazwano, dla tego że powietrzem zarażonym służył, y za nich życie swoje poświęcił. Wtedy spieśzył Wielebny Ociec Náš WINCENTY do wiecznego pokoju, iako Jeleni do żywych wod. Nie obawiał się umierać, ale dłużey żyć, ani Korony wieczney utracić, którą już w ręku trzymał. Wysłuchał Wszechmogący BOG pragnienie jego, z wielkim miłostką zalem: bo mił w nim jednym, wszystko czego sobie życzył, uznawałem nie tylko Bratą najmiłszego, ale też Oycą, wielkiego poślanowania godnego odemnie, w którym wydawały się cnoty iako w zwierciadle, prawdziwego Zakonnika, y doskonałego Misjonarza. Szczerść bez obłud, prawda bez podchlebstwa, pobożność bez affekacy, milczenie bez zmyślenia, miłość bez względu na Osoby, żarliwość, z

wielką dyskretyą, wdzięk, bez upadku, skromność bez płochy, roztropność, bez wszelkiego podryżenia. Wtedy trafiło się, dnia trzeciego Października, po piąciu Miesiącach, przez które służył Wielebny Ociec WINCENTY, powietrzem zarażonym, kiedy więcej niż tysiąc dwieście ludzi każdego tygodnia, w Lugdunie powietrzem umierało, a Wielebny Ociec tuż owdzie między młodzieńcami, y umarłymi trupami dla usługi biegł; chcąc się do Korony Niebieskiej pośpieszyć, y za poleconą trzodę życie poświęcić, że z dyspozycji BOSKIEJ zarażił się powietrzem, y dnia szóstego tegoż Miesiąca, oddał BOGU Ducha, z osobliwym uspokojeniem umysłu, z zdaniem się na wola BOSKĄ, z radością y obojętnością; opatrzony wszystkimi SAKRAMENTAMI Kościoła Katolickiego, które przy dobrym rozumnianiu, z pokorą y nabożnością przyjął. Trwał aż do ostatniego życia terminu w aktach Wiary, Nadziei, Miłości, od wszystkiego swego Zgromadzenia, a osobliwie od prawowiernych wielce upragniony. Pogrzebiono ciało jego w Miesiączku Katuph, niedaleko od Leydy, za osobliwym sporządzeniem BOSKIEJ OPARZENOSCI, ażeby tam po śmierci odpoczywał, gdzie zaczął swoją Misję. Droga śmierć jego przypadła Roku Pańskiego 1655.

Z Y W O T

Wielebney Matki MARYI, TERESY, od Świętego
JOZEF A.

1350

Wielebna Matka MARYA TERESA, od S. JOZEF A zwana na Świecie Liwia Beni, z Wczelnych Rodziców Mikołaja Beni, y Eleonory Borzani, w Bono nii urodziła się. Po śmierci Oycy, dom iey zubożał, co z wielkim oddaniem, się na wolę BOSKĄ, tak Matka Wdowa, iako y dziatki znosiła. Zaczynamy lubo do pomierne go y pracowitego ży-

cia przyszli, zawsze jednak przedziwnie pocziwose kochając, ćwiczenia się w Chrześcijańskiej pobożności trzymali. Liwia Nasza, dla wielkich natury talentow, lubo wielu do stanu Mążńskiego miała Konkurentów, w samego jednak Niebieckiego Oblubieńca pragnieniu zostawała, któremu całe Serce swoje oddała. Do lat przyszłych, poczęła pilnować bogomyślności, y umartwienia, Aże miała Naszych Oy-

cow Spowiednikami, y Świętey Matki Nászey TERESY Xiegi czytała, ducha Nászych Zakonnice nabrała, y Zakonne go stanu pragnienie powzięła, kochając osobność, a Swieckich rozmow wzdrygając się. Dla osobliwzey roztropności y iey obyczajow cnotliwych, chęć y áffekt wzięwszy do niey Zakonnice Násze, przyięły ią do Zakonu (lubo posagu żadnego pieniężnego nie miała) Roku Pańskiego 1622. w Święto Wszystkich SWIĘTYCH, gdy już miała lat dwadzieścia y ośm, y nazwali ią imieniem MARYI TERESY od Świętego JOZEF A. Zaczęła swoy Nowicyat z wielką gorącością ducha, y zakończyła, w postuszeństwie y pokorze, wielce będąc wyprobowana. Wkrótce po Professyi, gdy się w niey miłość bliźniego jasnie wydawała, nąznaczono ią Infirmarką, y iedną Siostrę w Suchotach zostawiając, iey staraniu oddano, którą długo znośiła, niedbając na pracę, ani na niebezpieczeństwo zaciągania podobney choroby, byle tylko Siostrze swoiey mogła usłużyć.

1351 Gdy Professyą z wielką duszy swoiey poćiechę uczyniła, ząwżse wielką miłość y poszanowanie Zakonu Nászego zachowywała, y wielce poważała uczynioną sobie łaskę, iż bez posagu przyiętą była, co przez pokorę y innym niewiedzącym opowiadała. Wszystkim z wielką miłością służyła, dla samego BOGA, y dla tego tym osobliwiey usługowała, od których ani znaku nie widziała wdzięczności. Trzeciego roku Zakonney Professyi, gdy w nocy w pobliskim innych Zakonnice Kłasztorze, za iedną na ten czas umarłą, żalofny dzwonow głos usłyszała, wielką uwagę oddania rachunku przy śmierci, surowemu Sędziemu BOG V, za każdy uczynek powzięła; co tak ią skutecznie wzbudziło, że na potym z większą gorącością, y bączeniem, swoje czyniła ákcy. Była ząwżse prędką na każdy roskáz postuszeństwá, na Przełożoney wolą zdająca się, ktorey ze wszystkim oddając się, sprawę ducha swego czyniła.

1356 Prągnęła, od początku Zakonney Professyi, na wzor Świętey Matki Nászey TERESY szlub ow bąrdzo wiel-

kiey wagi uczynić, ząwżse czynić co by było doskonalszego, y z większą chwałą BOSKĄ. Przez wiele lat nie pozwalali na to Przełożeni, bojąc się, ażeby z tey okazyi, w skrupuły nie wpadła; ále potym ieden Przełożony dząc wielką doskonałość iey, y nieznosne poznawszy pragnienie, pozwolił iey w ten szlub uczynić. Serce iey zdało się rozprzestrzenione w usługach BOSKICH; w Zgromączeniu była wesolą y przyjemną, Zakonney Obserwancyi, wielce bronila y zelowała, w Bogomyślności kochała się, z kąd wielkie łaski od Pána BOGA odbierała. Wielce pokorną była, tak wewnątrznie, w poznaniu samey siebie, iako też y powierzchownie, w wypełnieniu náypodleyszych powinności. Duchá umąrtwienia niby przyrodzonego mając, różne sposoby, trąpienia ciała wymyślała, w włosiennicach, w dyscyplinach, łańcuskach żelaznych, y w Krzyżach ostrych, osobliwie ieden Krzyż na gołych piersiach nośiła, ktory potym zdjąć za przymuszeniem musiała, bo ostrym kłóciem, niebezpieczną inflamacyą, y inne sprawował przykrości. Ten Krzyż, przy śmierci oddając, Máte Przeoryszey, prośiła iey ażeby nie pozwalała go nikomu nośić, bojąc się wspomnionej Inflamacyi, áleto większey przykrości iakiey. Lubo przez lat trzydzieści nigdy nie chorowała, wiele iednak niedyspozycyi z wielką cierpliwością znośiła, a nigdy niechciała żadney folgi w Zakonney Obserwancyi.

Pięć rázy obróną była Podprzeoryszą, y na tym Vrzędzie życie skończyła; 1353 Lecz gdy Nowicyuszki pod swoją dyrekcyą miała, osobliwszą którą iásniała roztropnością ćwiczyła ich, w duchu Zakonności, w ochoćie do Modlitwy, y nieustánnym umąrtwieniu. Niewielą przed Smiercią Miesiącami, czyniła rekolekcyę duchowne, to jest w wielkiey osobności, roskofzy Niebieskie rozważając: Ktore zakończywszy, usłyszała o pewnym obwinionym, skazanym na śmierć, y że z nie-dobrą dyspozycyą szedł na nie; którą wiadomością wielce była strąpiona, a zbąwienia iego prągnąc, gorące Modlitwy

twy, y wiele umartwienia ofiarowała, ażeby otrzymała nawrocenie jego, które że otrzymała, pobożnie wierzyć się może, częścią z odmiany tego winowaycy, częścią z odpowiedzi od BOGA danej, gdyż na Modlitwie słyszała Pana do siebie mówiącego; *Proś mnie, a dam ci narody w posłesstwo twoje.* Z wyżej namiénionych dowo ow może się doysć, iak doskonałe y przykladne życie Násza TERESA w Zakonie prowadziła, teraz drogę iey śmierci y poprzedzającą chorobę opiszemy.

1354 Już od kilku dni na febrę chorowała, którą jednak bez wszelkiego zmarszczenia się znosząc; na wszystkich spólnych aktach bywała, iowżem nadzwyczajnie miłości, y pokory uczynki czyniła. Roku Pańskiego 1655. dnia trzydziestego Maja, w Niedzielę między Oktawą BOŻEGO CIAŁA, gdy gorę wzięła gorączką, musiała spoczynek na łóżku uczynić. Do tej gorączki przyłączyła się wielka boleść głowy, z innemi affekcyami; które jednak za lekkie poczytywała, y spytała jakby się miała? odpowiadać zwykła, *Dobrze się mam, gdyż tylko wielka uśpiła gorączka.* W tym paroxyzmie, aż do trzynastego dnia Czerwca zostawała, w który dzień Siostra MARYA od Pana JEZUSA na śmierć się gotowała. Gdy wszystkie inne Zakonnice asystowały umierającej, Násza Matka TERESA jedną miała towarzyszkę; a rozumiejąc że sama tylko jest, głoszno się za umierającą modliła, y Paną BOGA prosiła, ażeby iey pokazał, kiedy się ona z nim złączy, mówiąc: że tego pragnęła nie dla próżney ciekawości, iako Jemu lepiej wiadomo było, ale dla większey chwały jego, y pociechy Zakonnice. Potym siedząc na łóżku, słowy wyraziła, że Najświętsza MARYA Panna, Chwalebny Święty JOZEF, y Święta Matka Násza TERESA, nawiedzili ją. A gdy akty pokory y dziękczynienia za tak wielką łaskę sobie wyświadczoną czyniła, rzekła: *Teraz idę, ażeby asystować umierającej Siostrze.* To wymówiwszy, nieustając modliła się przez całą noc, y aż do południa następującego dnia, ręce mając złożone, albo w nich

Krucyfix trzymając, pragnęła sama zostawać, a przychodzącym mówiła: *Idźcie do Siostry umierającej, y tak dobrze spocznosćcieście się.*

Pułgodziną prawie, nim ta Siostra¹³⁵⁵ umierająca skonała, Zakonnica pewna przyszła do niey, chcąc widzieć iezeli czego niepotrzebowała, ktorey po niejakim ochłodzeniu się wodą, rzekła: *Idź do Nászej Siostry umierającej, bo niechęć już więcej ochłody, poki nieskona.* Odpowiedziała ta: *Rozumiem, iż nie umrze chyba pod wieczor, a wiedząc o pragnieniu ktore, Waszeć cierpisz, długi ty czas przewlokł się, nim byś Waszeć ochłodę iako wzięła, ktorey odpowiedziała, idź Waszeć bezpiecznie, gdyż wkrótce umrze, a proś Waszeć Oycę Nászego Prowincyała* (ktory był przy umierającej) *ażeby zaraz jak ta Zakonnica umrze, chciał przyść do mnie, albowiem mam się z nim rozmówić.* Gdy Zakonnica do niey przyszedłszy, o śmierci iey powiadała, nim w dzwony zadzwoniono, powiedziała, że już wie o iey śmierci, y prosiła żeby iey Welum dano, y Cele umieciono, żeby mógł do niey wnieść Wielebny Ociec Prowincyał: Ktoremu gdy wszedł, całą swoiey rewelacyi czyli widzenia Historyi, o pomienionej Siostrze umarłej, tym słow porządkiem opowiadała,

Godzina przed Smiercią Siostry MARTY (słowa Wielebney Matki TERESY) Pan Nasz, całe przeyscia iey powożenie, pozwolił mi widzieć. Dowiedziawszy się, iako się cała na ręce Niebieskiego Oblubienica swego oddała, y że on ją na swoim konserwował tonie, y Najświętszymi rękami pot z twarzy iey ocierał, do samego konania dając iey pomoc. Co sama widząc, zadumiana mówiłam, a podobnaż to jest mój Panie, żeby tak Wysoki Majestat, tak się wielce umiast, żebyś swemi Najświętszymi rękami, pot z twarzy jednego nikczemnego stworzenia, ocierał? Odpowiedział mi: Nie wiem, że ja jestem nieskończona dobrocią? Y przydał. Tak umierała prawdziwe Karmelitanki. Bose. Widziałam także iasność w ogromności nie wielka, ale w świetle jaśniejsza nad słońce, nad tożkiem umierającej, ktora Światłość y ona widziała. Po skonaniu iey, widziałam dwa

dwa Krzyształy, jeden na przeciw drugiego, które się razem nie mogły stoczyć, y rozumiatałem że był Pan, y dusza Siostry MARYI: Prosiłam iak się maia prędko stoczyć, a odpowiadzano mi, iż za godzinę: Potym się pytałam; Gdzieś teraz ta dusza zostaje? Odpowiedziano; w Czystym, Prosiłam o wias domość iaką mekę cierpi: Odpowiedział mi Pan; Pragnienie stoczenia się ze mną. W ten czas prosiłam o skrocenie tej kary, ażeby te dwa Krzyształy prędzej się stoczyły: Odpowiedział mi Pan; bydz to nie może, bo tak moy Ociec Przede wieczny naznaczył, a tak Siostra MARYA ochotnie to przynęła: Wyrozumiatałem, że tej bezpieczeństwa w której umarła, skutkiem było nieporównane iey posłuszeństwo, przez całe życie. Uczynił mnie Pan uczestniczką tej pociechy, która Siostra MARYA, przy śmierci swojej odebrała, y obiecał mi iż tyle razy moge bydz iey uczestniczką, ilechym chciała, lubo zaś mnie tu zostawił, oznaymił mi, że to nie stąd czynił, żebym nie miała bydz w Jego respektie, bo był dla mnie wielki, ale że tak przynależało. Ofiarowatałem się chętnie, jednakże zgadzając się z wola iego BOSKĄ, zostać w tym życiu śmiertelnym, o tę łaskę Majestatu iego BOSKIEGO prosiłam żebym go więcej nie obrażała, która łaskę obiecał mi, a na znak że to wszystko com widziata było prawda, nowa przynależała mi łaskę, to iest żebym w ostatku życia mego, ani na ieden moment w miłości Jego nie usławata, y że ten Klasztor, pożytek drogiej śmierci Siostry MARYI od Pana JEZUSA miał odebrać, y chciał ażeby to wszystko ogłoszono było, tak słowy iako też Kronik Naszych opisaniem, ażeby się pokazało, iak iest rzecz dobra bydz posłusznym.

1356 Z tych łasek odebranych, tak była w BOGU zatopiona, że wyżej opisaney relacyi nie uważała, iako sama, o tym świadczyła potym; ale następującego dnia, powtornie zaprosiwszy do siebie Matki Przeoryszy, znowu powtorzyła, ażeby to Przełożonym doniosła, przydając, że to nie z woli własney, ale z rozkazu BOSKIEGO mowiła, który tak lichy Kreatury do tego zażywał. O tym czyniąc relacyą,

z wielkicy gorącości ducha, gorąco czyniła akty miłości BOSKIEY, a uważając tę nieograniczoną dobroć, do poufałości z nim, innych zachęcała. Przez trzynaście dni, przez które żyła, raczey w Niebie zdała się mieszkać niż na ziemi. Zaczynam spytana: Czy trwa w niej przynależała, łaska, zawsze BOGA kochać? Odpowiedziata, Trwa, ile ułomność ludzka znieść może. Powiadała też, iż te łaski dla tego pokazane iey były, że wielce trudna była do wierzenia rzeczom nadprzyrodzonym sobie powierzonym. W tej chorobie, wiele łasek y pociech od Pana BOGA miewała: bo gdy w nocy wiele cierpiata, nadedniem pociechy od BOGA odbierała, y z Najsświętszych rąk iego ochłodę brała, w swojej ciężkicy gorącości. A że wielce się w rozmyślaniu Męki CHRYSYVSO. WEY kochała, y z tych ochłod sobie czynionych skrupuły cierpiata, kazał iey Pan, przyimować z podziękowaniem te ochłody. Namawiała Zakonnice, ażeby chętnie dla tak wiernego Pana cierpiały, y że prawdziwy duch, Zakonu Naszego, była prawdziwa miłość BOSKA.

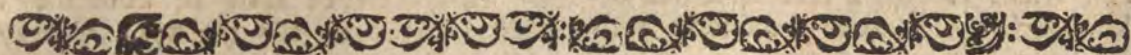
W ostatnie trzynaście dni, na u-1357 stawicznicy trwała Modlitwie, w rozmyślaniu dobroci BOSKIEY, w całej zatopiona, y nie niemogła innego mowić, tylko o BOGV, z którym przez miłość złączona była. W takie opływała pociechy od BOGA pochodzące, że w Záchwyceniu zostawszy, pytała się, Czy żywa, czy umarta iestem? W czynieniu aktów miłości BOSKIEY, wielce ochotna była, y Vkrzyżowane go Pana JEZUSA często z wielką pożąnością całowała, Niebieskie czerpając rokoszy z boku Jego. Trzema dniami przed śmiercią, nawiedziła ją Matka Przeorysza, zapraszając iey przez żart do Choru, na Vroczystość Świętego JANA CHRZCICIELA: której odpowiedziata; Poydę Matko, chociaż o Kiju. Nazajutrz, gdy ją powtornie nawiedziła, sama Matka Przeorysza, chorą mowiącą po cichu słyszała; Ta Dusza, powinna by wyniść, ale nie może, bo nigdy nie będa mowić, żeby wyszła, przestępując posłuszeństwo: co z tej racji

cyi mówiła, że iey przy Zgromadzeniu Ociec Przeor przykazał ażeby nie umierała; ale potym pozwolił. Tym pozwoleniem ucieczona, poczęła wesoło mówić Płam, *Wieszyłem się tym co mi powiedziano, do domu Pańskiego przydziemy, dając znać żeby się nie z chęcią powróciła: Te z radością akty miłości często czyniła: Kocham, bo kocham pragnę rozstać się, a być z CHRYSTUSEM, albo być z Tobą Panie.*

1258 W Piątek po obiedzie, Najsświętszy Wiatyk, y SAKRAMENT ostatniego pomazania z wielkim Nabożeństwem przyjął, y z pokorą przytomnych prosiła o odpulzczenie defektów swoich. Następującey Soboty znowu zrana Komunikowała, y mówiła, *Najszytka Panna MARTA, tę mi łaskę uprosiła, ażeby w Sobotę umarła, prosząc ażeby iak przyjdzie czas Nieszporów, powiedzieli iey. Potym swoje akty cnot kończyła, piękne rzeczy mówiąc o BOGV, y dobroci iego, twierdząc oraz,*

że to nie sama z siebie mówiła, ale od Pana BOGA samego wzbudzona. Dwie godziny przed śmiercią prosiła o pozwolenie mówienia, y mówiła Oycu Przeorowi, ażeby wierzył co mu powie Matka Przeorysza, o Siostrze MARYI, bo wola BOSKA była ażeby to iawno było każdemu. Około południa mówił do niey Ociec Przeor. *Matko Podprzeoryszo, jestże już godzina Nieszporów owych, Święty, Święty, Święty, do Raju Matko Podprzeoryszo, wesoło do Raju: W ten czas cichusieńko, iako się z ruszenia warg pokazywało, swoje akty cnot czyniła, a na ostatek słyszano ją mówiącą: Pragnę rozstać się a być z CHRYSTUSEM, y w wielkim ucieszeniu, y uspokoiniu się, ducha BOGV oddała. W Sobotę, dnia dwudziestego szóstego Czerwca, Roku Pańskiego 1655, Wieku swego sześćdziesiątego pierwszego, a Zakonney Profesji Trzydziestego trzeciego.*

✠S

Z Y W O T

*Wielebney Matki MARYI MAGDALENY,
od Najszytszego SAKRAMENTU.*

1259 **W**ielebna Matka MARYA MAGDALENA od Najszytszego SAKRAMENTU zwana na świecie, MAGDALENA *Sanguinetti.* Vrodziła się w Genuy, dnia dwudziestego czwartego Marcá, w Wigilię Zwiastowania Najszytszey MARYI Panny, Roku Pańskiego 1594. Przyszędzy już do lat dziecinnych, kochaną Matkę utraciła, y w ten czas instynktem BOSKIM wewnątrznie wzbudzona, przed Obrazem Najszytszey Panny, za Corkę posuszna, oddała się iey, prosząc ażeby się iey Matką pokazała. Ze była wysłuchana, iawnie się pokazało z wielorakiey protekcyi, tyeż Najszytszey MARYI Panny. Zostawała w Oycowskim domu, aż do

szesnaściego roku wieku swego, w takiej prostocie y niewinności, że nawet rozumnie mówiąc, niewiedziała nic złego, y to za náywiększy przywilej sobie pozwolony uznawała, dla którego wszelkiego złego uniknęła, lubo Matki, iako sraży iakiey nie miała. Potym za instancją Ciorki, z pozwolenia Oycowskiego, do iey się domu przeniosta: która że była wielce pobożna, wiele za iey przykładem postąpiła w ćwiczeniu się w Chryściańskię pobożności, y nabyciu cnot. Z Ciorką do Naszego Kościoła, Świętey ANNY chodziła, y Oycow Naszych za Spowiednikow miała, których przykładami, y nauką, wielkie zabrała pragnienie, do Stanu Zakonnego, y w bogomyślności ćwiczyć się poczęła, na

któ-

ktorey, gdy dnia pewnego, Wkrzyżowanego Pána JEZUSA, iako instrument rozmyślenia swego, w rękach trzymała, y niezwyčajną myśli rekolekcyą niby w Zachwycenie wziętą, iasnym sposobem widziała, jak wiele CHRYSTUS Pán, dla niey uczynił, y cierpiał: Tak wiele uznając dobrodzieystw y po uczynionych dziękach, ochotnie się Pánu BOGU ofiarowała, iść za głosem iego ná Karmel, do ktorego iá powoływał y zostawić Oyczynę, Rodziców, y wszystko, áżeby iemu służyć mogła.

1360

Nie mogli iey przyjąć w Klasztorze Genuelskim, bo liczba opłana Zakonnice zupełna była: Wten czas z Genuy wysłano Zakonnice, ná Nową Fundacyą do Kremony; ále Rodzice od'achać iey niepozwalali, niechcąc się ogołocić z iey obecności. Zwyciężyła jednak wytrzymanie trudności, y tak w Wigilią Zwiastowania Najswiętszey PANNY skończywszy dziewiętnasty rok Wieku swego, z trzema Fundatorkami Nowego Klasztoru; z Ciotką swoją, która zostawszy Zakonnica, nazwana była TERESA od Pana JEZUSA, y z dwiema iunemi Swieckimi które także zostały Zakonnicami, z Genuy wyjechała: ale lubo był *Duch ochotny, Ciało jednak słabe*. Więc w samym odjeździe, wielki czułá smutek, części niższej, widząc iakie utrapienie z tąd mieli, tak Ociec, iako też y Bracia kochani. Niedługo jednak ta tęsknica trwała, bo jak prędko już niewidac było Miasta, nie wypowiedziáną poćiechą wewnętrzną napełnioną została, á smutek ná stronę odłzedł. Do Kremony przyechawszy, gdzie już Klasztor był gotowy, odebrała Habit z rąk Biskupa, z trzema innemi, y nazwana była MARYA MAGDALENA, od Najswiętszego SAKRAMENTU.

1361

Zaczęła swoy Nowicyat, z wielką gorącością Duchá, y różnie probowana, wierną zawsze znalezione była. Wszystkich cnot Zakonnych, iako to, umartwienia, milczenia, cierpliwości, y innych z pilnością nabywała: Lecz widząc że w bogomyślności niepostępowała, będąc uciśnioną, z tey rący,

zaliła się przed Pánem, który widomą łaską chciał iá poćieczyć, gdyż pokazał się iey, ále tak szybkim przeyscieniem, że nie mogła więcej widzieć. Oprocz włosów głowy, które były bardzo piękne, y wielce delikátne, y ztąd upewnioną wewnątrznie została, że to był Pán JEZUS CHRYSTUS, jaki był będąc dziecięciem w dwunastu leciech. Gdy to widzenie powiedziała swojemu Spowiednikowi, odpowiedział iey; *Ze Pán tym widzeniem oznaymił iey, iż to áppárecya dawał iey znát, że będzie iey Mágistrem w Modlitwie*; Co się tak stało, gdyż z przypadku następującego, cudownie ją tego nauczył. Był w Klasztorze kotek ieden, który był w głowę raniiony, y ciekł ropą, z obrzydzeniem patrzących; Gdy Násza MARYA MAGDALENA, pewnego czasu wymowiła się z tym obrzydzeniem, dla ćwiczenia się w umartwieniu, kázano iey o kotku mieć stáranie, y leczyć go; wiernie usłuchála, á kotek sam z wdzięczności ku swojej Dobrodziejce łásił się koło niey, y ustawicznie ná nią pátrzył, y przy niey zostawał, tám swoje pokládając uleczenie. Tym przykładem nauczyła się, podczas Modlitwy pokázac się przed BOGIEM, z pokornym y pobożnym áffektem, spokojnym umysłem spodziewając się dla siebie od niego pomocy, którym sposobem modlenia się, wielki dar Bogomyślności odebrała; y przez zart zwykła była mawiać, *mojey Mo-* 1362 *dliszy nauczycielem, był Kotek*.

Gdy następował czas uczynienia Profesyi, iásnie iey pokázal Pán, że czystość jest potrzebną tey dułzy, która chce się stáć Oblubienicą Jego, y trzeba, áby wprzód prácami wyprobowaná była, y tak się do zjednoczenia z BOGIEM sposobiła. Tym ustráloną, imię Oblubienicy CHRYSTVSOWEY wielce sobie wáżyła, sádząc się tego imienia byđz niegodną y do niego nie podobną. Ale Pán który iá sobie obrał za náymilszą y náukochániszą Oblubienicę, y cnot swoich prawdziwą náśladowniczkę, tak do niey wewnątrznie mówił; *Ty nie bądźieś, która bądźieś czynić, ále iá w Tobie*. Ktoremi słowy utwierdzoná, Profesyą uczynić postanowiła, co z taką gorącością duchá, y z taką

uwa-

uwagą uczyniła, że gdy ją do oddania Ślubów Zakonnych prowadzano, rozumiała że ją na Śmierć prowadzą, y w samym akcie ślubowania, tak swoją wolą do Śmierci przyłożyła, że sobie tę łaskę otrzymać zaślubiła; gdyż na potym czuła się sama, niby z wielkiego jakiego ciężaru uwolniona, y że nie żyła sobie, ale BOGU, iak wszystką jego. Przeto pokazał iey też Pán, co za władzą wziął nad iey Duszą, prawem pomienionego Nábożeństwa, sam iey Magistrem będąc, y jako rzecz swoją, przez osoblizną łaskę, w doskonałości dokończając.

¹³⁶³ Począł ją tedy Pán przez lat cztery albo pięć wewnętrznymi doświadczać uciskami, ordynaryinemi, y wolnieyżemi; po których skończonych, przeszła wesołość, y w czynieniu Zakonnych powinności, gorącość ducha przywrócił iey. Aże że ją bardziej oczyścić, y do zjednoczenia z sobą chciał przysposobić, postanowił ją cięższymi uciskami duszę trapiącemi próbować, y żeby nie ustawała, napomniat ją przez Spowiednika extraordinarynego, y Sercą dodał. Ten był Ociec Spinulá Teatyn, Mátki Przeoryszey Krewny, który przychodzący pytał się Nászey MARYI MAGDALENY, iak się *Waśmość* zowieśz, a gdy odpowiedziała, że się zowie MARYA MAGDALENA od Nayswiętszego SAKRAMENTU, rzekł; *Śluchaj Corko, bo dobra mam nowinę, która ci opowiem, gotuj się Waśmość, na przyjęcie z rók BOSKICH pracy wielkiej; ale wiedz otym, że jeżeli wiernie tę pracę zwiesiesz, pewne swoje powołanie y wybranie uczynisz w liczbie przeznaczonych będąc utwierdzoną.* W krotce potym sam Pán, wyraźnie posłał do niej Wielebną Mátkę MARYĄ ANTONIĄ od Świętego ALBRYCHTA, żeby ją wtym, iako od BOGA posłaną, przestrzegła, którą że za pierwszym razem nie posłał, furorową zgromioną, powtórnie iść musiała.

¹³⁶⁴ Temi Niebieskimi przestrogami poprzedzoną, gotowała się na przyszłą nawałność, zaczął ostrożniey postępując, w ustawiczonej Obecności BOSKIEY chodziła, y pilniey powinności swojej dosyć czyniła, a uciekając się do Mo-

dlitwy, o pomoc Pána BOGA prosiła, gotową będąc na wolą jego Przenajświętszą, we wszystkim. Aż oto ciężkimi y wielą uciskami, skrupułami, y różnemi pokusami wielce naprzykrzonemi, była ściśniona; ktoremi tak się dręczyła y trapiła, że wpośród tych ucisków, żadney pomocy inney znaleźć nie mogła; *bo ręką BOSKA dotknęła ją.* Zaczem niewiedząc co czynić, gdzie się obrocić, wszystko to cierpliwie znosiła; y z pokory, iako karę za swoje grzechy odbierała, jasnie mizeryą swoją uznając. To wewnętrzne duszy oczyszczenie, zlewało się na ciało, bo ani jadać nie mogła, wszystką na twarzy y na oczach pozuliła, y niemogła mówić z infzemi, tylko się w Celi mąrtwiąc folę miała, y nayostrzeyszego umartwienia nieczując. Przez rok y więcey, wtym oczyszczeniu zostawała, z ktorego nim uwolnioną była, sporządzeniem BOSKIM, sprawcę tego widziała, to jest strážney postaci Szatana, iednak widzeniem jego nie była przestraszona, ale z wzgardą, swoją twarz odwróciła od niego.

Z tego wewnętrznego y gwałtownego ¹³⁶⁵ oczyszczenia, wiele dobrego, dla siebie y dla innych zebrala; to jest dar wielkiego rozmyślenia, wielkie oświecenie duchowne w rządzeniu, siebie y innych, panowanie mocne nad swoimi namiętnościami, prawdę y szczerosc w postępowaniu z innemi, a do tego gorące pragnienie kochania Pána BOGA, wolą swoją z wolą BOSKĄ stosując, y we wszystkim podobać mu się pragnąc, oddaliwszy od siebie naymnieysze niedoskonałości. Przeto widziała ją pewną Zakonnica, pod czas Modlitwy wewnętrzney, małego Pána JEZVSA na rękach piastującą, który się z tą kochaną Oblubienicą pieścił, ona zaś miłości affektem, tak wielkiej łasce korresponadowała. Gdy o Fundacyi Kłáštoru Bononskiego traktowano, między Fundatorkami obrano ją dla wielkich doskonałości, y roztropności talentów; ale z wielu racyi, które za bardzo słuszne miała, długo się z tego Vrządu wymawiała, ani przywiedzonemi od innych racyami, mogła byđ do przyjęcia przywiedziona, poki przystępując do Nayswię-

świętszego **SAKRAMENTU**, y ten Interes Pánu **BOGV** polecą, tych słów Páńskich wewnątrz nie usłyszała. *A też to je postanowienia?* ktoremi ją Pán strofował, że nie była zaraz poslušną, y że niby unikała prac. Nowey Fundacyi, zaczęym będąc wten czas zwyciężoną, zupełnie się na wolą Przełożonych oddała.

¹³⁶⁶ Więc Roku Páńskiego, 1619. posłana była do Bononii, z innemi Fundatorkami, na Nową Fundacyą, gdzie wiele prac, wiele niewygód, y wiele uprzykrzonego powodzenia, nieporównaną cierpliwością zniosła, o obliwie z początku, dla nie wielu Zakornic, y chorujących towarzyszek; albowiem samą prawie musiała wszystkie Zakonne powinności odprawiać, przez czas niemający, lubo y słabą była, y kochała o sobność. Na pomnożenie zasług, y do świadczenia cierpliwości, strofował ją Ociec Prowincyał, że będąc na tę Fundacyą wybraną, zaraz nie zezwoliła, przeciwko Poslušństwu czyniąc, y skarał ją kilkodziowym postem, na chlebie y na wodzie; co Wielebna Mátka chętnie przyjęła, a na Modlitwie instynktem **BOSKIM** nauczoną była, iak się **BOGV** podobą prędkie Poslušństwo, y iak dobra jest rzecz, tu się usprawiedliwić za winy swoje. Po przepędzonych w tym Kláštorze sześciu latach, chciał Pan Oblubienicę swoją lepiej oczyścić, żeby ją do zjednoczenia się z sobą sposobieyszą uczynił: ale pierwey ją Niebieskimi roskoszami, y dánemi łaskami do następującey utarczki umocnił, ktoremi na ten czas ciężąc się, oprócz pospolitych Modlitwy godzin, większą część nocy prowadziła bezsenną, na rozmyślaniu łask od **BOGA** pochodzących, co w niej wielką radość sprawowało.

¹³⁶⁷ W tym pierwszym czasie szczęścia, pewną Zakonnica do łask extráordynaryjnych jeszcze nieprzyposobioną, zrana na spolney Modlitwie, widziała Krzyż niezwyčajnego ciężaru nád tą **CHRYSOSTUSOWA** Oblubienicą, y to widzenie, powiedziała iey. Po niewielu dniach, dusza iey do takiego przysła ućisku, że sama często mawiała: *Com cierpię, w kremonie, prawie nie to jest w porównaniu z tym, co*

tu cierpię w Bononii, prace tamte były, niby pod skórą, tu przeniknęły aż do duszy, niedługo tam te trwały, te zaś przez dziesięć lat. Były różne dolegliwości tym podobne, ale ktore ją bardziey trapiły, były pokusy, przeciwko Wierze, Nádziei, y Miłości, albowiem Szatan Kształne, y zbyt do wćipne, przeciwko prawdzie Wiary, wzniecał wątpliwości, y do rozpacz pobudzał, dla grzechów; ktore się iey na ten czas ciężkie bydz zdaly, y wiele iey na myśl podawał, przeciwko Nayukochańszemu Oblubieńcowi Niebieskiemu, ktore pokusy niezmiernie Wielebną Mátkę trapiły, y ledwie to pojąć może ten, ktory tego niecierpił. Ciało nawet, temi dolegliwościami dręczone było, y niby zgon śmierci cierpiało; y gdyby była za przybyciem iednego Przełożonego Wyższego, z **BOSKIEY** dyspozycyi, ulżenia iakiegokolwiek niemiała, z ciężkości utrapienia musiałaby była umierać; Wyrozumiewała jednak podczas, że się podobala **BOGV** w tym stanie, y że od niego utwierdzenie miewała. W tey długiey utarczce, zrozumiała smiertelność na się, w części niższej, a nieśmiertelność w części wyższej, z nauki samego do świadczenia, pierwsze bowiem im więcej jest dręczone, tym większe umartwienie ponosi; drugie zaś przeciwnie, im w większym udrczeniu zostaje, tym żywieysze. Słowem mówiąc, cierpiała na ten czas iey dusza, niby męki czyszczowe, a ciało z samey tylko skóry, y to oczerniały, y z kości złożone było, dla utraconego apetytu do pokarmu, y słabości wielkiej tak że ledwie chodzić mogła, a przecie we wszystkich ostrościach Zakonnych, zgadzała się z Zgromadzeniem.

W tym tak ostrego oczyszczenia ¹³⁶⁸ stanie, przez dziesięć lat utrzymywał ją Pán, poki iey zupełnie woli swojej niepodbił, y do złączenia się z **BOGIEM** nie przyposobił, áżeby mogła mówić z Apostołem; *Zyje ja, już nie ja, ale żyje we mnie, CHRYSOSTUS.* Więc po Zakończonych dziesięciu latach tego oczyszczenia, napomniał ją Pán, áżeby o uwolnienie od tego prosiła; y zaraz pożądaną łaskę otrzymała.

Ja, gdyż iawnie uczuła że wnętrza na-
walność ustała; a uspokojenie duszy
przywrociło się, chcąc zaś z Choru po
Świętej Komunii, y dziękczynieniu
odejść, gdy Najsświętszemu SAKRA-
MENTOWI w Ołtarzu będącemu,
godne poszanowanie czyniła, BOSKIE-
GO Światła promień obaczyła, przy
którym iawnie widziała, że duszę iey
kocha BOG, y ona BOGA, a oraz po-
znała wyśokie prawdy o BOSKICH
doskonałościach, y przymiotach; wy-
sokie także poznanie miała, o złości
grzechu, o mękach piekielnych, y o
znikomych rzeczach tego Świata, y że
sam tylko Pan BOG godzien kocha-
nia; poznała własną słabość, y coby się
z nią było stało, gdyby był BOG swo-
iey protekcji nie dodał. Została tedy
z głęboką pokorą, y wielką mocą, gar-
dząc wszystkim, co nie zgadzało się z
wolą BOSKĄ, a nadto stateczną y
nieporuszoną była w tey proźbie Mo-
dlitwy Pańskiej, *Niech będzie wola
Twoja, jako w Niebie, tak y na ziemi.*

1369 W Zakonney Obserwancyi wielce
była doskonała, w mowieniu Kapłań-
skich Pácierzy, Anielską zachowując
attencyą. Zawsze wszystkie swoje u-
czynki, czyli prostą Zakonnica będąc,
czyli Przełożoną, na większą Chwałę
Pana BOGA ordynowała, wszystkie
cnoty osiągnęła, w doskonałym stopniu,
iako to miłość, roztropność, cierpli-
wość, y łagodność, a będąc Przełożo-
ną o najmniejsze nawet przestępstwa
obserwancyi, z wielką żarliwością u-
pominała. Pierwszy raz którego obró-
na była Przeoryszą, uciekła się do
Najsświętszego SAKRAMENTU, a
żeby y siebie, y Władz swoy Panu po-
leciła: Y tę odebrała od Pana, odpo-
wiedź: *Bądź ty miły kanatem, a nigdy
nie będzie ci zbywać na przybyciu duski
mojej.* Zawsze wymawiała się z Przeło-
żeńńskiego Władz, y tylko przymuszona
przyimowała go, chętniej zaś po-
korne czyniła powinności, przedziwną
jednak doskonałością często inne prze-
wyższała, we wszystkim będąc od Pa-
na BOGA rządzoną, zaczęła wielki
skutek miewała, w swoich przemowach,
y przywiedzionych racyach. Uczyni-
wszy zadość potrzebom domowym,

według roztropności, przeciwnie przy-
padki statecznym, umysłem znosiła.
Przez lat trzydzieści y dwa, nie ro-
zbierając się typiała, a często tylko sie-
dząc; albo też wlepiona na stole, ażeby
tak prędzej y łatwiej obudziwszy się
Niebieskiego Oblubieńca swego, bawi-
ła się obecnością. Wiele y długie cier-
piała choroby, osobliwie Scyatyki, kto-
re przedziwną zawsze cierpliwością
znosiła. Smak wcale straciła y tak
tylko dla utrzymania życia, mało y
potrawy pośpolite, choć niedobrze
zgotowane jadła, często także a náy-
bardziej w wielki post, samym tylko
Chlebem y owocami żyła.

1370 Vmysłu była statecznego, y wlep-
niałego, osobliwie kiedy potrzebą by-
ło co czynić dla Chwały BOSKIEY;
mało mowiła, albo z innemi konwer-
sowała, chcąc z samym tylko zabawić
się BOGIEM, inne także łagodnie do
tego przywodziła, radząc naśladować
Świtych, w kochaniu, w chwale, y
czczeniu Pana BOGA, którzy nieskoń-
czonej dobroci iego zażywają. Na
Modlitwie wiele łask BOSKICH, y
Kommunikacyi miewała, y o wielu
przyszłych rzeczach, wiedziała z obja-
wienia BOSKIEGO. Gdy dla dłu-
gich wojen między Panami Chrześci-
ańskimi, Pánstwo Włoskie obawiało się
Turczyną, a Wielebna Matka, ten In-
teres polecała Panu, usłyszała iż nie-
miał przyiść Turczyn, bo Najswię-
tsza MARYA Panna, tego nieszczęścia
broniła. Podobnym sposobem, kiedy
między PAPIEŻEM, y Xiążętami
Włoskimi, Wojna się izerzyła, która
generalne zamieszanie wszędzie czyni-
ła, Wielebna Matka Interes ten Panu
BOGV polecając, przewidywała z obja-
wienia BOSKIEGO, że wkrótce po-
koy miał być, za przyczyną Najswię-
tzey MARYI Panny. Widziała Wie-
lebną Matkę MARYA, od Pána JE-
ZUSA, która się iey po śmierci po-
kazała, y mówiącą te słowa słyszała;
*Jeżeli opisane będzie życie moje, niech
adołażem była zawsze posłuszną Prze-
łożonym, nawet Urzędy przyjmując, lu-
bom od tych Urzędów wstręt wielki mia-
ła.* Gdy się obawiano o jakiś niepo-
koy w rządzeniu Nászych Zakonnice,

co ich wielce trapiło; Ta pobożna Panna, o szczęśliwy sukces prosiła Panna, ktorey pewny nocy pokazał się roziulzony Szatan, obojętnym Mieczem Śmiercią iey grożąc, ale niemożąc się iey y dotknąć, zaraz zniknął. Którym widzeniem nauczyła się, że w pomienionej sprawie, nic niebędzie, tylko jedna boiaźń. Kilka Miejsiącami przed śmiercią Siostry MARYI, od Pana JEZUSA, objawiono iey było, że ona pierwsza miała umrzeć y świętobliwie, y wysokie miejsce w Niebie dla niey zgotowane, pokazane iey było, iako się w życiu iey opisało. Tę także, iako też y Siostrę MARYA, TERESĘ, od Świętego JOZEF, widziała w Chórze asystujące podczas Jutrznii, w Wroczyść Narodzenia Pańskiego, y Świętej Matki Nászey TERESY, y Páćierze Kapłańskie z innemi śpiewające, nad których pracami politowanie miały.

¹³⁷¹ Ráno w dzień Świętych Trzech KROLOW; według zwyczaju Zakonu Nászego, z extraordinaryną gorącością ducha, odnowiła swoją Professyą. Dnia dziesiątego Stycznia w Poniedziałek, przyjęła Świętą Komunią z drugiem i z rana, a po obiedzie na ciężką febrę zapadła. Dnia następującego gdy febra nieustawała, Zakonnice bojąc się o iey śmierć, pomieszczone wielce były: Którym Wielebna Matka rzekła, *Śmierć y życie, są w rękach BOSKICH, a ja też wcale na nic się niezdaję* y inne pełne pokory słowa mówiła. We środę prosiła o Wielebnego Oycę Prowincyała, ażeby otrzymała od niego rozgrzeszenie, na SAKRAMENTALNEY Spowiedzi, który proszony zaraz przybył. We Czwartek po odprawionej Spowiedzi, Najsświętszą Komunią przyjęła, y powiedziała ktorych cnót áktami chciała mieć pomoc przy zgonie; to jest ufności y miłości ku Panu BOGV, ktorego zwała *Bratem*, Vmknął iey BOG, czucia w sobie łaski iego, zazczym z pokorą wielką mówiła: *Jest rzecz podobna, że w tym niedbalstwie y oziębłości umrę, w jakim żyję*. W Piątek pod wieczor, znowu się wyśpowiadałszy, Najswiętszy Wiątyk, y SAKRAMENT Ostatniego poma-

zania z wielkim Nabożeństwem przyjęła, na Modlitwy odpowiadając. Przyjmując Komunią Świętą, mówiła: *Zycze sobie ten Najswiętszy SAKRAMENT z miłością przyjąć, z ktora CHRYSSTUS Pan przysłał go, posłanawiasz ten SAKRAMENT na ostatniej wieczery*. Potym prosiła o odpuszczenie wlyśkich swoich defektów, z pokorą mówiąc: *Nie naśladowcie tak złej Zakonnicy*.

Gdy ją często nawiedzano, spyta na iakby się miała, Odpowiadała; *ale*¹³⁷² *złe, y dobrze dobrze, ale w prawdzie co do zdrowia doczesnego, ale dobrze, co wależy do życia wiecznego*. Spytana w Sobotę w nocy. *Czy wielka też jest śmierci boleść?* Odpowiedziała, *Wielka jest, ale mnie Pan, mój wspiera, mniejsza jednak jest, niżeli utrapienia wewnętrzne, y powierzbowne, ktorcm w życiu moim cierpiała, teraz zaś minęły*. Z wielkim áffektem mawiała częstokroć do Pana; *Kocham cię więcej niż mnie, y siebie, nie kocham tylko w Tobie, y dla Ciebie*. Zawsze z wielką cierpliwością boleści swoje znośiła, lecz z większą w tey ostatniej Chorobie, ktora była ciężka gorączka, y nieznosny ból w boku. Mowiła także, *Nie myślę o śmierci albo życiu, o Piekło albo Raju, zupełnie się oddaję na wola BOSKĄ, jak się Jemu podoba*. Z wielką się miłością oświadczała ku Zakonnicom, z ktorych najmniejszą się bydz twierdziła. Pobożny do Braći swoich list napisała, oznajmując z iakim zdaniem się na wola BOSKĄ schodziła z tego Świata, dziękując im za świadczone dobrodziejstwa, y z swoim się oświadczaając ku nim áffektem, że im życzyła dobra duchownego, y Świętą boiaźń BOSKĄ im zalecała. Oycą Spowiednika obliogowała, ażeby z nią niektóre wiersze z Psalmu *Miserere* często powtarzał, iako to ten, *Zmiłuj się nademną BOŻE, Obmyj mnie bar dziej, Odwróć twarz swoją od grzechow moich. Serce czyste stworz we mnie BOŻE. Nie odrzucaj mnie od Oblicza Twego. Przywróć mi radość zbawienia mego y innych więcej*.

Prosiła po pułnocy ażeby powtornie przyszli do niey z Najswiętszym Sakramentem który z wielkim Nabożeństwem przyjął. Będąc proszoną ażeby się przy-¹³⁷³ czyniła

czyniła do B O G A, za potrzeby Kląs-
sztoru, y w wszystkich Zakonnic, odpo-
wiedziała, z pokorą y affektem, iż to
uczyni. W Niedzielę rano po Mszy
Koonwenckiey, przy asystencyi wśzy-
stkich Zakonnic, czyniono nad nią kommen-
dacyą duszy, a ona na wszystkie modli-
twy odpowiadała: swoje także akty cnot
powtarzając, y wposrod tych boleści aż
do zachodu Słońca trwając, Oblubień-
cá swego Niebieskiego społeczością,
cierzyła się. Potym w wielkim uspokoi-
eniu y ucieśzeniu się, będąc wetoley
na twarzy konstytucyi, iaką się y po
śmierci pokazywała, opinią Swiętobli-
wości sławna: umarła w tęż Niedzielę,
dnia szesnastego Stycznia, w którą czy-
tano Ewangelią, o weselu w Królestwie Gó-
lilejskiej, y ona też na wieczne wese-
le Chwały Niebieskiej, które miała z
Oblubieńcem swoim odprawić, przeszła.
Roku Pańskiego, 1656. wieku swego
sześćdziesiątego drugiego, a Zakonney
Profesyi czterdziestego trzeciego. W
Miesiąc po śmierci tej Mátki, umarła
Siostra MARYA KATARZYNA od Świę-
tego ONUFREGO, którą z nią przyje-
chała była z Bononij, do Kremony na
Nową Fundacyą: Tá w Vroczyść
Wniebowstąpienia Pańskiego, urodziła
się Roku Pańskiego, 1593. y poprze-
dzoną była w błogosławieństwach, bo
jeszcze dziecięciem będąc, ochotnie do
Kościoła chodziła, a podczas Mszy Świę-
tey po konsekracyi, máleńkiego JEZU-
SA bardzo ozdobnego na Ołtarzu widy-
wała. To Nábozeństwo w słuchaniu
Mszy Świętey, y do Najswiętszego SA-
KRAMENTU, przez całe swoje życie
zachowywała, z którego nie tylko du-
chowne roskoszy, ale też y siły ciałá,
w swoich słabościach odbierała. Je-

szcze máleńką będąc, a widząc inšzych
Kommunią Świętą przyjmujących, nie
radząc się nikogo, y z samego instyn-
ktu BOSKIEGO, y ona także Kommu-
nią Świętą przyjęła, y w tenčas w go-
rącym swoim Nábozeństwie, o tę łaskę
Pana B O G A prosiła, żeby go nigdy nie
obrażała, którą otrzymała według rela-
cyi Spowiedniká, który ieý Generalney
Spowiedzi słuchał przy Śmierci. W dwu
dziesiątym trzecim wieku swojego roku,
zwyćżywszy wielkie Rodziców tru-
dności, w Kremonie dnia piątego Czer-
wca, Roku Pańskiego, 1616. została Za-
konnica, y wielce doskonałą. Roku
1619. naznaczoną była z innemi, na
Nową Fundacyą do Bononij, gdzie po
pięciu letniej pracy, w długą Chorobę
trzydziestu lat y jednego zapadła, kto-
rey uprzykrzenia, y bardo wielkie bo-
leści, z osobliwą rezygnacyą y cier-
pliwością znośiła, ani żadnego naprzy-
krzenia służącym, przez tak długi czas
nie uczyniła. Wiele miewała B O-
SKICH Kommunikacyi, w których o-
debrała wysokie poznanie nieograni-
czoney dobroci iego, y inšzych dosko-
nałości. Była bardzo skuteczna w po-
cierzeniu tych, którzy w utrapieniu
zostawali. Wiele kochała y poważa-
ła Zakonnice, jako Oblubienice CHRY-
STVSOWE. Mając uczynioną sobie wia-
domość, o bliskiej śmierci, wielce
się ucieşzyła. Kościelne SAKRAMEN-
TA z wielką gorącością Ducha przy-
jęła, y potym dnia siedmnaśtego Lute-
go, Roku Pańskiego 1656. Wieku swe-
go sześćdziesiątego trzeciego umarła,
pełna zasług, wtenczas kiedy Spowie-
dnik, wzywając pomocy Najswiętszey
PANNY, te słowa mówił. *Broń nas od
śkonania złego, y od Czarta przekłętego.*

Z Y W O T

Wielebny Mátki MARYI MAŁGOZATY od SS. ANIOŁOW.

1374

Wielebna Mátko MARYA
MAŁGORZATA, od
ANIOŁOW, w Antwerpii
w Niderlandckim Państwie,
urodziła się, z pobożnych
y uczciwych Rodziców, dnia dwudzię-

tego dziewiątego Maia, Roku Pańskie-
go 1605. Ociec ieý nazywał się Pan
Filip Falchenisse, Mátko zaś Pani Katarzy-
na Dihen. Násza MAŁGORZATA była
trzecią u rodzeniuem w porządku, y miała
trzech Osob Bráci, náypierwszy, był

na różnych Miastach Antwerpskiego W-
rzędach. Drugi był w Nalzym Kár-
melitow Bosych Zakonie, pod Imieniem
PIOTRA od KRZYŻA, który był na
Misję do Hollandyi posłany. A trzeci
umarł, w Młodych latach. Na Chrście
Świątym MARYA MAŁGORZATA by-
ła nazwana, y poprzedzona w błogo-
sławieństwach, przedziwne talenta, tak
natury jako y łaski miała; była bowiem
wyfokiego rozumu, y bardzo wielkiej
piękności, dla czego wszystkim była
przyjemna; była y BOSKIEMI darami
od dzieciństwa ubogąconą, ktorými Nie-
bieski Oblubieniec poświęcił ją sobie.
Jeszcze młodeką będąc, ledwie słowá wy-
rządzać mogąc, wdychała często, a od-
pobożney Mátki, spytana coby iey z k-
ciężskiego było, smutną odpowiadała,
słowami Świętego HIERONIMA: *jak
nie mam wdychać, y całą w sobie zadržęć,
uwagając dzień Sadu Pańskiego? czyli bo-
wiem pokarmu używam, czyli napoju,
czyli co innego czynię, zawsze mi się zda
Traba Owa straszna brznieć w uszach me-
ich: Wstaniecie umarli, podźcie się Sad.*

1375 Gdy innego także czasu, Panienska
dzieciństwem jeszcze będąc, ciężko wdycha-
ła, spytana, o przyczynę od Ma-
tki, odpowiadała, *Bogdabym była Ma-
tko moja już dawno umarła, kiedyś ie-
szcze w kolebce była, bo gdy myślę, że
mogę ciężko zgrzeszyć, y Pana BOGA
obrazić, a być potępioną, wielce się tym
trapię.* Nawet ją BOG, y przez Iny
mystyczne, do obrzydzenia grzechu a
kochania cnoty prowadził, albowiem
jedney nocy zdało iey się, że widzia-
ła Anioła przychodzącego, który ją
przed Tron BOSKI zaniósłszy ofia-
rował: Do ktorego rzekł Pan *Widzisz,
bo śmierdzi: y tego BOSKIEGO o-
drzucenia, nigdy potym niezapomniała.*
Odtąd wielki zabrała affekt do zacho-
wania czystości, y niewinności ciała,
tak dalece że się y Oycu przytulić do
siebie nie dała, zaczym Matka mówi-
ła, że ją nie na świat, ale do Zako-
nu chowali.

1376 Dla tego, gdy już Siodmy rok wie-
ku swego miała, w Klasztorze Halfs-
tadyjskim, który jest w Lowanium, na
edukacyą zostawiona była, gdzie zna-
lazła Zakonnice w Modlitwie, y roz-

myślaniu Męki JEZVSOWEY, wielce
się kochającą, pod ktorey dyrekcyą, ta-
ki w Rozmyślaniu Męki JEZVS O-
WEY pożytek odniosła, że Najswię-
tsze okupu ludzkiego tajemnice, niby
świeżo, uczynione rozmyślała. Od te-
go czasu poślubiła do Najswiętszey PAN-
NY codziennie Rozżaniec mówić, ażeby za
iey pomocą, od wiecznego potępienia
wolną została. 1377

Zwążając Mátka, że pobożną Pá-
nienką, za przykładem Zakonnice, do Zák-
konnego nakłaniała się życia, wzięwszy
ją w krotce potym z tego Kláštoru,
odwiozła ją do Antwerpij; ale tegoż ro-
ku, do innego Kláštoru w Antwerpij,
oddala ją, kędy iey Ciotka była, gdzie
odnowiła dawne życia Zakonnego prą-
gnienie, w wielkiej pobożności zostając,
albowiem inſze Pánienki, ołobliwszą
skromnością, obyczajow ukłádnoscią,
y umysłu nieodmiennością przewyższa-
ła; czytania pobożnych Xiążek, y odmá-
wiania swoich pácierzy pilnowała. Má-
jąc zaś pragnienie przystępować do Náy-
świętszey Komunij, lubo jeszcze by-
ła młodziuchną, taką rostopnością y Ná-
bożeństwá pojętnosć pokazywała, że ją go-
dną sądzili, byż uczestniczką Najswię-
tszego tego Stołu; do ktorego z tak
wielką rewerencyą, y uznaniem BO-
SKIEGO Majeſtátu przystąpiła, że ca-
ła z Świętey bojaźni zadržiała, lubo le-
dwie siodmy rok wieku swego skończy-
ła, ktorego Nábożeństwá wten czas po-
wziętego, nigdy potym niezapomniała.
Po niedługim czasie, odebrała ją Ma-
tko do domu swego, a w uczynkach
pokory y miłości ćwiczyc poczęła, al-
bowiem bogato ubraną wysyłała na uli-
ce, żeby jałmużnę ubogim rozdawała,
często także do Naszego Antwerpskiego
Klasztoru, Naszych Zakonnice, we-
dług iey inklinacyi, z nią przychodzi-
ła, którą widząc Wielebna Matka AN-
NA od Świętego BARTŁOMIEJA,
mówiała, *Panienska ta, będzie swego cza-
su Zakonnica Zakonu Karmelitańskiego.*

Maiać już dziewięty rok, utraciła 1378
Oycę: a w trzynastym roku, Mátkę po-
zbyła, od ktorey nauczyła się, *Ziemi-
skimi marnosćiami gardzić, a Niebieskie
kochać rozkoszy, lecz przed iey śmier-
cią, polecona była, Wielebney Matce
ELE.*

ELEONORZE od Świętego B. E. R. NARDA, Przeoryszy nowego Klasztoru w Mechlinie. Po śmierci Matki, zaraz szlub dożywotniey czystości uczyniła: A gdy Pana pewnego z przyjaciół nawiedziła, widząc w domu jego Ogrodnika, z instynktu BOSKIEGO, rzekła do Pana: *Odpraw go Panie, albowiem boję się, żeby czego złego w domu twoim nie zrobił*, czego prawdę, skutek potwierdził; Gdy bowiem pewnego czasu ten Pan do Bruxellu wyjechał, Zonę zostawiwszy w połogu, ow Niecnota Ogrodnik, przyszedłszy do domu Páńskiego, y przystawiwszy sobie do okna drabinę, do tego pokoju, w którym Páni leżała, chciał wnieść oknem, y Pánią zabić, ale gdy ná gwałt Páni zawołała, przypadłszy ślugą, Pánią od niebezpieczeństwa wybawił.

1379 Około tych czasów, przyjechała do Mechlinu, y tam z jedną Panną duchownym ćwiczeniem się w pobożności bawiła. Gdy już piętnasty rok zaczęła, z BOSKIEGO objawienia, poznała iż pierwsza Nowicyuszka która tam miano przyjąć, miała być dwadzieścia śniadey, y miejsce przez które przeszła, miało mieć ciałną Fortkę, blisko której, było zapierzenie kołczyście, co potem spełniono widziała, w Klasztorze Orichotańskim. Miała w Mechlinij Spowiednika, który iey zbytecznego ćwiczenia się, w umartwieńiach pozwalał, w postach, dyscyplinach y włosiennicach; ale ią chcąc mieć za dewotkę y Córke duchowną, wszelkimi sposobami, rozradzał iey wstępować do Zakonu. Lecz że powołanie BOSKIE było w niey skuteczne, y wielki affekt do Świętej Matki Należy TERESY, której Statuę w drodze szaty przybraną, zawsze w skrzyni konserwowała, nic nie odstąpiła, od pierwszego pragnienia stanu Zakonnego.

1380 Szesnaściego Roku Wieku swego, przyjechała do Niwellu, a dla doskonalszey instrukcyi, do Kánoniczek udała się, gdzie z wybornych natury talentów wszystkimi będąc miła, dla ćwiczenia się w cnotach, w poszanowaniu zostawała. A że jeszcze niedoskonale Swiátem y Jego marnościami

gárdziła, chciał Pán żeby iey doświadczeniem sprobowała, a potem ie sobie zbrzydził. Przeto ná Tráktament y tańce zaproszoną, wpośród wesółych tńców, wieczną radość Niebieskiej chwały, y Chory Świętych Pánien reprezentowała sobie y uważała. I lubo się w tych okazyách skromnie sprawiała, powrociwszy jednak do domu, głęboko wzdychała mówiąc: *Gdyby mnie Pán BOG w tych marnościach zostawiał, z tego żywota powołał, aby się stało zemną mizeraczką?* była bowiem nábożną, y wszystkie ciała ozdoby, za jedno błoto miała: jednakże według zwyczaju swiátowego, y swoiey kondycyi, pięknie się stroiła, ile rázy z domu ná publiczne swoje Nábozeństwa wychodziła; lubo często zraną w liche ślugi swoiey suknie przybraną, nieznajomie do Kosciółła chodziła, tym sposobem chcąc sposobniejszego zażyć Nábozeństwa; nákre potem gdy już dzień był dobry, w zwykłym stroju y z asystencyą powracała.

Wizytował ją w Niwellu, Opát Orwállentki, którego ná miejscu Cyca szanowała, ile że ią Mátką, pod opiekę jego oddała. Ten chcąc doświadczyć się intencyi, przyobiecał iey pierwsze miejsce dać w Kłásztorze Bruxelleńskim, Berlemont, jeżeliby chciała być Zakonnicą, któremu pobożná Pánienka, po podziękowaniu, odpowiedziała: *Statecznie postanowitam, wstąpić do Karmelitanek Bosych*. Które przedsięwzięcie, pochwalił Opát, y do trwania w tym przedsięwzięciu zachęcił. Gdy dnia pewnego dla rozrywki ná deambulacyą, z Kłásztoru z innemi wyszła, przechodząc koło Káplicy Świętego ANTONIEGO, a widząc Statuę jego bardzo zániedbaną, y ubogą przybraną, tą wnerzną myślą poruszoną, w sercu swoim mówiła: *Ten Święty, przyjaciel BOSKI, tak uboga Sukienka pokrzyty, a ty się w bogate śaty stroisz*: Temi inspiracyami wzbudzoną, Suknię Máteryálną nową, y pięknego koloru, galonami złotemi otwiedzioną, zdięła, y Świętemu ofiarowała; ale z taką przeciwnością części niższej (bo miała w owej sukni upodobanie) że jako samá, otym czyniła relacyą, nieczuła takiey przeciwności, gdy wszystkich dobr odstępowała.

Lubo

138. Lubo gruntowne pragnienie w Ser-
cu miała, do Karmelitáńskiego Zakonu,
y dla tego o postanowieniu Świeckim
mówić z sobą nie dała, jednak skutek
powołania zwłoczyła. Tym czasem,
gdy usłyszała, że Brát iey drugi, Násze-
go Zakonu Hábit przyjął, y w Konwencie
Lowánienkim w Nowicyácie zostawał,
zaráz do Lowánium pojechała, częścią
dla obáczenia się z Brátem, częścią dla
dosyc uczynienia powołaniu swojemu.
Po przywitaniu się z Brátem, general-
ną wśzytkich grzechow swoich Spowiedź
uczyniła, przed W. Oycem Mágistrem
Nowicyuszow, któremu pragnienie swo-
je do Karmelitáńskiego Zakonu ozná-
miła: Spytána gdzieby chciała Hábit
przyjąć, odpowiedziała, że w którym-
kolwiek Mieście, wyjąwszy tylko An-
twerpią, ktorey unikała ile tam wielce
będąc znájomá; jednak się ná jego wo-
lę we wśzytkim zdawała. Oćiec ten,
po pöprzedzonych Nowicyuszow Mo-
dlitwach, y Mszach Świętych z tey o-
koliczności odprawionych, od BOGA
nátniony, perswadował iey, ażeby
sobie Antwerpski Konwent obrała, w
którym była Przeoryszą, Wielebna Má-
rka ANNA od Świętego BARTŁO-
MIEJA, Socyuszká niegdy Świętey
Márki Naszey TERESY, y wielką Świą-
tobliwością slynęła. To słyszác pobo-
żna Paniénka, zezwoliła: ná ten czas
była Wroczyścość Oktáwy Świętey Ma-
rki Naszey TERESY, którą Wiele-
bney Matce ANNIE w wielkiej u-
bośtwá potrzebie położoney pokazała
się, y rzekła do niey: *Wśay Corko y u-
spokoy się, bo nima się skończy Oktawa
moja, dowiesz się, o pewney Nowicyu-
szce, z ktorey pomoc mieć będziesz.* Y
tak się stało, gdyż odebrała list Wiele-
bna Matká ANNA, od owego Spowie-
dnika tey Pánni, w którym постано-
wienie iey, opisané było: Ale gdy tę
sprawę Panu BOGV polecała, pokaza-
ła się iey Święta Matka Nasza TERE-
SA, którą tę Nowicyuszkę w rękách swo-
ich trzymając rzekła: *Patrz ANNO,
Ta to jest która má przyjść, y przez kto-
ra Honor, y Chwała BOSKA, pomno-
żona będzie.*

139. Więc pojachała do Antwerpii po-
bożna Paniénka, áżeby swoje przedsię-

wzięcie które miała do Zakonu, speł-
niła. A lubo skutecznie od Pána BO-
GA powołana była, tak iednak cię-
ską przeciwność niższej części cier-
piała, że przez całą owę noc z gwał-
tu wewnątrz będącego, y dla ucisku
duszy, wśzytka potniała. Ale zwy-
ciężająca łaska, bárdzo ráno pociągnę-
ła ją do Kláštoru Nászych Zakonnic:
gdzie iák prędko przyszła, y o Wiele-
bną Matkę ANNE od Świętego BAR-
TŁOMIEJA prosiła, powiedziała iey
o swoim przedsięwzięciu; á uznána, że
ta jest, którą iey Święta Matká Nasza
TERESA pokazała była, zaraz przy-
ięta była, z wielką swoją y Zakonnic
poćiechą, y dzień Świętego GRZEGO-
RZA Cudotworcy, naznaczony był ná
Obłoczyny, *bo Święty ten* (słowá są
Wielebney Mátki ANNÍ) *wielkiej był
wiary, która droga y Tobie także isć po-
trzeba.* Powróciwszy do domu, od Kre-
wnych wiele złego cierpiała, którzy
wiedząc o iey przedsięwzięciu, y żalu
znakami, y różnemi rácyami, od tego
przedsięwzięcia odwieść ją chcieli, á
náybárdziej Brát iey starłszy, który
kochając ją bárdzo, obiecywał sáma
bezenne życie prowadzić, ieżeliby z
nim w domu została. Przybył y pe-
wny Báro zácný, który iey w Máłżeń-
stwo záprászał. Y Szátán też mocne-
mi pokusami przeciwko iey powola-
niu następował. Osobliwie gdy już w
Kárećie do Kláštoru iachála, y już
do niego wstępowała, tak dálece że
z ucisku mówić niemogła, y przez gwałt
wnętrzny, wśzytkie siły, y członki w
niey się rwały, z wielkim iednak sta-
tkiem y wśpániałością postępowała so-
bie, fundując się tylko ná BOSKIEY
Opatrzności.

Już Zakonnicą zostawszy, tak wielką 1384
ką gorącością wzbudzoná była do po-
kuty, rozumiejąc że zá swoje grze-
chy niemoże się náleżyćcie usprawiedli-
wić BOGV, iż oprócz innych morty-
fikacyi, tak pospolitych iáko nádzw-
czáynnych, wżimie fypiając, nie przy-
krywała się, więc w krótcie cále ciało
przeżębło, y twarz wybladła, poki iey
tey zbytniey ostrości czynić nie zaka-
zano. Pewnego dnia niołąc drwá, u-
pádło iey ná nogę wielkie drewno, któ-
re

re iey wielki pалеc u nogi skáleczy-
ło, czego gdy zaniebala, nogą iey
spuchła y w nią wdala się inflammacy-
cyá: ktorey rzekła Wielebna Mátká
ANNA, *Maszże Wiarę jeżeli znakiem*
KRZYŻA, twoję Nogę prześgnam,
ktorey odpowiedziała; *Mam wiarę, ale*
chętnie dla Miłości BOSKIEJ cier-
pieć będę tę boleść. Vczyniwszy iednak
znak KRZYŻA, według wiary cier-
piącej, y Świątobliwości błogosławia-
cej, ná tychmiast stała się zdrowá no-
gá. Przez dwanaście lát, nigdy Winá
niepiła, tylko często Wodę samą, á
podczas, ieszcze szpetną piła. Pod-
czas zimy iadała iarzyiny zimne, y to
co się od innych zostało, w nocy czę-
sto wstawiała na ádoracyą KRZYŻA,
y cale nocy na Modlitwie prowadzi-
ła bez senne. Tak nieporównaney by-
ła skromności, że nigdy ná twarz Za-
konnicy niepatrzyła, á lubo z iedną dłu-
go miała kompanią, iednak y tey z
twarzy nieznala. Tak przedziwne za-
chowywała milczenie, że go nauczyla
iednego Młodzieniaszka Krolowej, Má-
tki Krola Hiszpańskiego. Była Wiele-
bna Mátká Fortyánka, á on w potrze-
bach posłany, do Konwentu często przy-
chodził, więc się z nim zniosta, á żeby
tylko te słowa ktore są potrzebne mo-
wił, y dla tey okoliczności, ośiarowała
mu, niektóre duchowne podarunki.

1385 Wielkie Nábożeństwo miała, do
Paná BOGA, do Świętych, y rzeczy
poświęcone bardzo poważala. Mękę
ZBAWICIELA Naszego tak czciła,
że KRZYŻ nad łózkem zawieszony,
często ádorowała, y Kwiatczkami stro-
ila. Tak do Najswiętzego SAKRAMEN-
TV była nábożná, że z oobli-
wizym poszanowaniem, zdobyła Ołta-
rze, y rzeczy poświęconych do tego
należących bardzo przestrzegala. Ze o-
procz języká Niderlanckiego, wysmi-
nicie umiała Fráncuski, y Hiszpański,
z inšzey zaś strony, dla rostopności y
przyjemności, wszystkim miła była,
wszyscy do niey gárneli się, y wielu
do BOGA náwracała, ktorych skryto-
ści serca przez natchnienia BOSKIE,
wropoznawała. Pewnego czasu przyszedł
się, do niey Zakonnik, ktory koło nawroce
ná pewnego Człowieka pracując, pytał się

czy chciaaby ktora Zakonnica, w tym
Klasztorze trzech niedzielne zasługi z tey
okazyi aplikować, obiecując iey że wiel-
ka zasługę otrzymać miała, y łaskę od
BOGA? chętnie sama siebie zaraz o-
śiarowała, jeżeliby ná to otrzymała
pozwolenie od Przełożonych, ktore y
otrzymała. Po wyjściu trzech Niedziel,
gdy idąc z inšzemi do ogrodu ze scho-
dow zeszła, poczuła, że się iey ná łó-
nie, dymienica jáko jajo wielkie zro-
biła, ják bywa w powietrze, dla kto-
réy gdy się ruszyć niemogła, zanieśio-
ná była ná łóžko, á że w tey bolączej
była taka nábrzmiałość, że iey dwiema
rękami objąć nie mogli, wielkim ogniem,
spieczona, w ktorey się uczynila rana,
y materyá z niey ciekła, y tak była
szeroka, że aż wnetrżności widać było,
z strachem y politowaniem widzacych,
przymuszono ją posuszeństwem, że y
Doktorow, y Cerulikow, przypuszcila.
W tym stanie z niezmiernemi boleściami
z iedney strony, z wielką zaś re-
zygnacyą y cierpliwością z drugiej,
dziewięć Miesięcy trwała, pragnąc wię-
cej, y większe boleści dla Paná BOGA
cierpieć. Przyszedł wyżej pomienio-
ny Zakonnik pytając się, jak się ma ta
Zakonnica, ktorey otrzymanie łaski od
Paná BOGA obiecał? Odpowiedzila
inne mówiąc, łaski swoje, sobie Waszce
zachoway, bo już ta Zakonnica, bliska
jest śmierci. Włec on, wesołą twarzą
przydał, dusza ta za ktorey nawrocenie,
z zasług się Chora ogołociła, nawrocona
y zbawiona jest. Y w krotce potym ná-
pisał o tym list do Chorey, ktory z
siebie zawsze wdzięczny, á podczas y
bardzo przyjemny zapach wydawał,
iáko też y chufty, ktore do leczenia
rany ropą płynącej służyły iey. Podzie-
wiąciu Miesięcóm przez ktore niewsta-
jąc ná łóžku ležala, poczuła po Klasztorze
chodzić: A gdy zeszła się z Zakonnica,
ktora w palcách iedney ręki inflammacy-
ą mając, z boleści ran, wiele cier-
piała, áffektem, kompassyi uwiedziona,
rzekła, chce, być prosić BOGA, á żeby
by wszystkie boleści twoje, na mnie zlał,
á Ty od nich zszyt wolna zostala, gdy
ta zezwoliła, zaraz wszystkie iey ra-
ny znowu się otworzyły, á tamtey się
Zakonnicy zgoiły, zaczym musiała po-

wtornie na łożku leżeć, poki się rany niezgoiły.

1386 Cierpiała także Szatańskie prześladowania, długie y okrutne; gdyż przez dwie lecie, gdziekolwiek się obrociła, gdziekolwiek stanęła, cokolwiek mówiła albo czyniła, Szatańskie wycia słyszała, tak straszne y okropne, że potrzeba było BOSKIEY protekcyi, ażeby od tey bojaźni y strachu nie umarła, skutki wszystko w iey Celi, wywracali wszystko, zaczęły rozumiała, że była oddana zapalczywości Szatańskiej, których przytomność czuła, z niewypowiedzianym duchą strachem. Nád to z woli BOSKIEY, niewymowne uciśki ná duszy cierpiała, ale gdy się ná wolę BOSKĄ zdała, y pokazała się gotową, do znoszenia wzysskiego, chociażby y samych Mák piekielnych, ieżeliby się tak podobalo BOSKIEM V Maiestatowi iego, takie uciśkow w duszy pomnozenie uczuła, że się iey ná ten czas zdało, iż nie może uysć piekielnego okrucieństwa. Lecz w tey tak bárdzo wielkiej potrzebie, pokazała się iey, Wielebna Mátká ANNA, od Świętego BARTŁOMIEJA, y mówiła cięsząc iá, *Nieboj się, ia Tobie zawsze dopomagać będę, y przyczy nie się za Tobá; Ty zawsze bądźiesz Cor-ko moja, nieboj się, bo gdzie ja jestem, tam, y Ty bezpiecznie dojdziesz, cięsz się że dostąpisz wiecznego błogosławieństwa.* Y w ten czas, natychmiast ustały te uciśki, ani się więcej powróciły: Nie jest rzecz dziwná, że Wielebna Mátká ANNA iuż po śmierci, tak skuteczną dała iey protekcyá: Kiedy zá żywota osobiwsze o niey staranie, z rozkazu Świętey Mátki Názey TERESY przyięła, gdy iey o Obluczynach tey Mátki opowiadała, a potym do dania Professyi przywiodła: Tá pobożna Nowicyuszka, widząc że inne professyá czyniły, wielkim uciśniona prágnieniem, poświęcić się Niebieskiemu Oblubieńcowi, rzewliwie płakać poczęła: A spytana o przyczynę, odpowiadała smutna, *jeszcze mam tak wiele czasu, nim się BOGU zupełnie poświęcę, przez Solemną Professyá.* A gdy się wzięła z trudnością około uczynienia iey Professyi, znowu się pokazawszy Świętá Má-

tká Názá TERESA, Wielebnéy Mátkce ANNIE od Świętego BARTŁOMIEJA, rzekła; *Niech się tu nikt nie obawia niczego, dajcie iey Professyá, kto-rey prágnie, potrzebna nam iest, y wiele pomoże.* Zaczęły dwudziestego pierwszego roku swego, dnia dwudziestego pierwszego Listopada uczyniła Professyá.

Roku Páńskiego 1645. do Orscho-¹³⁸⁷ tańskiego Konwentu była posłana, mając byđ tego Konwentu Wikaryá. Cdzie Zakonná Obserwancyá, mocná w słowie, ale mocniejszyá w przykładzie, szczęśliwie ustanowiła, albowiem ona, wzysskich cnot przykładem była. Posuszeństwu tak dalece była przychylna, że bárdziej prágnać byđ pod posuszeństwem, niżeli mieć Zwierzchność, mawiać zwykła: *Przez posuszeństwo, niemożemy byđ zwiedzione;* Zaczęły Przełożonym, ochotnie zawżę posuszną była. Tak przedziwney była Czystości, że wcale nie znała pokus w tey materyi, a cierpiącym pokusy, swoim błogosławieństwem czystość iednała. W tak wielkim poszanowaniu miała ubóstwo, że podłych podeymowała się uług, y wytartego Habitu zawżę zażywała. Ná swoim zaś Vrzędzie, tak cicha, y skuteczną była, że u swoich Zakonnic, wielką miłość miała, y wielkie dla wielu cnot poszanowanie. Świętobliwością swojá, świeckich do siebie pociągala, y wielu chorych do zdrowia przyprowadzała. Przeto po śmierci iey mawiać zwykli. *O tak wiele utracił Orschot, iowšem cały kraj!* Złamem nawet Heretykami, w których Państwie iest Orschot, tak się lucko obchodziła, że się do niey gárneli: wielce iá poważali, wielkie podarunki nosili, Ryb, owocow, Wina Hiszpańskiego, y innych rzeczy, listy iey, iáko Relikwie, w szkatułach konserwowáli, Stworzeniem iá ráczey Anielskim, niż ludzkim nazywali, ktorey śmierć gorzkiemi łzami oplákiwali.

Tá życia doskonałościá, będąc mi-¹³⁸⁸ łą BOGV y ludziom, iáko Mátká swemi rządziła Zakonnicami, y obcych cięziła. Tak się BOSKÁ Obecnością zabawiála, że wzyssko do BOGA ordynowała, wzysskie stworzenia poważając iáko Siostry, Niebieskiego Oj-
cá

ca dzieła, które pobudzała do Chwały Jego: Kiedy słyszała Psałki śpiewające, w inną się obracała drogę, żeby bliżej przytąpiwszy nieprzełkodziła im śpiewania, dla Chwały BO-SKIEY: Podczas biorąc kwiat, albo co innego w ogrodzie, mawiała, *O mite stworzenie, jeden nas BOG stworzył, y iam nie więcej niezastużyła tak ty, że mnie na wyobrażenie swoje stworzył, a ty swego czasu wychodząc, posłuszne jesteś Stworcy Twemu, sam tylko Człowiek nieposłuszny jest y rebelizujący BOG V.* Tak była pokorną, że czasu pewnego spytana od Spowiednika: *Czemu się nigdy nie dała, winna na spowiedzi z proznej chwały,* Odpowiedziała: *Nie, znam się być winna tego defektu, bo wszystko BOG V oddawała, y we wszystkim znajdowałam BOG A.* Podczas większych Wroczyści, w takim affekcie Nabożeństwa bywała, y w tak wielkim pragnieniu przyzięcia Najswiętżey Komunii, że ledwie o czym innym pomyślała: Kiedy o BOG V dykurs miała prowadzić, gorąca którą pałała ku BOGV miłość, wdzięcznych iey słow dodawała, w takiej obfitości, że się sama w nich utrzymać nie mogła: Co się tak że trącało, gdy mówę miała o Najswiętzym SAKRAMENCIE, A czwartek, w który dzień ten SAKRAMENT postanowiony był, *Miłości dniem* nazywała. Wielu miała Świętych Patronów, których osobliwym czciła nabożeństwem, ale osobliwiej Najswiętzą MARYĄ Pannę, którą obrała za Patronkę y Protektorkę swego Kláštoru: Co żeby Za-konnicom oznaymiła, pewnego dnia, obraz iey postawiła w pośród Choru, Klucze od Kláštoru na rękach iey zawiesiła, a ządzwoniwszy na Kápitułę, Zakonnice zwołała, do których tak wdzięcznie w tey Materyi mówiła, że wszystkie do płaczu pobudziła, y lzy Nabożne z oczu ich wyćisnęła. Przeto nie dziw, że pod tak cudowną Patronką, tak szczęśliwie rządziła, zupełną w niey pokładając nadzieję, tak w doczesnych, iako y duchownych Interesach Kláštoru, y innych potrzebach: Dla tego zdrowie chorym, po-
ciężę utrąpionym, nawrocenie Here-

tykom, y pokutę grzesznikom upraszała, y *wszystkim we wszystkim pomagala, azebym wszystkich pozyskala BOG V y do doskonałości pociągnęła.*

Już od wielu lat, wielki ból wgo-
leniach każdej nocy cierpiała, przeto część nocy bezsenną trawić zwykła: ale że w dzień wolna była od tey boleści, na wszystkie akty spolne chodziła. W krotce poczęła na Febrę tercyanę chorować, po ktorej, we trzy Niedziele, nastąpiły okrutne kolki, które ją ciężko dręcząc, do ostatniego życia terminu przyprowadziły, bo ięzli cokolwiek ustały, znowu się powracały, a podczas długo trwając, okrutne w wnętrzościach dolegliwości sprawowały: Potym nastąpiła wielka boleść żołądka, y codzienne wymioty, około godziny czwartej po południu, które ślegmę spiekłą, y inne obrzydliwości wyrzucały, przystąpiła także wielka boleść Maciczna; która ją okrutnie trąpiła, albowiem wielkie udęczenie cierpiała. W pośród tych okrucieństw, wyśpiewywała Pánu, wier-sze Psalmow. Roku Páńskiego 1655. w Wroczyść Wniebowzięcia Najswiętżey MARYI Panny, wrocił się gwałtowniejszy ból kolek, który trwał przez całą następującą zimę, y w tenczas zdawała się niby żółtym malowana kolorem, a często z tak wielkim Serca ućiskiem, że co czynić, albo gdzie się obrocić nie wiedziała wcale.

Roku Páńskiego 1656. Mało co przed wielkim postem, pewney nocy¹³⁹⁰ bardzo płakała, a spytana *co ją za utrąpienie potkało?* Odpowiedziała *Tę-
żay, (z poćiechy, z nawidzin Świętego PIÓ-
TRA,* ktorej, gdy mówili, *Wzdrowi Wa-
szeci Święty Apostoł* Przydała: *Bynaj-
mniej, ale to jest przygotowanie do wię-
kszej cierpliwości.* Co się skutkiem po-
kazało, gdyż tegoż samego dnia, wię-
kiza nastąpiwszy boleść kolek, prawie ją już życia pozbawiła; ale za pokro-
pieniem Święconey wody, przyszła do siebie, y wcale zdrową zostawszy, przez sześć Miesięcy w spolnych ak-
tach bywała, śpiewając w Chorze, jedząc w Refektarzu, y wszystko regu-
larnie czyniąc z Siostrami. Potym o-
strzeyszy ból kolek, wrocił, się y wiel-
kie

kie w Krzyżach, albo rączy w biodrach dręczenie, y okrutna żołądka boleść, ktorąmi zwąloną na łożku odpoczywać musiała. W Mieście Lipcu, roku 1657. pokazał się iey Olbrym, piekielny, w straszney postaci Murzyna, który ująwszy ją za rękę, śmiał się y tańcował, tak że nogi iego wielki hałas po pawimencie czyniły, y wielką radością napełniony, dawał znać, że Miał daną sobie moc, trapić ją. Przeto mawiała Wielebna Matka, *Jeszcze wielkie dolegliwości przyjdą na mnie, albowiem wielce się cięższy nieprzyjaciół:* Co tak się stało, gdyż po skończonych wipomnionych boleściach, przez dwa Mieście bez przestanku, inży ostrzejszy ból nastąpił na ciebie, co trzeci dzień, w którym będąc tak wżytka drżała, że ją dwie Zakonnice ledwie mogły utrzymać, a do puł dnia z wielkiej słabości mdlała.

1391 Za ustaniem tych boleści, nastąpiły inne w gołeniach, ktorąmi wielce uciśniona, ani w dzień ani w nocy nie mogła spocząć; powiadała że rozpalone żelaza, od wierzchu a do spodu w iey nogi wbijano, y że ustawicznie puszczadła Cyrulickie, sztylery, y noże przez nie przechodziły y że stopy nog iey były dręczone, a palce u nog, zewząd izydłami były pokłute: ktore boleści podczas czuła w ramięch y rękach, a cząsem y na twarzy cierpiała; czując ją niby szpilkami skłota. Ale większe okrucieństwa cierpiała w stopach u nog, ktore miała zapalone niby żywym płomieniem. Nogi pełne były wrzodów, ktorých dotknąć się choć piersem, wielką czyniło boleść, czemu y żadne niepomagały leki. Y w tym stanie, trzy Mieście trwała, z przedziwną cierpliwością: A gdy podczas leczenia, przesłać iey potrzeba, było łożko, pragnęła pięć kroków uść, na pamiątkę noszenia Krzyża, y na honor RAN. ZBAWICIELA Naszego: te zaś kroki z wielkim Nabożeństwem czyniła: ale wsparzy się na inży, dla wielkiej słabości, y okrutney męki.

1392 Gdy tak ciężko dręczona była, pokazał się iey Szatan w widomey postaci, żeby ją do desperacyi przyprowa-

dził; iako sama czyniła o tym relacyą mowiąc; *Nie może Szatan, w straszney szej postaci, pokazać się w piekle potępnym, jak się mnie pokazywał.* W ten czas zaś cierpliwa Pánienka, heroiczne akty czyniła, Wiary, Miłości, Nádźiei, żalu za grzechy, y zdania się na wolą BOŻĄ, a skruszoną wołała; *To wszystko przyszło na mnie dla próżnych krokw moich, tańców, y ciekawości nog moich, gdy jeszcze na Świecie zostawała: wszystkie okrucieństwa, ktore widziacie zadane mi powierzchownie, nie są, z porównaniem tych, ktore wewnątrz cierpię w duchu moim, gdyż się dręcę takim opuszczeniem, że wcale niewiem czy jest BOG.* Y w tym ućisku wołała; *Panie gdzie jest to poznanie, ktorem o Tobie zwykła miewać? wielce zapewne jestem grzesznica w oczach Twoich, zaś mnie tak opuścić:* Y głębokie wydając z Serca wzdychania, wielkim głosem wołała; *Panie gdzie jesteś? czemuś mnie oddał w ręce nieprzyjaciela? Czyliś mnie opuścić? albowiem nie jestem Stworzenie twoje? albowiem ci nie służyła w dzieciństwie moim? MARYA Matko moja gdzie jesteś teraz? Owy wszystkie Anielskie chory, albowiem wam nie służyła? O Matko moja, święta Matko ANNO, y wiele innych gdzie jesteście? Boleści piekła okrzyły mnie, iak się już mogą znaleźć okrucieństwa, ktore cierpię. Te pobożne żale, wyćiskały na niey nie zwyczajne Męki, tak wewnętrzne iako y powierzchowne; ale postrzegłszy się prosiła Páná BOGA, áżeby iey opuszcil, y mowiła że jest kontenta, y gotową, choćby do śadnego dnia cierpieć, albo pokiby się podobało Majestatowi Jego BOSKIEMU: mowiąc to dla otrzymania cierpliwości, znieśienia, y zdania się na wolą BOŻĄ. A podczas sama do siebie mawiała, *Znoś obohotnie, bo te dopuszczenia prowadzą do szczęśliwey wieczności.* Potym będąc BOSKIM światłem oświeconą mowiła, *Panie pozwól mi te okrucieństwa z taką miłością przyjąć, iako poznaję że Ty mnie ich z wielką miłością pozwalasz, ale z kad ten zapłat miłości, ktorego mi dasz jeść! Cokolwiek mi świadczysz, z łaski y miłosierdzia Twego to czynisz, grzechy moje daleko więcej zasłużyły, o Dobroci, o Dobroci!**

o Dobroci! *Panie umieram na Krzyżu.* Kiedy odbierała poćiechę iaką w cho-
robie, żaliła się przed Pánem mówiąc:
Panie, zdami się żeś zapomniał o mnie.
Kiedy co gotowano dla iey pośilenia,
máwiała, *wielce poćiechy dodajecie mi.*
Pan nasz nie miał tego, iak iá zaś opuści-
ły boleści, nigdy o nich nie pámieta-
ła więcey, dla umowy uczynioney z
BOGIEM.

1393 Tak się z wolą BOSKĄ zgadzała,
y na nią się zdawała, że żadnemi pro-
żbami, ani rácyami nie dała się przy-
wieść do tego, żeby o zdrowie prosi-
ła, pámietając, jak się przy pewney
Kommunií ofiarowała BOGV cierpieć,
coby się jemu podobało, choćby też do-
puścił, żeby y ná członki rozśiekana
była, gdzie z BOSKIEGO objawienia
upewniona była że miała wpásć w wielką
y ciężką chorobę. Spytána, *Czy powsta-*
nieś Wążmość z tej Choroby? Odpowie-
dzała: *Iak szczero intencya zawisła*
na BOSKIEY Opátrznosci, że wiedzieć
niechcę, czy przyjdę do zdrowia, czyli
też umrę. Przyszła potym do prosto-
ty dziecinney, tak jednak, że miała do-
skonale rozum, y ná pytanie, zawsze
dokonałe odpowiadała, iowšem y
ná myśli serc, które przenikała. Zápá-
dła potym ná lekką frebę, którą się po-
tym obrociła w Tercyannę y Kwártar-
nę, z czego wielce uciśniona była, bo
zaczynając się te paroxyzmy, z káźlem
dwu godzinnym, trwały przez godzin
dwadzieścia y cztery: I wtym ućisku
mówiła; *Panie kiedy przyjdzieś, albo-*
wiem już ustaję: jeżeli zaś przyjemne sa
Tobie męki moje, y maś w nich upodobá-
nie, niech będzie wola Twoja, ná wsya
śko ofiaruję się ocbotnie! y nieustánnie
wolała; *JEZU! JEZU! ratuj mnie, w*
rgęce Twoje Pánie oddaę ducha mego.

1394 W wszystkich swoich chorobách,
wielce posuszna była Doktorom, wszy-
stkie lekarstwa chociaż przeciwné fma-
kowi, zaraz wypijała do ostatney kro-
pelki, y innym lekarskim przykrościom
dobrowolnie y z ochotą poddawała się
y z áwższe z á wyswiádczone usługi we-
soła twarzą dziękowała, Imutne Zákon-
nice z następującey swojej Smierci cie-
szyła, mówiąc; *Ja wam w Niebie*
więcey pomagać będę, niż tu na ziemi,

proszę dopuścić mi już odejść; y prędko
zgon moy wypełnić, pokáńcie się byđź pra-
wdziwemi Oblubieńcami CHRYSTY SOWB-
Mi, chętnie ná BOSKĄ wolę Jego, ze-
zwalaćcem. Do tych paroxyzmow fe-
bry, przystąpiła rana w obudwu iey
nogách, tym kształtem, iak się zwy-
kły malować blizny CHRYSTVSA Pá-
ná. Potym poczęła się odnawiać twarz
iey, ly codzien do młodzey postaci
przychodziła; nigdy jednak nie wi-
działa no iey pięknieyszey, iako w Święto O-
czyszczenia Nayswiętzey PANNY, bo
Niebielką jakąś chwałą zajaśniała, o-
czy wesole y piękne, zdáły się byđź
uwielbione, lice były rumiane, niby
Koralowy z álábástrową białością pomie-
szany, kolor wydające, czerwone wár-
gi, twarz wesola y młoda, niby w o-
siemnástu lećiech, co wszystkim podzi-
wienie sprawowało. W tenczas po-
wiedziała, że się iey dolegliwości mia-
ły w krotce záończyć, pytała się czy
nie może komu usłużyć w czym, Do-
ktorowi dziękowała, za tak wierną u-
slugę.

Swego czasu przyszli do niey; z 1395
SAKRAMENTAMI Kościelnemi,
które przyięła z wielkim Nabożeń-
stwem y pokorą. Prosiła wszystkich
o odpuszczenie defektow swoich, y
BOGV wielce dziękowała, że była
Corką Kościoła Świętego Katolickiego.
Dnia trzeciego Lutego, poczęła się poćić,
aż do dnia piątego, tegoż Miesiáca, kro-
rego szczęśliwie zasnęła w BOGV, o
godzinie czwartej po południu, Roku
Pańskiego 1658. przy doskonałym ro-
zumie, bez otwarcia gęby, lub oczu
wywrócania, albo którego innego zna-
ku śmierci, ále tak oczy iak y usta,
miała zawarte, mile y pięknie ułożone.

Trzema dniami przed śmiercią iey,
slyszano pukanie po trzykroć w ściá-
pę Celi iey, á gdy się pytano ktoby
pukał, nieználežiono nikogo, przeto
sądzono że to był znak śmierci. Po
śmierci tej Wielebney sługi BOZEY,
ciało iey przez dni siedm wolne było,
iednakże osmego dnia, dla niezwyčaj-
nego zimna, y ciężkiego mrozu, stęža-
ło á po skończonych mrozách, przy-
wrociło się do pierwśzey pówołności,
bo gdy się go tykano, tak miękkie by-
ło.

to, gdyby właśnie maleńkiego dziecięcia.

1396

A że Wielebna Matka już w ostatnim terminie zostającą, prosiła usilnie, żeby odłożono pogrzeb iey, aż do bytności kochanego Brata, Oycą PIOTRA od KRZYŻA, od którego pragnęła być pogrzebioną, dla tego długo ciało konserwowano. Lecz gdy trzeciego dnia wielce się wzdęło, rozumiejąc że jest wody pełne, około żołądka, exenterowano ją. W Pęchyrzu żołądki, znalezione były trzy kamyki, koloru Lidyjskiego; nakształt główek od gwoździ, wielkości muszkatowej gałki. Pierwszego dnia Marca, poczęło się ciało pienieć kroplami przeźroczystemi, wodnistą krew wydającą, co trwało przez pultorą Miesiącę: Potym ciekło likworem podobnym olejowi, w takiej obfitości, że nim dwadzieścia flaszek napełniono, y tyleż drugie zebrano chustami, a powoli ten likwor, nabyla daktylowego koloru. Wspomniła rana, którą na nodze została wyrażona, wydawała się nakształt rany CHRYS TVSA Pana, nie jaką śliność doskonałą pokazującą, właśnie gdyby w nią goźdz był wbity, a była bardzo piękna y czerwona, nieco krwi z siebie wydająca, ale we dwa Miesiące po śmierci, gdy z niej zdrapano skorupę, Krew się piękna y świeża puściła. Z tym obfitym płynieniem krwi y olejku, trwało ciało w Chorze aż do dnia dwudziestego czwartego Lipca, (ktorego dnia schowane było) bez fetoru y nieprzyjemnego zapachu. We wszystkich skorkach które z rąk y nog opadły, pokazywało się dość piękne złoto, niby pod skorkę podłożone, y świejące się, z podziwieniem zapatruiących się.

1397

Po śmierci, wiele Cudow uczyniła Wielebna Matka, przyczyną swoją, y Relikwiami, które obszernie w osobnym iey życiu opisane są, tu się zaś krótko namieniają. Panienką imieniem IZABELLA, niemogącą na nogach stanąć, ani na kulach chodzić, dla wielkiej słabości, po innych kuracjach darcianie aplikowanych, gdy iey natarto nogi, pomienionym Olejkiem, z Ciałem Wielebney Matki zebrany, w kilku

dniami do doskonałych sił przysła, y o swej mocy chodziła. Pewna Matrona mając dziurki w piersiach, ludzkiemi sposobami nieuleczone, za nasmarowaniem piersi, tymże Olejkiem, zdrową została. Inna także cierpiąc zapalenie gardła, tym olejkiem nasmarowaną ozdrowiała. Także inną Niewiastą, od nieznosnego y długiego bólu głowy, przez namaszczenie iey, tym olejkiem do zdrowia przysła. Tym sposobem, Mąż pewny, uzdrowionym został na boleści golenia, który także wtenczas czuł bardzo wdzięczny zapach tego Olejku. W Antwerpii pewna Coreczka imieniem BARBARA, za przyłożeniem na serce, Chustki w wspomnionym olejku namoczonej, od długiej y ciężkiej choroby, na tychmiał uwolnioną została. Tkacz jeden, tak był chory, że niemogąc nic robić, wpadł w ciężkie ubóstwo, ale za podobnej chusty przyłożeniem, zdrowym został, y zaraz zasiadł do roboty. Pewny Szlachetny Młodzieniaszek, wypiwszy kropelkę z wodą pomieszanego, tego olejku, od ciężkich wewnętrznych dolegliwości wolnym został. Za przyłożeniem chuteczki w tym olejku namoczonej, uzdrowioną była pewna osoba na boleść ręki. Niewiasta jedna od inflamacji piersi; dziecko na wielką febrę, y chłopiec na ból oczu, na które bardzo niebezpiecznie chorował, uzdrowieni byli. Wielką boleść w ręce cierpiąca Łakonnica Nasza, Wnuczka Wielebney Matki, także y odetchnąć niemogła; którą z Nabożeństwem wzięwszy chuteczkę tym Olejkiem nąpuszczoną, y do ręki przyłożywszy wkrótce zdrową została.

Gdy z tego Olejku, pewney Chorej, imieniem MARYI, gorowano trunek, wychodziła z niego para, która wdzięczny zapach wydawała z siebie. W Fruxellu na pewnego Opętanego, włożono chuteczkę sekretnie, w tym olejku zmaczaną; alic Szatan, ciężki ryk czyniąc, wołał, że wzytek goreje. Niewiasta mając Syna trudem obsypanego, udała się z nabożeństwem, do Wielebney Matki, a dziecko natychmiast wolne od tej choroby zostało, y żaden znak trądu, nie został na ciele jego.

Jeszcze żyjąc Wielebna Matka, wie-

le przewidziała y przepowiedziała Pro-
rockim duchem. Nawiedzając pewną
Zakonnice, na Febrę chorującą, powie-
działa że w krotce ozdrowieć, y tak
się stało, którą znakiem KRZYŻA
Świętego, od tey choroby uwolniła.
Gdy pokoy stanął, między Krolem Ka-
tolickim, y Batawami, y tę nowinę gło-
szono, że w ziemi Batawów świeżo
nabytey. Katolicy wolności Religij
swoiey zażywali: Wielebna Matka o-
pacznie się dowiedziała, naprzód z o-
biawienia od Świętego JOZEF A u-
czynionego, który się iey pokazał, po-
tym z mistycznego widzenia w którym
widziała, że Ołtarze ruinowano, Obrá-
zy wyrzucano, y że Predykant Kal-
wiński miał Kazanie, którego potym
oczyma swemi widziała. Gdy zaś za-
myślano o opuszczeniu, albo przenie-
sieniu Fundacyi Orschotńskiey, zamu-
cona z tad Wielebna Matka, uciekła się
do Pána BOGA, który rzekł do niey:
*Czego się boisz? alboż ja w rękach mo-
ich tey fundacyi nie trzymam, jeżeli mam
staranie, nawet o Xiążczkach, które do
koła przynoszą, żebyście ich miały, dla
rozdawania między ludzi, jak ze o innych
interesach nie będzie pamiętał? Na ten
czas z Antwerpii przyślano iey były
nabożne Książeczki, dla rozdawania
Katolikom. Zganiła pewnemu Xiędzu
piłanstwo, idącemu do pewnego Miasta
na iarmark, grożąc mu że go co złego
potka: Pożedł jednak Xiądz, y tam się
napił, a powracając podczas burzy, mu-
siał pod Niebem nocować, z czego
wpadłszy w Chorobę w Miesiąc letar-
giem umarł.*

1399 Przyjechał do Niderlandu ze Włoch
Franciszkan, dla nawidzenia Krewnych
swoich, a gdy też w Orschocie na-
wiedzał Siostrę swoję Zakonnice Nászą,
przestrzegła go Wielebna Matka, żeby
prędko do swego Klasztoru, we Wło-
szach będącego powracał, jeżeli chciał
szczęśliwie umrzeć: uwierzył ten Za-
konnik, y iak prędko powrócił, zacho-
rował, y z dobrą dyspozycją umarł.
Pewny Szlachcic dla kłutni Szwagra,
z domu iego z Zoną ustał: Ktoremu
rądziła Wielebna Matka, żeby się po-
wrocił, bo się w krotce miały zakoń-
czyć kłutnie, co się tak stało, bo o tym

powiedziała w Miesiąc Lutym, a Szwa-
gier w Kwietniu umarł. Przyszła do
Wielebney Matki pewna Szlachciánka
z Służebną, którą poznawszy, z obia-
wienia BOSKIEGO, że była ładaco,
periwadowała Pániey żeby ią odprawiła,
czego gdy zaniedbała też służebną okrá-
krdła ią. Pewny mając myśli despe-
rackie, widział w Miescie na ulicy
Wielebną Matkę: czym przestraszony,
przyszł do Klasztoru, y prosił o nie:
która gdy przyszła do niego rzekł iey
*Widziałem cię Matko na ulicy; którą
odpowiedziała; a w jak nie/šťchliwym
stanie byłeś; prędko pokutuj, co on wier-
nie wypełnił. Do tego Klasztoru Or-
sytańskiego, posyłano pewnego Oycy,
imieniem NORBERTA, Męża pobo-
żnego, dla odebrania poćiechy ducho-
wney: Ten pewnego czasu powracając,
wpadłszy w drodze w chorobę umarł;
ktorego Wielebna Matka w samę go-
dzinę tę ktorey umarł, widziała, w
wielkim Swietle y iasności, idącego do
Chwały wieczney, w swoim Karmeli-
tańskim Habcie. Gdy pewna Pánien-
ka mająca powołanie do Nászego Záo-
konu, powątpiewała czy powołanie by-
ło od Pána BOGA; Wielebna Matka
to twierdziła, y oczywistym dowodem
chciała to potym utwierdzić. Gdy bo-
wiem ta, już zostawszy Zakonnice za-
chorowała, kazała iey dać Wielebną
Matka Kofzulę lnianą, y prześcieradło,
na których poczęły się wszelki pokazy-
wać, co iey wielkie powątpiewanie
swego powołania przyniosło, (albo-
wiem za osobliwym przywilejem
Świętey Matce Nászey TERESIE
pozwolonym, Zakonnice ktore lnianych
Kofzul niezażywają wolne są od tego
plugawstwa. Gdy zaś z posulzeństwa,
wdziała szkotową tunikę, wolną zo-
stała od tego robaćstwa, y w tenczas
mówiła iey Wielebna Matka: *Obacz te-
raz, czy powołanie Twoje, jest, żebyś
była Karmelitanka, a gdybyś się wrocila
na swiat, co by się z toba stało; jam pro-
siła Pana, żeby ci dał znak, y wysłu-
chał mnie: Ty zaś widzisz, co ci czynić
potrzeba.**

Tak wielą cnotami, y łaskami tey¹⁴⁰⁰
Wielebney Matki, bardzo się trąpił Szla-
chan, y tak strážnie na tę fundacyą u-
czy-

czynioną ryczał, że okropno było słuchać: Y sameyże Wielebney Mátce mówił: *Jezeli będziesz postępowała z pełną tajemnic, Opatrznością BOSKA, wszystkie moje machinacje w niwecz się obra-*

co, co dla tego mówił, iż Wielebna Mátka w powątpliwych okazyach zwykła mawiać, Obaczmy co nam da Opatrzność BOSKA.

I 2 S

Z Y W O T

Wielebney Mátki AGNIESZKI, od Pana JEZUSA.

1401

Wielebna Mátka Agnieszka, od Pana Jezusa, zwała się na świecie Febronia Buselli, urodziła się w Apulii Prowincyi Krolestwa Neapolitańskiego. Pierwsza była, która w Rzymie w Klasztorze Świętego JOZEFA, przy Gorze Fincium, Habit Naszych Karmelitanek Boskich przyjęła, który Klasztor, swoim Świątobliwym życiem, y śmiercią drogą przyozdobiła: Z iey okazyi namienię nie co, o tym Świątobliwym Klasztorze. Iy! fundowany ten Klasztor Roku Pańskiego 1598 dnia czternastego Kwietnia, Fundatorem tego Klasztoru był, Wielebny Ociec Franciszek Soto, urodzeniem Hiszpan, z Ossomeński Dyecezyi, Dziekan Káplicy Pápiejskiej, KLEMENSA Osmego, Zakonnik Kongregacyi Świętego FILIPPA NERYVSZA, y z pierwszych Socyuszów tegoż Świętego FILIPPA NERYVSZA, opinią Świątobliwości sławny. Fundatorki były trzy Zakonnice, Zakonu Świętego AVGVSTYNA, wzięte z Rzymskiego Klasztoru Świętej MARTHY: z których pierwsza Mátka ANGELIKA była Przeoryszą, druga Mátka KANONDYDA, była Podprzeoryszą, a trzecia Mátka EWANGELISTA, była Mistrzynią Nowicyuszek, które przepędziwszy w tym Klasztorze lat trzy, do swego Klasztoru Świętej MARTY, wrocili się, gdzie potym w znaczney Świątobliwości, zakończyły życie. Przeto wspomnionego dnia czternastego Kwietnia, dány jest Habit dziesięć

przystępnym Panienkom, od Świętego FILIPPA NERYVSZA, od Kárdynałów, Baroniusza, y Taguryusza, y innych Oyców doskonałych, teyże Kongregacyi, dobrze wyuczonym: które potym za instrukcyą Naszych Karmelitów Boskich bardzo postąpiły, o sobliwie Oyca PIOTRA, od Mátki BOZEY, y HIERONIMA GRACYANA, których pisma, iako rzeczy iakie drogie do tychczas konserwują się. W tym Klasztorze, oprócz pospolitego Zakonnicom Naszym przywileju, którym żyją wolne od robaćstwa, mają y inшы, którym ordynaryinie przez iaki znak widomy, poznawają śmierć następującą Zakonnice: albo się w zamkniętym Kościele pokazują Gołębie, albo się dadzą słyszeć, głosy wielu mówiących bez wyrozumienia, albo dzwon niepościągiony dzwoni sam przez się. Widziany był pewnego czasu Obraz Najswiętszey PANNY, po Ołtarzu trzy razy chodzący, y podobne prognostyki trąfiały się. Y inny ietżema przywilej, że piorun nigdy w niego nie bił, za osobliwą protekcyą Najswiętszey PANNY, do ktorey z tey racyi śpiewają Antyfonę *Pod Twoją obronę* w Soboty, y w Wigilie iey Świąt.

Zawsze w tym Klasztorze bywały Zakonnice sławne opinią Świątobliwości: teraz pierwszej opituiemy życie, a o drugiej okkazyonalnie namienię się nieco, którą była MARYA FELIX od Mátki BOZEY, zwana na świecie MARYA Giubarri, z Firmopicenu. Názwa AGNIESZKA, w dzie.

dziewiętnastym roku wstąpiła do Zakonu, ułożenia zawsze była łagodnego, y pojętnego, w wszystkich cnot Zakonnych ćwiczeniu się iasniała, y wielkie nabożeństwo miała zawsze do Najswiętszey PANNY, y małego Pana JEZUSA, zaczyw wielce się cieszyła pilnowaniem rzeczy zlobeczka Pańskiego, y ubieraniem Jaseczek co rocznie, na Narodzenie Pańskie, dla wzbudzenia pobożnego affektu, ku dziećcińcu świeżo Narodzonemu. Przeto nie jest rzecz dziwna, że wiele łask y faworów od Pana BOGA odbierała, dla którego chwały wiele czyniła y cierpiała.

1403 Zabrała wielki affekt do Marki MARYI FELIXY od Mátki BOZEY, która razem z nią Hábit Zakonny przyjęła. lubo wprzód Nászey AGNIESZKI obłoczyny były: który affekt nie tylko za żywota, ale też y po śmierci statecznie zachowywała; albowiem trąfiło się, że pewna Zakonnica tego Klasztoru, w wielkię była potrzebie, żądając cudzego ratunku, więc Mátká MARYA FELIX, która już była umarła, na Nászę AGNIESZKĘ zawołała mówiąc; *Mátko AGNIESZKO, idź do tej Zakonnicy, która potrzebuje pomocy.* Stąnęła AGNIESZKA zadumiana y ustrąszona ále gdy powtórnie wołano, rozkaz wypełniła, y tej Zakonnicy potrzebującey pomocy, swoją pomoc dała. Tá Mátká MARYA FELIX umarła Roku Pańskiego 1651. dnia osmego Stycznia, śmiercią sprawiedliwych, bo taka śmierć bywa, iakie y życie; żyła bowiem z wielką żarliwością Zakonney Obserwancyi, y z ośobliwszą emulacją, kochaniá Pana BOGA, nigdy się od Choru nieabsentowała, chyba że albo chorá była, albo wielce zabawna, wszyscy ją kocháli, y w miłości BOSKIEY zatopiona była. Śmierć iey z życiem korrespondowała; albowiem wielce cierpliwa była, wzniesieniu bółości choroby, á gdy do złożoney chorobą, Zakonnice przychodzili, słyszały ją mówiącą, *O iak mi piękne kwiatki przynosić; o iak piękne lilie, o iak piękne róże.* Lubo nic nie przynosiły, y niemogły przynieść bo była zima; w którą kwiá-

tki nie pokazują się, ále tych delicyi z Niebá zażywała. Potym Sakramentami Kościelnemi opatrzona, zesła z tego świata. Ale o jak ją niedościgłe rozumem ludzkim Sądy BOSKIE, po śmierci na długi czas do czyścowych mąk była skązaná, jako się dowodzi następującym przypadkiem. Była pierwszą Przeoryszą Konwentu, po odeysciu Fundatorek, á powysiściu, ośmiu Miejsięcy od swojej śmierci, jednej Nowicyuszce której była dała Hábit, pokazała się w widzeniu: Spála tá Zakonnica, á wesośnie mistycznym, weszła do Choru, w którym niby w piecu gorąco uznála; á pozrawszy ku Oltarzowi Najswiętszego SAKRAMENTU, obaczyła Mátkę MARYĄ FELIXĘ śledzącą, którą mrugnięciem oczu wołając iey, wedle siebie usiąść rozkazała; usłuchała Nowicyuszká, á uczuła niecznośne gorąco od niej pochodzące; Przeto rzekła do niej *Mátká MARTO FELIX co się dzieje w tamtym życiu?* Odpowiedziała Wielebna Mátká; *Dobrze jest temu który dobrze czynił, á źle zaś temu który źle czynił, wielce surowy Sąd BOŻY, y wiele tu za nic poczytuje, co tam bardzo roztrząsa.* Potym kazała iey wiele Zbáwiennych przestrog uczynić Zakonnicom, á ośobliwie áżeby miały w powážaniu Sakramenta Kościelnego, y z áttencyą Mszy Świętej słuchały, z których defektów ja teraz oczyszczam moje niedbalstwa; y żeby chętnie dla miłości BOSKIEY cierpiały, kto który cierpiącym dla swojej miłości coby nie nadgradza; y przydała, *Tego dnia umarła Láiczká Zakonu świętego FRANCISZKA Zakonnica, która ze chętnie pokuty dla Pana BOGA znośiła, prosto do Nieba posła, bez przejścia przez Czyściec.* Przytym pytała się iey Nowicyuszká; *albo jesteś Wąskmość w Czyściu?* Odpowiedziała *sam jestem y ciężkie męki cierpię oraz proszę; Proś Zakonnice áżeby Modlitwy, y Suffragia za duszę moję czyniły.* Pytała się powtórnie o przyczynę. *Dla czego Wąskmość jesteś w Czyściu zatrzymana?* Odpowiedziała, *Zem żyć w wielu zawiniłam względem powinności mojej, á Zakonnica Karmelitanka, powinna być we wszystkim doskonała.* To wymówiwszy przydała. *Proś Siostra modl się za mnie.* Y podniosły rękę na ramię-

niu Nowicyuszkę położyła, którą niby ogień palący uczuła, y z tego snu Mistycznego boleścią obudzona, wołała: Ażeby zaś samey imaginacyi nieprzypisowano tego widzenia, oczywisty znak ognia y nieznosny ból zostały się, gdyż podniosłszy rękawa niższej tuniki, pokazało się ramię niby ognistą ręką wypalone, tak, że wszyscy widzieli pięć palców wyrażonych, y nieśliskie pęchyrze nakłztałt orzechów wielkie, y nie mniejszy był cud, że tak spalone było na ramieniu ciało, rękaw jednak tuniki bez naruszenia został; kiedy zaś to upalenie pokazano było Doktorowi, odpowiedział: *Nie jest to skutek ognia tego Świata*, a przyłożywszy masę na sparzenie zwyczajne, nie tylko nie usmierzył boleści, ale raczy przymnożył; zaczęły odjawiły tę masę, przyłożono święconey wody, którą zaraz tę bolesć usmierzył.

1404 Przytrafiło się pewnego czasu, że AGNIESZKA Nafza, nagłym upadkiem, bardzo się zraniła, y skrwawiła: Lecz gdy własną krwią oblana, na miejscu niewiadomym leżała, gdzie iey żadna Zakonnica ratować nie mogła, przyledził pod ten czas ktoś do koła, ofiarując w jałmużnie cięlicinę; ktoremu za miłość Fortyanka dziękując, rzekła, *żadnej niemamy Zakonnicy chorey, któraby mięsło iadała*; Odpowiedział ten: *Idź Matko, a szukaj dobrze, a znajdziesz, y ratuj ją*. Fortyanka, usłuchawszy Niebieskiej przestrogi, Kłasztor zbiegła, y AGNIESZKĘ Nafzę w pomienoney potrzebie znalazła; a wszystkie Zakonnice BOSKIEY Opątrznosci dziwując się, po winne dzięki uczyniły. Ta osłabła BOSKA Opątrznosc, w tym Kłasztorze Świętego JOZEFA, była dosyć ordynaryjna, jako się z wielu dowodów pokazać może. Była tam Zakonnica, Siostra TERESA od Pana JEZUSA, Kardyńska BARONIUSZA wnuczka wielce doskonała, y do Męki Zbawiciela Nafzego nabożna, którą przez długą całego roku chorobę, straciła apetyt do jedzenia, spytana raz, *do czego Wasmosc masz apetyt?* odpowiedziała, z rozkazu Posłuszeństwa: *Do Kuro-pawy mam apetyt*; następnego poranku, Infirmary do Ogrodu wyszedszy,

obaczyła w studni pełney wody, kuro-pawę, którą łatwo złapała, a przyniozłszy ją chorey, więcej pociechy dalszy z takiego cudu dodała, nizeli ciało. Tey Zakonnicy mającey umierać, w krotce pokazał się Szatan, pełną rękę migdałów mający, zarzucając iey: *Zes daję być bez licencji Migdałów*, chcąc ją tak ustrząszyć; Ta bardzo sturbowana, wezwwała Pana BOGA z pokorą, potym uspokoiwszy się rzekła: *Niech będzie BOG poszwalony, ta bestya usłupa, nie alterujcie się tym, co będziecie widzieli*; A potym mówiąc, *Panie przyimij ducha mego*, szczęśliwie skonała, dnia piętnastego Czerwca, Roku Pańskiego, 1615, wieku swego roku trzydziestego pierwszego, a Zakonney Profesyi jedenastego. Po śmierci wielce piękna została; Zakonnice zaś w ten czas, wielki chałas fizywały, y Chor zostały bez porządku, y wszystko właśnie z gruntu po wywracane, y lampę zagaloną. Pewności tey oobliwzey Opątrznosci BOSKIEY, oczywiste uczynił znaki BOG, jednej Przeoryszey, którą widziała przed sobą dwie świce cudem zapalające się, na znak z Nieba uczyniony, że ta Przeorysza powinna była cele budować.

Przez długi czas życia swego, 1405 wielkie y ciężkie choroby, cierpiała Nafza AGNIESZKA, z przedziwną cierpliwością. Na katar często chorowała, y na puchlinę, dla ktorey do wszystkiego nieposobna, y po całym ciełe zraniona, y oszpecona była. Gdy już dla swojej cierpliwości na Niebo sobie zasłużyła, y zdala się na wolę BOSKA, przyleża do niej Matka Przeorysza, Imieniem Julia od Najsświętszego SAKRAMENTY, dla nawiedzenia, y pocieszenia iey, y rzekła do niej: *Czy chcemyś Matko AGNIESZKO pość do widzenia JEZUSA?* I chorą wzięwszy za Szkaplerz przydała; *Chceś z mną pość?* ktorey odpowiedziała chorą AGNIESZKA, *chcę jeżeli bym wola BOSKA*. Na to rzekła Matka Przeorysza; *Powiedz mi jeżeli chcesz pość*. Powtornie iey odpowiedziała AGNIESZKA; *Chcę zaśle jeżeli jest taka wola BOSKA*, y to wymowiwszy poszła AGNIESZKA do Refektarza, y odprawiwszy

wizy postną refekcyą, gdy się wracała na górę, na schodach zemdląta. Więc musiały ją Zakonnice na rękach do Celi zanieść, gdzie w krotce do skonania zbliżyła się. W ten czas także Matka Przeorysza nagle zapadła, y w krotce do zgonu życia przysła, y szczęśliwie zesła z tego świata, za którą w godzinę pośpieszyła Wielebna Matka AGNIESZKA. Zaczyn obudwoch pragnienie widzenie BOGA, według obu dwóch umowy wypełnił Pan, *ktorych wola bojących się siebie czyni.*

1406 Wiele się przytrafiło względem AGNIESZKI Nalzey, zaraz po śmierci iey, co szczęśliwy Stan Chwały iey obiawiło. Gdyż naprzód ciało iey puchliną wzdęte, bez wtzelkiej ewakuacyi stało się tak subtelne iak z przysrodzenia było. Podrugie toż samo ciało wrociło się do pierwszej młodości, urody, y statury; była bowiem wzrostu rosnego, a dla pomienionych chorob, powoli z podziwniem była zmniejszoną dużo. Po trzecie; jeden bärk który rosnąć, uczynił ją gärbätą, zaraz sam się naprostował, y to oszpeccenie zniósł. Po Czwarte; Tak osobliwsza na Twärzy iey pokazała się piękność, że w Doktorach y w innych zäpätujących się, podziwienie y nabożeństwo wzbudzała.

1407 Tu przydam, krotkie niektóre relacye, innych Zakonnic tego Kláštoru. Siostra Justa od Świętego JOZEFA Konwierska, z Preneštyny rodem, zwana na Swiecie Porcyä Ruffuli; była wielce pobożna, Modlitwy pilnująca, miłością BOSKĄ y bliźniego gorającą, do pac Kláštornych ochotna, y tak nabożna była do Świętego DYDAKA, że wielą postami y umartwieniami do iego Święta gotowała się. Zapadła w ciężką chorobę, y gdy światła w nocy potrzebowała, a Matka Przeorysza z trudnością pozwałała, rzekła do niej; *Wyświadcź mi Matko tę miłość, bo ci ja BOG nädgrodzi, nim Ciało moje pogrzebie.* y tak się stało, gdy bowiem po śmierci iey leżało ciało na mārach, y w krotce miało być pogrzebione, przyzedeł niektóry do koła, y wor skorząny pełny Oliwy ofiarował za jałmużnę. Gdy była w artykule śmierci ta suga

BOZA, Ociec FRANCISZEK Soto Kláštoru Fundator, widział w duchu Processyą Świętych, na ktorey Święty DYDAK prezydował, do Kláštoru Świętego JOZEFA ordynowaną, ażeby umierającą wzięli; Zaczyn przybiegłszy do Kláštoru, pytał się, *czy już umarła Siostra JUSTA*, ponieważ tego nie mógł wiedzieć przyroczonym sposobem, y widzenie swoje opowiedział.

Siostra Fäustä od Świętego WAA-1408 WRZYŃCA, przykładem była Zakonney Obserwancyi y pokuty. W chorobie zäwsię do Choru chodziła, czołgając się bärdziey na rękach, niż na nogach chodząc, gdzie z wielką duszy poćiechą, y wielce nabożnym głosem wyśpiewywała Pānu, y tām tylko widziła na była zdrową; gdyż gdzie indziej krew iey z Usta ustäwicznie ciekła, przeto z wesolocią mowiła Pānu, *Ty jest Oblubieñcem krwi moiej.* Z przedziwną cierpliwością tyle dolegliwości wycierpiałszy, przyjąwszy z Nabożeństwem, SAKRAMENTA Kościelne, szczęśliwie umarła, Roku Pāńskiego, 1612. wieku swego dwudziestego osme go, Zakonney Profesyi dzieiątego. W godzinę przeyscia iey, trzech letnie dziecię leżąc na łozku z Babką swoią, wołało mówiąc. *Umarła Zakonnica w Kláštorze Świętego JOZEFA, a gołobek biały y piękny, przeleciał na czwoniczkę tego Kláštoru, a śpętny Murzyn z oszczepem chciał go złäpąć, ale gołobek poleciał do Rätu.*

Siostra Kätärzynä od Świętego JU-1409 LIANA, z Bononij rodem, zwana na Swiecie Fräncisakä. BOSKIE MI komunikacyami była sławna, iako w pospolitości powiadali iey Spowiednicy. Od dziecinnych lat poświęciła się była Pānu BOGU, przeto do Stānu Zakonnego chęć miała, ale Ociec niechciał przystać na iey pragnienie, iowszem ją bił y rozmaicie trapił, że niechciała na Stan Małżeński zezwolić. Wielce tedy ztąd ucisñionä: pewnego dnia, poszła do Ogrodu, gdzie Świętą BARBARĘ oczywiście pokazującą się widziła, y mowiącą wyszła, *Franciszek nie waspij bädzieš Zakonnica, Ociec twoy nie bädzie ci mogł przeszkodzić, bädz ty BOGU wierna, a on ciebie nie opuści.* Co

wymowiwszy zniknęła. Z obojwiwszy Opatrności BOSKIEY, do Rzymu przywiezioną, Zakonnica została, a pokutujące y doskonale życie prowadziła. W dzień około Ogrodu sama robiła, w uściwicznym rozmyślaniu, y miłości BOSKIEY, w nocy zaś większą część na modlitwie trawiła. Wielkie miała Nabożeństwo za dusze w Czyśćcu zostające. A spytana w ostatniej chorobie, czego by potrzebowała; Odpowiedziała: *Czynić wola BOŻA, a cierpieć, na sbytku życia, za dusze w Czyśćcu zostające.* Ledwie to wymowiła, nogi iey poczęły gorzeć ogniem z poczynionemi pęcherzami, y z nieznośną boleścią, przez dwadzieścia cztery godzin, a potem iak z nich krew spieczoną wyszła, zdrowe zostały. Umierała lekką śmiercią, dnia trzydziestego pierwszego Sierpnia, Roku Pańskiego, 1645. wieku swego dziewięć dziesiątego, Zakonney Professyi czterdziestego.

Siostra MARYA JOANNA¹⁴¹⁰ od Wszytkich Świętych, wielce doskonała, kaleństwo oczu przez dwanaście lat cierpliwie znosiła, słysząc dzwon Kłasztorny, sam przez się dzwoniący, rzekła; *Ten znak jest przysięcia mego,* y po ośmiu dniach zachorowawszy, powiedziałszy dzień y godzinę śmierci swojej, szczęśliwie umarła dnia czternastego Sierpnia Roku Pańskiego 1658.

Insza pragnąca znaku jakiego, Zbawienia Oycą swego, a użylzawszy Ptaszka bardzo wdzięcznie śpiewającego, z instynktu BOSKIEGO na znak tego prosiła, ażeby ten Ptaszek na rękę iey przyleciawszy, stanął. Y tak się stało, z wielką iey poćiechą. Podobnym sposobem z instynktu BOSKIEGO, na znak zbawienia Matki swojej w ten czas zmarłej, prosiła ażeby w Mieściecu Stycznia, z suchego Krzaku różowego, wyrośła róża, y zaraz bardzo śliczna róża wyrośła.

Z Y W O T

Wielebnego Brata STEFANA, od Świętego FRANCISZKA.

1412

Wielebny Brat STEFAN, od Świętego FRANCISZKA, zwany na świecie, JAN Martinez, Hiszpan, w Miasteczku Nayswiętszey Panny MARYI de Campo, w Dycezyi Kocheńskiej, urodził się Roku Pańskiego 1555. Do Niderlandu posłany, Żołnierskie życie prowadził, ale gdy już miał lat trzydzieści y ieden, porzuciwszy światowy żołąd, Zakonny przyjął, pod Chorągwią Nayswiętszey MARYI Panny z Gory Karmelu, Roku Pańskiego 1614. a odprawiając dwa lecie Nowicyatu, Solemnem i wotami życie swoje stwierdził. W tym wielkim Słudze BOŻYM, wielką świątobliwość, y prawdziwą znaleźliśny, w heroiczych cnotach, bardziej niż przypadkową w cudach,

y innych powierzchownych znakach. Z cnot iego niektóre przywiedziemy, z obojba o niektórych mówiąc, któremi jaśniał.

Fundament życia Zakonnego, na pokorze założył; ktorey żeby nabył, w wielkim miał sam siebie pogardzę, niu, y w innych to sprawić żądał Siebie samego chętnie y w uczynkach, y w słowach upokarzał, a nietylko cierpliwie, ale też wesóło upokorzenia znosił. Z tak pokornego y nikczemnego powazania siebie samego, pochodziło wielkie Przełożonych poszanowanie, y ku inszym ludzkość, y łagodność; niemógł ścierpieć pochwały własnej, ani usług z miłości sobie wysławianych gdyż nayniższym bydlę się sadził, między innemi, Przeto kiedy użylzał co na pochwałę swoją, zwykł mawiać

mawiać zaraz. *Samemu Stworcy Honor chwały należy.* Te przedziwne relacye o jego pokorze, słysząc pewny Szlachcic, chciał probować czy była stateczna y prawdziwa, bo często w nadzwyczajnych upokorzeniach, więkksza ukrywa się pycha więc pewnego dnia, gdy nasz S T E F A N, przyszedł do niego o jałmużnę prosić, surową twarzą na niego weyzrawszy, o importuniją strofować go począł, potym ostre mi słowy łajac, także obelgami napędniać; czego wślystkiego w cichości y spokojnym umysłem słuchał, z łagodną y wesołą twarzą; którym uczynkiem cierpliwey pokory, skrzulzony tenże Szlachcic, w lepszey opinij miał świątobliwość jego.

1414 Tak się kochał w posłuszeństwie, że jako czynili relacyą Przełożeni jego, y inni którzy wiele lat z nim konwersowali, nigdy nie był słyszany sprzeciwiający się, iakiemu rozkazowi Przełożonego, zawsze będąc ochotny y gotowy do wślystkiego, choćby mu co przykrego rozkazano, spracowanemu y słabemu. Do aktów spólnych na pierwze w dzwon uderzenie z pilnością przybiegał, jako to na Modlitwę wewnętrzną, na rachunek sumnienia, ani dbał cokolwiek o odpoczynek, chociaż sfatygowany do domu przychodził, często się trafiało że deszczem albo śniegiem wcale zmoczony, na Mieysce Modlitwy przychodził, y tam klęcząc, aż do końca bez poruszenia zostawał, z wielkim zbudowaniem, widzących. Nie tylko najmniejszy, Reguły, konstytucyi, y Przełożonych wyraźne rozkazy zachowywał, ale też skinienia ich, y pomyslenia czynił. Osobliwizy nam zostawił przykład Posłuszeństwa; gdyż wołał wzrok stracić, niżeli posłuszeństwa nie wypełnić; ociemniał był dla łuski na oczu uczynionej, którą gdy zdjął doskonały Doktor, przykazał mu żeby niewychodził przez kilka Miejsięcy na iasne powietrze, ale w domu zostawał, dla oczywistego niebezpieczeństwa ślepoty: Ale gdy po kilku tygodniach, dowiedział się, że Ociec Przeor chce, aby się powrócił do swojej powinności Kwestarskiej, nie odmawiając, począł z domu wychodzić

dla szukania jałmużny, ponieważ inni przeciwni byli zdaniu Doktorza. Przeto o co się bano, przydało się, gdyż pierwsza ślepotą wrociła się, którą chętnie dla Pana BOGA znoził.

W przedziwney ćwiczył się cierpliwości, przez cały czas Zakonney Posessyi, w znoszeniu prac y dolegliwości. Więcej niż przez trzydzieści lat, był Kwestarzem w Bruxellu, jałmużny po Mieście zebrać, y dla tey niesfatygowaney pracy, pospolicie *Ośietkiem Karmelitańskim* zwano go, ani chciał kiedy bydz uwolnionym od tego ciężaru, poki mógł chodzić; lubo był starością nakloniony, y dla wielkiej słabości nogi się mu pętały: mówili mu Przełożeni, żeby w domu został, ale z pokorą prosił, ażeby wyszedł dla uczynienia zadosyć swojej powinności. Potym od Swieckich przestrzeżeni, bojąc się żeby kiedy w tey pracy z siatości nieupadł, przykazali mu w Konwencie siedzieć. Poki żył sługa BOZY, nigdy w pracy folgi nie szukał; gdyż albo do Miży w Kościele na bożnie służywał, albo w Kuchni, lub gdzie indziej pracował, na oczy wcale nie widząc. Przeto nigdy nie proźnował, pamiętając na swoje powołanie. Probował go także Pan BOG, różnemi chorobami dla pomnożenia cierpliwości, które z przedziwnym zbudowaniem innych, cierpliwie zawsze wytrzymował, osobliwie swoją ślepotę, którą z wielką rezygnacyą na wzor Świętego T O B I A S Z A, przez wiele lat wiernie znoził, nigdy nie narzekając, że Światła Niebieskiego, niewidział. Ani jego wielkiemu pragnieniu do cierpienia, te dolegliwości wystarczały. Przeto prosił Pana BOGA usilnie, ażeby mu pozwolił więcej y cięższych boleści, (jako swemu objawił Spowiednikowi) których mu BOG choyną ręką udzielił, bo y często ciężkim bólem zębów, y kolką wewnętrzości trapiąsą, y okrutną podagrą był uciśniony.

W Modlitwie wielce się kochał, 1416 gdyż cokolwiek czasu miał wolnego od swoich powinności, cały na Modlitwie ochotnie trawił, nawet nocnego spoczynku część sobie urywał, ażeby go na rozmyślaniu Niebieskich rozkoszy

strawił. Gdy już stąrości ułomność w domu go zatrzymowała, poki mógł, modlił się, przed Najsświętszym SAKRAMENTEM, do Miły służywał, tę iędnę mając pociechę, bydz przytomnym przed Panem. Z chęci którą miał do Modlitwy, nauczył się Nabożeństwa do Pana BOGA, y Świętych, które wnetrzenie zachowywał, y powierzchnownie pokazywał. Świętych Obrązy, z wielkim Nabożeństwem szanował, y nigdy koło Obrazu Ukrzyżowanego Pána JEZVSA, albo Najswiętszey PANNY nieprzechodził, żeby z wielkim áffektem nog ich nie pocałował. Gdy go pytano co w tym miał za Nabożeństwo, odpowiadał. *Stary jestem, potrzebuję ciepła pierśi pośilającego, które z tąd biorę.* Vmartwienia tak się trzymał, że wiele nadzwyczajney pokuty uczynków, do innych pospolitych przydawał. Osobliwzey był wstrzemięźliwości y trzeźwości; częstemi dyscyplinami, y żelaznemi łańcuskami ciało poskrámił, á podczas słabym będąc y chorym; Żádney folgi w postach, niechęiał przypuścić w swoich chorobach, chyba posłutzeństwem przymuszony. Gdy był Kwestarzem, ledwie kiedy w domu u Święckich siedział, chociaż był proszony, ále spuściwszy oczy, y na mrozie często przed drzwiami stojąc, czekał iásmużny, czego rącyą swoim Konfidentom, powiedział, mówiąc: *Ażebym widział albo słyszał niebył przymuszony, coby czystości, y myśli czystey szkodzić mogło, o czym służy Pańscy przy ogniu mówić zwykli.* Więc wołał sługa POLY, wiele zimna na Ciele wycierpieć, iak najmniej utzerbek duchowny na duszy poność.

¹⁴¹⁷ Wielce kochał czystość, y pilnie wystrzegał się wszystkiego, co było przeciwnego czystości. Y owszem przez zasługi y przyczynę Świętego Oycy Naszego JANA od KRZYŻA, już od wielu lat wielkiego zżywał przywileju czystości, tak, że zawżse spokojną y czystą myśl zachowywał. Nie dowierzał iędnak sobie, ále raczey rozmów z Niewiastami nawet szlachetnemi, którego zapraszały do siebie dla jego Świętobliwości, pilnie unikał.

Przedziwną oczu y słow skromnością iásniał, á jeżeli kiedy w Mieście mniey co uczciwego słyszał, albo strofował oto oczywiście, albo załmućiwszy się pokazywał, iak mu się to wielce niepodobało.

Wnetrzną miłość BOSKĄ, z cwi-¹⁴¹⁸ czenia się w Zakonnych cnotach pokazywał, których ákty czynił, áżeby się BOGV podobał, którego całym sercem kochał. Pokazywały tę miłość iego, czyste na Modlitwie wzdychania, które ogniste serce iego do kochanka swojego zasylało: Potwierdzały pobożne orzeczech BOSKICH rozmowy, któremi nieograniczony BOSKI Maiestat, Dobroć, inne iego doskonałości, y Wiary Tajemnice, często szanował. BOSKĄ zapalony miłością, szukał Pa, na swego, w rozmyślaniu rzeczy Niebieskich, y w czytaniu nabożnych Książek, ábo też gdy oćiemniał, w słuchaniu podobnego czytania, roztrząsając w sercu swoim co słyszał. Lecz gdy tak przedziwne rzeczy poymował, o stworzeniach, osobliwie o Aniołach, iako to o ich doskonałości, o wielkiej liczbie, y subordynacyi niższych do wyższych, cały miłością zapalony ku Swoicy swemu, wołać zwykł: *O jak nieograniczoney Chwały Pana mamy! O jak wiele można y pełen chwały jest BOG Nasz, który tak wiele Láscey ma, służy, iako doskonałością przodkujących.*

Tak wielką miłość BOSKĄ, wiel-¹⁴¹⁹ ką też miłość bliźniego, w nim wzbu- dzala: którą wszystkim według sił dopomagał, á osobliwie chorym, potrzebującym więktszey pomocy, dla tego usługował im uczynkiem, łagodnemi mowami cieszył, y modlił się za nich, tak używając chorob nudności, y boleści. Nigdy nie niemował o cudzych defektach, á doniesione od kogo wymawiał. Za Dusze w Czyścu zostające, Modlitwy, pokuty, y przyczyny ofiarował, náwet ostatni zupełny odpust, który miał przy śmierci otrzymać, ofiarował, áżeby im mógł dopomóc, bo miłość nieszuka tego co iey jest, ále co iuszych.

Przyszła czas, ktoregoby ten słu-¹⁴²⁰ gá BOZY, dostąpił nádgrody, dobrych swoich uczynków. Już od wielu lat

wiele

wiele tęsknić tego żywota znośił cierpliwie, dla Miłości BOSKIEY, y tąż Miłością zapalony, Niebieskiey żądał Oycyzny, ażeby kochanego BOGA, mógł zażywać widzenia, Wśmierelną wpadł chorobę, ktorey dolegliwościami wyniszczony, o następującej śmierci, wdzięczną wiadomość usłyszał. Przeto wesoło y niezmarzszoną twarzą, mówił; *Niech się stanie zemna Najświętsza wola BOSKA*, a ręce y nogi skromnie ułożywszy, wewnętrzną duszy pociechą, y powierzchownym na twarzą welesem, napełniony, o swoim, przeyściu usilnie myśleć począł. Aż przyszedłszy Doktor, gdy go wziął za puls, powiedział że się ma lepiej, y lepszą nadzieję kazał mieć o swoiey

chorobie, którą wiadomość niby sobie nie miłą przyjął, iako twarzy zamu-ceniem pokazał, albowiem obawiał się, ażeby wygnanie iego, na tym padole mizeryi, nieprzeciągnęło się. Jednakże nie przestał gotować się na śmierć. Z pokorą o SAKRAMENTA Kościelne prosił, które z Nabożeństwem przyjął. Dniem przed śmiercią swoją Ostatnie pomazanie odebrał, y między Modlitwami Zakonników, z wielkim umysłu y ciała uspokojeniem, uśności pełen, y opinią Świętobliwości sławny, duszę STWORCZY swemu oddał, dnia dwunastego Maja. Roku Pańskiego 1658. Wieku swego, siedmdziesiątego piątego, a Zakonney Profesyi, czterdziestego drugiego.

Z Y W O T

Wielebney Matki TERESY, od Świętego DUCHA.

1421

Wielebna Matka TERESA od Świętego DUCHA, zwana na świecie Pani Joanna de la Cerdá, z Xiążęcych y Szlachetnych Rodziców, w Hiszpanij urodziła się. Ociec iey był Pan JAN LUDWIK de la Cerda Xiążę Medina Cali. Matka zaś była Pani ANNA de la Guava, Córka Xiążęcia Abulquerque. Gdy do dorosłych lat przyszła, Panu Antoniemu de Montcada Xiążęciu de Monte alto, w Małżeński stan była oddana z którym pięć czyli sześć potomków miała. W Sycylii w tym była honorze, ktorego iey kondycyą wyciągała, y już trzydziesty piąty wieku swego rok żyła, w rozkoszach, y próżnościach światowych, aż pewnego dnia dla rozrywki, gdy sobie kazała podać Xiążkę, o Kawalerach, y Komedyach, traktującą, z Gudowney Opatrności BOSKIEY, podano iey Xiążę. Świętej Matki Naszey TERESY, ktorey czytanie tak się iey podobało, że się

w krotce Serce iey rozgorzało, y pragnieniem Stanu Zakonnego zapaliło. Już wszystko co na świecie było, czyniło iey niesmak, niepodobało się, y tęsknicę wzbudzało. Wwazała tedy, iak miała wykonać, zabrane pragnienie do Stanu Zakonnego, y ten interes usilnie Panu BOGV polecała, od ktorego za służyła wewnętrzne utwierdzenie o trzymać, o szczęśliwym tego Interesu powodzeniu. Zażyła pewnego czasu, za Medyatora, Spowiednika do Męża swego, żeby ten iey Interes, promował u niego, y ledwo o Intencyi Xiężny, do Zakonu namienił, ostro od Xiążęcia był połączany. Gdy sama usilnie Panu BOGV tę sprawę polecała prosząc go, ażeby ktory iey dał pragnienie życia Zakonnego, podał iey też y sposób, aż oto Mąż iey zapadł w ciężką chorobę, w ktorey z desperowany, osądzony był od Doktorow, i że w krotce miał umrzeć.

Stała przy łożku Męża swego, cho 1422
robą jego wielce strapią, y o zdrowiu

wiu iego, wszystko w myślach będąca, aż oto wnetrznym od BOGA natchnieniem upewnioną została, że ozdrowienie Mąż, jeżeliby iey do Zakonu wstąpić pozwolił: Przeto w ten czas wspaniałym umysłem, rzekła do niego; *Mój Xiążę, obiecu ci w Imię Pańskie, że wkrótce przyjdiesz do zdrowia, y będziesz zdrow, jeżeli się szluby obowiazesz, że mi zostad Zakonnica pozwolisz.* Xiążę widząc oczywiste niebezpieczeństwo śmierci, wziął ją za rękę, y rzekł do niey, *Obiecu ci jeszcze ozdrowię, że ci tego bronie nie będę, y Sam Xiędzem zostanę.* Rzecz podziwienią godna, zaraz się lepiej mieć począł Xiążę, przeciwko nadziei Doktorow, y w krotce do zdrowia przyszedł: Zaczyn chcąc uczynić zadolyc obietnicom, przyjechał do Neapolim, z pobożną Małżonką, która dla Pana BOGA, nayukochańsze zostawiwszy potomstwo, z swego odeyscia wielce strapione y płaczące, do Klasztoru Zakonnice Nafzych weszła, dnia dwudziestego dziewiątego Września, w dzień Świętego MICHAŁA Archanioła, Roku Pańskiego 1625. A gdy iey przekładano przed Oczy, płacze y lamenta potomstwa, y śmierć Naystarszego Syna: Odpowiedziała; *Choćby by pomarli wszyscy, chcę wypełnić co mi Pan BOG podał do serca, y za iego wola pójść we wszystkim.* Lubo natura wzdygała się zrazu, rozdzielenia z miłym potomstwem y nayukochańszym Małżonkiem, jednak wszedłszy za Klauzurę, opływała w duchowną pociechę, że wszystko dla Pana BOGA opuściła.

¹⁴²³ Mieszkała w Klasztorze w świeckim stroju, aż do dnia Świętego ANTONIEGO Opata, w roku następującym 1626. Z jaką gorącością ducha życie Zakonne zaczęła, poznać się z tego, co pierwszej nocy uczyniła. Wszedłszy za Klauzurę, powiedziła iey, że znak spania wieczor, y rano wstania, dać się tabliczkami, y dodać się sentencyą, dla rozmyślenia duchownego, poszła bowiem spać wprzód, z rozkazu Matki Przeoryszy, niż drugie Zakonnice. Usłyszawszy potym pospolity znak spania, rozumiała że był znak

wstania, na spólną Modlitwę ranną, przeto wstała, łożeczko poostała, zdiawszy postanie y prześciadło, które iey iako Gościowi pozwolone było, y przed Vkrzyżowanym Panem J E Z V S E M pódłszy na kolana, sama sobie ustrzygła włosy, własnemi rękami, y tak przez sześćgodzin trwała na nocney modlitwie. Lubo ieszcze w ten czas w świeckim była odzieniu, wszystko jednak to czyniła co inne Zakonnice, nawet naypodlejsze powinności Konwenckie, myjąc młki, zasmiatając Kurytarze, y inne tym podobne, ani żadnego niechciała przyjąć przywileju, wygody albo uszanowania Vmartwienia wszystkie, tak zwyczajne, iako y nadzwyczajne, wiernie czyniła, bez folgi wszelakiey. Trafiło się iey pewnego dnia podczas obiadu, że stojąc w Refektarzu z rościągnionemi rękami, na Krzyż Vkrzyżowanego Pana Figurę reprezentowała. A Matka Przeorysza kazała jedney Zakonnicy (iako bywać zwykło dla proby cierpliwości) ażeby iey tak stojącej policzek wycięła: aż oto ta Zakonnica prosta y postulsza, tak ją mocno uderzyła, że znak uderzenia przez cały dzień na twarzy znać było; jednakże bynajmniej się nie wzruszyła, y owszem spytana potym oto, odpowiedziała, *druga się twarz skarzę, że podobnym policzkiem nie była uszanowana;* tak kochała umartwienie.

Po zakończonych interesach, które ją w świeckim stroju utrzymywały, w pomieniony dzień Świętego ANTONIEGO Opata, Zakonny Habit wzięła z wielką duszy pociechą, y za osobliwym Indultem Apostolskim, tegoż roku 1626. w Vroczyść Świętego JANA CHRZCICIELA, solemną uczyniła Professyą, którego także dnia, Xiążę Mąż iey, na Stan Kapłański poświęcił się, z podziwieniem wszystkich, Ledwie się wierzyć może, z jaką żyła duszy pociechą, Nafza TERESA od Świętego DVCHA, (bo także otrzymała w Zakonie imię.) Lecz Szatan chciał w krotce ten pokoy pomieszać: bo gdy Przełożeni Nasi, z żarliwości Obserwancyi, niechcieli pozwalać, żeby Xiążę tak często u Matki TE.

TERESY bywał, iak chciał, fundował Klasztor w Pánormie, dla Naszych Zakonnic, pod Tytułem Wniebowzięcia Najświętszey PANNY, tą intencyą, aby żeby rządy tego Klasztoru, do Biskupa, nie do Przełożonych Naszego Zakonu należały, do którego Naszę TERESĘ z dwiema Socyuszkami, przez Brewe Apostolskie postarał się przenieść, ażeby tym sposobem pożądaney wolności dostąpił, bywania u Matki TERESY.

1425 Więc TERESA Nasza, choćnie chętnie, pojechała do Pánormu, gdzie przez czas długi, żyła w wielkiej doskonałości, lecz nie bárdzo kontenta, że nie była pod władzą Przełożonych Zakonnych. Przeto po śmierci Xiążęcia Meża, prosiła Syna, aby ten Klasztor pod postuszeństwo Przełożonych Zakonu, oddany był, albowiem z doświadczenia nauczyła się, czego się nauczyła była o pierwszym Klasztorze Abuleńskim z świadczeń Świętej Matki Naszey TERESY: *Ze bez dyrekcyi Zakonney, niemogł Klasztor rygoru Obserwancy zachowywać.* Więc powagą Sto. licy Apostolskiej dziewiątego prawie roku po fundacyi, oddany był ten Klasztor pod dyrekcyą Zakonu, a Wiele Matka do swego powróciła się Neapolitańskiego Klasztoru, aby życie tam zakończyła, gdzie się urodziła była, w Zakonie. Cwiczyła się w wielkiej doskonałości życia Zakonnego, w chęci do wnetrzney Modlitwy, w głębokiej pokorze, w statecznym znoleniu pracy chorób, w żarliwości Zakonney Obserwancyi, w wielkiej czystości sumienia, w gorącej ku BOGU, y bliźniemu miłości: ale naybardziej iasniała pokorą, albowiem niechciała byc poczytaną między te które do Choru należą, y chętnie zostalaby była konwierską, gdyby iej było pozwolono, poniewaz pragnęła wszystkim byc poddaoną, nad nikim zaś nie mieć Zwierzchności. Dla tego wiele razy obracała była Przeoryszą, usilnie się starała, ten Vrzęd rezygnować, z miłości pokory, y tak się ze wszystkimi obchodziła Zakonnice, iakby była słuźebnicą wszystkim, ani nie opuszczala, żadney okazyi upokorzenia swego, ale owszem

z pilnością szukała.

1426

Przez lat dwadzieścia y więcej, wielkie y ustawiczne cierpiała choroby, których taki był początek. Gdy dla niej Doktorowie ordynowali ją; żnie, niezmiernie gorąco była napalona, tak dalece że niemogąc znieść gorącą, chciała z niej wynieść, lecz gdy iej Matka Przeorysza powiedziała, że tak Doktorowie kazali, nie więcej nie odpowiedziała, ale milcząc, z wielkim uprzykrzeniem y boleścią, owo tak frogie gorąco znosiła, które w niej naturę pomieściło, y do wielu na potym Chorob y boleści było okazyą. Wszystkie przeciwności, z wielką znosiła, zawsze rezygnując, yz osobliwą cierpliwością, nigdy się na nic nie uskarżając, ale gdy ją przycisnęły wielkie boleści, ręce na piersiach składała, y usta swoje ściśkała. Zeby zaś powiadając innym dolegliwości swoje, albo się żaląc przed innymi, nie miała z ich kompassyi, iakiey pociechy, kryła się zniemi, y w cichości cierpliwie znosiła; a spytana iakby się miała, zawsze umniejszała dolegliwości swoich, nawet niechciała w Chorobie, wymysłnych potraw jadac, kontentując się pospolitemi innymi, aby zachowała Święte Ubóstwo, y Zakonne umartwienie, ani się żalała kiedy, na potrawy niesmaczne, albo złe przyprawne; gdy iej zaś co osobliwego przyniesiono, trzeba ją było przymusić Świętym Postuszeństwem, żeby przyjęła. Wielce zelowała Zakonną Obserwancyą, w sobie y w innych. Będąc chorą, nie tak dolegliwości swoje czuła, jak że niemogła zachować Reguly, y Konstytucyi, w wstrzymaniu się od potraw mięsnych, w zachowaniu postu, y w uczęszczaniu do aktów spólnych, y innych. Przeto ile mogła, chroniła się Doktorow, którzy iej spólnego życia zabraniali, y mawiała, że dla tego do Zakonu przysłała, aby za grzechy swoje pokutowała. Będąc Przeoryszą, naybardziej się starała, o zachowanie milczenia y otobności, y uważała naymniejsze defekty przeciwko Obserwancyi, żeby je poprawiła. Przeto mawiała podczas, *chcę rezygnować Urząd, niemogę rzadzić; niechcę byc okazyą relaksacyi,* albo

albo co temu podobnego, coby Zakonnice, wewnątrznie wzruszyć mogło. Nąybárdziej się w Refektárzu mąrtwiła, albowiem mniey zawsze jadała nąd potrzebę natury, á gdy się iey co smácznego dostało, y áppetytowi przyjemnego, dziwnemi sposóbami mieszała, żeby iey nie nieśmákowało.

¹⁴²⁷ Z wielkim poszanowanowaniem, postępowała z Zakonnicami, jakiegokolwiek były kondycyi: Gdy bowiem uważała wszystkie, jako słuźebnice BOSKIE, y Oblubienice CHRYSZTUSOWE, szanowała ich jako Xiężniczki, y Krolewne, tak słowy jako y uczynkami. Z więc kszym także poszanowaniem, y oraz miłością, postępowała, z Nászemi Oycami, á nąybárdziej z swemi Spowiednikami, y Przełożonemi, którym przysłane sobie podárunki rozdawała, y choynemi ich jałmużnami opatrzyła. Nąd uciśnionemi jakim utrapieniem, miała wielkie politowanie, á mowy swoiey łagodnością, cieszyla smutnych. I niedziw że tak kochała bliźniego, która gorzka miłością BOSKA, y miała bárdzo wielkie Páná BOGA poznanie, przez ustáwiczne práwie rozmyślanie, o rzeczách Niebieskich. Celi tak wiernie pilnowała, że nigdy zniey nie wychodziła, bez prawdziwey potrzeby, w ktorey się ząwżé albo modliła, albo dla pożytku Kościoła, y Kłáštóru, pracowała, z taką pilnością, właśnie gdyby z tey pracy ná Chleb sobie robiła, jako iey żartem Zakonnice mąwiály, ząwżé jednák Obecność BOSKĄ zachowała. To czyniła kiedy iey choroby sfolgowały, od których nąymniey szą folgę mając, w wszelkimi siłami życie spólne prowadzić starała się.

¹⁴²⁸ Roku Pánńskiego, 1659. dnia dwudziestego ósmego Stycznia, nastąpiwłszy ná nią Chorobá gwałtowná, osłabiła ją wielorákimi wymiotami: albowiem nápełniła siedm misł sporych, y bárdzo wielki cierpiála ból żóładka. Widząc to Doktor, tę chorobę sądził byđź śmiertelną. Przeto kázal iey dáć SAKRAMENTA Kościelne. Tą zápowiedzią Śmierci następuiącey, bynaysmniey nie álterowała się, y ówsem rozweseloną została, widząc że przychodzi koniec śmiertelnego życia iey,

áżeby przeszła do nieśmiertelnego, y Błogosiáwionego. Wiéć spowiadała się grzechow swoich á gdy, po WIATYK Nąyswiętszego SAKRAMENTU poszli, gotowała się sama do przyjęcia Jego, z Nábozeństwem, rozlicznemi cnot áktami. Gdy już przyniesiono Nąyswiętszy SBKRAMENT, prosiła z pokorą, odpuszczenia wszystkich swoich defektów, náprzód od BOGA w tym SAKRAMENCIE Vtájonego, potym od wszystkich, osobliwie tych, ktoremi mogła kiedy kogo obrazić, czy nierozumyślnie, czyli złym przykładem. A to czyniła z taką Sercá skrucho, że słyszący, wszyscy płakáli. Jak ząs przyjęła już, Nąyswiętłzy Wiátyk, y Zgromádenie odeszło, dziękowała Infirmárce, zą tak wielką miłość y staranie, kolo siebie podięte, y prosiła, żeby iey niepámiećtała tak wielu prác, ktore w iey chorobie poniosła. Potym złożywłzy ręce ná pierśiach podniosłzy głos w górę, y Oczy zamknąwłszy, siedząc ná łóžku, zdála się niby w záchwyceniu będącą, y że zążywała łásk BOSKICH, w wielkim uspokoieniu Duszy y ciała, gdyż niedáwno przedtym; y potym także, cierpiála nieznośne boleści.

Gdy powoli ná siłách ustáwiała, ¹⁴²⁹ dáno iey SAKRAMENT óstátniego pomázania, który przyjęła z wielkim Nábozeństwem. Gdy ząs już wcale ná siłách ustáwiała, poczęto nąd nią czynić kommendacyą Duszy, ná ktorey Modlitwy, sama odpowiadała, jako też y ná wlıytskie pytania, znájąc wlıytskich, y osobliwizá nápełniona będąc radością. Gdy iey mowiono *że, inż czas przejścia do Raiu następuie*, złożyła Ręce, y oczy w Niebo podniosła, y rzekła: *O tak iestem utleszona?* Gdy powtórnie iey mowiono, *że według pragnienia swego ná słuźaku leżała*: odpowiedziała: *ieszcze to iest bárdzo miękko.* (pytáná, *niemá/x Wászcz iakiego skrupusku*, odpowiedziała: *Niemam żadnego, ale iestem uspokoióna.* Gdy iey ząs rozkázano przez possuźenstwo, áżeby dała Błogosiáwienie, nim umrze Synom swoim y Wnuczkom, To náprzód zaczęła od swoich Wnuczek, á Nászych Kármelitanek, zostájących w Kłástórze

Panor

Pánormitańskim, prosząc Pána BOGA, áżeby ich uczynił obserwującemi Zakonne práwa, y Świętymi. Potym obrociła to Blogosławieństwo, do Xiążęcia Syna swego kochanego do Corki, y Wnuczek, á potym do swoich Zakonnice tak Neápolitańskiego, iáko y Pánormitańskiego Klasztoru. O Modlitwy inszych prosiła, y swoje obiecowála w Niebie, proszącym. Gdy iuz ustać zdała się, powtórnie spytana; czy *cierpisz Waszć saka dolegliwość wnetrzną?* Odpowiedziála *żadney nie cierpię.* Za-

czym powtórnie, dla iey poćiechy, czyniono Kommendacyą Dusz y inne nabożne przydawano Modlitwy; podczas ktorych z wielkim uspokojeniem, y nieznacznie, Duszę swoię STWORCY swemu oddała, opinią światobliwości sławná. Roku Pańskiego 1659. Wieku swego sześćdziesiątego siódmego. Po śmierci piękna się pokazała, gdyby właśnie była we dwudziestu latach, á Zakonnice lubo z ley zeyściá smutne, z poszanowania iednak ubiegály się do pocałowania rąk iey.

Z Y W O T

Wielebnego Oycá MICHAŁA ANIOŁA, od Pana JEZUSA.

1430

Wielebny Ociec MICHAŁ ANIOŁ od Pána JEZUSA, urodził się w Miasteczku nazwanym Torrofino, w Liguryi, ná wśchod położonym, należącym do Miasta Genuy, á o dzieśięć mil odległym, z pobożnych Rodziców, ktorzy mająć Dom własny nad tymże Portem, z zarobku łodzi swojej sustentowali się. Pod Edukacyą pobożnych Rodziców wyuczony był Chrześciańskiej pobożności. Przeto z Młodości, chodził do Kościoła támbędącego, y poki mógł bawił się w nim, do Mszy Świętey służąc, y ná pogrzebach bywając; ná ktorych pilnie się przypátrował umarłym, y niby im tego szczęścia zazdrościł, że z tego Mizernego życia przeszli. Tak poznawał, ietazce Maleńkim będąc, Mizerye tego Swiátá, y próżność rzeczy Swiatowych, że to uznanie zawżse ná potym zachowywał, żyjąc niby umarły ná życie, y zá nie poważając chwałę śmiertelnego życia. Widząc Rodzice dobrą skłonność w Synu, y piękne obyczaje, oddali go ná Nauki, y według możności sustentowali, w Kollegium Genuańskim, gdzie Grámmátyki, Filozofii, y

Moralney Náuki uczono, á że był bystrego y pojętnego dowcipu, y doskonałego rozsądku, wśzytkiego się doskonale nauczył. Zostawił potym Xiędzem, przyięty był w Genuy, do Domu pewnego Szlachcica, áby Synom iego dawał edukacyą.

Ze od dziecinstwa, był z Nieba oświecony, przeto gardził Swiátem y światowościami, y postanowił oboje porzuć, áżeby na zbawiennym Zakonu porcie, mógł bytć zbawiony. Wtęc obrawfzy sobie Náš Zakon, przyjął Hábit, w Konwencie Náyswiętszey PANNY de Sanitate; y z tak wielką gorącością Duchá, począł postępować w drodze doskonałości, że był wśzytkim zbudowaniem y podziwieniem. Oprocz innego ćwiczenia się w cnotách, y w umarwieniu, tak innym pospolitego, iáko y iemu szczegulnego, dwie osobliwsze rzeczy o nim powiáły iego Konnowicyuszowie. Pierwszá była, że w niebytności Bráci Donátow, zlecony mu był dozór Westyarni, ná ktorey Funkcyi będąc, podarte Hábity, naprawiał z wielką Miłością, y sam tuniki wełniane, y wśzytkie Konwenckie chusty prał co tydzień, nigdy iednak

dnak nie absentował się od Choru, ani Zakonnego Postu nie przestępował. Druga była rzecz, że gdy prosił o pozwolenie, między innemi nadzwyczajnemi pokutami, żeby nosił łańcuszek żelazny, pełen Kolcow według zwyczaju naszego. Ociec Magister Nowicyuszow dając mu na to pozwolenie, z niepostrzeżenia, czasu nie naznaczył, iako się zwykł naznaczać, przez dzień jeden, lub przez puł dnia: Więc prosto posuszny, wzięwszy łańcuszek ściśnął nim biodra, y przez cały Miesiąc go nosił, w pracy ustawicznej, ośobliwie w praniu, tak że mu ow łańcuszek, Ciało wskrusł poprzebijał, y w rość wnie, ale gdy zbytnią boleścią ściśniony, zbladł y schudł na twarzy, o przyczynę spytany, musiał przez posuszeństwo powiedzieć, y tak z trudnością, z nadrosłego ciała, wyciągniony był łańcuszek. Wiele miewał do świadczenia w Nowicyacie pokory y cierpliwości, gdy bowiem już był Xiędzem, a na doświadczenie cnoty, kazał Ociec Magister, Młodszym Nowicyuszom nasmiewać się z niego, on z pokorą y wesołością znośił pośmiewiska. Potym uczynił Profesją z wielką Dufzą pociechą.

¹⁴³² W krotce potym posłany do Pedemontu, w Konwencie Tauryneńskim, żył w wielkim zachowaniu Zakonnej Obserwancyi, ale tam ciężko zapadł, wzrok jednego oka wcale stracił, a na drugie mało co widział. Przeto w tym Mieście, szkodliwego na sobie doświadczywszy powietrza, za radą Doktorow do Konwentu *Monte Regalis* posłany był Roku Pańskiego 1628, gdzie nabył doskonałego zdrowia, y na obiedwie oczy przeżył, bardziej z BOSKIEGO, Miłosierdzia, niżeli z zabiegow Doktorских; y z rozkazu Przełożonych, w tymże Konwencie mieszkał, aż oto, wszczęło się powietrze, następującego Roku na końcu Sierpnia, y tak się szeregzyło, że w krotce nie stało tych, którzyby chorym służyli. Więc Należ MICHAŁ ANIOŁ poszedł do Oycy Przełożonego, y sam dobrowolnie ofiarował, się na tę usługę wielkiej miłości, dowodząc różnemi racjami, że tu był od Pána BOGA sprowadzony, y dla tego był w

tey czasy okoliczności uzdrowiony, żeby czynił chorym swoje usługi, ile tym, którzy niemogli mieć żadney ludzkiej pomocy. Pozwolono mu według pragnienia jego, y z wielkim zbudowaniem, czynił zadolyc obligacyi swojej, słuchając Spowiedzi, Najszy Wiatyk dając, umierającym asystując, y w wszystkich napelniając pociechami. Ledwie się wierzyć może, iak wiele wycierpiał, przez cały Rok: gdyż wszystkim chorym pomoc dawał, nie tylko z Miasta, y przedmieściow, ale też ze wsi y Miasteczek, podczas zimy, w posród śniegow, bosmi Nogami chodząc, z których się krew obficie lała, łozka chorych ścieląc, domy zamiatając, naczynia chędożąc, y iedzenia rękami swymi nosząc. Potym skończywszy Rok, tak ciężkiej y niebezpieczney pracy, sam się powietrzem zaraził, tak ciężko, że przez trzy dni nie był przy zmysłach. Ale z BOSKIEY dobroci, przyszedł w krotce do zdrowia, y przez drugi Rok, podobną czynił usługę zapowietrzonym, życie swoje dając za Braci swoich, z podziwieniem wszystkich, którzy pojąć niemogli, iak mógł żyć między tak wielką pracami, Cudowi to Miłości jego przypisując.

A ponieważ miał wielkie pragnie.¹⁴³³ nie do nawracania dusz, prosił Przełożonych, żeby go posłali w Pogańskie Kraje, na nawracanie Niewiernych. Posłany tedy był, do Indyi Wschodnich, gdzie stanął, na końcu Roku 1639. Ledwie rzecz do Wiary podobna, iak wiele w tey drodze ładem odprawionej przez Syryą, Arabią, Persyą, w tak długim czasie ucierpiał, nie tylko od wielu niebezpieczeństw, y wielu przykrości, od zimna, y upałów, ale też y od głodu, bożmy się od niego dowiedzieli, że w tey drodze, niczym się nie posilał, tylko chlebem, y łuchami fruktami. Przypadła była na niego w drodze, ciężka Febrá, przeto musiał w stajni, na gnoju długo leżeć, niemając się gdzie skłonić, z taką duchą pociechą, żeby tam rád był, y umarł, lubo w tey Chorobie, nie miał się czym powierzchownie ratować, y raz się to tylko trafiło, że zjadł trzy suchy figi.

figi, które mu dano, co sobie miał za wielkie delicye. Dla Interesów Misji, odesłany był do Europy, z Oycem PIOTREM, od Najswiętszej MARYI Panny, Luzytańczykiem, y w tej drodze, nawiedził Oyczyzną Górę Nafzą Karmelu, gdzie zawsze, według zwykłej swoiey wstrzeźliwości, nie oprócz Chleba, y Wody, nieżywał, a lubo się tam rodzą figi świeże, bardzo piękne y smaczne, które sługą BOSKI, rád iadał, z miłości umartwienia, żadney skosztować niechciał. Idąc z Góry Karmelu, do Libanu, napadł na Zboyców Arabskich, a gdy pieniądze koło niego szukali, trochę się schyliwszy, Woreczek, z tym co miał na drogę, rzucił potajemnie, między ciernie publicznego gościnnca, y polecając go Najswiętszej Pannie, zmówił jedno *Zdrowaś Marya*. Dziwna rzecz, bawił się ośm dni w Libanie, y nazad powracając tą drogą znalazł tamże nietykany Woreczek, lubo tą drogą tak wiele ludzi przechodziło.

1434 Przybywszy do Fenicyi, wszedł na Okręt, a przyplłynawszy Morzem Europejskim do Malt, o mil tysiąc siedmdziesiąt, dla bojaźni powietrza, nie był przypuszczony z lądem, kto remu pewny Pán Genueski, przepyszny Obiad postawił, na srebrnych pułmiskach, co on wszystko odesłał, powiadając, że do takich rzeczy, niebył zwyczajny. Daley nawigacją swoję prowadząc, wpadł w ręce Zboyców Maurytańskich, od których zaraz począł wiele cierpieć, bo pierwszego dnia, nic mu jeść nie dano, tylko wieczor, dwie bułki Czarnego Chleba, którym się z Socyuszem podzielił. Do Algierzyr zaprowadzony, tam był publicznie w niewolę zaprzędany, tak jako y drudzy niewolnicy, którym się on na usługi, dla ich pomocy ofiarował, przeto chodził dla nich zebrąć jałmużny, którą potym, między potrzebniejszych rozdawał. Ledwie sam o sobie pamiętał, bo zaraz z początku niewoli swoiey, pisząc do Oyców Nafzych do Malfylii, o nic nie prosił, tylko o Biblię, o Brewiarz, y o jaki Habit wytarty, ale za staraniem Gubernatora Francuzów Algierycyńskich,

y w inrze rzeczy uprowadowany był.

W nocy, nąbárdziey się bawił¹⁴³⁵ Modlitwą, w spólnym Więzieniu. Ráno zaś bąrdo wstąwszy, chodził do Kąpicy, aby wszystkie pchły powymiatą, żeby niewolnicy spokojnie Mszy Świętey słuchali, albowiem w lecie, tak tam wiele plech było, że pod czas tak mu nogi obśiadły, iż wszystkie czarne były, które on w nączynie Olejem posmarowane, zmiatał. Potym się słuchaniem Spowiedzi, y przyprawianiem do SAKRAMENTOW Świętych, bawił, chorych nawiedzał, w utrapieniu będących, cieżzył y ratował, dzieci urodzone chrzcil, pokusy cierpiących, umacniał, chwiejących się w Wierze, utwierdzał; bo Machometani, dwa razy w każdy tydzień, Niewolników, do zaprzęcia się Wiary CHRYSYTVSOWEY namawiali, y różnie, to obietnicami, to groźbą, a nawet y Mękami, do sekty Machometañskiey przymuszali, tak dalece, że ich z większym okrucieństwem dręczyli, niż za czasów Nerona: Powiadał bowiem sługa BOSKI, że widział, iak na jedney Białogłowie, Ciało kawałkami rżnęli, a rany zapalone: mi swicami przypalali, żeby wołkiem skapana, żywo się paliła. On zaś wszętkim w Mękach, serca dodawał, z podziwieniem samych Pogańskich Pánów, którzy go bardzo kochali, y szanowali. Przeto pospolicie mawiali: żeby sobie bąrdziey poważali, kości tego Oycą zmarłego, niż żywego. Jeśli mu co czasu zbywało, od duchownych usług, y uczynków Miłości y Miłosierdzia, powierzchownych pilnował, obiad y Wieczerzą gotując, albo co z dobrej Woli robiąc, na usługę y wygodę Niewolników. Jeśli mu co kiedy dano z pieniędzy, to za to, co do iedzenia, y do posiłku Niewolników kupował, albo potrzebnieyszym rozdawał, nigdy nic na okupienie samego siebie, nie chowając, bo mógł więcey zebrąć jałmużny, niżli pięćset Czerwonych Złotych.

Mógł prędcy byđz wykupiony¹⁴³⁶ niewoli: albowiem pewny Pán Hiszpáński, chciał go według taxy założoney wykupić, ale on mu za ten uczynek

Yyyyyy 2

Inrze-

miłości podziękował, y o to się u tego Pana postarał, że temiż pieniędzmi, inżego Niewolnika wykupił. Inżego czasu, za pewne usługi Zydom wyswiadczone, ciż Zydzi ofiarowali mu pieniądze, na wykupno z niewoli, ale on przykładem Świętego PAVLINA, chciał byż jeszcze w niewoli, aby inżych wykupował, y tak na iego instancją, też pieniądze dane były, na okupienie inżego niewolnika. Ale gdy Pan iego według obietnicy, nie puścił. Niewolnika, ten sługa BOSKI, poszedł do niego y upominał mu się mówiąc: Obiecałeś go puścić, dajesz słowo, powinieś go dotrzymać, boś Xiążę. Na co mu odpowiedział Pan Niewolnika, *To nie wiem, że my jesteśmy psami, nie mamy Wiary, a ty ze mnie zartus jest, nazywasz mnie Xiążciem, idź precz, o demnie.* Jednak potym, wzruszony prozbami Oycą, owego Niewolnika wolno wypuścił. Powiadaia y to, o tym sędzie BOZYM, że z Geny dwa razy posłano pieniądze do niego, żeby się z niewoli wykupił; ale on to na inżych niewolników, wykupienie obrocił; Taką była Miłość iego, że niechciał niczego dla siebie, tylko dla inżych.

1437 Dla tych dobrych Vczynkow, był BOGV, y ludziom miły. Naprzod Chrześcianom, którzy słowami, y listami, Święte uczynki Miłości iego opowiadali, y w tamtych Kraiach, wielkie mu pożanowanie czynili: y do Nog iego upadając, y dziwnie go wychwalając, o Błogosławieństwo prosili go. Przeto gdy w Magistracie Genueskim, była mowa, o wykupieniu iego: tę odpowiedź, dali Panowie Rádni: że to był uczynek Miłości, aby w niewoli zostawał ten Ociec; wiedzieli bowiem, przez listy z tamtąd przesyłane, jak wiele dobrego świadczył, Chrześcianom Niewolnikom. Potym, był miły, y samym Machometanom, bo go y sam Pan iego, często do siebie, y do Zony swoiey wokował, aby się z przyjemney iego konwersacyi, mogli ucieścić, y przyznawał, że y jemu samemu był bardzo pożyteczny, gdyż za jego usługą, wielu się Chrześcianow konserwowało, którzy by byli z biedy pomarli, dla tego ledwo na jego wykupienie

pozwoił, y to potym tego żałował. Po trzecie był miły samym Zydom, bo wszystkim darmo służył. Niektorzy z nich prosili go, aby im list dla przesłania do Libornu, stylem y językiem Włoskim napisał, co zaraz uczynił, y nie od nich niechciał wziąć, co ich do wielkiego pożanowania jego zachęciło. I niedziw, bo wszystkim dobrze czynił; Ale nade wszystko był miły Zakonnikom, którzy powołał jako poufanych Sług CHRYSYUSOWYCH. Wzięty był w niewolę, jeden z Wielebnych Oycow Jezuitow, który się powracał z Indyi Wschodnich, którego żeby z niewoli wypuścić, żadną miarą nie mógł uprosić, y potym Choremu, y umierającemu, z wielkim miłości oświadczeniem, aż do skonania służył. 1438

Ale nie bárdziej, w nim wydać się nie mogło; jak ow dziwny Akt, miłości y roztropności, który ku jednemu Oycu, pewnego Zakonu wyświadczył, y z Apostatą, Męczennikiem go za Wiarę CHRYSYUSOWĄ uczynił. Jego historyą krótko opiszę, jako od samego Oycy MICHAŁA ANIOŁA wypisaną miałem. Ten Wielebny Ociec był złapany od Maurow, do Algezyrow przyprowadzony, y tam źle traktowany. Często przez siedm lat, pisywał do swoich Przełożonych, pod czas swoiey niewoli, od których jednak nigdy nie miał resposu; Przeto zbytecznym utęsknieniem strąpiony, wpadłszy w desperacyą, zaparł się Wiary CHRYSYUSOWEY, sektę Machometanską przyjął, rozumiejąc że tym sposobem otrzyma wolność. Zwał się Ociec Jozef de Morano, który do Wicereia Algezyrow, pospolicie Bafly zwanego poszedł, y Solemnie jako zwykło bywać, wyznał Wiarę Machometanską, objeżdżając na koniu Miasto, z strzałą w rękach, y następujące, tego wyznania słowá mówiąc; *Nie ma B O G A, tylko B O G Machomet, Apostoł BOSKI.* Vysławczy Nasz MICHAŁ ANIOŁ, o upadku na ow czas mizeraká, (ale potym przyszłego Męczenniká chwalebne-go) że to było z zgorzleniem Chrześcianow, przykazał im, żeby żaden z Apostatą niegadał, ani mu dał pomocy, ufając że tym upokorzeniem, y od wsty-

tkich

śkich opuszczeniem, miał przyść do Ciebie, y tak się stało; A że ten Apostata, kochał y oraz bał się Naszego MICHAŁA ANIOŁA, dla wielkiej Swiętości jego, y wielce go szanował, przeto mówił; *Gdybym się tak był bał BOGA, jak się boję Oycy, nigdy bym był tego błędu nie popełnił, y nie musiał tak nie trapić, jak smutek, który uczyniłem Wielebnemu Ojcu.* y tym sposobem z błędu wyprowadził go Pan BOG. Chcąc bowiem ten, po nie wielu dniach, kochanego y czci godnego Naszego Oycy Michała przeprosić; ukrywającego się szukał, y za uciekającym szedł, y potem chcącego znalazł, a przystąpiwszy padł do nog jego z pokorą, prosząc o odpuszczenie błędu swego zalanym łzami; który błąd, gdy Wielebny Ociec wielce exaggerował, odpowiedział strapiiony Penitent; *Prawdę mówisz, y więcej niż prawdziwie.* Potym przydał Hiszpańskim językiem, *Ojciec daj mi sposób y radę, mnie?* Ktoremu rzekł Wielebny Ociec; *Niewiesz który sposób być może? Oto Ty, który się Synem Najsświętszej PANNY, y Świętego DOMINIKA wyznajesz być, Ty który nie dawno Czystość Najswiętszej PANNY, y iey wielmożność opowiadałeś, teraz zaś zaparłeś się Jey, mąż ten sposób, chociaż byś miał sto życia, powinienś wszystkie dać dla miłości BOSKIEJ, y błędu Twego wyrzec się.* Wstał Penitent zawstydzony y upokorzony, nie nie odpowiadając słowy, ale z wielką łzami, rozkazu Oycy, poszedł do wszystkich Zakonników, y Kierzy, wspól niewolników, y o odpuszczenie prosił danego zgorźnienia, prosząc usilnie wszystkich, ażeby za niego prosili Pana BOGA, y Wielebnego Oycy, ażeby mu wtey potrzebie dopomogli. Więc Wielebny Ociec nad mizeryą jego politowanie mając, prosił Chrześciana, ażeby go nawiedzał, częstyli, y jałmużnami opatrowali. Zostawał w tym stanie pokuty, od dnia dwudziestego piątego Sierpnia, Roku 1642. aż do Siódmego dnia Stycznia, następującego Roku, szczęśliwie powrocie się do Wiary Chrześcijańskiej, Panu polecając; na ostatku, poszedł do Spólnego więzienia, Chrześciana w niewoli będących, gdzie trwał przez

wiele dni w ustawicznym smutku, y postach, prosząc z pokorą Chrześciana, ażeby mu odpuszczenie swego upadku od BOGA y Najswiętszej PANNY uprosili, y oraz stateczność, uczynienia zadość za tak ciężki występki, a nad to Spowiedz Generalną grzechów uczynił. Gdy tedy nastąpił dzień Siódmego Stycznia, Świętemu RAYMONDOWI poświęcony, rozkazał Wielebny Ociec wszystkim Chrześcianom, ażeby nie wychodzili z więzienia, ale w raz zgromadzeni, szczęśliwy zgonu koniec, tego Penitenta, Pana BOGU polecali. Sam zaś penitent, już utwierdzony łaską BOSKĄ, własną wolą do Machometañskiej sekty Biskupa, który się po polsku zowie *Muphti*, poszedł, y zruściwszy zawoy z głowy, rzekł; *jestem zwiedziony, gdybym w tym stanie żył y umarł, do głębokiego Piekieła byłbym wtrącony, sam tylko dobry Chrześcianin Katolik zbawiony będzie; inni zaś, czyli Żydzi, czyli Poganie, czyli Machometani, w swoich żyjących sektach, potępieni będą.* To słyszac Mophti odprawił go mówiąc; *Nie jestem Sędzią Twoim przydając, idź do Wice-Reja czyli Baszy, u któregoś Machometañsko wyznał wiarę.* Tam zaraz pobieżył, już chwalebny Wyznawca wiary Chrześcijańskiej, a nowego Wice-Reja z dawnym, y innemi Turkami zastawszy, też uczynił protestacyą, którą był pierwey przed Mophtim uczynił. To z żarliwością mówiącego słyszac, mówili, *pijany jest, a potym wytrzeźwwszy się niebędzie tego mówił.* Odpowiedział; *nie, jestem pijany, ale naczem, y wiem co mówię.* Więc w kaydany był okuty, y do więzienia wtrącony, potym racjami, nadgradami, y pogrozkami, do zachowania prawa Machometañskiego, był namawiany, ale gdy po wyjściu czterech dni, na Sąd Wice-Reja był zawołany, y spytany o swoiey wierze, odpowiedział, *Niemasz inszej wiary tylko Chrześcijańska, w której dostępują Zbawienia, y usam w miłosierdziu BOSKIM, że w niej umrę,* przydali Ministrowie. *Nie rozumiey żebyś miał żartować z naszej wiary, jakoś zażartował z Chrześcijańskiej, bo gdybyś to uczynił, śmierć cię bys przysłała.* Odpowiedział śmia-

to Káwaler CHRYSTUSOW, *Ochotny iestem umrzeć, y dać tysiąc życia, gabyhm ich tyle miał, za Wiarę Świętą Katolicką, bo niemasz inſzey wiary prawdziwej.* Zaráz skázany był ná żywo ſpalenie, á ná miejsce gdzie miał bydz palony, prowadzono go za Miásto nágiego, w iednych tylko ſpodnich płuciennych, y w czapce z paciélzy y ſtommy zrobionej, na ktorej wierzchu, KRZYŻ był z palmy zrobiony, y tak gdy go kamionowano, y żywo palono, zawsze głosił Wiarę CHRYSTVSO-WĄ, upominając Chrzęścián, żeby w niey perſewerowali, oraz proſząc, áżeby mu od Pána BOGA ſtáteczność uproſili, á tym niedowiárkom ſwiatło od BOGA. Tak tedy ſkończywszy niewolą ſwoię ná ziemi, przenioſł ſię chwalebnie ná wolność Synow BOSKICH do Niebá.

1439 Ochotnie kończyłby był życie, Nášz MICHAŁ ANJOŁ, ſłużąc CHRYSTUSOWI, y iego ſługom w niewoli zoſtającym: iednak będąc wykupiony, y od Przełożonych rewokowany, do Włoch powrócił, gdzie u wſzytkich był w wielkim poſzanowaniu, álbowskiem wielcy Pánowie, w chorobach proſili go do ſiebie, ktorých duchownie y docześnie w zdrowiu rárował. W wielkiey żył doſkonałości. Cierpliwie, owizem weſoło przyjmował ſtrofowania, mówiąc ſtrofuiącemu, *jeżeli ja iestem grzeſznik, coż ze mnie masz czynić?* Wſzytkim ſię upokarzał, á często całował ręce Xięży. Tak ſię kochał w umártwieniu, że máło iadał, y zawsze w Hábiecie ſypiał. Przeto zdał ſię zapomnieć ſam o ſobie. Pilny był w chodzeniu ná ſpolne ákty, oſobliwie ná Jutrznia o pół nocy, ze wſzytkimi mile y weſoło poſtępował. á z wielką poćiechą, y ſkutkiem, duſze cieſzył. W uſtawiczney był Obecności BOSKIEY, y miſley w duchu záżywał rekolekcyi: dla tego gardził wſzytkimi widomemi rzeczami, y o wielu rzeczách wiedział z objáwienia BOSKIEGO, álbowskiem o ſmierci ſwoiey náſtępującey, Oycu Przeorowi przed dawnym czasem powiedział, tak mówiąc, *Umřę w tenzas jak Waſzeł ſwoy urząd ſkończy, y tak ſię ſtało.*

O BOSKICH dobrodziejſtwách y 1440 o ſwoiey ku BOGV niewdzięczności, záwsze rozmyſlał. W pewnym liſcie iego, czytałem náſtępujące ſłowa: *Nieumsem więcey wymowić albo wypić, jak ze miłóſierdzie BOSKIE na wieki wychwalać będę, bo lubom był, y bogdaybym był niebył całego ſwiata grzeſznikiem, BOG mi takich y tak wiele taſk ſwiadczył, w podrożach moich, y w całym życiu moim, czym teraz zawſydzony będęc, nieſmiem ſię nazwać Kar-melita Boſym, Synem Najſwiętſzey PANNY, jako też y Świętey TBRBST, ktore ſię Matkami bydz mi pokazywały zawſe mnie kochającemi, lubo niewdzięcznego y złego Syna, ktorých od nich ſaworow y taſk nie odbiera, ktorzy prawdziwemi pokazali ſię bydz Synami, guj ſię tak taſkawemi dla mnie niewdzięcznego y mizernego zawſe ſtawili, (jakim ſię bydz ſzczęrze oſwiadcza, y bogdayby tak było nieo było) Jeżeli mnie Pán chciał záżyć w podobney iakiey okazy, iako ſię o Oycu JOZEFIE námieniło, albo w wſpomózeniu ubogich co do duſzy, y do ciała należał podczas powietrza lub wojny, y w innych okazach, już wie Wielbność Waſza że to wſzystko ieſt dar od BOGA: jeżeli co cierpiał, jeżeli znoſił niebeſpieczeńſtwa wielkie y małe, jeżeli choroby albo podobne potrzeby, wſzystko mi ſię zda bydz ſnem, y że to traſiło ſię innym nie mnie, to ieſt náprawdziwſza, y nie mogę mówić co inſzego, albo o czym innym myſlić, jako o moich ciężkich y nieſkończonych grzechách. Wielbność Waſza, dla miłóſci CHRYSTUSA Pána y Najſwiętſzey MARYI Panny, odpuść mi, ani mnie więcey obliguy do tego (to ieſt opíſania co dla Pána BOGA wyćierpiał albo czynił) gdyż nie wiem Wielbność Waſza, jak to ieſt rzecz na mnie ciężka &c. &c.*

Roku Pańſkiego 1648. Poſłany był 1441 na Inſulę Kretę, to ieſt do Kándyi, z Pánem ANTONIM Lippomanem wielkim przyjacielem Zákonu Náſzego. Wi-ce-Rejem tey Inſuły, áżeby ſwoią pobożnością, y wiadomym miłóſci oſwiadczeniem ſłużył. Chrzęściánſkim Zolnierzom, woiuiącym przeciwko Turkom tamtego Pańſtwa okrutnym najaznikom, w Wenecyi z ſamym Wice-Rejem

jem wsiadł w Okręt Olendercki, pod tytułem Świętego JE DRZE JA, dnia czternastego Sierpnia, z Socyuszem Braśtem MICHAŁEM, od Świętego ELIZEUSZA DONATEM. Wiele na drogę Moriką Socyusz przygotował, z wyżebraney jałmużny: ale Wielebny Ociec, kazał to rozdać wlıytko między w spół żeglujących; nic sobie nie zostawiwszy, oprócz Chleba, czosnku, cebuli, y wody. Ciężką y niebezpieczną cierpieli nawalność, a gdy go chciał Socyusz tą przygodą osłabionego, y od 24 godzin nie jedzącego, ryżem z kawalkiem Mięsa konnego pośilić, nie chciał ani skosztować, kazał jednak Socyszowi swemu jeść, mówiąc: *Wsił sobie co ci jest potrzebnego, a nie zapatruj się na mnie bo ja jestem bestya trudna do naśladowania.* Przybywszy do Wyspy Zazyntu, poszedł z Socyuszem do Kościoła Katedrałnego, Mszą Świętą odprawił, y Socyszowi KOMMUNIA Świętą dał. Jadał obiad u Namiestnika Biskupiego, od którego wziął w podarku koszyk jagód słodkich, ale powróciwszy do Okrętu, kazał ich rozdać między inszych, samą się kontemnując Cebulą y czosnkiem. Przyjechałszy do Kandyi, miał stancyą u Wicereja, gdzie przez dwie lecie mieszkał, Zakonne Obserwancye Modlitwy y umartwienia, wiernie bez folgi zachowywał. Co dzień rano y wieczor do szpitala Vbogich chodził, których niby opuszczonych, ciężki słowami wielkiej miłości, y różnemi sposobami ratował, mniej dbając na straszny fetor, albo bojaźń powietrza. Wlıytkich garmacych się do siebie, z miłością przyjmował, y w potrzebách rękę podawał, za niemi wnosząc instancye do Wicereja. Niezgody godził, wszystkim był pożyteczny, w zwykley trwając wstrzeźmiewliwości, tak dalece, że ledwie w wielkie Vroczyści, trochę ryżu albo bobu z prostym olejem jadał. Zeby zaś umocnić Żołnierzow przeciwko nawalnościom Tureckim, często się podawał na niebezpieczeństwo śmierci, a przecie między rzeźnistami Armaty ręczney strzelby kulami, nie był nigdy ranny, co wszyscy przypisowali, osobliwzey łasce BOSKIEY. Zakonnika Apostatują-

cego, inżego Zakonu, radą, prozbą, y grozbą straszego Sądu BOSKIEGO, odprowadził do swego Kłasztoru, który potym Nabożnie żyjąc, w krotce szczęśliwie umarł. Po wyjściu dwóch lat, odeśłany do Włoch, wsiadłszy w Okręt Olendercki, na dwa Tureckie napadł, które że zaraz odstąpiły, Żeglarze przypisowali ten cud Wielebnemu Oycu, widząc że daleko mocniejszy rozboynicy uciekali, z takim strachem, iż nawet swoje rzeczy wyrzucali, dla prędzey ucieczki. Do Brzegu Bárletty przypłynąwszy, tak ciężką ponośli nawalność, że iey impetem, wiele się sznurów u kotwic pourywało, y bał się żeby się okręt o bliskie skały nie rozbił, aż oto zaślugami Wielebnego Oycy, (iako powiadało) ieden sznur mały impet wytrzymałszy, Okręt utrzymał. Tam dowiedział się z BOSKIEGO objawienia o Śmierci iedney Siostry swojej, z pewnością zbawienia iey, o czym Socyszowi powiedział, obowiązawszy go sekretem, bo był wielce sekretny, w objawieniu podobnych łask od BOGA sobie powierzonych.

Roku Pańskiego, 1656. dnia pierwszego Marcia, posłany był do Archipelagu, z Panem Antonim Lippomanem, który był Kommendantem Generálnym trzech Wysp, Korcyru, Zazyntu, y Cefalonii, ktorego był Spowiednikiem, iako y inszych Panów Włoskich. Gdy pewnego dnia płynęli podczas wielkiej burzy, z oczywistym niebezpieczeństwem utonięcia, widząc Generała w wielkim zostającego smutku, po inszych konsolacyách, żeby go trochę uwesołelił, tą którą miał powagę, tak do niego rzekł żartem; *By Pánie bądź wesół, umrzemy z ukontentowaniem, bez expensy na Śmiało y na Pogrzeb;* Lecz gdy on szukał Xiąszki, na ktoreyby się modlił, rzekł mu Ociec: *Na co szukasz Xiąszki? czyżay w swoim sumnieniu, ktoraś piękniejsza Xiąska nad tę?* Taką miał u Generała powagę, że wszyscy udawali się do niego, bogaci y ubodzy, ażeby mógł przez niego sprawić swoje interesy, które że należały do miłości, y miłosierdzia, iako to w staraniu się o jałmużny, w odpraszaniu winowaycow, y w podobnych okazyách, z wielkim afektem

fektem podeymował się ich, y Świętą importunią pobudzał Generała do przedkierkiej satysfakcyi uczynienia, nie bez własnego iednak umartwienia. Wielką zachowywał wstrzemięźliwość, y przez całe te pułtrzećia lat, w osobiwe V-roczystości, iako to Wielkanocy, y Bożego Narodzenia, ledwie jadał kawałek ryby słoney: nigdy niechęciał skosztować iągód świeżych y owocow, w których iednak miał wielkie upodobanie, mało lypiał na ziemi koc położywszy nie rozebrany leżąc. Zawsze piezo chodził y przez rzeki przepływał, a gdy obciążony Habittem, spocił się, y wielkie miał pragnienie, niechęciał y kroplą wody ochłodzić się, od winą zaś zawsze pod ten czas wstrzymywał się. Odzieniem zawsze nosił wytarte, y podarte: każdego dnia trzy albo cztery godziny przekłęczał na Modlitwie, y dłużej by był trwał, gdyby niebył od Generała wolkowany, który iego społecznością, iak Świętego Męża cieszył się, albowiem głosił go bydz takim, y tym go imieniem nazywał. Ludziom y dzieciom, których w drodze potykał, dawał nauki Chrześciańskie. Trafiło się że płynąc z Cefalonii, ku Korcyrze, dysputował o Wiare Katolicką, który przyćśniony Oycą racyami, chciał go wzrucić w morze, ale go tym nic nieustrąszył; bo BOG Oycą uwolnił, a owe go Greczyną z całą Familią, we dwa Miesiące żeglującego zatopił.

1443 Będąc w drodze w Krolestwie Neapolitańskim, z iednym Oycem wielce uczonym: stąpeli w Kląsttorze Oycow Kápucynow, y obydwu zachorowali, ale bárdziej Socyusz: Przeto Wielebny Oćiec po ki mógł, dla pomocy y poćiechy Socyusza wstał, y z wielkim miłości oświadczeniem, duchownie y docześnie służył choremu. Pewnego dnia, gdy przyszedł do niego, tak słyszał mowiącego: *Przyszedł do mnie dwóch Zakonników, y o wiele rzeczy, względem Wiary pytali mnie się, na co wszystko, procz jednego odpowiedziałem, (z osobną powiędział o wszystkim o czym mowili) y powiedzieli mi dziękuy BOGU za Socyusza którego maś, bo inaczej źle by ci się*

było powiodło. To usłyszawszy Należ MICHAŁ ANIOŁ, pytał się Oycow Kápucynow, czyli iacy Zakonnicy postronny byli w Konwencie. Lecz gdy po pilnym wywiadowaniu się był upewnioni że nie byli, został w ządumieniu, y zdradę Szatanią poznawszy, więkze miał staranie o chorym, w duchownych potrzebach; Z którego przypadku godzi się miarkować, że dla zasług y pomocy duchowney, Wielebnego Oycą, dał Pan BOG pomoc umierającemu Socyuszowi, który po trzydziestu dniach choroby, z Świętą dyspozycją zasnął w Panu.

Potym w Iwoiey Genueskiej Pro¹⁴⁴⁴ wincy, pospolicie Świętym był zwany. Przeto od wielu dla uznaniania był nawiedzany, Panowie zapraszali go do domow swoich, Zakonnice wokowały go na słuchanie Spowiedzi, bo się iego rozmową wszyscy kontentowali, y do miłości, Niebieskich rozkołzy zapalali, pogardziwszy światowe marności, nigdy iednak iadać niechęciał, w domach świeckich. Rokiem przed śmiercią, przez cały Post słuchał Spowiedzi Zakonnice, pod Tytułem Świętego SEBASTYANA zostających, a tylko raz na dzień iadał, y to pod wieczor powrociwszy z tamąd, ani kiedy chciał się grzać przy ogniu, lubo lekkie odzienie miał na sobie. Zapadł był na dwa pároxyzmy: od iednego uwolniony był cudem, Świętego Oycą Należego JANA od KRZYŻA, w drugim zaś umarł w wielkiej opinii Świętobliwości, gdyż do niego tak złożonego chorobą, wielu przychodziło Panow, y pokłękawszy przy łozku na kolana, prosili żeby im dał Błogosławieństwo. Miał Wnuczkę Zakonnice Należą, imieniem Annę od Świętego BARTŁOMIEJA, cnotami sławną, którą wielce zaślowała śmierci iego, z tey naybárdziej racyi, że była ogołocońa z duchownego pośilku, który odbierała od niego: ale dla poćiechy duszy iey pozwolił Pan, że tak dobrego Oycą, zawsze w widzeniu przez rozum miewała, który się za nią skutecznie przed Panem BOGIEM przyczyniał, y ratował ją w potrzebach.

Z Y W O T

Wielebney Matki ELZBIETY, od Świętej
T R O Y C Y.

1445

Wielebna Matka ELZBIETA od Świętej T R O Y C Y, z Szlachetnych Rodziców dawney Familii Andegawenskiey, we Francyi urodziła się, Roku Páńskiego, 1596, dnia piątego Stycznia. Poprzedził ją B O G w błogosławieństwach, y tak w porządku natury, iako y łaski doskonałą uczynił. Dla wysokich od natury przymiotów, wszystkim się podobala, y wszystkim miła była, ale żeby kiedy tych przymiotów nie oświecała, y Stworcy się swemu koniektrowała, z BOSKIEGO natchnienia, ieszcze dziecięciem będąc, poczęła umartwieniem y pokutami, cisko swoje poskraniać, ażeby się sama stała osiara niewinną Panu BOGU: dla tego delikatna Panienska, łancuchem ciężkim żelaznym, po gołym ciele opasawszy się nosiła go często. Z dzieciństwa była wielce nábożna do Náyświętzey PANNY, wiele iey codzienn nábożeństw osiaraowała, a podczas tysiąc pozdrowienia Anielskiego mawiała, ażeby mácieryzyską otrzymała protekcyą, ktorey życie postanowiła náśladować. Ledwie usłyszała o Imieniu Nászych Zakonnice, dopiero Fundacye we Francyi zacyniających, ieszcze niewiedząc o Instytucyi ich, aż już publiczną o ich Swiętobliwości sławą zachęcona, y od Náyświętzey PANNY do swego Zakonu wzbudzona, zachęcającey posłuszną bydz postanowiła.

1446

Powołania swego, zwierzyła się jednemu Oycu Kápucynowi, opinią Swiętobliwości sławnemu, który miarując iey ducha, z ustawami Karmelitánek, rádził iey do tego Zakonu, mówiąc: *Chce B O G żebyś była Karmelitan-ka, bo przez siebie Młógię widywałem cie przy Młó Świętej, gdzie o tym twym powołaniu do tego Zakonu już upewniony byłem.* Za tak Swiętobliwego Meza dy-

rekcyą idąc, myśl swoję do Karmelitańskiego Zakonu obrociła, z rezolutnym prawdą umysłem, ale z przeciwnością natury, ktoraby sobie prędzey śmierć obrała, niż Stan Zakonny. żadnego jednak znaku tey przeciwności, po sobie niepokazowała, ale nawet wszystkie trudności y przykrości, zwyciężywszy, Siostrę z sobą pociągła, dla samey doskonałości iey, bez żadnego do krwi przywiązania, bo lubo kochała ją wielce, iako kochania, godną, ledwie jednak kiedy mówiła, z nią, przez Siedm lat, w jednym Kłasztorze mieszkając.

Była zaś przyięta w Kłasztorze 1447

Turoneńskim, Roku Páńskiego 1618, y tak wiernie Panu BOGU służyła, Modlitwy y umartwienia ducha chwyciwszy się, że w posrod prac powierzchownych, y ordynaryinych wewnętrznych duszy uciśkow, nieporuszona była: Przeto iey Mistrzyni mawiać zwykła. *Gdyby dwie tylko wierne B O G U dusze na ziemi były, nasza E L Z B I E T A jedna by z nich była.* W kilka lat, postana była, do Lugdunńskiego Kłasztoru, za Podprzeoryszę. Z kąd do Belneńskiego Kłasztoru obróna była Przeoryszą, ale w krotce potym powracała się na Przełożenstwo, do Lugdunu, lubo nie dojechała, bo w poł drogi ciężko zachorowawszy, do Belny była odwieżona, gdzie w wielkiej żyła doskonałości, y wielką w rządzeniu dusz pomoc czyniła, albowiem ta Wielebna Matka, Wielebną Matkę MARYĄ od Świętej T R O Y C Y, y Wielebną Siostrę MAŁGOSZATĘ od Náyświętzego SAKRAMENTU, do Swiętobliwości przywiodła. Dla wyprobowania iey, dopuścił Pan, że wielkie znośiła przesładowania od Swieckich. A gdy donosiła iey ich przekleństwa y potwarzy, z zwykła mawiać, *jestem, ieszcze gorzej, niż*

nie oni rozumieją, ani się gniewała na złe życzących y prześladowających, ale według doskonałości Ewangelicznej, błogosławiła im życzącym sobie, y dobrze czyniąc tym którzy im mieli w nienawiści, którym gotowa była zawsze służyć, owszem y życie swoje dać za nich, czego wielce pragnęła.

1448 Do wszystkich prac, jakiegokolwiek były, ochotnie y wesóło sposobila się, które trafiały się często, żadney pracy nieunikala, ani pomocą czyią, folgi sobie dodawała, ale w milczeniu wszystko znosić umyśliła, iednego tylko świadka mając sumnienie własne, y Pana BOGA, dla którego miłości to czyniła, na Modlitwie tylko pomocy szukała, którą umocniona, y cudnie utwierdzona, mogła wszystko w Panu. Przeto wiele interesów y w wielkiej okoliczności, bez wszelkiej ludzkiej pomocy szczęśliwie zakończyła, które zdążyły być ludzkim siłom niepodobne. Wielką pokorę z Modlitwą łączyła, przez którą zasługowała na pomoc BOSKĄ, y inne interesów pomysły sukcesu, iey przypisowała, nie sobie nie zachowując, lubo sama wszystko czyniła, y w fabryce Klasztoru, y w rządzeniu domu, tak duchownym, jako y doczesnym, y we wszystkim jawnie wydawało się błogosławieństwo BOSKIE, y ołobliwsza Opatrzność zawsze potrzebna, przewidując, nawet podczas ich czasów, iowšem Cudów tej OPATRZNIOSCI BOSKIEY często doznawała, więcey zastając pieniędzy w skrzyni, niżeli złożono było, cudownym pomnożeniem. Wielce jaśniała tą cnotą pokory, z ktorey miłości, nie tylko znosiła cierpliwie w zgardy y kontempra, ale ich chętnie sama szukała, jako inni zwykli szukać honorów. Często winy swoje by najmnieysze, w Zgromadzeniu wykazywała, jeżeli które uznawała w sobie, albo tylko porozumienie miała, y to z taką pokorą, z takim kompunkty i affektem, czyniła, że słuchających do skruchy pobudzała.

1449 Dla utrzymania pokory, w bis iey Pan w pamięć, wielki strach Sądów swoich, którym przestraszona, zdawała się w wielkim poniżeniu swoim za-

topiona, zawsze y włzędzie. Po edmowionym Rożancu Najswiętszey Panny, odmawiać zwykła ordynarynie Psalmy pokutne, ale częściej te powtarzała Psalmy, *Zmierz się nademną, y Panie w gniewie twoim*, po których zmowieniu przydawała Modlitwę Syna Marnotrawnego, y te słowa Modlitwy Pańskiej *Przyjdź Królestwo Twoje*, które Modlitwy mawiała, albo upadszy na twarz, albo głęboko naktłoniwszy się, a często rżęsiłtemi zalańczy się łzami, sądząc się niegodną żeby w Niebo pątrzyła. Proszona żeby się za innych modliła, odpowiadała z pokorą, że nie miała być wynuchana dla swoich grzechów: Sama zaś siebie ustawicznie polecała modlitwom innych, ażeby zachowaną była od grzechu, żeby miłosierdzia dostąpiła, y żeby w łasce BOSKIEY umierała. Tak głębokie poznanie miała samey siebie, y tak wysokie poznanie o Panu BOGV, że poznawała, z iedney strony defekta swoje, z drugiej zaś BOSKĄ doskonałość. Z kąd nabyła wielkiej miłości Pana BOGA, y wielkiego obrzydzenia samey siebie, w tym zaś oczyszczeniu y cierpliwości, w posrod duszy ucisków, y napaści od skrupułów, nigdy o sobie nie trzymała dobrze, ale mizerną się być poważała, ani pojąć mogła miłości BOSKIEY, którą gorzała, y innych do niey zapalała, y codziennie łzami zalana, zaliła się, że BOGA nie kochała, inzych nawet Swiętych dobremi być sądziła, a siebie samę, ni by grzesznicę opłakiwała. Lubo jednak wszyscy, którzy ją znali, niby Świętą poważali, a między innymi najbardziej Wielebna Siostra MAŁGORZATA, od Najswiętszego SAKRAMENTV.

Ze się zawsze grzesznicą być się 1450 dziła, dla tego mściła się sama nad sobą różnemi sposobami, y znosiła nie tylko cierpliwie y wesóło trafiające się przypadki, ale też szukała nowych sposobów umartwienia, ażeby tym sposobem uczyniła zadość Panu BOGV. Zrobiła sobie Koszulę z Włosiennicy, pełną żelaznych bodźców, którą często noсила: innemi czasy ostremi lancuszkami przepasywała ciało, z wielkim swoim udęczeniem, codziennie czyniła dy-

scypliny, tak ostre y długie, że ledwie je kończyła za pulgodziny: mało sypiała, dla tego, żeby się modliła, albo chorem służyła; na ostantku chodziła spać, a nayspierwey wstawiała. Przez wiele lat, raz tylko na dzień jadła, a często sam Chleb y Wodę: wstrzymywała się od owocow, do których appetyt miała; nawet w chorobie niechęciała iadać delikatnych potraw, ordynaryjne zaś, często nie smaczne, a podczas już y nadszute iadała. Tak zaś kochała spolne życie, że poki mogła chodzić, przychodziła zawżde do aktow spolnych: a podczas się trafiało, że pozbywszy wiele kamieni, (bo na kamień chorowała,) z wielką bolescią szła do Choru.

1451 Jasniała miłością bliźniego; z ktorey ubolewała nad ludźmi w uciemieniu zostającemi, tak zaś ratowała V-bogich, dając im iasnużnę, że potrzebnego sobie pokarmu uymowała, y innych swoich wygod ustępowała, dla wygody innych. Tą miłością dopomagała osobliwie chorem Siostróm, albo im w potrzebach służyć, albo ich cieszyć, albo rozweselać, albo innemi sposobami, co chętnie czyniła, lubo z własnym uszczerbkiem, często pilnując chorych, nie śpiąc w nocy, ani ekscludowała od tej miłości świadczenia nawet o sob Swieckich. Cnoty miłości, uczyła swoich Zakonnic, dla tego chciała żeby u wszystkich w celi zawieszony był list Świętego PAWŁA o miłości, a nymniejże przeciwko tej cnotie występki, surowo karała. Pomp światowych chroniła się, jako przeciwnych nauce GHRYSTVSOWEY, przeto strzegła się, y rozmów z Swieckimi, y słow Swiatowych. Milczenie y osobność wielce kochała, rzadko mowiła, y tylko do aktow spolnych wychodziła z Celi. Skromność zachowywała Anielską w ułożeniu całego ciała. Przełożonym wielce była posłuszna, y wielką zelańtką Zakonnej Obserwancyi.

1452 Była żywey wiary, y wielkie miała Nábożeństwo do BOSKICH Tajemnic. GHRYSTVSA Paná wielkim Nábożeństwem czciła, osobliwie w żłobie położonego, y na krzyżu um-

pokorzonego. Takim poszanowaniem czciła Nayswiętzy SAKRAMENT, że przed nim z boiaźnią asystowała, y z Synowiką boiaźnią przystępowała do przyięcia iego. Trafiło się pewnego czasu, że wyrzuconą przez womit z jedney chorey, poświęconą HOSTYĄ, z nabożeństwem y wielką radością przyjęła. Była wielce nabożna do Nayswiętzey PANNY; bo oprócz zwykłego do niej Nábożeństwa, wiele iey Obrazow po Kłasztorze porozwieszała, żeby Zakonnice wżedzie na Nie patrzyły. Osobliwze Święto postanowiła na podziękowanie danych sobie od Niey dobrodzieystw. Obrana Przoryszą Kłasztoru, polecała swoy Vrzód Nayswiętzey Pannie, co odnawiała każdego roku, w Święto Zwiastowania Nayswiętzey MARYI Panny, nazywając się substytutką iey. Miała y innych Świętych Patronow, ktorych osobliwym czciła Nábożeństwem. A gdy się na blisko następującą śmierć gotowała, ktorey pamiątkę w ustawicznej pamięci miała, odnawiała swoje pobożne uczynki, y wiele chorob niezwyčajną znosiła cierpliwością, iako to kolek, febry, y jednoślanyney po całym cieie bolesci, przez lat trzynaście, do tego się zwyczajac.

Wyniszczoną będąc na siłach ciała, ale stateczną na umyśle, doczekała 1453 Święt Narodzenia PANSKIEGO, w ktore była na Jutrzní o pół nocy, y Solemney Mszy Świętey, na ktorey z drugiemí Kommunikowała z wielkim Nábożeństwem. Z tymże Nábożeństwem następujące odprawiła Święta, ktore zakończywszy, w pádła w letarg, y wielką gorączkę. Gdy zmiarkował Doktor, że jest śmiertelną, kazał iey dać SAKRAMENTA Kościelnego, ktore przyjęła z zwykłym Nábożeństwem y pokorą. Prosiła wszystkich przytomnych o odpuszczenie swoich defektow, y dziękowała za świadczone dobrodzieystwa. Gdy do niej mowiła, pewna Zakonnica te słowa; *Matko, powiedz nam co, w godzinę śmierci, iako nam powiedziała. Wielebna Siostra MATEGORZYSTA, od Nayswiętzego SAKRAMENTU.* Odpowiedziała mówiąc; *Widzicie rozność, ktora jest między*

semi y grzesznikami. Potym czyniono kommendacyą duszy: A gdy spytał się iey Spowiednik, mówiąc: *Czy wierzyś Waszce we wszystkie Tajemnice Wiary Świętej?* Odpowiedziała, *Wierzę Ojczy, nie niemaż prawdziwszego nad nie, y pewniejszego:* Spytana daley, *Czy szczyśa sobie Waszce, że na potym w większey doskonałości?* Odpowiedziała: *Co dzień ożigbleysza staję się, pragnę jednak poprawić się.* Przydał na ostatek Spowiednik, *Czyli z szczerzey Miłości BOSKIET żałujesz, za urazę przeciwko niemu popełnionę, y prosisz odpuszczenia.* Odpowiedziała z serdecznym westchnieniem, *Tak Ojczy, y dla tego życzę, bym sobie umrzeć.* Y w tym punkcie, w wielkim uspokojeniu oddała Bogu ducha, Roku Pańskiego, 1660. wieku swego sześć dziesiątego czwartego, Zakonney Profesyi czterdziestego drugiego, w dzień Nowego Latą, to jest pierwszy pomienionego roku.

1454 Z wielkiego Miłosierdzia BOSKIEGO, już przedtym wielką ową bojaźń Sądow BOSKICH oddaloną od niey była, według obietnicy Pańskiej, pewney Osobie uczynionej w jednym objawieniu; którą osobą widziała ją odmawiającą w Celi Godzinki o Najsświętszey PANNIE, a asystował iey Pán z Najsświętszą swoją Mátką, y Świętą Mátką Naszą TERESĄ, gdy w cieśzkich uciśkach wierną iego Oblubienicą zostawała. A gdy o uwolnienie od tych uciśkow prosiła za nią Pána, Świętą Mátką Naszą TERESĄ, wyciągnawszy Pán rękę nad głowę iey rzekł; *Tako jest, jako ja chcę żeby była,* (niby mając upodobanie w iey uciśkach;) y przydał, *Uwolnię ja gdy czas przyjdzie.* Widziała przedtym inną, wielu Świętych prosiących o Śmierć iey, ażeby przedej z niemi Niebieskiey chwały záżywała. Objawił Pán wielą innemi cudami, drogą śmierć Oblubienicy swojej, y chwale, ktorey dla wielkiej opinii iey Światobliwości, ten następujący nádgrobek wystawili.

Stań.

I Zebrał mniey nabożnie nie posłpował, uczcił we drzwiach, TROJCT Świętey dżięść y Tajemnicę. W tym grobie znajdu-

ie się Ciało. Wielebney Mátki BŁZBIE TY od Świętey TROJCT, która BOG w TROJCT Jedyny, z Szlachetney prozapij powołał, y w miłym sobie Zakonie Carmelitańskim uczynił Świętą. Nic wcale z wysokiey Familij, przyniosła, w sobie nie miała, tylko cnotę, y wielkich zaś, tak Natury iako y taśki Talentow, TROJCT tylko Przenajświętszey Tytuł, y Imię zatrzymała sobie; y nie oprocz tego, ani ona w sobie wdała, do ni Świat w niey. Tak bowiem żyła jednemu BOGU, że ani Świata, ani siebie kiedy widziała, tylko żeby tym gardziła, y tego się obawiała. Ojca Przedwiecznego, niewypowiedzianą władzę, Światobliwość, ludzkim niepojętą rozumem, skryte sady z strachem nieustannym, y łzami uślawicznymi poki żyła, adorowała. Syna BOSKIEGO w dniu ludzkim urodzonego, tak dziecinna pokorę, jako y cierpiącego boleści, przedziwnym sposobem czciła, kochała, y na sobie wyrażała. DUCHA Przenajświętszego miłością, raz na zawsze zapaloną była, y doskonałą stawiając się ofiarą, tym ogniem palając, w affekcie ku tej Tajemnicy umarła. Która bowiem dwie Zakonnice, to jest Maryja, y Małgorzatę, w jednym sercu nosiła, trzecia się tu do nich przytoczyła, ani re od tych które taśka BOSKA złoczyła, mogł oddalić grob, albo chwata roztoczyć. A bodayby była żyła na wieki w tym Kłasztorku, iey taśka y przykład, który wystawiła z fundamentu, bez dochodow, y tylko jedynym cudem Ubostwa, ale co jest większą, większym taśki cudem uślawiła. Ani tego nawet chowała dla siebie kamienia, z tak wielkiej fabryki: Ale powinna wdzięczność wystawić go, na pamiątkę kazała. Umarła w dzień obrzezania niewinnego Baranka, 1660. roku. Żyć, modł się, nastaduy.

Zyjąc iasniła y sławną była cu-1455 dami, gdyż za jednym tylko rozkazem posłuszeństwa, często przywracała zdrowie y rzeźwość, Wielebney Siostrze Małgorzacie od Najsświętszego SAKRAMENTU; a gdy ta Siostra na zęb bolała, mówiła iey; *Daymi Corko zęb,* na który boleść, ta doknawszy się palcami zętu, mocą posłuszeństwa wyjęła go z uśt, ktorego przedtym instrumentami wyrwać nie mogli. Uwolniła ząługami, swemi Zakonnice od szaleństwa w krotce

w ktore wcale by były wpadły, bo niewiedząc, mleko od wściekłej krowy iadły: uwolniła także od pewney choroby, którą odeymowała albo życie, albo rozum. Po śmierci pokazała się pewney nabożney Osobie, w wiałney postaci, y Zakonnym Habićie, wraz z

Wielebną Siostrą Mągorzată, a pierwey tey Osobie pokazała się była, w postaci bielusińskiego gołąbka, iako iey na ten czas przyobiecata była. Przeto nie jest rzecz dziwna, że po śmierci otrzymała wielkie poszanowanie u Prałatow, y innych zacnych Mężow.

Z Y W O T

Wielebney Matki *MARY LIESSE*, od Świętej *T E R E S Y*.

1456

Wielebną Matką *MARYA LIESSE* od Świętej *T E R E S Y*, urodziła się w Zamku Dangu, w Prowincyi Kampańii, Roku Pańskiego, 1611 dnia pierwszego Kwietnia, z sławnych Rodziców. Ociec iey był Pán Henryk, Wodz Luxemburgu y Depines, Pár Francyi, Xiążę Tyngru &c Matką zaś Pani Mągdalená de Montmorenci, Córka y dziedziczka iedyná, Pána Gwilemá de Montmorenci, Pána de Thore, Syná *ANNY* de Montmorenci, wielkiego Pána we Francyi, ten z Prádziádow Cesarzow, tá z pierwszego Xiążęcia, Francyi Chrześciańskiej, Lisbuzá, y Láercyi. Vrodzenie iey nie bez podziwienią było; albo bez cudow, Albowiem gdy Matka iey niebieszczną była przy porodzeniu, uczyniła szlub Nayświętzey *PANNIE*, iż jeżeliby porodziła szczęśliwie Córke, miała iey dać Imię *MARY LIESSE*; y zaraz szczęśliwie porodziła. Urodzona zaś Pánienka pokazała się wcale szpetną, y śina, przeto rozumiano iż w krotce umrze; ale za powtorzonym Nayświętzey *PANNIE* szlubem, w krotce przysła do zdrowia: W tę godzinę, ktorey się urodziła, pokazał się Gołąbek biały, który często około Matki rodzącej krążył, a potym stanał na urodzoney cieczie: A co dziwnieysza jest, niemożna się było dowiedzieć z kąd był przyleciał, albo gdzie odleciał. Będąc je-

szcze małą, utraciła Oyca y Matkę, iednego prawie czasu, y tak została osierociłą, pod imieniem Xiężniczki z Tyngru, z Siostrą swoją, *Charlotta* Xiężną de Luxembourg, Starszą w latach, ale dopiero mającą ośm lat wieku swego.

Król *L V D W I K* Trzynasty, pośl¹⁴⁵⁷wszy pięć set swoich Żołnierzy na straż, dla bojaźni żeby ich nieporwano, z Zamku Ligneńskiego do Paryża przeprowadził ie, a w Luparce, w Pałacu Krolewskim, z trzema swemi Siostrami, edukować ie kazał. *Charlotta* przyszedszy do lat dwunastu, posła za Bratá Wielkorządcy: Nalza zaś *MARYA LIESSE* mając ośm lat oddana była Ciotce swojej, Xiężney de *Wentandour*, a swego czasu miała poyść za Mąż za Syná iey, *Grafá de la Wouze*. Więc do tego Zamku, Powiatu Wiwaryńskiego, niedaleko od Rodanu zaprowadzona, tam w Chrześciańskiej pobożności ćwiczyła się, do czego wielce była skłonna: w wielkich chowana była roskoszach, tak dalece, iż trudno iey różami ślano, co potym opłakiwała zostawszy Zakonnica, niby taki ciężki grzech. Gdy już do doskonałych lat przysła, oddana była w stan Mążeński, wspomnionemu Panu, który na ten czas był Wodzem de *Pantadour*, pod imieniem Henryka z Lewi, z kórym przepędziła kilką lat, częścią w Paryżu na dworze Krolewskim, częścią w Taktosagijskiej Prowincyi, gdzie Mąż iey był Wicerejem. Przedziwna

wydawała się w niej, wszędzie pobożność, którą domowych swoich budowała, w pilnowaniu pobożnych czynków, jako to w nawiedzaniu Szpitalow, w usługowaniu ubogim, y w czytaniu Ksiąg pobożnych, także w uczęszczaniu do Kościołow, w Wroczytści Świętych Pańskich.

1458 Lubo w tak wielu Honorach, y roskoszach wychowana była, y u swego Małżonka w wielkim affekcie zostawała, więkzszą jednak miłością Pána BOGA poprzedzona będąc, szukała okazyi rozłączyć się z Małżonkiem, a złączyć się z Pánem BOGIEM. Potym zwierzywszy się jemu Sekretu swego, otrzymała pozwolenie od niego, którego dawno żądała. Náprzód tedy przyiechali oboje do Awenionu, y pod dyrekcyą Oycá Nászego GRZEGORZA od Swętego JOZEFÁ, y Wielebney Mát'i MAGDALENY, od JEZUSA MARYI, po wielu uczynionych probach, wzajemney zachowaniá czystości, przedsięwzięcie uczynili, które szlubem w Kościele Nászych Zakonníc, utwierdzili, dnia dwudziestego czwartego Września Roku Pańskiego 1628. gdy tylko na ten czas miała puł osiemnasta lat. Ze zaś chcieli żeby to tylko samemu BOGOW jawno było, na jednym łóżku sypiali; lecz wyprawiwszy z pokoju śpiących, wzajemnie od siebie odchodzili: Ná potym jako Brat y Siostrá żyli, y temi się nazywali imionami. Ledwie się wymówić może jak wielkie wycierpiał przesładowania wspomniony Oćiec, po wyjawieniu tego sekretu, y rozgłoszeniu przez pewnych; Między innemi, pewny Szlachcic mówił mu; *Oy, że moim; tyś jest przeklęty od wszystkich ludzi, dla tego Interessu: ktoemu Oćiec spokojnie y roztropnie odpowiedział, Panie, mało mi to szkodzi, że mi złorzeczają ludzie, gdybym tylko od BOGA był błogosławiony, y to czynił czego on pomnie wyciąga, o co tylko starać się powinienem, y to przenosić nad przypodobanie się ludziom.*

1459 Od tąd się niby Karmelitanką uważając, wszystkie ćwiczenia czyniła, Nászych Zakonníc, naśladowując ich w bogomyślności, y w dziełach umartwie-

nia pod dyrekcyą swego Spowiednika, ktoemu we wszystkich posłuszna była według szluby uczynionego, tak go zaś pilnie słuchała, że przez wiele godzin przedłużała Modlitwę, rozumiejąc że iey to było nakázano, od niego. Dla duszy pociechy, otrzymała pozwolenie raz w Miesiąc bywać w Kłástorze, a w tenczas, bardzo rano przychodziła do Kłástoru, z niewypowiedzianą radością, y na wszystkich áktach spólnych bywała. Wieczor zaś wychodząc, nie mogła smutku utáić, który w niej uznawali domowi. W krotce potym otrzymała, ażeby w Hábit Zakonny obleczoną była, pewnego dnia, który często całowała, z despektem zrucając bogate szaty światowe. W dni dyscyplinie naznaczone, nim wyszła z Kłástoru, czyniła ją z Zakonnícami; y nie uspokoiona temi ordynaryinemi umartwieniami, pewnego czasu uczyniła extráordynaryiną, wchodząc do Refektarzía przy wszystkich, idąc na kolacjach, mając w lewey ręce Krucyfix, a w prawey kámiień, którym się w pierś biła, rozpuściwszy włosy po ramionach, na wzór MAGDALENY pokutującej, wiele mówiąc zalaná łzami, z zawstyżeniem swoim, którym widomyskiem kruszyli się wszyscy.

Po wyjściu roku tej próby, Zu-1460 relny konsens otrzymała od Męzów, mieszkać zawżse w Kłástorze, pokiby nie została Zakonnica, za otrzymániami wszelkimi pozwoleniami, y zakończonemi wszelkimi Interessami. Dzień tedy wstąpienia naznaczono, tym czasem sprzedawczy Kleynoty, choyne czyniła iálmużny; polag naznaczyła; na przyjęcie czterech Pánienek do Nászych Zakonníc, a piąty dala pewney Pánience, mającej iść za Mąż; tysiąc czerwonych złotych Nászym Zakonnicom do Lotaryngii posłała, które dla wojen podupadły były, y Nászym Oycom na Gorze Kármelu mieszkającym, znaczna sumę posłała, iáko też y inszym Konwentom, tak nászey Prowincyi, pod tytułem Świętey TERESY, iáko y postronnym, a cztery tysiące czerwonych złotych, wydała na swoich domowych. To rozporządziwszy, dnia dziewiętnastego Września, Roku Pańskiego.

go 1629. przyiachála z Mężem do Kláštoru Nášzych Zakonníc, do Awenionu, y iuż do Klauzury wchodząc, ostatni ráz się z nim pożegnała, gdzie w raz prosiła go, żeby iey odpuszcíł, iezeli go w czym zasmuciła. Po zamknięciu Forty, poszła do Choru, y tam pokłękawszy, wielkie dzięki Pánu BOGV czyniła, że iá od Swiátá uwolnił. Ctrzymała pozwolenie chodźć po Kláštorze w Hábićie, y tylko w tenczas, brała ná siebie świeckie suknie, gdy o swoich Interessach sprawę miała z świeckimi, y obcemi: Odtąd poczęła się cieszyć przywileiem, od Świętey Mátki Nászey TERESY, dánym Nášzym Zakonnicom, które wełnianych zażywając Tunik, nie cierpią przykrości od robaczkow.

1461 Tak zachowywała we wšyſtkim Zakonná Obſerwancyá, właſnie gdyby iuż była Zakonnica, y to czyniła bez wšelkiey folgi, tak wíedzeniu iako teſz y wložku, które z podziwieniem, wiódziła Krolowá przeieſdzając przez Awenion, z dwoch ławeczek, y deſzczek złożone, á tylko worem plewámi nápehanym y kocami uſſáne. Podſe wšyſtkie Kláštorne czyniła powinnoſci, á potrawy podlejſze, y nie tak ſmaczne brała dla ſiebie. Ciało ſwoie poſkrámiála, częſtemi dyſcyplinámi, oſtremi Włoſiennicámi, y żeláznemi kolczyſtemi láncuſzkámi. We wšyſtkim ſtarála ſię zwycięſzać ſwoie ſkłonnoſci, á oſobliwie Konnáturnálne prágnienie marnoſci; Przeto ani chciała ſłucháć, kiedy iá zwáno Pániá, ále prágnęła Imienia Sioſtry, iák wielce chwálebne go, częſto w Kuchni poſługowała, onę zamiataiąc, Ryby ſkrobiąc, y miſeczki myiąc. A tráfiło ſię pewnego cháſu że będąc od Męża proſzoná do kráty, przybiegła z nieumytemi rękámi, od myćia náczynia, ále zwesoła twárzá, á żeby pokazała wnétrzną duſzy rádoſć, w tym pokory y umártwienia uczynku. Chore z ochotą náwiedzała, y im dobrowonie ſłuſzyła, náwet w trudnych rzeczách, y zmyſłom przeciwnych. W tych ćwíczeniách trwała, áż do dnia wtorego Kwietniá, Roku Páńſkiego, 1634. ktorego pojechała ku Kámberyum w Sábaudyi, ná nowá

ſwoię fundacyá.

Po zwycięſzonych trudnoſciách, ſtała fundacyá, tak Zakonnice iáko y Oy-cow Nášzych, z obſitych iey dochodow, á po wyiſćiu ſiedmciu lat, ktorych była ieſzcze Swiecká, uczyniła Solemná Profeſſyá, dnia dwudzieſtego drugiego Wrzeſniá, Roku Páńſkiego, 1641. po dwunáſtym ſwoiey próby roku, przy áſſyſtencyi krzeſnego Oycá, Xiążęcia Sábaudyi, y Mátki krzeſney, Páni Chryſtyny Xiężney Sábaudyi. W ten cháſ, był ordynowány Mąż iey ná Subdyakony, od Biſkupá Belleceńſkiego. Widząc ſię bárdziej obligowaná, przez Profeſſyá uczynioná, do więkſzey doſkonáloſci, pokázála ſię, w zachowániu Zakonney Obſerwancyi ſciſleyſzá, y do ćwíczenia ſię w cnotách ſpoſobnieyſzá. Z wielkiey pokory, ſtarála ſię, żeby była policzoná między Sioſtry Konwierskie, á lubo iey tego nie pozwolono, áffektem jednak taką zázwſze była. Takiey była ſzczeroſci y proſtoty, że wšyſtkiemu co iey powiedziało no wierzyła; Przeto z tey okázyi częſto miewála turbácyę. Wielce ſię w umártwieniu, kochała dla czego, chorá náwet będąc, láncuſzek oſtry ná cie-le noſiła, poki iey tego nie zakázano. Oſobiwſze miała Nábożeńſtwo do Náyſwiętſzey MARYI PANNY, y Náyſwiętſzego SAKRAMENTU. Wielką oſwiadczała ku bliźniemu miłoſć, ktorá podczas z cudem ſię tráfiála, gdy bowiem jedney Sioſtry zboláły pálec, wzięła do uſt, dla wyſyſania ropy, zaráz ſtał ſię zdrowy z podziwieniem obudwoch. Obráná była Podprzeoryſzá ſwego Kláštoru, lubo z pokory rádaby była byđz ná náypodleyſzey Funkcyi, y w ten cháſ według Urzędu ſwego, zázwſze w Chorze obecná była.

1463

Oſtátnich życia ſwego lat, wiele chorób cierpiała, ále z przedziwná cierpliwoſciá, y oddániem ſię ná wolá BOSKÁ. Náprzód cierpiała ſláboſć oczu, gdyż ledwie czytać mogła; Potym nábrzmiałoſć wielką w pálcách, które trzeba było częſto przeſznáć brzytwá, żeby nie zgniły, iáko teſz y ręce, dla upuſzczenia chumorow. Potym ſkurczenie żył w całym ciecie, dla ktorego

język odchodził w tył gardła, oczy w głowę, y jedną ręką wielką uciśnioną była boleścią: Na ostatek różne paroxyzmy, kiedy niekiedy cierpiała, ktorą nad zwyczaj dręczona, zdała się zaraz umrzeć. Będąc raz w Kamberyi na wizytę (słowia Autora) wokowany byłem na takie dziwowisko, y z zbudowaniem zadziwowałem się tak wielkiej cierpliwości. A gdy jedna Zakonnica mówiła iey; *Pan BOG pozwala Waśmości, temi boleściami, tu odprawic swej Czyściec*: Odpowiedziała z pokorą; *Laskawy Pan; wielkieby zmnożyc miłosierdzie, gdyby takie aż do dnia Sądniego, na każdy członk okrucieństwo dopuścić, ktoram go wszystkiemi członkami obrazić, y grzechami moimi zażyłam na piekło.*

1464 Gdy się wzmagała iey Choroba, generalną uczyniła Spowiedź, y potem już częściej, Świętą KOMMUNIA przyjmowała, przez dwa Miesiące. A gdy powiedziała Spowiednikowi te słowa, *życze sobie Śmierci*; pytał się Spowiednik; *czy nie gwałtowna boleść, do tego doprowadza Waśmości?* Odpowiedziała, *Nie jestem do tej rozpacz przyprohwadzona, gdyż wiem zapłatę cierpliwości, w ktorej z CHRYSIPSEM umierać pragnę* Brzydźła się naturalnie pewnym lekarstwem, ktore z posłuszeństwa wzięła, ażeby się stała uczestniczką żołci, umierającemu CHRYSIVSOWI danej. Przyjąwszy potem z Nabożeństwem y

pokorą SAKRAMENTA Kościelne, przy Zakonnicach, ktorych o odpuszczenie defektów swoich prosiła, za nastąpieniem nagłej konwulsyi, utraciła zmysły, y szczęśliwie w BOGV zasnęła, dnia osiemnastego Stycznia, Roku Pańskiego 1660, Wieku swego, czterdziestego dziewiątego. Świętobliwość iey, objawił BOG różnemi cudami. Pierwszy był że pewna Pani piekielny ogień w udzie cierpiała, ktore trzeba było w pręcie ućć, ażeby za rozszerzoną chorobą, życia była niezakńczyła; Wysławszy o Świętobliwości tej Sługi BOZEY, na ten czas umarłej, wezwała iey, y zaraz przez cud ozdrowiała, według zdania Doktorow. Pani Grafowa de Rossillon, na pewną chorobę zapadła, z którą się nikomu wyiawić niechciała; wezwała tej Sługi BOZEY, y zaraz zupełnie zdrową została, Iyl w Kamberyum, pewney Naszey Zakownicy, nieiaki wnuczek Małenki, mając żywot od Robakow pogryziony; Rodzice iego, widząc że go niemogli żadnemi lekami uleczyć, uciekli się do przyczyny, tej Sługi CHRYSTVSOWEY, a natychmiast zdrowego obaczyli Syna. Przeto Doktorowie mówili, że to był cud oczywisty. Pierwszy Senator, y inni Szlachta, otrzymali iey Rozaniec, y inne rzeczy, ktorych zażywała, robrali za naydroższe Relikwie.

(†)

Z Y W O T

Wielebney Matki *MARYI, ANTONII*, od Świętego *ALBRYCHTA*.

1465

Wielebna Matka *MARYA, ANTONIA* od Świętego *ALBRYCHTA*, zwana na świecie *ANTONIA Monti*, z Szlachetnych y Pobożnych Rodziców urodziła się w Genuy, Roku Pańskiego 1574. pod ktorych pobożną edukacją od Młodych lat, w Chrze-

ścińskię pobożności ćwiczyła się uczynkach, już będąc zapaloną miłością BOSKA; przeto nadzwyczajne od tad odbierała łaski. Osobliwsza ta była, którą odebrała, gdy pierwszy raz Świętą Komunią przyjęła, mając na ten czas dziewięć, albo dziesięć lat. Była Wroczystość Narodzenia Pańskiego, go,

go, a na tej Młzy którą przed Wscho-
dem Słońca o Jutrzence śpiewała, mia-
ła przyjąć Najsświętszy SAKRAMENT,
aż nagle, taki Maieſtat pokazał się w
HOSTYI, z Światłem wielkim od nie-
go pochodzącym, że rozumiała, iż nie-
tylko ona, ale Kościół cały jest nim
oświecony. Rozumiała ta Pánienka, że
wszyscy na ten czas Kommuniujący,
toż uczuli y widzieli, co ona czuła,
y widziała. Ofiarowała siebie tamę,
tak łaskawemu Pánu, którego przyjęła,
y serdecznie czyniąc do niego affekta,
długo w rozmyślaniu jego Maieſtatu, zo-
stawała wcale zatopiona: Powzięła od-
tąd wielkie pragnienie SAKRAMEN-
TV pokuty, y przyjmowania Najswię-
tſzey Kommunii, a przez nieiaki czas,
ile razy Kommunikowała, tyle razy
tenże Maieſtat BOSKI prezentował się
iey. Ta była najpierwſza łaska po-
zwolona od Pana BOGA, tej Pánien-
ce, którą z uczuciem poymowała.

1466 Potym będąc na Świecie, uwikłała
się nieco w próżności ſwiatowe, w
których przez dwie lecie zoftając, po-
tym ie gorſzkiem łzami oplakiwała.
Ale że obrał ją sobie Pan, za Oblubie-
nicę, po wyſiściu dwóch lat, oſobli-
wſzą łaską pociągnął ją do Stánu
Zakonnego. Pewnego dnia chcąc się
ſpowiadać, gdy czekała Spowiednika
przy Konfeſſyonalu, aż widziała na pa-
pierze wyrażony Obraz CHRYS-TV-
SA Pana na Krzyżu roſpiętego, na kto-
rym te podpisane były ſłowa, *Nagi z
nagim potykaj się*, iako łama o tym u-
czyniła relacyą, albo iako inni powia-
dał, *Nagi za nagim podź JBZVSEM,*
dieńka rzecz, wielka, trudna ale wielkie
ſe nadgrody, które ſłowa, ſą Świętego
HIERONIMA. Te przeczytawſzy
z natchnienia BOSKIEGO poięła, iż
ieżeli by iść chciała za CHRYS-TV-
SEM, potrzeba było żeby w jego przy-
kłady, albo w jego ſłady wſtępowała.
Y tak tej Niebieſkiey náuki ſenſem by-
ła przerażona, że na ten czas żadną
miarą nie mogła się ſpowiadać, a wie-
le poznała wiecznego życia dowodów;
to ieſt: że *wszystko co się znajduje na
Świecie, ieſt próżność, y sama marność.*
Jak krotko trwają Światowe uciechy; y
że cały czas ſtracony ieſt, który na czym

*innym trawi się a nie na chwale BO-
ZET y uſłudze jego*, y wiele podob-
nych rzeczy wtenczas poięła. Tym
wysokim poznaniem uprzedzona, po-
stanowiła zárzuć affekt Światowy, a
oddać się na BOSKIE uſługi na tym
ſwiecie, pokiby więkſzego nie miała po-
znania, do ktoregoby ją Pán BOG ſta-
nu powołał. Lubo znikomoſciami gár-
dziła, ale iednak nie odważała się ſwia-
tą porzucić; albowiem ieſzcze wyra-
źnego powołania nie miała, do Stánu
Zakonnego, chociaż na Modlitwie bę-
dąc, to wyrozumiała, iż ieſt rzecz po-
trzebna, á żeby zoſtała Zakonnica, dla
nabyćia doſkonałoſci.

Pewnego dnia, ſłuchając Młzy Świę-¹⁴⁶⁷
tej, uſłyszala tę Ewangelią, w ktorej
CHRYS-TV-S Pán mowi; *Kto się nie*
wyrzeczy wſzystkiego co ma, niemoże być
Peźniem moim, które ſłowa przeniknęły
iey duſzę. Przeto poczęła od tąd, po-
znawać powołanie BOSKIE, y chciała
za nim poyść, dla tego myſliła gdzie-
by mogła zoſtać Zakonnica. Rożne
Klaſztorow uſtawy uważając, nie znay-
dowała, coby iej się podobało, uſły-
ſzawszy zaś o wielkiej ſławie y ſwią-
tobliwoſci Náſzych Zakonnice, poſtano-
wiła iść do nich w nawiedżiny, które
nawiedziwſzy, uſtawy ich lubo ciężkie
áprobowała. Z iedney ſtrony miała po-
budkę do tego Zakonu, dla naśladowa-
nia Męki CHRYS-TV-SOWEY, dla
siebie podięty, ale z drugiey ſtrony
wſtręt ponoſiła, dla trudnego dzieła ie-
dnak; częſto do Klaſztoru chodziła; gdy
zaś tam była, ledwie z ſmutku mowić
mogła, á gdy odeſzła, wielce była nie-
ſpokojona; y tak przez oſimnaſcie Mie-
ſięcy, w uſtawicznej zoſtawała walce.
Naofatek poſtanowiła iść do Klaſzto-
ru w dzień Świętego ANTONIEGO
Opata, z tą iednak intencyą, iż ieżli
iey Zakonnice miłym w ſłowach o-
ſwiadczeniem nie przyjmą, iuż więcy
u nich bywać nie miała, rozumiejąc,
że tym uczynkiem, miała zadoſyć uczy-
nić powołaniu BOSKIEMU.

Z tą determinacyą poſzła do Kła-¹⁴⁶⁸
ſztoru, y zaſtała Wielebną Mátkę MA-
GDALENĘ od JEZVSA MARYI,
Przeoryſz, na rozmowie z Slachetną
Pánienką, ANTONIĄ Skorzą, która
názajutrz

nazajutrz miała wstąpić do Klasztoru. Jak się tylko Nasza MARYA ANTONIA pokazała, obaczywszy ją Matka Przeorysza, rzekła iey: *Jużem ci powiedziała że nie jesteś sposobna, do Naszego Zakonu.* Odpowiedziała ta nieuważając, tego coby mówiła; *Ja Matko, chociaż tak mowi Wielebność Wasza, pierwszy wstąpię niżeli ta, ikazując na tę którą nazajutrz miała wstąpić.* Przydała iey Matka, *Wstąp, jeżeli będziesz mogła.* Odszedszy z tamtąd pobożna Panienska, poszła do Kościoła, przy Klasztorze będącego, a przed Obrazem Najszyjzszey PANNY, rżęsiłemi zalawszy się łzami, tak rzekła: *Pani niechcę iść do tego Zakonu, poslij mnie, do innego, do którego ci się podoba, a chętnie pojde.* W tenczas usłyszała Matkę Miłosierdzia, y Krolową Karmelu, mówiącą do siebie: *Tu będziesz Zakonnica Karmelitańska Bosa, y pierwszy wstąpisz niżeli ANTONIA Skorza, imię moje zachowasz, tylko chcę żeby ci przytaczono, było MARTI.* W tym od BOGA pozwolonym faworze, wszystkie iey pokazane były Vrżędy Klasztorne, y które iey miały być naznaczone, wszystkie swoim porządkiem poznawała. A nād to słyszała, że niemiała umrzeć w tym Klasztorze; zaczęła odpowiadać: *Pani moja, wsadz mnie y w Klatkę, a mow potym, że mnie chcesz przez wypuścić.* Potym pokazane iey było miejsce na które miała być posłana, (a to widzenie było przez rozum, y imaginacyą) które tak się iey wbiło w pamięć, że niby na przytomne zapatrywała się, a po dwudziestu prawie latach, na nową Fundacyą do Kremony będąc posłaną, z wielką umysłu podiechą poznała. Vznała też była przysze na tym miejscu Zakonnice, a osobliwie iednę w pamięci miała, którą zaraz poznała, tylko usłyszała mówiącą, a lubo była wielce chorowitą, nigdy iey jednak wyssać niechciała, dodając iey Serca y ufności że będzie Zakonnica, y iey Towarzystką, na uczynienie iedney Fundacyi. Y wiele innych rzeczy widziała, iako to że miała być Świętą, które potym według porządku swego ziszcily się.

1462 Wspomniona Panienska ANTONIA,

Skorza, w długą sześć Miesięczną wpadła chorobę, dla tego iey wstąpienie według proroctwa, Wielebney Matki, było odłożone, a nazajutrz, z osobliwego objawienia BOSKIEGO, Matka Przeorysza, Naszą ANTONIĄ, proponowała Kapitułę, y approbowaną, po niewielu dniach, w Habit Zakonny oblokła. Gdy dotychczas koło widzenia wspomnionego powątpiewała, widząc iednak po uczynionej Professyi, że iey namieniony Vrząd dawano, y nowe mogły być fundacye, widzeniu, uwierzyła, y we wszystkim spodziwała się skutku. Jako ją Pán, na Swięcie będąc, niezwyčajną drogą prowadził, od samego dzieciństwa, tak y w stanie Zakonnym, od samego Nowicyatu, bo oprócz doskonałości we wszystkich cnotach Zakonnych, wiele miała wysokich komunikacyi BOSKICH, a nad to Ducha Prorockiego, y łaskę czynienia cudow. W ustawiczonej OPATRZNOŚCI BOSKIEY zostawała, a podczas tak była zebraną, że duchowi oprzeć się niemogła. Pewnego dnia gdy wyszła z Celi, prosiła Páną aby iey pilnował, a po wypełnieniu posłuszeństwa, od wszelkiej winy wolną, do Celi odprowadził. Otrzymała łaskę według prozby, gdyż zaraz pokazał iey się, nayśodszy JEZVS, niby we dwunastu leciech, który iey Najszyjzszą Rękę swoje podawszy, prowadził ją; życzyłaby sobie była, iak nayprędzey wrocić się do Celi, ażeby spokojniey zażywała, tak wdzięczney przytomności Pańskiej, lecz skończywszy nāznaczoną robotę, powróciła do Celi, w spoleczności Pańskiej, gdzie iego towarzystwa z taką duszy podiechą zażywała, y iego miłością zraniona y zapalona była, iż gdyby było dłużej trwało to widzenie, bez wątpienia z imperu miłości, życie by była zakończyła.

Wiele było skutkow, tego BOSKIEGO objawienia; osobliwie wielkie pragnienie cierpieć dla Páną BOGA, upokorzenia się, y oddania na wolą iego, y wielkiej Miłości BOSKIEY. Przeto na potym nie miała większey podiechy, iako w upokorzeniu dla Páną BOGA. Vstawiczne widzenie miewała, Maleńkiego Páną JEZVSA, tak na Modlitwie

twie, iako y gdzie indziej, ani do innych Tajemnic, nawet o nim że, sposobną bydz niemogła, tylko za pomocą tey Jego Obecności, Pewnego dnia, będąc naznaczonemi zabawami rozrywana, y strapioną, że nie miała czasu do odprawienia zwykłego Nabożeństwa, zaraz iak tylko Najsświętszą przyięła Komunią, te do siebie rżeczone słowa usłyszała; *Ja jestem z toba, czego powatpiwasz?* Zkorych słow to sobie tłumaczyła: *Ja jestem cała dobro Twoje, y Ty jesteś cała moja, więc niechciej powatpiwać, gdyż Ja Tobie dopomagac będę.* Podobną obietnicą rozweselona, wcale zdała się odchodzić od siebie. A Pan, obietnicy swojej wierny odtąd exekutor, z wielką się oświadczaiąc ku niey Miłością rzekł: *U ciebie wszystkie moje skarby składam, ten od ciebie przyjmę, którym ofiarować będziesz, patrz czego pragniesz, a dam Tobie.* Te, y tym podobne, na ten czas słyszała słowa, które sprawiły w niey wielkie podziwienie, gdy uważała, iako się Pán uniżał do lichego Stworzenia, które za obietcum brał BOSKIEY miłości: Przeto mogła mówić z oblubienicą. *Lewa iego pod głowę moją, a prawa swoją przycisnę mnie do siebie:* będąc pewną że był BOG, który iey te łaski świadczył.

1471 Gdy pewnego czasu, Komunią Świętą przyjmowała, te usłyszała słowa, *O czym chcesz rozmyślać przy tey Komunii?* Zaráz iey przyszło na myśl tak odpowiedzieć, *Nic inszego niechcę ani pragnę wiedzieć, tylko że BOG A przyjmuję, y otrzymała tę łaskę: gdyż przez cały dzień zostawała w rozmyślanu o BOGV, z radością wielką, y oraz bojaźnią tak wielkiego Majestatu. Gdy podczas, w społeczności Siostr, Kaptłańskie Pácterze odmawiała, iasnie poznawała, iak miał wielkie upodobanie Pan, w tych Zakonnicach. Zaczynam Wielebna Matka, wyszła by była chętnie, będąc zawstydzoną dla defektów swoich, bo we wszystkich Psalmach, tak wiele przeciwko niey zdawało się iey Sentencyi, że w niey czyniło, y Siostr poszanowanie wielkie, y siebie samey pogardzenie. Rozważając na Modlitwie miłość, pra-*

gnienie, y poszanowanie, Świętego SYMEONA, kiedy dzić Páná JEZUSA, ná rękę trzymał: niedaleko siebie, obaczyła go w pieluszki uwinionego, y mówiącego słyszała; *Tyś mnie skrupowała, czyż ze mna co ci się podobá, co trwało przez całą godzinę modlitwy, z wielką duchá siłkością.* Gdy innego czasu gotowała się do Świętey Komunii, słyszała mówiącego sobie wewnątrznie CHRYSTVSA; *Ja Tobie obiecuję, że o cokolwiek będziesz mnie prosiła w Imię Krwi moiej, dla Ciebie wyłancz, dam ci.* Które słowa dodawały iey wielkiej ufności, że prawdziwie były Chrystusowe, lubo potym sprawiły w niey bojaźń oschłości ducha, bojaćey się zeby nie była zwiedziona od Szatana. Po Świętey komunii, słyszała pewnego czasu CHRYSTVSA mówiącego do Siebie, *Obacz, że jestem w Tobie, a Ty mnie niechceś, któremu ona odpowiedziała, według rady Spowiednika, bojaćey się z drady Szatankiej: Nic inszego niechcę, tylko wolę pójść Przetozonych moich, y CHRYSTVSA Páná ná Krzyżu rozpjętego, y ná tym mi dożyć.* Więc CHRYSTVS od powiedział; *Pełnij posłuszeństwo, bo dla wypełnienia iego, Ja umarłem, które słowa sprawiły w niey wielkie uspokojenie, posłuszeństwa szanowanie, y miłość ku tak dobremu Pánu.* Gdy przed Komunią, rozmyślała te słowa Psalmu, *Jako Jelen do żywych wod pragnie, tak pragnie dusza moja do Ciebie BOZE mój:* obaczyła duszę swoją niby grzechami zranioną, przeto wielce zawstydzoną, y bojaźnią napelnioną, usłyszała te słowa, *Jeżeli jesteś zraniona, podź do źródła Ran JEZUSOWYCH, a tam zdrowie znajdziesz, jako zraniony Jelen w żywych wodach,* co w niey sprawiło wielką ufność, y miłość Rán CHRYSTVSOwych.

Będąc w Chorze podczas Mszy¹⁴⁷² Świętey, gdy te słowa rozmyślała, do Białogłowej Chánaneyskiej rżeczone: *Nie jest to rzecz dobra, Synowski chleb dawać psom.* Słyszała mówiącego; *Tom uczynił z Toba, ujmując prawdziwym Stugom moim pociech, a dając tey, która zaśłużyła na piekło:* Co iey było okazywać wielkiego zawstydzienia. Pewnego czasu

fu podczas obiadu, przyszło iey tak nagle y gorące pragnienie widzenia BOGA, ażeby więcej Majeſtatu Jego nie obrażała, że przez oſtatek dnia w całe od siebie odchodziła. Widziała także podczas Modlitwy, Najsświętſzą PANNE z Pánem JEZUSEM ná ręku, którego gdy tak wdzięcznego oglądała, proſiła Najswiętſzey MATKI o niego, ażeby ucałować mogła Najswiętſze noſzki Jego: A gdy tę łaskę otrzymała, gorącą uczuła miłość ku MATCE y SYNOWI. Gdy penego dnia, wielą zabawami rozerwana będąc, nie mogła ſię zebrać w duchu, pod czas KOMMUNIJ, we wnętrznie náchniona, ſamęż KOMMUNIA ofiarowała BOGU, w nágradę wielkiej owej miłości, z ktorey ſtał ſię Człowiekiem, y po KOMMUNIJ, wielką uczuła pociechę z wielkim upewnieniem, że wſzystko od BOGA pochodziło, bez wſzelkiej bojaźni oſzukania Szatańſkiego. Gdy Mſzą Świętą z drugimi ſpiewała, widziała powtórnie Najswiętſzą PANNE z Máleńkim Pánem JEZUSEM ná rękach, ktorym widzeniem wielce rozweſeloną, y z miłości oboygá prawie w zachwycenie wziętą, przypuſzczoną była do ucałowania noſzek Najsłodſzego Dziećciá. A przez cały czas Mſzy, gorące miała pragnienie, widzenia ich.

1473 Pewnego dnia ná Modlitwie, objaſwił iey Pán, ſwoię dobroć BOSKA, y jak wiele dla niey czynił, y cierpiał, wnętrznemi ją ſłowy nazywając, *Cor-ka y Oblubienico*: przydając, *Proś o co chceſz, a bądź pewna że otrzymaſz*. Więc ona odpowiedziała; *O Niebieſki Oblubienice, życzęſzabym ſobie doſkonale kochać Ciebie*: Ktorey Pán odpowiedział; *Já Ciebie doſkonale kocham Oblubienico*. Ni-gdy przedtym Imieniem Oblubienicy, nie była nazwana od CHRYSTUSA, ani ona pierwey, ſmiała ſię zwać Oblubienicą CHRYSTVSA: Lecz gdy potym mówiła; *O dobry BOZE, jak Cię mało znają Stworzenia*? Odpowiadającego uſłyszala. *Cieſz ſię, że mnie, Ociec zna doſkonale, y ja ſiebie znam*: A żeby tę radość pomieſzał Szatan, rzekł do niey. *O jakim Cię zwiodł, y uſławicznie zwodzi?* Troche ją zaſtrążył, ale bojaźn zaraz zniſzczała, pe-

wnoſcią Kommunikacyi BOSKICH, Jedene-go czasu nagle w myſl iey wpadły te ſłowa Apoſtołſkie; *O wyſokoſci bogactw, mądroſci, y wiadomości BOGA*: z wielce doſkonatym pojęciem TROYCY Przenajswiętſzey, w jednoſci eſſencyi, y Oſob dyſtynkcyi, z niejakim objaſwieniem BOSKIEY miłości ku Stworzeniu, y do niey z oſobna. I wewnątrz tegoż BOGA w TROYCY Jedyne-go do ſiebie mowiącego ſłyszala: *Proś mnie o co, zá pewno udbierzęſz*; która o nie więcej nie ſmiała proſić, *tylko żeby u-znać dobroć Jego, a wſtaſz ſwoię mi-zeryę*. Dwa albo trzy razy, toż widze-nie miała TROYCY Przenajswiętſzey, pod figurą: W ten czas zaś w BOSKICH Oſobách, widziała od ſzyi wiſzący złoty łańcuch, ná ktorego końcu ſerce iey zawieſzone było: Tym widzeniem, oprócz długiego w Nábożeństwie zátopienia ſię, wielkiego utwierdzenia ná-byla w Wierze. Pewnego czasu po KOMMUNIJ, uważając ſwoię miſeryę y niewdzięczność, doyzrała w ſobie Máleńkiego Páná JEZVSA, niby w ſzeſciu Mieſiącach wieku, w ſercu ſie-dzącego, ktorego widzeniem y udziele-niem ſię ſobie ucieſzona, proſiła od nie-go *aby w doſkonalej zoſtał poſſeſſyi Ser-cá ięz, y żeby ná potym, o nim tylko my-ſliła, y jego kochała*.

Gdy była ná Mſzy Konwenckiey, 1474 y gotowała ſię do Świętey KOMMUNIJ: po przeczytáney Ewángelii, w ktorey ſię wſpomina uzdrowienie dzie-ſięciu Trędowátých, z ktorych tylko jeden wrocil ſię podziękować: pokazał iey Pán pod podobieństwem rzeſitego deſzczu, jak wielkie ſtworzeniu ſwemu ſwiádczy dobrodzieystwa, a przecie bár-dzo ich máło, ktorzy mu zá nie dzie-kują, po KOMMUNIJ poſtanowiła, wdzięczną byđż BOGV ná potym, u-znając iak ſię niewdzięczną ſtawała. Ná Kápitułe Konwenckiey, dla doſwiád-czenia cierpliwoſci, ſurowo ſkarána była, więc odchodząc, záliła ſię ſama w ſobie, mówiąc, że nie ieſt tak gru-bey kondycyi, żeby tak miała byđż traktowana, y że bárdziej łagodnemi wzruſzyła by ſię ſłowami, niż oſtremi y niedyſkretne-mi. Przyszła ná ſchody, gdzie zawieſzony był Obraz málowa-ny

ny CHRYSTVSA Pana Krzyż dźwi-
gającego, y zaraz obaczyła: łamegoż
CHRYSTVSA, y tak mówiącego do
siebie słyszała: *Obacz MARYA AN-
TONIO, jeżeli ja jestem podłej kondycji,
zeby mnie tak miało traktować moje
Stworzenie.* Y pokazując iey swoje za-
cność, y delikatność, mówił: *Obacz je-
żeli Ty podobne wycierpiała krzywdy,
jak ja w biczowaniu moim wycierpiałem.*
Temi słowami zawstydzoną została, z
pragnieniem cierpienia y upokorzenia,
y nigdy potym nie żaliła się na swoje
stratowanie. Widziała innego dnia, ma-
ło co przed Komunią, Pana mające-
cego upodobanie w Zakonnicach, y Chor-
wielkim Światłem napełniony, a Za-
konnice płaszczem przykryte, oprócz
jedney, która tylko w pul przykryta
była: po Komunii zaś, widziała w
zwierciadle wszystkich duże, według
wyższej, lub niższej dyspozycji, Pa-
nu BOGV mniey albo więcej przyje-
mne. Widziała jednak potym owę Za-
konnice przykrytą płaszczem, jako y
drugie.

1475 Gdy postanowiono Nową Funda-
cyą w Kremonie, obraną była po Wie-
lebney Mące MARYI, od Pana JE-
ZVSA, pierwśzey Fundatorce, Należa
ANTONIA MARYA iey Towarzy-
szką, dla wysokiey doskonałości, Nim
wyjechały z Genuy, słyszany był głos
przez całe trzy dni, niby lamentujących,
który w koło Kłasztoru słyszeć było
toż się też trąciło, gdy przyjechały Za-
konnice do Kremony: który głos mu-
siał byż Szatana, wprzód tą fundacyą
wielce strąszącego, a potym ją zniż-
czyć chcącego, bo lubo głos ten w krot-
ce ustał, jednak że Szatan długo turbo-
wał samą Fundatorkę w Kremonie, dla
tego ochotnie przeniósł się na Nową
Fundacyą do Bononii. Gdy z Genuy do
Kremony iachala Należa MARYA AN-
TONIA z innemi, w ten czas te sło-
wa do siebie rżeczone słyszała: *M A-
RYA ANTONIO, jakiej nagrody
pragniesz, za tę podróż, dla imienia me-
go podjęta?* Odpowiedziała ona, *Nie
inśzey tylko ażebym cię kochała, y żeby
wszyscy drogi naszej towarzysze, zbawie-
ni byli.* Do Kremony przybywszy,
pięć dni w domu Świeckim mieszka-

ły, a potym weszły już do gotowego
Kłasztoru. Gdy do niego szły, prosi-
ła ta Wielebna Mątka Pana BOGA, w
nagrodę podjętey pracy, o iedną Pa-
nienkę, któraby została Karmelitanką,
aż gdy z pojazdu wysiadła, przybie-
gła Panienka podając iey rękę: y w ten
czas te słowa Wielebna Mątka słysza-
ła, *Ta jest Panienka, którą ci daję, y w
prawdzie po dwóch Miesiącach została
naszą Zakonnice Karmelitanką.*

W tym Kłasztorze Kremonenskim, 1476
trwały Obiawienia BOSKIE iey uczy-
nione. Gdy pewnego dnia rozmyśla-
ła na Modlitwie o BOSKIEY dobro-
ci, obaczyła też dobroć niby morze,
nie zgruntowane, w którym się widzia-
ła zatopioną: A gdy żałowała za grze-
chy swoje popełnione przeciwko tak
wielkiej dobroci, usłyszała że iey by-
ły odpuszczone, y w tej przepaści Do-
broci BOSKIEY zatopione: Gdy zaś
słyszała głos do siebie, ażeby prosiła
o coby chciała, prosiła, ażeby żadney
niedochy nie znajdowała w stworzeniu,
ale w samym BOGV; Często potym
słyszała Pana mówiącego sobie podczas
modlitwy: *Kocham Ciebie, albo, Mnie-
całego Tobie daję, albo, Niepowatpiwaj,
ja jestem, lub co podobnego.* Gdy pe-
wnego dnia rozmyślała te słowa CHRY-
STVSA Pana; *Nie, przyszedłem zbawić
Sprawiedliwych, ale grzeszników:* Słysza-
ła mówiącego sobie przy Komunii;
*Prawda jest że przyszedłem dla grzesz-
ników, ale nie dla tych, którzy obumarli
w grzechach swoich, bo gdzie ja jestem,
tam śmierci nie ma.* Podczas dawał
iey CHRYSTVS naukę, w iey nabożeń-
stwach. Pewnego czasu, pokazał iey
walor y szacunek cnoty posłuszeństwa,
w tym podobieństwie. Widziała gorę
oświeconą słonecznymi promieniami,
od ktorey na inśze miejsca spadały, y
oraz następujące słyszała słowa, *Prze-
łożeni na Miejsce moim zostający, so sa-
ma gorę, którzy dla tego nie mogą zbła-
dzić, bo od promieni samego słońca oświe-
ceni bywają, a zaś promienie nie mogą
inśzym częścią światła, lub ciepła u-
dzielać, tylko za sprawę góry, którym
wyrokiem doskonale nauczona, za-
wsze wiernie zachowywała posłuszeń-
stwo; Będąc Przełożoną, wielce tę cno-
tę*

tę zalecała słowy, ale skuteczniey rądziła przykładem; będąc zaś prostą Zakonnica, tak poslušną była Przełożoney, że się wżyskie z niey budowały, lubo Przeoryszą była iey Nowicyuszka, a Wielebna Matka była iedną z Fundatorek Klasztoru: Dla pospolitego zaś zbudowania Zakonnic, y pomnożenia zasług, przykazali Przełożeni Przeoryszy, ażeby ją surowo traktowała, a jednak zawsze wierna znaleziona w tych probach, y do wypełnienia poslušności ochotna była, co w samych Nowicyuszkach czyniło zawstyżenie: Była także wielce pokorną, chętnie podając się inszym, nawet niższym: którą cnotę, nawet gdy sama Przełożoną była, wiernie zachowywała, służąc poddanym, w podleyszych y cięższych powinnościach, a w wątpliwościach, samych nawet radząc się Nowicyuszek, których radę poważała nad swoy rozsądek, lubo była wielce roztropną.

1477 Tak doskonałym życia sposobem, utwierdziła Zakonną Obserwancyą, w tym Kremonenńskim Klasztorze, y wielce promowowała, którą osobliwie na wnątrzney modlitwie, y umartwieniu ustanowiła, a samą przodkowała wżyskim w tym obojgu. Tak była w Modlitwie zatopioną że ustawicznym w niey ćwiczeniem się, doskonałego nabyła rozważania BOSKICH Tajemnic, czego też zażywała, gdy według Konstytucyi zabawiała się, powierzchowną ręczną pracą: Przeto często się trąfiało, że przędać, albo co innego robiąc, w zachwyceniu często znalezioną była. Z modlitwą łączyła umartwienie, gdyż oprócz pospolitego y nądzwyczajnego, które się w Nášym Zakonie praktykować zwykło, iak to są dyscypliny, włośniennice, ostre łańcuszki, długie posty, wstrzemięźliwości ustawiczne, tym y inne podobne: osobliwsze y wielce ciężkie zadawała sobie, których iey podobuśczeni y sami Przełożeni, ażeby iakimkolwiek sposobem zadosyc uczynili wielkiemu iey pragnieniu. Wpodobiała sobie żyć y umierać na Krzyżu, dla niebieskiego oblubieńca; dla tego na Krzyżu, przez wiele lat w ten sposób sypiała, czyli rączy cierpiała. Zgotowała sobie Krzyż drewniany, do kto-

rego sznurkami sama siebie przywiązywała, y na nich przez całą noc bez ruszenia się wiślała wyciągnawszy ręce y nogi, co nie mogło być bez bólu, y wielorakiego uprzykrzenia. Sypiała także przez długi czas na winnych latoroślach, żeby y tym sposobem mogła ciało martwić. Pragnieniem do napoju martwiła się wielce: albowiem trąfiło się, że w większe upały, w lecie wstrzymywała się po całym tygodniu od wszelakiego napoju, lubo wielkie cierpiała pragnienie, a podczas wstrzymywania się przez całe lato, to jest przez trzy całe Miesiące, z wielkim sprzeciwieniem się naturze, którą bąrdziej czuła tę ostrość w umartwieniu prągnięcia, niż przeszłe wżyskie umartwienia. W dobrym zdrowiu, życie swoje prowadziła, aż do pięćdziesiątego szóstego roku, którego zapadła w ciężkie y długie choroby, ale ie znosiła, wesolo, y cierpliwie, dla Pána BOGA.

Ze ją BOG obrał Fundatorką dwóch 1478 Konwentów, wystawiwszy już Kremonenński, starała się o wystawienie drugiego; ale miała rewelacyą, że miał być fundowany w Mieście Parmie, a nad to że Socyuszką try fundacyi, jeszcze Swięcą była. Ta była Siostrą iednego Zakonnika Nášzego, y przyszła była do Klasztoru Kremonenńskiego o Hábit prosić, kiedy naša Matka ANTONINA lortyanką była. Zaráz jak ją tylko usłyszała mówiącą Wielebną Matką, poznała z instynktu BOSKIEGO, y własnym iey imieniem przywitała ją. Ta uczciwa Pánienka, urodzeniem była z Miasieczka Sábionetą, y Nášzego Zakonu Hábit przyjęła w Kremonie, dnia czwartego Kwietnia Roku Páńskiego, 1615. wieku zaś swego, trzydziestego siódmego. Wiele przeszkod wycierpiała przez dziesięć dni, przeciwko powołaniu, tak od Szatána następującego, iako y od Xiężney swoiey Páni, nie pozwalającej, także y od komplexyi swego ciała, tak wielą chorobami z mizerownego; iż gdy pierwszy raz przyszła, do Klasztoru mając prosić o Hábit Zakonny, niemogła wnieść na schody, bez pomocy dwóch Zakonnic. Lecz osobliwszym cudem wszedła do Klasztoru,

ru, zaraz zdrową została, y bez wy-
żey wyrażoney pomocy powróciła się
do domu. Potym przyięta, z wiel-
ką radością przyięła Hăbit, pod i-
mieniem Siostry HIERONIMY, od
Najświętszey PANNY, y w wielkiej
żyła doskonałości, y Zakonney Obser-
wancyi. Ale naybárdziej wydawała
się w niey prostotą Zakonną, gdyż w
swoim życiu zdala się bydy, iak dźi-
cie, lubo iuż była podeszłego wieku,
y wiele interessow wielkich sporządzała,
wstąpiwszy do Zakonu. Obiawił był
Pán, tę wybraną Socyuszkę, Wielebney
Mátce ná Fundacyą Pármeńską, przed
tylă lat, ieszcze świecką będącą, iako
się wyżej opisało.

1479 Będąc obraná Násza MARYA
ANTONIA, w Kremonie Przeoryszą,
wielce ná to bolála; częścią z wielkiej
pokory, ile że bárdziej bydy pod wła-
dzą pragnęła, niżeli mieć Zwierzchność,
częścią z boiaźni duchownego Niebe-
spieczestwa, álbowskiem wiedziála co
Apostoł mowi, *Przełożeni powinni mieć
staranie, o powierzonych sobie, niby maja-
cy oddać rachunek y sprawę Panu, za ich
duże; a z inšzey strony sádziła się bydy*
wielce niesposobną do tego Vrządu.
Przeto tym pokornym rozumieniem o
sobie, y wielką boiaźnią przeiętą, u-
ciekla się do modlitwy: ktorey przy-
stępuiący do Świętey Kommunii, rzekł
Pán. *Ty w prawdzie masz Imię Przeło-
zoney, ia zaś staranie, y pieczołowitość.*
Inšzego czasu także do Kommunii przy-
stępuiący mowił Pán; *lużem ci powie-
dział, że ia jestem, który mam Rządu
staranie, a ty się o to nie powinna tur-
bować, czegośz tedy powatpiwała?* wiel-
ką z tych słow ufność zabrała, y Za-
konną Obserwancyą postanowiła zelo-
wać w sobie y innych. Innego czasu
uwážając włátności dobrego Pasterza,
pojęła; że BOG obdát o Kłástorze mieć
staranie, że ona o to się nie powinna być
turbować, tak iednak, żeby tak pracow-
ta, iakby BOG nie czynił, á takó
ufność w BOGU pokładała, iakby on
wszystko sam czynił, á ona nie, bo prze-
kleczy, kto ufność pokłada w Człowieku.
Inšzego czasu, w Chorze będącey, pó-
lázł Pán Okręt, w którym były Záo-
konnice iey Kłástoru, á sam Pán wzią-

wszy wiosło, rządził okrętem, żeby
podobno nie wpadł ná iáką skálę: z
ktorego widzenia zrozumiała, że Pán
má staranie o Kłástorze, y od tego
czasu w większym poczęła mieć po-
szanowaniu Zakonnice, iako od BOGA
ukochane; ktore poszanowanie pomno-
żyło się, gdy iey potym oznaymił Pán,
że odpoczywał w ich towarzysztwie.

Przedziwne rządzienie Páńskie. w 1480
tym Kłástorze, oczywiście pokazało
się, z wielkiego postępku, który ná ten
czas uczyniły Zakonnice w drodze do-
skonáłości, á osobliwie Mátká HIERO-
NIMA od Najświętszey PANNY to-
warzyszká iey, od BOGA wybraná ná
przyšlă fundacyą, którą wiernie trwá-
ła aż do śmierci w zachowaniu ustáw
Zakonných, naymniejszych także rze-
czy, y Świętych zwyczajow, znaczna
we wszystkich cnotach Zakonných. Tak
zaś potym w Świętym ubóstwie zają-
śniála, że iá Spowiednicy w tey cno-
cie, z Świętym FRANCISZKIEM
rownali. Będąc Násza MARYA AN-
TONIA, wielce zátopioná, w cnotie
posłuszeństwa, chciała też y Nowicy-
uszká doskonáleńi uczynić w tey cno-
cie, dla tego im rozkazywała nie tyl-
ko trudné rzeczy, ále naturalnie niepo-
dobné, ktore iednak cudownie czyniły,
y do skutku przyprowadzały. Tráfiło
się pewnego czasu, że rozkazała iedney,
żeby codzién podlewała drzewo Figo-
we, iuż od dwóch lát suche, pokiby
za iey staraniem nie zażieleniało: Peł-
niła to posłuszeństwo, codzién Wodą
podlewając, aż swego czasu, drzewo
uschę zażieleniało się, wypuściło li-
ście, zakwitło, a potym y siodkie Figi
wydátło, ktore iako owoce Błogosławień-
stwa, długo iadały Zakonnice; y toż
samo drzewo nazywały, *Drzewem Po-
słuszeństwa*; nie tylko względem Siostry
podlewájącey, ále też y Mátki roská-
zuiącey, ktorey osobliwie ten cud przy-
znawali, iako pierwszey do tego mo-
torce.

Roku 1635, Násza MARYA AN-
TONIA posłaná była z Kremony do 1481
Pármy, dla ustanowienia tam Nowey
Fundacy, według obietnicy Najświę-
tszey PANNY, zdaną sobie od BOGA
Towarzyszká Mátká HIERONIMA
od

od Najsświętszey PANNY, lubo już na ten czas w puł paraliżem zarazona była; która dla tego ani chodzić, ani przykłąknąć niemogła, nawet przystępując do przyięcia Najswiętszey Komunii: Jednakże tego poranku, którego zaraz miała iść, Komunią Świętą przyjmowała, y z podziwieniem, wszystkich zdrową natychmiast została; y tak doskonale do zdrowia przysła, że w Kłasztorze Parmeńskim, wszystkie Vrzędy sprawowała, Zakrytyjanki, Fortyanki, Infirmarki, y inne, dobrze po Kłasztorze uwiatając się, gdy przedtym w Kremonie ruszyć się niemogła sama. Przyiachawszy do Pármy, y załstawwszy Kłasztor gotowy, zaraz poczęły odprawiać akty Zakonne, z wielką gorącością ducha. Y w tym także Kłasztorze, BOSKIE łaski y Niebieskie ob-
iawienia miewała Nasza MARYA, ANTONIA, Przeto przenikała serc skrytości, y przyszła opowiadała przypadki: Często się trąfiło, że wiedziała Zakonnice wewnętrzne utrąpienia, y pokusy, y dawała radę, któraby były wolnemi od tego. Osobliwżey Opátrznosci BOSKIEY, odbierała często dobrodziejstwo, przeto trąfiło się pewnego czasu, że na wspomózenie potrzeb Kłasztoru, wiele pieniędzy w skrzyni zamkniętey znalazła, iako o tym czyniła relacją, iey Towarzyszka, która wiedziała że nie zostały żadne pieniądze w tej skrzyni, a samaś ie znalazła, gdy tę skrzynię otworzyła z rozkazu Wielebney Matki.

1482

Wycierpiała wiele, Nasza MARYA ANTONIA, osobliwie w Kłasztorze Genueńskim, iako łatwo poznać, z wypisanych już pokut, y wielu innych ktoreby tu przywieść się mogły. Albowiem gdy w Genuy Zakonnice Nasze, zwyczajem Oycow Naszych o puł nocy na Jutrznia wstawiały, ona to umartwienie znośiła przez lat dwanaście, a po skończoney Jutrzni, ostatek nocy bezśennie prowadziła, a często nie nie sypiała, w poprzedzającą noc, dzień Komunii, ażeby się przygotowała do przyięcia Najswiętszego SAKRAMENTU: Z tą poznać się może, że nieustannemi temi umartwieniami, wyniszczywszy y wysiliwszy się

ly, w różne w padła choroby, które przez dwie lecie trwając, znośiły ją z tego Świata. Pierwszą przypadła Roku 1636. to jest plynienie krwi, które śmiertelnym sądzili, a trwając sześćdziesiąt dni, wniwecz ją obrociło, y wyniszczyło wielce: Na ten czas dla nawiedzenia y uszanowania iey, iasnie Oświconá Xiężná Genueńska osobliwa iey Przyjaćciółką weszła do kłasztoru, y przyłożyła chorey Relikwii, ktorey mocą lepiej się poczęła mieć chora; Lecz gdy Relikwii upadła, y siukła się, dla pociechy zasmuconey Matki, cudem zrosła się. Już przedtym chorując w Kłasztorze Genueńskim, wypiwszy odrobinę proszku z Relikwii Świętego Raymunda, natychmiast od Puchliny którą pą całym ciele znośiła, doskonale zdrową została.

Przypadła potym gorączka mál-
gná, ktorey przykrości y boleści z prze-
dziwną znośiła cierpliwością: I gdy
apetyt była straciła, Spytana; *Coby
C: jadła*, Odpowiedziała *ładabym po-
dobno oliwki*; y przedziwnym tréfunkiem,
pewną Zakonnica, Kłasztoru Świętego
ALEXANDRA; która żadney poufalo-
ści, albo korespondencyi z nią niemiała
do tych czas, w krotce potym po-
stała iey Oliwek. Gdy już w niej bár-
dzo gorę brała chorobá, w dzień Świę-
tego HILARIONA Należego, Pán do
niej rzekł te słowa. *Chceszże umierać,
albo żyć? to się daje na wólę Twoię*.
Odpowiedziała Wielebna Matka, że się
we wszystkim na wólę BOZA oddała.
Te łaskę do upodobania swego, daną
sobie od BOGA powiedziała Spowie-
dnikowi swemu, który rozkazał iey pro-
sić o przedłużenie życia do roku. Prze-
to zaraz się lepiej mieć poczęła, y z
tej choroby powstała, aże wiedziała,
iż iey było przedłużone życie, dla do-
bra Duchownego swoich Zakonnice,
w Celi zawsze przebywała, ażeby ich
nauczała y cieszyła. Przez ten czas
różne boleści, y wewnętrzne ućiski cier-
piała; przeto niby do Krzyża przybi-
ta, y niby z wielkiey pociechy ogoło-
coná, podczas upłakiwała, a przecie u-
stawicznie rękami swemi pracowała, y
często podczas upału sienecznego, owoce
zbierała, albo co podobnego czyniła.

Odtąd

1484 Odtąd, pewną miała wiadomość śmierci swojej, y dawno przedtym o niej powiedziała, oraz się na nią poczęła gotować, różlicznych cnot aktami. Co dzień przeczytała co, nabożnie, z Książki w ktorej nauki dobrej śmierci znaydowały się, y protestacye tam się znaydujące czyniła: nie tylko zaś o śmierci swojej wiedziała, ale też y sposob iey iakim miała umrzeć, albowiem slyzano ią pewnego czasu mowiącą, *wszystkie Zakonnice, przy których śmierci bylam, (pokojnie) przy dobrych zmysłach, zeszyły z tego Swiata, według obietnicy uczynionej od BOGA, swietły Matce Naszey TERESIE; ale ja pierwsza różnierzym sposobem mam umrzeć.* Bisko przed śmiercią, widziana była od dwóch Zakonnice, wielkim światłem nieraz otoczona, ktore także światło, nieraz widziały przy iey Celi, o czym gdy iey powiedziała iedną z nich, zbyła ią roztropną pokorą, mowiąc, *nie uważay tych rzeczy, lepiej się spaniem zabaw.* W sobotę przed pierwszą Niedziela Września Roku 1637. powiedziała *ze następnego dnia będzie się zleć miała,* y tak się stało, gdyż po obiedzie, poczęła krwią pluć, a z kataru wielkiego, ciężko na głowę bolała, ktory po dwóch dniach wpadłszy iey w piersi, odetchnąc iey nie pozwalał, dla swego zaważenia. Gdy mało co przed Świętem Podwyższenia Świętego KRZYŻA, tak ciężką przyćśnioną była chorobą, mowieła iey pewną Zakonnica; *niebędziesz. Waszeć mogła być w samo Święto na Solemnym szlubow odnowieniu:* Odpowiedziała; *uczyniona mi jest ta faska od BOGA, że będę.* Więc będąc na tym solemnym akcie, potym przy podanym dyskursie rzekła, *podobno taka jest w tym Zgromadzeniu, ktora już nie będzie, więcej odnawiać swojej Professji; a po ciachu przydała; Ja jestem taka.*

1485 Tegoż poránku zapadła na febrę, y Doktorą przywołano, a gdy po schodach do Infirmarii szła na górę, mowieła, *Już tu więcej nie znię, a iak ią na łóżku położono, rzekła, Już z tam nie wynię, ale mnie do grobu wyniosą.* W dzień Świętego MATEVSZA Apostoła, ku wieczorowi ciężko zapadła,

a nazaiutrz przyszedłszy do siebie, spowiadała się, y Najswiętszego Ciała CHRYSTVSOWEGO Wiatyki przyięta, z wielką Duchą gorącością, y wszystkich prosiła o odpuszczenie swoich defektów, mowiąc: *Gdybyście byli mieli insha Przorszę, większybyście uczynili byty posłówek w doskonałości.* Potym widząc strąpione Zakonnice, z następującej swojej śmierci, cieszyła się, mowiąc, *CHRISTUS A Pana przięłam, ktory daje życie nie śmierć; a potym napominała ich, temi słowy, Stań Zakonny wielce poważajcie, uważajcie się bądź szczęśliwsi nad Krolowe, przy wypełnieniu pokornych powinności Zakonnych: radzę, ażeby w duchu pokory zachowując się same, rozumiałyście, żeście do tych czas nic dobrego dla BOGA nie uczynili, y tego pragniecie zawsze, żebyście byli dobremi Zakonnica mi, żebyście w godzinę śmierci, zupełney zażywały pociechy, ktorej ja (lubo niedoskonała będąc) jestem uczestniczką: Na ostatek, postuszeństwo Przełożonym, wzajemną miłość, y uczęszczanie do SAKRAMENTOW Kościelnych, Spowiedzi y Najswiętszej Komunii, z wesołą twarzą, y duchem nabożnym, wszystkim zaleciła.*

W krotce potym, wrociła się cho-1486 robą, którą ciężko przyćśnioną, przez dwadzieścia dziewięć godzin, niby konać zdawała się. Prosiła o SAKRAMENT Ostatniego pomazania, ktory w ten czas przyięła, gdyż dla gwałtowney apoplexyi od wszystkich prawie zmysłów odeszła. Na końcu przecie do siebie przyszedłszy, oczy z affektem obrociła, do Obrazu Najswiętszej PANNY z Gory Karmelu, ktory w Celi miała, y wielce go poważała, oczy zaś iey były iadne iak gwiazdy, a potym głośno wymowiwszy Najsłodsze Imiona; JEZUSA, y MARYI, lekko skonala, dnia dwudziestego siódmego Września, Roku Páńskiego 1637. wieku zaś swego sześćdziesiątego trzeciego, z pospolitą opinią Swiátobliwosci, tak, u Zakonników Naszych, y Zakonnice, iako y u Swieckich, gdyż ręce na Krzyż samą złożyła. Dnia następującego zbiegła się na iey pogrzeb wielka ludzi frekwencya, którą gdy obaczyli piękną, na Twąży, postaci wesołą, y do

Nábozeństwá wzbudzájacey, prosili o rzeczy iey, iáko o drogie iákie Relikwie. Doniesiono do Xieźny o iey śmierci, ktorá w tenczas nie była w Mieście, ta tedy napisałwszy list do Zakonnice, z dwoiákim oświadczyła się Imu-kiem, z pierwszym w prawdzie, względem śmierci Wielebney Mátki, z drugim zaś, że nie była przy śmierci kocháney swoiey przyjaciółki.

1487 Miała Duchá Prorockiego, y láskę Cudow czynienia. Siostrze swoiey proszącey o Hábit Nászych Zakonnice w Genuy, powiedziała, *niebędiesz tam, trwał do końca*. A gdy potym ta, postanowiła zostać Zakonnica w Mieście Woghera zwanym, z odieżdżającą już się w tym życiu ostatni raz żegnała, ále widząc Siostrę płaczącą cięlizyła ją, mówiąc, że się jeszcze z nią raz przed śmiercią obaczy, bo miała dány instynkt do fer- cá od Pána, że miała być postána, w te strony Emilji, na nowe Fundacye, co skutkiem sprawdziło się. Wstąpiła iż pewny Szlachcic, iey przyjaciół córke swoię z pokrewnym zaręczył: Więc mówiła *Ja, oblubienica, w trzech Miesiącach Mizerna zostanie*; co rzeczą samą jest potwierdzono, gdyż w tym czasie opłakiwała wygnanie Męża, y Swiekrá; potym także Oyca, iáko też y śmierci corki iedyńaczki, y wiele innych niepomyślnych rzeczy. Pewney Nowicyuszce, obáwiájącey się o swoje wytrwanie w Zakonie, á nic o tey boiaźni nie wspominájącey, zá- pewne powiedziała, że miała dotrwać. Drugiey dla skrupułu chcącey się wstrzymać od Świętey Kommunii, kazała komunikować, pierwey nim się skrupułu zwierzyła. Inney ktorá bez licencyi láńcutzek żelázny nosiła, dla swego u- mąrtwienia, kazała láńcutzek niewidomy oczom, zdiąć. Pewná Zakonnica, chcąc Ser kráić, zá Wielebną Mátkę, strážnie sobie rękę nożem okáliczyła, á Wielebná Mátká śliną samą w punkcie zágoiła ranę. Z Genuy płynąc, w pewnym Okręcie do Kremony, na nową Fundacyą, á widząc Márynárzów wielce rozpustnych, prosiła Pána BOGA, o ich náwrocenie, y wieczne Zbáwienie: y oboygá tego pozwolił: y od tąd zaraz się iawnie wydawać poczęło, gdyż

ci Márynárze, przykładem y Swiętobli- wością tey Wielebney Mátki skrusze- ni, záraz poprawili życia. Y niedziw, że skutecznie, zá swemi Modlitwami, odbierała te láski, gdyż tak się gorąco modliła, iż często w zachwyceniu bę- dąc, z Pánem się łączyła, iáko z do- świádczenia Zakonnice dowiodło się.

Szátanow nápáści powierzchowne cierpiála, iáko się z Relacyi dochodzi. 1488 Mając w Genuy Vrząd Fortyáńki, przy- szła pewná Opetána, z którą dla po- ciechy dłuży mawiała: ále że Opetána, obrała raz czas taki, ktorego u nas było milczenie, na tę duchowną rozmowę, bojąc się Wielebná Mátká, áżeby Szatan tey Izruki nie záżywał dla nie- zachowania milczenia, odprawiła ją, czego się mszcząc Szatan, nápełnił plu- gawstwem y fetorami, koło u forty. Pe- wney nocy chcąc iść spać, obaczyła na łóżku niezmierney wielkości Niedźwie- dźla, który wkrótce zniknął. Będąc w Kremonie, gdy ráno otworzyła fortę, obaczyła Szátána w postaci Kleryká, kto- ry wkrótce swáwolnemi reprezentacy- ami swoiemi, pokazał się kto był, y zniknął. Innego czasu, chłás u forty styszała, niby przechodzącego Woyská, á to było podczas rannego milczenia. A gdy spytała się kółających czego by chcieli: oni się poczęli śmiać zbytnie, mówiąc do siebie: *Prześmieszmy dokazali, że przemowiła*. Ktorem ona odpowie- działa na ich schánbienie: *Co się czyni z posłuszeństwa, nie jest grzechem*, y za- raz odeszła.

Wiele Nowicyuszek Swoich, po- 1489 czyniła Swiętymi, y cuda czyniącemi, o których tu teraz namieniając, długo by się trzeba zabawić, dosyć będzie w spomnioney iey Socyulzki, Wielebney Mátki HIERONIMY od Nayświętzey Panny, drogą śmierć tu krotko opisać. Tá dwádzieścia y trzylát z nią żyła, dawne á często ponowione cierpiąc choroby, y nowe á cięszkie bólesci, osobiłwie na kamien, dla czego z niey często wychodziły kamyki, á miała już lát óśmdziesiąt. Znosiła jednak wśzystko cierpliwie y wesoło, na zá- dne bólesci nie utyskując, które lubo były nieznośne, lekkimi je jednak są- dziła, z wielkiego prágnienia cierpie-
nia.

konía. Co do iedzenia, nigdy nie-
powiedziała, coby iey bardziey sma-
wało, ani też zaliła się ná nielmaczne,
iedzenie, iowżem gdy iey do pewne-
go lekarstwa, przez omyłkę Soli mia-
sto Cukru wlypáno, wżysřko nie nie-
mowiąc wypila. Iuz chorobámi wży-
řká złomaná, nieustawala codzień cho-
dzić ná Mřzú Swiętú y z innemi Kom-
muniá Swiętú przyjmować, Ale Sied-
miá Mięřiacámi przed Smierciá ledwie
mogła komunikować, poniewař wży-
řka řcieklá y z sił opádła, co iá wiel-
ce trapiło, lecz ćierpiála z oddaniem
się ná wolá Boskú. Ná poczátku Czer-
wcá, ostatni raz Komunikowała. Po-

tym po wynisřczonych řilach, dnia dwá-
nastego ukládła się, y ná zálutrz przyięła
Sakrament Ostatniego pomazania, z po-
korá y nábożeńřstwem. Dnia czternastego,
y szesnastego spowiadała się. A gdy iey
ná ten czas mowiono. *Ray Matko MB-
RONIMO*, uřmiechnęła się náboźnie, y
wesołą twarz pokázála. Vmarła kátá-
rem záduszoná, dnia dziewiętnastego
Września, Roku Páńskiego, 1660. má-
jác lat ořmdziesiat y dwá, z opiniá
Swiętobliwosći. Wřysřawřzy Xięźná
Parmy o iey Smierci, przysřła do Klá-
řtoru z Xiąęzetámi, y suknie iey cálo-
wała, á z Nábożeńřstwa y poszánowá-
nia, prořila o jakie iey Relikwie.

Z Y W O T

Wielebnego Oycá *BRVNO*, od Swietego
I W O N A.

1490

Wielebny Oćiec *BRVNO*,
od Swiętego *IWONA*, w
Bryttánniá Fráncuskiej,
urodził się, w Miářteczku
Pontekrois, Dycezyi Ko-
ryńopiteńřkiej. Roku Páń-
skiego, 1598. Po řkończonych nau-
kach řkolnych, zá powołujáym Pánem
BOGIEM poszedł, y w Nářzym Páry-
řkim Nowicyáćie, Hábit Zákonny przy-
jął, Roku Páńskiego, 1621 y potym
řwego czásu, Solemná uczynił Profes-
sýá; Ná końcu roku 1623. ná nauki
Filozoficzne był náznáczony, y miátem
go swoim Kologá przez trzy práwie la-
ta, ná cáłym kursie, y ná Teologii z nim
byłem (te řlwa sá Autorá) Był swoim
Kondycypulom, przykládem cnot, ál-
bowiem przedřiwnym jařniál posřuřeń-
řstwem, pokorá, řkromnořciá, milczeni-
em, y wielkú ukládnořciá, ále ořobliwie z
dobrych obyczájow, wřysřcy go řzano-
wáli. Roku Páńskiego, 1631. májac
lat trzydzięřci y trzy, á Zákonney Pro-
fessýi dziewięć, obrány był Przeorem,
Konwentu Weneteńřskiego w Bryttánni,
gdzie Zákonná Obserwáncyá, przedři-

wnym řerworem, y nieporównánú ro-
řtropnořciá żelował, nie řlowem tylko,
ále ořobliwřym przykládem, gdyř po-
przedzał uczynkiem, których przewyř-
řzał Vrędem. O tym tylko w polpo-
litořci dowiedziátem się, co czynił ná
tym Przeorřtwie, ále nie trzeba wápić
że wiele zostáie dzieł heroiczných, o
których nám mowić potrzebá.

Roku Páńskiego, 1640. obrány¹⁴⁹¹
był Przeorem w Musřypontanie w Lotá-
ryngij; lecz gdy z pokory rezygnował
ten Vrząd, obrány był Podprzeorřym
Konwentu Páryřskiego, y oraz Mági-
řtem młodych Bráci, których záwize
bywá wiele w tym Konwenieć, álbo
Nowiáckie ćwiczenia, álbo náuki trák-
tujácych. Dla których náleżytey edu-
kácyi w duchowieńřstwie, náywiękříza,
Swiętobliwosć, y wielkú rořtropnořć
bydź má w Mágiřtrze. I ták w Záko-
nie Nářzym, ten Vrząd wiele powáza-
já, ze bywájá ná niego wzięci, ci kto-
rzy wprzod ná Vrředách Przeorřkich,
Prowincyáľřskich, álbo Definitorow
Generáľnych bywáli. Gdy ćięřski ból
ćierpiál wkolánie, rznięto mu koláno, y

wielką ranę uczyniono, na którą dla go-
ienia, lubo gryzące plastry przykładano,
nie się nie skrzył, z podziwieniem Ge-
ruliką y innych zapatrujących się. Na-
tym Wzrędzie Mágistra będąc Nász BRV-
NO, żarliwością nawracania dusz zdzi-
wity prosił Oycá Generála, á żeby w Ory-
entalne Kráje był posłany, dla nawracania
Niewiernych; y otrzymał o co prosił.
Lecz gdy páteny na przysłał swoję dro-
gę odebrał, ledwie się wymówić może
y wierzyć, jak wielce zasmuconá była
cała Prowincyá Páryská, widząc że mia-
ła byđz ogołoconá z tak dobrego Prze-
łożonego y pobożnego; wielu starało
się przeszkodzić tey podróży, ale wiers
ny Sługá BOZY, do więkzych rzeczy
powołany, na nawrocenie niewiernych,
uspokoił tę burzę.

¹⁴⁹² Więc Roku 1642. dnia Siódmego
Kwietnia, z Naszego Korwentu Páry-
skiego, ku Masylii wyjechał: Płakało
wielu jego odjazdu, y odjeżdżaj cego
Mágistra, o zbawienne náuki za Testá-
ment prosiło. Z których do jedrego
tak mowil: *Synu, staraj się zawsze w
cnotach postępować, kiedy czas maś: Bra-
ci twoich kochaj y słusz, wraz ich zapo-
minaj, wszystkim odpuść; Księgi Świętey
Matki Naszey TEREST, y Świętego Oycá
Nászego IANA od KRZTZA z pilnością y
uwaga czytaj; Proś Páná BOGA, ażeby
na miejscu moiey Missyi, na Zbawienie wła-
sne pracował; zachowuj Synowską bojaźń
BOGA, w inszych Interesá nie wdawaj się,
nie zajmuj się ná łasce żadnych ludzi, na-
wet y samych Przełożonych; miej miłość
do wszystkich, nigdy uczynkiem ani wola-
nie pozwalaj na to, czemu się przedwi Su-
mienie twoje: I to czyniac požądane go
pokoju nazywać będziesz. Zlustrował y
przełedł całe prawie Państwo Frán-
cuskie, y do Masylii przybył, (którá
następujące są Autora) gdzie na ten czas
byłem Przeorem, ále tak wielkiego go-
ścia nie zasłużyłem przyjąć, bom w
Rzymie zostawał, wo'owany będąc od
Przełożonych, po moim ze Wschodu po-
wrocie; y już był odjechał gdy z Rzy-
mu do Masylii przybył.*

¹⁴⁹³ Będąc zapálony miłością dusz Krwią
Zbawiciela odkupionych, z wielką pil-
nością u Przełożonych starał się, áże-
by był posłany na Missye wschodnie, dla

nawrocenia Niewiernych, y potym o-
trzymał mając na ten czas lat czterdzieści
y cztery, á w Zakonie dwadzieścia. Był
na ten czas Magistrem Nowicyuszow w
Páryżu, kiedy z rozkazu Przełożonych
posłany był do Aleppu w Syrii, y ru-
szywszy z portu Masylijskiego po prze-
płynionym Morzu Europeyskim, sta-
nął tam dnia trzydziestego Sierpnia. Ro-
ku Páńskiego, 1642. Lubo był zá-
wsze sławny ćwiczeniem się w cnotách
tam jednak zająśniał więkzą doskona-
łością. Przeto za błogosławieństwem
BOSKIM, wielu nawrócił do Wiary Ka-
tolickiey, dla wielkiey swoiey Święto-
bliwości, y nie sfátygowanéy pracy,
iako otym niżej námienię, namieni-
wizy w przod o cnotách jego, z wier-
ney relacyi uczynionej od Jego Towá-
rzyszow.

Tak wielka w nim była miłość, ¹⁴⁹⁴
że wszystkim ubogim dopomagał, ile
mógł, osobliwie Chrześcianom, wy-
praszając dla nich jałmużny od Kupcow,
żeby ie potrzebnym rozdał; co z taką
czynił długi poćiechą, że do Nábożeń-
stwa pobudzał y miłosierdzia. Często
własne odzienie z siebie ubogim dawał
kontentując się wytartym y podłym Há-
bitem, nie bez niewygody swoiey, ál-
bowiem sam ciężkie zimno ponoził.
Gdy między ludzi wychodził, y wzá-
jemnie kiedy do domu powracał, tłu-
my ubogich, zastawał przy drzwiach
czekających, których wszystkich częstł,
tak duchownemi, iako y doczesnemi rá-
tunkami. Wstawnie zabawił się na-
wracaniem Schizmatyków, Heretykow,
y Máchometánow, tak dalece, że ledwie
miał co czasu do pośilenia się, y spo-
czynku uczynienia, Nikogo nie zasmu-
cił, á náprzykrzających się, nieporo-
wnaną, znoził cierpliwością: iako też
y krzywdy które często cierpiał od Tur-
kow; lubo bowiem dla wielkiey swoiey
Świątobliwości, y u samych niewier-
nych był w poszanowaniu, od twáwola-
nych jednak Żołnierzy Tureckich, kro-
rzy go nieználi, pod czas pięściami y
kijami bywał bity; on zaś iako najcz-
yś Baranek, nie otwierał ust swoich, ani
złorzeczyl złorzeczycym sobie; iowizem
dobrze czynił wszystkim, y za wśzy-
stkich Páná BOGA prosił. Przeto kle-
dy

dy wychodził między ludzi, witali go tak Chrześcijanie, iako y Turcy, znakami wielkiej przychylności, y poznanowania, • błogosławieństwo prosili, ręce całowali, y Synów swoich przyprowadzali po błogosławieństwo. Wielkiey był łagodności; albowiem kiedy usłyszał, że się pewny na niego skarżył, lubo niesłusznie, poszedł do niego y ukłękawszy na kolana, prosił go o odpuszczenie, a lubo był odrzucony, iednak 1495 długo przeproszał.

Z wielką pilnością domy Chrześciańskie nawiedzał, osobliwie kiedy słyszał o Chorych, ani omieszkiwał, dla obawiania się zaciągania choroby: ani też dla bojaźni samego powietrza, gdyż do zarażonych powietrzem, gdzie inni bali się iść, dla słuchania Spowiedzi, y dania Świętej Komunii, z ochotą przychodził, y sam powietrzem zarażony, z świata zeszedł szczęśliwie. Ta zabawa Wielebnego Oycy była na Misjach; Więzienia często nawiedzać, ażeby Chrześcian cieszył, tam zostających, gdzie ich słuchał Spowiedzi, y Najswiętzy SAKRAMENT dawał, wielu z niewoli wykupował, płacąc iako kogo oszacowano. A gdy widział Turków uporczywych, którzy Więźniów pilnowali, podarunkami ich łagodząc, przystęp łatwy znajdował; Przeto sami niewierni, nazywali go Oycem, Mizerakow y opuszczonych

1496 Wielce kochał Vbostwo święte, zawżse w wytartym y ubogim Habicie chodził: ani dał się do tego przywieść żeby wziął nowy ofiarowany sobie. Codzienne postanie jego, było z lato rośli winnych, gdzie dziennemi pracami sfatygowanemu ciału, troche czynił spoczynku, albowiem, lubo cały dzień na miłosiernych uczynkach strawił, y już daleko w noc na odpoczynek poszedł, zawżse o trzeciej godzinie po północy wstawał, ażeby Modlitwy wnętrzney pilnował, y onę czynił, y do inszych pobożnych uczynków przygorował się, na dzień następujący, dla dusz zbawienia, y żeby nabożne składał Książeczki, dla duchowney nauki y rozrywki Chrześcian. Godzinki Najswiętszey PANNY, na Arabski język przetłomaczył, iako też

y Oficjum za umarłych. Często chodził z Najswiętzą Komunią do chorych, wśródsniegow y deszczow. A gdy mu podczas inși radzili, ażeby odwlokł tę pobożną usługę, na inšy czas spsobniey (zy; Odpowiadał, *trzeba, tożć żyć, dla Zbawienia jednej duszy.*

Z tym opatrzeniem miłości Brater-1497 skiey, y własnego umartwienia, tak chwalebnie Vržąd Apostolskiey Missyi odprawił, że o nim mawiał Jegomość Pan Albrycyusz, Świętey Kongregacyi, o rozkrzewieniu Wiary Sekretarz: Naż BRVNO żywym y nayosobliwszym całego Wschodu jest Mislyonarzem, Y w prawdzie, tak wielu nawrocił Schizmatyków, że ichzliczyć niemożna, iako się z niżej następującego opisania pokáže: Widziałem kartę spisana [mowi Autor] na ktorey z osobna wypisane były imiona tych, ktorých Roku Pańskiego 1658. przez kilką Mieściey do Wiary Katolickiey nawrocił, ktorých było siedmdziesiąt y dwóch; ale to były tylko początki, następującego Nawracania, ktore się tak pomnożyło, że dla wielkości liczby, policzyć ich niemożna było.

Sławne było owo nawrocenie, po-1498 wnego Greczyną, Imieniem Dawidą, ktorego nietylko do Wiary Katolickiey przyprowadził, ale też y Chwalebny Męczennikiem CHRYSYSTV SOWYM uczynił. Jego Męczeństwo krotko opiszę, iako go Naż BRUNO do tego zachęcił, y do poryczki przysposobił, gotów będąc z nim umierać, y podając się na oczywiste niebezpieczeństwo śmierci, żeby mu Koronę zgotował. Ponieważ pod okrucieństwem Tureckim wiele cierpieli Chrześcijanie, włożony był na nich nowy podatek, za noszenie zawojow, lubo od Tureckich w kolorze odmiennych, bo Turcy białe, a Chrześcijanie, roznoego koloru nosili. Taki podatek wyciągano od Dawidą: A gdy wybrąwszy od wszystkich, mała się zdała Turkom summą zebranych pienędzy, nowy naznaczono podatek. Pierwszy podatek zapłacił ten sluga BOZY, drugiego zapłacić niechciał; A gdy na niego następowano, y kiimi mu grożono: rozgniewał się y wzięwszy zawoy z głowy rzucił nim o ziemię mówiąc: alboż

alboż to moja kondycja, gorsza jest od Tureckiej? y ztem ja jest Chrześcianinem tak mnie trzeba traktować? Złośliwi E-xaktorowie, te słowa y akcyą Dáwidá na swoję stronę tłumaczyli, rozumiejąc że chce przyiąć Máchometáńską wiarę; Przeto na ten czas, rádując się odeszli, á do domu Sędziego, który się zwáłkady poszedzszy, powiedzieli mu, że Dáwid chce przyić do Wiary Machometáńskiej. Sędzia tedy zaráz posłał po niego, á żeby go przyprowadzili do niego, y do obrzezania przygotowali: zdziwił się Dáwid usłysząwszy takie poselstwo; á przyeszedszy do domu, mowił Zonie y Synom, *Szaleja ci, rozumiejąc ztem się Wiary moiej zaparł? niech wiedza ztem jest Chrześcianinem, y w Wierze Chrześciańskiej umierać jestem gotow.* Przyszedszy zaś do niego Zołnierze od Sędziego, zradością y weselem, ścisłáć go y nálegáć poczęli, á żeby prędko poszedł; spytał się on, *dokąd mam iść?* Odpowiedzieli Sędzia cię czeka, á żebyś solemne uczynił wyznanie prawa Machometáńskiego, y przygotował się do Obrzezania: Do których rzekł: *Niech BOG niedo-puszcza, áni w myśli mam, przystać na sektę waszą, mylicie się, sadząc co podobnego o mnie, bárdziej sobie obiorę śmierć, niż taki los nieszczęśliwy.* Dáwiuję się bárdzo, że wy którzy codziennie po tysiące kroć BOGA prawdziwego bluźnicie, y uczynki straszne przeciwko Honorowi, y Jęgo przykazaniom czynicie, niechcecie przystać na to, żebyście sektę waszą porzucili; *Á ztem się ja na krzywdy y uciemiężenia wasze, gniewem zaslepiony odezwał, wy rozumiecie ztem Waszą Sektę przysiał, á Chrześciańskiej wiary zaparł się: czego niech mnie BOG broni, albowiem nigdy się iey niewyráćkę, choćbym miał życie stracić. T cokolwiek mówiłem, ále bom uczynił: nie jest racya do tego, czego po mnie wydiągacie.* Temi słowami wielce rozgniewani Zołnierze, Wyznawcę CHRYSSTVSOWEGO bijąc, y z wlásnego domu wlekąc, do sądu Námiestniká Gubernátora przyprowadzili, który się zwáł Montsellem; á gdy piętnastu ná Sługę CHRYSSTVSOWEGO następowało, á stáecznie trwał w wierze CHRYSSTVSOWEY, y inszey

odpowiedzi niedáwał tylko wyżej wyrażoną, odesłał go Námiestnik do Sędziego, który go przyprowadzonego roskázał w łańcuch wsadzić, y do okropnego wtrącić więzienia. Náwiedził go Nász BRVNO w tym więzieniu, wielkimi inwencyami, czyniąc sobie przystęp do niego. Dáwał mu náuki Wiary Chrześciańskiej, upominał o stáecznie w niey trwaniu, przeciwko wszystkim piekielnym nápaściom, mowił z nim o Wierze Kátolickiej Rzymskiej, pod OYCEM Świętym, JEZVSA CHRYSTVSA Námiestnikiem ná ziemi, y o jedności prawdziwego Kościoła, (bo Dáwid był Schizmatykiem) szczęśliwy Więzień, bárdzo był z tego kontent, przyiął Wiarę Świętą Kátolicką, y całym sercem ná nie zezwolił. Dodał mu sercá Oćiec, w wyznaniu wiary Świętey, potym go słuchał generalney grzechow Spowiedzi, á názáiutrz dáł mu Náyswiętszą Kommunią. Po wyjściu piętnástu dni, nowy Gubernator, pospolicie Basza, przyjechał do Aleppu, któremu podáła supplikę dwá razy Zona, prosząc za Mężem w Więzieniu zostającym, á żeby mogła uwolnienie iego otrzymać; którą on, zdárl, wielką żarliwością zdięty, o swoję wiarę, y posłał do Więźnia żeby rádził o sobie, ztym dokládem, iż jeżeli w krotce nie przyimie Machometáńskiej Wiary, okrutną śmiercią zginie, jeżeli zaś ná radę iego przystanie, będzie profitował w iego waffekcie, y cáłe życie, szczęśliwe prowadzić będzie. To Poselstwo do niego trzy, czy cztery rázy posłane, nie státku iego niewzruszyło, lecz go bárdziej utwierdziło w Wierze CHRYSSTVSOWEY, y ná wszystkie prześladowania gotowym uczyniło. Przeto polecał się nieustánnemi Modlitwami, Głowie Męczennikow, CHRYSSTVSOWI Pánu, iego pomocy zebrząc do swoiey utarczki, y niedarmo, gdyż oczywiscie tey pomocy doznał. Nász BRVNO, dorozumiewając się, że go w krotce zámęczyć mieli, przyszedł znowu do Więzienia, y znowu go słuchał Spowiedzi, y w pierwszym przedsięwzięciu utwierdził, á następnego dnia, znowu przyszedł z Náyswiętzym SAKRAMEN-

TEM

TEM. Temi miłości uczynkami, ná taki áffekt záśnużył sobie u Więżnia. Náš BRVNO, że gdy się widział opuśczonego od swoich Greckich Popow, którzy go nieśmieli w Więżeniu náwiedzić, rzekł do Nášzego BRVNO-NA; *Ojczy, moy, gdyby mnie BOG z tąd uwolnił, życzę sobie, przenieść się między Chrześcíanow, żebym w Stoicy prawdziwey Wiary, któryś mnie z taka miłością w tym więżeniu nauczył, życia mego śmiertelnego dokończył, jeżeli zaś Pan BOG tej mi łaski pozwoli, ażebym za obronę Wiary Świętey umierał, niech będzie Imię Jego błogosławione, y niechaj się stanie Najświętsza wola Jego.* Pewná Babá pokrewná Jego, przysłała do więżenia do niego, náwiedzając go, którą z płaczem rzekła do niego; *By co czynisz? niepowinieneś tak łatwo życia traćć, które zachować możesz bez záparcia się CHRYSOSTUS A, nie to nie szkodzi, choćbyś powierzechownie przysłał ná wola Gubernatora, swoją wiarę zachowując we-wnactw; możesz w tym naśladować innych, którzy podobnym zmysleniem się zostali, szczęśliwemi, bez zawodu Sumnienia.*

1499 To słyszác, odważny Káwaler CHRYSOSTUSOW, y słusznym gniewem zdięty, kazał iey odejść, iako drugiey Éwie, która pod pozorem delikatnego iábluszka, ofiarowała mu truciźną piekielną. Po wyisćiu sześciu-dziesiąt dni przez które w więżeniu siedział, Gubernator postawszy pewnego dnia, Żołnierzy pod wieczór niespo-dzianie, kazał go do siebie przyprowadzić, ostatni raz chcąc spróbować stateczności iego: Postani Żołnierze, częścią obietnicami, częścią pogrozkami, y bićiem, przymuszali go do zezwolenia na wiarę Machometáńską, ale widząc że darmo pracowali, gdyż on, náśmiewał się z nich, y do większych zadania sobie tortur pobudzał, prowadzony był do Gubernatora. Ten Wyznawcę CHRYSOSTUSOWEGO upominał, áżeby sobie porádził, będąc pewnym, że z iego odpowiedzi zawisło życie álbó śmierć, szczęście, álbó nieszczęście wieczne, honor, álbó nieśława, obfitość bogactw, álbó wielka mizerya całej familii. Ná to odpowiedział; *Umierając za wiarę Chrześcíańską, błogosławieństwo otrzymam*

wieczne, a ujdę mizeryi. Tá odpowiedział rozgniewany Gubernator, na tych miał ferował na niego śmierci sentencyą, y Kátom go oddał. Poprowadzony Męczennik JEZVSA CHRYSTVSA, tej samey godziny, na mieysce káry, tam pytany trzy razy od tego który miał zlecenie nad nim, z rozkazu Gubernatora, *Czy chcesz zostać Machometanem, a życiem darowany będziesz?* Ná ktorego mile weyżrawszy, odpowiedział: *Czyń co ci zleceno, będąc pewny, że nigdy na Sektę Machometáńską nie przystanę.* W ten czas Kát, wzięwszy Miecz, pierwszym razem, lekko ciął po barkach, podobno dla postráchu, álbó (też że niebył doskonały w swoiey sztuce, powtornym razem, do puł izyi naciął, zá trzecim razem uciął mu głowę, przed zachodem słońca dnia dwudziestego ósmego Lipca, Roku Páńskie-go 1660. Ten chwalebny Męczennik, miał lat pięćdziesiąt, Żonę swoję Wdową z czterema Synami zostawił, z których iednego do Rzymu przyprowadzonego ná nauki, widziałem. Dnia następującego, z Solemną Chrześcían Vroczyśnością był pogrzebiony; ná którym pogrzebie, Psalmy y Himny ná chwałę Pánu BOGV śpiewáli, y tak Chwalebnego Męczenniká chwały głóśli, ná počciech wiernych, w tak wielu mizeryách, okrucieństwach, y prześladowania, ięczących.

I nie tylko BRVNO partykularne 1500 Osoby náwrocił, do Wiary Świętey Kátolickiey, ále też y znacznych z Duchowieństwá Schizmatyckiego, z których náwroceniem, wiele się potym náwracało. Náwrocił Biskupá Greckiego Miásta Aleppu, názwánego Moutram Mikáil y od niego Wiary Świętey Kátolickiey Profestya, w swoich rękach przyjął, y záwsze aż do Śmierci, słuchiwał Spowiedzi, z wszelką przeczornością. Náwrocił także Biskupá Ormiáńskiego, Imieniem Dáwidá, ktorego wyznania Wiary, máło co przed śmiercią swojá słuchał Wielebny Oćiec, z Solemną Ceremonią, y przywiódł go do tego, że toż samo wyznanie Wiary Świętey Kátolickiey, w liście wypisane Oycu Świętemu posłał, zá kooperacyą Pána Fránciszka Pikwet, Rádnego Pána Fran-

Francuskiego, w tymże Mieście Aleppie mieszkającego, który wiele przedziwnych rzeczy powiadał o Naszym BRVNONIE, y potwierdził. Oobliwie nawrocenie tych Biskupow; jako też y wspomnionego Męczennika. A w polpolitości, dał mi Świadeństwo swoim skryptem, że tam Wielebny Ociec wiele nawrocił Heretykow, y Schizmátykow, jako też y tych którzy się Wiary Świętey Kátolickiey zaparli, á nawet y samych Turkow. I oobliwizą czynił wzmiankę pewney Pániénki Tureckiey *Uner* Imieniem, którą Wielebny Ociec w domu pewney Niewiaśty Chrześciánki zastáwizy, przez wiele dni Wiary Świętey Nauczył, potym ochrzccił, y záwizé ná potym SAKRAMENTAMI opátrywał, oobliwie POKVTY y Nayswiętszey KOMMVNIJ, náwet y w ostatniey chorobie, którą umárlá. Świadczył także w polpolitości, o laskách w dostápieniu zdrowia, których chorzy doznáwali nápiwizy się Wody z źródzlá, z tey Ziemi pochodzácego, w której był pochowany. Opisał także wielce Solemny pogrzeb iego, z wielkim konkursem ludu wżyskiego, ná którym miał Pánegiryk pogrzebowy, z pochwałami wyrażonemi Pátryarcha Grecki; także Arcybiskup Syryjski czyli Jakóbitow, przy polpolitym żálu wżyskich przytomnych, że lżami zmierzánym z utráty tak wielkiego y potrzebnego Męzá. Ná koniec tenże Pán *Pikkwet*, tym zákończył o Wielebnym Oycu swoje Świadeństwo, mowiac: że Wielebny Ociec w Vroczytsze Świętá miał zwyczaj obchodzić domy Chrześciáńskie, á żeby słuchał Spowiedzi oboygá pici; á oobliwie tych, którzy się świezo nawrócili, którzy dla oczywistego niebezpieczeństwa Smierci, tak swojey, jako też y Wielebnego Oycá, nie mogli chodźć do Kościoła. Twierdził także, że go widział często, w nocy powracającego z tego miłosierdnego uczynku, bez jedzenia y picia przez cały dzień, y tak sfatygowánego, że ledwie mógł stáć.

1501 Nawrócił także Jędrzeja, ná ten czas Syryjskiego Arcybiskupá, gdy jeszcze był Dyákonem (woiey Nácyi), w Aleppenskim Mieście, którego wyznánná Wiary słuchał w swoich rękách, má-

jąc ná ten czas Socyuszá Oycá Páwla Naszego Zákonniká. Swoim także stáraniem y pilnością wiele pracował, áby pomieniony Jędrzey, wzięty był ná godność Arcybiskupá. Przeto niezliczona liczbá tego národu, nawróciła się do Wiary Świętey Kátolickiey. A że *Syn mądry jest zásezytem Oycá*, więc tego Jáśnie Wielmożnego Arcybiskupá, á duchownego Syná Naszego Wielebnego Oycá BRVNONA, krotkie tu przynajmniey czynię wspomnienie. Ten po swoim nawroceniu, posłany był do Rzymu ná náuki, które pomyślnie zákończywszy, powracając do Wschodniego Páństwa, schronił się ná Górę Libánu, między Kátolikámi Moronitámi, chcąc życie prowadzić, będąc już ná godności Kápláńskiey, którą odebrał z rąk Pátryarchy swego. Po Smierci Arcybiskupá Jakóbitow Aleppenskiego, zá stáraniem Pána *Pikkwet* Rádnego Francuskiego, był Pátryarsze swemu proponowany, y ná miejsce zmarłego Arcybiskupá obrany został, ále że ná Instáncyá tegoż Pána, od Pátryarchy Máronitow Kátoliká ná Godność Arcybiskupią był Konsekrowány, miał przeszkodę od swego Pátryarchy, y Cálego Národu swego, ále otrzymáwizy w Konstántyńopolu rozkaz Xiążęcia, ustąpił Pátryarchá swego uporu, á Jędrzey Arcybiskup wprowadzony był do swego Kościoła. Ale spokojny Pasterz, widząc w swym národzie zamieszanie, powrócił się do Libánu. Zkąd niechciał powrócić, lubo już jego wżyscy Adwersarze uspokojeni byli, powagá Wicereja Turczyńá Aleppenskiego, y do Libánu posłáni byli, jednak zá przybyciem tam Naszego BRVNONA, ná jego perswázýą, powrócił się do Aleppu. Zá stáraniem Ná-
lzych Kármelitow, y Oycow Kápucynow, otrzymanó u Stolicy Apostolskiey potwierdzenie jego, które otrzymał, Nász Ociec Jozef od Nayswiętszey PAN-
NY, z Indyi Wschodnich powracając Kommissarzem od Stolicy Apostolskiey, á teraznieyż Biskup Hieropolitáński, á Nász Ociec Raymund od Świętey Málgorzáty posłány będąc Wizytátorem Generalnym całego Wschodniego Kráju, to potwierdzenie z sobą przywiozł, tym czasem Wielebny Ociec BRVNO z So-
cyu-

cyuszami, obchodził domy Jakobitow, wszystkich affekt nakłaniając do swego Pasterza, zachęcając Kátolikow aby stáreczni byli, á napominając y nakłaniając Schizmatykow do Postuszeństwa, iáko samże ten Jędrzey Arcybiskup, pisał o tym do Oycá Świętego. Ten dobry Pasterz, áżeby o Zbáwienie Owieczek swoich starał się, náznaczył konferencyą kontrowertyi: Ná ktorey z Kátolikow byli Nász Ján Piotr od Mátki BOZEY z Lugdunu, Oćiec Błażey Andegawenczyk Kápucyn, y Oćiec Besson. Jezuítá: Schizmatykow zaś, Grekow, Ormiánow, Jakobitow, y Nestoryánow, wielká była liczba. Ták się zaś szczęśliwie Kátolikom rzecz udała, że zwyciężeni byli Schizmatycy, y wielu się z nich náwrociło do Wiáry Świętey. I ták wszyscy się potym zeszli, áżeby w pospolitosci przyjęli Xiążkę po Arabku wydaną od Nászego JANA PLOTRA, w ktorej Xiążce, dawne błędy refutuje tych Národow w Wschodnich Państwach zostających, ták że właśnie wszyscy jedno trzymali z Kátolikami.

Roku Pańskiego 1660. dnia dwunastego Lutego, trafiło się Męczeństwo pewnego Polaka młodego, lát dwadzieścia y dwa mającego, ktore Pán ołobliwizym cudem obíawił. Był ten niewolnik, u znacznego pewnego Turczyńa, ktory często go do sprosneho grzechu namawiał, ale zawsze był odpędzony. Pewnego tedy dnia wziąwszy puginał, śmiercią mu groził, jeżeliby nie zezwolił ná to czego on pragnął, ale uczciwy Młodzieniatzek, widząc że mu gwałt czynił, wydarł z ręki Pánu puginał, ktory mu w biwizy w gardło zabił go. Zrobiwszy to uciekł z Aleppu, y dzień drogi uszedł, do Ministra Izmaela, na mieyscu Baszy czyli Wicereja zostającego, ktoremu objawił popelnione zaboystwo. Dla obrony swojej; ten mu rádził zamilczeć tego, y zaprzecć się uczynku, jeżeliby się pytało; ále się nie dał ná perswazyą, bo pobożny Młodzieniec, niechciał swoim zaparciem się, inszego kogo wdać w porozumienie. Więc go złapano, y do Aleppu przyprowadzono, gdzie publicznie pytany, rzecz iák się miała po prostu opowiedział. Chciał go Wice-

rey uwolnić, widząc, że przymuszony, do skutney obrony siebie y czystości, bezbożnego zabił Człowieka, ále za ráda Konfiliarzów, którzy mowili, iż za takim uwolnieniem, otworzy się droga szugom, zabijać Panow, przymuszony, skazał go pod Miecz. Powiadano o tym Młodzianie, że dowiedziawszy się o Sentencyi śmierci, chciał się spowiadać, y szukał Spowiednika, ktorego niemając jawnie y odważnie, rzekł: *jam przymuszony zostat Turczyńem, y obrzezaniem przysiat, ale w Wierze Chrześciańskiej pragnę umierać, y umieram, abym ta Śmiercią odpuszczenia grzechu tego dostąpił.* Idąc zaś na plac Śmierci, obaczywszy idącego ubożego Kátolika, dał mu obuwie swoje y pás, prosząc go, aby się za niego, do Pána BOGA modlił. Klęknął, inż ná placu, zwyczajem Chrześcianow, y przeżegnał się tym sposobem, jakim mógł, gdyż miał ręce w tył związane: á ná ostatek te słowa wymówił; *Umieram Chrześcianinem, posłuszny y złączony z Kościołem Rzymskim,* y tak Kat uciął mu głowę. A gdy uczciwe ciało iego, w raz z drugimi porzucone było płom na pożarcie, psy inne ciała aż do kości pożarły, tego przez trzy dni tknąć się nieśmiały, z podziwieniem, ludzi, zbiegających się, ktorých wielkie mnostwo było, że po trzech dniach, innych winowaycow ciała, były od płow pożarte, przy całości Ciała Nászego Polaka. Ale co się dále pokazało, nie było bez Cudu, bo kiedy się Chrześcianie szczyćili, że mieli takiego Świętego, zázdroszcząc niektorzy Turcy, psa jednego rozjuszili, y przymusili, że owo ciało ukąsił, ktorego ledwie się zębami dotknął, zaraz się do koła obrociwszy upadł, y zdychając, w oczach wszystkich rozpukł się.

Potym, większy co raz konkurs ludzi⁵⁰³ zbiegał się, tak Chrześcianow, iako też Zydow, y Turkow, którzy sobie wzajemnie tyle Cudow BOSKICH poważali, uważając Ciało godne poszanowania, ktorego twarz była iák żywa, y uśmiechająca się, y wszyscy czuli wdzięczny zapach z ciała umęczonego pochodzący. Po dziesięciu dniach, wspomniony Pán. Rádny Fráncuski, chciał

chciał to ciało, drogo odkupić od Wice-reja, ale Turccy Derbiszowie przez szkodzili, powiadał, że umarł Turczy-nem, dawłszy zaś ciało jego Chrześci-anom, uczyniliby podeyżraną Turkow, Machometaniską wiarę, przeto na ustro-sniu pochowane było. Na jego przystoy-ny pogrzeb, zgromadził się wielki kon-skurs, tak Chrześcianow, jako y Tur-kow, y wielu Heretykow, pobudziło się do Wiary Świętej Katolickiej, wie-dząc, iż ten sługa BOZY umarł w wyznaniu wiary Świętej Katolickiej. Niemożna było do tych czas dowie-dzieć się jego Imienia, albo gdzie się u-rodził, iako y o tym czy Nasz BRV-NO pracował w nawroceniu tego słu-gi FOZEGO, którego Chwały y try-umfu, był uczestnikiem.

1504 Z jaką ochotą, Wielebny Ociec BRVNO, około tych miłosiernych uczynkow pracował, między tak wielą niebezpieczeństwami, y trudnościami, dochodzi się z pewnego jego listu, pi-sanego do Paryża, do jednego Naszego Zakonnika, dnia dwudziestego czwarte-go Stycznia, Roku Pańskiego 1661 kto-rego potym umarł. Piśze tak: Pokornie pozdrawiam Wielebnego Ojca Przeora y Podprzeorze, ktorych dla miłości BO-SKIEJ prozę, o jedną Komunię Braći, ażeby nam pomos dali, w mize-ryach ktore tu ponosimy w tych Krajach, ktorym nigdy niebyły podobne: za cza-su Raymianow, szczęśliwi byli Chrześci-anie między okrucieństwami, gdyż codziennie napętniało się niemi Niebo; ale teraz tu, zdaje się opuszczać wiarę świętą, wielu Chrześcian ubogich, bo niemają pieniędzy, ktorymi, mogli by uczynić zadość poda-tkom, na siebie włożonym, y łaczą się z temi, ktorzy piekła mają być przysa-dzeni. Ociec Nasz Wizytator Generalny RATMUND, przejeżdżając tędy, mo-wił mi, że ja bym był przyczyną, ażeby więcej nie przysłano na Missye, że m-oznajmił był, iż tu w utęsknieniu żyję. Ktoremu odpowiedziałem mówiąc, że nie żałuję nigdy że tu przyszedł, lubo bym był z ukontentowaniem, żył y w moiej Pro-wincyi. Y gdybym był nie przyszedł, wiedząc jaka tu jest rzecz dobra dla chwały BOSKIEJ, y dusz zbawienia, pracować, dawniej bym się o to był starał,

żeby tu przyszedł. Podobno mieli oka-zy, do podobnej mowy, z pewnego listu, który pisałem przed kilka lat, do Wielebnego Ojca FOZEA de Trint, bo w ten czas także, pisałem do Ojca Przeora Konwentu Paryskiego, y w tym Liście oznajmiłem, że wiedzę dni dobre y złe, od tego czasu jak wyjechałem z Francji, ale się to nierozumi, żeby tu miał żyć w utęsknieniu, ale tylko że na Missjach zostajemy w mizeryach, utra-pieniach, y prześladowaniach, ktore na pozor są dni złe, słabym y niedoskona-łym, taki ja jestem; ale szczęśliwe, tym ktorzy chcą naśladować JBZUSA CHRI-STUSA. Tu mnie bito Rymi y postron-kami, chcieli mi brodę wyrwać, oddany by-łem Oprawcom w ręce, y więcej innych kraywd, wycierpiałem za obronę Kościoła Rzymskiego, za Wiarę y prawdę, a y z tego wszystkiego wyrwał mnie Pan. O tym pisać do Waszcei, nie mogę tego pisać, żeby niebył kontent, y radbym że-by o tym całe Krolestwo Francuskie wie-działo. Modl się za mnie dla miłości BOSKIEJ, a jak usłyszysz o moiej śmierci, modl się za ubogą duszę moją, ażeby była uwolniona od mak Czystczo-wych. Poty słowa Wielebnego Ojca, który w krotce potym, w śmiertelną wpadł chorobę, w ktorej y umarł. Przeto zdą się niby oglądać przez ten list, śmierć swoję.

Tego Apostolskiego Vrzędu bieg, 1505 szczęśliwie zakończył, y Wiarę CHRY-STVSOWĄ Katolicką dziwnym szczę-ściem pomnożył. Przeto sędzia Sprawiedliwy zgotowany chcąc mu oddać ko-ronę Sprawiedliwości, tak wszystko spo-rządził, żeby się na zwykłej miłości usłudze, chorobą powietrza zaraził. Y tak, wpadłszy w malignę, Roku Pańskiego 1661. dnia, dwudziestego pierwszego Czerwca, pod wieczor Chorobą przy-cisniony, do śmierci się przybliżał, y żadnemi sposobami niemógł być ule-czony. Vpewniony będąc o następują-cey swojej śmierci, uczynił Spowiedź generalną, całego życia swego, y z wiel-ką pokorą, y Nabożeństwem, Wiatyk Ciała CHRYSTVSOWEGO, y SAKRAMENT Ostatniego pomaza-nia przyjął. Potym Socyusza swego, Ojca JANA, PIOTRA, od Matki FO-

BOZEY: przyćśnawszy do siebie rzekł; *Wiem Ojcie, że w tej Chorobie umrę, dla tego proszę Wielebności Waszej, ażebyś niedopuszczał chować ciała mojego w Kościele Maronitow, (ktorzy jako dobrzy Katolicy chcieli go uczcić, wie pochować) ale mnie każ pochować przy publicznej drodze, ktorędy wchodzi Katolicy na Cmentarz, ażeby wszyscy tamtędy przechodzący, Pana BOGA prosili za Duszę moją.* Na ostatek, dla gwałtowney choroby stracił zmysły, y był bez nich przez całe ośm dni, a w dzień Świętego JVLIVSA, w godzinę po Wschodzie słońca, do wiecznego spoczynku przeniósł się.

1506 Wszyscy Chrześcianie, tak Katolicy, iak Schizmatycy, u ktorych miał miłość y pożanowanie, usłyszawszy o jego chorobie, ustawicznie z łzami y ślubami, prosili Pana BOGA o jego zdrowie, ale potym usłyszawszy o jego szczęśliwym zeyściu z tego świata, zalem napełnieni, płakali. Tegoż samego dnia pod wieczor, przy Solemney asystencyi Pana FRANCISZKA Piekwa Rádnego Francuskiego, Zakonników wszystkich Europejskich, y całego narodu Hiszpańskiego, zanieśiony był do Kościoła Maronitow: gdzie się taki konkurs ludzi zgromadził, dla utzanowania zmarłego, ktoręgo pamięć była w błogosławieństwach, że ledwie przez ulice Miasta przećśnąć się można było. Był tam y Patriarcha Grecki z swoim Duchowieństwem, iako też y Arcybiskup Jakobitow pośpolicie Syryjski, ze wszystkimi swojemi Kapłanami, y całe Duchowieństwo Ormiańskie. Wielebny Oćiec SYLWESTER od Świętego AGNANA, Kustosz Misji Wielebnych Oycow Kápucynow, w Wschodnim Państwie, miał pogrzebowe Kazanie Arabskim językiem, na pochwałę Nátzego BRVNONA, z wielkim aplauzem. Po zakończonych Kościelnych Ceremoniach, gdy niesiono Ciało Wielebnego Oycá do grobu, na miejscu wyżej wyrażone, według proźby umarłego, stał się wielki konkurs ludzi, zewsząd zbiegających się, ażeby trunę jego całowali; Słychać było wszędy płacz y wzdychanie ubogich, wielce żalujących śmierci Oycá swego.

Gdy się już skończyły Obrzędy pogrzebowe, według Nábożeństwa Kátolickiego, odszedł náypierwey Pátryarcha Grecki z swoim Duchowieństwem śpiewając przez drogę: szli za nim Ormiańscy Kapłani, swoim językiem Psalmy śpiewający. Potym Arcybiskup Jakobitow, z swoim Duchowieństwem, także Psalmy śpiewając. Zakonnicy zaś Europeyscy, z pomienionym Rádnym Francuskim, tak chwalebną kończyli asystencyą. A że ulice Mieyskie, dla wielkiego konkursu ludu, który się zewsząd zbiegał, tak pełne były, że y pamiętnika niebyło, od dawnych czasów, żeby kto taki konkurs widział, wspomniony Rádný, kazał dwa razy rzucić pieniądze, żeby y Processyi mieysce uczynił, y głoły Vbogich łamentujących uspokoił.

Y niedziw, że Chrześcianie tak bárdzo opłakiwali śmierć tego czci godnego sługi BOZEGO, ktorzy tak się o niego báli, że pośpolite y publiczne mówiali Supplikacye, aby iey BOG, niedopuszczał na niego: Czynie relacyą części listu, od wspomnionego Pana Rádnego, w tej materii z Aleppu do mnie pisanego: Tak pisze; *Wielebny Oćiec BRVNO już od siedmiu dni leży w malignie, z małą nadzieją zdrowia, co mnie y wszystkim Chrześcianom w tych Krajach wielki żal przynosi. Jeżeli umrze, to miasto traci jednego Apostoła, a Niebo nabywa jednego świętego, nie jest jeszcze wcale zdesperowane życie jego, zwłaszcza że wszyscy Chrześcianie Katolicy, starzy y młodzi, o zdrowie Oycá swego, Pana BOGA proszą. I słusznie mówić się może o nim, co o jednym z Kłazat Apostolskich (ktorých dziś odprawiam się Proczyścić) mówi się, to jest o świętym PIOTRZE, że modlitwa była nieustanna od Kościoła za niego do BOGA, kiedy w więzieniu zostawał; bo rzecz jest prawdziwą, że Aleppeński Kościół ustawicznie modli się za tego nieporównanego Misjonarza. Dan w Aleppie, dnia dwudziestego dziesiątego Czerwca, Roku Pańskiego 1661.*

Gdy już Świątobliwe Ciało po-1508 grzebione było, poczęli ludzie kłaść się, y upadać na jego grobie; ażeby tym sposobem błogosławieństwa jego zażywali, z takim ubieganiem się, że się bano

bano, żeby dla tłumu ludzi wielu nie zaduszono. Od tego czasu, wszyscy Chrześciane z takim nabożeństwem obchodzą pamiątkę jego, y z taką ufnością, polecają się przyczynie jego do BOGA, że swoich chorych prowadzą do grobu jego, y tam przez zasługi zmarłego, nabywają pożądanego zdrowia, nie tylko Katolicy, ale też y Schizmatycy, albo przez uczynione Modlitwy, albo też za wzięciem ziemi z grobu jego; tak że od dnia piątego Lipca, aż do dnia dwudziestego piątego Października 70. chorych do zdrowia przyszło według relacyi, a między temi jeden ślepy, który ziemi z grobu jego na oczy przyłożył, wzrok odebrał. O czterech innych Cudach powiadają, jurydycznie wywiezionych, w uzdrowieniu chorych, osobliwie pewnego Jakobity, Imieniem *Fargiallach* Syna *Mecereja*, który się bawił robieniem jedwabnych Materyi, że ten w Malignę y z niej w szaleństwo wpadłszy, już o zdrowiu desperowany, gdy od żalosney Małżonki, był zaprowadzony do grobu Wielebnego Oycy, y napił się wody z ziemią wziętą z grobu jego, zaraz ozdrowiał tak, że nazajutrz wyszedł do Miasta, dla zakończenia swoich interessow.

1509 Był w Aleppie pewny Kąplán Jakobita, imieniem *Chebede*, naysławniejszy między swemi, wielce przeciwny Wierze Katolickiej, z którym często Nášz BRVNO dysputował: lecz ktore-

go żyjąc niemógł przewydząć swemi racjami, po śmierci nawrócił swoimi cudami, y rzadkim przykładem, w przyjęciu Wiary Katolickiej doskonale utwierdził, tak dalece że sam swoich Jabitow Aleppenskich, do Wiary Katolickiej przywodził, y słowem, y przykładem, y potem do Rzymu przyjechał, dla uczenia języka Syryackiego, swoich Nacyonalistow, w Kollegium o Rozszerzeniu Wiary. Trefunek zaś był ten, jakom się naprzód z relacyi, a potem z ust jego dowiedziało. Spał w nocy dla wielkiego gorąca nadachu domu swego, według zwyczaju Oyczyzny, z kąd widać było miejsce na którym był Wielebny Ociec pochowany: czterdziestey tedy nocy, po jego pogrzebie, około Świętą Wniebowzięcia Najsławniejszy PANNY, widział wielką Sferę Świata, y rozumiał naprzód, że to była pochodnia Strażnikow nocnych, z którą w nocy Miasto obchodzą; ale ciekawiey przypatrując się, widział ją nad grobem Wielebnego Oycy będącą, a oraz do gory się podnożącą, y znowu nad grob się spuszczałą, którą na koniec wzbiwszy się na powietrze zniknęła, gdy chciał innych śpiących dla iey oglądania budzić. O tym od niego samego tu w Rzymie dowiedziałem się, który z wielkim affektem, o Świątobliwości y cudach mówił. Nászego BRVNONA, a siebie uznawał byż pierwey Wodzem Heretykow.

Z Y W O T

Wielebney Matki *MARYI KATARZYN*, od
Świętego *JANA*.

1510 Wielebna Matka Marya Katarzyna od S. Jana Corka, Pána Tomáša *Lomellini* Genuenčyzka, y Páni *Kamilli Kattyni* Pánormitanki, urodziła się w Pánormie, y ochrzczona dnia trzeciego Kwietnia, R. P. 1509 odebrałszy Imię Kátarzyny. Zrozumiałwszy Szatan wielką iey przyszłą

Świątobliwość, począł się obawiać, y onę ielzcze málęnką strážyc, strážnemi widzeniami, o których pamiętała, przyszedłszy do lat większych. A gdy ielzcze ná tenczas mówić nie mogła, płaczem swoim, oznajmowała swoje uciski, na których uspokojenie, zaprowadzoná była do grobu S. Krystyny, y przez iey zasługi,
od

od tych przykrości wolną została. Od pobożnych Rodziców, będąc mlekiem bojaźni BOSKIEY wychowaną, tak postąpiła, że na Chrście Świętym, wziętą niewinność zachowywała, iako Spowiednik iey świadczył, przed którym generalną Spowiedzią spowiadała się. Tak ją kochali Rodzice, z przedziwney skłonności, y innych cnot y talentow, że ją nad zwyczaj kochając, nazywali skoncem swoim. Gdy już lat dorosła, pobożni Rodzice chcieli ją za Mąż wydać, za iednego szlachetnego Genuenczyka, ale BOG, który tej drogiej perły niechciał komu inżemu pozwolić, wzbudził w niey affekt do życia Zakonnego z czytania życia Błogosławionego LUDWIKA GONZAGI. Obrala tedy sobie Należ Zakon, a zwyciężywszy wszelkie trudności, Roku Pańskiego, 1610. mając lat dwadzieścia y ieden, Zakonny przyjęła Hăbit w Genuy, w Kłafztorze JEZUSA MARYI, w Święto Narodzenia Najswiętszey PANNY, gdzie o Zakonną Obserwancyą wielce się starała.

1511 Tak czystego była sumnienia, że, Spowiednik iey, przez trzy lata y więcej, słuchając iey Spowiedzi, dał Świadećstwo na piśmie, że nigdy w niey nie znalazł, żadney winy nawet powszedney, któraby z reflexyą popełniła. Tak spodobna była do ćwiczenia się w cnotach heroiczych, iż wszyscy iey Spowiednicy, znaczni pobożnością y roztropnością, (z których niektórzy byli Prowincyałami Prowincyi Genuenckiey, a dwóch Definitorami Generalnemi) prawie ją za Świętą poważali. Jakoż w prawdzie, wszystkie iey słowa y czynki Świątobliwość pokazywały. Rozmowy ze Świeckimi, nawet y z Krewnemi, ile mogła, bardzo się wystrzegala, żeby się z iednym tylko BOGIEM rozmawiała. A gdy potrzeba było mówić do nich, same tylko słowa, do ich zbudowania mówiła, a na pierwszy znak, do aktu spólnego, przedstawiała dykursu pobożnego, żeby nieomieszkala aktu Zgromadzeniu pospolitego. W należytym Pácierzy Chorowych odprawianiu, bardzo przezorną była, osobliwie przez dziewięć lat, których była Pod-

Przeoryszą, y przez innych dwanaście lat, których była Przeoryszą y Mistrzynią Nowicyuszek, starając się, żeby z należytym odprawiały się Nabożeństwem, y ducha gorącością. W rzeczach do BOSKIEY usługi należących, była pilną, osobliwie kiedy była Zakrystyanką, wszystkie swoję pracę łożąc, dla poszanowania Najswiętszego SAKRAMENTU. Będąc Przeoryszą, wielce udzielną była Ubogim Chrystusowym, którym ochotnie jałmużny dawała, iowżem podczas powietrzą, własnego łóżka ustapiła choremu. Samą zaś w sobie wielce była ubogą, iako się pokazywało w iey wytartym Hăbićie, y innych rzeczach bardzo podłych, których używała. Przeto z wielką pilnością starała się żeby co nie zginęło, choć najmniejszego. W Postuszeństwie, wielce była doskonałą, nie tylko ku Przełożonym, ale też ku Officyálkom. Dla tego musiały uważać, co miały do niey mówić, bo co tylko wymowiono, zaraz uczyniła, ale wprzód otrzymawszy Przełożonych pozwolenie. Nic więcej nie uważała, y na nic względu nie miała, tylko na BOGA y Wieczność. I tylko to poważała, co było z większą chwałą Pána BOGA, y do wiecznego prowadziło ją błogosławieństwem: dla tego Krewnych swoich dobre powodzenia bojaźn w niey czyniły, a gdy byli w przeciwnym szczęściu, cieszyła się, albowiem w pierwszych uważała przeszkodę do cnoty, a w drugich pomoc.

Zapadła w długą y uprzykrzoną¹⁵¹² chorobę, którą w całe wyniszczoną, musiała bez poruszenia przez długi czas leżeć na łóżku, nie mogąc ruszyć ręką ani nogą. Przeto potrzebowała cudzey pomocy, do wszystkich potrzeb, których żyjący człowiek potrzebuje, nawet y do jedzenia. Gierpiąła nieznosne boleści na ciele, z przedziwną cierpliwością, y oddaniem się na wolą BOSKĄ, ani w tych boleściach folgi szukała, albo chciała iakiey poćiechy doczesney. Lecz nie tak by iey dokuczwały były cięła boleści, gdyby nie była uciśniona większemi na duszy dolegliwościami, które były iey towarzyszkami, ustawicznymi y nierozdzielnymi, przez całe życie, albowiem Pán, chciał ją mieć na

Krzyżu towarzyszką, przeto zaprawdę była przybita z Chrystusem na Krzyżu, na wzor Apostoła mówiącego: *Przybit jestem z Chrystusem na Krzyżu*. W tey tak ciężkiej chorobie, tak zelowała Zakonną Obserwancyą, że podczas ściśłego milczenia, najmnieyszgo nie wymówiła słowka, chyba przymuszona wielką potrzebą. Do zupełnego áktów spólnych odprawiania, tak była pilną, że na nią wysyłała y Infirmary, ktorey zawsze posłuszną była, niby postanowionej nad sobą Przeoryszey.

¹⁵¹³ W tey chorobie długo zostając; zawsze leżała, jednak dla iey pociechy wozono ją na jakim wozeczku do Choru, na Spowiedź, y na Komunię Świętą, gdzie zostawała poki mogła, słuchając Mszy Świętey, ani chciała kiedy dopuścić, żeby się w żmie miała ogrzać przy ogniu przyniesionym, ale gdy ją ciężkie zimno przejęło, odprowadzono ją do Celi, prawie zmárzłą. Gdy gwałtowną Chorobą już była wyniszczoneą, napadła ją szcawká bárdzo uprzykrzoneą. Przeto większą co raz przyćśnioną będąc Chorobą, poczęła się lepiej gotować, na drogę wieczności: Przywołała Spowiedniká, przed którym spowiadała się, á dnia następującego, przyjęła Najswiętszą Komunię. Ze zaś nie zażywała nigdy słow łacińskich, ani w áktach strzelistych, w ten czas dla swojej pociechy zażywała, powtarzając tę obietnicę Pańską, sługom swoim uczynioną; *Pokażę mu Zbawienie moje, wyroję go, y uwielbię*, y podobne mówiła. Psalmow wiersze, z nieporównanym Nábożeństwem, á zawoławszy Infirmary rzekła iey, *Mátko, Mátko, na wyznáwie Imienia Pańskiego*. Potym ją napadł leotárg, przeto dano iey SAKRAMENT, ostatniego pomázania. Przyzła potym do siebie z tego letargu, á że był czas Jubileuszu, znowu się spowiadała y Komunię Świętą przyjęła, y dostąpiła Ju-

bileuszu, w ostatnim życia terminie. I tak siedząc na łozku, w wielkim uspojeniu, tak duszy, jako y ciała, szczęśliwie w BOGU zasnęła, dnia szóstego Márcá, w który się odprawuje Vroczystość Świętego Oycá Naszego CYRYLA, Pátryarchy Konstantynopolitańskiego, Roku Pańskiego, 1663, mając lat siedmdziesiąt y cztery, á Zakonney Profesyi pięćdziesiąt y trzy, z których pierwsze dziewięć, przepędziła w wspomnionym Kláštorze JEZVSA MARYI; Roku zaś 1619. przeszła do nowego Kláštoru Świętey TERESY, w tymże mieście Genueńskim, gdzie inne lata życia swojego przepędziła, y z wielką opinią Świątobliwości umarła.

Wiele się przytrafiło przykładów,¹⁵¹⁴ tak w życiu, iako y po śmierci, ktore oświadczaą iey Świątobliwość. Jedna Zakonnica, ktora iey usługowała w chorobie, po całych nocach nie sypiając, w iey Celi słodkiey y głębokiey zażywała bogomysłności, ktorey nie miała gdzieindziej odszedzsy, ale iak się wrociła, tey łaski znowu doznawała. Drugá Zakonnica chora, leżąc, w Celi swojej, widziała podczas skonania tey Wielebney Mátki, piękną y iasną gwiazdę, Inna słyszała, na dachu nad iey Celą, wdzięczną Niebieską Muzykę, y dla lepszego doświadczenia, trzy razy co raz na insze miejsce przechodziła, słuchając, y trzy razy tę Muzykę nad iey Celą słyszała. Inna widziała przy łozku umierającej, ássystującego iakiegoś Świętego, Zakonu Świętego FRANCISZKA, z wielką duszy swojej pociechę. Inna na ostatek, osobiwsze miała iey Świątobliwości poznanie, y zrozumiała, że było w Niebie wielkie wesele, w momencie iey skonania, osobliwie; Świętey Mátki Naszey TERESY, gdy ją do Nieba wziętą obaczyla.

Z Y W O T Y

NIEKTORYCH KARMELITOW BOSSYCH, KROTKO ZEBRANE.

A że o niektorych, Chwalebnych Świątobliwościá, Oycách, y Bráci Naszych, niemogła się mieć dostatecznieysza informacyá, dla tego się krótko o nich namienia, á naprzód.

Wielebny

¹⁵¹⁵ **W**ielebny Ociec ANIOŁ, od Świętego DUCHA, Kolończyk, dziwnie skrupułami był uciśniony, ale wielą Cnotami, y Świętobliwością, był sławny, albowiem gdy umierał, widział, że był od pewnego Zakonnika, światłem Chwały Niebieskiej otoczony, y prosto, po Śmierci do Nieba idący, zmarł, dnia czwartego Lutego, Roku Pańskiego 1618. w Lowanium, w Konwencie Świętego ALBERTA.

¹⁵¹⁶ **W**ielebny Ociec FRANCISZEK ANTONI, od Świętego JOZEF, urodził się we Włoszech, zwany na świecie FRANCISZEK ANTONI *Saputa*, z uczciwych Rodziców, z Ojca Wespazyana *Saputa*, y Pani *Amelij z Lawersany*, w Miasteczku pospolicie zwanym *Fundi*. Wydała go Matka na świat, Roku Pańskiego 1555, dnia trzynastego Listopada we Srodę, Odrodził się zaś w Reformowanym Karmelu przez solemną Profesję (którą w Rzymie uczynił w Naszym Konwencie *Santa MARIE de Scala*) Roku Pańskiego 1610. dnia ostatniego Pądzdziernika. Ten Mąż, był ściśle w prawach Zakonnych Obserwancyi, surowy na siebie, na innych łaskawy, y pierwszych Pustelników naśladował, co do odzienia y pokarmu, póki mu tylko zdrowie pozwalało. Wobecności BOSKIEY nad zwyczaj był zaćmiony, z kąd pochodziła owa osobliwa skromność całego ciała, y ułożenie które się w nim zawsze wydawało. Na Modlitwie nieustannie czas trawił, w Celi zaś będąc; więcej na ziemi siedział, albo też klęczał. Posłany ze Włoch do Polski, Wrząd Magistra Nowicyuszów, z dobrym przykładem, y pożytkiem odprawił, Do Niemiec odesłany, obrany był Przeorem Wiedeńskim, od Oyców Kapitularnych, przez Kapitułę Konwencką, z tey racyi że jeszcze nie stanęła była Prowincya Niemiecka. Z tego Przeorstwa obrany był Definitorem, który Urząd, z wielką doskonałością trzymał. Potym obrany był Przeorem w Pradze, którym Konwentem chwalebnie rządził, tak dalece iż sobie w tym Konwencie zasłużył, że go sama Najsświętsza Pa-

na nawiedziła, iako wielu o tym twierdziło, na dobrej o jego wielkich cnotach opinij ufundowanych.

Z tąd powtórnie do Wiednia woko-¹⁵¹⁷ wany, znowu tam był Przeorem obrany, Tak zaś ciężkie y zbytnie czynił umartwienia, że o nim trzymano, iż niemi dał sobie okazyą do ciężkich chorób, których gwałtem przyciśniony, leżał na łóżku około ośmiu lat, w żadnym członku niemając władzy, tak, że y iadać niemógł, chyba że go karmiono.

Na tym Teatrum cierpliwości, wiel-¹⁵¹⁸ kim był widokiem BOGU, Aniołom, y ludziom, który ustawicznymi gorącymi y heroicznymi aktami, pokazywał iak mężnie ciężkie boleści znośli: Naościłek tak wżYTEK był od sił opuszczony, że niemając retentywy, w fotorach y ekskrementach leżał, y tak ciało jego wyzierała iadowita materya, że się w nim zaległy robaki, o czym nie niepowiadał z zwykłej skromności, y cierpliwości swojey.

Pobożność, Świętobliwość, y nábo-¹⁵¹⁹ żeństwo naybardziej się w nim wydawały, kiedy przyjmował Najswiętszy SAKRAMENT, podczas swojey choroby, Na koniec gdy już czas następował, odebrania nagrody za pracę swoje, opatrzoney wszystkimi SAKRAMENTAMI Kościelnymi, łagodnie zaśnął w Pánu, w Konwencie Wiedeńskim, Roku Pańskiego 1639. dnia dwudziestego Stycznia wszystkim zostawwszy wdzięczny zapách dobrego przykładu, y Świętey Obserwancyi.

¹⁵²⁰ **W**ielebny Ociec JAKVB od Świętego WINCENTEGO, urodził się z Szlachetney Krescentynow Familii, miał Bratá Kárdynálem, który usłysząwszy o iego powołaniu do Naszego Zakonu, zdziwił się, wiedząc, że Natz Zakon żyje tylko rybami y nábiátem, ale ten, wspaniałym umysłem dotrwał. Będąc Przeorem y Prowincyálem, piełzochodził, zawsze prosząc o iálmuznę. W pewnym klasztorze Wielebnych Oyców Kármelitów nie Bosych, pewnemu Brátu Láiczkowski służył w Chorobie, náwet w naypodleyszych usługach, co w nich podziwienie czyniło. Nigdy nie wstępował do domu Bratá swego, przecho-

przechodząc tam tedy, gdzie był Biskupem. Nigdy nie chciał słuchać o Swoich, a słysząc o nich wzywocie Świętego Filippa, konfundował się. W Interamnie, zelżył go ieden, z rący ze iego Corkę, wyślano od Naszych Zakonnicy, iak długo lżył iego samego, y Famiłią iego szkalował, milczał, ale iak prędko tknął Naszego Zakonu, z zarliwością mu odpowiedział. Był miły y bardzo ściśły, w zachowaniu Obserwancyi Zakonney. Był Przeorem w Awenione, w Rzymie, y w Neapolim, Prowincyałem był raz, Rzymskiey Prowincyi, y Definitorem, Prowincyałym. Będąc Definitorem y Przeorem w Neapolim, przyszedł piezo do Rzymu na Definitorium, a prowracając zapadł na frebrę, przeto do Rzymu odwieziony, z opinią Świętobliwości umarł. Roku Pańskiego, 1622. mając lat czterdzieści y dziewięć.

¹⁵²¹ Roku 1622. gdy wielkie grałowato powietrze w Krakowie, odesłano Nowicyuszow o dziewięć mil, do Wsi Piąski nazwanej, do Siostry iednego Naszego Zakonnika, gdzie wszyscy w przedziwney żyli Obserwancyi, y więcej ich niż piętąstu umarło. Między ktoremi czterech najstarszych leżało w ogrodzie, z których ieden klęknawszy y ręce złożywszy rzekł: *Bratko, wstańcie Pan przyszedł*: y drugi raz powtórzył: *Wstańcie najmilszy, albowiem Pan jest*: Gdy tedy ci czterech y inni klękneli y modlili się, obróciło ich Światło Niebieskie, y dusze ich do Niebá prowadziło, co widząc pewny świecki, niebárdzo nam przedtym przychylny, potym do Nas taki wziął affekt, żeby był został Naszym Zakonnikiem, gdyby mu było zdrowie pozwoliło. Nad tych Zakonnikow grobami, często Światło widziáne było, y długo zapáchy wielkie czuć było, naybárdziej liliowy, osobliwie w Soboty.

¹⁵²² Wielebny Brat BAPTYSTA, od ZWIASTOWANIA Najswiętszey PANNY, urodził się we Wsi Ader, Dyecezyi Bryxyenskiey Roku 1558. a zaś Roku 1597. Należ Habit przyjął, w Konwencie Genueskim, pod Tytułem Świętey ANNY, dnia dwudziestego Lipca. Był wielce doskonałym Za-

konnikiem. Tak zaś był pokorny, że się sądził bydz niegodnym usługi innych, gdy iey kiedy potrzebował. Wszystkim zaś sam służył, z niewypowiedzianą miłością, nawet ich w pracach poprzedzając. Według powołania swego tak pracy ręczney pilnował, że go nigdy nie widziáno proznującego, y wiele zdał się czynić nad siły własne. Lubo zaś był bárdzo słabey komplexyi, iednak więcej zawsze sam zrobił, niżeli dwóch najmocniejszych, ani kiedy powinności swoiey w pracach opuszczał, choć mu razem wiele trudnych robot zlecono, przeto Zakonnicy pospolicie o nim trzymali, iż go Aniołowie ratowali, y dopomágali mu w pracach. Wielce był posłusznym, rozkazy Przełożonych przyjmując, niby wyroki BOSKIE. Przeto nigdy się, nie sprzeciwił Posłuszeństwu, ale wiernie wypełniał wszystko. W Modlitwie wielce się kochał, więc ile mógł czasu znaleźć, modlił się klęcząc, albo w Kościele albo w Chorze. Milczenie wielce zachowywał, y dla tego żeby uniknął okazyi mowienia, zyczył sobie sam osobno pracować. Do Najswiętszego Sakramentu wielce był nabożny: I dla tego z ochotą do Mszy Świętych służywał, y za wielką przypisował sobie łaskę, gdy go wołano do słuzenia wielu Mszy Świętych. Wiernym był przyiácielem pokuty y umartwienia: Zwykł był nosić włosiennicę zelaznem i kolcami przeplataną, nakształt skurki Jerzowej: Do ubogiego łózczką, kładł pod Koce ostre drewna, albo co podobnego, ażeby y spoczywając niemiał folgi. Bárdzo mało zażywał pokarmu y napoju, y to ieszcze piotun miewał do tego. Wielce się kochał w Świętym Ubóstwie, ktore zachowywał, w Habićie, w Celi, y w innych rzeczach pozwolonych sobie do zażywania, a gdy już co wytartego od innych porzucone było, on to w nocy naprawiał, bez światła, co w innych sprawowało podziwienie, y opinią cudu oczywistego. Wesoły był twarzy, y przyiemney, na wszelkie przygody, którą rozweselał zapatruiących się, a w utrapieniu zostających, cieszył swemi rozmowami. Będąc już starym, uczyniono go Fortyanem

anem Konwentu Nowicyackiego, pod tytułem N. M. P. *de Sanitate*; czyniąc zadość tej swoiey powinności, przychodzących budował swoią rozmową, u których nabył opinii, nieporównanej Swiätobliwosci. Pewnego czasu spadł ze schodow, w którym przypadku, ranił się w głowę, z ktorey przyczyny y umarł potym, w Miesiäcu Październiku, Roku Pańskiego 1622. Milcząc zaś, przedziwną pokazywał cierpliwość w boleściach, do których umartwienia dodawał, albo wyciągając ręce na krzyż, albo innemi sposobami trapiąc swoię ciało. Wyszawszy od Cerulika że miał umrzeć, wielką uczuł radość, którą oświadczał swemi rozmowami z ROGIEM. Lecz gdy potym Cerulik uczynił mu nieiaką nadzieję zdrowia, zasmuciwszy się, odezwał się z temi sam przeciwko sobie słowy: *Zaprawdę wiedziałem, że ten Ociec niezasługiwał na tak wielkie dobro.* Ale jednak śmierć zasługami swemi, w krotce potym otrzymał, gdyż przyjąwszy SAKRAMENTA Kościelne, z wielkim pragnieniem oglądania BOGA, gorące akty cnot czyniąc, zasnął szczęśliwie w Panu.

1523 Wleblebny Ociec H V G O od Świętego WIKTORA, rodem z Burgundy, naparł się, jednemu z Naszych Zakonnikow, powietrzem zarażonemu służyć, a gdy Chory po dwa razy nie mógł wstrzymać Komunii, y zrzucił ją, Nász Ociec Hugo zaraz ją z ochotą pożył. Vmarł siódmego roku po Profesyi, dnia czternastego Września, Roku 1625. Był Lektorem Filozofii y Teologii, oraz y Kaznodzieją, y prosił Oycę Naszego Generala, aby go był posłał do Persyi na Misye.

1524 Wleblebny Brät FILIP, od Świętey CECYLII, Chorysta, umarł w Medyolanie powietrzem, Roku Pańskiego 1630. Tak wielkiey był skromności, że będąc Fortyanem, schodzili się do niego Panowie dla zbudowania, iako do Anioła. Gdy na powietrze chorował, przepowiedział dzień swoiey śmierci mówiąc; *W Sobotę przyszłego Tygodnia umrę.* Vmarł w czystości Panieńskiej, y z niewinnością na Chrzcie Świętym odebraną, mając lat dziewiętnaście, we

dług relacyi Magistra Nowicyuszow, który niedawno przed tym słuchał go Spowiedzi Generalney. Chusty których zażywał w Chorobie, wdzięczną Niebieską wonność wydawały, niby róż y innych zapachow.

Wleblebny Brät AGATANIO Ł od 1525 J E Z V S A, MARYI, jednemu z Naszych powietrzem zarażonemu służył w Konwencie Antwerpskim, sam się ochotnie ofiarując, aż oto po śmierci tamtego we trzy dni, on na też chorobę zapadłszy, smucił się że miał być pogrzebiony w Ogrodzie, ale dniem przed śmiercią pokazałszy mu się w nocy Najswiętższą MARYA Panna, spytała się go *Czego się smucisz odpowiedział, że iako Ociec ATHANAZI, pogrzebiony będę w Ogrodzie.* Ale mu N. Panna odpowiedziała: *Bądź statecznego umysłu y wiśoty, bo będziesz pogrzebiony w Kaplicy, która na mój honor muruja.* Y tak się stało, że rozkazem Oycy Przeora, któremu to objawienie niebyło wiadome, ani mu powiedział o nim Ociec Podprzeorzy, lubo o tym, wiedział, Spytany: czy życzyłby sobie przyjąć SAKRAMENTA, odpowiedział; *Jeszcze nieczas, przyjdzie tu Najswiętższa MARTA Panna, która czas powie.* co tak się stało, potym przyjąłszy SAKRAMENTA z Nabożeństwem, na tymże Mieysce umarł, dnia Szesnastego Września, Roku Pańskiego 1636.

Wleblebny Brät DYONIZY, od Náj-1526 świętzey PANNY, zwany na świecie FRANCISZEK *Balsynu*, rodem z Kremony. Policzony był między Chorystow, y tak w Zakonney doskonałości postąpił, że zasłużył na pospolitą chwałę u wszystkich, y na osobliwszyi dąkdany sobie od Oycy Magistra Nowicyuszow. Czystość nienaruszoną zachował. Albowiem, ieszcze świeckim będąc, tak kochał tę cnotę Anielską, że pewnego czasu na łozku leżąc, gdy do niego wpuszczono, pewną Pánienkę wielkiey piękności, odegnął ją od siebie. Był miłych y bärdo przyjemnych obyczajow, wszystkich z ochotą ratował, smutnych cieszył, chorym z wielką miłością y cierpliwością służył, którzy się naprzykrzeni inszym widzieli. W uczynkach swoich, jednej tylko szukał chwały

chwący Páná BOGA, y nie by był nie czynił, co by rozumiał, że się w náy-
mniejszy punkcie, nie podobało Pánu
BOGU. Obecność BOSKA, zawsze
miał przed oczami, y ile razy ná Mo-
dlitwę przychodził, wszystko drżał, z
uszánowaniá Máiestátu BOSKIEGO.
Wielkie Nábozeństwo miał do Náyświę-
tzego SAKRAMENTU, do Náyświę-
tzey MARYI PANNY, y Świętego
BERNARDA, y mowy miewał o rze-
czach duchownych, z pożytkiem słuchá-
jących. Był bárdzo wysokim w Postu-
szeństwie, w którym się ćwiczył aż do
śmierci, z wszelką wiernością. Zápád-
szy bowiem w Chorobę, kiedy go z
Kremony do Bononij poyłano, wie-
dząc przeciwné powietrze w Bononij,
konstytucyi swoiey, námieniwszy coś
o trudności swoiey, nie więcey o tym
nie mówił. Wiernie zachowywał mile-
czenie, skromność, y umartwienie, y
był przykładem Zákonney Obserwán-
cyi. Potym śmiertelnie zachorował ná
kráwe wymioty, co znoził z cierpli-
wością y zbudowaniem innych. Agdy
dlá jakieykolwiek folgi prosił, żeby mu
Cele odmieniono, tak żáłował tego nie-
umartwienia swego, że potrzebá było dla
uspokojenia zálu jego, żeby mu był O-
ciec Przeor przykázal o tym więcey
nie mówić, ani myśleć. Vmárl w Bo-
nonij, Roku Pánńskiego, 1636 dnia
pierwszego Pázdzierniká, mając lat dwá-
dzieścia y pięć, á Zákonney Professyi
szczęść, z opinią Swiętobliwości.

1527 Wleblebny Ociec ELIASZ od Swiętey
MARYI MAGDALENY, urodził się
w Vlidyponie, z wysokiey Fámilij *de*
Seza, Roku Pánńskiego, 1595. Był jedy-
náczek u swoich Rodziców, zwał się
ná Swięcie Alwárus *de Soza*. Przyje-
chał do Nederlandu Zólnierzem, Pro-
fessyą uczynił w Bruxellu, przy Xię-
żnie Klárze Eugenij, dnia dwudzieste-
go osmego Lipcá, Roku Pánńskiego,
1628. Pokuty bárdzo ostre czynił, dy-
scypliny krwáwe ustáwicznie odprawiał,
y żelazne nosił láncuzki. Ná Nálzey
Puszczy mieszkał, samemí tylko żyjąc ko-
rzonkami leśnemi. Ná Módlitwie długo w
nocy prześtáwał. Máiąc w Bruxellu o
Vbogich stáranie, jednego Vbogiego do
tego jeszcze száłonego, któremu z ust

śmierdzącá materjá ciekłą, często całó-
wał z áffektem, ktorego szczęśliwym
názywał, że BOGA nigdy nie obraził, á
grzechy swoje rzewliwie opłakiwał mo-
wiąc; *pamiętam ná złości moie, ktore po-
pełniłem, y pragnę ich obmyć łázmí.* V-
márl Swiętobliwie w Bruxellu, dnia
szósteo Czerwca, Roku Pánńskiego 1640.
Wleblebny Ociec ZYGMVNT od Swię-
tego ALEXEGO, urodził się w Zám-
ku nowym w Gráffanianie, w Dyecezyi
Mutynenskiey, zwány ná Swięcie Ale-
xander Bertáchiús. Do Dworu Rzym-
skiego pojechałszy, w krotce został Kár-
melitá Nálzym, w Konwencie N. P. M.
de Scala, gdzie był Nowicyat, pod W. O.
N. Alexandrem od Sw. Franciszka, ná ten
czás Mágistrem Nowicyatow. Będąc ná-
tury choleryczney y nieużytey, tak ją po-
skromił, że się stał cichym Baráńkiem, y
potym będąc Przełożonym, nie umiał ni-
kogo strofować, przeto dla wszystkich był
łagodny, á ná siebie bárdzo surowy, wiel-
ką miłość Bráći oświádczał, á ná siebie
był bárdzo niedyskretny, ták, że mając prá-
gnienie wielkie, nigdy nie pijał, oprócz
pospolitey refekcyi. WKáprárolli, uczył
się Filozofij, y Teologij, ktore náuki, w
Bononij zákończył. Wielce zelował Zá-
konną Obserwancyą, pilny zaś był w czy-
nieniu zádosyć powinnościom, osobliwie
z Postuszeństwá náznaczonym, y w cno-
tách innych był chwalebny. Vnikał V-
rzędow, ále obrány był Wikárym Wene-
ckiey rezydencyi, tákże Konwentu Mu-
tynenskiego, pierwszym Przeorem, po-
tym Przeorem Konwentu Bononískiego.
Ná ostaték obrány był Przeorem Nowi-
cyátu Medyoláńskiego, do kąd gdy miał
jácháć, w śmiertelną wpádl chorobę, o
ktorey mowiono, że była z wielkiego
gwałtu Náturze uczynionego, żeby się był
w impetách y słowách niecierpliwych u-
trzymał. Ciesząc zaś Bráći z bliskiey
Śmierci swoiey záłośnych, Sákramentá SS.
náboźnie przyjął, y złożywszy ná pier-
siách ręce ná Krzyż, umárl dnia ostatnie-
go Pázdzierniká, R. P. 1643. w Bononij;
gdzie godne Czci Ciało jego, całe y nie-
skáżytelne do tąd zostáje.

Wleblebny Ociec Ferdynánd od Mátki Bo-
żey, zwany ná Swięcie Herkules An-
toni Gozáius Syn Herkulesa Gozáia, Zie-
miáni ná Kássalenskiego, urodził się w Dy-
eeczyi

eczezi Krémonenskiey. Powołany od Boga, wstąpił do Zakonu Nászego, w samym kwiecie młodości, gdzie z nieporównaną duchą gorącością postępował, y w krotce nabył wszystkich cnót Zakonnych. Była w nim gołębia prostota, nieporównana niewinność, osobliwsze do Najswiętszey M. Panny Nabożeństwo, z ktorego, z wielką pobożnością odprawował iey V-roczystości, przy obaczaniu iey Obrázow, y na każde bicie godziny, Anielkie pozdrowienia odmawiał, czynił ochotnie wszystko, o co go proszono na Imię Jey, ani się mógł nasyćić Nabożeństwem do niey. Nie zwyczajną w nim znajdowała się czystość, albowiem mając napasć od pewney Szlachetney Białogłowy do nieczystości, którą zmyśliwszy sobie Chorobę, prosiła go na Spowiedź do siebie: Mężnie się oparł, y do skruchy ją przywiodł. Był prawdziwie Apostolskim Kaznodzieją, który nie twoiey Chwały, ale Jezusa Chrystusa szukając, y przenikając tenc skrytości, nawracał słuchaczów. Skończywszy w Zakonie trzydzieści pięć lat, gły się bliskiey Śmierci spodziewał, na przygotowanie się do niey, uczynił dziesięć dni rekolekcyi duchownych, a potym śmiertelnie na Malignę zachorowałszy, Kościelne Sakramenta z Nabożeństwem przyjął. Niżli Wiątyk przyjął, wziął Krucyfiks, y mówił wiele o radościach Niebiejskich, z zbudowaniem słuchających. Prosił ażeby był w popiele y w włosiennicy na gołej ziemi umierał, ale mu tego nie pozwolono. Na ostatek umarł w Bononii, R. P. 1643. dnia dwanaściego Listopada, Ciało iego lubo w sobie było ogromne, jednak do tąd jest w nieskazytelney Całości.

1530 Wleebny Brat Hippolit od Wniebowzię-
N. P. rodem z Hannonii, uczynił ślub Wierności swoim Przełożonym, y otwierania się im, ze wszystkimi Sercą swoiego skrytościami, co było w dzień S. M. N. Terezy, R. P. 1618. Ten będąc w Zakonie Nászym Chorystą, nabardziej się ćwiczył w pokorze, przeto podle swoje Vrodzenie powiadał. W Modlitwie bardzo się kochał, na którą choć wszystek zmokł w Miescie, przychodził, mówiąc: *Karmelita bez modlitwy, jest drzewo bez owoce*. Z weselem przyjął gdy mu powiedziano o śmierci, ktorey czekał z radością

mówiąc: *Jako pragnie, &c.* Umarł dnia 27.

Lutego, R. P. 1646. w Insulach.

Wleebny Brat Krzysztof od S. Piotra, 1531

Donat. Medyolańczyk, będąc dobrych od natury przymiotow y boiaźliwego sumnienia, został naszym Zakonnikiem. Będąc Nowicyuszem, z rozkazu Oycá Magistra Nowicyuszow, nosił wustach kámień przez pułtorá roku, ażeby się nauczył mówić mało, y cicho. Vczyniwszy Professyą, był w pracy nie sfatygowany, y miał staranie około ogrodu. W każdej cności był doskonały. Kochał się wielce w rzeczach do BOGA należących, o których rozmawiał zwyczajnie. Do N. Panny był bárdzo nábożny, którą nazywał *Wulka Pania*, pozdrawiając ją zaś, mawiał z wielką radością. *Ciesz się, żeś jest Matka Boska*. Wielce czystość kochał, y uczył zachowania tey cnoty, w skromności oczuw y unikaniu rozmow z niewiastami. Był wielce postuśzny, na każde skinienie Przełożonego. Wielce także był pokorny, zawsze siedząc na ostatnim miejscu. Wielce był cierpliwy, náybardziej w chorobách. Zapadł był w śmiertelną chorobę, y dwómá dniami przed śmiercią, mówił owe słowa z wielkim nábożeństwem, *Dzień on dzień Sadu Pańskiego* czym w wszystkich do skruchy pobudzał. Miał ducha Prorockiego, z którym się ná tenczas wyiawił, gdyż posłał do drugiego chorego Zakonnika mówiąc: *Jesteśmy jako Podczasy y Kuchmistrz Faraona, on jako Podczasy żyć będzie, a ja jako Kuchmistrz umrę dnia jutrzejszego, y uczynię Procesyę gromnic w Niebie*, co wszystko tak się stało jako powiedział. Przyjął z Nabożeństwem Sakramenta Kościelne, y czyniąc akty rozlicznych cnót, umarł w Baedzie, z wielkim uspokojeniem, w tenczas kiedy Zakonnicy Jutrznia mówili, w dzień Oczyszczenia N. Maryi Panny R. P. 1648. mając lat 64. Wielce zelował obserwancyą. Twarz iego była bárdzo piękna, po śmierci, y dla opinii świątobliwości iego, kázali go Nási odmalować, świeccy zaś cząstki Habitu iego, chowają za drogie Relikwie.

Wleebny Brat Horacyusz, od D V. 1532

CHA Świętego Chorysta, urodził się w Genuy, z Szlachetnych Rodziców Leliusza Auryaka, y Weroniki Spinuli. Roku Pańskiego 1610. Zabawiał się aż do szesnastego roku wieku swego, ćwiczeniem

ćwiczeniem w Chrześcijańskiej pobożności, y szkolnemi naukami. Miał powołanie do stanu Zakonnego, zachęcany był od Wnia swego, Opatą Kláštoru Genueńskiego, pod tytułem Świętey KATARZYNY, Zakonu Świętego BENEDYKTA, do tegoż Zakonu Lecz iedząc z nim, á widząc stoł Páński, tak w potráwách, iáko y w srebrnych naczyniach, z náchnienia BOSKIEGO, umysł ostrzeyszy Zakon obrać, y zaraz, przyszedszy do Nászego Nowicyátu Genueńskiego, prosił o Hábit, y odebrał, dnia 51. Máia, R.P. 1626. á skończywszy chwalebnie Nowicyát, uczynił Professyą następującego roku, dnia 3. Czerwca. W krotce dosłąpił Zakonney doskonałości, w nábyciu cnot. Będąc zaś delikátney komplexyi, dziwnemi sposobami ciało trápiać mártwił. W Celi zaś wśze klęczał, álbó też podczas ostrey zimy, na goley ziemi siedział, często wstawiał z łózką w nocy, na modlitwę do potraw pióluń miewał, y inne tym podobne czynił umartwienia, ktoremi wielce się wysulżywszy, y ledwie kości á skórę mając, siły ciała utracił. Wielce był pokorny, gdy bowiem pewnego czasu kázano mu co powiedzieć do zbudowania, począł niektóre rzeczy powiadać życia swego świeckiego, (lubo uczciwego) ktore mogły w nim sprawić zawstydzenie. Temi umartwieniami wyniszczoney umarł, z wielką radością, wprzód przyiáwłszy Sakraménta Kościelne. Smierć iego nastąpiła, 3. dnia, po skończonym Roku Professyi Roku 1648. w Konwencie Nászym Genueńskim pod tytułem S. Anny, z opinią wielkhey świętobliwości.

1533 Wielebny Oćiec Hilary, Augustyn, od S. Ducha, z uczciwych Rodziców urodził się w Mechlinii, Mátká iego była. Wnuczka Arcybiskupa Mechlineńskiego, Zostawszy Zakonnikiem, światłem cnot zaiásnił. Przez 6. lat miewał w Pustelnicznym Konwencie, gdzie nábył ducha umartwienia, y modlitwy. Modlitwá iego była właśnie ustawiczná, w dzień y przez większą część nocy, záwśze w Celi klęczał y o Bogu tylko mówił. Vmartwienie iego, była ustawiczná wstrzemięliwość, y pokutá. Przechodząc przez Oyczynę,

nie náwidzał Rodziców, áni podczas ostrey zimy, nie grzał się przy ogniu. Był nábożny do Náyswiętszego Sakramentu, służąc do wielu Mszy Świętych. Zostawszy Przeorem w Iprze, po powrotnym odebraniu Miásta, w Szpitalu pełnym rannych, y innych Chorych, z nieporównaną służył miłością. R. P. 1658. w dzień S. M. N. Terezy, w pádł w chorobę z tych usług dla Miłości podjętych. Pragnął umrzeć, często powtarzając te Psalmy słowa, *Jako pragnie Jelen y tam daley*. Agdy zrozumiał że się odwlecze śmierć iego, zasmucony mówił do Pána, *Niech się stać nie ze mnie wola Twoja*. Dnia 27. Páździerniká, zemdlál, y iuż nad nim czyniono duszy polecenie, ále przyszedszy do siebie, kazał odeysć Zakonnikom, á sam zinfarmaryuszem, y Podprzeorzym wieleczył áktow wszystkich cnot, y mówił Psalm *Miserere* á o pierwszhey godzinie po pułnocy, zemdláwszy powtórnie, zasnął w Pánu, po skończoney komendacyi duszy, w dzień 28. Páździerniká, roku wyżej wspomnionego.

Wielebny Oćiec Antoni Klemens, uro. 1534 dził się w Genuy, osobliwym był darem utalentowany w opowádaniu słowa Bożego, y naklonieniu serc ludzkich dokąd chciał. Nieporównaną kwitnął życia Świętobliwością, w ćwiczeniu się w cnotach Zakonnych. Kárdynałowi Ludowizyuszowi, który potym zostawił Pápieżem, zwany był Grzegorzem piętastym, przejeżdżającemu támtędy gdzie on miewał, w Klár powiedział; *Nietylko teraz przysiępnę do pecałowania Szaty twoiej, ale też w Razmie przysiępnę do pecałowania nog twoich*. W mieście Lucenłki, w Tulcyi, przez całą kwádragezymę kázania miewał, gdzie gładką wymową swoją, y nieporównaną pilnością, do ćwiczenia się w cnotach, wszystkich pobudzał. W Raguzie u OO. Dominikanów życie skończył, na ktorego pogrzebie dwáy Aniołowie z drzewa zrobieni, podnioszy Turybularze, ktore w rękách trzymáli, turyfikowali Cudowny Obráz Zbáwiciela, będący w Oltárzu tegoż Kościoła, który Cud, że się stał na pogrzebie tego Świętobliwego Oycá, wydać nam Ciáło iego niechciano.

Z Y W O T

Wielebney Matki *MARYI, ELEKTY*, od Pana
JEZUSA.

1535 **W**ielebna Mátka *MARYA, ELEKTA*, od Pana *JEZUSA* zwana na świecie, *KATARZYNA Framazzoli*, urodziła się, we Włoszech, w Vmbryi, w Mieście nazwanym Terni, dnia siódmego Stycznia, Roku Pańskiego 1605. Ociec iey zwał się *ALEXY Framazzoli*, Matka *Eutropia Ciamborlani*, oboje Vroddeniem, pobożnością, y dostatkami sławni.

1536 Narodzenie tey Wielebney Matki, nie tylko Rodzicom, ale y całemu Domowi, było wielką pociechą, albowiem, niezwyčajnym sposobem, urodziła się na świat, obwiniona niby w jakąś sukienkę, z kąd wielu prognostykowało, że kiedy odzienie z sobą przyniosła, nie będzie stroiow potrzebowała od świata, albo ich niedługo będzie zażywać, ale zostanie Zakonnica, y będzie Święte życie prowadzić, przeto ją z nabożeństwem kąpano, y poważano, y zwano ją Świętą Dziecią. Wważali wszyscy w dziecięciu, że miała rozum, y pojęcie, nadszła przyzwoite, bo wszystkie iey uczynki, były rozumne, nie płakała, gdy iey czego było potrzeba, zwyczajem innych dzieci, ale kiedy czego pragnęła, to w cichości rączką znaki dawała, y wyraźnie czego chciała pokazywała. Od dzieciństwa, poslušna była wszystkim, zaczęła iey dać Pan łaskę, że ją wszyscy kochali, y poważali, a osobliwie Mátka iey nieźmiernie ją kochała, bo ją zawsze widziała, skromną, cichą, spokojną, nikomu nie naprzykrzoną, do każdego skłonną, przyjemną, y nabożną. Ledwie siódmy czyli ósmy Rok miała, już sobie tak we wszystkim postępowała, jak dorosła iaką osobą; postanowiła sobie pewne Modlitwy, które nabożnie, y z pilnością odprawowała, nigdy ich nie opuszczając; spowiadała się często,

z najmniejszych niedoskonałości, bo według świadectwa Spowiednika, nigdy najmniejszego defektu, dobrowolnie nie popełniła; z taką zaś skrucą, bojaźnią, y pilnym rostrząsaniem sumienia, do Spowiedzi się gotowała, iakby się w największych grzechach czuła; y to tylko za największe poczytała występki, że na Modlitwie, myśli rozzerwanie y obłąkanie miała, że się ustawicznie, z Panem *FOGIE*M, niezabawiała: takie w niey Pán początki zakładał, przyszedł potym świątobliwość. Zawsze w słowach była tak skąpą, że ledwo co kiedy mówiła, we wszelkich akcyach iey, pokazywała się skromność Anielską, przeto każdy uważał w niey coś osobliwego, do tego wszystkiego, wielą przymiotami, y Cnotami różlicznymi, iasniała. Był iey też do pobożności powodem, Stry Rodzony, wielki sluga *BOSKI*, który często nawiedzając Dom Rodzonego swego, mawiał do Bratowej: Mieczcie bacność na to dziecko, bo *BOG* coś znacznego z nią uczyni, y zawsze do niey wielki afekt, w uczynkach, y w słowach pokazywał. Tak rosła Pánienka w lara, iako y w Cnoty, ale się najbardziej w Czystości kochała, nie tylko wewnątrz co do duszy, ale y powierzehownie co do Ciała należy, bo się y ręką dotehnąć, żadney rzeczy, ktoraby niebyła chędogą niechciała, iak bowiem serce iey było czyste, tak chciała mieć, y ciało, zachowując ie na miętkanie, dla samego Oblubieńca Pán *JEZUSA*, wiedząc że ten Oblubieniec, między liliami zakłada twoię rezydencyą, y tam mieszka, gdzie roze Miłości jego, y lilie Pánienckiey niewinności, piękny zapach wydają, przeto żeby te kwiaty, nie traciły odoru, albo go przez deszcze y wiatry nieumniejszyły w sobie, w pilnym iestaniu, y straży pospolicie miewają.

Co sobie Mądra Panna, Nasza KATARZYNA, często biorąc w reflexyę, pożegnać świat, y jego próżności, statecznie postanowiła, y wynieść się z przybytkow grzeszników, a byź przeniesioną do przyśionku Pańskiego, y wstąpić do Reformowanego przez Świętą Matkę Naszą TERESĘ, Karmelitańskiego Zakonu, co y skutkiem samym spełniła, kiedy wprzód to swoje powołanie Panu BOGV gorąco poleciwszy, y od Rodziców pobożnych, pozwolenie odebrawszy, dnia drugiego Czerwca, Roku Pańskiego 1626. mając lat dwadzieścia jeden, w Mieście Ternie, we Włoszech, w którym się urodziła, w dzień Wroczystości DVCHA Świętego, razem z Rodzoną Siostrą swoją, HIERONIMĄ od Świętego DVCHA, Habit Święty przyjęła, nazywana Siostrą MARYA, ELEKTA, od Świętego JANA Ewangelisty, który Tytuł odmieniono iey potym, y zwano ją od Pana JEZVSA.

1537 Zaráz od początku Nowicyátu, tak się w Cnotach wszelkich y w doskonałości ćwiczyła, że w nich, takiego stopnia doszła, iż ją za náydoskonalszą sądzono, albowiem w niej, nic nigdy nagany godnego niepostrzeżono, przeto Matka Mistrzyni, miała ją, za przykład, y zwierciadło dla drugich, osobiście w pokorze, w umartwieniu, w milczeniu, w których cnotach, wysoka bardzo była; W Modlitwie zaś wewnętrzney, bardzo gorące affekty w sobie czuła, cierpienia dla miłości BOSKIEY, iako náywięcej, zawdzięczając mu Mękę jego. W których cnotach tak doskonałą była, że lubo powołaniem, ieszcze Nowicyuszką była, ale doskonałością, mogła się Mistrzynią Nowicyuszek nazywać.

1538 Z tak wielkiego tedy, w Cnotach Świętych postępu, zasłużyła sobie, że od wszystkich do Profesji Świętey była przyjęta, którą Roku Pańskiego 1627. w dzień drugi Czerwca, Solemnie, z wielką poćiechą uczyniła.

1539 Niedługo potym trąfiło się, że Nayıśniejszy Cesarz Rzymski, FERDYNAND drugi, y Cesarzową ELEONORA, umyślili roskrzewić Nasz Zakon Reformowany w Niemczech, y

pierwszy Klasztor fundować, w Aolecznym Mieście Cefarskim, Wiedniu, dla czego, pisali do Rzymu do Przełożonych, aby na tę Fundacyą przysłali Zakonnice, Naznaczyli tedy Wielebną Matkę MARYĄ PAVLĘ a JESV, Wielebną Matkę KATARZYNĘ, od Świętego DOMINIKA, Wielebną Matkę TERESĘ, od Świętego ONVFREGO, y Naszą MARYĄ, ELEKTE, prawie iak za kamień, na fundament, y utrzymanie w nowym Klasztorze Zakonney Obserwancyi, która choć była w latach młoda, y nie dawna Profeska, bo dopiero trzy lata miała po Profesji, ale w Cnotach, y dziwney rostopności, od wszystkich poważana była za starą. Ta tedy, nie wiedząc nic o Fundacyi Cefarskiej, y Woli Przełożonych, będąc raz na ranney Modlitwie, z Panem BOGIEM złączona, czuła w sobie wielkie pragnienie, na wielkie się Akty odważyć, y wiele cierpieć, dla chwały Pana BOGA, y dla Honoru Oblubienica swego Pana JEZVSA, y w tym pragnieniu, po skończoney Modlitwie, poszła do Celi. Wkrótce, zaraz, przysłała do niej, Mistrzyni Nowicyuszek, Matka KATARZYNA, od Świętego DOMINIKA, powiadając przed nią, że iey jest naznaczona za Socyuszkę, do Wiednia, na Nową Fundacyą; czym się niezmiernie Nasza ELEKTA ucieszyła, bo wiedząc, że w Niemczech, znajduje się wiele Heretyków, spodziewała się że będzie miała do Męczeństwa okazyą, którego niewypowiedzianie pragnęła. Wybrała się tedy z nią, z Konwentu Ternieńskiego, Matka KATARZYNA od Świętego DOMINIKA, y w drodze będąc, potkały się z Wielebną Matką PAVLĄ MARYĄ, y iey Socyuszką Matką TERESĄ, na tęż Fundacyą, z Genuy do Wiednia iadącemi, z których, Wielebna Matka PAVLA, była naznaczona od Przełożonych, za pryncypálną Fundatorkę, wielkiej doskonałości y Duchą, Zakonnica, y wielkimi łaskami od BOGA udarowana, ktorey Ciało, do tych czas jest nieskażyte, w Wiedniu. Tey tedy Wielebney Matki PAVLI, ieszcze w drodze będącey, obawił Pan, Święto, bli-

bliwość Nászey ELEKTY, y rzeķł iey: *MARYA ELEKTE, odtąd nazwyj y każ nazwać, nie od JANA BWANGELISTY, ale od JEZUSA, bo jeřt wřzřtka jęgo, y kęba go niezmiernie, dla tego řluszńń, řeby to imię JEZUSA nořlř, na co teř potym y Przełężeni pozwolili. Nászř tędy MARYA ELEKTA, a JESV, powierchownř skromnořciř, y obyczřiow uķladnořciř, pokazowřł po sobie, ře byłř zawřze řciřle ziednoczona, z Oblubieńcem swoim JEZVSEM, y třř Anielřkř skromnořciř, wřzřtkich řerca do řiebie zachęciłř, ořobliwie Pańow Niemieckich, a naprzod Ceřřřř FERDYNANDA, ktory iř wielce powřřřřř, zwyķł o niey mawiř: ře ile Fundacyi uczyni, na kařđ Fundacyř, bęđie, prořlř, o MARYA ELEKTE, za Fundatorķę, co y uczynił, bo nietylko iř przyiřł międy innemi Fundatorķami, Kłřřřtoru Wiedeńřkiego, ale iř teř mial za Fundatorķę, Kłřřřtoru Sięřř Nászych w Gracu, a potym w Czechach, w Pradze, gđřie ona byłř nietylko pierwřř Fundatorķř powierchowney Fundacyi, ale połężyłř mocny Fundament, řciřřey Zakonney Obserwancyi, ktorř cnotami swoimi, y Życiem przyķladnym zřřřřřř, czego pamiřtkř, w Duchu Zakonnic teřo Kłřřřtoru, po đřlř đřień řię znyđuie.*

1540 Na kilķř lat, niř řię w Pradze, zacięłř Fundacyř, Karmelitanek Bosřlych obiawił Pań, iędney Zakonnicy w Kłřřřtorze Wiedeńřkim, ře iř mialř zacięř Wielebna Matka MARYA ELEKTA ř JESV, y do końca pořřřřřego przyprorowadzić, co řię potym w řamey řęciřy tak řłřł. Tędy Wielebney Matki cnoty wřzřtkie, pojedynķiem wyliczyć, řęciř prawie niepodobna, przeto z wielu, o niektorych tylko mowić bęđie my. Byłř naprzod, Miřřřřniř, y Zwięřđřđiem, Zakonney Obserwancyi. W miłřci Pńř BOGA, byłř bardzo ognistř, ktorř w wysokim, řtopniu mialř y z wielkiego Miłřci BOSKIEY ognia, řřřřřř řię pilnie najmnieiřey niedokonałřciř, ktorřby mogłř Majęřřř Pańř BOGA obrřřić, co z třkř ořřřřřnořciř y uřilowaniem czyniłř ře o niey Wielebny Ocięć LEO, od Świętych

trzech KROLOW, iey Spowiednik dawał takie řwiřđęřřw, iř byłř w Kořcięle BOZYM, iędnř z nřyczyřř, řzych duřř.

Z tey třk gorřey Miłřci Pńř BOGA, pochodziłř Miłřć bliřniego, ktorř ořobliwie iřřniłř, řlbowiem we wřzřtkich okazyřch, kařđęgo cřřř, y godřiny, więrnie y z řřřřřem wřzřřkim řluzřłř, ořobliwie zřř Chorym, do ktorych, uřřři, wřzřřtkie upręđziłř, y w boleřciřch zřřřřř, cięřřłř. Przeto, třk z miłřci, Pńř BOGA, iř y bliřniego, wydawał řię w niey ořobliwy řřřřř, do zachowania Zakonney Obserwancyi, ktorey nie tylko w řamey sobie, řle y w iřřřřch, řřřřřie bardzo pęřřřřřřř, y nigdy chořřř by nřcięřey chorowřł, albo zabawna byłř, řpolnych řřřř, tak Chorowych, iř y iřřřch nieopuřřřłř.

Gđy tak wielķř Świętořobliwořciř y 1542 Cnotami, nie tylko w Zgromadzeniu, řle y u řwieckich řlęniłř, z dyspenř Przeliżonych, obrana byłř, pierwřř rřř Przeliřřř, Kłřřřtoru Wiedeńřkiego, maiř lat 33; řkońciřwřř zřř chwalebnie, řwoy Vřřř w Wiedniu, znowu byłř obrana Przeliżonř do Gracu, y przy tym Vřřřřie, byłř wraz Miřřřřniř Nowicyřřek. Nigdy zřř teřo nieuwrřřłř ře byłř Przeliżonř, bo zřřwno, iřko y przywatnř Zakonnicř bęđř, wřzřřkim řluzřłř, w kuchni pořřřřwřłř, jeřř gotowřłř, nie tylko chorym Sięřřom, řle y zdrowym, y zwyķłř mawiř, *moja to jeřř wielka poćiecha, wřřřřwřłř řię Sięřřom moim, y tak nietylko řłowem, řle y uczynķiem, byłř kochřnř Matķř Corek řwoich.*

Tę Mřciřřřřřř Miłřć ku Cor 1543 kom řwoim, Wielebney Matki MARYI ELEKTY, ř JESV, nřgrodził Pńř, tym cudownym trefunkiem, řlbowiem Roku Pńřřkiego, 1650. gđy mietřkřłř w Gracu, nřřřřřř byłř niezwyřřřne cięplř przed cřřřem, tak, ře wřzřřtķie drzewa pookwitałř, y Kwiaty wyđali, ř potym nřřřřř Mroży, y wřzřřtek kwiat powřřřřłř na drzewach, dla czego po całey Styři, y w Ogrodzie Nászego Kłřřřtoru, řřđnego Owocu niebyłř. Totym w lećie, kiedy byłř wielķie upały, niemialř czym Sięřř ochłłđiř,

dzić, ani pościć. Jednego tedy dnia, gdy usłyszała że dzwoniło do Forty, Wielebna Mátka Nasza ELEKTA, rzekła do Fortyanki, *podź Wasmóć do kóśa, a przynieś tu, ten kóśc pécen jabłék y gruszek, dla Siostr, który jest w kole.* Poszła posłuszna Siostra, y znalazła w kole, wielki kóśc tych owoców; ządziwiwszy się, zawołała ludzi przed kołem przy Klasztorze służących, pytając się, *kto tu te frukta przynieś;* którzy powiedzieli, kiedy zadzwoniono do Forty, przyszedł bardzo prędko Cziek iakiś, y kazał nam te frukta, wkoło włożyć, y to wymowiwszy, niewiedzieć gdzie się podział. Przyniosła ie tedy Siostra Fortyanka do Zgromadzenia, a Wielebna Mátka, podziękowawszy Panu BOGV, za Cudowną nad sługami swemi Opatrzność, między Siostry frukta rozdała.

1544. Lubo Wielebna Matka, na Godnościach Przełożęńskich bywała, iednak wzgardy swoiey pragnęła, y zawięzła się głęboko upokarzała, rada była gdy ją, kto w czym poprawił, nikt od niey y iednego słowa nie słyszał, żeby ie na swoje pochwałę wymowiła, a na zawstydzenie, y poniżenie swoje, wiele o sobie powiadała: y z tąd poszło, że kiedy Przełożeni, kazali iej na kilka lat przed śmiercią, tpić łaski, które przez całe życie, od Pana BOGA obficie odbierała, ona Posłuszeństwu dość uczyniwszy, y bojąc się żeby tego nie rozgłoszono, wszystko co napisała, spaliła: przy czym będąc iedna Zakonnica, nie dała iej tego czynić, na co iej Wielebna Matka rzekła: *niemasz tu nic, tylko jedyna Hipokryzya, y ta iej głęboka pokora, przyczyna jest, że tak mało wiemy, o wielkich łaskach y faworach, których iej BOG, ustawicznie używał.*

1545. W Cnocie cierpliwości, była niezwykczona, y dla tego iednego tylko Oblubieńcą kochała, y to Vkrzyżowanego Pana JEZVSA; a lubo wielkimi Chorobami była złożona, y boleściami otoczona, wszystkie iednak z wielką cierpliwością, y zdaniem się na Wolą BOSKĄ, heroicznie znośiła, z podziwieniem Doktorów, y Cerulikow. Na większe pomnożenie iej Cierpliwości, y na większą zasługę, dopuścił

na nią Pan, łaskawy, że na nią włożono tę kalumnię, przed Xiążęciem Kardynałem *de Arrach*, Arcybiskupem Prąskim, iakoby Zakonnicę, swego Kláštoru, uderzyła aż do śiności, ciężka to była impostura, na Wielebną Matkę włożona, która najmnieyszego Zwierzątka, nigdy w Życiu nie obrażała: o ktorej gdy się dowiedziała, z wielką łagodnością mówiła: *Niech będzie BOG pochwalony, że mnie, lepiej nie poznano iak w tym rozgłoszonym o mnie przypadku, y mało to jeszcze jest złego, co o mnie powiadaia.*

Na pułroką przed Śmiercią, zdało się pewney Zakonnicy, że ją mniey Wielebna Mátka kochała, przeto do niey wzięła iakąś nienawiść, y mniey ją w sobie považała. Trafiło się tedy, że w pierwszy dzień Zielonych Świątek, będąc Wielebna Mátka, na Mszy Świętey śpiewanej z Zgromadzeniem, gdy z innymi Zakonnicami, mówiła *Confiteor*, do Kommunii, owa Zakonnica, mniey Wielebney Mátce przychylna, obaczyła DVCHA Świętego w postaci bieluchnego Gołombka, który wielkim impetem przez okienko wleciał do Choru, y stanął na Głowie, Matki Naszey ELEKTY. Co obaczywszy, dziwnie się przelęknęła, y zaraz owo opaczne rozumienie o Wielebney Matce, odrzuciła od siebie, a od tego czasu, wielce ją sobie považała, y zwykła o niey mawiać: *święta jest, Święta jest, Mátka Nasza MARTA, ELEKTA.* A gdy się iej pytano, czemu by to mówiła? z posłuszeństwá Spowiedniká wyznała, że ją to widzenie, (o którym się dopiero powiedziało,) do tych słów przymuszało. Wiele nieznośnych chorob Wielebna Matka, przez całe życie swoje cierpiała, przecię iednak, y w największych zdrowia słabościach, wielkie umártwienia czyniła, y do czynienia większych, ustawiczne miała pragnienie.

Mając już lat pięćdziesiąt, bardzo ciężko zachorowała, albowiem, nieznośny ból Głowy cierpiała, ustawicznie krwią płynęła, w puchlinę wielką wpadła, przy Malignie, z ktorej, wątroby zapalenie przypadło, oprócz tego z wielkiej wewnętrzney gorączki, padały się

się iey, ręce, y nogi, aż do kości, tak zimą, iak y latem, nád to, nogá się iey iedna skurczyła, która podziś dzień iest skurczona, á lubo zażywano do niej, rożnych Doktorow y Cerulikow, cokolwiek tylko o iey zdrowiu radzili, nie iey wcale niepomagało.

1548 Ná pietnaście dni, przed śmiercią Wielebney Matki, przystąpił straszny katar, z nieznosnym kaźlem, który iey na płuca spadł, z czego zrobił się wrzód ná płucach, y przez cztery dni, usta- wicznie krwią pluła. Widząc tedy Wie- lebna Matka, śmierć blisko następują- cą, káżdey Zakonnicy z osobna, do sie- bie prosiła, y káżdą do Świętey Ob- serwancyi, y Zakonney dołkonałości, przenikającemi duszę, słowami zachę- cała, y káżdey, iaki podarunek, z rze- czy duchownych, dala. Gdy zaś na- stąpiło Święto, Trzech KROLOW, lu- bo iuż zsił, wcale była opadła, kazała się iednak zaprowadzić do Choru, żeby od Zakonnice. (według opisanía Nasze- go) odnowienie ślubow Zakonnych, od swoich Corek odebrała. Potym, do Infirmaryi, odprowadzoná była, gdzie się iuż zupełnie, na wolá Pána BOGA oddawszy, o SAKRAMENTA Świę- te, z głęboką pokorą prosiła, które wszy- tkie, z gorącym Nábożeństwem, y fer- deczną skruchą, zalana obfitemi łzami, przyjęła, y ná wszystkie Modlitwy, kturé nad nią mowiono, wyraźnie od- powiadała. Dawtzy zaś Siostróm, sku- teczne napomnienie, do zachowania Zakonney Obserwancyi, y Wstaw Świę- tey Mátki Naszey TERESY, bez wszelkiey ná twarzy odmiany, mile w Panu zasnęła, dnia iedenastego Sty- czniá, Roku Páńskiego 1662. mając lát Wieku swego pięćdziesiąt ósm, á Zakon- ney Profesiyi trzydzieści siedm.

1549 Gdy iá Siostry ubierały po śmier- ci, widziały, że twarz iey, wszystka, była szczerniała, y zsiniała, álbowiem wrzód, który miała w głowie, rozpukł się, dla czego się iey krew, gębą y nosem lała, czym się Siostry niezmiernie sturbowały, widząc iá, tak bárdzo oszpeconą ná twarzy. Jedná tedy z Zákonnice u Ciała pokłękawszy, gorąco Pána BOGA prosiła, áby iey, pierwszą piękność, przywrócił. Ta tedy w krot-

ce obaczyła, wielką światłość, z Nie- ba zstępującą, która ze wszystkich stron, Ciała umarley otoczyła, gdy zaś to Światło w krotkim czasie zniknęło, twarz zmarley, stała się dziwnie pię- kna, tak dalece, że Siostry rozumiały iże ożyje, dlaczego bały się iey pocho- wać.

Gdy się Smierć droga, Wielebney¹⁵⁵⁰ Matki rozgłosiła, y Świątobliwe Cia- ło iey, było wystawione w Chorze, za kratą, zbiegła się wielka ludzi fre- kwencya, do náwiedzenia Ciała, kto- rzy, iednym głosem wszyscy wołali: *Święta to BOSKA*, przeto, Rozańce, Obrázky, Metale, Xiążki, y kto co miał, podawali przez Kratę, żeby to, o Cía- ło zmarley poćierali. Xiąże Kárdynał Arcybiskup Praski, dowiedziawszy się, o iey Smierci, sam się dobrowolnie, ofiarował, asystować iey pogrzebowi, z wielą Przednieyszymi Pánami; á że był bárdzo zatrudniony, konferencyá- mi o rzeczach ważnych, z Ministrámi Cesarскими, posłał prosić Wielebneho Oycá Przeora, áby pogrzeb ná przy- szły dzień odłożył, z czego się Oćiec Przeor, Xiążęciu Kárdynałowi, wymo- wił, przez skrupuś, y boiaźń, żeby czasu do pochowania, Braći, y Siostr Naszych zmarłych, opisanego, nieprze- stąpił, y tak tegoż dnia, odprawiony był pogrzeb.

Náziutrz, znowu się zá umarłą,¹⁵⁵¹ odprawiały Exekwie, na których był przytomny Xiąże Kárdynał, w asysten- cyi wielu Pánow, y Ministrów Cesar- skich, y Mszą Świętą Lektę odprawił, na ktorego rozkaz, y ciało zmarley Wielebney Mátki, pokazáne mu było, ktore z wielkim Nábożeństwem oglá- dał; Wszyscy zaś tak Duchowni, iako y Swieccy, którzy Ciała zmarley wi- dzieli, iednym duchem, y Wstami, pro- rokowáli, że będzie nieskażytelne.

Po odprawionych tedy. Kościelnych¹⁵⁵² Ceremoniach, Świątobliwe Ciało Wiele- bney Mátki, złożone było w trunnę dębową, którą ze bárdzo ciáśno była zrobiona, á do tego Grob był wilgo- tny, y świeżo wymurowany, iak ná- pęczniała trunna, tak Ciała Wielebney Mátki ściśnęła, że iey głowę w karku zlá-

złamała, którą iey aż do pierśi przyrośła, do tego też wapno latem rozmarzłe (bo zimą Grob murowano) do trunny nie dobrze zankniętey przeciekało. Y w takim położeniu, przez trzy lata Ciało Wielebney Matki zostawało.

A że niektóre Siostry, po kilka razy, widywały Światło wychodzące z iey Grobu, osobliwie Siostry Konwierskie, które bliżej niego mieszkały; do tego też, jedney Siostrze, po Kommu-nij na dziękczynieniu będącey, objawił Pán, że Ciało Sługi BOZEY, zostawało nieskażyte, wielkie miały pragnienie, widzieć Ciało iey w grobie, y lubo o to często Przełożonych prosily, jednak im zabrániano, o co gdy się ustawnie przykrzyły, pozwolono we trzy lata, wnieść niektórym potajemnie do grobu, to jest Wielebney Matce CECYLII, Wielebney Matce JOZEFIE, Wielebney Matce TERESIE, MARYI, Rodzoney Siostrze, zmarley Matki Naszey ELEKTY, y dwiema Konwierskim, żeby obaczyły iey Ciało, którym zakazano pod posłuszeństwem, żeby o tym nikomu z Siostr niepowiadały, co wiernie zachowały.

¹⁵⁵³ Ledwo co do grobu weszły, y poczęły Mur walić, gdzie Ciało Wielebney Matki, zamurowane było, zaleciał ich niezmiernie wdzięczny zapach, dla czego z większą jeszcze prędkością, y ochotą daley Mur rozwalaly. Gdy już Trunny dostały, znalazły ją zwilgotniałą, y zapleśniałą, y gdyby nie była dębowa; jużby dawno wszytką była spruchniała, bo w niey Wody niemal w połowę było. Gdy tedy Trunnę otworzyły, wylawszy nayıpierwey z niey Wodę, nic nie obaczyły, tylko pleśń y zgniliznę, w którą jedna Zakonnica rękę włożyła, y namacawszy pas rzemienny, kawałki tylko z niego, zgnile powyciągała, tymże sposobem, płaszcz y Habit, wszytek wcale był zgniły, y zbutwiały aż do najmniejszego kawałka. Ciało zaś ochędożone z pleśni, z wielką pracą, y trudnością dobyli, które całe znaleźli, oczy tylko trochę były zapadły, ale z powiekami były w całości. Gdy zaś to czci godne Ciało, chciały Siostry lepiey obmyć y ochędożyć, zagrzały Winą, z

rozmarynem y Rożą, y tym ie obmywali, od czego twarz y Ciało Wielebney Matki czernieć poczęło, y zgadzali się na to, Doktorowie z Gerulikami, że się od tego obmywania, powinno było zepfuć, które że w takiej zostawało całości, za Cud to szczególny, pochodzący od Pána BOGA, poczytali.

Te cudowne łaski BOSKIE, koło ¹⁵⁵⁴ nieskażyteści Ciąła Wielebney Matki, gdy się z roskazania Przełożonych, po wszytkich Kláštoru Zakonnicech rozeszły, rozmaicie między sobą mówiły, jednych zdanie było, żeby w nowey Trunnie Ciało złożono, y na przystoynym mieyscu, y suchym położono, drugie sobie życzyły, żeby ją posadzono na Krześle, y tak, dla wzbudzenia nabożeństwa, w Zakonnicech, gdzie przystoynie, konserwowano, na co wszytkie przystały, tylko w tym trudność była, że Ciało bardzo było ciężale, dla czego niemogły go do siedzenia, według tego iak sobie życzyły, akkomodować, z czego były wielce żalosne. Tym czasem, przypadło jedney Zakonnicy natchnienie, udać się z tym do Matki Przeoryszey, do ktorey przyszedzły, rzekła iey: *Wielebna Matko Nasza, ta Światobliwa Matka Nasza, MARTA, ELEKTA, była bardzo za żywota posłuszną, nie wątpię, że będzie y po śmierci, y że sięganie, kiedy iey Waszmość każe: Ktorey Matka Przeorysza odpowiedziała, idźcie Waszmość, pros o to Matki Naszey moim imieniem, aby przez to Posłuszeństwo, które żyjąc, wiernie zawzię, pełniła, y teraz się posłuszną pokazała, a siadła.* Foszła Siostra, z wielką radością, y ufnością w mocy Posłuszeństwa Świętego, y nagotowawszy Krzesło, przy którym, trzymały ją stojącą, dwie Zakonnice, pokłękawszy przy Ciele rzekła: *Wielebna Matka Nasza Przeorysza, przykazanie Waszmości, aby takos była za żywota posłuszną, żebyś iey y teraz słuchała, y za iey roskazaniem usiadła.* Rzecz dziwna, na te słowa, zaraz Ciało, tak dalece zwolniało, że bez wszelkier trudności posadzone było na Krześle, y w tym punkcie znowu stężało, tylko Nogi y ręce, po dziś dzień, są iak u żywey wolne, co y Gł

śam będąc w Prądze, Roku 1725, oczy-
wiście widziałem.

¹⁵⁵⁵ Nazałutrz cztery Zakonnice, każda z osobna, poszły nawiedzić, y uszano-
wać, Ciało siedzące, Wielebney Matki
Naszey **MARYI ELEKTY**, a że wi-
działy głowę iey, aż do pierśi nakło-
nioną, z przyczyny, o ktorey się już
wyżej namieniło, a náprostować iey,
żadną miarą nie mogły, poszły znowu
do Matki Przeoryszy, prosząc aby tym
Postulowaniem, którym iey, siąść na
Krzesle wczorá kazála, y dziś iey przy-
kazála, aby głowę podniosła, co Matka
Przeorysza, teyże Siostrze, co y wczor-
ra zleciła; która znowu pokłękawszy
przed Ciałem już siedzącym na Krzesle,
w ten sposób, co y pierwey do niey
mówiła, z rozkazu Przełożoney, a po-
dłożywszy iey palec pod brodę, zaraz
bez wszelkiey trudności, głowa Wie-
lebney Matki, prosto y iak należy, na
swym miejscu stanęła, y po dziś dzień
jakkby nigdy złamana od karku do pier-
śi niebyła, cudownie, prosto iak trze-
ba stoi, z wielkim podziwieniem wszy-
stkich.

¹⁵⁵⁶ Wiele innych Cudownych łask, w
tym Ciele czci godnym, Pán pokazywał,
o których, wieleby było pisać. Mię-
dzy ktoremi, y to rzecz podziwienia
godná, że Ciało Wielebney Matki, przez
długi czas, postawione było w Krze-
śle, na najwyższym pięttrze Konwen-
tu, w zupełnym Habićcie, y Welum Za-
konnym, gdzie Słońce od rana aż do
południa, a potym do samego Zachodu
dochodziło, dla czego Ciało zostawało
w wielkim gorącu, z ktorego przyro-
dzonym sposobem, powinno było
wytechnąć, y zwiędnieć, czego jednak
najmnieyszego znaku niebyło, bo w
tey pozycyi, iak było posadzone na
Krzesle, zowiąze było widziane. Na
tymże miejscu, było wielkie mnostwo
Much, y komorow; ktore żeby twa-
rzy Wielebney Matki niezpeciły, Za-
konnice chustką ją obwijały, co ile rázy
uczyniły, lubo nikt u niey niebył,
znaydowały chustkę na iey łonie, bar-
dzo pięknie złożoną, y twarz odkrytą.
Czuli też różne pochodzące z tego cia-
ła zapachy, różney kondycyi Ludzie,
tak z Zakonnice, iako y z Świeckich, in-

ni patrzący na nią, wydywali ją czas
sem z otwartym iednym okiem, czasem
z obiema otwartemi.

Fewnego czasu, zaprosiła Wielebná ¹⁵⁵⁷
Matka Przeorysza sekretnie iednego Ce-
ruliká, ktory Wielebná Matkę znal ży-
jącą, coby też o Ciała iey nieskaży-
telności rozumiał, ktory uważając do-
brze Ciało iey, y czując wielki zapách
od niego, pewne y bez wątpienia dał
zdanie, że iey nieskażytelność, była
wcale cudowna. Tęż samą o iey nie-
skażytelności sentencyą, y świadectwo,
potwierdził y skonkludował, Należy-
wnieyszy ná Cále Krolestwo Czeskie,
Medycyny Doktor, Jegomość Jan *Fran-
zman*, ná ten czas Rektor, caley Aká-
demii Práskiey.

Z tego także Świątobliwego Wiele- ¹⁵⁵⁸
bney Matki Ciała, począł płynąć wdzię-
cznego zapachu Oleiek, tak obficie, że
nim napełniano ręczniki, z ktorych w
naczynia szkláne, wyciskáno go; y ná
różne Choroby chorującym dawano,
ktorego z Nábożeństwem, zżywając,
y iey się przyczynie oddając, wszyscy
przychodzili do zdrowia.

Gdy się o tey nieskażytelności cía- ¹⁵⁵⁹
ła, Wielebney Matki Naszey **MARYI
ELEKTY** a **JESV**, dowiedział Náj-
iásnieyszy **LEOPOLD** Pierwszy, te-
go imienia, Rzymskiego Páństwa Ce-
sarz; iako wielce przychylny Zakono-
wi Názemu, bárdzo z rąd uciešzony,
wyśłał iednego z Ministrów, do Xiążęcia
Kárdynała, **ARCYBISKVPA** Prá-
skiego, ktory, już zaraz po pogrzebie;
to Ciało Świątobliwe oglądał, (iako się
wyżej powiedziáło) żeby ie znowu,
z Burgrabią y Gubernátorem Prági, i-
mieniem Cesarškim nawiedził. Oráz
posłał po informácii, do tegož Dokto-
ra Medycyny Pána *Franzmána*, jeżeli
ta nieskażytelność, iest przyrodzoná,
czy nadprzyrodzoná. Xiąże tedy Kár-
dynał, czyniąc dosyć Woli Cesarškiey,
wziąwszy z sobą trzech sławnieyszych
Doktorów, y náprzednieyszego Ceru-
lika, Pána *Rassyna*, nawiedził z Nábo-
żeństwem to Ciało, ktore pilnie uwa-
żając Doktorowie wspomnieni, zgodnie
pod przysięgą zeznali, tak wszyscy
spólnie, iak y każdy z osobná, że ta
nieskażytelność, cudem, samego Pána

BOGA, była prawdziwą. O czym gdy Nayaśnieszemu CESARZOWI, uczyniono relacyą, dziwnie był ukontentowany, y posłał z tą wiadomością do Rzymu, do Oycy Świętego ALEXANDRA Siodmego, od którego odebrał respons, pełny wzajemney konsolacyi.

1560 To tedy Ciało Wielebney Mátki, od Roku 1663. którego umarła, w

Krześle siedzące, y Krzyż wielki, w prawey ręce trzymające, a w lewey Lilią, do tąd w pierwszey nieskażitelności zostaje, do którego się w potrzebách swoich udaiący, skutecznych łask od Pana BOGA doznają. O czym Kroniki Kláštoru Praskiego, zktorych, y to co się tu wyraziło, wyięto jest, obszernie opisują.

Z Y W O T

Wielebnego Oycy *ARCHANIOŁA*, od Świętego *MICHAŁA*.

1561 **W**ielebny Ociec *ARCHANIOŁ*, od Świętego *MICHAŁA*. Vrodzeniem Włoch, w Kremonie, z pobożnych, y przystoynych Rodziców, urodził się dnia dwudziestego czwartego Grudnia, Roku Pańskiego 1692. w samą Noc BOZEGO Narodzenia, gdy na Jutrznia, po wzytkich Kościołách dzwoniono, nie bez dobrej nadziei, że urodziwszy się w róz, y pod ten samże czas, kiedy się ZBAWICIEL ludzkiego Narodu, máleńskim urodził, y on go miał násladować w pokorze y cichości, jákoż się y tak stało, bo żyjąc osmdziesiąt lat, bárdzo cichy y pokorny, w Stárości swoiey, pokázował się, jáko jedno mále dziećiatko.

1562 Jedwie dziećinne lata przeszedł, już swoim rowiennikom, skromności, státeczności, y innych Cnot, wielkie dawał, przykłady, przeto wszyscy o nim mówili, że będzie Wielkim sługą BOSKIM. Podróży zaś, pod pobożną Rodziców edukacyą, y dobrze wypolerowany w Szkolnych Náukách, prosił się do Nászego Zákonu, y Roku Pańskiego 2610. w Kremonie Zákonnny Hábit przyjął, gdzie skończywszy Chwalebnie, Rok Nowicyátu swojego, Solemną uczynił Profeslyą.

1563 Będąc jeszcze młodym Professem, ják wiele w Cnotách y w doskonało-

ści postąpił, jáwnie się ztąd pokazuje, że dopiero przyiawszy, ściśłą Reformę Świętey Mátki Nászey TERESY, już między inszemi, Stáremi y poważnemi, Kongregacyi Nászey Oycami, do świeżo założoney Prowincyi Nászey Polskiey, był náznaczony, od Wielebnego Oycy Nászego JANA á JESV MAŘIA, Generála, z Wielebnym Oycem ANIOŁEM Wizytatorem, ktory Roku 1612. przywioził z sobą, trzech Bráć ze Włoch, ná zácęcie Filozofij, w Konwenście Nászym Lubelskim. Z tych, po skończonym Kursie, dwóch się wruciło do Włoch, to jest Brát DARYVSZ, y Brát BERNARD, tylko się sam został *ARCHANIOŁ*, dla roskrzewienia Prowincyi, którą wielkimi Cnot przykładami, y gorącością pierwotnego Duchá, ozdobił, y na wszystkich Prowincyi będąc Vrzędách, mądrze, y roztropnie nią rządził, sam w sobie zachowując, naymnieyszą Obserwancyą.

Chcąc heroiczne Cnoty jego opisać, 1564 któremi przez całe życie jáśniał, wcale niewiem, którą wprzód mám zalecać, y do násladowania podać, bo wszystkie w wysokim stopniu dziedzićzył, y káżdą w nim, zdała się prym trzymać; ále poniewáž, káżdego Zákonnika doskonałość y Swiętobliwość, dąie się poznać z doskonałego Słubow zachowania, z tych náypierwey, będzie-

my

my dochodzili, wyfokich Cnot y Swią-
tośliwości, Wielebnego Oyca Należego
ARCHANIOŁA; między ktoremi,
że nayıpierwsze jest Poftużenstwo, prze-
to od niego zaczęliśmy.

1565 Nauczywszy się tego w Szkole
CHRYSYVSOWEY, że Slub Po-
ftużenstwa, między trzema jest náyza-
cnieyszy, y że jest náywiększą twier-
dzą y fundamentem życia Zakonnego,
przez ktore się Zakonnik, do doskona-
łości sposobi, wfzytkiemı silami, pilnie
się o nie starał, y wiernie je, przez
całe życie zachował, z czego samego,
n wfzytkich za doskonałego był mia-
ny; (iako jeden powiedział) *jeżeli kogo
wcale doskonałym chceś nazwać, dość do
wrażenia, gdy go nazwieś Poftużnym*.
Albowiem wfzytko, co się w obżer-
ney Cnocie Poftużenstwa znajduje,
wiernie pełnił, aż do samey Starości,
potwierdzając przykładem, czego będąc
Magistrem Nowicyuszow uczył. Prze-
to na náy mnieysze rzeczy, brał wy-
rażną od Przełożonego licencyą, bez
ktorey, nic nigdy czynić nieśmiał. A
kiedy niemógł znaleźć Przełożonego,
że go albo nie było, albo był zatrud-
niony, czekał poki nieprzyšzedł, albo
się nie ulátwił, y dopiero poſzedł pro-
ſić o pozwolenie, na co mu było trze-
ba. Nawet kiedy chorował, a za li-
cencyą Przełożonego, nąwiedzali go
Bracia, pytał się ich, ieżli mieli pozwo-
lenie z nim mowić, a ieżli się dowie-
dźiał, że niemieli, to ich po licencyą,
do Przełożonego odſyłał.

1566 Przełożonych, Námieſnikow CHRYS-
STVSA, w wielkım zawżę miał po-
ſzanowaniu, y ich ſłowá, jak z uſt sa-
mego Pána BOGA pochodzące, przyli-
mował, y zawżę był ochotny, na ka-
żde ſkinienie Przełożonego. Wyſtrze-
gał się też bardzo, żeby Przełożonego,
ſłowem albo uczynkiem, nieżałmuć.
Trafiło się ráz w Konwencie Krakow-
ſkim, że Ociec Wikary, w niebytno-
ſci Oyca Przeora, coſ przediwko Ru-
brykom Miſała, mowił, ktore Wiele-
bny Ociec Naſz ARCHANIOŁ, lubo
doſkonale rozumiał, żadnym ſię ſłowem
nieodezwiał, ale potym prywatnie, ie-
dnemu z Zakonnikow, tak jak było o-
piſane Rubrum dowodnie pokazał; a

to dla tego czynił, żeby Przełożonego
na mieyſcu CHRYSYVSOSA będącego,
niezawſtydził. W Cnocie zaprzenia ſię
Woli, y Rozſądku włafnego, w wyſo-
kim bardzo ſtopniu, ćwiczyl ſię, nie-
tylko idąc za rozſądkiem, y Wolą Prze-
łożonych, ale y inſzych niſzych od
ſiebie Braci. Przeto ſię nigdy o nic
z nikim nieſprzeczał, nigdy ſię nikomu
nie ſprzeciwiał, ale dla zgody y po-
kory, kontradykuiącym, chociaż y młod-
ſzym, zdania ſwego, pokornie uſtepo-
wał, dla tego też, wewnętrzny pokoy, w
myſli, y na duszy, zawżę miał. Nay-
bardziej ſię zaś wydawało w nim Po-
ftużenstwo, z punktualnego Práw Ną-
leżych zachowania, albowiem do Cho-
ru, y inſzych ſpolnych áktow, na-
pierwsze uderzenie dzwona, przed wfzy-
tkiemı przychodził, w czym ſię niedał
wyprzedzić, choć już był podeſzly, y
ledwie mógł chodzić, jednak ſię starał,
żeby w Chorze na wfzytkich áktách
bywał. Kiedy zaś już niemógł prędko
chodzić, dla ſił oſłabiających w ſtarości,
zazył tego ſposobu, że kwadransem,
przed dzwonieniem z Celi wychodził,
y tak czołgając ſię, pierwszy do Cho-
ru przychodził, a oſtatni wychodził.
Nád to Ceremonie, w ordynaryum, w
Inſtrukcyách, y w Mánale opiſane,
wybornie umiał, y doſkonale obſer-
wował; Przeto w wątpliwoſciách, wfzy-
ſcy ſię go rádzili; Zwyczaże Nowicy-
uſzow, ktore ſię u nas nazywają Oby-
czaje Chwałebne, przenieſione z Hi-
ſzpánij, od pierwszego Magiſtra No-
wicyuſzow w Polſzcze, Wielebnego Oy-
ca JANA, od Náyſwiętſzego SAKRA-
MENTV, Wielebny Ociec Naſz AR-
CHANIOŁ, już w zgrzybialey bar-
dzo ſtarości, wiernie jednak zachował.
Dla tego był niejaką formą, y obrazem,
całego życia Zakonnego, tak dalece, że
choćby kto, Reguły, Konſtytucyi, y
Inſtrukcyi, nie czytał, pátrząc na Wie-
lebnego Oyca, y naſlądniąc go, mógł
ſię doſkonale nauczyć, do czego naſ
Reguła, y práwá inſze obliguią. Albo-
wiem Poſt, ktory nam opiſuię Reguła
Naſza, od podnieſienia KRZYŻA Swię-
tego aż do Wielkánocy, wiernie cho-
wał, nawet y w drogach będąc, ráz
tylko na dzień jedząc, a wieczor ka-
wał-

walkiem chlebą kontentuiąc się. Milczenie ściśle, surowo obserwował, y kiedy był Przełożonym, miał wielki skrupuł, z inszemi w milczeniu dyspensować. Nawet gdy w ostatniej Chorobie, słuch utracił, że na łóżku zostając, niemógł słyszeć dzwonienia na Silentium, prosił Infirmariusz, żeby mu zawsze powiadał, iak tylko na Milczenie ządzwonią. Dla czego w niczym nigdy nieprzestąpił, Milczenia Zakonnego, chociażby największą była potrzeba, mówić co do Infirmariusza, ale tylko znakami pokazywał, gdy mu czego było potrzebą, a jeżeli Brat niezrozumiał znaków Chorego, wołał Wielebny Ociec niewygodę cierpieć, niżli słowo przemówić, ani chciał otych słow w Regule wyrażonych używać, potrzeba, prawa niema. A ponieważ przedsięwzięcie uczynił, nie tylko to czynić zawsze; co się godzi, ale coby było doskonalszego; przeto się usilnie o to starał, przykładem Świętej Matki Naszey TERESY, którą dała nam tę Naukę, żebyśmy się niekontentowali, czynić to tylko, co niema w sobie żadney Winy, ale cobyśmy rozumieli bydz doskonalszego.

¹⁵⁶⁷ Będąc dziwnie Posuszny, nieuważał rozkazującego intencji, czy żartem, czyli do prawdy co kazano, ale iak prędko widział wolą Przełożonego, zaraz, po prostu, bez dyskursu, czynił co mu kazano, albowiem z Posuszeństwą y umarł: Wielebny Ociec Przewinął, wyjeżdżał na Kapiułę Generalną do Rzymu, y nawiedził Wielebnego Oycę ARCHANIOŁA; w Krakowie śmiertelnie chorującego, rzekł mu tedy: *proszę kochany Ojczy, żebyś nie umierał, poki się z Rzymu niepowróci.* Obiecał Sługą BOSKI, pokorny, y posuszny. Coż się stało? przyszedł Doktor do Chorego, u którego bywał codziennie, y poznał z pulsów, że jest w pewnym niebezpieczeństwie śmierci, w krotce następujący, przeto przestregł Oycę Przeorę, żeby mu co prędzey dać SAKRAMENTA Świętego; Ociec KASSYAN od Świętego JOZEF, na tenczas Przeor Konwentu, to zdanie Doktora, doniósł Choremu, y kazał mu się do przyjęcia SAKRAMEN-

TOW Świętych gotować: Na co on, z wielką modestyą, y z żywą Wiarą odpowiedział: *Ja to raz nie umrę, bo Wielebny Ociec Przewinął, nie kazał mi umierać, poki się z Rzymu nie powróci,* iednak za radą Doktora, z Posuszeństwą, Komunią Przenajświętszą, y Oley Święty przyjął: ale przecie ząwzwe powiadał, że tą rzazą nieumrze, iako drugi Achacy, który w Chorobie mówił: *jak mam umrzeć teraz, gdy Posuszeństwo niepozwała.* Posuszny tedy Mąż otrzymał zwycięstwo nad Śmiercią, albowiem po przyjęciu SAKRAMENTOW Świętych, nad nadzieję Doktorów, cudowną mocą Posuszeństwa Świętego, doskonale ozdrowiał. Wszyscy się temu dziwowali, obołowie Świeccy Pánowie, którzy potykając się z Doktorami, pytali się ich. *Zyjeś to, do tych czas, ten Karmelita Bossy, który z roskazu Oycy PROWINCTAŁA, niechciał umrzeć?*

Niedługo potym, pokazał BOG¹⁵⁶⁸ drugim Cudem, iak się Majestatowi jego, podobalo Posuszeństwo Sługi BOZEGO, Przyjechał był do Krakowa, Poseł CESARSKI, przezwiskiem *Jzola*, do Krola JANA KAZIMIERZA, gdzie niespodzianie Syn jego zachorował; którego gdy żadnemi kuracyami, do zdrowia przyprowadzić Doktorowie niemogli, y wcale o nim nadzieję utracili, Ociec jego przyszedł, do Naszego Konwentu Świętego MICHAIŁA, y poleciając Chorego Syna, Modlitwom Naszych Oyców, utrápienie swoje Oycu Przeorowi powiedział. Cieszył Páná, Ociec Przeor, ile mógł, y dla konsolacyi, zaprowadził go, do Naszego Oycy ARCHANIOŁA; mówiąc: *mam ja tu jednego bardzo Swiętobliwego Staruszka, który wiele może, u Pana BOGA uprosić, a czyż y zdrowie Choremu, uprosi.* Wzedszy tedy Poseł do Celi Wielebnego Oycy ARCHANIOŁA, padł mn do Nog, prosząc go o przyczynę zá Synem. Zdziwił się Starzec na przyście niespodzianego Gościa, y że mu tak wielki Honor czynił, a niewiedząc przyczyny rzekł do O. Przeor: *Co to jest takiego Ojczy Nasze?* Odpowiedział mu O. Przeor: *Fegomość Pana Posła Cesarzski, zaleca Modlitwom Wielebności*

ści Walezy, umierającego Syna swojego, y prosi o Mszę Świętą za niego. Co usłysząwszy Wielebny Ociec, zostawiwszy Gościa w Celi, zaraz poszedł na Mszę Świętą z podziwieniem Postą, uważającego w Oycu, tak prędkie Postulzeństwo, za którym y on, poszedł, słuchać Mszy Świętej. Cudowną rzecz, jeszcze przed Offertoryum, przyszedł sługa do Posty, donosząc mu, że Syn jego, wcale ozdrowiał. Tak Nątyłkawszy BOG, Cnotę Postulzeństwa, y moc w niey ukrytą, w Słudze swoim, Cudem pokazał,

1562 A że Wstaw Zakonu Nászego, jest osobliwym Fundamentem, Bogomyślność, to jest poznanie, dobroci, y piękności BOSKIEY, ktorey niemożna bez czystości dostąpić, nie tylko wewnętrzney Sercą, ale y powierzchowney zmysłow, przeto Nász Ociec ARCHANIOŁ, tak był na duszy wewnątrz, y w zmysłach powierzchownych, a osobliwie w oczach ułożony, że nikt w nim nigdy, nie nieprzystoynego nie widział: iowżem, pewny Dyscypuł jego, o nim powiedział: *Czterdzieści lat, żyłem z tym Oycem w Zakonie, a widziałem go zawsze; iak żywego w Ciele ARCHANIOŁA, albo jak jednego, z Wyszłych Hierarchij.* Jakoz to prawda była, bożmy go widzieli, strzegącego się, nąymniejszy okazyi, ktoreby się tej Anielskiej Cnotie mogły sprzeciwić. Z żadnemi Białogłowami, choć by niewiem jak pobożnemi, y Godnemi, nigdy procz Spowiedzi niechciał rozmawiać, dopieroż mieć jakiey znajomości, o co się wielu na niego urażało.

1570 Trafiło się raz w Lublinie, że pewna pobożna Panna, iego Dewotka, którą miała za Spowiedniką, Wielebnego Oycą ARCHANIOŁA, mając się go poradzić, prosiła go, żeby się z nią w Kąplicy iedney, Kościoła Nászego rozmowił. Ktoremu gdy dano znać, niechciał poyść do Kąplicy, ale wyszedł przed Wielki Ołtarz, y tam przy Konkursie wielkim ludzi, przy krátkách Kąplicy wielkiey stanąwszy, z wielką skromnością z ową nabożną Panną mówił. *A że Czystość, niemoże być bez umartwienia Ciała, z tym się,*

bardzo ostro obchodził, y aż do Krwi wyłania, codziennie czynił dyscyplinę: naprzykrzając się Ciału, głodem, zimnem, nieśpianiem, Włosienicami, ostremi, żelaznemi Katenulami. Mieszkając w Wárszawie, śpiewał w Kościele Nászym, Solemnny Nieszpor w Kąpie, podczas ktorego zemdlął, y pódł na ziemię, a gdy go otrzyzwiono, y do Celi odprowadzono, rozbierając go, znaleziono na nim ostry łańcuszek, którym się tak ciąsno ściął, że mu się aż w ciało wpiął. O jego zaś w oczach skromności, powiadały Nátze Kármelitanki Bosse, że bywając u kraty, nigdy na żadną Zakonnice, nieśpoyżał, y żadney nieznął z weyżrenia, tylko z mowy.

W jedzeniu, y pićiu, wielką, y nie1571 dyskretną wstrzemięźliwość zachował, którą Ciało z sił y zdrowia, całę wyniszczył. Dano mu raz w Refektárzu, parę jaj miękko zgotowanych, z ktorych jedno bardzo suchneło, ale Sługa BOSKI, chciwy na okazye do umartwienia, zostawiwszy dobre, zjadł suchnące, z czego y ciężko zachorował, y głos utracił, który miał piękny, y wydatny, gdy do Polski, ze Włoch młodym przyjechał. Często też sobie do potraw, zbytecznie Soli sypał, żeby mu bardziey dokuczało prągnięcie, ktorego, niczym niechciał potym ugasić. Zachorował był Sługa BOSKI na Kátar, Ociec Przeor Nowicyacki, kazał dla niego Sliwek nągotować, y Cukrem dobrze posypane, przynieść na posiłek staremu. Infirmáryusz omyliwszy się, miasto Cukru, wszystkie Solą posypał, y dał Oycu Choremu, a lubo niepodobną było zjeść y iedney, on wszystkie zjadł, y nie nie rzekł, tylko to: *Wszystko dobre, cokolwiek Pan BOG daje.*

Vbostwo Ewángeliczne, bardzo ści1572 śle zachował; wszyscy ktorzy znali Wielebnego Oycą ARCHANIOŁA, to o nim powiádali, że żadnego podobnego Zakonnika, w Vboństwie niewidzieli, czyli był Przełożonym, czyli prywatnym Zakonnikiem. Hábitu nowego nigdy niewdziął, ale w wytartym, y od innych schodzonym, zawsze chodził. Sándalow nowych, dla siebie zrobionych, nigdy na Nogi niewdziął, a y złych z affektu do Vbostwa, nie-
dał

dał naprawić, ale sam jak mógł, sznurkami przywiązywał. W Celi u niego nic nie było, tylko Krzyż drewniany, Obrazek niewielki papierowy, Brewiarz, Dyscyplina, y inne instrumenta, do umartwienia Ciała. Co mu zaś pozwolono do zażywania z posłuszeństwa, bardzo tego ochraniał, iako to Koce, Tuniki, Xiążki, żeby się nic nie zepsuło, co w wielkim ochędoństwie, do podziwiania konserwował. W czym miał respekt, na miłość Braterską, żeby w całości, chędogo wszystko było, czego inni, mieli potym zażywać. Nacynia tak Zakrytyi, iak y Kláštorne, z wielkim ochędoństwem chował, y Młodych Braci, tegoż uczył, żeby wszystko czysto, przystojnie, y na swym miejscu było. Kiedy będąc Przełożonym listy pisał, to na tychże samych listach, które Zakonnicy do niego pisywali, przewróciwszy list, na drugą stronę, odpisywał, y kształtnie zwinawszy, podpisanie odsyłał. Będąc Przeorem, y Magistrem Nowicyackim, brzegi listow odstrzygał, y rozdawał Nowicyuszom, żeby sobie w czym ich napominano, na tych karteczkach, notowali, y do Vbostw, przywykali.

1573 Będąc Prowincyałem, nigdy Kárety nie zażywał, ani czteremá Końmi jeździł, ale według Zakonnego Vbostwa, prostym Wuzkiem, trzema Końmi zaprzężonemi, drogi swoje odprawiał, kiedy go w drodze śniegi, albo deszcz napadły, to się dla ochrony, kocem nakrywał. Przeto dla zachowania, tak ściśłego Vbostwa, odebrał dwójakiego Duchá od Pána BOGA, o którym Święta Matka Nasza TERESA, po Śmierci swojej, pokazawszy się jednemu Zakonnikowi Názemu, Imieniem Boskim, powiedziała, y upewniła go mówiąc: *że Majeść BOSKI, Zakonników ściśle Vbostwo zachowujących, duchem dwójakim udaruje.* Dla tego, Náz Wielbny Ociec ARCHANIOŁ, bardzo się w duchu cieszył, kiedy mu, na potrzebnych rzeczach schodziło, żeby Vbostwem przyćśniony, zwiększą ufnością, Oycá Náyłaskawszego, Pána BOGA, o Chleb upraszał. Czego Przełożeni Konwentow, wiele razy doznawali, przychodząc do Naszego Oycá

ARCHANIOŁA, y prosząc, żeby Modlitwami swojemi, u Pána BOGA, Chlebá dla Vbogich Braci uprosił.

1574

Mędzy wżytkiemí Cnotami, w które ten Świętobliwy Ociec obfitował, náybardziej się wydawała, Pokorá, y prawie się z nim urodziła; o której jeden, z Dyscypulow jego powiedział: *mogłbym przysiąc, że przez całe życie, tego Wielbnego Oycá, nigdy nie widział, żadnego defektu, w pokorze, w słowie, albo w uczynku, przeto nam, swoim niegdz Nowicyuszom, powiadał, o węg złota, Świętego AUGUSTYNA Sentencya: Kto jest Świętym, Pokornym, kto Świętobliwym, Pokorniejszym, kto Náyświątobliwszym, Náypokorniejszym.* A co się tycze Słubu, który czyniemy w Zakonie Naszym, oprócz trzech zwyczajnych, przy Profesyi, niełarać się o żadne Przełożęństwo, w Zakonie, tego bardzo przestrzegał, y tey próżney chciwości, w nim y Cienia niebyło. Albowiem na niego, nic cięższego nie było, iako kiedy go na Przełożęństwach obierano, co sobie miał za Krzyż, y okrutne Męczeństwo, y zawżse się pódzły twarzą na Ziemię, z każdego Vrzędu wypraszał, y wzbraniającego się, za każdą razą, musiano Posłuszeństwem przymuszać. A chociaż był y Przełożonym, do pokorniejszych usług Kláštoru, miał zawżse wielki áffekt, w Kuchni posługował, naczynia mył, śmieci wymiatał, y wynosił. W ubieraniu Jasełek w Kościele, na POZE Narodzenie, albo Grobu Páńskiego, na wielki Piątek, Przeorem będąc, Zakrytyą nowi zawżse pomagał. Bardzo pokornie, zawżse o sobie trzymał, niegodnym się czyniąc, żeby mu kto w czym, miał usługować; iowżsem będąc Przełożonym, w niektórych potrzebach, nie dopuścił sobie słuzić, ale sobie sam, bez pomocy, własnemi rękami, co było trzeba zrobić. Przeto swoich Nowicyuszów strofował, kiedy który prosił, żeby mu kogo do pomocy przydano, w jakiej robocie od Posłuszeństwa zleconey, powiadając że to było defektem, przeciwko pokorze, y zamykało w sobie, własná miłość.

Skończywszy Prowincyałstwo, mie. 1575 szkał aż do śmierci w Nowicyacie, gdzie taki

taki przykład pokory pokazywał, że bywając w Chorze, nigdy na tym mie-
scu, gdzie Irzetożeni, albo starsi Oy-
cowie, stawać lub siedzieć zwykli, nie
stał, ani usiadł, lubo w całej Pro-
wincyi, niebyło startzego nad niego.
Honoru, y czci własney, bardo nie-
lubił; bywając na Wrzędach, gdy mu
się bydl w drodze trafiło, nikomu i-
mienia, Wrzędu Iwojego, niechciał po-
owiedzieć. Będąc Konwentu Przemyśkie-
go Przeorem, zjechał się raz w gośpo-
dzie z pewnym Panem, który gdy się go
pytał, ktoby był Przeorem Przemyśkim?
odpowiedział mu, na samego siebie ap-
pellując: *jest tam jeden, nic do rzeczy, y
nieposobny*. Podczas Iwego Prowincya-
łstwa, jadąc do Lublina, zjechał się
także, z pewnym Szlachcicem, który że
nieznał Wielebnego Oycę Naszego, py-
tał się go, o jakąś sprawę należącą do
Prowincyała; Wielebny Ociec, niewy-
dając się, że on sam jest, dał taką od-
powiedź: *oznamię to, Wielebnemu Oy-
cu Naszemu Prowincyałowi, y co Waszmość
życzył sobie wiedzieć od niego, opowiem
mu*. Tak, z wielkiej pokory, pragnął
bydl wiedzied niewiadomym. Przez lat
czterdzieści, notowali niektorzy, z wiel-
kim swoim zbudowaniem, że z Vst je-
go, iednego słowa, na własną pochwa-
lę nieślyszeli, iowżem zwykl był po-
wiadać, takie rzeczy o sobie, ktoreby
go w zawstyżenie, y lekkie poważanie
podaly. Powracając się z Rzymu,
z Generalney Kapituły, będąc Prowin-
cyalem, żadnym sposobem nie dał się
namowić, żeby był nawiedził swoje
Oyczynę, Miasto Kremone, we Wło-
szach, powiadając: *ja, będąc urodzony
w prostej kondycyi, po co mam, wstęp-
wać do Kremony*. Zaprawdę był na sto-
pniu, głębokiey y doskonałej pokory,
bo te w nim skutki, pochwały ludzkie
sprawowały, ktore w wyniosłych spra-
wuią nągany, to jest, smutek, y nie-
nawieść.

¹⁵⁷⁶ Lubo z niego był bardo mądry
Filozof, y Teolog, sądził się iednak
sam, w sobie, że nic nieumiał, oprócz
Vkrzyżowanego CHRYSTVSA, a
jeżeli się z kim podala dyskursu oka-
zyna, tedy tak skromnie mowił:
że każdy mógł zrozumieć, iż żadney

prożney Chwały nie szukał. Kiedy na
niego powstawały ludzkie języki, za-
wżze ie mężnie zwyciężał, zastawiając
się przeciwko nim, iako tarczą, pokorą,
iako się z tą pokazuje. Roku 1656.
kiedy Siostry Nasze, Konwentu Wileń-
skiego, przed Szwedami wyiahały, z
Spowiednikiem swoim, Wielebnym Oy-
cem SEBASTYANEM, od Wszy-
stkich Świętych, y z Socyuszem jego,
Wielebnym Oycem REMIGIM od Święte-
go DVCHA, dano im za Prezydenta,
Wielebnego Oycę Naszego ARCHA-
NIOŁA; który stanawszy z niemi w
Morawie, w pewnym Zamku Grafowey
przezwiśkiem Forgaczowey, od Ducho-
wieństwa tamtejszey Dyecezyi, donie-
siony był do Kontystorza, w kilku pun-
ktach podanych. Naprżod, że wtymże
Zamku, do ktorego Zakonnice były przy-
ięte, y z łaski pomienionej Komity-
sy, szcudrobliwie przewidowane, za-
łożyły sobie rezydencyą, nakształt Klas-
ztoru, y Klauzurę sobie uczyniły,
(co Nasze Karmelitanki Bosse, kiedy
dla powietrza, albo dla inkurysy Nie-
przyacielskiej, wyieżdzaia z Klaszto-
ru, zawżze czynia, dla zachowania,
we wszystkim Zakonney Obserwancyi,
tak iak w Klasztorze). Potym że so-
bie Oycowie Nasi, bez pozwolenia Bi-
skupa, lub Namieśnika jego, wtymże
Zamku, wystawili prywatne Oratory-
um, y w nim Nayświętłszy SAKRA-
MENT konserwowali. Y to też za-
rżucili, że sobie Parochie, tamtego Po-
wiātu przywłaszczali, z krzywdą Ple-
banow. Co wszystko, w samey rzeczy
niebyło, oprócz konserwacyi w pomie-
nionym Oratoryum, Nayświętłzego
SAKRAMENTV, za wyraźnym po-
zwoleniem Biskupa, o którym Pleban
niewiedział. Dowiedziawszy się o tym
Officyał, napisał list, do Naszego Oy-
ca ARCHANIOŁA, jako Prezydenta,
z tym rozkazem, żeby niebawiac sta-
nął przed nim, y sprawił się, z poda-
nych zarżutow. Za odebraniem po-
mienionego listu, pokorny y poslušny
Ociec, zaraz do Ołomuńca pojechał,
y z zley Sędziego informacyi, nie do-
brze był przyięty, y z pokorą impety
pierwsze, cierpliwie, y nie niemowiac
wytrzymował, a wysłuchawszy pilnie,

co mu mowiono, klęknął, y na obiekye w te słowa odpowiadał: *Jeżeli Wielebność Wasza, widzisz we mnie, jako winę, proszę karać mnie, jak się podobaa, y suplikuję, o moim Zakonie Reformowanym, mieć lepszą opinię, który we wszystkim, co należy, Zwierzchność Kościoła Świętego obserwuje.* Na te słowa, zdziwił się Officyał Dyecezański, a widząc tak wielką Oyca ARCHANIOŁA pokorę, uznawszy niestufne delacye ile że to było z pozwoleniem Biskupa, pięknie się z nim obszedł, y z Honorem wyprawił.

1577 Podobny trefunek, powiadał także o nim Socyusz iego, Wielebny Ociec REMIGI od Świętego DVCHA, że gdy z Morawy, przyiechali do Węgier, y w jednym Mieście Heretyckim staneli, zbiegło się wiele ludzi, a osobliwie dzieci Kálwińskich, którzy się przypatrowali Hábitom, y Sándalom Bołakow, y słowami nieuczciwemi, z nasmiewaniem się z Wielebnego Oycy, y jego Socyuszá, wołali, a náostátek, Sándali z Nog Wielebnego Oycy, ściągneli. Ná to wszystko, tak cichym, y pokornym, pokazał się Wielebny Ociec ARCHANIOŁ, że y náymniejszego słowa niemowił, czemu się łami słusznego już wieku dziwowali Heretycy, y swáwolnych Chłopców, idących z wrzaskiem do Gospody, za Oyca mi Nászemi, rospędzili. A Wielebny Ociec ARCHANIOŁ, przyszedszy do stancy, cieszył się bardo, z owey swoiey wzgárdy, y konfuzyi.

1578 Kiedy był Przeorem Nowicyáckim, Ociec Magister Nowicyuszów, dla wielkiey, y u wszystkich pośpolitey, opinij Swiatobliwości, Wielebnego Oycy ARCHANIOŁA, myślił, jakimby go sposobem, mógł kázac odmálować; przeto upátrzywszy sposobność, podczas Obłuczyn pewnego Nowicyuszá, sprowadził Malárzá, aby gdy Wielebny Ociec, dając Hábit, będzie siedział u Oltárzá ná Krześle, w ten czas go odmálował, stanawszy gdzie w kąćniku. Ale się ten sposób nieudał, albowiem to, Wielebny Ociec postrzegł, y zaráz Mąż pokorny, począł twarz, ná tę, y ná owę stronę odwracać, y ręką zasłaniać, y tak za przeszkodą pokory, niemógł go Malarz, żadnym sposobem odmálować.

A ponieważ cichość jest osobliwą¹⁵⁷⁹ Cerką Pokory, przeto Wielebny Ociec Nász ARCHANIOŁ, przy głębokiey swoiey pokorze, miał ducha cichego, y łaskawego. Albowiem, iáko mowi, Święty Ociec Nász JAN, od KRZYŻA; *Jeżeli cichym y spokojnym nie jesteś, wiedzże o tym, że nie masz Cnot prawdziwych.* Przeto w páłly, nigdy nie był widziany, a lubo bywając ná Wrzędách, żarliwie defekta strofował, a bardziej, tylko dla postępku Młodych Bráci, powierzchownie to w słowach pokazywał, jednak we wnątrz był wšzytek uspokojony.

W przeciwnych też y przykrych¹⁵⁸⁰ okázyách, które do gniewu niejednego poruszają, albo ná słowa niecierpliwe wyciągną, nigdy niebył zmieszany, bo we wszystkim dyspozycyá Woli BOSKIEY uważał: dla tego jeden z dyscypułow, Wielebnego Oycy, o nim powiedział, że w tym náśládownał, Świętego Oycy Nászego JANA od KRZYŻA; który mawiał: *że choćby się cały Świat zapadł, y wszystko się przeciwnie, na nim działo, darmo się o to turbować, kiedy tak BOG naznaczył.* Pokazywała się też, cichość jego wielką w tym, że się náymniej na nie nieskarżył, miał bowiem we zwyczajú wszystko milczeniem pokryć, y choćby co przykrego przypadło, w sobie strawić. Jednakże Spowiednikowi swemu, (ktorego iák Przełożonego szánował) kiedy go co spotkało, wšzytkiego się łezczrze powierzał. Przeto ráz spytany, *jeżeli owę Naukę Świętych, trzeba zabawać, którzy nauczają, że tak trzeba, wšzytkich swoich afflikey, y przykrości zamilczec, żeby ich ani przed Przełożonym, ani przed Spowiednikiem nie objawiać.* Odpowiedział: *że się w tej okoliczności, nie powinni Przełożeni, ani Spowiednicy zamykać, którym wszystko co się trąfi złego, czy dobrego, trzeba wiernie powierzać, dla tego dziwując się inni, iego wielkiey cichości, mowili: Zda się żeś Adam, nie zgrzeszył, w Nászym Oycu ARCHANGEŁE.*

A że cichość, má wielką konne-¹⁵⁸¹xyą do cierpliwości, y wyrażá iá w uczynkach, przeto Sługa BOSKI, wšzytkie dolegliwości, afflikey, przykrości, a oso

a osobiwie ostatnią Chorobę, w której kilka lat leżał, niezwyctzoną cięropliwością znośił, ani się na co skarżył. Połomiała mu była Chiragra, wżytkie palce u ręku, z nieznośnym bolem jego, o którym on nikomu niepowiadał, y tak to ukrywał, że tego nikt niepostrzegł, tylko jeden z Oycow Naszych, inżego Konwentu, który go nawiedzić do Nowicyatu przyiechał, postrzegszy to, Oycu Przeorowi, o tym powiedział. A co więkza, w starości swoiey, w tak wielu udręczeniach, żadney folgi mieć niechciał, nie akceptując tego, coby mu ulżyć mogło, pamiętając na Naukę, GRZEGORZA Wielkiego, który powiedział: *T my, bez szelaza, y Ognia, możemy być Męczennikami, jeżeli cierpliwość, na umyśle cować będziemy.*

1582 W Nabożeństwie do Najswiętzego SAKRAMENTU, był ustawicznie, przed którym codzień we dnie, y w nocy klęczał, y na ziemi krzyżem leżąc, gorąco się do Pána BOGA modlił, a niemogąc się dla starości y słabych sił, z ziemi podnieść, czołgał się po ziemi, przykładem CHRYSYSTUSA, Krzyż niośącego, y przyczolgawszy się do kącika Kąpicy, na Bogomyślności zostawał.

1583 Skromność w nim była prawie Anielska, dla której, nigdy z twarzy nieznał nikogo, nawet będąc na wygnaniu, z Młakami Wileńskimi, przed Nieprzyjacielem, (iako się wyżej opisało) na żadną Zakonnicę niespozrzał, y kądą znał, tylko po mowie; a gdy go w czym o radę, którą Siostrą prosiła, mawiał: *Tym czasem się Wasmość modli, a ja jak Młsa Święta odprawię, to Wasmości odpowiem.*

1584 Przenikał także nieraz, tajemne serc skrytości, iako się w tym trąfiło. Między Naszemi Siostrami, była jedna Cudzoziemka, y dziwnie się o to trąpiła, że sama będąc między Polkami, mówić z niemi po Polsku nieumiała: a lubo się swego ucisku wnetrznego, Wielebnemu Oycu, w tym punkcie niezwierzyła, poznawszy to on, z BOSKIEGO objawienia, cieszył ją mówiąc: *Najmilsza, Corko, nie, turbuj się, że tu jest sama Cudzoziemka, wśak w*

tym Naszym Świętym Zakonie, niemasz Włocha, Niemca, ani Polaka, aleśmy wszyscy Hiszpanami, y wszystkie Nasze Karmelitanki Bose, są Hiszpankami, albowiem Nas, jedna Młska, w CHRYSTUSIE urodziła, Święta Młska, Nalza TERESA, którą była Hiszpanka: przeto się jednym duchem, jednym urodzeniem, iedną Famiłią, wszyscy zaszczycamy. Do tego też, Duch BOZY jest, który nas ożywia, Ciało nasze się nie przydą, Krew zaś, y Wrodzenie, do otrzymania w Niebie Chwały Świętych, nie nie pomoże.

Milczenie Zakonne, dziwnym sposobem, do zbudowania wżytkich, zawiśe zachował, y ow Punkt Konstytucyi, ściśle obserwował, których są te Słowa: Zaden z Braći, czyli z Zakonnikiem, czyli z Swieckim, dobrowolnie mówić nie może, bez wyraźnego pozwolenia Przełożonego, y to po cichu. Trafiło się że jeden Nasz Zakonnik gościem będąc w Nowicyacie, spotkawszy się z Wielebnym Oycem, chciał się z nim przywitać, ale on niechciał, aż pierwey wziął pozwolenie od Przełożonego. Podobny Akt uczynił, w ostatniey Chorobie, przyszl go nawiedzić dway Profesorowie, Akademij Krakowskiey, y chcieli z nim mówić, a że nie miał licencyi Przełożonego, y słowa nieprzemówił, ale inży Zakonnik, który mu w Chorobie usługował, odpowiadał za niego. Kiedy mieszkał w Lublinie, Panowie, którzy na sprawy, przyjeżdżali do Trybunału, bywając w konwencie Naszym, nawiedzali Wielebnego Oycę, y z nim rozmówić się pragnęli, którym on odpowiadał: *Jdę w przod, do Przełożonego, o pozwolenie do mowienia.* Będąc Przełożonym, ile razy zraną przed Prymą, przyszedł kto do niego z Zakonnikow Naszych, z iaką potrzebą, przez kartkę odpowiadał, ucząc przykładem, w jakiey Obserwancyi, powinno być Milczenie.

Gorąca ku Panu Bogu Miłość, 1580 jawnie się w nim y w uczynkach jego, pokazywała; którą, co do wnetrznego Człowieka, oświadczały w nim częste o Panu Bogu, y Tajemnicach CHRYSTUSOWYCH rozmowy, ustawiczne

czne na Modlitwie wzdychania, rzeczy trudnych, ochotne dla Miłości Boskiej znoszenia, niezwykczayna, w utrapieniach y uciskach cierpliwość, tak dalece, że mógł się poszczycić z Apostołem: *któż nas odłączy od Miłości CHRYSTUSA, ani utrapienia, ani uciski, ani śmierć, ani życie, ani stworzenie jakie, może nas od miłości jego rozłączyć.*

1587 A że prawdziwa Miłość Pana Boga, pociąga do Miłości bliźniego, y jest dokumentem Miłości BOSKIEY, Miłość samego Pana Boga, w Miłości bliźniego oświadczał. Nigdy albowiem źle o nikim niemówił, cudze defekta, o których kiedy słyżał od kogo, pospolicie wymawiał, y ułomności przypisywał. Dla tego mówił o nim, pewny Zakonnik: *Często mi to na myśl przychodzi, że Ociec Nasz ARCHANIOŁ, tak wielu umarłych wskrzesił, jak wielu w defektach wymawiał, do dobrego Imienia, y sławy przyprowadzał.* Nietylko zaś bronił sławy, y Imienia bliźniego, ale też ile mógł mieć sposobow, wychwalał Cnoty, Przykłady, y przystoynne obyczaje innych imitował, y następującym, do naśladowania spisane od siebie, zostawił. Napisał jedną Xiążkę, ktorey Tytuł dał: *Annotacje, o roznych Cnotach, Oycow Zakonu Naszego, pamięci y wiadomości godnych: ośobliwie, o Wielebnym Oycu Naszym, PIOTRZE, od Matki BOŁEY, naypierwzym Kommissarz, Naszey Kongregacyi Włoskiej: gdzie wyraża, w jak wielkiey był powadze, u OYCOW Świętych, jak wielkimi od BOGA, y Natury, talentami, był udarowany, jak zawołanym na Cały Rzym, był Káznodzieją Apostolskim, jak wielkiey był Miłości, BOGA, y bliźniego; iáko miał przedziwną ufność w Panu BOGU, y głęboką pokorę jak się w ubóstwie, w prowadzeniu życia pospolitego, y w umartwieniu tak wewnętrznym Ducha, iáko y w powierzchownym ciała, kochał. Jak wielkie pokuty czynił, jak przeciwności mężnie wytrzymował, jak niezwykczayney był skromności, jak ściśle Milczenie obserwował. Na wychwálenie też Wielebnego Oycy Naszego JANA á JESV*

MARIA, Mężá Náuką, y Swiętobliwośćią, sławnego, y o widzeniach jego, osobną Xiążkę wydał, y inne na pochwałę całego Naszego Zakonu, y Reformy, Swiętey Matki Naszey TERESY.

To też w nim dziwna była, że 1588 będąc Cudzoziemcem, tak się doskonałe Języka Polskiego nauczył, że Polskim językiem, wiele Xiążek od siebie złożonych wydał, z wielką pracą, z wielu Autorow pozbieranych, iáko to o Szkaplerzu, Náyświętszey MARYI PANNY, z Gory Kármelu, Xiążkę obyczajow Chwalebnych, ktore się od początku Reformacyi Naszey, po dziś dzień zachowują, z Hiszpáńskiego, na Włoski Język zebraną, z Włoskiego na Polski, przetłumaczył: y wiele innych, o ćwiczeniu się w Cnotach, y zachowaniu Zakonney Oblerwancyi.

Cokolwiek zaś, do instrukcyi żyć 1589 ćia Zakonnego napisał, nauczał, albo mówił, to w podeszłych, poważney stárości lątách, na sobie samym praktykował, przykładami potwierdzał, żyjąc do samey śmierci, iáko jeden Nowicyusz, bo y na to sobie u Przełożonych, pozwolenie uprosił, że znak Nowicyuszow, to jest płatek do końca Kaptura przyszyty, zawsze nosił.

Roku Páńskiego 1666. Przyjechał 1590 był do Polski, Wielebny Ociec Nasz FILIP, od TROYCY Przenayświętszey, Kongregacyi Naszey General, na Wizytę Polskiej Prowincyi, ktorey Konwenty wizytując, kiedy przyjechał, do Konwentu Nowicyackiego w Krakowie, uważając Swiętobliwego Starcę, Naszego Wielebnego Oycá ARCHANIOŁA, po tak wielu pierwszych Prowincyi Naszey Vrzędách, pokornego, cichego, w mowie y odpowiedziach skromnego, y każdemu, aż do podziwienią skłonnego, niemogąc się konwertacyą jego nácieliżyć, między inszemi pochwałami, wielkiey doskonałości jego, to też o nim, nietylko w Zgromadzeniu Konwentu Naszego Nowicyackiego, ale po wszystkich Konwentach powiadał: *Nasz Wielebny Ociec ARCHANIOŁ, od Świętego MICHAŁA, jest to dojrzały Owoc, Zakonu Naszego: albo wiem u wizytkach był z Mężá doskona-*

nałego poczytany, y opinią Świętobli-
wości sławny.

1591 Będąc tedy y latami złamany, y
długą przez ośm lat Chorobą, przy
wielkich boleściach, na siłach wyniż-
czony, gdy się bliskim Śmierci bydz
ładził, z wielką pokorą y pragnieniem,
prosił o SAKRAMENTA Święte,
które przy zupełnych zmysłach, ná-
bożnie wszytek skrużony przyjął, y
Roku Pańskiego 1672. ośmiennastego Mar-
ca; w miłym uspokoieniu, szczęśliwie
w BOGV zasnął, pełen dni y dobrych
uczynkow. Lubo zaś, przy tak cudo-
wnym Życiu, żadnych extraordynaryj-
nych Cudow, za żywota, nie czynił,
ale się, między Cudotwórcami, mieścić
może, za zdaniem, Świętego L AV-
RENTEGO JUSTYNIANA: Cier,

pliwość, nád znak Cudow, y nad same
Cuda, iest więkza.

Tak doskonałemu, y Świętobliwemu 1592
mu Mężowi, takie po Śmierci, iest ná-
pisane Epitaphium; *Wielebny Ociec Nasz*
ARCHANIOŁ, od Świętego MŁO
CHAŁA; Mąż doskonały, opinia swię-
tobliwości sławny, wszytkimi Cnotami o-
zdobiony, osobliwie głęboka pokora, cicho-
ść, łagodność, niezwykła cierpli-
wość, y wszytkich Praw Zakonnych, w
najmniejszych punktach, żarliwo y wier-
nie Obserwancya, duszę, swojemu SIWOR-
CU oddał. W Krakowie, w Konweń-
cie Nowicyackim, Roku Pańskiego 1672.
dnia ośmiennastego Marca, mając lat wie-
ku swego ośmdziesiąt. Zakonney Pro-
fessyi sześćdziesiąt dwa,

(+)

Z Y W O T

Wielebnego Oycy Naszego *FILIPPA*, od Świętey
TROYCY, Generała Zakonu.

1593 **P**onieważ każdy, dla Chwa-
ły BOSKIEY y SWIĘ-
TYCH iego, y dla poży-
tku bliźnich pracujący, go-
dzien iest nadgrody y w-
dzięczności, przeto w nadgodę, y za-
wdzięczenie prac, Wielebnego Oycy
Naszego *FILIPPA* od Świętey *Troycy*,
Zakonu Naszego Generała, który te
wszytkie Zycia, Oycow, y Siostr Na-
szych, aż do rą, pracowicie od sie-
bie zebrane, łacińskim ięzykiem wy-
dał, a teraż są ná Polskie przełożone,
opisuje się życie iego, które zebrał w
swoiey Chronologii, Wielebny Ociec
EVZEBI, od Wszystkich Świętych,
wprzód całej Kongregacyi, a potym
Prowincyi Rzymskiey Definitór, y Hi-
storyograf Zakonu, w następujący spo-
sob.

1594 Wielebny Ociec *FILIP* od Świę-
tey *TROYCY*, zwany ná Świecie
Zylianus Spiritus, urodził się, dnia dzie-
wienastego Lipca, Roku Pańskiego 1604.

z wysokich Vrodzeniem, y starożytno-
ścią Familii, sławnych Rodzicow, w
Mieście Malauceńskim, Xięstwa Wenu-
xyńskiego; Ociec iego, Męstwem y Wę-
zienną experyencyą, przyozdobił Fami-
lią, bo z ordynansu Krolewskiego, za
Honor BOSKI, y Wiarę Świętą, toczył
Woynę z Hugonotami, y ná Godność
Wodza y Hermana był podwyższony.

W dziecinnym ieszcze wieku, bę- 1595
dąc Nasz *FILIP*, zachorował śmiec-
telnie, ale pobożna Mátka iego, ofia-
rowała go Najswiętzey *PANNIE*
Loretańskiej, która go przyczyną swo-
ią, od Śmierci uwolniła, do ktorey
on, tak był potym nabożny, iakoby w-
raz z mlekiem Macierzyńskim, w Ná-
bożeństwie do niej był wykarmiony.
Co y potym w dalszych latach pilnie
zachował, pamiętny będąc Dobrodziey-
stwa odebranego, albowiem tak wiel-
kim ku Najswiętzey *PANNIE* go-
rzał affektem, że nic przeciwnego nie-
czynił, coby się iey niepodobało.

1596 Pośnany na Nauki, chwałebnie, y szczęśliwie w nich postępował, y Vmiejętność swoją, Nayswiętszey PAN-NIE, iako Przedwieczney Mądrości Matce, gorąco y codziennie polecał, osobliwie zaś prosił, żeby go nauczyćła drogi Zbawienia, y do niego była mu Przewodniczką. Przetó po skończoney Retoryce, za iey przyczyną, był od BOGA powołany, do Nálzego Karmelitańskiego Zakonu, y do domu przyechawszy, pobożne pragnienie swoje, opowiedział Rodzicom, y na dostąpienie skuteczne, powołania swojego, o Rodzicielskie błogosławieństwo, y pozwolenie, prosił. Ta wiadomość, bardzo przeraziła Rodziców, którzy go niezmiernie kocháli, á osobliwie Oycá, który go chciał do Woyny aplikować, á potym go myślał postanowić na świecie, według Vrodzenia Kondycyi, przeto zakładał mu różne przeszkody, y żadnego nieopuścił sposobu, którymby mu poniechanie przedsięwzięcia do Stanu Zakonnego wyperswadował. Ale stateczny w powołaniu umysł, Pobożnego Młodziana, na żadne przeszkody, y perswazye względu niemając, tak długo pokornemi prozbami, náprzykrzał się Rodzicom, że choć poniewolnie, ukontentowali iego pragnienie, y na wstąpienie do Zakonu Nálzego, oboje zezwolili.

1597 Zwyciężywszy tedy wszelkie trudności, pośnany był od Rodziców, do Lugdunu, do Nowicyatu Nálzego, y należyćie według swojej Kondycyi był wyprowadzony, dokąd iadąc, zaraz z początku drogi, wszystko co miał na potrzeby swoje, rozdał ubogim. Bardzo zaś był rad temu, nie tylko powierzchownie, ale też y wewnątrz niewymownie, był kontent, że się już stał dla BOGA ubogim, tak dalece, że już nic przy sobie niemając, o samey tylko Opatrzności BOSKIEY, szedł pieszko do Lugdunu. Co iak się podobalo Pánu BOGV, pokazał z tąd: Spotkał go na drodze, Mąż iakiś poważny, piękney Vrody, y lubo nie znał podróżnego Młodziana, kazał mu wsiąść, na Konia sługi swojego, y nie tylko go w drodze obficie sustentował, ale go

do samego Lugdunu, o swoim koszcie przyprowadził.

Gdy się już z sobą wzajemnie roz-1598 iędzali, Nasz FILIP, dziękował pokornie, za Konwuy Dobrodzieiowi swemu, y za łaski w drodze świadczone; á chcąc wiedzieć o Imieniu iego, prosił go, że by mu Imie y przczwisko swoje powiedział: Na co mu ow Mąż odpowiedział: *Badź wierny BOGP, w przedsięwzięciu twoim: a otrzymasz Koronę, będzie zaś czas, którego, dowiesz się o Imieniu moim, co wymawisz, zniknął y z sług, z podziwieniem. Naszego Pobożnego Młodziana, który potym zrozumiał, że to był Przewodnik, z Nieba zesłany.*

Przyszedszy do Konwentu Nálzego,1599 pragnienie y powołanie swoje z gorącą y pokorną prozbą, Oycu Przeorowi przełożył, y o przyięcie do Zakonu upraszał. Ktorego Oćiec Przeor, mile przyjąwszy, do ápprobacyi na przyięcie Habitu Nálzego Zakonu, Kapitulie Wielebnych Oyców, proponował. Byli niektorzy, tego zdania, żeby tego Kandydata do Obluczyn przetrzymać, dla doświadczenia zupełniejszego ducha, y wyprobowanie statku w iego Wokacyi. Ale Wielebny Oćiec EM-MANVEL, od Świętego FRANA-CISZKA, Mąż wielkiej u wszystkich akceptacyi, niby prorokując, rzekł: *Na co, to odwołanie? ile na takiego aspiranta, którego przysposobił Pan, na podporę sług swoich. Niebawiac, przyiść go do Nowicyatu potrzeba.* Na które słowa, przyięty był od wszystkich, do Habitu, Roku Pańskiego 1620. y sprawdziło się na nim Proroctwo, Wielebnego Oycá EMMANVELA, álbowiem ze wszystkich postępów w Nowicyacie, y ápplikacyi do Obserwancyi Zakonney, y Cnot wszelakich, przy bardzo ściślej probie, wielą dowodami, przyszłą swoją doskonałość, pokazał. Dla tego skończywszy chwałebnie, Rok Nowicyatu swojego, Solemną uczynił Profesją, dnia ósmego Września, w dzień Narodzenia Nayswiętszey PAN-NY Roku Pańskiego 1621.

Na Filozofią trzech letnią, y po-1600 tym na Teologią, z Pośluszeństwá pośnany, będąc Wysockiego dowcipu, z łá-
two-

twością wszelaką, wszystkie trudności poymował, y wielkiey umiejętności do-
stał. A po skończoney chwalebnie
Teologii, mając wielkie pragnienie na-
wracania Niewiernych, prosił się do
Naszego Seminarium, Misyonarzów,
gdzie Dogmatyki, y doskonałości ra-
zem pilnował, przez dwie lecie, y
cztery Miesiące. Przeto w Cnocie, y
Umiejętności wyprobowany, y appro-
bowany od Przełożonych, Roku Pán-
skiego 1928. od Wielebnego Oycy Ná-
szego Generała, posłany był do Goy,
aby tam był Lektorem, Młodych Ná-
szych Professow.

1601 Pierwsze początki drogi, łatwo, y
wesoło odprawił, aż do Neapolim.
Gdzie za poduszczeniem Szatańskim,
począł mieć wstręt do dalszey drogi, w
ktorey się biał, ile w tak dalekiej, ro-
żnych niebezpieczeństw, które się mu
pod ten czas bardzo wielkie, y nieu-
chronne zdały. Ale ochotny Żołnierz,
chwycił się oręża Modlitwy, przeciw-
ko Nieprzyjacielowi niewidomemu, y
choć się z nim, mężnie potykał, nie
mógł jednak zupełnie zatrwożenia w
sobie poskromić, y wzdrygał się
Natury, podbić Duchowi.

1602 Gdy się to z nim działo, prosząc
gorąco Pana BOGA, otrzymał od nie-
go ratunek, nie bez Cudu. Albowiem,
gdy Mszą Świętą odprawiał, w Koście-
le Nowicyackim, po zwyczajney pal-
cow ablucyi, pokazały się palce po koń-
cach, krwią świeżo zmoczone: a gdy
rozumiał że się czyni z niepostrzeżenia
zakłóć, począł Krew zlizować, y ocie-
rać, ale to nie niepomogło, przeto w
niemałym zadziwieniu, Mszą skończył.
Rozebrawszy się tedy z Apparatu, upo-
karżając się przed Panem, gorąco bar-
dzo prosił, żeby mu tego znaku, tajem-
nicę objawił. Zaráz na tymże miey-
scu prozby, był wewnątrznie oświecony,
od Pána BOGA; y Cudownie zrozu-
miał, niepojętą Miłość Pána JEZUSA,
przez którą tak obficie Krew wylał;
ne obmycie grzechow Naszych, y swo-
ję niewdzięczność, którą mu pokazywał,
przeszłą swoją bojaźnią. Zaczynam ode-
brawszy to Światło, począł rzewliwie
ślakć, y odnowił gorące Sercá swego
pragnienie, które Ślubem potwierdził,

iść na Misye, gdzie mu tylko Posłu-
szeństwo rokaże, y ofiarował Panu
BOGV, krew własną, dla wyznania
Wiary. Zwyciężywszy tedy boiaźń,
pojechał do Persyi, gdzie przez dzie-
więć Miesiący mieszkał, bo dla stoją-
cych po szlakach Żołnierzow, przeysć
niemógł: y niedarmo, przez ten czas
bawił w Persyi, bo się tym czasem,
język Arabskiego nauczył. Potym do-
stawł się do Goy, procz innych Na-
uk, Teologią dawał, y u wizytkich
Vczonych ludzi, duchownych, y Świe-
ckich, za wielce Mądrego Męża, był
miany.

Gdy dla niebytności Przełożone-
go, rządził Konwentem, z narchnien-
ia y dyspozycyi BOSKIEY, posłał Wiele-
bnego Oycy DYONIZEGO od Na-
rodzenia, do Krolestwa Aceńkiego, na
Insulę Sumatrę, gdzie Męczennikiem zo-
stał, za Wiarę CHRYSYVSOWĄ,
iako się w osobnym życiu jego, już
wyraziło. Po odebraney Koronie Mę-
czeńskiej, od Wielebnego Oycy DY-
ONIZEGO, Náš Wielebny Ociec FI-
LIP, odesłany był, od Przełożonego
Misyi do Rzymu, z autentycznym swia-
dectwem, powagą BISKUPA tamtey-
szego stwierdzonym, o Męczeństwie,
pomienionego Wielebnego Oycy DY-
ONIZEGO, y jego Socyulza, Brata
REDEMPTA. Roku Pánskiego 1640.
przyplynał Náš FILIP, do Masylii,
gdzie niedługo bawiąc, wrocił się do
Oyczyny.

Mało co iak się z drogi powrócił,
proszono go na Spowiedź, do pewnego
Cechmistrza, śmiertelnie Chorującego,
ktorego wysłuchawszy Generalney Spo-
wiedzi, dawał mu zbawienne Nauki,
y do zgadzania się z wolą Pána BO-
GA pobudzał, a położywszy ręce swo-
ie na Chorym, przy mowieniu zwy-
kłych Modlitw, odchodził, aż oto, z
podziwieniem wizytkich, Chory zaráz
zdrow został. Czego potym, tak usłnie,
iak y na Piśmie, dał świadectwo, że
przez zasługi Spowiednika, wolnym od
Śmierci został. Wiele podobnych łask
cudownych, Pán ROG, temu Śludze
swemu udzielał, o ktorych pod wiel-
kim sekretem, niektórym poufalszym
sobie powiedział, y lubo cały swoiey
po-

podroży, pisał Historyą, y do druku podał Włoskim ięzykiem, nic o tym z pokory nienamienil.

1605 Przyiechawszy do Rzymu, dał Przesłanym sprawę o Misjach, a potem do swoiey Prowincyi Awenioneńskiej powróciwszy, obrany był Lektorem Teologii w Lugdunie, a po skończonych szkolnych pracach, wystawiony był na różne Wrzędy, Definitora, Przeora, ktorey też Prowincyi, był dwa razy Prowincyałem.

1606 R. P. 1659. na Kapitule Generalney w Rzymie, obrany był Definitorem Generalnym, gdzie wielką Nauką tak był sławny że dla Mądrości jego, Ociec Święty Alexander Siodmy, uczynił go Kongregacyi Świętey, Konfultorem. Potym na Definitoryum, obrany był Rektorem pierwłzym, Seminarium Świętego Pankracego. A na drugiey kapitule Generalney, znowu był potwierdzony Definitorem, y w niebytności Oycy Naszego Generala, całą Kongregacyą rządził, y oraz pod tenże czas, był Spowiednikiem Siostr Naszych, w klasztorze Rzymskim, pod Tytułem Krolowej Niebieskiej.

1607 Jak wprowadzono zwyczaj, żeby bywał sześćioletni General, obrany był Generałem, nie bez Cudu, Wielbny Ociec Nasz FILIP. Albowiem przed jego Elekcyą, dwie Zakonnice Nasze, w dalekich od siebie Kláštorach mieszkające, wiedziały w duchu, że Wielbny Ociec miał być obrany. Z ktorych iedną modląc się, przeniesiona była cudownie na miejsce Kapitulárza, gdzie widziała Świętą Matkę Naszą TERESĘ, na twarzy piękną y wesolą, zbierającą Wotą, na Oycę Naszego FILIPPA, Oczym, gdy swoiemu Spowiednikowi powie działał, miał to sobie za sen. Ale jak już był obrany, uwierzył, y to wiódzenie, kazał iey potym, swiadectwem na piśmie podanym, potwierdzić.

1608 Nowy tedy General; na dłuższy czas obrany, do większego Wrzędu, na większe się Cnoty zdobywał, y od nich. iako zdobi Duz Dyrektora, Rządy swoje zaczynał. Rospątrzywszy się tedy, w rzeczach do swego Wrzę-

du należących, zaczął wizytować dalsze Prowincye, ktore przykładem swoim, y skutecznemi admonicyami, utwierdzał w Zakonney Obserwancyi, osobliwie zaś wszędzie zalecał, pilnowanie Modlitwy, ośotności, y Nauk, także Miłość przeciw bliźniemu, w staraniu się o Zbawienie dusz.

Odwizytowawszy dalsze, inne 1609 wizytke Prowincye, y trzy Włoskie, powrócił się do Rzymu, w Jesien, przeszłego Roku, mając wizytować Rzymską Prowincyą. Ale się dowiedział, że chciał Ociec Święty ażeby wizytował, obiedwie Prowincye Sycylii: Mogł się z tego, łatwo wymówić, przełożywszy Oycu Świętemu, Starość swoię, siły pracami wyniszczone, ustawiczne głowy boleńie, Scyatykę, y inne rozmaite affekcy. Ale Mąż Świętobliwy, ani sam przez siebie, ani przez kogo, niechciał się wypraszac Oycu Świętemu, sądząc, że przez niego, sam mu BOG Wolą swoię obiawiał. Przeto na wolą Oycy Świętego, chętnie przystając, lubo niemiał zadney nadziei, żeby się miał powrócić, wesoło iechał. A gdy ieden czynił nad nim, Kompassyą, odpowiedział mu, ta Nowa praca, bardzo sercu memu smakuie, y iest posiłkiem iego, według słow, samego CHRYSYSTVSA: Moy pokarm iest, abym czynił Wolą tego, ktory mnie posłał.

W Páździerniku, przyjechał do 1610 Neapolim, gdzie konwent ieden, y drugi niedaleki wizytował. Potym się wybrał do Sycylii, y wsiadł w Gáler, piękną pogodą, ktora wkrótce zawiodła, bo na zaiutrz, za wzburzeniem się Morza, był bliski utonięcia, ktore Gálerem, oprzykre kálábryi brzegi rzuciło, czego było przez dwadzieścia, y trzy dni. Przeto Młynarze, zwątpiwszy żeby się dostali do Sycylii, widząc Wielbnego Oycę, bardzo słabego, názad się z nim wrocili, do Neapolim. Lubo dla poruszonych w sobie Chorob, była rzecz słuszną, cokolwiek pozwolić sobie, na mnieyszenia ostrości Zakonney, żadną miarą, tego sobie wyperśwadować nie dał, iowszem Post wielki, ścisley obserwował. A gdy go prosił

no żeby miał respekt ná látá, práci, y słabością nadwątlone, odpowiadał: *Zold Náś, tym stoi, abyśmy z serce gu inſzych, nieuſłępowali, chyba że kogo cieſka rana potka, to z Ordynanſu Wo- dza, może taki uſtopić.* Przeto, nie darmo powiedziano: *Badz wiernym aż do Śmierci, a dam ci Koronę życia.*

1611 Dnia dwudziestego ſzoſtego Lute- go, odprawiając Mſzą Świętą, poznał podczas ſumpcyi Najświętſzego SA- KRAMENTV, że mu lewa ręka obwiſła, ale to lekce wając, y nie o niebeſpieczeńſtwie daſzym nie myśląc, uczyniwszy dziękczynienie, po Mſzy Świętej poſzedł do Celi. Gdy chciał do Choru przed południem poſyć na Godziny, znowu mu nieſpodzianie, noga lewa obwiſła, tak, że ná nie niemożł poſtąpić, przeto go na łożku położono, bez nadziei życia, w czym ſię Wielebny Ociec, na Wołą ROSKA, oddał. Zaraz tedy uczynił Spowiedź Generalną, y proſił Cyca Prowincya- łá, żeby mu dał SA KRAMENTA Święte, obligując go, ieżliby mowę ſtracił przy śmierci, żeby mu często dawał abſolucyą, oraz żeby imieniem iego, w całej Kongregacyi, wſzytkich Braći, przeproſił.

1612 W godzinę potym, wzięła go ſtra- ſzna Apoplexyá, która mu całą stronę lewą, y język odjęła; iednak chory, te ſłowa, ile możł wyrazić, wymo- wił: *Sady twoje Panie, prawdziwe, w ſobie ſamych, uſprawiedliwione, y z wiel- kiemi ſkrucby znakami, y żalu ſerdeczne- go, za grzechy, ſłowami już do wyrozu- mienia trudnemi, y wyrażającymi geſtami, Spowiedź uczynił, a potym już zupełnie mowę ſtracił.* Naypierwſi Doktorowie, koło zdrowia Wielebnego Oycá, radzi- li ile mogli, ale bez ſuktku. Przeto dano Choremu Oley Święty, po ktore- go przyięciu, z wielkim Nabożeńſtwem, przy zupełnych inſzych zmyſłach, y wnętrzney rekollekcyi, przez którą ſię z BOGIEM iednoczył, mile, y w pię- knym Ciała ułożeniu, w krotce ſkonął, w Sobotę.

1613 Po Śmierci, tak był bardzo piękny na twarzy, że patrzących, do nabo- żeńſtwa, y poſzanowania, pobudzał. Ciało iego, aż do ſamego pochowania,

miękkie, y wolne było, iowſzém, gdy ieden z Braći, leżącemu ná Marach, paznokcie obrzynał, y nieoſtrożnie, zärznął go w palec, żywa krew z nie- go wypłynęła. Dla czego, dway Do- ktorowie, w ſiedm godzin po śmierci, dla doſwiadczenia, kazali mu z ręki krew puścić, która ſię puściła taka, iako z żywego. Co ile w Zimie, ma- iąc ſobie za Cud, że to była rzecz nad przyrodzona, autentycznie przyſięgli.

Jak ſię rozgłoſiła Śmierć iego, zſzedł 1614 ſię wielki konkurs ludzi, á wſzyſcy ie- dnym głosem mówili: *przeniósł ſię od nas, Maż, bardzo miły Panu BOG V.* Pamięć iego po Śmierci, u wſzytkich, tak domowych, iako y poſtronnych, była w Błogoſławieńſtwach. PIOTR di Aragonia, ViceRey Neapolitański, powróciwszy ſię w krotce do Neapolim, iak ſię o Śmierci Wielebnego Oycá dowiedział, wielce był zaſmucony, z tak Wielkiego Męża utraty, ktorego Święte obyczaje, y życia prawdziwie Zakonnego doſkonałość, zupełnie wie- dział, y poważał.

Lubo Wielebnego Oycá, wyſokie 1615 w Zakonie Godności zdobiły, ále y on wzajemnie, zdoził Zakon, wyſokiem i Cnotami; a oſobliwie Poſtuſzeńſtwem, ktoremu iakoſię ſam zawnſze poddawał, tak ſię go też, od wſzytkich dopomi- nał, y prawdziwie Poſtuſznych Zakon- nikow, w oſobliwym chował ſtarańiu, y áſſekcie. Rowność między wſzytkie- mi, tak w zażywaniu rzeczy, iak y w Wikcie bardzo zelował, niemaiąc na- Przełożeńſtwa względu; traſiło ſię raz, kiedy był Generałem, że mu Refekto- ryuſz między fruktami do Stołu dla wſzytkich danemi, położył Pomarańczę, ktorey inſi niemieli, zaraz go tedy za- wołałszy, bardzo oſtro o tę ſzczegul- ność, ſtrofował, y pokutę nażnaczył.

Zgłębokiej pokory, w ktorej wſzy- 1616 tek był utopiony, nigdy nie dopuſcił, żeby przeciwko niemu, Fanow y Xią- żąt wielkich, Kárety wyieżdżały, ani ich ſam po Miáſtách zażywał, choćiaż były długie Vlice, y błotá pełne, al- bo deſzcz padał. Wielki áſſekt do tej Cnoty, pokazał, pewnemu Prałatowi, ktoremu pieſzo oddawał Wizytę, z ie- dnym ſzczegulnie Socyuszem. Albo- wiem

wiem gdy mu ten Prałat rzekł: *Dziwię się Wielebności Waszej, że będąc Generałem, w jednego tylko Socyusa asystencji, Wizyty oddajecie*: któremu skromnie Wielebny Ociec odpowiedział: *A ja za to oobliwne Panu BOGV dziękuję, że jestem w tym Zakonie, w którym nie maś dysynkcyi, między Najwyższym Przełożonym, y najostatniejszym poddanym.*

1617 Złączone z pokorą Vbostwo Ewangeliczne, przez całe życie, ściśle zawsze zachował, czego dokumentem być może, że tak wiele Xiąg, w Europie, y w Indyi od siebie napisanych, o których niżej namieniemy, jednym tylko piorem napisał. Lubo mu od różnych Dobrodzieiów, obfite w pieniądzech iasnużny dawano, na długie peregrynacye jego, nigdy ich nad potrzebę swoją nie obracał, ale według potrzeby, y to bardo oszczędnie, a ostatek chował, na druk Historyi, Kongregacyi Naszey, albo na potrzeby, uboższych Konwentów. Dla tego też, po jego Śmierci, nic nie zostało, tylko u Sekretarza jego, kilka Koronek, które z sobą miał do rozdawania, y nie więcej, oprócz niektórych rzeczy koniecznych do zażywania potrzebnych, bez których się obejść było niemożna.

1618 WCzystości bez naruszenia, całe życie prowadził, y dla tego ciało swoje, zaraz od młodości, różnemi umartwieniami sposobami poskramiał, które sobie, y duchowi tak podbił, że z osobliwzey łaski Pana BOGA, żadnego poduszczczenia, od domowego Nieprzyjaciela, to jest Ciała, y od zasadzającego się na zgubę duszy, to jest Czarta, nie cierpiał, za osobliwszą Najswiętszey MARYI Panny przyczyną, do ktorey gorące miał zawsze Nabożeństwo, naybardziej zaś do Tajemnicy, iey NIEPOKALANEGO Ioczenia.

1619 W Modlitwie, a osobliwie wewnętrzney był wielce doskonały, przez którą wielkiej doskonałości nabył, y zjednoczenia z BOGIEM, dla ustawicznego Obecności BOSKIEY wystawiania sobie, y zażywania. Z tey tak głębokiey, o BOGV, y rzeczach Niebieskich, Bogomyślności, nabył oraz wielkiej Mądrości, w różnych Vmie-

iętnościach, nie tylko Szkolney, y Moralney Teologii, ale y w wszelakich Naukach, ktoremi y tych samych, pod ktoremi się przedtym uczył, przewyższał.

Osobliwszą Miłością ku Panu BOGV pisał, y do niego częstemi o BOGV rozmowami, innych zachęcał; z kąd w nim pochodziła Miłość bliźniego, którą różnemi dowodami oświadczał. A że w Indyach, y w Inszych Kraiach, służąc na Misjach Panu BOGV, niemógł dla bliźniego na nawracaniu Niewiernych, Życia swego przez Męczeństwo położyć, inżemi to Miłości Vczynkami nagradzał, to kazuąc, to Spowiedzi słuchając, to się za Niewiernych, y Grzeszników, gorąco do Pana BOGA modląc, to z Heretykami o Wierze Świętey dysputując, y błędy ich dokumentami dowodnemi konając, iakoż niektórych z Niedowiarstwa, pod czas swoiey Peregrynacyi, do Wiary Świętey przyprowadził.

W pracach różnych, Vmiejętności, y Mądrości Niebieskiey pełnych, był ustawiczny, które z pilnością zbierał, y do czego by wielu trzeba Manuałiów, sam ręką swoją spisał, y do Druku na publiczny pożytek podał. To jest Xlegę iedną, w Materyach Filozoficznych. Teologii Szkolney, Tomy cztery, Moralney ieden, Teologii Karmelitańskiej ieden. Historye, opinią Świątobliwości sławnych, Zakonników y Zakonnice Naszych, pod Tytułem, ozdoba Karmelu, te wszystkie wyrażone Tomy, są wydane in Folio. Xiggi zaś tak in Quarto, iak in Octavo, od niego spisane, y do druku podane, są te. Życie Świątobliwego Sługi BOZEGO, Wielebnego Ocy Naszego DOMINIKA á JESV MARIA. Zebranie Chronologii Vniwersalney. Expozycye, na Mowy Świętego CYRYLLA Konstantynopolitańskiego. Zebranie, Historyi Zakonu. Historyą Peregrynacyi swoiey. To tak tedy Świątobliwym, Życiu, y pracach, może się pobożnie wierzyć, że odebrał Chwały Koronę, y wychwala BOGA w Niebie, z Świętymi, który jest Koroną Świętych swoich.

Z Y W O T

Chwalebneſzego Sługi BOZEGO, Wielebneſzego Oycy ANIOŁA de Paulis, Dawneſzy Obſerwancyi, Karmelity.

1622

Wielebny Ociec ANIOŁ de Paulis, urodził ſię w Powieście Argiglianſkim, w Pańſtwie Xięſcia Florenckiego, w Lyecezyi Sarzanaſkiej, Roku Pańſkiego, 1642. dnia pierwszego Wrzeſnia, Ociec iego zwał ſię ANIOŁ de Paulis, MATKA nazywała ſię Sant Morelli, oboje wielkiey Pobożnoſci, ktorſzych oſobliwe było ſtanie, zeby dziecie, z Wody, y Ducha Świętego odrodzone, y zwykłym przy Chrzcie Świętym, Oleiem, (ktory ſię Chryzma zowie) utwierdzone, we wſzelkiey pobożnoſci było wychowane.

1623

Zaraz od dzieciństwa, wielkie Cnot, oſobliwe Miłoſci, dawał przykłady, właſnie jakby politowanie, razem z nim, z zywora MATKI wyziſło, ktore co dzień bardziej ſię w nim pomnażało. Albowiem ſniadanie ranne, y podwieczerek po południu, dawał Vbogim, nic ſobie niezoſtawiwszy, przeto dla tak wielkiey iego ku Vbogim Miłoſci, zwano go Oycem Vboſkich. Był bardzo wielkim Miłoſnikiem Czystoſci, od ſpołecznoſci Białych głow, y ſamych nawet kiewnych ſwoich uciekał, niewſtydliwych y złey Stawy oſob, bardzo ſię chronił, na ſłow y mowy nieprzyſtoyne, bojąc ſię na duſzę ſkazy jakiey zaciągnąć, uſzy zatykał, y o ſamym tylko Panu Bogu, zawsze rozmawiał. Sam ieſzcze dziećciem będąc, inne dziatki, początkow wiary uczył, zalecając im uczęszczanie do Kościołow, a oſobliwe Nabożeństwo do Nayświętſzego SAKRAMENTU, y do Naygodſzego Jmienia JEZUSOWEGO, w Sercach y umyſłach ich, pomnażając, Do Nauk bardzo ſię pilnie aplikował, ale przy tym, bardziej ieſzcze ćwiczenia duchownego, w Cnotach, y w Nabożeństwie pilnował.

Gdy z latami, w Cnoty podraſtał, ¹⁶²⁴ będąc od BOGA oſwiecony, darem poiętnego rozumu, począł Światowych rzeczy prożność y znikomoſć poznawać, a Godnoſć Niebieſkich, wielce ſobie poważać. Przeto poſtanowił, opuſcić Świat, y do Zakonu wſtąpić, dla czego, mając Wielki Affekt, y Nabożeństwo do Nayświętſzey PANNY, wſzytkich żyjących Patronki, wſtąpił wraz z Rodzonym Bratem ſwoim, do Zakonu Karmelitańſkiego. Nowicyat w Senach odprawiał, ktory w głębokiey zawsze pokorze, przy naypodlejszych Konwentu uſługach, przepędził. Po ſkończonym chwalebnie Nowicyacie, Panu BOGV ſię, przez Profeſſyą Slubami Zakonnemi obowiązał, ktore z wielką pilnoſcią, wiernie aż do śmierci zachował, a potym odebrawſzy Święcenia, pierwszą Mſzą Świętą odprawił we Florencyi. Zamtąd poſłany był, do Fiſańſkiego Konwentu, w ktorym codziennym był przykładem, Zakonney doſkonałoſci; jakim ſię też bydz pokazywał, mieſzkając w Fiwizzańſkim Kłaſtorze, gdzie Paſtutzkow, z wielką pilnoſcią początkow Wiary uczył; wiele drewnianych Krzyżow, po niektorych, gorach wyſtawił, zeby patrzących, do rezyſłania Męki CHRYSTUSOWEY pobudził.

Tym cząsem, wokowany był do ¹⁶²⁵ Rzymu, od Wielebneſzego Oycy Generała. Co Ociec Przeor tamtego Konwentu dyſſymulował, czyniąc ſię tey dyſpozycyi niewiadomym, zeby Zakonnika potrzebnego Konwentowi nie ſtracił, y ludzi Nabożeństwu dołyć uczynił, ktorzy ſię gárneli do niego. Ale za powrotnym roſkázem, niemógł dluzey przytrzymować, Sługi BOZEGO, y tak mu, Wolą Wielebneſzego Oycy Generała, oznaymił. Odebrawſzy tedy, Patenty, zaraz ſię począł w drogę wybierać, a wzięwſzy Breviář, y trzy gro-

grofze febrney Monety, które Vbøgim w drodze rozdał, ſam ſię na Opátrznóſć BOSKĄ ſpuſciwiſzy, na zájutrz ſekretnie wyłzedł w drogę, lubo gęſty deſzcz padał. Niemalą drogę boſo uſzedł, wſzystek od wielkiego deſzczu zmoczony; á gdy już noc náſtępowała, przyſzedł do Konwentu Wielebnych Oycow Kápucynow, y tám u nich przed Fortą, prawie tylko pod dachem przenocował, przez całą noc, przeſzłego deſzczu niewygody cierpliwie znosząc.

1626 Ledwie co ſtanał w Rzymie, zaráz za inſtynektem, Nabożeńſtwa, mieyſca Święte, y Kościoły poczał nawiedzać, y wielce ſię radował, że w Szpitalach bliſko Kościoła Laterańſkiego będących, tak wiele Chorych widział, y miał pociechę z tego, że mu ſię więkſze pole otwierało, do ſwiadczania bliźnim Miłoſci. Wrociwſzy do Konwentu, o nic bardziej Oycá Generała nie proſił, tylko żeby tych godzin, których będzie wolen, od prac Zakonnych, pozwoili mu chodźć do Szpitala, dlá ſłużenia Chorym, co y otrzymał. Z iáką zaś ochotą, y uſtawicznoſcią, weſoło, ſłużył Chorym, w każdej okázyi, áże do końca życia, obaczemy niżej, gdy o wyſokiej Miłoſci iego ku bliźniemu, mowić będziemy

1627 Obrany będąc Mágiſtrem, Nowicyuſzow, ten. Vrząd ſobie polecony, pilnie y chwalebnie odpráwiał, y ſtarania wſzelákiego przykładał, áby ich iák naydoſkonaley do Cnot Świętych, y do Życia Zakonnego prowadził, á wiedząc dobrze, że do tego, ſkuteczniejszy ſą przykłady, niż ſłowa, całe noce na Modlitwie przebywał, oſtre aż do krwi czyniąc dyscypliny,

1628 Wſzytkich Cnot, przez całe życie, w heroicznym, y bárdzo wyſokim ſtopniu, nabywał. Widzieć w nim, było, gruntowną Wiarę, ſtáteczną nádzieję, ogniſtą ku Pánu BOGV, y ku bliźniemu, Miłoſć, ſłyną wyſoką bárdzo Roſtopnoſcią, dziwną Sprawiedliwoſcią, niezwyćiężonym Męſtwem, bárdzo ſciſtą Wſtrzeми́żliwoſcią. Słubow ſwoich, bárdzo pilnie zawsze przeſtrzegał, w którym ſię wydawało wielkie Vboſtwo, nienaruſzona Czyſtoſć, ochotne, y prędkie Poſtuſzeńſtwo. Głęboką w ſłowách,

y w uczynkach pokazował pokorę; owo zgoła we wſzelákich Aktách Cnot, był ſtáteczny, nieporuſzony, y w ich perſewerancyi nieodmienny, bo w nich ani latámi y ſtaroſcią złamany, pracami, y niewczáſami nadwątlony, nigdy nie uſtał. *A że nie przez Cnoty przychodzimy do Wiary, ale przez Wiarę Cnot doſiępujemy*, iák mowi Święty GRZEGORZ, w Homilij 19, w Xiędze 2. na Ezechiela, Proroka. Przeto w tym. Słudze BOSKI M, *najpierw nam; Wiarę trzeba uważać, którą że w wyſokim ſtopniu dziedziczył, ſawnie ſię z tak wielu Cnot aktów, pokazuje, ktorými (iako ſię niżej powie) ſłynął, y ktorými orczywiſcie, dowodził, że miał żywą, y doſkonatą Wiarę, tak dalece, iż mógł mowić z Świętym JAKOBEM Apoſtolem, 2. 18. Pokażę ci, z uczynków, Wiarę moję.*

1629 Ale bliżej przyſtępując do rzeczy, heroiczna Wiara iego, w tym ſię náybárdziej wydawała, że mocno, bez wſzelkiej wątpliwóſci, trzymał o każdej tájemnicy, Wiary Náſzey, y tak ſobie wſzystko poważał, iákby na to patrzył oczámi. Przeto w Świętą, więkſzey Vroczyſtoſci, które z oſobliwym, záwſze Nabożeńſtwem odpráwiał, z więkſzą gorącoſcią ducha, o ich Tájemnicách, według czaſu rozmyſlał, y do tychże gorącoſci w Nabożeńſtwie, inſzych zachęcał. Vſlawiczne prawie, y Eucha BOSKIEGO pełne, o BOGV, y o rzeczach Niebieſkich, miewał rozmowy, y tak dowodne do nich, teksty Piſma Świętego ápplikował, że ſię wſzyſcy dziwowali iego Narce, y mowali, *że nie ludzkim, ſposobem, y poięciem była nabyta, ale wlewa od BOGA.*

Do TROYCY Przenayświętſzey, 1630 miał oſobliwe Nábożeńſtwo, ktorę pomocy, tak w ſwoich, iák y w cudzych potrzebach, gorąco záwſze wzywał. Żywą Wiarę iego, y wielkie Nábożeńſtwo, ku Męce CHRYSYſTUSOWEY, pokazywało uſtawiczne rozmyſlanie o Vkrzyżowanym, CHRYSYſTUSIE, ODKYPICIELV Náſzym, z ktoręgo, nigdy oczu nie ſpuſzczał. Ktorę, żeby w ſercach, inſzych zaſzczepił, dziwnie y ſkutecznie wychwalał, Miłoſci BOSKIEY, ſzczodrobliwoſć ku ludziom,

ludziom, y kazał malować, wiele Obrazow, Vkrzyżowanego Pána JEZVSA, które potym, dla pomnożenia do niego Nabożeństwą, rozdawał. Nie mniej się także starał, żeby Naysłodze Imię Pana JEZVSA, które sąm dziwnie kochał, w iak naywiększym u wszystkich poszanowaniu było.

1631 Nayswiętszy SAKRAMENT, który się Taємnicą Wiary nazywa, osobliwym Nabożeństwem, czcił y szanował, przed którym się we dnie, y w nocy modlił, z taką ustawiczością, y skromnym Ciała ułożeniem, że wszystkie będąc zatopiony, w rozmyślanietey Taємnicy, innych do tegoż Nabożeństwa pobudzał. Jest zwyczaj chwalebny wprowadzony, w Kościele Świętego MARCINA; że w każda Niedziela, przez trzy godziny, to jest od pierwszej aż do czwartej, bywa wystawienie Nayswiętszego SAKRAMENTU, przez który czas wszytek, nieodstępował Sługa BOSKI, kochanka swego przytomności, y żeby ich niestracił, żadnego słowa do nikogo nieprzemawiał. Codziennie chociażby był nayszabawniejszy, Mszę Świętą miewał, z niewypowiedzianym Nabożeństwem; o które też y słuchających Mszy, pilnie upominał; przeto żadną miarą, niemógł tego ścierpieć, żeby Białogłowy chociażby Nayszacniejsze, na Mszy Świętey siedziały, które o podobne nieuszanowanie, z łagodnością strofował.

1632 Z tey Wiary jego pochodziło; że miał w wielkim uszanowaniu, Osoby na Godności Kościelne; wyniesione, osobliwie OYCA Świętego, Namiestnika CHRYSZTUSOWEGO, y ile mógł, o toż uszanowanie, obligował y innych, przeciwko ich obmowcom, ciężko powstawał, y na ich zuchwałość, ostro następował. Słyszac przykazanie DVCHA Świętego, Eccles: 7. V. 33. Miec w poszanowaniu Kapłanow: wielkie im poszanowanie czynił, y bardzo pragnął, żeby żyli według swojej Godności; aby tym większe od innych poszanowanie mieli.

1633 Wielką Wiary żarliwością, będąc zapalony, niczego gorącey nie pragnął, iak wykorzenienia Heretykow, y Poganskich ciemności przytłumienia, a

nowego co raz pomnożenia, Wiary Świętey Katolickiey. Przeto gdy była w Węgrzech Woyna, między Turkami, y Katolikami, nigdy nie ustawał w Modlitwach, we łzach, y umartwie- niach, prosząc gorąco Pána BOGA, żeby się Chrześcianom szczęściło, a Wiara Święta Katolicka, żeby się rozszerzała.

Na ostatek, jego heroiczna Miłość ku bliźniemu, Wiare jego pokazywała. według Prowerbialisty w Rozdziale 14, w Wierszu, dwudziestym drugim. Kto wierzy w Pana, kocha Miłosierdzie, Przyznać trzeba Słudze BOZEMV, że miał wysoką Wiare w Panu, który Ubogich (iako się wnet pokaże) w każdej potrzebie, miłosiernie zawsze ratował, y wzgardziwszy wszytkimi światowemi rzeczami, pozorami, naywiększe swoje miał poćiechy, z niemi prze- stawać, y tak ich sobie poważał, że ich nad godne osoby przekładał, y niechciał by Naysgodniejszych Osob słuchać, poki wprzod, swojej ku Vbógim Miłości, zadosyc, nieuczynił. Przeto będąc napomniony, że ten sposób postępowania z Panami, którzy do niego przychodzili, mogli ich urazić, odpowiedział rezolutnie, że ta Usługa, która czynił Vbogim, była Vsluga BOSKĄ, y dla tego niemogła być opu- szczona, dla ludzkiej Audjencyi, z których wszystkich dowodow, łatwo się pokazuje, że BOG przez Wiare, doskonale miar- skat, w Sercu tego Sługi swojego.

W nadzieię żywota, Wiecznego, obiecana od tego, który nie umie o- biernicy łamać, BOG, iako mowi Apostoł, ad Titu: C. 1. V. 2. Zawsze miał myśl podniesioną, Wielebny Ociec Nasz ANIOŁ, który dobrze wiedząc, że wieczne Błogosławieństwo, nie pochodzi z własney swojej Natury, ale jest Darem BOSKIM, y dziełem łaski BOSKIEY, nieufał sobie, ale spu- ściwszy się na BOGA, z niewypowiedzianego Miłosierdzia BOSKIEGO, y z Zasług CHRYSZTUSOWYCH, spodziewał się mocno Zbawienia, obiecane- go, mającym nadzieię w Panu BO- GV. Dla tego, z taką Serca radością, y z taką pewnością o Chwale Niebie- skiey rozmawiał, jakby ją już wła- śnie

śnie dziedzić, y podnioŝszy w Niebo oczy, pragnąc ſię rozłączyć z Ciałem, a byŝ zjednoczonym z CHRYSTVSEM, często mawiał, że ſię wybiera w drogę, do Błogoſławionej Wieczności, w ktorej nadziei, zeby y inŝyich mocniej y goręcej utwierdził, Wielkość Miłosierdzia BOSKIEGO, często przed innemi wynoŝił.

¹⁶³⁶ W ſamym tylko Zbawienia Wiecznego Błogoſławieństwie, ſzczegulnie utopiony, z wielkim ſtaraniem y pilnością, ſtarł ſię o ſpoſoby, do doſtąpienia doſkonałości, y trzymał ſię ich, przeto z młodych zaraz lat, wŝytek ſię w Cnotach ćwiczył, y uſtawicznie pobożnych uczynkow pilnował. Z czego ſię wyſoka wydaje nadzieja, jako doſzedł, Sanctus LAURENTIUS, JUSTINIANUS, ktory tak mowi: *Gdzie jeŝt ćwiczenie, w Cnotach, tam jeŝt obſcie weŝele, Nadziei. Ta pewna Nadzieja jeŝt, za ktora naŝępują dobre uczynki, ktora zaś tylko ſama jeŝt, zuchwaloŝcia moŝe ſię nazwać.*

¹⁶³⁷ Prawdziwa Nadzieja w BOGU, te ſkutki za ſobą prowadzi, że kto ją ma, gardzi Ziemŝkimi rzeczami, kocha ſię w przyŝyŝłych, depce widome, niewidomych ſię ſpodziewa, (jako uczy wspomniony, LAURENTIUS JUSTINIANVS) Sługa BOSKI, Naŝanioł, chciwy na dobra Niebieŝkie, nietylko Ziemŝkie rzeczy, ktoreby do doſtąpienia Nieba, niepomogły, za nic miał, y niemi gardıł, ale ſię też niemi y brzydził, y od wŝelkich prożności, wŝytek będąc daleki, wŝytkich Godności w Zakonie, dobrowo nie unikał, albowiem będąc wielkim wŝgardzićielem ſwiata, o nic ſię inŝzego nieſtarał, tak ſam w ſobie, jako y w inŝyich, tylko o jedną Chwałę BOSKĄ. W większym poŝanowaniu miał Vbogich, niŝ bogatych, y Pánów, przeto jeŝli był kiedy, od ktorego z nich wokowány, nie poŝedł, poki wprzód Vbogim, y Chorym, nieuŝużył. W ſwoich rozmowach, do pokładania nadziei w Panu BOGV, y do Niebieŝkich rzeczy rozmyŝłania, a wŝgardy ziemŝkich, innych zachęcał, y zwykł był mawiać, że pragnącym Chwały Niebieŝkiej, wŝytko co jeŝt na ſwiecie, za nic

jeŝt, y za jedno błoto, y gnoy nie ſtoł. Z taką zaś ducha gorącoŝcią, o Chwałę BOSKIEY, y o nieſtateczności rzeczy doczeŝnych, rozmawiał, wyſtawiając pamięć Śmierci przed oczy, że wielu, z wyſokich jego Náuk, chwyciło ſię drogi doſkonałości. Z tak wielkiego tedy ſtárania, ktorym innych do uŝności w Panu BOGV, y do wŝgardy, prożnych, nie pożytecznych, y nikczemnych rzeczy, pobudzał, wyłoka iego pokazuje ſię Nadzieja.

Z tak heroicznej Nádziei, początek ¹⁶³⁸ w nim wzięła, taką uŝność, że ją mając, w kaŝdey oŝtaniej y ciężkiej potrzebie, ſpodziewał ſię ratunku potrzebnego od BOGA, y nie tylko ſercá nie tracił, ale y tracić niemogł, i o wŝzem nieodmiennie; ſtatecznie, y mocno ſpodziewał ſię pomocy, ile BOG potrzebę tego widział. Tą Nádzieją uzbrojony, na wielkie ſię rzeczy odwaŝał, ktore dla Chwały BOSKIEY, dla Zbawienia bliźniego, dla Vbogich porátowania podeymował, y zawíze pomocy, od Pána BOGA doznáł. Na przeŝkódę BOSKIEY Obrázy, y na obronę Godności, Mieyŝc Świętych, gdzie za Wiarę Świętą Krew Świętych Męczenników, obſcie wylana była, ſtarł ſię, zeby te mieyŝca, między árkufami Kolumn, obmurowane były, ná co lubo było trzeba koŝtu wielkiego, y z niŝkąd żadney wcale niemiał pomocy, máiąc pomoc z Niebá, jako zaczął, tak ſzczęŝliwie dokończył.

Do przyimowania náytрудnicy ¹⁶³⁹ ſzych rzeczy, przy ſamej nadziei BOSKIEY pomocy, zawíze ſię brál, y mawiał: *że, kto ſię czego na Chwałę BOSKĄ podeymie, to mu ſam Pan BOG ſzczęŝci.* Dla czego choćiaŝ mu rozradzáno, y ſprzeciwiano ſię, zeby był dla Chorych, Szpitala fundować, nie zaczął, nie ſię tym nieuŝtráŝył, y żadney perŝwazyi, nieprzypuŝcił, ale Fundacyą przyprowadził do końca poŝádanego, z wielką bárdzo wygodą, do zdrowia przychoŝących, bo pory w tym Szpitalu zoŝłáją, poki do doſkonalego zdrowia, nieprzyiá. Iowŝem otrzymał to, u Xiąŝęcia Jegomoŝci Kardynała OTTOBONIEGO, że uŝąpił rocznego procentu, ktory mu

plá-

placono z tych domow, na których miejscu, wystawiony był Szpital. Na ostatku, restauracya Kościoła Najszyjszej MARYI Panny, przy Kłasztorze, który był już prawie rozrzucony, dzwonnów, y Dzwonniczy Kłasztorney, nie z kąd inąd była, tylko z skarbu, OPATRZNOSCI BOSKIEY, w którym Należ Sługa BOSKI, wżytkę nadzieję, swoję, mocno złożył.

1640 Im się trudniejszy Naszemu ANIOŁOWI, przytrafiały okazy, tym się w nim bardziej, wydawała jego Nadzieja, którą się pomocy zawsze z Niebą spodziewał, bez najmniejszego powątpiewania, że mu przybędzie. Nic się tym nie turbował, choć się często, a osobliwie w Ziemi, wiele Vbogich do niego schodziło, y lubo czasem nie miał zaraż, coby im dał w jałmużnie, ale o przyszłej od BOGA pomocy pewnie trzymając, ledwie zaczął rozdawać jałmużnę, natychmiast nad spodziewanie, y Cudownie prawie, obficie go opatrowano, że niezliczonym Vbogim, mógł zadość uczynić. Co kolwiek zaś miał, wszystko szczerze dawał Vbogim, y chociaż mu o to mowiono, na drugi dzień nigdy nic nie chował, y pospolicie odpowiadał, że miał w Celi nieprzebrana Spizarnię, z ktorej im więcej rozdawał, tym więcej przybywało, z kąd dowodził, iż miał tak w Panu BOGU nadzieję, że im obficie, co miał z szczerobliwej łaski BOSKIEY, rozdawał, tym go chętniej BOG opatrował. Y nie potrzeba wątpić; bo lubo nigdy o nic; na swoich Vbogich nieprosił, tedy mu zewsząd, nawet z dalekich Krájow, posyłano jałmużny, przeto dziwując się OPATRZNOSCI BOSKIEY, często ją wychwalał, y starał się, żeby Vbodzy modlili się za Dobrodzieiow, których prawie niezliczona była liczba.

1641 Ani Wysoká jego w Panu BOGV nadzieja, tę tylko lubo wielką miała nadgodę; ale z niey, wiele a wiele rzeczy, Cudownego przymnażania, pochodziło, tak dalece, że co tylko wziął w ręce, dla dania y poratowania Vbogich, przyrastało wszystkiego, z podziwieniem patrzących, którą łaskę lubo on chciał usilnie zataić, ale

z Cudownych uczynkow, sama się oczywiscie pokazywała.

Z tey iego tak żywey Nadziei, 1642 pochodziły różne y nieznaczące Cuda, albowiem za dotchnieniem się rękami swemi Chorych, albo części jakiejś rążoney Choroby, albo za uczynieniem znaku Krzyża, wiele chorych do zdrowia przychodziło. Przeto nie tak gorąco Chorym niezalecał, tylko jeżeli chcieli zdrowia dostąpić, żeby wżytkę swoję nadzieję, w Panu BOGU pokładali, bo tą tylko drogą, we wszelkich przykrościach, mogli z Nieba, pożądane łaski odebrać. Z heroicznej w BOGV Nadziei, Cudami wśławioney dochodzi tego, Kárdynał LAVREA, kiedy mowi: że *sadno Cuda, niemoga bywać, bez heroicznych nadziei skutkow, od BOGA wyprowadzone, bo inaczej (dodaie,) byłoby lekkomyślnie, uszynione, o czym mowić, albo myśleć, byłaby rzecz niebożna.*

Miłość, dla ktorej sam BOG dla 1643 siebie, bliźni zaś, dla BOGA, albo w BOGV bywa kochany, náybardziej, na zachowaniu dwoch przykazań, zawisła, z których pierwsze, do kochania Pána BOGA, co jest náywiększym prawem, drugie zaś, do Miłości bliźniego należy, y na tych dwoch przykazaniach, całe prawo zawisło, jako mowi CHRYSYSTVS, *Matth, 22, V. 41. O kazdey z nich mowiac z osobna, łatwo pokażemy, że Należ Sługa BOSKI, w obudwóch heroicznie, wysokiego stopnia, dostąpił.*

Ze dziwną ku BOGV, pisał Miłość 1644 ścią, z tą dochodzić możemy, że wszystkie jego mowy, y uczynki, jedynie do BOGA zmierzały, albowiem wszystko, z instynktu Miłości BOSKIEY czynił, z taką ochotą, y radością, iż się w nim, wszystkie zmysły (o ktorych mawiał, że *powinny ustawicznie, na usługę BOSKĄ pracować*) dziwnie cieszyły. Bardzo mądrze, y z gorącym Nábożeństwem, o BOGV, y Dobroci jego rozmawiał, y z rzeczy stworzonych, brał okazy, do wielbienia BOSKIEY Wszechmocności; co godzina, w Niebo oczy podnosząc, BOGA wychwalał, y jemu niezliczone dzięki oddawał.

Powtore, wysoká jego Miłość wy- 1645

wodzi się; z niepodobnej do wierzenia; którą pisał, o Chwałę BOSKĄ żarliwości. Czego niezmiernie pragnąc, wszystkie siły na tołożył, aby tej Miłości BOSKIEY Ogień, którym sam gorzał, w sercach wszystkich zapalił, przeto ustawicznie, albo o BOGV, albo o bliźniego Miłości, miewał rozmowy. Przeciwno grzechom, miał ciężką nienawiść, y obrzyźdzenie, y grzechy ludzkie, które Chwałę BOSKĄ poniżają, gorzkimi łzami opłakiwał, y niemógł tego pojąć, że się znaydowali tacy ludzie, którzy z wielką śmiałością, nie obawiali się, BOGA obrażać.

1646 Grzeszników, których przez oświecenie Niebiełkie grzechy poznawał, surowo gromił y strofował, y starania wszelakiego przykładł, aby ztwardziały zmiękczył; y za jego rąką często się trącało, że wielu a wielu, wyrzekłszy się grzechów, y Światem wzgardziwszy, do doskonałego zabierali się życia, a jeźli się nieoprawiali, żadną miarą, cierpieć tego niemógł. Która grzechu nienawiść, pokazuje wielką bardzo Miłość; albowiem, jak mówi Święty AVGVSTYN, w expozycji Psalmu dziewięćdziesiątego szóstego. *Z tego poznaj, że kochał, co dobrego jest, iżżełi mał nienawiść do tego, co złego jest: y przydaje Święty BERNARD: serm: 19. super Cant: Miłość prawdziwa, niczego się tak nie boi, jak grzechu.*

1647 Trzeci dowód Miłości BOSKIEY, jest pilne zachowanie przykazań BOSKICH, według owego textu, *Joan: 1. C. 2. V. 5. Kto zachowuje Słowa BOSKIE, prawdziwie w tym jest doskonały. Miłość BOSKA.* Należ Sług BOSKI, który miał rozprzestrzenion^e Serce, Niebiełką Miłością, nie tylko z ochotą zawżę, chodził drogą, przykazań BOSKICH, ale równym staraniem, wszystkie prawa Kościoła, y Zakonu, zachował, tak dalece że go nigdy nieposzlakował, żeby miał od którego najmniej odstąpić; Do tego, Rady Ewangeliczne, poki żył, zawżę z pilnością obserwował. Zaczynam, z ochotnego tych rad pełnienia, wywo-

dzi się Miłość doskonała, według, Korolnego a lap: *na list pierwszy Jana, w R. 3. w Wierś: 21. Kto doskonały (mowi) stara się Pana BOGV podobać, ten nie tylko jego Przykazania, rozkazy, ale skinienia, y rady zachowuje, co jak trudna, tak BOGV bardzo przyjemna rzecz jest.*

Czwarty dowód, wielkie jego, do 1648 Imienia Pana JEZVSA, y Męki jego Nabożeństwo. Naprzód do Imienia Pana JEZVSA, był niezmiernie nabożny, na którego wezwanie, od nagle w przepaść wpadnienia, cudownie był wybawiony, dla czego to Nayśrodsze Imię, tak kochał, że z iako Naywiększą Wroczystością, Święto jego odprawiał, y w swojej Celi, po wielu miejscach, miał to Najsświętsze Imię odmawiać, ku któremu, aby y innych do miłości, y Nabożeństwa wzbudzał, zawżę o nim, ogniste mowy miewał, y niepoliczony Obrázky, sztychować kazał, tego Najsświętszego Imienia, które Ludziom rozdawał. Był potym wielce Nabożny, do Męki CHRYSTVSE SOWEY, o której z gorącym affektem, bardzo często rozmawiał, Krucyfiks zawżę nosił, y kiedy się modlił, albo co robił, zawżę go przed sobą stawiał. W każdy Piątek, na pamiątkę Męki JEZVSE SOWEY, obchody gratusów Świętych, czynił, a ułatwiwszy się od wszelkich zabaw, cały ten dzień, na rozmyślanie Męki Pańskiey odprawiał, niegadając, y bardzo ściśle poszcząc. Zeby zaś to Nabożeństwo, w innych tak, że zaścepił, Obrázky Męki Pańskiey często rozdawał, y iako się wyżej powiedziało, y po dziś dzień, wszyscy wiadzą, Krzyże po wyższych Gorach Rzymu, powystawiał. Z kąd się wysoka Miłość jego wydaje, bo mówi Święty BERNARD, w Traktacie, o Męce Pańskiey: *Wiążmy się, więzami Męki Pańskiey, abyśmy mogli być związani, więzami Miłości.*

Piąty dowód, wielkie poszanowanie 1649, nie Najsświętszego SAKRAMENTV, y wielkie pragnienie, przyjmowania go, przez które się, serce jego pełne, Miłości; jednoczyło z CHRYSTVSEM. W nabożeństwie do tej Tajemnicy, wzytek

tek był utopiony, y ile razy był publicznie wystawiony, Przenajświętszy SAKRAMENT, porzućiwszy, wszystkie zabawy, we dnie y w nocy, przed nim klęczał, uważając tak wielkie Dobrodziejstwo, dla nas, w tym SAKRAMENCIE zostawione. Gotując się do Mszy Świętej, którą z gorącym Nabożeństwem, codzień odprawiał, bardzo rano wstawał, y do niej się bardzo pilnie gotował, a Mszą Świętą odprawiwszy, wszystko w sobie z BOGIEM będąc zjednoczony, mówił z kim, albo słuchał nikogo niechciał, za niegośdną rzecz sądząc, po Komunii Świętej, o czym inszym, oprócz Pana BOGA rozmawiać, albo myśleć. Y to gorące Nabożeństwo, wielką Miłość, oświadcza, bo mówi Anielski Doktor TOMASZ Święty, *par 3. quast. 73. Art. 3. ad 3. na końcu: Eucharystya, jest SAKRAMENTEM Miłości, która jest, węzłem doskonałości. Czego y sam CHRYSYSTVS, dowodzi, mówiąc: u JANA Świętego w Rozd. 6. w Wier. 55. Kto pożywa, Ciało, mojego, y Krwi mojej, we mnie, mieszka, y ja w nim.*

Szofty dowod, że rad słuchiwał na 1650 Kazaniach, Słowa BOZEGO, co sobie miał, za osobliwszy duszy posiłek, albowiem z wielkim sercá przyłgnięciem, y nadstawianiem uszu, y wcale, wszystko z miejsca nieporuszony, słuchał Kazania, y mógł się, między temi rachować, o których powiedziano, *Luca II. P. 19. Błogosławieni, którzy słuchają, Słowa BOZEGO, y strzągą go.* O Kaznodziejach mawiał: że, większy czynią pożytek, przykładem, y Modlitwą, aniżeli słowami, w czym się dziwić powinni, przeto im najbardziej Modlitwę zalecał. Z niemniejszą w Nabożeństwie aplikacją, Vroczytsze Święta obchodził, y do tego inszych zachęcał, y gdyby nie dla posłuszeństwa, nigdyby był w te dni, z nikim niemówił. Vważając Świętych Pańskich Relikwie, zabierał od nich, sposob doskonały, ko, chania Pana BOGA, z uczynkow ich.

1651 Siodmy dowod, wysokiey w nim, y ustawicznej Pana BOGA Miłości, była jego nieustanna Modlitwa, która według Świętego LAVRENTEGO

IVSTYNIANA *de perfect. graduum. Cap. II. in fine,* nazywá się, *Mamka Miłości.* Albowiem oprócz opilanych z Reguły Medytacyi, na których zawsze bywał, mało co śpiąc, całe nocy trawił, na rozmyślanie, o rzeczach Niebieskich, przeto, gdy mu często mowiono, żeby miał wzgląd na zdrowie, y snu sobie dłużey pozwalał: odpowiadał: *Kochającemu Pana BOGA, nie może, sen miłsy smakować, jak ow Świętego JANA, który się modlił, na pierśiach CHRYSYSTVSOWYCH (pożywał.* Często się ukrywał, na miejscach od ludzkiej wiadomości odległych, gdzie na Modlitwie, po kilka godzin, przytomnością BOSKĄ, ducha swojego cieszył. Z kąd zdał się zawsze, byż w BOGV utopiony, bo ogniłym impetem Miłości BOSKIEY poruszony, widziany był w Záchwyceniu, nądziesięć piędzi, od Ziemi podniesiony. Modlitwy ustney, dziwnie także pilnował, bo oprócz Godzin Chorowych, na których zawszebywał, Officjum o Najswiętszej PANNIE, z infzemi Nabożeństwami, co dzień odmawiał.

Osmý dowod, Miłości BOSKIEY, 1652 w Słudze BOZYM, pokazywały, wszystkie Cnoty, które, iakożmy widzieli, y lepiej ieszcze, w dalszey Historyi obaczemy, w wysokim stopniu miał, bo mówi Święty GRZEGORZ: z Miłości, Cnoty się rodzą, a osobliwie, z Miłości Bliźniego, o czym, w krotce, mówić będziemy. Bo jeżeli, wzajemnie kochamy się, BOG w nas mieszka, y Miłość jego w nas, doskonała jest: mówi JAN Święty, *Epist. 1. Cap: 4. P. 12.* y wspomniony Święty GRZEGORZ: *Moral: lib. 7. Cap: 10.* powiedział: *Im bardziej kto, w Miłości, dobrocią, jest z bliźnim złączony, tym, bardziej jest z BOGIEM zjednoczony.*

Ze Sługá BOSKI, ze wszystkich okoliczności, miał bardzo ogniłą, y doskonałą Miłość ku bliźniemu, nikt przeciwny nie będzie, który pilnie rostrząśnie, tak duchowne, iako y doczesne, miłosierdzia jego Vczynki, które świadczył na pożytek bliźniego, a zawsze według czasu, z ochotą, y wesoło, przez całe życie swoje, żadnych fatyg, y niewygód, nieuważając.

A że,

1654 A że, od doczesnych zaczniemy, wiedząc dobrze Mąż BOŻY, z Świętego AVGVSTYNA, że tym więkšej nabywamy Miłości, im więkšej w innych świadczemy, stał się dla wszystkich, wszystkim, y wszystkich, bez wszelakiej Osob excepcyi, mile y łaskawie przyjmował, y bez konsolacyi, y zapomnienia, niepuszczał. Przyjemniej mu jednak było, przyjmować Vbogich, których łaskawie zawsze y weloło przyjmował, pamiętając na wyroki DVCHA Świętego, *Beati 4. C. 1. 25. 2. Oczu twoich, od Vbokiego nie odwracaj, y nie gardź łaknącym, dla tego z Vbogiemi ustawicznie przystawał, y jako Braci kochał*, bo powiadał, że się BOG w nich szczególnie znajduje. Przeto sobie, Vbogich bardzo poważał, więcej niż Xiążęta, y Panow, zaczęł, jeżeli w ten czas, gdy rozdawał jałmużnę, albo Chorym usługował, przyszedł kto, z przedniejszych Panow do niego, mając z nim co traktować, żadną miarą, niechciał ich słuchać, ale ich do słuchania z sobą zapraszał, y pospolicie mawiał: *Vbogim, nappierwsza rzecz ustawieć*. W wielkim tedy, miał Vbogich poszanowaniu, którym zawsze, chociażby y deszcz, padał, z odkrytą głową, dawał jałmużnę, y niemógł tego znieść, żeby kto miał złe traktować Vbokiego, albo słowem urazić, mówiąc: *że kto Vbokiego uraża, obraża BOGA*, według słow Prowerbiałisty: *Prov. 12. 10. 5. Kto gardzi Vbogim, gardzi Stworzycielem jego*.

1655 Co dzień, wielka koło niego ciżba bywała Vbogich, co mu się nigdy nieprzykrzyło, y żadney sobie dla nich pracy, y niewygody nieuciążał, ale się pokazywał bardzo welołym, y ułontentowanym z tego, usługując, y dając jałmużnę, wszystkim z ochotą. Często zaś, niż zaczął rozdawać Vbogim jałmużnę, których po czterysta bywało, kazał w Krucganku Kląźtornym, szeregami poklekać, y w przod pewne Nabożeństwa odprawić: a czasem ich Artykułow Wiary Świętey nauczał, y nigdy żadnemu nie dał darmo jałmużny, ale przykazywał iść do Kościoła, żeby za Dobrodziejow, Pana BOGA prosili, rozdając zaś jałmużnę,

kązdego, w czym napomniął. Kązdego dnia, dawał po puł bochenką Chleba; często też co gotowanego, y porcyą Winą. Ale na Wielkanoc, dawał po całym Bochenku, Chleba, y święcone jaję, każdemu. W zapusty też, obficie Vbogich opátrował. Sieroty małe, które dopiero jeść poczynaly, dziwując się wziętey na Chrzcie ich niewinności, osobliwym kochał affektem, y o święte jaję, dla nich się starał. Często się trącało, że Vbogim po dwa razy dawał jałmużnę, a tych co powiadali że niewzięli, mając za złe, że kłamstwem Pana BOGA obrażali, bardzo strofował; bardzo też y na tych następował, którzy biorąc pieniądze w jałmużnie, przeciwko intencyi Dobrodziejow, nagry je trącili. Niemógł y tego ścierpieć, żeby Vbodzy zdrowi, spulzczając się na jałmużnę, nic nie robili, przeto się starał, znaleźć im sposoby, iakby się z roboty rąk własnych żywili, starych zaś, ułomnych, słabych, kaleków, osobliwie Wdowy, dziećmi obłożone, choyniej ratował. Naostattek, taką była Miłość jego, ku Vbogim, że y sam własnych porcy nie jadał, aby tylko Vbokiego pośilił.

Bardzo żałował Vbokiego nągiego, 1656 dla czego nawet y pod czas Zimy, sam odzienie z siebie zdeymował, trzewiki zuwał, y inne rzeczy, do okrycia. Ciąła potrzebne, a Vbogich okrywał. Jeżeli mu kto, co z Sukien darował, zaraz to między Vbogich, okrycia niemających rozdawał, y widziany był raz, że jedney Sierocie potrzebney, płaszcz własny, z okną zrucił.

Pamiętając na radę Świętego AMBROZEGO, mówiącego, *de Off. 1657 lib: 3. Cap: 16. Trzeba oczy obracać na tego, który cie nie widzi, y szukać tego, który wstydi się być widzianym*. Przeto miał oko y na tych, którzy się wstydzają, prosić o jałmużnę. Dla tego osobliwie pod czas Zimy, za licencyą Przełożonego, chodził po domach, y w rzeczy potrzebne, domowych opátrował, wiele razy zaś niemógł sam wyiść, to jałmużny, przez kogo innego posyłał. Białogłowom, zostającym w mizeryi, pod Imieniem niewiadomym, jałmużny pieniężne politył,

y czyniże od mieszkaniá, zá nich zá-
stępował.

1658 Owe słowa Apostoła, często uwá-
żał, *ad Hebr: 13. P. 3. Pamiętajcie o*
Więźniach, iák współwięźniowie: Przeto
Vbogich Więźniow, z wielką Miłością
rátował. W każdy Wtorek, y ile ra-
zy przechodził mimo Kápitolium, dá-
wał im po całym bochenku Chleba.
Ná Wielkanoc zaś, przy Chlebie dawał
Święcone Jáje, á ná Zápusty, posyłał
dla wszystkich placki z Syrem. Dawał
też każdemu, Náuki Zbawienne, z mi-
łością, y do znoszenia Mizeryi, Sercá
dodawał, y żeby ná potym, lepiej ży-
li, nápominał.

Y róžmy do tych czas mówili, o
jego choyney ku Vbogim szczodroblí-
wości, ále iásniey obáczmy, grunto-
wną jego Miłość, dla ktorey niesfaty-
gowaną aż do Smierci pracę, służył
Chorym. Żadnego niebyło w Rzymie
Chorego, do ktoregoby iák go tylko
zawołano nieposzedł, w Chorobie nie
poćieszył, pobożnemi Náukami nie u-
kontentował, á jeźli się trařilo, że się
od jednych Chorych, do Konwentu
powracał, á do innych był zawołany,
nie niedbając, y ná swoje fatygę nie
uwážając, (chybá jeźli jeszcze Pacie-
rzy nie skończył) zaraz tam poszedł, y
z miłością y ochotą usługował Chore-
mu. Vmierałącym ustawicznie asysto-
wał, dłuze ich Pánu BOGV polecał, y
ná Smierć ich dysponując, pobożne y
przenikające Akty, z niemi, álbo nád
niemi mawiał, á niemal záwřze kłę-
zcząc: y zwykł był mawiać: *Chorych,*
nie słowami tylko, ale y Modlitwami,
trzeba ratować.

1659 Gdzie się zaś bárdziej wyřilała,
wyřoka y heroiczna Miłość Sługi BO-
ZEGO, osobliwie był tego dokument,
w Szpitalu Świętego JANA ná Láte-
ranie, ktory słusznie nazwać możemy,
obřernym y wřpaniałym Teátrem, Mi-
łości jego. Albowiem tak wřmie iák
y w lecie, żadnego dnia niebyło, (o-
procz Soboty) żeby z wielką pilnością,
á záwřze z odkrytą Głową, niemiał
Chorym służyć, y ich z niewypowie-
dzianą łagodnością, y twarży wesoło-
ścią náwiedzać, tam y sam biegając,
el Chorego do Chorego, áby wřzy-

tkim był do potrzeby. Wřytkim dá-
wał Náuki Zbawienne, y do znosze-
niá Chorob, ktore powiadał, z ręki BO-
SKIEY pochodziły, káždego z osobna
záchęcał, przeto zá jego Zbawienne-
mi rádami, y Náukami, wielu się Chorych
do Pána BOGA, náwracało. Kiedy
zaś w Szpitalu dawał Jáłmużnę, serce
w nim z poćiechy skákáło, y gdy mu
w ten czas kto przeszkádzáł, bárdzo się
o to smucił, przeto żadnego Pána choć-
by niewiem ná jakiey Godności będą-
cego, ná ten czas sřuchác niechciał, á-
le do podobney Miłości Chorym o-
řwiadczenia, záchęcał. Rozdávizy Jáł-
mużnę, trzymając w ręce KRVCYFIX,
wřytkich łóřká obchodził, y nim ká-
żdego żegnał, stárząc się potym, żeby
káždy Chory, Vkrzyżowanego Pána
JEZVSA, serdecznie ucałował.

Niepodobná wymowić, iák wiel 1660
kim áffektem, chorych w fetorách le-
żących, wrzodami obsypáných; ropą
ciekących, kochał, w nich delicye swo-
je znáydował, karmił ich włáwnemi rę-
kami, fetory wynosił, słowami łágo-
dnemi cieřzył, y z wielką im pilnością
ássystował. Do czynienia podobnych
Miłości uczynkow; drugich záchęcał,
y z jego nárawy, y przykładow, wie-
lu á wielu, z chęcią y ochotą chorym
służyło, ktorzy się Choremi, bárdzo
przedtym brzydźili. Tego náybárdziej
doznał ná sobie, Márgrabiá, FRANE-
CISZEK. MARYA Piccaluga, ktory
dla zábránia przyłáźni, z Sługą BOZYM,
poszedł z nim do Szpitála, gdzie mając
sám zaraz dáwać Jáłmużnę, kazał Mar-
grabiemu, aby Miřki z jedzeniem, ká-
żdemu choremu podawał. Vřuchał
Sługi BOZEGO, Márgrabiá, nie bez
wielkiego obrzydzenia, y bolenia gło-
wy, ktora gdy go po kilká razy pozym
z fetoru od chorych nábytego bolała,
ná jedno słowo Sługi BOZEGO, z
wielkim Cudem ozdrowiał. Dziwney
także rěczy, do wyrażenia słowami,
dostąpił, náwiedzájąc Szpital Białych-
głow, y chorym usługując, álbowiem
temuř samemu Márgrabiemu, przeciw-
ko jego powádze, żeby z białemigło-
wami nieprzeřawáł, pobożnemi námo-
wami wyperřwádował, Sługá ROSKI,
y że żadnych tentacyi nieuczuję upe-
wnił

wnił; żeby im usługował. Vczylnił Pán pobożny, do woli Męża BOZEGO, y służąc owym Biálogłowom w Szpitalu, nietylko żadney nieczuł sugestyi, ale uważając ludzkie mizerye, był wewnątrznie skruszony, y po odprawioney usługce, odszedł z wielką duszą pociechą. Przeto Margrabią, utwierdzony, temi dwiema cudownemi przykładami, na sobie doświadczonemi, na potym, zabrał większą ochotę, do służenia chorym.

1661 Wszytko, czego było Chorym potrzebą, zawsze miał na dorędziu, y często go widziáno, że przy sobie do Szpitala miewał, Chustki, Ręczniki, Czapki, które chorym niemającym rozdawał, a osobliwie Czapki, żeby w zimie na mrozach, głowy nakrywali. Ledwie się wierzyć może, iak miłe y żartobliwe wynajdował sposoby, żeby chorych ucieszył, a innych do służenia im, zachęcił. Przeto różnych czasow w Rok, osobliwie w Máj, y w Zápusty, starał się o Muzykę, dla rozerwaniá y pociechy chorych, w Szpitalu. A on tym czasem, ciesząc się z ukontentowania chorych, rozdawał im, Placki, Bułki, Obarżanki, frukta, y tym podobne rzeczy.

1662 Do tych także, którzy już przychodzili do zdrowia, wyciągala się, opátrzná Miłość Sługi BOZEGO, mając bowiem politowanie, nad Vbogiemi choremi, którzy ozdrowiawszy, wychodzili z Szpitala, y niemając po tym ratunku, często w też choroby, znowu wpadali, z niebezpieczeństwem życia, zabiegając temu złemu, fundował Szpital, y za Cudowną pomocą Páná BOGA, wszelkiemi potrzebami, do wygody ciała y duszy, obficie uprowidował. Przyimując zaś, do zdrowia przychodzących, naydłużej przytrzymował w Szpitalu, Cudzoziemcow, y Góspodárzow, pokiby, zupełnie do zdrowia nieprzyzli. Pierwszych ztey rácyi, boby zachorowawszy w drodze, niemieli od nikogo ratunku, drugich, żeby przez Smierć Góspodarza, cały dom, niemiał szkody. Co, że nie tylko miłościernie, ale y mądrze upatrował, każdy przyznać musi, przeto nie dziwna, że się Szpital, co dzień

bardziej pomnażał. Y tego niemożna zamilczeć, że przed wystáwieniem tego Szpitala, dla przychodzących do zdrowia, a bez ratunku zostających, szukał miejsca do przytulenia, pokiby do sił doskonałych, y do zdrowia nieprzyzli.

Oprocz tego Nášz Sługa BOSKI, 1663 nauczył się od Świętego BERNARDA, *Serm: 5. de Cana Domini. że Miłość nikogo z łona swego niepuszcza*, dla tego, w iakimkolwiek zasmuceniu będących, z wielką miłością cieszył, tak dalece, że nikt do niego, w nieszczęściu, albo utrápieniu nie przyszedł, któryby od niego z zupełną nieodszedł konfolacyą. Przez co, doskonale owę radę wypełnił: *Eccl: 7. V. 39. Nie odstępuy zasmuconych w ucisku, y trzymay z płaczacemi kompaniá.*

Nie mniej gorąca, ani mniej szczó- 1664 dra Miłość, Sługi BOZEGO, wydawała się także, w okazyach, y przygodach duchownych. Bo wielką duży żarliwością zdity, nietylko Zakonnym y Duchownym osobom, ale wszelkiey kondycyi Ludziom, nic z większą gorliwością nie reprezentował, iak obrzydliwość grzechu, Przykazań BOSKICH zachowanie, Bojaźń Paná BOGA, y to im w myśl głęboko bardzo w bijał, że tak żyć powinni, iakby tego zaraz momentu, mieli ráchunek Panu BOGV oddawać. Wszytkiemu siłami starał się o to, żeby każdego od Obrazy BOSKIEY odwodził, czego żeby łatwiej dostał, niektóre pobożne Xiążeczki, dla zabawy często rozdawał. Z jego duchowney rady, każdy w duchu większego doznawał postępk; Trafiło się, że Młodżian jeden, na wszystkie niecnoty rospasany, któremu Rodzice nic porádzić nie mogli, ani go na drogę zbawienną náprawádzić, za napominaniem Wielebnego Oycá, wшыtek się odmienił, y popráwił.

Ale oprocz tego wшыtkiego, to jest, 1665 naywiększa, co Miłość Sługi BOZEGO naybardziej wynosi, y Koronuje, je, że ustawicznemi niewczasami y pracami, zniszczony, stárością osłáblony, chorobami na zdrowiu nadwątłony, ni gdy w ochotnym świádczeniu Vczynkow miłościernych, tak duchownych, iak

jak doczesnych, nie ustał. Iowżem, ostatnią już Chorobą będąc złożony, y mając zawżse w sercu Vbogich, nigdy nieścierpiał, żeby ich Jalmużną minęła, ale ią przez inszego rozdawał, y gdy już prawie konał, nic wyraźniej y miley, przytomnym niezalecał, iak Miłość ku Vbogim. Jakiey zaś zaślugi, jest takowā Miłość Braterska, uważa Święty LAVRENTY JUSTYNIAN, In Pasc: Amoris Cap: 1. kiedy mówi: Bardzo wielkiey, y nieoszacowaney zaślugi przed BOGIEM, jest zachowanie Braterskiey Miłości, która kto jest oszodzony, całe Prawo CHRYSYVSOWE wypełnił, stał się Przyjacielem BOSKIM, y wszystkim Ludziom miłym.

1666 Do tąd widzieliżmy, w iak Wyłokim Stopniu, miał Sługā BOSKI. Teologiczne Cnoty. Teraz w nim Kárdynalne, doskonale osiągnięne, pokazować będziemy.

1667 Rostropność, która, jako jest Dyrektorką inszych Cnot, tak ią nypierwey uważać będziemy, tak w szczegulności, iako y w polpolitości, albowiem obie dwie, w studze BOSKIM, dziwnie jasniali. Pierwszą, przez którą się sam kto rządzi, z tąd jawnie bywa poznana, że dārem Rozumu, y Rādy oświecony, wszystkie nayskuteczniejsze środki zakłada, do dostąpienia Ostatniego Nādprzyrodzonego końca, y do tego je stosuje. Takā rostropnością, rządził się Sługā BOSKI, albowiem wżgārdziwszy, wszystkie rzeczy światowe, wszytek się na Vługę BOSKĄ poświęcił; y w Zakonie Karmelitāńskim, gdzie co rāz, bardziey ā bardziey, ćwiczac się w doskonałości, nietylko BOSKICH, y Kościelnych Przykazań, przez które dostępujemy Zbawienia, ale y Rad Ewangelicznych, wiernie przestrzegał, y wszystkie doskonale zachował. We wszelakich cnotach, pilnie się ćwyczył, tak dalece, że żywą Wiarā, stāteczną Nādzieją, ognistā BOGĄ, y Bliźniego, miłościā, ustawicznā Modlitwā, niezwyćieżoną cierpliwością, głębokā pokorā, wszystkich przewyższał, jakożmy już powiedzieli, y niżey mowić będziemy: przeto przyznać musimy, że wszystkiemi postępkami swojemi, bardzo rostropnie rządził.

Bardziey jeszcze druga Rostropność, 1668 w Studze BOSKIM iasniała, która spływa na dobro polpolite wielu innych, y która jest tym wyższā, im się bardziey, dla polpolitego wielu dobra podnosi, swoim włatnym wżgārdziwszy. Ta się zaś stācie wyższā, przez Dar Rādy, iako uczy Doktor Anielski, 2. 2. Quasi: 32. Art: 31. Z tad, że myśl ludzka, przez Dar Rādy, jest rādzona od DVCHA Świętego, staje się sposobnā, do rādzienia siebie, y inszych. Nāsz Sługā BOSKI, mając doskonałe poięcie, Rādy DVCHA Świętego, przyzwoite, y pożyteczne dawał rady kāżdemu, ktoremiby, mógł sobie zasługować, wieczne Zbawienie. Vbogim, nic częściey nie rādził, iako żeby Vbostwo, w samym Vbostwie, kochali, y przykładem CHRYSYVSOWYM, który lubo był, całego Swiata Pānem, jednak się chciał, narodzić, y umrzeć, w Vboństwie, y oni, z radością Vbostwo znosili: Kāplānom zalecał pokorę, y obyczaiow przystoyność, Zakonnikom zaś, pilność, w Zakonney Obserwancyi, y zachowanie Reguły, ā iako sam był, głównym prożnowania nieprzyjacielem, tak go wszystkim, nāwet y Swieckim, rādził mieć w nienawiści: przeto, kiedy między Zakonnikami, slyszal iakie prożne dyskursy, zaraz ie rozrywał, mowiac: że tak drogi czas, nie miał bydz na prożnych mowach strawiony, z ktorego, trzeba, oddac BOGOW, ścisly rachunek. Jakoż tak powiedzial Apostol: ad Ephes: 5. 15. Wważajcie Bracia, jako macie chodzic ostrożnie, nie jako bezrozumni, ale jako rozumni, okupiac czas.

Miał wielką biegłość y przezor- 1669 ność, do poiednania nieprzyjaciol, y do zgody dāwno między sobą porożnionych Familii. Do nawrocenia, zaś Grzesznikow, według okoliczności, miejsca, czasu, y osob, tak przyzwoite y skuteczne dawał rady, że wżytkich inklinacyami, do woli swojej rādził, dla tego się często trāfiało, że wielu grzesznikow, na drogę Zbawienia naprowadzał.

Niebieskiey Nāuki będąc pełny, 1670 że kto umie, miarkowac usła swoje, bardzo

dzo rostopny jest, Proverb: 10. Vers. 19 rza-
dco kiedy, co mowil; z iego zaś słow, y
rady, które zawsze, albo na Chwałę Bo-
ską, albo na pożytek były bliźniego, wy-
dawała się Mądrość BOSKA; co w nim u-
ważając Świeccy, y Zakonnicy, Mądre y
poważne Osoby, w rzeczach trudnych y
zawilich, do niego się, po radę schodzi-
li, ośobliwie, iż doznawali, że się ra-
dy iego, skutkiem pełniły: y nie tyl-
ko Panowie, ale nawet y Kardynałi,
y sam Ociec Święty KLEMENS
Jedenaśty, wiedząc o iego Niebieskiej
Rostropności, w potrzebach tak ducho-
wnych, jak y doczesnych, y w rze-
czach bardzo trudnych od niego rady
zaciągali; Y tak, widzimy to, że się
na nim spełniło, co mowi Eklezyastyk:
*C. 28. V. 29. Cześć Rostropny, będzie w
upodobaniu Panow.* Czego ze Sługa
BOSKI dostąpił, y od wielkich Panow
miał wielkie poważenie, iako mieli,
Święty FILIP NERYVSZ, Święty
PIOTR z ALKANTARY, Błogo-
sławiona KATARZYNA Rykcy, tym
samym, dochodzi się, wielką iego Ro-
stopność.

1671 Wielką także pokazywał Rostropność
w rządzeniu Konserwatorium, albo
Kongregacyi Pánien, zwanych *delle Vi-
peresche*, które pobożnymi Naukami,
w rzeczach do Zbawienia, y Chwały
BOSKIEY należących, informował,
iako też y w tym, że żadney rzeczy,
ile w ktorey była jaka trudność, nie
zaczął, póki wprzód od Oycy Światło-
ści, Pána BOGA, o pomoc, y o o-
świecenie nie prosił. Przeto Sługę BO-
SKIEGO, słusznie nazwać możemy
Błogosławionym, według Prowerbiałi-
sty Pańskiego, *Prov: C. 3. V. 14. Kto-
ry znalazł Mądrość, y obfitował w Ro-
stopność,*

1672 Ponieważ CHRYSYVS, rzekł u
MATEVSZA Świętego, *Mattb. 10. V.
16. Bądźcie rostopni jako Wężowie,* y
przydał zaraz, *y proście jako gołębie.*
Co złączył Pan, Sługą jego nierozłączył,
albowiem, zarówno był rostopnym,
y prostym; tak dalece, że lubo nie znał
się na Monecie, wszystkim jednak o
jasmużną prosił, nierostrzącając
ich potrzeby, dawał bez braku. Był
wysoce dowcipny, y w obyczajach do-

skonały, dla czego, wiary temn nie
dawał, żeby sobie miał kto z kim, o-
błudnie, y zdradliwie postępować, albo
fałsz iaki zmyślić, przeto wszystkich
wymawiając, nigdy o nikim opacznie
nie trzymał. Prostoty y niewinności,
był ośobliwym Przyjacielem, przeto
niewinniarką, y ptazki, ośobliwie ko-
chał, które często, do chwaleńia Pána
BOGA zachęcał, y nie raz się trącało,
że ptaszęta, zawołane od niego, iako
posłuszne, do niego nie bez Cudu przy-
latawały. Ztey zaś prostoty przedzi-
wney, nie miała się. Świątobliwość wy-
daie, iako mowi Święty AVGVSTYN,
*Epist. 142. Ktoś może być Świątobli-
wy, iako ten, który, ma Cnotę praw-
dziwey prostoty.*

Co do Cnoty w studze BOZY M¹⁶⁷³
Sprawiedliwości, ta że jest dwoiaka,
inśa generalna, inśa partykularna dwo-
iaka tę, w wysokim y heroicznym sto-
pniu, Sługą BOSKI zachował. A na-
przód Generalną, którą się nazywa,
prawną, bo przykazuje wszystkich praw
Obterwancyą, y ściągá się do wśzy-
tkich cnot, tę w wysokim stopniu, Słu-
gą BOSKI zachował. ponieważ BO-
SKICH, y Kościelnych Przykazań wier-
nie pilnował także y Praw Zakonnych,
w naymniejszym punkcie; y na wśzy-
tkich Aktach spólnych, zawsze widzia-
ny był. Nigdy w nim nie postrze-
żono, coby się zganić mogło, ale co-
dziennie, z cnoty w cnotę, wyżej á
wyżej postępując, był przykładem Za-
konney doskonałości, á do tego, wyda-
wała się w nim, wielka Miłość Pána
BOGA, y Bliźniego: á przeto, ponie-
waż według Apostoła, *ad Rom: 13. V.
11. Zpełność Prawa jest Miłość,* następ-
nie z tad, że Nász Sługą BOSKI, ko-
ry iakożmy widzieli, miał wielką mi-
łość, BOGA, y bliźniego, sprawiedli-
wość, z prawá, doskonale zachował.

Z niemniejszym usiłowaniem, ob-¹⁶⁷⁴
serwował sprawiedliwość partykularną,
która dysponuje Człowieka, na dobro
partykularne, jakiey osoby w szcze-
gulności, á tá się trzyma, w stáreczney,
y nieustającej Woli, oddać każdemu,
co iego jest. Tę sprawiedliwość, Słu-
gą BOSKI, wiernie zachował, y bár-
dzo żarliwy był, w iey zachowaniu,
albo-

álbowiem kiedy co kupował, iak co ofszacowano, zupełnie płacił. Rzemieślnikom, nigdy zapłaty niezatrzymał, kiedy się niektorzy przed nim skarzyli że im Pánowie, zaśługi zatrzymowali, bárdzo żarliwie o to, na Pánów następował, y mowił im, że lepiej zaśługi, y co komu należy oddać, niż pieniądze obracać, ná pobożne Vczynki. Kiedy go do chorych umierających, często proszono, zaráz się popietzał, a ieżli od ktorego usłyszał, że co chciał, do iakiego miejsca zapisać, a wiedział, że miał Sukcesorów Vbogich, perswadował mu, żeby ráczey, legacyi dał pokoy, a Sukcesorów w Vboſtwie niezostawiał. Sędziom, nie bardziey nie zalecał, iako żeby íprawiedliwość káżdemu czynili, y wiernie iey, nie idąc za respektom we wtytkim przestrzegali.

1675 Sprawiedliwość, ma do siebie niektóre cnoty przyłączone, iakie są, Pobożność, Obserwancyá, Przyjemność, Prawdá, y Wdzięczność. Temi wtytkami cnorami, dziwnie iasniał, Wielebny Oćiec ANIOŁ, bo co należy do Pobożności, z wielką ochotą miał się do tego, co należało do Chwały BOSKIEY, y do Náyświętszego SAKRAMENTV, gorące miał Nábożeństwo, y wielkim ku niemu pałał áffektem, a pámietaiąc ná słowá AVGVSTYNA Świętego, *Tract: II. in Joannem: bądźżeś poſilony ieżeli przyſta- piſz, uſtanieſz, ieżeli odſtapiſz; żadnego dnia nieopuſcił, żeby z gorącym Nábożeństwem, Mſzy Świętey, odprawić nie miał. Náyświętſzą PANNĘ oſobliwym kochał áffektem, ktorey Kápliecę, pod Tytułem iey Oczyszczenia, w przysionku Kłaſztornym, dla dáwności, iuż upadającą, włáſnym ſtaniem, reſtaurował, co było okazyą do więkſzey chwały y czci iey, ná tym mieyscu, ktorą codziennie pomnáżać, z wielką pilnością, ſtarał się. Wſzytkich także Świętych, w Niebie z BOGIEM kroluiących, oſobliwie Świętą MARYÁ MAGDALENĘ *de Pazú*, także ANIOŁA STROZA, miał w wielkim poſzanowaniu, iako też Świętych Męczenników, y ich Relikwie, za ktorých przyczyną, od ciężkiego przypad-*

ku, cudownie był wybawiony. Kościoły ná chwałę Pána BOGA poświęcone, miał w oſobliwym powáżaniu, do czego y inſzych pobudzał: ktore iako ſám powáżał, będąc w nich wielce nabożny, y z taką ciáłą ukłádnoſcią, że się zdał byđż ANIOŁEM, tak niemógł ſcierpieć, żeby Białogłowy, podczas Mſzy Świętey, álbo podczas wyſtawienia Náyświętszego SAKRAMENTV ſiádywały w Koſciele, przeto ich o to, z wielką żarliwością, ſtrofował,

Obſerwancyá, przez ktorą ſzanu-1676 iemy tych, ktorzy ná Zwierzchnoſciach zſtaia, była oſobliwą Cnotą, Sługi BOZEGO. Dla czego OYCV Świętemu, y inſzym ná Godnoſciach Kościoła Świętego będącym, pokorne, záwsze poſzanowanie czynił, y przeciwno Obmowcom, żarliwie się, za ich Honor zaſtawiał, iakożmy wyżej, pokazali. Przełożonym zaś, w ktorých sobie, ſamego Pána BOGA reprezentował, wielką oddawał rewerencyą, y ſkinienia ich nadſłuchował, ktore ochotnie pełnił, iako się niżej pokaże, gdy się mowić będzie, o iego Poſtuſzeńſtwie.

Łágodność, *ieſt to Cnota, przez* 1677 *ktora ſię kto, mile, y przyjemnie z ludźmi obchodzi; tą Cnotą Naſz ſługá BOSKI, oſobliwie, do podziwienienia iasniał. Albowiem bez wſzelakiego bráku, ze wſzytkimi ſobie, mile iák z Brácią poſtepowwał, zárownó z Pánami, y z proſtakami, z ubogimi, y z bogatymi. A lubo ſię do niego wiele ludzi, w róźnych Interessach, y potrzebách ſchodziło, nie go to nie ſturbowało, káżdego mile przyiał, przed nikim ſię nie zmarſzczył, z káżdym ſię łágodnie rozmowił, y káżdemu ſię według potrzeby, przyſługował.*

Prawda, ieſt Cnota, ktora ſię kto, 1678 *takim byđż w ſłowach pokazuje, y w akcyach, jako ieſt w ſamey rzeczy. Tę cnotę, miał doſkonale Sługá BOSKI, y nigdy choć zártém, żadnego fałſzu niepowieđział, nigdy Vſtá iego nie nie zmyſliły, y prawdziwie, mogą ſię o nim mowić, owe ſłowá, Máłachiáſza, Proroká. C. 2. P. 6. Prawo prawdy, było w uſtach iego, álbowiem, we*

wszystkich jego słowach, w uczynkach wydawała się sama szczerść, rzetelność, przeto bardzo następował na kłamstwa, y chciał żeby wszyscy szczerść kochali, y rzetelną prawdę mówili, często przytaczając, owe słowa CHRYSTVSOWE, *Matth: 5. P. 37. Niech będzie mowa wasza, jest, jest, nie, nie,* Tey Cnoty Godność, pokazując, Krolewski Prorok, w Psalmach, 14. *1. 2. y 3. y* wyliczając tych, którzy mają Nieba dostąpić, mówi: *Panie, kto będzie mieszkał, w Przybytku twoim, albo kto spocznie, na Górze Świętej twojej? kto chodź bez zmyły, y czyni Sprawiedliwość, ten, który mówi prawdę w sercu swoim, y nie czyni zdrady, w języku swoim.*

1679 Wdzięczność na koniec, jest Cnota, która nas obliguje, przyznać Dobrodziejstwo. od kogo odebrane, y czyli to usługa czyli czym podobnym, odwdziaczyć Dobrodziejowi. Ta Cnota, w Słudze BOSKIM, Sprawiedliwość wielce pomnażała: bo nie tylko Dobrodziejstwa chwalał w pamięci, nie tylko się za Dobrodziejów modlił, nie tylko im zawdzięczając łaski, odstępował, ale też wdzięczność swoją, podarunkami Duchownymi oświadczał, w Chorobach nawiedziąc, y cietząc. Z kąd się pokazuje, że Sługą BOSKI, tak Panu BOGV, iako y ludziom, wiernie, co należało oddawał, y wszystkie części Sprawiedliwości, tak Generálney, iako y partykularney, heroicznie wypełnił.

1680 Męstwo, dwojakie jest, to jest, odważyć się na co, y stać przy tym statecznie. Bo że dyktuje rozum, że dla obrony dobra iakiego, należy się mocno, y rozumnie opierać, potrzeba do tego śmiałości, czasem zaś, wytrzymania, y cierpliwości, aby się tak, skłonność woli, ku dobru cnoty, pokazała. Y ta jest Nauka, Świętego TOMASZA, Anielskiego Doktorá, że osobliwszy akt Męstwa, należy na wytrzymaniu. W obudwoch aktach, heroicznie sobie, Sługą BOSKI poczynął, albowiem fundując się na samej Nadziei w Panu BOGV, Mężnie się, na okazyje naytrudniejszy odwazał, ponieważ zaraz od dzieciństwa, puścił się na trudną drogę Cnoty, w której codziennie bardziej,

á bardziej postępując, tak wielki w niego postęp uczynił, że wzgardziwszy wszystkimi ziemskimi rzeczami, á Krzyż się chwycił, wzytek się w Zakonie Karmelitańskim, na usługę Pánu BOGV poświęcił, gdzie pilnując ustawicznie, dostąpienia doskonałości, nie tylko Przykazań BOSKICH, y Nauk CHRYSTVSOWYCH, ale y rad Ewangelicznych, heroicznie przestrzegał: Co iak jest trudna, y iakiego Męstwa potrzebuje, zważył *Sanctus Laurentius Justinianus*, mówiąc: *Wzgardzić wszystkimi Światowymi rzeczami, przez całe życie swoje Krzyż nosić, dla dostąpienia doskonałości Cnot, codziennie Wojnę samemu sobie wypowiadać, y obciąć nie tylko Przykazania, ale y rady CHRYSTUSOWE zachować, wcale jest dzieło trudne.* Iowżem iak mówi Święty BERNARD: *Wstąpić do Zakonu, y Profesję uczynić, jest Akt, takiego Męstwa, że się może zównać z Męczeństwem, jeżeli nie przez wylanie krwi, to przez różne inne sposoby, które, ciału, y oraz duszę dręczą.*

Dowodzą także odważnego Męstwa w trudnych rzeczach, Sługi BOZEGO, tak wielkie dzieła, które na siebie przyjął, y dla Chwały BOSKIEY dokończył, tak wiele podjętych prac, na pożytek bliźniego, tak wielkie starania, w upraszaniu y rozdawaniu Jalmużn na Vbogich, náostatek, codzienne, zimą, y latem, obchodzenia Szpitalow, tak Świętego JANA na Láteranie, iako y drugiego, w którym zostawali, przychodzący do zdrowia, gdzie bez odpoczynku, ochotnie y ustawicznie, tam y sam biegał, wszystkim usługował, wszystkich chętnie ratował. Które wszystkie dzieła, bez wątpienia, wielkiey potrzebują umysłu rezolucyi, y bez daru osobliwego Męstwa, niemogą być uczynione.

Rowne także w odważnym znoszeniu przeciwności, Męstwo, y cierpliwość, pokazywał Náš Sługą BOSKI, schodziła się co dzień do niego, niezliczona liczba Vbogich, jedni się naprzykrzali, drudzy przeciw niemu szemrali, jednak nigdy się na nich nie obruszył. Przychodziły do niego, w interesach swoich, różne osoby, przy-
mował

1683 mował ie bez nárzekanía, zgoła, wszytkich Vbogich, mile przyjmował, y cieszył.

1683 Jawniey się ieszcze, wydawała iego Cierpliwość, w znośzeniu uciskow, utrąpień, przeciwnych okazyi, y strofowania Przełożonych które wesołą twarzą znośił, mając ie sobie, za osobliwe dary, dla więkzey zasługi, od Pana BOGA dane, z ktorego woła, we wszytkim się zgadzał, y z wielką wdzięcznością dziękował mu, za wszystkie dopuszczenia. Ciężko także, y Szatan następował na niego, co sługa BOSKI, mężnie wytrzymował, y zawsze z niego chwalebnie tryumfował, wzięwszy na siebie Pancerz Wiary, y zastawiając się, tarczą, Vkrzyżowanego JEZUSA. Z tych tedy tryumfow, z Szatana mężnie odniesionych, wydaie się wielką Sługi BOSKIEGO Cierpliwość: według Świętego JAKOBA *Apta. in Epi. Cathol. Cap: 1. V. 2. & 3.* który mowi: *Za wszelką radość, poczytajcie to sobie, Bracia moi, gdy w różne pokusy wpadniecie, wiedząc, że proba Wiary Waszey, Cierpliwość sprawuje.*

1684 Będąc ciężkimi Chorobami y boleściami przyćśniony, zdając się na woła Pana BOGA, nie tylko statecznie, ale y wesoło je znośił, y tak za nie Panu BOGV dziękował, iakby nieczuł żadney boleści. Z tąż wesołością odniósł ranę w głowie, kiedy upadł na ziemię, w Forcie Klatztorney, Vbogim Jałmużnę rozdając. Przeto Sługa BOSKI, będąc niepodobney do wierzenia, pełen Cierpliwości, dziwnie innych zachęcał, do Mężnego znośzenia, Vciskow y utrąpień, powtarzając często, owe słowa AVGVSTYNA Świętego: *Tu piecz, tu siecz, tu nie przepuszczay, żebyś na wieki przepuścić, y dodawał, że przez doskonałą w własnych utrąpieniach, y uciskach, Cierpliwość, z wszelkim zgadzaniem się z Wola Pana BOGA, otwiera się każdemu łatwa droga, do dostąpienia Chwały Nubieskiej, według owej Obietnicy CHRYSOSTUSA, Luce 21. V. 19. W Cierpliwości Waszey, odjedźcieżycie dusze Wasze.*

1685 Dotrwanie zaś, które nie tylko Męstwo, ale y inne Cnoty koronuje, w Naszym Słudze BOSKIM, wylokie

się pokazuje, albowiem, nie przez iaki krotki czas, ale przez całe życie swoje, nieznośne prace, statecznię podejmował; tak dalece, że nigdy w staraniu się o Chwałę BOSKĄ, o ratunek bliźniego, o pomnożenie się w Cnotach Świętych, y uczynkach pobożnych, nie ustawał, iako się o tym niżej powie, z kąd każdy pozná, że Sługa BOSKI, był wierny aż do śmierci, y odebrał Koronę życia.

Powściągliwość, znaczy iakieś ułożenie, albo pomiarkowanie, które w akcyách, y Pasyach ludzkich, rozum układa, y do niey należy temperować, wszystkie affekcy, y odpór im dawać. W tey Cnocie, dziwnie był doskonały, Należ ANIOŁ, który przez ustawiczne ćwiczenie się w Cnotach, tak nad wszytkimi Paslyami, wziął gorę, że więcej w nim niepowstawały, albo ieżeli się cokolwiek powstawać zdaly, zaraz gasły. Nieznac bowiem w nim było, żadnego pomieszczenia, zawsze się zdął iednaki, wesoły, ułożony, iednego się statecznie trzymający, samym Panem, BOGIEM szczegulnie się kontentuujący, od wszelkicy ciekawości, y ducha rozwolnienia daleki. W tym tedy, doskonałym ułożeniu Paslyi, y umartwieniu, znayduie się wielka odwaga, iako naucza Święty TOMASZ Anielski, z Kárdynałem Laurem, którzy się zgadzają: *Wszyscy Wierni, ile mogą, usiłują sprzećdiwać się Passjom, y dawać im, odpor, ale bardzo do tego, niewiele ich przychodzi, przeto, którzy tego dostępuia, nazywaią się Rycerzami, y BOGV podobnemi.*

Taż sama powściągliwość, pokazywała się w nim, z dziwney, w iedzeniu y w pićiu wstrzemięźliwości. Na południe inszego posiłku niezażywał, oprócz iárzyn, y legumin, y to nieśmaczno zgotowanych, potraw zaś; które Zgromadzeniu dawańo, z umartwienia nie iadał, tylko ie za licencyą Przełożonego, albo między Vbogich rozdawał, albo też brął za nie dwa Bochenki Chleba, dla Vbogich; na wieczor zaś, nic wcale nie iadał. Kiedy go na Obiady proszono, bardzo mało, czego zażywał, a wszytek myśląc o Vbogich, prosił, żeby mógł co wziąć dla

dla nich. Ná ostatek, tak będąc wstrze-
mieźliwym, uśilnie się z tym ukrywał,
lubo go sama postać powierzchowna
wydawała, że go tylko były kości, a
skurą, y w wielkim podziwieniu było
u wszystkich, że Mąż BOSKI, tak os-
tremi postami wysuszony, y wynisz-
czony, mógł tak wielkie prace, y nie-
wygody, podeymować, y znosić.

1688 Do tych dobrowolnych wstrze-
mieźliwości, y inſze Ciała udręczenia
przydawał. Po kilką tylko godzin, w
nocy sypiał, y to wsparzył się na łas-
weczce, albo kámienu, a ostatek nocy,
albo ná Pácierzach uſtynych, albo ná
Bogomyślności, albo ná Izyćiu Szkąple-
rzy trawił, które na pomnożenie Ho-
noru Náyświętſzey PANNY, rozda-
wał. Podczas zimy, y mrozow, żeby
bardziej Ciała utrapił, złego, y wy-
tartego odzienia poſpolicie zażywał. W
Lecie zaś, kiedy bardziej Słońce páł-
ło, do Szpitala na poſtugi, iak na os-
chłodę chodził, y zwyczajnie mawiał:
*że Ogień Czystowy, nierównie ieſt w ſobie
gorętszy.*

1689 Między inſzemi Cnotami Moráln-
mi, Poſtuſzeńſtwo prym trzyma, albo
wiem przez tę Cnotę; iako uczy Do-
ktor Anielfki, *zapiera ſię Człowiek, dla
Pana BOGA, właſney Woli, która ſobie
nad inne największe dobrá, przekłada,*
dla tego Święty LAVRENTY, J V.
STYNIAN, dał Poſtuſzeńſtwu, tę de-
finicyą: *że ieſt zaprzemieniem ſię właſney
Woli, ſprzeciwianiem ſię właſnemu zda-
niu, y dobrowolnym poddaniem ſię pod
cudze zdanie.*

1690 Tę Cnotę, doſkonale Sługá BOSKI
zachował, albowiem Przełożonym, kto-
rych oſobliwie ſzanował, y ząwſze z
odkrytą głową z niemi rozmawiał, wła-
ſną Wolę ze wſzytkim oddawał, y nie
z Woli ſwoiey, nieczynił, tylko wczym
była Wola Przełożonych. Dla tego, w
każdey rzeczy czekał ſkínienia, y choć mu
co przeciwnego roſkazano, zaraz oſlep,
bez narzekania, z wielką ochotą, y
weſołoſcią czynił, pełniąc doſkonale,
co Święty BAZYLI, przykazał w ſwo-
ich Konſtytucyach, Cap: 20. *Zakonnicy,
niech będą z chęcią poſtuſnemi, Przeło-
żonemu ſwemu, ani ſię niech o to niepy-
taia, co im roſkazuie, ani niech cieká-
wie nie roſtrzaſaia, co im przykazał.*

Wſzytko z zaſługą Poſtuſzeńſtwa¹⁶⁹¹
chciał czynić, przeto kiedy go często do
Chorych zapraszano, lubo na to był na-
znaczony, nigdy jednak nogą nieſtąpił za
prog Kláſztoru, poki od Przełożonych,
ktorych Woli, wſzytek ſię poddał, nie o-
trzymał licencyi. Na Aktach Chorow y
y innych zwykłych całemu Zgromadzeniu,
z wielką pilnoſcią, ząwſze bywał, że-
by zaſługi Poſtuſzeńſtwa nie tracił,
a lubo uſtáwicznie był zatrudniony,
Vbogich, y Chorych, uſługami, żadney
jednak powinnoſci, právem opiſaney,
nieopuſcił, przeto Wyſokie ieſo Poſtu-
ſzeńſtwo, u wſzystkich było w podzi-
wieniu.

Vboſtwá Ewángelicznego, pilnie¹⁶⁹²
bárdzo przeſtrzegáł, które nie tylko ſo-
bie oſobliwie poważáł, ále go też, ſa-
mym uczynkiem pełnił; ná którego ſię
wſzytcy, iako ná Zwierciádo, Vboſtwá
práwdziwego, zápatrowáli. Kiedy in-
ſzym Zákonnikom, pieniądze ná Hábity,
y ná inne potrzeby, do odzienia dawał
no, z dochodow Zgromádenia, on ich
nigdy bráć niechciał, iako też, y tych
pieniędzy, które mu, ná Vbogich ofia-
rowáno, nigdy u ſiebie nie miał, ále ie-
zaraz, komu inſzemu, ná złozenie, y
ſchowánie oddawał. Idąc zá rádą CHRY-
STVSOWĄ, Luc. 9. Cap. 4. *Nie mieſcie
dwojakiego odzienia:* jednym ſię tylko Há-
bitem kontentował; y to poſpolicie, łá-
tánym y wytártym, a ieſli mu nowy
Hábit ſpráwiono, nie chodził w nim,
ále zá licencyą Przełożonego, dawał go
Vbogim. Celá ieſo, oprócz żywnoſci
dla Vbogich, bardzo ubogá była, w kto-
rey nic nie było, tylko Stoł proſty,
ſromiány ſtołek, podnozek iuż právie
ſpruchniały, do klęczenia, y dwie ſtáre
ſzuſłády, z ktorych w jedney, chował
Chleb, dla Vbogich, w drugiej Ciáſtá,
w bułki robione, ná poſilenie Chorych,
albo inne podobne rzeczy, takze kilká
Obrazkow pápierowych, y nic wiéczy.
Miał do tego, ſoſzko bardzo wáſiuchne,
y jednę poduſzkę ſromą nápcháną, poſta-
nia záć lniánego, iako to pierzyn, y prze-
ſciádeł, nie zażywał, ále miał dwa ko-
ce wełniáne, ná ktorych, po długich
koło Vbogich, y Chorych, dziennych
uſługách, bardzo krótko ſpoczywał.
Bárdzo też, do záchowánia Cnoty Vbo-
ſtwa,

stwa, innych prowadził, y zachęcał, przeto, niemógł go nikt namówić, aby Oycą Świętego KLEMENSA Jednastego, u ktorego miał wielką Akceptacyą, prosił o co, dla Siostrzeńcá swego. I dla tego, Należ Sługá BOSKI, słusznie mógł z Dawidem mówić: *Psalm: 69. v. 6. Ja zaś nie niemającym, Wbogi jestem.*

1693 W pilnowaniu Czystości, wielkiego starania przykładal, czego się ztąd dowodzi, albowiem zaraz z młodu, chronił się swawolney, rowiennikow swoich kompanii, od dyskursow nieprzyzwoitych uchodził, od konwersacyi Białych głów, choć y krewnych swoich uciekał, iako się wyżej powiedziało. Podrozszy zaś, y iuż do Zakonu wstąpiwszy, z mowy, z twarzy, z oczu, z chodu, y ułożenia Ciąła, y z wszelkich Akcyi, dziwną skromność, y układość pokazywał po sobie, tak dalece, że patrzącym na siebie, zdał się być, nie tylko Imieniem, ale samą rzeczą Aniołem, y wszystkich do zbudowania, y poszanowania pobudzał. W wysokim tedy stopniu, iako Anioł, kochał się w Anielskiej Cności Czystości, z ktorego Vst, nigdy, nikt, y jednego słowa nie słyszał, żeby choć podobieństwem, miało być, mniej przyzwoite, na mowy zaś, y szpetne dyskursy, wszytek drzał, y przed nim uszy zatykał, y na niewstydliwie mówiących, żarliwie następował. Proźnościami Białogłowskiemi, nieskromnościami, y obnażeniem pierśi, bardzo się brzydził, y z ustroionemi, do zbytku, białogłowami, żadnym sposobem mówić nie chciał, albo jeżeli mówił, to szczególnie z tej racyi, żeby ich surowo strofował. Jeżeli po Mieście chodzące Pannienki obaczył, nie mógł ścierpieć, żeby im tego do brze nie zganił, y pilnowania Czystości, iako nąbárdziej nie zalecił. Do wszelakich nieprzyzwoitości, mając wielką nienawiść, wszystkie okazy, do Obrázy Pána BOGA, starał się żarliwie oddalać, y gdy usłyszał, że między Koloskami, wylaniem Krwi Męczennikow poświęconemi, wiele się działo wszeteczeństwá, wyiednal u Oycá Świętego KLEMENSA Jednastego, że to miejsce, kazał do koła obmurować.

1694 Zkąd u wszystkich, tá o Słudze BOSKIM paspolita była opinia, że niewinność

na Chrzcie Świętym odebraną, nienaruszoną, aż do Śmierci zachował: a ztym, nie Imieniem tylko, ale samą rzeczą był Aniołem, *ponieważ Cnota Czystości, Anioła czyni z Ciałowika*, mowi Święty BERNARD: *de Morib: Episcop: Cap. 3.* y Anielski DOKTOR, cytując Świętego AVGUSTYNA, tak o tej Cności mowi: *Panienstwo, przewyższa natury ludzkiej Kondycyę, przez ktore stoją się ludzie podobni do Aniołow; większe jednak jest zwycięstwo Pannien, niż Aniołow, bo Anieli żyją bez Ciąła, Panny zaś w Ciele tryumfują.*

Wszelakich Cnot Strážniczka, y O. 1695 zdobą, Pokorą, bardzo obfita była w Słudze BOZYM, tak dalece, że wszystkie jego słowa, y uczynki, nic innego niepokazywały, tylko bardzo głębokie, samego siebie uniżenie. Albowiem mało o sobie rozumiejąc, ile razy z Konwentu wychodził, albo się do Konwentu powracał, zawniż kłękawszy u Nog Przełożonego, z pokorą wielką prosił, żeby mu odpuścił, tak wiele defektow, w Zakonney Obserwancyi popełnionych, y oraz żeby mu dał Oycowski błogosławieństwo. Spotykając się zaś, z Zakonnikami, pokornie prosił ich, mówiąc: *ponieważ jestem tak wielo grzechami obciążony, proszę pamiętać o mnie, we Mszach Świętych, y w Modlitwach Własnych przed BOGIEM.* Podobnym sposobem postępował sobie z Vbogiemi, rozdając im jałmużnę, prosił ich bowiem zaraz, żeby się za nim przyczyniali do BOGA, o odpuszczenie grzechow, ktoremi Maieństw Jego, obrabiał.

Zadney sprawy nie zaczynał, poki 1696 się pierwey, z inszemi, choć Młodzie mi od siebie nie narádzał, co czynił z pokory, y máłego rozumienia o sobie. Zkąd się w nim dowodzić może, wielką Pokorą, albowiem mowi Święty BERNARD, *Serm: 4. in Epiph. Dni: Wielkiej pokory jest, pokazać się niższemu, albo równemu, niższemu; Największą zaś, y zupełną jest sprawiedliwość, niższym się pokazać, chociaż y niższemu od siebie.*

Ludzkie pochwały, ukłony, y po 1697 szanowania, ktore mu czyniono, miał w wielkiej nienawiści, y uciekał przed niemi

niemi. Dla wielkiej Świętobliwości jego, tak na Solemnnych Processjach, iak na publicznych drogach, schodzili się ludzie do niego, y iedni, nazywali go Świętym, inși się do iego Modlitw udawali, co ile razy postrzegł, czynić im tego nie pozwalał. Tak zaś Sługa BOSKI, żałofny był, na te ludzkie uszanowania, y applauzy, że tego y wyrążyć nie można, przeto z rozkázania Oycá Świętego, nie chodził na publiczne Processye, á iezli wychodził do Szpitalá, na usługi Vbogim, tedy unikając ludzkich applauzow, ścieszkami niewiadomemi, y dalekiemi, chodził. W ktorey okoliczności, naśladował doskonałe, pokorę Świętego FRANCISZKA, o którym, w Życiu pisze Święty BONA--WENTVRA: *Prawdźwie pokorny, chce byđz zá náyliźszego poczytany, cieśy się z wzgardy swojej, w tym tylko wyniośty, że pochwałami gardzi.*

1698 Będąc tedy dalekim od wszelkiej Chwały, y uszanowania ludzkiego, pragnął náybárdziey, byđz wzgardzonym. Przeto czynił, iako nayspodleysze usługi, odarto y nikczemnie chodził, iako się wyżej powiedziało, á lubo się często schodzili do niego Wielcy Pánowie, dla wielkiej opinii Świętobliwości iego, nie tak to sobie powązał, iako z Vbogiemi, we dnie y w nocy prześlawać, y ustawicznie służyć im. Zeby się u innych podał w postpozycyá, czasem w Szpitalu z Vbogiemi tańcował; y wiele rázy Xiążąt, y przednieyszych Pánow, do Szpitalá, na Vroczyśtości, ktore sprawiał, zapraszał, to z pokory y prostoty, dawał im znáć, żeby się schodzili, przez Stolarza. I z tą się osobliwą pokazuie Pokorá, iako uważa SAC. CHVS, *de signis Sancti: sec: 5. C. 5. P. 352. Kiedy kto pokornych rzeczy pragnie, pokornych, y Ubogich kocha, w podłym oddzieniu chodzi, pospolitych bez wysmienitości potraw zażywa, z pokornemi prześłaje, y między Ubogiemi zostawáć, má sobie za delicye.*

1699 Strosfowania, obelgi, krzywdy sobie uczynione, miał za osobliwe pociechy, nie ináczey, tylko iakby z nich, miał náywiększy pożytek: co sobie GRZEGORZ Święty bárdzo poważa, kiedy mowi: *Nie wielka to rzecz, upokarzać*

się tym, którzy nas śanują bo to y każdy świecki czyni, ależmy się tym náybárdziey upokarzać powinni, od których co cierpiemy. I Święty ANZELM powiáda: Szósty Pokory stopień jest, gdy się kto czując ukrzywdzonym, tak to cierpliwie znosi, jak by náywiększy pożytek odebrał.

Głębszą Pokorę pokázował, kiedy 1700 dary Niebieskie, ktoremi aż do czynienia Cudow był ozdobiony, iak w krotce pokážemy, á osobliwie Cudowne rzeczy pomnożenia, ukrywał przed ludzkimi oczami. O tym stopniu Pokory, mowi Święty BONAVENTVRA, *de Prof: Relig: lib. 2. Cap. 33. Trzeci stopień Pokory jest, kudy Człowiek mający wielkie Cnoty, y Dary, będąc w Godnościach, nie się nie wynosi, nie sobie nie przywłaścza, ale to zupełnie, na tego wśytko zlewa, od ktorego wśelkie dobro pochodzi. Tak tedy cokolwiek się do tąd powiedziało, y wiele inśzych rzeczy, wysoką Pokorę Sługi BOZEGO, oświadczaia.*

Pokazawszy tedy, tak wiele heroiczych Cnot, Sługi BOZEGO, trzeba ieszcze pokazać, wielkie nádprzyrodzone Dary, ktoremi iako drogiemi kleynotami, podobáło się BOGV, ozdobić duśę Sługi twego.

Proróckim Duchem, udárowány będą 1701 dąc, wiele przyślych rzeczy, od ludzkiej wiadomości ukrytych, za objawieniem BOSKIM, opowiadał, ktore się potym, w samym skutku prawdziły: co wielu Świádkow potwierdziło w Processie; á tu dla krotkości, dwa się tylko kładą dowody. Pierwszy, że na trzy lata, przed Śmiercią, KLEMENSA Jedenástego, Oycá Świętego powiedziało, że Kárdynał *de Comitibus* będzie Papieżem, y tak się stało, że został, nazwany INNOCENTY Trzynásty. Drugi dowód, że kiedy się w Węgrách, wszczęła Wojná, między Kátolikami y Turkami, wiedziało, y powiedziało, z objawienia BOSKIEGO, że po wielu utárczkách, Chrześcíanie wygrają, y zwyciężą, co się y w skutku stało. Z dáru tedy Proróctwá, bierze się wielki dowód Świętobliwości, iako mowi Kárdynał BONA, *de disc: Spirit: Cap. 17. Num: 7. Parag: 5. W zła duśę nie wniázie Madrość, y nie będzie mieśkát w Ciele, grzechowi podległym, ale się do duś Świętych przynosi,*

nośi, przyjaciółami BOSKIEMI, y Prorokami czyni: co samo potwierdza, *Seacchus*, kiedy przydaje, *de Not: & sing: Sancti: że Dar Proroctwa, przynosi skutek, Beatyfikacyi, y Kanonizacyi.*

1703 Był także ozdobiony od Pana BOGA, łaską, przenikającą skrytości serc, y rzeczy nikomu niewiadomych, z których, wiele bardzo tajemnych, y tajemnic pełnych, y do poznania bez objawienia BOSKIEGO niepodobnych, nie bez podziwienia wiedział, y przed czatem odpowiedział. Co że dostatecznie może próbować, Świętobliwość Sługi BOZEGO, więcej niż szesnastu Świadców, w Proceście zeznało, y dowodziło, ponieważ rzeczy tajemne, y prawdziwe, światłem Mądrości swojej, sam BOG tylko przenika, według *Prowerbiałisty Cap. 16. Waznikiem Duchow sam Pan jest. y Hier: 17. Złe jest Serce ludzkie, y nie przeniknione, ktoż je pozna, Jā Pan doświadczejacy Lędzwi, y przenikajacy Serca.*

1704 Jasniał także darem, do wierzenia, y wymowienia nic podobnym, pomnżania rzeczy, do żywności należących, ponieważ bardzo często, kiedy służył Chorym w Szpitalu S. Jana, y rozdawał jedzenia, w jednym Rękawie jego, cudownie rośły, tak dalece, że małym kawałkiem, mógł prawie niezliczone Ołoby, do sytości karmić, jako z własnego doświadczenia, pietnastu, a z widzenia, bardzo wiele Świadców, autentycznie świadczyło, coby długo było wyliczać; przeto w tej materji dwa tylko przykłady kładziemy. Pierwszy, że cudownie w Rękawie Hábitu swego znajdował, czego komu było potrzebą, przeto nie raz się przytrafiło, że rozdawali Chleb między Ubogich, jeżeli się trafił jaki Ubogi, co Chleba jeszcze niewziął, wiele było potrzebą, znajdował go Sługa Bołki w rękawie, y wyjąwszy rozdawał. Iowšem tenże Rękaw, widział się bydź, rzeczy rodzący, z którego dojrzałe owoce, choć nie według czasu, dobywał, jako się trafiło w Listopadzie, że z tegoż Rękawą, dobył świeżego Karczochą, y dąrował go, Mátce JANA Baptysty Pikkalugi, jako tenże sam świadczył. Drugi przykład, że Studnią, którą już prawie była wyschła, y zgnilizną śmierdzącą, za przyczyną Sługi BOZEGO, znalezioną była pełną wody czystey y

pachniącey, zewzgd jak Fontaną płynącey. Te tedy y inne rzeczy w Summariusz wyrażone, pomnożenia potrzeb do żywności, do pierwszego Stopnia Cudow należą, ponieważ wcale, przewyższają moc Natury stworzoney, iako z Świętym TOMASZEM, y z innemi Teologami, przyznali Audytorowie *Sacra Rota*, w Relacyi Kanonizacyi Święcy TERESY. *Art: 2. de Mirac: in Vita. Mir: 1.* y Świętego IZYDORA *Agrykoli, de Mirac: in Vita. Mir: 2do.*

Do osobliwego także, Cnot wży-1705 tkich, ktoremi Nasz Sługa BOSKI jasniał, kompletu, przystała publiczna, y jawna sława Świętobliwości jego, którą żyjąc miał u ludzi, wszelkier kondycyi. Albowiem nietylko ludzie, prości, ale y ludzie Mądrzy, Vczeni, poważni, Szlachetni, Náypierwsi, Duchowni Swieccy, y Zakonnicy, Sługę BOZEGO, iako Świętego szanowali, do nog przyklękali, polecając się Modlitwom jego, y z Nabożeństwa, Hábitu jego kawałki ustrzygali, y całowali, y o co z rzeczy jego prosili, y za Relikwie chowali, y szanowali. Wiele razy wyszedł z Konwentu, wielki śięgmin ludzi zbiegał do niego, nie bez znakow, wielkiego uszanowania, osobliwie w Proceściach, przeto dla uniknienia tumultu od ludzi w pomienionych Proceściach, iako się wyżej powiedziało, dyspensował z nim OCIEC Święty, żeby na nich niebywał. Nawet u samych Wielkich Panow, Kárdynałow, Xiążąt, Prałatow, jego Świętobliwość, w wielkiej była opinij, którzy go jak Świętego szanując, radzili się w sprawach zawilych; trudnych, y do iego Modlitw, y przyczyny, usilnie y pokornie udawali się. Xiążę Kárdynał TOMAZYUSZ, (ktorego też Beatyfikacyi, y Kanonizacyi, sprawa, jest w Świętej Kongregacyi Rituum, osobliwie Sługę BOZEGO poważał, y szanował, y z nim, nawiedzał Siedm Pryncypalnych w Rzymie Kościołow. Nie w mnieyszej powadze y Opinij, był u Oycā Świętego KLEMENSA Jedenaściego, który publiczne Kościoła Świętego potrzeby, Modlitwom jego polecał. Xiążęta także Bawarskie, y Xiężna de Baden, jego Świętobliwością

ścią pobudzeni, do Szpitala Świętego JANA, chodzili, y przykładem Sługi BOZEGO, Chorem z ochotą służyli.

1706 Ta powszechna Sława Świątobli-
wości jego, jeszcze bardziej urosła,
kiedy ostatnią Chorobą, był złożony.
Albowiem sam OCIEC Święty, który
się co dzień o jego zdrowie pytał, Kar-
dynali, Xiążęta, każdego dnia, posyła-
li do niego, y tak wielką ludzi frekwen-
cyą, schodziła się, nawiedzać go w
Chorobie, że aż OCIEC Święty przy-
kazał, aby tylko Osoby potrzebne, do
Celi jego, przypuszczali.

1707 Ani ta kwitnąca, y nieustająca Sła-
wa; heroicznemi Cnotami, y wielkie-
mi Cudami potwierdzona, ostygła, ál-
bo zmniejszona była, álbo miała w
czym, iakie kontradykcyę, ále się co
dzień pomnażała, y po dalekich Pro-
wincyách, cudownie roschodziła, tak
dalece, że pospolicie zewsząd, o rzeczy
jego, proszono za Relikwie, nawet y
od tych samych, którzy go nigdy nie-
znali, y niewidzieli; zgół wszyscy,
bez kontradykcyi, nie bez zna^{ow} wiel-
kiego ufzanowania, Świętym go nazy-
wali.

1708 Tak wysoką Wielebnego Oycy A-
NIOŁA Świątobliwość, wielą publi-
cznemi świadeństwami, od ludzi potwier-
dzoną, jeszcze za żywota Sługi swoje-
go, chciał Pan BOG potwierdzić, y o-
zdobić Cudami, z których wielu, jest
zebranych trzydzieści dwa, w summa-
ryuszu, pod liczbą dwudziestą pierwszą,
do którego, pobożnego, y ciekawego
Czytelnika, odsyłamy. Z Cudów zaś,
że się prawdziwa Sługa BOZEGO Świą-
tobliwość dowodzi, wątpić nie trzeba,
według Nauki, Doktorá Anielskiego;
3. 2. 2. 278. Art: 2. *Drugim sposobem*
wzięte Cuda, nie bywają czynione, tylko
od Świętych, do których Świątobliwości o-
głoszenia, dzieją się Cuda, albo za życia
ich, albo też y po Śmierci.

1709 Jakie było, Należego Sługi BOZE-
GO Życie, taka też y Śmierć była, to
jest Sławna, Świątobliwości pełna, pu-
bliczna, y iakiej wyciągają Dekreta
Generalne, pag: 53. Albowiem ustawi-
eznemi, y nieznosnemi, ná usługach
Miłości bliźniego, pracami, y niewczá-
fami, zniszczony, starością, ná siłách
osłabiony, poznawszy, że już czas nád-

chodził szczęśliwych przenosiń swoich,
z ziemi, do Niebá, różnemi podobień-
stwami, y słowami nie bardzo wyrá-
żnemi, bliską Śmierć swoją opowiadał;
osobliwie zaś wiedząc o bliskiej Śmier-
ci, na pięć dni, przed Chorobą, poszedł
do Oycá Świętego, KLEMENSA
Jedenastego, prosić o Błogosławieństwo,
y potym iedząc Obiad, u Opatá *Forss-*
ná, z którym miał wielką przyjaźń, z
objawienia BOSKIEGO, powiedział
mu, swoją, y jego Śmierć, że w jeden
dzień przypadnie, co się stało, iak Wie-
lelebny Ociec powiedział.

Roku tedy 1722. dnia czternástego, 170⁸
Stycznia, na wielką pierś inflamacyą
záchorował, z ustawiczney Miłości bli-
źniego, iako się powiedziało, Vstugi, á
gdy ci, którym było miłe zdrowie
Sługi BOZEGO, dodawali mu sercá,
obiecując mu, prędkie przyście do
zdrowia, odpowiedział im, że *nie tylko*
zapewne umrze, ale im też, y dzień
Śmierci powiedział, y miejsce, gdzie
mał być pochowany, naznaczył.

W tej Chorobie, wiele á wiele 171¹
Aktów, Cnot heroiczych czynił, wszy-
tek rozpálony, BOSKA Miłością, po-
tym álbo duchowne Xiążki czytał, ál-
bo Pácierze Kápiáńskie mowił, kto-
rych nigdy choćby w náydziśzzych
Chorobách, nie opuścił, álbo o Náyo-
słodszym Imieniu JEZUSOWYM,
álbo o Męce CHRYSYTSOWEY,
z wielkim Nábożeństwem, rozmawiał.
Pałając też niemniejszyą Miłością bli-
źniego, poki tylko żył, starał się
zawsze, żeby jego Chorem, y Vbo-
gim, zwyczajne Jáłmużny nożono,
których zawsze w myśli y w sercu no-
żąc, wszystkim którzy go nawiedzali,
gorąco ich zálecał. Przelożonym, y
Doktorom, będąc bardzo posuszny, we
wszystkim ich słuchał, y lubo wiedział,
że mu żadne niepomogą lekarstwá, co
mu tylko dávalo, wszystkiego z ochotą
záżywał. Z głębokiego ćwiczenia
się w pokorze, często mawiał, *tak wie-*
le lat, z dobroci BOSKIEY pozwolonych,
żem zawsze zaszywał: dla tego też, wszy-
tkich, z pokorą niewypowiedzianą,
przepráśzał.

Potym wшыtek, do Woli Páná BOGA, 1712
gotowy, prosił o Sakramenta Święte, y
Spowiedź całego przeżłego życia swego,

z takim Nabożeństwem odprawił, że się niemógł wstrzymać od łez Spowiednik. Przez całą noc następującą prosił, żeby przy nim nikt niebył, gotując się do Stołu Pąskiego, do którego miał nazajutrz z rana przystąpić, y z serdecznym przyjął affektem, potym podziękowawszy gorąco Panu Bogu, za tak nieograniczone Dobrodziejstwo, którego się nigdy niegodnym sądził, przy ogniistych Aktach, Wiary, Nadziei, y Miłości, Oley S. z wielką pociechą przyjął, którym umocniony, wszystkie Insuley które od Szatana ponośli, mężnie zwyciężył. Gdy Przełożony kommendacyą duszy, nad nim odprawiał, on na wszystko, wyraźnie, y głośno, iako y na Protestacyą Wiary, odpowiadał, y z wielkiego Miłości Pána Bogą upału, pierś odkrywając, co raz się w nie bił, mówiąc Akty Miłości Boskiej. Na koniec, czując, już bliski Śmierci przystęp, o przyścisie Przełożonego, y Zakonników prosił, którzy zszedłszy się y Litaniją odmówiwszy, odeszli. On zaś w prędkę potym, trzymając w ręce Krucyfiks y często go całując, a ustawicznie o Bogu rozmawiając, podniósłszy w Niebo oczy, bardzo spokojnie skonał, którego twarz, po skonaniu, dziwnie piękną, y niezwyčajnie białą, widziana była.

Ledwo co skonał, zaraz rzeczy jego pobrano, y nabożnym do niego, porozdawano, o które długo, y gorąco prosili. Jak się zaś Śmierć jego rozgłosiła, prawie całe Miasto wzruszyła, dla czego ustawiczny oboygá płci ludzi konkurs, schodził się, przeto dla wielkiego tumultu, y Kościół nieotworzono, poki tam pierwszy Ciała niezanieśiono.

Po otwarciu Kościoła, tak wielka się ciżba ludzi do Ciała Sługi Bożego naćisnęła, że iey niemogąc Zakonnicy rozgromić, musieli Szwáycarow, na wárćie postawić. Wszyscy, z wielkiego ku niemu Nabożeństwa, niemogli z niego oczu spuścić, iedni Nogi, drudzy ręce, inși Głowę, drudzy Habit jego całowali, żadnego nie było, żeby Woreczkow, Chustek, Koronek, o jego Świątobliwe ciało niepoćierali, wielu też chciało, pokrajać na nim Habit, a za Relikwie podzielić się nim. Ku Wieczorowi, Ciało czci godne, z Solemną niesiono Processyą, podczas ktorey, co raz to więcey Luda przybywało, tak dalece, że lubo obszerne mieysca były,

niemogły ludzi obiać, a wszyscy, iednym głosem wolali, *Święty y Ojciec Ubogich, umarł*. Każdy się zaś przyczynie jego, głośno zalecał. Gdy już miano, Świątobliwe Ciało, wpuścić do Grobu; niespodzianie, przyszedł rozkaz, Jasnioświeconego Xiążęcia Kárdynała, Wikarego Pápieckiego, na ten czas, żeby dla Nabożeństwa ludzi, niechowano Ciała do jutra. Nazajutrz tedy, choć był deszcz bárdzo wielki, zgromadził się iednak, niezliczony konkurs Ludzi, wszelkiey kondycyi, Szlachty, Pánów, Doktorow, Zakonników, a wszyscy się dziwowali, jakim sposobem, Ciało po tak wielu godzinach od Śmierci, do tych czas, miało wszelką Wolność, y miękkość, y dziwną twarz piękną, do Nabożeństwa pobudzającą, pokazywało. Na ostatek, gdy już Ciało chowano, wielu Nayprzedniejszych Pánów, Xiążąt było przytomnych, którzy, Nogi, Ręce, y Głowę jego, długo całowali.

Zaraz po Śmierci jego, wiele się, *Cudów* działo. Albowiem zaraz tego momentu, którego skonał, pokazał się pewnemu Panu we śnie, y Zonie jego, od których spytany, *dokadby jechał*, wesół z radością odpowiedział: *idę prosto do Nieba, y tam do Pana BOGA, będąc się przyczyniał za wami*.

Obiecał się był Sługá Boski, Annie Maryi, Danieli, albo za żywota po Śmierci pokazać, przeto zaraz tey nocy, ktorey umarł, pokazał się iey, usmiechając się, y widziała go idącego, po ciśniey a długiey drabinie, na ktorey wierzchu, czekał go Chrystus, z rękami wyciągnięmi, z którego rąk, pochodziły dwa promienie, y jasność swoją spuszczały na pierśi, Sługi Bożego.

Nieschodziło, y na wielu inszych, *Cudach*, które drogą przed Obliczem Pańskim Śmierć jego, oświadczały. Tego się zamilczeć niemoże, o czym niżej powiemy, co nawiedziąc Grob jego, powiedział Antoni, Dominik, *Rosselini*. Chorował ten na Málnię, y na dyaryą, a gdy go co raz gwałtowniey, przyćiskała Choroba, miał od BOGA natchnienie, że ieżli chce ozdrowieć, trzeba mu, Grob Sługi Bożego nawiedzić; do którego zanieśiony, że niemógł stać na Nogach, położył się na Grobie, y krotko się pomodliwszy, natych miast przyszedł do sił, y czuł się *wol*

wolnym od Choroby, przeto wstawszy, sam o swoiey mocy, przez niemalą drogę szedł, y w kilka dni, doskonale zdrow został. Radość z tego Cudu, innym Cudem, potwierdzoną była, albowiem innym widzeniem, był upewniony, że znowu, na tęż Chorobę zapadnie, y ozdrowieie, y że Zoná iego, porodzi Syna, czego potym prawdy, skutkiem samym doznał, bo y on, powtornie powstał z Choroby, y Zoná mu Syna powiła.

¹⁷¹⁸ Drugi Cud niemniejszy był, że iak utworzono Grob, w którym było pochowane, Ciało Sługi Bożego, bardzo wdzięczny zapach, z Ciała iego pochodził, który z podziwieniem, długo się trzymał rąk tych, którzy się dotykali, godnego czci Ciała; przeto wszystkie okoliczności, pilnie zważywszy, zapach ten, za nadprzyrodzony, wszyscy uznali. Z kąd powtorzyć słuszenie możemy, że Śmierć Świątobliwego Oycá ANIOŁA, Sławná, Świątobliwości pełná, y publicznemi Świadełtami, potwierdzona była.

¹⁷¹⁹ Sława Świątobliwości, którą Sługá Bożki, publicznie słynął, za żywota, iakożmy widzieli, nie z próżnych relacyi, ale z heroicznym Cnot, u ludzi wszelakiey kondycyi, nie była z Ciałem iego wraz pochowana, ale y z prochu większa powstawała, bardziej słynęła, y codziennie bardziej rośła. Albowiem wszyscy Duchowni, Świeccy, Zakonnicy, Pánowie, Xiążętá, Práłaci, y Kárdynali, bez żadney kontradykcyi, Sługę Bożego, iák Świętego szanują y wzywają. Wstawiczny po dziś dzień, u Grobu iego bywa konkurs, co dzień się do niego modlą, y o iego Reli-

kwie, z postronnych y dalekich Prowincyi, z wielkim Nabożeństwem proszą, y w wielkim poszanowaniu, konserwują.

Nigdy zaś, ta polpolita y głośna wśzędzie Świątobliwości Sługi Bożego Sława, ¹⁷²⁰ y ku niemu Nabożeństwo, nie ustaie, nie przeciwko niey opaczne, nie mowiono, nie czyniono, y nie słyszano, ale zawiże w większym jest pomnożeniu, y do wielu Nacyi przechodzi, nie bez znaków wielkiego poszanowania, dla Cudów, ktorými co dzień słynie. Jak wielki zaś wálor jest, tej sławy y Nabożeństwa, ku Słudze Bożemu, na dowód heroiczych Cnot iego, obszernie uważają, Audytowrowie Sanctæ Rotæ, w Relacyach, Kanonizacyi, Świętego: KAROLA Boromeusza, *Arg. 24. Parag. Semota ergo:* także Świętego IGNACEGO, *Par. 2. Parag: Continuata,* y na innych mieyscach często.

Do tych publicznych, o Chwałebnym Słudze BOŻEGO zeyściu, Ludzkich Świadełt, wiele innych od Boga, przysłało, ktorými Pán, chciał iawnie pokazać, iák wielkim był, W, O, Anioł, w zastugach, który się tak wysokim stał w Cudach, ktorými prawie nieskończonemi, są w Rzymie napełnione Procesjá, do Beátyfikacyi iego, osobliwie zaś dwadzieścia dwa, są z znaczniejszych wybrane.

Jako tedy, w życiu, przy Śmierci, y po Śmierci, słynął Sławą Świątobliwości, y Cudów, Nász Sługá Bożki Anioł, tak że w krotce słynąc będzie przysłał w Kościele Bożym Beátyfikacyą, wywiezione obiecuią w Rzymie Procesjá, ná Chwałę tego, który jest Koroną Świętych swoich.

†C

K O N I E C
BOGU NIESKONCZONEMU,
NA HONOR, CZĘŚC, Y CHWAŁĘ,
B E Z K O N C A.

1. a. m. 6741.

1. b. m. 22104.

1. c. m. 116443.

